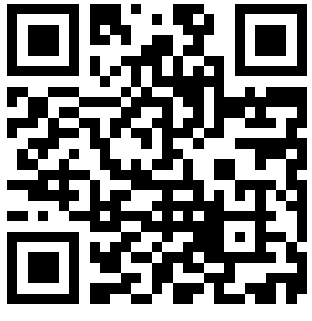
This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

GIFT OF
HORACE W. CARPENTIER

EX LIBRIS

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

THE TRIGLOT BIBLE.

Digitized by Google

Biblia Triglotta;

CONTINENTIA

SCRIPTURAS SACRAS

VETERIS ET NOVI TESTAMENTI;

SCILICET:

TEXTUS ORIGINALES,

UNA CUM VERSIONIBUS SEPTUAGINTA, SYRIACA (NOVI TESTAMENTI), VULGATA,

PARALLELO ORDINE POSITOS.

(*** Tomo Veteris Testamenti sunt additæ Annotationes Masoreticæ.)

CUM COMPLETIS PROLEGOMENIS.

EDIDERUNT ALUMNI LITERARUM SACRARUM.

Opus totum in duos tomos tributum.

TOMUS II.—NOVUM TESTAMENTUM.

Londini:
RICHARD D. DICKINSON, 89 FARRINGDON STREET.

Digitized by Google

The Triglot Bible;

COMPRISING THE

HOLY SCRIPTURES

OF THE

OLD AND NEW TESTAMENTS

IN THE

ORIGINAL TONGUES;

ALSO

THE SEPTUAGINT, THE SYRIAC (OF THE NEW TESTAMENT), AND THE VULGATE VERSIONS,

ARRANGED IN PARALLEL COLUMNS.

(*** The Masoretic Notes are appended to the Old Testament.)

WITH A COMPLETE PROLEGOMENON.

EDITED BY SEVERAL EMINENT BIBLICAL SCHOLARS.

IN TWO VOLUMES.

VOL. II.—NEW TESTAMENT.

London:
RICHARD D. DICKINSON, 89 FARRINGDON STREET.
MDCCCXCVII.

Digitized by Google

UNIV. OF
CALIFORNIA

Digitized by Google

EVANGELIUM SECUNDUM MATTHÆUM.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, ΚΕΦ. α'.

ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ. 2 Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, 3 Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐσρώμ, Ἐσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀράμ, 4 Ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαλμών, 5 Σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲς ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβὴδ ἐκ τῆς Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, 6 Ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, 7 Σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ, 8 Ἀσὰφ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν, 9 Ὀζείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐζεκίαν, 10 Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμώς, Ἀμὼς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν, 11 Ἰωσείας δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος.

ܟܬܒ ܡܬܝ ❖ ܐ ❖

ܟܬܒ ܝܠܕܘܬ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪ ܕܘܝܕ ܒܪ ܐܒܪܗܡ׃ 2 ܐܒܪܗܡ ܝܠܕ ܠܐܝܣܚܩ ܘܐܝܣܚܩ ܝܠܕ ܠܝܥܩܘܒ ܘܝܥܩܘܒ ܝܠܕ ܠܝܗܘܕܐ ܘܠܐܚܘܗܝ׃ 3 ܘܝܗܘܕܐ ܝܠܕ ܠܦܪܨ ܘܠܙܪܚ ܡܢ ܬܡܪ ܘܦܪܨ ܝܠܕ ܠܐܣܪܘܡ ܘܐܣܪܘܡ ܝܠܕ ܠܐܪܡ׃ 4 ܘܐܪܡ ܝܠܕ ܠܥܡܝܢܕܒ ܘܥܡܝܢܕܒ ܝܠܕ ܠܢܚܫܘܢ ܘܢܚܫܘܢ ܝܠܕ ܠܣܠܡܘܢ׃ 5 ܘܣܠܡܘܢ ܝܠܕ ܠܒܥܙ ܡܢ ܪܚܒ ܘܒܥܙ ܝܠܕ ܠܥܘܒܝܕ ܡܢ ܪܘܬ ܘܥܘܒܝܕ ܝܠܕ ܠܝܫܝ ܘܝܫܝ ܝܠܕ ܠܕܘܝܕ ܡܠܟܐ׃ 6 ܘܕܘܝܕ ܡܠܟܐ ܝܠܕ ܠܫܠܡܘܢ ܡܢ ܐܢܬܬܗ ܕܐܘܪܝܐ׃ 7 ܘܫܠܡܘܢ ܝܠܕ ܠܪܗܒܥܡ ܘܪܗܒܥܡ ܝܠܕ ܠܐܒܝܐ ܘܐܒܝܐ ܝܠܕ ܠܐܣܐ׃ 8 ܘܐܣܐ ܝܠܕ ܠܝܗܘܫܦܛ ܘܝܗܘܫܦܛ ܝܠܕ ܠܝܘܪܡ ܘܝܘܪܡ ܝܠܕ ܠܥܘܙܝܐ׃ 9 ܘܥܘܙܝܐ ܝܠܕ ܠܝܘܬܡ ܘܝܘܬܡ ܝܠܕ ܠܐܚܙ ܘܐܚܙ ܝܠܕ ܠܚܙܩܝܐ׃ 10 ܘܚܙܩܝܐ ܝܠܕ ܠܡܢܫܐ ܘܡܢܫܐ ܝܠܕ ܠܐܡܘܢ ܘܐܡܘܢ ܝܠܕ ܠܝܘܫܝܐ׃ 11 ܘܝܘܫܝܐ ܝܠܕ ܠܝܟܢܝܐ ܘܐܚܘܗܝ ❖ ܒܙܒܢ ܓܠܘܬܐ ❖

463160

Digitized by Google

SEC. MATTHÆUM, CAPUT I.

LIBER generationis Jesu Christi filii David filii Abraham. 2 Abraham genuit Isaac, Isaac autem genuit Jacob, Jacob autem genuit Judam et fratres ejus. 3 Judas autem genuit Phares et Zarad de Thamar, Phares autem genuit Esrom, Esrom autem genuit Aram, 4 Aram autem genuit Aminadab, Aminadab autem genuit Naasson, Naasson autem genuit Salmon, 5 Salmon autem genuit Booz de Racab, Booz genuit Obeth ex Ruth, Obeth autem genuit Jesse, Jesse autem genuit David regem. 6 David autem rex genuit Salomonem ex ea quæ fuit Uriæ, 7 Salomon autem genuit Roboam, Roboam autem genuit Abiam, Abia autem genuit Asa, 8 Asa autem genuit Josaphat, Josaphat autem genuit Joram, Joram autem genuit Oziam, 9 Ozias autem genuit Joatham, Joatham autem genuit Achaz, Achaz autem genuit Ezechiam, 10 Ezechias autem genuit Manassem, Manasses autem genuit Amon, Amon autem genuit Josiam, 11 Josias autem genuit Jechoniam et fratres ejus in transmigrationem Babylonis.

12 Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ, 13 Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀζώρ, 14 Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλιούδ, 15 Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν, Μαθθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰακώβ, 16 Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. 17 Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυεὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες.

18 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν. Μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. 19 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. 20 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυείδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. 21 Τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 22 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·

12 ܘܒܬܪ ܕܓܠܘ ܒܒܠ ܝܟܢܝܐ ܝܘܠܕ ܠܫܐܠܬܝܝܠ . ܘܫܐܠܬܝܝܠ ܝܘܠܕ ܠܙܪܘܒܒܠ . 13 ܘܙܪܘܒܒܠ ܝܘܠܕ ܠܐܒܝܘܕ . ܘܐܒܝܘܕ ܝܘܠܕ ܠܐܠܝܩܝܡ . ܘܐܠܝܩܝܡ ܝܘܠܕ ܠܥܙܘܪ . 14 ܘܥܙܘܪ ܝܘܠܕ ܠܨܕܘܩ . ܘܨܕܘܩ ܝܘܠܕ ܠܐܟܝܡ . ܘܐܟܝܡ ܝܘܠܕ ܠܐܠܝܘܕ . 15 ܘܐܠܝܘܕ ܝܘܠܕ ܠܐܠܥܙܪ . ܘܐܠܥܙܪ ܝܘܠܕ ܠܡܬܬܝܐ . ܘܡܬܬܝܐ ܝܘܠܕ ܠܝܥܩܘܒ . 16 ܘܝܥܩܘܒ ܝܘܠܕ ܠܝܘܣܦ ܒܥܠܗ ܕܡܪܝܡ ܕܡܢܗ ܐܬܝܠܕ ܝܫܘܥ ܕܡܬܩܪܐ ܡܫܝܚܐ . 17 ܟܠ ܕܪܐ ܡܢ ܐܒܪܗܡ ܥܕ ܕܘܝܕ ܐܪܒܥܣܪ ܕܪܐ ܘܡܢ ܕܘܝܕ ܥܕ ܓܠܘܬܐ ܕܒܒܠ ܐܪܒܥܣܪ ܕܪܐ ܘܡܢ ܓܠܘܬܐ ܕܒܒܠ ܥܕ ܡܫܝܚܐ ܐܪܒܥܣܪ ܕܪܐ ❖

18 ܗܟܢܐ ܗܘܬ ܝܠܕܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ . ܟܕ ܐܬܚܫܕ ܡܪܝܡ ܐܡܗ ܠܝܘܣܦ ܩܕܡ ܕܢܬܟܢܫܘ ܐܫܬܟܚܬ ܒܒܛܢܗ ܡܢ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ . 19 ܝܘܣܦ ܒܥܠܗ ܗܘ ܕܥܠ ܙܕܝܩ ܗܘ ܘܠܐ ܨܒܐ ܠܡܦܪܣܗ ܒܥܐ ܠܫܕܘܬܗ . 20 ܟܕ ܗܢܐ ܗܘ ܕܥܠ ܗܠܟ ܗܐ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܒܚܠܡܐ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܘܣܦ ܒܪ ܕܘܝܕ ܠܐ ܬܕܚܠ ܡܩܒܠ ܠܡܪܝܡ ܐܢܬܬܟ ܕܡܢ ܕܒܗ ܐܬܝܠܕ ܡܢ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ . 21 ܬܝܠܕ ܒܪ ܘܬܩܪܐ ܫܡܗ ܝܫܘܥ ܗܘ ܡܚܝ ܢܦܫܐ ܡܢ ܚܛܗܝܗܘܢ ܕܥܡܗ . 22 ܗܕܐ ܟܠ ܗܢܐ ܗܘ ܕܬܫܠܡ ܡܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܝܕ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ :

12 Et post transmigrationem Babylonis, Jechonias genuit Salathiel, Salathiel autem genuit Zorobabel, 13 Zorobabel autem genuit Abiud, Abiud autem genuit Eliachim, Eliachim autem genuit Azor, 14 Azor autem genuit Saddoc, Saddoc autem genuit Achim, Achim autem genuit Eliud, 15 Eliud autem genuit Eleazar, Eleazar autem genuit Matthan, Matthan autem genuit Jacob, 16 Jacob autem genuit Joseph virum Mariæ, de qua natus est Jesus qui vocatur Christus. 17 Omnes ergo generationes ab Abraham usque ad David generationes quattuordecim, et a David usque ad transmigrationem Babylonis generationes quattuordecim, et a transmigratione Babylonis usque ad Christum generationes quattuordecim.

18 Christi autem generatio sic erat: Cum esset desponsata mater ejus Maria Joseph, ante quam convenirent inventa est in utero habens de Spiritu sancto. 19 Joseph autem vir ejus, cum esset justus et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. 20 Hæc autem eo cogitante, ecce angelus Domini in somnis paruit ei, dicens: Joseph fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam: quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est. 21 Pariet autem filium, et vocabis nomen ejus JESUM: ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. 22 Hoc autem totum factum est ut adimpleretur quod dictum est a Domino per prophetam dicentem:

Digitized by Google

23 Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. 24 Ἐγερθεὶς δὲ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου, καὶ παρέλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· 25 Καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν υἱόν, καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

ΚΕΦ. β.

1 ΤΟΤ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα 2 Λέγοντες· Ποῦ ἐστὶν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. 3 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ' αὐτοῦ, 4 Καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ Χριστὸς γενᾶται. 5 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου· 6 Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα, οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ. 7 Τότε Ἡρώδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, 8 Καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν· Πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ·

ܟܬܒ ❖ ܐ ❖ ܚ ❖

23 ܗܐ ܥܠܡܬܐ ܒܒܛܢܐ ܬܣܒܐ ܘܬܝܠܕ ܒܪܐ ܘܢܩܪܘܢ ܠܫܡܗ ܥܡܢܘܐܝܠ ܕܐܝܬ ܒܗ ܦܫܪܐ ܥܡ ܐܠܗܐ . 24 ܘܩܡ ܝܘܣܦ ܡܢ ܫܢܬܗ ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܘܩܒܠ ܐܢܬܬܗ . 25 ܘܠܐ ܝܕܥ ܠܗ ܥܕ ܕܝܠܕܬ ܒܪܗ ܒܟܝܪܐ ܘܩܪܐ ܫܡܗ ܝܫܘܥ ❖

ܡܬܝ ❖ ܚ ❖

1 ܘܟܕ ܐܬܝܠܕ ܝܫܘܥ ܒܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ ܒܝܘܡܝ ܗܪܘܕܣ ܡܠܟܐ ܗܐ ܡܓܘܣܐ ܡܢ ܡܕܝܢܚܐ ܐܬܘ ܠܝܪܘܫܠܡ . 2 ܘܐܡܪܝܢ ܐܝܟܐ ܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܐܝܟ ܕܚܙܝܢ ܟܘܟܒܗ ܒܡܕܝܢܚܐ ܘܐܬܝܢ ܠܡܣܓܕ ܠܗ . 3 ܗܪܘܕܣ ܡܠܟܐ ܫܡܥ ܘܬܪܥ ܘܟܠ ܝܪܘܫܠܡ ܥܡܗ . 4 ܘܟܢܫ ܟܠ ܪܫܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ ܕܥܡܐ ܘܫܐܠ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܢܬܝܠܕ . 5 ܐܡܪܘ ܠܗ ܒܒܝܬ ܠܚܡ ܕܝܗܘܕܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܒܝܐ . 6 ܘܐܢܬ ܒܒܝܬ ܠܚܡ ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܠܐ ܙܥܘܪܬ ܐܢܬ ܒܪܫ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܐ ܡܢܟ ܢܦܩ ܡܪܥܝܐ ܕܢܪܥܐ ܠܥܡܝ ܠܐܝܣܪܝܠ . 7 ܗܪܘܕܣ ܗܝ ܒܣܬܪ ܩܪܐ ܠܓܘܣܐ ܘܫܐܠ ܡܢܗܘܢ ܒܫܘܚܐ ܕܟܘܟܒܐ ܕܐܬܚܙܝ ܠܗܘܢ . 8 ܘܫܕܪ ܐܢܘܢ ܠܒܒܝܬ ܠܚܡ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܘܫܐܠܘ ܒܫܘܚܐ ܥܠ ܛܠܝܐ ܘܟܕ ܬܫܟܚܘܢ ܗܒܘ ܠܝ ܕܐܦ ܐܢܐ ܐܙܠ ܐܣܓܕ ܠܗ .

23 Ecce virgo in utero habebit, et pariet filium, et vocabunt nomen ejus Emmanuel, quod est interpretatum Nobiscum Deus. 24 Exsurgens autem Joseph a somno fecit sicut præcepit ei angelus Domini, et accepit conjugem suam. 25 Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum, et vocavit nomen ejus Jesum.

CAPUT II.

1 Cum ergo natus esset Jesus in Bethleem Judeæ in diebus Herodis regis, ecce magi ab oriente venerunt Hierosolymam 2 Dicentes: Ubi est qui natus est rex Judæorum? vidimus enim stellam ejus in oriente, et venimus adorare eum. 3 Audiens autem Herodes rex turbatus est, et omnis Hierosolyma cum illo. 4 Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. 5 At illi dixerunt ei: In Bethleem Judeæ. Sic enim scriptum est per prophetam: 6 Et tu Bethleem terra Juda, nequaquam minima es in principibus Juda: ex te enim exiet dux qui reget populum meum Israhel. 7 Tunc Herodes clam vocatis magis diligenter didicit ab eis tempus stellæ quæ apparuit eis, 8 Et mittens illos in Bethleem dixit: Ite, et interrogate diligenter de puero; et cum inveneritis, renuntiate mihi, ut et ego veniens adorem eum.

Digitized by Google

9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἐστάθη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. 10 Ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. 11 Καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. 12 Καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. 13 Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. 14 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, 15 Καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. 16 Τότε Ἡρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων. 17 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος.

9 ܐܝܬܝܗܒ ܕܒ ܟܕ ܫܡܥܘ ܡܠܟܐ ܐܙܠܘ ܘܗܐ ܟܘܟܒܐ ܕܚܙܘ ܒܡܕܝܢܚܐ ܩܕܡ ܗܘܐ ܡܗܠܟ ܥܡܗܘܢ ܥܕ ܕܐܬܐ ܘܩܐܡ ܥܠ ܐܬܪܐ ܕܗܘܐ ܥܠܡܐ ܟܐ ܟܘܟܒܐ ܘܚܕܘ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܫܓܝܐ ܠܚܕ ܐܬܘ ܠܒܝܬܐ ܘܫܟܚܘ ܠܥܠܡܐ ܥܡ ܡܪܝܡ ܐܡܗ ܘܢܦܠܘ ܘܣܓܕܘ ܠܗ ܘܦܬܚܘ ܓܢܙܝܗܘܢ ܘܩܪܒܘ ܠܗ ܗܕܝܐ ܕܗܒ ܘܠܒܢܬܐ ܘܡܘܪ ܘܐܦ ܕܐܬܝܕܥ ܠܗܘܢ ܒܚܠܡܐ ܕܠܐ ܢܗܦܟܘܢ ܠܘܬ ܗܪܘܕܘܣ ܒܐܘܪܚܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܗܕܪܘ ܠܐܬܪܗܘܢ ܘܟܕ ܐܙܠܘ ❖ ܗܐ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܐܬܚܙܝ ܒܚܠܡܐ ܠܝܘܣܦ ܘܐܡܪ ܩܘܡ ܣܒ ܠܛܠܝܐ ܘܠܐܡܗ ܘܗܪܘ ܠܡܨܪܝܢ ܘܟܘܢ ܬܡܢ ܥܕ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܡܢ ܕܗܪܘܕܘܣ ܥܬܝܕ ܠܒܥܝ ܠܛܠܝܐ ܕܢܐܒܕܘܗܝ ܘܗܘ ܩܡ ܘܣܒ ܠܛܠܝܐ ܘܠܐܡܗ ܘܐܙܠ ܠܡܨܪܝܢ ܘܗܘ ܬܡܢ ܥܕ ܡܝܬܘܬ ܗܪܘܕܘܣ ܕܢܫܠܡ ܗܘ ܕܐܡܪ ܡܪܝܐ ܒܢܒܝܐ ܕܡܢ ܡܨܪܝܢ ܩܪܝܬ ܠܒܪܝ ❖ ܗܝ ܗܪܘܕܘܣ ܕܐܬܟܣܝ ܡܢ ܓܒܪܐ ܕܚܟܝܡܐ ܗܘ ܫܕܪ ܒܥܠ ܡܕܥ ܘܫܕܪ ܠܟܠ ܬܚܘܡܗ ܘܫܕܪ ܠܟܠ ܬܚܘܡ ܒܝܬ ܠܚܡ ܒܐܦܪܬܐ ܘܩܛܠ ܟܠ ܛܠܝܐ ܕܗܘܘ ܒܒܝܬ ܠܚܡ ܘܒܟܠ ܬܚܘܡܗ ܡܢ ܒܪ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܘܠܬܚܬ ܠܙܒܢܐ ܕܒܥܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ❖ ❖ ❖

18 Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη, κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς, Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. 19 Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ 20 Λέγων· Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. 21 Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. 22 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρώδου, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. 23 Καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέθ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας, 2 Λέγων· Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 3 Οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. 5 Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορδάνου,

18 Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus: Rachel plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt. 19 Defuncto autem Herode, ecce angelus apparuit Domini in somnis Joseph in Ægypto 20 Dicens: Surge et accipe puerum et matrem ejus et vade in terram Israhel: defuncti sunt enim qui quærebant animam pueri. 21 Qui surgens accepit puerum et matrem ejus et venit in terram Israhel. 22 Audiens autem quia Archelaus regnaret in Judæa pro Herode patre suo, timuit illuc ire, et admonitus in somnis secessit in partes Galilææ. 23 Et veniens habitavit in civitate quæ vocatur Nazareth; ut adimpleretur quod dictum est per prophetas quoniam Nazareus vocabitur.

CAPUT III.

1 In diebus autem illis venit Johannes Baptista prædicans in deserto Judææ 2 Et dicens: Pœnitentiam agite: adpropinquavit enim regnum cælorum. 3 Hic est enim qui dictus est per Esaiam prophetam dicentem: Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus. 4 Ipse autem Johannes habebat vestimentum de pilis camelorum et zonam pelliciam circa lumbos ejus; esca autem ejus erat lucustæ et mel silvestre. 5 Tunc exiebat ad eum Hierosolyma, et omnis Judæa et omnis regio circa Jordanen,

Digitized by Google

6 Καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 7 Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα εἶπεν αὐτοῖς· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 Ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς μετανοίας, 9 Καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 10 Ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 11 Ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί. 12 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. 13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. 14 Ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων· Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρὸς μέ; 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. Τότε ἀφίησιν αὐτόν. 16 Βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἀνεῴχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν, ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. 17 Καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα.

6 ܘܟܕ ܡܬܡܥܡܕܝܢ ܒܝܘܪܕܢ ܡܢ ܗܘ ܕܡܬܘܕܝܢ ܚܛܗܬܗܘܢ ܀ 7 ܟܕ ܚܙܐ ܕܟܬܝܪ ܡܢ ܦܪܝܫܝܐ ܘܨܕܘܩܝܐ ܐܬܝܢ ܠܡܥܡܕܗ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܪܒܝ ܐܦܥܐ ܡܢ ܐܝܟ ܕܢܗܪܒܘܢ ܡܢ ܪܓܙܐ ܕܐܬܐ ܀ 8 ܥܒܕܘ ܗܟܝܠ ܦܘܪܝܢ ܕܫܦܝܪ ܠܬܘܒܐ ܀ 9 ܘܠܐ ܬܚܫܒܘܢ ܒܠܒܟܘܢ ܕܐܒ ܐܝܬ ܠܢ ܐܒܪܗܡ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܡܫܟܚ ܐܠܗܐ ܡܢ ܐܠܝܢ ܟܐܦܐ ܕܢܩܝܡ ܠܐܒܪܗܡ ܒܢܝܢ ܀ 10 ܘܗܫܐ ܐܦ ܠܐܝܟܪܐ ܠܫܪܫ ܐܝܠܢܐ ܡܬܝܗܒ ܗܘ ܟܠ ܐܝܠܢܐ ܕܠܐ ܥܒܕ ܦܘܪܝܢ ܫܦܝܪ ܡܬܩܛܥ ܘܠܢܘܪܐ ܡܬܪܡܐ ܀ 11 ܐܢܐ ܡܥܡܕܟܘܢ ܒܡܝܐ ܠܬܘܒܐ ܗܘ ܕܒܬܪܝ ܐܬܐ ܬܩܝܦ ܡܢܝ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܐܦ ܕܐܢܣܒ ܢܣܒ ܢܥܠܝܗ ܗܘ ܢܥܡܕܟܘܢ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܒܢܘܪܐ ܀ 12 ܕܕܝܪܬܐ ܒܐܝܕܗ ܘܢܕܟܐ ܐܝܬ ܠܐܕܪܗ ܘܢܟܢܫ ܚܢܛܗ ܠܡܚܣܢܐ ܘܬܒܢܐ ܢܩܕ ܠܐ ܕܡܬܕܥܟ ܀ 13 ܗܝܕܝܢ ܐܬܐ ܝܫܘܥ ܡܢ ܓܠܝܠܐ ܠܥܠ ܠܘܬ ܝܘܪܕܢ ܠܘܬ ܝܘܚܢܢ ܕܢܬܥܡܕ ܒܗ ܀ 14 ܘܗܘ ܡܥܟܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܐܬܥܡܕ ܒܝܕܟ ܘܐܢܬ ܐܬܐ ܠܘܬܝ ܀ 15 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܒܘ ܗܫܐ ܗܟܢܐ ܐܝܬ ܠܢ ܕܢܫܠܡ ܟܠ ܙܕܩܐ ܗܝܕܝܢ ܫܒܩ ܠܗ ܀ 16 ❖ ܘܟܕ ܐܬܥܡܕ ܝܫܘܥ ܣܠܩ ܡܢ ܡܝܐ ܘܗܐ ܦܬܚܘ ܠܗ ܫܡܝܐ ܘܚܙܐ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܕܢܚܬ ܐܝܟ ܝܘܢܐ ܘܐܬܐ ܥܠܘܗܝ ܀ 17 ܘܗܐ ܩܠܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܡܪ ܗܢܐ ܗܘ ܒܪܝ ܚܒܝܒܐ ܕܒܗ ܨܒܝܬ ❖

6 Et baptizabantur in Jordane ab eo confitentes peccata sua. 7 Videns autem multos Pharisæorum et Sadducæorum venientes ad baptismum suum dixit eis: Progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere a futura ira? 8 Facite ergo fructum dignum pœnitentiæ, 9 Et ne velitis dicere intra vos: Patrem habemus Abraham: dico enim vobis quoniam potest Deus de lapidibus istis suscitare filios Abraham. 10 Jam enim securis ad radicem arborum posita est; omnis ergo arbor quæ non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. 11 Ego quidem vos baptizo in aqua in pœnitentiam; qui autem post me venturus est, fortior me est, cujus non sum dignus calciamenta portare: ipse vos baptizavit in Spiritu sancto et igni. 12 Cujus ventilabrum in manu sua, et permundavit aream suam, et congregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextinguibili. 13 Tunc venit Jesus a Galilæa in Jordanen ad Johannem ut baptizaretur ab eo. 14 Johannes autem prohibebat eum dicens: Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me? 15 Respondens autem Jesus dixit ei: Sine modo: sic enim decet nos implere omnem justitiam. Tunc dimisit eum. 16 Baptizatus autem confestim ascendit de aqua, et ecce aperti sunt ei cæli, et vidit Spiritum Dei descendentem sicut columbam venientem super se. 17 Et ecce vox de cælis dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, δ'.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. 2 Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα καὶ τεσσεράκοντα νύκτας, ὕστερον ἐπείνασεν. 3 Καὶ προσελθὼν ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. 4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Γέγραπται· Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. 5 Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, 6 Καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 7 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν θεόν σου. 8 Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, 9 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. 10 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὕπαγε σατανᾶ· γέγραπται γάρ· Κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 11 Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ. 12 Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 13 Καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ,

ܟܬܒ ❖ ܕ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ܕ ❖

1 ܗܝܟܢܐ ܕܐܬܐ ܝܫܘܥ ܠܡܕܒܪܐ ܡܢ ܪܘܚܐ ܕܢܬܢܣܐ ܡܢ ܣܛܢܐ . 2 ܘܟܕ ܨܡ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝ ܘܐܪܒܥܝܢ ܠܠܝܐ ܒܬܪ ܗܟܝܠ ܐܬܟܦ . 3 ܘܩܪܒ ܠܘܬܗ ܢܣܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܐܡܪ ܕܢܗܘܘܢ ܐܠܝܢ ܐܒܢܐ ܠܚܡܐ : 4 ܗܘ ܕܥܢܐ ܐܡܪ ܟܬܝܒ ܠܐ ܥܠ ܠܚܡܐ ܠܚܘܕܗ ܢܚܐ ܒܪܢܫܐ ܐܠܐ ܥܠ ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܢܦܩ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܐܠܗܐ . 5 ܗܝܟܢܐ ܢܣܒܗ ܠܗ ܣܛܢܐ ܠܩܕܫܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܘܩܝܡ ܠܗ ܥܠ ܓܢܝܢܐ ܕܗܝܟܠܐ : 6 ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܫܕܪ ܠܟ ܠܬܬܐ ܡܛܠ ܕܟܬܝܒ ܗܘ ܕܠܡܠܐܟܘܗܝ ܦܩܕ ܥܠܝܟ ܘܥܠ ܐܝܕܝܗܘܢ ܢܫܩܠܘܢܟ ܕܠܡܐ ܬܬܩܠ ܪܓܠܟ ܠܐܒܢܐ . 7 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܕܟܬܝܒ ܗܘ ܠܐ ܬܢܣܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ . 8 ܬܘܒ ܢܣܒܗ ܣܛܢܐ ܠܛܘܪܐ ܪܡܐ ܠܚܕ ܘܐܪܗܝ ܠܗ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܥܠܡܐ ܘܫܘܒܚܗܘܢ . 9 ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܠ ܗܠܝܢ ܐܬܝܗܒ ܠܟ ܐܢ ܢܦܠ ܘܬܣܓܕ ܠܝ . 10 ܗܝܟܢܐ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܙܠ ܣܛܢܐ ܟܬܝܒ ܗܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܣܓܕ ܘܠܗܘ ܠܚܘܕܗ ܬܦܠܚ : 11 ܗܝܟܢܐ ܫܒܩܗ ܣܛܢܐ ܘܗܐ ܡܠܐܟܐ ܩܪܒܘ ܘܡܫܡܫܘ ܠܗ : 12 ❖ ܟܕ ܫܡܥ ܗܘ ܕܝܘܚܢܢ ܐܬܡܣܪ ܐܬܟܦ ܠܓܠܝܠܐ : 13 ܘܫܒܩ ܠܢܨܪܬ ܘܐܬܐ ܘܐܬܝܬܒ ܒܟܦܪܢܚܘܡ ܝܡܐ ܒܬܚܘܡ ܙܒܘܠܘܢ ܘܢܦܬܠܝ :

SEC. MATTHÆUM, IV.

CAPUT IV.

1 TUNC Jesus ductus est in desertum ab spiritu ut temtaretur a diabolo. 2 Et cum jejunasset quadraginta diebus et quadraginta noctibus, postea esuriit. 3 Et accedens temtator dixit ei: Si Filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant. 4 Qui respondens dixit: Scriptum est: Non in pane solo vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei. 5 Tunc assumsit eum diabolus in sanctam civitatem, et statuit eum supra pinnaculum templi, 6 Et dixit ei: Si Filius Dei es, mitte te deorsum: scriptum est enim: Quia angelis suis mandavit de te, et in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. 7 Ait illi Jesus: Rursum scriptum est: Non temtabis Dominum Deum tuum. 8 Iterum assumit eum diabolus in montem excelsum valde, et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum, 9 Et dixit illi: Hæc tibi omnia dabo, si cadens adoraveris me. 10 Tunc dicit ei Jesus: Vade Satanas: scriptum est: Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies. 11 Tunc reliquit eum diabolus, et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei. 12 Cum autem audisset quod Johannes traditus esset, secessit in Galilæam, 13 Et relicta civitate Nazareth venit et habitavit in Capharnaum maritimam in finibus Zabulon et Nepthalim;

Digitized by Google

14 Ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· 15 Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, 16 Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. 17 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν· Μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 18 Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖς. 19 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλεεῖς ἀνθρώπων. 20 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 21 Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. 22 Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. 23 Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. 24 Καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς.

14 ܕܬܬܡܠܝ ܡܐ ܕܐܡܝܪ ܒܝܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ 15 ܐܪܥܐ ܕܙܒܘܠܘܢ ܘܐܪܥܐ ܕܢܦܬܠܝ ܐܘܪܚܐ ܕܝܡܐ ܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܓܠܝܠ ܕܥܡܡܐ 16 ܥܡܐ ܕܝܬܒ ܒܚܫܘܟܐ ܚܙܐ ܢܗܝܪܐ ܪܒܐ ܘܠܝܬܒܝ ܒܐܬܪ ܛܠܡܐ ܘܨܠܡܘܬܐ ܢܗܪ ܠܗܘܢ 17 ❖ ܡܢ ܗܝ ܥܕܢܐ ܫܪܝ ܝܫܘܥ ܠܡܟܪܙ ܘܠܡܐܡܪ ܬܒܘ ܘܐܬܘ ܠܒܟܘܢ ܕܩܪܒ ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ 18 ❖ ܘܟܕ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܕܓܠܝܠ ܚܙܐ ܬܪܝܢ ܐܚܐ ܫܡܥܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܟܐܦܐ ܘܐܢܕܪܝ ܐܚܘܗܝ ܕܫܕܝܢ ܡܫܝܛܐ ܒܝܡܐ ܗܢܘ ܨܝܕܐ 19 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܬܘ ܒܬܪܝ ܘܐܥܒܕ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܬܗܘܘ ܨܝܕܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ 20 ❖ ܗܢܘ ܒܫܥܬܐ ܫܒܩܘ ܠܫܒܟܗܘܢ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ 21 ❖ ܘܟܕ ܥܒܪ ܡܢ ܬܡܢ ܚܙܐ ܬܪܝܢ ܐܚܐ ܐܚܪܢܐ ܝܥܩܘܒ ܕܙܒܕܝ ܘܝܘܚܢܢ ܐܚܘܗܝ ܕܗܘ ܒܐܣܬܝܢܐ ܥܡ ܙܒܕܝ ܐܒܘܗܘܢ ܕܡܬܩܢܢ ܫܒܟܗܘܢ ܘܩܪܐ ܠܗܘܢ 22 ❖ ܗܢܘ ܒܫܥܬܐ ܫܒܩܘ ܠܐܣܬܝܢܐ ܘܠܐܒܘܗܘܢ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ 23 ❖ ❖ ܘܗܘܐ ܡܗܠܟ ܒܟܠ ܓܠܝܠ ܘܡܠܦ ܒܒܝܬ ܟܢܫܝܬܗܘܢ ܘܡܟܪܙ ܒܣܒܪܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܡܐܣܐ ܟܠ ܡܟܐܒܐ ܘܟܠ ܚܠܫܐ ܒܥܡܐ 24 ❖ ❖ ❖

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, δ', ε'.

25 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΙΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων· 3 Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 4 Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5 Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 6 Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται. 7 Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. 8 Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. 9 Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. 10 Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11 Μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. 12 Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13 Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

ܣܛܪ ܩ ܕ ܡܬܝ

25 ܘܐܬܒܥܘ ܠܗ ܟܢܘܫ̈ܝܐ ܣܓ̈ܝܐ ܡܢ ܓܠܝܠ̈ܐ ܘܡܢ ܕܩܦ̈ܘܠܝ ܘܡܢ ܝܪ̈ܘܫܠܡ ܘܡܢ ܝܗ̈ܘܕ ܘܡܢ ܥܒܪ ܝܪܕܢ̈ܐ ✤

ܦ ✤ ܕ

1 ܟܕ ܚܙܐ ܠܟܢܘܫ̈ܝܐ ܣܠܩ ܠܛܘܪܐ ܘܟܕ ܝܬܒ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܬܠܡ̈ܝܕܘܗܝ. 2 ܘܦܬܚ ܦܘܡܗ ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ. 3 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܡܣܟ̈ܝܢܐ ܒܪܘܚܐ ܕܝܠܗܘܢ ܗܝ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. 4 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܢ̈ܝܐ ܕܗܢܘܢ ܢܚܣܢ ܠܐܪܥܐ. 5 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܒ̈ܟܝܢܐ ܕܗܢܘܢ ܢܬܢܚܡܘܢ. 6 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܟ̈ܦܢܐ ܘܙ̈ܡܝܢܐ ܠܙܕܝܩܘܬܐ ܕܗܢܘܢ ܢܬܦܣܩܘܢ. 7 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܪ̈ܚܡܢܐ ܕܗܢܘܢ ܢܬܪ̈ܚܡܘܢ. 8 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܕ̈ܟܝܝ ܒܠܒܐ ܕܗܢܘܢ ܢܚܙ̈ܘܢ ܠܐܠܗܐ. 9 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥ̈ܒ̈ܕܝ ܫܠܡܐ ܕܒܢ̈ܝ ܐܠܗܐ ܢܬܩܪ̈ܝܘ. 10 ✤ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܕ̈ܡܬܪܕ̈ܦܝܢ ܥܠ ܙܕܝܩܘܬܐ ܕܗܢܘܢ ܢܚ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ. 11 ✤ ܛܘܒ̈ܝܟܘܢ ܐܢ ܡܬܟܦ̈ܝܢ ܠܟܘܢ ܘܡܪ̈ܕܦܝܢ ܠܟܘܢ ܘܐܡ̈ܪܝܢ ܟܠ ܒ̈ܝܫ ܥܠ ܦ̈ܓܪ̈ܟܘܢ ܒ̈ܟܕܒ̈ܝܢ ܥܠ ܕܝܠܝ. 12 ✤ ܚ̈ܕܘ ܘܪ̈ܘܙ̈ܘ ܕܐܓܪ̈ܟܘܢ ܣ̈ܓܝ ܒܫܡ̈ܝܐ ܗܟܢܐ ܓ̈ܪܫ ܠܢ̈ܒ̈ܝܐ ܕܩ̈ܕܡ ܠܟܘܢ. 13 ✤ ܐ̈ܢܬܘܢ ܡ̈ܠܚܐ ܕܐܪ̈ܥܐ ܐ̈ܢ ܕܡ̈ܠܚܐ ܬܣܬ̈ܪ ܒܡ̈ܢܐ ܢܬܡ̈ܠܚ ܠܡ̈ܕܡ ܠܐ ܡ̈ܫܟ ܠܗ ܐ̈ܠܐ ܕܢ̈ܬܪܡܐ ܒܪ̈ܐ ܘܢ̈ܬܕܘܫ ܒ̈ܝܕ ܒ̈ܢܝ ܐ̈ܢܫܐ.

SEC. MATTHÆUM, IV. V.

25 Et secutæ sunt eum turbæ multæ de Galilæa et Decapolim et Hierosolymis et de Judæa et de trans Jordanen.

CAPUT V.

1 VIDENS autem turbas ascendit in montem; et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli ejus. 2 Et aperiens os suum docebat eos dicens: 3 Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. 4 Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. 5 Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. 6 Beati qui esuriunt et sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. 7 Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. 8 Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt. 9 Beati pacifici, quoniam ipsi filii Dei vocabuntur. 10 Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum cælorum. 11 Beati estis cum maledixerint vobis et persecuti vos fuerint et dixerint omne malum adversum vos mentientes propter me: 12 Gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis; sic enim persecuti sunt prophetas, qui fuerunt ante vos. 13 Vos estis sal terræ: quod si sal evanuerit, in quo sallietur? ad nihilum valet ultra nisi ut mittatur foras et conculcetur ab hominibus.

Digitized by Google

14 Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη· 15 Οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 Οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 17 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένηται. 19 Ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 20 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 21 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. 22 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 23 Ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,

14 ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܢܘܗܪܐ ܕܥܠܡܐ . ܠܐ 14
ܡܫܟܚ ܩܪܝܬܐ ܕܡܬܒܢܝܐ ܥܠ ܛܘܪܐ ܕܪܡܝܐ
ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܡܩܕܚܝܢ ܫܪܓܐ ܘܡܣܡܝܢ ܐܝܬ 15
ܬܚܘܬ ܡܟܝܠܐ . ܐܠܐ ܥܠ ܡܪܡܐ ܕܢܗܝܪ
ܠܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܒܒܝܬܐ . ܗܟܢܐ ܢܗܝܪ ܢܘܗܪܟܘܢ
ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܢܚܙܘܢ ܦܘܠܚܢܟܘܢ 16
ܛܒܬܐ ܘܢܫܒܚܘܢ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ .
ܠܐ ܬܣܒܪܘ ܕܐܬܝܬ ܠܫܪܝܐ ܢܘܡܣܐ ܐܘ 17
ܢܒܝܐ . ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܫܪܝܐ ܐܠܐ ܠܡܫܠܡ .
ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܥܕ ܕܢܥܒܪ 18
ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܝܘܕ ܚܕ ܐܘ ܩܪܢ ܚܕ
ܠܐ ܢܥܒܪ ܡܢ ܢܘܡܣܐ ܥܕ ܕܢܬܥܒܕ ܟܠ
ܡܕܡ ܗܟܝܠ ܕܚܕ ܡܢ ܦܘܩܕܢܝ ܗܠܝܢ 19
ܙܥܘܪܝܢ ܘܝܠܦ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܟܢܐ ܢܬܩܪܐ
ܙܥܘܪ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ . ܡܢ ܕܢܥܒܕ
ܘܝܠܦ ܢܬܩܪܐ ܪܒ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ .
ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢ ܠܐ 20
ܬܬܝܬܪ ܙܕܝܩܘܬܟܘܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܕܣܦܪܐ
ܘܦܪܝܫܐ ܠܐ ܬܥܠܘܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ .
ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܐܡܪ ܠܩܕܡܝܐ ܠܐ 21
ܬܩܛܘܠ . ܘܡܢ ܕܢܩܛܘܠ ܚܝܒ ܗܘ ܒܕܝܢܐ .
ܐܢܐ ܗܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ 22
ܕܢܬܪܓܙ ܥܠ ܐܚܘܗܝ ܚܝܒ ܗܘ ܒܕܝܢܐ .
ܘܡܢ ܕܢܐܡܪ ܠܐܚܘܗܝ ܪܩܐ ܚܝܒ ܗܘ
ܒܣܢܗܕܪܝܢ . ܘܡܢ ܕܢܐܡܪ ܣܟܠ ܚܝܒ ܗܘ
ܠܡܥܠ ܒܓܗܢܐ ܕܢܘܪܐ . ܗܟܝܠ ܐܦ ܐܢ 23
ܬܩܪܒ ܩܘܪܒܢܟ ܥܠ ܡܕܒܚܐ ܘܬܡ ܬܬܕܟܪ
ܕܐܝܬ ܠܐܚܘܟ ܡܕܡ ܥܠܝܗ :

14 Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita; 15 Neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt. 16 Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera et glorificent Patrem vestrum qui in cælis est. 17 Nolite putare quoniam veni solvere legem aut prophetas: non veni solvere sed adimplere. 18 Amen quippe dico vobis, donec transeat cælum et terra, iota unum aut unus apex non præteribit a lege, donec omnia fiunt. 19 Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno cælorum; qui autem fecerit et docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum. 20 Dico enim vobis quia nisi abundaverit justitia vestra plus quam scribarum et Pharisæorum, non intrabitis in regnum cælorum. 21 Audistis quia dictum est antiquis: Non occides; qui autem occiderit, reus erit judicio. 22 Ego autem dico vobis quia omnis qui irascitur fratri suo, reus erit judicio: qui autem dixerit fratri suo Racha, reus erit concilio: qui autem dixerit Fatue, reus erit gehennæ ignis. 23 Si ergo offeres munus tuum ad altare, et ibi recordatus fueris quia frater tuus habet aliquid adversum te,

Digitized by Google

24 Ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 Ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ· μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ κριτὴς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26 Ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. 27 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Οὐ μοιχεύσεις. 28 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. 29 Εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. 30 Καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γέενναν ἀπέλθῃ. 31 Ἐρρέθη δέ· Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. 33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. 34 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ· 35 μήτε ἐν τῇ γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως·

24 ܗܘܐ ܫܒܩ ܩܕܡ ܡܕܒܚܐ ܘܙܠ ܐܬܪܥܐ ܠܐܚܘܟ ܘܗܫܐ ܐܬܐ ܘܩܪܒ ܩܘܪܒܢܟ ׃ 25 ܐܬܪܥܐ ܠܡܬܝܒ ܠܒܥܠ ܕܝܢܟ ܒܣܦܪ ܕܐܢܬ ܒܐܘܪܚܐ ܥܡܗ ܕܠܡܐ ܢܣܠܡܟ ܒܥܠ ܕܝܢܟ ܠܕܝܢܐ ܘܕܝܢܐ ܢܣܠܡܟ ܠܫܡܫܢܐ ܘܢܬܪܡܐ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ׃ 26 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܠܐ ܬܦܩ ܡܢ ܬܡ ܥܕ ܕܬܦܪܥ ܐܦ ܐܚܪܝܬ ܦܪܬܢܐ ׃ 27 ❖ ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܡܪ ܠܥܬܝܩܐ ܠܐ ܬܙܢܐ ׃ 28 ܐܢܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܕܚܙܐ ܠܐܢܬܬܐ ܠܡܬܐܘܬܗ ܫܪܝ ܒܠܒܗ ׃ 29 ܐܢ ܕܝܢ ܥܝܢܟ ܝܡܝܢܐ ܡܫܓܠܬܟ ܩܠܥ ܐܢ ܘܫܕܝ ܡܢܟ ׃ ܛܒ ܠܟ ܕܢܐܒܕ ܚܕ ܡܢ ܐܒܪܝܟ ܘܠܐ ܟܠܗ ܦܓܪܟ ܢܬܪܡ ܠܓܗܢܐ ׃ 30 ܘܐܢ ܐܝܕܟ ܝܡܝܢܐ ܡܫܓܠܬܟ ܩܛܥ ܐܢ ܘܫܕܝ ܡܢܟ ׃ ܛܒ ܠܟ ܕܢܐܒܕ ܚܕ ܡܢ ܐܒܪܝܟ ܘܠܐ ܟܠܗ ܦܓܪܟ ܢܬܪܡ ܠܓܗܢܐ ׃ 31 ܐܬܐܡܪ ܕܝܢ ܕܡܢ ܕܫܕܪ ܠܐܢܬܬܗ ܢܬܠ ܠܗ ܦܛܪ ׃ 32 ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܕܫܕܪ ܠܐܢܬܬܗ ܐܠܐ ܥܠ ܥܒܕ ܙܢܝ ܡܫܟܚ ܐܢܬܬܗ ܠܡܬܙܢܝ ׃ ܘܡܢ ܕܫܒܩ ܠܡܫܬܕܪܬܐ ܡܙܢܐ ׃ 33 ❖ ܬܘܒ ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܡܪ ܠܥܬܝܩܐ ܠܐ ܬܫܒܥ ܒܫܘܐ ׃ ܐܠܐ ܬܫܠܡ ܠܡܪܝܐ ܢܕܪܝܟ ׃ 34 ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܡܝܠ ܟܠ ܩܛ ׃ ܠܐ ܒܫܡܝܐ ܗܝ ܠܐ ܒܟܘܪܣܝܗ ܕܐܠܗܐ ׃ 35 ܐܠܐ ܒܐܪܥܐ ܗܝ ܠܐ ܒܬܪܥܐ ܕܪܓܠܘܗܝ ׃ ܐܠܐ ܒܝܪܘܫܠܡ ܗܝ ܠܐ ܒܩܪܬܐ ܕܡܠܟܐ ܪܒܐ ׃

24 Relinque ibi munus tuum ad altare, et vade prius reconciliare fratri tuo, et tunc veniens offers munus tuum. 25 Esto consentiens adversario tuo cito dum es in via cum eo, ne forte tradat te adversarius judici, et judex tradat te ministro et in carcerem mittaris. 26 Amen dico tibi, non exies inde donec reddas novissimum quadrantem. 27 Audistis quia dictum est antiquis: Non mœchaveris. 28 Ego autem dico vobis quoniam omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, jam mœchatus est eam in corde suo. 29 Quod si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum et proice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. 30 Et si dextera manus tua scandalizat te, abscide eam et proice abs te: expedit enim tibi ut pereat unum membrorum tuorum quam totum corpus tuum eat in gehennam. 31 Dictum est autem: Quicumque dimiserit uxorem suam, det illi libellum repudii. 32 Ego autem dico vobis quia omnis qui dimiserit uxorem suam, excepta fornicationis causa, facit eam mœchari, et qui dimissam duxerit adulterat. 33 Iterum audistis quia dictum est antiquis: Non pejerabis, reddes autem Domino juramenta tua. 34 Ego autem dico vobis non jurare omnino, neque per cælum, quia thronus Dei est, 35 Neque per terram, quia scabellum est pedum ejus, neque per Hierosolymam, quia civitas est magni regis;

Digitized by Google

36 Μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ μέλαιναν. 37 Ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν. 38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. 39 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· 40 Καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· 41 Καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' αὐτοῦ δύο. 42 Τῷ αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. 43 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. 44 Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς· 45 Ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 Ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 47 Καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

36 ܐܠܐ ܬܚܘܐ ܠܟ ܒܪܫ ܚܕ ܕܣܥܪ ܐܘ ܣܡܩ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܡܥܒܕ ܚܕ ܣܥܪܐ ܐܘ ܫܚܪܐ ܠܚܘܪܐ ܐܘ ܠܣܡܩܐ ܀ 37 ܐܠܐ ܗܘ ܡܠܬܟܘܢ ܐܝ ܐܝ ܠܐ ܠܐ ܡܛܠ ܕܡܢ ܕܝܬܝܪ ܡܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܒܝܫܐ ܐܝܬܝ ܀ 38 ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܡܪ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܥܝܢ ܬܚܬ ܥܝܢ ܘܫܢ ܬܚܬ ܫܢ ܀ 39 ܐܢܐ ܗܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܩܘܡܘ ܠܒܝܫܐ ܐܠܐ ܡܢ ܕܡܚܐ ܠܟ ܥܠ ܠܚܝܬܟ ܕܝܡܝܢܐ ܗܒ ܠܗ ܐܚܪܢܐ ܀ 40 ܘܡܢ ܕܨܒܐ ܕܢܬܕܝܢ ܥܡܟ ܘܢܣܒ ܟܘܬܢܟ ܫܒܘܩ ܠܗ ܐܦ ܠܥܠܝܬܐ ܀ 41 ܘܡܢ ܕܐܢܓܪ ܠܟ ܠܡܐܬ ܚܕ ܙܠ ܥܡܗ ܬܪܬܝܢ ܀ 42 ܗܒ ܠܡܢ ܕܫܐܠ ܡܢܟ ܘܠܡܨܒ ܕܢܣܠܦ ܡܢܟ ܠܐ ܬܗܘܐ ܡܫܬܗܐ ܀ 43 ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܡܪ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܬܪܚܡ ܠܩܪܝܒܟ ܘܬܣܢܐ ܠܒܥܠ ܕܒܟ ܀ 44 ܐܢܐ ܗܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܪܚܡܘ ܠܒܥܠܝ ܒܒܟ ܘܨܠܘ ܥܠ ܕܪܕܦܝܢ ܠܟܘܢ ܀ 45 ܕܬܗܘܘ ܒܢܝ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܕܗܘ ܡܫܪܐ ܫܡܫܗ ܥܠ ܒܝܫܐ ܘܛܒܐ ܘܡܡܛܪ ܥܠ ܙܕܝܩܐ ܘܥܠ ܥܘܠܐ ܀ 46 ܐܡ ܓܒ ܪܚܡܬܘܢ ܠܐܢܘܢ ܕܪܚܡܝܢ ܠܟܘܢ ܡܢܐ ܐܓܪܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܘܗܠܐ ܓܒܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܀ 47 ܘܐܢ ܫܠܡܬܘܢ ܠܐܚܘܗܝܟܘܢ ܒܠܚܘܕ ܡܢܐ ܝܬܪܐ ܥܒܕܬܘܢ ܗܠܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܀ 48 ܗܘ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܫܠܡܝܢ ܐܝܟ ܕܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܫܠܡ ܗܘ ܀ ❖ ס ❖

36 Neque per caput tuum juraveris, quia non potes unum capillum album facere aut nigrum. 37 Sit autem sermo vester est est, non non: quod autem his abundantius est, a malo est. 38 Audistis quia dictum est: Oculum pro oculo et dentem pro dente. 39 Ego autem dico vobis non resistere malo: sed si quis te percusserit in dextera maxilla tua, præbe illi et alteram: 40 Et illi, qui vult tecum judicio contendere et tunicam tuam tollere, remitte et pallium: 41 Et quicumque te angariaberit mille passus, vade cum illo alia duo. 42 Qui petit a te, da ei, et volenti mutuari a te ne avertaris. 43 Audistis quia dictum est: Diliges proximum tuum, et odio habebis inimicum tuum. 44 Ego autem dico vobis: Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos: 45 Ut sitis filii Patris vestri qui in cælis est, qui solem suum oriri facit super bonos et malos, et pluit super justos et injustos. 46 Si enim diligatis eos qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Nonne et publicani hoc faciunt? 47 Et si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? Nonne ethnici hoc faciunt? 48 Estote ergo vos perfecti, sicut et Pater vester cælestis perfectus est.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, ϛ'.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ δὲ τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν οὐρανοῖς· 2 Ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 Σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, 4 Ὅπως ἡ σοῦ ἐλεημοσύνη ᾖ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 5 Καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 6 Σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8 Μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν. 9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· 10 Ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς· 11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·

❖ ○ ❖ ܡܬܝ

❖ ϛ ❖ ܦܨܠܐ ܕ

1 ܐܬܪܥܘ ܕܠܐ ܥܒܕܝܢ ܙܕܩܬܟܘܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܬܬܚܙܘ ܠܗܘܢ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܐܓܪܐ ܥܡ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܗܘ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܐܓܪܐ ܥܡ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܗܘ ܕܒܫܡܝܐ ܗܘ ܕ 2 ܗܟܝ ܡܛܠ ܕܥܒܕܬ ܙܕܩܬܐ ܠܐ ܬܬܩܥ ܩܪܢܐ ܩܕܡܝܟ ܐܝܟ ܕܥܒܕܝܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕܝܢ ܐܝܟ ܕ ܚܪܝܨܐ ܕܢܬܬܝܩܪܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܩܒܠܘ ܐܓܪܗܘܢ ܐܓܪܗܘܢ ܐܓܪܗܘܢ

12 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· 13 Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ· [ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.] 14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· 15 Ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. 16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 Ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι. 19 Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 Θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία σου. 22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. Ἐὰν ᾖ ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 Ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον.

12 ٥ەصڤص لے بەڤجے . إحْنا 12
ولا 13 . وإه سنى هضص كنبُضتى .
لِنكى كتهسڤنا إلا ڤِى ڤى صبعا .
ڤهلا ؤبكسر هس ڤكحڤِلا مبىلا
٥لاصڤسلا : كنكمد نكمص إمص .
14 آ بىه لاصصڤ كحنتنعا 14
ڤحتكٍلاصڤ : تعصڤص إه كحڤ
إحڤحڤ ؤجعڤنا . 15 آ بے لا
لاصصڤ كحنتنعا : إه لا إحڤحڤ
هُضص كحڤ ڤحتكٍلاصڤ ❖ 16 إڤكه
بے ؤبمكس إيلاڤ : لا لاصڤ حڤمتا
إسر نهضت جاڤا . مبمكس بىه
صبزٍڤهتڤ إسر ؤبلاسڤ كحنتنعا
: ؤبمكس : إه إنا كحڤ :
ڤحصكه إبىزڤ هنا ؤبے ڤنا 17 إيلا
: إمس إجتس ٥صعڤس ؤبعر .
إيلا 18 إسر بلا ٧٧سبا كحنتنعا ؤبإه
لا لاحڤر ؤحصعنا ٥اصڤر ؤسبا
حصعنا . 19 لا لاصعڤص بهزكس .
كحڤ هسڤلاڤ جانذا إلاذ ؤهصا ٥احلا
مسضكس : ٥امضا ؤبنتا ڤكعس
ولا 20 . لاڤلاڤ هسمصه كحڤ هتڤلاڤ
ضعڤنا . إمضا بلا هصا ٥لا إحلا
مسضكس . ٥امضا ؤبنتا لا ڤكعس
٥لا بىحس . 21 إمضا بىه ؤإمڤس
هسڤلاحڤ : لاصڤ ڤهس ٥اه ٥هس كحڤ .
22 هزٍنا ؤضهزا إسڤس ذنا . آ 22
ذنر هحسلا لاصڤ حصڤا : إه
ڤكس ضهزر بىهس ڤهس . 23 آ بے 23
ذنر لاصڤ حبعا : ڤكس ضهزر
بعڤضا ٥صڤا . آ هحسلا ٥صڤا ؤضر
بعڤضا ٥هس : ٥صڤا ضڤا ٥صڤا .

12 Et dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, 13 Et ne inducas nos in temtationem, sed libera nos a malo. [Quia tuum est regnum et potentia et gloria in seculum seculorum, Amen.] 14 Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet et vobis Pater vester cælestis delicta vestra; 15 Si autem non dimiseritis hominibus, nec Pater vester dimittet peccata vestra. 16 Cum autem jejunatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes; exterminant enim facies suas ut pareant hominibus jejunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedem suam. 17 Tu autem, cum jejunas, unge caput tuum et faciem tuam lava, 18 Ne videaris hominibus jejunans sed Patri tuo qui est in abscondito: et Pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. 19 Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, ubi erugo et tinea demolitur, ubi fures effodiunt et furantur; 20 Thesaurizate autem vobis thesauros in cælo, ubi neque erugo, neque tinea demolitur, et ubi fures non effodiunt nec furantur. 21 Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum. 22 Lucerna corporis est oculus. Si fuerit oculus tuus simplex, totum corpus tuum lucidum erit; 23 Si autem oculus tuus nequam fuerit, totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebræ sunt, tenebræ quantæ erunt.

Digitized by Google

24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε. Οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; Καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀργοῦ πῶς αὐξάνουσιν· οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν. 29 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 30 Εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 Μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες· Τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; 32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων ἁπάντων. 33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

24 ܠܐ ܐܢܫ ܡܫܬܥܒܕ ܠܬܪܝܢ ܡܪܐܝܢ ܡܛܠ ܕܐܘ ܕܢܣܢܐ ܠܚܕ ܘܢܪܚܡ ܠܚܪܢܐ ܐܘ ܕܚܕ ܢܬܩܪܒ ܘܢܒܙܐ ܠܚܪܢܐ ܐܘ ܟܕ ܢܣܒܪ ܢܬܩܛܠ ܘܠܐ ܢܫܬܥܒܕ ܠܐܠܗܐ ܘܠܡܡܘܢܐ ܟܕ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܗܘܘ ܡܬܪܦܝܢ ܠܢܦܫܟܘܢ ܡܐ ܬܐܟܠܘܢ ܘܠܐ ܠܦܓܪܟܘܢ ܡܐ ܬܠܒܫܘܢ ܗܠܐ ܢܦܫܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܡܙܘܢܐ ܘܦܓܪܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܠܒܘܫܐ ܚܙܘ ܥܦܬܐ ܕܫܡܝܐ ܕܠܐ ܙܪܥܝܢ ܘܠܐ ܚܨܕܝܢ ܘܠܐ ܟܢܫܝܢ ܠܒܝܬ ܡܙܓܐ ܘܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܡܦܪܣܢ ܠܗܝܢ ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܝܬܝܪ ܡܢܗܝܢ ܡܛܠ ܗܢ ܡܢ ܟܘܢ ܡܢ ܕܗܘ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܢܘܣܦ ܐܦ ܐܡܬ ܐܚܕ ܠܩܘܡܬܗ ܐܡܬ ܐܘ ܠܡܐ ܡܗܬܝܢ ܠܒܘܫܐ ܚܙܘ ܫܘܫܢܐ ܕܒܪܐ ܐܝܟ ܡܢܝ ܠܐ ܥܒܕܝܢ ܘܠܐ ܓܕܠܝܢ ܘܠܐ ܠܒܫܝܢ ܘܐܦ ܫܠܡܘܢ ܒܟܠ ܝܩܪܗ ܠܐ ܐܬܟܣܝ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܐܠܝܢ ܘܐܢ ܥܫܒܐ ܕܒܪܐ ܕܝܘ ܕܝܘܡܢܐ ܘܠܡܚܪ ܠܬܢܘܪܐ ܐܠܗܐ ܟܕ ܐܝܟ ܠܒܘܫ ܠܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܠܟܘܢ ܙܥܘܪܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܠܡܐ ܗܟܝܠ ܢܐܡܪ ܠܡܐ ܢܐܟܠ ܐܘ ܡܐ ܢܫܬܐ ܐܘ ܒܡܐ ܢܬܟܣܐ ܗܠܝܢ ܟܠ ܐܠܝܢ ܡܢ ܥܡܡܐ ܡܒܥܝܢ ܠܗ ܕܝܕܥ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܕܟܠ ܐܠܝܢ ܡܬܒܥܝ ܠܟܘܢ ܒܥܘ ܠܡܠܟܘܬܗ ܘܙܕܩܬܗ ܘܟܠ ܐܠܝܢ ܢܬܘܣܦܘ ܠܟܘܢ

Digitized by Google

34 Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς. Ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΜΗ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. 2 Ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν. 3 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 Ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ. 5 Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ τὴν δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. 6 Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. 9 Ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν αἰτήσει ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 Ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσει, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

34 ܠܐ ܗܘܝܢ ܒܥܝܢ ܒܪܡܫܐ ܕܝܘܡܐ ܐܚܪܢܝܐ . ܕܝܘܡܐ ܐܚܪܢܝܐ ܢܗܘܐ ܒܥܝܢ ܠܗ ܒܪܡܫܐ ܕܝܠܗ . ܟܦܝܐ ܠܝܘܡܐ ܒܝܫܬܗ ❖ ❖

❖ ١ ❖ ܦܣܩܐ

1 ܠܐ ܬܕܝܢܘܢ ܕܠܐ ܬܬܕܝܢܘ . 2 ܒܡܐ ܕܐܢ ܕܝܢ ܬܕܝܢ ܕܝܢܐ ܬܬܕܝܢܘ . ܘܒܡܫܘܝܬܐ ܕܐܢ ܡܫܘ ܠܟܘܢ ܢܬܡܫܐ ܠܟܘܢ : 3 ܘܡܢܐ ܕܐܢ ܚܙܐ ܐܢܬ ܠܩܣܡܐ ܕܒܥܝܢܐ ܕܐܚܘܟ ܘܠܟܘܡܪܐ ܕܒܥܝܢܟ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ . 4 ܐܘ ܐܝܟܢܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܠܐܚܘܟ ܫܒܘ ܐܦܩ ܩܣܡܐ ܡܢ ܥܝܢܟ ܘܗܐ ܟܘܡܪܐ ܒܥܝܢܟ ܐܢܬ . 5 ܪܝܫܐ ܦܪܫ ܩܕܡ ܟܘܡܪܐ ܡܢ ܥܝܢܟ ܘܒܗܝܠ ܬܚܙܐ ܠܡܦܩ ܩܣܡܐ ܡܢ ܥܝܢ ܐܚܘܟ . 6 ܠܐ ܬܬܠܘܢ ܩܘܕܫܐ ܠܟܠܒܐ ܘܠܐ ܬܫܕܪܘܢ ܡܪܓܢܝܬܟܘܢ ܩܕܡ ܚܙܝܪܐ ܕܠܡܐ ܒܪܓܠܝܗܘܢ ܢܕܘܫܘܢ ܐܢ ܕܝܠܡܐ ܢܗܦܟܘܢ ܘܢܒܥܘܢ ܠܟܘܢ . 7 ܫܐܠܘ ܘܢܬܝܗܒ ܠܟܘܢ ܒܥܘ ܘܬܫܟܚܘܢ ܩܪܘ ܘܢܦܬܚ ܠܟܘܢ . 8 ܟܠ ܕܫܐܠ ܢܣܒ ܘܕܒܥܐ ܫܟܚ ܘܠܕܩܪ ܦܬܚ . 9 ܐܘ ܡܢܘ ܓܒܪܐ ܒܟܘܢ ܕܐܢ ܒܪܗ ܫܐܠ ܠܗ ܠܚܡܐ ܕܠܐ ܐܒܢܐ ܢܬܠ ܠܗ . 10 ܐܘ ܐܢ ܢܘܢܐ ܫܐܠ ܠܐ ܚܝܬܐ ܢܬܠ ܠܗ : 11 ܐܢ ܗܟܝܠ ܐܢܬܘܢ ܒܝܫܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܬܬ ܛܒܬܐ ܠܒܢܝܟܘܢ ܐܦ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܢܬܠ ܛܒܬܐ ܠܕܒܥܝܢܘܗܝ :

34 Nolite ergo esse solliciti in crastinum: crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipse. Sufficit diei malitia sua.

CAPUT VII.

1 NOLITE judicare, ut non judicemini: 2 In quo enim judicio judicaveritis judicabimini, et in qua mensura mensi fueritis metietur vobis. 3 Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, et trabem in oculo tuo non vides? 4 Aut quomodo dicis fratri tuo: Sine eiciam festucam de oculo tuo, et ecce trabes est in oculo tuo? 5 Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo, et tunc videbis eicere festucam de oculo fratris tui. 6 Nolite dare sanctum canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos, ne forte conculcent eas pedibus suis et conversi disrumpant vos. 7 Petite, et dabitur vobis: quærite, et invenietis: pulsate, et aperietur vobis. 8 Omnis enim qui petit accipit, et qui quærit invenit, et pulsanti aperietur. 9 Aut quis est ex vobis homo, quem si petierit filius suus panem, numquid lapidem porriget ei? 10 Aut si piscem petet, numquid serpentem porriget ei? 11 Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona dare filiis vestris, quanto magis Pater vester qui in cælis est dabit bona petentibus se.

Digitized by Google

13 Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. 13 Εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα [ἡ πύλη] καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς· 14 Ὅτι στενὴ [ἡ πύλη] καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. 15 Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. 16 Ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. Μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17 Οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. 18 Οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ἐνεγκεῖν. 19 Πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 20 Ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. 21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι Κύριε Κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 22 Πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· Κύριε Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; 23 Καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς, ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. 24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν.

13 Omnia ergo quæcumque vultis ut faciant vobis homines, et vos facite eis: hæc est enim lex et prophetæ. 13 Intrate per angustam portam: quia lata porta et spatiosa via quæ ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant per eam. 14 Quam angusta porta et arta via quæ ducit ad vitam, et pauci sunt qui inveniunt eam. 15 Attendite a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces: 16 A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribolis ficus? 17 Sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor fructus malos facit. 18 Non potest arbor bona fructus malos facere, neque arbor mala fructus bonos facere. 19 Omnis arbor quæ non facit fructum bonum exciditur et in ignem mittitur. 20 Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. 21 Non omnis qui dicit mihi Domine Domine, intrabit in regnum cælorum; sed qui facit voluntatem Patris mei qui in cælis est, ipse intrabit in regnum cælorum. 22 Multi dicent mihi in illa die: Domine Domine, nonne in nomine tuo prophetavimus, et in nomine tuo dæmonia ejecimus, et in nomine tuo virtutes multas fecimus? 23 Et tunc confitebor illis quia numquam novi vos: discedite a me, qui operamini iniquitatem. 24 Omnis ergo qui audit verba mea hæc, et facit ea assimilabitur viro sapienti, qui ædificavit domum suam supra petram:

Digitized by Google

25 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. 26 Καὶ πᾶς ὁ ἀκουων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν ἄμμον. 27 Καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. 28 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 29 Ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.

ΚΕΦ. η.

1 ΚΑΤΑΒΑΝΤΙ δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. 2 Καὶ ἰδοὺ λεπρὸς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 3 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων· Θέλω, καθαρίσθητί. Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. 4 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅρα μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 5 Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς Καφαρναούμ, προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατοντάρχης παρακαλῶν αὐτὸν 6 Καὶ λέγων· Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. 7 Λέγει αὐτῷ· Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. 8 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἑκατοντάρχης ἔφη· Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

25 ܘܢܚܬ ܡܛܪܐ . ܘܐܬܘ ܢܗܪ̈ܐ . ܘܢܦܚ ܪܘܚܐ ܘܣܦܩ ܒܒܝܬܐ ܗܘ ܘܠܐ ܢܦܠ . ܐܬܬܡܠܝ ܥܠ ܟܐܦܐ . 26 ܟܠ ܗܢܐ ܕܫܡܥ ܡܠܝ ܗܠܝܢ ܘܠܐ ܥܒܕ ܐܢܫ ܕܡܝܐ ܠܗ ܠܓܒܪܐ ܣܟܠܐ ܕܒܢܐ ܒܝܬܗ ܥܠ ܚܘܠܐ . 27 ܘܢܚܬ ܡܛܪܐ ܘܐܬܘ ܢܗܪ̈ܐ ܘܢܦܚ ܪܘܚܐ ܘܣܦܩ ܒܒܝܬܐ ܗܘ ❖ ܘܢܦܠ ܘܗܘܬ ܬܒܪܗ ܪܒܐ . 28 ❖ ܘܗܘ ܟܕ ܫܠܡ ܝܫܘܥ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܬܡܗܘ ܟܠ ܟܢܫ̈ܐ . ܥܠ ܬܘܟܣܗ ܕܝܠܗ . 29 ܕܗܘܐ ܡܠܦ ܗܘ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܫܠܝܛ ܐܝܬ ܠܗ ❖ ܘܠܐ ܐܝܟ ܣܦܪ̈ܝܗܘܢ ܘܦܪܝܫ̈ܐ .

1 ❖ ܟܕ ܢܚܬ ܡܢ ܛܘܪܐ ܣܓܝܐܝܢ ܐܢܫ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐ ܐܬܘ ܒܬܪܗ . 2 ❖ ܘܗܐ ܡܣܒܪܢܐ ܐܬܐ ܣܓܕ ܠܗ ❖ ܘܐܡܪ : ❖ ܡܪܝ ܐܢ ܨܒܝܬ ❖ ܡܨܝ ܐܢܬ ܠܝ ❖ ܕܬܕܟܝ ❖ ܢܦܫܝ . 3 ❖ ܘܫܕܪ ܝܕܗ ❖ ܘܡܫ ❖ ܒܗ ❖ ❖ ❖

9 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 10 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 11 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· 12 Οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐξελεύσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῃ· Ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι. Καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. 14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. 15 Καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτῷ. 16 Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν, 17 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. 18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. 19 Καὶ προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· Διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. 20 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ.

9 ܐܦ ܐܢܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܝܬ ܠܝ ܫܘܠܛܢ ܥܠ ܢܦܫܝ ܘܐܝܬ ܠܝ ܓܒܪܐ ܬܚܝܬ ܝܕܝ ܘܐܡܪ ܠܗ ܙܠ ܘܙܠ ܘܠܐܚܪ ܐܬܐ ܘܐܬܐ ܘܠܥܒܕܝ ܥܒܕ ܗܢ ܘܥܒܕ ܗܢ ܀ 10 ܫܡܥ ܝܫܘܥ ܘܬܡܗ ܘܐܡܪ ܠܬܒܥܝܗ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܫܟܚܬ ܗܝܟ ܗܢ ܐܝܡܢܘܬܐ ܒܝܫܪܝܠ ܀ 11 ܐܦ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܣܓܝܐܝܢ ܢܐܬܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܚܐ ܘܡܢ ܡܥܪܒܐ ܘܢܬܡܟܟܘܢ ܥܡ ܐܒܪܗܡ ܘܥܡ ܝܨܚܩ ܘܥܡ ܝܥܩܘܒ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܀ 12 ܒܢܝ ܡܠܟܘܬܐ ܢܬܦܩܘܢ ܠܒܝܬ ܚܫܘܟܐ ܒܪܝܐ ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܒܟܝܐ ܘܚܪܩܘ ܕܫܢܐ ܀ 13 ܐܦ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܡܐܬܐ ܙܠ ܐܝܟ ܕܗܝܡܢܬ ܢܗܘܐ ܠܟ ❖ ܘܐܬܪܦܐ ܥܒܕܗ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܀ 14 ❖ ܘܐܬܐ ܝܫܘܥ ܠܒܝܬ ܫܡܥܘܢ ܘܚܙܐ ܠܚܡܬܗ ܕܡܫܟܒܐ ܘܡܬܚܡܡܐ ܀ 15 ܘܐܚܕ ܒܝܕܗ ܘܫܒܩܬ ܠܗ ܡܚܝܢܐ ܘܩܡܬ ܘܡܫܡܫܐ ܠܗܘܢ ܀ 16 ❖ ܒܡܥܪܒܐ ܐܝܬܘ ܠܘܬܗ ܓܝܪ ܫܓܝܐ ܕܫܝܛܐ ܘܦܓܪ ܒܡܠܬܐ ܟܠ ܕܒܝܫ ܐܣܝ ܀ 17 ܕܬܫܠܡ ܡܐ ܕܐܡܝܪ ܒܝܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܗܘ ܕܐܡܪ ܗܘ ܠܟܝ ܐܚܕ ܠܢ ܘܟܝܢܝ ܣܒܠ ܀ 18 ❖ ܘܚܙܐ ܝܫܘܥ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܒܛܘܪ ܗܘ ܘܦܩܕ ܕܢܥܒܪܘܢ ܠܥܒܪ ܝܡܐ ܀ 19 ❖ ܘܩܪܒ ܚܕ ܣܦܪܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܙܠ ܐܢܐ ܒܬܪܟ ܐܝܟ ܕܐܢ ܐܙܠ ܀ 20 ❖ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܬܥܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܘܥܘܦܐ ܕܫܡܝܐ ܩܢܝ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܠܝܬ ܠܗ ܐܝܟ ܕܢܣܡܟ ܪܝܫܗ ܀

9 Nam et ego homo sum sub potestate, habens sub me milites, et dico huic: Vade, et vadit, et alio: Veni, et venit, et servo meo: Fac hoc, et facit. 10 Audiens autem Jesus miratus est et sequentibus se dixit: Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israhel. 11 Dico autem vobis quod multi ab oriente et occidente venient et recumbent cum Abraham et Isaac et Jacob in regno cælorum; 12 Filii autem regni eicientur in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. 13 Et dixit Jesus centurioni: Vade, et sicut credidisti fiat tibi. Et sanatus est puer in hora illa. 14 Et cum venisset Jesus in domum Petri, vidit socrum ejus jacentem et febricitantem: 15 Et tetigit manum ejus, et dimisit eam febris, et surrexit et ministrabat eis. 16 Vespere autem facto optulerunt ei multos dæmonia habentes: et eiciebat spiritus verbo, et omnes male habentes curavit; 17 Ut adimpleretur quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem: Ipse infirmitates nostras accepit et egrotationes portavit. 18 Videns autem Jesus turbas multas circum se, jussit ire trans fretum. 19 Et accedens unus scriba ait illi: Magister, sequar te quocumque ieris. 20 Et dicit ei Jesus: Vulpes foveas habent et volucres cæli nidos: Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.

Digitized by Google

21 Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. 22 Ὁ δὲ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. 23 Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 24 Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν. 25 Καὶ προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· Κύριε σῶσον, ἀπολλύμεθα. 26 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 27 Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ ὑπακούουσιν; 28 Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. 29 Καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· Τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς; 30 Ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. 31 Οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἀπόστειλον ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑπάγετε. Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τοὺς χοίρους· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν,

21 ܐܚܪܢܐ ܕܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܫܒܩ ܠܝ ܩܕܡ ܕܐܙܠ ܐܩܒܪ ܐܒܐ ܕܝ ܐܢܐ ܗܐ

33 Οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθοντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων. 34 Καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑΙ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. 2 Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον. Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ· Θάρσει τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 3 Καὶ ἰδοὺ τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτος βλασφημεῖ. 4 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν· Ἱνατί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 5 Τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· Ἔγειρε καὶ περιπάτει; 6 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. 7 Καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 8 Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις. 9 Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. 10 Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

33 Pastores autem fugerunt, et venientes in civitatem nuntiaverunt omnia et de his qui dæmonia habuerant. 34 Et ecce tota civitas exiit obviam Jesu, et viso eo rogabant ut transiret a finibus eorum.

CAPUT IX.

1 Et ascendens in naviculam transfretavit, et venit in civitatem suam. 2 Et ecce offerebant ei paralyticum jacentem in lecto: et videns Jesus fidem illorum dixit paralytico: Confide filii, remittuntur tibi peccata tua. 3 Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se: Hic blasphemat. 4 Et cum vidisset Jesus cogitationes eorum, dixit: Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? 5 Quid est facilius, dicere: Dimittuntur tibi peccata, aut dicere: Surge et ambula? 6 Ut sciatis autem quoniam Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc ait paralytico: Surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam. 7 Et surrexit et abiit in domum suam. 8 Videntes autem turbæ timuerunt et glorificaverunt Deum qui dedit potestatem talem hominibus. 9 Et cum transiret inde Jesus, vidit hominem sedentem in teloneo, Mattheum nomine, et ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum. 10 Et factum est discumbente eo in domo, ecce multi publicani et peccatores venientes discumbebant cum Jesu et discipulis ejus.

Digitized by Google

11 Καὶ ἰδόντες οἱ φαρισαῖοι ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν; 12 Ὁ δὲ ἀκούσας εἶπεν· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. 13 Πορευθέντες δὲ μάθετε τί ἐστιν· Ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν. Οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς. 14 Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέγοντες· Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησους· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. 16 Οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 17 Οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. 18 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἰσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων· Ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται. 19 Καὶ ἐγερθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 20 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 21 Ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· Ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱμᾶτίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.

11 ܘܟܕ ܚܙܘ ܦܪܝܫܐ ܐܡܪܝܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܀ ܐܢܐ ܥܡ ܓܒܝܐ ܘܚܛܝܐ ܡܐܟܠ ܪܒܟܘܢ ܀ 12 ܘܫܡܥ ܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܐ ܣܒܝܢ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܠܐ ܠܚܠܝܢ ܀ 13 ܙܠܘ ܘܐܬܠܦܘ ܡܐ ܗܘ ܕܟܬܝܒ ܪܚܡܐ ܒܥܐ ܘܠܐ ܕܒܚܐ ܀ ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܡܩܪܝ ܠܙܕܝܩܐ ܐܠܐ ܠܚܛܝܐ ܀ 14 ܐܝܟ ܗܟܝ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܘܚܢܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܀ ܡܢܐ ܐܢܚܢ ܘܦܪܝܫܐ ܨܐܡܝܢ ܣܓܝ ܘܬܠܡܝܕܟ ܠܐ ܨܐܡܝܢ ܀ 15 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܗܠ ܡܫܟܚܝܢ ܒܢܝ ܚܕܪܐ ܕܥܡܗܘܢ ܚܬܢܐ ܀ ܐܬܝܢ ܝܘܡܐ ܘܡܬܪܡ ܢܣܒ ܡܢܗܘܢ ܚܬܢܐ ܘܗܝܕܝܢ ܢܨܘܡܘܢ ܀ 16 ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܫ ܕܡܫܕܪ ܛܠܦ ܩܪܥܐ ܕܠܐ ܐܬܟܒܫ ܥܠ ܠܒܫܐ ܥܬܝܩܐ ܀ ܕܠܐ ܢܣܒ ܡܠܝܘܬܗ ܡܢ ܠܒܫܐ ܘܫܚܝܬܐ ܪܥܝܬܐ ܢܗܘܐ ܀ 17 ܘܠܐ ܡܫܕܪܝܢ ܚܡܪܐ ܚܕܬܐ ܒܬܪܥ ܥܬܝܩܐ ܀ ܕܠܐ ܢܬܒܩܥܘܢ ܬܪܥ ܘܚܡܪܐ ܢܬܪܩ ܘܬܪܥ ܢܐܒܕ ܀ ܐܠܐ ܚܡܪܐ ܚܕܬܐ ܒܬܪܥ ܚܕܬܐ ܡܫܕܪܝܢ ܘܬܪܝܗܘܢ ܢܛܪ ܀ 18 ܗܠܝܢ ܟܕ ܡܠܠ ܗܘ ܠܗܘܢ ❖ ܐܝܟ ܪܫܝܐ ܚܕ ܐܬܐ ܘܣܓܕ ܠܗ ܀ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܒܬܝ ܗܫܐ ܡܝܬܬ ܐܠܐ ܐܬܐ ܣܡ ܐܝܕܟ ܥܠܝܗ ܘܬܚܐ ܀ 19 ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܗܠܟ ܒܬܪܗ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܀ 20 ܘܐܝܟ ܐܬܬܐ ܕܝܠܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܣܒ ܕܕܡܐ ܬܪܥܣܪ ܫܢܝܢ ܀ ܩܪܒܬ ܡܢ ܒܬܪ ܘܢܓܕܬ ܒܣܦܝܢ ܕܟܣܘܬܗ ܀ 21 ܐܡܪܬ ܓܝܪ ܒܠܒܗ ܐܢ ܐܢ ܠܚܘܕ ܐܢܓܕ ܠܟܣܘܬܗ ܐܚܝ ܀

11 Et videntes Pharisæi dicebant discipulis ejus: Quare cum publicanis et peccatoribus manducat magister vester? 12 At Jesus audiens ait: Non est opus valentibus medico sed male habentibus. 13 Euntes autem discite quid est: Misericordiam volo et non sacrificium. Non enim veni vocare justos sed peccatores. 14 Tunc accesserunt ad eum discipuli Johannis dicentes: Quare nos et Pharisæi jejunamus frequenter, discipuli autem tui non jejunant? 15 Et ait illis Jesus: Numquid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus? Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus, et tunc jejunabunt. 16 Nemo autem inmittit commissuram panni rudis in vestimentum vetus: tollit enim plenitudinem ejus a vestimento, et pejor scissura fit. 17 Neque mittunt vinum novum in utres veteres: alioquin rumpuntur utres, et vinum effunditur et utres pereunt; sed vinum novum in utres novos mittunt, et ambo conservantur. 18 Hæc illo loquente ad eos, ecce princeps unus accessit et adorabat eum dicens: Filia mea modo defuncta est: sed veni inpone manum super eam, et vivet. 19 Et surgens Jesus sequebatur eum et discipuli ejus. 20 Et ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti ejus: 21 Dicebat enim intra se: Si tetigero tantum vestimentum ejus, salva ero.

Digitized by Google

22 Ὁ δὲ στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· Θάρσει θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 23 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον ἔλεγεν· 24 Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει. Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. 25 Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. 26 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. 27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ. 28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί, Κύριε. 29 Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν. 30 Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί. Καὶ ἐνεβριμήθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. 31 Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. 32 Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 Καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός. Καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ· 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.

22 ܢܥܩܘ ܒܗ ܠܝܫܘܥ ܘܚܙܝܗ ܐܡܪ ܗܘ ܠܗ ܟܝ . ܒܪܬܝ ܗܝܡܢܘܬܟ ܫܪܝܬ ܠܟ : ܘܐܬܦܣܝܬ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܗܝ ܫܥܬܐ . 23 ܘܟܕ ܐܬܐ ܝܫܘܥ ܠܒܝܬ ܪܫܐ ✤ ܘܚܙܐ ܠܡܙܡܪܬܐ ܘܠܟܢܫܐ ܕܥܒܕ ܒܗ ܫܓܫܘܓܐ . 24 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܬܦܫܘ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܡܝܬ ܛܠܝܬܐ ܐܠܐ ܕܡܫܟܒ ܗܝ . ܘܗܘܘ ܡܣܚܩܝܢ ܒܗ . 25 ܟܕ ܐܬܦܩ ܟܢܫܐ ܥܠ ܘܥܠ ܘܐܚܕ ܒܐܝܕܗ ܕܛܠܝܬܐ ܘܩܡܬ ܛܠܝܬܐ . 26 ܘܢܦܩ ܗܠܝܢ ܫܡܥܬܐ ܠܟܠ ܐܪܥܐ ܗܝ . 27 ✤ ܘܟܕ ܥܒܪ ܡܢ ܬܡܢ ܝܫܘܥ ܐܬܒܥܘܗܝ ܬܪܝܢ ܥܘܪܝܐ ܘܩܪܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܒܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܚܡ ܥܠܝܢ ܒܪ ܕܘܝܕ . 28 ܟܕ ܥܠ ܠܒܝܬܐ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܥܘܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܗܝܡܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܝܟܠ ܐܢܐ ܠܡܥܒܕ ܠܟܘܢ ܗܕܐ . ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܢ ܡܪܝ . 29 ܐܝܟ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ . ܐܬܦܬܚܘ ܥܝܢܝܗܘܢ 30 ܘܐܬܬܪ ܥܠܝܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܚܙܘ ܕܠܐ ܢܕܥ ܠܐ ܚܕ . 31 ܐܢܝܢ ܕܢܦܩܘ ܦܪܣܡܘ ܒܟܠ ܐܪܥܐ ܗܝ ܗܘ ܐܬܪ . 32 ✤ ܟܕ ܢܦܩܘ ܗܘ ܐܝܟ ܐܝܬܘ ܠܗ ܐܢܫ ܐܒܟܡ ܕܫܝܪ ܒܗ ܕܝܘ . 33 ✤ ܘܟܕ ܐܬܦܩ ܕܝܘ ܡܢ ܐܢܫܐ ܡܠܠ ܐܒܟܡ ܘܬܡܗܘ ܟܠ ܟܢܫܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܠܥܠܡ ܐܝܟ ܗܟܢܐ ܒܝܫܪܝܠ . 34 ✤ ܐܠܐ ܦܪܝܫܐ ܐܡܪܝܢ ܒܪܫ ܕܝܘܢ ܗܘ ܕܦܩ ܕܝܘ . 35 ✤ ܘܐܙܠ ܝܫܘܥ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܘܟܦܪܐ ܘܡܠܦ ܒܒܝܬ ܟܢܫܝܗܘܢ ܘܡܟܪܙ ܒܫܘܪܝ ܡܠܟܘܬܐ ܘܡܐܣܐ ܟܠ ܡܟܝܢ ܘܟܠ ܚܠܫ .

22 At Jesus conversus et videns eam dixit: Confide filia, fides tua te salvam fecit. Et salva facta est mulier ex illa hora. 23 Et cum venisset Jesus in domum principis et vidisset tibicines et turbam tumultuantem, dicebat: 24 Recedite: non est enim mortua puella sed dormit. Et deridebant eum. 25 Et cum ejecta esset turba, intravit et tenuit manum ejus, et surrexit puella. 26 Et exiit fama hæc in universam terram illam. 27 Et transeunte inde Jesu secuti sunt eum duo cæci clamantes et dicentes: Miserere nostri, filii David. 28 Cum autem venisset domum, accesserunt ad eum cæci: et dicit eis Jesus: Creditis quia possum hoc facere vobis? Dicunt ei: Utique, Domine. 29 Tunc tetigit oculos eorum dicens: Secundum fidem vestram fiat vobis. 30 Et aperti sunt oculi illorum: et comminatus est illis Jesus dicens: Videte ne quis sciat. 31 Illi autem exeuntes diffamaverunt eum in tota terra illa. 32 Egressis autem illis ecce optulerunt ei hominem mutum, dæmonium habentem. 33 Et ejecto dæmone locutus est mutus, et miratæ sunt turbæ dicentes: Numquam apparuit sic in Israhel. 34 Pharisæi autem dicebant: In principe dæmoniorum eicit dæmones. 35 Et circumibat Jesus civitates omnes et castella, docens in synagogis eorum et prædicans evangelium regni et curans omnem languorem et omnem infirmitatem.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, θ', ί.

36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. 37 Τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38 Δεήθητε οὖν τοῦ Κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ί.

1 ΚΑΙ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. 2 Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα· Πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, 3 Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Λεββαῖος, 4 Σίμων ὁ Καναναῖος καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. 5 Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε· 6 Πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 7 Πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 8 Ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. 9 Μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, 10 Μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον. Ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ.

ܟܬܒ ❖ ܡܬܝ ❖

36 ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܟܢܫ̈ܐ ܚܣ ܥܠܝܗܘܢ ܡܛܠ ܕܗܘ ܡܬܒܥ̈ܝܢ ܘܢܦܠ̈ܝܢ ܐܝܟ ܥܢ̈ܐ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܪܥܝܐ . 37 ܗܕܐ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕ̈ܘܗܝ ܚܨܕܐ ܣܓܝ ܗܘ ܐܠܐ ܦܥܠ̈ܐ ܩܠܝܠ̈ܝܢ . 38 ܒܥܘ ܗܟܝܠ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܚܨܕܐ ܕܢܦܩ ܦܥܠ̈ܐ ܠܚܨܕܗ : ❖ ❖

ܦܨ ❖ ❖

1 ܘܩܪܒ ܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕ̈ܘܗܝ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠ ܪܘܚ̈ܐ ܛܢܦ̈ܐ ܕܢܦܩܘܢ ܘܢܐܣܘܢ ܟܠ ܡܟܐ ܘܟܠ ܐܝܢܐ . 2 ܘܫܡܗ̈ܝ ܕܫܠܝܚ̈ܐ ܬܪܥܣܪ ܗܠܝܢ ܩܕܡܝܐ ܫܡܥܘܢ ܕܡܬܩܪܐ ܟܐܦܐ ܘܐܢܕܪܐܘܣ ܐܚܘܗܝ ܘܝܥܩܘܒ ܒܪ ܙܒܕܝ ܘܝܘܚܢܢ ܐܚܘܗܝ ܕܝܠܗ̈ ܘܦܝܠܦܘܣ ܘܒܪܬܘܠܡܝ ܘܬܐܘܡܐ ܘܡܬܝ ܓܒܝܐ ܘܝܥܩܘܒ ܒܪ ܚܠܦܝ ܘܬܕܝ ܐܚܘܗܝ ܕܝܠܗ̈ ܘܫܡܥܘܢ ܩܢܢܝܐ ܘܝܗܘܕܐ ܣܩܪܝܘܛܐ ܗܘ ܕܐܦ ܐܫܠܡ ܠܗ . 5 ܗܠܝܢ ܬܪܥܣܪ ܫܕܪ ܝܫܘܥ ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܐ ܠܐܪܥܐ ܕܥܡ̈ܡܐ ܬܙܠܘܢ ܘܠܐ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܫܡܪ̈ܝܐ ܬܥܠܘܢ . 6 ܐܠܐ ܙܠܘ ܠܟܘ ܠܘܬ ܐܢ̈ܫ̈ܐ ܕܐܒܕܘ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ . 7 ܘܟܕ ܐܙܠܬܘܢ ܟܪܙܘ ܘܐܡܪܘ ܕܩܪܒ ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ . 8 ܐܣܝ ܚܠ̈ܝܐ ܐܣܘ ܡ̈ܝܬ̈ܐ ܐܟܝ ܣܥܪ̈ܐ ܕܟ̈ܝ ܫܕܝ ܕ̈ܝܘ ܕ̈ܝܘ ܬܬܠ . 9 ܠܐ ܬܩܢܘ ܕ̈ܗܒ ܘܠܐ ܟܣܦ ܘܠܐ ܢܚܫ ܒܟ̈ܝܣ̈ܐ ܕܒܗ̈ܝܢ̈ܟܘܢ . 10 ܠܐ ܙܘܕܢ ܠܐ ܬܪ̈ܝܢ ܟ̈ܬ̈ܢ̈ܐ ܘܠܐ ܣܢ̈ܝ̈ܐ ܘܠܐ ܣܐ̈ܢ̈ܐ ܘܠܐ ܡܫܚ̈ܐ ܐܠܐ ܐܓܪ ܦܥܠܐ ܡܙܘܢ ܠܗ .

SEC. MATTHÆUM, IX. X.

36 Videns autem turbas misertus est eis, quia erant vexati et jacentes sicut oves non habentes pastorem. 37 Tunc dicit discipulis suis: Messis quidem multa, operarii autem pauci: 38 Rogate ergo Dominum messis ut eiciat operarios in messem suam.

CAPUT X.

1 Et convocatis duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum inmundorum, ut eicerent eos et curarent omnem languorem et omnem infirmitatem. 2 Duodecim autem apostolorum nomina sunt hæc. Primus Simon qui dicitur Petrus et Andreas frater ejus, 3 Jacobus Zebedæi et Johannes frater ejus, Philippus et Bartholomæus, Thomas et Mattheus publicanus, et Jacobus Alphei et Thaddæus, 4 Simon Cananæus et Judas Scariotes, qui et tradidit eum. 5 Hos duodecim misit Jesus præcipiens eis et dicens: In viam gentium ne abieritis, et in civitates Samaritanorum ne intraveritis, 6 Sed potius ite ad oves quæ perierunt domus Israhel. 7 Euntes autem prædicate dicentes quia adpropinquavit regnum cælorum. 8 Infirmos curate, mortuos suscitate, leprosos mundate, dæmones eicite: gratis accepistis, gratis date. 9 Nolite possidere aurum neque argentum neque pecuniam in zonis vestris, 10 Non peram in via neque duas tunicas neque calciamenta neque virgam: dignus enim est operarius cibo suo.

Digitized by Google

11 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. 12 Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν. 13 Καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ' αὐτήν· Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. 14 Καὶ ὃς ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν ἐκ τῶν ποδῶν ὑμῶν. 15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 16 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. 17 Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· 18 Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 19 Ὅταν δὲ παραδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσητε· 20 Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστὲ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. 21 Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς.

11 ܒܐܝܟ ܕܡܕܝܢܬܐ ܐܘ ܩܣܛܠܐ ܕܬܥܠܘܢ ܒܗ ܫܐܠܘ ܡܢ ܗܘ ܕܫܪܝ ܒܗ ܘܬܬܐ ܥܡ ܗܘ ܥܕܡܐ ܕܬܦܘܩܘܢ ܡܢ ܬܡ. 12 ܘܟܕ ܥܠܝܢ ܠܒܝܬܐ ܫܐܠܘ ܠܫܠܡܗ ܕܒܝܬܐ. 13 ܘܐܢ ܗܘ ܒܝܬܐ ܐܝܬ ܒܗ ܫܘܝܐ ܬܐ ܫܠܡܟܘܢ ܥܠ ܒܝܬܐ ܗܘ. ܘܐܢ ܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܫܘܝܐ ܫܠܡܟܘܢ ܬܗܘ ܠܟܘܢ. 14 ܘܟܠ ܕܠܐ ܢܩܒܠ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܢܫܡܥ ܠܡܠܝܟܘܢ ܒܢܦܩܟܘܢ ܡܢ ܒܝܬܐ ܗܘ ܐܘ ܡܢ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܢܬܪܘ ܥܦܪܐ ܕܪܓܠܝܟܘܢ ܡܢ ܬܚܘܬ ܪܓܠܝܟܘܢ. 15 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܒܝܘܡ ܕܕܝܢܐ ܢܗܘܐ ܫܪܝ ܠܐܪܥܐ ܕܣܕܘܡ ܘܥܡܘܪܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܕܝܢܬܐ ܗܝ. 16 ܗܐ ܐܢܐ ܫܕܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܐܢܢ ܒܝܢ ܕܐܒܐ. ܗܘܝܬܘ ܗܟܝܡܝܢ ܐܝܟ ܚܘܝܐ ܘܬܡܝܡܝܢ ܐܝܟ ܝܘܢܐ. 17 ܙܕܩܘ ܠܟܘܢ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܕܢܡܣܪܘܢ ܠܟܘܢ ܒܡܕܒܪܝ ܕܝܢܐ ܘܒܒܝܬ ܟܢܫܝܬܗܘܢ ܢܡܚܘܢ ܠܟܘܢ. 18 ܘܥܠ ܫܠܝܛܐ ܘܡܠܟܐ ܬܬܝܬܘܢ ܒܥܠܬܝ ܠܣܗܕܘܬܐ ܠܗܘܢ ܘܠܥܡܡܐ. 19 ܘܟܕ ܢܡܣܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܗܘܘ ܗܓܝܢ ܐܝܟ ܐܘ ܡܐ ܬܡܠܠܘܢ. ܕܢܬܝܗܒ ܠܟܘܢ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܡܐ ܬܡܠܠܘܢ. 20 ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܗܢ ܕܡܬܡܠܠܝܢ ܐܠܐ ܪܘܚܐ ܕܐܒܘܟܘܢ ܗܘ ܕܡܬܡܠܠ ܒܟܘܢ. 21 ܢܡܣܪ ܐܚ ܐܚܘܗܝ ܠܡܘܬܐ ܘܐܒ ܒܪܗ ܘܩܡܘ ܒܢܝ ܥܠ ܐܒܗܬܗܘܢ ܘܢܩܛܠܘܢ ܐܢܘܢ.

Digitized by Google

22 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται· 23 Ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. 25 Ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. Εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ. 26 Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 27 Ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. 28 Καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβεῖσθε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. 29 Οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; Καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 30 Ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 31 Μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. 32 Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς·

22 ܘܗܘܝܢ ܣܢܝܐ ܠܟܠ ܒܪܢܫܐ ܥܠ ܫܡܝ ܗܕܐ ܐܝܬ ܕܡܨܒܪ ܥܕ ܣܘܦܐ ܗܘ ܢܦܫ ܢܚܐ . 23 ܐܝܟ ܕܢܪܕܘܢ ܠܟܘܢ ܒܗܕܐ ܩܪܝܬܐ ܗܪܒܘ ܠܐܚܪܝܬܐ : ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܬܫܠܡܘܢ ܠܡܕܝܢܬ ܐܝܣܪܝܠ ܥܕ ܕܢܐܬܐ ܒܪ ܐܢܫܐ : 24 ܠܝܬ ܬܠܡܝܕ ܥܠ ܡܪܗ ܘܠܐ ܥܒܕ ܥܠ ܡܪܝܗ . 25 ܣܦܩ ܠܬܠܡܝܕ ܕܢܗܘܐ ܐܝܟ ܡܪܗ ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܡܪܝܗ . ܐܢ ܠܒܥܠ ܒܝܬܐ ܩܪܘ ܠܫܡܥܘܢ ܟܡ ܠܐܢܫܝ ܒܝܬܗ : 26 ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢܗܘܢ ܠܝܬ ܓܠܝܐ ܕܠܐ ܢܬܓܠܐ ܘܟܣܝܐ ܕܠܐ ܢܬܝܕܥ . 27 ܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܚܫܘܟܐ ܐܡܪܘ ܒܢܗܝܪܐ : ܘܡܐ ܕܒܐܕܢܐ ܫܡܥܬܘܢ ܟܪܙܘ ܥܠ ܓܓܐ . 28 ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܩܛܠܝ ܦܓܪܐ ܘܢܦܫܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܠܡܩܛܠ ܐܠܐ ܕܚܠܘ ܡܢ ܗܘ ܕܡܫܟܚ ܠܡܐܒܕ ܢܦܫ ܘܦܓܪܐ ܒܓܗܢܡ . 29 ܗܠܐ ܬܪܝܢ ܨܦܪܝܢ ܡܙܕܒܢܝܢ ܒܐܣܪ ܘܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܠܐ ܒܠܐ ܐܒܘܟܘܢ . 30 ܐܦ ܫܥܪ ܪܫܟܘܢ ܟܠܗ ܡܢܝܢ ܐܝܬ ܠܗܘܢ . 31 ܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܠܟܘܢ ܣܓܝ ܡܢ ܨܦܪܝܢ ܐܬܘܢ ܐܢܬܘܢ ܠܟܘܢ . 32 ܟܠ ܗܘ ܕܢܘܕܐ ܒܝ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܘܕܐ ܐܢܐ ܒܗ ܩܕܡ ܐܒܝ ܕܒܫܡܝܐ :

22 Et eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem perseveraverit in finem, hic salvus erit. 23 Cum autem persequentur vos in civitate ista, fugite in aliam. Amen enim dico vobis, non consummabitis civitates Israhel donec veniat Filius hominis. 24 Non est discipulus super magistrum, nec servus super dominum suum: 25 Sufficit discipulo ut sit sicut magister ejus, et servus sicut dominus ejus. Si patrem familias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos ejus? 26 Ne ergo timueritis eos. Nihil enim opertum quod non revelabitur, et occultum quod non sciatur. 27 Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine; et quod in aure auditis, prædicate super tecta. 28 Et nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius eum timete qui potest et animam et corpus perdere in gehennam. 29 Nonne duo passeres asse veniunt? Et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro. 30 Vestri autem et capilli capitis omnes numerati sunt. 31 Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos. 32 Omnis ergo qui confitebitur me coram hominibus, confitebor et ego eum coram Patre meo qui est in cælis.

Digitized by Google

33 Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 34 Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. 35 Ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς, 36 Καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. 37 Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος, καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος, 38 Καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. 39 Ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. 40 Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. 41 Ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψεται. 42 Καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ια.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν. 2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ

33 ܘܟܠ ܡܢ ܕܢܟܦܘܢ ܒܝ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܟܦ ܒܗ ܩܕܡ ܐܒܝ ܕܒܫܡܝܐ ׃ 34 ܠܐ ܬܣܒܪܘܢ ܕܐܬܝܬ ܠܡܫܕܐ ܫܠܡܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ׃ ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܡܫܕܐ ܫܠܡܐ ܐܠܐ ܣܝܦܐ ׃ 35 ܐܬܝܬ ܠܡܦܪܫ ܓܒܪܐ ܥܠ ܐܒܘܗܝ ׃ ܘܒܪܬܐ ܥܠ ܐܡܗ ܘܟܠܬܐ ܥܠ ܚܡܬܗ ׃ 36 ܘܒܝܬ ܓܒܪܐ ܐܝܢܘܢ ܐܢܫܝ ܒܝܬܗ ׃ 37 ܘܟܠ ܕܪܚܡ ܐܒ ܐܘ ܐܡ ܝܬܝܪ ܡܢܝ ׃ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܗ ܟܕܝ ׃ ܘܟܠ ܕܪܚܡ ܒܪ ܐܘ ܒܪܬ ܝܬܝܪ ܡܢܝ ׃ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܗ ׃ 38 ܘܟܠ ܕܠܐ ܢܣܒ ܨܠܒܗ ܘܢܬܐ ܒܬܪܝ ׃ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܗ ׃ 39 ܟܠ ܕܫܟܚ ܢܦܫܗ ܢܐܒܕ ܠܗ ׃ ܘܟܠ ܕܐܒܕ ܢܦܫܗ ܒܓܠܠܝ ܢܫܟܚ ׃ 40 ܘܟܠ ܕܩܒܠ ܠܟܘܢ ܩܒܠ ܠܝ ׃ ܘܟܠ ܕܩܒܠ ܠܝ ܩܒܠ ܠܡܫܕܝ ׃ 41 ܘܟܠ ܕܩܒܠ ܢܒܝܐ ܒܫܡ ܢܒܝܐ ܐܓܪ ܢܒܝܐ ׃ ܘܟܠ ܕܩܒܠ ܙܕܝܩ ܒܫܡ ܙܕܝܩ ܐܓܪ ܙܕܝܩ ׃ 42 ܘܟܠ ܕܐܫܩܐ ܠܚܕ ܡܢ ܙܥܘܪܐ ܗܠܝܢ ܟܣ ܒܪܕ ܒܫܡ ܬܠܡܝܕ ׃ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ׃ ܠܐ ܢܦܣܕ ܐܓܪܗ ׃

ܩܕܣ ܝ ܐ

1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܡ ܝܫܘܥ ܦܩܕ ܠܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ׃ ܐܬܪ ܡܢ ܬܡܢ ܠܡܠܦ ܘܠܡܟܪܙ ܒܡܕܝܢܬܗܘܢ ׃ 2 ܘܝܘܚܢܢ ܟܕ ܫܡܥ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܥܒܕܝ ܡܫܝܚܐ ׃ ܫܕܪ ܬܪܝܢ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ׃

33 Qui autem negaverit me coram hominibus, negabo et ego eum coram Patre meo qui est in cælis. 34 Nolite arbitrari quia venerim mittere pacem in terram: non veni pacem mittere sed gladium. 35 Veni enim separare hominem adversus patrem suum, et filiam adversus matrem suam, et nurum adversus socrum suam, 36 Et inimici hominis domestici ejus. 37 Qui amat patrem et matrem plus quam me non est me dignus, et qui amat filium aut filiam super me non est me dignus, 38 Et qui non accipit crucem suam et sequitur me non est me dignus. 39 Qui invenit animam suam perdet illam, et qui perdiderit animam suam propter me inveniet eam. 40 Qui recipit vos me recipit, et qui me recipit recipit eum qui me misit. 41 Qui recipit prophetam in nomine prophetæ mercedem prophetæ accipiet, et qui recipit justum in nomine justi mercedem justi accipiet. 42 Et quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquæ frigidæ tantum in nomine discipuli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

CAPUT XI.

1 Et factum est cum consummasset Jesus præcipiens duodecim discipulis suis, transiit inde ut doceret et prædicaret in civitatibus eorum. 2 Johannes autem cum audisset in vinculis opera Christi, mittens duos de discipulis suis

Digitized by Google

3 Εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον προσδοκῶμεν; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε· 5 Τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· 6 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. 7 Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; Κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 8 Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; Ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων. 9 Ἀλλὰ τί ἐξήλθατε; προφήτην ἰδεῖν; Ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 10 Οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 11 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 12 Ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. 13 Πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν, 14 Καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλείας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. 15 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

ܣ ܐ ܗ ܕ ܐ ܐ ܕ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ܐ ❖ ❖ ❖

16 Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶν παιδίοις καθημένοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ἃ προσφωνοῦντα τοῖς ἑτέροις 17 Λέγουσιν· Ηὐλήσαμεν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν, καὶ οὐκ ἐκόψασθε. 18 Ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ λέγουσιν· Δαιμόνιον ἔχει. 19 Ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς. 20 Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν· 21 Οὐαί σοι Χοραζείν, οὐαί σοι Βηθσαϊδάν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. 22 Πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. 23 Καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; Ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ, ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμεινεν ἂν μέχρι τῆς σήμερον. 24 Πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί. 25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἔκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· 26 Ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου.

16 كَمَا بِمَ أَدْمِيهِ لِهَاذَا دَوْرَا . 16
دِيلَنَا كَهِيلَا بِسُوقَا صَاحِيَا : 17 صَاحُوا
مِنَّكُمْ كَسْتَمْسَحْ . 17 أَمْكِمْ
أَبْكِينَ كَحَا وَلَا دِبْقِلَحْ . أَوْكِمْ كَحَا
وَلَا إِدْبْقِلَحْ . 18 إِلَا بَمَ مَشْمُو وَلَا
أَخْلَا وَلَا مَكَلَا : أَمْكِمْ بِمَا
إِمَا كَمَ . 19 إِلَا بَمَ بِمَا أَخْلَا
وَمَكَلَا : أَمْكِمْ دَا بَحْرَا أَحَلَا
وَمَكَلَا : مِشْفَا لِخَطِيَا : وَمَكَلَا
مَكَلَا بِمَا . أَوْبِمَا بِيصِيدَا عَلَى
خَطِيَا ❖ 20 دَمِي مَبَ مَعَا
كَمَشْهِرَ مَبَتَلَا إِمْكِمْ دَوْرَا
حَمِي سُكُوتَا مَكَلَا وَلَا لِحَمَ .
21 أَمْكِمْ دَا : أَمْكِمْ كَحَا كَمَا .
مَنَ كَحَا حِمَوْرَا . دِلَا حَرَا
أَمْكِمْ دَا . مَنَ كَحَا كَمَا
دَا دَوْرَا إِمْكِمْ دَوْرَا
حَتَا : حَبَ دَمِي حَمَا أَحَمَا
لِحَمَ 22 حَمَ أَمْكِمْ إِبَا كَحَا :
دِكَرَا أَكَوْرِي دَا بِسَ حَمَا
دِبَا . إِ كَحَا . 23 أَبَا حَمَشَمَ
مَنَ دِبَا كَمَا إِلِلَمَ : حَبَا
كَمَا لِلَمَ . دِلَا حَمَشَمَ
أَبَا كَمَا دَوْرَا إِمْكِمْ دَوْرَا
حَتَا : 24 حَمَ أَمْكِمْ إِبَا كَحَا :
دِبَا بِسَ حَمَا دِبَا إِ كَحَا ❖
25 حَمَ أَحَا : حَبَا مَعَا أَمْكِمْ .
مَعَا إِبَا كَمَ إِحَا مَبَا دَمَا
أَبَا . دَمَا مَكَمَ مَبَا
مَكَمَ : أَمْكِمْ دَا كَمَا
أَبَا كَمَ . 26 إِمَ أَحَا .
دَمَا أَحَا دَا أَمْكِمْ مَبَا .

16 Cui autem similem æstimabo generationem istam? Similis est pueris sedentibus in foro, qui clamantes cœqualibus 17 Dicunt: Cecinimus vobis et non saltastis, lamentavimus et non planxistis. 18 Venit enim Johannes neque manducans neque bibens, et dicunt: Dæmonium habet. 19 Venit Filius hominis manducans et bibens, et dicunt: Ecce homo vorax et potator vini, publicanorum et peccatorum amicus. Et justificata est sapientia a filiis suis. 20 Tunc cœpit exprobrare civitatibus in quibus factæ sunt plurimæ virtutes ejus, quia non egissent pœnitentiam. 21 Væ tibi Chorazain, væ tibi Bethsaida, quia si in Tyro et Sidone factæ essent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio et cinere pœnitentiam egissent. 22 Verum tamen dico vobis, Tyro et Sidoni remissius erit in die judicii quam vobis. 23 Et tu Capharnaum, numquid usque in cælum exaltaberis? Usque in infernum descendes, quia si in Sodomis factæ fuissent virtutes quæ factæ sunt in te, forte mansissent usque in hunc diem. 24 Verum tamen dico vobis quia terræ Sodomorum remissius erit in die judicii quam tibi. 25 In illo tempore respondens Jesus dixit: Confiteor tibi Pater, Domine cæli et terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis. 26 Ita Pater, quoniam sic fuit placitum ante te.

Digitized by Google

27 Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 28 Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. 29 Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραΰς εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. 30 Ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν. 2 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ· Ἰδοὺ οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. 3 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅτε ἐπείνασεν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 4 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον, ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις; 5 Ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; 6 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μεῖζόν ἐστιν ὧδε. 7 Εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν· Ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.

27 ܟܠ ܡܝܡܪ ܐܒܝ ܠܝ ܡܣܪ . ܘܠܐ ܐܝܬ ܕܝܕܥ ܒܪܐ ܐܠܐ ܐܒܐ . ܘܠܐ ܐܒܐ ܡܢ ܕܝܕܥ ܠܗ ܐܠܐ ܒܪܐ . 28 ܐܝܬܘ ܠܘܬܝ ܟܠ ܕܥܡܠܝܢ ܘܡܛܥܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܐܢܐ ܐܢܝܚ ܠܟܘܢ . 29 ܣܒܠܘ ܥܠܝܟܘܢ ܢܝܪܐ ܕܝܠܝ ܘܐܬܠܡܕܘ ܡܢܝ ܕܥܢܝܐ ܐܢܐ ܘܡܟܝܟ ܠܒܐ ܘܬܫܟܚܘܢ ܢܝܚܐ ܠܢܦܫܬܟܘܢ . 30 ܛܥܢܐ ܕܝܠܝ ܛܒ ܘܡܫܝܚܬܝ ܩܠܝܠܐ ✤ ܘ ✤ ܟ

1 ܒܗܢܝ ܥܕܢܐ ܐܙܠ ܝܫܘܥ ܒܫܒܬܐ ܒܝܢ ܙܪܥܐ . ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܦ ܐܢܘܢ ܐܬܚܠ ܠܡܩܛܦ ܫܝܢܠܐ ܘܡܐܟܠ . 2 ܦܪܝܫܐ ܐܝܟ ܕܚܙܘ ܐܡܪܘ ܠܗ ܗܐ ܬܠܡܝܕܟ ܥܒܕܝܢ ܕܠܐ ܫܪܝ ܠܡܥܒܕ ܒܫܒܬܐ . 3 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܡܐ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܟܕ ܟܦܢ ܗܘ ܘܐܝܢܘܢ ܕܥܡܗ . 4 ܐܝܟ ܥܠ ܠܒܝܬ ܐܠܗܐ ܘܠܚܡ ܣܕܪ ܐܟܠ ܗܘ ܘܐܝܢܘܢ ܕܥܡܗ ܕܠܐ ܫܪܝ ܠܗ ܠܡܐܟܠ ܐܠܐ ܠܟܗܢܐ ܒܠܚܘܕܗܘܢ . 5 ܐܘ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܒܢܡܘܣܐ ܕܒܫܒܬܐ ܟܗܢܐ ܒܗܝܟܠܐ ܡܚܠܠܝܢ ܠܫܒܬܐ ܘܠܐ ܚܛܝܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ . 6 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܗܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܪܒ ܐܝܬ . 7 ܘܐܢ ܝܕܥܬܘܢ ܡܐ ܗܘ ܕܐܡܪ ܪܚܡܐ ܒܥܐ ܠܝ ܘܠܐ ܕܒܚܐ ܠܐ ܗܘܝܬ ܕܐܬܪ ܠܐ ܙܟܝܐ ܕܠܐ ܚܛܝܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ .

27 Omnia mihi tradita sunt a Patre meo, et nemo novit Filium nisi Pater, neque Patrem quis novit nisi Filius et cui voluerit Filius revelare. 28 Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos. 29 Tollite jugum meum super vos, et discite a me quia mitis sum et humilis corde, et invenietis requiem animabus vestris. 30 Jugum enim meum suave est, et onus meum leve est.

CAPUT XII.

1 In illo tempore abiit Jesus sabbato per sata: discipuli autem ejus esurientes cœperunt vellere spicas et manducare. 2 Pharisæi autem videntes dixerunt ei: Ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbatis. 3 At ille dixit eis: Non legistis quid fecerit David, quando esuriit, et qui cum eo erant? 4 Quomodo intravit in domum Dei et panes propositionis comedit, quos non licebat ei edere neque his qui cum eo erant, nisi solis sacerdotibus? 5 Aut non legistis in lege quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum violant et sine crimine sunt? 6 Dico autem vobis quia templo major est hic. 7 Si autem sciretis quid est: Misericordiam volo et non sacrificium, numquam condemnassetis innocentes.

Digitized by Google

8 Κύριος γάρ ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου. 9 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν
ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν αὐτῶν. 10 Καὶ
ἰδοὺ ἄνθρωπος χεῖρα ἔχων ξηράν· Καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Εἰ ἔξεστιν
τοῖς σάββασιν θεραπεῦσαι; ἵνα κατη-
γορήσωσιν αὐτοῦ. 11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
Τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει
πρόβατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς
σάββασιν εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει
αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; 12 Πόσῳ οὖν διαφέρει
ἄνθρωπος προβάτου· ὥστε ἔξεστιν τοῖς
σάββασιν καλῶς ποιεῖν. 13 Τότε λέγει
τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα.
Καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς
ὡς ἡ ἄλλη. 14 Ἐξελθόντες δὲ οἱ Φα-
ρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ,
ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 15 Ὁ δὲ Ἰησοῦς
γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἠκολού-
θησαν αὐτῷ πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτοὺς πάντας, 16 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς
ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· 17 Ἵνα
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προ-
φήτου λέγοντος· 18 Ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν
ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν ηὐδόκησεν
ἡ ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ'
αὐτόν, καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.
19 Οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, οὐδὲ ἀκού-
σει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν
αὐτοῦ. 20 Κάλαμον συντετριμμένον οὐ
κατεάξει καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει,
ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
21 Καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.
22 Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος
τυφλὸς καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐ-
τόν, ὥστε τὸν κωφὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν.

8 ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ
ڡڪڪ ڡڪڪ ❖ 9 ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ
ڡڪڪ ڡڪڪ 10 ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ ڡڪڪ
ڡڪڪ ڡڪڪ

23 Καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· Μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαυείδ; 24 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. 25 Εἰδὼς δὲ τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. 26 Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; 27 Καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 28 Εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 29 Ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσῃ; 30 Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 31 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται. 32 Καὶ ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.

23 ܘܬܡܗܘ ܟܠ ܟܢܫܐ ܘܐܡܪܝܢ ܗܠܝܢ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܪ ܕܘܝܕ . 24 ܐܢܘܢ ܕܦܪܝܫܐ ܫܡܥܘ ܐܡܪܝܢ ܗܘ ܠܐ ܡܦܩ ܫܐܕܐ ܐܠܐ ܒܒܥܠ ܙܒܘܒ ܪܫ ܫܕܐ . 25 ܝܫܘܥ ܕܝܕܥ ܡܚܫܒܬܗܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܬܬܦܠܓ ܥܠ ܢܦܫܗ ܬܬܚܪܒ ܘܟܠ ܩܪܬܐ ܐܘ ܒܝܬܐ ܕܬܬܦܠܓ ܥܠ ܢܦܫܗ ܠܐ ܬܩܘܡ . 26 ܘܐܢ ܣܛܢܐ ܠܣܛܢܐ ܦܪܩ ܐܢܘܢ ܥܠ ܢܦܫܗ ܬܦܠܓ ܗܘ ܐܝܟ ܬܩܘܡ ܡܠܟܘܬܗ . 27 ܘܐܢ ܐܢܐ ܒܒܥܠ ܙܒܘܒ ܦܪܩ ܫܐܕܐ ܒܢܝܟ ܒܡܢ ܦܪܩܝܢ ܠܗܘܢ ܗܫܐ ܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ ܕܝܢܝܟ . 28 ܐܢ ܕܒܪܘܚ ܐܠܗܐ ܐܢܐ ܦܪܩ ܫܐܕܐ ܗܐ ܐܬܬ ܥܠܝܟܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ . 29 ܐܘ ܐܝܟ ܡܫܟܚ ܠܡܕܪ ܒܒܝܬ ܓܒܪܐ ܚܫܝܢܐ ܘܠܫܠܐ ܐܢܐ ܐܢ ܠܐ ܩܕܡ ܕܝܩܛܪ ܠܓܒܪܐ ܚܫܝܢܐ ܘܗܝܕܝܢ ܒܝܬܗ ܢܫܠܘܠ . 30 ܡܢ ܠܐ ܥܡܝ ܥܠܝ ܗܘ ܘܡܢ ܕܠܐ ܟܢܫ ܥܡܝ ܦܙܪ ܗܘ . 31 ܥܠ ܗܕܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܚܛܗܐ ܘܟܦܪܐ ܢܫܬܒܩ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܟܦܪܐ ܕܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ . 32 ܘܡܢ ܕܐܡܪ ܡܠܬܐ ܥܠ ܒܪ ܐܢܫܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ ܡܢ ܕܐܡܪ ܥܠ ܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ ܠܐ ܒܗܕܐ ܥܠܡܐ ܘܠܐ ܒܥܠܡܐ ܕܐܬܐ .

23 Et stupebant omnes turbæ et dicebant: Numquid hic est Filius David? 24 Pharisæi autem audientes dixerunt: Hic non eicit dæmones nisi in Beelzebub principem dæmonum. 25 Jesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis: Omne regnum divisum contra se desolabitur, et omnis civitas vel domus divisa contra se non stabit. 26 Et si Satanas Satanan eicit, adversus se divisus est: quomodo ergo stabit regnum ejus? 27 Et si ego in Beelzebub eicio dæmones: filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi judices erunt vestri. 28 Si autem ego in Spiritu Dei eicio dæmones, igitur pervenit in vos regnum Dei. 29 Aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis et vasa ejus diripere, nisi prius alligaverit fortem? et tunc domum illius diripiat. 30 Qui non est mecum contra me est, et qui non congregat mecum spargit. 31 Ideo dico vobis: Omne peccatum et blasphemia remittetur hominibus, Spiritus autem blasphemiæ non remittetur. 32 Et quicumque dixerit verbum contra Filium hominis, remittetur ei; qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non remittetur ei neque in hoc sæculo neque in futuro.

Digitized by Google

33 Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται. 34 Γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. 35 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. 36 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. 37 Ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ. 38 Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινὲς τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων λέγοντες· Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. 39 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. 40 Ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. 41 Ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 42 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν, ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.

33 او حصّوه اعكنا فعيزا . صعاوصوص
فعيزا او حصّوه اعكنا حبعا .
صعاوصوص حبعا . مح صعاوصوص
34 نكزا صن مكبّب اعكنا . صن
زاجبا : اعنا مكعصيص ايلا
هُجّا كمفكحكة حجعا ايلا . مح
لوزّب كضا صن مكفكلا هفما .
35 صحزا هُصا مح هتفما هُجّا
فعص هُجّا . صحزا حبعا مح
هتفما حتعُما فعص حتعُما .
36 أمن اذا كحف صن : وحلا قبلا
جهُلا زامجزة صنتعُما . يلكف
هلفُعُص حنهما وزبنا . 37 مح
قكسر صن لوزّب معص قكسر
لاسنك ❖ 38 صمب حنه اعُما مح
هعزا . معص حبعا ولمزب كح .
فكحضا : زُضنُ زيسا مكسر اذا .
39 صن حبا مامز كصف . فحجا
حبعا ولمزب اذا صُعنا . ولذا لا
لاسحص كش : الا زمُس
يصنا . 40 اعنا صن ولمزب مُس
صحزهص زفا لاكا اعفقص ولكا
كتكف : صُعنا يسوا صن زاعُما
حكصف زاذنا : لاكا اعفقص ولكا
كتكف . 41 صحزا يعقيا يصفكف
حبنا كمد فحجا زاصا صسصفنص :
زاصف لحه صحزهلاس زمُس : وصا
زاذ مح مُس لاس . 42 فكحجا
زلعفا لاصفص حبنا كمد فحجا
صاذا ولبسحص . زاذ مح يحتص
زاذنا زلاصكص يصحجلاص زلكعصف :
زمُس مح مكعصف . وصا

33 Aut facite arborem bonam et fructum ejus bonum, aut facite arborem malam et fructum ejus malum: siquidem ex fructu arbor agnoscitur. 34 Progenies viperarum, quomodo potestis bona loqui cum sitis mali? Ex abundantia enim cordis os loquitur. 35 Bonus homo de bono thesauro profert bona, et malus homo de malo thesauro profert mala. 36 Dico autem vobis quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii. 37 Ex verbis enim tuis justificaberis, et ex verbis tuis condemnaberis. 38 Tunc responderunt ei quidam de scribis et Pharisæis dicentes: Magister, volumus a te signum videre. 39 Qui respondens ait illis: Generatio mala et adultera signum quærit, et signum non dabitur ei nisi signum Jonæ prophetæ. 40 Sicut enim fuit Jonas in ventre cœti tribus diebus et tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ tribus diebus et tribus noctibus. 41 Viri Ninevitæ surgent in judicio cum generatione ista et condemnabunt eam, quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Jonæ, et ecce plus quam Jona hic. 42 Regina austri surget in judicio cum generatione ista et condemnabit eam, quia venit a finibus terræ audire sapientiam Salomonis, et ecce plus quam Salomon hic.

Digitized by Google

43 "Οταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. 44 Τότε λέγει· Εἰς τὸν οἶκόν μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον. Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα καὶ σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 45 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. Οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ. 46 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. 47 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν ζητοῦντές σοι λαλῆσαι. 48 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ λέγοντι αὐτῷ· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; 49 Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου· 50 Ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν. 2 Καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. 3 Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν.

43 Cum autem inmundus spiritus exierit ab homine, ambulat per loca arida quærens requiem, et non invenit: 44 Tunc dicit: Revertar in domum meam unde exivi: et veniens invenit vacantem, scopis mundatam et ornatam: 45 Tunc vadit et assumit septem alios spiritus secum nequiores se, et intrantes habitant ibi: et fiunt novissima hominis illius pejora prioribus. Sic erit et generationi huic pessimæ. 46 Adhuc eo loquente ad turbas, ecce mater ejus et fratres stabant foris quærentes loqui ei. 47 Dixit autem ei quidam: Ecce mater tua et fratres tui foris stant quærentes te. 48 At ille respondens dicenti sibi ait: Quæ est mater mea, et qui sunt fratres mei? 49 Et extendens manum in discipulos dixit: Ecce mater mea et fratres mei. 50 Quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei qui in cælis est, ipse meus et frater et soror et mater est.

CAPUT XIII.

1 In illo die exiens Jesus de domo sedebat secus mare. 2 Et congregatæ sunt ad eum turbæ multæ, ita ut in naviculam ascendens sederet, et omnis turba stabat in litore. 3 Et locutus est eis multa in parabolis, dicens: Ecce exiit qui seminat seminare.

Digitized by Google

4 Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. 5 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6 Ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. 7 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἔπνιξαν αὐτά. 8 Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 9 Ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 10 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπαν αὐτῷ· Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς; 11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὅτι ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. 12 Ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 13 Διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνιοῦσιν. 14 Καὶ ἀναπληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα· Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. 15 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

4 ܘܒܡܙܪܥ ܗܘ ܕܙܪܥ ܐܝܬ ܕܢܦܠ ܥܠ ܐܘܪܚܐ ܘܐܬܘ ܨܦܪܐ ܘܐܟܠܘ ܠܗ. 5 ܘܐܚܪܢ ܢܦܠ ܥܠ ܟܐܦܐ ܕܠܝܬ ܠܗ ܐܪܥܐ ܣܓܝܐܬܐ ܘܡܝܕ ܨܡܚ ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܥܡܩ ܐܪܥܐ. 6 ܘܟܕ ܙܪܚ ܐܬܚܡܡ ܘܡܛܠ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪܫ ܝܒܫ. 7 ܘܐܚܪܢ ܢܦܠ ܒܝܢ ܣܘܟܐ ܘܣܘܟܐ ܣܠܩ ܘܚܢܩ ܠܗ. 8 ܘܐܚܪܢ ܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܘܝܗܒ ܦܪܝ ܚܕ ܡܐܐ ܘܚܕ ܫܬܝܢ ܡܐܐ ܘܚܕ ܬܠܬܝܢ ܡܐܐ. 9 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢ ܢܫܡܥ ܢܫܡܥ. 10 ܘܩܪܒܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܡܢܐ ܒܦܬܓܡܐ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ. 11 ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܠܟܘܢ ܝܗܒ ܠܡܕܥ ܪܙܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܘܠܗܢܘܢ ܠܐ ܝܗܒ. 12 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܝܗܒ ܠܗ ܘܢܬܝܬܪ ܠܗ ܘܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ ܐܦ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܪܡܐ ܡܢܝܗ. 13 ܥܠ ܗܕܐ ܒܦܬܓܡܐ ܐܢܐ ܡܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܕܚܙܝܢ ܠܐ ܚܙܝܢ ܘܫܡܥܝܢ ܠܐ ܫܡܥܝܢ ܘܠܐ ܡܣܬܟܠܝܢ. 14 ܘܡܬܡܠܝ ܒܗܘܢ ܢܒܘܬܐ ܕܐܫܥܝܐ ܕܐܡܪ ܫܡܥܐ ܬܫܡܥܘܢ ܘܠܐ ܬܣܬܟܠܘܢ ܘܚܙܝܐ ܬܚܙܘܢ ܘܠܐ ܬܚܙܘܢ. 15 ܛܚܐ ܠܒܐ ܕܥܡܐ ܗܕܐ ܘܒܐܕܢܝܗܘܢ ܩܠܝܠ ܫܡܥܘ ܘܥܝܢܝܗܘܢ ܥܨܡܘ ܕܠܡܐ ܚܙܝܢ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܘܒܐܕܢܝܗܘܢ ܫܡܥܝܢ ܘܒܠܒܐ ܢܬܒܢܝ ܘܐܬܦܢܘ ܘܐܐܣܐ ܠܗܘܢ.

4 Et dum seminat, quædam ceciderunt secus viam, et venerunt volucres et comederunt ea. 5 Alia autem ceciderunt in petrosa, ubi non habebat terram multam; et continuo exorta sunt, quia non habebant altitudinem terræ: 6 Sole autem orto æstuaverunt, et quia non habebant radicem aruerunt. 7 Alia autem ceciderunt in spinas, et creverunt spinæ et suffocaverunt ea. 8 Alia vero ceciderunt in terram bonam, et dabant fructum aliud centesimum, aliud sexagesimum, aliud tricesimum. 9 Qui habet aures audiendi, audiat. 10 Et accedentes discipuli dixerunt ei: Quare in parabolis loqueris? 11 Qui respondens ait illis: Quia vobis datum est nosse mysteria regni cælorum, illis autem non est datum. 12 Qui enim habet, dabitur ei et abundabit; qui autem non habet, et quod habet auferetur ab eo. 13 Ideo in parabolis loquor eis, quia videntes non vident et audientes non audiunt neque intellegunt; 14 Ut adimpleatur eis prophetia Esaiæ dicens: Auditu audietis, et non intellegetis; et videntes videbitis, et non videbitis. 15 Incrassatum est enim cor populi hujus, et auribus graviter audierunt, et oculos suos cluserunt, ne quando oculis videant et auribus audiant et corde intellegant et convertantur, et sanem eos.

Digitized by Google

16 Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούουσιν. 17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 18 Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείραντος. 19 Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. 20 Ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· 21 Οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. 22 Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συνπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 23 Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. 24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπείραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. 25 Ἐν δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν. 26 Ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.

16 ܐܢܬܘܢ ܕܒܥܝܢܟܘܢ ܙܟܝܐ ܕܚܙܝܢ ܘܐܕܢܝܟܘܢ ܙܟܝܐ ܕܫܡܥܝܢ . 17 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܣܓܝܐ ܢܒܝܐ ܘܙܕܝܩ ܨܒܘ ܕܢܚܙܘ ܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܘܠܐ ܚܙܘ ܘܠܡܫܡܥ ܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܫܡܥܝܢ ܘܠܐ ܫܡܥܘ . 18 ܐܢܬܘܢ ❖ 18 ܗܘ ܕܙܪܥ ܐܢܬ ❖ ܫܡܥ ܠܡܬܠܐ ܕܙܪܥܐ . 19 ܟܠ ܕܫܡܥ ܡܠܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܘܠܐ ܡܨܐ ܠܗ ܐܬܐ ܒܝܫܐ ܘܚܛܦ ܕܐܬܙܪܥ ܒܠܒܗ ܗܕܐ ܗܘ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ ܐܬܙܪܥ . ܗܘ ܕܥܠ ܟܐܦܐ ܐܬܙܪܥ ܗܘ ܕܫܡܥ ܠܡܠܬܐ ܘܒܚܕܘܬܐ ܣܒܪ ܠܗ ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪܫܐ ܒܓܘܗ ܐܠܐ ܗܘ ܠܫܥܬܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܥܩܬܐ ܘܪܕܘܦܐ ܒܓܝܢ ܡܠܬܐ ܡܫܬܩܠ ܗܘ . 20 ܗܘ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ ܐܬܙܪܥ ܗܘ ܕܫܡܥ ܠܡܠܬܐ ܘܒܚܕܘܬܐ ܣܒܪ ܠܗ ܗܕܐ ܗܘ ܕܥܠ ܟܐܦܐ ܐܬܙܪܥ ܗܘ ܕܫܡܥ ܠܡܠܬܐ ܘܗܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪܫܐ ܒܓܘܗ ܐܠܐ ܗܘ ܠܫܥܬܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܥܩܬܐ ܘܪܕܘܦܐ ܒܓܝܢ ܡܠܬܐ ܡܫܬܩܠ ܗܘ . 21 ܟܕ ܐܬܐ ܥܩܬܐ ܘܪܕܘܦܐ ܒܓܝܢ ܡܠܬܐ ܡܫܬܩܠ ܗܘ . ܗܘ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ ܐܬܙܪܥ ܗܘ ܕܫܡܥ ܠܡܠܬܐ ܘܗܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪܫܐ ܒܓܘܗ ܐܠܐ ܗܘ ܠܫܥܬܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܥܩܬܐ ܘܪܕܘܦܐ ܒܓܝܢ ܡܠܬܐ ܡܫܬܩܠ ܗܘ . 21 ܟܕ ܐܬܐ ܥܩܬܐ ܘܪܕܘܦܐ ܒܓܝܢ ܡܠܬܐ ܡܫܬܩܠ ܗܘ . ܗܘ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ ܐܬܙܪܥ ܗܘ ܕܫܡܥ ܠܡܠܬܐ ܘܗܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪܫܐ ܒܓܘܗ ܐܠܐ ܗܘ ܠܫܥܬܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܥܩܬܐ ܘܪܕܘܦܐ ܒܓܝܢ ܡܠܬܐ ܡܫܬܩܠ ܗܘ .

16 Vestri autem beati oculi quia vident, et aures vestræ quia audiunt. 17 Amen quippe dico vobis quia multi prophetæ et justi cupierunt videre quæ videtis, et non viderunt, et audire quæ auditis, et non audierunt. 18 Vos ergo audite parabolam seminantis. 19 Omnis qui audit verbum regni et non intellegit, venit malus et rapit quod seminatum est in corde ejus: hic est qui secus viam seminatus est. 20 Qui autem supra petrosa seminatus est, hic est qui verbum audit et continuo cum gaudio accipit illud, 21 Non habet autem in se radicem, sed est temporalis: facta autem tribulatione et persecutione propter verbum continuo scandalizatur. 22 Qui autem est seminatus in spinis, hic est qui verbum audit, at sollicitudo sæculi istius et fallacia divitiarum suffocat verbum, et sine fructu efficitur. 23 Qui vero in terra bona seminatus est, hic est qui audit verbum et intellegit, et fructum affert, et facit aliud quidem centum, aliud autem sexaginta, porro aliud triginta. 24 Aliam parabolam proposuit illis dicens: Simile factum est regnum cælorum homini qui seminavit bonum semen in agro suo. 25 Cum autem dormirent homines, venit inimicus ejus et superseminavit zizania in medio tritici et abiit. 26 Cum autem crevisset herba et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania.

Digitized by Google

27 Προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια; 28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. Οἱ δὲ δοῦλοι λέγουσιν αὐτῷ· Θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; 29 Ὁ δὲ φησίν· Οὔ, μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. 30 Ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· Συλλέξατε πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δεσμὰς πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. 31 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· 32 Ὃ μικρότερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 33 Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. 34 Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει αὐτοῖς. 35 Ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγοντος· Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς.

27 ܘܐܬܝܢ ܥܒܕ̈ܝ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܪܝ ܠܐ ܫܦܝܪ ܙܪܥܬ ܒܪ̈ܝܫ ܒܚܩܠܟ ܡܢ ܐܝܟ ܗܝ ܐܝܬ ܠܗ ܙܝܢ̈ܐ ܗܠ̈ܝܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܗܘ ܒܥܐ ܗܢܐ ܥܒܕ̈ܝ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܨܒ ܢܐܙܠ ܘܢܠܩܛ ܢ̈ܟ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܕܠܡܐ ܒܠܩܛ̈ܟܘܢ ܙܝܢ̈ܐ ܢܥܩܪ ܥܡܗܘܢ ܠܚܢ̈ܛܐ ܐܦ ܢ̈ܟ ܫܒܘ ܬܪܝܗܘܢ ܥܕ ܚܨܕܐ ܘܒܥܕܢ ܚܨܕܐ ܐܡܪ ܠܚܨ̈ܕ̈ܐ ܠܩܛ̈ܘ ܒܪ̈ܫ ܙܝܢ̈ܐ ܘܐܣܪ̈ܘ ܐܝܟ ܚܙ̈ܡ̈ܐ ܠܡܐܣܪ ܠܗܘܢ ܘܚܢ̈ܛܐ ܟܢܫ̈ܘ ܠܒܝܬ ܡܟܘܬܝ ✤ 31 ܘܬܪܢ ܡܬܠ̈ܐ ܣܝܡ ܠܗܘܢ ܐܡܪ ܕܕܡܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܠܟܘܣܡܝܢܐ ܕܣܒ ܓܒܪܐ ܘܙܪܥ ܒܚܩܠ̈ܗ ܕܙܥܘܪ ܗܘ ܡܢ ܟܠ ܙܪ̈ܥ̈ܐ ܘܟܕ ܪܒ ܗܘ ܡܢ ܟܠ ܩܛ̈ܝܢ ܘܗܘ ܐܝܠܢܐ ܘܣܡܝܢ ܥܦ̈ܐ ܕܫܡܝܐ ܘܫܪܝܢ ܒܥܠ̈ܗ ✤ 33 ܘܬܪܢ ܡܬܠ̈ܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܕܡܝܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܠܣܥܪ ܚܡܝܪܐ ܕܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܛܡܪ ܒܬܠܬ ܣ̈ܐܬ̈ܐ ܕܩܡܚ ܥܕ ܕܚܡܝܪ ܟܠܗ ✤ 34 ܟܠ ܗܠܝܢ ܡܠ̈ܐ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ܒܡܬܠ̈ܐ ܠܟܢܫ̈ܐ ܘܠܐ ܒܠܐ ܡܬܠ̈ܐ ܠܐ ܡܡܠܠ ܠܗܘܢ ✤ 35 ܕܬܬܡܠܝ ܡܐ ܕܐܡܝܪ ܒܝܕ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ ܐܦܬܚ ܒܡܬܠ̈ܐ ܦܘܡܝ ܐܫܬܥ ܡܟܬܡ̈ܐ ܡܢ ܫܬܝܬ ܥܠܡܐ

27 Accedentes autem servi patris familias dixerunt ei: Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? 28 Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. Servi autem dixerunt ei: Vis, imus et colligimus ea? 29 Et ait: Non, ne forte colligentes zizania eradicetis simul et triticum cum eis. 30 Sinite utraque crescere usque ad messem, et in tempore messis dicam messoribus: Colligite primum zizania et alligate ea fasciculos ad comburendum, triticum autem congregate in horreum meum. 31 Aliam parabolam proposuit eis dicens: Simile est regnum cælorum grano sinapis, quod accipiens homo seminavit in agro suo: 32 Quod minimum quidem est omnibus seminibus; cum autem creverit, majus est omnibus holeribus et fit arbor, ita ut volucres cæli veniant et habitent in ramis ejus. 33 Aliam parabolam locutus est eis dicens: Simile est regnum cælorum fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ satis tribus, donec fermentatum est totum. 34 Hæc omnia locutus est Jesus in parabolis ad turbas, et sine parabolis non loquebatur eis; 35 Ut adimpleretur quod dictum erat per prophetam dicentem: Aperiam in parabolis os meum, eructabo abscondita a constitutione mundi.

Digitized by Google

36 Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ. 37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, 38 Ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, 39 Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια αἰῶνός ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. 40 Ὥσπερ οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται, οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. 41 Ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, 42 Καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 43 Τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω. 44 Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον. 45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· 46 Εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. 47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ·

36 ܗܵܝܟܵܢ ܫܰܕܪ ܝܫܘܥ ܠܟܢܫܬܐ ܘܐܬܐ ܠܒܝܬܐ ܘܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܦܫܩ ܠܢ ܠܦܬܓܡܐ ܕܙܝܙܢܝܐ ܕܚܩܠܐ ܗܵܝ ܕܙܪܥ ܫܦܝܪ ܙܪܥ ܗܘ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܗܘ ܚܩܠܐ ܗܘ ܥܠܡܐ ܙܪܥܐ ܫܦܝܬܐ ܗܢܘܢ ܗܢ ܒܢܝ ܡܠܟܘܬܐ ܘܙܝܙܢܝܐ ܒܢܝ ܒܝܫܐ ܗܢ ܕܙܪܥ ܐܝܒܐ ܗܘ ܕܙܪܥ ܐܢܘܢ ܗܘ ܣܘܦܐ ܕܥܠܡܐ ܗܘ ܘܚܨܕܐ ܡܠܐܟܐ ܗܢ ܗܵܝܟܵܢ ܕܟܕ ܡܬܟܢܫܝܢ ܙܝܙܢܝܐ ܘܒܢܘܪܐ ܡܬܩܛܪܝܢ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܒܣܘܦ ܥܠܡܐ ܒܥܠ ܡܣܝܪ ܐܢܘܢ ܗܘ ܒܪ ܐܢܫܐ ܠܡܠܐܟܘܗܝ ܘܢܟܢܫܘܢ ܡܢ ܡܠܟܘܬܗ ܟܠ ܡܫܟܠܠܐ ܘܠܐ ܕܥܒܕܝ ܥܘܠܐ ܘܢܪܡܘܢ ܐܢܘܢ ܠܬܘܢܪܐ ܕܢܘܪܐ ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܒܟܝܐ ܘܚܪܩܬܐ ܕܫܢܝܢ ✤ 43 ܗܵܝܟܵܢ ܙܕܝܩܐ ܢܙܗܪܘܢ ܐܝܟ ܫܡܫܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܒܗܘܢ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܘܕܢ ܢܫܡܥ ✤ 44 ܗܵܝܟܵܢ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܕܡܬܓܢܝܬ ܒܚܩܠܐ ܕܫܟܚ ܒܪ ܐܢܫܐ ܘܟܒܫ ܘܡܢ ܚܕܘܬܗ ܗܘ ܙܠ ܘܙܒܢ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܩܢܐ ܠܗ ܠܗܘ ܚܩܠܐ ✤ 45 ܗܵܝܟܵܢ ܕܬܓܪܐ ܕܡܫܟܚ ܡܪܓܢܝܬܐ ܛܒܬܐ ✤ 46 ܘܟܕ ܫܟܚ ܚܕ ܡܪܓܢܝܬܐ ܝܩܪܬܐ ܙܠ ܘܙܒܢ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܩܢܐ ܠܗ ✤ 47 ܗܵܝܟܵܢ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܕܡܪܡܐ ܒܝܡܐ ܘܟܢܫ ܡܢ ܟܠ ܓܢܣ ܘܓܒܝ ܠܘܬ ܚܕ ܡܠܐ ܘܣܝܡ ܠܘܬ ܫܦܬܐ ܘܢܘܬܒ ܠܘܬ ܚܕ ܡܠܐ ܘܣܝܡ ܠܘܬ ܫܦܬܐ ܘܢܘܬܒ

36 Tunc dimissis turbis venit in domum, et accesserunt ad eum discipuli ejus dicentes: Dissere nobis parabolam zizaniorum agri. 37 Qui respondens ait: Qui seminat bonum semen est Filius hominis, 38 Ager autem est mundus, bonum vero semen hi sunt filii regni; zizania autem filii sunt nequam, 39 Inimicus autem qui seminavit ea est diabolus; messis vero consummatio sæculi est, messores autem angeli sunt. 40 Sicut ergo colliguntur zizania et igni comburuntur, sic erit in consummatione sæculi. 41 Mittet Filius hominis angelos suos, et colligent de regno ejus omnia scandala et eos qui faciunt iniquitatem, 42 Et mittent eos in caminum ignis: ibi erit fletus et stridor dentium. 43 Tunc justi fulgebunt sicut sol in regno Patris sui. Qui habet aures audiat. 44 Simile est regnum cælorum thesauro abscondito in agro, quem qui invenit homo abscondit, et præ gaudio illius vadit et vendit universa quæ habet, et emit agrum illum. 45 Iterum simile est regnum cælorum homini negotiatori quærenti bonas margaritas, 46 Inventa autem una pretiosa margarita abiit et vendidit omnia quæ habuit, et emit eam. 47 Iterum simile est regnum cælorum sagenæ missæ in mare ex omni genere piscium congreganti,

Digitized by Google

48 Ἦν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω ἔβαλον. 49 Οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, 50 Καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 51 Συνήκατε ταῦτα πάντα; Λέγουσιν αὐτῷ· Ναί. 52 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὁμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. 53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. 54 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν· Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; 55 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; 56 Καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσίν; Πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; 57 Καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 58 Καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

48 ܗܘ ܕܟܕ ܐܫܠܡ ܠܡܐܣܩ ܘܐܣܩ ܘܐܬܒ ܥܠ ܣܦܐ ܘܓܒܝ ܠܗ ܠܫܦܝܪ̈ܐ ܘܠܒܝܫ̈ܐ ܐܢܘܢ ܕܛܒ̈ܐ ܘܐܢܘܢ ܕܒܝ̈ܫ̈ܐ ܐܦܩ ܒܪ̈ܝ ܐܢܘܢ ܕܛܒ̈ܐ ❖ 49 ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܒܫܘܠܡܗ ܕܥܠܡܐ ܢܦܩܘܢ ܡܠ̈ܐܟܐ ܘܢܦܪܫܘܢ ܒܝ̈ܫ̈ܐ ܡܢ ܓܘ ܙܕܝ̈ܩ̈ܐ ❖ 50 ܘܢܫܕܘܢ ܐܢܘܢ ܠܟܘܪ ܢܘܪܐ ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܒܟܝܐ ❖ ❖ ❖

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, ιδ'.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρώδης ὁ τετραάρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, 2 καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ· Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. 3 Ὁ γὰρ Ἡρώδης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν καὶ ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα [Φιλίππου] τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. 4 Ἔλεγεν γὰρ Ἰωάννης αὐτῷ· Οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. 5 Καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. 6 Γενεσίοις δὲ γενομένοις τοῦ Ἡρώδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν τῷ Ἡρώδῃ, 7 Ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. 8 Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς· Δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 9 Καὶ λυπηθεὶς ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι, 10 Καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. 11 Καὶ ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ, καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 12 Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. 13 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζοὶ ἀπὸ τῶν πόλεων.

❖ ܡ ❖

❖ ܡ̈ ❖

1 ܒܗܝ ܒܥܕܢܐ ܫܡܥ ܗܪܘܕܣ ܪܒܥܐ ܠܫܘܡܥܗ ܕܝܫܘܥ ׃ 2 ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܝܗ ܗܢܘ ܗܘ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܩܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ ܘܡܛܠ ܗܢܐ ܚܝܠܐ ܥܒܕܝܢ ܒܗ ׃ 3 ܗܪܘܕܣ ܓܝܪ ܐܚܕ ܠܝܘܚܢܢ ܘܐܣܪ ܘܫܕܪ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ׃ ܥܠ ܗܪܘܕܝܐܕܐ ܐܢܬܬ ܦܝܠܝܦܘܣ ܐܚܘܗܝ ׃ 4 ܐܡܪ ܓܝܪ ܠܗ ܝܘܚܢܢ ܠܐ ܫܪܝ ܠܟ ܕܬܗܘܐ ܠܗ ׃ 5 ܘܨܒܐ ܠܩܛܠܘܗܝ ܕܚܫ ܡܢ ܥܡܐ ܕܐܝܟ ܢܒܝܐ ܐܝܬ ܠܗ ׃ 6 ܒܝܘܡ ܝܠܕܘܬܗ ܕܗܪܘܕܣ ܪܩܕܬ ܒܪܬ ܗܪܘܕܝܐܕܐ ܒܡܨܥܬܐ ׃ ܘܫܦܪ ܠܗܪܘܕܣ ׃ 7 ܡܢ ܗܢܐ ܐܡܪ ܠܗ ܒܫܒܘܥܐ ܕܢܬܠ ܠܗ ׃ ܕܡܕܡ ܕܢܫܐܠ ׃ 8 ܗܝ ܕܡܬܠܦܕܬ ܡܢ ܐܡܗ ܐܡܪܬ ܗܒ ܠܝ ׃ ܗܟܐ ܥܠ ܐܓܢܐ ܪܐܫܗ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ׃ 9 ܘܐܬܪܥܝ ܠܡܠܟܐ ׃ ܒܓܠܠ ܫܒܘܥܬܐ ܘܒܓܠܠ ܕܡܣܬܥܪܝܢ ܥܡܗ ׃ ܦܩܕ ܕܢܬܠ ׃ 10 ܘܫܕܪ ܘܩܛܥ ܠܪܫܗ ܕܝܘܚܢܢ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ׃ 11 ܘܐܬܝܗܒ ܪܫܗ ܥܠ ܐܓܢܐ ׃ ܘܐܬܝܗܒ ܠܥܠܡܬܐ ׃ ܘܐܝܬܝܬ ܠܐܡܗ ׃ 12 ܘܩܪܒܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ׃ ܘܢܣܒܘ ܦܓܪܗ ׃ ܘܩܒܪܘܗ ׃ ܘܐܬܘ ܘܚܘܝܘ ܠܝܫܘܥ ׃ 13 ❖ ܫܡܥ ܝܫܘܥ ׃ ܐܬܦܪܫ ܡܢ ܬܡܢ ׃ ܒܐܝܟܐ ׃ ܠܐܬܪ ܡܪܝܐ ׃ ܘܫܡܥܘ ܟܪܟܐ ׃ ܘܪܕܘ ܒܬܪܗ ׃ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ׃

SEC. MATTHÆUM, XIV.

CAPUT XIV.

1 In illo tempore audiit Herodes tetrarcha famam Jesu, 2 Et ait pueris suis: Hic est Johannes Baptista: ipse surrexit a mortuis, et ideo virtutes operantur in eo. 3 Herodes enim tenuit Johannem et alligavit eum et posuit in carcerem propter Herodiadem uxorem fratris sui. 4 Dicebat enim illi Johannes: Non licet tibi habere eam. 5 Et volens illum occidere timuit populum, quia sicut prophetam eum habebant. 6 Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis in medio et placuit Herodi; 7 Unde cum juramento pollicitus est ei dare quodcumque postulasset ab eo. 8 At illa præmonita a matre sua Da mihi, inquit, hic in disco caput Johannis Baptistæ. 9 Et contristatus est rex; propter juramentum autem et eos qui pariter recumbebant jussit dari, 10 Misitque et decollavit Johannem in carcere. 11 Et allatum est caput ejus in disco et datum est puellæ, et tulit matri suæ. 12 Et accedentes discipuli ejus tulerunt corpus et sepelierunt illud, et venientes nuntiaverunt Jesu. 13 Quod cum audisset Jesus, secessit inde in navicula in locum desertum seorsum; et cum audissent turbæ, secutæ sunt eum pedestres de civitatibus.

Digitized by Google

14 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. 15 Ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα παρῆλθεν ἤδη· ἀπόλυσον οὖν τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. 16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. 17 Οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ· Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. 18 Ὁ δὲ εἶπεν· Φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς, 19 Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ χόρτου, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 20 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις. 21 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. 22 Καὶ ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. 23 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. 24 Τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος.

14 ܘܢܦܩ ܘܚܙܐ ܠܟܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܘܐܬܪܚܡ ܥܠܝܗܝ ܘܐܣܝ ܠܚܘܠܝܗܘܢ ❖ 15 ܘܒܪܡܫܐ ܕܝܘܡܐ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܕܒܪܐ ܗܘ ܐܬܪܐ ܘܫܥܬܐ ܗܫ ܥܒܪܬ ܫܕܪ ܠܟܘܢܫܐ ܕܢܙܠܘ ܠܟܦܪܐ ܘܢܙܒܢܘ ܠܗܘܢ ܠܡܐܟܠ ܠܚܡܐ ܠܢܦܫܬܗܘܢ ❖ 16 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܠܐ ܨܪܝܟ ܠܗܘܢ ܕܢܙܠܘ ܗܒܘ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ ܕܢܐܟܠܘܢ ❖ 17 ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܝܬ ܠܢ ܗܟܐ ܐܠܐ ܚܡܫܐ ܟܘܟܒܐ ܘܬܪܝܢ ܢܘܢܐ ❖ 18 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܒܘ ܠܝ ܗܠܟ ❖ 19 ܘܦܩܕ ܕܢܬܟܢܫܘ ܟܠ ܟܢܫܐ ܥܠ ܥܣܒܐ ❖ ܘܣܒ ܠܚܡܐ ܚܡܫܐ ܘܬܪܝܢ ܢܘܢܐ ❖ ܘܣܟܪ ܠܫܡܝܐ ❖ ܘܒܪܟ ❖ ܘܦܪܫ ❖ ❖ ❖

25 Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. 26 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. 27 Εὐθὺς δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. 28 Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπεν· Κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρός σε ἐπὶ τὰ ὕδατα. 29 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. 30 Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι ἔκραξεν λέγων· Κύριε, σῶσόν με. 31 Εὐθέως δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; 32 Καὶ ἀναβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. 33 Οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. 34 Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς Γεννησαρέτ. 35 Καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας, 36 Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

25 ܒܪܒܥ ܫܡܝܐ ܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 26 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 27 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 28 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 29 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 30 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 31 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 32 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 33 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 34 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 35 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ 36 ܘܟܕ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܐܬܒܗܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܫܘܠܦܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܕܚܠܬܐ ܩܥܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ❖

25 Quarta autem vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare. 26 Et videntes eum supra mare ambulantem turbati sunt, dicentes quia phantasma est, et præ timore clamaverunt. 27 Statimque Jesus locutus est eis dicens: Habete fiduciam: ego sum, nolite timere. 28 Respondens autem Petrus dixit: Domine, si tu es, jube me venire ad te super aquas. 29 At ipse ait: Veni. Et descendens Petrus de navicula ambulabat super aquam ut veniret ad Jesum. 30 Videns vero ventum validum timuit, et cum cœpisset mergeri, clamavit dicens: Domine, salvum me fac. 31 Et continuo Jesus extendens manum apprehendit eum, et ait illi: Modicæ fidei, quare dubitasti? 32 Et cum ascendissent in naviculam, cessavit ventus. 33 Qui autem in navicula erant venerunt et adoraverunt eum dicentes: Vere Filius Dei es. 34 Et cum transfretassent, venerunt in terram Gennesar. 35 Et cum cognovissent eum viri loci illius, miserunt in universam regionem illam, et optulerunt ei omnes male habentes, 36 Et rogabant eum ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent: et quicumque tetigerunt salvi facti sunt.

Digitized by Google

KATA MAΘΘAION, ιέ.

ΚΕΦ. ιέ.

1 *ΤΟΤΕ προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς λέγοντες·* 2 *Διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν.* 3 *Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν;* 4 *Ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο λέγων· Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·* 5 *Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς,* 6 *οὐ μὴ τιμήσει τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ. Καὶ ἠκυρώσατε τὸν νόμον τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν.* 7 *Ὑποκριταί, καλῶς ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων·* 8 *Ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·* 9 *Μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.* 10 *Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς· Ἀκούετε καὶ συνίετε·* 11 *Οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον.* 12 *Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ λέγουσιν αὐτῷ· Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθησαν;* 13 *Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται.*

SEC. MATTHÆUM, XV.

CAPUT XV.

1 TUNC accesserunt ad eum ab Hierosolymis scribæ et Pharisæi dicentes: 2 Quare discipuli tui transgrediuntur traditionem seniorum? non enim lavant manus suas cum panem manducant. 3 Ipse autem respondens ait illis: Quare et vos transgredimini mandatum Dei propter traditionem vestram? Nam Deus dixit: 4 Honora patrem tuum et matrem, et Qui male dixerit patri vel matri, morte moriatur. 5 Vos autem dicitis: Quicumque dixerit patri vel matri: Munus quodcumque est ex me tibi proderit, et non honorificavit patrem suum aut matrem: 6 Et irritum fecistis mandatum Dei propter traditionem vestram. 7 Hypocritæ, bene prophetavit de vobis Esaias dicens: 8 Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me: 9 Sine causa autem colunt me docentes doctrinas et mandata hominum. 10 Et convocatis ad se turbis dixit eis: Audite et intellegite. 11 Non quod intrat in os coinquinat hominem; sed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem. 12 Tunc accedentes discipuli ejus dixerunt ei: Scis quia Pharisæi audito verbo scandalizati sunt? 13 At ille respondens ait: Omnis plantatio quam non plantavit Pater meus cælestis eradicabitur.

Digitized by Google

14 Ἄφετε αὐτούς· ὁδηγοί εἰσιν τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. 15 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολήν. 16 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; 17 Οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; 18 Τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 19 Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. 20 Ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. 22 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραξεν λέγουσα· Ἐλέησόν με, Κύριε υἱὸς Δαυείδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. 23 Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτουν αὐτὸν λέγοντες· Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. 24 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. 25 Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. 26 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἔξεστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.

14 ܗܘ ܕܫܒܩ ܠܗܘܢ . ܥܘܝܪܐ ܗܢܘ ܠܥܘܝܪܐ ܕܡܕܒܪܢ
ܐܢ ܥܘܝܪܐ ܠܥܘܝܪܐ ܕܡܕܒܪܢ . ܬܪܝܗܘܢ ܢܦܠܘ ܒܒܝܪܐ
ܚܕ : 15 ܥܢܐ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܐܡܪ ܠܗ . 16 ܐܦ ܗܘ ܐܡܪ
ܠܗܘܢ . ܥܕ ܗܫܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܡܣܬܟܠܝܢ ܐܬܘ
ܐܡܪ ܠܗܘܢ . 17 ܠܐ ܡܣܬܟܠܝܢ ܐܬܘ ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܥܠ
ܦܘܡܐ ܥܠ ܠܒܐ ܢܥܠ ܘܠܡܟܒܫܐ ܢܦܩ . 18 ܐܠܐ ܡܕܡ
ܕܢܦܩ ܡܢ ܦܘܡܐ ܡܢ ܠܒܐ ܢܦܩ ܘܗܘ ܡܓܢܐ ܠܒܪܢܫܐ .
19 ܡܢ ܠܒܐ ܗܫܒܬܐ ܒܝܫܬܐ ܢܦܩܝܢ ܩܛܠܐ ܙܢܝܘܬܐ
ܓܢܒܐ ܣܗܕܐ ܫܩܪܐ ܓܕܦܐ . 20 ܐܠܝܢ ܐܢܘܢ ܕܡܓܢܝܢ
ܠܒܪܢܫܐ . ܐܟܠܐ ܕܠܐ ܡܫܬܐ ܐܝܕܝܢ ܠܐ ܡܓܢܐ ܠܒܪܢܫܐ .
21 ܘܢܦܩ ܡܬܬܡ ܐܝܫܘܥ ܘܐܙܠ ܠܬܚܘܡ ܨܘܪ ܘܨܝܕܘܢ .
22 ܘܗܐ ܐܬܬܐ ܟܢܥܢܝܬܐ ܡܢ ܬܚܘܡܐ ܗܠܝܢ ܢܦܩܬ
ܘܩܥܬ ܠܗ ܘܐܡܪܬ ܠܗ . ܪܚܡ ܥܠܝ ܡܪܝ ܒܪ ܕܘܝܕ ܒܪܬܝ
ܫܓܝܫܐ ܡܫܬܐ ܒܝܫ . 23 ܗܘ ܕܠܐ ܦܬܓܡ ܠܗ ܡܠܬܐ .
ܘܩܪܒܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܒܥܘ ܡܢܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ . ܫܕܪ ܠܗ
ܠܗ ܕܡܩܪܐ ܒܬܪܢ . 24 ܗܘ ܕܥܢܐ ܐܡܪ . ܠܐ ܫܕܪ ܐܢܐ
ܐܠܐ ܠܓܝܪ ܐܝܠܐ ܕܐܒܕܘ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ . 25 ܐܬܬܐ ܗܝ
ܘܣܓܕܬ ܠܗ ܐܡܪܬ ܠܗ . ܡܪܝ ܥܕܪ ܠܝ . 26 ܗܘ ܕܥܢܐ
ܐܡܪ . ܠܐ ܫܦܝܪ ܠܡܣܒ ܠܚܡܐ ܕܒܢܝ ܘܠܡܪܡܐ ܠܟܠܒܐ .

14 Sinite illos: cæci sunt duces cæcorum. Cæcus autem si cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt. 15 Respondens autem Petrus dixit ei: Edissere nobis parabolam istam. 16 At ille dixit: Adhuc et vos sine intellectu estis? 17 Non intellegitis quia omne quod in os intrat in ventrem vadit et in secessu emittitur? 18 Quæ autem procedunt de ore de corde exeunt, et ea coinquinant hominem. 19 De corde enim exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiæ. 20 Hæc sunt quæ coinquinant hominem; non lotis autem manibus manducare non coinquinat hominem. 21 Et egressus inde Jesus secessit in partes Tyri et Sidonis. 22 Et ecce mulier Chananæa a finibus illis egressa clamavit dicens: Miserere mei, Domine filii David: filia mea malo a dæmonio vexatur. 23 Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli ejus rogabant eum dicentes: Dimitte eam, quia clamat post nos. 24 Ipse autem respondens ait: Non sum missus nisi ad oves quæ perierunt domus Israhel. 25 At illa venit et adoravit eum dicens: Domine, adjuva me. 26 Qui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum et mittere canibus.

Digitized by Google

27 Ἡ δὲ εἶπεν· Ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. 28 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 29 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. 30 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυφλοὺς, κωφοὺς, κυλλοὺς καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς, 31 Ὥστε τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς καὶ χωλοὺς περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν Ἰσραήλ. 32 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. 33 Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; 34 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. 35 Καὶ παραγγείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν,

27 ٥٨ ٢٠٠ ٢٠٠ ٢٠٠ : ٢٠٠ ٢٠٠٠ . ٢٠٠ ٢٠٠٠
٢٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ .
28 ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ . ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ . ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ . ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
29 ٢٠٠٠٠٠ ❖ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ : ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ .
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ .
30 ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ .
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ . ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ .
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ : 31 ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ : ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ : ٢٠٠٠٠٠
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ .
٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠ ٢٠٠٠٠٠

36 Ἔλαβεν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. 37 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἦραν ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. 38 Οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς παιδίων καὶ γυναικῶν. 39 Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγαδάν.

ΚΕΦ. ις'.

1 ΚΑΙ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώτων αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. 2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ὀψίας γενομένης λέγετε· Εὐδία, πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός· 3 Καὶ πρωΐ· Σήμερον χειμών, πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. Τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; 4 Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν. 5 Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 7 Οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν.

❖ مد ❖ مه ❖ مكه

36 ܘܩܒܠ ܫܒܥܐ ܟܐܦܐ ܘܢܘܢܐ ܘܒܪܟ ܘܦܠܓ ܘܝܗܒ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܠܥܡܐ : 37 ܘܟܠܘ ܘܣܒܥܘ ܟܠܗܘܢ ܘܝܬܪ ܡܢ ܦܬܝܬܐ ܕܫܪܝ ܫܒܥ ܣܦܪܝ ܡܠܝܢ ܦܬܝܬܐ . 38 ܘܐܝܠܝܢ ܕܐܟܠܘ ܗܘܘ ܐܪܒܥ ܐܠܦ ܓܒܪܐ ܒܠܚܘܕ ܛܦܠܐ ܘܢܫܐ . 39 ܘܫܕܪ ܠܥܡܐ ܣܠܩ ܠܐܝܟܐ ܘܐܬܐ ܠܬܚܘܡ ܡܓܕܢ .

❖ مه ❖ مو ❖ مكو

1 ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ ܦܪܝܫܐ ܘܨܕܘܩܝܐ ܘܢܣܝܘ ܕܢܚܘܝܘܗܝ ܘܒܥܘ ܕܢܚܘܝܘ ܠܗܘܢ ܐܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ : 2 ܘܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܐܬܝ ܪܡܫܐ ܐܡܪܝܢ ܐܝ ܫܦܪ ܫܡܝܐ . 3 ܘܒܨܦܪܐ ܐܝ ܣܓܝ ܐܝ ܟܕ ܡܬܟܣܝ ܫܡܝܐ ܐܡܪܝܢ ܕܫܘܝ

8 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; 9 Οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε; 10 Οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; 11 Πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε δὲ ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 12 Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. 13 Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων· Τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 14 Οἱ δὲ εἶπαν· Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἕτεροι δὲ Ἱερεμίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. 15 Λέγει αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; 16 Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. 17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος εἶ, Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 18 Κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.

8 ܢܗܘ ܒܗ ܒܪ ܐܝܫܘ ܟܬܒ . ܐܡܪ
ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܚܫܒܝܢ ܒܠܒܟܘܢ
ܥܠ ܗܝ ܙܥܘܪܬܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܠܚܡܐ
ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ . 9 ܠܐ ܥܕܡ ܐܢܬܘܢ
ܡܬܒܘܢܢ ܘܠܐ ܕܟܝܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܚܡܫ
ܐܠܦ ܓܒܪܐ ܕܚܡܫ ܠܚܡ ܘܟܡ ܣܠܐ
ܣܒܬܘܢ ܡܢ ܗܘ . 10 ܘܠܐ ܫܒܥ ܠܚܡ
ܕܐܪܒܥ ܐܠܦ ܓܒܪܐ ܘܟܡ ܣܦܪ
ܣܒܬܘܢ ܡܢ ܗܘ . 11 ܡܢܐ ܠܐ ܡܬܒܘܢܢ
ܕܠܐ ܥܠ ܠܚܡܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܐܠܐ
ܕܬܬܪܚܩܘܢ ܡܢ ܚܡܝܪܐ ܕܦܪܝܫܐ
ܘܨܕܘܩܝܐ . 12 ܗܝܟܢܐ ܕܝܥܘ ܕܠܐ
ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܬܬܪܚܩܘܢ ܡܢ ܚܡܝܪܐ
ܕܠܚܡܐ ܐܠܐ ܡܢ ܬܘܕܝܬܐ ܕܦܪܝܫܐ
ܘܨܕܘܩܝܐ . 13 ❖ ܘܡܛܐ ܝܫܘ ܠܬܚܘܡܐ
ܕܩܝܣܪܝܐ ܕܦܝܠܛܘܣ ܘܫܐܠ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܐܡܪܝܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ
ܕܗܘ ܐܢܐ . 14 ܘܐܡܪܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ
ܐܝܠܝܢ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܐܝܠܝܢ
ܐܝܠܝܐ ܘܐܝܠܝܢ ܐܪܡܝܐ ܐܘ ܚܕ ܡܢ
ܢܒܝܐ . 15 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ
ܡܢ ܐܢܐ ܐܡܪܝܢ ܕܐܢܐ ܗܘ . 16 ܥܢܐ
ܫܡܥܘܢ ܒܪ ܝܘܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ
ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ . 17 ܥܢܐ
ܝܫܘ ܘܐܡܪ ܠܗ ܛܘܒ ܠܟ ܫܡܥܘܢ
ܒܪ ܝܘܢܐ ܕܒܣܪ ܘܕܡܐ ܠܐ ܓܠܝ
ܠܟ ܐܠܐ ܐܒܝ ܕܒܫܡܝܐ . 18 ܘܐܦ ܐܢܐ
ܐܡܪ ܠܟ ܕܐܢܬ ܗܘ ܟܐܦܐ ܘܥܠ ܗܕܐ
ܟܐܦܐ ܐܒܢܐ ܥܕܬܝ ܘܬܪܥܝ ܕܫܐܠ
ܠܐ ܢܫܬܘܢ ܠܗ .

8 Sciens autem Jesus dixit: Quid cogitatis inter vos, modicæ fidei, quia panes non habetis? 9 Nondum intellegitis, neque recordamini quinque panum quinque milia hominum, et quot cophinos sumsistis? 10 Neque septem panum quattuor milia hominum, et quot sportas sumsistis? 11 Quare non intellegitis quia non de pane dixi vobis: Cavete a fermento Pharisæorum et Sadducæorum? 12 Tunc intellexerunt quia non dixerit cavendum a fermento panum sed a doctrina Pharisæorum et Sadducæorum. 13 Venit autem Jesus in partes Cæsareæ Philippi, et interrogabat discipulos suos dicens: Quem dicunt homines esse Filium hominis? 14 At illi dixerunt: Alii Johannen Baptistam, alii autem Heliam, alii vero Hieremiam aut unum ex prophetis. 15 Dicit illis: Vos autem quem me esse dicitis? 16 Respondens Simon Petrus dixit: Tu es Christus Filius Dei vivi. 17 Respondens autem Jesus dixit: Beatus es, Simon Bar Jona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus qui in cælis est. 19 Et ego dico tibi quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, et portæ inferi non prævalebunt adversum eam

Digitized by Google

19 Δώσω σοι τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20 Τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός. 21 Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 22 Καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· Ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. 23 Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ· Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. 24 Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 25 Ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν. 26 Τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 27 Μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστώτων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.

19 كِمر إلا صكبّا وِمكحةلا إوعمنا . 19
٥٥٨ هزمد إلاهةذ خانكا : تهةا
إهمر خعمنا . ٥٥زمد إلهزا خانكا
تهةا هزا خعمنا . 20 ٥٥زمر هضب
كمكمتبوصد : إلاتف لا إلمكزه
إهةا ٥٥٨ 21 : ٥٥٨ ٥٥زمر هزب
تهةه كعكسفة كمكمتبوصد :
إحمبر هةا إلاإ لاةهكمد . ٥٥٨ب
يسعد هم هعتيا : ٥٥٨ إحب تحتا
٥٥٨٨ . ٥٥٨٨ هكنوهما إلكلا
٥٥٨ب . 22 ٥٥زمر حاها ٥٥٨ب
كمكجلا تم . ٥٥٨٥ . ٥٥٨ كمر
هزب : إلاهةا كمر ٥٥٨ا . إلا تم 23
إلاجسب ٥٥٨٥ كحاها . ٨ لا كمر
كجمعدذ . ٥٥٨٨ : ٧٥٥٨٥ إسد
كمر . إلا ٥٥٨ذا إسد إلكةا . إلا
إحنتفا . 24 ٥٥زمر ٥٥٨٥ تهةه
كمكمتبوصد . ٥٥٨ إلاكمر إسد
٥٥٨ذ : إحهةا حنهةه . ٥٥٨٨٨
إصبهة ٥٥٨٨ ٥٥٨ذ ❖ 25 ٥٥٨ إلاكمر
٥٥٨ . ٥٥٨ تهةه ٥٥٨ذا ٥٥٨زمر
إنهةه تهةه ٥٥٨٨٨ تهحسبة .
٥٥٨ذ ٥٥٨ا : إ ٥٥٨ 26
كمكما إصبا ٥٥٨هةه يسعد . إ ٥٥٨ذا
٥٥٨ . تهةه إلاإ كمكما إصبا
إحمبر هةا ٥٥زمر إلاتف إسد 27
٥٥٨هةه إلاحةه كمد ٥٥٨٥ةه
٥٥٨ذا : ٥٥زمر تهزه إسد
إسر حنهةه ٥٥٨ ❖ 28 ٥٥٨ إسد إنا
كمة : إسد إنهةا ٥٥٨٥ لاف :
إلا تهجمة ٥٥٨٨ : حنهةا ٥٥٨٥
٥٥٨ إنهةا إلاإ ٥٥٨٥ةه ❖

19 Et tibi dabo claves regni cælorum: et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum in cælis; et quodcumque solveris super terram, erit solutum in cælis. 20 Tunc præcepit discipulis suis ut nemini dicerent quia ipse esset Jesus Christus. 21 Exinde cœpit Jesus ostendere discipulis suis quia opporteret eum ire Hierosolymam et multa pati a senioribus et scribis et principibus sacerdotum et occidi et tertia die resurgere. 22 Et adsumens eum Petrus cœpit increpare illum dicens: Absit a te, Domine: non erit tibi hoc. 23 Qui conversus dixit Petro: Vade post me, Satana: scandalum es mihi, quia non sapis ea quæ Dei sunt sed ea quæ hominum. 24 Tunc Jesus dixit discipulis suis: Si quis vult post me venire, abneget semet ipsum et tollat crucem suam et sequatur me. 25 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam; qui autem perdiderit animam suam propter me, inveniet eam. 26 Quid enim prodest homini si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? 27 Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum angelis suis, et tunc reddet unicuique secundum opus ejus. 28 Amen dico vobis, sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant Filium hominis venientem in regno suo.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, ιζ'.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. 2 Καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. 3 Καὶ ἰδοὺ ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας συνλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ. 4 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ Ἰησοῦ· Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσω ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 5 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα· ἀκούετε αὐτοῦ. 6 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. 7 Καὶ προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος αὐτῶν εἶπεν· Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. 8 Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἐγερθῇ. 10 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 11 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἠλείας μὲν ἔρχεται καὶ ἀποκαταστήσει πάντα.

SEC. MATTHÆUM, XVII.

CAPUT XVII.

1 ET post dies sex adsumsit Jesus Petrum et Jacobum et Johannem fratrem ejus, et ducit illos in montem excelsum seorsum: 2 Et transfiguratus est ante eos, et resplenduit facies ejus sicut sol, vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut nix. 3 Et ecce apparuit illis Moses et Helias cum eo loquentes. 4 Respondens autem Petrus dixit ad Jesum: Domine bonum est nos hic esse: si vis, faciamus hic tria tabernacula, tibi unum et Mosi unum et Heliæ unum. 5 Adhuc eo loquente, ecce nubis lucida obumbravit eos, et ecce vox de nube dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacuit: ipsum audite. 6 Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde. 7 Et accessit Jesus et tetigit eos dixitque eis: Surgite et nolite timere. 8 Levantes autem oculos suos neminem viderunt nisi solum Jesum. 9 Et descendentibus illis de monte præcepit Jesus dicens: Nemini dixeritis visionem donec Filius hominis a mortuis resurgat. 10 Et interrogaverunt eum discipuli dicentes: Quid ergo scribæ dicunt quod Heliam oporteat primum venire? 11 At ille respondens ait: Helias quidem venturus est et restituet omnia:

Digitized by Google

12 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλείας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν. Οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν ὑπ' αὐτῶν. 13 Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς. 14 Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον, προσῆλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν 15 Καὶ λέγων· Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. 16 Καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. 17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε μεθ' ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. 18 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. 19 Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον· Διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· Μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. [21 Τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ.] 22 Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων,

12 ܐܦ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܐܝܠܝܐ ܟܒܪ ܐܬܐ ܘܠܐ ܝܕܥܘܗܝ ܐܠܐ ܥܒܕܘ ܒܗ ܟܡܐ ܕܨܒܝܘ ܗܟܢܐ ܐܦ ܒܪ ܐܢܫܐ ܥܬܝܕ ܕܢܬܚܫ ܥܠ ܝܕܝܗܘܢ. 13 ܒܗܝܢ ܥܕܢܐ ܐܬܝܕܥܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܥܠ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܡܡܠܠ ܠܗܘܢ. 14 ❖ ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܘܬ ܟܢܫܐ ܩܪܒ ܐܠܝܗ ܓܒܪܐ ܘܟܪܥ ܒܟܪܥܘܗܝ ܩܕܡܘܗܝ. 15 ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܪܚܡ ܥܠ ܒܪܝ ܕܣܗܪ ܗܘ ܘܫܓܐ ܒܫ ܡܛܠ ܕܒܟܬ ܠܥܠ ܒܢܘܪܐ ܘܠܥܠ ܒܡܝܐ. 16 ܘܩܪܒܬ ܠܗ ܠܬܠܡܝܕܟ ܘܠܐ ܫܟܚܘ ܠܐܣܝܘܗܝ. 17 ❖ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܐܘ ܕܪܐ ܟܦܪܢܝܬܐ ܘܥܩܝܠܬܐ ܥܕ ܡܬܝ ܐܗܘܐ ܥܡܟܘܢ ܥܕ ܡܬܝ ܐܣܒܪ ܠܟܘܢ ܗܒܘ ܠܝ ܠܗܢܐ ܒܪܐ ܗܠܟ. 18 ❖ ܘܓܥܪ ܒܗ ܝܫܘܥ ܘܢܦܩ ܡܢܝܗ ܫܕܐ ܘܐܬܐܣܝ ܗܘ ܥܠܡܐ ܡܢ ܗܝ ܫܥܬܐ. 19 ❖ ܒܗܝܢ ܥܕܢܐ ܩܪܒܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܣܬܪ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܢܢ ܠܐ ܟܗܠܢ ܠܡܦܩܗ. 20 ❖ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܛܠ ܥܠܝܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܦ ܟܟܘܒ ܙܪܥܐ ܕܚܪܕܠ ܬܐܡܪܘܢ ܠܛܘܪܐ ܗܢܐ ܗܠܟ ܡܢ ܗܟܐ ܘܢܗܠܟ ܘܠܐ ܢܬܟܠ ܠܟܘܢ ܡܕܡ ܕܠܐ ܐܦܫܪ. 21 ❖ ܗܢܐ ܓܢܣܐ ܠܐ ܢܦܩ ܐܠܐ ܒܨܠܘܬܐ ܘܒܨܘܡܐ. 22 ❖ ܘܟܕ ܗܘܘ ܡܬܟܢܫܝܢ ܒܓܠܝܠܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܒܪ ܐܢܫܐ ܥܬܝܕ ܕܢܬܡܣܪ ܒܝܕ ܐܢܫܐ.

12 Dico autem vobis quia Helias jam venit, et non cognoverunt eum, sed fecerunt in eo quæcumque voluerunt. Sic et Filius hominis passurus est ab eis. 13 Tunc intellexerunt discipuli quia de Johanne Baptista dixisset. 14 Et cum venisset ad turbam, accessit ad eum homo genibus provolutis ante eum 15 Dicens: Domine, miserere filii mei, quia lunaticus est et male patitur: nam sæpe cadit in ignem et crebro in aquam. 16 Et optuli eum discipulis tuis, et non potuerunt curare eum. 17 Respondens Jesus ait: O generatio incredula et perversa, quo usque ero vobiscum? usque quo patiar vos? Afferte huc illum ad me. 18 Et increpavit eum Jesus, et exiit ab eo dæmonium, et curatus est puer ex illa hora. 19 Tunc accesserunt discipuli ad Jesum secreto et dixerunt: Quare nos non potuimus eicere illum? 20 Dicit illis: Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic: Transi hinc, et transibit, et nihil inpossibile erit vobis. 21 Hoc autem genus non eicitur nisi per orationem et jejunium. 22 Conversantibus autem eis in Galilæa, dixit illis Jesus: Filius hominis tradendus est in manus hominum,

Digitized by Google

23 Καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. 24 Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπαν· Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ δίδραχμα; 25 Λέγει· Ναί. Καὶ εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί σοι δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; 26 Εἰπόντος δέ· Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. 27 Ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίζωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

ΚΕΦ. ιη'.

1 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν; 2 Καὶ προσκαλεσάμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν 3 Καὶ εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 4 Ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. 5 Καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον τοιοῦτο ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται.

ܘܒܬܠܬܐ ܝܘܡܐ ܢܩܘܡ ܀ 23 ܘܐܬܟܪܝܘ ܫܓܝܐ ܀ 24 ܘܟܕ ܐܬܘ ܠܟܦܪܢܚܘܡ ܩܪܒܘ ܠܘܬ ܟܐܦܐ ܕܙܘܙܐ ܐܢܘܢ ܕܩܒܠܝܢ ܙܘܙܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܠܐ ܡܪܢ ܠܟ ܕܢܬܠ ܙܘܙܐ ܀ 25 ܐܡܪ ܠܗ ܐܝܢ ܘܟܕ ܥܠ ܠܒܝܬܐ ܩܕܡ ܠܗ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ ܫܡܥܢ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܡܢ ܡܢ ܩܒܠܝܢ ܡܟܣ ܐܘ ܓܙܐ ܡܢ ܒܢܝܗܘܢ ܐܘ ܡܢ ܒܢܝ ܓܝܪ ܀ 26 ܐܡܪ ܠܗ ܡܢ ܒܢܝ ܓܝܪ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܗܟܝ ܒܢܝ ܓܝܪ ܀ 27 ܒܪ ܕܠܐ ܢܫܕܪ ܠܗܘܢ ܙܠ ܠܝܡܐ ܘܪܡ ܒܝܬ ܚܛܐ ܕܩܪܡ ܐܘܦ ܐܢܐ ܘܐܢܬ ܘܦܬܚ ܦܘܡܗ ܘܬܫܟܚ ܣܛܝܪ ܗܘ ܣܒ ܘܬܬܠ ܠܗܘܢ ܥܠ ܕܝ ܘܥܠ ܕܝܟ ❖

ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܩܪܒܘ ܬܠܡܝܕܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܢ ܗܘ ܪܒ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܀ 2 ܘܩܪܐ ܠܘܬܗ ܛܠܝܐ ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܒܡܨܥܬܗ ܀ 3 ܘܐܡܪ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢ ܠܐ ܬܬܦܢܘ ܘܬܗܘܘ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܠܐ ܬܥܠܘܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܀ 4 ܟܠ ܡܢ ܕܢܬܟܢܝ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܗܢܐ ܗܘ ܪܒ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܀ 5 ܘܡܢ ܕܩܒܠ ܛܠܝܐ ܚܕ ܐܝܟ ܗܢܐ ܒܫܡܝ ܐܢܐ ܩܒܠ ❖

23 Et occident eum, et tertio die resurget. Et contristati sunt vehementer. 24 Et cum venissent Capharnaum, accesserunt qui didragma accipiebant ad Petrum et dixerunt: Magister vester non solvit didragma? 25 Ait: Etiam. Et cum intrasset domum prævenit eum Jesus dicens: Quid tibi videtur, Simon? Reges terræ a quibus accipiunt tributum vel censum? a filiis suis an ab alienis? 26 Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi Jesus: Ergo liberi sunt filii. 27 Ut autem non scandalizemus eos, vade ad mare et mitte hamum, et eum piscem qui primus ascenderit tolle, et aperto ore ejus invenies staterem: illum sumens da eis pro me et te.

CAPUT XVIII.

1 In illa hora accesserunt discipuli ad Jesum dicentes: Quis putas major est in regno cælorum? 2 Et advocans Jesus parvulum statuit eum in medio eorum 3 Et dixit: Amen dico vobis, nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regno cælorum. 4 Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est major in regno cælorum: 5 Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit:

Digitized by Google

6 Ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. 7 Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. 8 Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ χωλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. 9 Καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. 10 Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. [11 Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός.] 12 Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; 13 Καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. 14 Οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων. 15 Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου· ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.

6 ܘܡܢ ܕܢܥܩܠ ܚܕ ܡܢ ܙܥܘܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܒܝ ❖ ܛܒ ܠܗ ܕܬܬܥܠ ܪܚܝܐ ܕܪܟܝܐ ܥܠ ܨܘܪܗ ܘܢܬܛܒܥ ܒܝܡܐ ܕܝܡܐ : 7 ܘܝ ❖ ܠܥܠܡܐ ܡܢ ܣܟܘܠ̈ܐ ܡܛܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܣܟܘܠ̈ܐ ܕܢܐܬܘ ܐܠܐ ܘܝ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܗܘ ܕܒܗ ܐܬܐ ܣܟܘܠܐ . 8 ܐܢ ܕܝܕܟ ܐܘ ܪܓܠܟ ܡܣܟܠ ܠܟ ܩܛܥ ܐܢܘܢ ܘܫܕܝ ܡܢܟ ܛܒ ܠܟ ܕܢܥܘܠ ܠܚܝܐ ܟܫܝܚ ܐܘ ܣܓܝ ܡ̈ܢ ܕܬܬܪܡܐ ܬܪܝܢ ܐܝܕ̈ܝܢ ܐܘ ܬܪ̈ܝܢ ܪ̈ܓܠ̈ܝܢ ܠܓܗܢܡ ܢܘܪܐ ܕܠܥܠܡ . 9 ܐܢ ܥܝܢܟ ܡܣܟܠ ܠܟ ܩܠܥ ܐܢܘܢ ܘܫܕܝ ܡܢܟ ܛܒ ܠܟ ܕܥܝܢ ܚܕ ܬܥܘܠ ܠܚܝܐ ܡ̈ܢ ܕܬܬܪܡܐ ܬܪ̈ܝܢ ܥ̈ܝܢ̈ܝܢ ܠܓܗܢܡ ܢܘܪܐ . 10 ܚܙܘ ܕܠܐ ܬܙܠܠܘܢ ܒܚܕ ܡܢ ܙܥܘܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܡ̈ܠܐܟܝܗܘܢ ܒܫܡܝܐ ܟܠ ܥܕܒܢ ܚܙܝܢ ܐܦ̈ܝ ܐܒܝ ܕܒܫܡܝܐ . 11 ܐܬܐ ܠܡܦܪܩ ܕܐܒܕ . 12 ܡܢܘ ܠܟܘܢ ܡܬܚܫܒ ܐܢ ܐܝܬ ܠܓܒܪ ܡܐܐ ܐܪ̈ܚ̈ܐ ܘܬܥܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܘܫܒܩ ܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥ ܒܛܘܪ̈ܐ ܘܐܙܠ ܡܒܥܐ ܕܐܪ̈ܚܐ ܕܬܥܐ . 13 ܘܐܢ ܡܫܟܚ ܠܗ ܕܢܫܟܚܢܝܗ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܚܕܐ ܗܘ ܥܠܘܗܝ ܡ̈ܢ ܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥ ܕܠܐ ܛܥܘ . 14 ܗܟܢܐ ܠܐ ܨܒܝܢ ܩܕܡ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܕܢܐܒܕ ܚܕ ܡܢ ܙܥܘܪ̈ܐ ܗܠܝܢ . 15 ❖ ܘܐܢ ܚܛܐ ܠܟ ܐܚܘܟ ܙܠ ܐܬܚܙܝܗ ܒܝܢ ܠܟ ܘܒܝܢܗ ܒܠܚܘܕܘܗܝ . ܐܢ ܫܡܥ ܠܟ ܐܫܬܪܝܬ ܐܚܘܟ .

6 Qui autem scandalizaverit unum de pusillis istis qui in me credunt, expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo ejus et demergatur in profundum maris. 7 Væ mundo ab scandalis. Necesse est enim ut veniant scandala, verum tamen væ homini per quem scandalum venit. 8 Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscide eum et proice abs te: bonum tibi est ad vitam ingredi debilem vel clodum, quam duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum. 9 Et si oculus tuus scandalizat te, erue eum et proice abs te: bonum tibi est uno oculo in vitam intrare, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis. 10 Videte ne contemnatis unum ex his pusillis: dico enim vobis quia angeli eorum in cælis semper vident faciem Patris mei qui in cælis est. 11 Venit enim Filius hominis salvare quod perierat. 12 Quid vobis videtur? si fuerint alicui centum oves et erraverit una ex eis, nonne relinquet nonaginta novem in montibus et vadit quærere eam quæ erravit? 13 Et si contigerit ut inveniat eam: amen dico vobis quia gaudebit super ea magis quam super nonaginta novem quæ non erraverunt. 14 Sic non est voluntas ante Patrem vestrum qui in cælis est ut pereat unus de pusillis istis. 15 Si autem peccaverit in te frater tuus, vade et corripe eum inter te et ipsum solum: si te audierit, lucratus eris fratrem tuum:

Digitized by Google

16 Ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. 17 Ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. 18 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν οὐρανῷ. 19 Πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο συμφωνήσουσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 20 Οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν. 21 Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; 22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. 23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 Ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη εἷς αὐτῷ ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. 25 Μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν, καὶ ἀποδοθῆναι. 26 Πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος ἐκεῖνος προσεκύνει αὐτῷ λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. 27 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.

16 ܐܢ ܠܐ ܫܡܥ ܠܟ ܣܒ ܠܟ ܥܡ ܚܕ ܐܘ ܬܪܝܢ ܕܥܠ ܦܘܡ ܬܪܝܢ ܣܗܕܐ ܢܩܘܡ ܟܠ ܡܠܬܐ . 17 ܘܐܢ ܠܐ ܫܡܥ ܠܗܘܢ ܐܡܪ ܠܥܕܬܐ ܘܐܢ ܠܐ ܫܡܥ ܠܥܕܬܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܐܝܟ ܥܡܐ ܘܡܟܣ . 18 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܬܐܣܪܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܢܗܘܐ ܐܣܝܪ ܒܫܡܝܐ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܬܫܪܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܢܗܘܐ ܫܪܝ ܒܫܡܝܐ . 19 ܬܘܒ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢ ܬܪܝܢ ܡܢܟܘܢ ܢܬܚܫܒܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܢܫܐܠܘܢ ܢܗܘܐ ܠܗܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܝ ܕܒܫܡܝܐ . 20 ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܐ ܐܝܟܢ ܕܟܢܫܝܢ ܒܫܡܝ ܬܡܢ ܐܢܐ ܒܝܢ ܐܝܠܝܢ . 21 ܗܝܕܝܢ ܩܪܒ ܠܗ ܟܐܦܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܟܡ ܙܒܢ ܐܚܝ ܠܝ ܘܐܫܒܘܩ ܠܗ ܥܕ ܫܒܥ ܙܒܢ ܐܦ ܥܕ ܫܒܥܝܢ . 22 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܥܕ ܫܒܥ ܙܒܢ ܐܠܐ ܥܕ ܫܒܥ ܙܒܢ ܫܒܥܝܢ . 23 ܡܛܠ ܗܟܝܠ ܐܬܕܡܝ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ✦ ܠܓܒܪܐ ܡܠܟܐ ܕܨܒܐ ܕܢܬܚܫܒ ܥܡ ܥܒܕܘܗܝ . 24 ܟܕ ܫܪܝ ܠܡܚܫܒ ܩܪܒ ܠܗ ܚܕ ܕܚܝܒ ܠܗ ܥܣܪܬ ܐܠܦܝܢ ܟܟܪ . 25 ܘܟܕ ܠܝܬ ܠܗ ܡܕܡ ܕܢܦܪܩ ܦܩܕ ܡܪܗ ܕܢܙܒܢ ܠܗ ܘܠܐܢܬܬܗ ܘܠܒܢܝܗ ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܢܫܠܡ . 26 ܢܦܠ ܗܝܕܝܢ ܥܒܕܐ ܗܘ ܣܓܕ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܪܟ ܠܝ ܘܟܠ ܡܕܡ ܐܫܠܡ ܠܟ . 27 ܘܪܚܡ ܡܪܗ ܕܥܒܕܐ ܗܘ ܫܕܪ ܠܗ ܘܫܒܩ ܠܗ ܠܟܪܣܗ .

16 Si autem non te audierit, adhibe tecum adhuc unum vel duos, ut in ore duorum testium vel trium stet omne verbum. 17 Quod si non audierit eos, dic ecclesiæ: si autem et ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus et publicanus. 18 Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata et in cælo; et quæcumque solveritis super terram, erunt soluta et in cælo. 19 Iterum dico vobis quia si duo ex vobis consenserint super terram de omni re, quæcumque petierint, fiet illis a Patre meo qui in cælis est: 20 Ubi enim sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. 21 Tunc accedens Petrus ad eum dixit: Domine, quoties peccabit in me frater meus et dimittam ei? usque septies? 22 Dicit illi Jesus: Non dico tibi usque septies, sed usque septuagies septies. 23 Ideo adsimilatum est regnum cælorum homini regi qui voluit rationem ponere cum servis suis. 24 Et cum cœpisset rationem ponere, oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta. 25 Cum autem non haberet unde redderet, jussit eum dominus venundari et uxorem ejus et filios et omnia quæ habebat, et reddi debitum. 26 Procedens autem servus ille orabat eum dicens: Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi. 27 Misertus autem dominus servi illius dimisit eum, et debitum dimisit ei.

Digitized by Google

23 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων· Ἀπόδος εἴ τι ὀφείλεις. 29 Πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. 30 Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 Ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γινόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32 Τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· Δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· 33 Οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα; 34 Καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.

ΚΕΦ. ιθ'.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου. 2 Καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες· Εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;

28 ܒܥܨ ܒܗ ܚܕܐ ܡܢ ܚܒܪܘܗܝ ܕܚܝܒ ܠܗ ܡܐܐ ܕܝܢܪ̈ܐ ܘܐܚܕ ܒܚܢܩܘܗ ܡܛܠ ܕܝܢ ܠܡܐܡܪ ܗܒ ܠܝ ܡܕܡ ܕܐܢܬ ܚܐܒ ܠܝ ܀ 29 ܘܢܦܠ ܥܠ ܪܓܠܘܗܝ ܗܘ ܚܒܪ ܒܝܬܗ ܘܒܥܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܪܟ ܒܝ ܘܐܫܠܡ ܠܟ ܟܠ ܡܕܡ ܀ 30 ܘܗܘ ܠܐ ܨܒܐ ܐܠܐ ܐܙܠ ܘܫܕܪ ܐܝܬܘܗܝ ܒܒܝܬ ܣܘܪܝܐ ܥܕ ܕܢܫܠܡ ܠܗ ܡܕܡ ܕܚܐܒ ܠܗ ܀ 31 ܘܟܕ ܚܙܘ ܚܒܪܘܗܝ ܕܗܠܝܢ ܕܗܘܐ ܐܬܥܨܒܘ ܫܓܝܐ ܘܐܬܘ ܘܐܡܪܘ ܠܡܪܗܘܢ ܟܠ ܕܗܘܐ ܀ 32 ܗܝܕܝܢ ܩܪܐ ܠܗ ܡܪܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܥܒܕ ܒܝܫ ܟܠ ܗܘ ܚܘܒܐ ܕܚܐܒܬ ܠܝ ܫܒܩܬ ܠܟ ܡܛܠ ܕܒܥܝܬܢܝ ܀ 33 ܠܐ ܐܝܟ ܕܢ ܐܦ ܐܢܬ ܕܬܪܚܡ ܠܚܒܪ ܐܝܟ ܕܪܚܡܬ ܐܢܐ ܠܟ ܀ 34 ܘܬܟܝܪ ܡܪܗ ܘܡܣܪ ܐܝܬܘܗܝ ܠܡܥܢܝ̈ܐ ܥܕ ܕܢܫܠܡ ܟܠ ܗܘ ܚܘܒܐ ܕܚܐܒ ܠܗ ܀ 35 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܒܝ ܕܒܫܡܝܐ ܢܥܒܕ ܠܟܘܢ ܐܢ ܠܐ ܫܒܩܬܘܢ ܓܒܪ ܠܐܚܘܗܝ ܡܢ ܠܒܒܟܘܢ ܀

1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܡ ܝܫܘܥ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܐܬܥܬܩ ܡܢ ܓܠܝܠ ܘܐܬܐ ܠܬܚܘܡ ܝܗܘܕ ܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܀ 2 ܘܐܬܒܥܘܗ ܟܢܫ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐ ܘܐܣܝ ܠܗܘܢ ܬܡܢ ܀ 3 ܘܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܦܪܝܫ̈ܐ ܢܣܝ̈ܢ ܠܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܢ ܫܪܝ ܠܓܒܪܐ ܠܫܕܪܐ ܐܢܬܬܗ ܠܟܠ ܥܠܬܐ ܀

28 Egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis qui debebat ei centum denarios, et tenens suffocabat eum dicens: Redde quod debes. 29 Et procidens conservus ejus rogabat eum dicens: Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi. 30 Ille autem noluit, sed abiit et misit eum in carcerem donec redderet debitum. 31 Videntes autem conservi ejus quæ fiebant contristati sunt valde, et venerunt et narraverunt domino suo omnia quæ facta erant. 32 Tunc vocavit illum dominus suus et ait illi: Serve nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me: 33 Non ergo oportuit et te misereri conservi tui, sicut et ego tui misertus sum? 34 Et iratus dominus ejus tradidit eum tortoribus, quoad usque redderet universum debitum. 35 Sic et Pater meus cælestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris.

CAPUT XIX.

1 Et factum est cum consummasset Jesus sermones istos, migravit a Galilæa et venit in fines Judææ trans Jordanen, 2 Et secutæ sunt eum turbæ multæ, et curavit eos ibi. 3 Et accesserunt ad eum Pharisæi temtantes eum et dicentes: Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque ex causa?

Digitized by Google

4 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς; 5 Καὶ εἶπεν· Ἕνεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 6 Ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. Ὃ οὖν ὁ θεὸς συνεζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 7 Λέγουσιν αὐτῷ· Τί οὖν Μωϋσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι; 8 Λέγει αὐτοῖς· Ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως. 9 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται. 10 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι. 11 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ πάντες χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. 12 Εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω. 13 Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.

4 ܘܗܘ ܕܡܫܒ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܕܥܒܕ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ܕܟܪ ܘܢܩܒܐ ܥܒܕ ܐܢܘܢ ܀ 5 ܘܐܡܪ ܥܠ ܗܕܐ ܢܫܒܩ ܒܪܐ ܐܢܫܐ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ ܘܢܬܕܒܩ ܠܐܢܬܬܗ ܘܢܗܘܘܢ ܬܪܝܗܘܢ ܒܦܓܪܐ ܚܕ ܀ 6 ܗܟܢܐ ܠܐ ܗܘ ܥܕܢ ܬܪܝܗܘܢ ܐܠܐ ܦܓܪܐ ܚܕ ܡܢ ܗܢܘ ܕܐܠܗܐ ܙܘܓ ܠܐ ܢܦܪܫ ܐܢܫܐ ܀ 7 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܢܘ ܗܟܝܠ ܡܘܫܐ ܦܩܕ ܠܡܬܠ ܠܗ ܦܛܪ ܣܦܪ ܘܫܕܩܐ ܘܠܡܫܕܩ ܀ 8 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܛܠ ܩܫܝܘܬ ܠܒܟܘܢ ܡܘܫܐ ܫܒܩ ܠܟܘܢ ܠܡܫܕܩ ܢܫܝܟܘܢ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ܠܐ ܗܟܢܐ ܗܘܐ ܀ 9 ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܕܫܕܩ ܢܫܗ ܠܐ ܥܠ ܙܢܝܘܬܐ ܘܢܣܒ ܐܚܪܬܐ ܙܢܐ ܗܘ ܀ 10 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܢ ܗܟܢܐ ܥܠܬ ܥܠ ܓܒܪܐ ܥܡ ܐܢܬܬܐ ܠܐ ܫܦܝܪ ܠܡܣܒ ܀ 11 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܟܠܗܘܢ ܣܒܪܝܢ ܗܕܐ ܦܬܓܡܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܢܬܝܗܒ ܠܗ ܀ 12 ܐܝܬ ܓܒܪ ܕܣܝܪ ܡܢ ܒܛܢ ܐܡܗ ܗܟܢܐ ܐܬܝܠܕ ܘܐܝܬ ܓܒܪ ܕܣܝܪ ܕܣܪܘ ܐܢܫ ܘܐܝܬ ܓܒܪ ܕܣܝܪ ܕܣܪ ܢܦܫܗ ܡܛܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢ ܕܣܒܪ ܢܣܒ ܀ 13 ܐܝܟ ܗܢܘ ܕܡܫܬܒܚ ܢܫܒܚ ܀ ܗܢܘ ܕܡܫܬܒܚ ܢܫܒܚ ܀ ܐܝܟ ܗܢܘ ܕܡܫܬܒܚ ܢܫܒܚ ܀ ܗܢܘ ܕܡܫܬܒܚ ܢܫܒܚ ܀

4 Qui respondens ait eis: Non legistis quia qui fecit ab initio masculum et feminam fecit eos, 5 Et dixit: Propter hoc dimittit homo patrem et matrem et adherebit uxori suæ, et erunt duo in carne una. 6 Itaque jam non sunt duo sed una caro. Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet. 7 Dicunt illi: Quid ergo Moses mandavit dari libellum repudii et dimittere? 8 Ait illis: Quoniam Moses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras: ab initio autem non sic fuit. 9 Dico autem vobis quia quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit, mœchatur, et qui dimissam duxerit, mœchatur. 10 Dicunt ei discipuli ejus: Si ita est causa homini cum muliere, non expedit nubere. 11 Qui dixit: Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est. 12 Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt, et sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus, et sunt eunuchi qui se ipsos castraverunt propter regnum cælorum. Qui potest capere capiat. 13 Tunc oblati sunt ei parvuli ut manus eis imponeret et oraret; discipuli autem increpabant eos.

Digitized by Google

14 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς ἐμέ· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 15 Καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. 16 Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· Διδάσκαλε, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον; 17 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστὶν ὁ ἀγαθός· εἰ δὲ θέλεις εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς. 18 Ποίας; φησίν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, 19 Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 20 Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· Πάντα ταῦτα ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ; 21 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πλούσιος δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 24 Πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

14 ܗܘ ܕܐܡܪ ܝܫܘܥ ܫܒܘ ܠܛܠܝܐ ܘܠܐ ܬܡܢܥܘܢ ܐܢ ܢܐܬܘ ܠܘܬܝ ܡܛܠ ܕܠܗܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܗܢܘܢ ܕܝܠܗܘܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܗܢܘܢ ܕܝܠܗܘܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ❖ 15 ܘܫܕܪ ܥܠ ܪܫܐ ܕܛܠܝܐ ܘܐܙܠ ❖ 16 ܘܗܐ ܚܕ ܩܪܒ ܘܐܡܪ ܠܗ ❖ ܡܪܝ ܛܒ ❖ ܡܢܐ ܐܥܒܕ ❖ ܛܒ ❖ ܕܐܬܚܝ ❖ 17 ❖ ❖ ❖

23 Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι; 26 Ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, παρὰ δὲ θεῷ δυνατὰ πάντα. 27 Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται ἡμῖν; 28 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ αὐτοὶ ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 29 Καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἢ οἰκίας ἕνεκα τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολλαπλασίονα λήμψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. 30 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

ΚΕΦ. κ'.

1 ΟΜΟΙΑ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωὶ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 2 Συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. 3 Καὶ ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς. 4 Καὶ ἐκείνοις εἶπεν· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν. 5 Οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν δὲ ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως.

25 Auditis autem his discipuli mirabantur dicentes: Quis ergo poterit salvus esse? 26 Aspiciens autem Jesus dixit illis: Apud homines hoc impossibile est, apud Deum autem omnia possibilia sunt. 27 Tunc respondens Petrus dixit ei: Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te: quid ergo erit nobis? 28 Jesus autem dixit illis: Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in sede majestatis suæ, sedebitis et vos super sedes duodecim judicantes duodecim tribus Israhel. 29 Et omnis qui reliquit domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam æternam possidebit. 30 Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi.

CAPUT XX.

1 SIMILE est enim regnum cælorum homini patri familias, qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam. 2 Conventione autem facta cum operariis ex denario diurno misit eos in vineam. 3 Et egressus circa horam tertiam vidit alios stantes in foro otiosos, 4 Et illis dixit: Ite et vos in vineam meam, et quod justum fuerit dabo vobis. 5 Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam et nonam horam, et fecit similiter.

Digitized by Google

6 Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖς· Τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; 7 Λέγουσιν αὐτῷ· Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. Λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα. 8 Ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· Κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. 9 Καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. 10 Ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήμψονται· καὶ ἔλαβον τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί. 11 Λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 12 λέγοντες· Οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. 13 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; 14 Ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε. Θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί· 15 Ἢ οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς ἐμοῖς; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι; 16 Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι. 17 Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖς·

6 ܘܢܦܩ ܒܫܥܬܐ ܕܥܣܪܬ̈ܐ ܘܚܙܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܕܩܝܡ̈ܝܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܗܟܐ ܩܝܡ̈ܝܬܘ ܟܠ ܝܘܡܐ ܒܛܠ̈ܝܢ ܗܘ̈ܝܬܘ ܐܡ̈ܪܝܢ ܠܗ ܕܠܐ ܓܝܪ ܐܓܪ ܠܢ ܐܢܫ ܐܡ̈ܪ ܠܗܘܢ ܙܠ̈ܘ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܠܟܪܡܐ ܘܒܥܪܒܐ ܕܗ ܐܡ̈ܪ ܡܪܐ ܕܟܪܡܐ ܠܦܩܝܕܗ ܩܪܝ ܠܦܥܠ̈ܐ ܘܦܪܘܥ ܠܗܘܢ ܐܓܪܗܘܢ ܡܢ ܐܚܪ̈ܝܢ ܥܕ ܩܕ̈ܡܝܐ ܘܐܬܘ ܕܐܬܘ ܒܫܥܬܐ ܕܥܣܪܬ̈ܐ ܩܒܠܘ ܓܒܪ ܕܝܢܪ ܓܒܪ ܘܐܬܘ ܩܕ̈ܡܝܐ ܘܣܒܪܘ ܕܝܬ̈ܪ ܢܣܒܘܢ ܘܩܒܠܘ ܓܒܪ ܕܝܢܪ ܓܒܪ ܘܟܕ ܩܒܠܘ ܗܘ̈ܝ ܡܬܪܥܡ̈ܢ ܥܠ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܘܐܡ̈ܪܝܢ ܠܗ ܗܠܝܢ ܐܚܪ̈ܢܐ ܒܫܥܬܐ ܚܕܐ ܥܒܕܘ ܘܫܘ̈ܝܬ̈ܐ ܠܢ ܐܢܬ ܥܒܕܬ ܠܗܘܢ ܠܡ̈ܢ ܕܣܒܠܘ ܥܠ ܟܪ̈ܥܐ ܕܝܘܡܐ ܘܚܪܒ̈ܐ ܘܐܢܗ ܐܡ̈ܪ ܠܚܕ ܡܢܗܘܢ ܚܒܪ ܠܐ ܥܒܕ ܠܟ ܐܢܐ ܥܘܠܐ ܠܐ ܥܒܕ ܠܟ ܠܐ ܒܕܝܢܪ ܐܬܩܝܡܬ ܥܡܝ ܣܒ ܕܝܠܟ ܘܙܠ ܗܐ ܒܥܐ ܕܝܠܝ ܐܬܠ ܠܗܕܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܬܠ ܠܡ ܠܐ ܫܪܝ ܠܝ ܕܐܥܒܕ ܒܡ̈ܐ ܕܒܥܐ ܐܢܐ ܐܝ ܥܝܢܟ ܒܝܫܐ ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܛܒ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܢܗܘܘܢ ܐܚܪ̈ܢܐ ܩܕ̈ܡܝܐ ܘܩܕ̈ܡܝܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܣܓܝ̈ܐ ܓܝܪ ܩܪ̈ܝܐ ܘܥܠ̈ܝܐ ܙܥ̈ܘܪܝܢ ܘܣܠܩ ܝܫܘܥ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܩܒܠ ܬܪܥܣܪ ܬܠܡ̈ܝܕ̈ܘܗܝ ܒܣܬܪ̈ܐ ܘܐܡ̈ܪ ܠܗܘܢ

6 Circa undecimam vero exiit et invenit alios stantes, et dicit illis: Quid hic statis tota die otiosi? 7 Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et vos in vineam. 8 Cum sero autem factum esset, dicit dominus vineæ procuratori suo: Voca operarios et redde illis mercedem, incipiens a novissimis usque ad primos. 9 Cum venissent ergo qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. 10 Venientes autem et primi arbitrati sunt quod plus essent accepturi: acceperunt autem et ipsi singulos denarios. 11 Et accipientes murmurabant adversus patrem familias 12 Dicentes: Hi novissimi una hora fecerunt, et pares illos nobis fecisti qui portavimus pondus diei et æstus. 13 At ille respondens uni eorum dixit: Amice, non facio tibi injuriam: nonne ex denario convenisti mecum? 14 Tolle quod tuum est et vade: volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi. 15 Aut non licet mihi quod volo facere? An oculus tuus nequam est quia ego bonus sum? 16 Sic erunt novissimi primi, et primi novissimi: multi sunt enim vocati, pauci autem electi. 17 Et ascendens Jesus Hierosolymis assumsit duodecim discipulos secreto et ait illis:

Digitized by Google

18 Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰερουσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν εἰς θάνατον. 19 Καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται. 20 Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς, προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ' αὐτοῦ. 21 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Τί θέλεις; Λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 22 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν; Λέγουσιν αὐτῷ· Δυνάμεθα. 23 Λέγει αὐτοῖς· Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὐκ ἔστιν ἐμὸν τοῦτο δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός μου. 24 Ἀκούσαντες δὲ οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. 25 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν· Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 26 Οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 27 Καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος·

18 ܗܐ ܚܢܢ ܣܠܩܝܢ ܠܐܘܪܫܠܡ. ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܢܬܡܣܪ ܠܪܫܝ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ ܘܢܕܢܘܢܘܗܝ ܠܡܘܬܐ: 19 ܘܢܡܣܪܘܢܘܗܝ ܠܥܡܡܐ ܕܢܬܟܫܘܢ ܒܗ ܘܢܩܛܘܪܘܢ ܘܢܨܠܒܘܢ ܒܗ ܘܒܝܘܡܐ ܬܠܬܝܐ ܢܩܘܡ. 20 ❖ ܗܐ ܐܬܬ ܠܘܬܗ ܐܡܗ ܕܒܢܝ ܙܒܕܝ ܥܡ ܒܢܝܗ ܣܓܕܬ ܘܫܐܠܬ ܡܢܗ ܡܕܡ. 21 ܐܡܪ ܠܗ ܡܢܘ ܐܝܬ ܠܟ. ܐܡܪ ܠܗ ܐܡܪ ܕܬܘܬܒܢ ܗܠܝܢ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܚܕ ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܘܚܕ ܡܢ ܣܡܐܠܐ ܒܡܠܟܘܬܟ. 22 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܢܐ ܕܫܐܠܝܢ. ܬܟܠܝܢ ܕܬܫܬܘܢ ܐܢܐ ܣܘܦܪܢܐ ܕܐܢܐ ܣܘܦܪ ܐܢܢ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܨܝܢ ܐܢܢ. 23 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܘܦܪܝ ܬܫܬܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ. ܠܡܬܒ ܠܝ ܠܡܬܠ ܕܝܡܝܢܝ ܘܣܡܐܠܝ ܠܡܬܠ ܗܢܘܢ ܕܡܛܝܒ ܠܗܘܢ ܐܒܝ ܠܐ ܐܢܐ ܝܗܒ ܐܠܐ ܠܡܢ ܕܡܛܝܒ ܠܗ ܐܒܝ. 24 ❖ ܟܕ ܫܡܥܘ ܥܣܪܬܐ ܐܬܪܓܙܘ ܥܠ ܬܪܝܢ ܐܚܐ. 25 ❖ ܢܩܪܐ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܪܫܝ ܥܡܡܐ ܫܠܝܛܝܢ ܒܗܘܢ ܘܪܒܪܒܢܐ ܫܠܝܛ ܥܠܝܗܘܢ. 26 ❖ ܠܐ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܒܝܢܬܟܘܢ ❖ ܐܠܐ ܡܢ ܕܨܒܐ ܠܡܗܘܐ ܪܒ ܒܝܢܬܟܘܢ ❖ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ❖ ܫܡܫܐ: 27 ❖ ❖ ❖

28 Ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. 29 Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 30 Καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυείδ. 31 Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν λέγοντες· Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαυείδ. 32 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; 33 Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 34 Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ΚΕΦ. κα'.

1 ΚΑΙ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς Βηθφαγὴ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητὰς 2 λέγων αὐτοῖς· Πορεύεσθε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. 3 Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθὺς δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς. 4 Τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· 5 Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραὺς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.

28 ܐܝܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܠܐ ܐܬܐ ܕܢܬܫܡܫ ܐܠܐ ܕܫܡܫ ܘܢܬܠ ܢܦܫܗ ܦܘܪܩܢܐ ܥܠ ܣܓܝܐ ܀ 29 ܘܟܕ ܢܦܩܝܢ ܡܢ ܐܪܝܚܘ ܬܒܥܗ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐ ܀ 30 ܘܗܐ ܬܪܝܢ ܥܘܝܪܐ ܝܬܒܝܢ ܥܠ ܦܬܓܐ ܕܫܡܥܘ ܕܝܫܘܥ ܥܒܪ ܩܪܘ ܘܐܡܪܝܢ ܡܪܝ ܪܚܡ ܥܠܢ ܒܪ ܕܘܝܕ ܀ 31 ܘܙܥܪܘ ܐܢܫܐ ܠܗܘܢ ܕܫܬܘܢ ܘܗܢܘ ܩܪܘ ܝܬܝܪ ܡܪܝ ܪܚܡ ܥܠܢ ܒܪ ܕܘܝܕ ܀ 32 ܘܩܡ ܝܫܘܥ ܘܩܪܐ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܡܢܐ ܨܒܝܬܘܢ ܕܐܥܒܕ ܠܟܘܢ ܀ 33 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܪܝ ܕܢܬܦܬܚܢ ܥܝܢܝܢ ܀ 34 ܘܪܚܡ ܝܫܘܥ ܘܡܫ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܘܡܛܠ ܕܚܙܘ ܒܛܠ ܥܝܢܝܗܘܢ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ ܀

ܦܨ ❖ ܟܐ

1 ܘܟܕ ܩܪܒܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܘܐܬܘ ܠܒܝܬ ܦܓܐ ܠܛܘܪ ܙܝܬܐ ܐܝܟܝܢ ܫܕܪ ܝܫܘܥ ܬܪܝܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܀ 2 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܠܟܦܪܐ ܕܩܕܡܟܘܢ ܘܡܝܕ ܬܫܟܚܘܢ ܐܬܢܐ ܐܣܝܪܐ ܘܥܘܠܝܐ ܥܡܗ ܫܪܘ ܘܐܝܬܘ ܠܝ ܀ 3 ܘܐܢ ܡܢ ܡܕܡ ܢܐܡܪ ܠܟܘܢ ܬܐܡܪܘܢ ܕܡܪܝܐ ܠܗ ܘܡܝܕ ܫܕܪ ܠܗܘܢ ܀ 4 ܗܕܐ ܗܘܐ ܕܬܫܠܡ ܡܐ ܕܐܬܡܪ ܒܝܕ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ ܀ 5 ܐܡܪܘ ܠܒܬ ܨܗܝܘܢ ܗܐ ܡܠܟܟ ܐܬܐ ܠܟ ܥܢܝܐ ܘܪܟܒ ܥܠ ܐܬܢܐ ܘܥܠ ܥܘܠܝܐ ܒܪ ܬܪܥܝܬܐ ܀

28 Sicut Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare et dare animam suam redemtionem pro multis. 29 Et egredientibus illis ab Hiericho secuta est eum turba multa. 30 Et ecce duo cæci sedentes secus viam audierunt quia Jesus transiret, et clamaverunt dicentes: Domine, miserere nostri, filii David. 31 Turba autem increpabat eos ut tacerent. At illi magis clamabant dicentes: Domine, miserere nostri, filii David. 32 Et stetit Jesus et vocavit eos, et ait: Quid vultis ut faciam vobis? 33 Dicunt illi: Domine, ut aperiantur oculi nostri. 34 Misertus autem eorum Jesus tetigit oculos eorum: et confestim viderunt et secuti sunt eum.

CAPUT XXI.

1 Et cum appropinquassent Hierosolymis et venissent Bethfage ad montem Oliveti, tunc Jesus misit duos discipulos 2 Dicens eis: Ite in castellum quod contra vos est, et statim invenietis asinam alligatam et pullum cum ea: solvite et adducite mihi. 3 Et si quis vobis aliquid dixerit, dicite quia Dominus his opus habet, et confestim dimittet eos. 4 Hoc autem factum est ut impleretur quod dictum est per prophetam dicentem: 5 Dicite filiæ Sion: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus et sedens super asinam et pullum filium subjugalis.

Digitized by Google

6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 7 Ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. 8 Ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωσαν ἐν τῇ ὁδῷ. 9 Οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες αὐτὸν καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. 10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· Τίς ἐστιν οὗτος; 11 Οἱ δὲ ὄχλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ προφήτης Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας. 12 Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς, 13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Γέγραπται· Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ποιεῖτε σπήλαιον λῃστῶν. 14 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 15 Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺς παῖδας τοὺς κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας· Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυείδ, ἠγανάκτησαν, 16 Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;

6 ܐܙܠܘ ܬܠܡܝܕܐ ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ׃ 7 ܘܐܬܘ ܠܐܬܢܐ ܘܠܥܘܠܐ ܘܫܘܐ ܥܠܝܗܘܢ ܠܒܘܫܗܘܢ ܘܐܘܬܒ ܥܠܝܗܘܢ ׃ 8 ܘܐܝܟ ܕܣܓܝ ܥܡܐ ܦܪܣܘ ܠܒܘܫܗܘܢ ܒܐܪܥܐ ܘܐܚܪܢ ܩܨܘ ܐܓܪ̈ܢ ܡܢ ܐܝܠܢ̈ܐ ܘܦܪܣܘ ܒܐܪܥܐ ׃ 9 ܥܡܐ ܕܩܕܡ ܘܕܒܬܪ ܩܪܘ ܘܐܡܪܝܢ ܗܘܫܥܢܐ ܠܒܪ ܕܘܝܕ ܒܪܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘܫܥܢܐ ܒܪܡ̈ܐ ׃ 10 ܘܟܕ ܥܠ ܠܝܪܘܫܠܡ ܐܬܙܥܙܥ ܟܠ ܩܪܝܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢ ܗܢܐ ׃ 11 ܥܡܐ ܗܢܘ ܐܡܪܝܢ ܗܢܐ ܝܫܘܥ ܢܒܝܐ ܡܢ ܢܨܪܬ ܕܓܠܝܠ ׃ 12 ܘܥܠ ܝܫܘܥ ܠܗܝܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܘܦܪܩ ܟܠ ܙܒܢ̈ܐ ܘܙܒܢ̈ܬ̈ܐ ܒܗܝܟܠܐ ܘܩܠܒ ܬܪ̈ܥ̈ܐ ܕܨܝܪ̈ܦ̈ܐ ܘܟܘܪ̈ܣܝ ܕܝܘܪ̈ܐ ׃ 13 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܬܝܒ ܐܢܐ ܕܒܝܬܝ ܒܝܬ ܨܠܘܬܐ ܢܬܩܪܐ ܐܢܬܘܢ ܕܝܢ ܥܒܕܬܘܗܝ ܠܡܥܪܬܐ ܕܠܣ̈ܛ̈ܐ ׃ 14 ܘܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܥܘܪ̈ܐ ܘܦ̈ܣ̈ܚ̈ܐ ܒܗܝܟܠܐ ܘܐܣܝ ܠܗܘܢ ׃ 15 ܘܟܕ ܚܙܘ ܪ̈ܫ̈ܟ̈ܗܢ̈ܐ ܘܣ̈ܦ̈ܪ̈ܐ ܢ̈ܦ̈ܠ̈ܐ ܕܥܒܕ ܘܛ̈ܠ̈ܝܐ ܕܩܪ̈ܝܢ ܒܗܝܟܠܐ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܗܘܫܥܢܐ ܠܒܪ ܕܘܝܕ ܬܟܝ ׃ 16 ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܫܡܥ ܐܢܬ ܡܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪ̈ܝܢ ׃ ܘܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܢ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܕܡܢ ܦܘܡ ܛ̈ܠ̈ܝܐ ܘܝܢ̈ܩ̈ܐ ܫܘܒܚܬܐ ܓܡܪ̈ܬ ׃

6 Euntes autem discipuli fecerunt sicut præcepit illis Jesus. 7 Et adduxerunt asinam et pullum, et imposuerunt super eis vestimenta sua, et eum desuper sedere fecerunt. 8 Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via, alii autem cædebant ramos de arboribus et sternebant in via; 9 Turbæ autem quæ præcedebant et quæ sequebantur clamabant dicentes: Osanna filio David, benedictus qui venturus est in nomine Domini, osanna in altissimis. 10 Et cum intrasset Hierosolymam, commota est universa civitas dicens: Quis est hic? 11 Populus autem dicebat: Hic est Jesus propheta a Nazareth Galilææ. 12 Et intravit Jesus in templum Dei, et eiciebat omnes vendentes et ementes in templo, et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit, 13 Et dicit eis: Scriptum est: Domus mea domus orationis vocabitur, vos autem fecistis illam speluncam latronum. 14 Et accesserunt ad eum cæci et claudi in templo, et sanavit eos. 15 Videntes autem principes sacerdotum et scribæ mirabilia quæ fecit, et pueros clamantes in templo et dicentes: Osanna filio David, indignati sunt 16 Et dixerunt ei: Audis quid isti dicant? Jesus autem dicit eis: Utique: numquam legistis quia ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem?

Digitized by Google

17 Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. 18 Πρωὶ δὲ ἐπαναγαγὼν εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν. 19 Καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· Οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 20 Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες· Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ; 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε· Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, γενήσεται· 22 Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες λήμψεσθε. 23 Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερόν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ· 25 Τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων; Οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες· 26 Ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· Διὰ τί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ὡς προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην.

17 ۝ ۝ ۝

27 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· Οὐκ οἴδαμεν. Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 28 Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; Ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα δύο· προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· Τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι. 29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Οὐ θέλω, ὕστερον μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. 30 Προσελθὼν δὲ τῷ ἑτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐγὼ κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. 31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός; Λέγουσιν· Ὁ πρῶτος. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 32 Ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης πρὸς ὑμᾶς ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· Οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. 33 Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπος ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. 35 Καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. 36 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως.

27 ܘܥܢܘ ܠܝܫܘܥ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܦ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܒܐܝ ܫܘܠܛܢܐ ܗܠܝܢ ܐܥܒܕ ܗܐ ܟܠ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ 28 ❖ ܐܢܫ ܚܕ ܗܘܐ ܠܗ ܬܪܝܢ ܒܢܝܢ ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܒܪܝ ܙܠ ܗܘܡ ܒܥܘܠܐ ܒܟܪܡܐ ܕܝ 29 ܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܐ ܨܒܐ ܐܢܐ ܒܬܪ ܗܕܐ ܐܬܚܪܛ ܘܙܠ 30 ܘܐܬܐ ܠܬܪܝܢ ܐܦ ܐܡܪ ܠܗ ܗܟܢܐ ܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܐ ܡܪܝ ܘܠܐ ܙܠ 31 ܡܢ ܬܪܝܗܘܢ ܥܒܕ ܨܒܝܢܗ ܕܐܒܘܗܝ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܩܕܡܝܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܓܒܝܐ ܘܙܢܝܬܐ ܩܕܡܝܢ ܠܟܘܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ 32 ܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܝܘܚܢܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܙܕܩܬܐ ܘܠܐ ܗܝܡܢܬܘܢ ܠܗ ܓܒܝܐ ܘܙܢܝܬܐ ܗܝܡܢܘ ܠܗ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܟܕ ܚܙܝܬܘܢ ܠܐ ܬܒܬܘܢ ܒܬܪ ܗܕܐ ܕܬܗܝܡܢܘ ܠܗ 33 ❖ ܐܚܪܢܐ ܡܬܠܐ ܫܡܥܘ ܓܒܪܐ ܗܘܐ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܕܢܨܒ ܟܪܡܐ ܘܓܕܪ ܠܗ ܣܒܒ ܘܚܦܪ ܒܗ ܒܪܟܐ ܘܒܢܐ ܠܗ ܡܓܕܠܐ ܘܐܓܪ ܐܢܘܢ ܠܐܝܟܪܐ ܘܐܙܠ ܠܐܬܪ ܪܚܩ 34 ❖ ܟܕ ܩܪܒ ܙܒܢ ܐܝܢܐ ܫܕܪ ܥܒܕܘܗܝ ܠܘܬ ܐܝܟܪܐ ܕܢܣܒܘܢ ܠܗ ܐܝܢܐ ܕܝܠܗ 35 ❖ ܘܐܝܟܪܐ ܣܒܘ ܠܥܒܕܘܗܝ ܚܕ ܟܐ ܚܒܘ ܘܚܕ ܟܐ ܩܛܠܘ ܘܚܕ ܟܐ ܪܓܡܘ ܒܟܐ 36 ❖ ܬܘܒ ܫܕܪ ܥܒܕܝܢ ܐܚܪܢܐ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܩܕܡܝܐ ܘܥܒܕܘ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ

27 Et respondentes Jesu dixerunt: Nescimus. Ait illis et ipse: Nec ego dico vobis in qua potestate hæc faciam. 28 Quid autem vobis videtur? Homo habebat duos filios, et accedens ad primum dixit: Filii, vade hodie operare in vinea mea. 29 Ille autem respondens ait: Nolo; postea autem pœnitentia motus abiit. 30 Accedens autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait: Eo, domine; et non ibit. 31 Quis ex duobus fecit voluntatem patris? Dicunt: Novissimus. Dicit illis Jesus: Amen dico vobis quia publicani et meretrices præcedent vos in regno Dei. 32 Venit enim ad vos Johannes in via justitiæ, et non credidistis ei: publicani autem et meretrices crediderunt ei, vos autem videntes nec pœnitentiam habuistis postea ut crederetis ei. 33 Aliam parabolam audite. Homo erat pater familias qui plantavit vineam, et sæpe circumdedit ei et fodit in ea torcular et ædificavit turrem, et locavit eam agricolis, et peregre profectus est. 34 Cum autem tempus fructuum appropinquasset, misit servos suos ad agricolas ut acciperent fructus ejus. 35 Et agricolæ adprehensis servis ejus alium cæciderunt, alium occiderunt, alium vero lapidaverunt. 36 Iterum misit alios servos plures prioribus, et fecerunt illis similiter.

Digitized by Google

37 Ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. 38 Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. 40 Ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; 41 Λέγουσιν αὐτῷ· Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. 42 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. [44 Καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν.] 45 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· 46 Καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ εἰς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

ΚΕΦ. κβ'.

1 ΚΑΙ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς, λέγων· 2 Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 3 Καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν.

❖ ܚ ❖ ܚ ❖ ܡܐ

37 ܐܝܬܝܗܒ ܒܗ ܦܫܝܩ ܠܗܘܢ ܒܪܗ ܕܝܠܗ ܘܐܡܪ ܕ
ܐܝܟܢ ܢܗܘܘܢ ܡܟ ܒܪܝ ܢܬܒܙܘܢ ܡܢ ܒܪܝ ܘܐܡܪ
38 ܗܠܝܢ ܒܗ ܒ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܒܪܗ ܐܡܪ
ܗܢܘ ܗܘ ܝܪܬܐ ܐܬܘ ܢܩܛܠܝܗ ܘ
ܢܫܬܘ ܝܬ ܝܪܬܘܬܗ . 39 ܘܣܒܘ ܝܬ
ܗ ܘܦܩܘ ܐܝܬ ܐܦ ܠܒܪ ܓܦܢ ܘܩܛܠܘ ܝܬ .
40 ܟܕ ܐܬܐ ܡܪܐ ܕܓܦܢ ܡܢܐ ܥܒܕ
ܠܐܝܟܪܐ ܗܢܘܢ : 41 ܐܡܪܝܢ ܠ
ܗ ܐܝܟ ܕ ܡܝܬܐ ܝܡܝܬ ܠܗ ܘ
ܓܦܢ ܢܬܠ ܠܐܚܪܢ ܐܝܟܪܐ ܕ
ܢܬܠܘܢ ܠܗ ܐܝܟ ܗܢ ܒܥܝܢ ܗ
ܕ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܠܐ ܩܪܝܬܘ
ܒܟܬܒܐ ܐܒܢܐ ܕ ܒܢܝܐ ܐܬܪ
ܗ ܗܘ ܠܪܝܫ ܙܘܝܬܐ ܡܢ ܡܪܐ
ܗܘ ܗܘ ܐܬ ܘܡܬܡܗ ܗ ܒܥܝܢ
ܝ : 43 ܗܕܐ ܐܡܪ ܐܢ ܐܢܐ ܠ
ܟܘܢ ܕܢܬܫܩܠ ܡܢ ܠܟܘܢ ܡ
ܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܢܬܝܗܒ ܠܥ
ܡܐ ܕܥܒܕ ܦܪܝܬ ܡܠܟܘܬܗ :
44 ܘܗ ܕܢܦܠ ܥܠ ܗܢܐ ܐܒܢܐ ܢܬܬܒܪ
ܘܥܠ ܕ ܢܦܠ ܥܠܘܗܝ ܢܬܕܩ .
45 ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܪܒܢܐ ܟܗܢܐ ❖
ܘܦܪܝܫܐ ܡܬܠܗܘܢ ܕ ܐܡܪ
ܥܠܝܗܘܢ ܐܡܪ : 46 ܘܒܥܘ ܕ
ܢܐܚܕܘܗ ܕܚܠܘ ܡܢ ܟܢܫܐ
ܕܐܝܟ ܕ ܢܒܝܐ ܗܘ ܐܚܙܘ ܠ
ܗ ܐܡܪ ❖

❖ ܚ ❖ ܚ ❖ ܡܐ

1 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܬ
ܢܝܬ ܒܡܬܠܐ ܐܝܟ ܗ ܐܡܪ :
2 ܕܡܝܐ ܗ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ
ܠܓܒܪܐ ܡܠܟܐ ܕܥܒܕ ܒܪ
ܗ ܒܪ ܡܫ ܐ ܠ ܒܪ ܗ .
3 ܘܫܕܪ ܥܒܕ ܗ ܠܡܩܪܝ ܠ
ܡܕܥܘ ܠܡܫ ܐ ܘ ܠ ܐ ܨ
ܒܝܢ ܠܡܐܬ :

37 Novissime autem misit ad eos filium suum dicens: Verebuntur filium meum. 38 Agricolæ autem videntes filium dixerunt intra se: Hic est heres: Venite occidamus eum, et habebimus hereditatem ejus. 39 Et apprehensum eum ejecerunt extra vineam et occiderunt. 40 Cum ergo venerit dominus vineæ, quid faciet agricolis illis? 41 Aiunt illi: Malos male perdet, et vineam locabit aliis agricolis, qui reddant ei fructum temporibus suis. 42 Dicit illis Jesus: Numquam legistis in scripturis: Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli; a Domino factum est istud, et est mirabile in oculis nostris? 43 Ideo dico vobis quia auferetur a vobis regnum Dei et dabitur genti facienti fructus ejus. 44 Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur: super quem vero ceciderit, conteret eum. 45 Et cum audissent principes sacerdotum et Pharisæi parabolas ejus, cognoverunt quod de ipsis diceret: 46 Et quærentes eum tenere timuerunt turbas, quoniam sicut prophetam eum habebant.

CAPUT XXII.

1 Et respondens Jesus dixit iterum in parabolis eis, dicens: 2 Simile factum est regnum cælorum homini regi qui fecit nuptias filio suo. 3 Et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias, et nolebant venire.

Digitized by Google

4 Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις· Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμακα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. 5 Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὃς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὃς δὲ ἐπὶ τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· 6 Οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. 7 Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. 8 Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ· Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. 9 Πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. 10 Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς, καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν ἀνακειμένων. 11 Εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. 12 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ ἐφιμώθη. 13 Τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις· Δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἐκβάλετε αὐτὸν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 14 Πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. 15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ.

4 ملؤب فبز كحبزا إسزتا هأبذ.
إهذه كعدؤقيا : هنا فزؤلد
مدلمضا . ملؤتد همصفقمد
صهبكب . وشلا ميزمد مدهنت .
5 لؤه كميعدؤلؤا . هنقم زب صهه
هأبكه . إبد بكصزبعدس هأبد
بكيلؤقؤلس . 6 فزضا زب إبزبه
كحبزهتمد : هزخذه همصهكه . 7 ثم
صفد زب فكحضا زبد . صفبز
كسكيؤلس إمجب كصهؤلا هنقم :
مكمزبيدسهم إمجب . 8 هنزب إهذ:
كحبزهتمد . ميعدؤلؤا مدلمضا .
هنقم زمدؤفكنب تم لا فزب
هتم . 9 إكه هنجلا كفصفضتا
زإهتسدلؤا : وشلا فكب زمكعجب
إيدقم فزه كميعدؤلؤا . 10 همصهه
كحبزا هنقم لإهتسدلؤا هضتعه شلا
زإهصفسه جبقا همزجا . هأمكب
ضعد فعدؤلؤا هعتبضا . 11 وشلا
فكحضا زتبزا هعتبضا فبزا لؤفب
بحذا زلا كجبع. كصقؤا زميعدؤلؤا .
12 هأهذ كد . نصب : إهضا كحكد
كضا : ثم نتسدا زميعدؤلؤا كعد كبر .
هتم زب إهؤلؤص . 13 هنزب إهذ:
فكحضا كمعفقضا . إهذه إبزهتمد
هأبكهتمد : هأصقتمد كيعقضا
هزنذا . لؤفب نتبزا ضضا مسقزمد
جتذ ❖ 14 هعبتبزب إنقم بعب:
قزنذا هاقؤزب بضضا ❖ 15 هنزب
إهذه هتبقا بعصه مكجا :
زإهضا بؤقهؤنمد صفكدؤا .

4 Iterum misit alios servos dicens: Dicite invitatis: Ecce prandium meum paravi, tauri mei et altilia occisa et omnia parata: venite ad nuptias. 5 Illi autem neglexerunt, et abierunt alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam. 6 Reliqui vero tenuerunt servos ejus et contumelia adfectos occiderunt. 7 Rex autem cum audisset iratus est, et missis exercitibus suis perdidit homicidas illos, et civitatem illorum succendit. 8 Tunc ait servis suis: Nuptiæ quidem paratæ sunt, sed qui invitati erant non fuerunt digni. 9 Ite ergo ad exitus viarum, et quoscumque inveneritis vocate ad nuptias. 10 Et egressi servi ejus in vias congregaverunt omnes quos invenerunt, malos et bonos, et impletæ sunt nuptiæ discumbentium. 11 Intravit autem rex ut videret discumbentes, et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali, 12 Et ait illi: Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit. 13 Tunc dixit rex ministris: Ligatis pedibus ejus et manibus mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus et stridor dentium. 14 Multi autem sunt vocati, pauci vero electi. 15 Tunc abeuntes Pharisæi consilium inierunt ut caperent eum in sermone.

Digitized by Google

16 Καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν λέγοντας· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· 17 Εἰπὸν οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ; 18 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν· Τί με πειράζετε, ὑποκριταί; 19 Ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου. Οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. 20 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; 21 Λέγουσιν· Καίσαρος. Τότε λέγει αὐτοῖς· Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 22 Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθαν. 23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδουκαῖοι λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν 24 Λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωϋσῆς εἶπεν· Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 25 Ἦσαν δὲ παρ ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί, καὶ ὁ πρῶτος γήμας ἐτελεύτησεν, καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 26 Ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. 27 Ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν ἡ γυνή. 28 Ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν.

16 ܘܫܕܪܝܢ ܠܗ ܬܠܡܝܕܝܗܘܢ ܥܡ ܗܪܘܕܝܢܝ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܒܝ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܫܪܪܐ ܐܢܬ ܘܐܘܪܚܐ ܕܐܠܗܐ ܒܫܪܪܐ ܡܠܦ ܐܢܬ ܘܠܐ ܡܬܬܪ ܠܟ ܥܠ ܚܕ ܡܢ ܐܢܫܐ ܠܐ ܡܣܒܪ ܐܢܬ ܦܢܝ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܘ ܐܠܐ 17 ܐܡܪ ܠܢ ܗܝܟ ܡܐ ܕܡܣܬܦܟ ܠܟ ܗܠ ܢܬܠ ܟܝܣ ܠܩܝܣܪ ܐܘ ܠܐ ܢܬܠ 18 ܘܝܕܥ ܝܫܘܥ ܒܝܫܬܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܡܢܣܝܢ ܠܝ ܪܝܐ ܕܟܣܦܐ ܐܝܬܝܬܘ ܠܝ ܘܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܕܝܢܪ 19 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܝܢ ܕܡܢ ܗܘ ܨܠܡܐ ܗܕܐ ܘܟܬܒܐ ܕܥܠܘܗܝ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܩܝܣܪ 21 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܒܘ ܗܫܐ ܕܝܠܗ ܠܩܝܣܪ ܘܕܝܠܗ ܠܐܠܗܐ ܠܐܠܗܐ 22 ܘܫܡܥܘ ܬܡܗܘ ܘܫܒܩܘ ܘܐܙܠܘ 23 ❖ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܨܕܘܩܝܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܘܫܐܠܘܗܝ 24 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܒܝ ܡܘܫܐ ܐܡܪ ܐܢ ܡܝܬ ܚܕ ܕܠܝܬ ܠܗ ܒܪ ܢܣܒ ܐܚܘܗܝ ܐܢܬܬܗ ܘܢܩܝܡ ܙܪܥ ܠܐܚܘܗܝ 25 ܗܘܘ ܠܢ ܫܒܥܐ ܐܚܐ ܘܩܕܡܝܐ ܢܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܡܝܬ ܘܠܐ ܐܫܬܐܪ ܠܗ ܙܪܥ ܐܫܬܒܩ ܐܢܬܬܗ ܠܐܚܘܗܝ 26 ܗܟܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܬܪܝܢܝ ܘܬܠܝܬܝ ܥܕ ܫܒܥܐ 27 ܘܒܣܘܦ ܟܠ ܐܝܟ ܕܡܝ ܐܦ ܐܢܬܬܐ ܡܝܬܬ 28 ܒܩܝܡܬܐ ܕܝܢ ܕܡܢ ܗܘ ܢܗܘܐ ܐܢܬܬܐ ܠܫܒܥܬܗܘܢ ܕܟܠܗܝܢ ܐܚܕܬ ܠܗ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܗܟܝܠ ܐܢܬܘܢ ܛܥܝܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܟܬܒܐ ܘܠܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ

16 Et mittunt ei discipulos suos cum Herodianis dicentes: Magister, scimus quia verax es et viam Dei in veritate doces, et non est tibi cura de aliquo: Non enim respicis personam hominum: 17 Dic ergo nobis quid tibi videatur, licet censum dari Cæsari an non? 18 Cognita autem Jesus nequitia eorum ait: Quid me temtatis, hypocritæ? 19 Ostendite mihi nomisma census. At illi optulerunt ei denarium. 20 Et ait illis Jesus: Cujus est imago hæc et suprascriptio? 21 Dicunt ei: Cæsaris. Tunc ait illis: Reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari, et quæ sunt Dei Deo. 22 Et audientes mirati sunt, et relicto eo abierunt. 23 In illo die accesserunt ad eum Sadducæi, qui dicunt non esse resurrectionem, et interrogaverunt eum 24 Dicentes: Magister, Moses dixit: Si quis mortuus fuerit non habens filium, ut ducat frater ejus uxorem illius et suscitet semen fratri suo. 25 Erant autem apud nos septem fratres: et primus uxore ducta defunctus est, et non habens semen reliquit uxorem suam fratri suo. 26 Similiter secundus et tertius, usque ad septimum. 27 Novissime autem omnium et mulier defuncta est. 28 In resurrectione ergo cujus erit de septem uxor? omnes enim habuerunt eam.

Digitized by Google

29 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ. 30 Ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσίν. 31 Περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος· 32 Ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; Οὐκ ἔστιν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. 33 Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. 34 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, 35 Καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτόν· 36 Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; 37 Ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. 38 Αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ πρώτη ἐντολή. 39 Δευτέρα ὁμοία αὐτῇ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 40 Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος κρέμαται καὶ οἱ προφῆται. 41 Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς 42 Λέγων· Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; Λέγουσιν αὐτῷ· Τοῦ Δαυείδ. 43 Λέγει αὐτοῖς· Πῶς οὖν Δαυεὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ Κύριον αὐτόν, λέγων· 44 Εἶπεν Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω τῶν ποδῶν σου.

29 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ . ܛܥܝܬܘܢ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܟܬܒܐ ܘܠܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ . 30 ܒܩܝܡܬܐ ܗܝ ܕܠܐ ܢܣܒܝܢ ܘܠܐ ܢܬܢܣܒܘܢ ܐܠܐ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܡܠܐܟܐ ܕܐܠܗܐ ܒܫܡܝܐ . 31 ܘܥܠ ܩܝܡܬܐ ܕܡܝܬܐ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܗܠܟ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ ܐܠܗܐ : 32 ܐܢܐ ܐܠܗ ܐܒܪܗܡ ܘܐܠܗ ܐܝܣܚܩ ܘܐܠܗ ܝܥܩܘܒ ܠܐ ܗܘ ܐܠܗ ܡܝܬܐ ܐܠܐ ܚܝܐ : 33 ܘܫܡܥܘ ܟܢܫܐ ܘܬܡܗܘ ܥܠ ܬܘܕܝܬܗ . 34 ❖ ܦܪܝܫܐ ܕܫܡܥܘ ܕܐܣܟܬ ܠܨܕܘܩܝܐ ܐܟܢܫܘ ܟܚܕ . 35 ܘܫܐܠ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܢܡܘܣܐ ܗܘ ܢܣܝܢ ܠܗ ܘܐܡܪ : 36 ܡܪܝ ܐܝܢܐ ܦܩܕܢܐ ܪܒܐ ܒܢܡܘܣܐ . 37 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ : ܢܚܒ ܠܡܪܟ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܠܒܟ ܘܒܟܠ ܢܦܫܟ ܘܒܟܠ ܪܥܝܢܟ . 38 ܗܕܐ ܗܝ ܦܩܕܢܐ ܪܒܐ ܘܩܕܡܝܐ . 39 ܘܬܪܝܢܐ ܕܡܝܐ ܠܗ ܢܚܒ ܠܩܪܝܒܟ ܐܝܟ ܢܦܫܟ . 40 ܒܗܠܝܢ ܬܪܝܢ ܦܩܕܢܐ ܟܠ ܢܡܘܣܐ ܘܢܒܝܐ ܬܠܝܢ . 41 ❖ ܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܦܪܝܫܐ ܫܐܠ ܐܢܘܢ ܝܫܘܥ . 42 ܐܡܪ ܡܐ ܐܢܬܘܢ ܡܚܫܒܝܢ ܥܠ ܡܫܝܚܐ ܒܪ ܡܢ ܗܘ . ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܕܘܝܕ . 43 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܗܟܝ ܕܕܘܝܕ ܒܪܘܚܐ ܩܪܐ ܠܗ ܡܪܝ ܐܡܪ ܠܡܪܝ . 44 ܐܡܪ ܡܪܝ ܠܡܪܝ ܬܒ ܠܝܡܝܢܝ ܥܕ ܐܣܝܡ ܐܝܒܝܟ ܬܘܒ ܪܓܠܝܟ .

29 Respondens autem Jesus ait illis: Erratis, nescientes Scripturas neque virtutem Dei. 30 In resurrectione enim neque nubent neque nubentur, sed sunt sicut angeli Dei in cælo. 31 De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est a Deo dicente vobis: 32 Ego sum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Jacob? Non est Deus mortuorum sed viventium. 33 Et audientes turbæ mirabantur in doctrina ejus. 34 Pharisæi autem audientes quod silentium inposuisset Sadducæis, convenerunt in unum, 35 Et interrogavit eum unus ex eis legis doctor temtans eum: 36 Magister, quod est mandatum magnum in lege? 37 Ait illi Jesus: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et in tota mente tua. 38 Hoc est enim maximum et primum mandatum. 39 Secundum autem simile est huic: Diliges proximum tuum sicut te ipsum. 40 In his duobus mandatis universa lex pendet et prophetæ. 41 Congregatis autem Pharisæis interrogavit eos Jesus 42 Dicens: Quid vobis videtur de Christo? Cujus filius est? Dicunt ei: David. 43 Ait illis: Quomodo ergo David in spiritu vocat eum Dominum dicens: 44 Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum?

Digitized by Google

45 Εἰ οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; 46 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

ΚΕΦ. κγ'.

1 ΤΟΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 2 Λέγων· Ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. 3 Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ποιήσατε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. 4 Δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. 5 Πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσιν γὰρ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα, 6 Φιλοῦσιν δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς 7 Καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί. 8 Ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ διδάσκαλος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. 9 Καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος. 10 Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί, ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστὶν εἷς ὁ Χριστός. 11 Ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. 12 Ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

ܣܒܥ ❖ ܟܕ ❖ ܟܚ

45 ܐ ܗܘ ܕܝܘܕ ܩܪܐ ܠܗ ܡܪܐ ܐܝܟ ܗܘ ܒܪܗ ؞ 46 ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܐ ܡܢ ܕܝܬܒ ܠܗ ܦܬܓܡܐ ܐܚܕ ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܐ ܡܢ ܕܫܪܝ ܒܗ ܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܠܐ ܫܐܠ ܠܗ ܥܠ ܡܕܡ ❖

ܣܒܥ ❖ ܟܗ

1 ܗܕܝܢ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ܥܡ ܟܢܫܐ ܘܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ 2 ܘܐܡܪ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܕܡܘܫܐ ܝܬܒܘ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܫܐ ؞ 3 ܟܠ ܡܐ ܕܐܡܪܝܢ ܠܟܘܢ ܛܪܪܘ ܘܥܒܕܘ ܐܠܐ ܠܥܒܕܝܗܘܢ ܠܐ ܬܥܒܕܘ ؞ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܥܒܕܝ ؞ 4 ܘܐܣܪܝܢ ܡܛܥܢܐ ܩܫܝܐ ܘܡܣܒܠܢ ܠܐ ܡܫܬܒܩܝ ܘܣܡܝܢ ܥܠ ܟܬܦܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ؞ ܘܗܘ ܠܐ ܒܥܐ ܕܢܙܝܥ ܐܦ ܠܐ ܐܨܒܥܐ ؞ 5 ܟܠ ܥܒܕܝܗܘܢ ܕܢܬܚܙܘ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ؞ ܐܦ ܛܝܦܝ ܬܦܝܠܝܢ ؞ ܘܪܒܝ ܫܘܠܝ ؞ 6 ܘܪܘܡܐ ܒܣܥܘܕܬܐ ؞ ܘܩܕܡܝܬܐ ؞ ܒܟܢܫܝ ؞ 7 ܘܫܠܡܐ ؞ ܒܫܘܩܐ ؞ ܘܕܢܬܩܪܘܢ ؞ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ؞ ܪܒܝ ؞ ܪܒܝ ؞ 8 ܐܢܬܘܢ ؞ ܠܐ ܬܬܩܪܘ ؞ ܪܒܝ ؞ ܚܕ ؞ ܗܘ ؞ ܠܟܘܢ ؞ ܪܒܐ ؞ ܘܟܠܗܘܢ ؞ ܐܚܐ ؞ ܐܢܬܘܢ ؞ 9 ܘܐܒ ؞ ܠܐ ؞ ܬܩܪܘ ؞ ܠܟܘܢ ؞ ܥܠ ؞ ܐܪܥܐ ؞ ܚܕ ؞ ܗܘ ؞ ܐܒܘܟܘܢ ؞ ܕܒܫܡܝܐ ؞ 10 ܘܠܐ ؞ ܬܬܩܪܘ ؞ ܠܟܘܢ ؞ ܪܒܝ ؞ ܚܕ ؞ ܗܘ ؞ ܪܒܟܘܢ ؞ ܡܫܝܚܐ ؞ 11 ܘܪܒ ؞ ܒܟܘܢ ؞ ܢܗܘܐ ؞ ܠܟܘܢ ؞ ܫܡܫ ؞ 12 ܡܢ ؞ ܕܡܪܝܡ ؞ ܢܬܬܚ ؞ ܘܡܢ ؞ ܕܡܬܬܚ ؞ ܢܬܪܡ ؞ ❖

45 Si ergo David vocat eum Dominum, quomodo filius ejus est? 46 Et nemo poterat respondere ei verbum, neque ausus fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

CAPUT XXIII.

1 TUNC Jesus locutus est ad turbas et ad discipulos suos 2 Dicens: Super cathedram Mosi sederunt scribæ et Pharisæi: 3 Omnia ergo quæcumque dixerint vobis servate et facite; secundum opera vero eorum nolite facere: dicunt enim et non faciunt. 4 Alligant autem onera gravia et inportabilia et inponunt in umeros hominum, digito autem suo nolunt ea movere. 5 Omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus: dilatant enim philacteria sua et magnificant fimbrias: 6 Amant enim primos recubitus in cœnis et primas cathedras in synagogis 7 Et salutationes in foro et vocari ab hominibus rabbi. 8 Vos autem nolite vocari rabbi: unus enim est magister vester, omnes autem vos fratres estis. 9 Et patrem nolite vocare vobis super terram: unus enim est Pater vester qui in cælis est. 10 Nec vocemini magistri, quia magister vester unus est Christus. 11 Qui major est vestrum, erit minister vester: 12 Qui autem se exaltaverit humiliabitur, et qui se humiliaverit exaltabitur.

Digitized by Google

13 Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. [14 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα.] 15 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. 16 Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες· Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. 17 Μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάσας τὸν χρυσόν; 18 Καί· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει. 19 Τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; 20 Ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· 21 Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· 22 Καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

13 ܘܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܚܪ̈ܝܬ̈ܐ ܕܣܓܪ̈ܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܥܠ̈ܠ ܐܢܬܘܢ ܘܠܐ ܠܥܠ̈ܝܢ ܠܥܠ̈ܝ ܡܨܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܥܠ ✦ 14 ܘܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܚܪ̈ܝܬ̈ܐ ܕܐܟ̈ܠܝܢ ܒܬܐ ܕܐܪ̈ܡܠܬܐ ܘܒܐܦ̈ܝܢ ܨܠ̈ܘܬܐ ܐܪ̈ܟ̈ܬܐ ܥܠ ܗܕܐ ܝܬ̈ܪ ܬܩܒ̈ܠܘܢ ܕܝܢܐ ܝܬ̈ܪ̈ܐ ✦ 15 ܘܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܚܪ̈ܝܬ̈ܐ ܕܡܛܝܠ̈ܝܢ ܝܡܐ ܘܝܒܫܬܐ ܕܢܥܒܕ ܚܕ ܓܝܪ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܬܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܥܒ̈ܕܝܢ ܠܗ ܒܪ ܓܗܢܐ ✦ 16 ܘܐ ܠܟܘܢ ܡܕܒ̈ܪ̈ܝ ܥܘܝܪ̈ܐ ܕܐܡ̈ܪ̈ܝܢ ܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܗܝܟܠܐ ܠܝܬ ܗܘ ܡܕܡ ܐܠܐ ܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܕܗܒܐ ܕܗܝܟܠܐ ܚܝܒ ܗܘ ✦ 17 ܣ̈ܟ̈ܠ̈ܐ ܘܥܘܝܪ̈ܐ ܡܢ ܐܝܟ ܓܝܪ ܐܝܬ ܝܬ̈ܪ ܕܗܘ ܕܗܒܐ ܐܘ ܗܝܟܠܐ ܕܡܩܕܫ ܠܕܗܒܐ ✦ 18 ܘܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܡܕܒ̈ܚܐ ܠܝܬ ܗܘ ܡܕܡ ܐܠܐ ܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܩܘܪܒܢܐ ܕܥܠ ܗܘ ܚܝܒ ܗܘ ✦ 19 ܣ̈ܟ̈ܠ̈ܐ ܘܥܘܝܪ̈ܐ ܡܢ ܐܝܟ ܓܝܪ ܐܝܬ ܝܬ̈ܪ ܕܗܘ ܩܘܪܒܢܐ ܐܘ ܡܕܒ̈ܚܐ ܕܡܩܕܫ ܠܩܘܪܒܢܐ ✦ 20 ܘܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܡܕܒ̈ܚܐ ܢܡܘܠ ܒܗ ܘܒܟ̈ܠ ܥܠ̈ܘܗܝ ✦ 21 ܘܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܗܝܟܠܐ ܢܡܘܠ ܒܗ ܘܒܕܝܬܒ ܒܬܘܟܗ ✦ 22 ܘܡܢ ܕܢܡܘܠ ܒܫܡܝܐ ܢܡܘܠ ܒܟܘܪܣܝ ܐܠܗܐ ܘܒܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ

13 Væ autem vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia clauditis regnum cælorum ante homines: vos enim non intratis, nec introeuntes sinitis intrare. [14 Væ vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis judicium.] 15 Væ vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia circuitis mare et aridam ut faciatis unum proselytum, et cum fuerit factus, facitis eum filium gehennæ duplo quam vos. 16 Væ vobis, duces cæci qui dicitis: Quicumque juraverit per templum, nihil est; qui autem juraverit in aurum templi, debet. 17 Stulti et cæci, quid enim majus est, aurum an templum quod sanctificat aurum? 18 Et, quicumque juraverit in altare, nihil est; qui autem juraverit in dono quod est super illud, debet. 19 Cæci, quid enim majus est, donum an altare quod sanctificat donum? 20 Qui ergo jurat in altare, jurat in eo et in omnibus quæ super illud sunt: 21 Et qui juraverit in templo, jurat in illo et in eo qui inhabitat in ipso: 22 Et qui jurat in cælo, jurat in throno Dei et in eo qui sedet super eum.

Digitized by Google

23 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι. 24 Ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες. 25 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. 26 Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον τὸ ἔντος τοῦ ποτηρίου, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ καθαρόν. 27 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. 28 Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἔσωθεν δέ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. 29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, 30 Καὶ λέγετε· Εἰ ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ ἂν ἤμεθα κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. 31 Ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. 32 Καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. 33 Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς γεέννης;

23 ܘܝܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܣܝܐ ܚܪܝܬܐ ܕܥܣܪܝܢ ܐܦ ܫܒܬܐ ܘܣܝܪܐ ܘܟܡܘܢ ܘܫܒܩܬܘܢ ܡܠܝ ܕܐܝܬ ܒܢܡܘܣܐ ܕܕܝܢܐ ܘܪܚܡܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܗܠܝܢ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܡܥܒܕ ܘܠܐ ܠܫܒܘܩ ܠܗܠܝܢ ܐܦ ܠܐ ܠܡܫܒܘܩ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܡܥܒܕ ܘܠܐ ܠܫܒܘܩ ܠܗܠܝܢ ܐܦ ܠܐ ܠܡܫܒܘܩ ❖ 24 ܡܪܕܝܐ ܥܘܪܐ ܕܡܦܠܛܝܢ ܠܢܡܘܣܐ ܘܓܡܠܐ ܕܒܠܥܝܢ ❖ 25 ܘܝܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܣܝܐ ܚܪܝܬܐ ܕܡܕܟܝܢ ܐܢܬ ܠܒܪ ܡܢ ܟܘܣܐ ܘܡܢ ܦܪܣܘܦܐ ܘܒܓܘ ܡܠܝ ܐܢܬ ܡܢ ܓܙܠܐ ܘܡܢ ܫܪܝܪܘܬܐ ❖ 26 ܦܪܝܫܝܐ ܣܘܪ ܠܟ ܡܕܟ ܩܕܡ ܠܒܪ ܡܢ ܟܘܣܐ ܘܡܢ ܦܪܣܘܦܐ ܕܢܗܘܐ ܐܦ ܠܒܪ ܡܢܗ ܕܢܗܘܐ ܕܟܝ ❖ 27 ܘܝܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܣܝܐ ܚܪܝܬܐ ܕܡܫܬܘܝܢ ܐܢܬ ܠܩܒܪ ܐ ܕܡܬܣܝܢ ܕܫܦܝܪ ܒܪ ܡܢ ܓܘ ܡܠܝ ܐܢܬ ܡܠܝ ܓܘ ܓܠܓܠܬܐ ❖ 28 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬ ܒܪ ܡܢ ܓܘ ܡܬܚܙܝܢ ܐܢܬ ܠܒܢܝ ܐܢܫ ܐ ܕܫܦܝܪ ܐܢܬ ܒܓܘ ܡܠܝ ܐܢܬ ܡܠܝ ܪܝܐ ❖ 29 ܘܝܐ ܠܟܘܢ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܣܝܐ ܚܪܝܬܐ ܕܒܢܝܢ ܐܢܬ ܩܒܪ ܢܒܝܐ ❖ 30 ❖ 31 ❖ 32 ❖ 33 ❖

23 Væ vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia decimatis mentam et anethum et cyminum, et reliquistis quæ graviora sunt legis, judicium et misericordiam et fidem: hæc oportuit facere et illa non omittere. 24 Duces cæci, excolantes culicem, camelum autem gluttientes. 25 Væ vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia mundatis quod deforis est calicis et parapsidis, intus autem pleni sunt rapina et inmunditia. 26 Pharisee cæce, munda prius quod intus est calicis et parapsidis, ut fiat et id quod deforis est mundum. 27 Væ vobis scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia similes estis sepulchris dealbatis, quæ aforis parent hominibus speciosa, intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcitia. 28 Sic et vos aforis quidem paretis hominibus justi, intus autem pleni estis hypocrisi et iniquitate. 29 Væ vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, qui ædificatis sepulchra prophetarum et ornatis monumenta justorum, 30 Et dicitis: Si fuissemus in diebus patrum nostrorum, non essemus socii eorum in sanguine prophetarum. 31 Itaque testimonio estis vobismet ipsis quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt. 32 Et vos implete mensuram patrum vestrorum. 33 Serpentes genimina viperarum, quomodo fugietis a judicio gehennæ?

Digitized by Google

34 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγω ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· 35 Ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. 36 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. 37 Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις ἐπισυνάγει τὰ νοσσία αὐτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε. 38 Ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. 39 Λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. 2 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται.

34 Ideo ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas, ex illis occidetis et crucifigetis, et ex eis flagellabitis in synagogis vestris et persequimini de civitate in civitatem, 35 Ut veniat super vos omnis sanguis justus qui effusus est super terram, a sanguine Abel justi usque ad sanguinem Zachariæ filii Barachiæ, quem occidistis inter templum et altare. 36 Amen dico vobis, venient hæc omnia super generationem istam. 37 Hierusalem Hierusalem, quæ occidis prophetas et lapidas eos qui ad te missi sunt, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, et noluisti. 38 Ecce relinquitur vobis domus vestra deserta. 39 Dico enim vobis, non me videbitis amodo donec dicatis: Benedictus qui venit in nomine Domini.

CAPUT XXIV.

1 Et egressus Jesus de templo ibat, et accesserunt discipuli ejus ut ostenderent ei ædificationes templi. 2 Ipse autem respondens dixit eis: Videtis hæc omnia? Amen dico vobis, non relinquetur hic lapis super lapidem qui non destruatur.

Digitized by Google

3 Καθημένου δὲ αὐτου ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος; 4 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 5 Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 6 Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε· δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος. 7 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. 8 Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. 9 Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλίψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. 10 Καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. 11 Καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς. 12 Καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. 13 Ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. 15 Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, 16 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ τὰ ὄρη,

3 ܘܟܕ ܝܬܒ ܥܠ ܛܘܪܐ ܕܙܝܬܐ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܒܣܬܪ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܡܪ ܠܢ ܐܝܟܐ ܗܠܝܢ ܢܗܘܝܢ ܘܡܢܐ ܗܘ ܣܝܡܐ ܕܡܓܝܬܟ ܘܕܣܘܦܐ ܕܥܠܡܐ ׃ 4 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܚܙܘ ܕܠܐ ܢܫܕܐ ܠܟܘܢ ׃ 5 ܕܣܓܝܐܝܢ ܢܬܝܢ ܒܫܡܝ ܘܐܡܪܝܢ ܐܢܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܘܠܣܓܝ ܢܫܕܝܢ ׃ 6 ܘܐܝܬܝܟܘܢ ܕܬܫܡܥܘܢ ܩܪܒܐ ܘܫܡܥܬܐ ܕܩܪܒܐ ܚܙܘ ܕܠܐ ܬܬܒܗܠܘ ܕܗܠܝܢ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܐܠܐ ܠܐ ܫܠܡ ܗܘ ܣܘܦܐ ׃ 7 ܡܬܩܘܡ ܓܘܝܐ ܥܠ ܓܘܝܐ ܘܡܠܟܘܬܐ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܘܗܘܝܢ ܡܘܬܢܐ ܘܟܦܢܐ ܘܙܝܥܬܐ ܒܐܬܪ̈ܘܬ ׃ 8 ܟܠ ܗܠܝܢ ܫܘܪܝܐ ܕܚܒܠܐ ׃ 9 ܗܝܟ ܕܢ ܢܡܣܪܘܢ ܠܟܘܢ ܠܥܝܩܐ ܘܢܩܛܠܘܢ ܠܟܘܢ ܘܬܗܘܘܢ ܣܢܝܐ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܥܠ ܫܡܝ ׃ 10 ܘܗܝܟ ܕܢ ܢܬܟܫܠܘܢ ܣܓܝܐܝܢ ܘܢܫܠܡܘܢ ܚܕ ܠܚܕ ܘܢܣܢܘ ܚܕ ܠܚܕ ׃ 11 ܘܣܓܝܐܝܢ ܢܒܝ̈ܐ ܕܫܩܪܐ ܢܩܘܡܘܢ ܘܢܛܥܘܢ ܠܣܓܝ ׃ 12 ܘܡܛܠ ܕܣܓܝ ܥܘܠܐ ܢܬܪܒܐ ܚܒܐ ܕܣܓܝܐܝܢ ܢܬܟܗܐ ׃ 13 ܗܘ ܕܢ ܕܢܨܒܪ ܥܕ ܣܘܦܐ ܗܘ ܢܬܦܪܩ ׃ 14 ܘܢܬܟܪܙ ܣܒܪܬܐ ܗܕܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܟܠ ܥܠܡܐ ܠܣܗܕܘ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܘܗܝܟ ܕܢ ܢܐܬܐ ܣܘܦܐ ׃ 15 ܗܟܝ ܕܢ ܚܙܝܬܘܢ ܪܓܙܐ ܕܫܘܡܡܐ ܕܐܡܪ ܥܠܘܗܝ ܕܢܒܝܐ ܕܢܝܐܝܠ ܕܩܐܡ ܒܐܬܪ ܩܕܝܫ ܢܣܒܪ ܗܘ ܕܩܪܐ ׃ 16 ܗܝܟ ܕܢ ܕܒܝܗܘܕܐ ܢܗܪܒܘ ܠܛܘܪ̈ܐ

3 Sedente autem eo super montem oliveti accesserunt ad eum discipuli secreto dicentes: Dic nobis quando hæc erunt, et quod signum adventus tui et consummationis sæculi? 4 Et respondens Jesus dixit eis: Videte ne quis vos seducat. 5 Multi enim venient in nomine meo dicentes: Ego sum Christus, et multos seducent. 6 Audituri enim estis prœlia et opiniones prœliorum: Videte ne turbemini; oportet enim hæc fieri, sed nondum est finis. 7 Consurget enim gens in gentem et regnum in regnum, et erunt pestilentiæ et fames et terræ motus per loca. 8 Hæc autem omnia initia sunt dolorum. 9 Tunc tradent vos in tribulatione et occident vos, et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. 10 Et tunc scandalizabuntur multi et invicem tradent et odio habebunt invicem. 11 Et multi pseudoprophetæ surgent et seducent multos. 12 Et quoniam abundabit iniquitas, refrigescet caritas multorum. 13 Qui autem preseveraverit usque in finem, hic salvus erit. 14 Et prædicabitur hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium omnibus gentibus, et tunc veniet consummatio. 15 Cum ergo videritis abominationem desolationis, quæ dicta est a Danihele propheta, stantem in loco sancto: qui legit intellegat: 16 Tunc qui in Judæa sunt fugiant ad montes,

Digitized by Google

17 Ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 18 Καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 19 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 20 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ σαββάτῳ. 21 Ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐκ ἐγένετο ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ μὴ γένηται. 22 Καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. 23 Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. 24 Ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανηθῆναι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. 25 Ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. 26 Ἐὰν οὖν εἴπωσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε. 27 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 28 Ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. 29 Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 30 Καὶ τότε φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ, καὶ κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς.

17 ܘܡܢ ܕܥܠ ܓܓܐ ܠܐ ܢܚܬ ܠܡܣܒ ܡܕܡ ܡܢ ܒܝܬܗ ·
18 ܘܡܢ ܕܒܚܩܠ ܠܐ ܢܗܦܟ ܠܐܚܪ ܠܡܣܒ ܠܒܘܫܗ ·
19 ܘܘܝ ܠܝܗܘܢ ܕܒܒܛܢܐ ܘܕܡܝܢܩܢ ܒܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ·
20 ܘܨܠܘ ܕܠܐ ܬܗܘܐ ܦܪܝܟܬܟܘܢ ܒܣܬܐ ܐܘ ܒܫܒܬܐ ·
21 ܡܛܠ ܕܬܗܘܐ ܒܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ܥܩܬܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܟܕ ܫܪܝܬܐ ܕܥܠܡܐ ܥܕ ܗܫܐ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ·
22 ܘܐܠܘ ܠܐ ܐܬܩܨܪܘ ܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ܠܐ ܬܫܬܙܒ ܟܠ ܒܣܪ ܐܠܐ ܡܛܠ ܒܪܝܪܐ ܢܬܩܨܪܘܢ ܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ·
23 ܗܝܟ ܕܢܐܡܪ ܠܟܘܢ ܗܐ ܗܟܐ ܡܫܝܚܐ ܐܘ ܗܟܐ ܠܐ ܬܗܝܡܢܘܢ ·
24 ܡܛܠ ܕܢܩܘܡܘܢ ܟܕܒܝ ܡܫܝܚܐ ܘܟܕܒܝ ܢܒܝܐ ܘܢܬܠܘ ܐܬܘܬܐ ܘܡܦܠܐ ܠܡܛܥܝ ܐܦ ܒܒܪܝܪܐ ܐܢ ܐܦܫܪ ·
25 ܗܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܡܩܕܡ ·
26 ܗܟܝ ܕܢܐܡܪܘ ܠܟܘܢ ܗܐ ܒܡܕܒܪܐ ܐܝܬ ܠܐ ܬܦܩܘ ܗܐ ܒܟܘܬܪ ܠܐ ܬܗܝܡܢܘܢ ·
27 ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܕܒܪܩܐ ܢܦܩ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܘܢܚܙܐ ܥܕ ܡܥܪܒܐ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܡܬܝܬܗ ܕܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ·
28 ܐܝܟ ܕܐܝܟ ܦܓܪܐ ܬܗܘܐ ܬܡ ܢܬܟܢܫܘܢ ܢܫܪܐ ·
29 ܘܡܢ ܒܬܪ ܥܩܬܐ ܕܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ܫܡܫܐ ܢܬܚܫܟ ܘܣܗܪܐ ܠܐ ܢܬܠ ܢܘܗܪܗ ܘܟܘܟܒܐ ܢܬܪܡܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܚܝܠܬ ܫܡܝܐ ܢܬܙܥܙܥܘܢ ·
30 ܘܗܝܟ ܗܢܐ ܢܬܚܙܐ ܐܬ ܨܠܒܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܒܫܡܝܐ ܘܗܝܟ ܗܢܐ ܢܣܦܕܘܢ ܟܠ ܫܒܛܐ ܕܐܪܥܐ ܘܢܚܙܘܢ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܕܐܬܐ ܥܠ ܥܢܢܐ ܕܫܡܝܐ ܒܚܝܠܐ ܘܫܘܒܚܐ ܣܓܝܐ ·

17 Et qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua, 18 Et qui in agro non revertatur tollere tunicam suam. 19 Væ autem prægnatibus et nutrientibus in illis diebus. 20 Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme vel sabbato: 21 Erit enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi usque modo neque fiet; 22 Et nisi breviati fuissent dies illi, non fieret salva omnis caro: sed propter electos breviabuntur dies illi. 23 Tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic Christus aut illic: nolite credere. 24 Surgent enim pseudochristi et pseudoprophetæ, et dabunt signa magna et prodigia, ita ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi. 25 Ecce prædixi vobis. 26 Si ergo dixerint vobis: Ecce in deserto est, nolite exire: Ecce in penetralibus, nolite credere. 27 Sicut enim fulgur exit ab oriente et paret usque in occidentem, ita erit et adventus Filii hominis. 28 Ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur aquilæ. 29 Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur, et luna non dabit lumen suum, et stellæ cadent de cælo, et virtutes cælorum commovebuntur: 30 Et tunc parebit signum Filii hominis in cælo, et tunc plangent omnes tribus terræ, et videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum virtute multa et majestate.

Digitized by Google

31 Καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. 32 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. Ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· 33 Οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα πάντα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 34 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. 35 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. 36 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μόνος. 37 Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 38 Ὡς γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες, καὶ πίνοντες, γαμοῦντες καὶ γαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, 39 Καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 40 Τότε ἔσονται δύο ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷς παραλαμβάνεται καὶ εἷς ἀφίεται· 41 Δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παραλαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. 42 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ Κύριος ὑμῶν ἔρχεται. 43 Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ἤδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.

31 ܘܢܫܕܪ ܠܐܓܪܘܗܝ ܥܡ ܩܠܦܝ ܪܒ̈ܐ ܘܢܟܢܫ ܒܚܝܪ̈ܐ ܕܝܠܗ ܡܢ ܐܪܒܥ ܪ̈ܘܚ̈ܐ ܡܢ ܣܦ̈ܝ ܫܡ̈ܝܐ ܥܕ ܣܦ̈ܝ ܗܢܘܢ . 32 ܡܢ ܐܝܬܐ ܕܬܐܢܐ ܬܠܦ̈ܘ ܡܬܠܐ . ܟܕ ܥܠ ܥܣܦܗ ܢܨܝܪ ܘܦܪ̈ܚ ܥܠܐ ܗܘ ܕܒܪ ܩܝܛ̈ܐ ܩܪܝܒ . 33 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢ̈ܬܘܢ ܟܕ ܬܚܙܘܢ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܥܠ ܬܕܥ̈ܘ ܕܩܪܝܒ ܗܘ ܒܬܪܥ̈ܐ . 34 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܥܒܪ ܗܠܝܢ ܕܪ̈ܗ ܥܕ ܕܟܠ ܗܠܝܢ ܢܗܘܘܢ . 35 ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܢܥܒܪܘܢ ܡ̈ܠܝ ܐܢܐ ܠܐ ܢܥܒܪܘܢ . 36 ܒܗ ܕ̈ܝܘܡܐ ܗܘ ܕ̈ܝܢ ܘܒܗ ܫܥ̈ܬܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܫ ܘܠܐ ܡܠܐܟ̈ܐ ܕܫܡܝܐ ܐܦ ܠܐ ܒܪ ܐܠܐ ܐܒܐ ܠܚܘܕܗ . 37 ܐܝܟ ܕ̈ܝ ܗܘ ܒ̈ܝܘܡ̈ܝ ܢܘܚ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܐܦ ܡܬܠ ܕܐܬܐ ܕܒܪ ܐ̈ܢܫܐ . 38 ܐ̈ܝܟ ܡܛܠ ܕܗܘ ܒ̈ܝܘܡ̈ܝ ܩ̈ܕܡ ܛܘܦܢܐ ܐ̈ܟܠ̈ܝܢ ܘܫ̈ܬ̈ܝܢ ܢ̈ܣܒ̈ܝܢ ܘܡ̈ܫܕ̈ܝܢ ܥܕ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܥܠ ܢܘܚ ܥܠ ܬܝܒܬܐ . 39 ܘܠܐ ܝܕ̈ܥܘ ܥܕ ܕܐܬܐ ܛܘܦܢܐ ܘܢܣܒ ܟܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܐܦ ܡܬܠ ܕܐܬܐ ܕܒܪ ܐ̈ܢܫܐ . 40 ܗܢ̈ܝ ܬܪ̈ܝܢ ܢܗܘܘܢ ܒܚܩܠܐ ܚܕ ܢܬܩܒܠ ܘܚܕ ܢܫܬܒܩ . 41 ܬܪ̈ܝܢ ܕܛ̈ܚܢ̈ܝ ܒܪܚܝܐ ܚܕ ܢܬܩܒܠ ܘܚܕ ܢܫܬܒܩ . 42 ܗܟܝܠ ܗ̈ܘ ܕܥ̈ܪ ܕܠܐ ܝܕ̈ܥܝܢ ܒܐܝ ܫܥ̈ܬܐ ܡܪܟ̈ܘܢ ܡܪܝܟ̈ܘ ܐ̈ܬܐ . 43 ܗܘ ܕ̈ܝ ܕܬ̈ܝܕܥ ܗ̈ܘ ܕܐܝ ܗܘ ܒܥܠ ܒ̈ܝܬܐ ܐܝܟ ܒܐܝ ܫܥ̈ܬܐ ܓܢܒܐ ܐ̈ܬܐ ܗ̈ܘ ܕܐܝ ܗܘ ܢܛ̈ܪ ܠܗ ܘܠܐ ܫܒ̈ܩ ܕܢܬ̈ܚܬ ܒ̈ܝܬܗ .

31 Et mittet angelos suos cum tuba et voce magna, et congregabunt electos ejus a quattuor ventis a summis cælorum usque ad terminos eorum. 32 Ab arbore autem fici discite parabolam. Cum jam ramus ejus tener fuerit et folia nata, scitis quia prope est æstas: 33 Ita et vos cum videritis hæc omnia, scitote quia prope est in januis. 34 Amen dico vobis quia non præteribit hæc generatio donec omnia hæc fiant. 35 Cælum et terra transibunt, verba vero mea non præteribunt. 36 De die autem illa et hora nemo scit, neque angeli cælorum, nisi Pater solus. 37 Sicut autem in diebus Noe, ita erit et adventus Filii hominis. 38 Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes et bibentes, nubentes et nuptum tradentes, usque ad eum diem quo intravit in arcam Noe, 39 Et non cognoverunt donec venit diluvium et tulit omnes, ita erit et adventus Filii hominis. 40 Tunc duo erunt in agro: unus adsumetur, et unus relinquetur; 41 Duæ molentes in mola: una adsumetur, et una relinquetur. 42 Vigilate ergo, quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit. 43 Illud autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora fur venturus esset, vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam.

Digitized by Google

44 Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ οὐ δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 45 Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος ἐπὶ τῆς οἰκετείας αὐτοῦ τοῦ δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; 46 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει οὕτως ποιοῦντα. 47 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 48 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει μου ὁ κύριος, 49 Καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων· 50 Ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, 51 Καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

ΚΕΦ. κε'.

1 ΤΟΤΕ ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τοῦ νυμφίου. 2 Πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν μωραὶ καὶ πέντε φρόνιμοι. 3 Αἱ γὰρ μωραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον· 4 Αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν. 5 Χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. 6 Μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· Ἰδοὺ ὁ νυμφίος, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν.

44 Ideo et vos estote parati, quia qua nescitis hora Filius hominis venturus est. 45 Quis putas est fidelis servus et prudens, quem constituit dominus suus supra familiam suam, ut det illis cibum in tempore? 46 Beatus ille servus quem cum venerit dominus invenerit sic facientem. 47 Amen dico vobis quoniam super omnia bona sua constituet eum. 48 Si autem dixerit malus servus ille in corde suo: Moram facit dominus meus venire, 49 Et cœperit percutere conservos suos, manducet autem et bibat cum ebriis: 50 Veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua ignorat, 51 Et dividet eum, partemque ejus ponet cum hypocritis: illic erit fletus et stridor dentium.

CAPUT XXV.

1 TUNC simile erit regnum cælorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas exierunt obviam sponso et sponsæ. 2 Quinque autem ex eis erant fatuæ, et quinque prudentes: 3 Sed quinque fatuæ acceptis lampadibus non sumserunt oleum secum, 4 Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus. 5 Moram autem faciente sponso dormitaverunt omnes et dormierunt. 6 Media autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit, exite obviam ei.

Digitized by Google

7 Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν. 8 Αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπαν· Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. 9 Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· Μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. 10 Ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. 11 Ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι· Κύριε Κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. 12 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. 13 Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν. 14 Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, 15 Καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν. Εὐθέως 16 Πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. 17 Ὡσαύτως ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν ἄλλα δύο. 18 Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. 19 Μετὰ δὲ πολὺν χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν.

7 ܗܝܟܢܐ ܩܡܢ ܟܠܗܝ ܒܬܘܠܬܐ ܗܢܝܢ ܘܫܘܝܘ ܢܘܪܗܢ ܕܝܠܗܢ . 8 ܘܐܡܪܢ ܠܚܟܝܡܬܐ ܗܒܘ ܠܢ ܡܢ ܫܡܢܟ ܕܝܠܟ ܕܡܟܝ ܢܘܪܢ ܕܝܠܢ ܡܬܕܥܟ ܠܡܝ : 9 ܥܢܝܢ ܠܚܟܝܡܬܐ ܘܐܡܪܢ ܕܠܐ ܡܐ ܕܠܐ ܢܦܩ ܠܢ ܘܠܟܘܢ . ܐܠܐ ܙܠܘ ܠܘܬ ܙܒܢܐ ܘܙܒܢܘ ܠܟܘܢ . 10 ܘܟܕ ܐܙܠܘ ܠܡܙܒܢ ܐܬܐ ܚܬܢܐ ܘܥܠܘ ܥܡܗ ܠܒܝܬ ܚܦܬܐ ܘܐܬܬܟܪ ܬܪܥܐ . 11 ܒܣܘܦ ܐܬܘ ܐܦ ܫܪ ܒܬܘܠܬܐ ܐܡܪܢ ܡܪܝ ܡܪܝ ܦܬܚ ܠܢ . 12 ܘܗܘ ܥܢܐ ܐܡܪ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܟܘܢ . 13 ܗܟܝܠ ܗܘ ܕܬܬܪܩܒܘܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܠܐ ܝܘܡܐ ܘܠܐ ܫܥܬܐ . ❖ 14 ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܕܐܙܠ ܠܐܪܚܩ ܩܪܐ ܠܥܒܕܘܗܝ ܘܡܣܪ ܠܗܘܢ ܢܟܣܘܗܝ : 15 ܠܚܕ ܝܗܒ ܚܡܫ ܟܪܟܪ ܘܠܐܚܪ ܬܪܝܢ ܘܠܐܚܪ ܚܕ ܠܟܠ ܚܕ ܠܦܡ ܚܝܠܗ . ܘܐܙܠ ܠܗ . 16 ܘܗܠܟ ܕܩܒܠ ܚܡܫ ܟܪܟܪ ܥܒܕ ܒܗܘܢ ܘܫܒܚ ܐܚܪ ܚܡܫ ; 17 ܗܟܢܐ ܕܩܒܠ ܬܪܝܢ ܐܦ ܗܘ ܫܒܚ ܐܚܪ ܬܪܝܢ : 18 ܘܗܘ ܕܩܒܠ ܚܕ ܐܙܠ ܚܦܪ ܒܐܪܥܐ ܘܛܡܪ ܟܣܦ ܡܪܗ : 19 ܒܬܪ ܫܓܝ ܙܒܢܐ ܐܬܐ ܡܪܗ ܕܟܪܟܐ ܗܢܘܢ ܘܐܬܚܫܒ ܥܡܗܘܢ :

7 Tunc surrexerunt omnes virgines illæ et ornaverunt lampades suas. 8 Fatuæ autem sapientibus dixerunt: Date nobis de oleo vestro, quia lampades nostræ extinguntur. 9 Responderunt prudentes dicentes: Ne forte non sufficiat nobis et vobis, ite potius ad vendentes et emite vobis. 10 Dum autem irent emere, venit sponsus, et quæ paratæ erant intraverunt cum eo ad nuptias, et clausa est janua. 11 Novissime veniunt et reliquæ virgines dicentes: Domine Domine, aperi nobis. 12 At ille respondens ait: Amen dico vobis, nescio vos. 13 Vigilate itaque, quia nescitis diem neque horam. 14 Sicut enim homo peregre proficiscens vocavit servos suos et tradidit illis bona sua, 15 Et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii vero unum, unicuique secundum propriam virtutem, et profectus est statim. 16 Abiit autem qui quinque talenta acceperat, et operatus est in eis et lucratus est alia quinque. 17 Similiter qui duo acceperat lucratus est alia duo. 18 Qui autem unum acceperat, abiens fodit in terra et abscondit pecuniam domini sui. 19 Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum et posuit rationem cum eis.

Digitized by Google

20 Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πεντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· Κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα. 21 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 22 Προσελθὼν καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα εἶπεν· Κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας, ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα. 23 Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. 24 Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν· Κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· 25 Καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. 26 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; 27 Ἔδει σε οὖν βαλεῖν τὰ ἀργύριά μου τοῖς τραπεζείταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. 28 Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. 29 Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

20 ܘܐܬܐ ܗܘ ܕܩܒܠ ܚܡܫ ܟܪܟ̈ܐ ܩܪܒ ܟܪܟ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܚܡܫ ܐܡܪ ܡܪܝ ܚܡܫ ܟܪܟ̈ܐ ܝܗܒܬ ܠܝ ܗܐ ܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܚܡܫ ܟܪܟ̈ܐ ܫܪܝܬ ܐܦ ܗܐ ܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܚܡܫ ܟܪܟ̈ܐ ܫܪܝܬ ܐܢܐ ܗܘ ܕܩܒܠ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ ܫܦܝܪ ܘܗܝܡܢ ܥܠ ܙܥܘܪ̈ܐ ܐܢܬ ܗܘܝܬ ܗܝܡܢ ܥܠ ܣܓܝ̈ܐ ܐܩܝܡ ܠܟ ܥܠ ܣܓܝ̈ܐ ܥܘܠ ܠܟ ܠܓܘ ܒܚܕܘܬܐ ܕܡܪܟ 22 ܘܐܬܐ ܐܦ ܗܘ ܕܩܒܠ ܬܪܬܝܢ ܟܪܟ̈ܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܬܪܬܝܢ ܟܪܟ̈ܐ ܝܗܒܬ ܠܝ ܗܐ ܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܬܪܬܝܢ ܟܪܟ̈ܐ ܫܪܝܬ ܐܦ ܗܐ ܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܬܪܬܝܢ ܟܪܟ̈ܐ ܫܪܝܬ ܐܢܐ ܗܘ ܕܩܒܠ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ ܫܦܝܪ ܘܗܝܡܢ ܥܠ ܙܥܘܪ̈ܐ ܐܢܬ ܗܘܝܬ ܗܝܡܢ ܥܠ ܣܓܝ̈ܐ ܐܩܝܡ ܠܟ ܥܠ ܣܓܝ̈ܐ ܥܘܠ ܠܟ ܠܓܘ ܒܚܕܘܬܐ ܕܡܪܟ 24 ܘܐܬܐ ܐܦ ܗܘ ܕܩܒܠ ܚܕ ܟܪܟ ܐܡܪ ܡܪܝ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܐܢܫ ܩܫܐ ܐܢܬ ܕܚܨܕ ܐܝܟ ܕܠܐ ܙܪܥܬ ܘܟܢܫ ܐܝܟ ܕܠܐ ܕܪܝܬ ܘܕܚܠ ܘܐܙܠ ܛܡܪ ܟܢܫ ܗܐ ܕܝܠܟ ܗܘ ܠܟ 25 ܘܐܬܐ ܐܦ ܗܘ ܕܩܒܠ ܚܕ ܟܪܟ ܐܡܪ ܡܪܝ ܗܐ ܕܝܠܟ ܗܘ ܠܟ ܘܗܘ ܕܩܒܠ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܗ ܒܝܫ ܥܒܕ ܘܥܨܠ ܐܢܬ ܕܠܐ ܙܪܥܬ ܘܟܢܫ ܐܝܟ ܕܠܐ ܕܪܝܬ ܗܝܟ ܠܐ ܝܗܒ ܠܟ ܠܟܣܦܝ ܘܐܬܐ ܐܢܐ ܗܘ ܕܝܠܝ ܐܦ ܗܘ ܕܝܠܟ ܥܡ ܪܒܝ ܐܢ

30 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. 31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· 32 Καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, 33 Καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. 34 Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 35 Ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, 36 Γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθατε πρός με. 37 Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν; ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; 38 Πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν; ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; 39 Πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρός σε; 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

30 ܘܠܥܒܕܐ ܕܠܐ ܢܦܥ ܫܕܘܗܝ ܠܒܝܬ ܚܫܘܟܐ ܒܪܝܐ ܗܢܐ ܢܗܘܐ ܒܟܝܐ ܘܚܪܩܢܐ ܕܫܢܝ̈ܢ׃ 31 ܟܕ ܐܬܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܒܫܘܒܚܗ ܘܟܠ ܡܠܐܟܐ ܥܡܗ ܗܝܕܝܢ ܢܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܫܘܒܚܗ׃ 32 ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܩܕܡܘܗܝ ܟܠ ܥܡܡܐ ܘܦܪܫ ܐܢܘܢ ܚܕ ܡܢ ܚܕ ܐܝܟ ܕܪܥܝܐ ܦܪܫ ܥܢܐ ܡܢ ܓܕܝܐ ܘܢܩܝܡ ܥܢܐ ܒܝܡܝܢܗ ܘܓܕܝܐ ܒܫܡܐܠܗ׃ 33 ܗܝܕܝܢ ܢܐܡܪ ܡܠܟܐ ܠܐܠܝܢ ܕܒܝܡܝܢܗ ܬܘ ܒܪܟܐ ܕܐܒܝ ܘܝܪܬܘ ܠܟܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܡܬܬܟܝܠܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܕܐܬܬܕܝ ܥܠܡܐ׃ 34 ܐܝܬ ܠܝ ܒܟܦܢ ܘܝܗܒܬܘܢ ܠܝ ܠܡܐܟܠ ܨܡܝܬ ܘܫܩܝܬܘܢ ܠܝ ܠܡܫܬܝ ܓܝܪ ܐܟܣܢܝܐ ܘܟܢܫܬܘܢܢܝ׃ 35 ܓܠܝܢ ܘܐܟܣܝܬܘܢ ܠܝ ܚܠܫܬ ܘܐܬܝܬܘܢ ܠܘܬܝ׃ 36 ܥܪܛܠܝ ܘܐܠܒܫܬܘܢܢܝ ܫܟܝܟ ܘܒܩܪܬܘܢܢܝ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܐܬܝܬܘܢ ܠܘܬܝ׃ 37 ܗܝܕܝܢ ܢܬܒ ܠܗ ܙܕܝܩܐ ܠܡܪ ܡܪܝ ܡܬܝ ܚܙܝܢܟ ܟܦܢܐ ܘܐܟܣܢܝܟ ܐܘ ܨܡܐ ܘܫܩܝܢܟ׃ 38 ܘܡܬܝ ܚܙܝܢܟ ܟܐܦ ܘܟܢܫܢܟ ܐܘ ܥܪܛܠ ܘܐܠܒܫܢܟ׃ 39 ܐܘ ܡܬܝ ܚܙܝܢܟ ܚܠܫ ܐܘ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܐܬܝܢ ܠܘܬܟ׃ 40 ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܕܥܒܕܬܘܢ ܠܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܚܘܗܝ ܙܥܘܪܐ ܠܝ ܥܒܕܬܘܢ׃

Digitized by Google

41 Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον· τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. 42 Ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, 43 Ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 Τότε ἀποκριθήσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες· Κύριε, πότε σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. 46 Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.

ΚΕΦ. κς'.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· 2 Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι· 3 Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 Καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀποκτείνωσιν. 5 Ἔλεγον δέ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.

41 ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܠܐܠܝܢ ܕܡܫܡܐܠܐ ܐܦ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܡܢܝ ܠܢܘܪܐ ܕܠܥܠܡ ܕܡܬܬܟܢ ܠܣܛܢܐ ܘܠܡܠܐܟܘܗܝ. 42 ܐܬܝܬ ܠܡ ܕܟܦܢܬ ܘܠܐ ܝܗܒܬܘܢ ܠܝ ܠܡܐܟܠ ܨܡܝܬ ܘܠܐ ܫܩܝܬܘܢ ܠܝ ܠܡܫܬܐ. 43 ܐܟܣܢܝܬ ܗܘܝܬ ܘܠܐ ܟܢܫܬܘܢ ܠܝ ܥܪܛܠܝ ܘܠܐ ܐܠܒܫܬܘܢ ܠܝ ܐܣܝܪ ܘܠܐ ܒܩܪܬܘܢ ܠܝ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܠܐ ܐܬܝܬܘܢ ܠܡܒܩܪ ܠܝ. 44 ܗܝܕܝܢ ܢܬܒܢܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܡܪܝ ܡܬܝ ܚܙܝܢܟ ܟܦܢܐ ܐܘ ܨܡܝܐ ܐܘ ܟܐܟܣܢܝܐ ܐܘ ܥܪܛܠܝ ܐܘ ܐܣܝܪܐ ܐܘ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܠܐ ܫܡܫܢ ܠܟ. 45 ܗܝܕܝܢ ܢܦܪܩ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܕܠܐ ܥܒܕܬܘܢ ܠܚܕ ܡܢ ܙܥܘܪܝ ܗܠܝܢ ܠܝ ܠܐ ܥܒܕܬܘܢ. 46 ܘܢܐܙܠܘ ܗܠܝܢ ܠܥܠܒܐ ܕܠܥܠܡ ܘܙܕܝܩܐ ܠܚܝܐ ܕܠܥܠܡ ❖

1 ܘܗܘܐ ܟܕ ܫܠܡ ܝܫܘܥ ܠܟܠ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ. 2 ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܒܬܪ ܬܪܝܢ ܝܘܡܝܢ ܦܨܚܐ ܗܘܐ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܢܬܡܣܪ ܕܢܬܨܠܒ. 3 ܗܝܕܝܢ ܐܬܟܢܫܘ ܪܒܢܝ ܟܗܢܐ ܘܣܒܝ ܥܡܐ ܠܕܪܬܐ ܕܟܗܢܐ ܪܒܐ ܕܐܬܩܪܝ ܩܝܦܐ. 4 ܘܐܬܝܥܨܘ ܕܒܚܪܫܐ ܢܐܚܕܘ ܠܝܫܘܥ ܘܢܩܛܠܘܢܝܗ. 5 ܐܡܪܝܢ ܐܢ ܠܐ ܒܝܘܡ ܒܥܐ ܕܠܡܐ ܬܗܘܐ ܗܘܪܝܐ ܒܥܡܐ.

41 Tunc dicet et his qui a sinistris erunt: Discedite a me maledicti in ignem æternum qui præparatus est Diabolo et angelis ejus. 42 Esurivi enim et non dedistis mihi manducare, sitivi et non dedistis mihi potum, 43 Hospes eram et non collexistis me, nudus et non operuistis me, infirmus et in carcere et non visitastis me. 44 Tunc respondebunt et ipsi dicentes: Domine, quando te vidimus esurientem aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum vel in carcere, et non ministravimus tibi? 45 Tunc respondebit illis dicens: Amen dico vobis: Quamdiu non fecistis uni de minoribus his, nec mihi fecistis. 46 Et ibunt hi in supplicium æternum, justi autem in vitam æternam.

CAPUT XXVI.

1 Et factum est cum consummasset Jesus sermones hos omnes, dixit discipulis suis: 2 Scitis quia post biduum pascha fiet, et Filius hominis tradetur ut crucifigatur. 3 Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores populi in atrium principis sacerdotum qui dicebatur Caiaphas, 4 Et consilium fecerunt ut Jesum dolo tenerent et occiderent. 5 Dicebant autem: Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo.

Digitized by Google

6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, 7 Προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου πολυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. 8 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντες· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; 9 Ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι πτωχοῖς. 10 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν ἠργάσατο εἰς ἐμέ. 11 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 12 Βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. 13 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. 14 Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς 15 Εἶπεν· Τί θέλετέ μοι δοῦναι, καὶ ἐγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. 16 Καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ. 17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;

6 ܘܟܕ ܗܘܐ ܝܫܘܥ ܒܒܝܬ ܥܢܝܐ ܫܡܥܘܢ ܡܓܕܐ ܒܪ ܣܥܪ ܗܘ ܒܝܬ

18 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ· Ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν, πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. 19 Καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. 20 Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. 21 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ εἷς ἕκαστος· Μήτι ἐγώ εἰμι, Κύριε; 23 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ τὴν χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ, οὗτός με παραδώσει. 24 Ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. Οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 25 Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν· Μήτι ἐγώ εἰμι, ῥαββεί; Λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶπας. 26 Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν· Λάβετε φάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. 27 Καὶ λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· 28 Τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 29 Λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου.

18 ܐܡܪ ܠܗ ܐܙܠ ܠܡܕܝܢܬܐ ܠܘܬ ܦܠܢܝ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܪܢ ܐܡܪ ܙܒܢܝ ܩܪܝܒ ܐܢܐ ܠܘܬܟ ܐܥܒܕ ܦܨܚܐ ܥܡ ܬܠܡܝܕܝ 19 ܘܥܒܕܘ ܬܠܡܝܕܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܬܟܫܝܪܘ ܦܨܚܐ 20 ܒܪܡܫܐ ܕܝܘܡܐ ܐܬܝܒ ܥܡ ܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ 21 ܘܟܕ ܩܪܝܢ ܐܡܪ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܚܕ ܡܢܟܘܢ ܡܫܠܡ ܠܝ 22 ܘܐܬܟܪܝܘ ܫܓܝܐ ܘܫܪܝ ܠܡܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܒܚܕ ܡܪܝ ܗܐ ܐܢܐ 23 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܕܡܛܒܠ ܥܡܝ ܒܐܝܕܗ ܒܦܝܬܐ ܗܢܐ ܢܫܠܡܢܝ 24 ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܙܠ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܥܠܘܗܝ ܘܐܠܗܝܢ ܠܓܒܪܐ ܗܘ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܢܬܡܣܪ ܒܗ ܛܒ ܠܗ ܠܓܒܪܐ ܗܘ ܐܢ ܠܐ ܐܬܝܠܕ ܐܝܬ ܠܗ ܠܓܒܪܐ ܗܘ 25 ܘܐܡܪ ܝܗܘܕܐ ܕܡܫܠܡ ܠܗ ܗܐ ܐܢܐ ܗܘ ܪܒܝ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܐܡܪܬ 26 ܘܟܕ ܩܪܝܢ ܩܒܠ ܝܫܘܥ ܠܚܡܐ ܘܒܪܟ ܘܦܪܫ ܘܝܗܒ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܣܒܘ ܟܠܘ ܗܕܐ ܗܝ ܦܓܪܝ 27 ܘܩܒܠ ܟܣܐ ܘܐܘܕܐ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܫܬܘ ܡܢܗ ܟܠܟܘܢ 28 ܗܕܐ ܗܘ ܕܡܝ ܕܝܬܩܐ ܚܕܬܬܐ ܕܐܬܐ ܕܡܝ ܥܠ ܣܓܝܐܝ ܠܡܫܒܩܬ ܚܛܗܐ 29 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܐܫܬܐ ܡܢ ܗܫܐ ܡܢ ܦܪܝ ܓܦܬܐ ܗܕܐ ܥܕ ܝܘܡܐ ܗܘ ܕܐܫܬܐ ܐܢܐ ܥܡܟܘܢ ܚܕܬ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܒܝ

18 At Jesus dixit: Ite in civitatem ad quendam et dicite ei: Magister dicit: Tempus meum prope est, apud te facio pascha cum discipulis meis. 19 Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Jesus, et paraverunt pascha. 20 Vespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis, 21 Et edentibus illis dixit: Amen dico vobis quia unus vestrum me traditurus est. 22 Et contristati valde cœperunt singuli dicere: Numquid ego sum, Domine? 23 At ipse respondens ait: Qui intingit mecum manum in parapside, hic me tradet. 24 Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de illo; væ autem homini illi per quem Filius hominis traditur: bonum erat ei si natus non fuisset homo ille. 25 Respondens autem Judas, qui tradidit eum, dixit: Numquid ego sum, rabbi? Ait illi: Tu dixisti. 26 Cenantibus autem eis accepit Jesus panem et benedixit ac fregit deditque discipulis suis et ait: Accipite et comedite: hoc est corpus meum. 27 Et accipiens calicem gratias egit et dedit illis dicens: Bibite ex hoc omnes: 28 Hic est enim sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur in remissionem peccatorum. 29 Dico autem vobis, non bibam a modo de hoc genimine vitis usque in diem cum illum bibam vobiscum novum in regno Patris mei.

Digitized by Google

30 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 31 Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Γέγραπται γάρ· Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. 32 Μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 33 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· Εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι. 34 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με. 35 Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον. 36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανεί, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν ἐκεῖ προσεύξωμαι. 37 Καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. 38 Τότε λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. 39 Καὶ προσελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ προσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· Πατερ, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ ὡς σύ. 40 Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πετρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; 41 Γρηγορεῖτε καὶ προσευχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.

30 ❖ ܐܝܟ ܕܐܙܠܘ ܠܛܘܪܐ ܕܙܝܬܐ ❖ 31 ܗܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܟܠܗܘܢ ܐܬܟܫܠ ܒܝ ܒܗܕ ܠܝܠܝܐ ܗܕܐ ܡܛܠ ܕܟܬܝܒ ܗܘ ܕܐܟܐ ܐܢܐ ܐܦܓܪ ܪܥܝܐ ܘܢܦܪܫܘܢ ܥܢܐ ܕܥܕܪܐ ܗܢ ܐܢ ܕܐܦ ܒܬܪ ܕܐܩܝܡ ܐܢܐ ܐܩܕܡ ܠܟܘܢ ܠܓܠܝܠ ܐܦ ܐܢ ܟܠ ܐܢܘܢ ܕܐܬܟܫܠ ܒܟ ܐܢܐ ܠܐ ܐܬܟܫܠ ܒܟ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܕܒܗܕ ܠܝܠܝܐ ܐܦ ܕܠܐ ܬܢܢ ܬܟܦܘܢ ܠܝ ܬܠܬ ܙܒܢ ܐܡܪ ܠܗ ܦܛܪܘܣ ܐܦ ܐܢ ܢܬܚܝܒ ܠܡܝܬ ܥܡܟ ܠܐ ܐܟܦܘܢ ܠܟ ܗܟܢܐ ܐܦ ܟܠ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܡܪܘ ܗܕܐ ܐܬܐ ܝܫܘܥ ܥܡܗܘܢ ܠܐܬܪ ܕܫܡܗ ܓܬܣܡܢܝ ܘܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܬܒܬܘ ܗܟܐ ܥܕ ܕܐܙܠ ܐܨܠܐ ܗܢܐ ܘܐܙܠ ܠܗ ܦܛܪܘܣ ܘܬܪܝܢ ܒܢܝ ܙܒܕܝ ܘܫܪܝ ܘܐܬܚܠ ܠܡܬܟܪܝܐ ܘܠܡܗܘܐ ܥܓܡ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܥܓܡܐ ܗܝ ܢܦܫܝ ܥܕ ܠܡܘܬܐ ܫܒܘ ܗܟܐ ܘܬܗܪܘ ܥܡܝ ܙܥܘܪ ܐܙܠ ܡܢܗܘܢ ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܨܠܐ ܘܐܡܪ ܐܒܝ ܐܢ ܐܦܫܪ ܢܥܒܪ ܡܢܝ ܟܣܐ ܗܢܐ ܒܪ ܡܢ ܕܐܢܐ ܨܒܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܬܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܫܟܚ ܐܢܘܢ ܕܡܟܝܢ ܐܡܪ ܠܦܛܪܘܣ ܗܟܢܐ ܠܐ ܟܗܠܬ ܡܕܥܬ ܫܥܐ ܚܕܐ ܗܟܐ

42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. 43 Καὶ ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. 44 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν πάλιν. 45 Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. 46 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. 47 Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. 48 Ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων· Ὃν ἐὰν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν. 49 Καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπεν· Χαῖρε ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἑταῖρε, ἐφ' ὃ πάρει; τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 51 Καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. 52 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀπόστρεψον τὴν μάχαιράν σου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται.

42 ܙܕܩ ܐܒܐ ܒܬܪܝܬܝ ܐܬܐ ܨܠܝ ܘܐܡܪ ܐܒܝ ܐܢ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܢܐ ܟܣܐ ܐܠܐ ܐܫܬܝܗ ܢܗܘܐ ܨܒܝܢܟ ܃ 43 ܘܐܬܐ ܙܕܩ ܐܫܟܚ ܐܢܘܢ ܕܪܡܝܢ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܃ 44 ܘܫܒܩ ܐܢܘܢ ܘܐܙܠ ܙܕܩ ܐܬܐ ܨܠܝ ܬܠܬ ܙܒܢܢ ܘܐܡܪ ܗܘ ܡܠܬܐ ܃ 45 ܗܝܕܝܢ ܐܬܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܡܘ ܗܫܐ ܘܢܝܚܘ ܗܐ ܩܪܒ ܙܒܢܐ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܡܫܠܡ ܐܝܕܝ ܚܛܝܐ ܃ 46 ܩܘܡܘ ܢܙܠ ܗܐ ܩܪܒ ܡܫܠܡܝ ܃ 47 ܘܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܗܐ ܝܗܘܕܐ ܚܕ ܡܢ ܬܪܥܣܪ ܐܬܐ ܘܥܡܗ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܒܣܝܦܐ ܘܒܩܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܣܒܐ ܕܥܡܐ ܃ 48 ܗܘ ܕܡܫܠܡ ܠܗ ܝܗܒ ܠܗܘܢ ܣܝܡܐ ܐܡܪ ܕܢܫܩܘܗܝ ܗܘ ܗܘ ܐܚܕ ܕܐܢ ܢܢܫܩ ܐܢܐ ܐܚܙܘ ܗܘ ܗܘ ܐܬܐ ܃ 49 ܘܩܪܒ ܠܗ ܠܝܫܘܥ ܐܡܪ ܫܠܡ ܪܒܝ ܘܢܫܩ ܠܗ ܃ 50 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܚܒܝܒܝ ܠܡܢܐ ܐܬܝܬ ܗܠܐ ܩܪܒܘ ܘܫܕܪܘ ܒܗ ܐܝܕܝܗܘܢ ܘܐܚܕܘ ܒܝܫܘܥ ܃ 51 ܘܗܐ ܚܕ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܥܡ ܝܫܘܥ ܫܠܚ ܐܝܕܗ ܘܫܠܦ ܣܝܦܗ ܘܗܪܟ ܥܒܕܐ ܕܪܒ ܟܗܢܐ ܘܩܛܥ ܐܘܕܢܗ ܕܝܡܝܢܐ ܃ 52 ܗܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܗܦܟ ܣܝܦܟ ܠܐܬܪܗ ܐܪܡܐ ܠܟ ܕܟܠ ܕܢܣܒܝ ܣܝܦܐ ܒܣܝܦܐ ܢܬܩܛܠ ܃

42 Iterum secundo abiit et oravit dicens; Pater mi, si non potest hic calix transire nisi bibam illum, fiat voluntas tua. 43 Et venit iterum et invenit eos dormientes: erant enim oculi eorum gravati. 44 Et relictis illis iterum abiit et oravit tertio eundem sermonem dicens. 45 Tunc venit ad discipulos suos et dicit illis: Dormite jam et requiescite: ecce appropinquavit hora, et Filius hominis tradetur in manus pecatorum. 46 Surgite, eamus: ecce adpropinquavit qui me tradit. 47 Adhuc ipso loquente, ecce Judas unus de duodecim venit, et cum eo turba multa cum gladiis et fustibus, missi a principibus sacerdotum et senioribus populi. 48 Qui autem tradidit eum, dedit illis signum dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum. 49 Et confestim accedens ad Jesum dixit: Have rabbi, et osculatus est eum. 50 Dixitque illi Jesus: Amice, ad quod venisti? Tunc accesserunt et manus injecerunt in Jesum et tenuerunt eum. 51 Et ecce unus ex his qui erant cum Jesu extendens manum exemit gladium suum, et percutiens servum principis sacerdotum amputavit auriculam ejus. 52 Tunc ait illi Jesus: Converte gladium tuum in locum suum: omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt.

Digitized by Google

53 Ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ παραστήσει μοι ἄρτι πλείω δώδεκα λεγιώνων ἀγγέλων; 54 Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαί, ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι, 55 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. 56 Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον. 57 Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. 58 Ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως, καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. 59 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν θανατώσουσιν, 60 Καὶ οὐχ εὗρον πολλῶν προσελθόντων ψευδομαρτύρων. Ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο 61 Εἶπον· Οὗτος ἔφη· Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν αὐτὸν οἰκοδομῆσαι. 62 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; 63 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

53 An putas quia non possum rogare Patrem meum, et exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones angelorum? 54 Quomodo ergo implebuntur Scripturæ quia sic oportet fieri? 55 In illa hora dixit Jesus turbis: Tamquam ad latronem existis cum gladiis et fustibus comprehendere me: cotidie apud vos sedebam docens in templo, et non me tenuistis. 56 Hoc autem totum factum est ut implerentur Scripturæ prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt. 57 At illi tenentes Jesum duxerunt ad Caiaphan principem sacerdotum, ubi scribæ et seniores convenerant. 58 Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum: et ingressus intro sedebat cum ministris ut videret finem. 59 Principes autem sacerdotum et omne concilium quærebant falsum testimonium contra Jesum, ut eum morti traderent, 60 Et non invenerunt, cum multi falsi testes accessissent: novissime autem venerunt duo falsi testes 61 Et dixerunt: Hic dixit: Possum destruere templum Dei et post triduum ædificare illud. 62 Et surgens princeps sacerdotum ait illi: Nihil respondis ad ea quæ isti adversum te testificantur? 63 Jesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi: Adjuro te per Deum vivum ut dicas nobis si tu es Christus Filius Dei.

Digitized by Google

64 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Σὺ εἶπας· Πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 65 Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων· Ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν. 66 Τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· Ἔνοχος θανάτου ἐστίν. 67 Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐράπισαν 68 λέγοντες· Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 69 Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα· Καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου. 70 Ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· Οὐκ οἶδα τί λέγεις. 71 Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· Οὗτος ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. 72 Καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. 73 Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ. 74 Τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον· καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 75 Καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

64 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܬ ܐܡܪܬ ܐܠܐ ܕܒܪ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܗܫܐ ܬܚܙܘܢ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܕܝܬܒ ܡܢ ܝܡܝܢ ܚܝܠܐ ܘܐܬܐ ܥܠ ܥܢܢܝ ܫܡܝܐ ׃ 65 ܗܝܟܠ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܩܪܥ ܠܟܬܝܗ ܐܡܪ ܫܦ ܐܢܘܢ ܩܛܠ ܠܡܐ ܠܢ ܥܕ ܣܗܕܐ ܗܐ ܗܫܐ ܫܡܥܬܘܢ ܩܛܠܗ ׃ 66 ܡܢܘ ܠܟܘܢ ܡܬܚܙܐ ܐܡܪܝܢ ܚܝܒ ܗܘ ܠܡܘܬܐ ׃ 67 ❖ ܒܗܝܢ ܫܥܬܐ ܐܬܪܩܘ ܒܐܦܘܗܝ ܘܠܛܘ ܠܗ ܘܐܚܪܢ ܣܦܩܘ ܠܗ ܒܐܦ ׃ 68 ܐܡܪܝܢ ܠܡܐ ܢܒܐ ܠܢ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܚܐ ܠܟ ׃ 69 ❖ ܟܐܦܐ ܗܘܐ ܝܬܒ ܒܪܐ ܒܕܪܬܐ ܘܐܬܬ ܚܕܐ ܫܦܚܬܐ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܐܦ ܐܢܬ ܗܘܝܬ ܥܡ ܝܫܘܥ ܓܠܝܠܝܐ ׃ 70 ❖ ܟܕ ܟܚܫ ܩܕܡ ܟܠܗܘܢ ܐܡܪ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܐ ܕܐܡܪܬ ׃ 71 ❖ ܟܕ ܢܦܩ ܠܬܪܥܐ ܚܙܬܗ ܐܚܪܬܐ ܘܐܡܪܬ ܠܐܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܗܘܘ ܬܡܢ ܐܦ ܗܢܐ ܗܘܐ ܥܡ ܝܫܘܥ ܢܨܪܝܐ ׃ 72 ❖ ܘܬܘܒ ܟܚܫ ܒܫܒܘܥܬܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܫܐ ܗܘ ׃ 73 ❖ ܒܬܪ ܙܥܘܪܐ ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܐܢܫܐ ܗܠܝܢ ܕܗܘܘ ܩܐܡܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܟܐܦܐ ܐܦ ܐܢܬ ܡܢܗܘܢ ܐܢܬ ܐܦ ܠܫܢܝܟ ܡܓܠܝ ׃ 74 ❖ ܗܫܐ ܫܪܝ ܠܡܚܪܡ ܘܠܡܚܠܦ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗܘ ܐܢܫܐ ܘܡܕ ܩܪܐ ܬܪܢܓܘܠܐ ׃ 75 ❖ ܘܐܬܕܟܪ ܟܐܦܐ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܕܩܕܡ ܕܬܪܢܓܘܠ ܬܟܦܢܢܝ ܬܠܬ ܘܢܦܩ ܒܪܐ ׃ ❖ ܒܟܐ ܡܪ

64 Dicit illi Jesus: Tu dixisti: verum tamen dico vobis, a modo videbitis Filium hominis sedentem a dextris virtutis et venientem in nubibus cæli. 65 Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens: Blasphemavit: quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis blasphemiam. 66 Quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt: Reus est mortis. 67 Tunc expuerunt in faciem ejus et colaphis eum ceciderunt, alii autem palmas in faciem ei dederunt, 68 Dicentes: Prophetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit? 69 Petrus vero sedebat foris in atrio, et accessit ad eum una ancilla dicens: Et tu cum Jesu Galilæo eras. 70 At ille negavit coram omnibus dicens: Nescio quod dicis. 71 Exeunte autem illo januam vidit eum alia et ait his qui erant ibi: Et hic erat cum Jesu Nazareno. 72 Et iterum negavit cum juramento quia non novi hominem. 73 Et post pusillum accesserunt qui stabant et dixerunt Petro: Vere et tu ex illis es: nam et loquella tua manifestum te facit. 74 Tunc cœpit detestari et jurare quia non novisset hominem. Et continuo gallus cantavit. 75 Et recordatus est Petrus verbi Jesu quod dixerat: Prius quam gallus cantet ter me negabis, et egressus foras ploravit amare.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ, κζ.

ΚΕΦ. κζ'.

1 ΠΡΩΙΑΣ δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. 2 Καὶ δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι. 3 Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ πρεσβυτέροις 4 λέγων· Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον. Οἱ δὲ εἶπον· Τί πρὸς ἡμᾶς· σὺ ὄψῃ. 5 Καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναὸν ἀνεχώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. 6 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπαν· Οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν. 7 Συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. 8 Διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. 9 Τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, 10 Καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι Κύριος. 11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη· Σὺ λέγεις.

✤ ܟ ✤ ܡܬܬܝܘ

1 ܟ ܒܗ ܕܗܘܬ ܩܕܡ ܪܒܐ ܟܗܢܐ ܘܣܒܐ ܕܥܡܐ ܥܠ ܝܫܘܥ ܕܢܩܛܠܘܗܝ ܘܐܣܝܪܘܗܝ ܘܐܘܠܝܘ ܠܘܬ ܦܝܠܛܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܐܬܪܐ ܗܘ ܕܡܫܠܡ ܗܘ ܕܡܣܪܗ ܐܬܚܪܛ ܘܗܦܟ ܘܗܒ ܬܠܬܝܢ ܣܐ ܕܟܣܦܐ ܠܩܕܡ ܪܒܐ ܟܗܢܐ ܘܣܒܐ ܕܥܡܐ ܐܡܪ ܚܛܝܬ ܕܡܣܪܬ ܕܡ ܙܕܝܩ ܐܢܘܢ ܐܡܪܘ ܡܢ ܠܢ ܐܢܬ ܬܚܙܐ ܘܫܕܐ ܟܣܦܐ ܒܗܝܟܠܐ ܐܙܠ ܘܐܬܚܢܩ ܒܚܒܠ ܘܩܛܠ ܢܦܫܗ ܘܪܒܐ ܟܗܢܐ ܟܕ ܣܒܘ ܟܣܦܐ ܐܡܪܘ ܠܐ ܫܪܝ ܠܡܫܕܝܗ ܠܗܘܢ ܒܩܘܪܒܢܐ ܡܛܠ ܕܚܠܦ ܕܡ ܗܘ ܐܢܘܢ ܘܡܬܝܥܨܝܢ ܐܢܘܢ ܘܩܢܘ ܒܗܢ ܐܪܥܐ ܕܩܒܪܝ ܠܓܝܪܐ ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܬܩܪܝ ܗܘ ܚܩܠܐ ܗܘ ܚܩܠ ܕܡ ܥܕ ܝܘܡܢܐ ܗܕܐ ܗܘ ܕܐܬܡܠܝ ܡܐ ܕܐܡܪ ܒܝܕ ܐܪܡܝܐ ܢܒܝܐ ܘܣܒܘ ܬܠܬܝܢ ܣܐ ܕܟܣܦܐ ܚܠܦ ܕܡ ܕܐܬܩܝܡ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܘܝܗܒܘ ܐܢܘܢ ܠܚܩܠ ܕܩܒܪܝ ܠܓܝܪܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܝ ܡܪܝ ܘܝܫܘܥ ܩܡ ܩܕܡ ܫܠܝܚܐ ܘܫܐܠ ܐܝܬ ܠܗ ܗܘ ܫܠܝܚܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܬ ܐܡܪܬ

SEC. MATTHÆUM, XXVII.

CAPUT XXVII.

1 MANE autem facto consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi adversus Jesum, ut eum morti traderent. 2 Et vinctum adduxerunt eum et tradiderunt Pontio Pilato præsidi. 3 Tunc videns Judas, qui eum tradidit, quod damnatus esset, pœnitentia ductus rettulit triginta argenteos principibus sacerdotum et senioribus 4 Dicens: Peccavi tradens sanguinem justum. At illi dixerunt: Quid ad nos? tu videris. 5 Et projectis argenteis in templo recessit, et abiens laqueo se suspendit. 6 Principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt: Non licet mittere eos in corbanan, quia pretium sanguinis est. 7 Consilio autem inito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. 8 Propter hoc vocatus est ager ille Acheldemach, ager sanguinis, usque in hodiernum diem. 9 Et tunc impletum est quod dictum est per Hieremiam prophetam dicentem: Et acceperunt triginta argenteos pretium appretiati quem appretiaverunt a filiis Israhel, 10 Et dederunt eos in agrum figuli, sicut constituit mihi Dominus. 11 Jesus autem stetit ante præsidem, et interrogavit eum præses dicens: Tu es rex Judæorum? Dicit ei Jesus: Tu dicis.

Digitized by Google

12 Καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. 13 Τότε λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· Οὐκ ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν; 14 Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. 15 Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. 16 Εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον, λεγόμενον Βαραββᾶν. 17 Συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· Τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν, Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; 18 Ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. 19 Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ δι' αὐτόν. 20 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. 21 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν; Οἱ δὲ εἶπαν· Τὸν Βαραββᾶν. 22 Λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; Λέγουσιν πάντες· Σταυρωθήτω. 23 Ὁ δὲ ἔφη· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· Σταυρωθήτω.

12 ܘܒܡܬܬܟܣܝܢ ܥܠܘܗܝ ܡܢ ܪܫܝ ܟܗܢܐ ܘܩܫܝܫܐ ܠܐ ܥܢܐ ܐܦ ܚܕ ܦܬܓܡܐ ׃ 13 ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܦܝܠܛܘܣ ܠܐ ܫܡܥ ܐܢܬ ܟܡܐ ܣܗܕܘܬܐ ܡܣܗܕܝܢ ܥܠܝܟ ׃ 14 ܘܠܐ ܐܬܝܒ ܠܗ ܠܘܬ ܟܠ ܡܠܬܐ ܕܐܦ ܠܐ ܚܕܐ ܡܠܬܐ ܐܬܬܡܗ ܫܓܝܫ ܡܠܟܐ ׃ 15 ܒܟܠ ܙܒܢ ܕܒܥܐ ܗܘܐ ܫܪܝ ܡܫܪܪ ܠܗ ܠܥܡܐ ܚܕ ܐܣܝܪܐ ܕܒܥܘ ׃ 16 ܘܗܘܐ ܐܣܝܪ ܫܡܝܥ ܒܗ ׃ 17 ܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܗܢܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܦܝܠܛܘܣ ܡܢ ܬܒܥܘܢ ܕܐܫܪܪ ܠܟܘܢ ׃ ܒܪܒܐ ܐܘ ܝܫܘܥ ܕܡܬܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ׃ 18 ܕܝܕܥ ܗܘܐ ܡܛܠ ܕܒܩܢܝܐ ܡܣܪܘܗܝ ׃ 19 ܘܟܕ ܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝ ܕܕܝܢܐ ܫܕܪ ܠܘܬܗ ܐܢܬܬܗ ܠܡܐܡܪ ܠܐ ܠܟ ܘܠܐ ܠܗܘ ܙܕܝܩܐ ܗܕܐ ܣܓܝ ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܒܚܠܡܐ ܡܢ ܩܕܡ ܗܘ ܓܒܪܐ ׃ 20 ܘܪܫܝ ܟܗܢܐ ܘܩܫܝܫܐ ܐܫܬܕܠܘ ܥܠ ܟܢܫܐ ܕܢܫܐܠܘܢ ܠܒܪܒܐ ܘܢܒܕܘܢ ܠܝܫܘܥ ׃ 21 ܘܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܬܒܥܘܢ ܕܐܫܪܪ ܠܟܘܢ ׃ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܒܪܒܐ ׃ 22 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܦܝܠܛܘܣ ܡܢ ܥܒܕ ܐܢܐ ܠܝܫܘܥ ܕܡܬܐܡܪ ܡܫܝܚܐ ׃ ܐܡܪܝܢ ܟܠܗܘܢ ܢܬܨܠܒ ׃ 23 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܒܝܫ ܥܒܕ ׃ ܐܢܘܢ ܣܓܝ ܩܥܘ ܘܐܡܪܝܢ ܢܬܨܠܒ ׃

12 Et cum accusaretur a principibus sacerdotum et senioribus, nihil respondit. 13 Tunc dicit illi Pilatus: Non audis quanta adversum te dicant testimonia? 14 Et non respondit ei ad ullum verbum, ita ut miraretur præses vehementer. 15 Per diem autem sollemnem consueverat præses dimittere populo unum vinctum quem voluissent. 16 Habebat autem tunc vinctum insignem qui dicebatur Barabbas. 17 Congregatis ergo illis dixit Pilatus: Quem vultis dimittam vobis: Barabban an Jesum qui dicitur Christus? 18 Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum. 19 Sedente autem illo pro tribunali misit ad illum uxor ejus dicens: Nihil tibi et justo illi: multa enim passa sum hodie per visum propter eum. 20 Princeps autem sacerdotum et seniores persuaserunt populis ut peterent Barabban, Jesum vero perderent. 21 Respondens autem præses ait illis: Quem vultis vobis de duobus dimitti? At illi dixerunt: Barabban. 22 Dicit illis Pilatus: Quid igitur faciam de Jesu qui dicitur Christus? 23 Dicunt omnes: Crucifigatur. Ait illis præses: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant dicentes: Crucifigatur.

Digitized by Google

24 Ἰδὼν δὲ ὁ Πειλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· Ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. 25 Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν· Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. 26 Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ. 27 Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. 28 Καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν χλαμύδα κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ, 29 Καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντες· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, 30 Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐκδύσαντες αὐτὸν τὴν χλαμύδα ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. 32 Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ ἐστιν κρανίου τόπος λεγόμενος, 34 Ἔδωκαν αὐτῷ πεῖν οἶνον μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ ἠθέλησεν πεῖν. 35 Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ βαλόντες κλῆρον, [ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.]

24 Videns autem Pilatus quia nihil proficeret sed magis tumultus fieret, accepta aqua lavit manus coram populo dicens: Innocens ego sum a sanguine justi hujus: vos videritis. 25 Et respondens universus populus dixit: Sanguis ejus super nos et super filios nostros. 26 Tunc dimisit illis Barabban: Jesum autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur. 27 Tunc milites præsidis suscipientes Jesum in prætorio congregaverunt ad eum universam cohortem: 28 Et exuentes eum clamydem coccineam circumdederunt ei, 29 Et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput ejus et harundinem in dextera ejus, et genu flexo ante eum inludebant dicentes: Have rex Judæorum. 30 Et exspuentes in eum acceperunt harundinem et percutiebant caput ejus. 31 Et postquam inluserunt ei, exuerunt eum clamyde et induerunt eum vestimentis ejus, et duxerunt eum ut crucifigerent. 32 Exeuntes autem invenerunt hominem Cyreneum nomine Simonem: hunc angariaverunt ut tolleret crucem ejus. 33 Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est Calvariæ locus. 34 Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum, et cum gustasset noluit bibere. 35 Postquam autem crucifixerunt eum, diviserunt vestimenta ejus sortem mittentes, ut impleretur quod dictum est per prophetam: Diviserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem.

Digitized by Google

36 Καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. 37 Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην· Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 38 Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. 39 Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν 40 Καὶ λέγοντες· Ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν, εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, καὶ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 41 Ὁμοίως οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον· 42 Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· βασιλεὺς Ἰσραὴλ ἐστιν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσωμεν ἐπ' αὐτόν. 43 Πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω νῦν εἰ θέλει αὐτόν· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμὶ υἱός. 44 Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συνσταυρωθέντες σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. 45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 46 Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· Ἠλεὶ ἠλεὶ λεμὰ σαβαχθανεί; τοῦτ' ἔστιν· Θεέ μου θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες; 47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλείαν φωνεῖ οὗτος. 48 Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. 49 Οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον· Ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας σώσων αὐτόν.

36 ܘܝܬܒܝܢ ܗܘܘ ܢܛܪܝܢ ܠܗ ܬܡܢ . 37 ܘܣܝܡܘ ܥܠ ܪܫܗ ܠܥܠܬܗ ܕܟܬܝܒ ܗܕܐ ܗܘ ܝܫܘܥ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ . 38 ❖ ܒܗܝܕ ܥܕܢܐ ܬܪܝܢ ܠܣܛܐ ܨܠܝܒ ܥܡܗ ܚܕ ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܘܚܕ ܡܢ ܣܡܐܠܐ . 39 ܘܐܢܘܢ ܕܥܒܪܝܢ ܗܘܘ ܡܓܕܦܝܢ ܠܗ ܘܡܢܘܥܝܢ ܪܫܝܗܘܢ . 40 ܘܐܡܪܝܢ ܗܘ ܕܡܚܪܒ ܗܝܟܠܐ ܘܒܬܠܬ ܝܘܡܝܢ ܒܢܐ ܠܗ ܫܪܝ ܢܦܫܟ ܐܢ ܒܪ ܐܢܬ ܠܐܠܗܐ ܘܢܚܬ ܡܢ ܨܠܒܐ . 41 ❖ ܗܟܢܐ ܕܡܫܟ ܒܗ ܟܗܢܐ ܪܒܢܐ ܥܡ ܣܦܪܐ ܘܩܫܝܫܐ ܗܘܘ ܐܡܪܝܢ . 42 ܐܚܪܢܐ ܐܦܪܩ ܠܐ ܝܟܠ ܠܡܦܪܩ ܠܢܦܫܗ . ܐܢ ܡܠܟܐ ܗܘ ܕܝܣܪܝܠ ܢܬܐ ܗܫܐ ܡܢ ܨܠܒܐ ܘܢܗܝܡܢ ܠܗ . 43 ܒܐܠܗܐ ܗܘ ܕܒܛܚ ܗܫܐ ܢܦܪܩܝܗ ܗܫܐ ܐܢ ܨܒܐ ܠܗ ܕܐܡܪ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܐ . 44 ❖ ܗܕܐ ܓܘ ܒܥܝܢܐ ܗܘ ܕܨܠܒܘ ܥܡܗ ܠܘܛܝܢ ܠܗ ܒܗ ܒܠܥܘ ܠܗ . 45 ❖ ܡܢ ܫܬ ܫܥܝ ܗܘ ܚܫܘܟܐ ܥܠ ܟܠ ܐܪܥܐ ܥܕ ܫܥܬܐ ܬܫܥܝܬܐ . 46 ❖ ܘܒܫܥܬܐ ܬܫܥܝܬܐ ܩܥ ܝܫܘܥ ܒܩܠ ܪܡ ܐܡܪ ܐܝܠܝ ܐܝܠܝ ܠܡܐ ܫܒܩܬܢܝ ܗܝ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܠܗܝ ܐܠܗܝ ܠܡܢܐ ܫܒܩܬܢܝ . 47 ❖ ܐܝܠܝ ܐܝܠܝ ܠܡܐ ܫܒܩܬܢܝ . ❖ ܘܡܢ ܕܩܪܒ ܗܘ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܩܝܡܝܢ ܗܘ ܐܡܪ ܗܐ ܠܐܝܠܝܐ ܩܪܐ ܗܢܐ . 48 ❖ ܘܗܘ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܪܗܛ ܘܐܬܐ ܘܡܠܐ ܣܦܓܐ ܚܠ ܘܣܡ ܒܩܢܝܐ ܘܐܫܩܝ ܠܗ . 49 ❖ ܘܐܡܪ ܫܒܘ ܢܚܙܐ ܗܠ ܐܬܐ ܐܝܠܝܐ ܠܡܦܨܝܗ .

36 Et sedentes servabant eum. 37 Et inposuerunt super caput ejus causam ipsius scriptam: HIC EST JESUS REX JUDÆORUM. 38 Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones, unus a dextris et unus a sinistris. 39 Prætereuntes autem blasphemabant eum, moventes capita sua 40 Et dicentes: Qui destruebat templum Dei et in triduo illud reædificabat: salva temet ipsum: si Filius Dei es, descende de cruce. 41 Similiter et principes sacerdotum inludentes cum scribis et senioribus dicentes: 42 Alios salvos fecit, se ipsum non potest salvum facere: si rex Israhel est, descendat nunc de cruce, et credimus ei. 43 Confidet in Deo: liberet nunc eum si vult; dixit enim quia Dei Filius sum. 44 Id ipsum autem et latrones qui crucifixi erant cum eo inproperabant ei. 45 A sexta autem hora tenebræ factæ sunt super universam terram usque ad horam nonam. 46 Circa horam vero nonam clamavit Jesus voce magna dicens: Heli, Heli lema sabacthani, hoc est: Deus meus Deus meus, ut quid dereliquisti me? 47 Quidam autem illic stantes et audientes dicebant: Heliam vocat iste. 48 Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto et inposuit harundini, et dabat ei bibere. 49 Ceteri vero dicebant: Sine videamus an veniat Helias liberans eum.

Digitized by Google

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. 51 Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, 52 Καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν· 53 Καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς. 54 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γινόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· Ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. 55 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· 56 Ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. 57 Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ· 58 Οὗτος προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πειλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι. 59 Καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ, 60 Καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. 61 Ἦν δὲ ἐκεῖ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

50 ܘܗܘ ܝܫܘܥ ܒܩܠ ܪܡ ܩܥ ܘܫܕܪ ܪܘܚܗ ׃ 51 ܘܗܐ ܦܪܣܬ ܦܬܘܪܐ ܕܗܝܟܠܐ ܒܬܪܝܢ ܡܢ ܠܥܠ ܥܕ ܠܬܚܬ ܘܐܬܙܥܥܬ ܐܪܥܐ ܘܐܬܦܪܨܘ ܟܐܦܐ ׃ 52 ܘܐܬܦܬܚܘ ܩܒܪܐ ܘܩܡܘ ܓܘܫܡܐ ܕܩܕܝܫܐ ܕܪܩܕܘ ׃ 53 ܘܢܦܩܘ ܡܢ ܩܒܪܐ ܒܬܪ ܩܝܡܬܗ ܘܥܠܘ ܠܩܕܝܫܬܐ ܩܪܝܬܐ ׃ ❖ ܘܐܬܚܙܘ ܠܣܓܝܐܝ ׃ 54 ܩܢܛܘܪܝܘܢ ܘܐܝܠܝܢ ܕܥܡܗ ܢܛܪܝܢ ܠܝܫܘܥ ܟܕ ܚܙܘ ܐܪܥܐ ܘܡܕܡ ܕܗܘ ܡܬܪܚܫܝܢ ׃ ܘܐܡܪܝܢ ׃ ܫܪܪܐ ܒܪ ܐܠܗܐ ܗܘ ܗܠܝܢ ׃ 55 ܘܬܡܢ ܐܝܬ ܬܡ ܢܫܝܐ ܣܓܝܐܝ ׃ ܕܚܙܝܢ ׃ ܡܢ ܪܚܩ ܕܗܘ ܡܫܬܡܫܢ ܠܝܫܘܥ ׃ ܡܢ ܓܠܝܠ ׃ 56 ܘܒܝܢܬܗܝܢ ׃ ܗܘ ܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ ׃ ܘܡܪܝܡ ׃ ܐܡܗ ܕܝܥܩܘܒ ׃ ܘܝܘܣܦ ׃ ܘܐܡ ׃ ܕܒܢܝ ׃ ܙܒܕܝ ׃ 57 ܘܟܕ ׃ ܗܘ ׃ ܡܥܪܒ ׃ ❖ ׃ ܐܬܐ ׃ ܓܒܪܐ ׃ ܥܬܝܪ ׃ ܡܢ ׃ ܪܡܬܝܐ ׃ ܫܡܗ ׃ ܝܘܣܦ ׃ ܗܘ ׃ ܐܦ ׃ ܗܘ ׃ ܬܠܡܝܕ ׃ ܠܝܫܘܥ ׃ 58 ܗܢܐ ׃ ܐܬܐ ׃ ܠܘܬ ׃ ܦܝܠܛܘܣ ׃ ܘܒܥܐ ׃ ܦܓܪܗ ׃ ܕܝܫܘܥ ׃ ܗܝܟ ׃ ܕܢܫܬܒܩ ׃ ׃ ׃

62 Τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον 63 λέγοντες· Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. 64 Κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ· Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. 65 Ἔφη αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. 66 Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

ΚΕΦ. κη'.

1 Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. 2 Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 Ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών. 4 Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγενήθησαν ὡς νεκροί. 5 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν· Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. 6 Οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο.

62 ܟܕ ܒܬܪ ܝܘܡܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܬܪ ܥܪܘܒܬܐ ܟܢܫܘ ܪܒܐ ܟܗܢܐ ܘܦܪܝܫܐ ܠܘܬ ܦܝܠܛܘܣ ׃ 63 ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܪܝ ܐܬܕܟܪܢ ܕܗܘ ܓܓܝܠܐ ܗܢܘ ܐܡܪ ܕܥܕ ܗܘ ܚܐ ׃ ܒܬܪ ܬܠܬ ܝܘܡܝ ܐܩܘܡ ׃ 64 ܦܩܕ ܗܘ ܠܡܛܪ ܩܒܪܐ ܥܕ ܝܘܡܐ ܬܠܬܝܐ ܕܠܡܐ ܐܬܝܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܢܓܢܒܘܢ ܠܗ ܘܢܐܡܪܘܢ ܠܥܡܐ ܕܩܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ ܘܗܘ ܒܣܬܪ ܐܟܬܐ ܕܫܪܝܪܐ ܡܢ ܩܕܡܝܬܐ ׃ 65 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܦܝܠܛܘܣ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܛܘܪܣ ܙܘܪܘ ܐܬܪܬܘ ܛܪܘ ܐܝܟ ܕܝܕܥܬܘܢ ׃ 66 ܐܢܘܢ ܕܐܙܠܘ ܛܪܘ ܠܩܒܪܐ ܘܚܬܡܘ ܐܒܢܐ ܥܡ ܛܘܪܣ ׃

1 ܒܬܪ ܫܒܬܐ ܒܫܦܪ ܝܘܡܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܫܒܬܐ ܐܬܬ ܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ ܘܐܚܪܬܐ ܡܪܝܡ ܠܡܚܙܐ ܩܒܪܐ ׃ 2 ܘܗܐ ܙܝܥܐ ܪܒܐ ܗܘܬ ܐܬܪܥܫܬ ׃ ܡܠܐܟܐ ܕܡܪܝܐ ܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܩܪܒ ܓܠܓܠ ܐܒܢܐ ܡܢ ܦܬܚܐ ܕܩܒܪܐ ܘܝܬܒ ܥܠܘܗܝ ׃ 3 ܘܚܙܘܗܝ ܗܘܐ ܐܝܟ ܒܪܩܐ ܘܠܒܘܫܗ ܚܘܪ ܐܝܟ ܬܠܓܐ ׃ 4 ܘܡܢ ܕܚܠܬ ܡܢ ܕܚܠܬܗ ܙܥܘ ܢܛܪܐ ܘܗܘܘ ܐܝܟ ܡܝܬܐ ׃ 5 ܘܥܢܐ ܡܠܐܟܐ ܘܐܡܪ ܠܢܫܐ ܐܠ ܬܕܚܠܢ ܐܢܬܝ ׃ ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܝܫܘܥ ܕܨܠܝܒ ܒܥܝܢ ܐܢܬ ׃ 6 ܠܝܬ ܗܘ ܗܟܐ ׃ ܐܬܐ ܚܙܘ ܐܬܪܐ ܕܣܝܡ ܗܘ ܡܪܝ ׃

62 Altera autem die, quæ est post parasceven, convenerunt principes sacerdotum et Pharisæi ad Pilatum 63 Dicentes: Domine, recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens: Post tres dies resurgam. 64 Jube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium, ne forte veniant discipuli ejus et furentur eum et dicant plebi: Surrexit a mortuis, et erit novissimus error pejor priore. 65 Ait illis Pilatus: Habetis custodiam; ite custodite sicut scitis. 66 Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus.

CAPUT XXVIII.

1 Vespere autem sabbati, quæ lucescit in prima sabbati, venit Maria Magdalene et altera Maria videre sepulchrum. 2 Et ecce terræ motus factus est magnus: angelus enim Domini descendit de cælo et accedens revolvit lapidem, et sedebat super eum: 3 Erat enim aspectus ejus sicut fulgur et vestimentum ejus sicut nix. 4 Præ timore autem ejus exterriti sunt custodes et facti sunt velut mortui. 5 Respondens autem angelus dixit mulieribus: Nolite timere vos: scio enim quod Jesum qui crucifixus est quæritis: 6 Non est hic, surrexit enim sicut dixit: venite videte locum ubi positus erat Dominus.

Digitized by Google

7 Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. Ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. 8 Καὶ ἀπελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. 9 Καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ὑπήντησεν αὐταῖς λέγων· Χαίρετε. Αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. 10 Τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ ἐκεῖ με ὄψονται. 11 Πορευομένων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ τινὲς τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀνήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. 12 Καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκεν τοῖς στρατιώταις, 13 Λέγοντες· Εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. 14 Καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πείσομεν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. 15 Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν· καὶ ἐφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον. 16 Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, 17 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν. 18 Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς.

7 ܘܗܫܐ ܙܠܝ ܐܡܪܝ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܩܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ . ܘܗܐ ܩܕܡ ܠܟܘܢ ܠܓܠܝܠܐ . ܬܡܢ ܬܚܙܘܢܝܗ . ܗܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ . 8 ܘܐܦܩܘ ܗܢܘܢ ܒܗܪ ܡܢ ܩܒܪܐ ܒܕܚܠܬܐ ܘܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܪܗܛܘ ܠܡܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ . 9 ܘܗܐ ܝܫܘܥ ܐܬܩܒܠ ܠܗܘܢ ܐܡܪ ܫܠܡ ܠܟܘܢ . ܐܢܘܢ ܩܪܒܘ ܘܐܚܕܘ ܒܪܓܠܘܗܝ ܘܣܓܕܘ ܠܗ . 10 ܗܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܠܐ ܬܕܚܠܘ ܙܠܘ ܐܡܪܘ ܠܐܚܝ ܕܢܙܠܘܢ ܠܓܠܝܠܐ ܬܡܢ ܢܚܙܘܢܢܝ . 11 ܟܕ ܐܙܠܘ ܗܐ ܐܬܐ ܡܢ ܢܛܪܐ ܠܩܪܝܬܐ ܘܐܚܘܐ ܠܪܒܢܐ ܟܠ ܕܗܘܐ . 12 ܘܟܢܫܘ ܥܡ ܩܫܝܫܐ ܘܥܒܕܘ ܡܫܟܢܬܐ ܘܝܗܒܘ ܟܣܦܐ ܣܓܝܐ ܠܥܣܪܝܐ . 13 ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܐܡܪܘ ܕܬܠܡܝܕܘܗܝ ܒܠܝܠܝܐ ܐܬܘ ܘܓܢܒܘ ܠܗ ܟܕ ܐܢܚܢܢ ܢܡܝܢ . 14 ܘܐܢ ܫܡܥ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܩܕܡ ܫܠܝܛܐ ܐܢܚܢܢ ܢܪܥܝܘܗܝ ܘܠܟܘܢ ܢܥܒܕ ܕܠܐ ܬܗܘܘܢ ܒܝܫܬܐ . 15 ܗܢܘܢ ܕܩܒܠܘ ܟܣܦܐ ܥܒܕܘ ܟܡܐ ܕܐܬܠܦܘ . ܘܐܬܦܪܣܡ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܒܝܗܘܕܝܐ ܥܕ ܗܫܐ . 16 ܐܚܕܥܣܪ ܬܠܡܝܕܐ ܐܙܠܘ ܠܓܠܝܠܐ ܠܛܘܪܐ ܕܐܬܨܒܐ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ . 17 ܘܟܕ ܚܙܘܗ ܣܓܕܘ ܠܗ ܘܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܫܟ ܐܠܗܐ ܐܬܐ ܘܩܪܒ ܝܫܘܥ ܘܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܠܝܛ ܐܝܬ ܠܝ ܟܠ ܫܘܠܛܢܐ ܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ .

7 Et cito euntes dicite discipulis ejus quia surrexit, et ecce præcedit vos in Galilæam: ibi eum videbitis. Ecce prædixi vobis. 8 Et exierunt cito de monumento cum timore et magno gaudio currentes nuntiare discipulis ejus. 9 Et ecce Jesus occurrit illis dicens: Havete. Illæ autem accesserunt et tenuerunt pedes ejus et adoraverunt eum. 10 Tunc ait illis Jesus: Nolite timere: ite nuntiate fratribus meis ut eant in Galilæam: ibi me videbunt. 11 Quæ cum abissent, ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem et nuntiaverunt principibus sacerdotum omnia quæ facta fuerant. 12 Et congregati cum senioribus consilio accepto pecuniam copiosam dederunt militibus, 13 Dicentes: Dicite quia discipuli ejus nocte venerunt et furati sunt eum nobis dormientibus: 14 Et si hoc auditum fuerit a præside, nos suadebimus ei et securos vos faciemus. 15 At illi accepta pecunia fecerunt sicut erant docti. Et divulgatum est verbum istud apud Judæos usque in hodiernum diem. 16 Undecim autem discipuli abierunt Galilæam, in montem ubi constituerat illis Jesus, 17 Et videntes eum adoraverunt, quidam autem dubitaverunt. 18 Et accedens Jesus locutus est eis dicens: Data est mihi omnis potestas in cælo et in terra.

Digitized by Google

19 Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, 20 Διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.[Ἀμήν.]

19 ܐܙܠ ܗܘ ܠܡܬܠܡܕ ܟܠ ܥܡܡܐ ܡܥܡܕܝܢ ܐܢܘܢ ܒܫܡ ܐܒܐ ܘܒܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ׃ 20 ܠܡܢܛܪ ܠܗܘܢ ܟܠ ܡܐ ܕܦܩܕܬ ܠܟܘܢ ׃ ܘܗܐ ܐܢܐ ܥܡܟܘܢ ܐܢܐ ܟܠ ܝܘܡܝܢ ܥܕ ܣܘܦ ܥܠܡܐ ׃ ܐܡܝܢ ׃

19 Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, 20 Docentes eos servare omnia quæcumque mandavi vobis: et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi. Amen.

Digitized by Google

EVANGELIUM SECUNDUM MARCUM.

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, ΚΕΦ. α.

Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, [υἱοῦ τοῦ θεοῦ,] 2 Καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐᾳ τῷ προφήτῃ· Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου· 3 Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. 4 Ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 5 Καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμεῖται πάντες, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 6 Καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. 7 Καὶ ἐκήρυσσεν λέγων· Ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. 8 Ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

ܟܬܒ ܩܕܡܝܐ ❖ ܦܨܠܐ ❖ ܐ ❖

ܫܪܝܬܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܀ 2 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܢܒܝܐ ܐܫܥܝܐ ܗܐ ܐܢܐ ܫܕܪ ܠܐܓܪܗ ܩܕܡ ܐܦܝܟ ܕܢܬܟܢ ܐܪܚܟ ܀ 3 ܩܠ ܩܪܝܐ ܒܡܕܒܪܐ ܬܟܢܘ ܐܪܚܐ ܕܡܪܝܐ ܐܫܘܝܘ ܫܒܝܠܘܗܝ ܀ 4 ܗܘܐ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܒܡܕܒܪܐ ܘܡܟܪܙ ܡܥܡܕܢܐ ܕܬܘܒܐ ܠܫܪܝܐ ܚܛܗܐ ܀ 5 ܘܢܦܩ ܠܘܬܗ ܟܠ ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕ ܘܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܝܪܘܫܠܡ ܘܡܬܥܡܕܢ ܟܠܗܘܢ ܒܝܘܪܕܢ ܡܢ ܝܘܚܢܢ ܘܡܘܕܝܢ ܚܛܗܬܗܘܢ ܀ 6 ❖ ܘܗܘ ܝܘܚܢܢ ܠܒܫ ܫܥܪ ܓܡܠܐ ܘܚܓܪ ܟܦܬܐ ܥܠ ܟܪܣܗ ܘܐܟܠ ܓܪܒܐ ܘܕܒܫ ܕܒܪ ܀ 7 ܘܟܪܙ ܘܐܡܪ ܐܬܐ ܚܣܝܢ ܡܢܝ ܒܬܪܝ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܟܪܥ ܘܐܫܪܪ ܣܝܪ ܢܥܠܗ ܀ 8 ܐܢܐ ܡܥܡܕܟܘܢ ܒܡܝܐ ܗܘ ܐܦ ܢܥܡܕ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܀

SEC. MARCUM, CAPUT I.

INITIUM evangelii Jesu Christi Filii Dei 2 Sicut scriptum est in Esaia propheta: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam: 3 Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus. 4 Fuit Johannes in deserto baptizans et prædicans baptismum pœnitentiæ in remissionem peccatorum. 5 Et egrediebatur ad illum omnis Judææ regio et Hierosolymitæ universi, et baptizabantur ab illo in Jordane flumine confitentes peccata sua. 6 Et erat Johannes vestitus pilis cameli, et zona pellicia circa lumbos ejus, et lucustas et mel silvestre edebat. Et prædicabat dicens: 7 Venit fortior me post me, cujus non sum dignus procumbens solvere corrigiam calciamentorum ejus: 8 Ego baptizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos Spiritu sancto.

Digitized by Google

9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. 10 Καὶ εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον εἰς αὐτόν. 11 Καὶ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα. 12 Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον. 13 Καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρας πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ. 14 Μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, 15 Ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 16 Καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος ἀμφιβάλλοντας ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖς. 17 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλεεῖς ἀνθρώπων. 18 Καὶ εὐθὺς ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 19 Καὶ προβὰς ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. 20 Καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς· καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. 21 Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ· καὶ εὐθὺς τοῖς σάββασιν ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγήν.

9 وهُوَذا صَنَعُوا هٰذِهِ فِي أَيَّامٍ يَسُوعُ جَاءَ
مِنَ النَّاصِرَةِ الَّتِي فِي الْجَلِيلِ : وَاعْتَمَدَ
مِنْ يُوحَنَّا فِي الْأُرْدُنِّ . 10 وَلِلْوَقْتِ إِذْ
صَعِدَ مِنَ الْمَاءِ : رَأَى السَّمَاوَاتِ قَدِ انْفَتَحَتْ
وَالرُّوحَ كَأَنَّهُ حَمَامَةٌ نَازِلٌ عَلَيْهِ . 11 وَصَارَ
صَوْتٌ مِنَ السَّمَاوَاتِ : أَنْتَ هُوَ ابْنِي
الْحَبِيبُ الَّذِي بِهِ سُرِرْتُ . 12 وَلِلْوَقْتِ
أَخْرَجَهُ الرُّوحُ إِلَى الْبَرِّيَّةِ . 13 وَكَانَ
هُنَاكَ فِي الْبَرِّيَّةِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَأَرْبَعِينَ
لَيْلَةً يُجَرَّبُ مِنَ الشَّيْطَانِ . وَكَانَ
مَعَ الْوُحُوشِ : وَالْمَلَائِكَةُ كَانُوا
يَخْدِمُونَهُ . ❖ 14 وَبَعْدَ أَنْ أُسْلِمَ
يُوحَنَّا : جَاءَ يَسُوعُ إِلَى الْجَلِيلِ
يَكْرِزُ بِبِشَارَةِ مَلَكُوتِ اللهِ . 15 وَيَقُولُ
قَدْ كَمُلَ الزَّمَانُ وَاقْتَرَبَ مَلَكُوتُ اللهِ
تُوبُوا وَآمِنُوا بِالْإِنْجِيلِ . 16 وَإِذْ
كَانَ مَاشِيًا عَلَى بَحْرِ الْجَلِيلِ
رَأَى سِمْعَانَ وَأَنْدَرَاوُسَ أَخَا سِمْعَانَ
يُلْقِيَانِ شَبَكَةً فِي الْبَحْرِ
لِأَنَّهُمَا كَانَا صَيَّادَيْنِ . 17 فَقَالَ
لَهُمَا يَسُوعُ هَلُمَّا خَلْفِي
فَأَجْعَلَكُمَا تَصِيرَانِ صَيَّادَيْ
النَّاسِ . 18 فَلِلْوَقْتِ تَرَكَا
شِبَاكَهُمَا وَتَبِعَاهُ . 19 وَلَمَّا
تَقَدَّمَ قَلِيلًا رَأَى يَعْقُوبَ
بْنَ زَبْدِي وَيُوحَنَّا أَخَاهُ
وَهُمَا فِي السَّفِينَةِ يُصْلِحَانِ
الشِّبَاكَ . 20 فَلِلْوَقْتِ
دَعَاهُمَا فَتَرَكَا أَبَاهُمَا
زَبْدِي فِي السَّفِينَةِ مَعَ
الْأُجَرَاءِ وَمَضَيَا وَرَاءَهُ .
21 وَدَخَلَا كَفْرَنَاحُومَ
وَلِلْوَقْتِ دَخَلَ
الْمَجْمَعَ فِي
السَّبْتِ
وَعَلَّمَ .

9 Et factum est in diebus illis venit Jesus a Nazareth Galilææ, et baptizatus est in Jordane ab Johanne. 10 Et statim ascendens de aqua vidit apertos cælos et Spiritum tamquam columbam descendentem et manentem in ipso, 11 Et vox facta est de cælis: Tu es Filius meus dilectus, in te complacui. 12 Et statim spiritus expellit eum in desertum. 13 Et erat in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus, et temtabatur a Satana, eratque cum bestiis, et angeli ministrabant illi. 14 Postquam autem traditus est Johannes, venit Jesus in Galilæam, prædicans evangelium regni Dei 15 Et dicens quoniam impletum est tempus et appropinquavit regnum Dei: pœnitemini et credite evangelio. 16 Et præteriens secus mare Galilææ vidit Simonem et Andream fratrem ejus, mittentes retia in mare; erant enim piscatores. 17 Et dixit eis Jesus: Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum. 18 Et protinus relictis retibus secuti sunt eum. 19 Et progressus inde pusillum vidit Jacobum Zebedæi et Johannem fratrem ejus, et ipsos in navi componentes retia, 20 Et statim vocavit illos. Et relicto patre suo Zebedæo in navi cum mercennariis secuti sunt eum. 21 Et ingrediuntur Capharnaum, et statim sabbatis ingressus synagogam docebat eos,

Digitized by Google

22 Καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. 23 Καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ, καὶ ἀνέκραξεν 24 Λέγων· Τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς· οἶδαμέν σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 25 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. 26 Καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ φωνήσαν φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. 27 Καὶ ἐθαμβήθησαν ἅπαντες, ὥστε συνζητεῖν αὐτοὺς λέγοντας· Τί ἐστιν τοῦτο; διδαχὴ καινὴ κατ' ἐξουσίαν· καὶ τοῖς πνεύμασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. 28 Καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. 29 Καὶ εὐθὺς ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 30 Ἡ δὲ πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς, 31 Καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. 32 Ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους· 33 Καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς τὴν θύραν. 34 Καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν.

22 ܘܬܡܗܘ ܥܠ ܝܠܦܢܗ ܕܗܘ ܡܠܦ ܐܝܟ ܕܫܘܠܛܢܐ ܠܗ ܘܠܐ ܐܝܟ ܣܦܪܐ. 23 ܘܗܘ ܒܡܟܢܫܬܗܘܢ ܐܝܬ ܠܗ ܠܐܢܫ ܕܪܘܚ ܛܡܝܐ ܘܩܥܐ: 24 ܘܐܡܪ ܡܢ ܠܢ ܘܠܟ ܝܫܘܥ ܢܨܪܝܐ ܐܬܝܬ ܠܡܐܒܕܢ ܐܢܢ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢ ܐܢܬ ܩܕܝܫܐ ܕܐܠܗܐ. 25 ܘܓܥܪ ܒܗ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܐܬܟܡܡ ܘܦܘܩ ܡܢܗ. 26 ܘܟܕ ܙܥܙܥ ܐܬ ܗܘ ܪܘܚܐ ܛܡܝܐ ܘܩܥܐ ܒܩܠ ܪܡ ܢܦܩ ܡܢܗ. 27 ܘܬܡܗܘ ܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܢܬܒܥܘ ܒܝܢܬܗܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢܘ ܗܢܐ ܗܢ ܬܘܟܣܐ ܚܕܬܐ ܗܕܐ ܕܒܫܘܠܛܢܐ ܦܩܕ ܐܦ ܠܪܘܚܐ ܛܡܝܐ ܘܡܬܦܩܕܝܢ ܠܗ. 28 ܘܦܪܣ ܫܡܥܗ ܠܡܐܒܕܢ ܒܟܠ ܐܬܪ ܓܠܝܠ. 29 ܘܡܢ ܒܝܬ ܟܢܫܬܐ ܦܩܘ ܐܬܘ ܠܒܝܬ ܫܡܥܘܢ ܘܐܢܕܪܐܘܣ ܥܡ ܝܥܩܘܒ ܘܝܘܚܢܢ. 30 ܘܚܡܬܗ ܕܫܡܥܘܢ ܟܪܝܟܐ ܘܡܫܟܒܐ ܘܡܝܕ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܥܠ ܥܠܬܐ. 31 ܘܩܪܒ ܘܩܝܡ ܐܝܬ ܒܝܕܗ ܘܫܒܩ ܠܗ ܘܫܒܩܬ ܠܗ ܚܡܬܐ ܘܗܘܬ ܡܫܡܫ ܠܗܘܢ. 32 ܘܒܡܥܪܒ ܝܘܡܐ ܟܕ ܥܪܒ ܫܡܫܐ ܐܝܬܘ ܠܘܬܗ ܟܠ ܕܒܝܫ ܘܕܡܬܟܠ ܒܫܐ ܘܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ ܫܐܪ ܕܝܘ ܐܝܬ ܒܗ ܕܝܘ ❖

22 Et stupebant super doctrina ejus: erat enim docens eos quasi potestatem habens et non sicut scribæ. 23 Et erat in synagoga eorum homo in spiritu inmundo, et exclamavit 24 Dicens: Quid nobis et tibi, Jesu Nazarene? venisti perdere nos? scio quis es, sanctus Dei. 25 Et comminatus est ei Jesus dicens: Obmutesce et exi de homine. 26 Et discerpens eum spiritus inmundus et exclamans voce magna exivit ab eo. 27 Et mirati sunt omnes, ita ut conquirerent inter se dicentes: Quidnam est hoc? quæ doctrina hæc nova? quia in potestate et spiritibus inmundis imperat, et obœdiunt ei. 28 Et processit rumor ejus statim in omnen regionem Galilææ. 29 Et protinus egredientes de synagoga venerunt in domum Simonis et Andreæ cum Jacobo et Johanne. 30 Decumbebat autem socrus Simonis febricitans, et statim dicunt ei de illa. 31 Et accedens elevavit eam, adprehensa manu ejus: et continuo dimisit eam febris, et ministrabat eis. 32 Vespere autem facto, cum occidisset sol, afferebant ad eum omnes male habentes et dæmonia habentes, 33 Et erat omnis civitas congregata ad januam: 34 Et curavit multos qui vexabantur variis languoribus, et dæmonia multa eiciebat, et non sinebat loqui ea, quoniam sciebant eum

Digitized by Google

35 Καὶ πρωὶ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ προσηύχετο. 36 Καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, 37 Καὶ εὗρον αὐτόν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. 38 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἄγωμεν ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κἀκεῖ κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον. 39 Καὶ ἦλθεν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. 40 Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρός, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. 41 Καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ λέγει· Θέλω, καθαρίσθητι. 42 Καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη. 43 Καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν, 44 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ὅρα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 45 Ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι εἰς πόλιν φανερῶς εἰσελθεῖν, ἀλλ' ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις ἦν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.

35 ܘܒܨܦܪܐ ܣܓܝܐ ܡܢ ܠܠܝܐ ܢܦܩ ܘܐܙܠ ܠܐܬܪ ܕܡܕܒܪܐ ܘܬܡܢ ܗܘܐ ܨܠܝ. 36 ܘܪܕܦ ܒܬܪܘܗܝ ܫܡܥܘܢ ܘܐܝܠܝܢ ܕܥܡܗ. 37 ܘܟܕ ܐܫܟܚܘܗܝ ܐܡܪܘ ܠܗ ܕܟܠ ܒܥܝܢ ܠܟ. 38 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܐܙܠ ܠܟܦܪ ܓܢܝܐ ܘܠܩܪܝܐ ܕܩܪܝܒ ܕܬܡܢ ܐܦ ܐܟܪܙ ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܬܝܬ. 39 ܘܗܘܐ ܡܟܪܙ ܒܟܢܫܝܗܘܢ ܘܒܟܠ ܓܠܝܠܐ ܘܕܝܘܢ ܡܦܩ. 40 ܘܐܬܐ ܠܘܬܗ ܐܓܪܐ ܕܡܣܓܐ ܘܒܥܐ ܠܘܬܗ ܘܟܪܥ ܒܟܪܥܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܨܒܝܬ ܡܨܝ ܐܢܬ ܠܡܕܟܝܘܢܝ. 41 ܐܝܫܘܥ ܕܪܚܡ ܫܕܪ ܐܝܕܗ ܘܡܫ ܒܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܨܒܝ ܐܬܕܟܝ. 42 ܘܟܕ ܐܡܪ ܗܢ ܐܬܦܪܫ ܡܢܝܗ ܣܪܥܬܐ ܘܐܬܕܟܝ. 43 ܘܐܬܪܥܡ ܠܗ ܘܫܕܪ ܠܗ ܒܨܘܬ. 44 ܘܐܡܪ ܠܗ ܚܙܝ ܕܠܐ ܠܐܝܢܫ ܬܐܡܪ ܠܡܕܡ ܐܠܐ ܙܠ ܐܬܪܐ ܠܟ ܘܐܪܐ ܠܟܗܢܐ ܘܩܪܒ ܥܠ ܕܬܕܟܝܬܟ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܠܣܗܕܘܬܐ ܠܗܘܢ. 45 ܗܘ ܕܢܦܩ ܫܪܐ ܠܡܟܪܙ ܘܠܡܦܫ ܠܡܠܬܐ ܕܠܐ ܫܠܛ ܠܡܥܘܠ ܓܠܝ ܠܩܪܬܐ ܐܠܐ ܒܐܬܪܐ ܕܠܐ ܐܝܫܘܬ ܗܘܐ ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ ܡܢ ܟܠ ܣܛܪ.

35 Et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum ibique orabat. 36 Et secutus est eum Simon et qui cum illo erant, 37 Et cum invenissent eum, dixerunt ei quia omnes quærunt te. 38 Et ait illis: Eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi prædicem: ad hoc enim veni. 39 Et erat prædicans in synagogis eorum et omni Galilæa, et dæmonia eiciens. 40 Et venit ad eum leprosus deprecans eum, et genu flexo dixit: Si vis, potes me mundare. 41 Jesus autem misertus ejus extendit manum suam, et tangens eum ait illi: Volo, mundare. 42 Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra, et mundatus est. 43 Et comminatus ei statim eicit illum, 44 Et dicit ei: Vide nemini dixeris, sed vade ostende te principi sacerdotum, et offer pro emundatione tua quæ præcepit Moses, in testimonium illis. 45 At ille egressus cœpit prædicare et diffamare sermonem, ita ut jam non posset manifeste in civitatem introire sed foris in desertis locis esse, et conveniebant ad eum undique.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, β'.

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑΙ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι' ἡμερῶν, ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν. 2 Καὶ συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. 3 Καὶ ἔρχονται φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. 4 Καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον ὅπου ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. 5 Καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· Τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 6 Ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· 7 Τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ· τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; 8 Καὶ εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, λέγει αὐτοῖς· Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 9 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· Ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· Ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε; 10 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, λέγει τῷ παραλυτικῷ· 11 Σοὶ λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου.

❖ ح ❖ ܩܕܡܝܐ

❖ ـَ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܘܥܠ ܠܥܐ ܒܥܕܐ ܟܦܪܢܚܘܡ ܒܝܘ̈ܡ̈ܐ ܟܡ̈ܦ̈ܐ ܐܫܬܡܥ ܕܒܒܝܬܐ ܗܘ ܐܝܬ: 2 ܘܟܢܫܘ ܠܗ̇ ܣܓ̈ܝܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܢܫܥ ܠܡܩܒܠ ܠܬܪܥܐ ܘܠܐ ܠܬܪܥ̈ܐ ܘܡܡܠܠ ܗ̇ܘ ܠܗ̇ܘܢ ܡ̈ܠܬܐ: 3 ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ̇ ܓܒܪܐ ܦܓ̈ܪ̈ܐ ܕܡܫܬܩܠ ܡܢ ܐܪܒܥܐ: 4 ܘܟܕ ܠܐ ܝܟ̈ܠܝܢ ܠܡܩܪܒ ܠܗ̇ ܩܕܡ ܟܢܫܐ ܦܫܩܘ ܠܓܓ̈ܐ ܕܒܗ̇ ܗ̇ܘ ܐܬܪ ܘܦܬܚ̈ܘ ܘܫܕ̈ܪܘ ܐܦ ܐܝܬ ܕܦܓ̈ܪ̈ܐ ܣܟ̈ܒ: 5 ܘܟܕ ܚܙܐ ܝܫܘܥ ܗ̇ܝܡܢܘܬܗ̇ܘܢ ܐܡܪ ܠܦܓ̈ܪ̈ܐ ܒܪ̈ܝ ܫܒ̈ܝܩ̈ܝܢ ܠܟ ܚ̈ܛ̈ܗ̈ܝܟ: 6 ܗ̇ܘ ܕ̈ܝܢ ܐܝܬ̈ܝܢ ܡܢ ܣ̈ܦ̈ܪ̈ܐ ܕܝ̈ܬ̈ܒ̈ܝܢ ܬܡ̈ܢ ܘܡܗ̇ܪ̈ܗ̈ܪ̈ܝܢ ܒܠ̈ܒ̈ܒ̈ܗ̈ܘܢ: 7 ܡܢܘ ܗ̇ܢܐ ܗ̇ܟܢܐ ܡܡܠܠ ܡ̈ܓ̈ܕ̈ܦ̈ܐ ܗ̇ܘ ܡܢ ܝܟ̈ܠ ܠܫܒ̈ܘܩ ܚ̈ܛ̈ܗ̈ܐ ܐܠܐ ܚܕ ܐܠܗ̇ܐ: 8 ܘܡ̈ܕ ܝܕ̈ܥ ܝܫܘܥ ܒܪܘܚ̈ܗ̇ ܕܗ̇ܟܢܐ ܡܗ̇ܪ̈ܗ̈ܪ̈ܝܢ ܒܝܢ̈ܝܗ̈ܘܢ ܐܡܪ ܠܗ̇ܘܢ ܡܢܘ ܗ̇ܠܝܢ ܕܗ̇ܟܝ ܡܗ̇ܪ̈ܗ̈ܪ̈ܝܢ ܒܠ̈ܒ̈ܒ̈ܟ̈ܘܢ: 9 ܡܢܘ ܣ̈ܦ̈ܝ ܠܡܐܡܪ ܠܦܓ̈ܪ̈ܐ ܫܒ̈ܝܩ̈ܝܢ ܠܟ ܚ̈ܛ̈ܗ̈ܝܟ ܐܘ ܠܡܐܡܪ ܩܘܡ ܫܩܘܠ ܓܓ̈ܐ ܕܟ ܘܗ̇ܠܟ: 10 ܐܠܐ ܕ̈ܝ ܕܬ̈ܕ̈ܥ̈ܘܢ ܕܫ̈ܠ̈ܛ̈ܢܐ ܐܝܬ ܠܒܪ ܐ̈ܢܫܐ ܒܐܪܥܐ ܕܫܒ̈ܘܩ ܚ̈ܛ̈ܗ̈ܐ ܐܡܪ ܠܦܓ̈ܪ̈ܐ: 11 ܠܟ ܐ̈ܡܪ ܩܘܡ ܫܩܘܠ ܓܓ̈ܐ ܕܟ ܘܗ̇ܠܟ ܠܒ̈ܝܬ̈ܟ̈ܘܢ:

SEC. MARCUM, II.

CAPUT II.

1 Et iterum intravit Capharnaum post dies. 2 Et auditum est quod in domo esset, et convenerunt multi, ita ut non caperet neque ad januam, et loquebatur eis verbum. 3 Et venerunt ferentes ad eum paralyticum qui a quattuor portabatur. 4 Et cum non possent offerre eum illi præ turba, nudaverunt tectum ubi erat, et patefacientes summiserunt grabattum in quo paralyticus jacebat. 5 Cum vidisset autem Jesus fidem illorum, ait paralytico: Filii, dimittuntur tibi peccata. 6 Erant autem illic quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis: 7 Quid hic sic loquitur? blasphemat: quis potest dimittere peccata nisi solus Deus? 8 Quo statim cognito Jesus spiritu suo quia sic cogitarent inter se, dicit illis: Quid ista cogitatis in cordibus vestris? 9 Quid est facilius, dicere paralytico: Dimittuntur tibi peccata, an dicere: Surge et tolle grabattum tuum et ambula? 10 Ut autem sciatis quia potestatem habet Filius hominis in terra dimittendi peccata, ait paralytico: 11 Tibi dico: Surge tolle grabattum tuum et vade in domum tuam.

Digitized by Google

12 Καὶ ἠγέρθη, καὶ εὐθὺς ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας ὅτι οὕτως οὐδέποτε εἴδαμεν. 13 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. 14 Καὶ παράγων εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. 15 Καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ 16 Καὶ γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων. Καὶ ἰδόντες ὅτι ἤσθιεν μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει; 17 Καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς. 18 Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντες. Καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διατί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; 19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστὶν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν τὸν νυμφίον μετ' αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν. 20 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

12 ܘܩܡ ܗܘ ܒܗܝ ܘܡܫܩܠ ܠܡܛܠܝܐ ܩܕܡ ܟܠ ܐܢܫ̈ܐ ܘܢܦܩ ܐܝܟ ܕܬܬܕܡܪ ܟܠ ܐܢܫ̈ܐ ܘܢܫܒܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܕܠܥܠܡ ܠܐ ܚܙܝܢ ܐܝܟ ܗܟܝ ܗܘ ܒܗܝ ܘܢܦܩ ܠܒܪ ܡܢ ܝܡܐ ܘܟܠ ܟܢܫܐ ܐܬܐ ܠܘܬܗ ܘܗܘ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܘܟܕ ܥܒܪ ܚܙܐ ܠܠܘܝ ܒܪ ܚܠܦܝ ܕܝܬܒ ܥܠ ܡܟܣܐ ܕܓܒܝ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܬܐ ܒܬܪܝ ܘܩܡ ܘܐܬܒܥܗ ܘܗܘ ܗܘ ܒܗܝ ܕܡܣܒ ܒܒܝܬܗ ܘܗܘ ܟܕ ܣܓܝܐ ܟܢܫ̈ܐ ܓܒܝ̈ܐ ܘܚܛܝ̈ܐ ܗܘ ܕܡܣܒ ܥܡ ܝܫܘܥ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܣܓܝ̈ܐ ܗܘ ܕܐܬܘ ܒܬܪܗ ܘܐܬܒܥܘ ܠܗ ܘܣܦܪ̈ܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܟܕ ܚܙܘ ܕܡܣܒ ܥܡ ܓܒܝ̈ܐ ܘܚܛܝ̈ܐ ܐܡܪ̈ܝܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܢܐ ܗܢܐ ܥܡ ܓܒܝ̈ܐ ܘܚܛܝ̈ܐ ܡܣܒ ܘܫܬܐ ܪܒܐ ܘܫܡܥ ܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܙܒܢ ܠܐܝܬ ܠܗ ܠܐܣܝܐ ܠܚܝ̈ܐ ܐܠܐ ܠܡܟܝ̈ܐ ܠܐ ܐܬܝܬ ܠܡܩܪܝ ܠܙܕܝ̈ܩܐ ܐܠܐ ܠܚܛܝ̈ܐ ܘܗܘܘ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܘܚܢܢ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܨܐܡ̈ܝܢ ܘܐܬܘ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܠܗ ܠܡܢܐ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܘܚܢܢ ܘܕܦܪܝܫ̈ܐ ܨܐܡ̈ܝܢ ܘܬܠܡܝܕܟ ܠܐ ܨܐܡ̈ܝܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܗܠ ܡܫܟܚ ܠܗ ܠܒܢ ܒܝܬ ܚܬܢܐ ܕܥܡܗ ܚܬܢܐ ܗܘ ܕܨܐܡ ܥܡܗܘܢ ܟܠ ܥܕܢ ܕܥܡܗܘܢ ܚܬܢܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܠܗ ܕܢܨܘܡ ܐܠܐ ܐܬܝܢ ܝܘܡ̈ܐ ܟܕ ܢܬܪܡ ܡܢܗܘܢ ܚܬܢܐ ܘܗܝ ܒܗܝ ܢܨܘܡ

12 Et statim ille surrexit sublato grabatto abiit coram omnibus, ita ut ammirarentur omnes et honorificarent Deum, dicentes quia numquam sic vidimus. 13 Et egressus est rursus ad mare, omnisque turba veniebat ad eum, et docebat eos. 14 Et cum præteriret, vidit Levin Alphei sedentem ad teloneum, et ait illi: Sequere me. Et surgens secutus est eum. 15 Et factum est cum accumberet in domo illius, multi publicani et peccatores simul discumbebant cum Jesu et discipulis ejus; erant enim multi qui et sequebantur eum. 16 Et scribæ et Pharisæi videntes quia manducaret cum peccatoribus et publicanis dicebant discipulis ejus: Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester? 17 Hoc audito Jesus ait illis: Non necesse habent sani medicum sed qui male habent: non enim veni vocare justos sed peccatores. 18 Et erant discipuli Johannis et Pharisæi jejunantes: et veniunt et dicunt illi: Quare discipuli Johannis et Pharisæorum jejunant, tui autem discipuli non jejunant? 19 Et ait illis Jesus: Numquid possunt filii nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est jejunare? Quanto tempore habent secum sponsum, non possunt jejunare. 20 Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus, et tunc jejunabunt in illa die

Digitized by Google

21 Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. 22 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί. 23 Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παραπορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. 24 Καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· Ἴδε τί ποιοῦσιν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; 25 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; 26 Πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Αβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; 27 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· 28 Ὥστε Κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΚΑΙ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· 2 Καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ ἐν τοῖς σάββασιν θεραπεύει αὐτόν, ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

21 ܠܐ ܐܢܫ ܙܩܝܦ ܐܦܘܬܐ ܕܚܕܬܐ ܥܠ ܠܒܫܐ ܥܬܝܩܐ ܐܠܐ ܕܢܣܒ ܚܠܐ ܕܚܕܬܐ ܡܢ ܥܬܝܩܐ ܘܦܓܪ ܫܘܪܝ ܒܝܫ ܡܢ ܕܠܒܫܐ ܥܬܝܩܐ ܘܒܝܫ ܦܪܝܣ ܐܬܥܒܕ ܠܗ ܒܬܪ ܗܕܐ ܐܦ ܚܡܪܐ ܚܕܬܐ ܠܐ ܡܫܕܪ ܐܢܫ ܒܐܣܟܐ ܥܬܝܩܐ ܐܠܐ ܕܢܒܪܝ ܚܡܪܐ ܚܕܬܐ ܐܣܟܐ ܘܐܦ ܚܡܪܐ ܢܦܠ ܘܐܣܟܐ ܢܛܪ ܐܠܐ ܕܚܡܪܐ ܚܕܬܐ ܠܐܣܟܐ ܚܕܬܐ ܢܫܕܪ ❖ 23 ܘܗܘܐ ܒܙܒܢ ܚܕ ܕܗܘ ܥܒܪ ܒܫܒܬܐ ܒܝܢ ܙܪܥܐ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܫܪܝܘ ܠܡܗܠܟ ܘܠܩܛܦ ܫܒܠܐ ܘܦܪܝܫܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܗܐ ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܒܫܒܬܐ ܕܠܐ ܫܪܝ ܠܡܥܒܕ ❖ 25 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܡܐ ܥܒܕ ܕܘܝܕ ܒܙܒܢ ܕܐܬܟܦ ܗܘ ܘܟܠ ܕܥܡܗ ܐܝܟ ܥܠ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܒܝܘܡܝ ܐܒܝܬܪ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܠܚܡ ܬܕܡܐ ܐܟܠ ܘܝܗܒ ܠܗܘ ܕܗܘ ܥܡ ܗܘ ܕܠܐ ܫܪܝ ܐܠܐ ܠܟܗܢܐ ❖ 27 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܒܬܐ ܠܐ ܐܬܒܪܝ ܐܢܫ ܐܠܐ ܫܒܬܐ ❖ 28 ܗܟܝܠ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܒܪ ܐܢܫ ܐܦ ܕܫܒܬܐ ❖

❖ ܟ ❖ ܥܠܐ

1 ܘܥܠ ܙܒܢ ܐܚܪܢ ܠܒܝܬ ܟܢܘܫܬܐ ❖ ܘܗܘܐ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܕܝܒܫ ܐܝܕܗ ❖ 2 ܘܨܒܝܢ ܗܘ ܠܗ ܐܢ ܒܫܒܬܐ ܢܐܣܝ ❖ ܕܢܫܬܟܚܘܢ ܒܗ ❖

21 Nemo assumentum panni rudis assuit vestimento veteri: alioquin auferet supplementum novum a veteri, et major scissura fit. 22 Et nemo mittit vinum novellum in utres veteres: alioquin disrumpet vinum utres, et vinum effunditur et utres peribunt: sed vinum novum in utres novos mitti debet. 23 Et factum est iterum cum sabbatis ambularet per sata, et discipuli ejus cœperunt prægredi et vellere spicas. 24 Pharisæi autem dicebant ei: Ecce quid faciunt sabbatis quod non licet? 25 Et ait illis: Numquam legistis quid fecerit David, quando necessitatem habuit et esuriit ipse et qui cum eo erant? 26 Quomodo introiit domum Dei sub Abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducavit, quos non licet manducare nisi sacerdotibus, et dedit eis qui cum eo erant? 27 Et dicebat eis: Sabbatum propter hominem factum est, et non homo propter sabbatum: 28 Itaque Dominus est Filius hominis etiam sabbati.

CAPUT III.

1 Et introiit iterum synagogam, et erat ibi homo habens manum aridam: 2 Et observabant eum si sabbatis curaret, ut accusarent illum.

Digitized by Google

3 Καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὴν ξηρὰν χεῖρα ἔχοντι· Ἔγειρε εἰς τὸ μέσον. 4 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθὸν ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; Οἱ δὲ ἐσιώπων. 5 Καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς, συνλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρα, καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. 6 Καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον ἐποίησαν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. 7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἠκολούθησαν, 8 Καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούοντες ὅσα ἐποίει, ἦλθον πρὸς αὐτόν. 9 Καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν· 10 Πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ, ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας. 11 Καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον αὐτῷ, καὶ ἔκραζον λέγοντες ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 12 Καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιῶσιν. 13 Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. 14 Καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν

3 ܘܐܡܪ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܕܝܕܗ ܝܒܝܫܐ ܩܘܡ ܒܡܨܥܬܐ . 4 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܠ ܫܪܝ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܫܒܬܐ ܐܘ ܒܝܫܬܐ ܢܦܫܐ ܠܡܦܨܐ ܐܘ ܠܡܩܛܠ ܐܢܘܢ ܕܫܬܩܝܢ . 5 ܘܚܙܐ ܒܗܘܢ ܒܬܪܥܝܬܐ ܥܡ ܟܐܒܐ ܡܬܚܫܟ ܥܠ ܥܡܝܘܬ ܠܒܗܘܢ ܐܡܪ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܫܪܐ ܐܝܕܟ ܘܫܪܐ ܘܐܬܬܩܢ ܐܝܕܗ ܐܝܟ ܚܕ . 6 ܘܢܦܩܘ ܦܪܝܫܐ ܡܢ ܒܝܬ ܟܢܫܬܐ ܘܥܒܕܘ ܥܡ ܗܪܘܕܝܢ ܥܠ ܗܘ ܐܝܟ ܕܢܐܒܕܘܢܝܗ . 7 ܘܝܫܘܥ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܙܠ ܠܝܡܐ ܘܣܓܝ ܥܡܐ ܡܢ ܓܠܝܠ ܘܡܢ ܝܗܘܕ ܐܬܒܥܘܗ . 8 ܘܡܢ ܝܪܘܫܠܡ ܘܡܢ ܐܕܘܡ ܘܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܘܕܣܒܝܒ ܛܘܪ ܘܨܝܕܘܢ ܣܓܝ ܥܡܐ ܫܡܥܘ ܟܠ ܕܥܒܕ ܐܬܘ ܠܘܬܗ . 9 ܘܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܐܟܣܕܪܐ ܡܛܠ ܥܡܐ ܕܠܐ ܢܫܚܩܘܢܝܗ . 10 ܣܓܝ ܐܝܬ ܒܗ ܕܡܬܪܦܝ ܗܘ ܐܝܟ ܕܢܬܪܡܝ ܥܠܘܗܝ ܕܢܬܠܘ ܒܗ ܟܠ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܟܐ . 11 ܘܪܘܚܐ ܣܢܝܐ ܟܕ ܚܙܝܢ ܠܗ ܢܦܠ ܩܕܡܘܗܝ ܘܩܪܝ ܘܐܡܪ ܕܐܢܬ ܗܘ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ . 12 ܘܣܓܝ ܙܥܩ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܥܒܕܘܢ ܠܗ ܫܘܡܥܐ . 13 ܘܣܩ ܠܛܘܪܐ ܘܩܪܐ ܠܗܘ ܕܗܘ ܨܒܐ ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ . 14 ܘܥܒܕ ܬܪܥܣܪ ܕܢܗܘܘܢ ܥܡܗ ܘܕܢܫܕܪ ܐܢܘܢ ܠܡܟܪܙ ܒܣܒܪܬܐ .

3 Et ait homini habenti manum aridam: Surge in medium. 4 Et dicit eis: Licet sabbatis bene facere an male? animam salvam facere an perdere? At illi tacebant. 5 Et circumspiciens eos cum ira, contristatus super cæcitate cordis eorum, dicit homini: Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus illi. 6 Exeuntes autem statim Pharisæi cum Herodianis consilium faciebant adversus eum, quomodo eum perderent. 7 Et Jesus cum discipulis suis secessit ad mare, et multa turba a Galilæa et Judæa secuta est eum: 8 Ab Hierosolymis et ab Idumæa et trans Jordanen, et qui circa Tyrum et Sidonem, multitudo magna, audientes quæ faciebat venerunt ad eum. 9 Et dixit discipulis suis ut navicula sibi deserviret propter turbam, ne comprimerent eum: 10 Multos enim sanabat, ita ut inruerent in eum ut illum tangerent: quotquot autem habebant plagas, 11 Et spiritus inmundi cum illum videbant, procidebant ei et clamabant dicentes: 12 Tu es Filius Dei. Et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum. 13 Et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse, et venerunt ad eum. 14 Et fecit ut essent duodecim cum illo, et ut mitteret eos prædicare evangelium.

Digitized by Google

15 Καὶ ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια. 16 Καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα, καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι Πέτρον· 17 Καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανηργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς· 18 Καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον 19 Καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν. Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον· 20 Καὶ συνέρχεται πάλιν ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. 21 Καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. 22 Καὶ οἱ γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. 23 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς· Πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; 24 Καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. 25 Καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δυνήσεται ἡ οἰκία ἐκείνη σταθῆναι. 26 Καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτόν, ἐμερίσθη, καὶ οὐ δύναται στῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. 27 Ἀλλ' οὐ δύναται οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. 28 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι, ὅσα ἂν βλασφημήσωσιν·

15 ܘܢܬܘܢ ܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܢܐܣܘܢ ܘܕܢܦܩܘܢ ܫܐܕܐ .
16 ܘܥܒܕ ܠܫܡܥܘܢ ܕܐܦ ܫܡܐ ܦܛܪܘܣ . 17 ܘܠܝܥܩܘܒ ܒܪ ܙܒܕܝ
ܘܠܝܘܚܢܢ ܐܚܘ ܕܝܥܩܘܒ ܘܫܡ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܪܓܫܐ ܗܘ ܕܫܡܗ ܒܢܝ ܪܥܡܐ :
ܘܐܢܕܪܝ ܘܦܝܠܦܘܣ ܘܒܪܬܠܡܝ ܘܡܬܝ ܘܬܐܘܡܐ ܘܝܥܩܘܒ ܒܪ ܚܠܦܝ
ܘܬܕܝ ܘܫܡܥܘܢ ܩܢܢܝܐ . 18 ܘܝܗܘܕܐ ܣܟܪܝܘܛܐ ܗܘ ܕܐܦ ܡܣܪܗ .
ܘܐܬܘ ܠܒܝܬܐ . 19 ܘܬܒ ܟܢܫ ܥܡܐ ܕܠܐ ܢܫܟܚܘ ܐܦ ܠܚܡ ܠܡܣܥܕ .
20 ܘܫܡܥܘ ܐܝܠܝܢ ܕܥܡܗ ܘܢܦܩܘ ܠܡܐܚܕܗ ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܫܛܝ ܗܘ .
21 ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܐܢܫܐ ܕܒܝܬܗ ܢܦܩܘ ܠܡܐܚܕܘ ܠܗ ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܕܫܛܝ ܗܘ .
22 ܘܣܦܪܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܬܘ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܐܡܪܝܢ ܕܒܥܠ ܙܒܘܠ ܐܝܬ ܠܗ
ܘܒܪܫ ܫܘܠܛܢ ܕܫܐܕܐ ܗܘ ܡܦܩ ܫܐܕܐ . 23 ܘܩܪܐ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ
ܒܡܬܠܐ ܐܝܟܢܐ ܝܟܠ ܣܛܢܐ ܠܡܦܩ ܠܣܛܢܐ . 24 ܘܐܢ ܡܠܟܘܬܐ ܥܠ ܢܦܫܗ
ܬܬܦܠܓ ܠܐ ܝܟܠ ܗܝ ܡܠܟܘܬܐ ܗܝ ܠܡܩܘܡ . 25 ܘܐܢ ܒܝܬܐ ܥܠ ܢܦܫܗ
ܬܬܦܠܓ ܠܐ ܝܟܠ ܗܘ ܒܝܬܐ ܗܘ ܠܡܩܘܡ . 26 ܘܐܢ ܣܛܢܐ ܩܡ ܥܠ ܢܦܫܗ
ܘܬܬܦܠܓ ܠܐ ܝܟܠ ܗܘ ܠܡܩܘܡ ܐܠܐ ܣܘܦ ܗܘ . 27 ܠܐ ܡܢ ܕܝܥܠ ܠܒܝܬ
ܓܒܪܐ ܚܫܝܢ ܘܡܒܙܙ ܢܥܒܕ ܠܗ ܐܠܐ ܩܕܡ ܕܢܣܪ ܠܓܒܪܐ ܚܫܝܢ
ܘܗܝܟܢ ܕܒܝܬܗ ܢܒܙ . 28 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܚܘܒܐ ܢܫܒܘܩ
ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܓܕܦܐ ܕܐܦ ܓܕܦܘ :

15 Et dedit illis potestatem curandi infirmitates et eiciendi dæmonia. 16 Et imposuit Simoni nomen Petrus, 17 Et Jacobum Zebedæi et Johannem fratrem Jocobi, et imposuit eis nomina Boanerges, quod est filii tonitrui, 18 Et Andream et Philippum et Bartholomeum et Mattheum et Thomam et Jacobum Alphei et Taddæum et Simonem Cananæum 19 Et Judam Scariot, qui et tradidit illum. 20 Et veniunt ad domum, et convenit iterum turba, ita ut non possent neque panem manducare. 21 Et cum audissent sui, exierunt tenere eum: dicebant enim quoniam in furorem versus est. 22 Et scribæ qui ab Hierosolymis descenderant dicebant quoniam Beelzebub habet, et quia in principe dæmonum eicit dæmonia. 23 Et convocatis eis in parabolis dicebat illis: Quomodo potest Satanas Satanan eicere? 24 Et si regnum in se dividatur, non potest stare regnum illius. 25 Et si domus super semet ipsam dispertiatur, non potest domus illa stare. 26 Et si Satanas consurrexit in semet ipsum, dispertitus est, et non poterit stare sed finem habet. 27 Nemo potest vasa fortis ingressus domum diripere, nisi prius fortem alliget, et tunc domum ejus deripiet. 28 Amen dico vobis quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata et blasphemiæ quibus blasphemaverint:

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, γ', δ'.

29 Ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχος ἔσται αἰωνίου ἁμαρτήματος. 30 Ὅτι ἔλεγον· Πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. 31 Καὶ ἔρχεται ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν καλοῦντες αὐτόν. 32 Καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ αἱ ἀδελφαί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. 33 Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου; 34 Καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ καθημένους λέγει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. 35 Ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΚΑΙ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλεῖστος, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. 2 Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 3 Ἀκούετε. Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό. 5 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· 6 Καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.

❖ ؟ ❖ ٩ ❖ ܣܡܪܩܘܣ

29 ܘܡܢ ܕܒܨ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܠܐ ܫܪܝ ܠܗ ܫܒܘܩܐ ܠܥܠܡ ܐܠܐ ܕܚܝܒ ܗܘ ܠܥܠܡ ܕܚܛܗ. 30 ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘ ܕܪܘܚܐ ܛܡܝܐ ܐܝܬ ܠܗ. ❖ 31 ܘܐܬܝܢ ܐܡܗ ܘܐܚܘܗܝ ܘܒܪܝܬ ܩܐܡܝܢ ܫܕܪܘ ܠܘܬܗ ܘܩܪܘ ܠܗ. 32 ܘܝܬܒ ܣܒܪ ܥܠ ܓܘܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܗܐ ܐܡܟ ܘܐܚܝܟ ܒܪܝܬ ܒܥܝܢ ܠܟ. 33 ܘܥܢܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܗܝ ܐܡܝ ܘܡܢ ܐܚܝ. 34 ܘܚܙܐ ܒܟܘܠܗܘܢ ܕܝܬܒܝܢ ܒܓܘܗ ܐܡܪ ܗܐ ܐܡܝ ܘܐܚܝ. 35 ܡܢ ܕܥܒܕ ܨܒܝܢܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܐܚܝ ܘܐܚܬܝ ܘܐܡܝ ܗܘ.

❖ ٤ ❖ ܕܟܦܪܢܘܡ

1 ܘܫܪܝ ܠܡܠܦ ܥܡ ܝܡܐ ܘܟܢܫ ܠܘܬܗ ܟܢܫܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܘܗܘ ܝܬܒ ܒܐܣܝܐ ܒܝܡܐ ܘܟܠ ܟܢܫܬܐ ܗܘܬ ܥܠ ܝܡܐ ܒܐܪܥܐ. 2 ܘܗܘ ܡܠܦ ܠܗܘܢ ܒܡܬܠܐ ܣܓܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܬܘܫܒܚܗ. 3 ܫܡܥܘ ܗܐ ܢܦܩ ܙܪܥܐ ܠܡܙܪܥ. 4 ܘܒܙܪܥܗ ܗܘ ܕܢܦܠ ܥܠ ܐܘܪܚܐ ܐܬܘ ܥܘܦܐ ܘܐܟܠ ܐܢܘܢ. 5 ܘܐܚܪܢܐ ܢܦܠ ܥܠ ܟܐܦܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܠܗ ܐܪܥܐ ܣܓܝܐ ܘܡܢ ܗܠ ܐܬܪ ܕܠܐ ܗܘ ܠܗ ܥܡܩ ܐܪܥܐ ܐܬܪ ܘܢܒܥ. 6 ܘܟܕ ܐܬܪ ܫܡܫܐ ܐܬܚܡܡ ܘܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘ ܠܗ ܫܪܫ ܝܒܫ.

SEC. MARCUM, III. IV.

29 Qui autem blasphemaverit in Spiritum sanctum, non habet remissionem in æternum, sed reus erit æterni delicti. 30 Quoniam dicebant: Spiritum inmundum habet. 31 Et veniunt mater ejus et fratres, et foris stantes miserunt ad eum vocantes eum: 32 Et sedebat circa eum turba, et dicunt ei: Ecce mater tua et fratres tui foris quærunt te. 33 Et respondens eis ait: Quæ est mater mea, et fratres mei? 34 Et circumspiciens eos qui in circuitu ejus sedebant ait: Ecce mater mea et fratres mei: 35 Qui enim fecerit voluntatem Dei, hic frater meus et soror mea et mater est.

CAPUT IV.

1 Et iterum cœpit docere ad mare, et congregata est ad eum turba multa, ita ut in navem ascendens sederet in mari: et omnis turba circa mare super terram erat. 2 Et docebat illos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua: 3 Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum. 4 Et dum seminat, aliud cecidit circa viam, et venerunt volucres et comederunt illud. 5 Aliud vero cecidit super petrosa ubi non habuit terram multam, et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terræ; 6 Et quando exortus est sol, exæstuavit, eo quod non haberet radicem exaruit.

Digitized by Google

7 Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. 8 Καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενον, καὶ ἔφερεν εἰς τριάκοντα καὶ εἰς ἑξήκοντα καὶ εἰς ἑκατόν. 9 Καὶ ἔλεγεν· Ὃς ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 10 Καὶ ὅτε ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτουν αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὰς παραβολάς. 11 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς πάντα γίνεται, 12 Ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς. 13 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; 14 Ὁ σπείρων τὸν λόγον σπείρει. 15 Οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν αὐτοῖς. 16 Καὶ οὗτοι ὁμοίως εἰσὶν οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι, οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, 17 Καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζονται. 18 Καὶ ἄλλοι εἰσὶν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούσαντες,

7 ܘܐܚܪܢܐ ܢܦܠ ܥܠ ܩܛܝܐ ܘܣܠܩ ܩܛܝܐ ܘܐܬܚܢܩ ܠܗ ܘܦܪܝ ܠܐ ܝܗܒ. 8 ܘܐܚܪܢܐ ܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܘܗܘܬ ܡܗܒ ܦܪܝ ܣܠܩ ܘܪܒ ܘܐܝܬܝ ܠܗ ܚܕ ܫܬܝܢ ܘܚܕ ܫܬܝܢ ܘܚܕ ܡܐܐ. 9 ܘܐܡܪ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢ ܠܡܫܡܥ ܢܫܡܥ. 10 ܘܟܕ ܗܘܐ ܒܚܕ ܒܚܕ ܫܐܠܘ ܠܗ ܗܢܘܢ ܕܥܡܗ ܥܡ ܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܥܠ ܡܬܠܐ. 11 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܟܘܢ ܝܗܒ ܕܪܙܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܕܥ. ܐܠܝܢ ܕܒܪ ܡܢ ܒܝܬ ܠܗ ܒܡܬܠܐ ܟܠ ܗܠܝܢ ܡܬܗܘܝܢ. 12 ܕܚܙܝܢ ܢܚܙܘܢ ܘܠܐ ܢܚܙܘܢ ܘܫܡܥܝܢ ܢܫܡܥܘܢ ܘܠܐ ܢܬܒܘܢ ܕܠܡܐ ܢܗܦܟܘܢ ܘܢܫܬܒܩ ܠܗܘܢ. 13 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܝܕܥܝܬܘܢ ܗܕܐ ܡܬܠܐ ܘܐܝܟ ܟܠ ܡܬܠܐ ܬܕܥܘܢ. 14 ܕܙܪܥ ܙܪܥ ܡܠܬܐ. 15 ܘܐܠܝܢ ܗܢ ܕܥܠ ܐܘܪܚܐ ܕܙܪܥ ܡܠܬܐ ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܡܫܟܚ ܐܬܐ ܣܛܢܐ ܘܢܣܒ ܡܠܬܐ ܕܙܪܝܥ ܒܠܒܗܘܢ. 16 ܘܐܠܝܢ ܗܢ ܕܥܠ ܟܐܦܐ ܕܙܪܥ ܟܕ ܫܡܥܘ ܡܠܬܐ ܡܫܟܚ ܒܚܕܘܬܐ ܩܒܠܝܢ ܐܢܘܢ ܠܗ. 17 ܘܠܝܬ ܠܗܘܢ ܫܪܫ ܒܓܘܗܘܢ ܐܠܐ ܠܫܥܬܐ ܗܢܘܢ ܘܟܕ ܢܦܠ ܥܠܝܗܘܢ ܫܘܫܦܐ ܐܘ ܪܕܘܦܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܡܫܟܚ ܐܬܟܫܠܘ. 18 ܘܐܚܪܢܐ ܗܢ ܕܥܠ ܩܛܝܐ ܙܪܥ ܐܠܝܢ ܗܢ ܕܡܠܬܐ ܫܡܥܝ

7 Et aliud cecidit in spinis, et ascenderunt spinæ et suffocaverunt illud, et fructum non dedit. 8 Et aliud cecidit in terram bonam, et dabat fructum ascendentem et crescentem, et adferebat unum triginta et unum sexaginta et unum centum. 9 Et dicebat: Qui habet aures audiendi audiat. 10 Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi qui cum eo erant cum duodecim parabolas. 11 Et dicebat eis: Vobis datum est scire mysterium regni Dei, illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt, 12 Ut videntes videant et non videant, et audientes audiant et non intellegant, ne quando convertantur et dimittantur eis peccata. 13 Et ait illis: Nescitis parabolam hanc, et quomodo omnes parabolas cognoscetis? 14 Qui seminat, verbum seminat. 15 Hi autem sunt qui circa viam ubi seminatur verbum, et cum audierint, confestim venit Satanas et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum. 16 Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur, qui cum audierint verbum, statim cum gaudio accipiunt illud, 17 Et non habent radicem in se sed temporales sunt, deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum confestim scandalizantur. 18 Et alii sunt qui in spinis seminantur: hi sunt qui verbum audiunt,

Digitized by Google

19 Καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συνπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. 20 Καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν. 21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην; οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ; 22 Οὐ γὰρ ἔστιν τι κρυπτόν, ἐὰν μὴ ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα ἔλθῃ εἰς φανερόν. 23 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω. 24 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. 25 Ὃς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. 26 Καὶ ἔλεγεν· Οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, 27 καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται, ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός. 28 Αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτεν στάχυν, εἶτεν πλήρης σῖτος ἐν τῷ στάχυϊ. 29 Ὅταν δὲ παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς ἀποστέλλει τὸ δρέπανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. 30 Καὶ ἔλεγεν· Πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν;

19 ܘܗܢܘܢ ܕܒܥܝܢ ܒܙܪܥܐ ܛܒܬܐ ܗܢܘ ܕܫܡܥܝܢ ܠܡܠܬܐ ܘܩܒܠܝܢ ܘܥܒܕܝܢ ܦܪܝ ܫܠܝܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܘܫܒܥܝܢ ܘܚܕ ܡܐܐ ܀ 20 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܠ ܐܬܐ ܢܘܪܐ ܕܬܬܣܡ ܬܚܬ ܡܟܝܠܐ ܐܘ ܬܚܬ ܣܗܪܕܐ ܠܐ ܗܟܝ ܕܬܬܣܡ ܥܠ ܡܢܪܐ ܀ 21 ܠܝܬ ܗܘ ܓܠܝܐ ܕܠܐ ܢܬܓܠܐ ܘܠܐ ܐܬܟܣܝ ܕܠܐ ܢܬܓܠܐ ܀ 22 ܐܝ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢܐ ܢܫܡܥ ܢܫܡܥ ܀ 23 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܣܝܬܘ ܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܫܡܥܝܢ ܒܡܟܝܠܬܐ ܕܬܟܝܠܘܢ ܢܬܟܝܠ ܠܟܘܢ ܘܢܬܘܣܦ ܠܟܘܢ ܀ 24 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܝܗܒ ܠܗ ܘܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ ܐܦ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܣܠ ܡܢܝܗ ܀ 25 ܘܐܡܪ ܗܟܢܐ ܐܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܒܪ ܐܢܫ ܕܪܡܐ ܙܪܥܐ ܒܐܪܥܐ ܀ 26 ܘܢܢܐܡ ܘܢܩܘܡ ܠܠܝܐ ܘܝܘܡܐ ܘܙܪܥܐ ܢܢܒܬ ܘܢܪܒܐ ܘܗܘ ܠܐ ܝܕܥ ܀ 27 ܐܪܥܐ ܡܢܝܗ ܒܠܚܘܕܗ ܡܦܪܝ ܩܕܡ ܥܣܒܐ ܘܒܣܡܐ ܘܒܣܡܐ ܡܠܝܐ ܫܒܠܐ ܒܐܕܢܐ ܀ 28 ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܝܗܒ ܠܗ ܘܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ ܐܦ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܣܠ ܡܢܝܗ ܀ 29 ܘܐܡܪ ܗܟܢܐ ܐܝܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܒܪ ܐܢܫ ܕܪܡܐ ܙܪܥܐ ܒܐܪܥܐ ܀ 30 ܘܢܢܐܡ ܘܢܩܘܡ ܠܠܝܐ ܘܝܘܡܐ ܘܙܪܥܐ ܢܢܒܬ ܘܢܪܒܐ ܘܗܘ ܠܐ ܝܕܥ ܀

19 Et ærumnæ sæculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiæ introeuntes suffocant verbum, et sine fructu efficitur. 20 Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt, qui audiunt verbum et suscipiunt, et fructificant unum triginta et unum sexaginta et unum centum. 21 Et dicebat illis: Numquid venit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto? nonne ut super candelabrum ponatur? 22 Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur, nec factum est occultum sed ut in palam veniat. 23 Si quis habet aures audiendi, audiat. 24 Et dicebat illis: Videte quid audiatis: in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis, et adicietur vobis. 25 Qui enim habet, dabitur illi, et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab illo. 26 Et dicebat: Sic est regnum Dei, quemadmodum si homo jaciat sementem in terram, 27 Et dormiat et exsurgat nocte ac die, et semen germinet et increscat dum nescit ille. 28 Ultro enim terra fructificat primum herbam deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica. 29 Et cum se produxerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis. 30 Et dicebat: Cui adsimilabimus regnum Dei, aut cui parabolæ comparabimus illud?

Digitized by Google

31 Ὡς κόκκῳ σινάπεως, ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὂν πάντων τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, 32 Καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων, καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. 33 Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· 34 Χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα. 35 Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. 36 Καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ἄλλα δὲ πλοῖα ἦσαν μετ' αὐτοῦ. 37 Καὶ γίνεται λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον. 38 Καὶ ἦν αὐτὸς ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων· καὶ ἐγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; 39 Καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ· Σιώπα, πεφίμωσο. Καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. 40 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί δειλοί ἐστε οὕτως; πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν; 41 Καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα αὐτῷ ὑπακούει;

31 ܐܝܟ ܙܪܥܐ ܕܚܪܕܠܐ . ܕܟܕ ܢܬܙܪܥ
ܒܐܪܥܐ ܙܥܘܪ ܗܘ ܡܢ ܟܠ ܙܪܥܐ
ܕܒܐܪܥܐ 32 ܘܟܕ ܢܬܙܪܥ ܣܠܩ ܘܪܒܐ .
ܘܥܒܕ ܐܝܟ ܓܪܝܢ ܪܒܐ ܘܡܥܒܕ ܐܦ
ܓܘܦܢܐ ܪܒܐ ܕܬܫܟܢ ܛܝܪܐ ܒܛܠܐ
ܕܫܡܝܐ ܡܬܟܢܫܝܢ ܒܛܠܐ ܕܐܝܠܢܗ .
ܐܝܟ ܒܗ ܡܫܬܥܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ 33 ܘܥܠ
ܟܡܐ ܡܬܠܐ ܐܚܪܢܐ ܡܫܬܥ ܠܗܘܢ
ܡܠܬܐ . ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܡܫܬܥ ܠܗܘܢ
ܒܠܚܘܕ ܡܬܠܐ 34 ܐܠܐ ܠܚܕ ܠܚܕ
ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܦܫܪ ܟܠ ܡܕܡ .
ܘܒܗܘ ܝܘܡܐ ܒܣܝܡ ܐܡܪ ܠܗܘܢ
ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ❖ 35 ܢܥܒܪ ܠܥܒܪ
ܝܡܐ . ܫܕܪ ܠܗ ܠܟܢܘܫܬܐ . 36 ܘܫܕܪ
ܠܟܢܘܫܬܐ ܐܝܟ ܗܘ ܒܐܣܬܝܣ ܘܐܚܪܢܐ
ܣܦܝܢܐ ܗܘ ܥܡܗ . 37 ܘܗܘܬ ܙܘܥܬܐ
ܪܒܬܐ ܕܪܘܚܐ ܘܡܛܠ ܓܠܐ ܒܣܦܝܢܐ
ܕܢܬܡܠܐ ܣܦܝܢܐ . 38 ܘܗܘ ܒܐܢܫ
ܒܐܪܟܬܐ ܥܠ ܡܫܟܐ ܕܪܐܫ ܕܡܫܟܒ .
ܘܥܘܪܘ ܠܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܡܪܝ
ܠܐ ܡܕܡ ܠܟ ܕܐܒܕܝܢ ❖ 39 ܘܩܡ
ܙܥܪ ܠܪܘܚܐ ܘܐܡܪ ܠܝܡܐ . ܫܟܘ
ܐܬܟܡܬ . ܘܣܟ ܪܘܚܐ ܘܗܘܬ ܫܠܝܐ
ܪܒܬܐ . 40 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ . ܡܢܐ ܕܚܠܬܢ
ܗܟܝܠ ܐܢܬܘܢ . ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ
ܗܝܡܢܘܬܐ . 41 ܘܕܚܠܘ ܕܚܠܬܐ
ܪܒܬܐ . ܘܐܡܪܝܢ ܓܒܪ ܠܚܕ ܠܚܕ
ܡܢ ܗܢܐ ܗܘ ܕܗܢܐ ܕܪܘܚܐ ܘܝܡܐ
ܡܫܬܡܥܝܢ ܠܗ ❖

31 Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus quæ sunt in terra, 32 Et cum seminatum fuerit, ascendit et fit majus omnibus holeribus et facit ramos magnos, ita ut possint sub umbra ejus aves cæli habitare. 33 Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire; 34 Sine parabola autem non loquebatur eis, seorsum autem discipulis suis disserebat omnia. 35 Et ait illis illa die cum sero esset factum: Transeamus contra. 36 Et dimittentes turbam adsumunt eum ita ut erant in navi, et aliæ naves erant cum illo. 37 Et facta est procella magna venti, et fluctus mittebat in navem, ita ut impleretur navis. 38 Et erat ipse in puppi supra cervical dormiens: et excitant eum et dicunt ei: Magister, non ad te pertinet quia perimus? 39 Et exsurgens comminatus est vento et dixit mari: Tace et obmutesce. Et cessavit ventus, et facta est tranquillitas magna. 40 Et ait illis: Quid timidi estis? necdum habetis fidem? 41 Et timuerunt timore magno, et dicebant ad alterutrum: Quis putas est iste, quia et ventus et mare obœdiunt ei?

Digitized by Google

KATA MAPKON, ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 *ΚΑΙ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν.* 2 *Καὶ ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺς ὑπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,* 3 *Ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι,* 4 *Διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι,* 5 *Καὶ διαπαντὸς νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.* 6 *Καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ,* 7 *Καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς.* 8 *Ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ· Ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου.* 9 *Καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· Τί ὄνομά σοι; Καὶ λέγει αὐτῷ· Λεγιὼν ὄνομα μοι, ὅτι πολλοί ἐσμεν.* 10 *Καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας.* 11 *Ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη·* 12 *Καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες· Πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν.*

❖ ס ❖ ܩܛܛܐ

❖ ס ❖ ܦܨܠܐ

1 ܘܐܬܘ ܥܒܪ ܒܝܡܐ ܕܛܒܪܝܐ ܠܐܪܥܐ ܕܓܪܓܣܝ. 2 ܘܟܕ ܢܦܩ ܥܠ ܐܪܥܐ ܐܬܪܥܝ ܠܗ ܡܢ ܒܝܬ ܩܒܪܐ ܓܒܪܐ ܒܪܘܚ ܣܐܒ. 3 ܕܗܘ ܒܬܪ ܒܝܬ ܩܒܪܐ ܘܠܐ ܐܦ ܒܫܠܫܠܬܐ ܗܘܐ ܡܫܟܚ ܠܡܣܒܘ ܗܘ ܠܗ. 4 ܡܛܠ ܕܒܟܪ ܗܘ ܕܒܫܠܫܠܬܐ ܘܒܟܒܠܐ ܐܬܩܛܪ ܘܐܬܦܨܚ ܟܒܠܐ ܡܢ ܝܕܘܗܝ ܘܠܐ ܗܘ ܡܫܬܠܛ ܠܡܣܒܘ ܗܘ ܠܗ. 5 ܘܒܟܠ ܠܝܠܝ ܘܝܘܡܐ ܒܒܝܬ ܩܒܪܐ ܘܒܛܘܪܐ ܗܘ ܡܩܒܠ ܘܡܬܩܛܥ ܒܟܐ ܒܟܐ ܒܐܒܢܐ. 6 ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܝܫܘܥ ܡܢ ܪܚܩ ܪܗܛ ܘܣܓܕ ܠܗ. 7 ܘܩܥܐ ܒܩܠ ܪܡ ܐܡܪ ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ ܝܫܘܥ ܒܪ ܐܠܗܐ ܥܠܝܐ ܐܫܒܥ ܠܟ ܒܐܠܗܐ ܕܠܐ ܬܥܢܢܝ. 8 ܐܡܪ ܓܝܪ ܠܗ ܦܘܩ ܪܘܚܐ ܣܐܒܐ ܡܢ ܓܒܪܐ. 9 ܘܫܐܠ ܠܗ ܡܢܘ ܫܡܟ ܐܡܪ ܠܗ ܠܓܝܘܢ ܫܡܝ ܕܣܓܝܐܝܢ ܐܢܚܢܢ. 10 ܘܒܥܐ ܣܓܝ ܕܠܐ ܢܫܕܪ ܐܢܘܢ ܒܪ ܡܢ ܐܪܥܐ. 11 ܘܗܘܐ ܬܡܢ ܥܠ ܛܘܪܐ ܥܕܪܐ ܪܥܝܐ ܣܓܝ ܕܚܙܝܪܐ. 12 ܘܒܥܘ ܠܗ ܫܕܪܢ ܒܚܙܝܪܐ ܐܢ ܒܗܝ ܢܥܠ.

SEC. MARCUM, V.

CAPUT V.

1 Et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum. 2 Et exeunti ei de navi statim occurrit ei de monumentis homo in spiritu inmundo, 3 Qui domicilium habebat in monumentis, et neque catenis jam quisquam eum poterat ligare, 4 Quoniam sæpe compedibus et catenis vinctus disrupisset catenas et compedes comminuisset, et nemo poterat eum domare, 5 Et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat et clamans et concidens se lapidibus. 6 Videns autem Jesum a longe cucurrit et adoravit eum, 7 Et clamans voce magna dicit: Quid mihi et tibi, Jesu Filii Dei summi? adjuro te per Deum, ne me torqueas. 8 Dicebat enim illi: Exi spiritus inmunde ab homine. 9 Et interrogabat eum: Quod tibi nomen est? Et dicit ei: Legio nomen mihi est, quia multi sumus. 10 Et deprecabatur eum multum ne se expelleret extra regionem. 11 Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens: 12 Et deprecabantur eum spiritus dicentes: Mitte nos in porcos, ut in eos introeamus.

Digitized by Google

13 Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. Καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δισχίλιοι, καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. 14 Καὶ οἱ βόσκοντες αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός. 15 Καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν. 16 Καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. 17 Καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 18 Καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾖ. 19 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· Ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅσα ὁ Κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. 20 Καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον. 21 Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὸ πέραν πάλιν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. 22 Καὶ ἔρχεται εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ,

13 ܘܐܦܩ ܠܗܘܢ . ܘܢܦܩܘ ܪܘܚ̈ܐ ܣܝܢ̈ܐ ܘܥܠܘ ܒܟܐ ܒ̈ܟ̈ܐ . ܘܐܬܪܡܝ ܥܕܬܐ ܒ̈ܟ̈ܐ ܠܝܡܐ ܟ̈ܐ ܐܠܦ̈ܝܢ ܐ̈ܝܟ ܬܪ̈ܝܢ ܐ̈ܠܦ̈ܝܢ ܘܐܬܚܢܩܘ ܒܝܡܐ . 14 ܘܗ̈ܢܘܢ ܕܪ̈ܥܝ ܐ̈ܢܘܢ ܐ̈ܪܕ̈ܘ ܘܐ̈ܙܠ̈ܘ ܘܐ̈ܚܒ̈ܪ̈ܘ ܒܩܪ̈ܬܐ ܘܒ̈ܓ̈ܪ̈ܐ ܘܢ̈ܦ̈ܩ̈ܘ ܠܡ̈ܚܙ̈ܐ ܡܐ ܗ̈ܘܐ ܕ̈ܥܒ̈ܕ . 15 ܐ̈ܬܘ ܠܘܬ ܝ̈ܫܘܥ ܘܚ̈ܙ̈ܝܢ ܠܗ̈ܘ ܕ̈ܐܝܬ ܠܗ ܕ̈ܝܘ ܘܐ̈ܬܝܢ ܠܗ ܠܡ̈ܢ ܕ̈ܐܝܬ ܠܗ ܠܓ̈ܝܘܢ ܘܕ̈ܚܠ̈ ܘ̈ܫܪ̈ܐ ܘ̈ܕ̈ܚ̈ܠ̈ . 16 ܘ̈ܚ̈ܙ̈ܝ ܠܗ̈ܘ ܕ̈ܚ̈ܙ̈ܘ ܐ̈ܝܟ̈ ܗ̈ܘܐ ܕ̈ܥܒ̈ܕ ܠܡ̈ܢ ܕ̈ܐܝܬ ܠܗ ܠܓ̈ܝܘܢ ܘܠܥ̈ܪ̈ܘ ܒ̈ܥ̈ܪ̈ . 17 ܘ̈ܫ̈ܪ̈ܝ ܠܡ̈ܒ̈ܥ̈ܐ ܕ̈ܢ̈ܦ̈ܩ ܡ̈ܢ ܬ̈ܚ̈ܘܡ̈ܝ ܗ̈ܘ̈ܢ . 18 ܘ̈ܟ̈ܕ ܣ̈ܠ̈ܩ ܠܡ̈ܥ̈ܒ̈ܪ ܠܣ̈ܦ̈ܝܢ̈ܐ ܒ̈ܥ̈ܐ ܠ̈ܗ ܕ̈ܢ̈ܦ̈ܩ ܡ̈ܢ ܕ̈ܐܝܬ ܠܗ ܠܓ̈ܝܘܢ ܕ̈ܢ̈ܗ̈ܘܐ ܥ̈ܡ̈ܗ . 19 ܘ̈ܠ̈ܐ ܫ̈ܒ̈ܩ ܠ̈ܗ ܐ̈ܠ̈ܐ ܐ̈ܡ̈ܪ ܠ̈ܗ ܙ̈ܠ ܠܒ̈ܝܬ ܡ̈ܪ̈ܝܟ ܠ̈ܘܬ ܡ̈ܪ̈ܝܟ ܘ̈ܐ̈ܚ̈ܒ̈ܪ ܠ̈ܗ̈ܘ ܐ̈ܝܟ̈ ܡ̈ܐ ܕ̈ܥ̈ܒ̈ܕ ܠ̈ܟ ܡ̈ܪ̈ܝ ܘ̈ܪ̈ܚ̈ܡ ܠ̈ܟ . 20 ܘ̈ܐ̈ܙ̈ܠ ܘ̈ܫ̈ܪ̈ܐ ܒ̈ܕ̈ܟ̈ܦ̈ܘ̈ܠ̈ܝ ܐ̈ܝܟ̈ ܡ̈ܐ ܕ̈ܥ̈ܒ̈ܕ ܠ̈ܗ ܝ̈ܫܘܥ ܘ̈ܟ̈ܠ̈ ܐ̈ܡ̈ܪ̈ܝ ܡ̈ܬ̈ܬ̈ܕ̈ܡ̈ܪ̈ . 21 ❖ ܘ̈ܟ̈ܕ ܥ̈ܒ̈ܪ ܝ̈ܫܘܥ ܒ̈ܐ̈ܝܬ̈ ܒ̈ܥ̈ܒ̈ܪ̈ ܠ̈ܗ ܠ̈ܥ̈ܒ̈ܪ̈ ܣ̈ܓ̈ܝ ܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܘ ܠ̈ܘܬ̈ ܒ̈ܝ̈ܡ̈ܐ . 22 ܘ̈ܐ̈ܬ̈ܐ ܚ̈ܕ̈ ܡ̈ܢ ܪ̈ܫ̈ܝ ܒ̈ܝ̈ܬ̈ ܟ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܒ̈ܫ̈ܡ̈ ܝ̈ܐ̈ܝܪ̈ ܘ̈ܟ̈ܕ ܚ̈ܙ̈ܐ ܠ̈ܗ ܢ̈ܦ̈ܠ ܠ̈ܪ̈ܓ̈ܠ̈ܘ ܕ̈ܝ̈ܫ̈ܘܥ .

13 Et concessit eis statim Jesus: et exeuntes spiritus inmundi introierunt in porcos, et magno impetu grex præcipitatus est in mare ad duo milia, et suffocati sunt in mare. 14 Qui autem pascebant eos fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in agros: et egressi sunt videre quid esset facti, 15 Et veniunt ad Jesum, et vident illum qui a dæmonio vexabatur sedentem vestitum et sanæ mentis, et timuerunt. 16 Et narraverunt illis qui viderant qualiter factum esset ei qui dæmonium habuerat, et de porcis. 17 Et rogare eum cœperunt ut discederet a finibus eorum. 18 Cumque ascenderet navem, cœpit illum deprecari qui dæmonio vexatus fuerat ut esset cum illo. 19 Et non admisit eum, sed ait illi: Vade in domum tuam ad tuos, et adnuntia illis quanta tibi Dominus fecerit et misertus sit tui. 20 Et abiit et cœpit prædicare in Decapoli quanta sibi fecisset Jesus, et omnes mirabantur. 21 Et cum transcendisset Jesus in navi rursus trans fretum, convenit turba multa ad illum, et erat circa mare. 22 Et venit quidam de archesynagogis, nomine Jairus, et videns eum procidit ad pedes ejus,

Digitized by Google

23 Καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς τὰς χεῖρας αὐτῇ, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ. 24 Καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν. 25 Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα ἔτη, 26 Καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα, καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα, 27 Ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· 28 Ἔλεγεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἅψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ, σωθήσομαι. 29 Καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος. 30 Καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν· Τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; 31 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλίβοντά σε, καὶ λέγεις· Τίς μου ἥψατο; 32 Καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. 33 Ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ, ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 34 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρηνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου.

23 Et deprecabatur eum multum, dicens quoniam filia mea in extremis est: veni inpone manus super eam, ut salva sit et vivat. 24 Et abiit cum illo, et sequebatur eum turba multa, et comprimebant illum. 25 Et mulier quæ erat in profluvio sanguinis annis duodecim, 26 Et fuerat multa perpessa a compluribus medicis et erogaverat omnia sua, nec quicquam profecerat sed magis deterius habebat, 27 Cum audisset de Jesu, venit in turba retro et tetigit vestimentum ejus: 28 Dicebat enim quia si vel vestimentum ejus tetigero, salva ero. 29 Et confestim siccatus est fons sanguinis ejus, et sensit corpore quod sanata esset a plaga. 30 Et statim Jesus cognoscens in semet ipso virtutem quæ exierat de eo, conversus ad turbam aiebat: Quis tetigit vestimenta mea? 31 Et dicebant ei discipuli sui: Vides turbam comprimentem te, et dicis: Quis me tetigit? 32 Et circumspiciebat videre eam quæ hoc fecerat. 33 Mulier autem timens et tremens, sciens quod factum esset in se, venit et procidit ante eum et dixit ei omnem veritatem. 34 Ille autem dixit ei: Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace, et esto sana a plaga tua.

Digitized by Google

35 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; 36 Ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· Μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε. 37 Καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ' αὐτοῦ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. 38 Καὶ ἔρχονται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά, 39 Καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 40 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν πάντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον. 41 Καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· Ταλιθὰ κούμ, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε. 42 Καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα· καὶ ἐξέστησαν εὐθὺς ἐκστάσει μεγάλῃ. 43 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΚΑΙ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 2 Καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο, λέγοντες· Πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ; καὶ δυνάμεις τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γίνονται;

35 ٥٦٥ ٥٥٦ ٥٥٥٥٥٥٥ : ٥٦٥٥ ٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . 36 ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ : ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ 37 ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ : ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . 38 ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . 39 ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ . 40 ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥٥ .

3 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. 4 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 5 Καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. 6 Καὶ ἐθαύμασεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν. Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. 7 Καὶ προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, 8 Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον, μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν, 9 Ἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο χιτῶνας. 10 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. 11 Καὶ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 12 Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν ἵνα μετανοῶσιν,

3 ܠܐ ܗܠܝܢ ܗܘ ܢܓܪܐ ܒܪ ܡܪܝܡ ܐܚܘ ܕܝܥܩܘܒ ܘܝܘܣܝ ܘܝܗܘܕܐ ܘܫܡܥܘܢ : ܘܠܐ ܐܚܘܗܝ ܗܠܝܢ ܥܡܢ ܗܟܐ ܠܘܬ ܟܠ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠ ܒܗ . 4 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܕܠܝܬ ܢܒܝܐ ܕܠܝܬ ܠܗ ܝܩܪ ܐܠܐ ܒܐܪܥܗ ܘܒܒܝܬ ܐܢܫ ܐܠܐ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗܝ . 5 ܘܠܐ ܝܟܠ ܗܘ ܠܡܥܒܕ ܬܡ ܚܝܠܐ ܕܠܐ ܐܢ ܣܡ ܐܝܕܘܗܝ ܥܠ ܥܠܝܠܐ ܘܐܬܪܦܝ . 6 ܘܬܡܗ ܗܘ ܥܠ ܥܕܬܗܘܢ ܘܐܙܠ ܗܘ ܡܣܒ ܠܟܠ ܟܦܪ ܘܟܦܪ ܘܡܠܦ ❖ ܠܗܘܢ ܒܐܓܪܬܐ ܗܘ ܕܐܝܟ ܕܡܠܦ ܗܘ ܒܟܠ ܟܦܪ ܘܟܦܪ . 7 ܘܩܪܐ ܠܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܫܪܝ ܠܡܫܕܪ ܐܢܘܢ ܬܪܝܢ ܬܪܝܢ : ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠ ܪܘܚܐ ܣܐܒܐ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ ܓܘ ܒܝܬ ܐܢܫ . 8 ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܫܩܠܘܢ ܠܐܘܪܚܐ ܐܠܐ ܩܠܐ ܒܠܚܘ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܫܩܐ ܘܠܐ ܟܣܦܐ ܒܗܡܝܢܢ ܙܘܢܐ . 9 ܐܠܐ ܢܣܝܢ ܣܐܢ ܒܪܓܠܝܗܘܢ ܘܠܐ ܢܠܒܫܘܢ ܬܪܬܝ ܟܘܬܢܐ . 10 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܟܠ ܕܬܥܠܘܢ ܠܒܝܬ ܐܢܫ ܬܬܩܪܘ ܥܡ ܗܢܘܢ ܥܕ ܕܬܦܩܘܢ ܡܢ ܬܡ : 11 ܘܟܠ ܕܠܐ ܢܩܒܠܘܢ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܢܫܡܥܘܢ ܠܟܘܢ ܟܕ ܬܦܩܘܢ ܡܢ ܬܡ ܢܬܪܘ ܥܦܪܐ ܕܡܢ ܪܓܠܝܟܘܢ ܠܣܗܕܘܬܐ ܥܠܝܗܘܢ . 12 ܘܐܙܠܘ ܘܟܪܙܘ ܕܢܬܢܚܡܘ ܒܢܝ ܐܢܫܐ

3 Nonne iste est faber, filius Mariæ, frater Jacobi et Joseph et Judæ et Simonis? nonne et sorores ejus hic nobiscum sunt? Et scandalizabantur in illo. 4 Et dicebat eis Jesus quia non est propheta sine honore nisi in patria sua et in cognatione sua et in domo sua. 5 Et non poterat ibi virtutem ullam facere, nisi paucos infirmos inpositis manibus curavit. 6 Et mirabatur propter incredulitatem illorum, et circumibat castella in circuitu docens. 7 Et convocavit duodecim, et cœpit eos mittere binos, et dabat illis potestatem spirituum inmundorum, 8 Et præcepit eis ne quid tollerent in via nisi virgam tantum, non peram non panem neque in zona æs, 9 Sed calciatos sandaliis, et ne induerentur duabus tunicis. 10 Et dicebat eis: Quocumque introieritis in domum, illic manete donec exeatis inde. 11 Et quicumque non receperint vos nec audierint vos, exeuntes inde excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis. 12 Et exeuntes prædicabant ut pœnitentiam agerent,

Digitized by Google

13 Καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. 14 Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. 15 Ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι Ἠλείας ἐστίν. Ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης ὡς εἷς τῶν προφητῶν. 16 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης ἔλεγεν· Ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος ἠγέρθη. 17 Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν· 18 Ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ Ἡρώδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. 19 Ἡ δὲ Ἡρωδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· 20 Ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν. 21 Καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου, ὅτε Ἡρώδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς Γαλιλαίας, 22 Καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ Ἡρώδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις. Ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν τῷ κορασίῳ· Αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω σοι·

13 ܘܩܐܢ ܫܝܛܐ ܣܓܝܐܐ ܘܡܫܚܝܢ ܒܫܡܢܐ ܠܣܓܝܐ̈ ܘܐܣܝܢ ܠܗܘܢ ܒܟܠ ܫܥܐ ܘܫܦܝܢ ܠܗܘܢ ܠܟܠ ܡܟܝܢ ܘܡܪܦܝ ܠܟܠ ܡܪܥ ܘܡܟܝ ܠܟܠ ܡܟܐ ܘܡܫܦܐ ܠܟܠ ܡܫܦ ܘܡܩܝܡ ܠܟܠ ܡܩܝ ܘܡܚܝܐ ܠܟܠ ܡܚܝ ܘܡܫܪܐ ܠܟܠ ܡܫܪ ܘܡܫܠܡ ܠܟܠ ܡܫܠ ܘܡܫܠܡ ܠܟܠ ܡܫܠ ܘܡܫܠܡ ܠܟܠ ܡܫܠ

23 Καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. 24 Καὶ ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς· Τί αἰτήσωμαι; Ἡ δὲ εἶπεν· Τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος. 25 Καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· Θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῷς μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. 26 Καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν ἀθετῆσαι αὐτήν. 27 Καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 28 Καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. 29 Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθαν καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν μνημείῳ. 30 Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ ἐδίδαξαν. 31 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον, ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. 32 Καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν. 33 Καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας καὶ ἐπέγνωσαν αὐτοὺς πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς.

23 ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܡܗܝܡܢ ܐܢ ܡܕܡ ܕܬܫܐܠ ܢܬܝܗܒ ܠܟ ܐܦ ܦܠܓ ܡܠܟܘܬܝ ׃ 24 ܘܢܦܩܬ ܐܡܪܬ ܠܐܡܗ ܡܢܐ ܐܫܐܠ ׃ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܪܫܐ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ׃ 25 ܘܥܠܬ ܡܢ ܒܬܪ ܗܟܝܠ ܠܘܬ ܡܠܟܐ ܒܥܬ ܘܐܡܪܬ ׃ ܨܒܝܬ ܕܬܬܝܗܒ ܠܝ ܗܫܐ ܒܐܦ ܦܠܓ ܒܣܦܪܐ ܪܫܐ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ׃ 26 ܘܐܬܪܥܝ ܣܓܝ ܠܡܠܟܐ ܥܠ ܡܘܡܬܐ ܘܥܠ ܣܥܘܕܐ ׃ ܠܐ ܨܒܐ ܠܡܒܥܐ ܠܗ ׃ 27 ܘܫܕܪ ܡܠܟܐ ܦܪܣܝ ׃ ܘܦܩܕ ܕܢܬܝܗܒ ܪܫܗ ׃ ܘܐܙܠ ܩܛܠ ܠܗ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ׃ 28 ܘܐܬܐ ܪܫܗ ܒܣܦܪܐ ׃ ܘܝܗܒ ܠܛܠܝܬܐ ׃ ܘܛܠܝܬܐ ܝܗܒܬ ܠܐܡܗ ׃ 29 ܫܡܥܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ׃ ܘܐܬܘ ܘܢܣܒܘ ܦܓܪܗ ׃ ܘܣܝܡܘ ܒܩܒܪܐ ׃ 30 ܘܟܢܫܘ ܫܠܝܚܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ׃ ܘܐܚܘ ܠܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕܘ ܘܠܡܕܘ ׃ 31 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ ܐܬܘ ܐܢܬܘܢ ܒܟܘܢ ܠܒܪ ܠܐܬܪܐ ܣܬܝܪܐ ׃ ܘܢܢܝܚܘ ܙܥܘܪܐ ׃ ܐܝܬ ܗܘ ܓܝܪ ܣܓܝ ׃ ܕܐܬܝܢ ܘܕܡܟܝ ׃ ܘܠܐ ܐܦ ܠܣܥܘܕܐ ׃ 32 ܘܐܙܠܘ ܒܐܦ ܠܐ ܒܣܦܝܢܬܐ ׃ ܠܐܬܪܐ ܣܬܝܪܐ ׃ 33 ܘܚܙܘ ܐܢܘܢ ׃ ܣܓܝ ܕܐܙܠܝܢ ׃ ܘܝܕܥܘ ܣܓܝ ׃ ܘܡܢ ܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ׃ ܪܓܠܝ ׃ ܪܗܛܘ ׃ ܘܩܕܡܘ ׃ ܠܗܘ ׃

23 Et juravit illi quia quicquid petieris dabo tibi, licet dimidium regni mei. 24 Quæ cum exisset, dixit matri suæ: Quid petam? Et illa dixit: Caput Johannis baptistæ. 25 Cumque introisset statim cum festinatione ad regem, petivit dicens: Volo ut protinus des mihi in disco caput Johannis baptistæ. 26 Et contristatus rex propter juajurandum et propter simul recumbentes noluit eam contristare, 27 Sed misso speculatore præcepit adferri caput ejus in disco. Et decollavit eum in carcere, 28 Et attulit caput ejus in disco et dedit illud puellæ, et puella dedit matri suæ. 29 Quo audito discipuli ejus venerunt et tulerunt corpus ejus et posuerunt illud in monumento. 30 Et convenientes apostoli ad Jesum renuntiaverunt illi omnia quæ egerant et docuerant. 31 Et ait illis: Venite seorsum in desertum locum et requiescite pusillum. Erant enim qui veniebant et rediebant multi, nec manducandi spatium habebant. 32 Et ascendentes in navi abierunt in desertum locum seorsum. 33 Et viderunt eos abeuntes et cognoverunt multi, et pedestres et de omnibus civitatibus concurrerunt illuc et prævenerunt eos.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, ϛ'.

34 Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτούς, ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. 35 Καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γινομένης προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἤδη ὥρα πολλή· 36 Ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς τί φάγωσιν. 37 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· Ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων ἄρτους, καὶ δώσωμεν αὐτοῖς φαγεῖν; 38 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. Καὶ γνόντες λέγουσιν· Πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. 39 Καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. 40 Καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαί, κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα. 41 Καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς, καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. 42 Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· 43 Καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνων πληρώματα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. 44 Και ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι ἄνδρες.

❖ ○ ❖

34 ܘܢܦܩ ܚܙܐ ܣܓܝܐ ܗܘ ܥܡܐ ܘܐܬܪܚܡ ܥܠܝܗܘܢ ܕܗܘܘ ܐܝܟ ܥܢܐ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܪܥܝܐ ܘܫܪܝ ܠܡܠܦܘܬ ܠܗܘܢ ܣܓܝܐ ܡܠܐ 35 ܘܟܕ ܗܘ ܫܥܬܐ ܣܓܝܐ ܩܪܒܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܡܕܒܪܐ ܗܘ ܐܬܪܐ ܘܫܥܬܐ ܣܓܝܐ ܗܘ ܥܒܪܬ 36 ܫܕܪ ܠܗܘܢ ܕܢܙܠܘܢ ܠܟܦܪܐ ܕܣܒܒ ܘܠܩܪܝܐ ܕܣܒܒ ܘܢܙܒܢܘܢ ܠܗܘܢ ܠܡܐܟܠ ܠܚܡܐ 37 ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܒ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ ܠܡܐܟܠ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܢܐܙܠ ܢܙܒܢ ܠܗܘܢ ܕܢܐܟܠܘܢ ܠܚܡ ܒܐܠܦ ܕܝܢܪ ܘܢܬܠ ܠܗܘܢ ܠܡܐܟܠ 38 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܡ ܠܟܘܢ ܠܚܡ ܙܠܘ ܚܙܘ ܘܟܕ ܝܕܥܘ ܐܡܪܝܢ ܚܡܫ ܘܬܪܝܢ ܢܘܢܐ 39 ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܕܢܬܟܢܫܘܢ ܟܠܗܘܢ ܟܚܒܪܘ ܥܠ ܥܫܒܐ ܪܥܝܢܐ 40 ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܚܒܪ ܟܚܒܪ ܡܐܐ ܘܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ 41 ܘܣܒ ܠܚܡܐ ܚܡܫܐ ܘܬܪܝܢ ܢܘܢܐ ܘܣܠܩ ܠܥܠ ܠܫܡܝܐ ܘܒܪܟ ܘܦܪܫ ܠܚܡܐ ܘܝܗܒ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܢܣܝܡܘܢ ܩܕܡܗܘܢ ܘܬܪܝܢ ܢܘܢܐ ܦܠܓ ܠܟܠܗܘܢ 42 ܘܐܟܠܘ ܟܠܗܘܢ ܘܣܒܥܘ 43 ܘܢܣܒܘ ܬܪܥܐ ܫܬܪ ܣܠܐ ܡܠܝܢ ܡܢ ܦܬܝܬܐ ܘܡܢ ܢܘܢܐ 44 ܘܗܘ ܓܒܪܐ ܐܝܠܝܢ ܕܐܟܠܘ ܠܚܡܐ ܚܡܫܐ ܐܠܦ ܓܒܪܐ

SEC. MARCUM, VI.

34 Et exiens vidit multam turbam Jesus et misertus est super eos, quia erant sicut oves non habentes pastorem, et cœpit docere illos multa. 35 Et cum jam hora multa fieret, accesserunt discipuli ejus dicentes: Desertus est locus hic, et jam hora præterivit: 36 Dimitte illos, ut euntes in proximas villas et vicos emant sibi cibos quos manducent. 37 Et respondens ait illis: Date eis manducare. Et dixerunt ei: Euntes emamus denariis ducentis panes, et dabimus eis manducare. 38 Et dicit eis: Quot panes habetis? ite et videte. Et cum cognovissent, dicunt: Quinque, et duos pisces. 39 Et præcepit illis ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride fœnum. 40 Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. 41 Et acceptis quinque panibus et duobus piscibus intuens in cælum benedixit, et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos, et duos pisces divisit omnibus. 42 Et manducaverunt omnes et saturati sunt: 43 Et sustulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos plenos, et de piscibus. 44 Erant autem qui manducaverunt quinque milia virorum.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, ϛ΄

45 Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύει τὸν ὄχλον. 46 Καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 47 Καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. 48 Καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς, περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς· 49 Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα ἔδοξαν ὅτι φάντασμά ἐστιν, καὶ ἀνέκραξαν· 50 Πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδαν καὶ ἐταράχθησαν. Ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν, καὶ λέγει αὐτοῖς· Θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 51 Καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο. 52 Οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ' ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη. 53 Καὶ διαπεράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησαρὲτ καὶ προσωρμίσθησαν. 54 Καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν 55 Περιέδραμον ὅλην τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάττοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον ὅτι ἐστίν.

❖ ○ ❖

45 ܘܡܰܫܟܺܝܢ ܐܺܝܟ ܕܰܐܟܰܦܺܝ ܠܬܰܠܡܺܝܕܘܗܝ ܕܢܣܰܩܘ
ܠܥܰܒܪܐ ܠܒܰܝܬ ܨܰܝܕܐ ܥܕܡ ܗܘ ܕܫܰܕܪ ܠܟܽܠ ܥܡܐ : 46 ܘܟܕ ܫܰܕܪ ܠܗܘܢ ܐܙܠ ܠܛܰܪܐ ܠܡܨܠܝ : 47 ܘܟܕ ܡܛܐ ܗܘ ܒܰܪ ܒܓܘ ܝܰܡܐ ܘܗܘ ܒܰܪ ܒܝܰܒܫܐ ܒܰܪ ܒܓܘ ܝܰܡܐ : 48 ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ ܕܥܰܡܠܝܢ ܒܩܰܪܘܐ ܐܬܝ ܠܗܘܢ ܓܰܪ ܪܘܚܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܢܘܢ ܘܐܬܐ ܠܘܬܗܘܢ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܰܡܐ ܘܨܒܐ ܕܢܥܕܐ ܠܗܘܢ : 49 ܐܝܟ ܕܚܙܘܗ ܕܡܗܠܟ ܥܠ ܝܰܡܐ ܣܒܘ ܕܫܘܒܐ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܘܩܥܘ ܒܰܪ ܡܢ ܕܚܙܘܗ ܘܐܬܒܗܬܘ : 50 ܟܠܗܘܢ ܓܰܪ ܚܙܘܗ ܘܐܬܒܗܬܘ ܘܗܘ ܡܰܫܟܺܝܢ ܡܠܰܠ ܥܡܗܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܬܰܪܥܘ ܐܢܐ ܗܘ ܠܐ ܬܕܚܠܘ : 51 ܘܣܠܩ ܠܘܬܗܘܢ ܠܐܟܰܦܺܝ ܘܫܟܰܟ ܪܘܚܐ ܘܐܦ ܝܰܬܝܪ ܡܢ ܗܰܠܝܢ ܐܬܬܰܪܥܘ ܒܰܪ ܡܢ ܓܰܪ ܠܐ ܐܬܒܨܪܘ ܥܰܠ ܠܚܡܐ ܐܠܐ ܠܒܐ ܕܗܘܢ ܐܬܥܡܝ ܗܘܐ : 52 ܘܥܒܪܘ ܥܰܒܪܐ ܠܒܰܝܬ ܨܰܝܕܐ ܘܐܬܘ ܠܓܢܝܣܪ ܘܐܬܚܰܒܪܘ ܠܗ : 53 ܘܟܕ ܢܦܩܘ ܡܢ ܐܟܰܦܺܝ ܡܰܫܟܺܝܢ ܐܬܝܕܥܘ ܠܗ ܠܝܫܘܥ : 54 ܘܪܰܗܛܘ ܟܠ ܐܬܪܐ ܗܰܘ ܘܫܰܪܝܘ ܠܡܰܟܫܺܝ ܥܰܠ ܡܰܢܛܰܝ ܐܝܟ ܕܫܡܥܘ ܕܗܘ ܐܬܐ : 55 ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܟܽܠ ܐܬܪܐ ܗܰܘ ܫܰܪܝܘ ܠܡܰܟܫܺܝ ܥܰܠ ܡܰܢܛܰܝ ܐܝܟ ܕܫܡܥܘ ܕܗܘ ܐܬܐ :

SEC. MARCUM, VI.

45 Et statim coegit discipulos suos ascendere navem ut præcederent eum trans fretum ad Bethsaidam, dum ipse dimitteret populum. 46 Et cum dimisisset eos, abiit in montem orare. 47 Et cum sero esset, erat navis in medio mari, et ipse solus in terra. 48 Et videns eos laborantes in remigando, erat enim ventus contrarius eis, et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare, et volebat præterire eos. 49 At illi ut viderunt eum ambulantem super mare, putaverunt phantasma esse, et exclamaverunt: 50 Omnes enim eum viderunt et conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis et dixit illis: Confidite, ego sum, nolite timere. 51 Et ascendit ad illos in navem, et cessavit ventus: et plus magis intra se stupebant. 52 Non enim intellexerant de panibus: erat enim cor illorum obcæcatum. 53 Et cum transfretassent, pervenerunt in terram Gennesareth et applicuerunt. 54 Cumque egressi essent de navi, continuo cognoverunt eum, 55 Et percurrentes universam regionem illam cœperunt in grabattis eos qui se male habebant circumferre ubi audiebant eum esse.

Digitized by Google

56 Καὶ ὅπου ἐὰν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ εἰς πόλεις ἢ εἰς ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΚΑΙ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἱεροσολύμων. 2 Καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους, 3 Οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυκνὰ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν, κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, 4 Καὶ ἀπὸ ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν, καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν, βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων. 5 Καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς· Διατί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; 6 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἡσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται ὅτι οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ· 7 Μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

56 وحيثما دخل الى قصبات او مدن او ضياع وضعوا المرضى في الاسواق وطلبوا اليه ان يلمسوا ولو هدب ثوبه فكل من لمسه شفي ❖

❖ ا ❖ الفصل

1 واجتمع اليه الفريسيون وقوم من الكتبة قدموا من اورشليم 2 فرأوا قوما من تلاميذه يأكلون الخبز بايد دنسة اي غير مغسولة فعابوا ذلك 3 لان الفريسيين واليهود اجمعين لا يأكلون حتى يغسلوا ايديهم بالتدلك تمسكا بتقليد الشيوخ 4 ومن السوق لا يأكلون حتى يتطهروا ومن الاشياء التي تسلموها ليحفظوها غسل الكاسات والاباريق والاوعية النحاس والاسرة 5 فسأله الفريسيون والكتبة لماذا تلاميذك لا يسلكون على تقليد الشيوخ بل يأكلون الخبز بايد دنسة 6 فقال لهم حسنا تنبأ اشعيا عنكم ايها المرائون كما هو مكتوب هذا الشعب يكرمني بشفتيه واما قلبه فمبعد عني بعدا 7 وباطلا يعبدونني وهم يعلمون تعاليم هي وصايا الناس ❖

56 Et quocumque introibat in vicos vel in villas aut in civitates, in plateis ponebant infirmos, et deprecabantur eum ut vel fimbriam vestimenti ejus tangerent, et quotquot tangebant eum salvi fiebant.

CAPUT VII.

1 Et conveniunt ad eum Pharisæi et quidam de scribis, venientes ab Hierosolymis. 2 Et cum vidissent quosdam ex discipulis ejus communibus manibus, id est non lotis, manducare panes, vituperaverunt. 3 Pharisæi enim et omnes Judæi, nisi crebro laverint manus, non manducant, tenentes traditionem seniorum, 4 Et a foro nisi baptizentur non comedunt: et alia multa sunt quæ tradita sunt illis servare, baptismata calicum et urceorum et æramentorum et lectorum. 5 Et interrogant eum Pharisæi et scribæ: Quare discipuli tui non ambulant juxta traditionem seniorum, sed communibus manibus manducant panem? 6 At ille respondens dixit eis: Bene prophetavit Esaias de vobis hypocritis, sicut scriptum est: Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me: 7 In vanum autum me colunt, docentes doctrinas præcepta hominum.

Digitized by Google

8 Ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων. 9 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. 10 Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν· Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καί· Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. 11 Ὑμεῖς δὲ λέγετε· Ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· Κορβᾶν, ὅ ἐστιν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, 12 Οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί, 13 Ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε. Καὶ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. 14 Καὶ προσκαλεσάμενος πάλιν τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀκούσατέ μου πάντες καὶ σύνετε. 15 Οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται κοινῶσαι αὐτόν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. [16 Εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.] 17 Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. 18 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, 19 Ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται, καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα;

8 ܗܘ ܕܫܒܩܬܘܢ ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬ̈ܬܡܫܟܬܘܢ ܠܫܘܒܚܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܟܣ̈ܬܐ ܘܟܘܣ̈ܐ ܘܫܪ̈ܟ̈ܐ ܣ̈ܓܝ̈ܐ ܕܕܡܝܢ ܐܢܬ̈ܘܢ ܥܒ̈ܕܝܢ ܠܗ̈ܘ ܐܡ̈ܪ ܠܗ̈ܘܢ ܫܦ̈ܝܪ ܐܬ̈ܬܡܫܟܬܘܢ ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܬܢ̈ܛܪܘܢ ܫܘܒܚܐ ܕܝܠܟܘܢ 10 ܡܘܫܐ ܐܡ̈ܪ ܐܟ̈ܪܡ ܐܒܟ ܘܐܡܟ ܘܗܘ ܕܡܩܠܠ ܐܒܐ ܐܘ ܐܡܐ ܡܘܬ ܢܡܘܬ 11 ܐܢܬ̈ܘܢ ܐܡ̈ܪܝܢ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢܫ ܠܐܒܐ ܐܘ ܠܐܡܐ ܩܘܪܒܢ ܗܘ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܢ ܝܩܪ ܡܢܝ ܠܟ ܗܘ 12 ܘܠܐ ܫܒ̈ܩܬܘܢ ܠܗ ܠܡܕܡ ܠܡܥܒܕ ܠܐܒܐ ܐܘ ܠܐܡܐ 13 ܫܪ̈ܪܝܢ ܠܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܣܒ̈ܪܬܟܘܢ ܗܝ ܕܫܒ̈ܩܬܘܢ ܘܟܢ̈ܝܢ ܣ̈ܓܝ̈ܐ ܕܕܡܝܢ ܥܒ̈ܕܝܢ ܐܢܬ̈ܘܢ 14 ܘܩܪ̈ܐ ܠܟܢܫܐ ܬܘܒ ܐܡ̈ܪ ܠܗ̈ܘܢ ܫܡ̈ܥܘ ܠܝ ܟܠܗܘܢ ܘܐܬ̈ܝܕܥܘ 15 ܠܝܬ ܡܕܡ ܒܪ ܡܢ ܐܢܫܐ ܕܥܠ ܠܗ ܠܡܛܡܝܘ ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܢܦ̈ܩ ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܘ ܡܛܡܐ ܠܐܢܫܐ ܐ̈ܢ ܕܢܦ̈ܩ ܡܢ ܐܢܫܐ ܗܘ ܡܛܡܐ ܠܐܢܫܐ 16 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢ ܢܫܡܥ ܢܫܡܥ 17 ܘܟܕ ܥܠ ܒܝܬܐ ܡܢ ܟܢܫܐ ܫܐܠ̈ܘܗܝ ܬܠ̈ܡܝܕ̈ܘܗܝ ܥܠ ܦ̈ܬܓܡܐ ܗܕܐ 18 ܘܐܡ̈ܪ ܠܗ̈ܘܢ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬ̈ܘܢ ܣ̈ܟܠ̈ܝܢ ܐܬ̈ܘܢ ܠܐ ܬܕܥ̈ܝܢ ܕܟܠ ܕܥܠ ܠܐܢܫܐ ܡܢ ܒܪ ܠܐ ܡܛܡܐ ܠܗ ܠܐܢܫܐ 19 ܡܛܠ ܕܠܐ ܥܠ ܠܒܗ ܐ̈ܠܐ ܠܟܪܣܗ ܘܠܒܝܬ ܡܟܒ̈ܐ ܢܦ̈ܩ ܡܕܟܐ ܠܟܠ ܡܐܟ̈ܠܐ

8 Relinquentes enim mandata Dei tenetis traditionem hominum, baptismata urceorum et calicum, et alia similia his facitis multa. 9 Et dicebat illis: Bene irritum facitis præceptum Dei ut traditionem vestram servetis. 10 Moses enim dixit: Honora patrem tuum et matrem tuam, et: Qui maledixerit patri aut matri, morte moriatur: 11 Vos autem dicitis: Si dixerit homo patri aut matri: Corban, quod est donum, quodcumque ex me tibi profuerit, 12 Et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri, 13 Rescindentes verbum Dei per traditionem vestram quam tradidistis: et similia hujusmodi multa facitis. 14 Et advocans iterum turbam dicebat illis: Audite me omnes et intellegite. 15 Nihil est extra hominem introiens in eum quod possit eum coinquinare, sed quæ de homine procedunt, illa sunt quæ communicant hominem. 16 Si quis habet aures audiendi, audiat. 17 Et cum introisset in domum a turba, interrogabant eum discipuli ejus parabolam. 18 Et ait illis: Sic et vos inprudentes estis? non intellegitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare, 19 Quia non introit in cor ejus sed in ventrem, et in secessum exit, purgans omnes escas?

Digitized by Google

20 Ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 21 Ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται, πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, 22 Μοιχεῖαι, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός, βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· 23 Πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. 24 Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὅρια Τύρου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἠθέλησεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη λαθεῖν· 25 Ἀλλὰ εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, εἰσελθοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· 26 Ἡ δὲ γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. 27 Καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· Ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν. 28 Ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· Ναί, Κύριε· καὶ τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. 29 Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Διὰ τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγατρός σου τὸ δαιμόνιον. 30 Καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός.

20 ܐܡܪ ܗܘ ܕܡܕܡ ܕܢܦܩ ܡܢ ܓܘܐ ܗܘ ܡܠܝ ܠܐ ܡܛܢܦ ܠܒܪ ܐܢܫܐ : 21 ܡܢ ܓܘ ܠܒܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܢܦܩܝܢ ܡܚܫܒܬܐ ܒܝܫܬܐ ܡܢ ܓܘ ܠܒܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܢܦܩܝܢ ܡܚܫܒܬܐ ܒܝܫܬܐ ܙܢܝ ܓܢܒܐ ܩܛܠ ܐܢܫ ܐܚܪܢܐ ܓܢܒ ܣܟܠ ܒܝܫ ܥܝܢ ܒܝܫܐ ܓܕܦ ܣܓܝ ܛܦܫ ܒܝܫ ܪܘܚ ܒܝܫ ܓܐ

KATA MARKON, ζ, η'.

31 Καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ Σιδῶνος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Δεκαπόλεως. 32 Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν καὶ μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. 33 Καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ, 34 Καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐφφαθά, ὅ ἐστιν διανοίχθητι. 35 Καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ εὐθὺς ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. 36 Καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν. Ὅσον δὲ αὐτοῖς διεστέλλετο, αὐτοὶ μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. 37 Καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· Καλῶς πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ ἀλάλους λαλεῖν.

ΚΕΦ. η'.

1 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πόλλου ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς· 2 Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. 3 Καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ· καί τινες αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἥκασιν. 4 Καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;

❖ مز ❖ ١ ❖ معصه

31 ܘܗܘ ܒܗܦ ܡܢ ܬܚܘܡ ܨܝܕܢ ܐܬܐ ܠܝܡ ܬܒܪܝܐ ܒܝܢ ܬܚܘܡ ܕܓܠܝܠ̈ܐ ܘܒܝܢ ܬܚܘܡ ܕܕܟܦܘܠܝܣ ׃ 32 ܘܡܝܬ̈ܝܢ ܠܘܬܗ ܐܝܟܡ ܕܐܝܬ ܒܗ ܟܦܐ ܘܐܝܟܡ ܕܐܝܬ ܒܗ ܐܠܟܣܐ ܘܒܥ̈ܝܢ ܠܗ ܕܢܣܝܡ ܐܝܕܗ ܥܠܘܗܝ ׃ 33 ܘܢܣܒ ܠܗ ܡܢ ܒܝܬ ܟܢܫܐ ܠܚܘܕ̈ܝ ܘܫܕܪ ܐܨܒܥ̈ܘܗܝ ܒܐܕܢ̈ܘܗܝ ܘܒܨܩ ܘܡܫ ܒܠܫܢܗ ׃ 34 ܘܣܝܡ ܥܝܢ̈ܘܗܝ ܠܫܡܝܐ ܘܐܢܚ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܦܬܐ ׃ 35 ܘܐܬܦܬܚ ܠܗ ܫܡܥܐ ܘܐܬܚܠ ܩܛܪ̈ܐ ܕܠܫܢܗ ܘܡܠܠ ܫܦܝܪ ׃ 36 ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܠܡܢ ܕܢܐܡܪܘܢ ܠܐ ܐܠܐ ܐܦ ܐܝܟ ܕܝܬܝܪ ܦܩܕ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܝܬܝܪ ܗܘ ܡܟܪܙ ׃ 37 ܘܬܡܗ̈ܝܢ ܗܘ̈ܘ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܫܦܝܪ ܥܒܕ ܟܠ ܡܕܡ ܐܦ ܚܪ̈ܫܐ ܡܫܡܥ ܥܒܕ ܘܐܒ̈ܟܡܐ ܡܡܠܠ ׃

❖ ت ❖ صطلاه

1 ܒܗܝܢ ܝܘ̈ܡܬܐ ܬܘܒ ܟܕ ܟܢܫ ܣܓܝ̈ܐ ܘܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܐ ܕܢܐܟܠܘܢ ܩܪܐ ܠܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ 2 ܚܘܣ ܐܢܐ ܥܠ ܟܢܫܐ ܕܗܐ ܬܠܬ ܝܘ̈ܡܬܐ ܩܐܡ̈ܝܢ ܥܡܝ ܘܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܐ ܕܢܐܟܠܘܢ ׃ 3 ܘܐܢ ܫܕܪ̈ܢܝ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܨܝܡ̈ܝܢ ܠܒܝܬܗܘܢ ܢܬܟܫܠܘܢ ܒܐܘܪܚܐ ܕܐܝܬ̈ܝܢ ܓܝܪ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܪܚܩ ܐܬܘ ׃ 4 ܘܥܢܘ ܠܗ ܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܡܢ ܐܝܟܐ ܡܫܟܚ ܠܗ ܠܡܢ ܕܢܣܒܥ ܠܗܢܘܢ ܐܢܫ̈ܐ ܗܟܐ ܠܚܡ ܒܡܕܒܪܐ ׃

SEC. MARCUM, VII. VIII.

31 Et iterum exiens de finibus Tyri venit per Sidonem ad mare Galilææ inter medios fines Decapoleos. 32 Et adducant ei surdum et mutum, et deprecantur eum ut inponat illi manum. 33 Et adprehendens eum de turba seorsum misit digitos suos in auriculas, et expuens tetigit linguam ejus, 34 Et suspiciens in cælum ingemuit, et ait illi: Effetha, quod est adaperire. 35 Et statim apertæ sunt aures ejus, et solutum est vinculum linguæ ejus, et loquebatur recte. 36 Et præcepit illis ne cui dicerent: quanto autem eis præcipiebat, tanto magis plus prædicabant, 37 Et eo amplius admirabantur dicentes: Bene omnia fecit, et surdos fecit audire et mutos loqui.

CAPUT VIII.

1 In illis diebus iterum cum turba multa esset nec haberent quod manducarent, convocatis discipulis ait illis: 2 Misereor super turbam, quia ecce jam triduo sustinent me nec habent quod manducent, 3 Et si dimisero eos jejunos in domum suam, deficient in via: quidam enim ex eis de longe venerunt. 4 Et responderunt ei discipuli sui: Unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine?

Digitized by Google

5 Καὶ ἠρώτα αὐτούς· Πόσους ἔχετε ἄρτους; Οἱ δὲ εἶπαν· Ἑπτά. 6 Καὶ παραγγέλλει τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν· καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. 7 Καὶ εἶχαν ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας αὐτὰ παρέθηκεν. 8 Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. 9 Ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι· καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. 10 Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά. 11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζητεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. 12 Καὶ ἀναστενάξας τῷ πνεύματι αὐτοῦ λέγει· Τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ σημεῖον; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. 13 Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς πάλιν ἐμβὰς ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. 14 Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. 15 Καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· Ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ τῆς ζύμης Ἡρωδου. 16 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. 17 Καὶ γνοὺς λέγει αὐτοῖς· Τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε; ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν ὑμῶν;

5 ܘܫܐܠ ܐܢܘܢ ܟܡ ܠܟܘܢ ܟܦ̈ܬ̈ܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܫܒܥ ܐ ̈ ܐ ̈ ̈ ̈

18 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε, καὶ οὐ μνημονεύετε, 19 Ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, καὶ πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; Λέγουσιν αὐτῷ· Δώδεκα. 20 Ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ἤρατε; Καὶ λέγουσιν· Ἑπτά. 21 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Οὔπω συνίετε; 22 Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. 23 Καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἴ τι βλέπει. 24 Καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· Βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. 25 Εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν καὶ ἀπεκατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν δηλαυγῶς ἅπαντα. 26 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων· Μὴ εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς. 27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας Καισαρείας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς· Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; 28 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ ἄλλοι Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν. 29 Καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστός.

18 ܥܝܢܝܟ ܕܠܐ ܚܙܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܐܕܢܝܟ ܕܠܐ ܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܠܐ ܕܟܝܪܝܢ ܐܢܬܘܢ . 19 ܒܙܒܢܐ ܕܦܪܣܬ ܠܟ ܚܡܫ ܟܐܦܐ ܠܚܡܫ ܐܠܦ ܘܟܡ ܣܠܐ ܡܠܝܢ ܕܦܬܝܬܐ ܫܩܠܬܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܬܪܬܥܣܪ : 20 ܘܟܕ ܫܒܥ ܠܐܪܒܥ ܐܠܦ ܘܟܡ ܣܠ ܡܠܝܢ ܕܦܬܝܬܐ ܫܩܠܬܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܫܒܥ : 21 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܥܕܠ ܐܢܬܘܢ ܡܣܬܟܠܝܢ . 22 ܘܐܬܝܢ ܠܒܝܬ ܨܝܕܐ ܘܡܝܬܝܢ ܠܗ ܥܘܪܐ ܘܡܒܥܝܢ ܠܗ ܕܢܫܪܐ ܠܗ . 23 ܘܢܨܒ ܒܝܕ ܥܘܪܐ ܘܦܩܗ ܠܒܪ ܡܢ ܓܘ ܩܪܝܬܐ ܘܒܨܩ ܥܠ ܥܝܢܘܗܝ ܘܣܡ ܥܠܘܗܝ ܐܝܕܘܗܝ ܘܫܐܠ ܠܗ ܐܢ ܡܕܡ ܚܙܐ ܗܘ . 24 ܘܩܒܠ ܚܙܐ ܐܡܪ ܚܙܐ ܐܢܐ ܐܢܫܐ ܕܐܝܟ ܐܝܠܢܐ ܕܡܗܠܟܝܢ ܐܢܘܢ . 25 ܬܘܒ ܣܡ ܐܝܕܘܗܝ ܥܠ ܥܝܢܘܗܝ ܘܩܡ ܘܗܘܐ ܡܫܟܚ ܘܚܙܐ ܒܨܪܝܗ ܠܟܠ ܡܕܡ . 26 ܘܫܕܪ ܠܗ ܠܒܝܬܗ ܘܐܡܪ ܠܐ ܬܥܘܠ ܠܒܝܬ ܩܪܝܬܐ ܘܠܐ ܬܐܡܪ ܠܐܝܢܘܢ ❖ 27 ܘܢܦܩ ܝܫܘܥ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܠܩܣܪܝܐ ܕܦܝܠܛܘܣ ܘܒܐܘܪܚܐ ܫܐܠ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܐܡܪܝܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܐܢܐ ܐܝܬ . 28 ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܠܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܘܐܚܪܢܐ ܐܝܠܝܐ ܘܐܚܪܢܐ ܕܚܕ ܡܢ ܢܒܝܐ . 29 ܘܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܕܡܢ ܐܡܪܝܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܐܢܐ ܐܝܬ . ܥܢܐ ܫܡܥܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ .

18 Oculos habentes non videtis, et aures habentes non auditis? nec recordamini, 19 Quando quinque panes fregi in quinque milia, et quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis? Dicunt ei: Duodecim. 20 Quando et septem panes in quattuor milia, quot sportas fragmentorum tulistis? Et dicunt ei: Septem. 21 Et dicebat eis: Quomodo nondum intellegitis? 22 Et veniunt Bethsaida: et adducunt ei cæcum, et rogabant eum ut illum tangeret. 23 Et adprehendens manum cæci eduxit eum extra vicum, et expuens in oculos ejus inpositis manibus suis interrogavit eum si aliquid videret. 24 Et aspiciens ait: Video homines velut arbores ambulantes. 25 Deinde iterum inposuit manus super oculos ejus, et cœpit videre, et restitutus est ita ut videret clare omnia. 26 Et misit illum in domum suam dicens: Vade in domum tuam, et si in vicum introieris, nemini dixeris. 27 Et egressus est Jesus et discipuli ejus in castello Cæsareæ Philippi: et in via interrogabat discipulos suos dicens eis: Quem me dicunt esse homines? 28 Qui responderunt illi dicentes: Johannen baptistam, alii Heliam, alii vero quasi unum de prophetis. 29 Tunc dicit illis: Vos vero quem me dicitis esse? Respondens Petrus ait ei: Tu es Christus.

Digitized by Google

30 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. 31 Καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. 32 Καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. Καὶ προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. 33 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει· Ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. 34 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 35 Ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σώσει αὐτήν. 36 Τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; 37 Τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; 38 Ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑΙ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες ὧδε τῶν ἑστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

30 ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܠܐ ܥܠ ܗܕܐ ܒܗ. 31 ܘܫܪܝ ܠܡܠܦܘܬܗܘܢ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܥܐ ܠܡܗܘܐ ܫܓܝܐ ܘܡܬܒܕܩ ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܘܡܢ ܪܒܢܐ ܘܡܢ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܡܢ ܣܦܪܐ ܘܡܬܩܛܠ ܘܒܬܠܬ ܝܘܡܝܢ ܢܩܘܡ. 32 ܘܒܓܠܝܐ ܡܠܬܐ ܡܡܠܠ ܗܘܐ. ܘܢܨܒ ܦܛܪܘܣ ܘܫܪܝ ܠܡܓܥܪܗ. 33 ܗܘ ܕܐܬܦܢܐ ܘܚܙܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܓܥܪ ܒܦܛܪܘܣ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܙܠ ܒܬܪܝ ܣܛܢܐ ܕܠܐ ܚܟܡ ܐܢܬ ܠܡܕܥ ܠܡܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܐ ܠܡܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ. 34 ܘܩܪܐ ܠܟܢܫܐ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܨܒܐ ܒܬܪܝ ܠܡܐܙܠ ܢܟܦܪ ܠܢܦܫܗ ܘܢܣܒ ܠܨܠܒܗ ܘܢܬܒܥ ܠܝ. 35 ܡܢ ܕܨܒܐ ܢܦܫܗ ܠܡܚܝܘܗܝ ܢܐܒܕ ܠܗ ܘܡܢ ܕܐܒܕ ܢܦܫܗ ܒܓܠܠܝ ܘܒܣܒܪܬܐ ܕܫܘܒܚܐ ܗܘ ܢܫܟܚܢܗ. 36 ܡܢܘ ܓܝܪ ܢܦܥ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܕܢܫܒܚ ܠܟܠ ܥܠܡܐ ܘܢܬܚܒܠ ܠܢܦܫܗ. 37 ܐܘ ܡܢܘ ܢܬܠ ܒܪ ܐܢܫܐ ܦܘܪܩܢܐ ܥܠ ܢܦܫܗ. 38 ܗܘ ܕܢܟܦ ܒܝ ܘܒܡܠܝ ܒܗܕܐ ܕܪܗ ܒܝܫܬܐ ܘܚܛܝܬܢܝܬܐ ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܢܟܦ ܒܗ ܟܕ ܐܬܐ ܒܫܘܒܚܐ ܕܐܒܘܗܝ ܥܡ ܡܠܐܟܐ ܩܕܝܫܐ.

❖ ي ❖ صلاق

1 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܝܬ ܡܢ ܗܗܢ ܕܩܐܡܝܢ ܗܪܟܐ ܕܠܐ ܢܛܥܡܘܢ ܡܘܬܐ ܥܕ ܕܢܚܙܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܬܝܐ ܒܚܝܠܐ.

30 Et comminatus est eis ne cui dicerent de illo. 31 Et cœpit docere illos quoniam oportet filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis et occidi et post tres dies resurgere, 32 Et palam verbum loquebatur. Et adprehendens eum Petrus cœpit increpare eum. 33 Qui conversus et videns discipulos suos comminatus est Petro dicens: Vade retro me, Satana, quoniam non sapis quæ Dei sunt sed quæ sunt hominum. 34 Et convocata turba cum discipulis suis dixit eis: Si quis vult post me sequi, deneget se ipsum et tollat crucem suam, et sequatur me. 35 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam: qui autem perdiderit animam suam propter me et evangelium, salvam eam faciet. 36 Quid enim proderit homini, si lucretur mundum totum et detrimentum faciet animæ suæ? 37 Aut quid dabit homo commutationem pro anima sua? 38 Qui enim me confusus fuerit et mea verba in generatione ista adultera et peccatrice, et Filius hominis confundetur eum, cum venerit in gloria Patris sui cum angelis sanctis.

CAPUT IX.

1 Et dicebat illis: Amen dico vobis quia sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei veniens in virtute.

Digitized by Google

2 Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους, καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, 3 Καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι. 4 Καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλείας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συνλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββεί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. 6 Οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. 7 Καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἀκούετε αὐτοῦ. 8 Καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν. 9 Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ. 10 Καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συνζητοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 11 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Ὅτι λέγουσιν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; 12 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· Ἠλείας ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστάνει πάντα. Καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουθενωθῇ.

2 وبعد ستة ايام ياخذ يسوع بطرس ويعقوب ويوحنا ويصعدهم الى جبل عال منفردين وحدهم وتغير قدامهم. 3 وصارت ثيابه تلمع بيضا جدا كالثلج لا يقدر قصار على الارض ان يبيض مثل ما ابيضت. 4 وظهر لهم ايليا مع موسى وكانا يتكالمان مع يسوع. 5 فاجاب بطرس وقال ليسوع يا سيدي جيد ان نكون ههنا فلنصنع ثلاث مظال لك واحدة ولموسى واحدة ولايليا واحدة. 6 لانه لم يكن يعلم ماذا يقول لان التلاميذ كانوا قد اعتراهم خوف شديد. 7 وكانت سحابة تظللهم وصوت من السحابة قائلا هذا هو ابني الحبيب له اسمعوا. 8 وفجاة اذ تطلعوا حولهم لم يروا احدا بعد لكن يسوع وحده معهم. 9 وفيما هم نازلون من الجبل اوصاهم ان لا يحدثوا احدا بما ابصروا الا متى قام ابن الانسان من الاموات. 10 فحفظوا الكلمة لانفسهم مباحثين ما هو القيام من الاموات. 11 وسالوه قائلين ان الكتبة يقولون ان ايليا ينبغي ان ياتي اولا. 12 فاجاب وقال لهم ان ايليا ياتي اولا ويرد كل شيء وكيف هو مكتوب على ابن الانسان انه يتالم كثيرا ويرذل.

2 Et post dies sex adsumit Jesus Petrum et Jacobum et Johannem, et ducit illos in montem excelsum seorsum solus, et transfiguratus est coram ipsis: 3 Et vestimenta ejus facta sunt splendentia candida nimis velut nix, qualia fullo super terram non potest candida facere. 4 Et apparuit illis Helias cum Mose, et erant loquentes cum Jesu. 5 Et respondens Petrus ait Jesu: Rabbi, bonum est hic nos esse, et faciamus tria tabernacula, tibi unum et Mosi unum et Heliæ unum. 6 Non enim sciebat quid diceret: erant autem timore exterriti. 7 Et facta est nubes obumbrans eos, et venit vox de nube dicens: Hic est Filius meus carrisimus, audite illum. 8 Et statim circumspicientes neminem amplius viderunt nisi Jesum tantum secum. 9 Et descendentibus illis de monte, præcepit illis ne cui quæ vidissent narrarent, nisi cum Filius hominis a mortuis resurrexerit. 10 Et verbum continuerunt apud se, conquirentes quid esset: Cum a mortuis resurrexerit. 11 Et interrogabant eum dicentes: Quid ergo dicunt Pharisæi et scribæ quia Heliam oporteat venire primum? 12 Qui respondens ait illis: Helias cum venerit primo restituet omnia: et quomodo scriptum est in Filium hominis ut multa patiatur et contemnatur?

Digitized by Google

13 Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλείας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν. 14 Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συνζητοῦντας πρὸς αὐτούς. 15 Καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν. 16 Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς· Τί συνζητεῖτε πρὸς αὐτούς; 17 Καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου· Διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρός σε, ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον, 18 Καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. 19 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· Ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρός με. 20 Καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνεσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. 21 Καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ· Πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐκ παιδιόθεν· 22 Καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν· ἀλλὰ εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνῃ; πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. 24 Εὐθὺς κράξας ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου ἔλεγεν· Πιστεύω· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ.

13 ܐܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܐܠܝܐ ܐܬܐ ܘܥܒܕܘ ܠܗ ܟܡܐ ܕܨܒܘ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܥܠܝܗ . 14 ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܚܙܐ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܕܥܡܐ ܘܣܦܪܐ ܡܬܒܥܝ ܥܡܗܘܢ . 15 ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܚܙܘ ܠܗ ܬܡܗܘ ܘܕܚܠܘ ܘܪܗܛܘ ܠܩܒܠܗ ܘܣܠܡܘ ܠܗ . 16 ܘܫܐܠ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܡܬܒܥܝ ܥܡܗܘܢ . 17 ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ ܟܢܫܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܪܒܝ ܐܝܬܝܬ ܠܒܪܝ ܕܐܝܬ ܒܗ ܪܘܚܐ ܐܝܠܡ . 18 ܘܐܝܟ ܕܡܐ ܕܡܛܠ ܠܗ ܡܦܠܗ ܘܡܪܓܐ ܘܡܚܪܨ ܫܢܝܗܝ ܘܝܒܫ ܗܘ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܝܟ ܕܢܦܩܘܗܝ ܘܠܐ ܨܒܝܘ . 19 ܘܗܘ ܥܢܐ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܐܘ ܕܪ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܥܕܡܐ ܥܡܟܘܢ ܐܗܘܐ ܥܕܡܐ ܐܣܒܪ ܠܟܘܢ ܗܒܘ ܠܝ ܠܗ . 20 ܘܐܝܬܘܗܝ ܠܘܬܗ . ܘܟܕ ܚܙܗ ܡܝܕ ܪܓܙ ܠܗ ܘܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܗܘ ܡܬܓܠܓܠ ܘܡܪܓ . 21 ܘܫܐܠ ܠܐܒܘܗܝ ܟܡ ܙܒܢܐ ܗܘ ܕܗܟܢܐ ܐܬܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢ ܛܠܝܘܬܐ . 22 ܘܒܟܠ ܙܒܢ ܐܦ ܒܢܘܪܐ ܘܒܡܝܐ ܐܪܡܐ ܕܢܒܕܝܗ ܐܠܐ ܐܢ ܡܕܡ ܡܨܐ ܐܢܬ ܥܒܕ ܠܢ ܪܚܡ ܥܠܝܢ ܘܥܕܪ ܠܢ . 23 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܡܢܐ ܕܐܡܪܬ ܐܢ ܡܨܐ ܐܢܬ ܗܝܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܟܚ ܠܗܝܡܢ . 24 ܘܡܕ ܩܥܐ ܐܒܐ ܕܛܠܝܐ ܒܕܡܥܐ ܘܐܡܪ ܗܝܡܢ ܐܢܐ ܥܕܪ ܠܝ ܠܥܕܡܝ .

13 Sed dico vobis quia et Helias venit, et fecerunt illi quæcumque voluerunt, sicut scriptum est de eo. 14 Et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos et scribas conquirentes cum illis. 15 Et confestim omnis populus videns eum stupefactus est, expaverunt, et accurrentes salutabant eum. 16 Et interrogavit eos: Quid inter vos conquiritis? 17 Et respondens unus de turba dixit: Magister, attuli filium meum ad te habentem spiritum mutum, 18 Qui ubicumque eum adprehenderit adlidit eum, et spumat et stridet dentibus et arescit: et dixi discipulis tuis ut eicerent illum, et non potuerunt. 19 Qui respondens eis dicit: O generatio incredula, quamdiu apud vos ero? quamdiu vos patiar? adferte illum ad me. 20 Et adtulerunt eum. Et cum vidisset illum, statim spiritus conturbavit eum, et elisus in terram volutabatur spumans. 21 Et interrogavit patrem ejus: Quantum temporis est ex quo hoc ei accidit? At ille ait: Ab infantia: 22 Et frequenter eum et in ignem et in aquas misit ut eum perderet: sed si quid potes, adjuva nos, misertus nostri. 23 Jesus autem ait illi: Si potes credere, omnia possibilia credenti. 24 Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis aiebat: Credo, adjuva incredulitatem meam.

Digitized by Google

25 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὁ ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ· Τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. 26 Καὶ κράξας καὶ πολλὰ σπαράξας ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. 27 Ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. 28 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν ἐπηρώτων αὐτόν· Ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; 29 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ [καὶ νηστείᾳ]. 30 Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ· 31 Ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτανθεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται. 32 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 33 Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναούμ. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· Τί ἐν τῇ ὁδῷ διελογίζεσθε; 34 Οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων.

25 ܘܟܕ ܚܙܐ ܝܫܘܥ ܕܥܡܐ ܡܬܟܢܫܝܢ ܥܠܘܗܝ ܐܬܪ ܠܪܘܚܐ ܛܢܦܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܐ ܡܦܩܕ ܠܟ ܐܟܡ ܘܐܒܟܡ ܘܠܐ ܬܘܣܦ ܠܡܥܘܠ ܒܗ ܘܠܐ ܬܥܘܠ ܒܗ ܬܘܒ

35 Καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος. 36 Καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς· 37 Ὃς ἂν ἓν τῶν παιδίων τούτων δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέχηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. 38 Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· Διδάσκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν. 39 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με· 40 Ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν. 41 Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. 42 Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. 43 Καὶ ἐὰν σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. [44 Ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.] 45 Καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστίν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν [εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον].

35 ܘܝܬܒ ܩܪܐ ܠܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢ ܡܢ ܕܨܒܐ ܠܡܗܘܐ ܩܕܡܝܐ ܢܗܘܐ ܠܟܠ ܐܢܫܐ ܘܡܫܡܫ ܠܟܠ ܐܢܫܐ ܗܘ ܢܗܘܐ

[46 "Οπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.] 47 Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σε ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, 48 "Οπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. 49 Πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται, [καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται.] 50 Καλὸν τὸ ἅλα· ἐὰν δὲ τὸ ἅλα ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλα καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΚΑΙ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. 2 Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. 3 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς; 4 Οἱ δὲ εἶπαν· Ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. 5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην. 6 Ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς [ὁ θεός]· 7 "Ενεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, [καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ,] 8 Καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ.

46 Ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. 47 Quod si oculus tuus scandalizat te, eice eum: bonum est tibi luscum introire in regnum Dei, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis, 48 Ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. 49 Omnis enim igne sallietur, et omnis victima sallietur. 50 Bonum est sal: quod si sal insulsum fuerit, in quo illud condietis? Habete in vobis sal, et pacem habete inter vos.

CAPUT X.

1 ET inde exsurgens venit in fines Judææ ultra Jordanen, et conveniunt iterum turbæ ad eum, et sicut consueverat iterum docebat illos. 2 Et accedentes Pharisæi interrogabant eum si licet viro uxorem dimittere, temtantes eum. 3 At ille respondens dixit eis: Quid vobis præcepit Moses? 4 Qui dixerunt: Moses permisit libellum repudii scribere et dimittere. 5 Quibus respondens Jesus ait: Ad duritiam cordis vestri scripsit vobis præceptum istud; 6 Ab initio autem creaturæ masculum et feminam fecit eos Deus: 7 Propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem et adherebit ad uxorem suam, 8 Et erunt duo in carne una. Itaque jam non sunt duo sed una caro.

Digitized by Google

9 Ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. 10 Καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθηταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν. 11 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν· 12 Καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύσασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται. 13 Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς προσφέρουσιν. 14 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 15 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 16 Καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά. 17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδόν, προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 18 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. 19 Τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 20 Ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

9 ܡܢ ܕܐܠܗܐ ܙܘܓ ܠܐ ܢܦܪܫ ܐܢܫܐ : 10 ܘܒܒܝܬܐ ܬܘܒ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܫܐܠܘ ܥܠ ܗܕܐ . 11 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܫܕܐ ܠܐ ܐܢܬܬܗ . ܘܢܣܒ ܐܚܪܬܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܥܠ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܙܢܝܐ ܥܒܕܬ . 12 ܘܐܢ ܐܢܬܬܐ ܫܕܬ ܓܒܪܗ ܘܢܣܒ ܓܒܪܐ ܐܚܪܢܝ ܙܢܝܐ ܥܒܕ . 13 ܘܐܝܬܘ ܠܘܬܗ ܛܠܝܐ ܕܢܡܫ ܒܗܘܢ ܘܬܠܡܝܕܐ ܙܩܦܝܢ ܠܡܢ ܕܐܝܬܘ ܠܗ . 14 ܘܟܕ ܚܙܐ ܝܫܘܥ ܬܟ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܒܘܩܘ ܛܠܝܐ ܢܐܬܘܢ ܠܘܬܝ ܘܠܐ ܬܟܠܘܢ ܐܢܘܢ ܡܛܠ ܕܠܗܝܢ ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ . 15 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܕܠܐ ܢܩܒܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܠܐ ܢܥܘܠ ܒܗ . 16 ܘܚܒܫ ܒܝܕܘܗܝ ܥܠ ܗܢܘܢ ❖ ܘܒܪܟ ܠܗܘܢ . 17 ܘܟܕ ܢܦܩ ܠܐܘܪܚܐ ܪܗܛ ܚܕ ܘܟܪܥ ܠܩܕܡܘܗܝ ܘܫܐܠ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܛܒܐ ܡܐ ܐܥܒܕ ܕܐܚܐ ܚܝܐ ܥܠܡܝܐ . 18 ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܡܢܐ ܡܢ ܐܡܪ ܠܝ ܛܒ ܐܠܐ ܚܕ ܐܠܗܐ . 19 ܦܩܕܢܐ ܝܕܥܬ ܠܐ ܬܙܢܐ ܠܐ ܬܩܛܠ ܠܐ ܬܓܢܘܒ ܠܐ ܬܣܗܕ ܣܗܕܘܬܐ ܕܫܩܪܐ ܠܐ ܬܓܙܠ ܐܒܟ ܘܐܡܟ . 20 ܘܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܟܠ ܐܠܝܢ ܢܛܪܬ ܡܢ ܥܘܪܝܬܝ .

9 Quod ergo Deus junxit, homo non separet. 10 Et in domo iterum discipuli ejus de eodem interrogaverunt eum. 11 Et dicit illis: Quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit, adulterium committit super eam: 12 Et si uxor dimiserit virum suum et alii nupserit, moechatur. 13 Et offerebant illi parvulos ut tangeret illos: discipuli autem comminabantur offerentibus. 14 Quos cum videret Jesus, indigne tulit et ait illis: Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos: talium est enim regnum Dei. 15 Amen dico vobis, quisque non receperit regnum Dei velut parvulus, non intrabit in illud. 16 Et complexans eos et inponens manus super illos benedicebat eos. 17 Et cum egressus esset in viam, procurrens quidam genu flexo ante eum rogabat eum: Magister bone, quid faciam ut vitam æternam percipiam? 18 Jesus autem dixit ei: Quid me dicis bonum? nemo bonus nisi unus Deus. 19 Præcepta nosti: Ne adulteres, ne occidas, ne fureris, ne falsum testimonium dixeris, ne fraudem feceris, honora patrem tuum et matrem. 20 Et ille respondens ait: Magister, hæc omnia observavi a juventute mea.

Digitized by Google

21 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἓν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε, ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι [ἄρας τὸν σταυρόν]. 22 Ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. 23 Καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. 24 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· Τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν [τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν] εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν· 25 Εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος κελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 Οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 Ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· Παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ· πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ. 28 Ἤρξατο λέγειν ὁ Πέτρος αὐτῷ· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήκαμέν σοι. 29 Ἔφη ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου,

21 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܚܙܐ ܠܗ ܘܪܚܡ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܠܟ ܠܐ ܐܝܬ ܠܟ ܐܠܐ ܙܠ ܙܒܢ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܟ ܘܗܒ ܠܡܣܟܝܢܐ ܘܬܗܘܐ ܠܟ ܐܘܨܪܐ ܒܫܡܝܐ ܘܬܐ ܒܬܪ ܕܝ ܘܥܠ ܐܦ ܗܘ ܒܫܡܥܐ ܕܐܬܟܪܗ ܥܠ ܡܠܬܐ ܘܐܙܠ ܟܐܒ ܓܝܪ ܗܘܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܟܣܐ ܣܓܝܐܐ ܘܚܙܐ ܝܫܘܥ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܐ ܩܫܐ ܠܓܒܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܠܐ ܒܐܘܨܪ ܕܢܥܠ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܬܗܘܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܬܒܗܬܐ ܥܠ ܡܠܝܗܝ ܘܝܫܘܥ ܫܒ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܡܐ ܩܫܐ ܠܡܐ ܕܒܥܐ ܒܡܠܝ ܢܥܠ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܫܬܐ ܕܓܡܠܐ ܒܓܘ ܩܘܦ ܕܡܚܛܐ ܡܫܬܐ ܕܥܬܝܪ ܒܓܘ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܐܦ ܗܠܝܢ ܬܡܗܘ ܒܢܦܫܗܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐܢܫ ܡܢ ܝܬ ܗܘ ܕܢܬܚܝ ܒܨܝ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܥܡ ܒܢܝ ܐܢܫ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܠܐ ܥܡ ܐܠܗܐ ܓܝܪ ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܟܚ ܥܡ ܐܠܗܐ ✤ 28 ܐܡܪ ܠܗ ܟܐܦܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܐ ܚܢܢ ܫܒܩܢ ܟܠ ܡܕܡ ܘܐܬܝܢ ܒܬܪܟ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܝܬ ܕܫܒܩ ܒܝܬܐ ܐܘ ܐܚܐ ܐܘ ܐܚܬܐ ܐܘ ܐܡܐ ܐܘ ܐܒܐ ܐܘ ܒܢܐ ܐܘ ܚܩܠܐ ܡܢ ܒܕܝ ܘܡܢ ܒܕ ܣܒܪܬܐ ܕܫܡܥܬܐ ܗܕܐ

21 Jesus autem intuitus eum dilexit eum et dixit illi: Unum tibi deest: vade quæcumque habes vende et da pauperibus, et habebis thesaurum in cælo, et veni sequere me. 22 Qui contristatus in verbo abiit mærens: erat enim habens possessiones multas. 23 Et circumspiciens Jesus ait discipulis suis: Quam difficile qui pecunias habent in regnum Dei introibunt. 24 Discipuli autem obstupescebant in verbis ejus. At Jesus rursus respondens ait illis: Filioli, quam difficile est confidentes in pecuniis in regnum Dei introire. 25 Facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum Dei. 26 Qui magis admirabantur, dicentes ad semet ipsos: Et quis potest salvus fieri? 27 Et intuens illos Jesus ait: Apud homines inpossibile est, sed non apud Deum: omnia enim possibilia sunt apud Deum. 28 Cœpit Petrus ei dicere: Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te. 29 Respondens Jesus ait: Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum aut fratres aut sorores aut matrem aut patrem aut filios aut agros propter me et propter evangelium,

Digitized by Google

30 Ἐὰν μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι. 32 Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. Καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, 33 Ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, 34 Καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται. 35 Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, λέγοντες αὐτῷ· Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν σε ποιήσῃς ὑμῖν. 36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Τί θέλετέ με ποιήσω ὑμῖν; 37 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς σου ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς σου ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. 38 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. Δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; 39 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Δυνάμεθα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε·

30 ولا يقبل مئة ضعف الآن في هذا الزمان بيوتا واخوة واخوات وامهات وبنين وحقولا مع اضطهاد وفي الدهر الآتي الحياة الدائمة. 31 وكثيرون اولون يصيرون آخرين وآخرون اولين. 32 وكانوا في الطريق صاعدين الى اورشليم وكان يسوع متقدمهم وهم يتحيرون والذين يتبعونه يخافون. فاخذ الاثني عشر ايضا وابتدأ يقول لهم ما سيحدث له: 33 ها نحن صاعدون الى اورشليم وابن الانسان يسلم الى رؤساء الكهنة والكتبة فيحكمون عليه بالموت ويسلمونه الى الامم 34 فيهزأون به ويبصقون عليه ويجلدونه ويقتلونه وبعد ثلاثة ايام يقوم. 35 فتقدم اليه يعقوب ويوحنا ابنا زبدى قائلين يا معلم نريد ان تفعل لنا كل ما نطلبه. 36 فقال لهما ماذا تريدان ان افعل لكما. 37 فقالا له اعطنا ان نجلس واحد عن يمينك والآخر عن يسارك في مجدك. 38 فقال لهما يسوع لستما تعلمان ما تطلبان. أتستطيعان ان تشربا الكاس التي اشربها انا او ان تصطبغا بالصبغة التي اصطبغ بها انا. 39 فقالا له نستطيع. فقال لهما يسوع الكاس التي اشربها انا تشربانها والصبغة التي اصطبغ بها انا تصطبغان بها.

30 Qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc domos et fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutoribus, et in sæculo futuro vitam æternam. 31 Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi. 32 Erant autem in via ascendentes in Hierosolyma, et præcedebat illos Jesus, et stupebant et sequentes timebant. Et adsumens iterum duodecim cœpit illis dicere quæ essent ei eventura, 33 Quia ecce ascendimus in Hierosolyma, et Filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis, et damnabunt eum morte et tradent eum gentibus, 34 Et inludent ei et conspuent eum et flagellabunt eum, interficient eum et tertia die resurget. 35 Et accedunt ad eum Jacobus et Johannes filii Zebedæi dicentes: Magister, volumus ut quodcumque petierimus facias nobis. 36 At ille dixit eis: Quid vultis ut faciam vobis? 37 Et dixerunt: Da nobis ut unus ad dextram tuam et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. 38 Jesus autem ait eis: Nescitis quid petatis: potestis bibere calicem quem ego bibo? aut baptismum quo ego baptizor baptizari? 39 At illi dixerunt ei: Possumus. Jesus autem ait eis: Calicem quidem quem ego bibo bibetis, et baptismum quo ego baptizor baptizabimini:

Digitized by Google

40 Τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. 41 Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. 42 Καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λεγει αὐτοῖς· Οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. 43 Οὐχ οὕτως δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν· ἀλλ' ὃς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, 44 Καὶ ὃς ἂν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος. 45 Καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. 46 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερειχώ. Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερειχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτιμαῖος, τυφλὸς προσαίτης, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν. 47 Καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· Υἱὲ Δαυεὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. 48 Καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ. Ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 49 Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Φωνήσατε αὐτόν. Καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· Θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε. 50 Ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν.

40 ܕܝܡܝܢܝ ܘܫܡܐܠܝ ܠܝܬ ܐܢܐ ܕܢܬܠ ܐܠܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܬܛܝܒ̈ܝܢ ܠܗ̇ܘܢ ܗ̇ܘ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܗ̇ܘܢ ܐ̈ܠܝܢ ܕܣܒ̈ܪܝܢ ܕܫ̈ܠܝܛܝܢ ܥܠ ܥ̈ܡܡܐ ܫ̈ܠܝܛ̈ܘܬܗ̇ܘܢ ܥܠ̈ܝܗ̇ܘܢ ܘܪ̈ܒ̈ܪ̈ܒ̈ܢܐ ܫ̈ܠܝܛ̈ܢ ܥܠ̈ܝܗ̇ܘܢ 43 ܠܐ ܗ̇ܟ̈ܝ ܗ̇ܘ ܒ̈ܝܢ ܟ̈ܘ ܐ̈ܠܐ ܡܢ ܕܨܒ̈ܐ ܠܡܗ̇ܘܐ ܪ̈ܒ̈ܐ ܒ̈ܝܢ ܟ̈ܘ ܢܗ̇ܘܐ ܫ̈ܡ̈ܫ̈ܐ ܕ̈ܝܠ̈ܟ̈ܘ 44 ܘܡܢ ܕܨܒ̈ܐ ܒ̈ܝܢ ܟ̈ܘ ܠܡܗ̇ܘܐ ܩ̈ܕ̈ܡ̈ܝܐ ܢܗ̇ܘܐ ܥ̈ܒ̈ܕ̈ܟ̈ܘ 45 ܗ̇ܟ̈ܝ ܕܒ̈ܪ ܐ̈ܢܫܐ ܠܐ ܐ̈ܬܐ ܕ̈ܢܫ̈ܬ̈ܡ̈ܫ̈ ܐ̈ܠܐ ܕ̈ܢܫ̈ܡ̈ܫ̈ ܘܕ̈ܢܬܠ ܢ̈ܦ̈ܫ̈ܗ̈ ܦ̈ܪ̈ܘܩ̈ܐ ܥ̈ܠ ܣ̈ܓ̈ܝ̈ܐ ❖ 46 ܘ̈ܐ̈ܬ̈ܝ̈ ܠ̈ܐ̈ܪ̈ܝ̈ܚ̈ܘ ܘ̈ܒ̈ܡ̈ܦ̈ܩ̈ܢ̈ܐ ܡ̈ܢ ܐ̈ܪ̈ܝ̈ܚ̈ܘ ܘ̈ܬ̈ܠ̈ܡ̈ܝ̈ܕ̈ܘ̈ ܘ̈ܥ̈ܡ̈ܐ ܣ̈ܓ̈ܝ̈ܐ ܒ̈ܪ ܬ̈ܝ̈ܡ̈ܝ̈ ܒ̈ܪ̈ܬ̈ܝ̈ܡ̈ܝ̈ ܥ̈ܘܪ̈ܐ ܬ̈ܫ̈ܒ̈ܚ̈ ܠ̈ܘ̈ܬ̈ ܦ̈ܬ̈ܚ̈ܐ ❖ 47 ܘ̈ܟ̈ܕ̈ ܫ̈ܡ̈ܥ̈ ܕ̈ܝ̈ ܝ̈ܫ̈ܘ̈ ܢ̈ܨ̈ܪ̈ܝ̈ ܗ̇ܘ ܫ̈ܪ̈ܐ ❖ ❖ ❖

KATA MARKON, ι', ια'.

51 *Καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω.* 52 *Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. Καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν τῇ ὁδῷ.*

ΚΕΦ. ια'.

1 *ΚΑΙ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ εἰς Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ* 2 *Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔπω κεκάθικεν· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε.* 3 *Καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· Ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει, καὶ εὐθὺς αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε.* 4 *Καὶ ἀπῆλθον καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.* 5 *Καὶ τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· Τί ποιεῖτε λύοντες τὸν πῶλον;* 6 *Οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς.* 7 *Καὶ φέρουσιν τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν.* 8 *Καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας, κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν.*

❖ ـا ❖ ـت ❖ ـا ❖

51 إِمَّنْ كَمْ مَعْمَا مُنْا وُحَا إِلَا 51
إِنْحَمْ كَمْ . هُمْ بِهِ هُمْمُنْا إِمَّنْ
كَمْ . وَحَمْ وَاسْنَا . مَعْمَا إِمَّنْ 52
كَمْ . لَا . هُمْحَمْحَمْ إِسْكَمْ .
مَحْبِرْا إِلْبَمْ كَمْ : مَلَا هُمْ
حَاوْسْنَا ❖

❖ ـآ ❖ صطلاو

1 مَحْ جَمْ لَاوْعِكْمَا : كَلَا بِيَمْ 1
حَمْ هِمْا . مَحْمَ حُنْا كَمَا
هَوْوْا وَاتَلَا : قَرْ لِهِ جَمْ
لِكْقَبِرْمَهِ . 2 مَلَمْ كَمَحْ . 2
أَكَمْ كَمْبَلَا هُمْ بِكَمْحَكَ .
مَحْ هُمَلَا بِكَلِكَمْ إِلَمْ كَمْ :
هَمْحَسَمْ إِلَمْ كَبَلَا وَاهَبْ .
حَمْ إِنْهَا لَا وَحَحَمْ .
هَمْ إِسَلَاهَمْ . 3 مَلَا إِنْهَ تَلَمْ
كَحَمْ هُنْا كَمْبِ إِلَمْ هُوْا .
إِمَّنْ كَمْ بِكَمْنْ هُمَحْنْا . مَحْبِرْا
هَمْبِوْ كَمْ كَمْا . 4 مَلَمْكَمْ إِهْجَمْ
كَبَلَا وَاهَبْ كَلَا لِهِنْا كَحْ حَمَحْمَا .
مَحْ هُمْبِ كَمْ . 5 إِنْهَمْ جَمْ إِكَمْ
هُمُنْهَمْ إِمَّنْ كَمَحْ . هُنْا كَمْبِ
وَحَمْ إِلَمْ وَهُمْبِ كَبَلَا . 6 هَمْحَمْ بِهِ
إِمَّنْ كَمَحْ إِسْ بِحَمْ إِنْحَمْ حَمَحْ .
هَحْجَمَحْ إِنْحَمْ . 7 مَلَاسَمْحَمْ كَبَلَا
كَلِ حَمَحْ . مَلَاهَمْبَهِ حَكَمْحَمْ
هُلَاتَمْحَمْ : مَلَحْ حَكَمْحَمْ حَمَحْ .
هَهْجَلَا بِهِ مَحْهَمْ مَحْمَ نَسَلَتَمْحَمْ 8
حَاوْسْنَا . مَلَاسْتَا هَمَحْمَ مَحْمَ
هَمَحْ جَمْ إِكَتَا مَحْهَمْ حَاوْسْنَا .

SEC. MARCUM, X. XI.

51 Et respondens Jesus dixit illi: Quid vis tibi faciam? Cæcus autem dixit ei: Rabboni, ut videam. 52 Jesus autem ait illi: Vade, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur eum in viam.

CAPUT XI.

1 Et cum adpropinquarent Hierosolymæ et Bethaniæ ad montem olivarum, mittit duos ex discipulis suis 2 Et ait illis: Ite in castellum quod est contra vos, et statim introeuntes illud invenietis pullum ligatum, super quem nemo adhuc hominum sedit: solvite illum et adducite. 3 Et si quis vobis dixerit: Quid facitis? dicite quia Domino necessarius est, et continuo illum dimittet huc. 4 Et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante januam foris in bivio, et solvunt eum. 5 Et quidam de illic stantibus dicebant illis: Quid facitis solventes pullum? 6 Qui dixerunt eis sicut præceperat illis Jesus, et dimiserunt eos. 7 Et duxerunt pullum ad Jesum: et inponunt illi vestimenta sua, et sedit super eum. 8 Multi autem vestimenta sua straverunt in via, alii autem frondes cædebant de arboribus et sternebant in via.

Digitized by Google

9 Καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον· Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· 10 Εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς ἡμῶν Δαυείδ, ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. 11 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ περιβλεψάμενος πάντα, ὀψὲ ἤδη οὔσης τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. 12 Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βηθανίας ἐπείνασεν. 13 Καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἦλθεν εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα· ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. 14 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· Μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς καρπὸν φάγοι. Καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 15 Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν, 16 Καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, 17 Καὶ ἐδίδασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν; Ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν σπήλαιον λῃστῶν. 18 Καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

9 ܘܐܝܠܝܢ ܕܩܕܡ ܘܐܝܠܝܢ ܕܒܬܪ ܡܨܝܚܝܢ ܘܩܪܝܢ ܐܡܪܝܢ ܗܘܫܥܢܐ ܒܪܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘܫܥܢܐ ܒܡܪܘܡܐ 10 ܒܪܝܟ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܬܐ ܒܫܡܐ ܕܐܒܘܢ ܕܝܠܢ ܕܘܝܕ ܗܘܫܥܢܐ ܒܡܪܘܡܐ 11 ܘܥܠ ܝܪܘܫܠܡ ܥܠ ܗܝܟܠܐ ܘܟܕ ܣܒܪ ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܪܒ ܫܪܝܐ ܗܘ ܙܒܢܐ ܢܦܩ ܠܒܝܬ ܥܢܝܐ ܥܡ ܬܪܥܣܪ 12 ܘܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪ ܗܢܘ ܕܢܦܩܘ ܡܢ ܒܝܬ ܥܢܝܐ ܐܬܟܦܝ ܠܗ ܒܓܘ ܐܬܐ ܕܗܘ ܬܐܢܐ ܥܠ ܦܪܝ ܐܬܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܘܬܗ ܠܐ ܫܟܚ ܐܠܐ ܥܠܐ ܒܠܚܘܕ ܕܠܐ ܗܘ ܙܒܢ ܬܐܢܐ 13 ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܠܥܠܡ ܡܢܟ ܠܐ ܢܐܟܠ ܐܢܫ ܦܪܝ ܐܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܫܡܥܝܢ ܗܘ ܡܠܬܐ 14 ܘܐܬܝܢ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܥܠ ܗܝܟܠܐ ܟܕ ܥܠ ܠܡܦܩ ܠܗ ܠܡܛܪܕ ܠܟܠ ܕܙܒܢܝܢ ܒܗܝܟܠܐ ܠܡܙܒܢ ܘܠܡܙܒܢ ܘܠܡܚܠܦ ܣܦܣܪ ܘܠܡܬܒ ܟܘܪܣܝ ܕܡܚܠܦܝ ܟܣܦܐ ܘܟܘܪܣܝ ܕܡܙܒܢܝ ܝܘܢܐ ܐܦܟ 15 ܘܠܐ ܫܒܩ ܕܢܫܬܘ ܐܢܫ ܡܢܐ ܒܗܝܟܠܐ ܘܡܠܦ ܗܘ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܟܬܝܒ ܗܘ ܕܒܝܬܝ ܒܝܬ ܨܠܘܬܐ ܢܬܩܪܐ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܐܢܬܘܢ ܕܥܒܕܬܘܢ ܠܗ ܡܥܪܬܐ ܕܠܛܝܐ 16 ܘܫܡܥܘ ܪܫܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ ܘܒܥܝܢ ܐܝܟ ܢܒܕܘܢܝܗ ܕܕܚܠܝܢ ܗܘ ܡܢ ܕܢܫܬܘ ܟܠ ܥܡܐ ܡܬܬܕܝ ܥܠ ܬܘܟܣܗ ❖

9 Et qui præibant et qui sequebantur clamabant dicentes: Osanna, 10 Benedictus qui venit in nomine Domini, benedictum quod venit regnum patris nostri David, osanna in excelsis. 11 Et introivit Hierosolyma in templum: et circumspectis omnibus, cum jam vespere esset hora, exivit in Bethaniam cum duodecim. 12 Et alia die cum irent a Bethania, esuriit, 13 Cumque vidisset a longe ficum habentem folia, venit si quid forte inveniret in ea, et cum venisset ad eam, nihil invenit præter folia: non enim erat tempus ficorum. 14 Et respondens dixit ei: Jam non amplius in æternum quisquam fructum ex te manducet. Et audiebant discipuli ejus. 15 Et veniunt Hierosolymam. Et cum introisset templum, cœpit eicere vendentes et ementes in templo, et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit, 16 Et non sinebat ut quisquam transferret vas per templum. 17 Et docebat dicens eis: Non scriptum est quia domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus? Vos autem fecistis eam speluncam latronum. 18 Quo audito principes sacerdotum et scribæ quærebant quomodo eum perderent: timebant enim eum, quoniam universa turba admirabatur super doctrina ejus.

Digitized by Google

19 Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο, ἐξεπορεύετο ἔξω τῆς πόλεως. 20 Καὶ παραπορευόμενοι πρωὶ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν. 21 Καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· Ῥαββεί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ἔχετε πίστιν θεοῦ. 23 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ· Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύῃ ὅτι ὃ λαλεῖ γίνεται, ἔσται αὐτῷ [ὃ ἐὰν εἴπῃ]. 24 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. 25 Καὶ ὅταν στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν. [26 Εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.] 27 Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, 28 Καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; ἢ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῇς; 29 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ἐπερωτήσω ὑμᾶς ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

19 ܘܟܕ ܗܘܬ ܪܡܫܐ ܢܦܩ ܒܪ ܡܕܝܢܬܐ ׃ 20 ܘܥܒܪ ܒܨܦܪܐ ܚܙܘ ܬܐܢܬܐ ܝܒܝܫܬܐ ׃ 21 ܘܐܬܕܟܪ ܟܐܦܐ ܐܡܪ ܠܗ ܪܒܝ ܗܐ ܬܐܢܬܐ ׃ 22 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ 23 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ׃ 24 ܥܠ ܗܕܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ׃ 25 ׃ 26 ׃ 27 ׃ 28 ׃ 29 ׃

19 Et cum vespera facta esset, egrediebatur de civitate. 20 Et cum mane transirent, viderunt ficum aridam factam a radicibus. 21 Et recordatus Petrus dicit ei: Rabbi, ecce ficus cui maledixisti aruit. 22 Et respondens Jesus ait illis: Habete fidem Dei: 23 Amen dico vobis quia quicumque dixerit huic monti: Tollere et mittere in mare, et non hesitaverit in corde suo, sed crediderit quia quodcumque dixerit fiat, fiet ei. 24 Propterea dico vobis, omnia quæcumque orantes petitis, credite quia accipietis, et veniet vobis. 25 Et cum stabitis ad orandum, dimittite si quid habetis adversum aliquem, ut et Pater vester qui in cælis est dimittat vobis peccata vestra. 26 Quod si vos non dimiseritis, nec Pater vester qui in cælis est dimittet vobis peccata vestra. 27 Et veniunt rursus Hierosolymam. Et cum ambularet in templo, accedunt ad eum summi sacerdotes et scribæ et seniores. 28 Et dicunt illi: In qua potestate hæc facis? et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias? 29 Jesus autem respondens ait illis: Interrogabo vos et ego unum verbum, et respondete mihi, et dicam vobis in qua potestate hæc faciam.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, ια', ιβ'.

30 Τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; ἀποκρίθητέ μοι. 31 Καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· Ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; 32 Ἀλλὰ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν. 33 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· Οὐκ οἴδαμεν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΚΑΙ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λαλεῖν. Ἀμπελῶνα ἄνθρωπος ἐφύτευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 2 Καὶ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος· 3 Καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν. 4 Καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον· κἀκεῖνον ἐκεφαλίωσαν καὶ ἠτίμασαν. 5 Καὶ ἄλλον ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτέννοντες. 6 Ἔτι ἕνα εἶχεν υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

ܡܫܝܚܐ ✤ ܠ ✤ ܡܐ

30 ܡܥܡܕܐ ܕܝܘܚܢܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘܐ ܐܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܒܘ ܠܝ ܦܘܪܩܢܐ. 31 ܘܗܢܘܢ ܚܫܒܘ ܒܢܦܫܬܗܘܢ ܐܡܪܝܢ ܐܢ ܢܐܡܪ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘܐ ܢܐܡܪ ܠܢ ܠܡܐ ܠܐ ܗܝܡܢܬܘܢ ܒܗ. 32 ܐܠܐ ܢܐܡܪ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܘܐ ܕܚܠܘ ܡܢ ܥܡܐ ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܠܝܘܚܢܢ ܕܒܪܗ ܢܒܝܐ ܗܘ. 33 ܘܥܢܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܝܫܘܥ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ. ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܒܐܝܢܐ ܫܘܠܛܢܐ ܗܠܝܢ ܐܥܒܕ ܐܢܐ ✤

ܟܦܠ ✤ ܒ

1 ܘܫܪܝ ܠܡܡܠܠ ܠܗܘܢ ܒܡܬܠܐ. ܟܪܡܐ ܢܨܒ ܓܒܪܐ ܘܓܕܪ ܒܗ ܓܘܕܐ ܘܚܦܪ ܒܝܪܐ ܘܒܢܐ ܡܓܕܠܐ ܘܐܓܪܗ ܠܐܝܟܪܐ ܘܐܙܠ ܠܐܪܚܐ. 2 ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܐܝܟܪܐ ܒܥܕܢܐ ܥܒܕܐ ܕܢܣܒ ܡܢ ܐܝܟܪܐ ܡܢ ܦܪܝ ܟܪܡܐ. 3 ܘܐܚܕܘ ܗܘ ܘܟܒܫܘ ܘܫܕܪܘ ܠܝܬ ܠܗ. 4 ܘܬܘܒ ܫܕܪ ܠܘܬܗܘܢ ܥܒܕܐ ܐܚܪܢܐ ܘܒܙܥܘ ܒܪܝܫܗ ܘܐܟܠܡܘ ܠܗ. 5 ܘܬܘܒ ܫܕܪ ܐܚܪܢܐ ܘܩܛܠܘ ܗܘ ܘܣܓܝܐ ܐܚܪܢܐ ܕܡܢܗܘܢ ܗܘ ܕܡܟܘ ܘܗܘ ܕܩܛܠܘ. 6 ܥܕ ܗܫ ܠܗ ܚܕ ܒܪ ܝܚܝܕ ܘܚܒܝܒ ܠܗ ܗܘ ܫܕܪ ܐܦ ܗܘ ܐܘܬܪ ܠܘܬܗܘܢ ܐܡܪ ܕܢܗܘܐ ܕܡܟ ܠܒܪܝ. 7 ܐܠܐ ܐܝܟܪܐ ܗܢܘܢ ܐܡܪܝܢ ܒܝܢܬܗܘܢ ܗܢܐ ܗܘ ܝܪܬܐ ܬܐ ܢܩܛܠܘܗܝ ܘܬܗܘܐ ܝܪܬܬܐ ܠܢ.

SEC. MARCUM, XI. XII.

30 Baptismum Johannis de cælo erat an ex hominibus? respondete mihi. 31 At illi cogitabant secum dicentes: Si dixerimus: De cælo, dicet: Quare ergo non credidistis ei? 32 Si dixerimus: Ex hominibus, timebant populum: omnes enim habebant Johannem quia vere propheta esset. 33 Et respondentes dicunt Jesu: Nescimus. Respondens Jesus ait illis: Neque ego dico vobis in qua potestate hæc faciam.

CAPUT XII.

1 Et cœpit illis in parabolis loqui. Vineam pastinavit homo, et circumdedit sæpem et fodit lacum et ædificavit turrem, et locavit eam agricolis, et peregre profectus est. 2 Et misit ad agricolas in tempore servum ut ab agricolis acciperet de fructu vineæ: 3 Qui adprehensum eum ceciderunt et dimiserunt vacuum. 4 Et iterum misit ad illos alium servum: et illum in capite vulneraverunt et contumeliis affecerunt. 5 Et rursum alium misit: et illum occiderunt, et plures alios, quosdam cædentes, alios vero occidentes. 6 Adhuc ergo unum habens filium carissimum et illum misit ad eos novissimum, dicens quia reverebuntur filium meum.

Digitized by Google

7 Ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶπαν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία. 8 Καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. 9 Τί ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. 10 Οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· 11 Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν; 12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν. Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. 13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἡρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. 14 Καὶ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν κῆνσον Καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν; 15 Ὁ δὲ ἰδὼν αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· Τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω. 16 Οἱ δὲ ἤνεγκαν. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Καίσαρος. 17 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Τὰ Καίσαρος ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. Καὶ ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ. 18 Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες·

7 ܘܐܡܪܝܢ ܗܠܝܢ ܒܥܠܐ ܠܚܕܕܐ ܗܕܐ ܗܘ ܝܪܬܐ ܢܐܬܐ ܢܩܛܠܝܘܗܝ ܘܢܗܘܐ ܠܢ ܝܪܬܘܬܗ 8 ܘܢܣܒܘ ܘܩܛܠܘܗܝ ܘܢܦܩܘ ܠܗ ܒܪ ܡܢ ܟܪܡܐ 9 ܡܢܐ ܗܘ ܥܒܕ ܒܥܠ ܟܪܡܐ ܐܬܐ ܘܢܒܕ ܠܓܒܪܐ ܘܢܬܠ ܟܪܡܐ ܠܐܚܪܢܐ 10 ܘܠܐ ܟܬܒܬܐ ܗܕܐ ܩܪܝܬܘܢ ܕܐܠܝܢ ܕܒܢܝ ܐܒܢܐ ܕܣܠܩܘ ܗܘ ܗܘܐ ܠܪܝܫ ܙܘܝܬܐ 11 ܡܢ ܡܪܝܐ ܗܘܬ ܗܕܐ ܘܗܝ ܬܡܝܗܐ ܒܥܝܢܝܢ 12 ܘܒܥܘ ܠܡܐܚܕܘܗܝ ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܟܢܫܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܘ ܡܬܠܐ ܕܐܡܪ ܘܫܒܩܘ ܠܗ ܘܐܙܠܘ 13 ܘܫܕܪܝܢ ܠܘܬܗ ܐܢܫܝܢ ܡܢ ܦܪܝܫܐܝܐ ܘܡܢ ܗܪܘܕܝܢܐ ܕܢܨܝܕܘܗܝ ܒܡܠܬܐ 14 ܘܐܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܒܝ ܝܕܥܝܢ ܕܫܪܪ ܐܢܬ ܘܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܟ ܡܕܡ ܐܦ ܠܐ ܡܣܬܟܠ ܐܢܬ ܠܦܓܪܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫ ܐܠܐ ܐܘܪܚܐ ܕܐܠܗܐ ܒܫܪܪܐ ܡܠܦ ܐܢܬ ܗܠ ܫܪܝ ܠܡܬܠ ܩܝܣܪ ܢܬܠ ܐܘ ܠܐ ܢܬܠ 15 ܗܘ ܕܝܕܥ ܙܝܘܦܗܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܡܢܣܝܢ ܠܝ ܐܝܬܘ ܠܝ ܕܝܢܪܐ ܕܐܚܙܐ 16 ܘܐܝܬܘ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܝܠܡܢ ܕܝܢܐ ܗܕܐ ܘܟܬܒܬܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܩܝܣܪ 17 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܒܘ ܠܩܝܣܪ ܕܩܝܣܪ ܘܠܐܠܗܐ ܕܐܠܗܐ ܘܬܡܗܘ ܥܠܘܗܝ 18 ܘܐܬܘ ܨܕܘܩܝܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܘܫܐܠܘܗܝ

7 Coloni autem dixerunt ad invicem: Hic est heres: venite occidamus eum, et nostra erit hereditas. 8 Et apprehendentes eum occiderunt et ejecerunt extra vineam. 9 Quid ergo faciet Dominus vineæ? Veniet et perdet colonos, et dabit vineam aliis. 10 Nec scripturam hanc legistis: Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli: 11 A Domino factum est istud et est admirabile in oculis nostris? 12 Et quærebant eum tenere, et timuerunt turbam: cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit. Et relicto eo abierunt. 13 Et mittunt ad eum quosdam ex Pharisæis et Herodianis ut eum caperent in verbo. 14 Qui venientes dicunt ei: Magister, scimus quia verax es et non curas quemquam: nec enim vides in faciem hominis, sed in veritate viam Domini doces: licet dari tributum Cæsari, an non dabimus? 15 Qui sciens versutiam eorum ait illis: Quid me temtatis? adferte mihi denarium ut videam. 16 At illi attulerunt. Et ait illis: Cujus est imago hæc et inscriptio? Dicunt illi: Cæsaris. 17 Respondens autem Jesus dixit illis: Reddite igitur quæ sunt Cæsaris Cæsari, et quæ sunt Dei Deo. Et mirabantur super eo. 18 Et venerunt ad eum Sadducæi, qui dicunt resurrectionem non esse, et interrogabant eum dicentes:

Digitized by Google

19 Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. 20 Ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. 21 Καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν μὴ καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· 22 Καὶ οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. Ἔσχατον πάντων καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 23 Ἐν τῇ ἀναστάσει, ὅταν ἀναστῶσιν, τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 24 Ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ; 25 Ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 26 Περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων· Ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; 27 Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων, πολὺ πλανᾶσθε. 28 Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συνζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; 29 Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρώτη ἐστίν· Ἄκουε Ἰσραήλ, Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Κύριος εἷς ἐστίν,

19 ܡܠܦܢ ܡܘܫܐ ܟܬܒ ܠܢ ܕܐܢ ܐܚ ܠܐܝܫ ܡܬ ܘܫܒܩ ܐܢܬܬܗ ܘܠܐ ܫܒܩ ܒܢܝܢ ܢܣܒ ܐܚܘ ܐܢܬܬܗ ܘܢܩܝܡ ܙܪܥ ܠܐܚܘ . 20 ܫܒܥܐ ܐܚܝܢ ܗܘܘ ܘܩܕܡܝܐ ܢܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܡܝܬ ܘܠܐ ܫܒܩ ܒܢܝܢ . 21 ܘܬܢܝܐ ܢܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܡܝܬ ܘܐܦ ܗܘ ܠܐ ܫܒܩ ܒܢܝܢ . ܘܬܠܝܬܝܐ ܗܟܢܐ . 22 ܘܢܣܒܘ ܐܢܬܬܐ ܗܟܢܐ ܫܒܥܐ ܘܠܐ ܫܒܩܘ ܒܢܝܢ . ܒܣܘܦ ܐܢܬܬܐ ܐܦ ܗܝ ܡܝܬܬ . 23 ܒܩܝܡܬܐ ܗܟܝ ܡܬܩܡܝܢ ܡܢ ܗܢܘܢ ܬܗܘܐ ܐܢܬܬܐ ܕܫܒܥܐ ܐܢܘܢ ܐܬܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ . 24 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܠܐ ܗܟܝ ܛܥܝܬܘܢ ܕܠܐ ܝܕܥܬܘܢ ܟܬܒܐ ܘܠܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ : 25 ܡܛܠ ܕܟܕ ܡܬܩܡܝܢ ܡܢ ܡܝܬܐ ܠܐ ܢܣܒܝܢ ܘܠܐ ܢܬܢܣܒܘܢ ܐܠܐ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܡܠܐܟܐ ܕܒܫܡܝܐ ܗܢܘܢ . 26 ܘܥܠ ܕܡܝܬܐ ܕܩܡ ܠܐ ܩܪܝܬܘܢ ܒܣܦܪܐ ܕܡܘܫܐ ܒܣܢܐ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܠܗ ܐܒܪܗܡ ܘܐܠܗ ܐܝܣܚܩ ܘܐܠܗ ܝܥܩܘܒ ; 27 ܠܐ ܗܘ ܐܠܗ ܡܝܬܐ ܐܠܐ ܐܠܗ ܚܝܐ . ܗܟܝ ܣܓܝ ܐܢܬܘܢ ܛܥܝܬܘܢ . 28 ❖ ܘܩܪܒ ܚܕ ܡܢ ܣܦܪܐ ܘܫܡܥ ܠܗܘܢ ܕܫܐܠ ܐܢܘܢ ܘܚܙܐ ܕܫܦܝܪ ܐܬܝܒ ܠܗܘܢ ܫܐܠ ܠܗ ܐܝܬܝ ܩܕܡܝܬܐ ܡܢ ܟܠ ܦܘܩܕܢܐ . 29 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܩܕܡܝܬܐ ܗܝ ܫܡܥ ܝܫܪܝܠ ܡܪܢ ܐܠܗܢ ܡܪܢ ܚܕ ܗܘ .

19 Magister, Moses nobis scripsit ut si cujus frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem et filios non reliquerit, accipiat frater ejus uxorem ipsius et resuscitet semen fratri suo. 20 Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem, et mortuus est non relicto semine: 21 Et secundus accepit eam et mortuus est, et nec iste reliquit semen: et tertius similiter. 22 Et acceperunt eam similiter septem et non reliquerunt semen: novissima omnium defuncta est mulier. 23 In resurrectione ergo cum resurrexerint, cujus de his erit uxor? septem enim habuerunt eam uxorem. 24 Et respondens Jesus ait illis: Non ideo erratis non scientes scripturas neque virtutem Dei? 25 Cum enim a mortuis resurrexerint, neque nubent neque nubentur, sed sunt sicut angeli in cælis. 26 De mortuis autem, quod resurgant, non legistis in libro Mosi super rubum quomodo dixerit illi Deus inquiens: Ego sum Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Jacob? 27 Non est Deus mortuorum sed vivorum. Vos ergo multum erratis. 28 Et accessit unus de scribis, qui audierat illos conquirentes, et videns quoniam bene illis responderit, interrogavit eum quod esset primum omnium mandatum. 29 Jesus autem respondit ei quia primum omnium mandatum est: Audi Israhel, Dominus Deus noster Deus unus est,

Digitized by Google

30 Καὶ ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου. 31 Δευτέρα αὕτη· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. 32 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστὶν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ. 33 Καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν περισσότερόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν θυσιῶν. 34 Καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· Πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς Δαυεὶδ ἐστιν; 36 Αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σοῦ. 37 Αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν αὐτοῦ ἐστὶν υἱός; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. 38 Καὶ ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· Βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς 39 Καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις·

30 ܘܬܚܘܒ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܠܒܟ ܘܒܟܠ ܢܦܫܟ ܘܒܟܠ ܚܝܠܟ ܘܒܟܠ ܣܥܪܟ. ܗܢܐ ܩܕܡܝܐ ܦܩܕܢܐ. 31 ܘܬܢܝܬܐ ܕܕܡܝܐ ܗܝ ܕܬܚܘܒ ܠܚܒܪܟ ܐܝܟ ܢܦܫܟ. ܠܝܬ ܐܚܪܢܐ ܪܒܐ ܡܢ ܐܠܝܢ. 32 ܐܡܪ ܠܗ ܣܦܪܝܐ ܫܦܝܪ ܐܡܪܬ ܡܪܝ ܒܫܪܪܐ ܕܐܡܪܬ ܕܚܕ ܗܘ ܘܠܝܬ ܐܚܪܢ ܐܠܐ ܗܘ. 33 ܘܕܬܚܘܒ ܠܗ ܒܟܠ ܠܒܐ ܘܒܟܠ ܡܕܥ ܘܒܟܠ ܚܝܠ ܘܒܟܠ ܥܬܪ ܘܕܬܚܘܒ ܠܚܒܪ ܐܝܟ ܢܦܫ ܐܝܬ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠ ܩܘܪܒܢ ܘܕܒܚ. 34 ܘܝܫܘܥ ܕܚܙܐ ܕܫܦܝܪ ܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܪܚܩ ܐܢܬ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ. ܘܠܐ ܐܝܬ ܐܢܫ ܕܢܫܐܠ ܠܗ ܒܥܕ ܡܠܬܐ. 35 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܕ ܡܠܦ ܒܗܝܟܠܐ ܐܝܟ ܐܡܪܝܢ ܣܦܪܝܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܪ ܕܘܝܕ ܗܘ. 36 ܗܘ ܕܘܝܕ ܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܐܡܪ ܐܡܪ ܡܪܝ ܠܡܪܝ ܬܘܒ ܝܬܒ ܡܢ ܝܡܝܢ ܥܕ ܐܣܝܡ ܐܝܒܝܟ ܬܘܒ ܠܬܪܥ ܪܓܠܝܟ. 37 ܗܘ ܕܘܝܕ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܘܐܝܟ ܗܘ ܒܪܗ. ܘܣܓܝ ܥܡܐ ܫܡܥܘ ܠܗ ܒܣܝܡܘ. 38 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܬܠܡܝܕܘܬܗ ܙܕܩܘ ܡܢ ܣܦܪܝܐ ܕܨܒܝܢ ܕܢܗܘܘܢ ܒܠܒܘܫܐ ܘܢܬܫܠܡܘܢ ܒܫܘܩܐ. 39 ܘܒܟܢܘܫܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܒܡܬܝ ܟܢܫܐ ܘܒܣܥܘܕܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܒܣܥܘܕ ܪܒܢܐ.

30 Et diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua. Hoc est primum mandatum. 31 Secundum autem simile est illi: Diliges proximum tuum tamquam te ipsum. Majus horum aliud mandatum non est. 32 Et ait illi scriba: Bene, magister, in veritate dixisti quia unus est et non est alius præter eum: 33 Et ut diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine, et diligere proximum tamquam se ipsum majus est omnibus holocaustomatibus et sacrificiis. 34 Jesus autem videns quod sapienter respondisset, dixit illi: Non es longe a regno Dei. Et nemo jam audebat eum interrogare. 35 Et respondens Jesus dicebat docens in templo: Quomodo dicunt scribæ Christum filium esse David? 36 Ipse enim David dicit in Spiritu sancto: Dixit Dominus domino meo: Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. 37 Ipse ergo David dicit eum dominum, et unde est filius ejus? Et multa turba eum libenter audivit. 38 Et dicebat eis in doctrina sua: Cavete a scribis, qui volunt in stolis ambulare et salutari in foro, 39 Et in primis cathedris sedere in synagogis et primos discubitus in cænis:

Digitized by Google

KATA MAPKON, ιβ', ιγ'.

40 Οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα. 41 Καὶ καθίσας κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ πλούσιοι ἔβαλλον πολλά, 42 Καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης. 43 Καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· 44 Πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΚΑΙ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ, λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· Διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. 2 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. 3 Καὶ καθημένου αὐτοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας· 4 Εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντελεῖσθαι πάντα;

❖ ܟ ❖ ܟ ❖ ܡ

40 ܐܝܬܝܢ ܕܐܟܠܝܢ ܒܝܬܐ ܕܐܪܡܠܬܐ : ܘܒܐܦܝ ܐܪܟܐ ܨܠܝܬܢ ܡܩܒܠܝܢ . ܗܠܝܢ ܢܣܒܘܢ ܕܝܢܐ ❖ 41 ܘܝܬܒ ܝܫܘܥ ܡܢ ܩܕܡ ܒܝܬ ܓܙܘܦܘܠܩܝܘܢ ܘܚܙܐ ܠܗ ܐܝܟ ܕܡ ܥܡܐ ܡܪܡܝܢ ܢܚܐܫܐ ܒܓܙܘܦܘܠܩܝܘܢ : ܘܥܕܪ̈ܐ ܣܓ̈ܝܐ ܡܪܡܝܢ ܣܓ̈ܝ . 42 ܘܐܬܬ ܐܪܡܠܬܐ ܚܕܬ ܡܣܟ̈ܝܢܬܐ ܘܐܪܡܝܬ ܬܪ̈ܝܢ ܡܥܘ̈ܬܐ ܕܗܘ ܩܘܕܪܢܛܝܣ . 43 ܘܩܪܐ ܠܬܠܡܝܕ̈ܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܪܡܠܬܐ ܗܕܐ ܡܣܟ̈ܝܢܬܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠ ܐܢ̈ܫ̈ܐ ܗܠܝܢ ܕܡ̈ܛܘ ܠܓܙܘܦܘܠܩܝܘܢ : 44 ܡܛܠ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢ ܡܐ ܕܝܬܝܪ ܠܗܘܢ ܡ̈ܛܘ ܠܗ̈ܝ ܐܝܟ ܕܡ ܐܝܬ ܠܗ̈ܝ ܐܪܡܠܬܐ ܗܕܐ ܡܣܟ̈ܝܢܬܐ ܡ̈ܛܘ ܠܗ̈ܝ ❖

❖ ܟ̈ ❖ ܐ

1 ܘܟܕ ܢܦܩ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕ̈ܘܗܝ . ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܚܙܐ ܡܢ ܐ̈ܒ̈ܢ ܐ̈ܒ̈ܢ ܘܡܢ ܒ̈ܢ̈ܝ̈ܢ ܒ̈ܢ̈ܝ̈ܢ . 2 ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܠܗ ܚܙܐ ܐܢܬ ܗ̈ܠ̈ܝܢ ܒ̈ܢ̈ܝ̈ܢ ܪ̈ܒ̈ܪ̈ܒ̈ܢ̈ܝ̈ܢ ܐ̈ܠ ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܐܒܢ ܥܠ ܐܒܢ ܕܠܐ ܢܬܬܪ . 3 ܘܟܕ ܝܬܒ ܒܛܘܪ ܙܝܬ̈ܐ ܩܕܡ ܗܝܟܠܐ ܫܐܠܘܗܝ ܠܚܘܕ̈ܐ ܟܐܦܐ ܘܝܥܩܘܒ ܘܝܘܚܢܢ ܘܐܢܕܪܝ : 4 ܐܡܪ ܠܢ ܐܡܬܝ ܢܗܘܝܢ ܗ̈ܠ̈ܝܢ ܘܡܢܐ ܗܘ ܐ̈ܬ̈ܘ ܕܬܬܓܡܪܢ ܟܠ ܗ̈ܠ̈ܝܢ .

SEC. MARCUM, XII. XIII.

40 Qui devorant domos viduarum sub obtentu prolixæ orationis, hi accipient prolixius judicium. 41 Et sedens Jesus contra gazophylacium aspiciebat quomodo turba jactaret æs in gazophylacium, et multi divites jactabant multa: 42 Cum venisset autem una vidua pauper, misit duo minuta, quod est quadrans. 43 Et convocans discipulos suos ait illis: Amen dico vobis quoniam vidua hæc pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazophylacium: 44 Omnes enim ex eo quod abundabat illis miserunt, hæc vero de pænuria sua omnia quæ habuit misit, totum victum suum.

CAPUT XIII.

1 Et cum egrederetur de templo, ait illi unus ex discipulis suis: Magister, aspice quales lapides et quales structuræ. 2 Et respondens Jesus ait illi: Vides has omnes magnas ædificationes? non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur. 3 Et cum sederet in montem olivarum contra templum, interrogabant eum separatim Petrus et Jacobus et Johannes et Andreas: 4 Dic nobis quando ista fient? et quod signum erit quando hæc omnia incipient consummari?

Digitized by Google

5 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς· Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. 6 Πολλοὶ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου, λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. 7 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· δεῖ γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. 8 Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, ἔσονται λιμοὶ [καὶ ταραχαί]. 9 Ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα. Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. 10 Καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. 11 Καὶ ὅταν ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, 12 Καὶ παραδώσει ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. 13 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. 14 Ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη,

5 Et respondens Jesus cœpit dicere illis: Videte ne quis vos seducat: 6 Multi enim venient in nomine meo, dicentes quia ego sum, et multos seducent. 7 Cum audieritis autem bella et opiniones bellorum, ne timueritis: oportet enim fieri; sed nondum finis. 8 Exsurget autem gens contra gentem et regnum super regnum, et erunt terræ motus per loca et fames. Initium dolorum hæc. 9 Videte autem vosmet ipsos: tradent enim vos conciliis, et in synagogis vapulabitis, et ante præsides et reges stabitis propter me, in testimonium illis. 10 Et in omnes gentes primum oportet prædicari evangelium. 11 Et cum duxerint vos tradentes, nolite præcogitare quid loquamini, sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini: non enim estis vos loquentes sed Spiritus Sanctus. 12 Tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium, et consurgent filii in parentes et morte adficient eos, 13 Et eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem sustinuerit in finem, hic salvus erit. 14 Cum autem videritis abominationem desolationis stantem ubi non debet, qui legit intellegat, tunc qui in Judæa sunt fugiant in montes,

Digitized by Google

15 Ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω μηδὲ εἰσελθάτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, 16 Καὶ ὁ εἰς τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. 17 Οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 18 Προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος. 19 Ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις, οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἣν ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. 20 Καὶ εἰ μὴ ἐκολόβωσεν Κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. 21 Καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· Ἴδε ὧδε ὁ Χριστός, ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε. 22 Ἐγερθήσονται δὲ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ ποιήσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, τοὺς ἐκλεκτούς. 23 Τμεῖς δὲ βλέπετε· προείρηκα ὑμῖν πάντα. 24 Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, 25 Καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται. 26 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. 27 Καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. 28 Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν. Ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·

15 ܘܡܢ ܕܥܠ ܓܓܐ ܠܐ ܢܬܐ ܘܠܐ ܢܥܘܠ ܠܡܫܩܠ ܡܕܡ ܡܢ ܒܝܬܗ . 16 ܘܡܢ ܕܒܚܩܠ ܠܐ ܢܗܦܟ ܠܐܚܪ ܠܡܫܩܠ ܠܒܘܫܗ . 17 ܘܐܘܝ ܠܝܠܝܬ ܒܒܛܢܐ ܘܡܝܠܕܬ ܒܗܢܘܢ ܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ . 18 ܘܨܠܘ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܒܣܬܘ . 19 ܕܢܗܘܢ ܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܥܩܬܐ ܕܠܐ ܗܘܬ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܕܒܪܝܬܐ ܕܒܪܐ ܐܠܗܐ ܥܕ ܗܫܐ ܘܠܐ ܢܗܘܐ . 20 ܘܐܠܘ ܠܐ ܩܨܪ ܡܪܝܐ ܝܘܡܬܐ ܠܐ ܐܬܫܙܒ ܟܠ ܒܣܪ ܐܠܐ ܡܛܠ ܒܪܝܪܐ ܕܒܪ ܒܗܢ ܩܨܪ ܝܘܡܬܐ . 21 ܘܗܫܐ ܐܢ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܐܢܫ ܗܐ ܡܫܝܚܐ ܗܐ ܬܡܢ ܠܐ ܬܗܝܡܢܘܢ . 22 ܕܢܩܘܡܘܢ ܓܕ ܫܩܪܐ ܡܫܝܚܐ ܘܢܒܝܐ ܫܩܪܐ ܘܢܬܠܘ ܐܬܘܬ ܘܡܘܬܪ ܠܡܛܥܝ ܐܦ ܒܪܝܪܐ ܕܐܦܫܪ . 23 ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܙܗܝܪܝܢ ܗܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܟܠ . 24 ܘܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܒܬܪ ܥܩܬܐ ܗܝ ܫܡܫܐ ܬܬܚܫܟ ܘܣܗܪܐ ܠܐ ܢܬܠ ܢܘܗܪܗ . 25 ܘܟܘܟܒܐ ܢܦܠܘܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܚܝܠܬܐ ܕܒܫܡܝܐ ܢܬܙܥܙܥܘܢ . 26 ܘܗܫܐ ܢܚܙܘܢ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܕܐܬܐ ܒܥܢܢܐ ܒܚܝܠ ܣܓܝ ܘܒܫܘܒܚܐ . 27 ܘܗܫܐ ܫܕܪ ܠܡܠܐܟܘܗܝ ܘܟܢܫ ܠܒܪܝܪܘܗܝ ܡܢ ܐܪܒܥ ܪܘܚܐ ܡܢ ܣܦܪ ܐܪܥܐ ܥܕ ܣܦܪ ܫܡܝܐ . 28 ܘܡܢ ܬܐܢܬܐ ܬܠܦܘ ܡܬܠܐ ܡܐ ܕܥܕ ܗܫܐ ܥܠܥܘܗܝ ܪܟ ܘܡܠܝ ܥܠܗ ܦܪܥܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܩܪܝܒ ܗܘ ܩܝܛܐ .

15 Et qui super tectum ne descendat in domum nec introeat ut tollat quid de domo sua, 16 Et qui in agro erit non revertatur retro tollere vestimentum suum. 17 Væ autem prægnatibus et nutrientibus in illis diebus. 18 Orate vero ut hieme non fiant. 19 Erunt enim dies illi tribulationis tales quales non fuerunt ab initio creaturæ quam condidit Deus usque nunc neque fient. 20 Et nisi breviasset Dominus dies, non fuisset salva omnis caro: sed propter electos quos elegit breviavit dies. 21 Et tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis. 22 Exsurgent enim pseudochristi et pseudoprophetæ, et dabunt signa et portenta ad seducendos, si potest fieri, etiam electos. 23 Vos ergo videte: ecce prædixi vobis omnia. 24 Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur, et luna non dabit splendorem suum, 25 Et stellæ cæli erunt decidentes, et virtutes quæ sunt in cælis movebuntur. 26 Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et gloria. 27 Et tunc mittet angelos suos et congregabit electos suos a quattuor ventis, a summo terræ usque ad summum cæli. 28 A ficu autem discite parabolam. Cum jam ramus ejus tener fuerit et nata fuerint folia, cognoscitis quia in proximo sit æstas:

Digitized by Google

29 Οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. 30 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα πάντα γένηται. 31 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. 32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ. 33 Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. 34 Ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. 35 Γρηγορεῖτε οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ· 36 Μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας. 37 Ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας, καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν· 2 Ἔλεγον γάρ· Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μήποτε ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ.

29 Sic et vos cum videritis hæc fieri, scitote quod in proximo sit in ostiis. 30 Amen dico vobis quoniam non transibit generatio hæc donec omnia ista fiant. 31 Cælum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt. 32 De die autem illo vel hora nemo scit, neque angeli in cælo neque Filius, nisi Pater. 33 Videte, vigilate et orate: nescitis enim quando tempus sit. 34 Sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam et dedit servis suis potestatem cujusque operis, et janitori præcipiat ut vigilet. 35 Vigilate ergo: nescitis enim quando dominus domus veniat, sero an media nocte an galli cantu an mane, 36 Et cum venerit repente, inveniat vos dormientes. 37 Quod autem vobis dico, omnibus dico, vigilate.

CAPUT XIV.

1 Erat autem pascha et azyma post biduum, et quærebant summi sacerdotes et scribæ quomodo eum dolo tenerent et occiderent. 2 Dicebant enim: Non in die festo, ne forte tumultus fieret populi.

Digitized by Google

3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς· συντρίψασα τὸν ἀλάβαστρον κατέχεεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς. 4 Ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς· Εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν; 5 Ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμοῦντο αὐτῇ. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε; καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί. 7 Πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 8 Ὃ ἔσχεν ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. 9 Ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. 10 Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώθ, ὁ εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς. 11 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· καὶ ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ.

3 وهو في بيت عنيا في بيت سمعان الابرص واتكا جاءت امرأة لها قارورة طيب من ناردين خالص كثير الثمن فكسرت القارورة وسكبت على رأسه 4 فكان قوم يتذمرون في انفسهم ويقولون لماذا اهدر هذا الطيب 5 فانه كان يمكن ان يباع بأكثر من ثلثمائة دينار ويعطى للفقراء فانتهروها 6 فقال يسوع دعوها لماذا تزعجونها قد عملت بي عملا حسنا 7 لان الفقراء معكم في كل حين وكلما اردتم تقدرون ان تعملوا بهم خيرا واما انا فلست معكم في كل حين 8 عملت ما عندها سبقت فدهنت بدني للتكفين 9 الحق اقول لكم حيثما يكرز بهذا الانجيل في كل العالم يخبر ايضا بما عملته هذه تذكارا لها 10 ثم ان يهوذا الاسخريوطي احد الاثني عشر مضى الى رؤساء الكهنة ليسلمه اليهم 11 فلما سمعوا فرحوا ووعدوا ان يعطوه فضة فكان يطلب كيف يسلمه في وقت مناسب

3 Et cum esset Bethaniæ in domo Simonis leprosi et recumberet, venit mulier habens alabastrum ungenti nardi spicati pretiosi, et fracto alabastro effudit super caput ejus. 4 Erant autem quidam indigne ferentes intra semet ipsos et dicentes: Ut quid perditio ista ungenti facta est? 5 Poterat enim ungentum istud veniri plus quam trecentis denariis et dari pauperibus. Et fremebant in eam. 6 Jesus autem dixit: Sinite eam: quid illi molesti estis? Bonum opus operata est in me. 7 Semper enim pauperes habetis vobiscum, et cum volueritis potestis illis benefacere, me autem non semper habetis. 8 Quod habuit hæc fecit, prævenit ungere corpus meum in sepulturam. 9 Amen dico vobis, ubicumque prædicatum fuerit evangelium istud in universo mundo, et quod fecit hæc narrabitur in memoriam ejus. 10 Et Judas Scariotis, unus de duodecim, abiit ad summos sacerdotes ut proderet eum illis. 11 Qui audientes gavisi sunt, et promiserunt ei pecuniam se daturos: et quærebat quomodo illum oportune traderet.

Digitized by Google

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πάσχα; 13 Καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, 14 Καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· Ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 15 Καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον, κἀκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. 16 Καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. 17 Καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. 18 Καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. 19 Ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς κατὰ εἷς· Μήτι ἐγώ; 20 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Εἷς τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρύβλιον. 21 Ὅτι ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἄνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. 22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Λάβετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.

12 ܘܒܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ ܕܦܛܝܪܐ ܕܡܫܟܚܝܢ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܝܟ ܨܒܐ ܐܢܬ ܕܢܐܟܠ ܦܨܚܐ ܢܐܙܠ ܘܢܬܟܫ ܠܟ ܕܬܐܟܠ ܦܨܚܐ ׃ 13 ܘܫܕܪ ܬܪܝܢ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܢܦܓܟܘܢ ܓܒܪܐ ܕܢܫܐ ܡܝܐ ܒܩܘܪܩܝܬܐ ܒܬܪܝܟܘܢ ܘܐܙܠܘ ׃ 14 ܘܒܐܬܪ ܕܥܠ ܒܬܐ ܐܡܪܘ ܠܒܥܠ ܒܬܐ ܕܡܐ ܐܡܪ ܠܟ ܡܠܦܢܐ ܐܝܟ ܐܬܪ ܕܐܦ ܐܢܐ ܐܟܠ ܦܨܚܐ ܥܡ ܬܠܡܝܕܝ ׃ 15 ܘܗܘ ܢܚܘܐ ܠܟܘܢ ܥܠܝܬܐ ܪܒܬܐ ܦܪܝܫܐ ܘܡܙܕܡܢܐ ܬܡ ܐܣܬܪܟܘ ܠܢ ׃ 16 ܘܐܙܠܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܬܘ ܠܡܕܝܢܬܐ ܘܐܫܟܚܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܘܐܣܬܪܟܘ ܦܨܚܐ ׃ 17 ܘܒܪܡܫܐ ܒܬܪ ܕܗܘܐ ܡܥܪܒܐ ܐܬܐ ܥܡ ܬܪܥܣܪ ׃ 18 ܘܟܕ ܡܣܬܡܟܝܢ ܥܡ ܗܢܘܢ ܘܡܣܥܕܝܢ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܚܕ ܡܢܟܘܢ ܢܡܣܪܢܝ ܐܢܐ ܕܡܣܥܕ ܥܡܝ ׃ 19 ܫܪܝܘ ܠܡܬܟܪܝ ܘܠܡܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܚܕ ܗܠ ܐܢܐ ׃ 20 ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܚܕ ܡܢ ܬܪܥܣܪ ܗܘ ܕܡܛܒܠ ܥܡܝ ܒܬܪܝܢ ׃ 21 ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܐܙܠ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܥܠܘܗܝ ܘܘܝ ܠܗܘ ܠܓܒܪܐ ܗܘ ܕܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܡܬܡܣܪ ܒܝܕܗ ܛܒ ܠܗ ܠܓܒܪܐ ܗܘ ܕܠܐ ܐܬܝܠܕ ׃ 22 ܘܟܕ ܡܣܬܡܟܝܢ ܥܡ ܗܢܘܢ ܩܒܠ ܝܫܘܥ ܠܚܡܐ ܘܒܪܟ ܘܦܪܫ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܣܒܘ ܗܕܐ ܗܘ ܦܓܪܝ ׃

12 Et primo die azymorum, quando pascha immolabant, dicunt ei discipuli: Quo vis eamus et paremus tibi ut manduces pascha? 13 Et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis: Ite in civitatem: et occurrit vobis homo laguenam aquæ bajulans, sequimini eum. 14 Et quocumque introierit dicite domino domus quia magister dicit: Ubi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem? 15 Et ipse vobis demonstrabit cenaculum grande stratum, et illic parate nobis. 16 Et abierunt discipuli ejus et venerunt in civitatem, et invenerunt sicut dixerat illis, et paraverunt pascha. 17 Vespere autem facto venit cum duodecim. 18 Et discumbentibus cum eis et manducantibus ait Jesus: Amen dico vobis quia unus ex vobis me tradet, qui manducat mecum. 19 At illi cœperunt contristari et dicere ei singillatim: Numquid ego? 20 Qui ait illis: Unus ex duodecim, qui intingit mecum in catino. 21 Et Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo; væ autem homini illi per quem Filius hominis traditur: bonum est ei si non esset natus homo ille. 22 Et manducantibus illis accepit Jesus panem et benedicens fregit et dedit eis, et ait: Sumite, hoc est corpus meum.

Digitized by Google

23 Καὶ λαβὼν ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. 24 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν. 25 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 26 Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε [ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ], ὅτι γέγραπται· Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται. 28 Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 29 Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. 30 Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ. 31 Ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει· Ἐάν με δέῃ συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσωμαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες ἔλεγον. 32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανεί, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. 33 Καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν, 34 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. 35 Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα,

23 ܘܩܒܠ ܟܣܐ ܘܒܪܟ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܘܫܬܘ ܟܠܗܘܢ ܡܢܗ . 24 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܢܐ ܗܘ ܕܡܝ ܕܝܬܩܢܐ ܕܐܢܐ ܡܐܟܣ ܥܠ ܣܓܝܐܐ : 25 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܐܫܬܐ ܐܢܐ ܡܢ ܒܪܝܬܐ ܕܓܦܢܐ ܥܕ ܝܘܡܐ ܗܘ ܕܐܫܬܐ ܐܢܐ ܐܝܬܝ ܚܕܬ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ . 26 ܘܫܒܚܘ ܘܢܦܩܘ ܠܛܘܪ ܙܝܬܐ . 27 ❖ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܟܠܗܘܢ ܬܬܟܫܠܘܢ ܒܝ ܒܠܝܠܝܐ ܗܕܐ ܕܟܬܝܒ ܗܘ ܕܐܟܐ ܐܢܐ ܐܪܥܐ ܘܢܦܪܕܘ ܐܢܘܢ ܥܢܐ : 28 ܒܬܪ ܕܩܡ ܐܢܐ ܐܩܕܡ ܠܟܘܢ ܠܓܠܝܠ . 29 ܐܡܪ ܠܗ ܟܐܦܐ ܐܦ ܐܢ ܟܠܗܘܢ ܢܬܟܫܠܘܢ ܠܐ ܐܢܐ . 30 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܕܐܢܬ ܗܘܐ ܒܗܕܐ ܠܝܠܝܐ ܗܕܐ ܩܕܡ ܕܬܬܪ ܙܡܪܐ ܬܪܝܢ ܬܟܦܘܪ ܒܝ : 31 ܗܘ ܕܝܬܝܪ ܡܠܠ ܐܦ ܐܢ ܠܙܒܢ ܐܢܐ ܥܡ ܟ ܐܡܘܬ ܠܐ ܐܟܦܘܪ ܒܟ . ܗܟܢܐ ܐܦ ܟܠܗܘܢ ܐܡܪܝܢ . 32 ܘܐܬܝܢ ܠܟܦܪ ܕܫܡܗ ܓܬܫܡܢܝ ܘܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܬܒܘ ܗܟܐ ܥܕ ܕܐܨܠܐ . 33 ܘܢܣܒ ܠܟܐܦܐ ܘܝܥܩܘܒ ܘܝܘܚܢܢ ܥܡܗ ܘܫܪܝ ܕܬܬܒܗܬ ܘܢܬܟܪܗ ܠܗ ܡܐܕ . 34 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܥܡܝܩܐ ܢܦܫܝ ܥܕ ܠܡܘܬܐ ܬܒܘ ܗܟܐ ܘܬܫܗܪܘ ܥܡܝ . 35 ܘܐܙܠ ܙܥܘܪ ܢܦܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܨܠܐ ܕܐܢ ܐܦܫܪ ܗܘ ܕܢܥܒܪ ܡܢܝܗ ܗܘ ܫܥܬܐ .

23 Et accepto calice gratias agens dedit eis, et biberunt ex illo omnes. 24 Et ait illis: Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur. 25 Amen dico vobis quod jam non bibam de genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam novum in regno Dei. 26 Et hymno dicto exierunt in montem olivarum. 27 Et ait eis Jesus: Omnes scandalizabimini in nocte ista, quia scriptum est: Percutiam pastorem, et dispargentur oves. 28 Sed postea quam surrexero, præcedam vos in Galilæam. 29 Petrus autem ait ei: Etsi omnes scandalizati fuerint, sed non ego. 30 Et ait illi Jesus: Amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac, prius quam bis gallus vocem dederit, ter me es negaturus. 31 At ille amplius loquebatur: Etsi oportuerit me simul commori tibi, non te negabo. Similiter autem et omnes dicebant. 32 Et veniunt in prædium cui nomen Gesemani, et ait discipulis suis: Sedete hic donec orem. 33 Et adsumit Petrum et Jacobum et Johannen secum, et cœpit pavere et tædere. 34 Et ait illis: Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic et vigilate. 35 Et cum processisset paulum, procidit super terram, et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora,

Digitized by Google

36 Καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω ἀλλὰ τί σύ. 37 Καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύδεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; 38 Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. 39 Καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. 40 Καὶ ὑποστρέψας εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ἤδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ. 41 Καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει· ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. 42 Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγισεν. 43 Καὶ εὐθὺς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ πρεσβυτέρων. 44 Δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς λέγων· Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς. 45 Καὶ ἐλθὼν εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ λέγει· Ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν· 46 Οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας αὐτῷ καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. 47 Εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον.

36 ܘܐܡܪ ܐܒܐ ܐܒ ܟܠ ܡܕܡ ܠܟ ܡܫܟ ܥܒܪ ܗܢ ܟܣܐ ܡܢܝ ܐܠܐ ܠܐ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܨܒܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܐܢܬ ܨܒܐ 37 ܘܐܬܐ ܘܫܟܚ ܐܢܘܢ ܕܡܫܬܟܝܢ ܘܐܡܪ ܠܟܐܦܐ ܫܡܥܘܢ ܫܟܐ ܐܢܬ ܠܐ ܡܫܟܬ ܕܚܕ ܫܥܬܐ ܬܫܗܪ 38 ܫܗܪܘ ܘܨܠܘ ܕܠܐ ܬܥܠܘ ܠܢܣܝܘܢ ܪܘܚܐ ܐܦ ܕܡ ܡܙܕܪܙ ܒܪ ܒܣܪܐ ܕܟܐܒ 39 ܘܐܙܠ ܬܒ ܨܠܐ ܒܗܝ ܡܠܬܐ ܗܝ ܒܥܝܢܐ ܕܐܡܪ 40 ܘܬܒ ܐܬܐ ܘܫܟܚ ܐܢܘܢ ܕܡܫܬܟܝܢ ܕܥܝܢܝܗܘܢ ܟܒܕܝܢ ܗܘ ܘܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܐ ܢܬܒܬ ܠܗ 41 ܘܐܬܐ ܬܠܬ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܟܒܘ ܗܫ ܘܢܝܚܘ ܕܝ ܐܬܬ ܫܥܬܐ ܗܐ ܘܗܐ ܐܬܡܣܪ ܒܪ ܐܢܫܐ ܒܐܝܕܝ ܚܛܝܐ 42 ܩܘܡܘ ܢܙܠ ܗܐ ܕܡܫܠܡ ܠܝ ܩܪܒ ܗܘ 43 ܘܡܕ ܥܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܐܬܐ ܝܗܘܕܐ ܚܕ ܡܢ ܬܪܥܣܪ ܘܥܡܗ ܟܢܘܫܬܐ ܣܓܝܐܐ ܒܣܝܦܐ ܘܒܐܘܢܐ ܡܢ ܩܕܡ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܣܦܪܐ ܘܩܫܝܫܐ 44 ܘܝܗܒ ܠܗܘ ܡܫܠܡ ܐܬܘܬ ܠܗܘܢ ܕܐܝܟ ܕܢܫܩܝܗ ܗܘ ܗܘ ܡܢ ܕܐܢ ܢܫܩ ܐܢܐ ܗܘ ܗܘ ܕܬܐܚܕܘܗܝ ܘܬܢܛܪܘ ܗܘ ܘܬܘܒܠܘ ܒܫܠܡܐ 45 ܘܐܬܐ ܗܘ ܡܝܕ ܩܪܒ ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܪܒܝ ܘܢܫܩ ܠܗ 46 ܘܫܕܪܘ ܐܝܕܝܗܘܢ ܒܗ ܘܐܚܕܘ ܠܗ 47 ܚܕ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܩܐܡܝܢ ܫܠܦ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܚܪܒܐ ܘܚܒܠ ܠܥܒܕܗ ܕܪܒ ܟܗܢܐ ܘܩܛܥ ܐܘܕܢܗ

36 Et dixit: Abba Pater, omnia tibi possibilia sunt, transfer calicem hunc a me: sed non quod ego volo sed quod tu. 37 Et venit et invenit eos dormientes, et ait Petro: Simon, dormis? non potuisti una hora vigilare? 38 Vigilate et orate ut non intretis in temtationem: spiritus quidem promtus, caro vero infirma. 39 Et iterum abiens oravit eundem sermonem dicens. 40 Et reversus denuo invenit eos dormientes; erant enim oculi illorum gravati, et ignorabant quid responderent ei. 41 Et venit tertio et ait illis: Dormite jam et requiescite: sufficit: venit hora: ecce traditur Filius hominis in manus peccatorum. 42 Surgite, eamus: ecce qui me tradit prope est. 43 Et adhuc eo loquente venit Judas unus ex duodecim, et cum illo turba multa cum gladiis et lignis, a summis sacerdotibus et a scribis et a senioribus. 44 Dederat autem traditor ejus signum eis dicens: Quemcumque osculatus fuero, ipse est: tenete eum, et caute ducite. 45 Et cum venisset, statim accedens ad eum ait: Rabbi, et osculatus est eum. 46 At illi manus injecerunt in eum et tenuerunt eum. 47 Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium percussit servum summi sacerdotis et amputavit illi auriculam.

Digitized by Google

48 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με· 49 Καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. 50 Καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες. 51 Καὶ εἷς τις νεανίσκος συνηκολούθει αὐτῷ περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦσιν αὐτόν· 52 Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν. 53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. 54 Καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συνκαθήμενος μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. 55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ εὕρισκον· 56 Πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. 57 Καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ λέγοντες 58 Ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. 59 Καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν. 60 Καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώτησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδὲν τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;

48 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܥܠ ܓܢܒܐ ܐܬܬܡ ܢܦܩܝܢ ܒܣܝܦܐ ܘܒܐܘܠܦܢܐ ܠܡܐܚܕ ܠܝ ܀ 49 ܒܟܠ ܝܘܡ ܗܘܝܬ ܥܡܟܘܢ ܒܗܝܟܠܐ ܡܠܦ ܘܠܐ ܐܚܕܬܘܢܢܝ ܐܠܐ ܕܬܬܡ ܟܬܒܬܐ ܀ 50 ܗܝܟ ܕܐܡܪ ܫܒܩܘ ܠܗ ܟܠܗܘܢ ܘܐܬܪܡܘ ܀ 51 ܘܚܕ ܥܠܡܐ ܗܘܐ ܕܗܘܐ ܡܬܒܥ ܠܗ ܠܒܘܫ ܣܝܢܕܘܢ ܥܠ ܦܓܪܗ ܘܐܚܕܘ ܒܗ ܀ 52 ܘܫܒܩ ܠܣܝܢܕܘܢ ܘܐܬܪܡ ܥܪܛܠܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܢܫ ܀ 53 ܘܐܬܘ ܠܝܫܘܥ ܠܘܬ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܟܢܫܘ ܟܠ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ ܘܣܒܐ ܀ 54 ܘܦܛܪܘܣ ܐܬܪ ܡܢ ܪܚܩ ܗܘܐ ܡܬܒܥ ܠܗ ܥܕ ܓܘ ܕܪܬܐ ܕܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܝܬܒ ܥܡ ܫܡܫܐ ܘܡܬܚܡ ܠܘܬ ܢܘܪܐ ܀ 55 ܘܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܟܠ ܒܝܬ ܕܝܢܐ ܒܥܘ ܣܗܕܘܬܐ ܥܠ ܝܫܘܥ ܕܢܩܛܠܘܗܝ ܘܠܐ ܫܟܚܘ ܀ 56 ܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܕܣܗܕܘ ܣܗܕܘܬܐ ܫܩܪܐ ܥܠܘܗܝ ܘܠܐ ܗܘܬ ܫܘܝܐ ܣܗܕܘܬܗܘܢ ܀ 57 ܘܩܡܘ ܐܢܫܐ ܘܣܗܕܘ ܣܗܕܘܬܐ ܫܩܪܐ ܥܠܘܗܝ ܠܡܐܡܪ ܀ 58 ܕܚܢܢ ܫܡܥܢ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܐܬܪܟܣ ܗܝܟܠܐ ܗܢܐ ܕܥܒܕ ܐܝܕ ܘܒܬܠܬ ܝܘܡܝܢ ܐܚܪܢܐ ܕܠܐ ܥܒܕ ܐܝܕ ܐܒܢܐ ܀ 59 ܘܠܐ ܗܟܝܠ ܐܦ ܣܗܕܘܬܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܫܪܝܐ ܀ 60 ܘܩܡ ܪܒ ܟܗܢܐ ܒܡܨܥܬܐ ܫܐܠ ܠܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܝܬ ܐܢܬ ܥܢܐ ܡܕܡ ܠܗܠܝܢ ܕܡܣܗܕܢ ܥܠܝܟ ܀

48 Et respondens Jesus ait illis: Tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me: 49 Cotidie eram apud vos in templo docens, et non me tenuistis. Sed ut adimpleantur scripturæ. 50 Tunc discipuli ejus relinquentes eum omnes fugerunt. 51 Adulescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo, et tenuerunt eum: 52 At ille rejecta sindone nudus profugit ab eis. 53 Et adduxerunt Jesum ad summum sacerdotem, et conveniunt omnes sacerdotes et scribæ et seniores. 54 Petrus autem a longe secutus est eum usque in atrium summi sacerdotis, et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem. 55 Summi vero sacerdotes et omne concilium quærebant adversus Jesum testimonium ut eum morti traderent, nec inveniebant: 56 Multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum, et convenientia testimonia non erant. 57 Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant adversus eum, dicentes 58 Quoniam nos audivimus eum dicentem: Ego dissolvam templum hoc manu factum, et per triduum aliud non manu factum ædificabo. 59 Et non erat conveniens testimonium illorum. 60 Et exsurgens summus sacerdos in medium interrogavit Jesum dicens: Non respondes quicquam ad ea quæ tibi obiciuntur ab his?

Digitized by Google

61 Ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. Πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; 62 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐγώ εἰμι, καὶ ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. 63 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· Τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων; 64 Ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν φαίνεται; Οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον εἶναι θανάτου. 65 Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· Προφήτευσον, καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον. 66 Καὶ ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, 67 Καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· Καὶ σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ. 68 Ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· Οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί λέγεις. Καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 69 Καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν ἤρξατο πάλιν λέγειν τοῖς παρεστῶσιν ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν. 70 Ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. Καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ· Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ. 71 Ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε.

61 ܗܘ ܕܫܬܝ ܘܠܐ ܥܢܐ ܒܗ ܡܕܡ . ܬܘܒ ܪܒ ܟܗܢܐ ܫܐܠ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܡܒܪܟ . 62 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܐ ܗܘ ܘܬܚܙܘܢ ܒܪ ܐܢܫܐ ܝܬܒ ܡܢ ܝܡܝܢ ܚܝܠܐ ܘܐܬܐ ܥܡ ܥܢܢܐ ܕܫܡܝܐ : 63 ܗܕܐ ܪܒ ܟܗܢܐ ܩܪܥ ܠܟܣܘܗܝ ܘܐܡܪ ܡܢܘ ܥܕ ܡܣܬܟܠ ܠܢ ܣܗܕܐ . 64 ܫܡܥܬܘܢ ܒܛܠܢܐ ܡܢܘ ܠܟܘܢ ܕܝܢ ܘܟܠܗܘܢ ܐܡܪܝܢ ܕܚܝܒ ܗܘ ܠܡܩܛܠ . 65 ܘܫܪܝܘ ܐܝܟ ܕܡܬܪܩ ܒܗ ܘܠܟܣܘ ܐܦܘܗܝ ܘܠܡܩܛܠ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܣܬܪ ܠܢ ܡܢ ܗܘ ܕܡܚܐ ܠܟ ܘܓܒܝ ܫܘܛܝܐ ܡܚܘ ܠܗ . 66 ܘܟܕ ܗܘܐ ܦܛܪܘܣ ܒܪ ܒܝܬ ܕܪܐ ܐܬܬ ܚܕܐ ܡܢ ܫܦܚܬ ܪܒ ܟܗܢܐ : 67 ܘܟܕ ܚܙܬ ܠܦܛܪܘܣ ܕܡܬܚܡܡ ܒܥܬ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܦ ܐܢܬ ܥܡ ܝܫܘܥ ܗܘܝܬ ܕܢܨܪܝܐ . 68 ܗܘ ܟܦܪ ܐܡܪ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܘܠܐ ܡܨܝ ܐܢܐ ܡܕܥ ܡܐ ܐܡܪܬ ܐܦܩ ܠܒܪ ܠܩܪܝܬܐ ܘܩܪܐ ܬܪܢܓܘܠܐ . 69 ܘܫܦܚܬܐ ܚܙܬ ܠܗ ܫܪܝܬ ܬܐܡܪ ܠܐܠܝܢ ܕܩܐܡܝܢ ܒܗ ܕܗܢܐ ܡܢܗܘܢ ܗܘ . 70 ܗܘ ܟܦܪ ܬܘܒ ܘܒܙܥܘܪ ܐܡܪܝܢ ܠܐܠܝܢ ܕܩܐܡܝܢ ܠܦܛܪܘܣ ܫܪܝܪܐ ܡܢܗܘܢ ܐܢܬ ܐܦ ܓܠܝܠܝ ܐܢܬ ܘܠܫܢܝܢ ܕܝܠܟ ܡܫܘܐ ܐܢܬ . 71 ܗܘ ܫܪܝ ܠܡܚܪܡ ܘܠܡܚܠܦ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗܢܐ ܓܒܪܐ ܕܐܡܪܝܢ ܥܠܘܗܝ .

61 Ille autem tacebat et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum et dicit ei: Tu es Christus, Filius benedicti? 62 Jesus autem dixit illi: Ego sum: et videbitis Filium hominis a dextris sedentem virtutis et venientem cum nubibus cæli. 63 Summus autum sacerdos scindens vestimenta sua ait: Quid adhuc desideramus testes? 64 Audistis blasphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis. 65 Et cœperunt quidam conspuere eum et velare faciem ejus et colaphis eum cædere et dicere ei: Prophetiza: et ministri alapis eum cædebant. 66 Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis, 67 Et cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum ait: Et tu cum Jesu Nazareno eras. 68 At ille negavit dicens: Neque scio neque novi quid dicas. Et exiit foras ante atrium, et gallus cantavit. 69 Rursus autem cum vidisset illum ancilla, cœpit dicere circumstantibus quia hic ex illis est. 70 At ille iterum negavit. Et post pusillum rursus qui adstabant dicebant Petro: Vere ex illis es: nam et Galilæus es. 71 Ille autem cœpit anathematizare et jurare quia nescio hominem istum quem dicitis.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, ιδ', ιε'.

72 *Καὶ εὐθὺς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. Καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς τρίς με ἀπαρνήσῃ. Καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.*

ΚΕΦ. ιε'.

1 *ΚΑΙ εὐθὺς πρωὶ συμβούλιον ἑτοιμάσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ.* 2 *Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ Πειλᾶτος· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· Σὺ λέγεις.* 3 *Καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά.* 4 *Ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἐπηρώτα αὐτόν· Οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν.* 5 *Ὁ δὲ Ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπέκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πειλᾶτον.* 6 *Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ὃν παρῃτοῦντο.* 7 *Ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν στασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.* 8 *Καὶ ἀναβὰς ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰτεῖσθαι καθὼς [ἀεὶ] ἐποίει αὐτοῖς.* 9 *Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· Θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων;* 10 *Ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς.*

❖ ס ❖ ם ❖ ܣܪܩ ܩܕܡܝܐ

72 ܘܡܢ ܬܪܥܐ ܕܬܪ̈ܝܢ ܩܪܐ ܬܪܢܓܠܐ ܘܐܬܕܟܪ ܦܛܪܘܣ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܕܩܕܡ ܕܬܪܥ ܬܪܢܓܠܐ ܬܬܪ ܙܒܢ ܬܟܦܢܢܝ ܬܠܬ ܙܒܢ ܘܫܪܝ ܒܟܝܐ ׃

❖ ס ❖ ם ❖ ܦܨܠܐ ܩܕܡܝܐ

1 ܘܩܕܡ ܨܦܪܐ ܟܗ̈ܢ ܪ̈ܫܐ ܥܡ ܣܒ̈ܐ ܘܣܦ̈ܪ̈ܐ ܘܟܠ ܫܘܪܝܐ ܘܐܬܝܗ̈ܒ ܘܐܬܠ ܠܘܬ ܦܝܠܛܘܣ ׃ 2 ܘܫܐܠ ܦܝܠܛܘܣ ܠܗ ܐܢ ܐܢܬ ܡܠܟܐ ܕܝ̈ܗܘܕ̈ܝܐ ׃ ܘܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܐܡ̈ܪ ׃ 3 ܘܩܛܪ̈ܓ ܠܗ ܟܗ̈ܢ ܪ̈ܫܐ ܒܣܓ̈ܝ̈ܐ ׃ 4 ܘܦܝܠܛܘܣ ܫܐܠ ܠܗ ܬܘܒ ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܥܢܝܬ ܡܕܡ ܐܢ ܚܙ ܠܟ ܒܟܡ ܡܕ̈ܡ ܩܛܪ̈ܓ ׃ 5 ܘܝܫܘܥ ܠܐ ܥܢܐ ܥܠ ܬܘܒ ܕܬܬܕ̈ܡ ܦܝܠܛܘܣ ׃ 6 ܘܒܟܠ ܥܕܢ ܒܥܐ ܠܗ ܠܫܪܝܐ ܚܕ ܐܣܝܪܐ ܕܒܥܘ ׃ 7 ܘܗܘ ܕܐܬܩܪܝ ܒܪ ܐܒܐ ܗܘ ܕܐܬܚܝܒ ܥܡ ܒ̈ܥ̈ܝ̈ܢ ׃ ܕܒܡܪܕܐ ܥܒܕܘ ܩܛܠ ׃ 8 ܘܣܠܩ ܥܡܐ ܘܫܪܘ ܠܡܒܥ ׃ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܠܗܘܢ ׃ 9 ܘܦܝܠܛܘܣ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ ܨܒ̈ܝ̈ܢ ܐܢ ܫܪܝ ܠܟܘܢ ܠܟ ܡܠܟܐ ܕܝ̈ܗܘܕ̈ܝܐ ׃ 10 ׃ ܐܡ̈ܪ ׃ ܕܝܕܥ ܗܘܐ ܕܒܩܢܐ ܐܫܠܡܘܗܝ ׃ ܠܟ ܟܗ̈ܢ ܪ̈ܫܐ ׃

SEC. MARCUM, XIV. XV.

72 Et statim iterum gallus cantavit: et recordatus est Petrus verbi quod dixerat ei Jesus: Prius quam gallus cantet bis, ter me negabis: et cœpit flere.

CAPUT XV.

1 Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et universo concilio, vincientes Jesum duxerunt et tradiderunt Pilato. 2 Et interrogavit eum Pilatus: Tu es rex Judæorum? At ille respondens ait illi: Tu dicis. 3 Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. 4 Pilatus autem rursum interrogavit eum dicens: Non respondis quicquam? vide in quantis te accusant. 5 Jesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus. 6 Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex vinctis quemcumque petissent. 7 Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum seditiosis erat vinctus, qui in seditione fecerat homicidium. 8 Et cum ascendisset turba, cœpit rogare sicut semper faciebat illis. 9 Pilatus autem respondit eis et dixit: Vultis dimittam vobis regem Judæorum? 10 Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes.

Digitized by Google

11 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. 12 Ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 13 Οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. 14 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἔλεγεν αὐτοῖς· Τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραξαν· Σταύρωσον αὐτόν. 15 Ὁ δὲ Πειλᾶτος βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἱκανὸν τῷ ὄχλῳ ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα σταυρωθῇ. 16 Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συνκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν· 17 Καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον· 18 Καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· Χαῖρε βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· 19 Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. 20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἴδια ἱμάτια αὐτοῦ. Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα σταυρώσουσιν. 21 Καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον, ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ, τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. 22 Καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον κρανίου τοπος. 23 Καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρνισμένον οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν.

11 ܘܐܬ ܟܗܢܐ ܕܒ ܐܝܠܝܢ ܫܥܐ
ܠܟܝܦܐ : ܒܟܝ ܐܝܟ ܢܥܒܕ ܠܗܘ .
ܐܡܪ ܒܝ ܦܝܠܛܘܣ ܐܝܟ ܟܕ 12
ܐܬܝܬ ܐܡܪ ܠܗܘ ܐܝܟ ܡܐ ܕܨܒܝܬ
ܕܐܥܒܕ ܠܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ . 13
ܐܡܪ ܐܝܠܝܢ ܡܟܝܟ ܙܥܩܘ .
ܐܡܪ ܠܗܘ ܒܝ ܦܝܠܛܘܣ ܡܐ ܒܝܫ 14
ܥܒܕ ܐܡܪ ܠܗܘ . ܐܬܝܬ
ܐܡܪ ܠܗܘ ܐܝܟ ܡܐ ܕܨܒܝܬ .
ܐܝܠܝܢ ܙܥܩܘ ܝܬܝܪ . ܐܡܪ
ܠܗܘ ܒܝ ܦܝܠܛܘܣ ܐܝܟ ܟܕ 15
ܨܒ ܕܢܥܒܕ ܠܟܝܦܐ .
ܫܪܐ ܠܗܘ ܠܒܪܐ ܕܫܒܩ ܠܗܘ
ܠܟܝܦܐ . ܘܡܣܪ ܠܗܘ ܠܝܫܘܥ
ܕܢܬܨܠܒ . ܐܝܟ ܓܢܕܐ ܕܡܐ 16
ܐܬܘ ܐܝܠܝܢ ܠܓܘ ܕܪܬܐ
ܕܐܦܛܪܘܢ ܗܘ ܕܐܝܬ ܒܗ ܟܠ
ܟܬܐ . ܘܡܟܢܫܝܢ ܠܟܠ ܓܘܕܐ . 17
ܘܡܠܒܫܝܢ ܠܗ ܐܪܓܘܢ
ܘܡܣܒܝܢ ܠܗ ܟܠܝܠ ܕܫܘܟ .
ܘܡܫܪܝܢ ܠܗ ܟܠܝܠ ܕܫܘܟ . 18
ܘܡܬܚܠܝܢ ܠܡܣܓܕ ܠܗ .
ܘܡܟܬܝܢ ܠܪܫܗ ܒܩܢܝܐ . 19
ܘܡܒܨܩܝܢ ܠܗ ܒܐܦܘܗܝ .
ܘܡܢܚܝܢ ܒܟܪܥܝܗܘܢ ܘܡܣܓܕܝܢ
ܠܗ . ܘܟܕ ܓܡܪܘ ܠܡܫܚܩ ܒܗ 20
ܐܦܫܛܘ ܠܗ ܠܐܪܓܘܢܐ ܘܠܒܫܘ
ܠܗ ܠܒܘܫܗ ܘܢܦܩܘ ܠܗ ܠܡܨܠܒܘ
ܠܗ . ܘܦܩܕܘ ܓܒܪܐ ܚܕ 21
ܕܥܒܪ ܒܗ ܫܡܥܘܢ ܩܘܪܝܢܝܐ
ܐܒܐ ܕܐܠܟܣܢܕܪ ܘܪܘܦܣ ܕܐܬܐ
ܡܢ ܚܩܠܐ ܕܢܣܒ ܠܨܠܒܗ .
ܘܐܬܘ ܠܗ ܠܐܬܪܐ ܕܓܘܠܓܘܬܐ 22
ܕܦܫܪܗ ܐܬܪܐ ܕܩܪܢܐ .
ܘܝܗܒܝܢ ܠܗ ܚܡܪ ܡܪ ܕܐܬܒܣܡ 23
ܒܗ ܡܘܪ ܘܠܐ ܩܒܠ .

11 Pontifices autem concitaverunt turbam ut magis Barabban dimitteret eis. 12 Pilatus autem iterum respondens ait illis: Quid ergo vultis faciam regi Judæorum? 13 At illi iterum clamaverunt: Crucifige eum. 14 Pilatus vero dicebat eis: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige eum. 15 Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit illis Barabban, et tradidit Jesum flagellis cæsum ut crucifigeretur. 16 Milites autem duxerunt eum in atrium prætorii, et convocant totam cohortem. 17 Et induunt eum purpura, et inponunt ei plectentes spineam coronam, 18 Et cœperunt salutare eum: Have rex Judæorum: 19 Et percutiebant caput ejus harundine et conspuebant eum, et ponentes genua adorabant eum. 20 Et postquam inluserunt ei, exuerunt illum purpura et induerunt eum vestimentis suis, et educunt illum ut crucifigerent eum. 21 Et angariaverunt prætereuntem quempiam, Simonem Cyreneum, venientem de villa, patrem Alexandri et Rufi, ut tolleret crucem ejus. 22 Et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum calvariæ locus. 23 Et dabant ei bibere murratum vinum, et non accepit.

Digitized by Google

24 Καὶ σταυροῦσιν αὐτόν, καὶ διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον ἐπ' αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. 25 Ἦν δὲ ὥρα τρίτη, καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 26 Καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. 27 Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. [28 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη.] 29 Καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες· Οὐὰ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν τρισὶν ἡμέραις, 30 Σῶσον σεαυτὸν καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. 31 Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· 32 Ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραήλ, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. Καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. 33 Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. 34 Καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ· Ἐλωὶ Ἐλωὶ λεμὰ σαβαχθανεί, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον· Ὁ θεός μου ὁ θεός μου, εἰς τί ἐγκατέλιπές με; 35 Καί τινες τῶν παρεστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον· Ἴδε Ἠλείαν φωνεῖ. 36 Δραμὼν δέ τις καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων· Ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας καθελεῖν αὐτόν.

24 ܘܗܢܘܢ ܕܨܠܒܘ ܠܗ ܦܠܓܘ ܠܠܒܘܫܗ ܘܫܕܘ ܓܘܪܠܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܢܫܩܠ ܡܢܗ ܡܕܡ ܡܢܘ ܡܐ ܢܫܩܘܠ׃ 25 ܘܗܘܬ ܫܥܬܐ ܬܠܬܝܬܐ ܘܨܠܒܘܗ׃ 26 ܘܟܬܒܐ ܕܥܠ ܪܫܗ ܟܬܝܒ ܗܘܐ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ׃ 27 ܘܥܡ ܬܪܝܢ ܠܛܝܢ ܨܠܒܘ ܥܡ ܝܫܘܥ ܚܕ ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܘܚܕ ܡܢ ܣܡܐܠܐ׃ 28 ܘܐܫܬܠܡ ܟܬܒܐ ܕܐܡܪ ܥܡ ܥܘܠܐ ܢܬܚܫܒ׃ 29 ܘܥܒܪܝܢ ܗܘܘ ܡܓܕܦܝܢ ܠܗ ܘܡܢܘܥܝܢ ܪܝܫܗܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܗܐ ܗܢܘ ܕܡܚܪܒ ܗܝܟܠܐ ܘܒܬܠܬ ܝܘܡܝܢ ܒܢܐ ׃ 30 ܫܘܙܒ ܢܦܫܟ ܘܢܬܐ ܡܢ ܨܠܒܐ׃ 31 ܗܟܢܐ ܐܦ ܪܒܢܐ ܟܗܢܐ ܗܘܘ ܡܬܠܥܒܝܢ ܥܡ ܐܢܫ ܠܐܚܝܗܘܢ ܘܥܡ ܣܦܪܐ ܘܐܡܪܝܢ ܚܪܢܢ ܐܚܝܢ ܘܢܦܫܗ ܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܚܝܘܬܗ׃ 32 ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܕܝܫܪܝܠ ܢܬܐ ܗܫܐ ܡܢ ܨܠܒܐ ܕܢܚܙܐ ܘܢܗܝܡܢ ܘܐܦ ܗܢܘ ܕܥܡ ܗܘ ܨܠܝܒ ܗܘܘ ܡܫܬܡܝܢ ܠܗ׃ 33 ܘܒܫܥܬܐ ܫܬܝܬܐ ܚܫܟܐ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠ ܐܪܥܐ ܥܕ ܫܥܬܐ ܬܫܥܝܬܐ׃ 34 ܘܒܫܥܬܐ ܬܫܥܝܬܐ ܩܥܐ ܝܫܘܥ ܒܩܠ ܪܡ ܐܠܗܝ ܐܠܗܝ ܠܡܢܐ ܫܒܩܬܢܝ ׃ ܗܘ ܐܝܬ ܐܠܗܝ ܐܠܗܝ ܠܡܢܐ ܫܒܩܬܢܝ׃ 35 ܘܐܝܬ ܡܢ ܕܩܐܡ ܫܡܥ ܐܡܪ ܗܐ ܠܐܝܠܝܐ ܩܪܐ ׃ 36 ܪܗܛ ܚܕ ܘܡܠܐ ܣܦܓܐ ܘܫܕܐ ܥܠ ܩܢܝܐ ܘܐܫܩܐ ܠܗ ܐܡܪ ܐܢܐ ܫܒܘ ܢܚܙܐ ܕܐܬܐ ܐܝܠܝܐ ܢܢܙܠܝܗ׃

24 Et crucifigentes eum diviserunt vestimenta ejus, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. 25 Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum. 26 Et erat titulus causæ ejus inscriptus: Rex Judæorum. 27 Et cum eo crucifigunt duo latrones, unum a dextris et alium a sinistris ejus. 28 Et adimpleta est scriptura quæ dicit: Et cum iniquis reputatus est. 29 Et prætereuntes blasphemabant eum, moventes capita sua et dicentes: Va qui destruit templum et in tribus diebus ædificat: 30 Salvum fac temet ipsum descendens de cruce. 31 Similiter et summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant: Alios salvos fecit, se ipsum non potest salvum facere. 32 Christus rex Israhel: descendat nunc de cruce, ut videamus et credamus. Et qui cum eo crucifixi erant conviciabantur ei. 33 Et facta hora sexta tenebræ factæ sunt per totam terram usque in horam nonam. 34 Et hora nona exclamavit Jesus voce magna dicens: Heloi Heloi lama sabacthani, quod est interpretatum: Deus meus Deus meus, ut quid dereliquisti me? 35 Et quidam de circumstantibus audientes dicebant: Ecce Heliam vocat. 36 Currens autem unus et implens spongiam aceto circumponensque calamo potum dabat ei, dicens: Sinite videamus si veniat Helias ad deponendum eum.

Digitized by Google

37 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. 38 Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. 39 Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως ἐξέπνευσεν, εἶπεν· Ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος υἱὸς ἦν θεοῦ. 40 Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰωσῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, 41 Αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς Ἱεροσόλυμα. 42 Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή, ὅ ἐστιν προσάββατον, 43 Ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πειλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 44 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἐθαύμαζεν εἰ ἤδη τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν· 45 Καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ πτῶμα τῷ Ἰωσήφ. 46 Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. 47 Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν ποῦ τέθειται.

37 ܘܗܘ ܝܫܘܥ ܫܕܐ ܩܠܐ ܪܒܐ ܘܐܫܠܡ ܪܘܚܗ 38 ܘܦܪܣܬ ܦܪܟܐ ܕܗܝܟܠܐ ܬܪܝܢ ܡܢ ܠܥܠ ܥܕ ܠܬܚܬ. 39 ܘܟܕ ܚܙܐ ܩܢܛܘܪܝܐ ܕܩܐܡ ܡܢ ܩܕܡ ܨܠܒܐ ܕܗܟܢܐ ܡܛ ܕܟܕ ܐܫܠܡ ܪܘܚܗ ܐܡܪ ܕܫܪܝܪܐ ܗܢܐ ܒܪ ܐܠܗܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ. 40 ܘܐܝܬ ܐܦ ܢܫܐ ܡܢ ܪܚܩ ܚܙܝܢ ܗܘ ܒܝܢܗܢ ܘܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ ܘܡܪܝܡ ܐܡܗ ܕܝܥܩܘܒ ܙܥܘܪܐ ܘܕܝܘܣܦ ܘܫܠܘܡܬ. 41 ܘܟܕ ܗܘܬ ܒܓܠܝܠ ܗܘ ܡܬܒܥܝܢ ܠܗ ܘܡܫܡܫܝܢ ܠܗ ܘܐܚܪܢܝܬ ܣܓܝܐܬ ܕܣܠܩܘ ܥܡܗ ܠܝܪܘܫܠܡ. 42 ܘܟܕ ܗܘ ܫܪܝ ܥܪܒܐ ܡܛ ܕܗܘ ܥܪܘܒ ܫܒܬܐ ❖ ܕܗܝ ܕܡܬܐܡܪ ܩܕܡ ܫܒܬܐ 43 ܐܬܐ ܝܘܣܦ ܡܢ ܪܡܬܝܡ ܓܒܪܐ ܫܘܦܪ ܘܗܘ ܐܦ ܗܘ ܡܨܦܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܐܬܪܥܝ ܥܠ ܘܥܠ ܠܘܬ ܦܝܠܛܘܣ ܘܒܥܐ ܦܓܪܗ ܕܝܫܘܥ. 44 ܘܦܝܠܛܘܣ ܬܡܗ ܗܘ ܕܡܛ ܕܟܕ ܡܝܬ ܘܩܪܐ ܠܩܢܛܘܪܝܐ ܘܫܐܠ ܠܗ ܕܡܛ ܕܟܕ ܡܝܬ ܗܘ. 45 ܘܟܕ ܝܕܥ ܡܢ ܩܢܛܘܪܝܐ ܝܗܒ ܦܓܪܐ ܠܝܘܣܦ. 46 ܘܝܘܣܦ ܙܒܢ ܣܝܕܘܢܐ ܘܫܩܠ ܠܗ ܘܟܪܟ ܒܗ ܘܣܡ ܠܗ ܒܟܘܟܒܐ ܕܗܘ ܡܢܚܪ ܡܢ ܟܐܦܐ ܘܓܠܓܠ ܟܐܦܐ ܥܠ ܬܪܥܐ ܕܟܘܟܒܐ. 47 ܘܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ ܘܡܪܝܡ ܐܡܗ ܕܝܘܣܦ ܚܙܝܢ ܗܘ ܐܝܟܐ ❖ ܕܡܣܬܡ ܐܢܘܢ ܐܬ ܠܗ.

37 Jesus autem emissa voce magna expiravit. 38 Et velum templi scissum est in duo a sursum usque deorsum. 39 Videns autem centurio qui ex adverso stabat quia sic clamans expirasset, ait: Vere homo hic Filius Dei erat. 40 Erant autem et mulieres de longe aspicientes, inter quas et Maria Magdalene, et Maria Jacobi minoris et Joseph mater, et Salomæ, 41 Et cum esset in Galilæa sequebantur eum et ministrabant ei, et aliæ multæ quæ simul cum eo ascenderent Hierosolymam. 42 Et cum jam sero esset factum, quia erat parasceve, quod est ante sabbatum, 43 Venit Joseph ab Arimathia nobilis decurio, qui et ipse erat expectans regnum Dei, et audacter introiit ad Pilatum et petit corpus Jesu. 44 Pilatus autem mirabatur si jam obisset, et accersito centurione interrogavit eum si jam mortuus esset. 45 Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Joseph. 46 Joseph autem mercatus sindonem et deponens eum involvit sindone, et posuit eum in monumento quod erat excisum de petra, et advolvit lapidem ad ostium monumenti. 47 Maria autem Magdalene et Maria Joseph aspiciebant ubi poneretur.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ, ις'.

ΚΕΦ. ις'.

1 ΚΑΙ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. 2 Καὶ λίαν πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. 3 Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; 4 Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀνακεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. 5 Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 6 Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· Μὴ ἐκθαμβεῖσθε. Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. 7 Ἀλλὰ ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. 8 Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ. 9 Ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. 10 Ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. 11 Κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.

SEC. MARCUM, XVI.

CAPUT XVI.

1 Et cum transisset sabbatum, Maria Magdalene et Maria Jacobi et Salomæ emerunt aromata, ut venientes ungerent eum. 2 Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum, orto jam sole. 3 Et dicebant ad invicem: Quis revolvet nobis lapidem ab ostio monumenti? 4 Et respicientes vident revolutum lapidem: erat quippe magnus valde. 5 Et introeuntes in monumento viderunt juvenem sedentem in dextris, coopertum stola candida, et obstupuerunt. 6 Qui dicit illis: Nolite expavescere: Jesum quæritis Nazarenum crucifixum: surrexit, non est hic: ecce locus ubi posuerunt eum. 7 Sed ite dicite discipulis ejus et Petro quia præcedit vos in Galilæam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis. 8 At illæ exeuntes fugerunt de monumento: invaserat enim eas tremor et pavor, et nemini quicquam dixerunt: timebant enim. 9 Surgens autem mane prima sabbati apparuit primo Mariæ Magdalene, de qua ejecerat septem dæmonia. 10 Illa vadens nuntiavit his qui cum eo fuerant, lugentibus et flentibus. 11 Et illi audientes quia viveret et visus esset ab ea, non crediderunt.

Digitized by Google

12 Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ, πορευομένοις εἰς ἀγρόν. 13 Κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. 14 Ὕστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ ἐπίστευσαν. 15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς: Πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. 16 Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. 17 Σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν, γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς, 18 ὄφεις ἀροῦσιν, κἂν θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ, ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς ἕξουσιν. 19 Ὁ μὲν οὖν Κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ· 20 Ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων.

12 ܗܘ ܕܒܬܪ ܗܠܝܢ ܬܪܝܢ ܡܢܗܘܢ ܗܘ ܕܡܗܠܟܝܢ ܐܬܚܙܝ ܒܕܘ ܡܢ ܐܚܪܢ ܕܡܗܠܟܝܢ ܠܓܘ ܒܓܘ ܐܬܪܐ . 13 ܐܢܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ ܕܐܙܠܘ ܘܐܬܚܙܝ ܠܗܘ ܠܫܪܟܐ ܘܠܐ ܗܝܡܢܘ ܠܗܘ . 14 ܒܣܘܦ ❖ ܐܬܚܙܝ ܠܗܘ ܠܐܚܕ ܥܣܪ ܒܗܝ ܒܣܘܦ ܕܗܘ ܡܣܒܝܢ ܐܝܟܠ ܗܘ ܕܡܬܚܙܐ ܠܗܘ ܠܡܪܝܡ ܡܢ ܡܝܬ ܘܓܥܪ ܠܗܘ ܠܚܣܪ ܗܘ ܕܠܐ ܗܝܡܢܘ ܠܗ ܠܡܢ ܕܚܙܘ ܠܗ ܕܩܝܡ ܗܘ . 15 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܙܠܘ ܠܟܠ ܥܠܡܐ ܘܟܪܙܘ ܒܫܘܪܐ ܕܟܠ ܒܪܝܬܐ ܐܬ ܕܒܥܝܬ ܠܟܘܢ ܐܝܢܘܢ ❖ 16 ܗܘ ܕܗܝܡܢ ܘܐܬܥܡܕ ܢܬܚܝ ܘܗܘ ܕܠܐ ܗܝܡܢ ܢܬܕܝܢ ❖ 17 ܐܝܬ ܐܢ ܐܬ ܐܝܬ ܠܗ ܐܬ ܐܝܬ ܠܗ ܐܬ ܐܝܬ ܠܗ ܐܬ ܐܝܬ ܠܗ ❖ 18 ❖ ❖ ❖

EVANGELIUM SECUNDUM LUCAM.

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ΚΕΦ. α'.

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων, 2 Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, 3 Ἔδοξε κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, 4 Ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου βασιλέως τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. 6 Ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι. 7 Καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. 8 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ,

❖ ܐ ❖ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ

ܥܠ ܕܫܪܝܪ ܐܝܟ ܕܣܓܝ̈ܐ ܐܢܫ̈ܐ ܕܩܪܒܘ ܠܡܣܬܟܠ ܒܫܪܝܪܬܐ ܥܠ ܡܠ̈ܐ ܕܫܠܡ̈ܘ ܒܝܢ̈ܬܢ ܀ 2 ܐܝܟ ܕܡܣܪ̈ܘ ܠܢ ܐܢ̈ܘܢ ܕܡܢ ܫܘܪܝܐ ܚܙ̈ܘ ܘܗ̈ܘ ܫܡ̈ܫ̈ܢ̈ܐ ܕܡܠܬܐ ܀ 3 ܚܙܝܬ ܐܦ ܐܢܐ ܠܟ ܡܪܝ ܬܐܘܦܝܠܐ ܕܡܢ ܩܕܡ ܟܠ ܡܕܡ ܒܫܪܝܪܘܬܐ ܟܬܒ ܠܟ ܒܣܕܪ ܀ 4 ܕܬܕܥ ܥܠ ܗܢܘ ܡܠ̈ܐ ܕܐܬܠܦܬ ܒܗܢ ܫܪܝܪ ܀ 5 ❖ ܗܘܐ ܒܝܘ̈ܡ̈ܝ ܗܪܘܕܣ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕ̈ܐ ܟܗܢܐ ܚܕ ܗܘܐ ܫܡܗ ܙܟܪܝܐ ܡܢ ܡܫܡܪܬܐ ܕܐܒܝܐ ܘܐܢܬܬܗ ܡܢ ܒܢ̈ܬ ܗܪܘܢ ܘܫܡܗ ܐܝܠܝܫܒܥ ܀ 6 ܬܪ̈ܝܗܘܢ ܗܘ̈ܘ ܙܕܝܩ̈ܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܗܠ̈ܟ̈ܝܢ ܒܟܠ ܦܩܕ̈ܢ̈ܐ ܘܡ̈ܫ̈ܪ̈ܝܬ̈ܐ ܕܡܪܝܐ ܒܠܐ ܥܠܬܐ ܀ 7 ❖ ܘܠܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܒܪ ܡܢ ܕܗܘܬ ܐܝܠܝܫܒܥ ܥܩܪܬܐ ܘܬܪ̈ܝܗܘܢ ܗ̈ܘ ܣ̈ܒ̈ܝ ܒܝܘ̈ܡ̈ܝܗܘܢ ܀ 8 ❖ ܗܘܐ ܕܟܕ ܟܗܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܒܣܕܪ ܡܫܡܪܬܗ

SEC. LUCAM, CAPUT I.

1 QUONIAM quidem multi conati sunt ordinare narrationem quæ in nobis completæ sunt rerum, 2 Sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis, 3 Visum est et mihi assecuto a principio omnia diligenter ex ordine tibi scribere, optime Theofile, 4 Ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem. 5 Fuit in diebus Herodis regis Judææ sacerdos quidam nomine Zacharias de vice Abia, et uxor illi de filiabus Aaron, et nomen ejus Elisabet. 6 Erant autem justi ambo ante Deum, incedentes in omnibus mandatis et justificationibus Domini sine querella. 7 Et non erat illis filius, eo quod esset Elisabet sterelis et ambo processissent in diebus suis. 8 Factum est autem cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis suæ ante Deum,

Digitized by Google

9 Κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, 10 Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. 11 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. 12 Καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν. 13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην· 14 Καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλλίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρήσονται. 15 Ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον Κυρίου, καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, 16 Καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ Κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν· 17 Καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἠλεία, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἑτοιμάσαι Κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον. 18 Καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· Κατὰ τί γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. 19 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· Ἐγώ εἰμι Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα· 20 Καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν.

ܠܘܩܐ ١

9 ܟܕ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܕܢܩܛܪ ܒܣܕܪ ܟܗܢܘܬܗ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܥܠ ܗܝܟܠܗ ܕܡܪܝܐ ܘܥܠ ܟܠ ܥܡܐ ܗܘ ܕܨܠܝ ܒܪܒܐ ܒܫܥܬ ܩܛܪܬܐ ܕܒܣܡܐ ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܩܐܡ ܥܠ ܝܡܝܢ ܡܕܒܚܐ ܕܩܛܪܬܐ ܘܐܬܒܗܠ ܙܟܪܝܐ ܘܢܦܠ ܥܠܘܗܝ ܕܚܠܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܠܐ ܬܕܚܠ ܙܟܪܝܐ ܡܛܠ ܕܫܡܝܥ ܬܘܒ ܒܥܘܬܟ ܘܐܢܬܬܟ ܐܠܝܫܒܥ ܬܝܠܕ ܠܟ ܒܪ ܘܬܩܪܐ ܫܡܗ ܝܘܚܢܢ ܘܗܘܝ ܠܟ ܚܕܘܬܐ ܘܪܘܚܐ ܘܣܓܝܐܝܢ ܒܝܠܕܘܬܗ ܢܚܕܘܢ ܐܪܡ ܓܒܪ ܪܒ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܘܚܡܪܐ ܘܣܟܪܐ ܠܐ ܢܫܬܐ ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܢܬܡܠܝ ܥܕ ܡܢ ܒܛܢ ܐܡܗ ܘܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܢܗܦܟ ܠܡܪܝܗ ܐܠܗܗ ܘܗܘ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܒܪܘܚ ܘܒܚܝܠ ܐܝܠܝܐ ܠܡܗܦܟ ܠܒܒ ܐܒܗܬܐ ܠܒܢܝ ܘܠܣܪܒܝ ܠܚܟܡܬ ܙܕܝܩܐ ܠܡܬܩܢ ܠܡܪܝܐ ܥܡܐ ܡܙܕܡܢ ܘܐܡܪ ܙܟܪܝܐ ܠܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܒܡܐ ܐܕܥ ܗܕܐ ܐܢܐ ܓܒܪ ܣܝܒ ܘܐܢܬܬܝ ܣܝܒܬܐ ܒܝܘܡܝܗܝ ܘܥܢܐ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܐ ܓܒܪܝܐܝܠ ܕܩܐܡ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܫܠܝܚ ܐܢܐ ܕܐܡܠܠ ܥܡܟ ܘܠܒܫܪܟ ܗܠܝܢ ܒܣܪܬܐ ܘܗܐ ܐܢܬ ܬܗܘܐ ܣܟܝܡ ܘܠܐ ܬܫܟܚ ܡܠܡܠܠ ܥܕ ܝܘܡܐ ܕܢܗܘܝܢ ܗܠܝܢ ܒܬܪ ܕܠܐ ܗܝܡܢܬ ܠܡܠܝ ܕܢܬܡܠܝܢ ܒܙܒܢܗ

SEC. LUCAM, I.

9 Secundum consuetudinem sacerdotii forte exiit ut incensum poneret ingressus in templum Domini: 10 Et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi. 11 Apparuit autem illi angelus Domini stans a dextris altaris incensi. 12 Et Zacharias turbatus est videns, et timor inruit super eum. 13 Ait autem ad illum angelus: Ne timeas, Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua, et uxor tua Elisabet pariet tibi filium, et vocabis nomen ejus Johannem, 14 Et erit gaudium tibi et exultatio, et multi in nativitate ejus gaudebunt: 15 Erit enim magnus coram Domino, et vinum et sicera non bibet, et Spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ, 16 Et multos filiorum Israhel convertet ad Dominum Deum ipsorum: 17 Et ipse præcedet ante illum in spiritu et virtute Heliæ, ut convertat corda patrum in filios et incredibiles ad prudentiam justorum, parare Domino plebem perfectam. 18 Et dixit Zacharias ad angelum: Unde hoc sciam? ego enim sum senex, et uxor mea processit in diebus suis. 19 Et respondens angelus dixit ei: Ego sum Gabrihel qui adsto ante Deum: et missus sum loqui ad te et hæc tibi evangelizare. 20 Et ecce eris tacens et non poteris loqui usque in diem quo hæc fiant, pro eo quod non credidisti verbis meis, quæ implebuntur in tempore suo.

Digitized by Google

21 Καὶ ἦν ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. 22 Ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς, καὶ διέμενεν κωφός. 23 Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. 24 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα 25 Ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν Κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. 26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας ᾗ ὄνομα Ναζαρέθ, 27 Πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυείδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. 28 Καὶ εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος εἶπεν· Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. 29 Ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. 30 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ· Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. 31 Καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. 32 Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον Δαυεὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, 33 Καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος.

21 Et erat plebs expectans Zachariam, et mirabantur quod tardaret ipse in templo. 22 Egressus autem non poterat loqui ad illos, et cognoverunt quod visionem vidisset in templo: et ipse erat innuens illis, et permansit mutus. 23 Et facti sunt ut impleti sunt dies officii ejus, abiit in domum suam. 24 Post hos autem dies concepit Elisabet uxor ejus, et occultabat se mensibus quinque, dicens: 25 Quia sic fecit mihi Dominus in diebus quibus respexit auferre obprobrium meum inter homines. 26 In mense autem sexto missus est angelus Gabrihel a Deo in civitatem Galilææ cui nomen Nazareth, 27 Ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen virginis Maria. 28 Et ingressus angelus ad eam dixit: Have, gratia plena: Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. 29 Quæ cum audisset, turbata est in sermone ejus, et cogitabat qualis esset ista salutatio. 30 Et ait angelus ei: Ne timeas, Maria: invenisti enim gratiam apud Deum. 31 Ecce concipies in utero et paries filium, et vocabis nomen ejus Jesum: 32 Hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur, et dabit illi Dominus sedem David patris ejus: et regnabit in domo Jacob in æternum, 33 Et regni ejus non erit finis.

Digitized by Google

31 Εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· Πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω; 35 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. 36 Καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ· 37 Ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν ῥῆμα. 38 Εἶπεν δὲ Μαριάμ· Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. 39 Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν Ἰούδα, 40 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. 41 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. Καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, 42 Καὶ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. 43 Καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς ἐμέ; 44 Ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. 45 Καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου. 46 Καὶ εἶπεν Μαριάμ· Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, 47 Καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,

34 إِمَّا مَرْيَمُ لِلْمَلَاخَا . إِنْحَنَا لَا يَدِعْنَا 35 جَنَا . إِمَّا لَا سَخِيمَ لِي . مَلَاخَا إِمَّا لِي . إِنَّا رُوحَا دَقُدْشَا إِتَّا عَلَيْكِ . وَحَيْلَا دَعَلَّايَا إِتَّا عَلَيْكِ . لِذَا . مَسِيحَا بِرِيخَا إِتَّا لَكِ . دَلَا هَنَا وَلَا هَنَا إِتَّا لَكِ . دَمِنْهَا إِتَّا . إِمَّا لَا هَنَا إِتَّا . 36 وَهَا أَلِيشَبَعْ قَرِيبَتَكِ إِهِ هِيَ . دَهَنَا دَا حَبِلَتْ . وَهَا هَنَا . دَإِقْرَا لَهَا . كُلَّ دَمِنْهَا دَعَلَّايَا . 37 دَلَا لَا حَيِلَا لِلَاهَا مِنْ . 38 إِمَّا مَرْيَمُ . هَا إِنَا أَمَتَا دَمَارِي . لِي كَمَا دَأَمَرْتَ . وَمَشَا مِنْهَا مَلَاخَا . ❖ 39 وَقَامَتْ مَرْيَمُ فِي تِلْكَ الْأَيَّامِ وَذَهَبَتْ بِسُرْعَةٍ إِلَى الْجَبَلِ إِلَى مَدِينَةِ يَهُوذَا . 40 وَدَخَلَتْ بَيْتَ زَكَرِيَّا وَسَلَّمَتْ عَلَى أَلِيصَابَاتَ . 41 وَلَمَّا سَمِعَتْ أَلِيصَابَاتُ سَلَامَ مَرْيَمَ ارْتَكَضَ الْجَنِينُ فِي بَطْنِهَا . وَامْتَلَأَتْ أَلِيصَابَاتُ مِنَ الرُّوحِ الْقُدُسِ . 42 وَصَرَخَتْ بِصَوْتٍ عَظِيمٍ وَقَالَتْ : مُبَارَكَةٌ أَنْتِ فِي النِّسَاءِ وَمُبَارَكٌ ثَمَرُ بَطْنِكِ . 43 وَمِنْ أَيْنَ لِي هَذَا أَنْ تَأْتِيَ أُمُّ رَبِّي إِلَيَّ . 44 لِأَنَّهُ هُوَذَا حِينَ صَارَ صَوْتُ سَلَامِكِ فِي أُذُنَيَّ ارْتَكَضَ الْجَنِينُ فِي بَطْنِي بِابْتِهَاجٍ . 45 وَطُوبَى لِلَّتِي آمَنَتْ أَنْ يَتِمَّ مَا قِيلَ لَهَا مِنْ قِبَلِ الرَّبِّ . ❖ 46 فَقَالَتْ مَرْيَمُ . 47 تُعَظِّمُ نَفْسِي الرَّبَّ . وَتَبْتَهِجُ رُوحِي بِاللَّهِ مُخَلِّصِي .

34 Dixit autem Maria ad angelum: Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? 35 Et respondens angelus dixit ei: Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibi: ideoque et quod nascetur sanctum vocabitur Filius Dei. 36 Et ecce Elisabet cognata tua et ipsa concepit filium in senecta sua, et hic mensis est sextus illi quæ vocatur sterelis: 37 Quia non erit inpossibile apud Deum omne verbum. 38 Dixit autem Maria: Ecce ancella Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Et discessit ab illa angelus. 39 Exsurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in civitatem Juda, 40 Et intravit in domum Zachariæ et salutavit Elisabet. 41 Et factum est ut audivit salutationem Mariæ Elisabet, exultavit infans in utero ejus, et repleta est Spiritu sancto Elisabet, 42 Et exclamavit voce magna et dixit: Benedicta tu inter mulieres, et benedictus fructus ventris tui. 43 Et unde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me? 44 Ecce enim ut facta est vox salutationis tuæ in auribus meis, exultavit in gaudio infans in utero meo. 45 Et beata quæ credidit quoniam perficientur ea quæ dicta sunt ei a Domino. 46 Et ait Maria: Magnificat anima mea Dominum, 47 Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo,

Digitized by Google

48 "Οτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί, 49 "Οτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός· καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 50 Καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. 51 Ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. 52 Καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινούς, 53 Πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς. 54 Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους, 55 Καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. 56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας τρεῖς, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. 57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. 58 Καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. 59 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. 60 Καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν· Οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. 61 Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐκ τῆς συγγενείας σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. 62 Ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτό. 63 Καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων· Ἰωάννης ἐστὶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐθαύμασαν πάντες. 64 Ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν.

48 ؛ ؛ ؛

65 Καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, 66 Καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· Τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; Καὶ γὰρ χεὶρ Κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ. 67 Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων· 68 Εὐλογητὸς Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ, 69 Καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν ἐν οἴκῳ Δαυεὶδ παιδὸς αὐτοῦ, 70 Καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ, 71 Σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς, 72 Ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ, 73 Ὅρκον ὃν ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν, τοῦ δοῦναι ἡμῖν 74 Ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ 75 Ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν. 76 Καὶ σὺ δὲ παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ· προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου Κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ, 77 Τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν 78 Διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους 79 Ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

65 Et factus est timor super omnes vicinos eorum, et super omnia montana Judeæ divulgabantur omnia verba hæc, 66 Et posuerunt omnes qui audierant in corde suo, dicentes: Quid putas puer iste erit? Etenim manus Domini erat cum illo. 67 Et Zacharias pater ejus impletus est Spiritu sancto et prophetavit dicens: 68 Benedictus Deus Israhel, quia visitavit et fecit redemtionem plebi suæ, 69 Et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui, 70 Sicut locutus est per os sanctorum qui a sæculo sunt prophetarum ejus, 71 Salutem ex inimicis nostris et de manu omnium qui nos oderunt, 72 Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris et memorari testamenti sui sancti, 73 Jusjurandum quod juravit ad Abraham patrem nostrum, daturum se nobis 74 Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati serviamus illi, 75 In sanctitate et justitia coram ipso omnibus diebus nostris. 76 Et tu puer propheta altissimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias ejus, 77 Ad dandam scientiam salutis plebi ejus in remissionem peccatorum eorum 78 Per viscera misericordiæ Dei nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alto, 79 Inluminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Digitized by Google

80 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦ. β'.

1 ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. 2 Αὕτη ἀπογραφὴ ἐγένετο πρώτη ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. 3 Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν. 4 Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲθ εἰς τὴν Ἰουδαίαν εἰς πόλιν Δαυεὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυείδ, 5 Ἀπογράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ, οὔσῃ ἐγκύῳ. 6 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν. 7 Καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. 8 Καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην αὐτῶν. 9 Καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα Κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. 10 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ,

80 Puer autem crescebat et confortabatur spiritu, et erat in deserto usque in diem ostensionis suæ ad Israhel.

CAPUT II.

1 FACTUM est autem in diebus illis: exiit edictum a Cæsare Augusto ut describeretur universus orbis: 2 Hæc descriptio prima facta est præside Syriæ Cyrino: 3 Et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem. 4 Ascendit autem et Joseph a Galilæa de civitate Nazareth in Judæam civitatem David quæ vocatur Bethleem, eo quod esset de domo et familia David, 5 Ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore prægnate. 6 Factum est autem cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret, 7 Et peperit filium suum primogenitum, et pannis eum involvit et reclinavit eum in præsipio, quia non erat eis locus in diversorio. 8 Et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis supra gregem suum. 9 Et ecce angelus Domini stetit juxta illos, et claritas Dei circumfulsit illos, et timuerunt timore magno. 10 Et dixit illis angelus: Nolite timere: ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo,

Digitized by Google

11 Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστιν Χριστὸς Κύριος, ἐν πόλει Δαυείδ. 12 Καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὑρήσετε βρέφος ἐσπαργανωμένον [καὶ κείμενον] ἐν φάτνῃ. 13 Καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων· 14 Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκίας. 15 Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους· Διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥήμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ Κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. 16 Καὶ ἦλθαν σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ· 17 Ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. 18 Καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς· 19 Ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 20 Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ ἴδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. 21 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ. 22 Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ Κυρίῳ,

11 Quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus, in civitate David. 12 Et hoc vobis signum: invenietis infantem pannis involutum et positum in præsipio. 13 Et subito facta est cum angelo multitudo militiæ cælestis laudantium Deum et dicentium: 14 Gloria in altissimis Deo, et in terra pax in hominibus bonæ voluntatis. 15 Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in cælum, pastores loquebantur ad invicem: Transeamus usque Bethleem et videamus hoc verbum quod factum est, quod fecit Dominus et ostendit nobis. 16 Et venerunt festinantes, et invenerunt Mariam et Joseph et infantem positum in præsipio. 17 Videntes autem cognoverunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. 18 Et omnes qui audierunt mirati sunt et de his quæ dicta erant a pastoribus ad ipsos: 19 Maria autem conservabat omnia verba hæc conferens in corde suo. 20 Et reversi sunt pastores, glorificantes et laudantes Deum in omnibus quæ audierant et viderant sicut dictum est ad illos. 21 Et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur, vocatum est nomen ejus Jesus, quod vocatum est ab angelo prius quam in utero conciperetur. 22 Et postquam impleti sunt dies purgationis ejus secundum legem Mosi, tulerunt illum in Hierusalem ut sisterent eum Domino,

Digitized by Google

23 Καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται, 24 Καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου, ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν. 25 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἰερουσαλήμ, ᾧ ὄνομα Συμεών, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν· 26 Καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου. 27 Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, 28 Καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν· 29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, 30 Ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, 31 Ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, 32 Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ. 33 Καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. 34 Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ· Ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. 35 Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί.

23 Sicut scriptum est in lege Domini quia omne masculinum adaperiens vulvam sanctum Domino vocabitur, 24 Et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege, par turturum aut duos pullos columbarum. 25 Et ecce homo erat in Hierusalem cui nomen Symeon, et homo iste justus et timoratus, expectans consolationem Israhel, et Spiritus sanctus erat in eo. 26 Et responsum acceperat ab Spiritu sancto, non visurum se mortem nisi prius videret Christum Domini. 27 Et venit in Spiritu in templum. Et cum inducerent puerum Jesum parentes ejus ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo: 28 Et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit Deum, et dixit: 29 Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace, 30 Quia viderunt oculi mei salutare tuum, 31 Quod parasti ante faciem omnium populorum, 32 Lumen ad revelationem gentium et gloriam plebis tuæ Israhel. 33 Et erat pater ejus et mater mirantes super his quæ dicebantur de illo. 34 Et benedixit illis Symeon, et dixit ad Mariam matrem ejus: Ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in Israhel, et in signum cui contradicetur: 35 Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.

Digitized by Google

36 Καὶ ἦν Ἄννα προφῆτις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, 37 Καὶ αὐτὴ χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἡ οὐκ ἀφίστατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. 38 Καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἰερουσαλήμ. 39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ. 40 Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πληρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό. 41 Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. 42 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς, 43 Καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ. 44 Νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς, 45 Καὶ μὴ εὑρόντες ὑπέστρεψαν εἰς Ἰεροσυσαλὴμ ἀναζητοῦντες αὐτόν.

36 ܘܗܘܬ ܒܗ ܢܒܝܬܐ ܚܢܐ ܒܬ ܦܢܘܐܝܠ ܡܢ ܫܒܛ ܐܫܪ ܗܝ ܥܡܪܐ ܝܬܝܪܐ ܒܝܘܡܝܢ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢ ܒܬܘܠܝܘܬܗ ܕܢܚܬ ܥܡ ܒܥܠܗ ܫܒܥ ܫܢܝܢ ܒܣܝܒܘܬܗ 37 ܘܗܝ ܐܪܡܠܬܐ ܥܕ ܬܡܢܝܢ ܫܢܝܢ ܘܐܪܒܥ ܕܠܐ ܡܬܪܚܩܐ ܡܢ ܒܝܬ ܩܕܫܐ ܒܨܘܡ ܘܒܒܥܘܬܐ ܡܫܡܫܐ ܠܐܠܗܐ ܠܠܝܐ ܘܠܝܘܡܐ 38 ܘܗܝ ܗܝ ܫܥܬܐ ܒܗ ܩܡܬ ܘܐܘܕܝܬ ܠܐܠܗܐ ܘܡܡܠܠܬ ܥܠ ܗܘ ܠܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܦܘܪܩܢܐ ܕܝܪܘܫܠܡ 39 ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܟܠ ܡܕܡ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܢܡܘܣܐ ܕܡܪܝܐ ܗܦܟܘ ܠܓܠܝܠ ܠܡܕܝܢܬܗܘܢ ܠܢܨܪܬ 40 ܘܛܠܝܐ ܗܘܐ ܡܬܪܒܐ ܘܡܬܬܩܦ ܡܠܝ ܚܟܡܬܐ ܘܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘܬ ܥܠܘܗܝ 41 ܘܐܙܠܝܢ ܗܘ ܐܒܘܗܝ ܒܟܠ ܫܢܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܒܥܝܕܐ ܕܦܨܚܐ 42 ❖ ܘܟܕ ܗܘܐ ܒܪ ܬܪܥܣܪ ܫܢܝܢ ܣܠܩܝܢ ܠܗ ܠܝܪܘܫܠܡ ܟܡܢܗܓ ܥܝܕܐ 43 ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܝܘܡܝ ܥܝܕܐ ܒܗܦܟܗܘܢ ܫܪܐ ܝܫܘܥ ܒܪܐ ܒܝܪܘܫܠܡ ܘܠܐ ܝܕܥܘ ܐܒܘܗܝ 44 ܘܣܒܪܝܢ ܗܘ ܕܗܘ ܒܟܪܟܐ ܐܙܠܘ ܡܫܪܝ ܝܘܡܐ ܘܒܥܘ ܠܗ ܒܝܢ ܩܪܝܒܐ ܘܒܝܢ ܝܕܥܐ 45 ܘܠܐ ܐܫܟܚܘܗܝ ܗܦܟܘ ܠܝܪܘܫܠܡ ܒܥܝ ܠܗ

36 Et erat Anna prophetissa, filia Phanuel, de tribu Aser: hæc processerat in diebus multis et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua, 37 Et hæc vidua usque ad annos octoginta quattuor, quæ non discedebat de templo jejuniis et obsecrationibus serviens nocte ac die. 38 Et hæc ipsa hora superveniens confitebatur Domino, et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemtionem Hierusalem. 39 Et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini, reversi sunt in Galilæam in civitatem suam Nazareth. 40 Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia, et gratia Dei erat in illo. 41 Et ibant parentes ejus per omnes annos in Hierusalem in die sollemni paschæ. 42 Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis in Hierosolymam secundum consuetudinem diei festi, 43 Consummatisque diebus cum redirent, remansit puer Jesus in Hierusalem, et non cognoverunt parentes ejus. 44 Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, et requirebant eum inter cognatos et notos, 45 Et non invenientes regressi sunt in Hierusalem requirentes eum.

Digitized by Google

46 Καὶ ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· 47 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. 48 Καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· Τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. 49 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; 50 Καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς. 51 Καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. Καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. 52 Καὶ Ἰησοῦς προέκοπτεν ἐν τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβερίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πειλάτου τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετραρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας, καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος, 2 Ἐπὶ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,

46 ܘܗܘܐ ܒܬܠܬ ܝܘܡܝܢ ܫܟܚܘܗܝ ܒܗܝܟܠܐ ܝܬܒ ܒܨܒ ܡܠܦܢܐ ܘܡܫܡܥ ܠܗܘܢ ܘܫܐܠ ܠܗܘܢ ܀ 47 ܘܟܠ ܕܫܡܥܝܢ ܠܗ ܬܡܗܝܢ ܥܠ ܡܕܥܗ ܘܥܠ ܦܘܬܓܡܗ ܀ 48 ܘܟܕ ܚܙܘܗܝ ܬܡܗܘ ܘܐܡܪܬ ܐܡܗ ܠܗ ܒܪܝ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܠܢ ܗܟܢܐ ܗܐ ܐܒܘܟ ܘܐܢܐ ܒܟܝܢ ܒܥܝܢ ܗܘܝܢ ܕܢܒܥܐ ܐܢܬ ܀ 49 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܗܘ ܕܒܥܝܬܘܢ ܢܝ ܠܐ ܝܕܥܬܘܢ ܕܒܐܠܝܗ ܕܐܒܝ ܐܢܐ ܐܬܐ ܠܡܗܘ ܀ 50 ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܐܬܒܨܝܘ ܠܡܠܬܐ ܕܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܀ 51 ܘܢܚܬ ܥܡܗܘܢ ܘܐܬܐ ܠܢܨܪܬ ܘܗܘܐ ܡܬܬܪܥ ܠܗܘܢ ܘܐܡܗ ܛܪܬܐ ܟܠ ܡܠܐ ܗܠܝܢ ܒܠܒܗ ܀ 52 ܘܝܫܘܥ ܝܬܒ ܒܚܟܡܬܐ ܘܒܩܘܡܐ ܘܒܛܝܒܘܬܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܒܢܝ ܐܢܫܐ ܀

1 ܒܫܢܬ ܬܪܥܣܪ ܠܡܠܟܘܬܗ ܕܛܝܒܪܝܘܣ ܩܣܪ ܟܕ ܗܘܐ ܦܩܝܕ ܒܝܗܘܕ ܦܝܠܛܘܣ ܘܗܪܘܕܣ ܪܒܥ ܒܓܠܝܠ ܘܦܝܠܦܘܣ ܐܚܘܗܝ ܪܒܥ ܒܐܝܛܘܪܝܐ ܘܒܛܪܟܘܢܝܛܝ ܘܠܘܣܢܝܐ ܪܒܥ ܒܐܒܝܠܝܢ ܀ 2 ܒܪܫ ܟܗܢܐ ܚܢܢ ܘܩܝܦܐ ܗܘܐ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܝܘܚܢܢ ܒܪ ܙܟܪܝܐ ܒܡܕܒܪܐ ܀

46 Et factum est post triduum invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos et interrogantem: 47 Stupebant autem omnes qui eum audiebant super prudentia et responsis ejus. 48 Et videntes ammirati sunt, et dixit mater ejus ad illum: Filii, quid fecisti nobis? ecce pater tuus et ego dolentes quærebamus te. 49 Et ait ad illos: Quid est quod me quærebatis? nesciebatis quia in his quæ Patris mei sunt oportet me esse? 50 Et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad illos. 51 Et discendit cum eis et venit Nazareth, et erat subditus illis: et mater ejus conservabat omnia verba hæc in corde suo. 52 Et Jesus proficiebat sapientia ætate et gratia apud Deum et homines.

CAPUT III.

1 Anno autem quintodecimo imperii Tiberii Cæsaris, procurante Pontio Pilato Judæam, tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo autem fratre ejus tetrarcha Iturææ et Trachonitidis regionis, et Lysania Abilinæ tetrarcha, 2 Sub principibus sacerdotum Anna et Caiapha, factum est verbum Dei super Johannen Zachariæ filium in deserto,

Digitized by Google

3 Καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, 4 Ὡς γέγραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἡσαΐου τοῦ προφήτου· Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ· 5 Πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, 6 Καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 7 Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; 8 Ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Πατέρα ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. 9 Ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. 10 Καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· Τί οὖν ποιήσωμεν; 11 Ἀποκριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. 12 Ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆναι καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, τί ποιήσωμεν; 13 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε.

3 ܘܐܬܐ ܟܟܠ ܒܣܒܝܒ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܪܕܢܢ ܡܟܪܙ ܡܥܡܕܢܐ ܕܬܘܒܐ ܠܫܪܝܐ ܕܚܛܗܐ ܠܗܘܢ ܕܚܛܝܢ. 4 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪ ܡܠܝ ܕܢܒܝܐ ܐܫܥܝܐ ܕܐܡܪ ܩܠ ܩܪܐ ܒܡܕܒܪܐ ܐܬܬܟܢܘ ܐܘܪܚܐ ܕܡܪܝܐ ܦܫܛܘ ܫܒܝܠܘܗܝ. 5 ܟܠ ܡܠܝ ܢܬܡܠܝ ܘܟܠ ܛܘܪ ܘܓܒܥ ܢܬܫܦܠ ܘܐܬܪ ܥܩܠ ܢܗܘܐ ܠܡܫܪ ܘܫܒܝܠ ܚܫܝܢ ܢܗܘܘܢ ܠܡܗܠܟ. 6 ܘܢܚܙܐ ܟܠ ܒܣܪ ܦܘܪܩܢܐ ܕܐܠܗܐ. 7 ܐܡܪ ܗܘ ܠܟܢܫ ܣܓܝ ܕܢܦܩܝܢ ܠܡܥܡܕ ܡܢܗ ܐܦ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܐܬܐ

14 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· Τί ποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς; Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μηδένα διασείσητε, μηδένα συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς ὀψωνίοις ὑμῶν. 15 Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ Ἰωάννου, μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός, 16 Ἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης· Ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ, αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· 17 Οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. 18 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν· 19 Ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης, 20 Προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν φυλακῇ. 21 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, 22 Καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι· Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα. 23 Καὶ αὐτὸς ἦν Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, ὢν υἱός, ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ, τοῦ Ἡλεὶ

14 ܘܫܐܠܘ ܐܢܘܢ ܓܝܪ ܐܦ ܐܠܝܢ ܓܝܪ ܐܢܫܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܢܥܒܕ ܐܦ ܚܢܢ . ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܬܙܘܥܘܢ ܠܐ ܐܢܫ ܘܠܐ ܬܫܬܘܡܘܢ ܣܟܘܡ ܘܬܗܘܘ ܒܥܠ ܡܠܝ ܒܐܓܪܬܟܘܢ . 15 ܟܕ ܗܘܐ ܥܡܐ ܡܣܒܪܝܢ ܘܟܠ ܚܕ ܒܠܒܗ ܥܠ ܝܘܚܢܢ ܕܠܡܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ : 16 ܥܢܐ ܝܘܚܢܢ ܘܐܡܪ ܠܟܠܗܘܢ . ܐܢܐ ܒܡܝܐ ܡܥܡܕ ܐܢܐ ܐܬ ܕܡܬܐ ܬܩܝܦ ܡܢܝ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܫܘܝܐ ܕܐܫܪܐ ܢܣܝܪ ܣܢܕܠ ܪܓܠܘܗܝ . ܗܘ ܢܥܡܕ ܐܢܘܢ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܒܢܘܪܐ . 17 ܕܫܪܒܐ ܕܒܝܕܗ ܘܢܕܟܐ ܐܝܕܪܗ ܘܢܟܢܫ ܚܛܬܐ ܠܐܘܪܗ ܘܢܣܦ ܬܒܢܐ ܢܐܟܠ ܢܘܪܐ ܕܠܐ ܡܬܕܥܟ : 18 ܘܒܣܓܝ ܐܦ ܐܚܪܢܐ ܐܠܝܦ ܗܘܐ ܒܟܪܙܘܬܗ ܘܒܫܪ ܠܥܡܐ . 19 ܗܪܘܕܣ ܐܦ ܗܘ ܪܒܥ ܫܠܝܛܐ ܕܐܬܟܚܫ ܡܢ ܩܕܡ ܝܘܚܢܢ ܥܠ ܗܪܘܕܝܐܕ ܐܢܬܬ ܐܚܘܗܝ ܘܥܠ ܟܠ ܒܝܫܬܐ ܕܥܒܕ ܗܪܘܕܣ : 20 ܘܐܦ ܗܢܐ ܐܘܣܦ ܥܠ ܟܠܗܝ ܘܐܣܟܪ ܠܝܘܚܢܢ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ : 21 ܟܕ ܗܘܐ ܒܡܥܡܕ ܟܠ ܥܡܐ ܘܝܫܘܥ ܐܦ ܗܘ ܐܬܥܡܕ ܘܨܠܐ ܐܬܦܬܚ ܫܡܝܐ : 22 ܘܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܢܚܬ ܥܠܘܗܝ ܒܓܘܫܡܐ ܕܝܘܢܐ ❖ ܘܩܠܐ ܐܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܝ ܚܒܝܒܝ ܕܒܟ ܫܦܝܪ ܠܝ . 23 ܘܗܘ ܝܫܘܥ ܟܕ ܫܪܐ ܠܡܥܒܕ ܟܐܝܟ ܒܪ ܫܬܝܢ ܣܒ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܣܒܪ ܐܢܘܢ ܕܒܪ ܝܘܣܦ ܗܘ ܕܗܘ ܒܪ ܗܠܝ .

14 Interrogabant autem eum et milites dicentes: Quid faciemus et nos? Et ait illis: Neminem concutiatis neque calumniam faciatis, et contenti estote stipendiis vestris. 15 Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Johanne, ne forte ipse esset Christus, 16 Respondit Johannes dicens omnibus: Ego quidem aqua baptizo vos: veniet autem fortior me, cujus non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum ejus, ipse vos baptizabit in Spiritu sancto et igni: 17 Cujus ventilabrum in manu ejus, et purgavit aream suam, et congregabit triticum in horreum suum, paleas autem conburet igni inextinguibili. 18 Multa quidem et alia exhortans evangelizabat populum: 19 Herodes autem tetrarcha cum corriperetur ab illo de Herodiade uxore fratris sui, et de omnibus malis quæ fecit Herodes, 20 Adjecit et hoc supra omnia et inclusit Johannen in carcere. 21 Factum est autem cum baptizaretur omnis populus, et Jesu baptizato et orante apertum est cælum, 22 Et descendit Spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum, et vox de cælo facta est: Tu es Filius meus dilectus, in te complacuit mihi. 23 Et ipse Jesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putaretur, filius Joseph, qui fuit Heli,

Digitized by Google

24 Τοῦ Μαθθὰθ τοῦ Λευεὶ τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ 25 Τοῦ Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἐσλεὶ τοῦ Ναγγαὶ 26 Τοῦ Μαὰθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεεὶν τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ 27 Τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ Νηρεὶ 28 Τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἀδδεὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ τοῦ Ἤρ 29 Τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρεὶμ τοῦ Μαθθὰθ τοῦ Λευεὶ 30 Τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ τοῦ Ἐλιακεὶμ 31 Τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ τοῦ Ναθὰμ τοῦ Δαυεὶδ 32 Τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ τοῦ Βοὸς τοῦ Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν 33 Τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ τοῦ Ἐσρὼμ τοῦ Φάρες τοῦ Ἰούδα 34 Τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ Ναχὼρ 35 Τοῦ Σερούχ τοῦ Ῥαγαῦ τοῦ Φαλὲκ τοῦ Ἔβερ τοῦ Σαλὰ 36 Τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ Νῶε τοῦ Λάμεχ 37 Τοῦ Μαθουσαλὰ τοῦ Ἐνὼχ τοῦ Ἰάρετ τοῦ Μελελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ 38 Τοῦ Ἐνὼς τοῦ Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

24 Qui fuit Mattat, qui fuit Levi, qui fuit Melchi, qui fuit Jannæ, qui fuit Joseph, 25 Qui fuit Matthathiæ, qui fuit Amos, qui fuit Naum, qui fuit Esli, qui fuit Naggæ, 26 Qui fuit Maath, qui fuit Matthathiæ, qui fuit Semei, qui fuit Josec, qui fuit Joda, 27 Qui fuit Johanna, qui fuit Resa, qui fuit Zorobabel, qui fuit Salathiel, qui fuit Neri, 28 Qui fuit Melchi, qui fuit Addi, qui fuit Cosam, qui fuit Helmadam, qui fuit Her, 29 Qui fuit Ihesu, qui fuit Eliezer, qui fuit Jorim, qui fuit Matthad, qui fuit Levi, 30 Qui fuit Symeon, qui fuit Juda, qui fuit Joseph, qui fuit Jona, qui fuit Eliachim, 31 Qui fuit Melea, qui fuit Menna, qui fuit Matthata, qui fuit Nathan, qui fuit David, 32 Qui fuit Jesse, qui fuit Obed, qui fuit Booz, qui fuit Salmon, qui fuit Naasson, 33 Qui fuit Aminadab, qui fuit Aran, qui fuit Esrom, qui fuit Phares, qui fuit Judæ. 34 Qui fuit Jacob, qui fuit Isaac, qui fuit Abraham, qui fuit Tharæ, qui fuit Nachor, 35 Qui fuit Seruch, qui fuit Ragau, qui fuit Phalec, qui fuit Eber, qui fuit Sale, 36 Qui fuit Chainan, qui fuit Arfaxat; qui fuit Sem, qui fuit Noe, qui fuit Lamech, 37 Qui fuit Matthusale, qui fuit Enoch, qui fuit Jared, qui fuit Malelehel, qui fuit Cainan, 38 Qui fuit Enos, qui fuit Seth, qui fuit Adam, qui fuit Dei.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, δ'.

ΚΕΦ. δ'.

1 Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ 2 Ἡμέρας τεσσεράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπείνασεν. 3 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. 4 Καὶ ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. 5 Καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. 6 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος· Σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν· 7 Σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. 8 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Γέγραπται· Προσκυνήσεις Κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. 9 Ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν κάτω· 10 Γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, 11 Καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀρουσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. 12 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται· Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν θεόν σου.

❖ ❖ ❖

❖ ❖ ❖

1 ܝܫܘܥ ܕܡܠܝ ܗܘܐ ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܗܦܟ ܡܢ ܝܘܪܕܢܢ ܘܐܬܝ ܒܪܘܚܐ ܒܡܕܒܪܐ 2 ܝܘܡܝܢ ܐܪܒܥܝܢ ܘܡܬܢܣܐ ܡܢ ܣܛܢܐ ܘܠܐ ܐܟܠ ܡܕܡ ܒܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܐܬܟܦ ܠܒܣܘܬܐ 3 ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܛܢܐ ܐܢ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܗܢܐ ܟܐܦܐ ܕܢܗܘܐ ܠܚܡܐ 4 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܬܝܒ ܗܘ ܕܠܐ ܒܠܚܡ ܠܚܘܕܗ ܢܚܐ ܐܢܫܐ ܐܠܐ ܒܟܠ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ 5 ܘܐܣܩ ܐܝܬܝܗ ܣܛܢܐ ܘܚܙܝ ܠܗ ܟܠ ܡܠܟܘܬ ܥܠܡܐ ܕܐܪܥܐ ܒܫܥܬܐ ܚܕܐ ܕܙܒܢܐ 6 ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܛܢܐ ܠܟ ܐܬܠ ܗܫܐ ܫܘܠܛܢܐ ܗܕܐ ܟܠܗ ܘܫܘܒܚܗ ܕܝܠܝ ܐܫܠܡ ܘܠܡܢ ܕܨܒܝܬ ܐܬܠ ܐܢܐ ܝܗܒ ܠܗ 7 ܐܢ ܐܢܬ ܗܘ ܩܕܡ ܡܢ ܢܣܓܕ ܩܕܡܝ ܢܗܘܘܢ ܟܠܗ ܕܝܠܟ 8 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܬܝܒ ܗܘ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ ܬܣܓܕ ܘܠܗ ܠܒܕܘܗܝ ܬܦܠܚ 9 ܘܐܝܬܝ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܩܝܡ ܥܠ ܓܢܚܐ ܕܗܝܟܠܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܫܕܪ ܢܦܫܟ ܠܬܬܐ ܡܢ ܗܪܟܐ 10 ܕܟܬܝܒ ܗܘ ܕܠܡܠܐܟܘܗܝ ܦܩܕ ܥܠܝܟ ܕܢܛܪܘܢܟ 11 ܘܕܥܠ ܐܝܕܝܗܘܢ ܢܫܩܠܘܢܟ ܕܠܡܐ ܬܬܩܠ ܪܓܠܟ ܒܐܒܢܐ 12 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܝܪ ܗܘ ܠܐ ܬܢܣܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܗܟ

SEC. LUCAM, IV.

CAPUT IV,

1 Jesus autem plenus Spiritu sancto regressus est ab Jordane, et agebatur in spiritu in desertum 2 Diebus quadraginta, et temtabatur a diabolo. Et nihil manducavit in diebus illis, et consummatis illis esuriit. 3 Dixit autem illi diabolus: Si Filius Dei es, dic lapidi huic ut panis fiat. 4 Et respondit ad illum Jesus: Scriptum est quia non in pane solo vivet homo sed in omni verbo Dei. 5 Et duxit illum diabolus et ostendit illi omnia regna orbis terræ in momento temporis, 6 Et ait ei: Tibi dabo potestatem hanc universam et gloriam illorum, quia mihi tradita sunt et cui volo do illa: 7 Tu ergo procidens si adoraveris coram me, erunt tua omnia. 8 Et respondens Jesus dixit illi: Scriptum est: Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies. 9 Et duxit illum in Hierusalem et statuit eum supra pinnam templi, et dixit illi: Si Filius Dei es, mitte te hinc deorsum: 10 Scriptum est enim quod angelis suis mandabit de te ut conservent te, 11 Et quia in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. 12 Et respondens Jesus ait illi: Dictum est: Non temtabis Dominum Deum tuum.

Digitized by Google

13 Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. 14 Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. 15 Καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. 16 Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν ἀνατεθραμμένος, καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. 17 Καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον· 18 Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με [ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν,] 19 Κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει, κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν. 20 Καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν, καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. 21 Ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. 22 Καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον· Οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος; 23 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενομενα εἰς τὴν Καφαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου.

13 ܘܟܕ ܫܠܡ ܟܠ ܢܣܝܘܢܐ ܐܒܠܝܣ ܐܬܟܢܫ ܡܢ ܠܘܬܗ ܥܕ ܙܒܢܐ ؛ 14 ܘܐܬܦܢܝ ܝܫܘܥ ܒܚܝܠܐ ܕܪܘܚܐ ܠܓܠܝܠ ܘܫܘܥܢܗ ܦܪܨ ܒܟܠ ܐܬܪܐ ܥܠܝܗ ؛ 15 ܘܗܘ ܡܠܦ ܒܒܝܬ ܟܢܫܝܗܘܢ ܘܡܬܬܫܒܚ ܡܢ ܟܠ ܐܢܫ ؛ 16 ܘܐܬܐ ܠܢܨܪܬ ܕܗܘ ܐܬܪܒܝ ܘܥܠ ܟܢܘܫܬܗ ܠܒܝܬ ܟܢܫܝܗ ܒܝܘܡ ܫܒܬܐ ܘܩܡ ܠܡܩܪܐ ؛ 17 ܘܐܬܝܗܒ ܠܗ ܣܦܪ ܢܒܝܐ ܕܐܫܥܝܐ ܘܟܕ ܦܬܚ ܣܦܪܐ ܫܟܚ ܐܬܪܐ ܕܟܬܝܒ ؛ 18 ܪܘܚܐ ܕܡܪܝܐ ܥܠܝ ܕܒܗ ܡܫܚܢܝ ܠܒܫܪ ܠܡܣܟܝܢ ܫܕܪܢܝ ܠܐܟܪܙ ܠܫܒܝܐ ܐܦܪܫܘܬܐ ܘܠܥܝܪܐ ܕܚܙܘܬܐ ܠܫܒܘܪܐ ܕܡܬܕܟܝܢ ؛ 19 ܠܩܪܝܐ ܫܢܬ ܪܥܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ؛ 20 ܘܟܕ ܛܦܠ ܣܦܪܐ ܗܝܒ ܠܫܡܫܢܐ ܘܝܬܒ ܘܟܠ ܕܒܫܘܩܐ ܒܟܢܫܬܐ ܚܙܝܢ ܠܗ ؛ 21 ܫܪܝ ܠܡܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܗܫܐ ܫܠܡ ܟܬܒܐ ܗܕܐ ܒܐܕܢܟܘܢ ؛ 22 ܘܟܠܗܘܢ ܣܗܕܝܢ ܠܗ ܘܡܬܬܪܥܝܢ ܥܠ ܡܠܐ ܕܛܝܒܘܬܐ ܕܢܦܩܝܢ ܡܢ ܦܘܡܗ ؛ ܘܐܡܪܝܢ ܠܝܬ ܗܢܐ ܒܪ ܝܘܣܦ ؛ 23 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܐܦ ܐܡܪܝܢ ܠܝ ܗܐ ܐܣܝܐ ܐܣܘ ܢܦܫܟ ؛ ܟܠ ܕܫܡܥܢ ܕܗܘܐ ܒܟܦܪܢܚܘܡ ܥܒܕ ܐܦ ܗܪܟܐ ܒܐܬܪ ܡܘܠܕܬܟ ؛

13 Et consummata omni temtatione diabolus recessit ab illo usque ad tempus. 14 Et egressus est Jesus in virtute Spiritus in Galilæam, et fama exiit per universam regionem de illo: 15 Et ipse docebat in synagogis eorum, et magnificabatur ab omnibus. 16 Et venit Nazareth, ubi erat nutritus, et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam, et surrexit legere. 17 Et traditus est illi liber prophetæ Esaiæ: et ut revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat: 18 Spiritus Domini super me, propter quod unxit me evangelizare pauperibus, misit me [sanare contritos corde,] 19 Prædicare captivis remissionem, et cæcis visum, dimittere confractos in remissionem, prædicare annum Domini acceptum et diem retributionis. 20 Et cum plicuisset librum, reddidit ministro et sedit, et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum. 21 Cœpit autem dicere ad illos quia hodie impleta est hæc scriptura in auribus vestris. 22 Et omnes testimonium illi dabant et mirabantur in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ipsius, et dicebant: Nonne hic est filius Joseph. 23 Et ait illis: Utique dicetis mihi hanc similitudinem: Medice, cura te ipsum: quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua.

Digitized by Google

24 Εἶπεν δέ· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι ἑαυτοῦ. 25 Ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, 26 καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλείας εἰ μὴ εἰς Σάρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν. 27 Καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ μὴ Ναιμὰν ὁ Σύρος. 28 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, 29 καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν· 30 Αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. 31 Καὶ κατῆλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν· 32 καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. 33 Καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· 34 Ἔα, τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; Ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. 35 Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· Φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.

24 Ait autem: Amen dico vobis quia nemo propheta acceptus est in patria sua. 25 In veritate dico vobis, multæ viduæ erant in diebus Heliæ in Israhel, quando clusum est cælum annis tribus et mensibus sex, cum facta est fames magna in omni terra, 26 Et ad nullam illarum missus est Helias nisi in Sareptha Sydonæ ad mulierem viduam. 27 Et multi leprosi erant in Israhel sub Helisæo propheta, et nemo eorum mundatus est nisi Neman Syrus. 28 Et repleti sunt omnes in synagoga ira hæc audientes, 29 Et surrexerunt et ejecerunt illum extra civitatem, et duxerunt illum usque ad supercilium montis supra quem civitas illorum erat ædificata, ut præcipitarent eum: 30 Ipse autem transiens per medium illorum ibat. 31 Et descendit in Capharnaum civitatem Galilææ, ibique docebat illos sabbatis: 32 Et stupebant in doctrina ejus, quia in potestate erat sermo ipsius. 33 Et in synagoga erat homo habens dæmonium immundum, et exclamavit voce magna 34 Dicens: Sine, quid nobis et tibi, Jesu Nazarene? venisti perdere nos? scio te qui sis, Sanctus Dei. 35 Et increpavit illi Jesus dicens: Commutesce et exi ab illo. Et cum projecisset illud dæmonium in medium, exiit ab illo nihilque illum nocuit.

Digitized by Google

36 Καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται; 37 Καὶ ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου. 38 Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. Πενθερὰ δὲ τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. 39 Καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. 40 Δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν αὐτούς. 41 Ἐξήρχοντο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν, κραυγάζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. 42 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐπεζήτουν αὐτόν· καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. 43 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. 44 Καὶ ἦν κηρύσσων εἰς τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

36 Et factus est pavor in omnibus, et conloquebantur ad invicem dicentes: Quod est hoc verbum, quia in potestate et virtute imperat spiritibus inmundis et exeunt? 37 Et divulgabatur fama de illo in omnem locum regionis. 38 Surgens autem de synagoga introivit in domum Simonis. Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus, et rogaverunt illum pro ea. 39 Et stans super illam imperavit febri, et dimisit illam: et continuo surgens ministrabat illis. 40 Cum sol autem occidisset, omnes qui habebant infirmos variis languoribus ducebant illos ad eum: at ille singulis manus imponens curabat eos. 41 Exiebant etiam dæmonia a multis clamantia et dicentia quia tu es Filius Dei: et increpans non sinebat ea loqui: quia sciebant ipsum esse Christum. 42 Facta autem die egressus ibat in desertum locum, et turbæ requirebant eum: et venerunt usque ad ipsum, et detinebant illum ne discederet ab eis. 43 Quibus ille ait quia et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum Dei, quia ideo missus sum. 44 Et erat prædicans in synagogis Galilææ.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 'ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, 2 Καὶ εἶδεν δύο πλοιάρια ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλεεῖς ἀπ' αὐτῶν ἀποβάντες ἔπλυναν τὰ δίκτυα. 3 'Εμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσας δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐδίδασκεν τοὺς ὄχλους. 4 'Ως δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα· 'Επανάγαγε εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς ἄγραν. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· 'Επιστάτα, δι' ὅλης νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα. 6 Καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ· διερήσσετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. 7 Καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ πλοῖα, ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. 8 'Ιδὼν δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν 'Ιησοῦ λέγων· "Εξελθε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε. 9 Θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέλαβον,

❖ ס ❖ ܟܦܦܐ

❖ ס ❖ ܦܠܐ

1 ܘܗܘܐ ܒܡܕܡ ܕܟܢܫ ܥܠܘܗܝ ܟܠ ܥܡܐ ܕܢܫܡܥ ܠܡܠܬܗ ܕܐܠܗܐ ܘܗܘ ܩܐܡ ܥܠ ܝܡܐ ܕܓܢܝܣܪ׃ 2 ܘܚܙܐ ܬܪܬܝ ܐܡܝܪ ܩܐܡ̈ܝܢ ܥܠ ܝܡܐ ܘܐܢܝܢ ܕܨܝܕ̈ܐ ܢܚܬ̈ܘ ܘܥܒ̈ܕܘ ܠܫܒܟ̈ܗܘܢ׃ 3 ܘܥܠ ܚܕܐ ܡܢ ܐܡܝܪ ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܫܡܥܘܢ ܣܠܩ ܡܢ ܝܒܫܬܐ ܫܐܠ ܠܗ ܕܢܦܩ ܫܝܢܝܬܐ ܙܥܘܪܬܐ ܘܝܬܒ ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܡܢ ܐܝܟܪ ܠܥܡܐ ׃ 4 ܘܟܕ ܫܠܡ ܡܠܐ ܡܢ ܡܠܠ ܐܡܪ ܠܫܡܥܘܢ ܣܠܩ ܠܥܡܩܐ ܘܫܪܘ ܐܝܟܪ ܐܬܟܘ ܠܨܝܕܐ ׃ 5 ܘܥܢܐ ܫܡܥܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܠܝܠܝܐ ܟܠܗ ܥܡܠܢ ܘܠܐ ܫܩܠܢ ܡܕܡ ܒܡܠܬܟ ܐܫܪܐ ܐܢܐ ׃ 6 ܘܟܕ ܥܒܕܘ ܗܠܝܢ ܐܬܟܘ ܣܓܝ̈ܐ ܙܥܘܪ̈ܐ ܘܗܘ ܡܬܒܪ ܫܒܟ̈ܗ׃ 7 ܘܐܫܪܘ ܠܚܒ̈ܪܝܗܘܢ ܕܒܐܝܟܪ ܐܚܪ̈ܢ ܕܢܐܬܘ ܘܢܣܥ̈ܕܘ ܠܗ ܘܐܬܘ ܘܡܠܘ ܬܪ̈ܝܗܘܢ ܐܝܟܪ̈ܐ ܕܢܬܒܥ̈ܘ׃ 8 ܟܕ ܚܙܐ ܫܡܥܘܢ ܦܛܪܘܣ ܢܦܠ ܥܠ ܟܪ̈ܥܝ ܕܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܦܩ ܡܢܝ ܡܪܝ ܓܒܪܐ ܚܛܝܐ ܐܢܐ ׃ 9 ܐܡܪ ܓܝܪ ܕܐܚܕ ܗܘܐ ܠܗ ܘܠܟܠ ܕܥܡܗ ܥܠ ܨܝܕ̈ܐ ܕܨܝܕܘ׃

Digitized by Google

SEC. LUCAM, V.

CAPUT V.

1 FACTUM est autem cum turbæ inruerent in eum ut audirent verbum Dei, et ipse stabat secus stagnum Genesareth: 2 Et vidit duas naves stantes secus stagnum, piscatores autem discenderant et lavabant retia. 3 Ascendens autem in unam navem quæ erat Simonis, rogavit eum a terra reducere pusillum, et sedens docebat de navicula turbas. 4 Ut cessavit autem loqui, dixit ad Simonem: Duc in altum, et laxa retia vestra in capturam. 5 Et respondens Simon dixit illi: Præceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus: in verbo autem tuo laxabo rete. 6 Et cum hoc fecissent, concluserunt piscium multitudinem copiosam, rumpebatur autem rete eorum. 7 Et annuerunt sociis qui erant in alia navi ut venirent et adjuvarent eos: et venerunt, et impleverunt ambas naviculas ita ut mergerentur. 8 Quod cum videret Simon Petrus, procidit ad genua Jesu dicens: Exi a me, quia homo peccator sum, Domine. 9 Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo erant in captura piscium quam ceperant,

10 Ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην
υἱοὺς Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ
Σίμωνι. Καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα
ὁ Ἰησοῦς· Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν
ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν· 11 Καὶ καται-
γαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέν-
τες πάντα ἠκολούθησαν αὐτῷ. 12 Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν
πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας·
ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσ-
ωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων· Κύριε, ἐὰν
θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι. 13 Καὶ
ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰπών·
Θέλω, καθαρίσθητι. Καὶ εὐθέως ἡ λέ-
πρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. 14 Καὶ αὐτὸς
παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, ἀλλὰ
ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ
προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου
καθὼς προσέταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύ-
ριον αὐτοῖς. 15 Διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ
λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι
πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ
τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν· 16 Αὐτὸς δὲ ἦν
ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσ-
ευχόμενος. 17 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν
ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων, καὶ ἦσαν
καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκα-
λοι, οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώ-
μης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ
Ἱερουσαλήμ· καὶ δύναμις Κυρίου ἦν
εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν. 18 Καὶ ἰδοὺ
ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον
ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν
εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ.

10 ܘܟܕ̈ܝܢ ܐܦ ܠܝܥܩܘܒ ܘܠܝܘܚܢܢ ܒܢܝ ܙܒܕܝ ܕܗܘ̈ܘ
ܫܘܬܦ̈ܐ ܕܫܡܥܘܢ . ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܫܡܥܘܢ . ܠܐ
ܬܕܚܠ ܡܢ ܗܫܐ ܐܢܫ ܚܟܝܡ ܐܢܬ . 11 ܘܟܕ ܐܚܬ
ܠܐܪܥܐ ܐܦ ܣܝܪ̈ܐ ܫܒܩܘ ܟܠ ܡܕܡ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪܗ .
12 ܘܗܘܐ ܟܕ ܗܘܐ ܒܚܕ ܡܢ ܩܪ̈ܝܐ ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܡܠܝ
ܡܢ ܣܘܪܥܐ ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܝܫܘܥ ܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܘܒܥܐ
ܠܗ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܐܢ ܨܒܝܬ ܬܟܠ ܢܕܟܝܢܢܝ . 13 ܘܐܫܬܠܚ
ܐܝܕܗ ܘܡܫ ܒܗ ܘܐܡܪ ܨܒܝ ܐܢܐ ܬܬܕܟܝ . ܘܡܕ ܐܬܦܪܥ
ܡܢܗ ܣܘܪܥܐ ܘܐܬܕܟܝ . 14 ܘܗܘ ܦܩܕ ܠܗ ܕܠܐ ܠܡܢ
ܕܗܘ ܐܠܐ ܙܠ ܐܬܪܐ ܠܟܗܢܐ ܘܩܪܒ ܥܠ ܕܕܟܝܘܬܟ
ܟܡܐ ܕܦܩܕ ܡܘܫܐ ܠܣܗܕܘܬܐ ܠܗܘܢ . 15 ܘܣܥܪ ܝܬܝܪ
ܥܠ ܗܘ ܡܠܬܐ ܘܐܬܟܢܫܘ ܟܢܫ̈ܐ ܣܓ̈ܝܐ ܕܢܫܡܥܘܢ
ܘܢܬܐܣܘܢ ܡܢ ܚܠܝܗܘܢ . 16 ܗܘ ܕܝܢ ܐܦ ܦܪܫ ܠܒܪ
ܡܢ ܐܬܪ̈ܐ ܘܨܠܐ . 17 ܘܗܘܐ ܒܚܕ ܡܢ ܝܘܡ̈ܐ ܘܗܘ
ܐܦ ܝܬܒ ܡܠܦ ܘܗܘ̈ܘ ܬܡ ܦܪܝܫ̈ܐ ܘܡܠܦܢ̈ܐ ܕܢܡܘܣܐ
ܕܐܬܘ ܡܢ ܟܠ ܟܦܪ ܓܠܝܠ ܘܝܗܘܕ ܘܡܢ ܝܪܘܫܠܡ ܘܚܝܠܐ
ܕܡܪܝܐ ܗܘܐ ܠܐܣܝܘܬܗܘܢ . 18 ܘܗܐ ܓܒܪ̈ܐ ܐܝܬܝܢ
ܕܢܣܒ̈ܝܢ ܥܠ ܡܛܠܬܐ ܓܒܪܐ ܕܦܠܛ ܘܒܥܝܢ ܠܡܥܠ
ܘܠܡܣܡܟ ܩܕܡ ܝܫܘܥ .

10 Similiter autem Jacobum et Johannem filios Zebedæi, qui erant socii Simonis. Et ait ad Simonem Jesus: Noli timere, ex hoc jam homines eris capiens. 11 Et subductis ad terram navibus relictis omnibus secuti sunt illum. 12 Et factum est cum esset in una civitatum, et ecce vir plenus lepra: et videns Jesum et procidens in faciem rogavit eum dicens: Domine, si vis, potes me mundare. 13 Et extendens manum tetigit illum dicens: Volo, mundare. Et confestim lepra discessit ab illo. 14 Et ipse præcepit illi ut nemini diceret, sed vade ostende te sacerdoti, et offer pro emundatione tua sicut præcepit Moses, in testimonium illis. 15 Perambulabat autem magis sermo de illo, et conveniebant turbæ multæ ut audirent et curarentur ab infirmitatibus suis: 16 Ipse autem secedebat in dersertum et orabat. 17 Et factum est in una dierum et ipse sedebat docens, et erant Pharisæi sedentes et legis doctores, qui venerant ex omni castello Galilææ et Judææ et Hierusalem, et virtus erat Domini ad sanandum eos. 18 Et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus, et quærebant eum inferre et ponere ante eum:

Digitized by Google

19 Καὶ μὴ εὑρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθήκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. 20 Καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν· Ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. 21 Καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· Τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται ἁμαρτίας ἀφεῖναι εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; 22 Ἐπιγνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; 23 Τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· Ἔγειρε καὶ περιπάτει; 24 Ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν τῷ παραλελυμένῳ· Σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἆρας τὸ κλινίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. 25 Καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἆρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. 26 Καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον. 27 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευεὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. 28 Καὶ καταλιπὼν πάντα ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. 29 Καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν κατακείμενοι.

19 ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܐܝܟ ܢܥܠܘܢܝܗܝ ܡܢ ܣܒܪ ܥܡܐ ܣܠܩܘ ܥܠ ܓܓܐ ܘܐܦܩܘ ܠܗ ܒܝܢ ܟܠ ܐܓܘܪ̈ܐ ܘܐܢܚܘ ܠܗ ܥܡ ܡܛܠܬܗ ܒܡܨܥܬܐ ܩܕܡ ܝܫܘܥ ׃ 20 ܘܟܕ ܚܙܐ ܗܝܡܢܘܬܗܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܪ ܐܢܫ ܫܒܝܩ ܠܟ ܚܛܗܝܟ ׃ 21 ܘܫܪܝ ܣܦܪ̈ܐ ܘܦܪ̈ܝܫ̈ܐ ܠܡܡܪ ܡܢ ܗܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܡܡܠܠ ܓܕܦ̈ܐ ܡܢ ܡܢ ܡܫܒܩ ܚܛ̈ܗ̈ܐ ׃ ܐܠܐ ܐܠܗܐ ׃ 22 ܘܝܫܘܥ ܕܝܕܥ ܗܘ ܡܚܫܒ̈ܬܗܘܢ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ ܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܡܚܫܒ̈ܝܢ ܒܠܒ̈ܒܟܘܢ ׃ 23 ܡܢ ܗܘ ܫܦܝܪ ܠܡܐܡܪ ܫܒܝܩ ܠܟ ܚܛܗܝܟ ׃ ܐܘ ܠܡܐܡܪ ܩܘܡ ܘܗܠܟ ׃ 24 ܐܠܐ ܕܬܕܥܘܢ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܫܠܝܛ ܗܘ ܒܐܪܥܐ ܠܫܒܘܩ ܚܛ̈ܗ̈ܐ ׃ ܐܡܪ ܠܦܠܛܝܩܐ ׃ ܠܟ ܐܡܪ ܩܘܡ ܣܒܘ ܡܛܠܬܟ ܘܙܠ ܠܒܝܬܟ ׃ 25 ܘܩܡ ܡܢ ܩܕܡܝܗܘܢ ܣܒܪ ܥܠ ܡܐ ܕܟܝܒ ܗܘ ܘܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܡܫܒܚ ܠܐܠܗܐ ׃ 26 ܘܫܬܝ ܫܘܬܐ ܒܟܠܗܘܢ ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܘܡܠܝ ܗܘ ܕܚܠܬܐ ׃ ܐܡܪ̈ܝܢ ܕܚܙܝܢ ܐܢܚܢ ܡܕܡ ܬܡܗ̈ܐ ׃ 27 ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܢܦܩ ׃ ܘܚܙܐ ܠܠܐܘܝ ܒܪ ܚܠܦܝ ܝܬܒ ܥܠ ܡܟܣܐ ׃ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܬܐ ׃ 28 ܘܫܒܩ ܠܟܠ ܡܕܡ ܩܡ ܐܙܠ ܒܬܪܗ ׃ 29 ܘܥܒܕ ܠܗ ܣܥܘܕܬܐ ܪܒܬܐ ܒܒܝܬܗ ׃ ܘܗܘܬ ܟܢܫܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܕܓܒܝ̈ܐ ܘܐܚܪ̈ܢܐ ܕܗܘ ܥܡ ܐܢܘܢ ܡܣܒ̈ܝܢ ׃

19 Et non invenientes qua parte illum inferrent præ turba, ascenderunt supra tectum per tegulas et summiserunt illum cum lecto in medium ante Jesum. 20 Quorum fidem ut vidit, dixit: Homo, remittuntur tibi peccata tua. 21 Et cœperunt cogitare scribæ et Pharisæi dicentes: Quis est hic qui loquitur blasphemias? quis potest dimittere peccata nisi solus Deus? 22 Ut cognovit autem Jesus cogitationes eorum, respondens dixit ad illos: Quid cogitatis in cordibus vestris? 23 Quid est facilius dicere: Dimittuntur tibi peccata, an dicere: Surge et ambula? 24 Ut autem sciatis quia Filius hominis potestatem habet in terra dimittere peccata, ait paralytico: Tibi dico, surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam. 25 Et confestim surgens coram illis tulit in quo jacebat, et abiit in domum suam magnificans Deum. 26 Et stupor apprehendit omnes, et magnificabant Deum: et repleti sunt timore, dicentes quia vidimus mirabilia hodie. 27 Et post hæc exiit et vidit publicanum nomine Levi sedentem ad teloneum, et ait illi: Sequere me. 28 Et relictis omnibus surgens secutus est eum. 29 Et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua, et erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discumbentes.

Digitized by Google

30 Καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγοντες· Διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε; 31 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες· 32 Οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. 33 Οἱ δὲ εἶπαν πρὸς αὐτόν· Οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, ποιῆσαι νηστεῦσαι; 35 Ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. 36 Ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐμίβλημα ἀπὸ ἱματίου καινοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. 37 Καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· 38 Ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον. 39 Καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν θέλει νέον· λέγει γάρ· Ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστιν.

30 ܘܩܛܠܝ ܗܘ ܦܪܝܫܐ ܘܣܦܪ̈ܐ ܕܝܠܗ̇ ܠܬܠ̈ܡܝܕ̈ܐ ܕܝܠܗ̇ ܡܛܠ ܡܢ ܥܡ ܓܒܝ̈ܐ ܘܚܛ̈ܝܐ ܐܢܬܘܢ ܐܟ̈ܠܝܢ ܘܫ̈ܬܝܢ . 31 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ̇ܘܢ . ܠܐ ܨܒ̈ܝܢ ܠܐ ܡܨ̈ܛܪܟ̈ܝܢ ܐܠܐ ܕܫ̈ܟܝܢ ܒ̈ܝܫ̈ܐ . 32 ܠܐ ܐܬ̈ܝܬ ܐܢܐ ܠܡܩܪܝ ܨ̈ܕܝܩ̈ܐ ܐܠܐ ܚ̈ܛܝܐ ܠܬܒ̈ܝܬܐ . 33 ܘܐ̈ܠܝܢ ܐܡ̈ܪܝܢ ܠܗ̇ ܠܡܢܐ ܬ̈ܠ̈ܡܝܕ̈ܐ ܕܝܘܚܢܢ ܨ̈ܐܡ̈ܝܢ ܒ̈ܣܝܡ̈ܐ ܘܡ̈ܨܠ̈ܝܢ ܗ̇ܟ̈ܝܠ ܕܬ̈ܠ̈ܡܝܕ̈ܐ ܕܦ̈ܪ̈ܝܫ̈ܐ ܐ̈ܠܐ ܕܝܠܟ ܐ̈ܟ̈ܠܝܢ ܘ̈ܫ̈ܬܝܢ . 34 ܘܐ̈ܡܪ ܠܗ̇ܘܢ ܗ̇ܘ ܝܫܘܥ ܗ̇ܠ ܡܨ̈ܐ ܐ̈ܢܬ̈ܘܢ ܕܒ̈ܢ̈ܝ ܒ̈ܝܬ ܚ̈ܬܢܐ ܡ̈ܛܠ ܕܥܡ̈ܗ̇ܘܢ ܚ̈ܬܢܐ ܐ̈ܟ̈ܠ ܗ̇ܘ ܒ̈ܝܬ ܚ̈ܬܢܐ ܡ̈ܨܝܡ̈ܐ ܠܡ̈ܗ̇ܘܐ . 35 ܘ̈ܐ̈ܬ̈ܝܢ ܝ̈ܡ̈ܐ ܡ̈ܛܠ ܕ̈ܢܫ̈ܬ̈ܠ ܡ̈ܢ̈ܗ̇ܘܢ ܚ̈ܬܢܐ ܘ̈ܒ̈ܗ̇ܝܢ ܝ̈ܡ̈ܐ ܗ̇ܢ̈ܘܢ ܡ̈ܨܝܡ̈ܐ ܒ̈ܣ̈ܘܡ̈ܐ . 36 ܘܐ̈ܡܪ ܐ̈ܦ ܡ̈ܬܠ̈ܐ ܠ̈ܗ̇ܘܢ ܕ̈ܠܡ̈ܢ ܕ̈ܠܐ ܡ̈ܫ̈ܕ ܐ̈ܢܫ ܫ̈ܦ̈ܝܪ̈ܬ̈ܐ ܡ̈ܢ ܠ̈ܒ̈ܘܫ̈ܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܘ̈ܡ̈ܫ̈ܕ ܒ̈ܠ̈ܒ̈ܘܫ̈ܐ ܥ̈ܬ̈ܝܩ̈ܐ ܕ̈ܐ̈ܢ ܕ̈ܠܐ ܗ̇ܟ̈ܝ ܫ̈ܦ̈ܝܪ̈ܬ̈ܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܡ̈ܐ ܥ̈ܡ ܥ̈ܬ̈ܝܩ̈ܐ . 37 ܘ̈ܠܐ ܐ̈ܢܫ ܡ̈ܫ̈ܕ ܚ̈ܡ̈ܪܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܒ̈ܟ̈ܐ ܥ̈ܬ̈ܝܩ̈ܐ . ܕ̈ܐ̈ܢ ܕ̈ܠܐ ܡ̈ܒ̈ܩ̈ܥ ܚ̈ܡ̈ܪܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܘܢ ܒ̈ܟ̈ܐ ܥ̈ܬ̈ܝܩ̈ܐ ܘ̈ܚ̈ܡ̈ܪܐ ܐ̈ܦ ܐ̈ܢ̈ܘܢ ܡ̈ܬ̈ܒ̈ܙ̈ܥ̈ ܘ̈ܒ̈ܟ̈ܐ ܐ̈ܦ ܐ̈ܢ̈ܘܢ ܡ̈ܬ̈ܒ̈ܕ̈ܪ̈ܝܢ . 38 ܐ̈ܠܐ ܚ̈ܡ̈ܪܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܒ̈ܟ̈ܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܡ̈ܫ̈ܕ̈ܝܢ ܐ̈ܢ̈ܘܢ ܘ̈ܬ̈ܪ̈ܝܨ̈ܝܢ ܐ̈ܢ̈ܘܢ . 39 ܘ̈ܠܐ ܐ̈ܢܫ ܕ̈ܫ̈ܬ̈ܐ ܚ̈ܡ̈ܪܐ ܥ̈ܬ̈ܝܩ̈ܐ ܘ̈ܨ̈ܒ̈ܐ ܚ̈ܕ̈ܬ̈ܐ ܡ̈ܝܕ̈ ܐ̈ܡܪ ܕ̈ܐ̈ܡ̈ܪ ܥ̈ܬ̈ܝܩ̈ܐ ܛ̈ܒ̈ܐ ܗ̇ܘ .

30 Et murmurabant Pharisæi et scribæ eorum dicentes ad discipulos ejus: Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis et bibitis? 31 Et respondens Jesus dixit ad illos: Non egent qui sani sunt medico sed qui male habent: 32 Non veni vocare justos sed peccatores in pœnitentiam. 33 At illi dixerunt ad eum: Quare discipuli Johannis jejunant frequentur et obsecrationes faciunt, similiter et Pharisæorum, tui autem edunt et bibunt? 34 Quibus ipse ait: Numquid potestis filios sponsi dum cum illis est sponsus facere jejunare? 35 Venient autem dies cum ablatus fuerit ab illis sponsus, tunc jejunabunt in illis diebus. 36 Dicebat autem et similitudinem ad illos quia nemo commissuram a vestimento novo inmittit in vestimentum vetus: alioquin et novum rumpit, et veteri non convenit commissura a novo. 37 Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: alioquin rumpit vinum novum utres, et ipsum effunditur et utres peribunt: 38 Sed vinum novum in utres novos mittendum est, et utraque conservantur. 39 Et nemo bibens vetus statim vult novum: dicit enim: Vetus melius est.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ϛ'.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον ψώχοντες ταῖς χερσίν. 2 Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον· Τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν τοῖς σάββασιν; 3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες; 4 Ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; 5 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι Κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. 6 Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. Καὶ ἦν ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά· 7 Παρετηροῦντο δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ. 8 Αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν· εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα· Ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον. Καὶ ἀναστὰς ἔστη. 9 Εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· Ἐπερωτῶ ὑμᾶς εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι. 10 Καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. Ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.

1 ܘܗܘܐ ܒܫܒܬܐ ܕܬܪܝܢ ܒܩܪܡܐ ܕܥܒܪ ܝܫܘܥ ܒܝܢ ܙܪܥܐ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܩܛܦܝܢ ܫܒܠܐ ܘܐܟܠܝܢ ܡܦܪܟܝܢ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ׃ 2 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܫ ܡܢ ܦܪܝܫܝܐ ܠܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܕܠܐ ܫܪܝ ܒܫܒܬܐ ׃ 3 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܐ ܗܠܝܢ ܩܪܝܬܘܢ ܗܢܐ ܕܥܒܕ ܕܘܝܕ ܟܕ ܟܦܢ ܗܘ ܘܐܝܠܝܢ ܥܡܗ ׃ 4 ܐܝܟ ܥܠ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܘܠܚܡ ܬܪܥܝܬܐ ܢܣܒ ܘܐܟܠ ܘܝܗܒ ܠܐܝܠܝܢ ܥܡܗ ܕܠܐ ܫܪܝ ܠܐܟܠ ܐܠܐ ܟܗܢܐ ܒܠܚܘܕ ׃ 5 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܡܪܐ ܗܘ ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܦ ܕܫܒܬܐ ׃ 6 ܘܗܘܐ ܒܫܒܬܐ ܐܚܪܬܐ ܕܥܠ ܒܝܬ ܟܢܫܬܐ ܘܐܬܠܦ ܘܐܝܬ ܬܡܢ ܓܒܪܐ ܕܝܕܗ ܝܡܝܢܐ ܝܒܫܐ ׃ 7 ܘܛܪܪܝܢ ܒܗ ܣܦܪܐ ܘܦܪܝܫܝܐ ܐܢ ܒܫܒܬܐ ܡܫܟܚ ܢܣܝ ܕܢܫܟܚܘܢ ܥܠܘܗܝ ܕܢܬܒܥܘܢ ׃ 8 ܗܘ ܕܝܕܥ ܚܫܒܝܗܘܢ ܐܡܪ ܠܓܒܪܐ ܕܝܕܗ ܝܒܫܐ ܩܘܡ ܩܥܐ ܒܡܨܥܬܐ ׃ 9 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܫܐܠ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܫܪܝ ܒܫܒܬܐ ܛܒ ܠܥܒܕ ܐܘ ܒܝܫ ܢܦܫ ܠܡܦܪܩ ܐܘ ܠܡܩܛܠ ׃ 10 ܘܫܪܐ ܒܟܠܗܘܢ ܐܡܪ ܠܗ ܫܪܘ ܐܝܕܟ ܘܥܒܕ ܗܟܢܐ ܘܐܬܬܩܢ ܐܝܕܗ ܐܝܟ ܐܚܪܬܐ ׃

SEC. LUCAM, VI.

CAPUT VI.

1 Factum est autem in sabbato secundo primo, cum transiret per sata, vellebant discipuli ejus spicas et manducabant confricantes manibus. 2 Quidam autem Pharisæorum dicebant illis: Quid facitis quod non licet in sabbatis? 3 Et respondens Jesus ad eos dixit: Nec hoc legistis quod fecit David cum esurisset ipse et qui cum eo erant? 4 Quomodo intravit in domum Dei et panes propositionis sumsit et manducavit et dedit his qui cum ipso erant, quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus? 5 Et dicebat illis quia Dominus est Filius hominis etiam sabbati. 6 Factum est autem et in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret: et erat ibi homo, et manus ejus dextra arida. 7 Observabant autem scribæ et Pharisæi si sabbato curaret, ut invenirent accusare illum. 8 Ipse vero sciebat cogitationes eorum, et ait homini qui habebat manum aridam: Surge et sta in medium. Et surgens stetit. 9 Ait autem ad illos Jesus: Interrogo vos si licet sabbato bene facere an male, animam salvam facere an perdere? 10 Et circumspectis omnibus dixit homini: Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus ejus.

Digitized by Google

11 Αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ. 12 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. 13 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν, 14 Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον 15 Καὶ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον Ἁλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτήν, 16 Καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς ἐγένετο προδότης, 17 Καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, 18 Καὶ οἱ ἐνοχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο· 19 Καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας. 20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν· Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.

11 ... 12 ... 13 ... 14 ... 15 ... 16 ... 17 ... 18 ... 19 ... 20 ... 21 ...

11 Ipsi autem repleti sunt insipientia, et conloquebantur ad invicem quidnam facerent Jesu. 12 Factum est autem in illis diebus exiit in montem orare, et erat pernoctans in oratione Dei. 13 Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos, et elegit duodecim ex ipsis, quos et apostolos nominavit, 14 Simonem quem cognominavit Petrum et Andrean fratrem ejus, Jacobum et Johannen, Philippum et Bartholomeum, 15 Mattheum et Thoman Jacobum Alphei et Simonem qui vocatur Zelotes, 16 Judam Jacobi et Judam Scariot qui fuit proditor: 17 Et descendens cum illis stetit in loco campestri, et turba discipulorum ejus et multitudo copiosa plebis ab omni Judæa et Hierusalem et maritima et Tyri et Sidonis. 18 Qui venerunt ut audirent eum et sanarentur a languoribus suis, et qui vexabantur a spiritibus inmundis curabantur: 19 Et omnis turba quærebant eum tangere, quia virtus de illo exiebat et sanabat omnes. 20 Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat: Beati pauperes, quia vestrum est regnum Dei. 21 Beati qui nunc esuritis, quia saturabimini. Beati qui nunc fletis, quia ridebitis.

Digitized by Google

22 Μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 23 Χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε τὴν παράκλησιν ὑμῶν. 25 Οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινάσετε. Οὐαὶ οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. 26 Οὐαὶ ὅταν καλῶς εἴπωσιν ὑμᾶς πάντες οἱ ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδοπροφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. 27 Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν· Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, 28 Εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. 29 Τῷ τύπτοντί σε εἰς τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. 30 Παντὶ αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. 31 Καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. 32 Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. 33 Καὶ γὰρ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν.

22 ܒܗܦܟܘܢ ܐܢ ܢܣܢܐ ܠܟܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܢܦܪܫܘ ܠܟܘܢ ܘܢܚܪܦܘ ܠܟܘܢ ܘܢܦܩܘ ܫܡܟܘܢ ܐܝܟ ܒܝܫ ܡܢ ܒܪ ܐܢܫܐ 23 ܙܗܝܪܝܢ ܒܗ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܘܬܪܘܙܘ ܗܐ ܐܓܪܟܘܢ ܣܓܝ ܒܫܡܝܐ ܟܕܡܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܘ ܐܒܗܬܗܘܢ ܠܢܒܝܐ 24 ❖ ܐܠܐ ܘܝ ܠܟܘܢ ܥܬܝܪܐ ܕܣܒܪܬܘܢ ܐܢܬܘܢ ܗܐ ܬܢܚܡܬܟܘܢ 25 ܘܝ ܠܟܘܢ ܣܒܥܝܢ ܕܐܬܟܦܢ ܐܢܬܘܢ ܗܐ ܬܟܦܢ ܘܝ ܠܟܘܢ ܕܚܝܟܘܢ ܗܐ ܬܒܟܝܢ ܘܬܥܠܝܢ 26 ܘܝ ܠܟܘܢ ܟܕ ܢܫܒܚܘܢ ܠܟܘܢ ܟܠ ܐܢܫܐ ܗܟܢܐ ܗܘ ܥܒܕܘ ܐܒܗܬܗܘܢ ܠܟܕܒܐ ܢܒܝܐ 27 ܐܠܐ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܫܡܥܝܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܣܢܝܐ ܠܒܥܠܝ ܒܝܫ ܠܘܬ ܣܢܝܟܘܢ ܛܒܘ ܠܡܢ ܕܣܢܐ ܠܟܘܢ 28 ܒܪܟܘ ܠܡܢ ܕܡܠܛ ܒܟܘܢ ܨܠܝ ܒܥܕ ܡܢ ܕܡܫܬܡܫ ܒܟܘܢ 29 ܡܢ ܕܡܚܐ ܠܟ ܥܠ ܚܕ ܣܦܩ ܠܗ ܐܦ ܐܚܪܢܐ ܘܡܢ ܕܢܣܒ ܡܢܟ ܟܣܐ ܐܦ ܟܘܣܬܐ ܠܐ ܬܡܢܥ ܠܗ 30 ܟܠ ܕܫܐܠ ܡܢܟ ܗܒ ܠܗ ܘܡܢ ܕܢܣܒ ܡܢ ܕܝܠܟ ܠܐ ܬܬܒܥ ܠܗ 31 ܘܟܡܐ ܕܨܒܝܢ ܕܢܥܒܕܘܢ ܠܟܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܥܒܕܘ ܠܗܘܢ 32 ܘܐܢ ܐܝܟ ܕܪܚܡܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐܢܘܢ ܕܪܚܡܝܢ ܠܟܘܢ ܡܢܘ ܐܓܪܟܘܢ ܐܦ ܚܛܝܐ ܐܝܟ ܕܪܚܡܝܢ ܠܐܢܘܢ ܕܪܚܡܝܢ ܠܗܘܢ 33 ܘܐܢ ܛܒ ܥܒܕܝܢ ܠܐܢܘܢ ܕܛܒ ܥܒܕܝܢ ܠܟܘܢ ܡܢܘ ܐܓܪܟܘܢ ܐܦ ܚܛܝܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ

22 Beati eritis cum vos oderint homines, et cum separaverint vos et exprobraverint et ejecerint nomen vestrum tamquam malum propter Filium hominis. 23 Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces vestra multa in cælo: secundum hæc enim faciebant prophetis patres eorum. 24 Verum tamen væ vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram. 25 Væ vobis qui saturati estis, quia esurietis. Væ vobis qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis. 26 Væ cum bene vobis dixerint omnes homines: secundum hæc faciebant prophetis patres eorum. 27 Sed vobis dico qui auditis: Diligite inimicos vestros, benefacite his qui vos oderunt, 28 Benedicite maledicentibus vobis, orate pro calumniantibus vos. 29 Et qui te percutit in maxillam præbe et alteram, et ab eo qui auferet tibi vestimentum etiam tunicam noli prohibere: 30 Omni autem petenti te tribue, et qui auferet quæ tua sunt ne repetas. 31 Et prout vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis similiter. 32 Et si diligitis eos qui vos diligunt, quæ vobis est gratia? nam et peccatores diligentes se diligunt. 33 Et si benefeceritis his qui vobis benefaciunt, quæ vobis est gratia? siquidem et peccatores hoc faciunt.

Digitized by Google

34 Καὶ ἐὰν δανίσητε παρ' ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. 35 Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδένα ἀπελπίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. 36 Γίνεσθε οἰκτίρμονες, καθὼς [καὶ] ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. 37 Καὶ μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ καταδικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. Ἀπολύετε, καὶ ἀπολυθήσεσθε· 38 Δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυννόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν. Ὧι γὰρ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. 39 Εἶπεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς. Μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον ἐμπεσοῦνται; 40 Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ. 41 Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; 42 Πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· Ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων; Ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ, καὶ τότε διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν.

34 Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere, quæ gratia est vobis? nam et peccatores peccatoribus fœnerantur ut recipiant æqualia. 35 Verum tamen diligite inimicos vestros, et benefacite et mutuum date nihil inde sperantes: et erit merces vestra multa, et eritis filii altissimi, quia ipse benignus est super ingratos et malos. 36 Estote ergo misericordes, sicut et Pater vester misericors est. 37 Nolite judicare, et non judicabimini: nolite condemnare, et non condemnabimini. Dimittite, et dimittimini: 38 Date, et dabitur vobis, mensuram bonam confertam et coagitatam et superefluentem dabunt in sinum vestrum: eadem quippe mensura qua mensi fueritis remetietur vobis. 39 Dicebat autem illis et similitudinem. Numquid potest cæcus cæcum ducere? nonne ambo in foveam cadent? 40 Non est discipulus super magistrum: perfectus autem omnis erit sicut magister ejus. 41 Quid autem vides festucam in oculo fratris tui, trabem autem quæ in oculo tuo est non consideras: 42 Et quomodo potes dicere fratri tuo: Frater, sine eiciam festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non videns? Hypocrita, eice primum trabem de oculo tuo, et tunc respicies ut educas festucam de oculo fratris tui.

Digitized by Google

43 Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ πάλιν δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. 44 Ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν τρυγῶσιν. 45 Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας [αὐτοῦ] προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν· ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ. 46 Τί δέ με καλεῖτε· Κύριε Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω; 47 Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς, ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. 48 Ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. 49 Ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ᾗ προσέρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθὺς συνέπεσεν, καὶ ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.

ΚΕΦ. ζ'.

1 Ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ. 2 Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος.

43 Non est enim arbor bona quæ facit fructus malos, neque arbor mala faciens fructum bonum. 44 Unaquæque enim arbor de fructu suo cognoscitur: neque enim de spinis colligunt ficus, neque de rubo vindemiant uvam. 45 Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum, et malus homo de malo profert malum: ex abundantia enim cordis os loquitur. 46 Quid autem vocatis me Domine Domine, et non facitis quæ dico? 47 Omnis qui venit ad me et audit sermones meos et facit eos, ostendam vobis cui similis sit. 48 Similis est homini ædificanti domum, qui fodit in altum et posuit fundamenta supra petram; inundatione autem facta inlisum est flumen domui illi, et non potuit eam movere: fundata enim erat supra petram. 49 Qui autem audivit et non fecit, similis est homini ædificanti domum suam supra terram sine fundamento, in qua inlisus est fluvius, et continuo cecidit, et facta est ruina domus illius magna.

CAPUT VII.

1 Cum autem implesset omnia verba sua in aures plebis, intravit Capharnaum. 2 Centurionis autem cujusdam servus male habens erat moriturus, qui illi erat pretiosus.

43 ܠܐ ܐܒܐ ܐܝܟܢܐ ܗܘܐ ܒܨܦ ܕܥܒܕ ܦܪܝ ܛܒ ܐܦ ܠܐ ܐܝܟܢܐ ܛܒܐ ܒܨܦ ܕܥܒܕ ܦܪܝ ܒܝܫ ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܐܝܟܢܐ ܛܒ ܐܝܠܢ ܒܨܦ ܕܥܒܕ ܦܪܝ ܛܒ ܡܢ ܕܒܝܫ ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܐܝܟܢ ܐܝܠܢ ܡܢ ܟܐܦܐ ܡܢ ܕܒܝܫ ܠܐ ܩܛܦܝܢ ܬܐܢܐ ܐܦ ܠܐ ܡܢ ܣܘܟܐ ܕܥܢܒ ܩܛܦܝܢ ܦܪܝ ܐܢܫ ܛܒ ܡܢ ܛܒܘܬܐ ܕܠܒܐ ܕܝܠܗ ܡܦܩ ܛܒ ܘܒܝܫ ܐܢܫ ܡܢ ܒܝܫܘܬܐ ܕܠܒܐ ܡܦܩ ܒܝܫ ܡܛܠ ܕܡܢ ܡܠܐ ܕܠܒܐ ܡܡܠܠ ܦܘܡܗ ܘܡܢܐ ܐܦ ܠܝ ܡܪܝ ܡܪܝ ܩܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܠܐ ܥܒܕܝܢ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܟܠ ܕܐܬܐ ܠܘܬܝ ܘܫܡܥ ܡܠܝ ܘܥܒܕ ܐܢܘܢ ܐܚܘܐ ܠܟܘܢ ܕܡܐ ܗܘ ܕܡܝܐ ܠܗ ܓܒܪܐ ܕܒܢܐ ܒܝܬܐ ܘܚܦܪ ܘܥܡܩ ܘܫܪܐ ܐܣܝܐ ܥܠ ܟܐܦܐ ܘܟܕ ܐܬܐ ܡܝ ܒܪܝܬܐ ܢܓܪ ܢܗܪܐ ܠܗܘ ܒܝܬܐ ܘܠܐ ܫܟܚ ܠܡܙܥܙܥܘܬܗ ܡܛܠ ܕܫܝܐ ܗܘ ܥܠ ܟܐܦܐ ܘܗܘ ܕܫܡܥ ܘܠܐ ܥܒܕ ܕܡܐ ܠܓܒܪܐ ܕܒܢܐ ܒܝܬܗ ܥܠ ܐܪܥܐ ܠܐ ܐܣܝܐ ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܢܓܪ ܢܗܪܐ ܠܗ ܘܡܛܠ ܗܕܐ ܐܬܪ ܒܝܬܐ ܗܘ ܕܢܦܠ ܘܗܘ ܐܬܪ ܒܝܬܐ ܗܘ ܕܢܦܠ ܘܗܘ ܐܬܪ ܒܝܬܐ ܗܘ ܕܢܦܠ ܘܗܘ ❖ ٥٥

1 ܗܘ ܕܟܕ ܫܠܡ ܟܠ ܡܠܘܗܝ ܒܐܕܢܝ ܥܡܐ ܥܠ ܟܦܪܢܚܘܡ ܥܠ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢ ܠܡܐ ܕܥܒܕ ܠܗ ܥܒܕ ܗܘ ܕܝܩܪ ܠܗ ܘܚܠܐ ܗܘ ܕܡܝܬ ܗܘ ܐܬܐ ܠܗ ܫܡܥ ܥܠ ܝܫܘܥ ❖ ٥٥

Digitized by Google

3 Ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. 4 Οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἠρώτων αὐτὸν σπουδαίως, λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξῃ τοῦτο· 5 Ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. 6 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς. Ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν [πρὸς αὐτὸν] φίλους ὁ ἑκατοντάρχης λέγων· Κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· 7 Διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρός σε ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήτω ὁ παῖς μου. 8 Καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· Πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ· Ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. 9 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· Λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. 10 Καὶ ὑποστρέψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες εὗρον τὸν δοῦλον ὑγιαίνοντα. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολύς. 12 Ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς μονογενὴς υἱὸς τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ.

3 ܘܫܡܥ ܠܗ ܥܠ ܝܫܘܥ ܘܫܕܪ ܠܘܬܗ ܩܫܝܫܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܕܢܐܬܐ ܘܢܦܪܩ ܠܥܒܕܗ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ ܘܢܚܝܐ ܠܥܒܕܗ . 4 ܐܝܟ ܕܐܬܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܥܘ ܡܢܗ ܒܫܘܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܫܐܝܢ ܗܘ ܕܬܥܒܕ ܠܗ ܗܠܝܢ : 5 ܐܡܬ ܠܐ ܐܘܗܒ ܠܡܐܘܡܢ ܐܦ ܗܘ ܒܢܐ ܠܢ ܒܝܬ ܟܢܘܫܬܐ . 6 ܘܗܠܟ ܝܫܘܥ ܥܡ ܐܢܘܢ ܘܟܕ ܠܐ ܗܘ ܪܚܩ ܡܢ ܒܝܬܐ ܫܕܪ ܠܘܬܗ ܩܢܛܘܪܝܐ ܚܒܪܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܠܐ ܬܬܥܢܐ ܕܠܐ ܐܢܐ ܫܪܝ ܕܬܥܘܠ ܬܚܝ ܒܝܬܝ . 7 ܘܥܠ ܗܕܐ ܠܐ ܚܫܒܬ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܟ ܐܦ ܠܐ ܐܢܐ ܒܥܝܬ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܟ ܐܠܐ ܐܡܪ ܒܡܠܬܐ ܘܢܬܐ ܥܠܝܡ ܥܒܕܝ . 8 ܐܦ ܐܢܐ ܒܪ ܐܢܫ ܐܝܬ ܠܝ ❖ ܫܘܠܛܢ ܐܢܐ ܕܐܬ ܬܚܘܬ ܝܕܝ ܓܒܪܐ ܘܐܡܪ ܠܗܢܐ ܙܠ ܘܐܙܠ ܘܠܐܚܪܢ ܐܬܐ ܘܐܬܐ ܘܠܥܒܕܝ ܥܒܕ ܗܢܐ ܘܥܒܕ . 9 ܘܫܡܥ ܝܫܘܥ ܗܠܝܢ ܘܬܡܗ ܥܠ ܗܘ ܓܒܪܐ ܘܦܢܐ ܠܘܬ ܟܢܘܫܬܐ ܕܒܬܪܗ ܐܡܪ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܒܝܫܪܝܠ ܐܦ ܠܐ ܗܟܝܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܫܟܚܬ ܐܢܐ . 10 ܘܐܬܘ ܗܢܘܢ ܕܫܕܪ ܠܗܘ ܠܒܝܬ ܡܪܗܘܢ ܘܫܟܚ ܠܥܒܕܐ ܕܚܠܡ ܒܫܠܡܐ ❖ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܝܬ ܡܪܗ ❖ 11 ܘܗܘܐ ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪ ܗܕܐ ܐܙܠ ܠܩܪܬܐ ܕܡܬܩܪܝ ܢܝܢ ܘܐܙܠܘ ܥܡܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܣܓܝܐܐ ܘܟܢܘܫܬܐ ܣܓܝܐ ܫܓܝ . 12 ܘܟܕ ܩܪܒ ܠܬܪܥܐ ܕܩܪܬܐ ܗܐ ܫܟܚ ܕܐܬܝܠ ܡܝܬ ܒܪ ܝܚܝܕ ܠܐܡܗ ܘܗܝ ܐܝܬܝ ܐܪܡܠܬܐ ܘܟܢܘܫܬܐ ܣܓܝܐܐ ܕܩܪܬܐ ܗܘ ܥܡܗ .

3 Et cum audisset de Jesu, misit ad eum seniores Judæorum, rogans eum ut veniret et salvaret servum ejus. 4 At illi cum venissent ad Jesum, rogabant eum sollicite dicentes ei quia dignus est ut hoc illi præstes: 5 Diligit enim gentem nostram, et synagogam ipse ædificavit nobis. 6 Jesus autem ibat cum illis: et cum jam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos dicens: Domine, noli vexari: non enim dignus sum ut sub tectum meum intres, 7 Propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te: sed dic verbo, et sanabitur puer meus. 8 Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, et dico huic: Vade, et vadit, et alio: Veni, et venit, et servo meo: Fac hoc, et facit. 9 Quo audito Jesus miratus est, et conversus sequentibus se turbis, dixit: Amen dico vobis, nec in Israhel tantam fidem inveni. 10 Et reversi qui missi fuerant domum invenerunt servum qui languerat sanum. 11 Et factum est deinceps ibat in civitatem quæ vocatur Naim, et ibant cum illo discipuli ejus et turba copiosa. 12 Cum autem appropinquaret portæ civitatis, et ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suæ, et hæc vidua erat, et turba civitatis multa cum illa.

Digitized by Google

13 Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ Κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτὴν καὶ εἶπεν αὐτῇ· Μὴ κλαῖε. 14 Καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι. 15 Καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 16 Ἔλαβεν δὲ φόβος ἅπαντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ· 17 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ. 18 Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων. 19 Καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν Κύριον λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 20 Παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρός σε λέγων· Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον προσδοκῶμεν; 21 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστύγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέπειν. 22 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται· 23 Καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.

13 ܒܝܬ ܕܚܢܢ ܡܪܝܐ ܚܘܣ ܥܠ ܗܝ ܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܬܒܟܝ . 14 ܘܩܪܒ ܘܡܫ ܒܐܪܘܢܐ ܘܩܝܡܘ ܗܢܘܢ ܕܡܫܕܝܢ ܘܐܡܪ ܠܥܠܡܐ ܒܪ ܩܘܡ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟ . 15 ܘܩܡ ܥܠ ܡܝܬܐ ܘܫܪܐ ܠܡܡܠܠ ܘܝܗܒ ܐܝܬܘܗܝ ܠܐܡܗ . 16 ܘܩܒܠ ܟܠܗܘܢ ܕܚܠ ܥܠܝܗܘܢ ܕܚܠܬܐ ܘܡܫܒܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܘܐܡܪܝܢ ܕܢܒܝܐ ܪܒܐ ܩܡ ܒܝܢܢ ܘܕܐܠܗܐ ܦܩܕ ܠܥܡܗ . 17 ܘܢܦܩ ܗܢܐ ܡܠܬܐ ܒܟܠ ܝܗܘܕ ܘܥܠ ܟܠ ܓܘܒܠ ܐܪܥܐ ܗܢܐ . 18 ܘܐܚܘܝܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ❖ ܠܝܘܚܢܢ ܥܠ ܟܠ ܗܠܝܢ . 19 ܘܩܪܐ ܠܬܪܝܢ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܡܪܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܕܐܬܐ ܐܘ ܠܐ ܢܣܒܪ ܐܚܪܢܐ . 20 ܐܬܘ ܠܘܬ ܡܪܢ ܓܒܪܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܫܕܪܢ ܠܘܬ ܡܪ ܐܡܪ ܠܡܐ ܐܢܬ ܗܘ ܕܐܬܐ ܐܘ ܠܐ ܢܣܒܪ ܐܚܪܢܐ . 21 ܒܗܝ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܐܣܝ ܠܣܓܝ̈ܐ ܡܢ ܟܪܝܗ ܘܡܢ ܡܟ̈ܝ ܘܡܢ ܪܘܚ̈ܐ ܒܝ̈ܫܐ ܘܠܥܝ̈ܪܐ ܣܓ̈ܝܐ ܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ ܕܢܚܙܘܢ . 22 ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܐܡܪܘ ܠܝܘܚܢܢ ܡܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܘܫܡܥܬܘܢ ܕܥܝ̈ܪܐ ܡܚܙܝܢ ܦܣ̈ܚܐ ܗܠܟܝܢ ܡܬܟܢܫܝܢ ܛܪ̈ܝܢ ܫܡܝܥܝܢ ܡ̈ܝܬܐ ܩܡܝܢ ܘܥܢ̈ܝܐ ܒܫܪܬܐ ܡܬܒܫܪܝܢ . 23 ܘܛܘܒ ܗܘ ܕܠܐ ܢܬܟܫܠ ❖ ܒܝ

13 Quam cum vidisset Dominus, misericordia motus super ea dixit illi: Noli flere. 14 Et accessit et tetigit loculum, hi autem qui portabant steterunt, et ait: Adulescens, tibi dico, surge. 15 Et resedit qui fuerat mortuus et cœpit loqui, et dedit illum matri suæ. 16 Accepit autem omnes timor, et magnificabant Deum dicentes quia propheta magnus surrexit in nobis, et quia Deus visitavit plebem suam. 17 Et exiit hic sermo in universam Judæam de eo et omnem circa regionem. 18 Et nuntiaverunt Johanni discipuli ejus de omnibus his. 19 Et convocavit duos de discipulis suis Johannes et misit ad Dominum dicens: Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 20 Cum autem venissent ad eum viri, dixerunt: Johannes baptista misit nos ad te dicens: Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 21 In ipsa autem hora curavit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis, et cæcis multis donavit visum. 22 Et respondens dixit illis: Euntes nuntiate Johanni quæ vidistis et audistis quia cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur: 23 Et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me.

Digitized by Google

24 Ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου· Τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; 25 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. 26 Ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ λέγω ὑμῖν, καὶ περισσότερον προφήτου. 27 Οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· Ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. 28 Λέγω ὑμῖν, μείζων ἔν γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης Ἰωάννου οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστίν. 29 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· 30 Οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς, μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. 31 Τίνι οὖν ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι; 32 Ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις λέγοντες· Ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε, ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε. 33 Ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μὴ ἐσθίων ἄρτον μηδὲ πίνων οἶνον, καὶ λέγετε· Δαιμόνιον ἔχει. 34 Ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγετε· Ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν.

24 ܘܟܕ ܐܙܠܘ ܠܟܬܒ̈ܝ ܝܘܚܢܢ ܫܪܝ ܡܡܠܠ ܥܡ ܟܢܫ̈ܐ ܥܠ ܝܘܚܢܢ ܡܢܘ ܢܚܙ ܒܡܕܒܪܐ ܩܢܝܐ ܕܡܬܙܥ ܒܪܘܚܐ ׃ 25 ܐܠܐ ܡܢܘ ܢܚܙ ܓܒܪܐ ܠܒܫ ܠܒܘܫ̈ܐ ܪܟ̈ܝܐ ܗܐ ܕܠܒܫ̈ܝ ܠܒܘܫ̈ܐ ܪܟ̈ܝܐ ܒܒܝܬ̈ܐ ܕܡܠ̈ܟܐ ׃ 26 ܐܠܐ ܡܢܘ ܢܚܙ ܢܒܝܐ ܐܦ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܘܝܬܝܪ ܡܢ ܢܒܝܐ ׃ 27 ܗܢܐ ܗܘ ܕܥܠܘܗܝ ܟܬܝܒ ܗܐ ܐܢܐ ܫܕܪ ܠܐܓܪܗ ܩܕܡ ܐܦܝܟ ܕܢܬܩܢ ܐܘܪܚܟ ܩܕܡܟ ׃ 28 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܝܠܕ̈ܝ ܢܫ̈ܐ ܠܝܬ ܢܒܝܐ ܪܒ ܡܢ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܐܦ ܙܥܘܪ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܪܒ ܗܘ ܡܢܝܗ ׃ 29 ܘܟܠ ܥܡܐ ܕܫܡܥܘ ܘܓܒܝ̈ܐ ܙܕܩܘ ܠܐܠܗܐ ܕܐܬܥܡܕܘ ܒܡܥܡܕܢܐ ܕܝܘܚܢܢ ׃ 30 ܐܢܘܢ ܕܦܪܝܫ̈ܐ ܘܝܘܕܥ̈ܢܐ ܥܒܕܘ ܥܙܬܐ ܕܐܠܗܐ ܠܓܒܝܗܘܢ ܕܠܐ ܐܬܥܡܕܘ ׃ 31 ܠܡܢ ܐܕܡܐ ܐܡܬܠ ܠܗܠܝܢ ܕܪ̈ܗܛ ܘܠܡܢ ܗܢܘܢ ܕܡܝܘ ׃ 32 ܐܡܝܢ ܗܢܘܢ ܕܡܝܘ ܠܛܠ̈ܝܐ ܕܝܬܒ̈ܝܢ ܒܫܘܩܐ ܘܩܪ̈ܝܢ ܠܚܕ̈ܕܐ ׃ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܠܗܘ ܠܚܕ̈ܕܐ ܙܡܪ̈ܢ ܠܟܘܢ ܒܚܠ̈ܝܐ ܘܠܐ ܪܩܕ̈ܬܘ ܢܚ̈ܢ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܒܟ̈ܝܬܘ ׃ 33 ܐܬܐ ܓܠ ܝܘܚܢܢ ܡܥܡܕܢܐ ܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܫܬܐ ܚܡܪܐ ׃ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܠܟܘܢ ܕܫܝܛܢ ܐܝܬ ܠܗ ׃ 34 ܐܬܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܟܠ ܘܫܬܐ ׃ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܗܐ ܓܒܪܐ ܐܟܠ ܘܫܬܐ ܚܡܪܐ ܚܒܪ ܓܒܝ̈ܐ ܘܚܛ̈ܝܐ ׃ ܘܙܕܩܬܐ ܐܬܒܪܗܢ ܡܢ ܟܠ ܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ ׃

Digitized by Google

24 Et cum discessissent nuntii Johannis, cœpit dicere de Johanne ad turbas: Quid existis in desertum videre? harundinem vento moveri? 25 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestimentis indutum? ecce qui in veste pretiosa sunt et deliciis, in domibus regum sunt. 26 Sed quid existis videre? prophetam? utique dico vobis, et plus quam prophetam. 27 Hic est de quo scriptum est: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te. 28 Dico enim vobis, major inter natos mulierum propheta Johanne baptista nemo est; qui autem minor est in regno Dei, major est illo. 29 Et omnis populus audiens et publicani justificaverunt Deum, baptizati baptismo Johannis: 30 Pharisæi autem et legis periti consilium Dei spreverunt in semet ipsos, non baptizati ab eo. 31 Cui ergo similes dicam homines generationis hujus, et cui similes sunt? 32 Similes sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus: Cantavimus vobis tibiis et non saltastis, lamentavimus et non plorastis. 33 Venit enim Johannes baptista neque manducans panem neque bibens vinum, et dicitis: Dæmonium habet: 34 Venit Filius hominis manducans et bibens, et dicitis: Ecce homo devorator et bibens vinum, amicus publicanorum et peccatorum.

35 Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων. 36 Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρισαίου κατεκλίθη. 37 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου 38 Καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. 39 Ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· Οὗτος εἰ ἦν προφήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν. Ὁ δέ· Διδάσκαλε εἰπέ, φησίν. 41 Δύο χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινί· ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. 42 Μὴ ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο. Τίς οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; 43 Ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· Ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας.

35 ܘܙܕܩܬ ܚܟܡܬܐ ܡܢ ܟܠ ܒܢܝܗ ܕܝܠܗ ܀ 36 ❖ ܘܫܐܠ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܦܪܝܫܐ ܕܢܣܥܘܕ ܥܡܗ ܘܥܠ ܒܝܬ ܦܪܝܫܐ ܥܠ ܣܡ ܘܐܬܟܢܫ ܀ 37 ܘܗܐ ܐܢܬܬܐ ܕܗܘܬ ܒܡܕܝܢܬܐ ܚܛܝܬܐ ܘܝܕܥܬ ܕܒܝܬ ܦܪܝܫܐ ܥܠ ܣܡ ܘܐܬܬ ܐܠܒܣܛܪ ܕܡܪܝܚ ܀ 38 ܘܩܝܡܬ ܒܣܛܪ ܓܒܝ ܪܓܠܘܗܝ ܒܒܟܝܐ ܘܫܪܝܬ ܠܡܣܚܐ ܪܓܠܘܗܝ ܒܕܡܥܬܗ ܘܡܫܚܬ ܪܓܠܘܗܝ ܘܡܫܚܬ ܒܡܪܝܚܐ ܀ 39 ܘܟܕ ܚܙܐ ܦܪܝܫܐ ܕܩܪܐ ܠܗ ܐܡܪ ܒܓܘܗ ܕܐܢ ܗܘܐ ܢܒܝܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܡܢ ܘܡܢܘ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܕܡܬܡܫ ܒܗ ܕܚܛܝܬܐ ܗܝ ܀ 40 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܐܝܬ ܠܝ ܡܕܡ ܕܐܡܪ ܠܟ ܘܗܘ ܐܡܪ ܠܝ ܡܪܝ ܐܡܪ ܀ 41 ܬܪܝܢ ܒܥܠܝ ܚܘܒܐ ܗܘܘ ܠܚܕ ܡܐܬܝ ܕܢܐ ܘܚܡܫ ܡܐܐ ܗܘ ܚܝܒ ܠܗ ܘܐܚܪܢ ܚܡܫܝܢ ܀ 42 ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܕܝ ܢܦܪܘܢ ܫܒܩ ܠܬܪܝܗܘܢ ܘܐܢܘܢ ܗܘ ܕܢܚܒܗ ܝܬܝܪ ܀ 43 ܥܢܐ ܫܡܥܘܢ ܘܐܡܪ ܐܦ ܐܢܐ ܚܙܝ ܕܗܘ ܕܫܒܩ ܠܗ ܝܬܝܪ ܘܐܡܪ ܠܗ ܫܦܝܪ ܕܝܢܬ ܀

35 Et justificata est sapientia ab omnibus filiis suis. 36 Rogabat autem illum quidam de Pharisæis ut manducaret cum illo : et ingressus domum Pharisæi discubuit. 37 Et ecce mulier quæ erat in civitate peccatrix, ut cognovit quod accubuit in domo Pharisæi, attulit alabastrum ungenti, 38 Et stans retro secus pedes ejus lacrimis cœpit rigare pedes ejus et capillis capitis sui tergebat, et osculabatur pedes ejus et ungento ungebat. 39 Videns autem Pharisæus qui vocaverat eum ait intra se dicens : Hic si esset propheta, sciret utique quæ et qualis mulier esset quæ tangit eum, quia peccatrix est. 40 Et respondens Jesus dixit ad illum : Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait : Magister, dic. 41 Duo debitores erant cuidam fœneratori, unus debebat denarios quingentos, alius quinquaginta : 42 Non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diliget ? 43 Respondens Simon dixit : Æstimo quia is cui plus donavit. At ille dixit ei : Recte judicasti.

Digitized by Google

44 Καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· Βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; Εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν, ὕδωρ μου ἐπὶ τοὺς πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἐξέμαξεν. 45 Φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλειπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. 46 Ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας· αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψέν μου τοὺς πόδας. 47 Οὗ χάριν, λέγω σοι, ἀφέωνται αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι αἱ πολλαί, ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ. 48 Εἶπεν δὲ αὐτῇ· Ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι. 49 Καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· Τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; 50 Εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· Ἡ πίστις σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν αὐτῷ, 2 Καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ ἐξεληλύθει,

44 Et conversus ad mulierem dixit Simoni: Vides hanc mulierem? intravi in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti: hæc autem lacrimis rigavit pedes meos et capillis suis tersit. 45 Osculum mihi non dedisti: hæc autem ex quo intravit non cessavit osculari pedes meos. 46 Oleo caput meum non unxisti: hæc autem ungento unxit pedes mocs. 47 Propter quod, dico tibi, remittentur ei peccata multa, quoniam dilexit multum: cui autem minus dimittitur, minus diligit. 48 Dixit autem ad illam: Remittuntur tibi peccata. 49 Et cœperunt qui simul discumbebant dicere intra se: Quis est hic qui etiam peccata dimittit? 50 Dixit autem ad mulierem: Fides tua te salvam fecit: vade in pace.

CAPUT VIII.

1 Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitatem et castellum prædicans et evangelizans regnum Dei, et duodecim cum illo, 2 Et mulieres aliquæ quæ erant curatæ ab spiritibus malignis et infirmitatibus: Maria quæ vocatur Magdalene, de qua dæmonia septem exierant,

Digitized by Google

3 Καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου Ἡρώδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς. 4 Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς· 5 Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό· 6 Καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα· 7 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συνφυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό· 8 Καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. Ταῦτα λέγων ἐφώνει· Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 9 Ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίς αὕτη εἴη ἡ παραβολή. 10 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. 11 Ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παραβολή. Ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 12 Οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. 13 Οἱ δὲ ἐπὶ τὴν πέτραν οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.

3 Et Johanna uxor Chuza procuratoris Herodis, et Susanna, et aliæ multæ quæ ministrabant eis de facultatibus suis. 4 Cum autem turba plurima conveniret, et de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem: 5 Exiit qui seminat seminare semen suum: et dum seminat, aliud cecidit secus viam, et conculcatum est, et volucres cæli comederunt illud. 6 Et aliud cecidit super petram, et natum aruit, quia non habebat umorem. 7 Et aliud cecidit secus spinas, et simul exortæ spinæ suffocaverunt illud. 8 Et aliud cecidit in terram bonam, et ortum fecit fructum centuplum. Hæc dicens clamabat: Qui habet aures audiendi audiat. 9 Interrogabant autem eum discipuli ejus quæ esset hæc parabola. 10 Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant et audientes non intellegant. 11 Est autem hæc parabola. Semen est verbum Dei. 12 Qui autem secus viam, sunt hi qui audiunt, deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant. 13 Nam qui supra petram, qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum, et hi radicem non habent, qui ad tempus credunt et in tempore tentationis recedunt.

Digitized by Google

14 Τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συνπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. 15 Τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ. 16 Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ ἐπὶ λυχνίας τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς. 17 Οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. 18 Βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ ἔχῃ, δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ αὐτοῦ. 19 Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. 20 Ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες. 21 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες. 22 Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λιμνης· καὶ ἀνήχθησαν. 23 Πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν· καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον.

14 ܘܗܘ ܕܒܝܢ ܢܦܠ ܒܝܢ ܣܢܝܐ ܗܠܝܢ ܐܝܢܘܢ ܕܫܡܥܘ ܘܡܢ ܗܝ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܒܗܓܝܢ ܘܒܥܘܬܪܐ ܘܒܬܐܒܘ ܕܚܝܐ ܐܙܠܝܢ ܘܐܬܚܢܩܘ ܘܠܐ ܡܝܬܝ ܦܪܝ ܒܫܠܡܘܬܐ. 15 ܘܗܘ ܕܒܝܢ ܒܐܪܥܐ ܛܒܬܐ ܗܠܝܢ ܐܝܢܘܢ ܕܒܠܒܐ ܛܒܐ ܘܫܦܝܪܐ ܫܡܥܘ ܠܡܠܬܐ ܘܛܪܝܪܝܢ ܘܡܦܪܝܢ ܒܥܠܒܐ ܕܬܒܝܠܘ. 16 ܠܝܬ ܕܐܢܫ ܕܢܘܪܐ ܡܫܪܐ ܘܡܟܣܐ ܠܗ ܒܐܢܐ ܐܘ ܬܚܬ ܡܛܠܬܐ ܡܫܐ ܐܠܐ ܥܠ ܡܢܪܬܐ ܡܫܐ ܕܥܠܠ ܢܚܙܘܢ ܢܗܝܪܐ. 17 ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܟܣܝܐ ܕܠܐ ܢܬܓܠܐ ܘܠܐ ܣܬܝܪܐ ܕܠܐ ܢܬܝܕܥ ܘܠܐ ܢܐܬܐ ܠܒܝܬ ܓܠܝܐ. 18 ܚܙܘ ܗܟܝܠ ܕܫܡܥܬܘܢ ܕܡܢ ܕܝܠܝܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܝܗܒ ܠܗ ܘܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ ܐܦ ܡܐ ܕܣܒܪ ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܬܣܠܩ ܡܢܝܗ. 19 ܐܬܬ ܠܘܬܗ ܐܡܗ ܘܐܚܘܗܝ ܘܠܐ ܡܛܘ ܠܡܩܪܒ ܠܘܬܗ ܡܛܠ ܟܬܐ. 20 ܐܬܝܗܒ ܠܗ ܕܐܡܪ ܐܡܟ ܘܐܚܝܟ ܩܐܡܝܢ ܒܪܐ ܨܒܝܢ ܠܡܚܙܝܟ. 21 ܗܘ ܕܥܢܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝ ܘܐܚܝ ܗܠܝܢ ܐܝܢܘܢ ܕܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܫܡܥܝܢ ܘܥܒܕܝܢ. 22 ܘܗܘ ܒܚܕ ܡܢ ܝܘܡܬܐ ܘܗܘ ܥܠ ܠܐ ܠܣܦܝܢܬܐ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܥܒܪ ܠܥܒܪ ܝܡܐ ܘܣܠܩ. 23 ܘܟܕ ܗܘ ܡܫܟ ܢܚܬ ܢܡܐ ܘܢܚܬ ܪܘܚܐ ܕܣܥܪܐ ܠܝܡܐ ܘܡܬܡܠܝ ܘܗܘ ܡܬܟܒܫ ܘܡܬܙܥ.

14 Quod autem in spinis cecidit, hi sunt qui audierunt et sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vitæ euntes suffocantur et non referunt fructum. 15 Quod autem in bonam terram, hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent et fructum afferunt in patientia. 16 Nemo autem lucernam accendens operit eam vase aut subtus lectum ponit, sed supra candelabrum ponit, ut intrantes videant lumen. 17 Non enim est occultum quod non manifestetur, nec absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat. 18 Videte ergo quomodo auditis: qui enim habet, dabitur illi, et quicumque non habet, etiam quod putat se habere auferetur ab illo. 19 Venerunt autem ad illum mater et fratres ejus, et non poterant adire ad eum præ turba. 20 Et nuntiatum est illi: Mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre. 21 Qui respondens dixit ad eos: Mater mea et fratres mei hi sunt qui verbum Dei audiunt et faciunt. 22 Factum est autem in una dierum et ipse ascendit in una navicula et discipuli ejus, et ait ad illos: Transfretemus trans stagnum. Et ascenderunt. 23 Navigantibus autem illis obdormivit: et descendit procella venti in stagnum, et complebantur et periclitabantur.

Digitized by Google

24 Προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· Ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα. Ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ ἐγένετο γαλήνη. 25 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ποῦ ἡ πίστις ὑμῶν; Φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· Τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ; 26 Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας. 27 Ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. 28 Ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν, ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. 29 Παρήγγελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου· πολλοῖς γὰρ χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασσόμενος, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. 30 Ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Τί σοι ὄνομά ἐστιν; Ὁ δὲ εἶπεν· Λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ εἰς αὐτόν.

24 ܘܩܪܒܘ ܘܐܥܪܝܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܠܦ ܐܝܠܦ ܡܪܢ ܐܒܕܝܢ ܚܢ ܐܬܐ ܘܩܡ ܘܢܥܪ ܒܪܘܚܐ ܘܒܡܝܐ ܕܥܟܪܐ ܘܫܪܝ ܘܗܘܬ ܫܠܝܐ ܘܛܝܒܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܟܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܘܕܚܠܘ ܘܬܡܗܘ ܐܡܪܝܢ ܗܕܐ ܡܢ ܗܘ ܗܢܐ ܕܐܦ ܠܪܘܚܐ ܘܠܡܝܐ ܦܩܕ ܘܡܫܬܡܥܝܢ ܠܗ ܐܬܐ ܠܥܡܪ ܕܓܪܓܣܝ ܕܗܝ ܡܣܬܟܠ ܠܓܠܝܠܐ ܘܟܕ ܢܦܩ ܥܠ ܐܪܥܐ ܐܬܪܥܝ ܠܗ ܓܒܪ ܚܕ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܕܗܘܐ ܒܗ ܫܐܕܐ ܣܓܝܐ ܘܠܒܫ ܠܒܘܫ ܠܐ ܗܘܐ ܘܒܒܝܬܐ ܠܐ ܩܥܐ ܐܠܐ ܒܒܝܬ ܩܒܪܐ ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܝܫܘܥ ܩܪܐ ܘܢܦܠ ܩܕܡܘܗܝ ܘܒܩܠ ܪܡ ܐܡܪ ܡܢܐ ܠܝ ܘܠܟ ܝܫܘܥ ܒܪ ܐܠܗܐ ܥܠܝܐ ܒܥܝ ܠܐ ܬܥܩܢܢܝ ܐܡܪ ܠܝ ܕܦܩ ܪܘܚܐ ܛܡܝܐ ܡܢ ܒܪܢܫܐ ܣܓܝ ܙܒܢ ܐܬܚܛܦ ܠܗ ܘܐܬܟܒܠ ܒܫܠܫܠܬܐ ܘܒܟܒܠܐ ܘܢܛܪ ܘܡܦܪܩ ܗܘܐ ܡܢ ܛܘܪ ܕܫܕܐ ܠܡܕܒܪܐ ܫܐܠ ܠܗ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢܐ ܫܡܟ ܐܡܪ ܠܗ ܠܓܝܘܢ ܫܡܝ ܗܘ ܕܣܓܝ ܫܕܝܢ ܒܗ

24 Accedentes autem suscitaverunt eum dicentes: Præceptor, perimus. At ille surgens increpavit ventum et tempestatem aquæ: et cessavit, et facta est tranquillitas. 25 Dixit autem illis: Ubi est fides vestra? Qui timentes mirati sunt dicentes ad invicem: Quis putas hic est, quia et ventis imperat et mari et obœdiunt ei? 26 Enavigaverunt autem ad regionem Gerasenorum, quæ est contra Galilæam. 27 Et cum egressus esset ad terram, occurrit illi vir quidam qui habebat dæmonium jam temporibus multis, et vestimento non induebatur, neque in domo manebat sed in monumentis. 28 Is ut vidit Jesum, procidit ante illum et exclamans voce magna dixit: Quid mihi et tibi est, Jesu Filii Dei altissimi? obsecro te ne me torqueas. 29 Præcipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine: multis enim temporibus arripiebat illum, et vinciebatur catenis et compedibus custoditus, et ruptis vinculis agebatur a dæmonio in deserta. 30 Interrogavit autem illum Jesus dicens: Quod tibi nomen est? At ille dixit: Legio, quia intraverant dæmonia multa in eum.

Digitized by Google

31 Καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθειν. 32 Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν. Καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. 33 Ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. 34 Ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονὸς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. 35 Ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξῆλθεν, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. 36 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθείς. 37 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν Γεργεσηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς πλοῖον ὑπέστρεψεν. 38 Ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια, εἶναι σὺν αὐτῷ· Ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν λέγων· 39 Ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. Καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

31 Et rogabant eum ne imperaret illis ut in abyssum irent. 32 Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: et rogabant eum ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. 33 Exierunt ergo dæmonia ab homine et intraverunt in porcos, et impetu abiit grex per præceps in stagnum et suffocatus est. 34 Quod ut viderunt factum qui pascebant, fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in villas. 35 Exierunt autem videre quod factum est, et venerunt ad Jesum, et invenerunt hominem sedentem, a quo dæmonia exierant, vestitum ac sana mente ad pedes ejus, et timuerunt: 36 Nuntiaverunt autem illis et qui viderant quomodo sanus factus esset a Legione. 37 Et rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis, quia timore magno tenebantur: ipse autem ascendens navem reversus est. 38 Et rogabat illum vir a quo dæmonia exierant ut cum eo esset. Dimisit autem eum Jesus dicens: 39 Redi domum tuam, et narra quanta tibi fecit Deus. Et abiit per universam civitatem prædicans quanta illi fecisset Jesus.

Digitized by Google

40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. 41 Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν· καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 42 Ὅτι θυγάτηρ μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. 43 Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ἀπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι, 44 Προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς. 45 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Τίς ὁ ἁψάμενός μου; Ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· Ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν, [καὶ λέγεις· Τίς ὁ ἁψάμενός μου;] 46 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἥψατό μου τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξεληλυθυῖαν ἀπ' ἐμοῦ. 47 Ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. 48 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· Θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε· πορεύου εἰς εἰρήνην. 49 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου. μηκέτι σκύλλε τὸν διδάσκαλον.

40 Factum est autem cum redisset Jesus, excepit illum turba: erant enim omnes expectantes eum. 41 Et ecce venit vir cui nomen Jairus, et ipse princeps synagogæ erat, et cecidit ad pedes Jesu, rogans eum ut intraret in domum ejus: 42 Quia filia unica erat illi fere annorum duodecim, et hæc moriebatur. Et contigit dum iret, a turba comprimebatur. 43 Et mulier quædam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim, quæ in medicos erogaverat omnem substantiam suam nec ab ullo potuit curari: 44 Accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti ejus, et confestim stetit fluxus sanguinis ejus. 45 Et ait Jesus: Quis est qui me tetigit? Negantibus autem omnibus dixit Petrus et qui cum illo erant: Præceptor, turbæ te comprimunt et affligunt, et dicis: Quis me tetigit? 46 Et dixit Jesus: Tetigit me aliquis: nam et ego novi virtutem de me exisse. 47 Videns autem mulier quia non latuit, tremens venit et procidit ante pedes illius, et ob quam causam tetigerit eum indicavit coram omni populo, et quemammodum confestim sanata sit. 48 At ipse dixit illi: Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace. 49 Adhuc illo loquente venit a principe synagogæ dicens ei quia mortua est filia tua, noli vexare illum.

Digitized by Google

50 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ· Μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται. 51 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινὰ σὺν αὐτῷ εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. 52 Ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. Ὁ δὲ εἶπεν· Μὴ κλαίετε· οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. 53 Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. 54 Αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων· Ἡ παῖς, ἐγείρου. 55 Καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν. 56 Καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΣΥΓΚΑΛΕΣΑΜΕΝΟΣ δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν. 2 Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι, 3 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον, μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. 4 Καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. 5 Καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.

50 ﻭﺳﻤﻊ ﻳﺴﻮﻉ ﻓﺎﺟﺎﺏ ﻗﺎﻝ ﻟﻪ ﻻ ﺗﺨﻒ ﺁﻣﻦ ﻓﻘﻂ ﻓﺘﺨﻠﺺ . 51 ﻭﻟﻤﺎ ﺟﺎﺀ ﺍﻟﻰ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﻟﻢ ﻳﺪﻉ ﺍﺣﺪﺍ ﻳﺪﺧﻞ ﻣﻌﻪ ﺍﻻ ﺑﻄﺮﺱ ﻭﻳﻌﻘﻮﺏ ﻭﻳﻮﺣﻨﺎ ﻭﺍﺑﻲ ﺍﻟﺼﺒﻴﺔ ﻭﺍﻣﻬﺎ . 52 ﻭﻛﺎﻥ ﺍﻟﺠﻤﻴﻊ ﻳﺒﻜﻮﻥ ﻭﻳﻨﻮﺣﻮﻥ ﻋﻠﻴﻬﺎ . ﻓﻘﺎﻝ ﻻ ﺗﺒﻜﻮﺍ ﻟﻢ ﺗﻤﺖ ﺑﻞ ﻫﻲ ﻧﺎﺋﻤﺔ : 53 ﻓﻜﺎﻧﻮﺍ ﻳﻀﺤﻜﻮﻥ ﻋﻠﻴﻪ ﻋﺎﻟﻤﻴﻦ ﺍﻧﻬﺎ ﻣﺎﺗﺖ . 54 ﻭﻫﻮ ﺍﻣﺴﻚ ﺑﻴﺪﻫﺎ ﻭﻧﺎﺩﻯ ﻗﺎﺋﻼ ﻳﺎ ﺻﺒﻴﺔ ﻗﻮﻣﻲ . 55 ﻓﺮﺟﻌﺖ ﺭﻭﺣﻬﺎ ﻓﻘﺎﻣﺖ ﻓﻲ ﺍﻟﺤﺎﻝ ﻭﺍﻣﺮ ﺍﻥ ﺗﻌﻄﻰ ﻟﻬﺎ ﺍﻛﻞ . 56 ﻓﺒﻬﺖ ﻭﺍﻟﺪﺍﻫﺎ ﻓﺎﻭﺻﺎﻫﻤﺎ ﺍﻥ ﻻ ﻳﺨﺒﺮﺍ ﺍﺣﺪﺍ ﺑﻤﺎ ﻛﺎﻥ ❖

ﺍﻟﻔﺼﻞ ❖ ﻁ ❖

1 ﻭﺩﻋﺎ ﺍﻟﺘﻼﻣﻴﺬ ﺍﻟﺜﻨﻲ ﻋﺸﺮ ﻭﺍﻋﻄﺎﻫﻢ ﻗﻮﺓ ﻭﺳﻠﻄﺎﻧﺎ ﻋﻠﻰ ﺟﻤﻴﻊ ﺍﻟﺸﻴﺎﻃﻴﻦ ﻭﺷﻔﺎﺀ ﺍﻟﺴﻘﺎﻡ . 2 ﻭﺍﺭﺳﻠﻬﻢ ﻳﻜﺮﺯﻭﻥ ﺑﻤﻠﻜﻮﺕ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﻳﺸﻔﻮﻥ ﺍﻟﻤﺮﺿﻰ . 3 ﻭﻗﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﻻ ﺗﺤﻤﻠﻮﺍ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻲ ﺍﻟﻄﺮﻳﻖ ﻻ ﻋﺼﺎ ﻭﻻ ﻣﺰﻭﺩﺍ ﻭﻻ ﺧﺒﺰﺍ ﻭﻻ ﻓﻀﺔ ﻭﻻ ﺛﻮﺑﻴﻦ ﻟﻜﻞ ﻭﺍﺣﺪ . 4 ﻭﺍﻳﺔ ﺑﻴﺖ ﺩﺧﻠﺘﻤﻮﻩ ﻓﻴﻪ ﺍﻗﻴﻤﻮﺍ ﻭﻣﻨﻪ ﺍﺧﺮﺟﻮﺍ : 5 ﻭﻛﻞ ﻣﻦ ﻟﻢ ﻳﻘﺒﻠﻜﻢ ﻓﺎﺧﺮﺟﻮﺍ ﻣﻦ ﺫﻟﻚ ﺍﻟﺒﻠﺪ ﻭﻧﻔﻀﻮﺍ ﺍﻟﻐﺒﺎﺭ ﺍﻟﺬﻱ ﻋﻠﻰ ﺍﺭﺟﻠﻜﻢ ﺷﻬﺎﺩﺓ ﻋﻠﻴﻬﻢ .

50 Jesus autem audito hoc verbo respondit patri puellæ: Noli timere: crede tantum, et salva erit. 51 Et cum venisset domum, non permisit intrare secum quemquam nisi Petrum, Jacobum et Johannem et patrem et matrem puellæ. 52 Flebant autem omnes et plangebant illam. At ille dixit: Nolite flere: non est mortua sed dormit. 53 Et deridebant eum, scientes quia mortua esset. 54 Ipse autem tenens manum ejus clamavit dicens: Puella surge. 55 Et reversus est spiritus ejus, et surrexit continuo: et jussit illi dari manducare. 56 Et stupuerunt parentes ejus; quibus præcipit ne alicui dicerent quod factum erat.

CAPUT IX.

1 Convocatis autem duodecim apostolis dedit illis virtutem et potestatem super omnia dæmonia et ut languores curarent, 2 Et misit illos prædicare regnum Dei et sanare infirmos, 3 Et ait ad illos: Nihil tuleritis in via, neque virgam neque peram neque panem neque pecuniam neque duas tunicas habeatis, 4 Et in quamcumque domum intraveritis, ibi manete et inde ne exeatis. 5 Et quicumque non receperint vos, exeuntes de civitate illa etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos.

Digitized by Google

6 Ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. 7 Ἤκουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα πάντα, καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, 8 ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλείας ἐφάνη, ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 9 Εἶπεν δὲ Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω [ἐγὼ] τοιαῦτα; Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν. 10 Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν καλουμένην Βηθσαϊδά. 11 Οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. 12 Ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ· Ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. 13 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Δότε αὐτοῖς φαγεῖν ὑμεῖς. Οἱ δὲ εἶπαν· Οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.

6 ܘܢܦܩܝܢ ܗܘܘ ܡܥܕܪܝܢ ܒܟܠ ܩܪܝܐ ܘܩܪܝܐ ܘܡܫܘܒܚܝܢ ܒܟܠ ܐܬܪ ܘܐܬܪ ܘܡܐܣܝܢ ܠܟܠ ܚܠܝ ܘܟܠ ܡܪܥ ܀ 7 ܘܫܡܥ ܗܪܘܕܣ ܪܒܥ ܡܕܝܢܬܐ ܟܠ ܗܢܘܢ ܕܗܘܐ ܥܒܕ ܗܘ ܡܢ ܟܠ ܚܕ ܘܗܘ ܡܬܒܗܬ ܒܗ ܕܐܡܪ ܐܝܬ ܠܗ ܕܡܢ ܓܒܪ ܕܡܢ ܩܕܡܝܐ ܩܡ ܠܗ ܕܡܢ ܢܒܝ ܚܕ ܡܢ ܩܕܡܝܐ ܩܡ ܀ 8 ܘܐܡܪ ܗܪܘܕܣ ܐܢܐ ܩܛܠܬ ܠܝܘܚܢܢ ܘܗܢ ܡܢ ܗܘ ܗܢܐ ܕܐܢܐ ܫܡܥ ܥܠ ܟܠ ܗܠܝܢ ܘܒܥܐ ܗܘܐ ܕܐܚܙܝ ܠܗ ܀ 9 ܘܐܡܪ ܗܪܘܕܣ ܠܝܘܚܢܢ ܐܢܐ ܩܛܠܬ ܡܢ ܗܘ ܗܢܐ ܕܐܢܐ ܫܡܥ ܥܠ ܟܠ ܗܠܝܢ ܘܒܥܐ ܗܘܐ ܕܐܚܙܝ ܠܗ ܀ 10 ܘܗܦܟܘ ܫܠܝܚܐ ܘܐܫܬܥܝ ܠܗ ܟܠ ܡܐ ܕܥܒܕܘ ܘܢܣܒ ܐܢܘܢ ܘܐܙܠ ܠܗ ܒܣܬܪ ܠܐܬܪ ܕܡܬܩܪܐ ܒܝܬ ܨܝܕܐ ܀ 11 ܘܟܕ ܝܕܥܘ ܟܢܫܐ ܐܙܠܘ ܒܬܪܗ ܘܩܒܠ ܐܢܘܢ ܘܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܐܝܢ ܕܠܗܘܢ ܨܒܝܢ ܐܣܝ ܀ 12 ❖ ܘܫܪܝ ܢܡܐܟ ܢܗܘܐ ܘܩܪܒܘ ܬܪܥܣܪ ܫܠܝܚܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܫܕܪ ܠܟܢܫܐ ܕܢܙܠܘܢ ܠܟܦܪܐ ܘܠܐܬܪܐ ܕܣܒܒ ܘܢܫܪܘܢ ܘܢܫܟܚܘܢ ܠܗܘܢ ܡܙܘܢܐ ܡܛܠ ܕܗܪ ܐܝܬ ܐܢܚܢܢ ܗܪ ܒܐܬܪ ܡܪܥ ܀ 13 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܒܘ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘܢ ܠܡܐܟܠ ܘܐܡܪܘ ܠܝܬ ܠܢ ܐܠܐ ܚܡܫܐ ܟܘܪܣܐ ܘܬܪܝܢ ܢܘܢܐ ܐܠܐ ܕܢܐܙܠ ܐܢܚܢܢ ܘܢܙܒܢ ܠܟܠ ܗܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܀

6 Egressi autem circumibant per castella evangelizantes et curantes ubique. 7 Audivit autem Herodes tetrarcha omnia quæ fiebant ab eo, et hesitabat eo quod diceretur a quibusdam quia Johannes surrexit a mortuis. 8 A quibusdam vero quia Helias apparuit, ab aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit. 9 Et ait Herodes: Johannem ego decollavi: quis autem est iste de quo audio ego talia? Et quærebat videre eum. 10 Et reversi apostoli narraverunt illi quæcumque fecerunt: et assumtis illis secessit seorsum in locum desertum qui est Bethsaida. 11 Quod cum cognovissent turbæ, secutæ sunt illum: et excepit illos, et loquebatur illis de regno Dei, et eos qui cura indigebant sanabat. 12 Dies autem cœperat declinare: et accedentes duodecim dixerunt illi: Dimitte turbas, ut euntes in castella villasque quæ circa sunt devertant et inveniant escas, quia hic in loco deserto sumus. 13 Ait autem ad illos: Vos date illis manducare. At illi dixerunt: Non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces, nisi forte nos eamus et emamus in omnem hanc turbam escas.

Digitized by Google

14 Ἦσαν δὲ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. 15 Καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ κατέκλιναν ἅπαντας. 16 Λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. 17 Καὶ ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων, κόφινοι δώδεκα. 18 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων· Τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν εἶναι; 19 Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. 20 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ. 21 Ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο, 22 Εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. 23 Ἔλεγεν δὲ πρὸς πάντας· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι, ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. 24 Ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.

14 ܗܘܘ ܗܟ ܐܢܫ ܐܝܟ ܚܡܫ ܐܠܦ ܓܒܪ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܫܪܘ ܠܗܢ ܐܢܫ ܠܘܬ ܐܢܫ ܒܟܢܘܫ ܚܕ ܒܚܕ ܘܥܒܕܘ ܗܟ ܠܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘ ܐܬܟܢܫܘ ܟܠܗܘ

25 Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας
τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας
ἢ ζημιωθείς; 26 Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ
με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται, ὅταν
ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς
καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. 27 Λέγω δὲ
ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν αὐτοῦ
ἑστηκότων οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου
ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
28 Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τού-
τους, ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν
Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον
ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι. 29 Καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ
εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ
ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων.
30 Καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνελάλουν αὐ-
τῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας,
31 Οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν
ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν ἤμελλεν πληροῦν ἐν
Ἰερουσαλημ. 32 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ
σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ·
διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδαν τὴν δόξαν
αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνε-
στῶτας αὐτῷ. 33 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν
ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Ἐπι-
στάτα, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι,
καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν σοὶ
καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλείᾳ, μὴ
εἰδὼς ὃ λέγει. 34 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ
λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκία-
ζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ
εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν νεφέλην.

25 Quid enim proficit homo si lucretur
universum mundum, se autem ipsum
perdat et detrimentum sui faciat?
26 Nam qui me erubuerit et meos
sermones, hunc Filius hominis eru-
bescit, cum venerit in majestate sua
et Patris et sanctorum angelorum.
27 Dico autem vobis, vere sunt aliqui
hic stantes qui non gustabunt mortem
donec videant regnum Dei. 28 Factum
est autem post hæc verba fere dies
octo, et assumsit Petrum et Jacobum
et Johannen et ascendit in montem ut
oraret. 29 Et factum est dum oraret
species vultus ejus altera et vestitus
ejus albus refulgens. 30 Et ecce duo
viri loquebantur cum eo: erant autem
Moses et Helias, 31 Visi in majestate,
et dicebant excessum ejus quem com-
pleturus erat in Hierusalem. 32 Petrus
vero et qui cum illo gravati erant
somno: et evigilantes viderunt ma-
jestatem ejus et duos viros qui stabant
cum illo. 33 Et factum est dum dis-
cederent ab illo, ait Petrus ad Jesum:
Præceptor, bonum est nos hic esse, et
faciamus tria tabernacula, unum tibi et
unum Mosi et unum Heliæ, nesciens
quid diceret. 34 Hæc autem illo loquente
facta est nubes et obumbravit eos: et
timuerunt intrantibus illis in nubem.

Digitized by Google

35 Καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. 36 Καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὑρέθη Ἰησοῦς μόνος. Καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν. 37 Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 38 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· Διδάσκαλε, δέομαί σου, ἐπίβλεψαι ἐπὶ τὸν υἱόν μου, ὅτι μονογενής μοι ἐστίν, 39 Καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν. 40 Καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σοῦ ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. 41 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. 42 Ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. 43 Ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ. Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει, εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· 44 Θέσθε ὑμεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. 45 Οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

35 Et vox facta est de nube dicens: Hic est Filius meus dilectus, ipsum audite. 36 Et dum fieret vox, inventus est Jesus solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his quæ viderant. 37 Factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte occurrit illi turba multa. 38 Et ecce vir de turba exclamavit dicens: Magister, obsecro te, respice in filium meum, quia unicus est mihi, 39 Et ecce spiritus apprehendit illum et subito clamat et elidit et dissipat eum cum spuma, et vix discedit dilanians eum. 40 Et rogavi discipulos tuos ut eicerent illum, et non potuerunt. 41 Respondens Jesus dixit: O generatio infidelis et perversa, usque quo ero apud vos et patiar vos? Adduc filium tuum. 42 Et cum accederet, elisit illum dæmonium et dissipavit. 43 Et increpavit Jesus spiritum inmundum, et sanavit puerum et reddidit illum patri ejus. 44 Stupebant autem omnes in magnitudine Dei: omnibusque mirantibus in omnibus quæ faciebat, dixit ad discipulos suos: Ponite vos in cordibus vestris sermones istos: Filius enim hominis futurus est ut tradatur in manus hominum. 45 At illi ignorabant verbum istud, et erat velatum ante eos ut non sentirent illud, et timebant interrogare eum de hoc verbo.

Digitized by Google

46 Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. 47 Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, 48 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστιν μέγας. 49 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· Ἐπιστάτα, εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν. 50 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς· Μὴ κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ ὑμῶν ἐστίν. 51 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, 52 Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ. Καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς πόλιν Σαμαριτῶν, ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· 53 Καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν, ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἰερουσαλήμ. 54 Ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ [αὐτοῦ] Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπαν· Κύριε, θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς [ὡς καὶ Ἠλείας ἐποίησεν]; 55 Στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς [καὶ εἶπεν· Οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς. 56 Ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι, ἀλλὰ σῶσαι.] Καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν κώμην.

46 ܘܥܠܬ ܚܫܒܐ ܒܝܢܗܘܢ ܡܢ ܗܘ ܙܥܝܪ ܒܝܢ ܟܠܗܘܢ ܐܝܬ ܗܘ ܕܢܗܘܐ ܪܒ ܠܗܘܢ ׃ 47 ܘܝܫܘܥ ܕܝܕܥ ܚܫܒ ܠܒܒܗܘܢ ܣܒ ܛܠܝܐ ܘܩܝܡ ܠܘܬܗ ׃ 48 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܩܒܠ ܛܠܝܐ ܗܢܐ ܒܫܡܝ ܐܢܐ ܩܒܠ ܘܡܢ ܕܩܒܠ ܐܢܐ ܩܒܠ ܐܝܢ ܕܫܕܪܢܝ ܐܢܐ ܡܛܠ ܕܙܥܘܪ ܒܟܠܟܘܢ ܗܘ ܪܒ ׃ 49 ܘܥܢܐ ܝܘܚܢܢ ܘܐܡܪ ܐܠܦ ܚܙܝܢ ܠܚܕ ܕܒܫܡܟ ܕܫܕ ܫܝܛܢ ܘܡܢܥܝܢ ܠܗ ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܘ ܥܡܢ ׃ 50 ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܐ ܬܡܢܥ ܕܠܐ ܡܢ ܕܠܐ ܥܠܝܢ ܗܘ ܠܐ ܥܠ ܟܘܢ ܗܘ ׃ 51 ܘܗܘܐ ܟܕ ܡܠܝ ܙܒܢ ܕܢܣܒ ܠܗ ܘܐܦ ܗܘ ܩܝܡ ܦܪܨ ܐܦܘܗܝ ܠܡܐܙܠ ܠܝܪܘܫܠܡ ׃ 52 ܘܫܕܪ ܡܠܐܟܐ ܩܕܡ ܦܪܨ ܐܦܘܗܝ ܘܐܙܠܘ ܘܥܠܘ ܠܟܦܪ ܫܡܪܝܐ ܕܢܫܪܘܢ ܠܗ ׃ 53 ܘܠܐ ܩܒܠܘ ܡܢܗ ܡܛܠ ܕܦܪܨ ܐܦܘܗܝ ܗܘ ܡܗܠܟ ܠܝܪܘܫܠܡ ׃ 54 ܘܟܕ ܚܙܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܝܥܩܘܒ ܘܝܘܚܢܢ ܐܡܪܘ ܡܪܝ ܨܒܐ ܐܢܬ ܢܐܡܪ ܢܚܬ ܢܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܢܫܪܝ ܠܗܘܢ ׃ 55 ܘܐܬܦܢܝ ܘܓܥܪ ܒܗܘܢ ׃ 56 ܘܐܙܠܘ ܠܟܦܪ ܐܚܪܢܐ ׃

46 Intravit autem cogitatio in eos, quis eorum major esset. 47 At Jesus videns cogitationes cordis illorum, adprehendens puerum statuit eum secus se, 48 Et ait illis: Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit, et quicumque me recepit, recipit eum qui me misit: nam qui minor est inter omnes vos, hic major est. 49 Respondens autem Johannes dixit: Præceptor, vidimus quendam in nomine tuo eicientem dæmonia, et prohibuimus eum, quia non sequitur nobiscum. 50 Et ait ad illum Jesus: Nolite prohibere: qui enim non est adversus vos, pro vobis est. 51 Factum est autem dum complerentur dies assumtionis ejus, et ipse faciem suam firmavit ut iret Hierusalem, 52 Et misit nuntios ante conspectum suum: et euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum ut pararent illi: 53 Et non receperunt eum, quia facies ejus erat euntis Hierusalem. 54 Cum vidissent discipuli ejus Jacobus et Johannes, dixerunt: Domine, vis dicimus ut ignis descendat de cælo et consumat illos? 55 Et conversus increpavit illos et dixit: Nescitis cujus spiritus estis? 56 Filius hominis non venit animas perdere sed salvare. Et abierunt in aliud castellum.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, θ, ι'.

57 Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν· Ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ [Κύριε]. 58 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. 59 Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· Ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ εἶπεν· [Κύριε] ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθόντι θάψαι τὸν πατέρα μου. 60 Εἶπεν δὲ αὐτῷ· Ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 61 Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· Ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. 62 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΜΕΤ'Α δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ Κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. 2 Ἔλεγεν δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐργάτας ἐκβάλῃ εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. 3 Ὑπάγετε· ἰδοὺ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. 4 Μὴ βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ ὑποδήματα· [καὶ] μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε.

ST. LUCAM, IX. X.

57 Factum est autem ambulantibus illis in via dixit quidam ad illum: Sequar te quocumque ieris [Domine]. 58 Et ait illi Jesus: Vulpes foveas habent et volucres cæli nidos, Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. 59 Ait autem ad alterum: Sequere me. Ille autem dixit: Domine, permitte mihi primum ire et sepelire patrem meum. 60 Dixitque Jesus: Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade annuntia regnum Dei. 61 Et ait illi: Sequar te, Domine, sed primum permitte mihi renuntiare his qui domi sunt. 62 Ait ad illum Jesus: Nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens retro aptus est regno Dei.

CAPUT X.

1 Post hæc autem designavit Dominus et alios septuaginta duos, et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus. 2 Et dicebat illis: Messis quidem multa, operarii autem pauci: rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. 3 Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. 4 Nolite portare saccum neque peram neque calciamenta, et neminem per viam salutaveritis.

Digitized by Google

5 Εἰς ἣν δ' ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· Εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. 6 Καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαήσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει. 7 Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἔσθοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. Μὴ μεταβαίνετε ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. 8 Καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν, 9 Καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε αὐτοῖς· Ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 10 Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἴπατε· 11 Καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἀπομασσόμεθα ὑμῖν· πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 12 Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. 13 Οὐαί σοι Χοραζείν, οὐαί σοι Βηθσαϊδά· ὅτι οἱ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμενοι μετενόησαν. 14 Πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. 15 Καὶ σὺ Καφαρναούμ, μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ. 16 Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με.

5 ܘܠܡܢܐ ܕܥܠܠ ܒܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܡܪ̈ܝܢ ܠܗ ܫܠܡܐ ܠܗ̇ ܒܝܬ̈ܐ ܗܢ ܀ 6 ܘܐܢ ܐܝܬ ܒܗ ܒܪ ܫܠܡܐ ܢܢܝܚ ܥܠ ܗ̇ܘ ܫܠܡܟܘܢ ܐܠܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܠܘܬܟܘܢ ܬܗܘܐ ܀ 7 ܘܒܗܝ ܒܒܝܬܐ ܗܘ ܩܝܡ̈ܝܢ ܐܟ̈ܠܝܢ ܘܫܬ̈ܝܢ ܡܢ ܕܥܡܗܘܢ ܗܝ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܓܪܐ ܐܝܬ ܠܦܥܠܐ ܒܐܓܪܗ ܠܐ ܬܥܒܪܘ ܡܢ ܒܝܬ ܠܒܝܬ ܀ 8 ܘܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܥܠܠ ܒܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܘܩܒ̈ܠܝܢ ܠܟܘܢ ܐܟ̈ܠܝ ܡܐ ܕܡܬܣܕܪ̈ܝܢ ܠܟܘܢ ܀ 9 ܘܐܣ̈ܝܘ ܐܢ̈ܫܐ ܕܒܗ ܘܐܡܪ̈ܝ ܠܗܘܢ ܐܬܩܪܒ ܥܠܝܟܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܀ 10 ܘܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܥܠܠ ܒܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܘܠܐ ܩܒ̈ܠܝܢ ܠܟܘܢ ܢܦܩ̈ܝ ܒܫܘܩ̈ܐ ܕܗ̇ܝ ܡܕܝܢܬܗ ܘܐܡܪ̈ܝ ܀ 11 ܐܦ ܥܦܪܐ ܕܐܬܕܒܩ ܠܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܟܘܢ ܢܢܦܘܩ ܠܟܘܢ ܒܪ̈ܓܠ̈ܝ ܐܠܗ̇ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܩܪܝܒ ܗ̇ܘ ܀ 12 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܣܕܘܡ̈ܝ ܒܝܘܡܐ ܗ̇ܘ ܢܝܚ ܢܗ̇ܘܐ ܡܢ ܠܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ ܗ̇ܝ ܀ 13 ܘܐ̈ܝ ܠܟ ܟܘܪܙܝܢ ܘܐ̈ܝ ܠܟ ܒܝܬ ܨܝܕܐ ܕܐܢ ܒܨܘܪ ܘܨܝܕܘܢ ܗ̇ܘ ܚ̈ܝܠ̈ܐ ܕܗ̇ܘ ܒܟܘܢ ܐܦ ܩܕܡ ܗ̇ܕܐ ܒܣܩ̈ܐ ܘܦܘܪ̈ܐ ܝܬ̈ܒ̈ܝܢ ܗ̇ܘ ܘܬܒ̈ܝܢ ܀ 14 ܘܒܕܝܢ ܨܘܪ ܘܨܝܕܘܢ ܢܗ̇ܘܐ ܡܢ ܠܟܘܢ ܒܕܝܢܐ ܀ 15 ܘܐܢܬ ܟܦܪܢܚܘܡ ܗܠܐ ܥܕ ܫܡܝܐ ܬܬܪܡ̈ܝ ܥܕ ܫܐܘܠ ܬܬܚܬ̈ܝ ܀ 16 ܗ̇ܘ ܕܫܡܥ ܠܟܘܢ ܠܝ ܫܡܥ ܘܗ̇ܘ ܕܡܫܠ ܒܟܘܢ ܠܝ ܡܫܠ ܘܗ̇ܘ ܕܡܫܠ ܒܝ ܡܫܠ ܠܡ̈ܢ ܕܫܕܪܢ̈ܝ ✤

5 In quamcumque domum intraveritis, primum dicite: Pax huic domui. 6 Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illam pax vestra: sin autem, ad vos revertetur. 7 In eadem autem domo manete, edentes et bibentes quæ apud illos sunt: dignus enim est operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. 8 Et in quamcumque civitatem intraveritis et susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis, 9 Et curate infirmos qui in illa sunt, et dicite illis: Appropinquavit in vos regnum Dei. 10 In quamcumque civitatem intraveritis et non receperint vos, exeuntes in plateas ejus dicite: 11 Etiam pulverem qui adhesit nobis de civitate vestra extergimus in vos: tamen hoc scitote quia appropiavit regnum Dei. 12 Dico vobis quia Sodomis in die illa remissius erit quam illi civitati. 13 Væ tibi Corazain, væ tibi Bethsaida: quia si in Tyro et Sidone factæ fuissent virtutes quæ in vobis factæ sunt, olim in cilicio et cinere sedentes pœniterent. 14 Verum tamen Tyro et Sidoni remissius erit in judicio quam vobis. 15 Et tu Capharnaum, usque in cælum exaltata, usque ad infernum demergeris. 16 Qui vos audit me audit, et qui vos spernit me spernit: qui autem me spernit, spernit eum qui me misit.

Digitized by Google

17 Ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· Κύριε, καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. 18 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. 19 Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει. 20 Πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐνγέγραπται ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 21 Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν· Ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ, Κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναὶ ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. 22 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶπεν. Πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. 23 Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν· Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. 24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ ἴδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν. 25 Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτόν, λέγων· Διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

17 ܗܦܟܘ ܗܠܝܢ ܫܒܥܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܒܚܕܘܬܐ ܐܡܪܝܢ ܡܪܝ ܐܦ ܫܕܝܐ ܡܬܟܢܝܢ ܠܢ ܒܫܡܟ ܀ 18 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܚܙܝܬ ܗܘܝܬ ܠܣܛܢܐ ܐܝܟ ܒܪܩܐ ܕܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܀ 19 ܗܐ ܝܗܒ ܠܟܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܬܕܘܫܘܢ ܥܠ ܚܝܘܬܐ ܘܥܠ ܥܩܪܒܐ ܘܥܠ ܟܠ ܚܝܠܐ ܕܥܕܝܐ ܘܠܐ ܡܕܡ ܠܐ ܢܐܩܪ ܠܟܘܢ ܀ 20 ܒܗܕܐ ܠܐ ܬܚܕܘܢ ܕܪܘܚܐ ܡܬܟܢܝܢ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܬܚܕܘܢ ܕܫܡܟܘܢ ܟܬܝܒ ܒܫܡܝܐ ܀ 21 ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܗܕܐ ܚܕܐ ܒܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܘܐܡܪ ܐܘܕܝ ܠܟ ܐܒܐ ܡܪܝ ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܕܟܣܝܬ ܗܠܝܢ ܡܢ ܚܟܝܡܐ ܘܡܢ ܣܒܝܪܐ ܘܓܠܝܬ ܠܗܢ ܠܛܠܝܐ ܐܦ ܐܒܐ ܕܗܟܢܐ ܗܘܬ ܛܒܬܟ ܀ 22 ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܠܡ ܠܝ ܡܢ ܐܒܝ ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܫ ܡܢ ܐܝ ܒܪܐ ܐܠܐ ܐܒܐ ܘܡܢ ܐܝ ܐܒܐ ܐܠܐ ܒܪܐ ܘܠܡܢ ܕܨܒܐ ܒܪܐ ܕܓܠܐ ܠܗ ܀ 23 ❖ ܘܦܢܐ ܠܘܬ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܒܚܘܕܝ ܐܡܪ ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܝܢܐ ܕܚܙܝܢ ܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܀ 24 ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܣܓܝܐ ܢܒܝܐ ܘܡܠܟܐ ܨܒܘ ܕܢܚܙܘ ܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܘܠܐ ܚܙܘ ܘܕܢܫܡܥܘ ܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܫܡܥܝܢ ܘܠܐ ܫܡܥܘ ܀ 25 ❖ ܘܗܐ ܚܕ ܡܢ ܡܠܦܢܐ ܩܡ ܘܢܣܝܢ ܠܗ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܡܐ ܐܥܒܕ ܕܐܚܐ ܚܝܐ ܕܥܠܡܐ ܐܪܬ ܀

17 Reversi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes: Domine, etiam dæmonia subiciuntur nobis in nomine tuo. 18 Et ait illis: Videbam Satanan sicut fulgur de cælo cadentem. 19 Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones, et supra omnem virtutem inimici, et nihil vobis nocebit. 20 Verum tamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur, gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in cælis. 21 In ipsa hora exultavit Spiritu sancto et dixit: Confiteor tibi Pater, Domine cæli et terræ, quod abscondisti hæc a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis: etiam Pater, quia sic placuit ante te. 22 Omnia mihi tradita sunt a Patre: et nemo scit qui sit Filius, nisi Pater, et qui sit Pater, nisi Filius et cui voluerit Filius revelare. 23 Et conversus ad discipulos suos dixit: Beati oculi qui vident quæ videtis: 24 Dico enim vobis quod multi prophetæ et reges voluerunt videre quæ vos videtis, et non viderunt, et audire quæ auditis, et non audierunt. 25 Et ecce quidam legis peritus surrexit temtans eum et dicens: Magister, quid faciendo vitam æternam possidebo?

Digitized by Google

26 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἐν τῷ
νόμῳ τί γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις;
27 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἀγαπήσεις
Κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς
καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου
καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐν ὅλῃ
τῇ διανοίᾳ σου, καὶ τὸν πλησίον σου
ὡς σεαυτόν. 28 Εἶπεν δὲ αὐτῷ· Ὀρθῶς
ἀπεκρίθης· τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ. 29 Ὁ
δὲ θέλων δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς
τὸν Ἰησοῦν· Καὶ τίς ἐστίν μου πλη-
σίον; 30 Ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἰε-
ρουσαλὴμ εἰς Ἰερειχώ, καὶ λῃσταῖς
περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν
καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον, ἀφέντες
ἡμιθανῆ. 31 Κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς
τις κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ
ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. 32 Ὁμοίως
δὲ καὶ Λευείτης γενόμενος κατὰ τὸν
τόπον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν.
33 Σαμαρίτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ'
αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, 34 Καὶ
προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα
αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπι-
βιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος
ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδοκίον καὶ ἐπεμε-
λήθη αὐτοῦ. 35 Καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐκ-
βαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοκεῖ
καὶ εἶπεν· Ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ
ὅ τι ἂν προσδαπανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ
ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. 36 Τίς
τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι γε-
γονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς;

26 ܐܡܪ ܠܗ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܐ ܩܪܝܐ ܐܢܬ ܐܝܟ ܡܢ ܩܪܝܐ ܐܢܬ ܠܗ ܗܘ ܓܒܪܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܢܐ ܐܬܐ ܠܡܗܘ ܕܐܬܝ ܠܝ ܠܘܬ ܡܪܝ ܐܠܗܟ ܒܟܠ ܠܒܟ ܘܒܟܠ ܢܦܫܟ ܘܒܟܠ ܚܝܠܟ ܘܒܟܠ ܪܥܝܢܟ ܘܠܚܒܪܟ ܐܝܟ ܢܦܫܟ ܐܡܪ ܠܗ ܫܦܝܪ ܥܒܕܬ ܘܬܚܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܨܒܐ ܠܡܥܒܕ ܐܡܪ ܠܝܫܘܥ ܘܡܢ ܗܘ ܚܒܪܝ ܐܢܫ ܚܕ ܢܚܬ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܠܐܝܪܝܚܘ ܘܢܦܠ ܒܝܕ ܓܢܒܐ ܘܫܠܚܘ ܠܗ ܘܐܙܠܘ ܘܐܦ ܟܕ ܐܬܪ ܚܝ ܒܝܕ ܟܗܢܐ ܚܕ ܢܚܬ ܒܗܝ ܐܘܪܚܐ ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܗ ܥܒܪ ܘܐܙܠ ܐܦ ܠܘܝܐ ܚܕ ܟܕ ܗܘܐ ܒܐܬܪܐ ܘܐܬܐ ܘܚܙܐ ܠܗ ܥܒܪ ܘܐܙܠ ܐܦ ܫܡܪܝܐ ܚܕ ܐܬܐ ܠܗ ܠܐܬܪ ܘܟܕ ܚܙܐ ܠܗ ܐܬܪܚܡ ܠܗ ܘܩܪܒ ܘܐܣܝ ܠܟܘܒܗ ܘܐܣܟ ܥܠ ܒܝܗ ܚܡܪܐ ܘܡܫܚܐ ܘܐܣܩ ܠܗ ܥܠ ܒܥܝܪܗ ܘܐܝܬܝ ܠܗ ܠܒܝܬ ܢܘܕܟܐ ܘܐܬܦܠܚ ܒܗ ܘܒܝܘܡ ܕܚܪ ܢܦܩ ܘܝܗܒ ܬܪܝܢ ܕܢܪ ܠܒܥܠ ܢܘܕܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܬܦܠܚ ܒܗ ܘܡܕܡ ܕܬܘܣܦ ܐܢܐ ܒܗܦܟ ܟܕ ܐܬܐ ܐܦܪܥ ܠܟ ܡܢ ܗܠܝܢ ܬܠܬܐ ܕܝܢ ܩܪܝܒ ܠܝ ܠܡܗܘ ܕܐܬܝ ܠܒܝܬ ܓܢܒܐ ܐܡܪ ܠܗ ܐܙܠ ܘܥܒܕ ܐܦ ܐܢܬ ܗܟܢܐ

26 At ille dixit ad eum: In lege quid
scriptum est? quomodo legis? 27 Ille
respondens dixit: Diliges Dominum
Deum tuum ex toto corde tuo et ex
tota anima tua et ex omnibus viri-
bus tuis et ex omni mente tua, et
proximum tuum sicut te ipsum.
28 Dixitque illi: Recte respondisti:
hoc fac, et vives. 29 Ille autem volens
justificare se ipsum dixit ad Jesum:
Et quis est meus proximus? 30 Su-
spiciens autem Jesus dixit: Homo
quidam descendebat ab Hierusalem in
Hiericho, et incidit in latrones, qui
etiam despoliaverunt eum, et plagis
impositis abierunt semivivo relicto.
31 Accidit autem ut sacerdos quidam
descenderet eadem via, et viso illo
præterivit. 32 Similiter et Levita, cum
esset secus locum et videret eum,
transiit. 33 Samaritanus autem quidam
iter transiens venit secus eum, et
videns eum misericordia motus est,
34 Et appropians alligavit vulnera ejus
infundens oleum et vinum, et impo-
nens illum in jumentum suum duxit
in stabulum et curam ejus egit: 35 Et
altera die protulit duos denarios et
dedit stabulario et ait: Curam illius
habe, et quodcumque supererogaveris,
ego cum rediero reddam tibi. 36 Quis
horum trium videtur tibi proximus
fuisse illi qui incidit in latrones?

Digitized by Google

37 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. 38 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν [αὐτῆς]. 39 Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ· 40 Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν· Κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν διακονεῖν; εἰπὸν οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. 41 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Κύριος· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, 42 Ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία· Μαρία γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆς.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· Κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. 2 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ὅταν προσεύχησθε, λέγετε· Πάτερ [ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,] ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου, [γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς,] 3 Τὸν ἄρτου ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν·

37 ܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܕܥܒܕ ܚܣܕܐ ܥܡ ܗܘ ܕܢܐ . ܘܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܙܠ ܘܥܒܕ ܐܢܬ ܐܦ ܗܟܢܐ . 38 ܘܗܘܐ ܒܗܠܟܗܘܢ ܘܗܘ ܥܠ ܚܕ ܟܦܪܐ ❖ ܘܐܬܬ ܐܢܬܬܐ ܚܕܬ ܫܡܗ ܡܪܬܐ ܘܩܒܠܬܗ ܠܒܝܬܗ . 39 ܘܠܗ ܐܚܬ ܕܫܡܗ ܡܪܝܡ ܘܝܬܒܬ ܠܓܒ ܪܓܠܘܗܝ ܕܡܪܢ ܘܫܡܥܬ ܡܠܬܗ . 40 ܡܪܬܐ ܕܗܝ ܡܫܬܕܠܬ ܒܣܓܝ ܫܡܫܬܐ ܘܩܡܬ ܘܐܡܪܬ ܡܪܝ ܠܐ ܡܕܝܟ ܠܟ ܕܐܚܬܝ ܫܒܩܬ ܠܝ ܠܡܫܡܫ ܠܒܕܝ ܐܡܪ ܠܗ ܕܬܥܕܪ ܥܡܝ . 41 ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܢ ܡܪܬܐ ܡܪܬܐ ܕܡܬܒܗܠܬ ܘܡܬܪܓܙܬ ܥܠ ܣܓܝ ܫܡܝ . 42 ܐܠܐ ܚܕ ܗܘ ܕܒܥܝܢ ܡܢܗ . ܡܪܝܡ ܓܝܪ ܒܚܪܬ ܠܗ ܛܒܬܐ ܕܠܐ ܢܫܬܠܦ ܡܢܗ ❖

ܦܨܩܐ ❖ ܝ

1 ܘܗܘܐ ܒܗܠܟ ܗܘ ܕܗܘ ܒܐܬܪ ܚܕ ܐܬܪ ܘܨܠܐ ܘܟܕ ܫܒܩ ܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܠܘܬ ܡܪܗ . ܡܪܝ ܠܡܕ ܠܢ ܠܨܠܘܬܐ ܐܝܟ ܕܠܡܕ ܝܘܚܢܢ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ . 2 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܕ ܨܠܝܬܘܢ ܐܡܪܘ ܐܒܐ ܕܒܫܡܝܐ ܢܬܩܕܫ ܫܡܟ ܬܐܬܐ ܡܠܟܘܬܟ ❖ ܢܗܘܐ ܨܒܝܢܟ ܐܝܟ ܒܫܡܝܐ ܐܦ ܥܠ ܐܪܥܐ . 3 ܠܚܡܐ ܕܣܢܝܩܢ ܗܒ ܠܢ ܝܘܡ ܝܘܡ .

37 At ille dixit: Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Jesus: Vade et tu fac similiter. 38 Factum est autem dum irent, et ipse intravit in quoddam castellum, et mulier quædam Martha nomine excepit illum in domum suam. 39 Et huic erat soror nomine Maria, quæ etiam sedens secus pedes Domini audiebat verbum illius; 40 Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quæ stetit et ait: Domine, non est tibi curæ quod soror mea reliquit me solam ministrare? dic ergo illi ut adjuvet me. 41 Et respondens dixit illi Dominus: Martha Martha, sollicita es et turbaris circa plurima: 42 Porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

CAPUT XI.

1 Et factum est cum esset in loco quodam orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis ejus ad eum: Domine, doce nos orare, sicut et Johannes docuit discipulos suos. 2 Et ait illis: Cum oratis, dicite: Pater, [noster, qui est in cælis] sanctificetur nomen tuum: adveniat regnum tuum: [fiat voluntas tua sic ut in cælo et in terra:] 3 Panem nostrum cotidianum da nobis cotidie:

Digitized by Google

4 Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν [ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ]. 5 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ· Φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους, 6 Ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. 7 Κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ· Μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. 8 Λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. 9 Κἀγὼ ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιχθήσεται ὑμῖν. 10 Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιχθήσεται. 11 Τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ ἐπιδώσει; 12 Ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ σκορπίον; 13 Εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.

4 ܘܫܒܘܩ ܠܢ ܠܚܛܗܝܢ ܐܦ ܚܢܢ ܫܒܩܢ ܠܟܠ ܕܚܝܒ ܠܢ ܘܠܐ ܬܥܠ ܠܢ ܠܢܣܝܘܢ ܐܠܐ ܦܨܢ ܡܢ ܒܝܫܐ ܀ 5 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܚܒܪ ܘܢܐܙܠ ܠܘܬܗ ܒܦܠܓ ܠܠܝܐ ܘܢܐܡܪ ܠܗ ܚܒܝܒܝ ܐܫܠܦ ܠܝ ܬܠܬ ܪܓܝܦܐ ܀ 6 ܕܚܒܪܝ ܐܬܐ ܠܝ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܘܠܝܬ ܠܝ ܡܕܡ ܕܐܣܕܪ ܩܕܡܘܗܝ ܀ 7 ܘܗܘ ܡܓܘ ܡܢ ܓܘ ܘܢܐܡܪ ܠܐ ܬܨܥܒ ܠܝ ܗܫܐ ܬܪܥܐ ܐܬܬܪ ܘܛܠܝܐ ܥܡ ܒܢܝ ܒܝܬܐ ܠܡܫܟܒ ܠܐ ܡܨܐ ܠܡܩܡ ܘܠܡܬܠ ܠܟ ܀ 8 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܦ ܐܢ ܠܐ ܢܬܠ ܠܗ ܡܛܘܠ ܕܚܒܝܒܘ ܗܘ ܡܛܘܠ ܗܝ ܕܠܐ ܢܟܣܦ ܘܢܬܠ ܠܗ ܟܡܐ ܕܨܒܐ ܀ 9 ܘܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܫܐܠܘ ܘܢܬܝܗܒ ܠܟܘܢ ܒܥܘ ܘܬܫܟܚܘܢ ܕܩܘ ܘܢܬܦܬܚ ܠܟܘܢ ܀ 10 ܟܠ ܕܫܐܠ ܢܣܒ ܘܕܒܥܐ ܫܟܚ ܘܠܕܩ ܢܬܦܬܚ ܠܗ ܀ 11 ܡܢ ܐܝܬ ܒܟܘܢ ܕܒܪܐ ܫܐܠ ܠܐܒܘܗܝ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܐܒܢܐ ܢܬܠ ܠܗ ܘܐܘ ܐܢ ܢܘܢܐ ܫܐܠ ܠܗ ܘܐܦ ܢܘܢܐ ܢܬܠ ܠܗ ܀ 12 ܐܘ ܐܢ ܒܝܥܐ ܫܐܠ ܠܗ ܘܐܦ ܥܩܪܒܐ ܢܬܠ ܠܗ ܀ 13 ܐܘ ܐܢ ܒܝܥܐ ܫܐܠ ܠܗ ܘܐܦ ܥܩܪܒܐ ܢܬܠ ܠܗ ܀ 13 ܐܢ ܗܟܝ ܐܢܬܘܢ ܒܝܫܐ ܐܝܟ ܕܝܕܥܝܬܘܢ ܕܡܬܝܗܒ ܛܒܬܐ ܠܒܢܝܟܘܢ ܐܦ ܐܒܘܟܘܢ ܕܒܫܡܝܐ ܢܬܠ ܪܘܚܐ ܛܒܐ ܠܕܡܒܥܝܢ ܠܗ ❖

4 Et dimitte nobis peccata nostra, siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis: et ne nos inducas in temtationem [sed libera nos a malo]. 5 Et ait ad illos: Quis vestrum habebit amicum, et ibit ad illum media nocte et dicet illi: Amice, commoda mihi tres panes, 6 Quoniam amicus meus venit de via ad me et non habeo quod ponam ante illum; 7 Et ille de intus dicat: Noli mihi molestus esse: jam ostium clausum est, et pueri mei mecum sunt in cubili: non possum surgere et dare tibi. 8 Et ille si perseveraverit pulsans, dico vobis, etsi non dabit illi surgens eo quod amicus ejus sit, propter inprobitatem tamen ejus surget et dabit illi quot habet necessarios. 9 Et ego vobis dico: Petite, et dabitur vobis: quærite, et invenietis: pulsate, et aperietur vobis. 10 Omnis enim qui petit accipit, et qui quærit invenit, et pulsanti aperietur. 11 Quis autem ex vobis patrem petit panem, numquid lapidem dabit illi? aut si piscem, numquid pro pisce serpentem dabit illi? 12 Aut si petierit ovum, numquid porrigit illi scorpionem? 13 Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris, quanto magis Pater vester de cælo dabit Spiritum bonum petentibus se?

Digitized by Google

14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον, καὶ αὐτὸ ἦν κωφόν· ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός. Καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι· 15 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Ἐν Βεελζεβοὺλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια· 16 Ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ἐξ οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ. 17 Αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· Πᾶσα βασιλεία διαμερισθεῖσα ἐφ' ἑαυτὴν ἐρημοῦται, καὶ οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. 18 Εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια. 19 Εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. 20 Εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 21 Ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν, ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· 22 Ἐπὰν δὲ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. 23 Ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστίν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει. 24 Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· Ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον.

14 ܘܗܘܐ ܡܦܩ ܠܐܝܠܡ ܘܗܘ ܐܝܠܡ ܐܬܝ ܘܟܕ ܦܩ ܐܝܠܡ ܡܠܠ ܗܘ ܐܝܠܡ ܘܬܡܗܘ ܟܠ ܐܢܫܐ . 15 ܘܡܢ ܡܢܗܘܢ ܐܡܪܘ ܒܒܥܠ ܙܒܘܒ ܪܒ ܫܕܝܐ ܡܦܩ ܫܕܝܐ . 16 ܘܐܚܪܢ ܡܢܣܝܢ ܒܥܘ ܡܢܗ ܐܬ ܡܢ ܫܡܝܐ . 17 ܗܘ ܕܝܕܥ ܗܘܬ ܪܥܝܢܗܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܠ ܡܠܟܘܬܐ ܕܬܬܦܠܓ ܥܠ ܢܦܫܗ ܬܬܚܪܒ ܘܒܝܬ ܥܠ ܒܝܬ ܢܦܠ . 18 ܘܐܢ ܗܘ ܣܛܢܐ ܥܠ ܢܦܫܗ ܐܬܦܠܓ ܐܝܟ ܢܬܩܘܡ ܡܠܟܘܬܗ ܡܛܠ ܕܐܡܪܝܢ ܐܢ ܒܒܥܠ ܙܒܘܒ ܐܢܐ ܦܩ ܫܕܝܐ . 19 ܘܐܢ ܐܢܐ ܒܒܥܠ ܙܒܘܒ ܦܩ ܫܕܝܐ ܒܢܝܟܘܢ ܒܡܢ ܦܩܝܢ ܠܗܝܢ ܡܛܠ ܗܕܐ ܗܢܘܢ ܕܝܢܝܟܘܢ ܢܗܘܘܢ . 20 ܐܢ ܒܐܨܒܥ ܐܠܗܐ ܐܢܐ ܦܩ ܫܕܝܐ ܗܐ ܐܬܩܕܡ ܥܠܝܟܘܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ . 21 ܟܕ ܓܒܪܐ ܚܫܝܢ ܙܝܪ ܢܛܪ ܕܪܬܗ ܒܫܠܡܐ ܐܝܢܘܢ ܕܝܠܗ ܕܚܝܠ ܒܗ ܘܫܠܠܗ ܢܦܠ . 22 ܐܢ ܕܐܬܐ ܥܠܘܗܝ ܓܒܪܐ ܕܚܝܠ ܡܢܗ ܘܢܙܟܝܗ ܢܣܒ ܠܗ ܟܠ ܙܝܪ ܕܒܗ ܗܘܐ ܒܛܚ ܘܡܫܠܚ ܒܙܘܙܘܗܝ . 23 ܡܢ ܠܝ ܠܐ ܗܘ ܥܡܝ ܡܢ ܠܝ ܠܐ ܟܢܫ ܥܡ ܡܢ ܠܐ ܡܟܢܫ ܡܒܕܪ . 24 ܪܘܚܐ ܣܢܝܐ ܟܕ ܢܦܩ ܡܢ ܒܪܢܫܐ ܗܠܟ ܒܐܬܪ ܝܒܫ ܡܒܥܐ ܢܝܚܐ ܘܠܐ ܫܟܚ ܐܡܪ ܐܬܒ ܠܒܝܬܝ ܡܢ ܕܢܦܩܬ .

14 Et erat eiciens dæmonium, et illud erat mutum: et cum ejecisset dæmonium, locutus est mutus, et ammiratæ sunt turbæ. 15 Quidam autem ex eis dixerunt: In Belzebub principem dæmoniorum eicit dæmonia: 16 Et alii temtantes signum de cælo quærebant ab eo. 17 Ipse autem ut vidit cogitationes eorum, dixit eis: Omne regnum in se ipso divisum desolatur, et domus supra domum cadet. 18 Si autem et Satanas in se ipsum divisus est, quomodo stabit regnum ipsius? quia dicitis in Belzebub eicere me dæmonia. 19 Si autem ego in Belzebub eicio dæmonia, filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi judices vestri erunt. 20 Porro si in digito Dei eicio dæmonia, profecto prævenit in vos regnum Dei. 21 Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quæ possidet: 22 Si autem fortior illo superveniens vicerit eum, universa arma ejus auferet in quibus confidebat, et spolia ejus distribuit. 23 Qui non est mecum adversum me est, et qui non colligit mecum dispergit. 24 Cum immundus spiritus exierit de homine, perambulat per loca inaquosa quærens requiem: et non inveniens dicit: Revertar in domum meam unde exivi.

Digitized by Google

25 Καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. 26 Τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. 27 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. 28 Αὐτὸς δὲ εἶπεν· Μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες. 29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· Ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. 30 Καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς τοῖς Νινευείταις σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ ταύτῃ. 31 Βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. 32 Ἄνδρες Νινευεῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. 33 Οὐδεὶς λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπωσιν. 34 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. Ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν· ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.

25 ܘܟܕ ܐܬܐ ܐܫܟܚ ܐܢܘܢ ܡܣܝܪ ܘܡܫܦܪ ܘܡܬܟܢ ܐܝܬ ܠܗ ܒܫܒܥܐ ܫܘܢ ܐܚܪܢ ܕܪܥܝܢ ܝܬܝܪ ܡܢܗ ܘܥܠ ܡܥܠ ܘܥܡܪ ܒܗ ܘܗܢ ܐܚܪܝܬ ܐܢܫ ܗܕܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܩܕܡܝܬ ܗܟܢܐ ܗܘܐ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܕܪܗ ܗܕܐ ܒܝܫܬܐ ܗܝ ܘܒܝܫ ܕܪܐ ܗܝ ܘܒܝܫ ܕܪܐ ܗܝ ܘܒܝܫ ܕܪ

35 Σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν. 36 Εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. 37 Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖος ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν. 38 Ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. 39 Εἶπεν δὲ ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν· Νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας, 40 Ἄφρονες, οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν; 41 Πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα καθαρὰ ὑμῖν ἐστίν. 42 Ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. 43 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. 44 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. 45 Ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν λέγει αὐτῷ· Διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις.

35 ܐܝܬܝ ܗܟܝܠ ܕܢܗܘܪܐ ܕܒܟ ܠܐ ܚܫܘܟܐ ܗܘ ܀ 36 ܐܢ ܟܠ ܦܓܪܟ ܢܗܝܪ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܕܡ ܕܚܫܘܟܐ ܢܗܘܐ ܢܗܝܪ ܟܠܗ ܐܝܟ ܕܢܘܗܪܐ ܢܢܗܪ ܠܟ ܀ 37 ܘܟܕ ܡܠܠ ܫܐܠ ܐܢܫ ܦܪܝܫܝܐ ܕܢܣܥܕ ܥܡܗ ܘܥܠ ܘܥܠ ܘܣܥܕ ܀ 38 ܘܦܪܝܫܝܐ ܕܚܙܐ ܬܗܪ ܕܠܐ ܨܒܥ ܩܕܡ ܣܥܘܕܬܐ ܀ 39 ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܗܫܐ ܐܢܬܘܢ ܦܪܝܫܝܐ ܕܒܪ ܡܢ ܟܘܣܐ ܘܡܢ ܩܥܐ ܬܕܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܓܘܗ ܕܓܘ ܡܠܝ ܓܙܠܐ ܘܒܝܫܬܐ ܀ 40 ܣܟܠܐ ܠܐ ܕܥܒܕ ܕܒܪ ܘܓܘ ܥܒܕ ܀ 41 ܘܒܪ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܙܕܩܬܐ ܬܠܘ ܘܗܐ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܟܝܐ ܗܘ ܀ 42 ܐܠܐ ܘܘܝ ܠܟܘܢ ܦܪܝܫܝܐ ܕܥܫܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܥܠ ܢܥܢܥ ܘܥܠ ܦܓܠ ܘܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܥܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܥܠ ܕܝܢܐ ܘܥܠ ܪܚܡܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܝܢ ܗܘ ܕܗܘܐ ܠܡܥܒܕ ܘܠܐ ܠܫܒܘܩ ܀ 43 ܘܘܝ ܠܟܘܢ ܦܪܝܫܝܐ ܕܪܚܡܝܢ ܐܢܬܘܢ ܬܪܨ ܒܟܢܘܫܝܐ ܘܫܠܡܐ ܒܫܘܩܐ ܀ 44 ܘܘܝ ܠܟܘܢ ܕܐܝܬ ܐܢܬܘܢ ܐܝܟ ܩܒܪܐ ܕܠܐ ܡܬܚܙܝ ܘܐܢܫܐ ܕܗܠܟܝܢ ܥܠ ܓܒܗ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܀ 45 ܥܢܐ ܚܕ ܡܢ ܢܡܘܣܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܟܕ ܡܐܡܪ ܗܠܝܢ ܐܦ ܠܢ ܡܚܣܪ ܐܢܬ ܀

35 Vide ergo ne lumen quod in te est tenebræ sint. 36 Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit, non habens aliquam partem tenebrarum, erit lucidum totum et sicut lucerna fulgoris inluminabit te. 37 Et cum loqueretur rogavit illum quidam Pharisæus ut pranderet apud se: et ingressus recubuit. 38 Pharisæus autem cœpit intra se reputans dicere quare non baptizatus esset ante prandium. 39 Et ait Dominus ad illum: Nunc vos Pharisæi quod de foris est calicis et catini mundatis, quod autem intus est vestrum plenum est rapina et iniquitate. 40 Stulti, nonne qui fecit quod de foris est, etiam id quod de intus est fecit? 41 Verum tamen quod superest date elemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis. 42 Sed væ vobis Pharisæis, quia decimatis mentam et rutam et omne holus, et præteritis judicium et caritatem Dei: hæc autem oportuit facere, et illa non omittere. 43 Væ vobis Pharisæis, qui diligitis primas cathedras in synagogis et salutationes in foro. 44 Væ vobis, quia estis ut monumenta quæ non parent, et homines ambulantes supra nesciunt. 45 Respondens autem quidam ex legis peritis ait illi: Magister, hæc dicens etiam nobis contumeliam facis.

Digitized by Google

46 Ὁ δὲ εἶπεν· Καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις. 47 Οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. 48 Ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε. 49 Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· Ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ ἐκδιώξουσιν, 50 Ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυννόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης, 51 Ἀπὸ αἵματος Ἄβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ οἴκου· ναὶ λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 52 Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. 53 Κἀκεῖθεν ἐξελθόντος αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων, 54 Ἐνεδρεύοντες [αὐτὸν καὶ ζητοῦντες] θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, [ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.]

ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܐܦ ܠܟܘܢ ܢܡܘܣܝܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܘܣܦܪ̈ܐ ܕܐܝܠܝ ܠܟܘܢ ܕܡܥܡܣ̈ܝܢ ܥܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܫܐ ܕܠܐ ܡܫܟܚ̈ܝܢ ܠܡܫܩܠܗ ܘܐܦ ܐܢܬܘܢ ܒܚܕ ܐܨܒܥܟܘܢ ܠܐ ܡܫܡܫ̈ܝܢ ܠܗ ܠܡܫܐ ܘܐܝܠܝ ܠܟܘܢ ܕܒܢܝܬܘܢ ܩܒ̈ܪܐ ܕܢܒ̈ܝܐ ܘܐܒܗ̈ܝܟܘܢ ܩܛܠ̈ܘܗܝ ܗܟ ܡܣܗܕ̈ܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܡܬܪ̈ܥܝܢ ܠܥܒ̈ܕܐ ܕܐܒ̈ܗ̈ܝܟܘܢ ܕܗܢܘܢ ܩܛܠ̈ܘ ܐܢܘܢ ܘܐܢܬܘܢ ܒܢܝܬܘܢ ❖ ܗܘ ܐܦ ܚܟܡܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܡܪ ܫܕܪ ܐܢܐ ܠܗܘܢ ܢܒ̈ܝܐ ܘܫܠ̈ܝܚ̈ܐ ܘܡܢܗܘܢ ܢܩܛܠ̈ܘ ܘܢܪܕ̈ܦܘ ܕܬܬܒܥ ܕܡܐ ܕܟܠ ܢܒ̈ܝܐ ܕܐܬܟܪ ܡܢ ܫܘܬ ܥܠܡܐ ܡܢ ܕܪ̈ܗ ܗܕܐ ܕܡܢ ܗܒܠ ܕܩܛܠ ܠܗܒܝܠ ܥܕ ܕܡ ܙܟܪܝܐ ܕܐܒܕ ܒܝܢ ܡܕܒܚܐ ܘܒܝܬ ܡܩܕܫܐ ܐܝܟ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܬܬܒܥ ܡܢ ܕܪ̈ܗ ܗܕܐ ❖ ܘܐܝܠܝ ܠܟܘܢ ܢܡܘܣܝܐ ܕܫܩܠܬܘܢ ܡܦ̈ܬܚܐ ܕܝܕܥܬܐ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܥܠܝܬܘܢ ܘܠܥ̈ܠܝܢ ܠܐ ܫܒܩܬܘܢ ❖ ܘܟܕ ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܠܗܘܢ ܫܪܝܘ ܣܦܪ̈ܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܠܡܩܦ ܒܗ ܘܠܡܫܐܠܘܗܝ ܥܠ ܣܓ̈ܝܐ ܡܠ̈ܐ ܘܠܡܨܝܕ ܡܢ ܦܘܡܗ ܕܢܫܬܟܚ̈ܘܢ ܠܡܩܛܪܓ̈ܘܬ ܒܗ

46 At ille ait: Et vobis legis peritis væ, quia oneratis homines oneribus quæ portari non possunt, et ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas. 47 Væ vobis, quia ædificatis monumenta prophetarum, patres autem vestri occiderunt illos. 48 Profecto testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum, quoniam quidem ipsi eos occiderunt, vos autem ædificatis eorum sepulchra. 49 Propterea et sapientia Dei dixit: Mittam ad illos prophetas et apostolos, et ex illis occident et persequentur, 50 Ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista, 51 A sanguine Abel usque ad sanguinem Zachariæ, qui periit inter altare et ædem: ita dico vobis, requiretur ab hac generatione. 52 Væ vobis legis peritis, quia tulistis clavem scientiæ: ipsi non introistis, et eos qui introiebant prohibuistis. 53 Cum hæc ad illos diceret, cœperunt Pharisæi et legis periti graviter insistere et os ejus opprimere de multis, 54 Insidiantes et quærentes capere aliquid ex ore ejus ut accusarent eum.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ιβ΄.

ΚΕΦ. ιβ΄.

1 Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· Προσέχετε ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. 2 Οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. 3 Ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων. 4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταυτὰ μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. 5 Ὑποδείξω δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν. Ναὶ λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. 6 Οὐχὶ πέντε στρουθία πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 7 Ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠρίθμηνται. Μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. 8 Λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· 9 Ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ.

❖ ܣܕܪ ❖ ܝܕ ❖

❖ ܟܦܐ ❖ ܝܕ ❖

1 ܒܗܝܢ ܕܐܬܟܢܫ ܥܠ ܚܕ ܒܚܕ ܐܠܦ̈ܝ ܣܓܝ̈ܐ ܕܥܡܐ ܕܫܪܝ ܠܡܕܚܣ ܚܕ ܠܚܕ ܫܪܝ ܠܡܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܒܪܫ ܐܬܪ̈ܘ ܠܟܘܢ ܡܢ ܚܡܝܪܐ ܕܦܪ̈ܝܫܐ ܕܗܝ ܪܝܐ ܕܟܕܒܐ ܗܝ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܝܬ ܟܣܝܐ ܕܠܐ ܢܬܓܠܐ ܘܠܐ ܣܬܝܪܐ ܕܠܐ ܢܬܝܕܥ ܗܘ ܕܒܚܫܘܟܐ ܐܡܪܬܘܢ ܒܢܗܝܪܐ ܢܬܟܪܙ ܗܘ ܕܒܐܕܢܐ ܡܠܠܬܘܢ ܒܟܘܒܝ̈ܐ ܢܬܩܪܝ ܗܘ ܕܐܡܪܬܘܢ ܠܐܕܢ ܒܐܦ̈ܝ ܚܒܪ̈ܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܕܚܠܘ ܡܢ ܕܩܛܠܝܢ ܠܦܓܪܐ ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܕܥܒܕܘ ܝܬܝܪ ܡܢ ܗܕܐ ܐܢܐ ܐܘܕܥ ܠܟܘܢ ܡܢ ܕܬܕܚܠܘܢ ܕܚܠܬ ܕܡܢ ܕܩܛܠ ܫܠܝܛܘܬܐ ܠܗ ܕܢܪܡܐ ܠܓܗܢܡ ܐܝܟ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܗܢܘܢ ܕܚܠܬ ܠܐ ܬܪ̈ܬܝܢ ܨܦܪ̈ܝܢ ܙܙ̈ܐ ܒܬܪܬܝܢ ܦܠܓ̈ܐ ܕܐܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܢܫܬܟܚ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܐܦ ܫܥܪ̈ܐ ܕܪܝܫܟܘܢ ܟܠܗܘܢ ܡܢܝܢ ܠܐ ܬܕܚܠܘ ܣܓܝ̈ܐ ܐܢܬܘܢ ܡܢ ܨܦܪ̈ܝܢ ܣܓܝ̈ܐ ܐܢܬܘܢ ܕܝܠܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܟܠ ܕܡܢ ܕܐܘܕܐ ܒܝ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܦ ܒܪ ܐܢܫܐ ܐܘܕܐ ܠܗ ܩܕܡ ܡܠܐܟ̈ܐ ܕܐܠܗܐ ܘܗܘ ܕܟܦܪ ܒܝ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܢܬܟܦܪ ܩܕܡ ܡܠܐܟ̈ܐ ܕܐܠܗܐ

SEC. LUCAM, XII.

CAPUT XII.

1 Multis autem turbis circumstantibus, ita ut se invicem conculcarent, cœpit dicere ad discipulos suos: Attendite a fermento Pharisæorum, quod est hypocrisis. 2 Nihil autem opertum est quod non reveletur, neque absconditum quod non sciatur: 3 Quoniam quæ in tenebris dixistis, in lumine dicentur, et quod in aurem locuti estis in cubiculis, prædicabitur in tectis. 4 Dico autem vobis amicis meis, ne terreamini ab his qui occidunt corpus et post hæc non habent amplius quod faciant. 5 Ostendam autem vobis quem timeatis: timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam: ita dico vobis, hunc timete. 6 Nonne quinque passeres veniunt depundio? et unus ex illis non est in oblivione coram Deo. 7 Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus plures estis. 8 Dico autem vobis, omnis quicumque confessus fuerit in me coram hominibus, et Filius hominis confitebitur in illo coram angelis Dei: 9 Qui autem negaverit me coram hominibus, denegabitur coram angelis Dei.

Digitized by Google

10 Καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται. 11 Ὅταν δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· 12 Τὸ γὰρ ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. 13 Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· Διδάσκαλε, εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρονομίαν. 14 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; 15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεονεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. 16 Εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. 17 Καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· Τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου; 18 Καὶ εἶπεν· Τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου, 19 Καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· Ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. 20 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· Ἄφρων, ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; 21 Οὕτως ὁ θησαυρίζων αὐτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν.

10 ܘܟܠ ܕܡܐܡܪ ܡܠܬܐ ܥܠ ܒܪ ܐܢܫܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ ܐܝܢܐ ܕܠܐ ܡܫܬܒܩ ܠܗ ܥܠ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܠܐ ܢܫܬܒܩ ܠܗ . 11 ܟܕ ܢܝܬܘܢ ܠܟܘܢ ܠܒܬܟܢܝ ܘܠܩܕܡ ܫܠܛܢܐ ܘܪܫܝܢ ܠܐ ܬܗܘܘ ܗܘܝܢ ܒܥܝܢ ܡܐ ܐܘ ܡܐ ܬܬܐܡܪܘܢ . 12 ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ ܕܢܠܦ ܠܟܘܢ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܡܐ ܕܬܐܡܪܘܢ . 13 ܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܟܢܫܬܐ ܡܪܝ ܐܡܪ ܠܐܚܝ ܕܢܦܠܓ ܥܡܝ ܐܝܬ ܢܚܐ . 14 ܐܡܪ ܠܗ ܐܢܫ ܡܢ ܐܝܬ ܠܝ ܐܢܐ ܕܐܬܠ ܕܝܢܐ ܐܘ ܦܠܓ ܥܠ ܟܘܢ . 15 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܚܙܘ ܘܙܗܪܘ ܡܢ ܟܠ ܫܘܐ ܪܘܓܙܐ ܕܠܐ ܒܣܓܝ ܢܝܫ ܠܐ ܚܝܘܬܗ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܡܢ ܡܐ ܕܐܝܬ ܠܗ . 16 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܬܠܐ ܐܡܪ ܕܐܢܫ ܥܬܝܪ ܚܕ ܐܬܪܘܗܝ ܫܓܝ ܒܚܩܠܗ . 17 ܘܗܘܐ ܡܚܫܒ ܒܓܘܗ ܐܡܪ ܡܐ ܐܥܒܕ ܕܠܝܬ ܐܝܟ ܕܐܟܢܫ ܠܟܠ ܦܪܝܝ . 18 ܐܡܪ ܗܐ ܐܥܒܕ ܐܗܪܣ ܐܢܐ ܐܒܢܝ ܪܒܘܬܐ ܘܐܟܢܫ ܬܡܢ ܟܠ ܒܢܝ ܘܛܒܘܬܝ . 19 ܘܐܡܪ ܠܢܦܫܝ ܢܦܫ ܠܟ ܛܒܬܐ ܣܓܝܐ ܠܫܢܝܢ ܣܓܝܐ ܢܬܪ ܘܬܝܢ ܘܫܬܐ ܘܬܬܪܘܝ . 20 ܐܡܪ ܠܗ ܐܠܗܐ ܣܟܠܬܢܐ ܗܠܝܐ ܒܠܝܠܝܐ ܗܕܐ ܢܦܫܟ ܡܢܟ ܡܬܒܥܝܢ ܘܗܠܝܢ ܕܐܬܟܢܫܬ ܠܡܢ ܢܗܘܝܢ . 21 ܗܟܢܐ ܗܘ ܕܓܡܪ ܠܢܦܫܗ ܘܠܐ ܗܘ ܥܬܝܪ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ❖

10 Et omnis qui dicit verbum in Filium hominis, remittetur illi: ei autem qui in Spiritum sanctum blasphemaverit non remittetur. 11 Cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates, nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis: 12 Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quæ oporteat dicere. 13 Ait autem quidam ei de turba: Magister, dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem. 14 At ille dixit ei: Homo, quis me constituit judicem aut divisorem supra vos? 15 Dixitque ad illos: Videte et cavete ab omni avaritia: quia non in abundantia cujusquam vita ejus est ex his quæ possidet. 16 Dixit autem similitudinem ad illos dicens: Hominis cujusdam divitis uberes fructus ager attulit: 17 Et cogitabat intra se dicens: Quid faciam, quod non habeo quo congregem fructus meos? 18 Et dixit: Hoc faciam: destruam horrea mea et majora faciam, et illuc congregabo omnia quæ nata sunt mihi et bona mea, 19 Et dicam animæ meæ: Anima, habes multa bona posita in annos plurimos: requiesce, comede, bibe, epulare. 20 Dixit autem illi Deus: Stulte, hac nocte animam tuam repetunt a te: quæ autem parasti, cujus erunt? 21 Sic est qui sibi thesaurizat et non est in Deum dives.

Digitized by Google

22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσησθε. 23 Ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. 24 Κατανοήσατε τοὺς κόρακας, ὅτι οὔτε σπείρουσιν οὔτε θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς· πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν; 25 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν; 26 Εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύνασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; 27 Κατανοήσατε τὰ κρίνα, πῶς [αὐξάνει,] οὔτε νήθει οὔτε ὑφαίνει· λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. 28 Εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. 29 Καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· 30 Ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. 31 Πλὴν ζητεῖτε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα [πάντα] προστεθήσεται ὑμῖν. 32 Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.

22 ﻫﺎﺟﻤﺮ ﻛﻤﻜﻔﻴﺒﻮﻣﻮ . ﻫﻜﻠﻮ ﻣﺰﺍ
ﻛﻤﻒ ﺇﻫﻜ ﺇﺑﺎ . ﻟﺎ ﻉﺍﻭﻤﻒ ﻛﻨﻌﻤﻤﻒ
ﻫﻜﻨﺎ ﻉﺍﺟﻜﻒ ﻣﻟﺎ ﻛﻤﻬﻤﻒ ﻫﻜﻨﺎ
ﻉﻜﺠﻤﻒ . 23 ﻧﻌﻤﺎ ﻧﻤﻬﻨﺎ ﻣﻜ
ﻫﻤﻤﻨﻉﺍ ﻫﻤﻬﻨﺎ ﻣﻜ ﻛﻤﻔﻤﺎ .
24 ﻉﺍﻌﻤﻤ ﻫﻨﻨﻤﺎ . ﻟﺎ ﺃﻨﻨﻤ ﻣﻟﺎ
ﻣﻮﻨﻤ . ﻣﻜﻤﺎ ﻛﻤﻒ ﻉﻮﻨﺍ ﻫﻤﻤﺎ
ﻫﻤﻤﻤﺎ . ﻫﻜﻤﻫﺎ ﻫﻤﻨﻫﻤﺎ ﻛﻤﻒ .
ﻫﻤﻨﺎ ﻫﻤﻤﺎ ﺇﻨﻤﻒ ﻧﻤﻬﻨﻤ ﺇﻨﻤﻒ ﻣﻜ
ﻫﻨﻤﻤﺎ . 25 ﺇﻨﻤﺎ ﻨﻤ ﻣﻜﻤﻒ ﻣ
ﻣﻮﻫ : ﻫﻤﻤﻤﻤ ﻛﻤﻫﻤﻤﻒ ﻛﻟﺎ
ﻫﻤﻤﻤﻤﻤﻤ ﺇﻫﻜﻤ ﻫﻨﺍ . 26 ﺇﻨ ﻨﻤ ﺇﻫ
ﻟﺎ ﻫﻫﻤﻉﺍ ﻫﻤﻤﻤﻤ ﺇﻨﻤﻒ : ﻫﻜﻨﺎ
ﻛﻟﺎ ﻫﻨﻫ ﻣﻮﻫﻤ ﺇﻨﻤﻒ . 27 ﻉﺍﻌﻤﻤ
ﻫﻤﻤﻤﻤﻨﺎ ﺇﻨﻫﻨﺎ ﻨﻤﻤ . ﻟﺎ ﻟﺎﻨ ﻣﻟﺎ
ﻛﻨﻜ . ﺇﻫﻜ ﺇﺑﺎ ﻛﻤﻒ ﻨﻤ : ﻨﺍﻫ ﻟﺎ
ﻣﻜﻤﻫﻒ ﻫﻤﻤﻤ ﻫﻤﻤﻤ ﻉﺍﻨﻤﻤ
ﺇﻤﻫ ﻫﻨﺍ ﻫﻜﻨ . 28 ﺇﻨ ﻨﻤ ﺇﻫ
ﻛﻤﻤﻨﺍ ﻨﻫﻫﻨﺍ ﺇﻨﻤﻫﻤ ﻫﻤﻤﻟﺎ .
ﻫﻤﻤﻨ ﻨﻤﻟﺎ ﻫﻨﻫﻤﺍ : ﻛﻜﻨﺍ ﻫﻜﻨﺍ
ﻫﻜﻤﻤﻫ : ﻫﻫﻨﺍ ﻨﻤﻨ ﻛﻤﻒ
ﺍﻫﻤﻫ ﻫﻤﻤﻤﻤﻤﺍ : 29 ﻫﺎﺇﻨﻤﻒ ﻟﺎ ﻉﻤﻒ
ﻫﻜﻨﺎ ﻉﺍﺟﻜﻒ ﻫﻜﻨﺍ ﻉﻤﻤﻒ . ﻟﺎ
ﻨﻤﻤﻒ ﻨﻫﻫﻤﻒ ﻫﻜ . 30 ﻫﻜﻤ
ﻨﻤﻨ ﻫﻜﻤﻫ : ﻛﻤﻤﻨﺍ ﻫﻜﻨﺍ ﻫﻫ
ﻫﻜﻨﺍ . ﺇﻫ ﻛﻤﻒ ﻨﻤ ﺇﻫﻤﻒ ﻨﻤ
ﻫﻜﻨﻤ . 31 ﻫﻨﻫ ﻫﻜﻨﺍ ﻛﻤﻒ ﻫﻜﻤ .
ﻫﻜﻫ ﻫﻜﻤﻤﻨﻤ ﻛﻤﻒ ﻫﻜﻤ :
ﻫﻜﻤﻫ ﻫﻜﻤﻤﻒ ﻛﻤﻤﻤﻤ ﻛﻤﻒ
ﻫﻜﻤﻫ ﻫﻜﻤﻤﻒ ﻛﻤﻤﻤﻤ ﻛﻤﻒ .
33 ﻟﺎ ﻉﻨﻤﻟﺎ ﻨﻤﻨﺍ ﻫﻤﻤﻨﺍ . ﻛﻨﻤﻫ
ﻫﻤﻤﻒ ﻨﻤﻟﺎ ﻛﻤﻒ ﻫﻜﻤﻤﻒ .

22 Dixitque ad discipulos suos: Ideo dico vobis, nolite solliciti esse animæ quid manducetis, neque corpori quid vestiamini: 23 Anima plus est quam esca, et corpus quam vestimentum. 24 Considerate corbos, quia non seminant neque metunt, quibus non est cellarium neque horreum, et Deus pascit illos: quanto magis vos plures estis illis? 25 Quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum? 26 Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de ceteris solliciti estis? 27 Considerate lilia, quomodo crescunt: non laborant, non neunt: dico autem vobis, nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis. 28 Si autem fœnum, quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit, quanto magis vos, pusillæ fidei. 29 Et vos nolite quærere quid manducetis aut quid bibatis, et nolite in sublime tolli: 30 Hæc enim omnia gentes mundi quærunt, Pater autem vester scit quoniam his indigetis. 31 Verum tamen quærite regnum Dei, et hæc omnia adicientur vobis. 32 Nolite timere, pusillus grex: quia complacuit Patri vestro dare vobis regnum.

Digitized by Google

33 Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει. 34 Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. 35 Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· 36 Καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. 37 Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει αὐτοῖς. 38 Κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ, κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν [οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι]. 39 Τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, [ἐγρηγόρησεν καὶ] οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 40 Καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. 41 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος· Κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ πρὸς πάντας; 42 Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος· Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ὁ φρόνιμος, ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον;

33 ܙܒܢܘ ܕܝܠܟܘܢ ܘܗܒܘ ܙܕܩܬܐ ܥܒܕܘ ܠܟܘܢ ܟܝܣ̈ܐ ܕܠܐ ܡܬܦܬܝܢ ܐܘܨܪܐ ܕܠܐ ܡܬܪܥ ܒܫܡܝܐ ܕܠܐ ܓܢܒܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܓܢܒ ܘܠܐ ܫܚܐ ܡܚܒܠ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܐܘܨܪܟܘܢ ܗܟܢܐ ܐܝܬ ܠܒܟܘܢ ܐܦ ܠܒܟܘܢ 34 ܢܗܘܝܢ ܐܣܝܪ̈ܝ ܟܣܐ ܘܫܪ̈ܓ̈ܐ ܕܢܘܪ̈ܐ ܒܝܕܟܘܢ 35 ܘܐܢܬܘܢ ܕܡܝܢ ܠܐܢܫ̈ܐ ܕܡܬܚܙ̈ܝܢ ܠܡܪܗܘܢ ܐܝܟܡܐ ܢܗܦܟ ܡܢ ܒܝܬ ܚܬܢܐ ܕܡܐ ܕܡܐ ܢܦܬܚ ܠܗ ܡܝܕ ܕܐܬܐ ܘܢܩܘܦ ܢܦܬܚܘܢ ܠܗ ܡܝܕ 36 ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܥܒ̈ܕܐ ܗܢܘܢ ܕܡܪܗܘܢ ܟܕ ܐܬܐ ܘܫܟܚ ܕܝܩ̈ܐ ܢܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܚܙܝ ܕܢܣܬܪ ܘܢܣܝܡ ܐܢܘܢ ܠܣܘܕ ܘܥܒܪ ܘܡܫܡܫ ܠܗܘܢ 38 ܘܐܦ ܐܢ ܒܬܪ̈ܝܬܐ ܐܘ ܒܬܠܬܝܬܐ ܢܐܬܐ ܘܢܫܟܚ ܐܝܟ ܗܟܝܠ ܛܘܒ̈ܝ ܗܢܘ ܥܒ̈ܕܐ 39 ܗܕܐ ܕܝܕܥ ܗܘܐ ܕܐܠܘ ܝܕܥ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܒܐܝ ܫܥܬܐ ܓܢܒܐ ܐܬܐ ܠܐ ܫܒܩ ܕܢܬܚܦܪ ܒܝܬܗ 40 ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܗܘܘ ܡܙܕܡܢܝܢ ܕܒܐܝܢ ܫܥܬܐ ܠܐ ܡܣܒܪܝܢ ܐܢܬ ܒܪ ܐܢܫܐ ܡܬܐ 41 ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܐܡܪ ܠܢ ܡܪܝ ܐܝܠܝܢ ܐܡܪܬ ܗܕܐ ܦܬܓܡܐ ܐܘ ܠܟܠ ܐܢܫ̈ܐ 42 ܐܡܪ ܡܪܝ ܡܢ ܗܘ ܗܝܟܝܠ ܕܡܗܝܡܢ ܘܚܟܝܡ ܕܡܩܝܡ ܡܪܗ ܥܠ ܒܝܬ ܡܫܡܫܢܘܗܝ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܒܥܕܢܐ ܕܚܢܛܐ ܡܟܝܠܬܐ

33 Vendite quæ possidetis et date elemosynam: facite vobis sacculos qui non veterescunt, thesaurum non deficientem in cælis, quo fur non appropiat neque tinea corrumpit. 34 Ubi enim thesaurus vester est, ibi et cor vestrum erit. 35 Sint lumbi vestri præcincti et lucernæ ardentes, 36 Et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando revertatur a nuptiis, ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei. 37 Beati servi illi, quos cum venerit dominus invenerit vigilantes: amen dico vobis quod præcingit se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. 38 Et si venerit in secunda vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit, beati servi illi. 39 Hoc autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora fur veniret, vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam. 40 Et vos estote parati, quia qua hora non putatis Filius hominis veniet. 41 Ait autem ei Petrus: Domine, ad nos dicis hanc parabolam, an ad omnes? 42 Dixit autem Dominus: Quis putas est fidelis dispensator et prudens, quem constituet dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram?

Digitized by Google

43 Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. 44 Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. 45 Ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· Χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι· 46 Ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων θήσει. 47 Ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ διαρήσεται πολλάς· 48 Ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, δαρήσεται ὀλίγας. Παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ, περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. 49 Πῦρ ἦλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; 50 Βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως ὅτου τελεσθῇ. 51 Δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχὶ λέγω ὑμῖν ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. 52 Ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν ἑνὶ οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν 53 Διαμερισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί, μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ θυγάτηρ ἐπὶ μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν.

43 ܡܟܝܪ ܗܘ ܥܒܕܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܡܪܝܗ ܘܫܟܚ ܗܟܝܢ ܥܒܕ ܠܗ ܗܟܝܢ . 44 ܡܫܪܪܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܝܗܒ ܠܗ ܢܩܝܡ ܐܢܘܢ ܠܗ : 45 ܐܠܐ ܐܢ ܐܡܪ ܥܒܕܐ ܗܘ ܒܠܒܗ ܡܢ ܐܝܟ ܕܡܬܡܗܗ ܡܪܝ ܠܡܐܬܐ ܘܫܪܝ ܠܡܗܘ ܠܡܟܐ ܠܥܒܕܐ ܘܠܫܦܚܬܐ ܘܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ ܘܠܡܫܟܪ : 46 ܐܬܐ ܡܪܗ ܕܥܒܕܐ ܗܘ ܒܝܘܡܐ ܕܠܐ ܣܒܪ ܘܒܫܥܬܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܘܢܦܪܫ ܐܢܘܢ ܘܢܫܐ ܠܗ ܥܡ ܟܦܪܐ . 47 ܗܘ ܕܝܕܥ ܥܒܕܐ ܗܘ ܨܒܝܢ ܕܡܪܗ ܘܠܐ ܐܬܟܢ ܘܠܐ ܥܒܕ ܠܨܒܝܢ ܕܡܪܗ ܢܬܟܐ ܣܓܝ ; 48 ܘܗܘ ܕܠܐ ܝܕܥ ܘܥܒܕ ܕܐ ܠܡܟܝܬ ܢܬܟܐ ܙܥܘܪ ; ܟܠ ܗܘ ܕܝܗܒ ܠܗ ܣܓܝ ܢܬܒܥ ܡܢܝܗ ܘܠܗܘ ܕܫܕܘ ܠܗ ܣܓܝ ܢܫܐܠ ܡܢܝܗ . 49 ܢܘܪܐ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܕܐܫܕܪ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܡܐ ܨܒܝܬ ܐܢ ܐܬܩܕ ; 50 ܘܡܥܡܘܕܝܬܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܬܥܡܕ ܘܐܝܟ ܐܬܬܪܥ ܥܕ ܕܬܫܠܡ . 51 ܣܒܪܝܬܘܢ ܕܫܠܡܐ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܠܡܬܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ; ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܦܘܪܫܢܐ . 52 ܐܬܘ ܗܘ ܡܢ ܗܫܐ ܚܡܫܐ ܒܒܝܬ ܚܕ ܡܦܠܓܝܢ ܢܗܘܘ ܬܠܬܐ ܥܠ ܬܪܝܢ ܘܬܪܝܢ ܥܠ ܬܠܬܐ . 53 ܢܬܦܠܓܘ ܐܒܐ ܥܠ ܒܪܐ ܘܒܪܐ ܥܠ ܐܒܘܗܝ ܐܡܐ ܥܠ ܒܪܬܐ ܘܒܪܬܐ ܥܠ ܐܡܐ ܚܡܬܐ ܥܠ ܟܠܬܗ ܘܟܠܬܐ ܥܠ ܚܡܬܗ .

43 Beatus ille servus, quem cum venerit dominus invenerit ita facientem: 44 Vere dico vobis quia supra omnia quæ possidet constituet illum. 45 Quod si dixerit servus ille in corde suo: Moram facit dominus meus venire, et cœperit percutere pueros et ancillas, et edere et bibere et inebriari, 46 Veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit, et dividet eum, partemque ejus cum infidelibus ponet. 47 Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non præparavit et non fecit secundum voluntatem ejus, vapulavit multis; 48 Qui autem non cognovit et fecit digna plagis, vapulavit paucis: omni autem cui multum datum est, multum quæretur ab eo; et cui commendaverunt multum, plus petent ab eo. 49 Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi accendatur? 50 Baptisma autem habeo baptizari, et quomodo coartor usque dum perficiatur. 51 Putatis quia pacem veni dare in terram? non dico vobis sed separationem. 52 Erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi, tres in duo et duo in tres 53 Dividentur, pater in filium et filius in patrem suum, mater in filiam et filia in matrem, socrus in nurum suam et nurus in socrum suam.

Digitized by Google

51 Ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· Ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ὅτι ὄμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως· 55 Καὶ ὅταν νότον πνέοντα, λέγετε ὅτι καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. 56 Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; 57 Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον; 58 Ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδώσει τῷ πράκτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακήν. 59 Λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΠΑΡΗΣΑΝ δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα Πειλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. 2 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; 3 Οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. 4 Ἢ ἐκεῖνοι οἱ δεκαοκτώ, ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ἰερουσαλήμ;

54 ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܟܢܘܫܬܐ ܕܥܡܐ ܐܦ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܡܛܠ ܕܬܚܙܘܢ ܥܢܢܐ ܕܡܬܪܡܐ ܡܢ ܡܥܪܒܐ ܡܝܕ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܡܛܪܐ ܐܬܐ ܘܟܕܢܐ ܗܘܐ ܐܦ ܗܟܢܐ ܐܬܐ ܗܘܐ ܘܟܕ ܢܦܫܐ ܕܪܘܡܐ ܡܢ ܕܪܘܡ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܩܪܝܪܐ ܐܬܐ ܗܘ

5 Οὐχὶ λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. 6 Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν. Συκῆν εἶχέν τις πεφυτευμένην ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. 7 Εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν· Ἰδοὺ τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκοψον αὐτήν· ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; 8 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κόπρια, 9 Κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν. 10 Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. 11 Καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δεκαοκτώ, καὶ ἦν συνκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. 12 Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ· Γύναι, ἀπολέλυσαι ἀπὸ τῆς ἀσθενείας σου, 13 Καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη, καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. 14 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖς οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. 15 Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· Ὑποκριταί, ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;

5 ܠܐ . ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢ ܠܐ ❖ ܬܬܒܥܪܘ ܟܠܟܘܢ ܗܟܢܐ ܢܐܒܕܘܢ ❖ 6 ܐܡܪ ܗܘ ܐܦ ܡܬܠܐ ܗܢܐ . ܐܝܬ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܚܕ ܬܐܢܐ ܒܟܪܡܗ ܕܐܬܬܥ ܒܟܪܡܐ ܕܝܠܗ ܘܐܬܐ ܒܥܐ ܦܝܪܐ ܒܗ ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܒܗ ܦܝܪܐ : 7 ܐܡܪ ܗܘ ܠܓܝܪ ܟܪܡܐ ܕܝܠܗ . ܗܐ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܐܢܐ ܐܬܐ ܒܥܐ ܦܝܪܐ ܒܬܐܬܐ ܗܕܐ ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܒܗ ܦܝܪܐ . ܩܛܘܗ ܗܟܝܠ ܐܦ ܠܐܪܥܐ ܡܒܛܠ ܗܝ : 8 ܗܘ ܕܥܢܐ ܐܡܪ ܠܗ . ܡܪܝ ܫܒܘ ܠܗ ܗܝ ܐܦ ܗܢܐ ܫܢܬܐ ܥܕ ܕܐܟܪܟ ܒܗ ܘܐܫܕܐ ܠܗ ܙܒܠܐ : 9 ܘܐܢ ܥܒܕ ܦܝܪܐ ܒܗ ܗܝ ܛܒ ܘܐܢ ܠܐ ܬܩܛܘܗ ❖ 10 ܗܘܐ ܒܚܕ ܡܢ ܒܬܟ ܟܢܫܝܬܐ ❖ ܒܫܒܬܐ : 11 ܘܗܐ ܐܬܬܐ ܕܪܘܚ ܐܝܢܘܬܐ ܗܘܬ ܠܗ ܬܡܢܝ ܫܢܝܢ ܘܬܡܢ ܝܪܚܝܢ ܘܗܘܬ ܟܦܝܬܐ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܠܗ ܠܡܬܒ ܠܡܣܩ ܠܥܠ ܐܦ ܟܠ ܗܟܝ : 12 ܘܟܕ ܚܙܐ ܐܬܘ ܝܫܘܥ ❖ ܩܪܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܬܬ ❖ ܫܪܝ ❖ ܡܢ ܐܝܢܘܬܟ : 13 ܘܫܐܪ ❖ ܥܠ ❖ ܝܕܘܗܝ ❖ ܘܡܝܕ ❖ ܐܬܬ ❖ ܫܪܝ ❖ ❖ ❖

18 Ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 17 Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. 18 Ἔλεγεν οὖν· Τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν; 19 Ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον [μέγα], καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. 20 Καὶ πάλιν εἶπεν· Τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ; 21 Ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. 22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα. 23 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ· Κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σῳζόμενοι; Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· 24 Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. 25 Ἀφ' οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν, καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες· Κύριε ἄνοιξον ἡμῖν, καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν· Οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ.

16 ܘܗܕܐ ܒܪܬܗ ܕܐܒܪܗܡ ܕܫܒܝܬ ܐܝܬ ܠܗ ܫܝܢ ܣܪܐ ܕܣܛܢܐ ܗܐ ܥܣܪ ܘܬܡܢ ܫܢܝܢ ܠܐ ܫܦܝܪ ܗܘܐ ܕܬܫܪܐ ܡܢ ܗܕܐ ܣܪܐ ܒܝܘܡܐ ܕܫܒܬܐ ׃ 17 ܘܟܕ ܗܘ ܡܐܡܪ ܗܠܝܢ ܐܬܒܗܬܘ ܟܠ ܡܬܒܥܝܗܝ ܘܟܠ ܥܡܐ ܚܕܐ ܗܘܐ ܒܟܠ ܫܦܝܪ̈ܬܐ ܕܥܒܕ ܡܢܗ ׃ 18 ܐܡܪ ܗܘ ܠܗܝܢ ܕܡ̈ܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܠܡܢܐ ܐܕܡܝܐ ׃ 19 ܕܡ̈ܐ ܗܝ ܠܚܕܐ ܚܪܕܠܐ ܕܣܒ ܓܒܪܐ ܘܫܕܪ ܒܓܢܬܗ ܘܪܒܬ ܘܗܘܬ ܠܐܝܠܢܐ ܪܒ̈ܐ ׃ 20 ܘܬܘܒ ܐܡܪ ܠܡܢܐ ܐܕܡܝܐ ܠܡܐ ܐܕܡܝܐ ׃ 21 ܕܡ̈ܐ ܗܝ ܠܣܘܪ̈ܐ ܕܣܒ ܐܢܬܬܐ ܘܛܡܪ ܒܬܠܬ ܟ̈ܝܠ̈ܐ ܕܩܡܚ ܥܕ ܕܚܡܝܥ ܟܠܗ ׃ 22 ܘܗܘ ܥܒܪ ܒܡ̈ܕܝܢ̈ܬܐ ܘܒܟ̈ܦܪ̈ܐ ܘܡܠܦ ܘܥܒܕ ܐܘܪ̈ܚܐ ܠܘܬ ܐܘܪܫܠܡ ׃ 23 ܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܐܢܫ̈ܐ ܡܪܝ ܗܠ ܙܥܘܪ̈ܝܢ ܢܝܢ ܕܢܬܦܪܩܘܢ ׃ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ 24 ܓܗܕܘ ܕܬܥܠܘ ܥܠ ܦܬܐ ܕܥܠ̈ܝܐ ܕܣܓܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܣ̈ܓܝ̈ܐ ܢܒܥ̈ܝܢ ܕܢܥܠܘܢ ܘܠܐ ܢܫܟ̈ܚܝܢ ׃ 25 ܡܢ ܕܩܡ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܘܐܓܪ ܬܪܥܐ ܘܫܕܪ ܠܒܪ ܒܝܬ ܡܫܟ̈ܚܐ ܘܐܦ ܐܢ ܫܪܝ ܠܡܩܡ ܒܪ̈ܐ ܘܠܡܫܕܪ ܠܒܪ ܒܝܬ ܡܫܟ̈ܚܐ ܘܐܦ ܐܢ ܫܪܝ ܠܡܩܡ ܒܪ̈ܐ ܘܠܡܫܕܪ ܠܒܪ ܒܝܬ ܡܫܟ̈ܚܐ ׃

16 Hanc autem filiam Abrahæ, quam alligavit satanas ecce decem et octo annis, non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati? 17 Et cum hæc diceret, erubescebant omnes adversarii ejus, et omnis populus gaudebat in universis quæ gloriose fiebant ab eo. 18 Dicebat ergo: Cui simile est regnum Dei, et cui simile esse existimabo illud? 19 Simile est grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, et crevit et factum est in arborem magnam, et volucres cæli requieverunt in ramis ejus. 20 Et iterum dixit: Cui simile æstimabo regnum Dei, 21 Et cui simile est? fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinæ sata tria, donec fermentaretur totum. 22 Et ibat per civitates et castella docens et iter faciens in Hierusalem. 23 Ait autem illi quidam: Domine, si pauci sunt qui salvantur? Ipse autem dixit ad illos: 24 Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, quærunt intrare et non poterunt. 25 Cum autem intraverit pater familias et cluserit ostium, et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes: Domine, aperi nobis, et respondens dicet vobis: Nescio vos unde sitis:

Digitized by Google

26 Τότε ἄρξεσθε λέγειν· Ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας. 27 Καὶ ἐρεῖ· Λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ· ἀπύστητε ἀπ' ἐμοῦ πάντες ἐργάται ἀδικίας. 28 Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψεσθε Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἔξω. 29 Καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 30 Καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. 31 Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθάν τινες Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· Ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. 32 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ· Ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἀποτελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. 33 Πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ. 34 Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνιξ τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελήσατε.

26 ܘܬܐܡܪܘܢ ܩܕܡܝܟ ܐܟܠܢ ܘܫܬܝܢ . ܘܒܫܘܩܝܢ ܐܠܦ ܗܘܝܬ ܠܢ 27 ܘܢܐܡܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢ ܐܢܬܘ ܐܬܪ ܐܢܬܘ ܐܬܝܢ . ܗܘ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܡܝ ܟܠ ܦܥܠܢ ܥܘܠܐ . 28 ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܒܟܝܐ ܘܩܨܨ ܫܢܐ ܟܕ ܬܚܙܘܢ ܐܒܪܗܡ ܘܐܝܣܚܩ ܘܝܥܩܘܒ ܘܟܠ ܢܒܝܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ . ܐܢܬܘܢ ܕܝܠܟܘܢ ܡܬܪܡܝܢ ܠܒܪ . 29 ܘܢܐܬܘܢ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܘܡܢ ܡܥܪܒܐ ܘܡܢ ܨܦܘܢ ܘܡܢ ܬܝܡܢ ܘܢܬܬܟܢܫܘܢ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ : 30 ܘܗܐ ܐܝܬܝܢ ܐܚܪܢܐ ܕܢܗܘܘܢ ܩܕܡܝܐ ܘܩܕܡܝܐ ܕܢܗܘܘܢ ܐܚܪܢܐ : 31 ܒܗܝ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܩܪܒܘ ܐܢܫܝܢ ܡܢ ܦܪܝܫܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܦܢܐ ܘܙܠ ܡܢ ܗܪ ܕܗܪܘܕܣ ܨܒܐ ܠܩܛܠܘܬܟ . 32 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܐܡܪܘ ܠܬܥܠܒܐ ܗܕܐ ܗܐ ܐܢܐ ܓܪܫ ܫܝܕܐ ܘܐܣܝܐ ܐܢܐ ܝܘܡ ܘܡܚܪ ܘܒܬܠܬܝܐ ܐܫܬܠܡ : 33 ܒܪ ܡܢ ܕܐܢܐ ܗܘܐ ܐܙܠ ܝܘܡ ܘܡܚܪ ܘܒܬܪܝܢ ܕܡܬܒܥ ܐܢܐ ܐܙܠ . ܕܠܐ ܐܦܫܪ ܠܢܒܝܐ ܕܢܐܒܕ ܐܠܐ ܒܝܪܘܫܠܡ . 34 ܝܪܘܫܠܡ ܝܪܘܫܠܡ ܩܛܠܬ ܢܒܝܐ ܘܪܓܡܬ ܠܡܫܕܪܐ ܠܝܟ ܟܡ ܙܒܢ ܨܒܝܬ ܠܟܢܫ ܒܢܝܟ ܐܝܟ ܕܬܪܢܓܠܬܐ ܠܦܪܚܗ ܬܚܝܬ ܟܢܦܝܗ ܘܠܐ ܨܒܝܬܘܢ .

26 Tunc incipietis dicere: Manducavimus coram te et bibimus, et in plateis nostris docuisti. 27 Et dicet vobis: Nescio vos unde sitis: discedite a me omnes operarii iniquitatis. 28 Ibi erit fletus et stridor dentium, cum videritis Abraham et Isaac et Jacob et omnes prophetas introire in regno Dei, vos autem expelli foras. 29 Et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro, et accumbent in regno Dei. 30 Et ecce sunt novissimi qui erunt primi, et sunt primi qui erunt novissimi. 31 In ipsa die accesserunt quidam Pharisæorum dicentes illi: Exi et vade hinc, quia Herodes vult te occidere. 32 Et ait illis: Ite dicite vulpi illi: Ecce eicio dæmonia et sanitates perficio hodie et cras, et tertia consummor. 33 Verum tamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare, quia non capit prophetam perire extra Hierusalem. 34 Hierusalem Hierusalem, quæ occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur ad te, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum avis nidum suum sub pinnis, et noluisti.

Digitized by Google

35 Ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν [ἔρημος]. Λέγω [δὲ] ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως ἥξει ὅτε εἴπητε· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν. 2 Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. 3 Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· Ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ θεραπεῦσαι ἢ οὔ; οἱ δὲ ἡσύχασαν. 4 Καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. 5 Καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; 6 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι πρὸς ταῦτα. 7 Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· 8 Ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν, μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλημένος ὑπ' αὐτοῦ, 9 Καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι· Δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.

ܒܣܕܪ ✤ ܠ ✤ ܚܕ

35 ܗܐ ܫܒܝܩ ܠܟܘܢ ܒܝܬܟܘܢ ܚܪܒ̈ܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܬܚܙܘܢܢܝ ܥܕ ܕܬܐܬܐ ܕܬܐܡܪܘܢ ܒܪܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ✤

✤ ܠ ✤

1 ܘܗܘܐ ܒܡܥܠܠ ܕܥܠ ܠܒܝܬ ܚܕ ܡܢ ܪܫ̈ܝ ܦܪܝܫ̈ܐ ܒܫܒܬܐ ܠܡܣܥܕ ܠܚܡܐ ܘܗܢܘܢ ܢܛܘܪ̈ܝܢ ܠܗ ܀ 2 ܘܗܐ ܓܒܪܐ ܚܕ ܗܘ ܕܗܘ ܡܘܟ ܩܕܡ ܐܝܢܘܢ ܀ 3 ܘܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܢ̈ܡܘܣ̈ܐ ܘܦܪܝܫ̈ܐ ܗܠ ܫܪܝ ܠܡܐܣܘܬ ܒܫܒܬܐ ܐܘ ܠܐ ܀ 4 ܐܢܘܢ ܫܬܩܘ ܘܗܘ ܐܚܕ ܐܣܝ ܠܗ ܘܫܕܪ ܠܗ ܀ 5 ܘܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܡܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܪ ܐܘ ܬܘܪ ܕܢܦܠ ܒܒܝܪ ܘܠܐ ܡܫܟ ܘܡܣܩ ܠܗ ܒܝܘܡ ܫܒܬܐ ܀ 6 ܘܠܐ ܫܟܚܘ ܠܡܬܒ ܠܗ ܒܗܠܝܢ ܀ 7 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܡܕܥܘ̈ܬ ܡܬܠܐ ܡܛܠ ܕܚܙܐ ܐܝܟ ܒܪ̈ܫ ܒܪ̈ܫ ܒܚܪ̈ܘ ✤ ܀ 8 ܐܝܟ ܕܬܬܙܡܢ ܠܐ ܬܬܟ ܒܒܪ̈ܫ ✤ ܕܠܡܐ ܐܝܬ ܠܗ ܡܢ ܕܡܟ ✤ ܀ 9 ܘܐܬܐ ܗܘ ܕܠܟ ✤ ܘܠܗ ✤ ܘܢܐܡܪ ✤ ܠܟ ✤ ܗܒ ✤ ܠܗ ✤ ܐܬܪܐ ✤ ܘܗܫܐ ✤ ܬܫܪܐ ✤ ܠܡܟܒ ✤ ܒܬܪ ✤ ܒܗܬ ✤ ✤ ✤

10 Ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε ἐρεῖ σοι· Φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι δόξα ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι. 11 Ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 12 Ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι αὐτόν· Ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους, μήποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσωσίν σε καὶ γένηται ἀνταπόδομά σοι. 13 Ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν, κάλει πτωχούς, ἀναπήρους, χωλούς, τυφλούς, 14 Καὶ μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι· ἀνταποδοθήσεται δέ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. 15 Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· Μακάριος ὅστις φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 16 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἄνθρωπός τις ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν πολλούς, 17 Καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· Ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἕτοιμά εἰσιν [πάντα]. 18 Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πάντες παραιτεῖσθαι. Ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· Ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. 19 Καὶ ἕτερος εἶπεν· Ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.

10 ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܐܙܝܬ ܩܪܝ ܠܟ ܐܙܠ ܬܒ ܠܐܬܪܐ ܕܒܣܝܡܐ ܘܐܬܐ ܕܩܪܝ ܠܟ ܢܐܡܪ ܠܟ ܚܒܝܒܝ ܣܩ ܠܥܠ ܘܗܝܟ ܢܗܘܐ ܠܟ ܫܘܒܚܐ ܩܕܡ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܝܬܒܝܢ ܥܡܟ ܒܣܗܕܐ 11 ܡܛܠ ܟܠ ܕܡܪܝܡ ܢܦܫܗ ܢܬܫܦܠ ܘܕܡܫܦܠ ܢܦܫܗ ܢܬܪܝܡ ܘ 12 ܐܡܪ ܐܦ ܠܗܘ ܕܩܪܐ ܠܗ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܣܥܕܐ ܐܘ ܪܡܫܐ ܠܐ ܬܩܪܐ ܠܚܒܪܝܟ ܘܠܐ ܠܐܚܘܟ ܘܠܐ ܠܩܪܝܒܝܟ ܘܠܐ ܠܥܬܪܐ ܕܐܦ ܗܢܘܢ ܡܬܝܗܒ ܠܟ ܐܦ ܗܢܘܢ ܡܬܬܒ ܠܟ ܘܢܗܘܐ ܠܟ ܐܓܪܐ ܗܝ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܢܬ ܣܥܕܐ ܩܪܐ ܠܡܣܟܝܢܐ ܠܦܓܝܐ ܠܥܘܪܝܐ ܠܣܟܝܐ ܠܥܘܪܬܢ ܘ 14 ܘܬܗܘܐ ܒܪܟ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܠܡܫܠܡ ܠܟ ܐܠܐ ܬܫܠܡ ܠܟ ܒܩܝܡܬܐ ܕܙܕܝܩܐ ܘ 15 ܫܡܥ ܗܠܝܢ ܡܢ ܕܝܬܒ ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܟ ܕܢܐܟܠ ܠܚܡܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘ 16 ܐܡܪ ܠܗ ܓܒܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܣܥܕܐ ܪܒܐ ܘܩܪܐ ܠܣܓܝܐ ܘ 17 ܫܕܪ ܥܒܕܗ ܒܫܥܬܐ ܕܣܥܕܐ ܠܡܐܡܪ ܠܡܙܡܢܐ ܐܬܘ ܗܫܬܐ ܡܛܝ ܠܗܘ ܟܠ ܡܕܡ ܘ 18 ܫܪܝܘ ܟܠܗܘܢ ܒܚܕ ܡܢ ܕܐܬܚܠܘ ܠܡܫܐܠ ܩܕܡܝܐ ܐܡܪ ܠܗ ܚܩܠܐ ܙܒܢܬ ܘܦܩ ܐܢܐ ܐܚܙܐ ܠܗ ܒܥܝ ܠܟ ܐܢܐ ܫܪܝ ܠܝ ܐܚܪܢܐ ܐܡܪ ܙܘܓ ܬܘܪܐ ܩܢܝܬ ܚܡܫ ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܐܒܚܢ ܐܢܘܢ ܒܥܝ ܠܟ ܐܢܐ ܫܪܝ ܠܝ ❖

10 Sed cum vocatus fueris, vade recumbe in novissimo loco, ut cum venerit qui te invitavit dicat tibi: Amice, ascende superius: tunc erit tibi gloria coram simul descumbentibus: 11 Quia omnis qui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur. 12 Dicebat autem et ei qui se invitaverat: Cum facis prandium aut cenam, noli vocare amicos tuos neque fratres tuos neque cognatos neque vicinos divites, ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio. 13 Sed cum facis convivium, voca pauperes, debiles, clodos, cæcos, 14 Et beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectionem justorum. 15 Hæc cum audisset quidam de simul discumbentibus, dixit ei: Beatus qui manducavit panem in regno Dei. 16 At ipse dixit ei: Homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos. 17 Et misit servum suum hora cenæ dicere invitatis ut venirent, quia jam parata sunt omnia. 18 Et cœperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei: Villam emi et necesse habeo exire et videre illam: rogo te, habe me excusatum. 19 Et alter dixit: Juga boum emi quinque et eo probare illa: rogo te, habe me excusatum.

Digitized by Google

20 Καὶ ἕτερος εἶπεν· Γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. 21 Καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ· Ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ τυφλοὺς καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. 22 Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· Κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. 23 Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· Ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος· 24 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. 25 Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· 23 Εἴ τις ἔρχεται πρός με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. 27 Ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. 28 Τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρτισμόν; 29 Ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι, πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν, 30 Λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι.

20 ܘܐܡܪ ܐܚܪܢܐ ܐܢܬܬܐ ܢܣܒܬ ܘܠܗܕܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܐܬܐ ܀ 21 ܘܐܬܐ ܗܘ ܥܒܕܐ ܘܐܚܘܐ ܠܡܪܗ ܗܠܝܢ ܀ ܗܝܕܝܢ ܬܪܗ ܒܥܠ ܒܝܬܐ ܘܐܡܪ ܠܥܒܕܗ ܢܦܩ ܒܥܓܠ ܠܫܘܩܐ ܘܠܫܘܟܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܠܡܣܟܢܐ ܘܥܘܪܐ ܘܦܣܚܐ ܘܥܠܝܢ ܐܝܬܝ ܀ 22 ܘܐܡܪ ܥܒܕܐ ܡܪܝ ܗܐ ܕܦܩܕܬ ܥܒܕ ܘܥܕ ܐܝܬ ܐܬܪ ܀ 23 ܘܐܡܪ ܡܪܗ ܠܥܒܕܗ ܢܦܩ ܠܫܘܩܐ ܘܠܡܫܪܓܐ ܘܐܠܨ ܠܡܥܠ ܕܬܬܡܠܐ ܒܝܬܝ ܀ 24 ܐܡܪ ܓܝܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܚܕ ܡܢ ܓܒܪܐ ܗܢܘܢ ܕܐܬܩܪܝܘ ܢܬܥܡ ܡܢ ܣܥܘܕܝ ܀ 25 ❖ ܗܘܘ ܥܡܗ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܘܐܬܦܢܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܀ 26 ܐܢ ܡܢ ܕܐܬܐ ܠܘܬܝ ܘܠܐ ܣܢܐ ܠܐܒܘܗܝ ܘܠܐܡܗ ܘܠܐܢܬܬܗ ܘܒܢܝܗ ܘܒܢܬܗ ܘܐܚܘܗܝ ܘܐܚܬܗ ܘܐܦ ܢܦܫܗ ܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܗܘܐ ܠܝ ܬܠܡܝܕ ܀ 27 ܘܡܢ ܕܠܐ ܢܫܩܠ ܨܠܒܗ ܘܐܬܐ ܒܬܪܝ ܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܗܘܐ ܠܝ ܬܠܡܝܕ ܀ 28 ܡܢ ܓܝܪ ܡܢܟܘܢ ܕܨܒܐ ܒܢܝܐ ܕܡܓܕܠ ܠܐ ܩܕܡ ܘܝܬܒ ܘܚܫܒ ܕܡܐ ܕܠܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܕܢܫܠܡ ܀ 29 ܕܠܡܐ ܒܬܪ ܕܢܣܡ ܐܣܬܝܬܐ ܘܠܐ ܢܫܟܚ ܕܢܫܠܡ ܟܠ ܚܙܘܗܝ ܢܫܪܘ ܠܡܗܬܟ ܠܗ ܀ 30 ܘܐܡܪܝܢ ܕܗܢܐ ܐܢܫܐ ܫܪܝ ܠܡܒܢܐ ܘܠܐ ܫܟܚ ܕܢܫܠܡ ܀

20 Et alius dixit: Uxorem duxi et ideo non possum venire. 21 Et reversus servus nuntiavit hæc domino suo. Tunc iratus pater familias dixit servo suo: Exi cito in plateas et vicos civitatis, et pauperes ac debiles et cæcos et clodos introduc. 22 Et ait servus: Domine, factum est ut imperasti, et adhuc locus est. 23 Et ait dominus servo: Exi in vias et sepes et compelle intrare, ut impleatur domus mea: 24 Dico autem vobis quod nemo virorum illorum qui vocati sunt gustavit cenam meam. 25 Ibant autem turbæ multæ cum eo, et conversus dixit ad illos. 26 Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus. 27 Et qui non bajulat crucem suam et venit post me, non potest meus esse discipulus. 28 Quis enim ex vobis volens turrem ædificare nonne prius sedens computat sumtus qui necessarii sunt, si habet ad perficiendum? 29 Ne postea quam posuerit fundamentum et non poterit perficere, omnes qui vident incipiant inludere ei, 30 Dicentes quia hic homo cœpit ædificare, et non potuit consummare.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ιδ, ιε.

31 Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν; 32 Εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. 33 Οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. 34 Καλὸν οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται; 35 Οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. Ὁ ἔχων ὦτα [ἀκούειν] ἀκουέτω.

ΚΕΦ. ιε.

1 Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. 2 Καὶ διεγόγγυζον οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. 3 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων· 4 Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλός, ἕως εὕρῃ αὐτό; 5 Καὶ εὑρὼν ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, 6 Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός.

❖ ܫ ❖ ܒ ❖ ܠ ❖ ܣ ❖

31 ܐ ܡܢ ܕܠܐ ܡܟܟ ܐܙܠ ܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܐܚܪܢܐ ܠܐ ܝܬܒ ܘܡܚܫܒ ܩܕܡ ܕܢܐܙܠ ܗܠ ܡܫܟܚ ܠܗ ܕܒܥܫܪ ܐܠܦ ܢܦܓܘ ܥܡ ܗܘ ܕܥܡ ܥܣܪܝܢ ܐܠܦ ܐܬܐ ܥܠܘܗܝ ؛ 32 ܐܠܐ ܕܠܐ ܥܕܠ ܗܘ ܒܥܕ ܫܠܝܚܘܬܐ ܫܕܪ ܠܗ ܘܫܐܠ ܠܡܕܡ ܕܠܫܠܡܐ ؛ 33 ܗܟܢܐ ܟܠ ܐܢܫ ܡܢܟܘܢ ܕܠܐ ܡܫܬܒܩ ܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢ ܕܢܗܘܐ ܬܠܡܝܕܝ ؛ 34 ܛܒ ܡܠܚܐ ؛ ܐܢ ܐܦ ܡܠܚܐ ܬܦܫ ܒܡ ܢܬܬܩܢ ؛ 35 ܠܐ ܠܐܪܥܐ ܘܠܐ ܠܡܙܒܠ ܫܦܝܪ ܐܠܐ ܢܦܩ ܠܒܪ ܢܫܕܘܗܝ ؛ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢܝܢ ܢܫܡܥ ܫܡܥ ❖

❖ ܬ ❖ ܩ ❖

1 ܗܘܘ ܒܗ ܟܕ ܩܪܒܝܢ ܟܠ ܓܒܝܐ ܘܚܛܝܐ ܕܢܫܡܥܘܢ ܡܢܗ ؛ 2 ܘܠܘܛܝܢ ܦܪܝܫܝܐ ܘܣܦܪܝܐ ܘܐܡܪܝܢ ܕܗܢܐ ܩܒܠ ܚܛܝܐ ܘܡܣܥܕ ܥܡܗܘܢ ؛ 3 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܬܠܐ ؛ 4 ܡܢ ܓܒܪܐ ܡܢܟܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܐܐ ܐܢܐ ܘܐܒܕ ܚܕ ܡܢܗܝܢ ؛ ܠܐ ܫܒܩ ܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥܐ ܒܡܕܒܪܐ ܘܐܙܠ ܠܬܪ ܕܐܒܕ ܥܕ ܕܫܟܚܗ ؛ 5 ܘܟܕ ܫܟܚܗ ܣܡ ܥܠ ܟܬܦܗ ܒܚܕܘ ؛ 6 ܘܐܬܐ ܠܒܝܬܗ ܩܪܐ ܠܚܒܪܘܬܗ ܘܠܫܟܢܘܗܝ ؛ ❖

SEC. LUCAM, XIV. XV.

31 Aut qui rex iturus committere bellum adversum alium regem non sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum viginti milibus venit ad se? 32 Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea quæ pacis sunt. 33 Sic ergo omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quæ possidet non potest meus esse discipulus. 34 Bonum est sal: si autem sal quoque evanuerit, in quo condietur? 35 Neque in terram neque in sterculinum utile est, sed foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat.

CAPUT XV.

1 Erant autem appropinquantes ei publicani et peccatores ut audirent illum. 2 Et murmurabant Pharisæi et scribæ dicentes quia hic peccatores recipit et manducat cum illis. 3 Et ait ad illos parabolam istam, dicens: 4 Quis ex vobis homo qui habet centum oves, et si perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto et vadit ad illam quæ perierat, donec inveniat illam? 5 Et cum invenerit illam, imponit in umeros suos gaudens, 6 Et veniens domum convocat amicos et vicinos, dicens illis: Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam quæ perierat.

Digitized by Google

7 Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. 8 Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; 9 Καὶ εὑροῦσα συνκαλεῖ τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα· Συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. 10 Οὕτως, λέγω ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. 11 Εἶπεν δέ· Ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. 12 Καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· Πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. 13 Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. 14 Δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. 15 Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους· 16 Καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ.

❖ ٥٦ ❖ ܟܬܒ

7 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܗܟܢܐ ܢܗܘܐ ܚܕܘܬܐ ܒܫܡܝܐ ܥܠ ܚܕ ܚܛܝܐ ܕܬܒ ܠܒܗ ܝܬܝܪ ܡܢ ܬܫܥܝܢ ܘܬܫܥ ܙܕܝܩܐ ܕܠܐ ܨܒܝܢ ܠܬܒ ܠܒ ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܀ 8 ܐܘ ܐܝܬܝ ܐܢܬܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܣܪ ܙܘܙܐ ܐܢ ܐܒܕܬ ܚܕ ܙܘܙܐ ܠܐ ܡܢܘܪ ܕܠܝܩܕ ܘܡܩܠܒ ܒܝܬܐ ܘܒܥܐ ܒܫܦܝܪ ܥܕ ܕܫܟܚܬ ܀ 9 ܘܟܕ ܫܟܚܬ ܡܟܢܫ ܠܚܒܪܬܗ ܘܠܫܟܢܬܗ ܐܡܪ ܠܗܝܢ ܗܒܘ ܠܝ ܕܫܟܚܬ ܙܘܙܐ ܕܐܒܕܬ ܀ 10 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܗܟܢܐ ܡܬܬܗܘ ܚܕܘܬܐ ܩܕܡ ܡܠܐܟܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܚܕ ܚܛܝܐ ܕܬܒ ܠܒܗ ܀ 11 ❖ ܐܡܪ ܗܘ ܕܒܪ ܐܢܫ ܐܚܕ ܗܘܐ ܠܗ ܬܪܝܢ ܒܢܝܗܝ ܀ 12 ܘܐܡܪ ܙܥܘܪܐ ܡܢܗܘܢ ܠܐܒܘܗܝ ܐܒܐ ܗܒ ܠܝ ܚܠܩܐ ܕܡܬܚܛܐ ܠܝ ܘܦܠܓ ܠܗܘܢ ܢܟܣܘܗܝ ܀ 13 ܘܠܐ ܫܓܝ ܝܘܡܝܢ ܣܓܝܐܝܢ ܟܢܫ ܟܠ ܡܕܡ ܙܥܘܪܐ ܒܪܗ ܘܐܙܠ ܠܐܬܪ ܪܚܩ ܘܬܡ ܒܕܪ ܟܠ ܢܟܣܘܗܝ ܘܐܬܒܕܪ ܒܡܕܒܪܐ ܀ 14 ܘܟܕ ܫܓܝ ܟܠ ܡܕܡ ܗܘܬ ܟܦܢܐ ܪܒܐ ܒܐܬܪ ܗܘ ܘܗܘ ܫܪܝ ܠܡܗܘܐ ܀ 15 ܘܐܙܠ ܘܐܬܚܒܪ ܠܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܐܬܪ ܗܘ ܘܫܕܪ ܠܗ ܠܓܘ ܚܩܠܗ ܕܢܪܥܐ ܚܙܝܪܐ ܀ 16 ܘܗܘ ܨܒܐ ܕܢܡܠܐ ܟܪܣܗ ܡܢ ܚܪܘܒܐ ܕܐܟܠܝܢ ܚܙܝܪܐ ܘܠܐ ܡܢ ܢܬܠ ܠܗ ܀

7 Dico vobis quod ita gaudium erit in cælo super uno peccatore pœnitentiam habente quam super nonaginta novem justis qui non indigent pœnitentia. 8 Aut quæ mulier habens dragmas decem, si perdiderit dragmam unam, nonne accendit lucernam et evertit domum et quærit diligenter, donec inveniat? 9 Et cum invenerit, convocat amicas et vicinas dicens: Congratulamini mihi, quia inveni dragmam quam perdideram. 10 Ita dico vobis gaudium erit coram angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agente. 11 Ait autem: Homo quidam habuit duos filios. 12 Et dixit adulescentior ex illis patri: Pater da mihi portionem substantiæ quæ me contingit. Et divisit illis substantiam. 13 Et non post multos dies congregatis omnibus adulescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam, et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose. 14 Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa, et ipse cœpit egere: 15 Et abiit et adhesit uni civium regionis illius, et misit illum in villam suam ut pasceret porcos. 16 Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant; et nemo illi dabat.

Digitized by Google

17 Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· Πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων· ἐγὼ δὲ λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. 18 Ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, 19 Οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. 20 Καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. 21 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. 22 Εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· Ἐξενέγκατε στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, 23 Καὶ φέρετε τὸν μοσχὸν τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, 24 Ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη. Καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. 25 Ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, 26 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. 27 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. 28 Ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν,

17 ܘܗܘ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܠܥܠ ܐܡܪ ܟܡ ܣܓܝܐ ܐܓܪܝ ܐܒܝ ܡܬܪܘܚܝܢ ܠܚܡ ܘܐܢܐ ܗܪ ܒܟܦܢܐ ܐܡܘܬ ܐܩܘܡ ܐܙܠ ܠܘܬ ܐܒܝ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܒܐ ܚܛܝܬ ܠܫܡܝܐ ܘܩܕܡܟ ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܐ ܗܫܐ ܕܐܬܐ ܒܪܟ ܠܡܬܩܪܝ ܥܒܕ ܐܝܟ ܚܕ ܡܢ ܓܝܪܝ ܐܒܝܟ ܘܩܡ ܐܙܠ ܠܘܬ ܐܒܘܗܝ ܘܟܕ ܗܘ ܥܕܠ ܪܚܩ ܚܙܐ ܐܒܘܗܝ ܘܐܬܪܚܡ ܥܠ ܘܪܝܩ ܐܙܠ ܘܢܦܠ ܥܠ ܟܪܟܡ ܕܒܪܗ ܘܢܫܩ ܠܗ 20 ܘܐܡܪ ܠܗ ܒܪܗ ܐܒܐ ܚܛܝܬ ܠܫܡܝܐ ܘܩܕܡܟ ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܐ ܗܫܐ ܕܐܬܐ ܒܪܟ ܠܡܬܩܪܝ ܒܪ ܐܡܪ ܠܥܒܕܘܗܝ ܐܝܬܘ ܠܟܘܣܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܘܠܒܫܘ ܠܗ ܘܬܒܘ ܒܝܕܗ ܥܕܝܬܐ ܘܢܥܠܐ ܠܪܓܠܘܗܝ ܘܐܝܬܘ ܥܓܠܐ ܕܡܪܝܐ ܘܩܛܠܘ ܘܢܐܟܠ ܘܢܬܥܢܓ ܠܡܐ ܕܗܢܐ ܒܪܝ ܡܝܬ ܗܘܐ ܘܚܝ ܗܘ ܐܒܕ ܘܐܫܬܟܚ ܘܫܪܝ ܠܡܗܘ ܠܡܗܘܐ ܘܟܕ ܗܘ ܒܪܗ ܪܒܐ ܒܚܩܠܐ ܘܐܬܐ ܘܩܪܒ ܠܒܝܬܐ ܫܡܥ ܩܠ ܙܡܪܐ ܘܟܘܪܣܐ ܘܩܪܐ ܚܕ ܡܢ ܥܠܡܝܐ ܘܫܐܠ ܡܢܘ ܗܠܝܢ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗ ܐܚܘܟ ܐܬܐ ܘܩܛܠ ܐܒܘܟ ܥܓܠܐ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܗ ܐܬܐ ܗ ܐܬ ܠܗ ܒܪܗ ܘܬܪܥܡ ܐܒܘܗܝ ܘܢܦܩ ܠܡܥܒܕ ܠܗ ܘܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܐܒܘܗܝ ܗܐ ܟܡ ܫܢܝܢ ܐܦܠܚ ܐܢܐ ܠܟ ܘܠܥܠ ܦܩܕܢܟ ܠܐ ܥܒܪܬ ܘܠܝ ܠܐ ܝܗܒܬ ܓܕܝ ܕܥܡ ܚܒܪܝ ܐܒܕ ܐܢܐ ܗܫܐ ܕܐܬܐ ܒܪܟ ܗܢܐ ܕܐܟܠ ܠܚܡܟ ܥܡ ܙܢܝܢ ܩܛܠܬ ܠܗ ܥܓܠܐ ܕܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܗ ܒܪܝ ܐܢܬ ܥܡܝ ܫܪܝܪ ܘܟܠ ܕܝ ܠܝ ܗܘ ܠܟ ܗܘ ܐܒܕ ܘܚܕܝ ܠܡܗܘ ܠܡܗܘܐ ܕܐܚܝܟ ܗܢܐ ܡܝܬ ܗܘܐ ܘܚܝ ܗܘ ܐܒܕ ܘܐܫܬܟܚ ܘܫܪܝ ܠܡܗܘ ܠܡܗܘܐ

17 In se autem reversus dixit: Quanti mercennarii patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereo. 18 Surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi: Pater, peccavi in cælum et coram te, 19 Et jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercennariis tuis. 20 Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius, et misericordia motus est et accurrens cecidit supra collum ejus et osculatus est eum. 21 Dixitque ei filius: Pater, peccavi in cælum et coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus. 22 Dixit autem pater ad servos suos: Cito proferte stolam primam et induite illum, et date anulum in manum ejus et calciamenta in pedes, 23 Et adducite vitulum saginatum et occidite, et manducemus et epulemur, 24 Quia hic filius meus mortuus erat et revixit, perierat et inventus est. Et cœperunt epulari. 25 Erat autem filius ejus senior in agro: et cum veniret et appropinquaret domui, audivit symphoniam et chorum, 26 Et vocavit unum de servis et interrogavit quæ hæc essent. 27 Isque dixit illi: Frater tuus venit, et occidit pater tuus vitulum saginatum, quia salvum illum recepit. 28 Indignatus est autem et nolebat introire. Pater ergo illius egressus cœpit rogare illum.

Digitized by Google

29 Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρί· Ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· 30 Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν σιτευτὸν μόσχον. 31 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν· 32 Εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.

ΚΕΦ. ις.

1 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. 2 Καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· Τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. 3 Εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· Τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. 4 Ἔγνων τί ποιήσω, ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. 5 Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· Πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;

ܟܬܒ ܡܪܝ ܠܘܩܐ ܦ ܘ ܫܬܬ

29 ܘܐܡܪ ܠܐܒܘܗܝ ܗܐ ܟܡܐ ܫܢܝܢ ܐܦܠܚ ܠܟ ܘܠܐ ܒܙܒܢ ܚܕ ܦܩܕܬ ܠܝ ܓܕܝ ܕܥܡ ܚܒܪܝ ܐܬܦܪܩ ܐܢܐ ܘܠܐ ܗܝ ܕܝܢ ܒܪܟ ܗܢܐ ܕܐܟܠ ܢܟܣܘܗܝ ܥܡ ܙܢܝܢ ܐܬܐ ܩܛܠܬ ܠܗ ܠܬܘܪܐ ܕܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܒܪܝ ܐܢܬ ܟܠ ܙܒܢ ܥܡܝ ܐܢܬ ܘܟܠ ܕܝ ܠܝ ܠܟ ܗܘ ܕܢܬܦܪܩ ܘܢܚܕܐ ܗܘ ܕܐܒܕ ܗܘ ܘܐܫܬܟܚ ܗܘ

ܟܦ ܘ ܫܬܬ

1 ܘܐܡܪ ܐܦ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܝܬ ܗܘ ܒܪܢܫܐ ܥܬܝܪܐ ܕܗܘܐ ܠܗ ܒܝܬ ܓܒܐ ܘܗܢܐ ܐܬܬܐ ܠܗ ܕܐܬܒܙܒ ܠܩܕܡܘܗܝ ܕܗܘ ܡܦܫܪ ܠܗ ܕܡܒܕܪ ܢܟܣܘܗܝ ܗܘ ܘܩܪܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܐ ܗܢܐ ܫܡܥ ܥܠܝܟ ܗܒ ܚܫܒܢ ܕܝܢ ܕܥܠ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܡܗܘܐ ܓܒܐ ܕܝ ܐܢܬ

6 Ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. 7 Ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· Σὺ δὲ πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· Ἑκατὸν κόρους σίτου. Λέγει αὐτῷ· Δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. 8 Καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσίν. 9 Καὶ ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. 10 Ὁ πιστὸς ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. 11 Εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12 Καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς δώσει ὑμῖν; 13 Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 14 Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.

6 ܐܡܪ ܠܗ ܡܐܐ ܒܬ ܡܐܐ ܡܫܚܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܣܒ ܟܬܒܟ ܘܬܒ ܡܗܪ ܘܟܬܘ ܚܡܫܝܢ ܘܐܡܪ ܠܐܚܪܢ ܐܦ ܐܢܬ ܟܡ ܚܝܒ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܗ ܡܐܐ ܟܪ ܚܛܐ ܣܒ ܟܬܒܟ ܘܟܬܘ ܫܡܢܝܢ ܘܫܒܚ ܡܪܝܐ ܠܒܥܠ ܗܘܬܐ ܕܥܒܕ ܣܟܠܬܢܘܬ ܡܛܠ ܕܒܢܝ ܗܢܐ ܥܠܡܐ ܣܟܠܢܝܢ ܡܢ ܒܢܝ ܢܘܗܪܐ ܒܕܪܟܗ ܕܐܢܘܢ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܥܒܕܘ ܠܟܘܢ ܚܒܪܐ ܡܢ ܡܡܘܢܐ ܕܥܘܠܬܐ ܕܟܕ ܬܬܪܟܘ ܢܩܒܠܘܢ ܠܟܘܢ ܠܡܫܟܢܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܠܐ ܣܘܦ ܡܢ ܙܥܘܪ ܗܘ ܒܙܥܘܪ ܘܡܢ ܣܓܝ ܗܘ ܒܣܓܝ ܐܦ ܒܡܢ ܕܥܘܠ ܗܘ ܒܥܘܠ ܗܘ ܐܢ ܠܐ ܒܡܡܘܢܐ ܕܥܘܠܬܐ ܗܘܝܬܘ ܣܗܕܐ ܠܡܗܝܡܢ ܠܟܘܢ ܒܡܫܪܪܐ ܡܢ ܕܠܟܘܢ ܗܘ ܠܐ ܗܘܝܬܘ ܡܗܝܡܢܝܢ ܠܡܐ ܕܠܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܕܠܐ ܠܐ ܡܫܬܥܒܕ ܠܬܪܝܢ ܡܪܝܐ ܐܡܪ ܠܐ ܢܣܢܐ ܠܚܕ ܘܢܪܚܡ ܠܚܕ ܐܘ ܢܬܩܛܦ ܠܚܕ ܘܢܒܙܐ ܠܚܕ ܠܐ ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܠܐܠܗܐ ܘܠܡܡܘܢܐ ܫܡܥܘ ܗܠܝܢ ܟܠܗ ܦܪܝܫܐ ܕܗܘܘ ܦܝܣܐ ܘܐܦ ܗܢܘܢ ܫܡܥܘ ܘܗܘܘ ܡܣܚܩܝܢ ܒܗ

6 At ille dixit: Centum cados olei. Dixitque illi: Accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta. 7 Deinde alio dixit: Tu vero quantum debes? Qui ait: Centum choros tritici. Ait illi: Accipe litteras tuas et scribe octoginta. 8 Et laudavit dominus vilicum iniquitatis, quia prudenter fecisset: quia filii hujus sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. 9 Et ego vobis dico: Facite vobis amicos de mamona iniquitatis, ut cum defeceritis recipiant vos in æterna tabernacula. 10 Qui fidelis est in minimo, et in majori fidelis est, et qui in modico iniquus est, et in majori iniquus est. 11 Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis, quod verum est quis credit vobis? 12 Et si in alieno fideles non fuistis, quod vestrum est quis dabit vobis? 13 Nemo servus potest duobus dominis servire: aut enim unum odiet et alterum diliget, aut uni adherebit et alterum contemnet: non potestis Deo servire et mamonæ. 14 Audiebant autem omnia hæc Pharisæi, qui erant avari, et deridebant illum.

Digitized by Google

15 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 16 Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. 17 Εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. 18 Πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. 19 Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. 20 Πτωχὸς δέ τις ὀνόματι Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκωμένος 21 Καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. 22 Ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. 23 Καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. 24 Καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν· Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.

15 ܗܫܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܡܙܕܩܝܢ ܢܦܫܬܟܘܢ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܝܕܥ ܠܒܒܟܘܢ ܕܡܐ ܕܪܡ ܒܥܝܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܪܓܣ ܗܘ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ׃ 16 ܢܡܘܣܐ ܘܢܒܝܐ ܥܕ ܝܘܚܢܢ ܡܢ ܗܢܘ ܙܒܢܐ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܬܒܫܪ ܘܟܠ ܕܡܬܐ ܠܬܬܐ ܒܟܦܐ ׃ 17 ܐܫܟܚ ܗܘ ܠܫܡܝܐ ܘܠܐܪܥܐ ܕܢܥܒܪܘܢ ܡܢ ܕܬܬܪܩ ܚܕ ܩܪܢܐ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ׃ 18 ܟܠ ܕܫܕܪ ܐܢܬܬܗ ܘܢܣܒ ܐܚܪܬܐ ܙܢܐ ܘܟܠ ܕܫܒܩ ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܒܥܠܗ ܘܢܣܒ ܙܢܐ ׃ 19 ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܗܘܐ ܥܬܝܪ ܘܠܒܫ ܐܪܓܘܢ ܘܣܝܣ ܘܥܒܕ ܒܟܠ ܝܘܡ ܒܫܦܪ ׃ 20 ܘܣܟܝܢ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܬ ܠܥܠܙܪ ܗܘ ܕܗܘܐ ܡܫܟܒ ܠܬܪܥ ܒܝܬ ܥܬܝܪܐ ܡܠܐ ܩܪܚܐ ׃ 21 ܘܒܥܐ ܗܘ ܕܢܬܣܒܥ ܡܢ ܦܬܝܬܐ ܕܢܦܠܘܢ ܡܢ ܦܬ ܥܬܝܪܐ ܐܦ ܟܠܒܐ ܐܬܘ ܘܠܚܫܘ ܩܪܚܘܗܝ ׃ 22 ܗܘܐ ܕܡܝܬ ܣܟܝܢܐ ܘܐܬܝܠܘ ܡܠܐܟܐ ܠܥܠ ܠܚܘܪ ܐܒܪܗܡ ܘܡܝܬ ܐܦ ܥܬܝܪܐ ܘܐܬܩܒܪ ׃ 23 ܘܒܫܐܘܠ ܥܝܢܘܗܝ ܟܕ ܗܘܐ ܒܥܝܢ ܒܥܠܬ ܚܫܐ ܚܙܐ ܐܒܪܗܡ ܡܢ ܪܚܩ ܘܠܥܙܪ ܒܚܘܪ ܐܒܪܗܡ ׃ 24 ܘܗܘ ܩܠ ܩܪܐ ܘܐܡܪ ܐܒ ܐܒܪܗܡ ܪܚܡ ܥܠܝ ܘܫܕܪ ܠܥܙܪ ܕܢܛܒܘ ܣܦ ܐܨܒܥܗ ܒܡܝܐ ܘܢܪܘܚ ܠܠܫܢܝ ܡܛܠ ܕܡܬܥܟܪ ܐܢܐ ܒܗܕܐ ܠܗܒܬܐ ׃

15 Et ait illis: Vos estis qui justificatis vos coram hominibus, Deus autem novit corda vestra: quia quod hominibus altum est abominatio est ante Deum. 16 Lex et prophetæ usque ad Johannen: ex eo regnum Dei evangelizatur et omnis in illud vim facit. 17 Facilius est autem cælum et terram præterire quam de lege unum apicem cadere. 18 Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram mœchatur, et qui dimissam a viro ducit mœchatur. 19 Homo quidam erat dives, et induebatur purpura et bysso, et epulabatur cotidie splendide: 20 Et erat quidam mendicus nomine Lazarus, qui jacebat ad januam ejus ulceribus plenus, 21 Cupiens saturari de micis quæ cadebant de mensa divitis; sed et canes veniebant et lingebant ulcera ejus. 22 Factum est autem ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahæ: mortuus est autem et dives et sepultus est in inferno. 23 Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, videbat Abraham a longe et Lazarum in sinum ejus, 24 Et ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei et mitte Lazarum ut intinguat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma.

Digitized by Google

25 Εἶπεν δὲ Ἀβραάμ· Τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. 26 Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. 27 Εἶπεν δέ· Ἐρωτῶ οὖν σε, πάτερ, ἵνα πέμψῃς αὐτὸν οἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου· 28 Ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. 29 Λέγει δὲ αὐτῷ Ἀβραάμ· Ἔχουσι Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. 30 Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν. 31 Εἶπεν δὲ αὐτῷ· Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ πεισθήσονται.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ΕΙΠΕΝ δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· Ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, οὐαὶ δὲ δι' οὗ ἔρχεται· 2 Λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν τούτων ἕνα. 3 Προσέχετε ἑαυτοῖς. Ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ, ἄφες αὐτῷ. 4 Καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρός σε λέγων· Μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.

25 ܐܡܪ ܠܗ ܐܒܪܗܡ ܒܪܝ ܗܘ ܕܐܬ ܕܟܪ ❖ 25
ܛܒܬܟ ܒܚܝܝܟ ܘܠܥܠܙܪ ܒܝܫܬ ❖ ܗܫܐ ܗܢ
ܐܬܬܢܚܡ ❖ ܐܢܬ ܐܬ ܟܐܒ ❖ 26 ܘܒܟܠ ❖
ܗܠܝܢ ❖ ܒܝܢܬܢ ❖ ܘܒܝܢܟܘܢ ❖ ܬܗܘܡ ❖
ܪܒ ❖ ܐܬܬܩܢ ❖ ܕܠܐ ❖ ܗܢ ❖ ❖ ❖ ❖
ܕܨܒܝܢ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܠܡܥܒܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܠܗܠܝܢ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܠܡܥܒܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܠܗܟܐ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 27
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܕܬܫܕܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 28
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܕܢܣܗܕ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 29
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 30
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 31
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

❖ ܦ̈ ❖ ܦܨܩܐ

1 ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 2
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 3
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ 4
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖
ܐܡܪ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖ ❖

25 Et dixit illi Abraham: Filii, recordare quia recepisti bona in vita tua et Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. 26 Et in his omnibus inter vos et nos chaos magnum firmatum est, ut hi qui volunt hinc transire ad vos non possint, neque inde huc transmeare. 27 Et ait: Rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domum patris mei, 28 Habeo enim quinque fratres, ut testetur illis ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum. 29 Et ait illi Abraham: Habent Mosen et prophetas, audiant illos. 30 At ille dixit: Non pater Abraham, sed si quis ex mortuis ierit ad eos, pœnitentiam agent. 31 Ait autem illi: Si Mosen et prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis surrexerit credent.

CAPUT XVII.

1 Et ad discipulos suos ait: Impossibile est ut non veniant scandala, væ autem illi per quem veniunt: 2 Utilius est illi si lapis molaris inponatur circa collum ejus et proiciatur in mare, quam ut scandalizet unum de pusillis istis. 3 Attendite vobis. Si peccaverit frater tuus, increpa illum, et si pœnitentiam egerit, dimitte ille: 4 Et si septies in die peccaverit in te et septies in die conversus fuerit ad te dicens: Pœnitet me, dimitte illi.

Digitized by Google

5 Καὶ εἶπαν οἱ ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ· Πρόσθες ἡμῖν πίστιν. 6 Εἶπεν δὲ ὁ Κύριος· Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· Ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. 7 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ αὐτῷ· Εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε; 8 Ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· Ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; 9 Μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ [ἐκείνῳ], ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; [Οὐ δοκῶ.] 10 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίας καὶ Γαλιλαίας. 12 Καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην ὑπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν πόρρωθεν, 13 Καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. 14 Καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς· Πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. 15 Εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν,

5 ܘܐܡܪܘ ܫܠܝܚܐ ܠܡܪܢ ܐܘܣܦ ܠܢ ܗܝܡܢܘܬܐ . 6 ܐܡܪ ܗܘ ܡܪܢ . ܐܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܟ ܙܪܥ ܚܪܕܠܐ : ܐܡܪܬܘܢ ܠܗܕܐ ܬܢܐ ܐܬܩܠܥ ܘܐܬܬܪܥ ܒܝܡܐ : ܘܫܡܥ ܠܟܘܢ . 7 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܥܒܕ ܚܪܬ ܐܘ ܪܥܝ ܕܒܥܐ ܠܗ ܟܕ ܥܠ ܡܢ ܕܐܬܐ ܡܢ ܒܝܪܐ ܐܡܪ ܠܗ ܬܘ ܣܠܩ ܘܬܬܒ . 8 ܠܐ ܐܡܪ ܠܗ ܟܕ . ܐܠܐ ܐܡܪ ܠܗ ܬܘ ܣܝܡ ܠܝ ܡܢܬ ܐܣܬܘܪ ܘܐܬܙܪ ܘܫܡܫ ܠܝ ܥܕ ܕܐܟܠ ܘܐܫܬܐ ܘܐܚܪ ܗܟܢܐ ܐܟܘܠ ܘܬܫܬܐ ܐܢܬ . 9 ܗܠ ܡܬܕܐ ܠܗ ܠܗܘ ܥܒܕܐ ܕܥܒܕ ܠܗ ܟܕ ܐܡܪ ܠܗ ; ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ . 10 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܟܕ ܬܥܒܕܘܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܬܦܩܕ ܠܟܘܢ ܬܐܡܪܘܢ ܕܥܒܕܐ ܒܛܠܐ ܐܢܚܢ ܕܡܐ ܕܚܝܒ ܗܘܝܢ ܠܡܥܒܕ ܥܒܕܢܢ . 11 ܘܗܘܐ ܟܕ ܗܘ ܐܙܠ ܠܝܪܘܫܠܡ ܗܘ ܥܒܪ ܒܓܘ ܫܡܪܝܐ ܘܓܠܝܠܐ . 12 ܘܟܕ ܥܠ ܠܟܦܪ ܚܕ ܐܬܪܥܝܘ ܠܗ ܥܣܪܐ ܓܒܪܐ ܡܓܪܢܐ ܕܩܡܘ ܪܚܩ ܡܢ ܪܚܩ . 13 ܘܢܨܒܘ ܩܠܗܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܝܫܘܥ ܡܪܝ ܪܚܡ ܥܠܝܢ . 14 ܘܟܕ ܚܙܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܙܠܘ ܐܬܪܝܘ ܢܦܫܟܘܢ ܠܟܗܢܐ . ܘܗܘܐ ܟܕ ܗܘ ܐܙܠ ܐܬܕܟܝ . 15 ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܟܕ ܚܙܐ ܕܐܬܐܣܝ ܗܦܟ ܘܗܘܐ ܡܫܒܚ ܠܐܠܗܐ ܒܩܠ ܪܡ .

5 Et dixerunt apostoli Domino: Adauge nobis fidem. 6 Dixit autem Dominus: Si haberetis fidem sicut granum sinapis, diceretis huic arbori moro: Eradicare et transplantare in mare, et obœdiret vobis. 7 Quis autem vestrum habens servum arantem aut pascentem, qui regresso de agro dicet illi: Statim transi recumbe? 8 Et non dicet ei: Para quod cenem, et præcinge te et ministra mihi donec manducem et bibam, et post hæc tu manducabis et bibes? 9 Numquid gratiam habet servo illi, quia fecit quæ sibi imperaverat? 10 Non puto. Sic et vos, cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite: Servi inutiles sumus: quod debuimus facere fecimus. 11 Et factum est dum iret in Hierusalem, transiebat per mediam Samariam et Galilæam. 12 Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi, qui steterunt a longe, 13 Et levaverunt vocem dicentes: Jesu præceptor, miserere nostri. 14 Quos ut vidit, dixit: Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factum est dum irent, mundati sunt, 15 Unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans Deum.

Digitized by Google

16 Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρίτης. 17 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ ἐννέα ποῦ; 18 Οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; 19 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν· Οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως, 21 Οὐδὲ ἐροῦσιν· Ἰδοὺ ὧδε ἢ [ἰδοὺ] ἐκεῖ· ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν. 22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· Ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὄψεσθε. 23 Καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· Ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ διώξητε. 24 Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. 25 Πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. 26 Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· 27 Ἦσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας.

16 وَنَفَلَ كَلَّ إِفْدَامِ صَمْدِ رِجْلَيْهِ 16
مُدَّيْنَ عَلَيْهِ . وَهُوَ كَانَ سَامِرِيًّا . 17 وَجَاوَبَ يَسُوعُ 17
وَقَالَ لَهُمْ . أَلَيْسَ عَشَرَةٌ طَهَرُوا ؟ وَالتِّسْعَةُ أَيْنَ هُمْ ؟
18 أَلَمْ يُوجَدْ مَنْ يَرْجِعُ وَيُعْطِي مَجْدًا لِلَّهِ إِلَّا هٰذَا 18
الْغَرِيبُ الْجِنْسِ ؟ 19 ثُمَّ قَالَ لَهُ . قُمْ وَامْضِ . إِيمَانُكَ 19
قَدْ خَلَّصَكَ . 20 وَسُئِلَ مِنَ الْفَرِّيسِيِّينَ مَتَى يَأْتِي 20
مَلَكُوتُ اللهِ ، فَأَجَابَهُمْ وَقَالَ : لَا يَأْتِي مَلَكُوتُ اللهِ
بِمُرَاقَبَةٍ ، 21 وَلَا يَقُولُونَ . هُوَذَا هُنَا أَوْ هُنَاكَ ، لِأَنَّ
هُوَذَا مَلَكُوتُ اللهِ دَاخِلَكُمْ . 22 وَقَالَ لِلتَّلَامِيذِ . 21 22
سَتَأْتِي أَيَّامٌ تَشْتَهُونَ فِيهَا أَنْ تَرَوْا يَوْمًا وَاحِدًا مِنْ
أَيَّامِ ابْنِ الْإِنْسَانِ وَلَا تَرَوْنَ . 23 وَيَقُولُونَ لَكُمْ . 23
هُوَذَا هُنَا أَوْ هُنَاكَ . لَا تَذْهَبُوا وَلَا تَتْبَعُوا ،
24 لِأَنَّهُ كَمَا يَضِيءُ الْبَرْقُ الَّذِي مِنْ تَحْتِ السَّمَاءِ 24
إِلَى تَحْتِ السَّمَاءِ يُضِيءُ ، هٰكَذَا يَكُونُ ابْنُ الْإِنْسَانِ
فِي يَوْمِهِ . 25 وَلٰكِنْ يَنْبَغِي أَوَّلًا أَنْ يَتَأَلَّمَ كَثِيرًا 25
وَيُرْفَضَ مِنْ هٰذَا الْجِيلِ . 26 وَكَمَا كَانَ فِي أَيَّامِ نُوحٍ 26
هٰكَذَا يَكُونُ أَيْضًا فِي أَيَّامِ ابْنِ الْإِنْسَانِ . 27 كَانُوا 27
يَأْكُلُونَ وَيَشْرَبُونَ ، يَتَزَوَّجُونَ وَيُزَوِّجُونَ ، إِلَى
الْيَوْمِ الَّذِي دَخَلَ فِيهِ نُوحٌ الْفُلْكَ ، وَجَاءَ الطُّوفَانُ
وَأَهْلَكَ الْجَمِيعَ .

16 Et cecidit in faciem ante pedes ejus gratias agens : et hic erat Samaritanus. 17 Respondens autem Jesus dixit: Nonne decem mundati sunt? et novem ubi sunt? 18 Non est inventus qui rediret et daret gloriam Deo nisi hic alienigena? 19 Et ait illi: Surge vade, quia fides tua te salvum fecit. 20 Interrogatus autem a Pharisæis quando venit regnum Dei, respondit eis et dixit: Non venit regnum Dei cum observatione, 21 Neque dicent: Ecce hic, aut ecce illic: ecce enim regnum Dei intra vos est. 22 Et ait ad discipulos: Venient dies quando desideretis videre unum diem Filii hominis, et non videbitis. 23 Et dicent vobis: Ecce hic, ecce illic: nolite ire, neque sectemini. 24 Nam sicut fulgor coruscans de sub cælo in ea quæ sub cælo sunt fulget, ita erit Filius hominis in die sua. 25 Primum autem oportet illum multa pati et reprobari a generatione hac. 26 Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit et in diebus Filii hominis: 27 Edebant et bibebant, uxores ducebant et dabantur ad nuptias, usque in diem qua intravit Noe in arcam, et venit diluvium et perdidit omnes.

Digitized by Google

28 Ὁμοίως καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον, ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν· 29 ἧι δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξεν πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. 30 Κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. 31 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω. 32 Μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ. 33 Ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσει, ζωογονήσει αὐτήν. 34 Λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, εἷς παραλημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· 35 Ἔσονται δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἡ μία παραλημφθήσεται, ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. [36 Δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.] 37 Καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· Ποῦ, Κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.

ΚΕΦ. ιή'.

1 Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐνκακεῖν, 2 Λέγων· Κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος.

28 ܗܟܢܐ ܕܗܘܐ ܒܝܘܡܝ ܠܘܛ ܐܟܠܝܢ ܘܫܬܝܢ ܙܒܢܝܢ ܘܙܪܥܝܢ ܘܒܢܝܢ ׃ 29 ܒܝܘܡܐ ܕܢܦܩ ܠܘܛ ܡܢ ܣܕܘܡ ܡܛܪ ܢܘܪܐ ܘܟܒܪܝܬܐ ׃ 30 ܟܠܗܝܢ ܡܒܕܪ ܐܝܟ ܗܢܐ ܢܗܘܐ ܒܝܘܡ ܓܠܝܬܗ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ׃ 31 ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܕܡܢ ܕܗܘ ܒܓܓܐ ܘܢܟܣܘܗܝ ܒܒܝܬܐ ܠܐ ܢܚܬ ܠܡܣܒܗܝܢ ܐܢܘܢ ܘܕܡܢ ܕܒܚܩܠ ܗܟܢܐ ܠܐ ܢܦܢܐ ׃ 32 ܐܬܘ ܕܟܪܝܢ ܐܢܬܬܗ ܕܠܘܛ ׃ 33 ܡܢ ܕܒܥܐ ܢܛܪ ܢܦܫܗ ܢܐܒܕ ܐܝܬܝܗ ܘܡܢ ܕܢܐܒܕ ܢܚܝܐ ܐܝܬܝܗ ׃ 34 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܗܝ ܠܠܝܐ ܬܪܝܢ ܢܗܘܘܢ ܥܠ ܡܛܠܬܐ ܚܕܐ ܚܕ ܢܬܩܒܠ ܘܚܕ ܢܫܬܒܩ ׃ 35 ܬܪܝܢ ܢܗܘܘܢ ܛܚܢܝܢ ܒܟܘܝܐ ܚܕܐ ܢܬܩܒܠ ܘܚܪܬܐ ܢܫܬܒܩ ׃ 36 ܬܪܝܢ ܒܚܩܠ ܚܕ ܢܬܩܒܠ ܘܚܪ ܢܫܬܒܩ ׃ 37 ܥܢܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܟܐ ܡܪܝ ׃ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܟܐ ܕܗܘ ܦܓܪܐ ܬܡܢ ܢܬܟܢܫܘܢ ܢܫܪܐ ׃

ܟܦ. ܡ.

1 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܬܠܐ ܒܗ ܕܣܓܝ ܠܗܘ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܕܨܠܘ ܒܟܠ ܥܕܢ ܘܠܐ ܢܬܟܫܠܘ ׃ 2 ܐܡܪ ܕܕܝܢܐ ܚܕ ܗܘܐ ܒܚܕ ܡܕܝܢܬܐ ܕܠܐ ܕܚܠ ܠܐܠܗܐ ܘܠܐ ܗܘ ܡܣܬܟܠ ܒܐܢܫܐ ׃

28 Similiter sicut factum est in diebus Loth: edebant et bibebant, emebant et vendebant, plantabant et ædificabant: 29 Qua die autem exiit Loth a Sodomis pluit ignem et sulphur de cælo et omnes perdidit. 30 Secundum hæc erit qua die Filius hominis revelabitur. 31 In illa hora qui fuerit in tecto et vasa ejus in domo, ne descendat tollere illa, et qui in agro similiter non redeat retro. 32 Memores estote uxoris Loth. 33 Quicumque quæsierit animam suam salvam facere, perdet illam, et quicumque perdiderit illam, vivificabit eam. 34 Dico vobis, illa nocte erunt duo in lecto uno, unus assumetur et alter relinquetur: 35 Duæ erunt molentes in unum, una assumetur et altera relinquetur: 36 Duo in agro, unus assumetur et alter relinquetur. 37 Respondentes dicunt illi: Ubi, Domine? Qui dixit eis: Ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur aquilæ.

CAPUT XVIII.

1 Dicebat autem et parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare et non deficere, 2 Dicens: Judex quidam erat in quadam civitate, qui Deum non timebat et hominem non reverebatur.

Digitized by Google

3 Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. 4 Καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, 5 Διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. 6 Εἶπεν δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· 7 Ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακροθυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; 8 Λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. Πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς; 9 Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. 10 Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. 11 Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς [πρὸς ἑαυτὸν] ταῦτα προσηύχετο· Ὁ θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· 12 Νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατεύω πάντα ὅσα κτῶμαι. 13 Ὁ δὲ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτεν τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· Ὁ θεός. ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

3 ܐܝܬ ܐܪܡܠܬܐ ܚܕ ܒܗ̇ ܒܡ̈ܕܝܢܬܐ ܗܝ̈ ܘܐܬܬ ܠܘܬܗ ܡܬܒ̈ܥܐ ܘܐܡ̈ܪܐ ܕܐܬܒ̈ܥ ܠܝ ܡܢ ܕܒ̈ܥܠ ܕܝܢܝ. 4 ܘܠܐ ܨܒ̈ܐ ܠܙܒ̈ܢ ܣܓ̈ܝ. ܒܬܪ ܗ̈ܠܝܢ ܐܡ̈ܪ ܒܠܒܗ ܐܦ ܕܠܐ ܐܢܐ ܕܚܠ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܒܢܫܐ ܐܢܐ ܗܐ ܕܐܬܪ̈ܥ. 5 ܒܪ ܕܛܪ̈ܚܢܐ ܗ̈ܠܝܢ ܐܪܡܠܬܐ ܠܝ ܐܬܒ̈ܥ ܕܝܢܗ̇ ܕܠܐ ܒܣܘܦ ܬ̈ܐ ܘܬ̈ܗܪ ܠܝ. 6 ܐܡ̈ܪ ܠܗ̇ ܡܪܝܐ ܫܡ̈ܥܘ ܡܐ ܕܐܡ̈ܪ ܕܝܢܝܐ ܕܥܘܠܬܐ. 7 ܘܐܠܗܐ ܠܐ ܥܒ̈ܕ ܕܝܢ ܠܒܚ̈ܝܪ̈ܘܗܝ ܕܨ̈ܥܝܢ ܠܗ̇ ܝܘ̈ܡܡܐ ܘܠ̈ܠܝܐ ܘܒܗ̇ ܐܦ ܐܪܟ ܐܢܐ ܠܗ̇ ܠܡ̈ܢ. 8 ܐ̈ܡܪ ܐܢܐ ܠܟ̈ܘܢ ܕܥܒ̈ܕ ܕܝܢ ܒܚ̈ܝܪ̈ܘܗܝ ܒܥܓ̈ܠܐ. ܒܪ ܕܒ̈ܪ ܐܢܫܐ ܐܬ̈ܐ ܗܠ ܫܟ̈ܚ ܗܝ ܗܝ̈ ܕܗ̇ܝܡܢܘܬܐ ܒܐܪ̈ܥܐ. 9 ܐ̈ܡܪ ܐܦ ܠܐ̈ܢܫ̈ܐ ܕܒ̈ܛܚܝܢ ܒܢ̈ܦܫ̈ܗ̇ܘܢ ܕܙ̈ܕ̈ܩܝܢ ܐ̈ܢܢ ܘܡ̈ܣܟ̈ܠܝܢ ܠ̈ܫܪ̈ܐ ܗ̈ܠܝܢ ܡ̈ܬ̈ܠܐ ܗ̈ܕܐ. 10 ܬ̈ܪܝܢ ܒ̈ܢ̈ܐ ܣܠ̈ܩܘ ܠܗ̈ܝܟܠܐ ܕܢ̈ܨܠܘܢ ܚܕ ܦ̈ܪ̈ܝܫܝ ܘܚܕ ܓܒ̈ܝܐ ܟ̈ܘܣ. 11 ܦ̈ܪ̈ܝܫܝ ܩ̈ܐܡ ܠܘܬ ܢ̈ܦܫ̈ܗ̇ ܗ̈ܕܐ ܨ̈ܠܝ ܐ̈ܡܪ ܐܠܗܝ ܐ̈ܘܕܝ ܠܟ ܕܠܐ ܐ̈ܢܐ ܐ̈ܝܟ ܫ̈ܪ̈ܐ ܓ̈ܙ̈ܠܢ̈ܐ ܥ̈ܘ̈ܠ̈ܨ̈ܢ̈ܐ ܙ̈ܢ̈ܐ ܐ̈ܘ ܐ̈ܦ ܐ̈ܝܟ ܗ̈ܢ ܓܒ̈ܝܐ ܟ̈ܘܣ. 12 ܬ̈ܪ̈ܬ̈ܥ ܒ̈ܫ̈ܒ̈ܬ̈ܐ ܒ̈ܫ̈ܒ̈ܐ ܥ̈ܒ̈ܕ̈ ܐ̈ܦ ܥ̈ܫ̈ܪ̈ܐ ܟ̈ܠ ܕ̈ܡ̈ܐ ܕ̈ܩ̈ܢ̈ܝ. 13 ܓܒ̈ܝܐ ܕ̈ܟ̈ܘܣ ܩ̈ܐܡ ܡ̈ܪ̈ܚܩ ܠܐ ܨ̈ܒ̈ܐ ܐ̈ܦ ܥ̈ܝ̈ܢ̈ܘܗ̇ܝ ܠ̈ܡ̈ܪ̈ܡ̈ܐ ܠ̈ܫ̈ܡ̈ܝܐ ܐ̈ܠ̈ܐ ܡ̈ܩ̈ܛ̈ܝ ܠ̈ܒ̈ܗ̇ ܕ̈ܠ̈ܒ̈ܐ ܐ̈ܡ̈ܪ̈ ܐ̈ܠ̈ܗ̇ ܐ̈ܘ̈ܕ̈ܝ ܠ̈ܝ ܓ̈ܒ̈ܪ̈ܐ ܚ̈ܛ̈ܝ̈ܐ.

3 Vidua autem quædam erat in civitate illa, et veniebat ad eum dicens: Vindica me de adversario meo. 4 Et nolebat per multum tempus. Post hæc autem dixit intra se: Etsi Deum non timeo nec hominem revereor, 5 Tamen quia molesta est mihi hæc vidua, vindicabo illam, ne in novissimo veniens suggillet me. 6 Ait autem Dominus: Audite quid judex iniquitatis dicit: 7 Deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte, et patientiam habebit in illis? 8 Dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. Verum tamen Filius hominis veniens putas inveniet fidem in terra? 9 Dixit autem et ad quosdam qui in se confidebant tamquam justi et aspernabantur ceteros parabolam istam. 10 Duo homines ascenderunt in templum ut orarent, unus Pharisæus et alter publicanus. 11 Pharisæus stans hæc apud se orabat: Deus, gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum, raptores, injusti, adulteri, velut etiam hic publicanus: 12 Jejuno bis in sabbato, decimas do omnium quæ possideo. 13 Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad cælum levare, sed percutiebat pectus suum dicens: Deus, propitius esto mihi peccatori.

Digitized by Google

14 Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. 15 Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. 16 Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· Ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 17 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. 18 Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; 19 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς θεός. 20 Τὰς ἐντολὰς οἶδας· Μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. 21 Ὁ δὲ εἶπεν· Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητος. 22 Ἀκούσας δὲ [ταῦτα] ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. 23 Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. 24 Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς [περίλυπον γενόμενον] εἶπεν· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται·

14 Dico vobis, descendit hic justificatus in domum suam ab illo: quia omnis qui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur. 15 Afferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret: quod cum viderent discipuli, increpabant illos. 16 Jesus autem convocans illos dixit: Sinite pueros venire ad me, et nolite eos vetare: talium est enim regnum Dei. 17 Amen dico vobis, quicumque non acceperit regnum Dei sicut puer, non intrabit in illud. 18 Et interrogavit eum quidam princeps [dicens]: Magister bone, quid faciens vitam æternam possidebo? 19 Dixit autem ei Jesus: Quid me dicis bonum? nemo bonus nisi solus Deus. 20 Mandata nosti, Non occides, Non mœchaberis, Non furtum facies, Non falsum testimonium dices: Honora patrem tuum et matrem. 21 Qui ait Hæc omnia custodivi a juventute mea. 22 Quo audito Jesus ait ei: Adhuc unum tibi deest: omnia quæcumque habes vende et da pauperibus, et habebis thesaurum in cælo, et veni sequere me. 23 His ille auditis contristatus est, quia dives erat valde. 24 Videns autem illum Jesus tristem factum dixit: Quam difficile qui pecunias habent in regnum Dei intrabunt:

Digitized by Google

25 Εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. 26 Εἶπαν δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; 27 Ὁ δὲ εἶπεν· Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν. 28 Εἶπεν δὲ Πέτρος· Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. 29 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ τέκνα εἵνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, 30 ὃς οὐχὶ μὴ ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. 31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· 32 Παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται, 33 Καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. 34 Καὶ αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. 35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἰερειχὼ τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν. 36 Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. 37 Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.

25 ܒܟܝܠܐ ܡܢ ܓܡܠܐ ܒܚܣܪܬܐ ܕܡܚܛܐ ܡܢ ܥܬܝܪܐ ܠܡܥܒܪ ܡܢ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܠܡܥܠ ׃ 26 ܐܡܪܘ ܗܠܝܢ ܕܫܡܥܘ ܘܡܢ ܡܫܟܚ ܢܬܚܐ ׃ 27 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܡܬܬܥܒܕ ܠܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܬܬܥܒܕ ܠܐ ׃ ܡܢ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ׃ 28 ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܗܐ ܚܢܢ ܫܒܩܢ ܟܠ ܡܕܡ ܘܐܬܝܢ ׃ ܒܬܪܟ ׃ 29 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܝܬ ܓܒܪܐ ܕܫܒܩ ܒܝܬܐ ׃ ܐܘ ܐܒܘܗܝ ܐܘ ܐܚܘܗܝ ׃ ܐܘ ܐܢܬܬܗ ܐܘ ܒܢܘܗܝ ׃ ܒܓܢܝܢ ܕܡܠܟܘܬܐ ׃ ܕܐܠܗܐ ׃ 30 ܕܠܐ ܢܣܒ ܣܓܝ ܒܗܕܐ ܙܒܢܐ ׃ ܘܒܥܠܡܐ ׃ ܕܐܬܐ ׃ ܚܝܐ ׃ ܕܠܥܠܡ ׃ 31 ܢܣܒ ܠܬܪܥܣܪ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ׃ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ׃ ܗܐ ܣܠܩܝܢ ܠܝܪܘܫܠܡ ׃ ܘܬܫܠܡ ܟܠ ܡܐ ܕܟܬܝܒ ׃ ܒܢܒܝܐ ׃ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ׃ 32 ܡܣܪ ܗܘ ܠܥܡܡܐ ׃ ܘܢܬܫܚܩ ׃ ܘܢܬܚܛܦ ׃ ܘܢܬܒܨܩ ׃ 33 ܘܢܡܚܘܢ ׃ ܘܩܛܠܘܢ ׃ ܘܒܝܘܡܐ ׃ ܬܠܬܝܐ ׃ ܢܩܘܡ ׃ 34 ܘܗܢܘܢ ׃ ܠܐ ܝܕܥܘ ׃ ܡܢ ܐܠܝܢ ׃ ܘܗܘ ׃ ܡܠܬܐ ׃ ܗܕܐ ׃ ܟܣܝܐ ׃ ܡܢܗܘܢ ׃ ܘܠܐ ׃ ܝܕܥܘ ׃ ܡܐ ׃ ܕܐܡܪ ׃ 35 ܗܘܐ ׃ ܟܕ ׃ ܩܪܒ ׃ ܠܐܪܝܚܘ ׃ ܐܝܬ ׃ ܣܡܐ ׃ ܚܕ ׃ ܝܬܒ ׃ ܠܓܢܒ ׃ ܬܪܥܐ ׃ ܡܨܝ ׃ 36 ׃ ܫܡܥ ׃ ܕܥܒܪ ׃ ܟܢܫܬܐ ׃ ܫܐܠ ׃ ܡܐ ׃ ܗܢܐ ׃ ܗܘܐ ׃ 37 ׃ ܐܡܪܘ ׃ ܠܗ ׃ ܕܝܫܘܥ ׃ ܢܨܪܝܐ ׃ ܥܒܪ ׃

25 Facilius est enim camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum Dei. 26 Et dixerunt qui audiebant: Et quis potest salvus fieri? 27 Ait illis: Quæ inpossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud Deum. 28 Ait autem Petrus: Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te. 29 Qui dixit eis: Amen dico vobis, nemo est qui reliquit domum aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios propter regnum Dei, 30 Et non recipiat multo plura in hoc tempore, et in sæculo venturo vitam æternam. 31 Assumsit autem Jesus duodecim et ait illis: Ecce ascendimus Hierosolymam, et consummabuntur omnia quæ scripta sunt per prophetas de Filio hominis: 32 Tradetur enim gentibus, et inludetur et flagellabitur et conspuetur, 33 Et postquam flagellaverint occident eum, et die tertia resurget. 34 Et ipsi nihil horum intellexerunt, et erat verbum istud absconditum ab eis, et non intellegebant quæ dicebantur. 35 Factum est autem cum appropinquaret Hiericho, cæcus quidam sedebat secus viam mendicans, 36 Et cum audiret turbam prætereuntem, interrogabat quid hoc esset. 37 Dixerunt autem ei quod Jesus Nazarenus transiret.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ιή, ιθ.

38 Καὶ ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 39 Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. 40 Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν. Ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν· 41 Τί σοι θέλεις ποιήσω; Ὁ δὲ εἶπεν· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. 42 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. 43 Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

ΚΕΦ. ιθ.

1 ΚΑΙ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱερειχώ. 2 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ ἦν πλούσιος· 3 Καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. 4 Καὶ προδραμὼν εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι. 5 Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς [εἶδεν αὐτόν, καὶ] εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι, 6 Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. 7 Καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι.

38 ܘܩܥܐ ܐܡܪ ܒܪ ܕܘܝܕ ܥܠ ܝ̈ ܘ̈ ܐ̈ ܕ̈ ܝ̈ ܘ̈ ܐ̈ ܕ̈ ܝ̈ ܘ̈ ܐ̈ ܕ̈

8 Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν Κύριον· Ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά μου τῶν ὑπαρχόντων, Κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. 9 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ· 10 Ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός. 11 Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἰερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. 12 Εἶπεν οὖν· Ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. 13 Καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Πραγματεύσασθε ἐν ᾧ ἔρχομαι. 14 Οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· Οὐ θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τίς τί διεπραγματεύσατο. 16 Παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· Κύριε, ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο μνᾶς. 17 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. 18 Καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· Ἡ μνᾶ σου, Κύριε, ἐποίησεν πέντε μνᾶς. 19 Εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· Καὶ σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων.

8 ܘܩܡ ܙܟܝ ܐܡܪ ܠܡܪܝܐ ܗܐ ܦܠܓ ܢܟܣܝ ܕܡܪܝ ܗܒ ܠܡܣܟܝܢ ܘܐܢ ܡܕܡ ܐܢܫ ܐܓܪ ܠܗ ܐܫܠܡ ܐܪܒܥ ܬܪܥܝܗ ܘ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܗܫܐ ܐܬܬ ܦܘܪܩܢܐ ܠܗܕܐ ܒܝܬܐ ܕܐܦ ܗܘ ܒܪ ܐܒܪܗܡ ܗܘ ܐ ܐܬܐ ܒܪ ܐܢܫܐ ܠܡܒܥܐ ܘ ܠܡܦܪܩ ܠܡܐܒܕ ܘ ܟܕ ܫܡܥܘ ܗܠܝܢ ܐ ܐܡܪ ܡܬܠ ܐܝܟ ܕܩܪܝܒ ܗܘ ܠܘܬ ܝܪܘܫܠܡ ܘ ܡܛܠ ܕܣܒܪܝܢ ܐ ܕܗܫܐ ܡܬܓܠܝ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐ ܗܘ ܐ ܐܡܪ ܗܟܝܠ ܓܒܪܐ ܐܬܝܠܝܕ ܐ ܐܙܠ ܠܐܪܥ ܪܚܩܬܐ ܕܢܣܒ ܠܗ ܡܠܟܘܬܐ ܘ ܢܬܐ ܘ ܩܪܐ ܠܥܣܪܐ ܥܒܕܘܗܝ ܘ ܝܗܒ ܠܗܘܢ ܥܣܪ ܡܢܐ ܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܬܓܪܘ ܒܗ ܥܕ ܕܐܐܬܐ ܘ ܒܥܠ ܡܕܝܢܬܗ ܫܕܪ ܒܬܪܗ ܣܪܝܒ ܘ ܐܡܪ ܠܐ ܨܒܝܢ ܐ ܗܠܝܢ ܕܢܡܠܟ ܥܠܝܢ ܘ ܗܘܐ ܟܕ ܐܬܐ ܘ ܩܒܠ ܡܠܟܘܬܐ ܘ ܐܡܪ ܕܢܬܩܪܘ ܠܗ ܠܥܒܕܐ ܗܠܝܢ ܕܝܗܒ ܠܗܘܢ ܟܣܦܐ ܕܢܕܥ ܡܐ ܕܐܬܓܪ ܟܠ ܚܕ ܘ ܐܬܐ ܩܕܡܝܐ ܘ ܐܡܪ ܡܪܝ ܡܢܬܟ ܥܒܕܬ ܥܣܪ ܡܢܐ ܘ ܐܡܪ ܠܗ ܫܦܝܪ ܥܒܕ ܛܒ ܒܙܥܘܪܐ ܗܝܟ ܕܗܝܡܢ ܐ ܗܘܝ ܫܠܝܛ ܥܠ ܥܣܪ ܡܕܝܢܬܐ ܘ ܐܬܐ ܬܪܝܨ ܘ ܐܡܪ ܡܪܝ ܡܢܬܟ ܥܒܕܬ ܚܡܫ ܡܢܐ ܘ ܐܡܪ ܠܗ ܐܦ ܐܢܬ ܗܘܐ ܥܠ ܚܡܫ ܡܕܝܢܬܐ ܘ

8 Stans autem Zaccheus dixit ad Dominum: Ecce dimidium bonorum meorum, Domine, do pauperibus, et si quid aliquem defraudavi reddo quadruplum. 9 Ait Jesus ad eum quia hodie salus domui huic facta est, eo quod et ipse filius sit Abrahæ: 10 Venit enim Filius hominis quærere et salvare quod perierat. 11 Hæc illis audientibus adiciens dixit parabolam, eo quod esset prope Hierusalem, et quia existimarent quod confestim regnum Dei manifestaretur. 12 Dixit ergo: Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum et reverti. 13 Vocatis autem decem servis suis dedit illis decem mnas, et ait ad illos: Negotiamini dum venio. 14 Cives autem ejus oderant illum, et miserunt legationem post illum dicentes: Nolumus hunc regnare super nos. 15 Et factum est ut rediret accepto regno, et jussit vocari servos quibus dedit pecuniam, ut sciret quantum quisque negotiatus esset. 16 Venit autem primus dicens: Domine, mna tua decem mnas adquisivit. 17 Et ait illi: Euge bone serve, quia in modico fidelis fuisti, eris potestatem habens supra decem civitates. 18 Et alter venit dicens: Domine, mna tua fecit quinque mnas. 19 Et huic ait: Et tu esto supra quinque civitates.

Digitized by Google

20 Καὶ ὁ ἕτερος ἦλθεν λέγων· Κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· 21 Ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. 22 Λέγει αὐτῷ· Ἐκ τοῦ στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. Ἤιδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα, καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; 23 Καὶ διατί οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα. 24 Καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν· Ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. 25 Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Κύριε, ἔχει δέκα μνᾶς. 26 Λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται. 27 Πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου τούτους τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου. 28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν, ἀναβαίνων εἰς Ἰεροσόλυμα. 29 Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν 30 Εἰπών· Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε.

20 ܘܐܬܐ ܐܚܪܢܐ ܘܐܡܪ ܡܪܝ ܗܐ ܡܢܐ ܕܠܟ ܕܐܝܬ ܠܝ ܩܝܡ ܒܣܕܪܐ ܘܐܬ ܕܚܠܬ ܕܐܝܬ ܠܟ

31 Καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· Διατί λύετε; οὕτως ἐρεῖτε [αὐτῷ]· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 32 Ἀπελθοντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς. 33 Λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· Τί λύετε τὸν πῶλον; 34 Οἱ δὲ εἶπαν· Ὅτι ὁ Κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 35 Καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. 36 Πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. 37 Ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον δυνάμεων, 38 Λέγοντες· Εὐλογημένος ὁ [ἐρχόμενος] βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἐν οὐρανῷ εἰρήνη, καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. 39 Καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου. 40 Καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν. 41 Καὶ ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν, λέγων 42 Ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σὺ καίγε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸς εἰρήνην σου· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. 43 Ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σέ, καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν,

31 ܐܢ ܡܢ ܕܫܐܠ ܠܟܘܢ ܠܡܐ ܫܪܝܬܘܢ ܗܟܝܠ ܬܐܡܪܘܢ ܠܗ ܕܡܪܢ ܙܒܢ ܠܗ ܗܘ ܐܬܝܢ ܫܪܝܬܘ ܠܗ ܘܐܙܠܘ ܗܢܘܢ ܕܫܠܝܚܐ ܗܘ ܐܬܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܟܝܠ ܕܩܐܡ ܥܠ ܓܒ ܫܪܝܬܐ ܘ

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, ιθ', κ'.

44 Καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν λίθον ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ' ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. 45 Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας [ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας], 46 Λέγων αὐτοῖς· Γέγραπται· Καὶ ἔσται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. 47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ' ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ· οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, 48 Καὶ οὐχ εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέμετο αὐτοῦ ἀκούων.

ΚΕΦ. κ'.

1 ΚΑΙ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις, 2 Καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν· Εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; 3 Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον, καὶ εἴπατέ μοι· 4 Τὸ βάπτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων; 5 Οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· Ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· Διατί οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ;

ܟܬܒ ❖ ܠܘ ❖ ܟܪ

44 ܘܢܗܒܛܘܢܟ ܘܠܒܢܝܟ ܕܒܟ ܘܠܐ ܢܫܒܩܘ ܒܟ ܐܒܢ ܥܠ ܐܒܢ ܒܗ ܕܠܐ ܝܕܥܬ ܙܒܢ ܦܘܩܕܢܟ ܘܥܠ ܗܝ ܕܥܠܬ ܠܗܝܟܠܐ ܫܕܐ ܠܡܦܩ ܠܢܫ ܕܙܒܢܝܢ ܒܗ 45 ܘܠܗܘ ܕܠܐ ܙܒܢ ܠܡܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܬܝܒ ܗܘ ܕܒܝܬܝ ܒܝܬ ܨܠܘܬܐ ܗܘ ܘܐܢܬܘܢ ܥܒܕܬܘܗܝ ܠܒܝܬ ܥܠܐ ܕܓܢܒܐ 46 ܘܗܘܐ ܡܠܦ ܒܟܠ ܝܘܡ ܒܗܝܟܠܐ ܘܪܒܢܐ ܘܣܦܪܐ ܘܪܫܝ ܥܡܐ ܒܥܘ ܕܢܫܬܘܗܝ 47 ܘܠܐ ܫܟܚܘ ܡܕܡ ܕܢܥܒܕܘܢ ܗܘ ܥܡܐ ܟܠܗ ܐܬܟܢܫ ܠܗ ܠܫܡܥ ܠܗ 48 ❖

ܡܬܝ ❖ ܟܪ

1 ܘܗܘܐ ܒܚܕ ܒܝܘܡܐ ܗܘ ܕܗܘ ܡܠܦ ܠܥܡܐ ܒܗܝܟܠܐ ܘܡܒܫܪ ܐܬܟܢܫܘ ܥܠܘܗܝ ܪܒܢܐ ܘܣܦܪܐ ܥܡ ܣܒܐ 2 ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܡܪ ܠܢ ܒܐܝ ܫܘܠܛܢܐ ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܐܘ ܡܢ ܗܘ ܕܝܗܒ ܠܟ ܫܘܠܛܢܐ ܗܕܐ 3 ܘܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܫܐܠ ܐܢܐ ܡܢܟܘܢ ܡܠܬܐ ܚܕܐ ܘܐܡܪܘ ܠܝ 4 ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܕܝܘܚܢܢ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘ ܐܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ 5 ❖ ܘܗܢܘܢ ܡܬܚܫܒܝܢ ܒܝܢ ܚܕ ܠܚܕ ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܢ ܢܐܡܪ ܡܢ ܫܡܝܐ ܗܘ ܢܐܡܪ ܠܢ ܠܡܢܐ ܠܐ ܗܝܡܢܬܘܢ ܒܗ

SEC. LUCAM, XIX. XX.

44 Ad terram prosternent te et filios qui in te sunt, et non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tuæ. 45 Et ingressus in templum cœpit eicere vendentes in illo et ementes, 46 Dicens illis: Scriptum est quia domus mea domus orationis est: vos autem fecistis illam speluncam latronum. 47 Et erat docens cotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribæ et principes plebis quærebant illum perdere, 48 Et non inveniebant quod facerent illi: omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

CAPUT XX.

1 Et factum est in una dierum docente illo populum in templo et evangelizante convenerunt principes sacerdotum et scribæ cum senioribus, 2 Et aiunt dicentes ad illum: Dic nobis, in qua potestate hæc facis, aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? 3 Respondens autem dixit ad illos: Interrogabo vos et ego unum verbum, respondete mihi: 4 Baptismum Johannis de cælo erat an ex hominibus? 5 At illi cogitabant inter se dicentes quia si dixerimus: De cælo, dicet: Quare ergo non credidistis ei?

Digitized by Google

6 Ἐὰν δὲ εἴπωμεν· Ἐξ ἀνθρώπων, ὁ λαὸς ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. 7 Καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. 8 Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. 9 Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωπος ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. 10 Καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν. 11 Καὶ προσέθετο ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. 12 Καὶ προσέθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. 13 Εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· Τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον [ἰδόντες] ἐντραπήσονται. 14 Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ἀποκτείνωμεν αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. 15 Καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν. Τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος; 16 Ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. Ἀκούσαντες δὲ εἶπαν· Μὴ γένοιτο. 17 Ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· Τί οὖν ἐστὶν τὸ γεγραμμένον τοῦτο· Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;

6 ܐܢ ܕܢܐܡܪ ܐܢܚܢܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܢܬܪܓܡ ܠܢ ܟܠ ܥܡܐ ܡܐ ܕܡܗܝܡܢ ܗܘ ܠܝܘܚܢܢ ܕܢܒܝܐ ܗܘ ܐܝܬ ܀ 7 ܘܥܢܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܢ ܐܝܟ ܐܬܐ ܗܘ ܀ 8 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܒܐܝ ܫܘܠܛܢܐ ܐܢܐ ܥܒܕ ܠܗܠܝܢ ܀ 9 ܘܫܪܝ ܠܡܐܡܪ ܠܥܡܐ ܗܢܐ ܦܬܓܡܐ ܗܢܐ ܐܢܫ ܐܚܕ ܢܨܒ ܟܪܡܐ ܘܐܓܪ ܠܗ ܒܐܪܟܢ ܘܐܙܠ ܠܗ ܠܐܪܚܐ ܫܓܝܐ ܀ 10 ܘܒܙܒܢܐ ܫܕܪ ܠܘܬ ܐܓܪܝܐ ܥܒܕ ܕܢܬܠܘܢ ܡܢ ܦܪܝ ܟܪܡܐ ܘܐܓܪܝܐ ܡܛܠ ܕܢܬܠ ܠܗ ܘܫܕܪܘ ܠܗ ܒܝܕܝܢ ܘܫܕܪܘܗܝ ܠܝܬ ܠܗ ܐܦ ܗܘ ܀ 11 ܘܬܒ ܫܕܪ ܐܚܪܢ ܥܒܕ ܘܐܝܟ ܕܢܬܠ ܠܗ ܐܦ ܗܢܘܢ ܘܐܦ ܗܢܘ ܒܝܕܝܢ ܘܫܕܪܘ ܠܗ ܘܐܦ ܗܢܘ ܠܝܬ ܠܗ ܐܦ ܗܘ ܀ 12 ܘܬܠܬ ܫܕܪ ܘܐܦ ܗܢܘ ܒܝܕܝܢ ܘܦܨܘ ܠܗ ܘܐܦ ܗܢܘ ܐܦ ܗܘ ܐܬܪܡܝ ܀ 13 ܘܐܡܪ ܡܪܐ ܕܟܪܡܐ ܡܢܐ ܐܥܒܕ ܐܫܕܪ ܠܒܪܝ ܚܒܝܒܝ ܕܝܠܡܐ ܕܟܕ ܚܙܘܗܝ ܢܗܘܐ ܗܝܡܢ ܀ 14 ܟܕ ܚܙܘܗܝ ܐܝܟܪܝ ܐܬܪܡܝ ܐܬܚܫܒܘ ܒܝܢܬܗܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܗܢܐ ܗܘ ܝܪܬܐ ܢܩܛܠ ܠܗ ܕܬܗܘܐ ܝܪܬܬܐ ܠܢ ܀ 15 ܘܦܪܩܘ ܠܗ ܠܒܪ ܡܢ ܟܪܡܐ ܘܩܛܠܘ ܠܗ ܡܢܐ ܗܟܝܠ ܢܥܒܕ ܠܗܘܢ ܡܪܗ ܕܟܪܡܐ ܀ 16 ܢܐܬܐ ܘܢܒܕ ܠܐܝܟܪܝܢ ܗܠܝܢ ܘܢܬܠ ܟܪܡܐ ܠܐܚܪܢ ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܐܡܪܘ ܠܗ ܠܐ ܗܟܝܠ ܗܘܐ ܀ 17 ܗܘ ܕܚܙܐ ܠܗܘܢ ܐܡܪ ܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܟܬܝܒ ܐܒܢܐ ܕܢܦܠܘ ܒܢܝܐ ܗܕܐ ܗܘܬ ܠܪܝܫ ܙܘܝܬܐ ܀

6 Si autem dixerimus: Ex hominibus, plebs universa lapidabit nos: certi sunt enim Johannen prophetam esse. 7 Et responderunt se nescire unde esset. 8 Et Jesus ait illis: Neque ego dico vobis in qua potestate hæc facio. 9 Cœpit autem dicere ad plebem parabolam hanc. Homo plantavit vineam et locavit eam colonis, et ipse peregre fuit multis temporibus. 10 Et in tempore misit ad cultores servum ut de fructu vineæ darent illi: qui cæsum dimiserunt eum inanem. 11 Et addidit alterum servum mittere: illi autem hunc quoque cædentes et afficientes contumelia dimiserunt inanem. 12 Et addidit tertium mittere: qui et illum vulnerantes ejecerunt. 13 Dixit autem dominus vineæ: Quid faciam? mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint verebuntur. 14 Quem cum vidissent coloni, cogitaverunt in se dicentes: Hic est heres: occidamus illum, ut nostra fiat hereditas. 15 Et ejectum illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vineæ? 16 Veniet et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi: Absit. 17 Ille autem aspiciens eos ait: Quid est ergo hoc quod scriptum est: Lapidem quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli?

Digitized by Google

18 Πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. 19 Καὶ ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην. 20 Καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐνκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. 21 Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· 22 Ἔξεστιν ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ; 23 Κατανοήσας δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτούς· [Τί με πειράζετε;] 24 Δείξατέ μοι δηνάριον. Τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος. 25 Ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. 26 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν. 27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν 28 Λέγοντες· Διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ᾖ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

18 ܟܠ ܡܢ ܕܢܬܒܪ ܥܠ ܗܘ ܟܐܦܐ ܗܕܐ ܬܬܕܟܐ . ܘܥܠ ܡܢ ܕܢܦܠ ܥܠܘܗܝ ܢܬܕܩ ܠܗ . 19 ܘܒܥܘ ܪܒܢܐ ܟܗܢܐ ܘܣܦܪܐ ܕܢܫܕܘܢ ܒܗ ܐܝܕܝܗܘܢ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܘܕܚܠܘ ܡܢ ܥܡܐ . ܕܝܕܥܘ ܓܝܪ ܕܠܘܬܗܘܢ ܐܡܪ ܗܐ ܡܬܠܐ ܗܕܐ . 20 ܘܫܕܪܘ ܠܗ ܓܝܣܐ ܕܢܬܚܙܘ ܕܐܢܘܢ ܙܕܝܩܐ ܢܗܘܘܢ ܕܢܐܚܕܘܢ ܒܡܠܬܐ ܘܢܡܣܪܘܗܝ ܠܫܘܠܛܢܐ ܘܠܪܫܘܬ ܡܐܪܗ . 21 ܘܫܐܠܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܒܝ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܫܪܪܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܘܡܠܦ ܐܢܬ ܘܠܐ ܡܣܒܪ ܐܢܬ ܦܪܨܘܦܐ ܐܠܐ ܐܘܪܚܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܫܪܪܐ ܡܠܦ ܐܢܬ . 22 ܐܝܬ ܠܢ ܕܢܬܠ ܡܟܣܐ ܠܩܣܪ ܐܘ ܠܐ . 23 ܝܕܥ ܗܘ ܠܟܘܢܬܗܘܢ ܒܝܫܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ . 24 ܐܪܘܢ ܠܝ ܕܝܢܪ ܕܠܡܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܡܘܬܐ ܘܟܬܒܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܕܩܣܪ . 25 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܒܘ ܗܫܐ ܕܩܣܪ ܠܩܣܪ ܘܕܐܠܗܐ ܠܐܠܗܐ . 26 ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܕܢܬܚܙܘ ܒܡܠܬܗ ܩܕܡ ܥܡܐ ܘܬܡܗܘ ܒܥܢܝܬܗ ܘܫܬܘ . 27 ܩܪܒܘ ܐܢܫ ܡܢ ܨܕܘܩܝܐ ܕܡܬܡܪܝܢ ܕܠܝܬ ܩܝܡܐ ܘܫܐܠܘܗܝ . 28 ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܒܝ ܡܘܫܐ ܟܬܒ ܠܢ ܕܐܢ ܐܚܘ ܕܡܝܬ ܠܐܢܫ ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܘܗܘ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܒܢܝܢ ܢܣܒ ܐܚܘ ܐܢܬܬܗ ܘܢܩܝܡ ܙܪܥ ܠܐܚܘܗܝ .

18 Omnis qui ceciderit supra illum lapidem conquassabitur: supra quem autem ceciderit, comminuet illum. 19 Et quærebant principes sacerdotum et scribæ mittere in illum manus illa hora, et timuerunt populum: cognoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam. 20 Et observantes miserunt insidiatores qui se justos simularent, ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati præsidis. 21 Et interrogaverunt illum dicentes: Magister, scimus quia recte dicis et doces et non accipis personam, sed in veritate viam Dei doces: 22 Licet nobis dare tributum Cæsari an non? 23 Considerans autem dolum illorum dixit ad eos: Quid me temtatis? 24 Ostendite mihi denarium: cujus habet imaginem et inscriptionem? Respondentes dixerunt Cæsaris. 25 Et ait illis: Reddite ergo quæ Cæsaris sunt Cæsari, et quæ Dei sunt Deo. 26 Et non potuerunt verbum ejus reprehendere coram plebe, et mirati in responsis ejus tacuerunt. 27 Accesserunt autem quidam Sadducæorum, qui negant esse resurrectionem, et interrogaverunt eum 28 Dicentes: Magister, Moses scripsit nobis: Si frater alicujus mortuus fuerit habens uxorem, et hic sine filiis fuerit, ut accipiat eam frater ejus uxorem et suscitet semen fratri suo.

Digitized by Google

29 Ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. Καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος· 30 Καὶ [ἔλαβεν] ὁ δεύτερος [τὴν γυναῖκα· καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος,] 31 Καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον. 32 Ὕστερον [δὲ πάντων] καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. 33 Ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. 34 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, 35 Οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται· 36 Οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. 37 Ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει Κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν Ἰσαὰκ καὶ θεὸν Ἰακώβ· 38 Θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. 39 Ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν· Διδάσκαλε, καλῶς εἶπας. 40 Οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν. 41 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Πῶς λέγουσιν τὸν Χριστὸν εἶναι Δαυεὶδ υἱόν,

29 Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem et mortuus est sine filiis: 30 Et sequens accepit illam, et ipse mortuus est sine filio: 31 Et tertius accepit illam, similiter et omnes septem, et non reliquerunt semen et mortui sunt. 32 Novissima omnium mortua est et mulier. 33 In resurrectione ergo cujus eorum erit uxor? siquidem septem habuerunt eam uxorem. 34 Et ait illis Jesus: Filii sæculi hujus nubunt et traduntur ad nuptias, 35 Illi autem qui digni habebuntur sæculo illo et resurrectione ex mortuis neque nubunt neque ducunt uxores: 36 Neque enim ultra mori poterunt, æquales enim angelis sunt, et filii sunt Dei cum sint filii resurrectionis. 37 Quia vero resurgant mortui, et Moses ostendit secus rubum, sicut dicit Dominum Deum Abraham et Deum Isaac et Deum Jacob: 38 Deus autem non est mortuorum sed vivorum: omnes enim vivunt ei. 39 Respondentes autem quidam scribarum dixerunt: Magister, bene dixisti. 40 Et amplius non audebant eum quicquam interrogare. 41 Dixit autem ad illos: Quomodo dicunt Christum filium David esse,

Digitized by Google

42 Αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου 43 Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 44 Δαυεὶδ οὖν Κύριον αὐτὸν καλεῖ, καὶ πῶς αὐτοῦ υἱός ἐστιν; 45 Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς· 46 Προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις, 47 Οἱ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμψονται περισσότερον κρίμα.

ΚΕΦ. κα'.

1 Ἀναβλεψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ δῶρα αὐτῶν πλουσίους. 2 Εἶδεν δέ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο λεπτά, 3 Καὶ εἶπεν· Ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖω πάντων ἔβαλεν· 4 Ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον ὃν εἶχεν ἔβαλεν. 5 Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ ἀναθέμασιν κεκόσμηται, εἶπεν·

42 ܘܗܘ ܕܐܡܪ ܕܘܝܕ ܒܣܦܪ ܬܫܒܚܬܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܠܡܪܝ ܝܬܒ ܠܝܡܝܢ ܝ 43 ܥܕ ܐܫܝܡ ܒܥܝܟ ܬܘܬܒ ܪܓܠܝܟ 44 ܕܘܝܕ ܗܟܝ ܡܪܐ ܩܪܐ ܠܗ ܘܐܝܟ ܒܪܗ ܗܘ 45 ܒܡܫܡܥ ܟܠ ܥܡܐ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ 46 ܐܬܪܚܩܘ ܡܢ ܣܦܪܐ ܕܨܒܝܢ ܕܢܗܠܟܘܢ ܒܣܝܦ ܘܪܓܝܢ ܠܫܠܡܐ ܒܫܘܩܐ ܘܩܕܡܝܬܐ ܒܟܢܘܫܬܐ ܘܩܕܡܝܬܐ ܒܣܘܦܐ 47 ܕܐܟܠܝܢ ܒܬܝ ܐܪܡܠܬܐ ܘܒܐܦܝ ܐܪܟܐ ܨܠܘ ܗܠܝܢ ܢܣܒܘܢ ܕܝܢܐ ܝܬܝܪ

1 ܘܟܕ ܒܨ ܚܙܐ ܠܗܢܘܢ ܕܡܪܡܝܢ ܩܘܪܒܢܗܘܢ ܠܓܙܘܦܘܠܩܝܘܢ ܠܥܬܝܪܐ 2 ܘܚܙܐ ܐܦ ܠܐܪܡܠܬܐ ܡܣܟܝܢܬܐ ܕܡܪܡܝܐ ܬܪܝܢ ܦܠܣ 3 ܘܐܡܪ ܫܪܪܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܪܡܠܬܐ ܗܕܐ ܡܣܟܝܢܬܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܬܝܗܒܬ 4 ܕܟܠܗܘܢ ܡܢ ܝܬܪܘܢ ܠܗܘܢ ܐܬܝܗܒܘ ܠܩܘܪܒܢܐ ܕܐܠܗܐ ܗܕܐ ܡܢ ܚܣܪܢܗ ܐܬܝܗܒ ܠܗ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܬܝܗܒ ܠܗ ܟܠ ܩܘܬܗ 5 ܘܟܕ ܐܡܪܝܢ ܥܠ ܗܝܟܠܐ ܕܐܬܪ ܫܦܝܪ ܐܝܟ ܐܒܢܐ ܘܩܢܝܢ ܫܦܝܪ ܐܝܟ ܐܒܢܐ ܘܩܢܝܢ

SEC. LUCAM, XX. XXI.

42 Et ipse David dicit in libro Psalmorum: Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis 43 Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? 44 David ergo Dominum illum vocat: et quomodo filius ejus est? 45 Audiente autem omni populo dixit discipulis suis: 46 Adtendite a scribis, qui volunt ambulare in stolis et amant salutationes in foro et primas cathedras in synagogis et primos discubitus in conviviis, 47 Qui devorant domos viduarum simulantes longam orationem: hi accipient damnationem majorem.

CAPUT XXI.

1 Respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gazophilacium divites: 2 Vidit autem et quandam viduam pauperculam mittentem æra minuta duo, 3 Et dixit: Vere dico vobis quia vidua hæc pauper plus quam omnes misit. 4 Nam omnes hi ex abundanti sibi miserunt in munera Dei: hæc autem ex eo quod deest illi, omnem victum suum quem habuit misit. 5 Et quibusdam dicentibus de templo, quod lapidibus bonis et donis ornatum esset, dixit:

Digitized by Google

6 Ταῦτα ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ, ὃς οὐ καταλυθήσεται. 7 Ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, πότε οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι; 8 Ὁ δὲ εἶπεν· Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, λέγοντες· Ἐγώ εἰμι, καὶ Ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. 9 Ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος. 10 Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν, 11 Σεισμοί τε μεγάλοι καὶ κατὰ τόπους λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. 12 Πρὸ δὲ τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου· 13 Ἀποβήσεται [δὲ] ὑμῖν εἰς μαρτύριον. 14 Θέτε οὖν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· 15 Ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. 16 Παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν,

6 ܗܠܝܢ ܕܚܙܝܢ ܐܬܝܢ ܝܘܡ̈ܝ ܕܠܐ ܢܫܬܪ ܐܒܢ ܥܠ ܐܒܢ ܕܠܐ ܢܬܬܪ ❖ 7 ܘܫܐܠܘܗܝ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܡܪܝ ܡܬܝ ܗܠܝܢ ܢܗܘܝܢ ܘܡܢܘ ܐܬܬ ܕܫܘܐ ܕܗܠܝܢ ܢܫܪܝܢ ܠܡܗܘܬ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܚܙܝܘ ܕܠܐ ܬܬܛܥܘ ܕܣܓܝܐ ܓܝܪ ܢܐܬܘܢ ܒܫܡܝ ܐܡܪܝܢ ܕܐܢܐ ܗܘ ܘܙܒܢܐ ܩܪܒ ܠܐ ܬܙܠܘ ܒܬܪܗܘܢ ❖ 9 ܘܟܕ ܬܫܡܥܘܢ ܩܪܒ̈ܐ ܘܪܓܙ̈ܐ ܠܐ ܬܬܒܗܠܘ ܓܝܪ ܕܗܠܝܢ ܐܝܟ ܩܕܡ ܐܬܝܢ ܐܠܐ ܠܐ ܡܨܐ ܣܘܦܐ ❖ 10 ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܢܬܩܘܡ ܥܡܐ ܥܠ ܥܡܐ ❖ ܘܡܠܟܘܬܐ ❖ 11 ܘܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ❖ ܘܪܓܙ̈ܐ ❖ ܘܡܟ̈ܝ ❖ ܘܡܘܬܢ̈ܐ ❖ ܘܟܦ̈ܢ̈ܐ ❖ ❖ ❖

17 Καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. 18 Καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· 19 Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 20 Ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. 21 Τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, 22 Ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. 23 Οὐαὶ [δὲ] ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ, 24 Καὶ πεσοῦνται στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ ἔθνη πάντα, καὶ Ἰερουσαλὴμ ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν, ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. 25 Καὶ ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ ἤχους θαλάσσης καὶ σάλου, 26 Ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ· αἱ γὰρ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. 27 Καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. 28 Ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. 29 Καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς. Ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ δένδρα·

17 ܘܬܗܘܘܢ ܣܢܝ̈ܐ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܥܠ ܫܡܝ ܗܠܝܢ ܕܠܐ
ܢܐܒܕ ܫܥܪܐ ܡܢ ܪܫܟܘܢ ܠܥܠܡ . 18 ܒܣܒܪܬܟܘܢ ܬܩܢܘܢ
ܢܦܫܬܟܘܢ : 19 ܘܟܕ ܚܙܝܬܘܢ ܐܝܟ ܡܬܚܘܪ ܥܠ
ܐܘܪܫܠܡ ܗܝ ܕܩܪܒ ܫܘܝܗ . 20 ܗܝܟ ܕܐܬ ܕܝܥܘ ܕܩܪܒ
ܫܘܝܗ ܐܪܥܐ ܕܝܗܘܕܐ ܢܗܪܒܘ ܠܛܘܪ̈ܐ ܘܕܒܓܘ ܡܢ
ܓܘ ܐܘܪܫܠܡ ܢܦܩܘ ܘܠܐ ܢܥܠܘ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܓܒ̈ܐ
ܐܚܪ̈ܢܐ . 21 ܘܠܐ ܢܥܠܘ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܓܒ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ
ܐܠܐ ܡܢ ܓܒ̈ܐ ܕܐܘܪܫܠܡ ܗܝ ܕܩܪܒ ܫܘܝܗ . 22 ܡܛܠ
ܕܝܘܡ̈ܐ ܗܠܝܢ ܝܘܡ̈ܐ ܕܢܩܡܬܐ ܗܢܘܢ ܕܢܬܡܠܝ ܟܠ
ܡܐ ܕܟܬܝܒ . 23 ܘܐܝ ܠܝܠܕ̈ܬܐ ܘܠܝܢܩ̈ܬܐ ܒܝܘܡ̈ܐ
ܗܢܘܢ ܗܝ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܥܡܐ ܗܕܐ ܥܩܬܐ ܪܒܬܐ .
24 ܘܢܦܠܘ ܒܦܘܡ ܚܪܒܐ ܘܢܬܒܕܘ ܠܟܠ ܥܡ̈ܡܐ ܘܐܘܪܫܠܡ
ܢܗܘܐ ܡܬܪܡܣ ܥܠ ܥܡ̈ܡܐ ܥܕ ܕܢܫܠܡܘܢ ܙܒ̈ܢܐ ܕܥܡ̈ܡܐ :
25 ܘܢܗܘܘܢ ܐܬ̈ܘܬ̈ܐ ܒܫܡܫܐ ܘܒܣܗܪܐ ܘܒܟܘܟܒ̈ܐ .
ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܥܩܬܐ ܕܥܡ̈ܡܐ ܒܒܗܬ ܩܠ ܝܡܐ ܘܪܓܫܐ .
26 ܕܢܫܬܟܚܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܢ ܕܚܠܬܐ ܘܡܢ ܣܒܪ̈ܐ
ܕܐܬܝܢ ܥܠ ܟܠ ܫܪܪ̈ܐ ܕܥܠܡܐ . ܐܪ̈ܥܬܐ ܕܫܡܝܐ
ܢܬܙܥܙܥܘܢ . 27 ܘܗܝܟ ܕܢܚܙܘܢ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܕܐܬܐ
ܒܥܢܢܐ ܥܡ ܚܝܠܐ ܣܓܝܐ ܘܫܘܒܚܐ : 28 ܗܝܟ ܕܐܬ
ܕܝܥܘ ܕܩܪܒ ܦܪܘܩܟܘܢ ܘܪܝܡܘ ܪܫܟܘܢ ❖ 29 ܘܐܡܪ
ܠܗܘܢ ܡܬܠܐ . ܚܙܘ ܬܐܬܐ ܘܟܠ ܐܝܠܢ̈ܐ .

17 Et eritis odio omnibus propter nomen meum: 18 Et capillus de capite vestro non peribit: 19 Et in patientia vestra possidebitis animas vestras. 20 Cum autem videritis circumdari ab exercitu Hierusalem, tunc scitote quia appropinquavit desolatio ejus. 21 Tunc qui in Judæa sunt fugiant in montes, et qui in medio ejus descedant, et qui in regionibus non intrent in eam, 22 Quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur omnia quæ scripta sunt. 23 Væ autem prægnatibus et nutrientibus in illis diebus: erit enim pressura magna supra terram et ira populo huic, 24 Et cadent in ore gladii et captivi ducentur in omnes gentes, et Hierusalem calcabitur a gentibus, donec impleantur tempora nationum. 25 Et erunt signa in sole et luna et in stellis, et in terris pressura gentium præ confusione sonitus maris et fluctuum, 26 Arescentibus hominibus præ timore et expectatione quæ supervenient universo orbi: nam virtutes cælorum movebuntur. 27 Et tunc videbunt Filium hominis venientem in nube cum potestate magna et majestate. 28 His autem fieri incipientibus respicite et levate capita vestra, quoniam appropinquat redemtio vestra. 29 Et dixit illis similitudinem. Videte ficulneam et omnes arbores:

Digitized by Google

30 "Οταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. 31 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. 32 Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. 33 Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται. 34 Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρηθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ ἡμέρα ἐκείνη 35 ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. 36 Ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. 37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιών. 38 Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κβ'.

1 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα, 2 Καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν. 3 Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα,

30 ܕܟܕ ܡܬܝܗܒ̈ܝܢ ܡܢ ܓܘܪܢ̈ܝܗܘܢ ܝܕ̈ܥܝܢ ܐܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܗܐ ܩܪܝܒ ܗܘ ܩܝܛܐ . 31 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢ̈ܬ̈ܘܢ ܟܕ ܬܚܙ̈ܘܢ ܗܠܝܢ ܕܡܬܥܒ̈ܕܝܢ ܝܕ̈ܥܝܢ ܐܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܩܪܝܒ ܗܘ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ : 32 ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܥܒܪ ܕܪ̈ܐ ܗܢܐ ܥܕ ܕܟܠܗܝܢ ܢܗܘܘܢ : 33 ܫܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܢܥܒܪܘܢ ܘܡܠ̈ܝ ܠܐ ܢܥܒܪܘܢ . 34 ܐܬܬܪܨ̈ܘ ܠܟܘܢ ܕܠܡܐ ܢܬܟܒܕ ܠܒܒܟܘܢ : ܒܣܒܝܐ ܘܒܫܟܪܘܬܐ ܘܒܗܡ̈ܬܐ ܕܚܝ̈ܐ ܗܠܝܢ . ܘܬܬܐ ܥܠܝܟܘܢ ܝܘܡܐ ܗܘ ܦܬܝܡ̈ܐ : 35 ܐܝܟ ܡܨܝܕܬܐ ܗܟܝܠ ܡܛܐ ܥܠ ܟܠ ܝܬ̈ܒ̈ܐ ܥܠ ܐܦܝ ܟܠ ܐܪܥܐ . 36 ܐܠܐ ܫܗܪ̈ܘ ܒܟܠ ܥܕܢ ܘܨ̈ܠ̈ܘ ܕܬܬܚܫܒ̈ܘ ܠܟܘܢ ܕܬܬܫܙܒ̈ܘ ܡܢ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܥܬ̈ܝܕ̈ܝܢ ܠܡܗܘܐ ܘܕܬܩܘܡ̈ܘ ܩܕܡ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ . 37 ܘܗܘܐ ܒܝܘ̈ܡ̈ܝܐ ܗܘܐ ܡܠܦ ܒܗܝܟܠܐ ܘܒܠ̈ܝܠ̈ܝ ܢܦܩ ܘܐܬܬܐ ܘܒܝܬ ܒܛܢܐ ܛܘܪܐ ܕܙܝ̈ܬ̈ܐ . 38 ܘܟܠ ܥܡܐ ܐܬܘ ܠܘܬܗ ܒܗܝܟܠܐ ܕܢܫܡܥ̈ܘܢ ܠܗ ✤

✤ ܟܗ ✤

1 ܩܪܒ ܗܘ ܒܝܘ̈ܡ̈ܝܐ ܕܥܐܝܕ̈ܐ ܦܨ̈ܚܐ ✤ 2 ܘܒܥ̈ܝ̈ܢ ܪ̈ܫ̈ܐ ܟܗ̈ܢ̈ܐ ܘܣ̈ܦ̈ܪ̈ܐ ✤ ✤ ✤

4 Καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς παραδῷ αὐτόν. 5 Καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι· 6 Καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς. 7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα, 8 Καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην εἰπών· Πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα, ἵνα φάγωμεν. 9 Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν; 10 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἰδοὺ εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσπορεύεται, 11 Καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· Λέγει σοι ὁ διδάσκαλος· Ποῦ ἔστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; 12 Κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. 13 Ἀπελθόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐτοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. 14 Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. 15 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· 16 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. 17 Καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαριστήσας εἶπεν· Λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε εἰς ἑαυτούς· 18 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ.

4 ܘܐܙܠ ܡܠܠ ܥܡ ܪܫܝ ܟܗܢܐ ܘܣܪܝܟܐ ܕܐܝܟܢܐ ܢܡܣܪܝܘܗܝ ܠܗ ܠܝܫܘܥ ׃ 5 ܘܫܒܚܘ ܘܩܝܡܘ ܥܡܗ ܕܢܬܠ ܠܗ ܟܣܦܐ ׃ 6 ܘܐܬܚܬܝ ܘܒܥܐ ܕܢܫܬܡܫ ܒܗ ܒܫܥܬܐ ܕܠܐ ܒܚܙܝܪܐ ׃ 7 ܘܐܬܐ ܝܘܡܐ ܩܡܝܐ ܕܦܛܝܪܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܢܬܟܫ ܦܨܚܐ ׃ 8 ܘܫܕܪ ܠܦܛܪܘܣ ܘܠܝܘܚܢܢ ܘܐܡܪ ܙܠܘ ܐܬܟܢܘ ܠܢ ܦܨܚܐ ܕܢܐܟܠ ׃ 9 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܟܐ ܨܒܐ ܐܢܬ ܕܢܬܟܢ ׃ 10 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܐ ܥܠ ܡܥܠܝܟܘܢ ܠܩܪܬܐ ܐܢܫ ܢܦܓܟ ܥܡ ܟܘܕ ܡܝܐ ܐܙܠܘ ܒܬܪܗ ܠܒܝܬܐ ܕܥܠ ܡܥܠ ܗܘ ׃ 11 ܘܬܐܡܪܘܢ ܠܒܥܠ ܒܝܬܐ ܐܡܪ ܠܟ ܡܠܦܢܐ ܐܝܟܐ ܐܬܪ ܕܐܟܠ ܦܨܚܐ ܥܡ ܬܠܡܝܕܝ ׃ 12 ܘܗܘ ܢܚܘܐ ܠܟܘܢ ܥܠܝܬܐ ܪܒܬܐ ܡܦܪܫܐ ܬܡܢ ܬܣܕܪܘ ׃ 13 ܘܐܙܠܘ ܘܐܫܟܚܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܘܐܬܟܢܘ ܦܨܚܐ ׃ 14 ܘܟܕ ܗܘܬ ܫܥܬܐ ܣܡܟ ܘܬܪܥܣܪ ܫܠܝܚܐ ܥܡ ܗ ׃ 15 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܥܝܬ ܒܥܝܬ ܐܒܥܝ ܕܢܐܟܠ ܦܨܚܐ ܗܕܐ ܥܡ ܟܘܢ ܩܕܡ ܕܐܬܐ ܐܢ ܐܬܚܒܠ ׃ 16 ܐܡܪ ܐܢ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܐܟܠ ܐܢ ܠܗ ܥܕ ܕܢܫܬܠܡ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ׃ 17 ܘܩܒܠ ܟܣܐ ܘܫܒܚ ܘܐܡܪ ܣܒܘ ܘܦܠܓܘ ܒܝܢ ܟܘܢ ׃ 18 ܐܡܪ ܐܢ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܐܫܬܐ ܐܢ ܡܢ ܗܫܐ ܡܢ ܒܪܝܬܐ ܕܓܦܢܐ ܕܟܪܡܐ ܥܕ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ׃

4 Et abiit et locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus quemadmodum illum traderet eis. 5 Et gavisi sunt et pacti sunt pecuniam illi dare: 6 Et spopondit, et quærebat oportunitatem ut traderet illum sine turbis. 7 Venit autem dies azymorum, in qua necesse erat occidi pascha: 8 Et misit Petrum et Johannen dicens: Euntes parate nobis pascha ut manducemus. 9 At illi dixerunt: Ubi vis paremus? 10 Et dixit ad eos: Ecce introeuntibus vobis in civitatem occurrit vobis homo amphoram aquæ portans: sequimini eum in domum in qua intrat, 11 Et dicetis patri familias domus: Dicet tibi magister: Ubi est diversorium ubi pascha cum discipulis meis manducem? 12 Et ipse vobis ostendet cenaculum magnum stratum, et ibi parate. 13 Euntes autem invenerunt sicut dixit illis, et paraverunt pascha. 14 Et cum facta esset hora, discubuit, et duodecim apostoli cum eo. 15 Et ait illis: Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum ante quam patiar: 16 Dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno Dei. 17 Et accepto calice gratias egit et dixit: Accipite et dividite inter vos: 18 Dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis donec regnum Dei veniat.

Digitized by Google

19 Καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων· Τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς ἐμὴν ἀνάμνησιν. 20 Καὶ τὸ ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. 21 Πλὴν ἰδοὺ ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης. 22 Ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. 23 Καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο συνζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. 24 Ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι μείζων. 25 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται· 26 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. 27 Τίς γὰρ μείζων, ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος; ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμὶ ὡς ὁ διακονῶν. 28 Ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. 29 Κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, 30 Ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. 31 [Εἶπε δὲ ὁ Κύριος·] Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον·

19 ܘܢܣܒ ܟܣܦܐ ܘܡܘܕ ܘܦܨܚ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܘܐܡܪ ܗܕܐ ܗܘ ܦܓܪܝ ܕܐܢܐ ܡܣܒܪ ܠܟܘܢ ܗܕܐ ܥܒܕܘ ܠܕܟܪܢܐ ܕܝ. 20 ܘܟܕ ܣܝܡ ܐܦ ܠܟܣܐ ܒܬܪ ܕܣܥܘ ܐܡܪ ܗܕܐ ܟܣܐ ܗܘ ܕܝܬܩܐ ܚܕܬܐ ܒܕܡܝ ܕܐܢܐ ܡܐܣܒ ܠܟܘܢ. 21 ܐܠܐ ܗܐ ܐܝܕ ܕܡܣܠܡܢܝ ܥܡܝ ܗܝ ܒܣܦܪܐ. 22 ܘܒܪ ܐܢܫܐ ܐܙܠ ܟܡܐ ܕܬܝܒ ܗܘ ܐܠܐ ܘܝܠܗ ܠܗܘ ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܒܗ ܡܣܠܡ. 23 ܘܗܢܘܢ ܫܪܝܘ ܕܢܬܒܥܘ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܡܢ ܗܘ ܕܗܢܐ ܥܬܝܕ ܠܡܥܒܕ. 24 ܘܗܘܬ ܐܦ ܡܓܐ ܒܝܢܝܗܘܢ ܡܢ ܗܘ ܕܢܚܙܐ ܐܝܟ ܕܪܒ ܗܘ ܒܝܢ ܐܢܘܢ. 25 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܠܟܐ ܕܥܡܡܐ ܫܠܝܛܝܢ ܥܠ ܐܢܘܢ ܘܕܫܠܛܢܗܘܢ ܥܠ ܐܢܘܢ ܒܪ ܛܒܐ ܡܬܩܪܝܢ. 26 ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܗܟܢܐ ܐܠܐ ܕܪܒ ܒܝܢܟܘܢ ܢܗܘܐ ܐܝܟ ܙܥܘܪܐ ܘܕܩܕܡ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ. 27 ܡܢ ܓܝܪ ܪܒ ܗܘ ܕܡܬܒ ܐܘ ܕܡܫܡܫ ܠܝܬ ܗܐ ܕܡܬܒ ܗܘ ܐܢܐ ܒܝܢܟܘܢ ܐܝܟ ܡܫܡܫܢܐ ܐܢܐ ܗܘܝܬ. 28 ܐܢܬܘܢ ܗܢ ܕܩܝܡܬܘ ܥܡܝ ܒܢܣܝܘܢܝ. 29 ܘܐܢܐ ܐܣܝܡ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܣܝܡ ܠܝ ܐܒܝ ܡܠܟܘܬܐ. 30 ܕܬܐܟܠܘܢ ܘܬܫܬܘܢ ܥܠ ܡܪܟܒܬܝ ܒܡܠܟܘܬܝ ܘܬܬܒܘܢ ܥܠ ܟܘܪܣܘܬ ܕܝܢܐ ܬܪܬܥܣܪ ܫܒܛܝ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ. 31 ܘܐܡܪ ܡܪܢ ܫܡܥܘܢ ܫܡܥܘܢ ܗܐ ܣܛܢܐ ܫܐܠ ܒܥܐ ܕܢܪܗܛ ܐܢܬܘܢ ܐܝܟ ܕܚܢܛܐ.

19 Et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens: Hoc est corpus meum quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem. 20 Similiter et calicem postquam cenavit, dicens: Hic est calix, novum testamentum in sanguine meo, quod pro vobis fundetur. 21 Verum tamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa. 22 Et quidem Filius hominis secundum quod definitum est vadit, verum tamen væ illi homini per quem tradetur. 23 Et ipsi cœperunt quærere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset. 24 Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. 25 Dixit autem eis: Reges gentium dominantur eorum, et qui potestatem habent super eos benefici vocantur: 26 Vos autem non sic, sed qui major est in vobis fiat sicut junior, et qui præcessor est sicut ministrator. 27 Nam quis major est, qui recumbit an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat. 28 Vos autem estis qui permansistis mecum in temtationibus meis: 29 Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum 30 Ut edatis et bibatis super mensam meam in regno, et sedeatis super thronos judicantes duodecim tribus Israhel. 31 Ait autem Dominus: Simon Simon, ecce Satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum,

Digitized by Google

32 Ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου. Καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήρισον τοὺς ἀδελφούς σου. 33 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· Κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. 34 Ὁ δὲ εἶπεν· Λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον ἀλέκτωρ ἕως τρὶς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. 35 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε; Οἱ δὲ εἶπαν· Οὐθενός. 36 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. 37 Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. 38 Οἱ δὲ εἶπαν· Κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι ὧδε δύο. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἱκανόν ἐστιν. 39 Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί. 40 Γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς· Προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν. 41 Καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο 42 λέγων· Πάτερ, εἰ βούλει παρένεγκαι τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ. Πλὴν μὴ τὸ θέλημα μοῦ ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω.

32 ܐܢܐ ܕܨܠܝܬ ܒܥܕܟ ܕܠܐ ܢܣܦ ܗܝܡܢܘܬܟ ܐܦ ܐܢܬ ܡܬܦܟ ܫܘܒ ܐܫܪܝ ܐܚܝܟ ܀ 33 ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܥܡܟ ܐܢܐ ܡܙܕܡܢ ܠܒܝܬ ܣܘܪ ܘܠܡܘܬܐ ܐܙܠ ܀ 34 ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܦܛܪܘܣ ܠܐ ܢܩܪܐ ܬܪܢܓܘܠܐ ܗܘܕܝܐ ܥܕ ܕܬܟܦܪ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܕܠܐ ܝܕܥܬ ܠܝ ܀ 35 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܟܕ ܫܕܪܬ ܠܟܘܢ ܠܐ ܟܝܣ ܘܠܐ ܫܦܪ ܘܠܐ ܢܥܠܐ ܗܠ ܡܫܬܐܪ ܠܟܘܢ ܡܕܡ ܘܐܡܪܘ ܠܐ ܡܕܡ ܀ 36 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܫܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܟܝܣ ܢܣܒ ܘܗܟܢܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܦܪ ܢܙܒܢ ܘܗܘ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܙܒܢ ܢܙܒܢ ܠܗ ܠܟܣܘܬܗ ܘܢܫܬܐ ܠܗ ܣܝܦܐ ܀ 37 ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܐܢܐ ܕܥܕ ܗܫܐ ܗܢܐ ܕܟܬܝܒ ܐܝܬ ܠܡܬܓܡܪ ܒܝ ܘܗܘ ܕܥܡ ܥܘܠܐ ܢܬܚܫܒ ܠܗ ܐܦ ܗܘ ܕܥܠ ܝܕܝ ܡܬܦܣ ܠܗ ܡܬܓܡܪ ܀ 38 ܐܡܪܘ ܠܗ ܡܪܝ ܗܐ ܬܪܝܢ ܣܝܦܐ ܗܪܟܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܓܝ ܀ 39 ܘܢܦܩ ܐܙܠ ܟܕ ܗܘ ܡܬܪ ܠܛܘܪܐ ܕܙܝܬܐ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܦ ܗܢܘܢ ܐܙܠܘ ܥܡܗ ܀ 40 ܘܟܕ ܡܛܐ ܠܐܬܪܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܨܠܘ ܕܠܐ ܬܥܠܘ ܠܢܣܝܘܢ ܀ 41 ܘܗܘ ܐܦ ܗܘ ܐܬܦܠܓ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟ ܕܪܡܝ ܐܒܢܐ ܘܟܪܥ ܒܟܪܥܘܗܝ ܨܠܐ ܀ 42 ܘܐܡܪ ܐܒܐ ܐܢ ܨܒܐ ܐܢܬ ܥܒܪ ܟܣܬܐ ܗܕܐ ܡܢܝ ܒܪ ܕܠܝ ܢܗܘܐ ܨܒܝܢܟ ܐܠܐ ܕܢܗܘܐ ܨܒܝܢܟ ܀

32 Ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua: et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. 33 Qui dixit ei: Domine, tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. 34 Et ille dixit: Dico tibi, Petre, non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit eis: 35 Quando misi vos sine sacculo et pera et calciamentis, numquid aliquid defuit vobis? 36 At illi dixerunt: Nihil. Dixit ergo eis: Sed nunc qui habet sacculum tollat, similiter et peram, et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium: 37 Dico autem vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me: Et quod cum injustis deputatus est. Etenim ea quæ sunt de me finem habent: 38 At illi dixerunt: Domine, ecce gladii duo hic. At ille dixit eis: Sat est. 39 Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem olivarum: secuti sunt autem illum et discipuli. 40 Et cum pervenisset ad locum, dixit illis: Orate ne intretis in temtationem. 41 Et ipse avulsus est ab eis quantum jactus est lapidis, et positis genibus orabat 42 dicens: Pater, si vis, transfer calicem istum a me: verum tamen non mea voluntas sed tua fiat.

Digitized by Google

43 Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ' οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. 44 Καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο. Καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν γῆν. 45 Καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λύπης, 46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί καθεύδετε; ἀναστάντες προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. 47 Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. 48 Ἰησοῦς δὲ εἶπεν αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως; 49 Ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον εἶπαν· Κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; 50 Καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. 51 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Ἐᾶτε ἕως τούτου. Καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν. 52 Εἶπεν δὲ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους πρὸς αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων· 53 Καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ. Ἀλλ' αὕτη ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. 54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει μακρόθεν.

43 ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܡܠܐܟ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܬܬܝܗܒ ܠܗ ܘܡܬܚܢ ܒܫܠܝܬܐ ܘܨܠܝ ܒܬܪ ܗܟܝ ܐܦ ܥܠ ܓܒ ܕܡܐ ܕܢܚܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܢ ܨܠܘܬܗ ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܫܟܚ ܐܢܘܢ ܕܡܝܢ ܡܢ ܟܪܝܗܘܬܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܕܝܢ ܫܟܚܬܘܢ ܩܘܡܘ ܨܠܘ ܕܠܐ ܬܥܠܘܢ ܠܢܣܝܘܢ ܘܗܐ ܥܕ ܗܘ ܕܡܠܝ ܡܠܠ ܐܬܐ ܓܘܡܐ ܘܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܝܗܘܕܐ ܚܕ ܡܢ ܬܪܥܣܪ ܩܕܡ ܗܘ ܐܙܠ ܘܩܪܒ ܠܝܫܘܥ ܕܢܢܫܩܝܗ ܘܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܗ ܝܗܘܕܐ ܒܢܫܩܐ ܬܡܣܪ ܐܢܬ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܗܘ ܥܡ ܝܫܘܥ ܕܝܠܗ ܐܡܪܝ ܠܗ ܡܪܝ ܐܢ ܒܣܝܦܐ ܢܚܘ ܘܐܡܪ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܠܥܒܕ ܪܒ ܟܗܢܐ ܘܩܛܥ ܐܘܕܢܗ ܕܝܡܝܢܐ ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܫܒܘܩܘ ܥܕ ܗܪܟܐ ܘܡܫ ܒܐܘܕܢܗ ܘܐܣܝ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܠܠܛܝܐ ܐܬܝܬܘܢ ܒܣܝܦܐ ܘܒܐܓܪ ܠܡܐܚܕܘ ܒܝ ܟܠ ܝܘܡ ܗܘܝܬ ܥܡܟܘܢ ܒܗܝܟܠܐ ܠܐ ܫܕܪܬܘ ܥܠܝ ܐܝܕܝܟܘܢ ܐܠܐ ܗܕܐ ܗܝ ܫܥܬܟܘܢ ܘܫܘܠܛܢ ܕܚܫܘܟܐ ܘܐܚܕܘ ܠܗ ܘܐܙܠܘ ܠܗ ܠܒܝܬ ܪܒ ܟܗܢܐ ܘܦܛܪܘܣ ܗܘܐ ܕܐܙܠ ܒܬܪ ܡܛܠ ܪܚܩ

43 Apparuit autem illi angelus de cælo confortans eum. Et factus est in agonia et prolixius orabat. 44 Et factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram. 45 Et cum surrexisset ab oratione et venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes præ tristitia. 46 Et ait illis: Quid dormitis? surgite, orate ne intretis in temtationem. 47 Adhuc eo loquente, ecce turba, et qui vocabatur Judas unus de duodecim antecedebat eos, et appropinquavit Jesu ut oscularetur eum. 48 Jesus autem dixit ei: Juda, osculo Filium hominis tradis? 49 Videntes autem hi qui circa ipsum erant quod futurum erat, dixerunt ei: Domine, si percutimus in gladio? 50 Et percussit unus ex illis servum principis sacerdotum et amputavit auriculam ejus dextram. 51 Respondens autem Jesus ait: Sinite usque huc: et cum tetigisset auriculam ejus, sanavit eum. 52 Dixit autem Jesus ad eos qui venerant ad se, principes sacerdotum et magistratus templi et seniores: Quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus: 53 Cum cotidie vobiscum fuerim in templo, non extendistis manus in me: sed hæc est hora vestra et potestas tenebrarum. 54 Comprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum: Petrus vero sequebatur a longe.

Digitized by Google

55 Περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συνκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος μέσος αὐτῶν. 56 Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν· Καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. 57 Ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτὸν λέγων· Οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι. 58 Καὶ μετὰ βραχὺ ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· Καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. Ὁ δὲ Πέτρος ἔφη· Ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. 59 Καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο λέγων· Ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν· καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. 60 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. Καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ, 61 Καὶ στραφεὶς ὁ Κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ. Καὶ ὑπεμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ λόγου τοῦ Κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ με τρίς. 62 Καὶ [ὁ Πέτρος] ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς. 63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον αὐτῷ δέροντες, 64 Καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώτων λέγοντες· Προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε; 65 Καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν. 66 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν, 67 Εἶπεν δὲ αὐτοῖς· Ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε·

55 ܐܝܬܘܗܝ ܒܡܨܥܬܐ ܕܕܪܐ ܘܝܬܒܝܢ ܥܡܗܘܢ ܝܬܒ ܟܐܦܐ ܒܝܬ ܡܨܥܬܐ ܗܘ ܕܕܪܐ ܘܝܬܒ ܥܡ ܟܠܗܘܢ . 56 ܘܚܙܬܗ ܐܡܬܐ ܚܕܐ ܕܝܬܒܐ ܠܘܬ ܢܘܗܪܐ ܘܐܬܪܥܝܬ ܒܗ ܐܡܪܬ ܗܕܐ ܗܘ ܥܡ ܗܘ ܐܦ ܗܢܐ ܥܡ ܗܘ ܐܬܐ : 57 ܘܟܦܪ ܗܘ ܘܐܡܪ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ ܐܝܬ ܐܡܪ ܐܢܬܬܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ ܐܝܬ ܐܡܪ ܐܢܬܬܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ . 58 ܘܡܢ ܙܥܘܪ ܐܚܪܢܐ ܚܙܐ ܐܝܬ ܐܡܪ ܐܦ ܐܢܬ ܡܢܗܘܢ ܐܢܬ . ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܐ . 59 ܘܟܐܦ ܥܒܪ ܫܥܬܐ ܚܕܐ ܐܚܪܢܐ ܐܝܬ ܐܡܪ ܐܦ ܗܢܐ ܥܡ ܗܘ ܐܬܐ ܗܘ ܕܕܪܐ ܘܐܡܪ ܐܦ ܗܢܐ ܥܡ ܗܘ ܐܬܐ ܗܘ ܕܕܪܐ ܘܐܡܪ ܐܦ ܗܢܐ ܥܡ ܗܘ ܐܬܐ . 60 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܐ ܐܡܪ ܐܢܬ . ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܐ . ܐܡܪ ❖ ܐܢܬ ܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܠܗ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ . 61 ܘܦܢܐ ܡܪܢ ܘܚܙܐ ܠܦܛܪܘܣ ܘܐܬܕܟܪ ܦܛܪܘܣ ܡܠܬܐ ܕܡܪܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܬ ܠܗ ܕܩܕܡ ܕܬܟܪܙ ܬܪ ܙܒܢ ܬܟܦܢܢܝ ܬܠܬ ܙܒܢ ܬܟܦܢܢܝ ܬܠܬ ܙܒܢ ܬܟܦܢܢܝ ܬܠܬ . 62 ܘܢܦܩ ܦܛܪܘܣ ܒܪ ܘܒܟܐ ܡܪ ܒܟܝܐ ܫܓܝܐ . 63 ܘܓܒܪܐ ܕܐܚܕܝܢ ܒܗ ܗܘ ܡܓܚܟܝܢ ܠܗ ܘܡܟܝܢ ܠܗ : 64 ܘܓܠܘ ܠܗ ܘܡܟܘ ܠܦܪܨܘܦܗ ܘܫܐܠܘ ܠܗ ܘܐܡܪܝܢ ܐܢܒܐ ܡܢ ܗܘ ܕܡܚܐ ܠܟ . 65 ܘܐܚܪܢܐ ܣܓܝܐ ܡܓܕܦܝܢ ܐܡܪܝܢ ܥܠ ܠܗ : 66 ❖ ܘܟܕ ܐܬܥܒܕ ܝܘܡܐ ܐܬܟܢܫܘ ܣܒܐ ܕܥܡܐ ܘܪܒܢܐ ܘܣܦܪܐ ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ ܠܒܝܬ ܣܢܗܕܪܝܢ ܗܘܢ . 67 ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܢ ܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܐܡܪ ܠܢ . ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܦ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܬܗܝܡܢܘܢ ܠܝ .

55 Accenso autem igni in medio atrio et circumsedentibus illis erat Petrus in medio eorum. 56 Quem cum vidisset ancilla quædam sedentem ad lumen et eum fuisset intuita, dixit: Et hic cum illo erat. 57 At ille negavit eum dicens: Mulier, non novi illum. 58 Et post pusillum alius videns eum dixit: Et tu de illis es. Petrus vero ait: O homo, non sum. 59 Et intervallo facto quasi horæ unius alius quidam affirmabat dicens: Vere et hic cum illo erat: nam et Galilæus est. 60 Et ait Petrus: Homo, nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente cantavit gallus, 61 Et conversus Dominus respexit Petrum, et recordatus est Petrus verbi Domini, sicut dixit quia prius quam gallus cantet ter me negabis: 62 Et egressus foras Petrus flevit amare. 63 Et viri qui tenebant eum inludebant ei cædentes, 64 Et velaverunt eum et percutiebant faciem ejus, et interrogabant eum dicentes: Prophetiza, quis est qui te percussit? 65 Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. 66 Et ut factus est dies, convenerunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribæ et duxerunt illum in concilium suum, dicentes: Si tu es Christus, dic nobis. 67 Et ait illis: Si vobis dixero, non creditis mihi:

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, κβ', κγ'.

68 Ἐὰν δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. 69 Ἀπὸ τοῦ νῦν δὲ ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. 70 Εἶπαν δὲ πάντες· Σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· Ὑμεῖς λέγετε, ὅτι ἐγώ εἰμι. 71 Οἱ δὲ εἶπαν· Τί ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κγ'.

1 ΚΑΙ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον. 2 Ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· Τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κωλύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. 3 Ὁ δὲ Πειλᾶτος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· Σὺ λέγεις. 4 Ὁ δὲ Πειλᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους· Οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ. 5 Οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. 6 Πειλᾶτος δὲ ἀκούσας [Γαλιλαίαν] ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος Γαλιλαῖός ἐστιν, 7 Καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας Ἡρώδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρώδην, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.

❖ حه ❖ حد ❖ حصصه

68 ܘܐܢ ܐܦ ܫܐܠܬ̈ܝ ܠܐ ܬܦܢ̈ܘܢ ܠܝ ܘܠܐ ܫܕܪ̈ܝܢ ܠܝ ܀ 69 ܡܢ ܗܫܐ ܗܘ ܒܪ ܐܢܫܐ ܝܬܒ ܡܢ ܝܡܝܢ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ ܀ 70 ܘܐܡܪܝܢ ܟܠܗܘܢ ܐܦ ܐܢܬ ܗܟܝ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܐܡܪ̈ܝܢ ܕܐܢܐ ܗܘ ܀ 71 ܘܗܢܘܢ ܐܡܪܘ ܡܢܐ ܥܕ ܒܥܝܢ ܠܢ ܣܗܕܘܬܐ ܗܐ ܐܦ ܗܢܘܢ ܫܡܥܢ ܡܢ ܦܘܡܗ ܀

❖ ڪ ❖ صصلام

1 ܘܩܡ ܟܠ ܟܢܫܗ ܕܐܢܫ̈ܐ ܘܐܘܪܟܘ ܠܗ ܠܘܬ ܦܝܠܛܘܣ ܀ 2 ܘܫܪܝܘ ܠܡܩܛܪܓ̈ܘܬ ܥܠܘܗܝ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܗܢܐ ܫܟܚܢ ܕܡܗܦܟ ܠܥܡܢ ܘܡܡܢܥ ܡܢ ܡܬܬ ܡܟܣ ܠܩܣܪ ܘܐܡܪ ܕܗܘ ܡܫܝܚܐ ܡܠܟܐ ܗܘ ܀ 3 ܘܦܝܠܛܘܣ ܫܐܠ ܠܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕ̈ܝܐ ܘܗܘ ܥܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܐܡܪ̈ܬ ܀ 4 ܘܦܝܠܛܘܣ ܐܡܪ ܠܪ̈ܫܝ ܟܗܢ̈ܐ ܘܠܟܢܫ̈ܐ ܠܐ ܫܟܚ ܐܢܐ ܒܗܕܐ ܓܒܪܐ ܥܠܬܐ ܀ 5 ܘܗܢܘܢ ܡܬܬܩܦ̈ܝܢ ܐܡܪ̈ܝܢ ܕܡܪܓܙ ܠܥܡܐ ܡܠܦ ܒܟܠ ܝܗܘܕ̈ܝܐ ܘܫܪܝ ܡܢ ܓܠܝܠܐ ܥܕ ܗܟܐ ܀ 6 ܘܦܝܠܛܘܣ ܟܕ ܫܡܥ ܓܠܝܠܐ ܫܐܠ ܐܢ ܓܠܝܠܝܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܀ 7 ܘܟܕ ܝܕܥ ܕܡܢ ܫܘܠܛܢܗ ܕܗܪܘܕܣ ܗܘ ܫܕܪ ܠܗ ܠܘܬ ܗܪܘܕܣ ܕܗܘ ܐܦ ܗܘ ܒܝܪܘܫܠܡ ܒܗܠܝܢ ܝܘܡ̈ܬܐ ܀

SEC. LUCAM, XXII. XXIII.

68 Si autem et interrogavero, non respondebitis mihi neque dimittetis. 69 Ex hoc autem erit Filius hominis sedens a dextris virtutis Dei. 70 Dixerunt autem omnes: Tu ergo es Filius Dei? Qui ait: Vos dicitis, quia ego sum. 71 At illi dixerunt: Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audivimus de ore ejus.

CAPUT XXIII.

1 Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum. 2 Cœperunt autem illum accusare dicentes: Hunc invenimus subvertentem gentem nostram et prohibentem tributa dare Cæsari et dicentem se Christum regem esse. 3 Pilatus autem interrogavit eum dicens: Tu es rex Judæorum? At ille respondens ait: Tu dicis. 4 Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum et turbas: Nihil invenio causæ in hoc homine. 5 At illi invalescebant dicentes: Commovet populum docens per universam Judæam et incipiens a Galilæa usque huc. 6 Pilatus autem audiens Galilæam interrogavit si homo Galilæus esset, 7 Et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui et ipse Hierosolymis erat illis diebus.

Digitized by Google

8 Ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη λίαν· ἦν γαρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν [πολλὰ] περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. 9 Ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. 10 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. 11 Ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν καὶ ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν [αὐτὸν] ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πειλάτῳ. 12 Ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε Ἡρῴδης καὶ ὁ Πειλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες πρὸς αὐτούς. 13 Πειλᾶτος δὲ συνκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν 14 Εἶπεν πρὸς αὐτούς· Προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ. 15 Ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ. 16 Παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. [17 Ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα.] 18 Ἀνέκραγον δὲ παυπληθεὶ λέγοντες· Αἶρε τοῦτον, ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν·

8 Herodes autem viso Jesu gavisus est valde: erat enim cupiens ex multo tempore videre eum, eo quod audiret multa de illo, et sperabat signum aliquod videre ab eo fieri. 9 Interrogabat autem illum multis sermonibus: at ipse nihil illi respondebat. 10 Stabant etiam principes sacerdotum et scribæ constanter accusantes eum. 11 Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo, et inlusit indutum veste alba, et remisit ad Pilatum. 12 Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad invicem. 13 Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe 14 Dixit ad illos: Optulistis mihi hunc hominem quasi avertentem populum, et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inveni in homine isto ex his in quibus eum accusatis. 15 Sed neque Herodes: nam remisi vos ad illum, et ecce nihil dignum morte actum est ei. 16 Emendatum ergo illum dimittam. 17 Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. 18 Exclamavit autem simul universa turba dicens: Tolle hunc, et dimitte nobis Barabban:

Digitized by Google

19 "Οστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ. 20 Πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτος προσεφώνησεν, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν. 21 Οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· Σταύρου σταύρου αὐτόν. 22 Ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. 23 Οἱ δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν [καὶ τῶν ἀρχιερέων]. 24 Καὶ Πειλᾶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν· 25 Ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλημένον εἰς φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν. 26 Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ. 27 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. 28 Στραφεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς Ἰησοῦς εἶπεν· Θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ· πλὴν ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, 29 "Οτι ἰδοὺ ἔρχονται ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ ἔθρεψαν.

19 ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܦܬܢܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܘܒܩܛܠܐ ܐܬܪܡܝ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܗܘ ܒܪܐ ܕܒܪ ܝܘܣܦ ܐܬܐ ܠܬܡ ܒܥܐ ܕܢܫܒܩ ܠܝܫܘܥ ܀ 20 ܘܬܘܒ ܦܝܠܛܘܣ ܡܠܠ ܥܡ ܐܢܘܢ ܒܥܐ ܕܢܫܒܩ ܠܝܫܘܥ ܀ 21 ܐܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܩܪܘ ܨܠܒ ܨܠܒ ܠܗ ܀ 22 ܗܘ ܕܬܠܬ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܒܝܫ ܥܒܕ ܗܢܐ ܠܝܬ ܒܗ ܥܠܬ ܡܘܬܐ ܫܪܝ ܗܘ ܠܝ ܠܗ ܀ ܒܥܐ ܕܢܫܪܘܗ ܐܫܪܝ ܠܗ ܀ 23 ܐܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܩܠ ܪܡ ܒܥܝܢ ܕܢܬܨܠܒ ܘܩܠܗܘܢ ܘܩܠ ܪܝܫܐ ܕܟܗܢܐ ܬܩܝܦ ܀ 24 ܦܝܠܛܘܣ ܦܣܩ ܕܢܗܘܐ ܐܝܟ ܕܫܐܠܘ ܀ 25 ܫܕܪ ܠܗܘܢ ܠܓܒܪܐ ܕܐܬܪܡ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܒܩܛܠܐ ܗܘ ܕܒܥܘ ܘܠܝܫܘܥ ܫܠܡ ܠܨܒܝܢܗܘܢ ܀ 26 ܘܟܕ ܐܚܕܘ ܐܢܘܢ ܠܗ ܐܚܕܘ ܠܫܡܥܘܢ ܚܕ ܩܘܪܝܢܝܐ ܕܐܬܐ ܡܢ ܚܩܠܐ ܘܣܡܘ ܥܠܘܗܝ ܨܠܒܐ ܕܢܣܒ ܒܬܪ ܝܫܘܥ ܀ 27 ܐܬܪܗ ܗܘ ܕܐܙܠ ܣܓܝ ܥܡܐ ܘܢܫܐ ܕܗܘ ܡܩܒܠܝܢ ܘܒܟܝܢ ܥܠܘܗܝ ܀ 28 ܦܢܐ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܒܢܬ ܝܪܘܫܠܡ ܠܐ ܬܒܟܝܢ ܥܠܝ ܐܠܐ ܥܠ ܢܦܫܟܝܢ ܒܟܝܢ ܘܥܠ ܒܢܝܟܝܢ ܀ 29 ܗܐ ܡܐ ܕܐܬܝܢ ܝܘܡܬܐ ܕܢܐܡܪܘܢ ܒܗܢ ܛܘܒ ܠܥܩܪܬܐ ܘܒܛܢܐ ܕܠܐ ܝܠܕܘ ܘܬܪܒܐ ܕܠܐ ܐܝܬܝܗܒܘ ܚܠܒ ܀

19 Qui erat propter seditionem quondam factam in civitate et homicidium missus in carcerem. 20 Iterum autem Pilatus locutus est ad illos volens dimittere Jesum. 21 At illi succlamabant dicentes: Crucifige, crucifige illum. 22 Ille autem tertio dixit ad illos: Quid enim mali fecit iste? nullam causam mortis inveni in eo: corripiam ergo illum et dimittam. 23 At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur, et invalescebant voces eorum, 24 Et Pilatus adjudicavit fieri petitionem eorum: 25 Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem, quem petebant, Jesum vero tradidit voluntati eorum. 26 Et cum ducerent eum, apprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa, et imposuerunt illi crucem portare post Jesum. 27 Sequebatur autem illum multa turba populi et mulierum, quæ plangebant et lamentabantur eum. 28 Conversus autem ad illas Jesus dixit: Filiæ Hierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flete et super filios vestros: 29 Quoniam ecce venient dies in quibus dicent: Beatæ steriles, et ventres qui non genuerunt, et ubera quæ non lactaverunt.

Digitized by Google

30 Τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν· Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· Καλύψατε ἡμᾶς· 31 Ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται; 32 Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. 33 Καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν, ὃν δὲ ἀριστερῶν. 34 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν· Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν. Διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλήρους. 35 Καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν· ἐξεμυκτήριζον δὲ οἱ ἄρχοντες λέγοντες· Ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐκλεκτός. 36 Ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι, ὄξος προσφέροντες αὐτῷ 37 Καὶ λέγοντες· Εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον σεαυτόν. 38 Ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ [γεγραμμένη] ἐπ' αὐτῷ [γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοις καὶ Ἑβραϊκοῖς]· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. 39 Εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτὸν [λέγων]· Οὐχὶ σὺ εἶ ὁ Χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. 40 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· Οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;

30 ܗܝܢ ܕܡܬܝ ܠܡܐܡܪ ܠܛܘܪܐ ܢܦܠܘ ܥܠܢ ܘܠܓܒܥܐ ܟܣܘ ܠܢ ܃ 31 ܐܝ ܒܥܘܕܐ ܪܛܝܒܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕܝܢ ܒܝܒܫܐ ܡܢܐ ܢܗܘܐ ܃ 32 ܘܐܬܝܢ ܐܦ ܫܢܝܐ ܐܚܪܢܐ ܒܝܫܐ ܠܡܩܛܠ ܥܡܗ ܃ 33 ܘܟܕ ܡܛܘ ܠܐܬܪܐ ܕܡܬܩܪܐ ܓܘܠܓܘܬܐ ܬܡܢ ܨܠܒܘܗܝ ܘܠܒܝܫܐ ܐܢܫ ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܘܚܕ ܡܢ ܣܡܐܠ ܃ 34 ܘܐܡܪ ܝܫܘܥ ܐܒܐ ܫܒܘ ܠܗܘܢ ܠܐ ܓܝܪ ܝܕܥܝܢ ܡܐ ܥܒܕܝܢ ܘܦܠܓܘ ܠܒܘܫܗ ܘܪܡܘ ܥܠܘܗܝ ܓܘܪܠܐ ܃ 35 ܘܩܐܡ ܥܡܐ ܚܙܝܢ ܘܗܟܝܢ ܠܘ ܪܫܝܢ ܥܡ ܗܘ ܘܐܡܪܝܢ ܐܚܪܢܐ ܐܦܪܩ ܢܦܫܗ ܐܢ ܗܢܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ ܒܪܝܪܐ ܃ 36 ܘܐܦ ܓܝܪ ܐܢܫܐ ܕܐܬܝ ܠܘܬܗ ܘܥܒܕܝ ܠܗ ܚܠ ܘܩܪܒܝ ܠܘܬܗ ܃ 37 ܘܐܡܪܝܢ ܐܢ ܐܢܬ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܦܪܩ ܢܦܫܟ ܃ 38 ܘܟܬܒܐ ܗܘ ܕܟܬܝܒ ܥܠܘܗܝ ܒܐܓܪܐ ܝܘܢܝܐ ܘܪܘܡܝܐ ܘܥܒܪܝܐ ܗܢܐ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܃ 39 ܚܕ ܓܝܪ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܬܠܝܢ ܒܙܩܦܐ ܡܓܕܦ ܠܗ ܘܐܡܪ ܐܢ ܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܦܪܩ ܢܦܫܟ ܘܠܢ ܃ 40 ܘܥܢܐ ܚܪܢܐ ܘܓܥܪ ܒܗ ܐܡܪ ܠܐ ܐܦ ܐܢܬ ܕܚܠ ܐܢܬ ܐܠܗܐ ܡܛܠ ܕܒܗܕܐ ܕܝܢܐ ܐܢܬ ܃

30 Tunc incipient dicere montibus: Cadete super nos, et collibus: Operite nos: 31 Quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? 32 Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur. 33 Et postquam venerunt in locum qui vocatur Calvariæ, ibi crucifixerunt eum; et latrones, unum a dextris et alterum a sinistris. 34 Jesus autem dicebat: Pater, dimitte illis: non enim sciunt quid faciunt. Dividentes vero vestimenta ejus miserunt sortes. 35 Et stabat populus spectans, et deridebant illum principes cum eis dicentes: Alios salvos fecit, se salvum faciat, si hic est Christus Dei electus. 36 Inludebant autem ei et milites accedentes et acetum offerentes illi, 37 Et dicentes: Si tu es rex Judæorum, salvum te fac. 38 Erat autem et superscriptio inscripta super illum litteris græcis et latinis et hebreicis: Hic est rex Judæorum. 39 Unus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens: Si tu es Christus, salvum fac temet ipsum et nos. 40 Respondens autem alter increpabat illum dicens: Neque tu times Deum, quod in eadem damnatione es?

Digitized by Google

41 Καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. 42 Καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου [Κύριε] ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. 43 Καὶ εἶπεν αὐτῷ [ὁ Ἰησοῦς]· Ἀμήν σοι λέγω, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. 44 Καὶ ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης, 45 Τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος· ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. 46 Καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Πάτερ, εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ πνεῦμά μου. Τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν. 47 Ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν λέγων· Ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. 48 Καὶ πάντες οἱ συνπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες [ἑαυτῶν] τὰ στήθη ὑπέστρεφον. 49 Εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ γνωστοὶ αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν, καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶσαι ταῦτα. 50 Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπάρχων, καὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, 51 Οὗτος οὐκ ἦν συνκατατιθέμενος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσεδέχετο τὴν βασιλειαν τοῦ θεοῦ, 52 Οὗτος προσελθὼν τῷ Πειλάτῳ ἠτησατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ,

41 ܘܐܢܚܢܢ ܕܝܢ ܒܪܝܫܐ ܕܡܢ ܥܒܕܢ ܩܒܠܢ ܗܘ ܕܟܝ ܠܐ ܥܒܕ ܒܝܫ ܐܝܬ ܠܗ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܐܡܪ ܠܝܫܘܥ ܡܪܝ ܕܟܪ ܠܝ ܟܕ ܬܐܬܐ ܒܡܠܟܘܬܟ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܕܝܢ ܕܗܘܐ ܥܡܝ ܗܢܐ ܒܦܪܕܝܣܐ ❖ ܘܗܘܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܥܬ ܫܬ ܘܚܫܘܟܐ ܗܘܐ ܥܠ ܟܠ ܐܪܥܐ ܥܕ ܫܥܬ ܬܫܥ ܘܐܬܚܫܟ ܫܡܫܐ ܘܦܪܟܣܐ ܕܗܝܟܠܐ ܐܬܩܪܥ ܡܨܥ ܘܩܪܐ ܝܫܘܥ ܒܩܠ ܪܡ ܘܐܡܪ ܐܒܐ ܒܝܕܝܟ ܐܦܩܕ ܪܘܚܝ ܘܗܕܐ ܕܐܡܪ ܫܠܚ ܢܦܫܗ ܘܐܫܠܡ ܪܘܚܐ ܘܟܕ ܚܙܐ ܣܛܘܪܝܘܢܐ ܕܗܘܐ ܫܒܚ ܠܐܠܗܐ ܘܐܡܪ ܫܪܝܪ ܗܢܐ ܐܢܫܐ ܙܕܝܩ ܗܘܐ ܘܟܠ ܟܢܫܐ ܕܐܬܟܢܫܘ ܥܡܗ ܠܗܕܐ ܚܙܘ ܕܗܘ ܥܒܕ ܘܗܘܘ ܡܬܗܦܟܝܢ ❖ ܠܒܗܘܢ ܘܗܘܘ ܡܬܦܢܝܢ ܟܠ ܡܢ ܕܝܕܥܘ ܠܗ ܡܢ ܪܚܩ ܘܢܫܝܐ ܕܐܬܘ ܥܡܗ ܡܢ ܓܠܝܠܐ ܘܚܙܝܢ ܗܠܝܢ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܫܡܗ ܝܘܣܦ ܘܗܘ ܪܫ ܒܝܬ ܡܕܪܫܐ ❖ ܘܓܒܪܐ ܙܕܝܩ ܗܘ ܘܫܪܝܪ ܗܘ ܗܢܐ ܠܐ ܗܘ ܫܘܝ ܒܥܝܬܗ ܘܒܥܒܕܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܢ ܪܡܬܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܗܘܕ ܕܗܘ ܡܬܚܙܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܐܬܐ ܠܩܕܡ ܦܝܠܛܘܣ ܘܫܐܠ ܦܓܪܗ ܕܝܫܘܥ

41 Et nos quidem juste, nam digna factis recepimus: hic vero nihil mali gessit. 42 Et dicebat ad Jesum: Domine, memento mei cum veneris in regnum tuum. 43 Et dixit illi Jesus: Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso. 44 Erat autem fere hora sexta et tenebræ factæ sunt in universa terra usque in nonam horam, 45 Et obscuratus est sol, et velum templi scissum est medium. 46 Et clamans voce magna Jesus ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et hæc dicens exspiravit. 47 Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificavit Deum dicens: Vere hic homo justus est. 48 Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et videbant quæ fiebant, percutientes pectora sua revertebantur. 49 Stabant autem omnes noti ejus a longe, et mulieres quæ secutæ erant eum a Galilæa, hæc videntes. 50 Et ecce vir nomine Joseph, qui erat decurio, vir bonus et justus, 51 Hic non consenserat concilio et actibus eorum, ab Arimathia civitate Judeæ, qui expectabat et ipse regnum Dei: 52 Hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Jesu,

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ, κγ', κδ'.

53 Καὶ καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς οὐδέπω κείμενος. 54 Καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς, καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν. 55 Κατακολουθήσασαι δὲ γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλιλαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ, 56 Ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα· καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΤΗΙ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα. 2 Εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου, 3 Εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὗρον τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 4 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· 5 Ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν γῆν, εἶπαν πρὸς αὐτάς· Τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν; 6 Οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. Μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, 7 Λέγων τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. 8 Καὶ ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ,

❖ حـ ❖ ܟܬܒ ❖

53 ܘܐܚܕ ܙܩܝܦ ܘܣܝܡ ܠܗ ܒܣܕܝܢ ܘܩܒܪ ܒܩܒܪ ܕܐܒܢ ܕܚܨܝܢ ܕܠܐ ܗܘܐ ܥܕܝܢ ܐܝܬ ܒܗ ܐܝܫ ܠܐ ܩܒܪ ܐܚܪ ܕܠܐ ܗܘܐ ܒܗ ܐܝܫ ܥܕܡ ܗܢܐ ܩܒܪ ܕܐܬܬܣܡ ܒܗ ܝܫܘܥ ܗܘ ܩܒܪܐ ܕܚܕܬ ܗܘ ܘܠܐ ܐܬܬܣܡ ܒܗ ܐܝܫ ܐܚܪ ܐܠܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕܘ ܕܐܬܬܣܡ ܒܗ ܗܘ ܝܘܡܐ ܕܥܪܘܒܬܐ ܕܫܒܬܐ ܕܐܬܚܙܝ ܠܡܫܪܩ ܘܢܫܐ ܕܐܬܝ ܥܡ ܝܫܘܥ ܡܢ ܓܠܝܠܐ ܐܬܚܙܝ ܠܗܘܢ ܩܒܪܐ ܘܐܝܟ ܕܐܬܬܣܡ ܓܘܫܡܗ ܘܐܬܦܢܘ ܘܐܬܬܝܒ ܘܥܒܕܘ ܒܣܡܐ ܘܒܡܪܐ ܘܒܫܒܬܐ ܫܪܝܘ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܠܗܘܢ ❖

❖ ـَ ❖ ܦܨܚܐ

1 ܒܚܕ ܒܫܒܬܐ ܒܣܦܪ ܫܚܪܐ ܐܬܘ ܢܫܐ ܠܩܒܪܐ ܘܐܝܬܘ ܠܗܘܢ ܒܣܡܐ ܕܐܬܬܟܢܘ ܘܐܫܟܚܘ ܕܓܠܝܬܐ ܡܪܕܝܢ ܡܢ ܥܠ ܩܒܪܐ 2 ܘܥܠܘ ܠܬܘ ܠܓܘ ܘܠܐ ܐܫܟܚܘ ܓܘܫܡܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ 3 ܘܟܕ ܗܘ ܡܬܒܗܬܐ ܥܠ ܗܕܐ ܗܘ ܐܬܪܐ ܗܐ ܓܒܪܐ ܬܪܝܢ ܩܪܒ ܠܗܘܢ ܒܠܒܘܫ ܢܗܝܪ 4 ܘܟܕ ܕܚܠܘ ܘܡܟܘ ܐܦܝܗܘܢ ܠܐܪܥܐ ܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܒܥܝܬܘܢ ܠܚܝܐ ܥܡ ܡܝܬܐ 5 ܠܝܬ ܗܘ ܐܠܐ ܩܡ ܐܬܕܟܪܘ ܐܝܟ ܕܡܠܠ ܥܡܟܘܢ ܟܕ ܗܘ ܥܕܝܢ ܒܓܠܝܠܐ 6 ܐܡܪ ܕܒܥܐ ܗܘ ܕܬܫܠܡ ܒܝܕ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܚܛܝܐ ܘܢܨܠܒ ܘܒܬܠܬܝܐ ܝܘܡܐ ܢܩܘܡ 7 ❖

SEC. LUCAM, XXIII. XXIV.

53 Et depositum involvit sindone, et posuit eum in monumento exciso, in quo nondum quisquam positus fuerat. 54 Et dies erat parasceves, et sabbatum inlucescebat. 55 Subsecutæ autem mulieres, quæ cum ipso venerant de Galilæa, viderunt monumentum et quemadmodum positum erat corpus ejus, 56 Et revertentes paraverunt aromata et ungenta: et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

CAPUT XXIV.

1 Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quæ paraverant aromata. 2 Et invenerunt lapidem revolutum a monumento, 3 Et ingressæ non invenerunt corpus Domini Jesu. 4 Et factum est dum mente consternatæ essent de isto, ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti: 5 Cum timerent autem et declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas: Quid quæritis viventem cum mortuis? 6 Non est hic, sed resurrexit: recordamini qualiter locutus est vobis cum adhuc in Galilæa esset, 7 Dicens quia oportet Filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et die tertia resurgere. 8 Et recordatæ sunt verborum ejus,

Digitized by Google

9 Καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν πάντα ταῦτα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. 10 Ἦσαν δὲ ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου, καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. 11 Καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. [12 Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα, καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.] 13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἦσαν πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς, 14 Καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. 15 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· 16 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. 17 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Τίνες οἱ λόγοι οὗτοι, οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν σκυθρωποί. 18 Ἀποκριθεὶς δὲ εἷς, ᾧ ὄνομα Κλεόπας, εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις; 19 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ποῖα; Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ,

9 ܘܗܦܟܘ ܡܢ ܥܠ ܩܒܪܐ ܘܐܚܘ ܠܟܠ ܗܠܝܢ ܥܣܪ ܘܠܟܠ ܫܪܝܢ ܕܥܡܗܘܢ ܀ 10 ܗܘ ܕܝܢ ܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ ܘܝܘܚܢܐ ܘܡܪܝܡ ܕܝܥܩܘܒ ܘܫܪܝܢ ܕܥܡܗܝܢ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ ܠܫܠܝܚܐ ܗܠܝܢ ܡܠܬܐ ܀ 11 ܘܐܬܚܙܝܘ ܩܕܡ ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܗܕܝܐ ܕܫܛܝܘܬܐ ܗܠܝܢ ܡܠܬܐ ܘܠܐ ܗܝܡܢܘ ܠܗܘܢ ܀ 12 ܦܛܪܘܣ ܕܝܢ ܩܡ ܪܗܛ ܠܥܠ ܠܩܒܪܐ ܘܟܕ ܟܪܟ ܚܙܐ ܣܝܕܝܢ ܒܠܚܘܕ ܘܐܙܠ ܠܒܝܬܗ ܡܬܕܡܪ ܥܠ ܗܘ ܕܗܘܐ ܀ 13 ܘܗܐ ܬܪܝܢ ܡܢܗܘܢ ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘܘ ܐܙܠܝܢ ܠܟܦܪ ܕܗܘ ܪܚܩ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܫܬܝܢ ܣܛܕܝܐ ܫܡܗ ܕܥܡܘܣ ܀ 14 ܘܗܢܘܢ ܗܘ ܡܬܡܠܠܝܢ ܥܡ ܚܕܕܐ ܥܠ ܟܠ ܗܠܝܢ ܡܠܝܐ ܕܐܬܪܥܝܘ ܀ 15 ܘܗܘܐ ܒܕ ܗܘ ܡܬܡܠܠ ܘܡܬܒܚܫ ܗܘ ܒܝܢܬܗܘܢ ܘܝܫܘܥ ܐܦ ܗܘ ܩܪܒ ܘܗܘ ܡܗܠܟ ܥܡܗܘܢ ܀ 16 ܐܠܐ ܥܝܢܝܗܘܢ ܐܬܚܙܩܘ ܕܠܐ ܢܣܒܘܗܝ ܀ 17 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܘ ܗܢܝ ܡܠܝܐ ܕܐܢܬܘܢ ܡܬܡܠܠܝܢ ܥܡ ܚܕܕܐ ܘܐܢܬܘܢ ܥܨܝܒܝܢ ܘܩܝܡܝܢ ܀ 18 ܥܢܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܕܫܡܗ ܩܠܝܘܦܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܒܠܚܘܕ ܕܓܪ ܐܢܬ ܒܐܘܪܫܠܡ ܘܠܐ ܝܕܥܬ ܡܢ ܗܘ ܕܗܘܐ ܒܗ ܒܝܘܡܬܐ ܗܠܝܢ ܀ 19 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܘ ܗܘ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܬ ܠܢ ܥܠ ܝܫܘܥ ܢܨܪܝܐ ܕܗܘܐ ܓܒܪܐ ܢܒܝܐ ܚܫܝܚ ܒܥܒܕܐ ܘܒܡܠܬܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܟܠ ܥܡܐ ܀

9 Et regressæ a monumento nuntiaverunt hæc omnia illis undecim et ceteris omnibus. 10 Erat autem Maria Magdalene et Johanna et Maria Jacobi et ceteræ quæ cum eis erant, quæ dicebant ad apostolos hæc. 11 Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista, et non credebant illis. 12 Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum, et procumbens vidit linteamina posita, et abiit secum mirans quod factum fuerat. 13 Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Hierusalem, nomine Emmaus, 14 Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quæ acciderant. 15 Et factum est dum fabularentur et secum quærerent, et ipse Jesus appropinquans ibat cum illis: 16 Oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent. 17 Et ait ad illos: Qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes? 18 Et respondens unus, cui nomen Cleopas, dixit ei: Tu solus peregrinus es in Hierusalem et non cognovisti quæ facta sunt in illa his diebus? 19 Quibus ille dixit: Quæ? Et dixerunt: De Jesu Nazareno, qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram Deo et omni populo,

Digitized by Google

20 "Οπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. 21 Ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει [σήμερον] ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. 22 Ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον, 23 Καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. 24 Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. 25 Καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται. 26 Οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; 27 Καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς ἐν πᾶσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. 28 Καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς προσεποιήσατο πορρωτέρω πορεύεσθαι· 29 Καὶ παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα. Καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. 30 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς·

20 ܘܐܝܟܢܐ ܕܫܠܡܘ ܐܢܘܢ ܪܒܢܐ ܘܫܘܠܛܢܐ ܕܝܠܢ ܠܕܝܢܐ ܕܡܘܬܐ ܘܨܠܒܘ ܐܢܘܢ 21 ܐܢܚܢܢ ܗܘ ܕܣܒܪܝܢ ܗܘ ܕܗܘ ܕܥܬܝܕ ܠܦܪܘܩ ܠܝܫܪܝܠ ܘܗܫܐ ܥܡ ܟܠ ܗܠܝܢ ܗܘ ܝܘܡܐ ܬܠܬܝܐ ܡܢ ܕܗܘ ܗܠܝܢ ܕܥܒܕܘ ܐܦ ܓܝܪ ܢܫܝܐ ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܢ ܕܩܕܡ ܢܗܘܪܐ ܗܘ ܠܩܒܪܐ 23 ܘܠܐ ܫܟܚܘ ܓܘܫܡܗ ܐܬܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܐܦ ܚܙܘܢ ܪܘܚܐ ܕܡܠܐܟܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܚܝ ܗܘ 24 ܘܐܙܠܘ ܐܦ ܓܝܪ ܐܢܫܐ ܡܢ ܒܢܝ ܥܡܢ ܠܩܒܪܐ ܘܐܫܟܚܘ ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܟܡܐ ܕܐܡܪܘ ܢܫܐ ܗܘ ܕܠܐ ܐܫܟܚܘ 25 ܘܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝ ܛܦܫܐ ܘܩܠܝܠܐ ܠܒܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܠܟܠ ܗܠܝܢ ܕܐܡܪܘ ܢܒܝܐ 26 ܠܐ ܗܟܡܐ ܗܘ ܕܢܬܚܫ ܡܫܝܚܐ ܘܢܥܘܠ ܠܫܘܒܚܗ 27 ܘܡܢ ܡܘܫܐ ܘܥܕ ܟܠ ܢܒܝܐ ܦܫܪ ܠܗܘܢ ܒܟܠ ܟܬܒܐ ܕܥܠ ܢܦܫܗ 28 ܘܩܪܒܘ ܠܟܦܪܐ ܕܗܘ ܐܙܠܝܢ ܘܗܘ ܐܦ ܓܝܪ ܐܪܚܩ ܠܡܐܙܠ 29 ܘܐܠܨܘ ܠܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܘܬܢ ܐܦ ܓܝܪ ܡܛܐ ܠܪܡܫܐ ܘܫܠܡ ܝܘܡܐ ܠܡܥܪܒ ܘܥܠ ܘܥܠ ܠܡܒܝܬ ܥܡܗܘܢ 30 ܘܗܘ ܒܕ ܣܡܟ ܥܡ ܐܢܘܢ ܢܣܒ ܠܚܡܐ ܘܒܪܟ ܘܦܪܫ ܘܡܫܕܐ ܠܗܘܢ

20 Et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotum et principes nostri in damnationem mortis et crucifixerunt eum. 21 Nos autem sperabamus quia ipse esset redemturus Israhel: et nunc super hæc omnia tertia dies hodie quod hæc facta sunt. 22 Sed et mulieres quædam ex nostris terruerunt nos, quæ ante lucem fuerunt ad monumentum, 23 Et non invento corpore ejus venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere. 24 Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum, et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non invenerunt. 25 Et ipse dixit ad eos: O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quæ locuti sunt prophetæ! 26 Nonne hæc oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam? 27 Et incipiens a Mose et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis quæ de ipso erant. 28 Et appropinquaverunt castello quo ibant, et ipse finxit se longius ire, 29 Et coegerunt illum dicentes: Mane nobiscum, quoniam advesperascit et declinata est jam dies. Et intravit cum illis. 30 Et factum est dum recumberet cum illis, accepit panem et benedixit ac fregit, et porrigebat illis:

Digitized by Google

31 Αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. 32 Καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; 33 Καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλήμ, καὶ εὗρον ἠθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, 34 Λέγοντας ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ Κύριος καὶ ὤφθη Σίμωνι. 35 Καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου. 36 Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς [ὁ Ἰησοῦς] ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῶν [καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν]. 37 Πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. 38 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν τῇ καρδιᾷ ὑμῶν; 39 Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκας καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. [40 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.] 41 Ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων, εἶπεν αὐτοῖς· Ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; 42 Οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος [καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου]·

31 ܘܦܬܚ̈ܘ ܥܝܢ̈ܝܗܘܢ ܘܐܬܕܥ̈ܘ ܠܗ ܘܗܘ ܐܬܚܙܐ ܡܢ ܩܕܡ ܥܝܢ̈ܝܗܘܢ . 32 ܘܐܡܪ̈ܘ ܚܕ ܠܚܕ ܠܐ ܠܒܐ ܕܢ̈ܐ ܒܠܚܘܕ ܕܡܬܠܗܒ ܗܘܐ ܒܢ ܒܐܪܚܐ ܘܟܕ ܦܬܚ ܠܢ ܒܟ̈ܬܒ̈ܐ ; 33 ܘܩܡ̈ܘ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܘܗܦ̈ܟ̈ܘ ܠܐܘܪ̈ܫܠܡ ܘܐܫܟ̈ܚ̈ܘ ܟܢ̈ܫܝܢ ܗܢ̈ܘܢ ܕܥܣܪ ܘܐܝܠ̈ܝܢ ܕܥܡ̈ܗܘܢ . 34 ܐܡ̈ܪ̈ܝܢ ; ܕܫܪܝܪ ܩܡ ܡܪܢ ܘܐܬܚܙܐ ܠܫܡܥܘܢ . 35 ܗ̈ܠܝܢ ܐܦ ܗ̈ܢܘܢ ܡܫܬܪ̈ܝܢ ܡܐ ܕܗܘܐ ܒܐܪܚܐ ܘܐܝܟ ܐܬܝܕܥ ܠܗܘܢ ܒܦܪܝܣܬ ܠܚܡܐ . 36 ❖ ܘܟܕ ܗ̈ܠܝܢ ܡܫܬܪ̈ܝܢ ܗܘ ܝܫܘܥ ܩܐܡ ܒܡܨܥܬܗ̈ܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗ̈ܘܢ ܫܠܡܐ ܠܟ̈ܘܢ ܐܢܐ ܗܘ ܠܐ ܬܕ̈ܚܠ̈ܘ . 37 ܘܫܬ̈ܘܫ̈ܘ ܘܕ̈ܚܠ̈ܘ ܘܣܒ̈ܪ̈ܝܢ ܗ̈ܘܘ ܕܪܘܚܐ ܚܙ̈ܝܢ . 38 ܐܡܪ ܠܗ̈ܘܢ ܡܢܐ ܐܬܪ̈ܥܝܬ̈ܘ ܘܡܢܐ ܣܠ̈ܩܝܢ ܪܗ̈ܝܛ̈ܐ ܒܠܒ̈ܒ̈ܟ̈ܘܢ . 39 ܚ̈ܙ̈ܘ ܐܝܕ̈ܝ ܘܪ̈ܓ̈ܠ̈ܝ ܕܐܢܐ ܗ̈ܘ ܒܪ̈ܟ̈ܘ ܘܚ̈ܙ̈ܘ ; ܕܪܘܚܐ ܒܣܪ ܘܥܨ̈ܡ̈ܐ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܝܟ ܕܐܢ̈ܬ̈ܘܢ ܚ̈ܙ̈ܝܢ ܕܐܝܬ ; 40 ❖ ܘܟܕ ܐܡܪ ܗܟ̈ܝ ܚܘܐ ܠܗ̈ܘܢ ܐܝܕ̈ܘܗܝ ܘܪ̈ܓ̈ܠ̈ܘܗܝ . 41 ❖ ܘܥܕ ܕܠܐ ܡܗܝܡ̈ܢ̈ܝܢ ܗ̈ܘܘ ܡܢ ܚܕܘܬܐ ܘܡܬܕ̈ܡ̈ܗ̈ܝܢ ܐܡܪ ; ܐܝܬ ܐܝܟ ܡܕܡ ܗܟ̈ܝ ܕܢ̈ܐܟ̈ܠ̈ ; 42 ❖ ܘܗ̈ܘ ܡܣܒ̈ܪ̈ܝܢ ܠܗ ܦܠܓ̈ܐ ܕܢ̈ܘܢ ܘܡܢ ܓ̈ܒ̈ܐ ܕܕܒܫ̈ܐ .

31 Et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum: et ipse evanuit ex oculis eorum. 32 Et dixerunt ad invicem: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas? 33 Et surgentes eadem hora regressi sunt in Hierusalem, et invenerunt congregatos undecim et eos qui cum ipsis erant, 34 Dicentes quod surrexit Dominus vere et apparuit Simoni: 35 Et ipsi narrabant quæ gesta erant in via, et quomodo cognoverunt eum in fractione panis. 36 Dum hæc autem locuntur, Jesus stetit in medio eorum et dicit eis: Pax vobis, ego sum, nolite timere. 37 Conturbati vero et conterriti existimabant se spiritum videre. 38 Et dixit eis: Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra? 39 Videte manus meas et pedes, quia ipse ego sum: palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere. 40 Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus et pedes. 41 Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus præ gaudio, dixit: Habetis hic aliquid quod manducetur? 42 At illi optulerunt ei partem piscis assi et favum mellis:

Digitized by Google

43 Καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. 44 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· Οὗτοι οἱ λόγοι μου, οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. 45 Τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς, 46 Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται [καὶ οὕτως ἔδει] παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, 47 Καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰερουσαλήμ. 48 Ὑμεῖς [δέ ἐστε] μάρτυρες τούτων. 49 Κἀγὼ ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ' ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ πόλει [Ἰερουσαλήμ,] ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ ὕψους δύναμιν. 50 Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς [ἔξω] ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. 51 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ' αὐτῶν [καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν]. 52 Καὶ αὐτοὶ [προσκυνήσαντες αὐτὸν] ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, 53 Καὶ ἦσαν διαπαντὸς ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες [καὶ εὐλογοῦντες] τὸν θεόν.

43 ܘܢܟܠ ܩܕܡܝܗܘܢ ܐܟܠ ܘܩܒܠ ܡܢܗܘܢ . 44 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܠܝܗܝ ܕܡܠܠܬ ܥܡ ܟܘܢ ܥܕ ܕܗܘܝܬ ܥܡ ܟܘܢ ܕܐܬܡ ܠܡܗܘܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܟܬܝܒ ܒܢܡܘܣܐ ܘܒܢܒܝܐ ܘܒܡܙܡܪܐ ܥܠ ܝܠܦ . 45 ܗܘ ܙܒܢ ܦܬܚ ܠܗܘܢ ܠܒܗܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܡܣܬܟܠܝܢ ܒܟܬܒܐ . 46 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܟܢܐ ܟܬܝܒ ܘܗܟܢܐ ܐܝܬ ܠܡܫܝܚܐ ܕܢܬܚܫ ܘܢܩܘܡ ܡܢ ܡܝܬܐ ܒܝܘܡܐ ܬܠܬܝܐ : 47 ܘܕܢܬܟܪܙ ܒܫܡܗ ܬܘܒܐ ܘܫܒܘܩܐ ܕܚܛܗܐ ܒܟܠ ܥܡܡܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܫܪܝܢ . 48 ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܣܗܕܐ ܒܗܠܝܢ . 49 ܘܗܐ ܐܢܐ ܫܕܪ ܥܠܝܟܘܢ ܡܘܥܕܐ ܕܐܒܝ ܘܐܢܬܘܢ ܬܘܒܘ ܒܩܪܬܐ ܥܕ ܕܬܬܠܒܫܘܢ ܚܝܠܐ ܡܢ ܠܥܠ . 50 ܘܐܦܩ ܐܝܬܝܗܘܢ ܠܒܝܬ ܥܢܝܐ ܘܪܡܐ ܝܕܘܗܝ ܘܒܪܟ ܠܗܘܢ . 51 ܘܗܘܐ ܒܕ ܒܪܟ ܠܗܘܢ ܐܬܦܪܫ ܡܢܗܘܢ ܘܐܬܢܣܝ ܠܫܡܝܐ . 52 ܘܗܢܘܢ ܣܓܕܘ ܠܗ ܘܗܦܟܘ ܠܐܘܪܫܠܡ ܒܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ . 53 ܘܗܘܘ ܒܗܝܟܠܐ ܫܒܚܝܢ ܘܡܒܪܟܝܢ ܠܐܠܗܐ ܐܡܝܢ ✤

43 Et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis. 44 Et dixit ad eos: Hæc sunt verba quæ locutus sum [ad vos] cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia quæ scripta sunt in lege Mosi et prophetis et psalmis de me. 45 Tunc aperuit illis sensum ut intellegerent scripturas, 46 Et dixit eis quoniam sic scriptum est, et sic oportebat Christum pati et resurgere a mortuis die tertio, 47 Et prædicari in nomine ejus pœnitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Hierosolyma. 48 Vos autem estis testes horum. 49 Et ego mitto promissum Patris mei in vos: vos autem sedete in civitate, quoad usque induamini virtutem ex alto. 50 Eduxit autem eos foras in Bethaniam, et elevatis manibus suis benedixit eis. 51 Et factum est dum benediceret illis, recessit ab eis, et ferebatur in cælum. 52 Et ipsi adorantes regressi sunt in Hierusalem cum gaudio magno, 53 Et erant semper in templo laudantes et benedicentes Deum. Amen.

Digitized by Google

EVANGELIUM SECUNDUM JOHANNEM.

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, ΚΕΦ. α'.

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. 2 Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. 3 Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. 4 Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἐστιν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. 5 Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. 6 Ἐγένετο ἄνθρωπος, ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης· 7 Οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός, ἵνa πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ. 8 Οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. 9 Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. 10 Ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. 11 Εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. 12 Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

SEC. JOHANNEM, CAPUT I.

IN principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. 2 Hoc erat in principio apud Deum. 3 Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil quod factum est. 4 In ipso vita erat, et vita erat lux hominum: 5 Et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non comprehenderunt. 6 Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Johannes: 7 Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. 8 Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. 9 Erat lux vera, quæ inluminat omnem hominem venientem in mundum. 10 In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. 11 In propria venit, et sui eum non receperunt. 12 Quotquot autem receperunt eum, dedit illis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine ejus,

Digitized by Google

13 Οἳ οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. 14 Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. 15 Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν λέγων· Οὗτος ἦν ὃν εἶπον· Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 16 Ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· 17 Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. 18 Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο. 19 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε ἀπέστειλαν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ Λευείτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; 20 Καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο, καὶ ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός. 21 Καὶ ἠρώτησαν αὐτόν· Τί οὖν; Ἠλείας εἶ; Λέγει· Οὐκ εἰμί. Ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη· Οὔ. 22 Εἶπαν οὖν αὐτῷ· Τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ; 23 Ἔφη· Ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· Εὐθύνατε τὴν ὁδὸν Κυρίου, καθὼς εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης.

13 ܐܝܠܝܢ ܒܟܘ ܒܟ ܒܕܡ̈ܐ . ܘܠܐ ܒܟ
ܨܒܝܢܐ ܕܒܣܪܐ . ܘܠܐ ܒܟ ܨܒܝܢܐ
ܕܓܒܪܐ ܐܠܐ ܒܟ ܐܬܝܠܕܘ .
14 ܘܩܝܡܐ ܗܘܬ ܒܣܪܐ ܘܫܪܐ ܒܢ .
ܘܚܙܝܢ ܩܢܝܢܗ . ܩܢܝܢ ܐܝܟ
ܕܝܚܝܕ ܡܢ ܐܒܐ ܡܠܝܐ ܛܝܒܘܬܐ
15 ❖ ܘܩܘܫܛܐ ܝܘܚܢܢ ܣܗܕ ܥܠܘܗܝ
ܘܩܪܐ ܐܡܪ ܗܢܘ ܗܘ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ
ܕܐܬܐ ܒܬܪܝ ܩܕܡ ܠܝ ܗܘܐ ܠܐ
ܡܛܠ ܕܩܕܡ ܝܬ ܗܘ ܡܢܝ .
16 ܘܡܢ ܡܠܝܘܬܗ ܕܝܠܗ ܟܠܢ ܩܒܠܢ .
ܘܛܝܒܘܬܐ ܥܠ ܛܝܒܘܬܐ . 17 ܡܛܠ
ܕܢܡܘܣܐ ܒܝܕ ܡܘܫܐ ܐܬܝܗܒ . ܛܝܒܘܬܐ
ܘܫܪܪܐ ܒܝܕ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗܘܬ .
18 ❖ ܐܠܗܐ ܠܥܠܡ ܠܐ ܚܙܐ ܐܝܬ ܒܟ
ܐܠܐ ܒܪܐ ܝܚܝܕܝܐ ܕܒܚܝܩ ܐܒܘܗܝ
ܗܘ ܐܫܪܐ . ܗܘ ܐܝܬ ܠܢ ܐܝܟ
ܕܐܡܪ ܝܘܚܢܢ ܒܗܕܐ ܣܗܕܘܬܐ
ܘܟܕ ܫܕܪܘ ܠܘܬܗ ܝܗܘܕܝܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ
ܟܗܢܐ ܘܠܘܝܐ ܕܢܫܐܠܘܢܝܗ . ܡܢ ܐܢܬ
19 ❖ ܘܐܘܕܐ ܐܬܓܠܝ ܘܠܐ ܟܕܐ
ܐܢܐ ܐܢܐ ܡܫܝܚܐ . 20 ❖ ܘܐܘܕܐ
ܐܢܐ ܐܝܠܝܐ . ❖ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܡܢ ܐܢܬ
ܐܝܟ ܢܬܠ ܦܘܓܒܐ ܠܐܡܪܝܢ ܠܢ
ܡܢ ܐܢܬ ܐܡܪ ܥܠ ܢܦܫܟ . 21 ❖ ܐܡܪ
ܐܢܐ ܩܠ ܩܪܐ ܒܡܕܒܪܐ . ܐܬܝܪܘ
ܐܘܪܚܐ ܕܡܪܝܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܫܥܝܐ
ܢܒܝܐ .

13 Qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri sed ex Deo nati sunt. 14 Et verbum caro factum est et habitavit in nobis, et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti a Patre, plenum gratiæ et veritatis. 15 Johannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens: Hic erat quem dixi vobis: Qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat. 16 Et de plenitudine ejus nos omnes accepimus, [et] gratiam pro gratia: 17 Quia lex per Mosen data est, gratia et veritas per Jesum Christum facta est. 18 Deum nemo vidit umquam: unigenitus Filius qui est in sinu Patris, ipse enarravit. 19 Et hoc testimonium Johannis, quando miserunt Judæi ab Hierosolymis sacerdotes et Levitas ad eum, ut interrogarent eum: Tu quis es? 20 Et confessus est et non negavit, et confessus est quia non sum ego Christus. 21 Et interrogaverunt eum: Quid ergo? Helias es tu? Et dicit: Non sum. Propheta es tu? Et respondit: Non. 22 Dixerunt ergo ei: Quis es? ut responsum demus his qui miserunt nos: quid dicis de te ipso? 23 Ait: Ego vox clamantis in deserto: Dirigite viam Domini sicut dixit Esaias propheta.

Digitized by Google

24 Καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων, 25 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τί οὖν βαπτίζεις, εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἠλείας οὐδὲ ὁ προφήτης; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης λέγων· Ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, 27 Ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. 28 Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτίζων. 29 Τῇ ἐπαύριον βλέπει [ὁ Ἰωάννης] τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. 30 Οὗτός ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· Ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. 31 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων. 32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. 33 Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 34 Κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο,

24 Et qui missi fuerant, erant ex Pharisæis, 25 Et interrogaverunt eum et dixerunt [ei]: Quid ergo baptizas, si tu non es Christus neque Helias neque propheta? 26 Respondit eis Johannes dicens: Ego baptizo in aqua, medius autem vestrum stetit quem vos non scitis: 27 Ipse est qui post me venturus est, qui ante me factus est, cujus ego non sum dignus ut solvam ejus corrigiam calciamenti. 28 Hæc in Bethania facta sunt trans Jordanen, ubi erat Johannes baptizans. 29 Altera die videt Johannes Jesum venientem ad se, et ait: Ecce Agnus Dei qui tollit peccatum mundi. 30 Hic est de quo dixi: Post me venit vir qui ante me factus est, quia prior me erat. 31 Et ego nesciebam eum, sed ut manifestaretur in Israhel, propterea veni ego in aqua baptizans. 32 Et testimonium perhibuit Johannes dicens quia vidi Spiritum descendentem quasi columbam de cælo, et mansit super eum. 33 Et ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendentem et manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto. 34 Et ego vidi, et testimonium perhibui quia hic est Filius Dei. 35 Altera die iterum stabat Johannes et ex discipulis ejus duo,

Digitized by Google

36 Καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. 37 [Καὶ] ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος, καὶ ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. 38 Στραφεὶς [δὲ] ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς· Τί ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· Ῥαββεί, ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε, ποῦ μένεις; 39 Λέγει αὐτοῖς· Ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. Ἦλθαν οὖν καὶ εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. 40 Ἦν Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ· 41 Εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Χριστός. 42 [Καὶ] ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἐμβλέψας [δὲ] αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάννου, σὺ κληθήσῃ Κηφᾶς, ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος. 43 Τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἀκολούθει μοι. 44 Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. 45 Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. 46 Εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρχου καὶ ἴδε.

36 ܘܚܙܐ ܠܝܫܘܥ ܕܗܘܐ ܡܗܠܟ ܐܡܪ ܗܐ ܐܡܪܐ ܕܐܠܗܐ . 37 ܘܫܡܥܘ ܬܪܝܗܘܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܡܡܠܠ ܗܘܐ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ . 38 ܘܐܬܦܢܐ ܝܫܘܥ ܘܚܙܐ ܐܢܘܢ ܕܐܙܠܝܢ ܒܬܪܗ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܘ ܒܥܝܬܘܢ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܪܒܝ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܡܪ ܐܝܟ ܕܐܬܦܫܪ ܪܒܝ ܐܝܟܐ ܕܒܐ ܐܢܬ . 39 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܬܐܬܘ ܘܬܚܙܘ ܐܬܘ ܘܚܙܘ ܐܝܟܐ ܕܒܐ ܗܘ ܘܒܬ ܥܡܗ ܘܒܬ ܗܘ ܝܘܡܐ ܗܘ ܐܝܟ ܥܣܪ ܫܥܝܢ ܗܘ ܐܢܕܪܝ ܐܚܘܗܝ ܕܫܡܥܘܢ ܡܢ ܝܘܚܢܢ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ . 40 ܐܫܟܚ ܗܘ ܐܢܕܪܝ ܐܚܘ ܕܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܕܐܚܕ ܡܢ ܬܪܝܗܘܢ ܕܫܡܥܘ ܡܢ ܝܘܚܢܢ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܝܫܘܥ . 41 ܗܘ ܫܟܚ ܫܡܥܘܢ ܐܚܘܗܝ ܕܫܡܥܘܢ ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܫܟܚܢ ܠܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܦܫܪ ܡܫܝܚܐ . 42 ܘܐܝܬܝܗ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܘܚܙܐ ܝܫܘܥ ܒܗ ܘܐܡܪ ܐܢܬ ܗܘ ܫܡܥܘܢ ܒܪ ܝܘܚܢܢ ܐܢܬ ܬܬܩܪܐ ܟܐܦܐ ܕܐܬܦܫܪ ܦܛܪܘܣ . 43 ❖ ܒܬܪ ܗܕܐ ܨܒܐ ܗܘ ܕܢܦܩ ܠܓܠܝܠ ܘܐܫܟܚ ܠܦܝܠܦܘܣ ܘܐܡܪ ܠܗ ܬܐ ܒܬܪܝ . 44 ܗܘ ܦܝܠܦܘܣ ܡܢ ܒܝܬ ܨܝܕܐ ܡܕܝܢܬܐ ܕܐܢܕܪܝ ܘܦܛܪܘܣ . 45 ܐܫܟܚ ܦܝܠܦܘܣ ܠܢܬܢܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܕܟܬܒ ܒܗ ܡܘܫܐ ܒܢܡܘܣܐ ܘܒܢܒܝܐ ܐܫܟܚܢ ܝܫܘܥ ܒܪ ܝܘܣܦ ܡܢ ܢܨܪܬ . 46 ܐܡܪ ܠܗ ܢܬܢܐܝܠ ܗܠ ܡܢ ܢܨܪܬ ܡܕܡ ܛܒ ܢܗܘܐ ܐܡܪ ܠܗ ܦܝܠܦܘܣ ܐܬܐ ܘܚܙܐ .

36 Et respiciens Jesum ambulantem dicit: Ecce Agnus Dei. 37 Et audierunt eum duo discipuli loquentem, et secuti sunt Jesum. 38 Conversus autem Jesus et videns eos sequentes se dicit eis: Quid quæritis? Qui dixerunt ei: Rabbi, quod dicitur interpretatum magister, ubi habitas? 39 Dicit eis: Venite et videte. Venerunt et viderunt ubi maneret, et apud eum manserunt die illo; hora autem erat quasi decima. 40 Erat autem Andreas frater Simonis Petri unus ex duobus qui audierant ab Johanne et secuti fuerant eum. 41 Invenit hic primum fratrem suum Simonem, et dicit ei: Invenimus Messiam, quod est interpretatum Christus, 42 Et adduxit eum ad Jesum. Intuitus autem eum Jesus dixit: Tu es Simon filius Johanna, tu vocaveris Cephas, quod interpretatur Petrus. 43 In crastinum voluit exire in Galilæam, et invenit Philippum: et dicit ei: Sequere me. 44 Erat autem Philippus a Bethsaida, civitate Andreæ et Petri. 45 Invenit Philippus Nathanahel et dicit ei: Quem scripsit Moses in lege et prophetæ, invenimus, Jesum filium Joseph a Nazareth. 46 Et dixit ei Nathanahel: A Nazareth potest aliquid boni esse? Dicit ei Philippus: Veni et vide.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, α', β'.

47 Εἶδεν Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλείτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. 48 Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε. 49 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ναθαναὴλ [καὶ λέγει]· Ῥαββεί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραήλ. 50 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ, 51 Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, [ἀπάρτι] ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑΙ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· 2 Ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. 3 Καὶ οἴνου οὐκ εἶχον, ὅτι συνετελέσθη ὁ οἶνος τοῦ γάμου. Εἶτα λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔστιν. 4 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. 5 Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. 6 Ἦσαν δὲ ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς.

❖ ح ❖ ا ❖ مسح

47 ܚܙܐ ܝܫܘܥ ܢܬܢܐܝܠ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܥܠܘܗܝ ܗܐ ܫܪܝܪܐ ܐܝܣܪܐܝܠܝܐ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܪܡܐ ܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܀ 48 ܐܡܪ ܠܗ ܢܬܢܐܝܠ ܡܢ ܐܝܟ ܐܝܕܥܬܢܝ ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܩܕܡ ܕܦܝܠܦܘܣ ܩܪܐ ܠܟ ܟܕ ܗܘܝܬ ܬܚܝܬ ܬܐܢܬܐ ܚܙܝܬܟ ܀ 49 ܥܢܐ ܢܬܢܐܝܠ ܘܐܡܪ ܠܗ ܪܒܝ ܐܢܬ ܗܘ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܣܪܐܝܠ ܀ 50 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܐܡܪܬ ܠܟ ܚܙܝܬܟ ܬܚܝܬ ܬܐܢܬܐ ܗܐܡܢ ܐܢܬ ܙܥܝܪܝܢ ܡܢ ܗܠܝܢ ܬܚܙܐ ܀ 51 ܘܐܡܪ ܠܗ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܚܙܝܢ ܬܚܙܘܢ ܫܡܝܐ ܕܦܬܝܚ ܘܡܠܐܟܐ ܕܐܠܗܐ ܣܠܩܝܢ ܘܢܚܬܝܢ ܥܠ ܒܪ ܐܢܫܐ ܀

❖ ب ❖ ا ❖ مسح

1 ܘܒܝܘܡܐ ܬܠܝܬܝܐ ܐܬܥܒܕ ܒܬܘܠܐ ܒܩܢܐ ܕܓܠܝܠܐ ܘܐܡܐ ܕܝܫܘܥ ܬܡܢ ܗܘܬ ܀ 2 ܐܬܩܪܝ ܐܦ ܝܫܘܥ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ ܠܬܘܠܐ ܀ 3 ܘܚܣܪ ܚܡܪܐ ܐܡܪܬ ܐܡܐ ܕܝܫܘܥ ܠܗ ܚܡܪ ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܀ 4 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܡܐ ܠܝ ܘܠܟ ܐܡܐ ܠܐ ܡܛܐ ܫܥܬܝ ܀ 5 ܐܡܪܬ ܐܡܗ ܠܫܡܫܐ ܡܕܡ ܕܝܐܡܪ ܠܟܘܢ ܥܒܕܘ ܀ 6 ܗܘܘ ܬܡܢ ܫܬ ܐܘܟܡ ܐܒܢܐ ܕܐܒܪ ܡܝ ܕܢܩܝܘܬܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܕܐܬ̈ܝܢ ܒܗܢ ܬܪܬܝܢ ܐܘ ܬܠܬ ܀

SEC. JOHANNEM, I. II.

47 Vidit Jesus Nathanahel venientem ad se et dicit de eo: Ecce vere Israhelita, in quo dolus non est. 48 Dicit ei Nathanahel: Unde me nosti? Respondit Jesus et dixit ei: Prius quam te Philippus vocaret, cum esses sub ficu, vidi te. 49 Respondit ei Nathanahel et ait: Rabbi, tu es Filius Dei, tu es rex Israhel. 50 Respondit Jesus et dixit ei: Quia dixi tibi: Vidi te sub ficu, credis? majus his videbis. 51 Et dicit ei: Amen amen dico vobis, videbitis cælum apertum et angelos Dei ascendentes et descendentes supra Filium hominis.

CAPUT II.

1 Et die tertio nuptiæ factæ sunt in Cana Galilææ, et erat mater Jesu ibi: 2 Vocatus est autem ibi et Jesus et discipuli ejus ad nuptias. 3 Et deficiente vino dicit mater Jesu ad eum: Vinum non habent. 4 Et dicit ei Jesus: Quid tibi et mihi est mulier? nondum venit hora mea. 5 Dicit mater ejus ministris: Quodcumque dixerit vobis, facite. 6 Erant autem ibi lapideæ hydriæ sex positæ secundum purificationem Judæorum, capientes singulæ metretas binas vel ternas.

Digitized by Google

7 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. 8 Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Οἱ δὲ ἤνεγκαν. 9 Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος 10 Καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν [τότε] τὸν ἐλάσσω· σὺ [δὲ] τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. 11 Ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. 12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοὺμ αὐτὸς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. 13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. 14 Καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους, 15 Καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψεν, 16 Καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν· Ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.

7 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܡܠܘ ܐܢܝܬ ܗܢܘܢ ܡܝܐ . ܘܡܠܘ ܐܢܝܬ ܥܕ ܠܥܠ . 8 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܫܐܒܘ ܗܫܐ ܘܐܝܬܘ ܠܪܒ ܡܫܬܐ . ܘܐܝܬܘ . 9 ܟܕ ܛܥܡ ܪܒ ܡܫܬܐ ܡܝܐ ܕܗܘ ܚܡܪܐ ܘܠܐ ܝܕܥ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ ܐܠܐ ܓܒܝ ܡܫܬܐ ܕܫܒܘ ܡܝܐ ܝܕܥܝܢ ܗܘ ܪܒ ܡܫܬܐ ܩܪܐ ܠܚܬܢܐ : 10 ܘܐܡܪ ܠܗ ܟܠ ܐܢܫ ܩܕܡ ܫܦܝܪܐ ܡܫܐ ܘܟܕ ܫܟܝܪܝܢ ܗܘ ܗܝ ܕܡܟ ܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܫܦܝܪܐ ܐܢܬ ܛܪܪܬ ܫܦܝܪܐ ܡܫܐ ܥܕ ܗܫܐ . 11 ܗܕܐ ܫܘܪܐ ܕܐܬܝܬ ܝܫܘܥ ܒܩܢܐ ܕܓܠܝܠ ܘܐܓܠܐ ܫܘܒܚܗ ܘܗܡܝܢ ܒܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ : 12 ܘܐܬܬ ❖ ܠܟܦܪܢܚܘܡ ܗܘ ܘܐܡܗ ܘܐܚܘܗܝ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ . ܘܬܡܢ ܝܬܒܘ ܠܐ ܣܓܝ ܝܘܡܝܢ . 13 ܘܩܪܒ ܗܘ ܦܨܚܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܘܣܠܩ ܝܫܘܥ ܠܝܪܘܫܠܡ : 14 ܘܐܫܟܚ ܒܗܝܟܠܐ ܙܒܢܐ ܬܘܪܐ ܘܐܪܚܐ ܘܝܘܢܐ . ܘܨܪܦܐ ܝܬܒܝܢ . 15 ܘܥܒܕ ܟܪ ܐܝܟ ܕܣܦܣܠ ܡܢ ܓܕܝܐ ܘܐܦܩ ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܐܦ ܐܢܘܢ ܬܘܪܐ ܘܐܢܘܢ ܐܦ ܨܪܦܐ ܘܫܦܟ ܡܥܘܬ ܨܪܦܐ . 16 ܘܠܐ ܙܒܢܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܠܝܢ ܡܢ ܗܪ ܐܠ ܬܥܒܕܘܢ ܒܝܬ ܐܒܝ ܒܝܬ ܡܫܬܐ . ܘܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܒܝܬ ܐܒܝ ܒܝܬ ܡܫܬܐ ܕܙܒܢܐ .

7 Dicit eis Jesus: Implete hydrias aqua. Et impleverunt eas usque ad summum. 8 Et dicit eis Jesus: Haurite nunc et ferte archetriclino. Et tulerunt. 9 Ut autem gustavit archetriclinus aquam vinum factam, et non sciebat unde esset, ministri autem sciebant qui hauserant aquam, vocat sponsum archetriclinus 10 Et dicit ei: Omnis homo primum bonum vinum ponit, et cum inebriati fuerint, tunc id quod deterius est: tu [autem] servasti bonum vinum usque adhuc. 11 Hoc fecit initium signorum Jesus in Cana Galilææ: et manifestavit gloriam suam, et crediderunt in eum discipuli ejus. 12 Post hoc descendit Capharnaum ipse et mater ejus et fratres ejus et discipuli ejus, et ibi manserunt non multis diebus. 13 Et proprerabat pascha Judæorum, et ascendit Hierosolyma Jesus. 14 Et invenit in templo vendentes boves et oves et columbas et nummularios sedentes, 15 Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes ejecit de templo, oves quoque et boves, et nummulariorum effudit æs et mensas subvertit, 16 Et his qui columbas vendebant dixit: Auferte ista hinc, nolite facere domum Patris mei domum negotiationis.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, β', γ'.

17 Ἐμνήσθησαν [δὲ] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν· Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. 18 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; 19 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. 20 Εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν; 21 Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. 23 Ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. 23 Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει· 24 Αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, 25 Καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· 2 Οὗτος ἦλθεν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ῥαββεί, οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς, ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ.

SEC. JOHANNEM, II. III.

17 Recordati vero sunt discipuli ejus quia scriptum est: Zelus domus tuæ comedit me. 18 Responderunt ergo Judæi et dixerunt ei: Quod signum ostendis nobis, quia hæc facis? 19 Respondit Jesus et dixit eis: Solvite templum hoc, et in tribus diebus excitabo illud. 20 Dixerunt ergo Judæi: Quadraginta et sex annis ædificatum est templum hoc, et tu tribus diebus excitabis illud? 21 Ille autem dicebat de templo corporis sui. 22 Cum ergo resurrexisset a mortuis, recordati sunt discipuli ejus quia hoc dicebat, et crediderunt scripturæ et sermoni quem dixit Jesus. 23 Cum autem esset Hierosolymis in pascha in die festo, multi crediderunt in nomine ejus, videntes signa ejus quæ faciebat: 24 Ipse autem Jesus non credebat semet ipsum eis, eo quod ipse nosset omnes. 25 Et quia opus ei non erat ut quis testimonium perhiberet de homine; ipse enim sciebat quid esset in homine.

CAPUT III.

1 Erat autem homo ex Pharisæis, Nicodemus nomine, princeps Judæorum: 2 Hic venit ad eum nocte et dixit ei: Rabbi, scimus quia a Deo venisti magister: nemo enim potest hæc signa facere quæ tu facis, nisi fuerit Deus cum eo.

Digitized by Google

3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 4 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; 5 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. 6 Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. 7 Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι· Δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. 8 Τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος. 9 Ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πῶς δύναται ταῦτα γενέσθαι; 10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις; 11 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. 12 Εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε;

3 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܕܐܢ ܠܐ ܐܢܫ ܢܗܘܐ ܠܗ ܡܢ ܠܥܠ ܠܐ ܝܟܠ ܠܡܚܙܐ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܀ 4 ܐܡܪ ܠܗ ܢܩܘܕܝܡܘܣ ܐܝܟ ܡܢ ܝܟܠ ܠܐܢܫ ܕܢܬܝܠܕ ܟܕ ܗܘ ܣܒ ܐܢ ܠܐ ܝܟܠ ܗܘ ܕܢܥܘܠ ܠܒܛܢ ܐܡܗ ܘܢܬܝܠܕ ܬܪܝܨ ܀ 5 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ❖ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܕܐܢ ܠܐ ܐܢܫ ܢܬܝܠܕ ܡܢ ܡܝܐ ܘܡܢ ܪܘܚܐ ܠܐ ܝܟܠ ܠܡܥܠ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܀ 6 ܕܝܠܕ ܡܢ ܦܓܪܐ ܦܓܪܐ ܗܘ ܘܕܝܠܕ ܡܢ ܪܘܚܐ ܪܘܚܐ ܗܘ ܀ 7 ܠܐ ܬܬܕܡܪ ܡܢ ܕܐܡܪܬ ܠܟ ܕܨܠܝ ܠܟܘܢ ܕܬܬܝܠܕܘ ܀ 8 ܪܘܚܐ ܒܐܬܪ ܕܨܒܐ ܡܫܟ ܘܩܠܗ ܫܡܥ ܐܢܬ ܐܠܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܡܢ ܐܝܟ ܐܬܐ ܘܠܐܝܟ ܐܙܠ ܗܟܢܐ ܟܠ ܕܢܬܝܠܕ ܡܢ ܪܘܚܐ ܀ 9 ܐܡܪ ܠܗ ❖ ܢܩܘܕܝܡܘܣ ܐܝܟ ܡܢ ܝܟܠ ܗܠܝܢ ܕܢܗܘܝܢ ܀ 10 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܬ ܗܘ ܡܠܦܢܐ ܕܝܫܪܝܠ ܘܗܠܝܢ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܬ ܀ 11 ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ ܕܡܢ ܕܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܐ ܡܡܠܠܝܢ ܘܡܢ ܕܚܙܝܢ ܐܢܚܢܐ ܣܗܕܝܢ ܘܣܗܕܘܬܢ ܠܐ ܩܒܠܝܢ ܀ 12 ܐܢ ܠܥܠܡܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܝܟ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܫܡܝܐ ❖

3 Respondit Jesus et dixit ei: Amen amen dico tibi, nisi quis natus fuerit denuo, non potest videre regnum Dei. 4 Dicit ad eum Nicodemus: Quomodo potest homo nasci cum senex sit? numquid potest in ventrem matris suæ iterato introire et nasci? 5 Respondit Jesus: Amen amen dico tibi, nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu, non potest introire in regnum Dei. 6 Quod natum est ex carne caro est, et quod natum est ex Spiritu spiritus est. 7 Non mireris quia dixi tibi: Oportet vos nasci denuo. 8 Spiritus ubi vult spirat, et vocem ejus audis, sed non scis unde veniat et quo vadat: sic est omnis qui natus est ex Spiritu. 9 Respondit Nicodemus et dixit ei: Quomodo possunt hæc fieri? 10 Respondit Jesus et dixit ei: Tu es magister in Israhel et hæc ignoras? 11 Amen amen dico tibi quia quod scimus loquimur et quod vidimus testamur, et testimonium nostrum non accipitis. 12 Si terrena dixi vobis et non creditis, quomodo si dixero vobis cœlestia credetis?

Digitized by Google

13 Καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. 14 Καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, 15 Ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ [μὴ ἀπόληται, ἀλλ'] ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 16 Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν [αὐτοῦ] τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. 17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν [αὐτοῦ] εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. 18 Ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ [δὲ] μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 19 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα. 20 Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ ἔργα αὐτοῦ· 21 Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα. 22 Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. 23 Ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·

13 ولا أحد صعد إلى السماء إلا الذي نزل من السماء ابن الانسان الذي هو في السماء. 14 وكما رفع موسى الحية في البرية هكذا ينبغي أن يرفع ابن الانسان. 15 لكي لا يهلك كل من يؤمن به بل تكون له الحياة الابدية. 16 لانه هكذا احب الله العالم حتى بذل ابنه الوحيد لكي لا يهلك كل من يؤمن به بل تكون له الحياة الابدية. 17 لان الله لم يرسل ابنه الى العالم ليدين العالم بل ليخلص به العالم. 18 الذي يؤمن به لا يدان والذي لا يؤمن قد دين لانه لم يؤمن باسم ابن الله الوحيد. 19 وهذه هي الدينونة ان النور قد جاء الى العالم واحب الناس الظلمة اكثر من النور لان اعمالهم كانت شريرة. 20 لان كل من يعمل السيئات يبغض النور ولا يأتي الى النور لئلا توبخ اعماله. 21 واما من يفعل الحق فيقبل الى النور لكي تظهر اعماله انها بالله معمولة. 22 وبعد هذا جاء يسوع وتلاميذه الى ارض اليهودية ومكث معهم هناك وكان يعمد. 23 وكان يوحنا ايضا يعمد في عين نون قريبا من شالم لان هناك مياها كثيرة وكانوا يأتون ويعتمدون.

13 Et nemo ascendit in cælum nisi qui descendit de cælo, Filius hominis qui est in cælo. 14 Et sicut Moses exaltavit serpentem in deserto, ita exaltari oportet Filium hominis, 15 Ut omnis qui credit in ipso non pereat, sed habeat vitam æternam. 16 Sic enim dilexit Deus mundum ut Filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam. 17 Non enim misit Deus Filium suum in mundum ut judicet mundum, sed ut salvetur mundus per ipsum: 18 Qui credit in eum non judicatur; qui autem non credit jam judicatus est, quia non credidit in nomine unigeniti Filii Dei. 19 Hoc est autem judicium quia lux venit in mundum, et dilexerunt homines magis tenebras quam lucem: erant enim eorum mala opera. 20 Omnis enim qui male agit odit lucem et non venit ad lucem, ut non arguantur opera ejus: 21 Qui autem facit veritatem venit ad lucem, ut manifestentur ejus opera, quia in Deo sunt facta. 22 Post hæc venit Jesus et discipuli ejus in Judæam terram, et illic morabatur cum eis et baptizabat. 23 Erat autem et Johannes baptizans in Aenon juxta Salim, quia aquæ multæ erant illic, et adveniebant et baptizabantur:

Digitized by Google

24 Οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης. 25 Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. 26 Καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· Ῥαββεί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. 27 Ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· Οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδέν, ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. 28 Αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε ὅτι εἶπον· Οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. 29 Ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. Αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. 30 Ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. 31 Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστὶν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. Ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος [ἐπάνω πάντων ἐστίν,] 32 [Καὶ] ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν [τοῦτο] μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. 33 Ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. 34 Ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεός, τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ· οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα.

24 ܠܐ ܗܘ ܝܗ ܕܐܬܪܡ ܐܬܒ ܡܫܡ ܗܘ ܝܘܚܢܢ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪܐ . 25 ܘܗܘ ܡܫܐܠܬܐ ܡܢ ܬܠܡܝܕܐ ܕܝܘܚܢܢ ܥܡ ܝܗܘܕܝܐ ܥܠ ܕܟܝܘܬܐ . 26 ܘܐܬܘ ܠܘܬ ܝܘܚܢܢ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܪܒܝ ܗܐ ܕܗܘܐ ܥܡܟ ܥܒܪ ܝܪܕܢܐ ܕܐܢܬ ܣܗܕܬ ܒܗ ܗܐ ܗܢܐ ܡܥܡܕ ܘܟܠ ܐܢܫܐ ܐܬܝܢ ܠܘܬܗ : 27 ܥܢܐ ܝܘܚܢܢ ܘܐܡܪ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܫ ܡܕܡ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܢܬܝܗܒ ܠܗ ܡܢ ܫܡܝܐ . 28 ܐܢܬܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܡܣܗܕܝܢ ܠܝ ܕܐܡܪܬ ܕܠܐ ܐܢܐ ܡܫܝܚܐ ܐܠܐ ܕܫܕܝܬ ܐܢܐ ܩܕܡ ܗܘ . 29 ܕܐܝܬ ܠܗ ܟܠܬܐ ܗܘ ܚܬܢܐ ܘܚܒܪܗ ܕܩܐܡ ܘܫܡܥ ܠܗ ܒܚܕܘܬܐ ܫܓܝ ܡܢ ܩܠ ܚܬܢܐ ܗܟܝܠ ܗܕܐ ܚܕܘܬܝ ܫܠܡܬ . 30 ܗܘ ܕܢܣܓ ܘܐܢܐ ܕܢܬܙܥܘܪ . 31 ܗܘ ܕܡܢ ܠܥܠ ܐܬܐ ܥܠ ܟܠ ܐܢܘܢ ܗܘ . ܗܘ ܕܡܢ ܐܪܥܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܗܘ ܘܡܢ ܐܪܥܐ ܡܡܠܠ . ܗܘ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܐܬܐ ܥܠ ܟܠ ܐܢܘܢ ܗܘ . 32 ܘܡܐ ܕܚܙܐ ܘܫܡܥ ܗܕܐ ܣܗܕ ܘܣܗܕܘܬܗ ܠܐ ܡܢ ܐܢܫ ܩܒܠ . 33 ܗܘ ܕܩܒܠ ܣܗܕܘܬܗ ܚܬܡ ܕܐܠܗܐ ܫܪܪܐ ܗܘ : 34 ܐܝܟ ܕܫܕܪ ܐܠܗܐ ܡܠܐ ܕܐܠܗܐ ܡܡܠܠ ܐܢܘܢ . ܠܐ ܒܡܫܘܚܐ ܝܗܒ ܐܠܗܐ ܐܬ ܪܘܚܐ . ܐܠܐ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܗܘ ܝܗܒ ܠܗ ܐܠܗܐ ܐܬ ܪܘܚܗ ܩܕܝܫܐ .

24 Nondum enim missus fuerat in carcerem Johannes. 25 Facta est ergo quæstio ex discipulis Johannis cum Judæis de purificatione. 26 Et venerunt ad Johannen et dixerunt ei: Rabbi, qui erat tecum trans Jordanen, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, et omnes veniunt ad eum. 27 Respondit Johannes et dixit: Non potest homo accipere quicquam nisi ei fuerit datum de cælo. 28 Ipsi vos mihi testimonium perhibetis quod dixerim: Ego non sum Christus, sed quia missus sum ante illum. 29 Qui habet sponsam sponsus est: amicus autem sponsi, qui stat et audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi: hoc ergo gaudium meum impletum est. 30 Illum oportet crescere, me autem minui. 31 Qui de sursum venit, supra omnes est. Qui est de terra, de terra est et de terra loquitur: qui de cælo venit supra omnes est, 32 Et quod vidit et audivit, hoc testatur: et testimonium ejus nemo accipit. 33 Qui accipit ejus testimonium, signavit quia Deus verax est. 34 Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur: non enim ad mensuram dat Deus Spiritum

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, γ', δ'.

35 Ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 36 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ [δὲ] ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

ΚΕΦ. δ'.

1 Ὡς οὖν ἔγνω ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ Ἰωάννης, 2 Καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 3 Ἀφῆκεν τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. 4 Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σαμαρίας. 5 Ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρίας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. 6 Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. 7 Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρίας ἀντλῆσαι ὕδωρ. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Δός μοι πεῖν. 8 Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. 9 Λέγει [οὖν] αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρῖτις· Πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρίτιδος οὔσης; [Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρίταις.]

❖ ؛ ❖ ܕ ❖ ܚܡܫ

35 ܐܒܐ ܪܚܡ ܠܒܪܗ ܘܟܠ ܡܕܡ ܝܗܒ ܒܝܕܗ . 36 ܕܡܗܝܡܢ ܒܒܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܚܝܐ ܕܥܠܡܐ . ܘܕܠܐ ܡܨܕܩ ܒܒܪܐ ܠܐ ܢܚܙܐ ܚܝܐ ܐܠܐ ܪܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ܩܐܡ ܥܠܘܗܝ .

❖ ٣ ❖ ܕ ❖ ܪܒܥܝ

1 ܟܕ ܝܕܥ ܡܪܝܐ ܕܫܡܥܘ ܦܪܝܫܐ ܕܡܪܝܐ ܬܠܡܝܕ ܣܓܝ ܘܡܥܡܕ ܝܬ ܝܘܚܢܢ : 2 ܐܦ ܓܒ ܠܐ ܡܥܡܕ ܝܫܘܥ ܐܠܐ ܬܠܡܝܕܘܗܝ . 3 ܫܒܩ ܠܝܗܘܕܝܐ ܘܐܙܠ ܠܗ ܠܓܠܝܠܐ . 4 ܘܐܬܚܙܝ ܠܗ ܕܥܒܪ ܒܫܘܪܝܐ . 5 ܐܬܐ ܗܟܝܠ ܠܩܪܬܐ ܕܫܘܟܪ ܕܩܪܝܒ ܠܚܩܠܐ ܕܝܗܒ ܝܥܩܘܒ ܠܝܘܣܦ ܒܪܗ . 6 ܘܒܗ ܒܝ ܡܥܝܢܐ ܕܝܥܩܘܒ . ܝܫܘܥ ܗܟܝܠ ܕܥܝܐ ܡܢ ܐܘܪܚܐ ܝܬܒ ܗܟܢܐ ܥܠ ܡܥܝܢܐ ܐܝܟ ܫܥܬܐ ܫܬܝܬܝܐ . 7 ܐܬܬܐ ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܫܘܟܪ ܕܫܡܪܝܢ ܠܡܫܩܐ ܡܝ . ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܗܒ ܠܝ ܕܐܫܬܐ . 8 ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܓܪ ܐܙܠܘ ܠܩܪܬܐ ܕܢܙܒܢܘܢ ܠܗܘܢ ܡܙܘܢܐ . 9 ܐܡܪ ܠܗ ܗܟܝܠ ܐܢܬܬܐ ܫܡܪܝܬܐ ܐܝܟ ܐܢܬ ܝܗܘܕܝ ܡܢ ܐܢܐ ܫܐܠ ܡܕܡ ܕܐܢܐ ܐܢܬܬܐ ܫܡܪܝܬܐ ܗܐ ܕܠܐ ܡܫܬܡܫܝܢ ܝܗܘܕܝܐ ܥܡ ܫܡܪܝܐ .

SEC. JOHANNEM, III. IV.

35 Pater diligit Filium et omnia dedit in manu ejus. 36 Qui credit in Filium, habet vitam æternam: qui autem incredulus est [Filio], non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum.

CAPUT IV.

1 Ut ergo cognovit Jesus quia audierunt Pharisæi quia Jesus plures discipulos facit et baptizat magis quam Johannes, 2 Quamquam Jesus non baptizaret sed discipuli ejus, 3 Reliquit Judæam et abiit iterum in Galilæam. 4 Oportebat autem eum transire per Samarian. 5 Venit ergo in civitatem Samariæ quæ dicitur Sychar, juxta prædium quod dedit Jacob Joseph filio suo. 6 Erat autem ibi fons Jacob. Jesus ergo fatigatus ex itinere sedebat sic super fontem: hora erat quasi sexta. 7 Venit mulier de Samaria haurire aquam. Dicit ei Jesus: Da mihi bibere. 8 Discipuli enim ejus abierant in civitatem, ut cibos emerent. 9 Dicit ergo ei mulier illa Samaritana: Quomodo tu, Judæus cum sis, bibere a me poscis, quæ sum mulier Samaritana? non enim coutuntur Judæi Samaritanis,

Digitized by Google

10 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· Δός μοι πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. 11 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν [οὖν] ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; 12 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; 13 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· Πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· 14 Ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ ἐγὼ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 15 Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν, 16 Λέγει αὐτῇ [ὁ Ἰησοῦς]· Ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. 17 Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· Ἄνδρα οὐκ ἔχω. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Καλῶς εἶπες ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· 18 Πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ. Τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. 19 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. 20 Οἱ πατέρες ἡμων ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου προσκυνεῖν δεῖ.

10 Respondit Jesus et dixit ei: Si scires donum Dei, et quis est qui dicit tibi: Da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo, et dedisset tibi aquam vivam. 11 Dicit ei mulier: Domine, neque in quo haurias habes, et puteus altus est: unde ergo habes aquam vivam? 12 Numquid tu major es patre nostro Jacob, qui dedit nobis puteum et ex eo ipse bibit et filii ejus et pecora ejus? 13 Respondit Jesus et dixit ei: Omnis qui bibit ex aqua hac sitiet iterum: qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in æternum, 14 Sed aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. 15 Dicit ad eum mulier: Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam neque veniam huc aurire. 16 Dicit ei Jesus: Vade voca virum tuum et veni [huc]. 17 Respondit mulier et dixit: Non habeo virum. Dicit ei Jesus: Bene dixisti quia non habeo virum: 18 Quinque enim viros habuisti, et nunc quem habes non est tuus vir: hoc vere dixisti. 19 Dicit ei mulier: Domine, video quia propheta es tu. 20 Patres nostri in monte hoc adoraverunt, et vos dicitis quia in Hierosolymis est locus ubi adorare oportet.

Digitized by Google

21 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ πατρί. 22 Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· 23 Ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. 24 Πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας [αὐτὸν] ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνεῖν δεῖ. 25 Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν ἅπαντα. 26 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι. 27 Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· Τί ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; 28 Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· 29 Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; 30 Ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. 31 Ἐν [δὲ] τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ῥαββεί, φάγε. 32 Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε.

21 اِمُّكِ كِمْ نَعْمَ . اِيهُلَا اِمْعَنَّسَ 21
زُلَّا فَحِهُلَا . وِلَا حَهْمَزَا هُنَا : اِهْ
لِا ضَاوِعِكَمْ لِهِبِهِمْ لِاصَا .
22 اِيهُلَا هُبِهِ اِيهُلَا كَعَبِّمْ وِلَا 22
نُبِّكِ اِيهُلَا . سَلِّ زِبِ هُبِهِلَّ .
كَفَا زُبِّكِلَّ . زِسِّيَا فِكِ نَّصَهَزَا
اِيهُلَا . 23 اِلَّا اِزَّلَا فُحِهُلَا هُصَا 23
اِيهُلَا : اِمْكَمْ زِهُبِّهَزَا هُزَبَّا
نَهِبِهِمْ لِاصَا حَهْنَا مَصْعَزَا .
اِهْ اِصَا نَّمِ هُكِمْ زَامِ هُبِّهَزَا
هُبِّهَزَا كَنَا . 24 نَهْنَا مِنْ نَّمِ 24
كِلَّا . هُامِكِمْ زِهُبِهِمْ كَمْ :
حَهْنَا مَصْعَزَا هُلَا نِهِبِهِمْ .
25 اِمُّكِ كَمْ اِيهُلَا هُمْ . نُبِّكِ اِنَا 25
زِمِعَّسَا اِزَّا . مَصْا زُلَّا مِنْ هُكِمْ
كَمْ نَكْفَزِمْ . 26 اِمُّكِ كِمْ نَعْمَ . 26
اِنَا اِنَا زِمِعَّلَا اِنَا كَفَكَمْ . 27 مَصْ
مِعَّلَا اِزَّهْ لِكَفَّبِهِمْ . مَصْاِزِمْ
مَصْا زِبِ كَمْ اِيهُلَا مِعَّلَا . لِا زِبِ
اِنَمْ اِمُّكِ هُنَا كَنَا اِيهُلَا : اِهْ هُنَا
مِعَّلَا اِيهُلَا كَفَكَمْ . 28 مَصْصَا مَصْكَمْ 28
اِيهُلَا هَاكَا كَعَبِّيهُلَا . هَامُّكِ
لِاَنَّا . 29 مَهْ سَلِّ نَّصَا اِمُّكِ كِمْ 29
كَلَا هُنِّمْ زِنَصِّلَ . كَفَا مَصْمَ
مِعَّسَا . 30 هُبِكَصَمْ اِتَعَا فِكِ 30
❖ مِنِّيهُلَا هَاكِمْ مَصْا كَمْلَا
مَصْعَزَا : كَنَا هُكِمْ 31
مَنَا لِكَفَّبِهِمْ هَامُّكِمْ كَمْ .
زِكِ كَنَا . 32 مَصْا زِبِ اِمُّكِ 32
كَمْصَا . اِيهُلَا كِمْ هُلَاصَكَمْلَا زَاصَا :
اِنِبَا زِاِيهُلَا لِا نُبِّكِ اِيهُلَا .

21 Dicit ei Jesus: Mulier, crede mihi quia veniet hora quando neque in monte hoc neque in Hierosolymis adorabitis Patrem. 22 Vos adoratis quod nescitis, nos adoramus quod scimus, quia salus ex Judæis est: 23 Sed venit hora et nunc est, quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu et veritate: nam et Pater tales quærit qui adorent eum. 24 Spiritus est Deus, et eos qui adorant eum in spiritu et veritate oportet adorare. 25 Dicit ei mulier: Scio quia Messias venit, qui dicitur Christus: cum ergo venerit ille, nobis adnuntiabit omnia. 26 Dicit ei Jesus: Ego sum, qui loquor tecum. 27 Et continuo venerunt discipuli ejus, et mirabantur quia cum muliere loquebatur; nemo tamen dixit: Quid quæris aut quid loqueris cum ea? 28 Reliquit ergo hydriam suam mulier et abiit in civitatem, et dicit illis hominibus: 29 Venite et videte hominem qui dixit mihi omnia quæcumque feci: numquid ipse est Christus? 30 Exierunt de civitate, et veniebant ad eum. 31 Interea rogabant eum discipuli dicentes: Rabbi, manduca. 32 Ille autem dixit eis: Ego cibum habeo manducare quem vos non scitis.

Digitized by Google

33 Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· Μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; 34 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. 35 Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θερισμὸν ἤδη 36 [Καὶ] ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. 37 Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. 38 Ἐγὼ ἀπέσταλκα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. 39 Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαριτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα. 40 Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς. Καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. 41 Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, 42 Τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου [ὁ Χριστός]. 43 Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν [καὶ ἀπῆλθεν] εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

33 إِفْنِي لِكَفِّيتِا صِنْتُوصْ : كَفَا
إِنَّهُ إِنِّهِبْ كَهْ مَنْهُ كَفَاكَا :
34 إِفْنِ كَصُوصْ تَعْهُ . هَاحَفَكَهُ
وَنْكَهُ إِيهِهُ : وَإِنْصِ وَصُنْتَهُ
وَفْنِي وَفْنِهُ هَاهَكْهِبْهُ
كَكَصُّهُ . 35 لَا إِيهَهُ إِفْنِي وَصَهُ
إِذَكَا مَتْهُ إِلَا سِوْا : هَا إِفْنِ
إِنَا كَصُ : وَإِنْهَكَهُ كُهُنْتَصُ :
هُسِنْ إِتَكَهُ وِسُوَهُ هَفْهِتْ كُسِوْا
فِي صُهُ . 36 هَامَنَا وِسُوْ إِلَا نُتَهُ .
هَتَهُ هَاوَا كُسِتَا وِكُكَهُ . هَاوَهَا
هُسِوْا إِهِسْا تَبِوْ . 37 هَهُوْا إِهْ
إِيهِهُ هَكَهَا وَهُوْا . وَإِنْهِ هَ
إِذَ هَإِنْهِ سُوْ . 38 إِنَا هَوَنَصُ
كَفَسِوْ : هَنْهُ وِلَا هَا إِيهَهُ
إِلَهَهُ هَهُ . إِسْتَا إِهْ إِلَهُ :
هَاإِيهَهُ كَهَهُ كَلَا كَهَكَهُ .
39 فِي هَهُ هَفْبِيهَا وِهُ : هَهِتَا
هَهِهُ هَهُ هَهُ . هَهَا هَكَهَا
وَإِيهَا كَهُ وَهَهَهُ : هَهُ هَا
هَهُ إِنَا كَهَكَهُ . 40 هَفِ إِنَا
كَهَا هَهُ هَهُ : هَهُ هَهُ
هَهَا كَهَا . هَهَا كَهَا
هَهَا هَهِتَا 41 . هَهُ هَهُ
هَهُ هَهَا . 42 هَاهَنِي
هَهُ هَهَا هَكَهَا . هَا هَا إِلَا هَا
هَهَا هَكَهَا هَهَهَنِي هَهُ .
هَنِي إِهْ هَهُ هَبِي : هَا
هَهُ هَهَهَنِي هَهَهَنِي .
هَهُ 43 هَهُ هَهُ : هَهُ
هَهُ فِي هَهُ هَاوَا كَهِيلَا .

33 Dicebant ergo discipuli ad invicem: Numquid aliquis attulit ei manducare? 34 Dicit eis Jesus: Meus cibus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me, ut perficiam opus ejus. 35 Nonne vos dicitis quod adhuc quattuor menses sunt et messis venit? Ecce dico vobis, levate oculos vestros et videte regiones, quia albæ sunt jam ad messem. 36 Et qui metit mercedem accipit et congregat fructum in vitam æternam, ut et qui seminat simul gaudeat et qui metit. 37 In hoc enim est verbum verum, quia alius est qui seminat, et alius est qui metit. 38 Ego misi vos metere quod vos non laborastis: alii laboraverunt, et vos in laborem eorum introistis. 39 Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum Samaritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis quia dixit mihi omnia quæcumque feci. 40 Cum venissent ergo ad illum Samaritani, rogaverunt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies, 41 Et multo plures crediderunt [in eum] propter sermonem ejus, 42 Et mulieri dicebant quia jam non propter tuam loquellam credimus: ipsi enim audivimus et scimus quia vere hic est salvator mundi. 43 Post duos autem dies exiit inde et abiit in Galilæam.

Digitized by Google

44 Αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. 45 Ὡς οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. 46 Ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. Ἦν δέ τις βασιλικός, οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει, ἐν Καφαρναούμ· 47 Οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτόν, καὶ ἠρώτα [αὐτὸν] ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν· ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. 48 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν· Ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ μὴ πιστεύσητε. 49 Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· Κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. 50 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ. Ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. 51 Ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι [αὐτοῦ] ὑπήντησαν αὐτῷ καὶ ἤγγειλαν [λέγοντες] ὅτι ὁ παῖς αὐτοῦ ζῇ. 52 Ἐπύθετο οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν· εἶπον οὖν αὐτῷ ὅτι ἐχθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. 53 Ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι [ἐν] ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὁ υἱός σου ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. 54 Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

44 Ipse enim Jesus testimonium perhibuit . quia propheta in sua patria honorem non habet. 45 Cum ergo venisset in Galilæam, exceperunt illum Galilæi, cum omnia vidissent quæ fecerat Hierosolymis in die festo: et ipsi enim venerant ad diem festum. 46 Venit ergo iterum in Cana Galilææ, ubi fecit aquam vinum. Et erat quidam regulus, cujus filius infirmabatur, Capharnaum: 47 Hic cum audisset quia Jesus adveniret a Judæa in Galilæam, abiit ad eum et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium ejus: incipiebat enim mori. 48 Dixit ergo Jesus ad eum: Nisi signa et prodigia videritis, non creditis. 49 Dicit ad eum regulus: Domine, descende prius quam moriatur filius meus. 50 Dicit ei Jesus: Vade, filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei Jesus, et ibat. 51 Jam autem eo descendente servi occurrerunt ei et nuntiaverunt dicentes quia filius ejus viveret. 52 Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit: et dixerunt ei quia heri hora septima reliquit eum febris. 53 Cognovit ergo pater quod illa hora erat in qua dixit ei Jesus: Filius tuus vivit, et credidit ipse et domus ejus tota. 54 Hoc iterum secundum signum fecit Jesus cum venisset a Judæa in Galilæam.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα ἦν ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. 2 Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, τὸ λεγόμενον Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε στοὰς ἔχουσα. 3 Ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος [πολὺ] τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, [ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. 4 Ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι.] 5 Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ· 6 Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· Θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; 7 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. 8 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 9 Καὶ [εὐθέως] ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει· ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

❖ ٥ ❖

❖ ٥٥ ❖

1 ٥٥٥ ٥٥٥ ٥٥٥٥ ٥٥٥٥

10 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· Σάββατόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον. 11 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· Ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. 12 Ἠρώτησαν [οὖν] αὐτόν· Τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι· Ἆρον [τὸν κράββατόν σου] καὶ περιπάτει; 13 Ὁ δὲ ἀσθενῶν οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. 14 Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται. 15 Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. 16 Καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν [καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι], ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ. 17 Ὁ δὲ [Ἰησοῦς] ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι. 18 Διὰ τοῦτο μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. 19 Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ποιεῖ ὁμοίως.

10 ܐܡܪܝܢ ܗܘ ܝܗܘܕܝܐ ܠܗܘ ܕܐܬܐܣܝ ܗܘ ܠܝܬ ܠܟ ܕܬܫܩܠ ܡܛܠܬܐ ܕܫܒܬܐ ܗܝ ܠܐ ܫܪܝ ܠܟ ܕܬܫܩܠ ܡܛܠܬܟ ܗܕܐ ܀ 11 ܐܦ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܗܘ ܕܐܦܣ ܠܝ ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ ܫܩܘܠ ܡܛܠܬܟ ܘܗܠܟ ܀ 12 ܫܐܠܘ ܠܗ ܗܟܝ ܡܢ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܐܡܪ ܠܟ ܫܩܘܠ ܡܛܠܬܟ ܘܗܠܟ ܀ 13 ܘܗܘ ܕܐܬܐܣܝ ܠܐ ܝܕܥ ܡܢ ܗܘ ܐܪܝ ܕܝܫܘܥ ܐܙܠ ܡܢ ܟܢܫܐ ܕܐܬܟܢܫ ܒܗ ܟܬ ܟܬ ܀ 14 ܒܬܪ ܗܕܐ ܫܟܚܗ ܝܫܘܥ ܒܗܝܟܠܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܐ ܐܢܬ ܐܬܐܣܝ ܠܐ ܬܚܛܐ ܠܟ ܕܠܐ ܢܬܝܐ ܠܟ ܐܝܟ ܕܠܐ ܢܬܚܛܐ ܀ 15 ܐܙܠ ܗܘ ܓܒܪܐ ܘܐܡܪ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܝܫܘܥ ܗܘ ܕܐܬܐܣܝ ܠܗ ܀ 16 ܘܥܠ ܗܕܐ ܪܕܦܘ ܝܗܘܕܝܐ ܠܝܫܘܥ ܕܥܒܕ ܗܠܝܢ ܒܫܒܬܐ ܀ 17 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܒܝ ܥܕ ܗܫܐ ܥܒܕ ܘܐܢܐ ܥܒܕ ܀ 18 ܥܠ ܗܕܐ ܒܥܘ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܩܛܠܘܗܝ ܠܝܫܘܥ ܕܠܐ ܒܠܚܘܕ ܫܪܐ ܠܫܒܬܐ ܐܠܐ ܐܦ ܐܒܐ ܐܡܪ ܠܐܠܗܐ ܕܫܘܝ ܠܗ ܗܘ ܠܐܠܗܐ ܀ 19 ❖ ܥܢܐ ܗܘ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܠܒܪܐ ܕܢܥܒܕ ܡܢ ܓܘܗܝ ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܚܙܐ ܠܐܒܘܗܝ ܕܥܒܕ ܗܘ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܦ ܒܪܐ ܥܒܕ ܀

10 Dicebant [ergo] Judæi illi qui sanatus fuerat: Sabbatum est, non licet tibi tollere grabattum tuum. 11 Respondit eis: Qui me fecit sanum, ille mihi dixit: Tolle grabattum tuum et ambula. 12 Interrogaverunt ergo eum: Quis est ille homo qui dixit tibi: Tolle grabattum tuum et ambula? 13 Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset: Jesus enim declinavit a turba constituta in loco. 14 Postea invenit eum Jesus in templo et dixit illi: Ecce sanus factus es: jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. 15 Abiit ille homo et nuntiavit Judæis quia Jesus esset qui fecit eum sanum. 16 Propterea persequebantur Judæi Jesum, quia hæc faciebat in sabbato. 17 Jesus autem respondit eis: Pater meus usque modo operatur, et ego operor. 18 Propterea ergo magis quærebant eum Judæi interficere, quia non solum solvebat sabbatum, sed et patrem suum dicebat Deum, æqualem se faciens Deo. Respondit itaque Jesus et dixit eis: 19 Amen amen dico vobis, non potest Filius a se facere quicquam nisi quod viderit Patrem facientem: quæcumque enim ille fecerit, hæc et Filius similiter facit.

Digitized by Google

20 Ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζετε. 21 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει ζωοποιεῖ. 22 Οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, 23 ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα. Ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν. 24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. 25 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. 26 Ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. 27 Καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ [καὶ] κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. 28 Μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, 29 Καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ [δὲ] τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως.

20 إِطَا يَحِ: نِنْمَ كَحِنْ : مَحْكَفِيْمَ
بِكْضِ مَكْشَا كَمَ وَبِيَمِنْبِ فِكَ
وَكِمِ حَجِبْا مَكْشَا كَمَ وَإِيَمَ
٢٠ وَجِنَوْ . 21 إِنَحْنَا يَحِ: إِطَا
مَحْفِيمَ هَبِيَا مَفْشَا كَمَ :
وَحْنَا إِهَ حَزَا إِلِكِمِ وَإِطَا
هَكْشَا . 22 لَا هَمَ يَحِ: إِطَا وَإِ
لِإِنَمِ . إِلَا هَكِمِ وَبِنَا نَحِجِمِ
كَحِزَا . 23 وَحَكْنَمِ بِنَضِ كَحِزَا
إِسِ وَمِنَضِ لِإِطَا . مَمَ وِلَا مَنَضِ
كَحِزَا : لَا مَنَضِ لِإِطَا وَفِيزَا ❖ ס
24 إِهَكِمِ إِهَكِمِ إِهَ: إِنَا كَحَ :
وَهَ وَهَكْنَا هَكِمِ مَحْشَمَ
كَهَ وَهِيزَمِ : إِبَا كَمَ سَيَا
وَكَكِمِ . مَكِبْنَا لَا إِيَا . إِلَا
هَنَبِ كَمَ هَ مَمَوَا كَسَيَا .
25 إِهَكِمِ إِهَكِمِ إِهَ: إِنَا كَحَ :
وَإِيَا هَحِبَا إِهَ مَمَا إِبِمِسَ :
إِهَكِمِ وَهَكْنَا نَعَمِحَ هَكِمِ
كَحِزَا وَنِصَمِ : مَمَوَا
وَكِكِمِ . 26 إِنَحْنَا يَحِ: إِطَا إِبَا سَيَا
حَمِحَمَ : وَحْنَا نَحِجِ إِهَ
كَحِزَا وَنِصَمِ سَيَا حَمِحَمَ .
٢٦ وَإِهَكِمِ وَنِصَمِ كَحِ إِهَ وَبِنَا .
27 كَحِزَا وَنِصَمِ لَا هَمَ وِإِنَا . لَا وَجِنَوْ
مَحِزَا . وَإِيَا هَحِبَا : إِهَكِمِ وَهَكْنَمِ
إِبِكِمِ وَحَمَحَزَا إِنَمِ نَعَمِحَ
هَكِمِ . 29 مَنَعَمِ : إِبِكِمِ وَنَحِجِمِ
وَإِبِكِمِ : مَمَوَا كَمَمَهَا سَيَا
وَنَحِجِمِ هَنَعَهَا كَمَمَهَا وَبِنَا ❖

20 Pater enim diligit Filium et omnia demonstrat ei quæ ipse facit: et majora his demonstrabit ei opera, ut vos miremini. 21 Sicut enim Pater suscitat mortuos et vivificat, sic et Filius quos vult vivificat. 22 Neque enim Pater judicat quemquam, sed judicium omne dedit Filio, 23 Ut omnes honorificent Filium sicut honorificant Patrem: qui non honorificat Filium, non honorificat Patrem qui misit illum. 24 Amen amen dico vobis quia qui verbum meum audit et credit ei qui misit me, habet vitam æternam et in judicium non veniet sed transiet a morte in vitam. 25 Amen amen dico vobis quia venit hora et nunc est, quando mortui audient vocem Filii Dei, et qui audierint vivent. 26 Sicut enim Pater habet vitam in semet ipso, sic dedit et Filio vitam habere in semet ipso, 27 Et potestatem dedit ei et judicium facere, quia Filius hominis est. 28 Nolite mirari hoc, quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem ejus, 29 Et procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitæ, qui vero mala egerunt in resurrectionem judicii.

Digitized by Google

30 Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω, καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με. 31 Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· 32 Ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδατε ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. 33 Ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ· 34 Ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμβάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. 35 Ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. 36 Ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. 37 Καὶ ὁ πέμψας με πατήρ, ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ· οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε, οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, 38 Καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. 39 Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν, καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. 40 Καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε. 41 Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, 42 Ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς ὅτι οὐκ ἔχετε τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ἐν ἑαυτοῖς.

30 لا أقدر أنا من ذاتي أن أعمل شيئاً. كما أسمع أحكم. ودينونتي عادلة. لأني لا أطلب مشيئتي بل مشيئة الذي أرسلني. 31 إن كنت أشهد لنفسي فشهادتي ليست حقاً. 32 يوجد آخر يشهد لي. وأعلم أن الشهادة التي يشهدها لي هي حق. 33 أنتم أرسلتم إلى يوحنا فشهد للحق. 34 وأنا لست آخذ شهادة من إنسان. لكن أقول هذا لكي تخلصوا. 35 كان هو السراج المتوقد المنير. وأنتم أردتم أن تبتهجوا ساعة بنوره. 36 وأما أنا فلي شهادة أعظم من يوحنا. لأن الأعمال التي أعطاني الآب لأكملها. هذه الأعمال بعينها التي أعملها تشهد لي أن الآب قد أرسلني. 37 والآب الذي أرسلني هو شهد لي. لم تسمعوا صوته قط ولا أبصرتم هيئته. 38 وكلمته ليست ثابتة فيكم. لأنكم لستم تؤمنون بالذي هو أرسله. 39 فتشوا الكتب لأنكم تظنون أن لكم فيها حياة أبدية. وهي التي تشهد لي. 40 ولستم تريدون أن تأتوا إلي لتحيوا. 41 لست آخذ مجداً من الناس. 42 لكني قد عرفتكم أنه ليست فيكم محبة الله.

30 Non possum ego a me ipso facere quicquam: sicut audio judico; et judicium meum justum est, quia non quæro voluntatem meam sed voluntatem ejus qui me misit. 31 Si ego testimonium perhibeo de me, testimonium meum non est verum: 32 Alius est qui testimonium perhibet de me, et scio quia verum est testimonium quod perhibet de me. 33 Vos misistis ad Johannem, et testimonium perhibuit veritati: 34 Ego autem non ab homine testimonium accipio, sed hæc dico ut vos salvi sitis. 35 Ille erat lucerna ardens et lucens, vos autem voluistis exultare ad horam in luce ejus. 36 Ego autem habeo testimonium majus Johanne: opera enim quæ dedit mihi Pater ut perficiam ea, ipsa opera quæ ego facio testimonium perhibent de me quia Pater me misit. 37 Et qui misit me Pater, ipse testimonium perhibuit de me: neque vocem ejus umquam audistis, neque speciem ejus vidistis, 38 Et verbum ejus non habetis in vobis manens: quia quem misit ille, huic vos non creditis. 39 Scrutamini scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam æternam habere, et illæ sunt quæ testimonium perhibent de me; 40 Et non vultis venire ad me ut vitam habeatis. 41 Claritatem ab hominibus non accipio, 42 Sed cognovi vos quia dilectionem Dei non habetis in vobis

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, ε', ς'.

43 Ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε. 44 Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε; 45 Μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. 46 Εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. 47 Εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

ΚΕΦ. ς'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος· 2 Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολύς ὅτι ἑώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. 3 Ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκαθέζετο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 4 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. 5 Ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς Φίλιππον· Πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι; 6 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ἤδει τί ἔμελλεν ποιεῖν.

❖ ٥ ❖ ٥ ❖ مصد

43 إنا إيلا حصعصه ذإحب ٥لإ
مكصكب ايلهٔ كب. إ إمزب
ذإإ حصعد نصعصه : كهه ٧جصكهٔ.
44 إنحنا هٔعجسب ايلهٔ كمكهٔصعصه :
وعصسا سٮ جٮ سٮ مكصكب
ايلهٔ : ٥عصسا وجٮ سٮ كإه٥ لإ
صنب ايلهٔ. 45 كمكا هصنب ايلهٔ
ذإنا مكجلهٔنج إنا كحف مٮمد إصا :
إيلهٔصعب هٔ وجكجلهٔنج كحف. مكهٔا
ههه وجب هصنٮ٧هٔ. 46 كله ٮجب
حصعهٔا هٔمصنلهٔ : إح حب
مكهٔمكنب هصٮلهٔ. مكهٔا ٮجب
حكب حلحب. 47 ٥إ كحلهٔحهٔصعب هه
٥ مكهٔمكنب ايلهٔ : إنحنا كجكب
ذإكب ٧هٔمكنج

❖ ٥ ❖ مصلإ

1 صلهٔ هٔكب : إنإ ٮعصه كنصإ
ٮنهٔا ٮجكبإا وجصنٮعصه. 2 ٥إإكه
وجنهٔا ٮجصنٮعصه. هٔصنب
صلهٔ هٔصنٮ٧هٔ. مكهٔا وجنب
3 ٥هٔكب ٧٧هٔا وجنب صجنٮنا. ٥٥هٔ
ٮعصه كلهٔذإ : ٧٧هٔكب ٮلحب ٥٥هٔ
كمه ٧كجنٮ٥هٔصعب. 4 صنٮب ٥٥هٔ
ذإب كنٮإا وجهٔوسا ذإمهٔذإنا.
5 ٥إذإمه ٮعصه كمنهٔصعب ❖ هٔمإا
جنهٔا هٔصنٮ٧هٔ ذإإا كهٔ٧هٔ : ٥إجنه
كهٔكجكهٔعصه. إنهٔحنا ٮإجب
كسهٔا وذإجكهٔ هٔكب. 6 ٥إذإ
ذإب إجنه ب مكنهٔا كه. ٥هٔ ٮجنه
وإ ٥هٔا هٔصنا حلهٔب كهٔجصب.

SEC. JOHANNEM, V. VI.

43 Ego veni in nomine Patris mei, et non accipitis me: si alius venerit in nomine suo, illum accipietis. 44 Quomodo potestis vos credere, qui gloriam ab invicem accipitis, et gloriam quæ a solo est Deo non quæritis? 45 Nolite putare quia ego accusaturus sim vos apud Patrem: est qui accusat vos Moses, in quo vos speratis. 46 Si enim crederetis Mosi, crederetis forsitan et mihi: de me enim ille scripsit. 47 Si autem illius litteris non creditis, quomodo meis verbis credetis?

CAPUT VI.

1 Post hæc abiit Jesus trans mare Galilææ quod est Tiberiadis, 2 Et sequebatur eum multitudo magna, quia videbat signa quæ faciebat super his qui infirmabantur. 3 Subit ergo in monte Jesus, et ibi sedebat cum discipulis suis. 4 Erat autem proximum pascha, dies festus Judæorum. 5 Cum sublevasset ergo oculos Jesus et vidisset quia multitudo maxima venit ad eum, dicit ad Philippum: Unde ememus panes ut manducent hi? 6 Hoc autem dicebat temtans eum: ipse enim sciebat quid esset facturus.

Digitized by Google

7 Ἀποκρίνεται αὐτῷ ὁ Φίλιππος· Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος [αὐτῶν] βραχύ τι λάβῃ. 8 Λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· 9 Ἔστιν παιδάριον [ἓν] ὧδε ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους; 10 Εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. Ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ. Ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς πεντακισχίλιοι. 11 Ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσεν καὶ ἔδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. 12 Ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτου· Συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα, κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται. 13 Συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. 14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον [ὁ Ἰησοῦς,] ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 15 Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν [αὐτὸν] βασιλέα, φεύγει πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. 16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, 17 Καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναούμ. Κατέλαβεν δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία καὶ οὔπω ἐληλύθει Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς,

7 Respondit ei Philippus: Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat. 8 Dicit ei unus ex discipulis ejus, Andreas frater Simonis Petri: 9 Est puer unus hic qui habet quinque panes hordiacios et duos pisces: sed hæc quid sunt inter tantos? 10 Dixit ergo Jesus: Facite homines discumbere. Erat autem fænum multum in loco. Discubuerunt ergo viri numero quasi quinque milia. 11 Accepit ergo panes Jesus, et cum gratias egisset distribuit discumbentibus, similiter ex piscibus quantum volebant. 12 Ut autem saturati sunt, dixit discipulis suis: Colligite quæ superaverunt fragmentorum, ne pereant. 13 Collegerunt ergo et impleverunt duodecim cophinos fragmentorum ex quinque panibus hordiaciis, quæ superfuerunt his qui manducaverunt. 14 Illi ergo homines cum vidissent quod fecerat signum, dicebant quia hic est vere propheta qui venturus est in mundum. 15 Jesus ergo cum cognovisset quia venturi essent ut raperent eum et facerent eum regem, fugit iterum in montem ipse solus. 16 Ut autem sero factum est, descenderunt discipuli ejus ad mare, 17 Et cum ascendissent navem, venerunt trans mare in Capharnaum. Et tenebræ jam factæ erant, et non venerat ad eos Jesus,

Digitized by Google

18 Ἡ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο. 19 Ἐληλακότες οὖν ὡς στάδια εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. 20 Ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. 21 Ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ τὴν γῆν εἰς ἣν ὑπῆγον. 22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἕν [ἐκεῖνο, εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ], καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· 23 Ἄλλα [δὲ] ἦλθον πλοιάρια ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου. 24 Ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. 25 Καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· Ῥαββεί, πότε ὧδε γέγονας; 26 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.

18 ܘܝܡܐ ܕܝܡܐ ܐܬܓܥܫ ܒܥܘܬ ܪܘܚܐ ܪܒܐ ܡܦܪܚ ܗܘܐ ܝܡܐ . 19 ܟܕ ܓܕܦܘ ܐܝܟ ܥܣܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬܝܢ ܐܣܛܕܝܘܢ ܡܗܠܟ ܥܠ ܝܡܐ ܘܩܪܒ ܠܐܪܟܒܐ ܘܕܚܠܘ . 20 ܗܘ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܐ ܗܘ ܠܐ ܬܕܚܠܘ . 21 ܨܒܘ ܠܡܩܒܠܗ ܠܐܪܟܒܐ ܘܡܕ ܐܬܐ ܐܪܟܒܐ ܠܐܪܥܐ ܕܐܙܠܝܢ ܠܬܡ . 22 ❖ ܒܬܪܝܬܐ ܕܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ ܕܗܘܬ ܩܐܡܐ ܥܒܪ ܝܡܐ ܚܙܬ ܕܠܝܬ ܬܡ ܐܠܐ ܚܕܐ ܘܕܠܐ ܥܠ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܝܫܘܥ ܠܐܪܟܒܐ ܐܠܐ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܒܠܚܘܕܗܘܢ ܐܙܠܘ . 23 ܐܬܘ ܫܦܝܪ ܐܬܘ ܐܪܟܒܐ ܡܛܒܪܝܐ ܩܪܝܒ ܠܐܬܪܐ ܕܐܟܠܘ ܬܡ ܠܚܡܐ ܟܕ ܐܘܕܝ ܡܪܢ ܥܠ ܕܠܝܬ ܬܡ ܝܫܘܥ ܘܠܐ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܥܠ ܟܕ ܚܙܐ ܟܠ ܥܡܐ ܕܠܝܬ ܬܡ ܝܫܘܥ ܘܠܐ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܣܠܩܘ ܒܐܪܟܒܐ ܘܐܬܘ ܠܟܦܪܢܚܘܡ ܒܥܝܢ ܠܡܒܥܐ ܠܝܫܘܥ . 25 ܘܟܕ ܐܫܟܚܘܗܝ ܥܠ ܥܒܪ ܝܡܐ ܐܡܪܘ ܠܗ ܪܒܝ ܡܬܝ ܗܟܐ ܐܬܝܬ . 26 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܡܛܠ ܕܚܙܬܘܢ ܐܬܘܬܐ ܒܥܝܬܘܢ ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܐܟܠܬܘܢ ܡܢ ܠܚܡܐ ܘܣܒܥܬܘܢ .

18 Mare autem vento magno flante exsurgebat. 19 Cum remigassent ergo quasi stadia viginti quinque aut triginta, vident Jesum ambulantem super mare et proximum navi fieri, et timuerunt. 20 Ille autem dicit eis: Ego sum, nolite timere. 21 Voluerunt ergo accipere eum in navem, et statim fuit navis ad terram quam ibat. 22 Altera die turba quæ stabat trans mare vidit quia navicula alia non erat ibi nisi una, et quia non introisset cum discipulis suis Jesus in navem sed soli discipuli ejus abissent, 23 Aliæ vero supervenerunt naves a Tiberiade juxta locum ubi manducaverant panem gratias agentes Domino: 24 Cum ergo vidisset turba quia Jesus non esset ibi neque discipuli ejus, ascenderunt naviculas et venerunt Capharnaum quærentes Jesum. 25 Et cum invenissent eum trans mare, dixerunt ei: Rabbi, quando huc venisti? 26 Respondit eis Jesus et dixit: Amen amen dico vobis, quæritis me non quia vidistis signa, sed quia manducastis ex panibus et saturati estis.

Digitized by Google

27 Ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου δίδωσιν ὑμῖν· τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ θεός. 28 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ; 29 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. 30 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι, τί ἐργάζῃ; 31 Οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. 32 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. 33 Ὁ γὰρ ἄρτος ὁ τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. 34 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν· Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μή διψήσει πώποτε. 36 Ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ [με] καὶ οὐ πιστεύετε. 37 Πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, 38 Ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.

27 لا تعملوا للطعام الذي يفنى بل للطعام الذي يثبت للحياة الابدية الذي يعطيكم ابن الانسان لان هذا الله الآب قد ختمه. 28 فقالوا له ماذا نعمل حتى نعمل اعمال الله. 29 اجاب يسوع وقال لهم هذا هو عمل الله ان تؤمنوا بالذي هو قد ارسله. 30 فقالوا له اذا ماذا تصنع من الآية لنرى ونؤمن بك ماذا تعمل. 31 آباؤنا اكلوا المن في البرية كما هو مكتوب خبزا من السماء اعطاهم ليأكلوا. 32 فقال لهم يسوع الحق الحق اقول لكم ليس موسى اعطاكم الخبز من السماء بل ابي يعطيكم الخبز الحقيقي من السماء. 33 لان خبز الله هو النازل من السماء والحي الذي يعطي العالم حياة. 34 فقالوا له يا سيد اعطنا في كل حين هذا الخبز. 35 فقال لهم يسوع انا هو خبز الحياة من يقبل الي فلا يجوع ومن يؤمن بي فلا يعطش ابدا. 36 لكني قلت لكم انكم قد رأيتموني وانتم لا تؤمنون. 37 كل ما يعطيني الآب فاليّ يقبل والذي يقبل الي لا اخرجه خارجا. 38 لاني قد نزلت من السماء لا لاعمل مشيئتي بل مشيئة الذي ارسلني.

27 Operamini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam, quem Filius hominis vobis dabit: hunc enim Pater signavit Deus. 28 Dixerunt ergo ad eum: Quid faciemus ut operemur opera Dei? 29 Respondit Jesus et dixit eis: Hoc est opus Dei ut credatis in eum quem misit ille. 30 Dixerunt ergo ei: Quod ergo tu facis signum ut videamus et credamus tibi? quid operaris? 31 Patres nostri mannam manducaverunt in deserto, sicut scriptum est: Panem de cælo dedit eis manducare. 32 Dixit ergo eis Jesus: Amen amen dico vobis, non Moses dedit vobis panem de cælo, sed Pater meus dat vobis panem de cælo verum. 33 Panis enim Dei est qui descendit de cælo et dat vitam mundo. 34 Dixerunt ergo ad eum: Domine, semper da nobis panem hunc. 35 Dixit autem eis Jesus: Ego sum panis vitæ: qui veniet ad me non esuriet, et qui credit in me non sitiet umquam. 36 Sed dixi vobis quia et vidistis me et non creditis. 37 Omne quod dat mihi Pater ad me veniet, et eum qui venit ad me non eiciam foras, 38 Quia descendi de cælo non ut faciam voluntatem meam sed voluntatem ejus qui misit me.

Digitized by Google

39 Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 40 Τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν· Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 42 Καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα; πῶς νῦν λέγει οὗτος ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα; 43 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. 44 Οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 45 Ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· Καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ θεοῦ. Πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς ἐμέ. 46 Οὐχ ὅτι τὸν πατέρα ἑώρακέν τις, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος ἑώρακεν τὸν θεόν. 47 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων [εἰς ἐμὲ] ἔχει ζωὴν αἰώνιον. 48 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. 49 Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· 50 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 51 Ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἄρτου, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, ἡ σάρξ μου ἐστίν.

39 Hæc est autem voluntas ejus qui misit me Patris, ut omne quod dedit mihi non perdam ex eo, sed resuscitem illum novissimo die. 40 Hæc est enim voluntas Patris mei qui misit me, ut omnis qui videt Filium et credit in eum habeat vitam æternam, et resuscitabo ego eum in novissimo die. 41 Murmurabant ergo Judæi de illo, quia dixisset: Ego sum panis qui de cælo descendi, 42 Et dicebant: Nonne hic est Jesus filius Joseph, cujus nos novimus patrem et matrem? quomodo ergo dicit hic quia de cælo descendi? 43 Respondit ergo Jesus et dixit eis: Nolite murmurare in invicem. 44 Nemo potest venire ad me nisi Pater qui misit me traxerit eum, et ego resuscitabo eum novissimo die. 45 Est scriptum in prophetis: Et erunt omnes docibiles Dei. Omnis qui audivit a Patre et didicit venit ad me. 46 Non quia Patrem vidit quisquam nisi is qui est a Deo, hic vidit Patrem. 47 Amen amen dico vobis: Qui credit in me habet vitam æternam. 48 Ego sum panis vitæ. 49 Patres vestri manducaverunt in deserto manna et mortui sunt: 50 Hic est panis de cælo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit non moriatur. 51 Ego sum panis vivus qui de cælo descendi: si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum: et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita.

Digitized by Google

52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς δύναται ἡμῖν οὗτος δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; 53 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. 54 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 55 Ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστιν βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθής ἐστιν πόσις. 56 Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. 57 Καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσει δι' ἐμέ. 58 Οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες [ὑμῶν τὸ μάννα] καὶ ἀπέθανον. Ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. 59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ. 60 Πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· Σκληρός ἐστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν; 61 Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει; 62 Ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

52 Litigabant ergo Judæi ad invicem dicentes: Quomodo potest hic carnem suam nobis dare ad manducandum? 53 Dixit ergo eis Jesus: Amen amen dico vobis, nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis: 54 Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, habet vitam æternam, et ego resuscitabo eum in novissimo die. 55 Caro enim mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus. 56 Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem, in me manet et ego in illo. 57 Sicut misit me vivens Pater et ego vivo propter Patrem, et qui manducat me et ipse vivet propter me. 58 Hic est panis qui de cælo descendit, non sicut manducaverunt patres vestri manna et mortui sunt: qui manducat hunc panem, vivet in æternum. 59 Hæc dixit in synagoga docens in Capharnaum. 60 Multi ergo audientes ex discipulis ejus dixerunt: Durus est hic sermo: quis potest eum audire? 61 Sciens autem Jesus apud semet ipsum quia murmurarent de hoc discipuli ejus, dixit eis: Hoc vos scandalizat? 62 Si ergo videritis Filium hominis ascendentem ubi erat prius?

Digitized by Google

63 Τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. 64 Ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινὲς οἳ οὐ πιστεύουσιν. Ἤιδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. 65 Καὶ ἔλεγεν· Διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς ἐμὲ ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός [μου]. 66 Ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. 67 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν; 68 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος. Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις· 69 Καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ [ὁ Χριστὸς] ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ [τοῦ ζῶντος]. 70 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς [ὁ Ἰησοῦς]· Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. 71 Ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν αὐτὸν παραδιδόναι, εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περιπατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.

63 ܕܗܝ ܡܚܝܐ ܪܘܚܐ ܗܘ ܦܓܪܐ ܠܐ ܡܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܡܠܬܐ ܕܐܢܐ ܡܡܠܠ ܥܡܟܘܢ ܪܘܚܐ ܗܝ ܘܚܝܐ ܗܝ ܀ 64 ܐܠܐ ܐܝܬ ܡܢܟܘܢ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܀ ܕܝܕܥ ܗܘ ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܡܢ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܘܡܢ ܗܘ ܕܢܡܣܪܝܗ ܀ 65 ܘܐܡܪ ܠܗܝ ܡܛܥܡ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܝ ܐܠܐ ܐܢ ܢܗܘܐ ܠܗ ܝܗܒ ܡܢ ܐܒܝ ܀ 66 ܡܢ ܗܕܐ ܣܓܝ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܙܠܘ ܠܐܚܘܪ ܘܠܐ ܗܠܟܘ ܥܡܗ ܥܘܕ ܀ 67 ܐܡܪ ܠܗܘ ܝܫܘܥ ܠܬܪܥܣܪ ܗܠܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܨܒܝܢ ܕܬܙܠܘܢ ܀ 68 ܥܢܐ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܦܛܪܘܣ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܠܘܬ ܡܢ ܢܙܠ ܢܐܙܠ ܡܠܝܬ ܚܝܐ ܕܥܠܡܐ ܐܢܬ ܀ 69 ܘܚܢܢ ܗܡܝܢܝܢ ܘܝܕܥܝܢ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܀ 70 ܥܢܐ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܘܠܐ ܐܢܐ ܒܚܪܬ ܠܟܘܢ ܬܪܥܣܪ ܘܡܢ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܣܛܢܐ ܗܘ ܀ 71 ܗܘ ܐܡܪ ܗܟܝ ܠܫܡܥܘܢ ܐܝܣܟܪܝܘܛܐ ܗܢܐ ܗܘ ܕܡܣܪܗ ܀

❖ ١ ❖ ܦܨܩܐ

1 ܘܗܠܟ ܝܫܘܥ ܒܓܠܝܠ ܠܐ ܨܒܐ ܗܘ ܕܢܗܘܐ ܒܝܗܘܕ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܚܝܠܐ ܕܢܗܘܐ ܒܝܗܘܕ ܡܛܠ ܕܒܥܘ ܠܡܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܀

63 Spiritus est qui vivificat, caro non prodest quicquam: verba quæ ego locutus sum vobis spiritus et vita sunt. 64 Sed sunt quidam ex vobis qui non credunt. Sciebat enim ab initio Jesus qui essent credentes, et quis traditurus esset eum. 65 Et dicebat: Propterea dixi vobis quia nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datum a Patre meo. 66 Ex hoc multi discipulorum ejus abierunt retro, et jam non cum illo ambulabant. 67 Dixit ergo Jesus ad duodecim: Numquid et vos vultis abire? 68 Respondit ergo ei Simon Petrus: Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes, 69 Et nos credidimus et cognovimus quia tu es Christus Filius Dei. 70 Respondit eis Jesus: Nonne ego vos duodecim elegi? et ex vobis unus diabolus est. 71 Dicebat autem Judam Simonis Scariotis: hic enim erat traditurus eum, cum esset unus ex duodecim.

CAPUT VII.

1 POST hæc ambulabat Jesus in Galilæam: non enim volebat in Judæam ambulare, quia quærebant eum Judæi interficere.

Digitized by Google

2 Ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 3 Εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· Μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσουσιν τὰ ἔργα σου ἃ ποιεῖς· 4 Οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. Εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. 5 Οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. 6 Λέγει [οὖν] αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. 7 Οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν. 8 Ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἐμὸς καιρὸς οὔπω πεπλήρωται. 9 Ταῦτα εἰπὼν αὐτὸς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. 10 Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη, οὐ φανερῶς ἀλλ' [ὡς] ἐν κρυπτῷ. 11 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος; 12 Καὶ γογγυσμὸς ἦν περὶ αὐτοῦ πολὺς ἐν τῷ ὄχλῳ· οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι ἔλεγον· Οὔ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. 13 Οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

2 Erat autem in proximo dies festus Judæorum scenopegia. 3 Dixerunt autem ad eum fratres ejus: Transi hinc et vade in Judæam, ut et discipuli tui videant opera tua quæ facis: 4 Nemo enim in occulto aliquid facit et quærit ipse in palam esse: si hæc facis, manifesta te ipsum mundo. 5 Neque enim fratres ejus credebant in eum. 6 Dicit ergo eis Jesus: Tempus meum nondum venit, tempus autem vestrum semper est paratum. 7 Non potest mundus odisse vos, me autem odit, quia ego testimonium perhibeo de illo quia opera ejus mala sunt. 8 Vos ascendite ad diem festum hunc: ego non ascendo ad diem festum istum, quia meum tempus nondum impletum est. 9 Hæc cum dixisset, ipse mansit in Galilæa. 10 Ut autem ascenderunt fratres ejus, tunc et ipse ascendit ad diem festum, non manifeste sed quasi in occulto. 11 Judæi ergo quærebant eum in die festo et dicebant: Ubi est ille? 12 Et murmur multus de eo erat in turba. Quidam enim dicebant quia bonus est, alii autem dicebant: Non, sed seducit turbas: 13 Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Judæorum.

Digitized by Google

14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. 15 Ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς; 16 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με· 17 Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ θεοῦ ἐστὶν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. 18 Ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. 19 Οὐ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον. 20 Τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι; Ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος [καὶ εἶπεν]· Δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ ἀποκτεῖναι; 21 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε. 22 [Διὰ τοῦτο] ὁ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστίν, ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων, καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον. 23 Εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος ὁ Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; 24 Μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

14 ܘܒܝܘܡ ܦܓܪܐ ܡܨܥ ܝܫܘܥ ܠܗܝܟܠܐ ܘܡܠܦ ܗܘܐ ܒܗ ܠܐܢܫܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܝܠܡܐ ܐܢܐ ܐܬܝ ܘܐܠܦ ܠܟܘܢ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܟܘܢ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܟܘܢ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝ

25 Ἔλεγον οὖν τινὲς ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; 26 Καὶ ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. Μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν [ἀληθῶς] ὁ Χριστός; 27 Ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν. 28 Ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ λέγων· Κἀμὲ οἴδατε καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· 29 Ἐγὼ [δὲ] οἶδα αὐτόν, ὅτι παρ' αὐτοῦ εἰμὶ κἀκεῖνός με ἀπέσταλκεν, 30 Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 31 Πολλοὶ δὲ ἐπίστευσαν ἐκ τοῦ ὄχλου εἰς αὐτόν, καὶ ἔλεγον· Ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτος ποιεῖ; 32 Ἤκουσαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. 33 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμὶ καὶ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. 34 Ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν.

25 ܐܡܪ ܗܘܘ ܡܢ ܐܢܫܐ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܘܐܡܪܝܢ ܠܝܬ ܗܢܐ ܗܘ ܕܒܥܝܢ ܠܡܩܛܠܘ ܠܗ ׃ 26 ܘܗܐ ܒܓܠܝܐ ܡܡܠܠ ܘܠܐ ܡܕܡ ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܗܠ ܝܕܥܘ ܪܒܢܐ ܗܠ ܗܢܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ׃ 27 ܐܠܐ ܗܢܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ ܘܡܫܝܚܐ ܟܕ ܡܬܐ ܠܐ ܢܕܥ ܐܝܟܐ ܗܘ ׃ 28 ❖ ܗܘ ܩܪܐ ܒܗܝܟܠܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܬܘܢ ܠܝ ܘܝܕܥܝܬܘܢ ܐܝܟܐ ܐܢܐ ܗܘ ܘܠܐ ܡܢ ܓܘܪܝ ܐܬܝܬ ܐܠܐ ܫܪܪܐ ܗܘ ܕܫܕܪܢܝ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܝܕܥܝܬܘܢ ׃ 29 ܐܢܐ ܝܕܥ ܠܗ ܡܢ ܓܘܪ ܡܢܘܗܝ ܐܬܝܬ ܘܗܘ ܫܕܪܢܝ ׃ 30 ܒܥܘ ܠܡܐܚܕܘ ܠܗ ܘܠܐ ܫܕܪ ܥܠ ܝܕܐ ܒܗ ܡܢ ܓܘ ܕܠܐ ܡܛܬ ܥܕܢܗ ܕܫܥܬܗ ׃ 31 ❖ ܘܡܢ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐ ܗܝܡܢܘ ܒܗ ܘܐܡܪܝܢ ܡܫܝܚܐ ܟܕ ܡܬܐ ܗܠ ܝܬ ܠܗ ܐܬܘܬ ܣܓܝܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܗܢܐ ܥܒܕ ׃ 32 ❖ ܫܡܥܘ ܦܪܝܫܐ ܟܕ ܗܘ ܟܢܫܐ ܡܬܠܚܫܝܢ ܥܠ ܗܠܝܢ ܡܠܝܐ ܐܠܝܢ ܘܫܕܪܘ ܦܪܝܫܐ ܘܪܒܢܐ ܠܡܫܕܪ ܕܢܐܚܕܘܢ ܠܗ ׃ 33 ❖ ܐܡܪ ܗܘ ܝܫܘܥ ܥܕ ܙܥܘܪ ܙܥܝܪ ܥܡܟܘܢ ܐܢܐ ܘܐܙܠ ܠܘܬ ܗܘ ܕܫܕܪܢܝ ׃ 34 ܬܒܥܘܢ ܠܝ ܘܠܐ ܬܫܟܚܘܢ ܘܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܝܬ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܠܡܐܬܐ ׃

25 Dicebant ergo quidam ex Hierosolymis: Nonne hic est quem quærunt interficere? 26 Et ecce palam loquitur et nihil ei dicunt: numquid vere cognoverunt principes quia hic est Christus? 27 Sed hunc scimus unde sit: Christus autem cum venerit, nemo scit unde sit. 28 Clamabat ergo docens in templo Jesus et dicens: Et me scitis et unde sim scitis: et a me ipso non veni, sed est verus qui misit me, quem vos nescitis: 29 Ego scio eum, quia ab ipso sum et ipse me misit. 30 Quærebant ergo eum apprehendere, et nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora ejus. 31 De turba autem multi crediderunt in eum, et dicebant: Christus cum venerit, numquid plura signa faciet quam quæ hic facit? 32 Audierunt Pharisæi turbam murmurantem de illo hæc, et miserunt principes et Pharisæi ministros ut apprehenderent eum. 33 Dixit ergo Jesus: Adhuc modicum tempus vobiscum sum, et vado ad eum qui misit me. 34 Quæritis me et non invenietis, et ubi sum ego vos non potestis venire.

Digitized by Google

35 Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς· Ποῦ μέλλει οὗτος πορεύεσθαι, ὅτι οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας; 36 Τίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν· Ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετε, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 37 Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραζεν λέγων· Ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω [πρός με] καὶ πινέτω. 38 Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. 39 Τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος οὗ ἤμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. 40 Ἐκ τοῦ ὄχλου οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· 41 Ἄλλοι ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός· ἄλλοι ἔλεγον· Μὴ γὰρ ἐκ τῆς Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 42 Οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος Δαυεὶδ καὶ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς κώμης, ὅπου ἦν Δαυείδ, ὁ Χριστὸς ἔρχεται; 43 Σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν· 44 Τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ' οὐδεὶς ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας.

35 Dixerunt ergo Judæi ad se ipsos: Quo hic iturus est, quia non inveniemus eum? numquid in dispersionem gentium iturus est et docturus gentes? 36 Quis est hic sermo quem dixit: Quæritis me et non invenietis, et ubi sum ego non potestis venire? 37 In novissimo autem die magno festivitatis stabat Jesus et clamabat dicens: Qui sitit, veniat ad me et bibat. 38 Qui credit in me, sicut dixit scriptura, flumina de ventre ejus fluent aquæ vivæ. 39 Hoc autem dixit de Spiritu quem accepturi erant credentes in eum: non enim erat Spiritus datus, quia Jesus nondum fuerat glorificatus. 40 Ex illa ergo turba cum audissent hos sermones ejus, dicebant: Hic est vere propheta: 41 Alii dicebant: Hic est Christus: quidam autem dicebant: Numquid a Galilæa Christus venit? 42 Nonne scriptura dicit quia ex semine David et de Bethleem castello, ubi erat David, venit Christus? 43 Dissensio itaque facta est in turba propter eum. 44 Quidam autem ex ipsis volebant apprehendere eum, sed nemo misit super illum manus.

Digitized by Google

45 Ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· Διατί οὐκ ἠγάγετε αὐτόν; 46 Ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· Οὐδέποτε ἐλάλησεν οὕτως ἄνθρωπος, ὡς οὗτος λαλεῖ ὁ ἄνθρωπος. 47 Ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ Φαρισαῖοι· Μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 48 Μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων; 49 Ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. 50 Λέγει Νικόδημος πρὸς αὐτούς, [ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν πρότερον,] εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν· 51 Μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί ποιεῖ; 52 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλιλαίας οὐκ ἐγείρεται. 53 Καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

ΚΕΦ. η'.

1 ΙΗΣΟΥΣ δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 2 Ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. 3 Ἄγουσι δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ· Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατειλήφθη ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη. 5 Ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθοβολεῖσθαι· σὺ οὖν τί λέγεις;

45 Venerunt ergo ministri ad pontifices et Pharisæos: et dixerunt eis illi: Quare non adduxistis eum? 46 Responderunt ministri: Numquam sic locutus est homo sicut hic homo. 47 Responderunt ergo eis Pharisæi: Numquid et vos seducti estis? 48 Numquid aliquis ex principibus credidit in eum aut ex Pharisæis? 49 Sed turba hæc quæ non novit legem maledicti sunt. 50 Dicit Nicodemus ad eos, ille qui venit ad eum nocte, qui unus erat ex ipsis. 51 Numquid lex nostra judicat hominem nisi audierit ab ipso prius et cognoverit quid faciat? 52 Responderunt et dixerunt ei: Numquid et tu Galilæus es? Scrutare et vide quia propheta a Galilæa non surgit. 52 Et reversi sunt unusquisque in domum suam.

CAPUT VIII.

1 JESUS autem perrexit in montem oliveti: 2 Et diluculo iterum venit in templum, et omnis populus venit ad eum, et sedens docebat eos. 3 Adducunt autem scribæ et Pharisæi mulierem in adulterio deprehensam, et statuerunt eam in medio 4 Et dixerunt ei: Magister, hæc mulier modo deprehensa est in adulterio. 5 In lege autem Moses mandavit nobis hujusmodi lapidare: tu ergo quid dicis?

Digitized by Google

6 Τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσι κατηγορεῖν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 7 Ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνακύψας εἶπε πρὸς αὐτούς· Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. 8 Καὶ πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 9 Οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων, καὶ κατελείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ ἑστῶσα. 10 Ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός, εἶπεν αὐτῇ· Ἡ γυνή, ποῦ εἰσὶν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου; οὐδείς σε κατέκρινεν; 11 Ἡ δὲ εἶπεν· Οὐδείς, Κύριε. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε. 12 Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων· Ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. 13 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. 14 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς [δὲ] οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.

6 ܘܗܢܘ ܐܡܪܝܢ ܗܕܐ ܒܡܢܣܝܢܘܬܐ ܕܢܫܟܚܘܢ ܠܡܫܬܟܚ ܒܗ . ܐܡܐ ܝܫܘܥ ܟܪܟ ܠܬܚܬ ܘܒܐܨܒܥܗ ܟܬܒ ܥܠ ܐܪܥܐ : 7 ܟܕ ܗܘܘ ܡܬܩܝܡܝܢ ܒܫܐܠܬܗ ܩܦ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ . ܡܢ ܕܠܝܬ ܒܗ ܚܛܝܬܐ ܢܫܕܪ ܒܗ ܟܐܦܐ ܩܕܡܝܬ . 8 ܘܬܘܒ ܟܪܟ ܟܬܒ ܥܠ ܐܪܥܐ . 9 ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܗܢܘܢ ܕܐܬܟܚܫܘ ܡܢ ܠܒܗܘܢ ܐܬܒܥܘ ܚܕ ܒܚܕ ܡܢ ܣܒܐ ܥܕ ܙܥܘܪܐ ܘܫܪܐ ܝܫܘܥ ܠܒܪ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܕܩܝܡܬ ܒܡܨܥܬܐ : 10 ܘܩܦ ܝܫܘܥ ܘܠܐ ܚܙܐ ܠܐܢܫ ܐܠܐ ܠܐܢܬܬܐ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ ܣܢܝܟ ܠܝܟ ܠܐ ܐܝܬ ܕܐܬ ܕܝܢ ܠܟ . 11 ܐܡܪܬ ܠܗ ܠܐ ܐܝܬ ܡܪܝ . ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܐ ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܬ ܠܟ ܙܠ ܘܠܐ ܬܚܛܝ ❖ 12 ܘܬܘܒ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ܥܡܗܘܢ ܘܐܡܪ ܐܢܐ ܗܘ ܢܗܝܪܐ ܕܥܠܡܐ . ܕܐܬܐ ܒܬܪܝ ܠܐ ܢܗܠܟ ܒܚܫܘܟܐ ܐܠܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܢܗܝܪܘܬܐ ܕܚܝܐ . 13 ܐܡܪܘ ܠܗ ܦܪܝܫܝܐ ܐܢܬ ܥܠ ܢܦܫܟ ܣܗܕ ܠܝܬ ܠܟ ܣܗܕܘܬܐ ❖ ܕܝܠܟ . 14 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܦ ܐܢ ܐܢܐ ܣܗܕ ܐܢܐ ܥܠ ܢܦܫܝ ܫܪܪܐ ܗܘ ܣܗܕܘܬܝ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܐܝܟ ܐܬܝܬ ܘܠܐܢ ܐܙܠ ܐܢܬ ܐܠܐ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܝܟ ܐܬܝܬ ܐܘ ܐܢܐ ܐܙܠ .

6 Hæc autem dicebant temtantes eum, ut possent accusare eum. Jesus autem inclinans se deorsum digito scribebat in terra. 7 Cum autem perseverarent interrogantes eum, erexit se et dixit eis: Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat. 8 Et iterum se inclinans scribebat in terra. 9 Audientes autem unus post unum exiebant incipientes a senioribus, et remansit solus et mulier in medio stans. 10 Erigens autem se Jesus dixit ei: Mulier, ubi sunt? nemo te condemnavit? 11 Quæ dixit: Nemo, Domine. Dixit autem Jesus: Nec ego te condemnabo: vade et amplius jam noli peccare. 12 Iterum ergo locutus est eis Jesus dicens: Ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulabit in tenebris sed habebit lucem vitæ. 13 Dixerunt ergo ei Pharisæi: Tu de te ipso testimonium perhibes: testimonium tuum non est verum. 14 Respondit Jesus et dixit eis: Etsi ego testimonium perhibeo de me ipso, verum est testimonium meum quia scio unde veni et quo vado: vos autem nescitis unde venio aut quo vado.

Digitized by Google

15 Ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 16 Καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με [πατήρ]· 17 Καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γεγραμμένον ἐστὶν ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. 18 Ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 19 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Ποῦ ἔστιν ὁ πατήρ σου; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ἤδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ἤδειτε. 20 Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. 21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς [ὁ Ἰησοῦς]· Ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 23 Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. 24 Εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. 25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Σὺ τίς εἶ; Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν.

15 ܐܢܬܘܢ ܒܦܓܪܐ ܕܝܢܢ ܐܢܐ ܠܐ ܕܝܢ ܐܢܐ ܠܐ ܚܕ

26 Πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν, κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν κόσμον. 27 Οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. 28 Εἶπεν οὖν [αὐτοῖς] ὁ Ἰησοῦς· Ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ. 29 Καὶ ὁ πέμψας με μετ' ἐμοῦ ἐστίν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον [ὁ πατήρ], ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. 30 Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. 31 Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ, 32 Καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. 33 Ἀπεκρίθησαν πρὸς αὐτόν· Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; 34 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. 35 Ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 36 Ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε.

26 ܗܘ ܐܡܪ ܠܝ ܕܡܬܠ ܕܐܝܬ ܠܝ ܠܡܡܠܠ ܘܠܡܕܝܢ ܥܠܝܟܘܢ ܐܠܐ ܕܡܫܕܪܢܝ ܫܪܪ ܗܘ ܘܐܢܐ ܡܐ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܗܟܝܠ ܐܡܠܠ ܒܥܠܡܐ ܗܢܐ ܀ 27 ܠܐ ܝܕܥܘ ܕܐܒܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ❖ 28 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܡܬܝ ܕܬܪܝܡ ܬܠܝ ܒܪܐ ܕܐܢܫܐ ܗܝܟܢܐ ܬܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܗܘ ܘܡܢ ܓܘܪܝ ܠܐ ܥܒܕ ܡܕܡ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܠܡܕܢܝ ܐܒܐ ܗܟܢܐ ܐܡܠܠ ܀ 29 ܘܗܘ ܕܫܕܪܢܝ ܥܡܝ ܗܘ ܠܐ ܫܒܩܢܝ ܠܒܠܚܘܕܝ ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܣܝܡ ܠܘܬܗ ܥܒܕ ܀ 30 ܟܕ ܗܘ ܡܡܠܠ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܗܘ ܣܓܝܐܝ ܕܐܡܢܘ ܒܗ ܀ 31 ܐܡܪ ܠܗܘ ܝܫܘܥ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܐܡܢܘ ܒܗ ܐܢ ܐܢܬܘܢ ܩܐܡܝܢ ܒܡܠܦܢܘܬܝ ܫܪܪ ܬܠܡܝܕܝ ܐܢܬܘܢ ܀ 32 ܘܬܕܥܘܢ ܫܪܪܐ ܘܫܪܪܐ ܢܦܪܩܟܘܢ ܀ 33 ܐܡܪܘ ܠܗ ܙܪܥ ܐܒܪܗܡ ܐܢܚܢܢ ܘܠܐ ܠܐ ܡܢ ܕܥܒܕܢ ܠܥܠܡ ܐܝܟ ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܚܪܝܪܐ ܢܗܘܐ ܀ 34 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠ ܕܥܒܕ ܚܛܗܐ ܥܒܕ ܗܘ ܕܚܛܗܐ ܀ 35 ܘܥܒܕܐ ܠܐ ܩܐܡ ܒܒܝܬܐ ܠܥܠܡ ܒܪܐ ܩܐܡ ܠܥܠܡ ܀ 36 ܐܢ ܗܟܝܠ ܕܒܪܐ ܢܦܪܩܟܘܢ ܫܪܪ ܬܗܘܘܢ ܀

26 Multa habeo de vobis loqui et judicare: sed qui misit me verax est, et ego quæ audivi ab eo, hæc loquor in mundo. 27 Et non cognoverunt quia Patrem eis dicebat. 28 Dixit ergo eis Jesus: Cum exaltaveritis Filium hominis, tunc cognoscetis quia ego sum, et a me ipso facio nihil, sed sicut docuit me Pater, hæc loquor. 29 Et qui me misit mecum est: non reliquit me solum, quia ego quæ placita sunt ei facio semper. 30 Hæc illo loquente multi crediderunt in eum. 31 Dicebat ergo Jesus ad eos qui crediderunt ei Judæos: Si vos manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis, 32 Et cognoscetis veritatem, et veritas liberabit vos. 33 Responderunt ei: Semen Abrahæ sumus et nemini servivimus umquam: quomodo tu dicis: Liberi eritis? 34 Respondit eis Jesus: Amen amen dico vobis quia omnis qui facit peccatum servus est peccati: 35 Servus autem non manet in domo in æternum, filius manet in æternum. 36 Si ergo filius vos liberaverit, vere liberi eritis.

Digitized by Google

37 Οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. 38 Ἐγὼ ἃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί [μου] λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς [ὑμῶν] ποιεῖτε. 39 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· 40 Νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 41 Ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. Εἶπαν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα, ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. 42 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. 43 Διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. 44 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. Ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. Ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

37 ܒܪ ܐܢܐ ܕܙܪܥ ܐܒܪܗܡ ܐܢܬ ܐܠܐ ܒܥܝܢ ܐܢܬ ܠܡܩܛܠ ܠܝ ܡܠܬܝ ܠܐ ܡܫܬܟܚܐ ܒܟ ܒܪܡ ܕܚܙܝܬ ܥܡ ܐܒܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܘܐܢܬܘܢ ܕܚܙܝܬܘܢ ܥܡ ܐܒܝܟܘܢ ܥܒܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܡܪܘ ܠܗ ܐܒܢ ܐܒܘܗܝ ܐܒܪܗܡ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܫܘܥ ܐܢ ܒܢܝ ܐܒܪܗܡ ܐܢܬܘ ܥܒܕܘ ܥܒܕܝ ܐܒܪܗܡ ܗܫܐ ܕܐܢ ܒܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܩܛܠ ܠܝ ܓܒܪܐ ܕܫܪܪܐ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܫܡܥܬ ܐܒܪܗܡ ܠܐ ܥܒܕ ܗܟܢܐ ܐܢܬܘܢ ܥܒܕܝܢ ܥܒܕܝ ܐܒܘܟܘܢ ܐܡܪܘ ܠܗ ܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܐܒ ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܐܝܬ ܠܢ ܐܒ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܫܘܥ ܐܢ ܐܠܗܐ ܐܒܘܟܘܢ ܗܘܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܪܚܡܐ ܠܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܢܦܩܬ ܘܐܬܝܬ ܠܐ ܡܢ ܓܘܪܝ ܐܬܝܬ ܐܠܐ ܗܘ ܫܕܪܢܝ ܠܡܐ ܠܐ ܡܠܬܝ ܬܕܥܘܢ ܐܠܐ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܫܡܥ ܠܡܐ ܡܠܬܝ ܐܢܬܘܢ ܡܢ ܐܒ ܕܒܝܫܐ ܐܢܬܘܢ ܘܪܥܝܢܐ ܕܐܒܘܟܘܢ ܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܥܒܕ ܗܘ ܐܢܫܐ ܩܛܠܐ ܗܘ ܡܢ ܫܪܝܪܐ ܘܒܫܪܪܐ ܠܐ ܩܐܡ ܡܛܠ ܕܠܝܬ ܫܪܪܐ ܒܗ ܟܕ ܡܡܠܠ ܕܫܩܪܐ ܡܡܠܠ ܡܢ ܕܝܠܗ ܡܐ ܕܫܩܪ ܗܘ ܘܐܒܘ ܕܫܩܪ ܗܘ

37 Scio quia filii Abrahæ estis: sed quæritis me interficere, quia sermo meus non capit in vobis. 38 Ego quod vidi apud Patrem [meum] loquor, et vos quæ vidistis apud patrem vestrum facitis. 39 Responderunt et dixerunt ei: Pater noster Abraham est. Dixit eis Jesus: Si filii Abrahæ estis, opera Abrahæ facite. 40 Nunc autem quæritis me interficere, hominem qui veritatem vobis locutus sum quam audivi a Deo: hoc Abraham non fecit. 41 Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt itaque ei: Nos ex fornicatione non sumus nati, unum patrem habemus Deum. 42 Dixit ergo eis Jesus: Si Deus pater vester esset, diligeretis utique me: ego enim ex Deo processi et veni; neque enim a me ipso veni, sed ille me misit. 43 Quare loquellam meam non cognoscitis? Quia non potestis audire sermonem meum. 44 Vos ex patre diabolo estis, et desideria patris vestri vultis facere: ille homicida erat ab initio et in veritate non stetit, quia non est veritas in eo: cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendax est et pater ejus.

Digitized by Google

45 Ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετέ μοι· 46 Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ μοι; 47 Ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. 48 Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι Σαμαρίτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; 49 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. 50 Ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων. 51 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 52 Εἶπαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα· 53 Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; 54 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἐὰν ἐγὼ δοξάσω ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ἡμῶν ἐστίν, 55 Καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. Κἂν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῶν ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ.

45 ܐܢܐ ܕܫܪܪܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܢܐ ܠ
ܡܬܚܣܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܫܪܪܐ . 46 ܡܢ ܕܡܟܚܫ
ܠܝ ܥܠ ܚܛܗ ܐܢ ܫܪܪܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܡܐ ܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ
ܠܝ ܗܘ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܡܠܝ ܐܠܗܐ ܡܫܡܥ ܠ
ܡܬܚܣܝܢ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܡܐ ܠܐ ܫܡܥܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܐ ܐܢܬ . 48 ܥܢܘ ܝܗܘܕܝܐ ܘܐܡܪܝܢ
ܠܗ ܠܐ ܫܦܝܪ ܐܡܪܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܫܡܪܝܐ ܐܢܬ ܘܕܝܘ
ܒܝܫ ܐܢܬ . 49 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܝ ܕܝܘ ܒܝܫ ܠܝ
ܐܢܐ ܐܠܐ ܡܟܒܕ ܐܢܐ ܐܒܐ ܘܐܢܬܘܢ ܡܒܙܝܢ ܠܝ .
50 ܐܢܐ ܠܐ ܒܥܐ ܐܢܐ ܝܩܪܝ ܐܝܬ ܕܒܥܐ ܘܕܝܢ .
51 ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢ ܡܢ ܕܢܛܪ
ܡܠܬܝ ܠܥܠܡ ܠܐ ܢܚܙܐ ܡܘܬܐ . 52 ܐܡܪܘ ܝܗܘܕܝܐ
ܠܗ ܗܫܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܫܡܪܝܐ ܐܢܬ ܐܒܪܗܡ
ܡܝܬ ܗܘ ܘܢܒܝܐ ܘܐܢܬ ܐܡܪ ܐܢ ܡܢ ܕܢܛܪ ܡܠܬܝ
ܠܥܠܡ ܠܐ ܢܛܥܡ ܡܘܬܐ . 53 ܠܡܢܘ ܐܢܬ ܪܒ
ܡܢ ܐܒܘܗܝ ܐܒܪܗܡ ܕܡܝܬ ܗܘ ܘܢܒܝܐ ܡܝܬܘ ܗܘ
ܡܢ ܡܢ ܐܢܬ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܠܢܦܫܟ . 54 ܥܢܐ ܝܫܘܥ
ܐܡܪ ܐܢ ܐܢܐ ܡܫܒܚ ܐܢܐ ܠܢܦܫܝ ܫܒܚܬܝ ܠܝ
ܠܐ ܡܕܡ ܐܒܝ ܗܘ ܕܡܫܒܚ ܠܝ ܕܐܢܬܘܢ ܐܡܪܝܢ
ܕܐܠܗܢ ܗܘ . 55 ܘܠܐ ܝܕܥܬܘܗܝ ܐܢܬܘܢ ܐܢܐ ܕܝܥ
ܐܢܐ ܠܗ ܘܐܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ ܗܘ
ܐܢܐ ܕܡܝܟ ܐܢܐ ܐܠܐ ܕܝܥ ܐܢܐ ܠܗ ܘܡܛܪ ܡܠܬܗ
ܐܢܐ .

45 Ego autem quia veritatem dico, non creditis mihi. 46 Quis ex vobis arguit me de peccato? Si veritatem dico, quare vos non creditis mihi? 47 Qui est ex Deo, verba Dei audit: propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis. 48 Responderunt igitur Judæi et dixerunt ei: Nonne bene dicimus nos quia Samaritanus es tu et dæmonium habes? 49 Respondit Jesus: Ego dæmonium non habeo, sed honorifico Patrem meum, et vos inhonoratis me. 50 Ego autem non quæro gloriam meam: est qui quærit et judicat. 51 Amen amen dico vobis, si quis sermonem meum servaverit, mortem non videbit in æternum. 52 Dixerunt ergo Judæi: Nunc cognovimus quia dæmonium habes: Abraham mortuus est et prophetæ, et tu dicis: Si quis sermonem meum servaverit, non gustabit mortem in æternum. 53 Numquid tu major es patre nostro Abraham, qui mortuus est? et prophetæ mortui sunt: quem te ipsum facis? 54 Respondit Jesus: Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est: est Pater meus qui glorificat me, quem vos dicitis quia Deus noster est, 55 Et non cognovistis eum, ego autem novi eum. Et si dixero quia non scio eum, ero similis vobis mendax: sed scio eum et sermonem ejus servo.

Digitized by Google

56 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα εἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη. 57 Εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· Πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; 58 Εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. 59 Ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ [διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν, καὶ παρῆγεν οὕτως].

ΚΕΦ. θ'.

1 ΚΑΙ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. 2 Καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες· Ῥαββεί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; 3 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. 4 Ἡμᾶς δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντος ἡμᾶς ἕως ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. 5 Ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμὶ τοῦ κόσμου. 6 Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς [τοῦ τυφλοῦ], 7 Καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. 8 Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαίτης ἦν, ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν;

56 Abraham pater vester exultavit ut videret diem meum, et vidit et gavisus est. 57 Dixerunt ergo Judæi ad eum: Quinquaginta annos nondum habes et Abraham vidisti? 58 Dixit eis Jesus: Amen amen dico vobis, ante quam Abraham fieret ego sum. 59 Tulerunt ergo lapides ut jacerent in eum: Jesus autem abscondit se et exivit de templo.

CAPUT IX.

1 Et præteriens vidit hominem cæcum a nativitate. 2 Et interrogaverunt eum discipuli sui, Rabbi, quis peccavit, hic aut parentes ejus, ut cæcus nasceretur? 3 Respondit Jesus: Neque hic peccavit neque parentes ejus, sed ut manifestetur opus Dei in illo. 4 Me oportet operari opera ejus qui misit me, donec dies est: venit nox quando nemo potest operari. 5 Quamdiu in mundo sum, lux sum mundi. 6 Hæc cum dixisset, expuit in terram et fecit lutum ex sputo et levit lutum super oculos ejus, 7 Et dixit ei: Vade lava in natatoria Siloæ, quod interpretatur missus. Abiit ergo et lavit, et venit videns. 8 Itaque vicini et qui videbant eum prius quia mendicus erat, et dicebant: Nonne hic est qui sedebat et mendicabat?

Digitized by Google

9 Ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· Ἄλλοι ἔλεγον· Οὐχί, ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἐστίν. Ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. 10 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ· Πῶς οὖν ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; 11 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· Ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι ὅτι ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι. Ἀπελθὼν οὖν καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. 12 Εἶπαν αὐτῷ· Ποῦ ἔστιν ἐκεῖνος; λέγει· Οὐκ οἶδα. 13 Ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτὲ τυφλόν. 14 Ἦν δὲ σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. 15 Πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω. 16 Ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· Οὐκ ἔστιν οὗτος παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. Ἄλλοι ἔλεγον· Πῶς δύναται ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; Καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς. 17 Λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· Σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; Ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. 18 Οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος,

9 ܐܠܝܢ ܐܡܪܝܢ ܕܗܢܐ ܗܘ ܐܠܝܢ ܐܡܪܝܢ ܠܐ ܐܠܐ ܕܕܡܝ ܠܗ ܗܘ ܐܡܪ ܕܐܢܐ ܗܘ ܐܢܐ . 10 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܟܢܐ ܐܬܦܬܚܘ ܥܝܢܝܟ . 11 ܐܡܪ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܡܬܩܪܐ ܝܫܘܥ ܛܝܨܐ ܥܒܕ ܘܫܚ ܥܠ ܥܝܢܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܙܠ ܠܫܝܠܘܚܐ ܘܬܬܟܠ ܘܐܙܠܬ ܘܬܟܠܬ ܘܚܙܝܬ . 12 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܟܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ . 13 ܐܝܬܝܢ ܠܗ ܠܘܬ ܦܪܝܫܐ ܓܒܪܐ ܕܟܕ ܗܘܐ ܥܘܪ . 14 ܘܗܘ ܫܒܬܐ ܒܝܘܡܐ ܕܛܝܨ ܝܫܘܥ ܛܝܨܐ ܘܦܬܚ ܥܝܢܘܗܝ . 15 ܬܒ ܫܐܠܘ ܠܗ ܦܪܝܫܐ ܐܝܟܢܐ ܚܙܐ ܗܘ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܛܝܨ ܥܠ ܥܝܢܝ ܘܬܬܟܠ ܘܚܙܝ ܐܢܐ . 16 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܝܟ ܡܢ ܦܪܝܫܐ ܠܝܬ ܗܢܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܫܒܬܐ ܠܐ ܢܛܪ ܐܚܪܢ ܐܡܪܝܢ ܐܝܟ ܡܫܟܚ ܓܒܪܐ ܚܛܝܐ ܐܬܘܬܐ ܗܠܝܢ ܥܒܕ ܘܐܬ ܦܘܪܫܢܐ ܒܝܢܝܗܘܢ . 17 ܐܡܪܝܢ ܠܐܘܪܗܐ ܬܘ ܡܢܐ ܐܡܪ ܐܢܬ ܥܠ ܗܘ ܕܦܬܚ ܥܝܢܝܟ ܐܡܪ ܕܢܒܝܐ ܗܘ . 18 ܠܐ ܗܝܡܢܘ ܠܗ ܝܗܘܕܝܐ ܥܠ ܗܘ ܕܗܘ ܟܕ ܗܘܐ ܥܘܪ ܘܚܙܐ ܥܕ ܕܩܪܘ ܠܐܒܘܗܝ ܕܗܘ ܕܚܙܐ ܗܘ ܐܝܬ ܠܗ ܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ .

9 Alii dicebant quia hic est: alii autem: Nequaquam sed similis est ejus: ille dicebat quia ego sum. 10 Dicebant ergo ei: Quomodo aperti sunt oculi tibi? 11 Respondit: Ille homo qui dicitur Jesus lutum fecit et unxit oculos meos, et dixit mihi: Vade ad natatoriam Siloæ et lava: et abii et lavi et vidi. 12 Dixerunt ei: Ubi est ille? Ait: Nescio. 13 Adducunt eum ad Phariseos, qui cæcus fuerat: 14 Erat autem sabbatum quando lutum fecit Jesus et aperuit oculos ejus. 15 Iterum ergo interrogabant eum Pharisæi quomodo vidisset. Ille autem dixit eis: Lutum posuit mihi super oculos, et lavi, et video. 16 Dicebant ergo ex Pharisæis quidam: Non est hic homo a Deo, quia sabbatum non custodit. Alii dicebant: Quomodo potest homo peccator hæc signa facere? Et scisma erat in eis. 17 Dicunt ergo cæco iterum: Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos? Ille autem dixit quia propheta est. 18 Non crediderunt ergo Judæi de illo, quia cæcus fuisset et vidisset, donec vocaverunt parentes ejus qui viderat,

Digitized by Google

19 Καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει ἄρτι; 20 Ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν· Οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· 21 Πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτήσατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. 22 Ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. 23 Διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερωτήσατε. 24 Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευτέρου, ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Δὸς δόξαν τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός ἐστιν. 25 Ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος. Εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. 26 Εἶπον οὖν αὐτῷ· Τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; 27 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς· Εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι;

19 وَسَأَلُوهُمْ قَائِلِينَ. أَهٰذَا هُوَ ابْنُكُمُ الَّذِي تَقُولُونَ عَنْهُ إِنَّهُ وُلِدَ أَعْمَى. فَكَيْفَ يُبْصِرُ الْآنَ. 20 أَجَابَهُمْ أَبَوَاهُ وَقَالَا. نَعْلَمُ أَنَّ هٰذَا هُوَ ابْنُنَا وَأَنَّهُ وُلِدَ أَعْمَى. 21 وَأَمَّا كَيْفَ يُبْصِرُ الْآنَ فَلَا نَعْلَمُ. أَوْ مَنْ فَتَحَ عَيْنَيْهِ فَلَا نَعْلَمُ. هُوَ لَهُ سِنٌّ فَاسْأَلُوهُ هُوَ يَتَكَلَّمُ عَنْ نَفْسِهِ. 22 قَالَ أَبَوَاهُ هٰذَا لِأَنَّهُمَا خَافَا مِنَ الْيَهُودِ. لِأَنَّ الْيَهُودَ كَانُوا قَدْ تَعَاهَدُوا أَنَّهُ إِنِ اعْتَرَفَ أَحَدٌ بِأَنَّهُ هُوَ الْمَسِيحُ يُخْرَجُ مِنَ الْمَجْمَعِ. 23 لِذٰلِكَ قَالَ أَبَوَاهُ إِنَّ لَهُ سِنًّا فَاسْأَلُوهُ. 24 فَدَعَوْا ثَانِيَةً الْإِنْسَانَ الَّذِي كَانَ أَعْمَى وَقَالُوا لَهُ. أَعْطِ مَجْدًا لِلّٰهِ. نَحْنُ نَعْلَمُ أَنَّ هٰذَا الْإِنْسَانَ خَاطِئٌ. 25 فَأَجَابَ ذٰلِكَ وَقَالَ. أَخَاطِئٌ هُوَ لَا أَعْلَمُ. شَيْءٌ وَاحِدٌ أَعْلَمُهُ أَنِّي كُنْتُ أَعْمَى وَالْآنَ أُبْصِرُ. 26 فَقَالُوا لَهُ أَيْضًا. مَاذَا فَعَلَ بِكَ. كَيْفَ فَتَحَ عَيْنَيْكَ. 27 أَجَابَهُمْ. قَدْ قُلْتُ لَكُمْ فَلَمْ تَسْمَعُوا. لِمَاذَا تُرِيدُونَ أَنْ تَسْمَعُوا أَيْضًا. أَلَعَلَّكُمْ أَنْتُمْ أَيْضًا تُرِيدُونَ أَنْ تَكُونُوا تَلَامِيذَهُ.

19 Et interrogaverunt eos dicentes: Hic est filius vester, quem vos dicitis quia cæcus natus est? quomodo ergo nunc videt? 20 Responderunt eis parentes ejus et dixerunt: Scimus quia hic est filius noster et quia cæcus natus est: 21 Quomodo autem nunc videat nescimus, aut quis ejus aperuit oculos nos nescimus: ipsum interrogate, ætatem habet, ipse de se loquatur. 22 Hæc dixerunt parentes ejus quia timebant Judæos: jam enim conspiraverant Judæi ut si quis eum confiteretur Christum, extra synagogam fieret. 23 Propterea parentes ejus dixerunt quia ætatem habet, ipsum interrogate. 24 Vocaverunt ergo rursum hominem qui fuerat cæcus, et dixerunt ei: Da gloriam Deo: nos scimus quia hic homo peccator est. 25 Dixit ergo ille: Si peccator est nescio: unum scio, quia cæcus cum essem modo video. 26 Dixerunt ergo illi: Quid fecit tibi? quomodo aperuit tibi oculos? 27 Respondit eis: Dixi vobis jam et audistis: quid iterum vultis audire? numquid et vos vultis discipuli ejus fieri?

Digitized by Google

28 Ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν· Σὺ μαθητὴς εἶ ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί· 29 Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελάληκεν ὁ θεός, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. 30 Ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐν τούτῳ γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πόθεν ἐστιν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς. 31 Οἴδαμεν [δὲ] ὅτι ἁμαρτωλῶν ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει, ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ, τούτου ἀκούει. 32 Ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· 33 Εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν οὐδέν. 34 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· Ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς; καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. 35 Ἤκουσεν Ἰησοῦς ὅτι ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν [αὐτῷ]· Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; 36 Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· Καὶ τίς ἐστιν, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; 37 Εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Καὶ ἑώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. 38 Ὁ δὲ ἔφη· Πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. 39 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. 40 Ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων [ταῦτα] οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ εἶπαν αὐτῷ· Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν;

28 ܘܫܬܘܗ ܒܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܐܢܬ ܗܘ ܬܠܡܝܕܗ ܕܗܘ ܓܒܪܐ . 29 ܐܢܚܢܢ ܕܡܘܫܐ ܐܢܘܢ ܝܕܥܝܢ ܕܡܠܠ ܥܡ ܡܘܫܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܘܢ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ . 30 ܥܢܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܒܗܕܐ ܡܠܬܐ ܡܬܬܡܗ ܐܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܢ ܐܝܟܐ ܗܘ ܘܦܬܚ ܠܥܝܢܝ . 31 ܘܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܚܛܝܐ ܐܠܗܐ ܠܐ ܫܡܥ ܠܗ ܐܠܐ ܡܢ ܕܐܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܚܠ ܡܢ ܐܠܗܐ ܘܥܒܕ ܨܒܝܢܗ ܗܘ ܫܡܥ ܠܗ . 32 ܡܢ ܥܠܡܐ ܠܐ ܐܫܬܡܥ ܕܦܬܚ ܐܢܫ ܥܝܢܝ ܕܥܘܪܐ ܡܘܠܕ . 33 ܐܠܐ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܐ ܠܐ ܝܟܠ ܗܘ ܠܡܥܒܕ ܡܕܡ . 34 ܥܢܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܒܚܛܗܐ ܐܬܝܠܕܬ ܐܢܬ ܟܠܟ ܘܐܢܬ ܡܠܦܢ ܐܢܚܢܢ ܘܐܦܩܘ ܐܢܘܢ ܒܪܐ . 35 ܫܡܥ ܝܫܘܥ ܕܐܦܩܘ ܐܢܘܢ ܒܪܐ ܘܟܕ ܐܫܟܚܗ ܐܡܪ ܠܗ ܐܢܬ ܡܗܝܡܢ ܒܒܪܗ ܕܐܢܫܐ . 36 ܥܢܐ ܗܘ ܘܐܡܪ ܡܢ ܗܘ ܡܪܝ ܕܐܗܝܡܢ ܒܗ . 37 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܦ ܚܙܝܬܗ ܘܗܘ ܕܡܡܠܠ ܥܡܟ ܗܘ ܗܘ . 38 ܘܗܘ ܐܡܪ ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܡܪܝ ܘܣܓܕ ܠܗ . 39 ܘܐܡܪ ܠܗ ❖ ܝܫܘܥ ܠܕܝܢܐ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܠܥܠܡܐ ܗܢܐ ܕܢܚܙܘܢ ܠܐ ܚܙܝܢ ܘܢܗܘܘܢ ܚܙܝܢ ܘܚܙܝܢ ܢܗܘܘܢ ܥܡܝܐ . 40 ܫܡܥܘ ܡܢ ܦܪܝܫܐ ܕܗܘܘ ܥܡܗ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܠܝ ܐܦ ܚܢܢ ܥܡܝܐ ܐܢܚܢܢ ;

28 Maledixerunt ei et dixerunt: Tu discipulus illius es, nos autem Mosi discipuli sumus. 29 Nos scimus quoniam Mosi locutus est Deus, hunc autem nescimus unde sit. 30 Respondit ille homo et dixit eis: In hoc enim mirabile est, quia vos nescitis unde sit, et aperuit meos oculos: 31 Scimus autem quia peccatores Deus non audit, sed si quis Dei cultor est et voluntatem ejus facit, hunc exaudit. 32 A sæculo non est auditum quia aperuit quis oculos cæci nati: 33 Nisi esset hic a Deo, non poterat facere quicquam. 34 Responderunt et dixerunt ei: In peccatis natus es totus, et tu doces nos? Et ejecerunt eum foras. 35 Audivit Jesus quia ejecerunt eum foras, et cum invenisset eum, dixit ei: Tu credis in Filium Dei? 36 Respondit ille et dixit: Quis est, Domine, ut credam in eum? 37 Et dixit ei Jesus: Et vidisti eum, et qui loquitur tecum ipse est. 38 At ille ait: Credo, Domine, et procidens adoravit eum. 39 Dixit ei Jesus: In judicium ego in hunc mundum veni, ut qui non vident videant, et qui vident cæci fiant. 40 Et audierunt ex Pharisæis qui cum ipso erant, et dixerunt ei: Numquid et nos cæci sumus?

Digitized by Google

41 Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· Ἡ [οὖν] ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΑΜΗΝ ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής· 2 Ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 3 Τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. 4 [Καὶ] ὅταν τὰ ἴδια πάντα ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ· 5 Ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν φωνήν. 6 Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. 7 Εἶπεν οὖν [πάλιν αὐτοῖς] ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. 8 Πάντες ὅσοι ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί, ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ πρόβατα. 9 Ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει.

41 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܢ ܗܘܝܬܘܢ ܥܘܝܪܐ ܠܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܚܛܗܐ ܗܫܐ ܕܐܡܪܝܢ ܚܙܝܢ ܐܢܚܢ ܚܛܗܟܘܢ ܩܐܡ ܥܠ ܟܠ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܀

ܦܨܠܐ ܝ

1 ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܥܠ ܕܥܠ ܒܬܪܥܐ ܕܐܘܪܝܐ ܠܐ ܥܠ ܒܬܪ ܕܥܠ ܐܝܟ ܓܢܒܐ ܗܘ ܘܠܛܝܣ ܗܘ ܀ 2 ܘܕܥܠ ܒܬܪ ܕܥܠ ܗܘ ܪܥܝܐ ܕܐܢܢ ܀ 3 ܠܗܕܐ ܢܛܪܐ ܦܬܚ ܘܩܠܗ ܕܐܢܢ ܫܡܥ ܘܐܢܢ ܕܝܠܗ ܒܫܡܗ ܩܪܐ ܘܡܦܩ ܐܢܢ ܀ 4 ܘܟܕ ܐܢܢ ܕܝܠܗ ܟܠܗ ܦܩ ܩܕܡ ܗܘ ܐܙܠ ܘܐܢܢ ܒܬܪܗ ܐܙܠ ܕܝܕܥܝܢ ܩܠܗ ܀ 5 ܘܠܟܪܝܐ ܠܐ ܢܒܬܪܘܢ ܐܠܐ ܢܗܪܒܘܢ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܩܠ ܟܪܝܐ ܀ 6 ܗܕܐ ܡܬܠܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܐܠܝܢ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܡܢܐ ܗܘ ܕܡܠܠ ܥܡܗܘܢ ܀ 7 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܬܘܒ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܗܘ ܬܪܥܐ ܕܐܘܪܝܐ ܀ 8 ܟܠ ܐܠܝܢ ܕܩܕܡܝ ܐܬܘ ܓܢܒܐ ܗܘ ܘܠܛܝܣ ܗܘ ܐܠܐ ܠܐ ܫܡܥܘ ܠܗܘܢ ܐܘܪܝܐ ܀ 9 ܐܢܐ ܗܘ ܬܪܥܐ ܡܢ ܒܝ ܐܢ ܡܢ ܕܥܠ ܢܬܚܐ ܢܬܚ ܘܢܥܠ ܘܢܦܩ ܘܡܪܥܝܐ ܢܫܟܚ ܀

41 Dixit eis Jesus: Si cæci essetis, non haberetis peccatum: nunc vero dicitis quia videmus, peccatum vestrum manet.

CAPUT X.

1 AMEN amen dico vobis, qui non intrat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde, ille fur est et latro: 2 Qui autem intrat per ostium, pastor est ovium. 3 Huic ostiarius aperit, et oves vocem ejus audiunt, et proprias oves vocat nominatim et educit eas 4 Et cum proprias oves emiserit, ante eas vadit, et oves illum secuntur, quia sciunt vocem ejus: 5 Alienum autem non sequentur sed fugient ab eo, quia non noverunt vocem alienorum. 6 Hoc proverbium dixit illis Jesus: illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis. 7 Dixit ergo eis iterum Jesus: Amen amen dico vobis quia ego sum ostium ovium. 8 Omnes quotquot venerunt fures sunt et latrones, sed non audierunt eos oves. 9 Ego sum ostium: per me si quis introierit, salvabitur, et ingredietur et egredietur, et pascua inveniet.

Digitized by Google

10 Ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. 11 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· 12 Ὁ μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ ἐστὶν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει [τὰ πρόβατα]· 13 [Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει,] ὅτι μισθωτός ἐστιν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων. 14 Ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά, καὶ γινώσκουσί με τὰ ἐμά. 15 Καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. 16 Καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν, καὶ γενήσεται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν. 17 Διὰ τοῦτό με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ, ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. 18 Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. 19 Σχίσμα πάλιν ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. 20 Ἔλεγον οὖν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· Δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε;

10 ܐܠܐ ܠܐ ܐܬܐ ܐܠܐ ܕܢܓܢܒ ܘܢܩܛܠ ܘܢܒܕ ܐܢܐ ܐܬܝܬ ܕܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܚܝܐ ܘܢܬܝܪ ܠܗܘܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܗܕܐ. 11 ܐܢܐ ܐܝܟ ܪܥܝܐ ܛܒܐ. ܪܥܝܐ ܛܒܐ ܢܬܠ ܢܦܫܗ ܥܠ ܐܪܥܝܗ. 12 ܐܝܟ ܕܐܓܝܪܐ ܘܠܐ ܪܥܝܐ ܕܠܝܬ ܐܪܥܝܐ ܕܝܠܗ ܚܙܐ ܠܕܐܒܐ ܕܐܬܐ ܘܫܒܩ ܠܐܪܥܝܐ ܘܐܒܐ ܘܦܪܫ ܠܐܪܥܝܐ. 13 ܐܓܝܪܐ ܗܘ ܕܫܒܩ ܡܛܠ ܕܐܓܝܪܐ ܗܘ ܘܠܐ ܡܛܠ ܐܪܥܝܐ. 14 ܐܢܐ ܐܝܟ ܪܥܝܐ ܛܒܐ ܘܝܕܥ ܐܢܐ ܠܝ ܠܝ ܘܝܕܥܝ ܠܝ. 15 ܐܝܟ ܕܝܕܥ ܐܒܐ ܠܝ ܘܐܢܐ ܝܕܥ ܠܐܒܐ ܘܢܦܫܝ ܡܫܠܡ ܥܠ ܐܪܥܝܐ. 16 ܘܐܝܬ ܠܝ ܐܪܥܝ ܐܚܪܢ ܕܠܐ ܡܢ ܗܕܐ ܓܘܢܐ ܘܐܢܘܢ ܐܦ ܠܐܢܘܢ ܐܬܝ ܠܡܩܪܐ ܘܩܠܝ ܢܫܡܥܘܢ ܘܢܗܘܐ ܓܘܢܐ ܚܕ ܪܥܝܐ ܚܕ. 17 ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܒܐ ܪܚܡ ܠܝ ܕܐܢܐ ܢܦܫܝ ܡܫܠܡ ܘܬܘܒ ܐܩܒܠܗ. 18 ܠܐ ܐܝܬ ܡܢ ܕܢܣܒ ܠܗ ܡܢܝ ܐܠܐ ܐܢܐ ܡܫܠܡ ܠܗ ܡܢ ܓܘܪܝ. ܫܠܝܛ ܐܢܐ ܕܐܫܠܡ ܠܗ ܘܫܠܝܛ ܐܢܐ ܕܐܣܒ ܠܗ ܬܘܒ. ܗܕܐ ܦܩܕܢܐ ܩܒܠܬ ܡܢ ܐܒܝ. 19 ܫܪܝ ܫܘܣܦ ܗܘ ܒܝܢ ܝܗܘܕܝܐ ܥܠ ܡܠܐ ܗܠܝܢ. 20 ܘܐܡܪܝܢ ܗܘ ܣܓܝܐܝܢ ܡܢܗܘܢ ܕܫܝܛܢܐ ܐܝܬ ܒܗ ܘܡܫܬܥܐ ܠܡܢܐ ܐܢܬܘܢ ܫܡܥܝܢ ܠܗ.

10 Fur non venit nisi ut furetur et mactet et perdat: ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant. 11 Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus: 12 Mercennarius et qui non est pastor, cujus non sunt oves propriæ, videt lupum venientem et dimittet oves et fugit, et lupus rapit et dispergit oves; 13 Mercennarius autem fugit quia mercennarius est, et non pertinet ad eum de ovibus. 14 Ego sum pastor bonus, et cognosco meas et cognoscunt me meæ, 15 Sicut novit me Pater et ego agnosco Patrem, et animam meam pono pro ovibus. 16 Et alias oves habeo quæ non sunt ex hoc ovili: et illas oportet me adducere, et vocem meam audient, et fiet unum ovile et unus pastor. 17 Propterea me Pater diligit, quia ego pono animam meam, et iterum sumam eam. 18 Nemo tollit eam a me, sed ego pono eam a me ipso: potestatem habeo ponendi eam, et potestatem habeo iterum sumendi eam: hoc mandatum accepi a Patre meo. 19 Dissensio iterum facta est inter Judæos propter sermones hos. 20 Dicebant autem multi ex ipsis: Dæmonium habet et insanit: quid eum auditis?

Digitized by Google

21 Ἄλλοι ἔλεγον· Ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι; 22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐνκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις· χειμὼν ἦν· 23 Καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνος. 24 Ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἕως πότε τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν παρρησίᾳ. 25 Ἀπεκρίθη [αὐτοῖς] ὁ Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ· 26 Ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν [καθὼς εἶπον ὑμῖν]. 27 Τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούουσιν, κἀγὼ γινώσκω αὐτά, καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, 28 Κἀγὼ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. 29 Ὁ πατὴρ [μου] ὃ δέδωκέν μοι πάντων μεῖζόν ἐστιν, καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός [μου]. 30 Ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. 31 Ἐβάστασαν [οὖν] πάλιν λίθους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. 32 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός [μου]· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; 33 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν.

21 ܐܡܪܝܢ ܗܘ ܕܐܡܪܝܢ ܠܝܬ ܗܠܝܢ ܡܠܝ ܕܫܝܛܘܬܐ ܠܝܬ ܒܗ ܕܝܘ ܗܠ ܫܝܛܘܬܐ ✤ ܕܫܝܛܘܬܐ ܡܫܟܚ ܠܡܦܬܚ ܥܝܢܝ ܥܘܪܐ ✤ 22 ܗܘܬ ܕܝܢ ܒܝܘܡ ܬܟܣܐ ܕܚܢܘܟܐ ܒܝܪܘܫܠܡ ✤ ܘܣܝܡܪܐ ܗܘ ✤ 23 ܘܗܠܟ ܝܫܘܥ ܒܗܝܟܠܐ ✤ ܒܣܛܘܐ ✤ ܕܫܠܡܘܢ ✤ 24 ✤ ܘܚܪܟܘ ܠܗ ✤ ܝܗܘܕܝܐ ✤ ܘܐܡܪܝܢ ✤ ܠܗ ✤ ✤ ✤

31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπα· Θεοί ἐστε; 35 Εἰ ἐκείνους εἶπεν θεούς, πρὸς οὓς ὁ λόγος ἐγένετο τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή· 36 Ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· Υἱὸς θεοῦ εἰμί; 37 Εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, μὴ πιστεύετέ μοι· 38 Εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύετε, τοῖς ἔργοις πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ γινώσκητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. 39 Ἐζήτουν οὖν [πάλιν] αὐτὸν πιάσαι, καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. 40 Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. 41 Καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. 42 Καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.

ΚΕΦ. ια'.

1 Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, ἐκ τῆς κώμης τῆς Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 2 Ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν Κύριον μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει.

34 Respondit eis Jesus: Nonne scriptum est in lege vestra quia ego dixi Dii estis? 35 Si illos dixit deos, ad quos sermo Dei factus est, et non potest solvi scriptura, 36 Quem Pater sanctificavit et misit in mundum, vos dicitis quia blasphemas, quia dixi Filius Dei sum? 37 Si non facio opera Patris mei, nolite credere mihi: 38 Si autem facio, etsi mihi non vultis credere, operibus credite, ut cognoscatis et credatis quia in me est Pater et ego in Patre. 39 Quærebant ergo eum prendere, et exivit de manibus eorum. 40 Et abiit iterum trans Jordanen in eum locum ubi erat Johannes baptizans primum, et mansit illic. 41 Et multi veniebant ad eum et dicebant quia Johannes quidem signum fecit nullum, 42 Omnia autem quæcumque dixit Johannes de hoc vera erant. Et multi crediderunt in eum.

CAPUT XI.

1 Erat autem quidam languens Lazarus a Bethania, de castello Mariæ et Marthæ sororis ejus. 2 Maria autem erat quæ unxit Dominum ungento et extersit pedes ejus capillis suis, cujus frater Lazarus infirmabatur.

Digitized by Google

3 Ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· Κύριε, ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. 4 Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. 5 Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον. 6 Ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· 7 Ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς· Ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν. 8 Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Ῥαββεί, νῦν ἐζήτουν σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ; 9 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆς ἡμέρας; Ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει· 10 Ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. 11 Ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. 12 Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ μαθηταί· Κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται. 13 Εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. 14 Τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λαζαρος ἀπέθανεν, 15 Καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ ἄγωμεν πρὸς αὐτόν.

3 ܘܫܕܪ ܠܘܬ ܐܚܘܗ ܐܠ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܗܐ ܗܘ ܕܪܚܡ ܐܢܬ ܐܬ ܡܫܬܟ ܚ̈ܠܫ ܐܠ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܕܐ ܚ̈ܠܫܐ ܠܐ ܠܡܘܬܐ ܐܠܐ ܠܫܘܒܚܐ ܕܐܠܗܐ ܕܢܬܫܒܚ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܒܗ ܘܪܚܡ ܝܫܘܥ ܠܡܪܬܐ ܘܠܐܚܬܗ ܘܠܠܙܪ ܟܕ ܫܡܥ ܕܚ̈ܠܫ ܗܘ ܒܬܪ ܬܪܝܢ ܝܘܡܐ ܒܐܬܪܐ ܕܗܘ ܐܬܪ ܒܗ ܗܘ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܢܙܠ ܠܝܗܘܕ ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܪܒܝ ܗܫܐ ܗܘ ܒܥܝܢ ܠܡܪܓܡܘ ܒܟ ܝܗܘܕܝܐ ܘܬܡܢ ܐܙܠ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܠܐ ܬܪܬܥܣܪ ܫܥ̈ܐ ܕܝܘܡܐ ܗܠ ܡܢ ܕܗܠܟ ܒܝܘܡܐ ܠܐ ܟܫܠ ܕܚܙܐ ܢܗܘܪܐ ܕܗܢܐ ܥܠܡܐ ܐܠܐ ܡܢ ܕܗܠܟ ܒܠܠܝܐ ܟܫܠ ܕܢܗܘܪ ܠܝܬ ܒܗ ܢܗܘܪܐ ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܘܒܬܪ ܗܕܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܠܙܪ ܚܒܝܒܢ ܢܡ ܫܪܐ ܐܢܐ ܐܙܠ ܐܩܝܡ ܠܗ ܐܡܪܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܡܪܝ ܐܢ ܫܪܐ ܗܘ ܢܬܚܐ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܗܘ ܐܡܪ ܥܠ ܡܘܬܗ ܐܠܐ ܗܢܘܢ ܣܒܪܘ ܕܥܠ ܫܪܝܐ ܕܫܢܬܐ ܐܡܪ ܗܘ ܗܫܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܒܦܫܝܩܐ ܠܙܪ ܡܝܬ ܘܚܕܐ ܐܢܐ ܒܟܘܢ ܕܬܗܝܡܢܘܢ ܕܠܐ ܗܘܝܬ ܬܡ ܐܠܐ ܢܙܠ ܠܘܬܗ

3 Miserunt ergo sorores ad eum dicentes: Domine, ecce quem amas infirmatur. 4 Audiens autem Jesus dixit eis: Infirmitas hæc non est ad mortem sed pro gloria Dei, ut glorificetur Filius Dei per eam. 5 Diligebat autem Jesus Martham et sororem ejus Mariam et Lazarum. 6 Ut ergo audivit quia infirmabatur, tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus: 7 Deinde post hæc dicit discipulis suis: Eamus in Judæam iterum. 8 Dicunt ei discipuli: Rabbi, nunc quærebant te lapidare Judæi, et iterum vadis illuc? 9 Respondit Jesus: Nonne duodecim horæ sunt diei? Si quis ambulaverit in die, non offendit, quia lucem hujus mundi videt: 10 Si autem ambulaverit nocte, offendit, quia lux non est in eo. 11 Hæc ait, et post hoc dicit eis: Lazarus amicus noster dormit: sed vado ut a somno exsuscitem eum. 12 Dixerunt ergo discipuli ejus: Domine, si dormit, salvus erit. 13 Dixerat autem Jesus de morte ejus, illi autem putaverunt quia de dormitione somnii diceret. 14 Tunc ergo dixit eis Jesus manifeste: Lazarus mortuus est: 15 Et gaudeo propter vos, ut credatis, quoniam non eram ibi: sed eamus ad eum.

Digitized by Google

16 Εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συνμαθηταῖς· Ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. 17 Ἐλθὼν οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. 18 Ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺς τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδέων δεκαπέντε. 19 Πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ [αὐτῶν]. 20 Ἡ οὖν Μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ· Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. 21 Εἶπεν οὖν ἡ Μάρθα πρὸς Ἰησοῦν· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου. 22 [Ἀλλὰ] καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεόν, δώσει σοι ὁ θεός. 23 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. 24 Λέγει αὐτῷ ἡ Μάρθα· Οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 25 Εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, 26 Καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; 27 Λέγει αὐτῷ· Ναὶ, Κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. 28 Καὶ τοῦτο εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρα εἰποῦσα· Ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ φωνεῖ σε. 29 Ἐκείνη ὡς ἤκουσεν, ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν·

16 ܐܡܪ ܠܗ ܬܐܘܡܐ ܕܡܬܩܪܐ ܕܝܕܝܡܘܣ ܠܬܠܡܝܕ̈ܘܗܝ ܢܐܙܠ ܐܦ ܚܢܢ ܕܢܡܘܬ ܥܡ ܡܪܢ . 17 ܘܐܬܐ ܝܫܘܥ ܘܐܫܟܚ ܠܗ ܕܐܪܒܥ ܝܘܡ̈ܝ ܗܘ ܒܩܒܪܐ . 18 ܘܗܘ ܒܝܬ ܥܢܝܐ ܩܪܝܒ ܠܐܘܪܫܠܡ ܐܝܟ ܕܡܐ ܐܣܛܕ̈ܝܢ ܪܚܩ ܡܢܗ . 19 ܘܣܓܝ̈ܐ ܡܢ ܝܗܘܕ̈ܝܐ ܐܬܘ ܠܘܬ ܡܪܬܐ ܘܡܪܝܡ ܕܢܬܢܚܡܘܢ ܥܠ ܐܚܝܗܘܢ . 20 ܡܪܬܐ ܟܕ ܫܡܥܬ ܕܝܫܘܥ ܐܬܐ ܩܕܡ ܠܗ ܘܡܪܝܡ ܒܒܝܬܐ ܝܬܒܐ . 21 ܐܡܪܬ ܡܪܬܐ ܠܝܫܘܥ ܡܪܝ ܐܢ ܗܘܝܬ ܗܟܐ ܠܐ ܡܝܬ ܐܚܝ . 22 ܐܦ ܗܫܐ ܝܕܥܬ ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܬܫܐܠ ܡܢ ܐܠܗܐ ܢܬܠ ܠܟ . 23 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܢܩܘܡ ܐܚܝܟ . 24 ܐܡܪܬ ܠܗ ܡܪܬܐ ܝܕܥܬ ܕܢܩܘܡ ܒܩܝܡܬܐ ܒܝܘܡܐ ܐܚܪܝܐ . 25 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܐ ܗܘ ܩܝܡܬܐ ܘܚܝܐ ܕܗܝܡܢ ܒܝ ܐܦ ܐܢ ܡܝܬ ܢܚܐ . 26 ܘܟܠ ܕܚܐ ܘܗܝܡܢ ܒܝ ܠܥܠܡ ܠܐ ܢܡܘܬ . ܗܠܝܢ ܡܗܝܡܢܬ ܐܢܬ . 27 ܐܡܪܬ ܠܗ ܐܝ ܡܪܝ ܐܢܐ ܗܝܡܢܬ ܕܐܢܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܠܥܠܡ ܐܬܐ . 28 ܘܟܕ ܐܡܪܬ ܗܠܝܢ ܐܙܠܬ ܩܪܬ ܠܡܪܝܡ ܐܚܬܗ ܒܣܬܪܐ ܐܡܪܬ ܡܠܦܢܐ ܐܬܐ ܘܩܪܐ ܠܟ . 29 ܗܝ ܟܕ ܫܡܥܬ ܩܡܬ ܒܥܓܠܐ ܘܐܬܬ ܠܘܬܗ .

16 Dixit ergo Thomas qui dicitur Didymus ad condiscipulos: Eamus et nos, ut moriamur cum eo. 17 Venit itaque Jesus: et invenit eum quattuor dies jam in monumento habentem. 18 Erat autem Bethania juxta Hierosolyma quasi stadiis quindecim. 19 Multi autem ex Judæis venerant ad Martham et Mariam, ut consolarentur eas de fratre suo. 20 Martha ergo ut audivit quia Jesus venit, occurrit illi: Maria autem domi sedebat. 21 Dixit ergo Martha ad Jesum: Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus: 22 Sed et nunc scio quia quæcumque poposceris a Deo dabit tibi. 23 Dicit illi Jesus: Resurget frater tuus. 24 Dicit ei Martha: Scio quia resurget in resurrectione in novissima die. 25 Dixit ei Jesus: Ego sum resurrectio et vita: qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit vivet; 26 Et omnis qui vivit et credit in me non morietur in æternum. Credis hoc? 27 Ait illi: Utique Domine, ego credidi quia tu es Christus Filius Dei, qui in mundum venisti. 28 Et cum hæc dixisset, abiit et vocavit Mariam sororem suam silentio dicens: Magister adest, [et] vocat te. 29 Illa ut audivit, surgit cito et venit ad eum:

Digitized by Google

30 Οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. 31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. 32 Ἡ οὖν Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα αὐτῷ· Κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἄν μου ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός. 33 Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, 34 Καὶ εἶπεν· Ποῦ τεθείκατε αὐτόν; Λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. 35 Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 36 Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· Ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 37 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· Οὐκ ἐδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; 38 Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμούμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. 39 Λέγει ὁ Ἰησοῦς· Ἄρατε τὸν λίθον. Λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα· Κύριε, ἤδη ὄζει· τεταρταῖος γάρ ἐστιν.

30 ܗܘܬ ܕܠܐ ܥܕܝ ܝܫܘܥ ܠܟܦܪܐ ܐܠܐ ܗܘ ܒܐܬܪܐ ܗܘ ܕܐܬܩܒܠܬܗ ܡܪܬܐ ׃ 31 ܐܝܟ ܕܚܙܘ ܝܗܘܕܝܐ ܕܗܘ ܥܡܗ ܒܒܝܬܐ ܘܡܢܚܡܝܢ ܠܗ ܕܚܙܘ ܠܡܪܝܡ ܕܩܡܬ ܒܥܓܠܐ ܘܢܦܩܬ ܒܬܪܗ ܐܙܠܘ ܒܬܪܗ ܡܣܒܪܝܢ ܕܠܩܒܪܐ ܕܬܒܟܐ ܬܡܢ ׃ 32 ܡܪܝܡ ܟܕ ܐܬܬ ܠܐܬܪܐ ܕܗܘ ܝܫܘܥ ܟܕ ܚܙܬܗ ܢܦܠܬ ܠܪܓܠܘܗܝ ܘܐܡܪܬ ܠܗ ܡܪܝ ܐܢ ܗܘܝܬ ܗܟܐ ܠܐ ܢܡܘܬ ܐܚܝ ׃ 33 ܝܫܘܥ ܟܕ ܚܙܐ ܠܗ ܕܒܟܝܐ ܘܠܝܗܘܕܝܐ ܕܐܬܘ ܥܡܗ ܕܒܟܝܢ ܐܬܪܓܫ ܒܪܘܚܗ ܘܐܬܪܥܫ ׃ 34 ܘܐܡܪ ܐܝܟܐ ܣܡܬܘܢ ܠܗ ܐܡܪܘ ܠܗ ܡܪܝ ܬܐ ܘܚܙܐ ׃ 35 ܒܟܐ ܝܫܘܥ ׃ 36 ܐܡܪܘ ܝܗܘܕܝܐ ܗܐ ܐܝܟ ܚܒܗ ׃ 37 ܘܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܕܐܡܪܝܢ ܠܐ ܡܫܟܚ ܗܢܐ ܕܦܬܚ ܥܝܢܝ ܕܟܝܐ ܕܢܥܒܕ ܕܠܐ ܢܡܘܬ ׃ 38 ܝܫܘܥ ܟܕ ❖ ܥܕܝ ܒܪܘܚܗ ܐܬܐ ܠܩܒܪܐ ܘܗܘ ܡܥܪܬܐ ܘܐܟܬܐ ܥܠ ܦܬܚܗ ׃ 39 ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܐܣܩܘ ܐܬ ܐܟܬܐ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܬܐ ܐܚܬ ܡܝܬܐ ܡܪܝ ܗܫܐ ܒܨܝ ܐܪܒܥ ܝܘܡܝ ܗܘ ׃

30 Nondum enim venerat Jesus in castellum, sed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei Martha. 31 Judæi igitur qui erant cum illa in domo et consolabantur eam, cum vidissent Mariam quia cito surrexit et exiit, secuti sunt eam dicentes quia vadit ad monumentum ut ploret ibi. 32 Maria ergo cum venisset ubi erat Jesus, videns eum cecidit ad pedes ejus et dixit ei: Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus. 33 Jesus ergo ut vidit eam plorantem et Judæos qui venerant cum ea plorantes, fremuit spiritu et turbavit se ipsum, 34 Et dixit: Ubi posuistis eum? Dicunt ei: Domine, veni et vide. 35 Et lacrimatus est Jesus. 36 Dixerunt Judæi: Ecce quomodo amabat eum. 37 Quidam autem dixerunt ex ipsis: Non poterat hic qui aperuit oculos cæci facere ut et hic non moreretur? 38 Jesus ergo rursum fremens in semet ipso venit ad monumentum: erat autem spelunca, et lapis superpositus erat ei. 39 Ait Jesus: Tollite lapidem. Dicit ei Martha soror ejus qui mortuus fuerat: Domine, jam fœtet, quadriduanus enim est.

Digitized by Google

40 Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ; 41 Ἦραν οὖν τὸν λίθον· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς μου. 42 Ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 43 Καὶ ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν· Λάζαρε, δεῦρο ἔξω. 44 Ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν. 45 Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαριὰμ καὶ θεασάμενοι ἃ ἐποίησεν· [ὁ Ἰησοῦς] ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· 46 Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν Ἰησοῦς. 47 Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον· Τί ποιοῦμεν, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; 48 Ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. 49 Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας, ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς· Ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, 50 οὐδὲ λογίζεσθε ὅτι συμφέρει ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται.

40 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟ ܕܐܢ ܡܗܝܡܢ ܐܢܬ ܬܚܙܐ ܝܩܪܗ ܕܐܠܗܐ ؛ 41 ܢܣܒܘ ܗܟܝܠ ܐܒܐ ܕܟܐ ܘܝܫܘܥ ܢܩܦ ܥܝܢܘܗܝ ܠܥܠ ܘܐܡܪ ܐܒܐ ܐܝܟ ܕܫܡܥܬ ܠܝ ؛ 42 ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܝܕܥ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܫܡܥ ܐܢܬ ܠܝ ܐܠܐ ܡܛܠ ܥܡܐ ܗܢܐ ܕܩܐܡ ܡܚܘܝܬ ܕܢܗܝܡܢܘ ܕܐܢܬ ܫܕܪܬܢܝ ؛ 43 ܘܟܕ ܗܕܐ ܐܡܪ ܩܠ ܥܒܝ ܩܪܐ ܠܥܠܙܪ ܗܒ ܢܦܩ ؛ 44 ܘܢܦܩ ܡܝܬܐ ܐܬܟܪܟ ܒܟܦܢ ܘܪܓܠܝܗ ܘܐܝܟ ܕܐܣܝܪ ܒܣܕܪ ܘܐܦ ܐܦܘܗܝ ܐܬܟܪܟ ܒܣܕܪ ؛ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܫܪܘ ܠܗ ܘܫܒܘ ܕܢܐܙܠ ؛ 45 ܗܠܝܢ ܕܐܬܘ ܠܘܬ ܡܪܝܡ ܘܚܙܘ ܡܐ ܕܥܒܕ ܐܡܢܘ ܒܗ ؛ 46 ܘܐܝܢܐ ܡܢܗܘܢ ܐܙܠܘ ܠܘܬ ܦܪܝܫܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗܘܢ ܡܐ ܕܥܒܕ ܝܫܘܥ ؛ 47 ܟܢܫܘ ܗܟܝܠ ܪܒܢܐ ܘܦܪܝܫܐ ܘܥܒܕܘ ܟܢܫܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܪܡܐ ܗܕܐ ܓܒܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܬܘܬ ܣܓܝܐ ؛ 48 ܐܢ ܫܒܩܝܢ ܠܗ ܗܟܢܐ ܟܠܗܘܢ ܡܗܝܡܢܝܢ ܒܗ ܘܐܬܝܢ ܪܘܡܝܐ ܘܢܣܒܘܢ ܠܐܬܪܢ ܘܠܕܘܟܬܢ ؛ 49 ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܩܝܦܐ ܫܡܗ ܘܟܗܢ ܪܒ ܗܘ ܒܗܘ ܫܢܬܐ ܗܝ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ؛ 50 ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܕܡ ܘܠܐ ܚܫܒܝܢ ܕܛܒ ܠܢ ܕܚܕ ܓܒܪܐ ܢܡܘܬ ܥܠ ܥܡܐ ܘܠܐ ܟܠ ܥܡܐ ܢܐܒܕ ؛

Digitized by Google

51 Τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν ὅτι ἤμελλεν Ἰησοῦς ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, 52 καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. 53 Ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν αὐτόν. 54 Ἰησοῦς οὖν οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην πόλιν, κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν. 55 Ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. 56 Ἐζήτουν οὖν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγαν μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες· Τί δοκεῖ ὑμῖν, ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν; 57 Δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἔστιν μηνύσῃ, ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 Ὁ ΟΥΝ Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν Ἰησοῦς. 2 Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν ἐκ τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ.

51 ܗܘ ܕܠܐ ܡܢ ܓܘܪܗ ܐܡܪ ܐܠܐ ܟܕ ܟܗܢ ܗܘ ܕܫܢܬܐ ܗܝ ܐܬܢܒܐ ܕܥܬܝܕ ܝܫܘܥ ܕܢܡܘܬ ܥܠ ܥܡܐ ׃ 52 ܘܠܐ ܥܠ ܥܡܐ ܒܠܚܘܕܝܗ ܐܠܐ ܕܢܟܢܫ ܠܡ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ܕܦܙܝܪܝܢ ܠܚܕ ׃ 53 ܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ ܐܦ ܡܛܘ ܠܡܩܛܠܘܗܝ ׃ 54 ܝܫܘܥ ܠܐ ܗܠܟ ܒܓܠܝ ܒܝܗܘܕ ܐܠܐ ܐܙܠ ܠܐܪܥ ܩܪܝܒ ܠܡܕܒܪܐ ܠܐܦܪܝܡ ܩܪܝܬܐ ׃ ܘܬܡܢ ܐܬܒ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ׃ 55 ܘܩܪܒ ܗܘ ܦܨܚܐ ܕܝܗܘܕ ܘܣܠܩܘ ܣܓܝܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܩܕܡ ܦܨܚܐ ܕܢܬܩܕܫܘ ܐܢܘܢ ׃ 56 ܒܥܝܢ ܗܘ ܠܝܫܘܥ ܘܡܬܡܠܠܝܢ ܥܡ ܚܕ ܚܕ ܒܗܝܟܠܐ ܩܝܡܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢܘ ܣܒܪ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܐܬܐ ܠܥܝܕܐ ׃ 57 ܘܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܦܪܝܫܐ ܦܩܕܘ ܦܩܘܕܐ ܕܐܢ ܡܢ ܕܝܕܥ ܐܝܟ ܐܬܪ ܗܘ ܢܚܘܐ ܠܗ ׃

ܟܦ. ܝܒ.

1 ܫܪܝܪ ܒܝܘܡ ܫܬ ܩܕܡ ܦܨܚܐ ܐܬܐ ܝܫܘܥ ܠܒܝܬ ܥܢܝܐ ܠܒܝܬ ܐܠܥܙܪ ܗܘ ܕܐܩܝܡ ܝܫܘܥ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ ׃ 2 ܘܥܒܕܘ ܠܗ ܬܡܢ ܣܥܘܕܬܐ ܘܡܪܬܐ ܡܫܡܫܬ ܐܠܥܙܪ ܗܘ ܐܚܕ ܡܢ ܣܥܘܕܐ ׃

51 Hoc autem a semet ipso non dixit, sed cum esset pontifex anni illius, prophetavit quia Jesus moriturus erat pro gente, 52 Et non tantum pro gente, sed et ut filios Dei qui erant dispersi congregaret in unum. 53 Ab illo ergo die cogitaverunt ut interficerent eum. 54 Jesus ergo jam non in palam ambulabat apud Judæos, sed abiit in regionem juxta desertum, in civitatem quæ dicitur Efrem, et ibi morabatur cum discipulis [suis]. 55 Proximum autem erat pascha Judæorum, et ascenderunt multi Hierosolyma de regione ante pascha, ut sanctificarent se ipsos. 56 Quærebant ergo Jesum, et conloquebantur ad invicem in templo stantes: Quid putatis, quia non veniat ad diem festum? 57 Dederant autem pontifices et Pharisæi mandatum ut si quis cognoverit ubi sit indicet, ut apprehendant eum.

CAPUT XII.

1 Jesus ergo ante sex dies paschæ venit Bethaniam, ubi fuerat Lazarus mortuus, quem suscitavit Jesus. 2 Fecerunt autem ei cenam ibi, et Martha ministrabat, Lazarus vero unus erat ex discumbentibus cum eo.

Digitized by Google

3 Ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. 4 Λέγει δὲ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· 5 Διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; 6 Εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον ἔχων τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. 7 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· Ἄφες αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τηρήσῃ αὐτό· 8 Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. 9 Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστίν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. 10 Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, 11 Ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν. 12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα, 13 Ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγαζον· Ὡσαννά, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

3 ܡܪܝܡ ܕܢ ܩܛܠܬ ܡܫܚܐ ܕܢܪܕܝܢ ܩܫܛܐ ܝܩܪܐ ܘܡܫܚܬ ܪܓܠܝ ܝܫܘܥ ܘܡܫܬܝ ܒܬܪ ܫܥܪܗ ܘܒܝܬܐ ܡܠܝ ܡܢ ܪܝܚܐ ܕܡܘܪܝ. 4 ܐܡܪ ܗܘ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܗܘ ܝܗܘܕܐ ܣܟܪܝܘܛܐ ܕܗܘ ܥܬܝܕ ܠܡܫܠܡܗ ܐܡܪ. 5 ܡܛܐ ܠܐ ܙܒܢ ܗܢܐ ܡܘܪܐ ܕܡܐܬܬ ܬܠܬ ܡܐܐ ܕܢܪ ܘܢܬܝܗܒ ܠܡܣܟܢܐ. 6 ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܠܐ ܕܥܠ ܡܣܟܢܐ ܗܘ ܠܗ ܐܠܐ ܕܓܢܒ ܗܘ ܘܟܝܣܐ ܕܒܗ ܡܫܬܕܪ ܗܘ ܘܡܢ ܕܡܫܕܪ ܒܗ ܢܣܒ. 7 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܫܒܘ ܠܗ ܕܒܝܘܡ ܩܒܪܬܝ ܢܛܪ ܐܢ ܗܘ. 8 ܡܣܟܢܐ ܓܝܪ ܒܟܘܢ ܬܗܘܘܢ ܒܟܠ ܙܒܢ ܐܢܐ ܠܐ ܒܟܠ ܙܒܢ ܬܗܘܘܢ ܠܝ. 9 ܝܕܥ ܗܘ ܥܡܐ ܣܓܝܐ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܬܡܢ ܗܘ ܘܐܬܘ ܠܐ ܒܓܠܠ ܝܫܘܥ ܒܠܚܘܕܘ ܐܠܐ ܕܢܚܙܘܢ ܠܥܠܙܪ ܕܐܩܝܡ ܡܢ ܡܝܬܐ. 10 ܘܡܬܝܥܨܝܢ ܗܘ ܪܒܢܐ ܟܗܢܐ ܕܢܩܛܠܘܢ ܠܥܠܙܪ ❖ ܐܦ. 11 ܕܒܓܠܠܗ ܣܓܝܐ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ ܐܙܠ ܘܡܗܝܡܢ ܒܝܫܘܥ. 12 ❖ ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪ ܗܢܐ ܥܡܐ ܣܓܝܐ ܕܐܬܐ ܠܥܐܕ ܝܘܡܐ ܫܡܥ ܕܐܬܐ ܝܫܘܥ ܠܝܪܘܫܠܡ. 13 ܢܣܒ ܠܗ ܠܓܪ ܬܡܪ ܘܢܦܩ ܠܩܒܠܗ ܘܩܥܝܢ ܗܘ ܘܡܨܥܝܢ ܗܘ ܘܐܡܪܝܢ ܗܘ ܗܘܫܥܢܐ ܒܪܝܟ ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܫܡܐ ܕܡܪܝܐ ܡܠܟܐ ܕܝܣܪܝܠ.

3 Maria ergo accepit libram ungenti nardi pistici pretiosi, unxit pedes Jesu et extersit capillis suis pedes ejus, et domus impleta est ex odore ungenti. 4 Dicit ergo unus ex discipulis ejus Judas Scariotis, qui erat eum traditurus: 5 Quare hoc ungentum non veniit trecentis denariis et datum est egenis? 6 Dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum, sed quia fur erat, et loculos habens ea quæ mittebantur portabat. 7 Dixit ergo Jesus: Sine illam, ut in die sepulturæ meæ servet illud: 8 Pauperes enim semper habetis vobiscum, me autem non semper habetis. 9 Cognovit ergo turba multa ex Judæis quia illic est, et venerunt non propter Jesum tantum, sed ut Lazarum viderent quem suscitavit a mortuis. 10 Cogitaverunt autem principes sacerdotum ut et Lazarum interficerent, 11 Quia multi propter illum abibant ex Judæis et credebant in Jesum. 12 In crastinum autem turba multa quæ venerat ad diem festum, cum audissent quia venit Jesus Hierosolyma, 13 Acceperunt ramos palmarum et processerunt obviam ei, et clamabant: Osanna, benedictus qui venit in nomine Domini, rex Israhel.

Digitized by Google

14 Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθώς ἐστιν γεγραμμένον· 15 Μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. 16 Ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. 17 Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 18 Διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. 19 Οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· Θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν. 20 Ἦσαν δὲ Ἕλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ. 21 Οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν. 22 Ἔρχεται Φίλιππος καὶ λέγει τῷ Ἀνδρέᾳ, ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέγουσιν τῷ Ἰησοῦ. 23 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται αὐτοῖς λέγων· Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. 24 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

11 ܐܥܒܕ ܒܝ ܝܫܘܥ ܫܦܝܪܐ ܗܕܐ ܘܝܬܒ ܥܠܘܗܝ ܘܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐܝܬܝ ܠܐ 15 ܬܕܚܠ ܒܪܬ ܨܗܝܘܢ ܗܐ ܡܠܟܟ ܐܬܐ ܠܟ ܝܬܒ ܥܠ ܥܘܠܐ ܒܪ ܐܬܢܐ ܘܠܐ ܝܕܥܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܩܕܡܝܬܐ ܐܠܐ ܟܕ ܐܬܬܫܒܚ ܝܫܘܥ ܗܝܟ ܕܟܬܝܒ ܥܠܘܗܝ ܗܠܝܢ ܥܒܕܘ ܠܗ ܘܐܬܐ ܥܡ ܗܘ ܟܪܟܐ ܕܗܘܐ ܥܡ ܝܫܘܥ ܟܕ ܩܪܐ ܠܠܥܙܪ ܡܢ ܒܝܬ ܩܒܪܐ ܘܐܩܝܡܗ ܡܢ ܡܝܬܐ ܗܕܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܠܗ ܟܪܟܐ ܡܛܠ ܕܫܡܥ ܕܥܒܕ ܗܠܝܢ ܐܬܬܐ ܐܦ ܟܪܟܐ ܠܩܒܠ ܝܫܘܥ

25 Ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 26 Ἐὰν ἐμοί τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. 27 Νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην· 28 Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. Ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. 29 Ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον· Ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. 30 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν· Οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. 31 Νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου· νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω. 32 Κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. 33 Τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 34 Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ ὄχλος· Ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; 35 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. Περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει.

25 ܡܢ ܕܪܚܡ ܢܦܫܗ ܢܐܒܕ ܐܢܘܢ ܘܡܢ ܕܣܢܐ ܢܦܫܗ ܒܗܕܐ ܥܠܡܐ ܢܛܪܢܗ ܠܚܝܐ ܕܥܠܡ ܥܠܡܝܢ. 26 ܐܢ ܡܢ ܕܡܫܡܫ ܠܝ ܢܬܒܥܢ. ܘܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܝܬ ܬܡܢ ܢܗܘܐ ܡܫܡܫܝ: ܘܐܢ ܡܢ ܕܡܫܡܫ ܠܝ ܢܝܩܪ ܐܒܝ. 27 ܗܫܐ ܢܦܫܝ ܬܪܝܗܐ ܘܡܢܐ ܐܡܪ. ܐܒܐ ܦܨܢܝ ܡܢ ܗܕܐ ܫܥܬܐ. ܐܠܐ ܒܗܕܐ ܐܬܝܬ ܠܗܕܐ ܫܥܬܐ. 28 ܐܒܐ ܫܒܚ ܫܡܟ. ܩܠܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܬܐ: ܘܫܒܚܬ ܘܐܦ ܐܫܒܚ. 29 ܟܢܫܐ ܕܩܝܡ ܘܫܡܥ ܐܡܪ ܪܥܡܐ ܗܘܬ. ܐܚܪܢܐ ܐܡܪܝܢ ܡܠܐܟ ܡܠܐܟ ܠܗ. 30 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܐ ܡܛܠܝ ܩܠܐ ܗܢܐ ܐܬܐ ܐܠܐ ܡܛܠܟܘܢ. 31 ܗܫܐ ܕܝܢܐ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܗܢܐ ܗܫܐ ܫܠܝܛܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ ܢܬܪܡܐ ܒܪ. 32 ܘܐܢܐ ܐܢ ܐܬܪܡܝܬ ܡܢ ܐܪܥܐ ܟܠ ܓܒܪܐ ܐܫܒܘ ܠܘܬܝ: 33 ܗܕܐ ܕܐܡܪ ܠܡܐ ܡܘܬܐ ܕܡܝܬ ܐܡܪ. 34 ܐܡܪ ܠܗ ܟܢܫܐ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܫܡܥܢ ܕܡܫܝܚܐ ܩܐܡ ܠܥܠܡ. ܘܐܝܟ ܐܡܪ ܐܢܬ ܕܐܬܪܡ ܒܪܐ ܕܐܢܫܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܗܘ ܒܪܐ ܕܐܢܫܐ. 35 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܥܕ ܙܥܘܪ ܢܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܒܟܘܢ. ܗܠܟܘ ܕܢܗܘܐ ܢܘܗܪܐ ܒܟܘܢ ܕܠܐ ܢܬܟܣܝ ܒܟܘܢ ܚܫܘܟܐ. ܘܗܘ ܕܗܠܟ ܒܚܫܘܟܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܝܟ ܐܙܠ.

25 Qui amat animam suam, perdet eam; et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam. 26 Si quis mihi ministrat, me sequatur, et ubi sum ego, illic et minister meus erit: si quis mihi ministrabit, honorificabit eum Pater meus. 27 Nunc anima mea turbata est, et quid dicam? Pater, salvifica me ex hora hac. Sed propterea veni in horam hanc: 28 Pater, clarifica tuum nomen. Venit ergo vox de cælo: Et clarificavi et iterum clarificabo. 29 Turba ergo quæ stabat et audierat dicebant tonitruum factum esse: alii dicebant: Angelus ei locutus est. 30 Respondit Jesus et dixit: Non propter me vox hæc venit sed propter vos. 31 Nunc judicium est mundi, nunc princeps hujus mundi eicietur foras. 32 Et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum. 33 Hoc autem dicebat significans qua morte esset moriturus. 34 Respondit ei turba: Nos audivimus ex lege quia Christus manet in æternum, et quomodo tu dicis: Oportet exaltari Filium hominis? quis est iste Filius hominis? 35 Dixit ergo Jesus: Adhuc modicum lumen in vobis est: ambulate dum lucem habetis, ut non tenebræ vos comprehendant: et qui ambulat in tenebris, nescit quo vadat.

Digitized by Google

36 Ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. 37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, 38 Ἵνα ὁ λόγος Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 39 Διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν, ὅτι πάλιν εἶπεν Ἡσαΐας· 40 Τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ στραφῶσιν καὶ ἰάσομαι αὐτούς. 41 Ταῦτα εἶπεν Ἡσαΐας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. 42 Ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται· 43 Ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 44 Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με, 45 Καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. 46 Ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ. 47 Καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.

36 ܟܕ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܢܘܗܪܐ ܗܝܡܢܘ ܒܢܘܗܪܐ ܕܬܗܘܘܢ ܒܢܝ ܢܘܗܪܐ . ܗܠܝܢ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ܘܐܙܠ ܐܬܓܢܙ ܡܢܗܘܢ : 37 ܘܐܦ ܟܕ ܥܒܕ ܠܗܘܢ ܐܬܘܬ ܣܓܝܐܐ ܠܥܝܢܝܗܘܢ ܠܐ ܗܝܡܢܘ ܒܗ . 38 ܕܬܫܠܡ ܡܠܬܐ ܕܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ܕܐܡܪ ܡܪܝ ܡܢ ܗܝܡܢ ܠܫܡܥܬܢ ܘܙܪܥܐ ܕܡܪܝ ܠܡܢ ܐܬܓܠܝ : 39 ܥܠ ܗܕܐ ܠܐ ܝܟܠܘ ܕܗܝܡܢܘ ܡܛܠ ܕܫܘܒ ܐܡܪ ܐܫܥܝܐ . 40 ܥܡܐ ܥܘܪ ܥܝܢܝܗܘܢ ܘܩܫܐ ܠܒܗܘܢ ܕܠܐ ܢܚܙܘ ܒܥܝܢܐ ܘܢܬܒܘܢܢ ܒܠܒܐ ܘܢܬܦܢܘ ܘܐܐܣܐ ܐܢܘܢ : 41 ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܐܫܥܝܐ ܟܕ ܚܙܐ ܝܩܪܗ ܘܡܠܠ ܥܠܝܗ . 42 ܐܦ ܥܠ ܦܘܪܟ ܣܓܝܐܐ ܡܢ ܪܫܝܐ ܗܝܡܢܘ ܒܗ ܐܠܐ ܡܛܠ ܦܪܝܫܐ ܠܐ ܐܘܕܘ ܕܠܐ ܢܬܪܕܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܟܢܘܫܬܐ : 43 ܐܪܡܝ ܓܝܪ ܫܘܒܚܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܢ ܫܘܒܚܐ ܕܐܠܗܐ : 44 ܘܫܪܟ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܡܢ ܗܝܡܢ ܒܝ ܠܐ ܒܝ ܗܘ ܗܝܡܢ ܐܠܐ ܒܡܢ ܕܫܕܪܢܝ . 45 ܘܡܢ ܚܙܐ ܠܝ ܚܙܐ ܠܡܢ ܕܫܕܪܢܝ . 46 ܐܢܐ ܢܘܗܪܐ ܐܬܝܬ ܠܥܠܡܐ ܕܟܠ ܗܝܡܢ ܒܝ ܠܐ ܢܬܩܡ ܒܚܫܘܟܐ . 47 ܘܐܢ ܡܢ ܫܡܥ ܠܡܠܝ ܘܠܐ ܢܛܪ ܠܐ ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܡܪ ܠܗ ܠܐ ܐܬܝܬ ܕܐܕܝܢ ܠܥܠܡܐ ܐܠܐ ܕܐܦܪܘܩ ܠܥܠܡܐ .

36 Dum lucem habetis, credite in lucem ut filii lucis sitis. Hæc locutus est eis Jesus, et abiit, et abscondit se ab eis. 37 Cum autem tanta signa fecisset coram eis, non credebant in eum, 38 Ut sermo Esaiæ prophetæ impleretur quem dixit: Domine, quis credidit auditui nostro? et brachium Domini cui revelatum est? 39 Propterea non poterant credere, quia iterum dixit Esaias: 40 Excæcavit oculos eorum et induravit eorum cor, ut non videant oculis et intellegant corde et convertantur et sanem eos. 41 Hæc dixit Esaias quando vidit gloriam ejus, et locutus est de eo. 42 Verum tamen et ex principibus multi crediderunt in eum, sed propter Pharisæos non confitebantur, ut de synagoga non ejicerentur: 43 Dilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam Dei. 44 Jesus autem clamavit et dixit: Qui credit in me, non credit in me sed in eum qui misit me, 45 Et qui videt me, videt eum qui misit me. 46 Ego lux in mundo veni, ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat. 47 Et si quis audierit verba mea et non custodierit, ego non judico eum: non enim veni ut judicem mundum, sed ut salvificem mundum.

Digitized by Google

48 Ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα, ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 49 Ὅτι ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. 50 Καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός ἐστιν. Ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΠΡΟ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. 2 Καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτης, 3 Εἰδὼς [ὁ Ἰησοῦς] ὅτι πάντα ἔδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, 4 Ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· 5 Εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος. 6 Ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· λέγει αὐτῷ· Κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας;

48 Qui spernit me et non accipit verba mea, habet qui judicet eum: sermo quem locutus sum, ille judicabit eum in novissimo die. 49 Quia ego ex me ipso non sum locutus, sed qui misit me Pater, ipse mihi mandatum dedit quid dicam et quid loquar. 50 Et scio quia mandatum ejus vita æterna est. Quæ ergo ego loquor, sicut dixit mihi Pater, sic loquor.

CAPUT XIII.

1 ANTE diem autem festum paschæ sciens Jesus quia venit hora ut transeat ex hoc mundo ad Patrem, cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dilexit eos. 2 Et cena facta, cum diabolus jam misisset in corde ut traderet eum Judas Simonis Scariotis, 3 Sciens quia omnia dedit ei Pater in manus, et quia a Deo exivit et ad Deum vadit, 4 Surgit a cena et ponit vestimenta sua, et cum accepisset linteum præcinxit se, 5 Deinde mittit aquam in pelvem, et cœpit lavare pedes discipulorum et extergere linteo quo erat præcinctus. 6 Venit ergo ad Simonem Petrum: et dicit ei Petrus: Domine, tu mihi lavas pedes?

Digitized by Google

7 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. 8 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς τὸν αἰῶνα. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ· Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. 9 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. 10 Λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· Ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν [ἢ τοὺς πόδας] νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. 11 Ἤδει γὰρ τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. 12 Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· Γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν; 13 Ὑμεῖς φωνεῖτέ με· Ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. 14 Εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· 15 Ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. 16 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντας αὐτόν.

7 Respondit Jesus et dicit ei: Quod ego facio tu nescis modo, scies autem postea. 8 Dicit ei Petrus: Non lavabis mihi pedes in æternum. Respondit Jesus ei: Si non lavero te, non habes partem mecum. 9 Dicit ei Simon Petrus: Domine, non tantum pedes meos sed et manus et caput. 10 Dicit ei Jesus: Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus: et vos mundi estis, sed non omnes. 11 Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum: propterea dixit: Non estis mundi omnes. 12 Postquam ergo lavit pedes eorum et accepit vestimenta sua, cum recubuisset iterum, dixit eis: Scitis quid fecerim vobis? 13 Vos vocatis me: Magister et Domine, et bene dicitis: sum etenim. 14 Si ergo ego lavi pedes vestros Dominus et magister, et vos debetis alter alterius lavare pedes: 15 Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis ita et vos faciatis. 16 Amen amen dico vobis, non est servus major domino suo, neque apostolus major eo qui misit illum.

Digitized by Google

17 Εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. 18 Οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπῆρκεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. 19 Ἀπάρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι. 20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με. 21 Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με. 22 Ἔβλεπον [οὖν] εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταί, ἀπορούμενοι περὶ τίνος λέγει. 23 Ἦν [δὲ] ἀνακείμενος εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· 24 Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰπὲ τίς ἐστιν περὶ οὗ λέγει. 25 Ἐπιπεσὼν οὖν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ· Κύριε, τίς ἐστιν; 26 Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς· Ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ δώσω αὐτῷ. Βάψας οὖν τὸ ψωμίον λαμβάνει καὶ δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτου. 27 Καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ Σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦς· Ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον.

17 ܐܢ ܗܟܝ ܝܕܥܝܢ . ܒܗܘܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ 18 ܠܐ ܥܠ ܟܠ ܟܘܢ ܐܢܐ ܡܠܬ . ܐܢܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܕܒܚܪܬ ܠܝ ܐܠܐ ܕܬܫܠܡ ܟܬܒܐ . ܕܐܟܠ ܥܡܝ ܠܚܡܐ ܪܡ ܥܠܝ ܥܩܒܗ : 19 ܡܢ ܗܫܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܩܕܡ ܕܢܗܘܐ ܕܡܐ ܕܟܕ ܢܗܘܐ ܬܗܝܡܢܘܢ ܕܐܢܐ ܗܘ . 20 ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܡܢ ܕܩܒܠ ܡܢ ܕܫܕܪܬ ܩܒܠ ܠܝ ܘܡܢ ܕܩܒܠ ܠܝ ܩܒܠ ܠܡܪܝ ܕܫܕܪܢܝ : 21 ܟܕ ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܝܫܘܥ ܐܬܪܥܫ ܒܪܘܚܗ ܘܣܗܕ ܘܐܡܪ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܚܕ ܡܢܟܘܢ ܢܡܣܪܢܝ : 22 ܗܢܘܢ ܬܠܡܝܕܐ ܐܬܚܙܘ ܠܚܕܕܐ ܠܚܕܕܐ ܡܬܒܗܬܝܢ ܥܠ ܡܢ ܐܡܪ . 23 ܘܚܕ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܗܘܐ ܣܡܟ ܒܚܝܩ ܝܫܘܥ ܕܪܚܡܗ ܝܫܘܥ : 24 ܢܨܒ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܢ ܗܘ ܕܥܠܘܗܝ ܐܡܪ . 25 ܗܘ ܕܣܡܟ ܥܠ ܚܕܪ ܠܒܐ ܕܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܡܢ ܗܘ . 26 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܗܘ ܗܘ ܕܐܢܐ ܐܣܒܘܢ ܦܬܘܬܐ ܘܐܬܠ ܠܗ . ܘܟܕ ܐܣܒ ܦܬܘܬܐ ܢܬܠ ܠܫܡܥܘܢ ܐܝܣܩܪܝܘܛܐ ܒܪ ܫܡܥܘܢ . 27 ܘܒܬܪ ܦܬܘܬܐ ܗܝܟ ܥܠܘ ܒܗ ܣܛܢܐ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܕܥܒܕ ܥܒܕ ܠܛܒ .

17 Si hæc scitis, beati eritis si feceritis ea. 18 Non de omnibus vobis dico: ego scio quos elegerim, sed ut impleatur scriptura: Qui manducat mecum panem, levabit contra me calcaneum suum. 19 A modo dico vobis prius quam fiat, ut credatis cum factum fuerit quia ego sum. 20 Amen amen dico vobis, qui accipit si quem misero, me accipit: qui autem me accipit, accipit eum qui me misit. 21 Cum hæc dixisset Jesus, turbatus est spiritu et protestatus est et dixit: Amen amen dico vobis quia unus ex vobis tradet me. 22 Aspiciebant ergo ad invicem discipuli, hesitantes de quo diceret. 23 Erat ergo recumbens unus ex discipulis ejus in sinu Jesu, quem diligebat Jesus: 24 Innuit ergo huic Simon Petrus et dicit ei: Quis est de quo dicit? 25 Itaque cum recubuisset ille supra pectus Jesu, dicit ei: Domine, quis est? 26 Cui respondit Jesus: Ille est cui ego intinctum panem porrexero. Et cum intinxisset panem, dedit Judæ Simonis Scariotis. 27 Et post buccellam, tunc introivit in illum Satanas. [Et] dicit ei Jesus: Quod facis fac citius.

Digitized by Google

28 Τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ· 29 Τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· Ἀγόρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. 30 Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦν δὲ νύξ. 31 Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦς· Νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. 32 Εἰ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. 33 Τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί· ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. 34 Ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 35 Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. 36 Λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος· Κύριε, ποῦ ὑπάγεις; Ἀπεκριθη Ἰησοῦς· Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι, ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον.

28 ܗܘ ܕܠܐ ܝܕܥ ܒܗ ܡܢ ܣܒܝܢܐ ܥܡ ܡܢ ܗܘ ܕܡܬܟܢܫ ܥܡ ܝܫܘܥ ܠܡܐ ܐܡܪ ܠܗ ܗܟܝ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܙܒܢ ܠܢ ܕܟܠ ܡܐ ܕܡܬܚܣܪ ܠܢ ܠܝܘܡ ܛܒܐ ܐܘ ܠܡܣܟܝܢ ܕܢܬܠ ܠܗ ܡܕܡ ܗܘ ܕܩܒܠ ܗܘ ܦܬܘܬܐ ܡܢ ܝܕܗ ܘܦܩ ܡܢ ܬܡ ܘܠܠܝܐ ܗܘ ܐܡ ܗܘ ܕܦܩ ܡܢ ܒܝܬܐ ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܗܫܐ ܐܬܬܫܒܚ ܒܪܗ ܕܐܢܫܐ ܘܐܠܗܐ ܐܬܬܫܒܚ ܒܗ ܐܢ ܐܠܗܐ ܐܬܬܫܒܚ ܒܗ ܐܠܗܐ ܢܫܒܚܝܗ ܒܢܦܫܗ ܘܡܕ ܐܬܬܫܒܚ ܢܫܒܚܝܗ ܒܗ ܒܛܝܠ ܒܢܝ ܥܕ ܙܥܘܪ ܐܢܐ ܥܡܟܘܢ ܬܒܥܘܢܢܝ ܘܐܝܟ ܕܐܡܪܬ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܠܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܡܨܝܢ ܠܡܐܬܐ ܐܦ ܠܟܘܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܫܐ ܦܩܕܢܐ ܚܕܬܐ ܗܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܬܪܚܡܘܢ ܐܝܫ ܠܚܕܕ ܐܝܟ ܕܪܚܡܬ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܐܢܬܘܢ ܬܪܚܡܘܢ ܐܝܫ ܠܚܕܕ ܒܗܕ ܢܕܥ ܟܠ ܐܢܫ ܕܬܠܡܝܕܝ ܐܢܬܘܢ ܐܢ ܚܘܒܐ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܐܝܫ ܠܚܕܕ ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܠܡܐ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܙܠ ܐܢܬ ܠܐ ܡܨܐ ܐܢܬ ܠܡܐܬܐ ܗܫܐ ܒܬܪ ܗܟܝ ܐܙܠ ܐܢܐ ܐܢܬ ܬܐܬܐ ܒܬܪܝ ܒܗܪ

28 Hoc autem nemo scivit discumbentium ad quid dixerit ei: 29 Quidam enim putabant quia loculos habebat Judas quia dicit ei Jesus: Eme ea quæ opus sunt nobis ad diem festum, aut egenis ut aliquid daret. 30 Cum ergo accepisset ille buccellam, exivit continuo: erat autem nox. 31 Cum ergo exisset, dicit Jesus: Nunc clarificatus est Filius hominis, et Deus clarificatus est in eo. 32 Si Deus clarificatus est in eo, et Deus clarificabit eum in semet ipso, et continuo clarificabit eum. 33 Filioli, adhuc modicum vobiscum sum. Quæretis me, et sicut dixi Judæis: Quo ego vado vos non potestis venire, et vobis dico modo. 34 Mandatum novum do vobis ut diligatis invicem, sicut dilexi vos ut et vos diligatis invicem. 35 In hoc cognoscent omnes quia mei discipuli estis, si dilectionem habueritis ad invicem. 36 Dicit ei Simon Petrus: Domine, quo vadis? Respondit Jesus: Quo ego vado non potes me modo sequi, sequeris autem postea.

Digitized by Google

37 Λέγει αὐτῷ Πέτρος· Κύριε, διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι; τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. 38 Ἀποκρίνεται [αὐτῷ] Ἰησοῦς· Τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ ἀρνήσῃ με τρίς.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΜΗ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. 2 Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· 3 Καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. 4 Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν. 5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· Κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις, καὶ πῶς οἴδαμεν τὴν ὁδόν; 6 Λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. 7 Εἰ ἐγνώκατε ἐμέ, καὶ τὸν πατέρα μου γνώσεσθε· καὶ ἀπάρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. 8 Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα, καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. 9 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Τοσούτῳ χρόνῳ μεθ' ὑμῶν εἰμί, καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· [καὶ] πῶς σὺ λέγεις· Δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;

ܣܝܡܘܢ ❖ ܟܐ ❖ ܟ

37 ܐܡܪ ܠܗ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ . ܠܡܢܐ ܠܐ ܐܬܟܠ ܠܡܗܠܟ ܒܬܪܟ ܗܫܬܐ . ܢܦܫܝ ܐܦ ܢܦܫܟ ܐܫܠܡ ܒܥܕܟ . 38 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ : ܢܦܫܟ ܐܦ ܢܦܫܝ ܐܫܠܡ ܒܥܕܝ . ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ . ܠܐ ܢܒܟܐ ܓܘܠܐ ܥܕ ܕܬܬܟܦܪ ܒܝ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ❖

ܝܘܚܢܢ ❖ ܝ̈ ❖

1 ܠܐ ܬܬܪܓܙ ܠܒܟܘܢ . ܗܝܡܢܘ ܒܐܠܗܐ ܘܒܝ ܗܝܡܢܘ . 2 ܒܒܝܬܐ ܕܐܒܝ ܣܓܝܐܐ ܐܝܬ ܠܝ . ܐܠܐ ܕܠܐ ܗܟܝܠ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ . ܐܙܠ ܐܢܐ ܕܐܬܟܢ ܐܘܬܪܐ ܠܟܘܢ : 3 ܘܐܢ ܐܙܠ ܐܢܐ ܘܐܬܟܢ ܐܘܬܪܐ ܠܟܘܢ ܐܬܐ ܐܢܐ ܬܘܒ ܘܐܣܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܘܬܝ : ܕܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܝܬ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܬܗܘܘ . 4 ܘܐܝܟ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܐܘܪܚܬܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ . 5 ܐܡܪ ܠܗ ܬܐܘܡܐ ܡܪܝ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܐܝܟ ܐܢܬ ܐܙܠ ܘܐܝܟ ܢܫܟܚ ܐܢܚܢܢ ܐܘܪܚܬܐ ܠܡܝܕܥ . 6 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܐ ܗܘ ܐܘܪܚܬܐ ܘܫܪܪܐ ܘܚܝܐ ܠܐ ܐܬܐ ܐܢܫ ܠܘܬ ܐܒܐ ܐܠܐ ܒܝ . 7 ܐܢ ܝܕܥܬܘܢ ܠܝ ܐܦ ܐܒܝ ܬܕܥܘܢ ܘܡܢ ܗܫܬܐ ܝܕܥܬܘܢ ܠܗ ܘܚܙܝܬܘܢ ܠܗ . 8 ܐܡܪ ܠܗ ܦܝܠܦܘܣ ܡܪܝ ܚܘܝ ܠܢ ܐܒܐ ܘܣܦܩ ܠܢ . 9 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܗܟܡܐ ܥܡ ܟܡ ܙܒܢܐ ܗܢܐ ܐܢܐ ܥܡܟ ܘܠܐ ܝܕܥܬܢܝ ܦܝܠܦܘܣ ܕܚܙܐ ܠܝ ܚܙܐ ܐܦ ܐܒܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ ܐܡܪ ܚܘܝ ܠܢ ܐܒܐ ;

37 Dicit ei Petrus: Quare non possum te sequi modo? animam meam pro te ponam. 38 Respondit [ei] Jesus: Animam tuam pro me ponis? Amen amen dico tibi, non cantabit gallus donec me ter neges.

CAPUT XIV.

1 Non turbetur cor vestrum: creditis in Deum, et in me credite. 2 In domo Patris mei mansiones multæ sunt: si quo minus, dixissem vobis: quia vado parare vobis locum. 3 Et si abiero et præparavero vobis locum, iterum venio et accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego et vos sitis. 4 Et quo ego vado scitis, et viam scitis. 5 Dicit ei Thomas: Domine, nescimus quo vadis, et quomodo possumus viam scire? 6 Dicit ei Jesus: Ego sum via et veritas et vita: nemo venit ad Patrem nisi per me. 7 Si cognovissetis me, et Patrem meum utique cognovissetis: et a modo cognoscitis eum et vidistis eum. 8 Dicit ei Philippus: Domine, ostende nobis Patrem, et sufficit nobis. 9 Dicit ei Jesus: Tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me, Philippe? Qui vidit me, vidit et Patrem: quomodo tu dicis: Ostende nobis Patrem?

Digitized by Google

10 Οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 11 Πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. 12 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει· ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι, 13 Καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. 14 Ἐάν τι αἰτήσητέ με ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. 15 Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσετε. 16 Κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μεθ' ὑμῶν ᾖ εἰς τὸν αἰῶνα, 17 Τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό· ὑμεῖς [δὲ] γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. 18 Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. 19 Ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι θεωρεῖ· ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσετε. 20 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν ὑμῖν. 21 Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κἀγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.

10 ܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܒܐܒܐ ܘܐܒܐ ܒܝ ܗܘ ܐܢܐ ܡܡܠܠ ܠܟܘܢ ܡܢ ܓܘܪܝ ܐܢܐ ܡܢ ܓܘܪܝ ܠܐ ܡܡܠܠ ܐܒܐ ܕܒܝ ܩܐܡ ܗܘ ܥܒܕ ܥܒܝܕܬܐ ܗܕܐ ܕܐܢܐ ܒܐܒܐ ܘܐܒܐ ܒܝ ܗܘ 11 ܘܐܢ ܠܐ ܗܝܡܢܝܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܒܐܒܐ ܘܐܒܐ ܒܝ ܗܘ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܗܝܡܢܝܢ ܒܥܒܝܕܬܐ ܗܕܐ ܗܝܡܢܘ ܕܐܢܐ ܒܐܒܐ ܐܙܠ ܘܐܒܐ ܒܝ ܗܘ 12 ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ. ܡܢ ܕܡܗܝܡܢ ܒܝ ܥܒܝܕܬܐ ܗܕܐ ܕܐܢܐ ܥܒܕ ܗܘ ܢܥܒܕ ܐܦ ܗܘ ܘܥܒܕܬܐ ܪܒܬܐ ܡܢ ܐܠܝܢ ܢܥܒܕ ܐܦ ܗܘ ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܠܘܬ ܐܒܝ ܐܙܠ. 13 ܘܡܕܡ ܕܬܫܐܠܘܢ ܒܫܡܝ ܗܕܐ ܐܢܐ ܥܒܕ ܠܟܘܢ ܕܢܬܫܒܚ ܐܒܐ ܒܒܪܐ. 14 ܐܢ ܡܕܡ ❖ ܬܫܐܠܘܢ ܒܫܡܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܗܘ. 15 ܐܢ ܪܚܡܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ ܢܛܪܘܢ ܦܘܩܕܢܝ. 16 ܘܐܢܐ ܐܒܥܐ ܡܢ ܐܒܐ ܘܐܚܪܢܐ ܦܪܩܠܛܐ ܢܗܒ ܠܟܘܢ ܕܢܗܘܐ ܥܡ ܟܠ ܒܪܢܫܐ ܥܠܡܐ. 17 ܪܘܚܐ ܕܫܪܪܐ ܗܘ ܕܥܠܡܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܩܒܠܘܗܝ ܡܛܠ ܕܠܐ ܚܙܐ ܠܗ ܘܠܐ ܝܕܥ ܠܗ ܐܢܬܘܢ ܕܝܥܝܢ ܠܗ ܡܛܠ ܕܥܡܟܘܢ ܩܐܡ ܗܘ ܘܒܟܘܢ ܢܗܘܐ. 18 ܠܐ ܐܫܒܩ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܝܬܡܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ. 19 ܥܕ ܙܥܘܪܐ ܘܥܠܡܐ ܠܐ ܚܙܐ ܠܝ ܐܠܐ ܐܢܬܘܢ ܚܙܝܢ ܠܝ ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܚܝ ܐܢܐ ܘܐܢܬܘܢ ܬܚܝܘܢ. 20 ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܬܕܥܘܢ ܐܢܬܘܢ ܕܐܢܐ ܒܐܒܝ ܐܢܐ ܘܐܢܬܘܢ ܒܝ ❖ ܘܐܢܐ ܒܟܘܢ. 21 ܡܢ ❖ ܕܐܝܬ ܠܗ ܦܘܩܕܢܝ ܘܢܛܪ ܐܢܘܢ ܗܘ ܕܪܚܡ ܠܝ ܘܡܢ ܕܪܚܡ ܠܝ ܢܬܪܚܡ ܠܗ ܐܒܝ ܘܐܢܐ ܐܦ ܪܚܡ ܠܗ ܘܐܬܓܠܐ ܠܗ ܢܦܫܝ.

10 Non creditis quia ego in Patre et Pater in me est? Verba quæ ego loquor vobis a me ipso non loquor: Pater autem in me manens, ipse facit opera. 11 Non creditis quia ego in Patre et Pater in me est? 12 Alioquin propter opera ipsa credite. Amen amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio et ipse faciet, et majora horum faciet, quia ego ad Patrem vado, 13 Et quodcumque petieritis in nomine meo, hoc faciam, ut glorificetur Pater in Filio. 14 Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam. 15 Si diligitis me, mandata mea servate. 16 Et ego rogabo Patrem, et alium Paracletum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum, 17 Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec scit eum: vos autem cognoscitis eum, quia apud vos manebit et in vobis erit. 18 Non relinquam vos orfanos, veniam ad vos. 19 Adhuc modicum et mundus me jam non videt: vos autem videtis me, quia ego vivo et vos vivetis. 20 In illo die vos cognoscetis quia ego sum in Patre meo et vos in me et ego in vobis. 21 Qui habet mandata mea et servat ea, ille est qui diligit me: qui autem diligit me, diligetur a Patre meo, et ego diligam eum et manifestabo ei me ipsum.

Digitized by Google

23 Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· Κύριε, καὶ τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ; 23 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεθα. 24 Ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με πατρός. 25 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων· 26 Ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. 27 Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. 28 Ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ὁ πατὴρ μείζων μου ἐστίν. 29 Καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε. 30 Οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν· ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν, 31 Ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα, καὶ καθὼς ἐνετείλατό μοι ὁ πατήρ, οὕτως ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

22 ܐܡܪ ܠܗ ܝܗܘܕܐ ܠܐ ܗܘ ܣܟܪܝܘܛܐ. ܡܪܝ ܡܢܐ ܗܘܐ ܕܐܢܬ ܥܬܝܕ ܠܡܬܚܙܝ ܠܢ ܒܪܢܫܐ ܘܠܐ ܠܥܠܡܐ. 23 ܥܢܐ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܐܢ ܡܢ ܕܪܚܡ ܠܝ ܢܛܪ ܡܠܬܝ. ܘܐܒܝ ܢܪܚܡܝܗ ܘܠܘܬܗ ܢܐܬܐ ܘܢܥܒܕ ܥܡܗ. 24 ܡܢ ܕܠܐ ܪܚܡ ܠܝ ܠܐ ܢܛܪ ܡܠܬܝ. ܘܡܠܬܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܠܝܬ ܗܝ ܕܝܠܝ. ܐܠܐ ܕܫܕܪܢܝ. 25 ܐܢܐ ܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܟܕ ܩܐܡ ܐܢܐ ܥܡ ܟܘܢ. 26 ܐܠܐ ܦܪܩܠܛܐ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܫܕܪ ܐܒܐ ܒܫܡܝ. ܗܘ ܢܠܦ ܠܟܘܢ ܟܠ ܡܕܡ ܘܢܦܟܪ ܠܟܘܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ. 27 ܫܠܡܐ ܐܫܒܩ ܠܟܘܢ. ܫܠܡܝ ܗܒ ܠܟܘܢ. ܠܐ ܐܝܟ ܕܗܝ ܥܠܡܐ ܝܗܒ ܐܢܐ ܗܒ ܠܟܘܢ. ܠܐ ܬܬܪܓܙ ܠܒܟܘܢ ܘܠܐ ܬܕܚܠ. 28 ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܐܢܐ ܐܙܠ ܘܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܐܢ ܪܚܡܬܘܢ ܠܝ ܗܘܝܬܘܢ ܒܪܝܟ ܕܐܙܠ ܠܘܬ ܐܒܐ. ܕܐܒܐ ܪܒܐ ܡܢܝ ܗܘ. 29 ܘܗܫܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܩܕܡ ܕܢܗܘܐ. ܕܟܕ ܢܗܘܐ ܬܗܝܡܢܘܢ. 30 ܠܐ ܐܡܪ ܐܣܓܐ ܥܡܟܘܢ. ܐܬܐ ܗܘ ܪܫ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܘܒܝ ܠܝܬ ܠܗ ܡܕܡ. 31 ܐܠܐ ܕܢܕܥ ܥܠܡܐ ܕܪܚܡ ܐܢܐ ܐܒܐ. ܘܐܝܟ ܕܦܩܕܢܐ ܝܗܒ ܠܝ ܐܒܐ ܗܟܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ. ܩܘܡܘ ܢܙܠ ܡܢ ܗܟܐ ✤

22 Dicit ei Judas, non ille Scariotis: Domine, quid factum est quia nobis manifestaturus es te ipsum et non mundo? 23 Respondit Jesus et dixit ei: Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et Pater meus diliget eum, et ad eum veniemus et mansiones apud eum faciemus; 24 Qui non diligit me, sermones meos non servat: et sermonem quem audistis, non est meus, sed ejus qui me misit Patris. 25 Hæc locutus sum vobis apud vos manens: 26 Paracletus autem, Spiritus sanctus quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quæcumque dixero vobis. 27 Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quomodo mundus dat ego do vobis. Non turbetur cor vestrum neque formidet. 28 Audistis quia ego dixi vobis: Vado et venio ad vos. Si diligeretis me, gauderetis utique quia vado ad Patrem, quia Pater major me est. 29 Et nunc dixi vobis prius quam fiat, ut cum factum fuerit credatis. 30 Jam non multa loquar vobiscum: venit enim princeps mundi hujus, et in me non habet quicquam, 31 Sed ut cognoscat mundus quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater sic facio. Surgite, eamus hinc.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, ιε'.

ΚΕΦ. ιε'.

1 'ΕΓΩ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. 2 Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ. 3 Ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν· 4 Μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. 5 'Εγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. 6 'Εὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται. 7 'Εὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. 8 'Εν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. 9 Καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μείνατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. 10 'Εὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς κἀγὼ τοῦ πατρός μου τὰς ἐντολὰς τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. 11 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ.

❖ ٥٥ ❖ ٥٥٥٥

❖ ٥٥ ❖ ٥٥٥٥

1 ܐܢܐ ܗܘ ܓܦܢܐ ܕܫܪܪܐ ܘܐܒܝ ܓܝܪ ܟܪܝܐ ܗܘ . 2 ܟܠ ܓܦܐ ܕܠܐ ܥܒܕ ܦܪܝ ܢܣܝܗ ܘܟܠ ܕܥܒܕ ܦܪܝ ܢܕܟܐ ܐܦ ܢܕܟܝܗ : 3 ܗܫܐ ܐܢܬܘܢ ܕܟܝܐ ܐܬ ܥܠ ܕܡܠܬܐ ܕܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ . 4 ܫܪܘ ܒܝ ܘܐܢܐ ܒܟܘܢ . ܐܝܟ ܕܓܦܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܕܥܒܕ ܦܪܝ ܡܢ ܓܪܗ ܐܠܐ ܐܢ ܫܪܐ ܒܓܦܢܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܢ ܠܐ ܒܝ ܫܪܝܢ : 5 ܐܢܐ ܗܘ ܓܦܢܐ ܐܢܬܘܢ ܐܝܢܐ . ܕܫܪܐ ܒܝ ܘܐܢܐ ܒܗ ܗܢܐ ܥܒܕ ܦܪܝ ܣܓܝ ܡܢ ܕܠܐ ܐܦܫܪ ܡܕܡ ܠܡܥܒܕ : 6 ܐܢ ܠܐ ܡܢ ܕܠܐ ܫܪܐ ܒܝ ܐܬܪܡܐ ܐܝܟ ܓܦܐ ܘܝܒܫ ܘܟܢܫܘܗܝ ܘܡܪܡܝܘ ܠܢܘܪܐ ܘܡܬܩܕ . 7 ܐܢ ܫܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܝ ܘܡܠܬܝ ܒܟܘܢ ܕܡܐ ܕܨܒܝܢ ܬܫܐܠܘܢ ܘܢܗܘܐ ܠܟܘܢ . 8 ܒܗܕܐ ܐܬܬܫܒܚ ܐܒܝ ܕܬܥܒܕܘܢ ܦܪܝ ܣܓܝ ܘܬܗܘܘܢ ܠܝ ܓܝܪ ܬܠܡܝܕܐ . 9 ܐܝܟ ܕܪܚܡܢ ܐܒܝ ܐܦ ܐܢܐ ܪܚܡܬ ܠܟܘܢ : ܫܪܘ ܒܪܚܡܬܝ . 10 ܐܢ ܛܪܝܨܝܢ ܬܗܘܘܢ ܦܘܩܕܢܝ ܕܐܒܝ ܘܫܪܝܬ ܒܪܚܡܬܗ . ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܬܫܪܘܢ ܒܪܚܡܬܝ ܐܢ ܛܪܝܨܝܢ ܬܗܘܘܢ ܦܘܩܕܢܝ . 11 ܗܠܝܢ ܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܕܒܟ ܕܚܕܘܬܝ ܒܟܘܢ ܘܚܕܘܬܟܘܢ ܬܫܠܡ .

SEC. JOHANNEM, XV.

CAPUT XV.

1 Ego sum vitis vera, et Pater meus agricola est. 2 Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum, et omnem qui fert fructum, purgabit eum ut fructum plus adferat. 3 Jam vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis: 4 Manete in me, et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fructum a semet ipso nisi manserit in vite, sic nec vos nisi in me manseritis. 5 Ego sum vitis, vos palmites: qui manet in me et ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere. 6 Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes et aruit, et colligent eos et in ignem mittunt, et ardent. 7 Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis petetis et fiet vobis. 8 In hoc clarificatus est Pater meus ut fructum plurimum adferatis et efficiamini mei discipuli. 9 Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos: manete in dilectione mea. 10 Si præcepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea, sicut et ego Patris mei præcepta servavi et maneo in ejus dilectione. 11 Hæc locutus sum vobis ut gaudium meum in vobis sit et gaudium vestrum impleatur.

Digitized by Google

12 Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. 13 Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ἵνα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. 14 Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστέ, ἐὰν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. 15 Οὐκέτι λέγω ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 16 Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. 17 Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. 18 Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον [ὑμῶν] μεμίσηκεν. 19 Εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 20 Μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· Οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μοῦ ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. 21 Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά μου, ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. 22 Εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν.

12 ܗܕܐ ܗܘ ܦܘܩܕܢܝ ܕܝܠܝ ܕܬܪܚܡܘܢ ܚܕ ܠܚܕ ܐܝܟ ܕܪܚܡܬ ܐܢܐ ܠܟܘܢ . 13 ܠܝܬ ܪܚܡܐ ܪܒܐ ܡܢ ܗܕܐ ܕܢܫܒܩ ܓܒܪܐ ܢܦܫܗ ܥܠ ܚܒܪܘܗܝ . 14 ܐܢܬܘܢ ܚܒܪܝ ܐܢ ܥܒܕܬܘܢ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܦܩܕܢܟܘܢ : 15 ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܥܒܕܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܥܒܕܐ ܡܐ ܕܥܒܕ ܡܪܗ ܐܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܚܒܪܐ ܕܟܠ ܡܐ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܐܒܝ ܐܘܕܥܬ ܠܟܘܢ . 16 ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܒܪܝܬܘܢܝ ܐܠܐ ܐܢܐ ܒܪܝܬ ܠܟܘܢ ܘܩܝܡܬ ܠܟܘܢ ܕܬܐܙܠܘܢ ܘܬܥܒܕܘܢ ܦܪܝ ܘܦܪܝܟܘܢ ܢܬܩܝܡ ܕܟܠ ܡܐ ܕܬܫܐܠܘܢ ܡܢ ܐܒܐ ܒܫܡܝ ܢܬܠ ܠܟܘܢ . 17 ܗܠܝܢ ܦܩܕܢܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܬܪܚܡܘܢ ܚܕ ܠܚܕ . 18 ܐܢ ܥܠܡܐ ܣܢܐ ܠܟܘܢ ܕܥܠ ܕܝ ܐܢܐ ܣܢܝܐ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܕܠܟܘܢ : 19 ܐܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܘܝܬܘܢ ܥܠܡܐ ܪܚܡ ܗܘ ܠܕܝܠܗ . ܐܠܐ ܕܠܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܐܢܬܘܢ ܐܠܐ ܐܢܐ ܒܪܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܥܠ ܗܕܐ ܣܢܐ ܥܠܡܐ ܠܟܘܢ : 20 ܐܬܕܟܪܘ ܡܠܬܐ ܕܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܥܒܕ ܐܝܬܘܗܝ ܪܒ ܡܢ ܡܪܗ . ܐܢ ܠܝ ܪܕܘ ܐܦ ܠܟܘܢ ܢܪܕܘܢ . ܐܢ ܡܠܬܝ ܛܪܪܘ ܐܦ ܕܝܠܟܘܢ ܢܛܪܪܘܢ . 21 ܐܠܐ ܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܥܒܕܘ ܠܟܘܢ ܥܠ ܫܡܝ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܠܡܢ ܕܫܕܪܢܝ . 22 ܠܘ ܐܬܝܬ ܘܡܠܠܬ ܥܡܗܘܢ ܚܛܗܐ ܠܐ ܗܘ ܠܗܘܢ ܗܫܐ ܕܝܢ ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܥܠ ܚܛܗܬܗܘܢ .

12 Hoc est præceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. 13 Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam quis ponat pro amicis suis. 14 Vos amici mei estis, si feceritis quæ ego præcipio vobis. 15 Jam non dico vos servos, quia servus nescit quid facit dominus ejus: vos autem dixi amicos, quia omnia quæcumque audivi a Patre meo nota feci vobis. 16 Non vos me elegistis, sed ego elegi vos, et posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat, ut quodcumque petieritis Patrem in nomine meo det vobis. 17 Hæc mando vobis ut diligatis invicem. 18 Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. 19 Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret: quia vero de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus. 20 Mementote sermonis mei quem ego dixi vobis: Non est servus major domino suo: Si me persecuti sunt, et vos persequentur, si sermonem meum servaverunt, et vestrum servabunt. 21 Sed hæc omnia facient vobis propter nomen meum, quia nesciunt eum qui misit me. 22 Si non venissem et locutus fuissem eis, peccatum non haberent: nunc autem excusationem non habent de peccato suo.

Digitized by Google

23 Ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ. 24 Εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. 25 Ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. 26 Ὅταν [δὲ] ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 27 Καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἐστέ.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΤΑΥΤΑ λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. 2 Ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. 3 Καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ. 4 Ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἤμην. 5 Νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· Ποῦ ὑπάγεις; 6 Ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. 7 Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. Ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς· ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς.

23 ܕܢܐ ܒܝ ܣܢܐ ܐܦ ܠܐܒܐ ܣܢܐ. 24 ܐܠܘ ܠܘ ܥܒܕܬ ܒܗܘܢ ܕܠܐ ܥܒܕ ܐܚܪܢ ܠܐ ܗܘ ܚܛܗܐ ܠܐ ܗܘ ܠܗܘܢ. ܗܫܐ ܕܚܙܘ ܘܣܢܘ ܐܦ ܠܝ ܐܦ ܠܐܒܝ. 25 ܐܠܐ ܕܬܫܠܡ ܡܠܬܐ ܕܒܢܡܘܣܗܘܢ ܟܬܝܒ ܕܣܢܘ ܠܝ ܒܓܢܝܘܬ. 26 ܟܕ ܡܬܐ ܦܪܩܠܛܐ ܕܐܢܐ ܫܕܪ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܒܐ ܪܘܚܐ ܕܫܪܪܐ ܕܡܢ ܐܒܐ ܢܦܩ ܗܘ ܢܣܗܕ ܥܠܝ. 27 ܘܐܦ ܐܢܬܘܢ ܣܗܕܝܢ ܕܡܢ ܪܫ ܥܡܝ ܐܬܝܬ ✤

ܦܪܩ ✤ ܗ ✤

1 ܗܠܝܢ ܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܕܠܐ ܬܬܟܫܠܘ. 2 ܢܥܒܕܘܢ ܠܟܘܢ ܟܢܫܝܬ. ܐܠܐ ܐܬܐ ܫܥܬܐ ܕܟܠ ܕܩܛܠ ܠܟܘܢ ܢܣܒܪ ܕܦܠܚܢܐ ܩܪܒ ܠܐܠܗܐ. 3 ܘܗܠܝܢ ܥܒܕܝܢ ܠܟܘܢ ✤ ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܠܐܒܐ ܘܠܐ ܠܝ. 4 ܐܠܐ ܗܠܝܢ ܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܕܟܕ ܬܐܬܐ ܫܥܬܐ ܬܬܕܟܪܘܢ ܕܐܢܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ. ܘܗܠܝܢ ܡܢ ܪܫ ܠܐ ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܡܛܠ ܕܥܡܟܘܢ ܗܘܝܬ. 5 ܗܫܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܘܬ ܕܫܕܪܢܝ ܘܠܐ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܫܐܠ ܠܝ ܠܐܝܟ ܐܙܠ. 6 ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܗܠܝܢ ܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܡܠܝ ܟܪܝܗܘ ܠܒܟܘܢ. 7 ܐܠܐ ܐܢܐ ܫܪܪܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܛܒ ܠܟܘܢ ܕܐܙܠ ܐܢܐ. ܐܢ ܠܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܐ ܐܬܐ ܦܪܩܠܛܐ ܠܘܬܟܘܢ. ܐܢ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܐܫܕܪ ܠܗ ܠܘܬܟܘܢ.

23 Qui me odit, et Patrem meum odit. 24 Si opera non fecissem in eis quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent: nunc autem et viderunt et oderunt et me et Patrem meum. 25 Sed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptus est quia odio me habuerunt gratis. 26 Cum autem venerit Paracletus quem ego mittam vobis a Patre, Spiritum veritatis qui a Patre procedit, ille testimonium perhibebit de me: 27 Et vos testimonium perhibetis, quia ab initio mecum estis.

CAPUT XVI.

1 Hæc locutus sum vobis ut non scandalizemini. 2 Absque synagogis facient vos: sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur obsequium se præstare Deo. 3 Et hæc facient quia non noverunt Patrem neque me. 4 Sed hæc locutus sum vobis ut cum venerit hora eorum reminiscamini quia ego dixi vobis. Hæc autem vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram: at nunc vado ad eum qui me misit, et nemo ex vobis interrogat me: Quo vadis? 6 Sed quia hæc locutus sum vobis, tristitia implevit cor vestrum. 7 Sed ego veritatem dico vobis, expedit vobis ut ego vadam: si enim non abiero, Paracletus non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos.

Digitized by Google

8 Καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως. 9 Περὶ ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· 10 Περὶ δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα [μου] ὑπάγω καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με· 11 Περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. 12 Ἔτι πολλὰ ἔχω ὑμῖν λέγειν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· 13 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς ἐν τῇ ἀληθείᾳ πάσῃ· οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἀκούει λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 14 Ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 15 Πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. 16 Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με [ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα]. 17 Εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· Τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καὶ ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα; 18 Ἔλεγον οὖν· Τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. 19 Ἔγνω Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον· Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με;

8 Et cum venerit, ille arguet mundum de peccato et de justitia et de judicio. 9 De peccato quidem, quia non credunt in me; 10 De justitia vero, quia ad Patrem vado et jam non videbitis me; 11 De judicio autem, quia princeps mundi hujus judicatus est. 12 Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo: 13 Cum autem venerit ille, Spiritus veritatis, docebit vos in omnem veritatem: non enim loquetur a semet ipso, sed quæcumque audiet loquetur, et quæ ventura sunt annuntiabit vobis. 14 Ille me clarificabit, quia de meo accipiet et adnuntiabit vobis. 15 Omnia quæcumque habet Pater mea sunt. Propterea dixi quia de meo accipiet et adnuntiabit vobis. 16 Modicum et jam non videbitis me, et iterum modicum, et videbitis me, quia vado ad Patrem. 17 Dixerunt ergo ex discipulis ejus ad invicem: Quid est hoc quod dicit nobis: Modicum et non videbitis me, et iterum modicum et videbitis me? et quia vado ad Patrem? 18 Dicebant ergo: Quid est hoc quod dicit modicum? nescimus quid loquitur. 19 Cognovit autem Jesus quia volebant eum interrogare, et dixit eis: De hoc quæritis inter vos quia dixi: Modicum et non videbitis me. et iterum modicum et videbitis me?

Digitized by Google

20 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. 21 Ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. 22 Καὶ ὑμεῖς οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. 23 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα, δώσει ὑμῖν ἐν τῷ ὀνόματί μου. 24 Ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε, ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 25 Ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. 26 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· 27 Αὐτὸς γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. 28 Ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα. 29 Λέγουσιν [αὐτῷ] οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· Ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδεμίαν λέγεις.

20 ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܬܒܟܘܢ ܘܬܥܠܘܢ ܐܢܬܘܢ ܘܥܠܡܐ ܗܘ ܢܬܪܥܝ ܐܢܬܘܢ ܕܟܝܐ ܬܗܘܝܢ ܐܠܐ ܕܟܝܘܬܟܘܢ ܬܗܦܟ ܠܫܘܒܚܐ 21 ܐܢܬܬܐ ܟܕ ܝܠܕܐ ܟܝܐ ܐܝܬ ܠܗ ܕܐܬܬ ܫܥܬܗ ܐܦ ܟܕ ܝܠܕ ܠܒܪܐ ܠܐ ܕܟܝ ܥܘܕ ܒܥܝܢܐ ܕܥܠܡܐ ܕܐܝܬ ܒܗ ܕܐܬܝܠܕ ܐܢܫܐ ܒܥܠܡܐ 22 ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܗܫܐ ܟܝܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܕܬܬ ܐܚܙܝ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܘܬܬܪܥܝ ܠܒܟܘܢ ܘܟܝܐ ܕܟܝܘܬܟܘܢ ܠܐ ܢܣܒ ܡܢܟܘܢ ܐܢܫ 23 ܘܒܗܘ ܝܘܡܐ ܠܐ ܬܫܐܠܘܢ ܡܕܡ ܐܡܝܢ ܐܡܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܡܕܡ ܕܬܫܐܠ ܐܒܐ ܒܫܡܝ ܢܬܝܗܒ ܠܟܘܢ 24 ܥܕ ܗܫܐ ܠܐ ܫܐܠܬܘܢ ܡܕܡ ܒܫܡܝ ܫܐܠܘ ܘܢܣܒܘ ܕܬܗܘܐ ܕܟܝܘܬܟܘܢ ܫܠܡܐ 25 ܗܠܝܢ ܒܡܬܠܐ ܡܠܠܬ ܠܟܘܢ ܐܬܐ ܫܥܬܐ ܕܠܐ ܐܦ ܒܡܬܠܐ ܐܡܠܠ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܒܓܠܝܐ ܐܦ ܥܠ ܐܒܐ ܐܚܘܐ ܠܟܘܢ 26 ܒܗܘ ܝܘܡܐ ܒܫܡܝ ܬܫܐܠܘܢ ܘܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܐܫܐܠ ܠܐܒܐ ܥܠ ܥܠܝܟܘܢ 27 ܕܗܘ ܐܒܐ ܪܚܡ ܠܟܘܢ ܡܛܠ ܕܐܢܬܘܢ ܪܚܡܬܘܢ ܠܝ ܘܗܝܡܢܬܘܢ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܢܦܩܬ ܐܢܐ 28 ܢܦܩܬ ܡܢ ܐܒܐ ܘܐܬܝܬ ܠܥܠܡܐ ܗܕܐ ܬܘܒ ܫܒܩ ܐܢܐ ܠܥܠܡܐ ܘܐܙܠ ܐܢܐ ܠܘܬ ܐܒܐ 29 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܗܐ ܗܫܐ ܒܓܠܝܐ ܡܡܠܠ ܐܢܬ ܘܡܬܠܐ ܠܐ ܡܡܠܠ ܐܢܬ ܐܠܐ ܗܐ ܗܫܐ ܒܓܠܝܐ ܡܡܠܠ ܐܢܬ ܘܡܬܠܐ ܠܐ ܡܡܠܠ ܐܢܬ

20 Amen amen dico vobis quia plorabitis et flebitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem contristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium. 21 Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora ejus: cum autem pepererit puerum, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum. 22 Et vos igitur nunc quidem tristitiam habebitis: iterum autem videbo vos et gaudebit cor vestrum, et gaudium vestrum nemo tollit a vobis. 23 Et in illo die me non rogabitis quicquam: amen amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. 24 Usque modo non petistis quicquam in nomine meo: petite, et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum. 25 Hæc in proverbiis locutus sum vobis: venit hora cum jam non in proverbiis loquar vobis, sed palam de Patre annuntiabo vobis. 26 Illo die in nomine meo petetis, et non dico vobis quia ego rogabo Patrem de vobis: 27 Ipse enim Pater amat vos, quia vos me amatis et credidistis quia a Deo exivi. 28 Exivi a Patre et veni in mundum: iterum relinquo mundum et vado ad Patrem. 29 Dicunt ei discipuli ejus: Ecce nunc palam loqueris, et proverbium nullum dicis.

Digitized by Google

30 Νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. 31 Ἀπεκρίθη αὐτοῖς Ἰησοῦς· Ἄρτι πιστεύετε; 32 Ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ [νῦν] ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια κἀμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστίν. 33 Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ΤΑΥΤΑ ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα ὁ υἱὸς δοξάσῃ σέ, 2 Καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. 3 Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή, ἵνα γινώσκουσίν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. 4 Ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας ὃ δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω· 5 Καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. 6 Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. Σοὶ ἦσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκαν·

30 ܐܝܟ ܕܝܕܥ ܐܢܬ ܟܠ ܡܕܡ ܘܠܐ ܨܒܝܢ ܐܢܬ ܕܢܫܐܠ ܠܟ ܡܢ ܗܠܝ ܒܗܕܐ ܡܗܝܢ ܐܢܚܢ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܬ ❖ 31 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܝܫܘܥ ܗܫܐ ܡܗܝܢܝܬܘ ❖ 32 ܗܐ ܐܬܐ ܫܥܬܐ ܘܗܫܐ ܡܛܬ ܕܬܬܦܪܫܘܢ ܓܒܪܐ ܠܒܝܬܗ ܘܬܫܒܘܩܘܢܝ ܠܒܕܝ ܘܠܐ ܐܢܐ ܒܠܚܘܕܝ ܕܐܒܐ ܥܡܝ ܐܝܬ ❖ 33 ܗܠܝܢ ܡܠܠܬ ܥܡܟܘܢ ܕܒܝ ܫܠܡܐ ܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ❖ ܒܥܠܡܐ ܫܘܫܒܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ❖ ܐܠܐ ܬܪܥܘ ܐܢܐ ܢܨܚܬ ❖ ܠܥܠܡܐ

ܦܪܩ ❖ ܙ ❖ ܟܬܒ

1 ܗܠܝܢ ܡܠܠ ܝܫܘܥ ❖ ܘܟܕ ܢܨܒ ❖ ܥܝܢܘܗܝ ❖ ܠܫܡܝܐ ❖ ܐܡܪ ❖ ܐܒܐ ❖ ܐܬܬ ❖ ܫܥܬܐ ❖ ܫܒܚ ❖ ܠܒܪܟ ❖ ܕܒܪܟ ❖ ❖ 2 ❖ ❖ ❖

7 Νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ εἰσίν. 8 Ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 9 Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν, 10 Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. 11 Καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. 12 Ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν [ἐν τῷ κόσμῳ] ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, καὶ ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. 13 Νῦν δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς. 14 Ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 15 Οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. 16 Ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. 17 Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ [σου]· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν.

7 ܗܫܐ ܝܕܥܘ ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܡܢ ܠܘܬܟ ܐܢܘܢ ܗܢ ܀ 8 ܡܛܠ ܕܡܠܐ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܘܗܢܘܢ ܩܒܠܘ ܘܝܕܥܘ ܫܪܝܪܐ ܕܡܢ ܠܘܬܟ ܢܦܩܬ ܘܗܝܡܢܘ ܕܐܢܬ ܫܕܪܬܢܝ ܀ 9 ܐܢܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܩܐܡ ܒܥܐ ܘܠܐ ܥܠ ܥܠܡܐ ܩܐܡ ܒܥܐ ܐܠܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܡܛܠ ܕܠܟ ܗܢ ܀ 10 ܘܟܠ ܕܝܠܝ ܕܝܠܟ ܗܘ ܘܕܝܠܟ ܕܝܠܝ ܗܘ ܘܐܬܬܫܒܚ ܒܗܘܢ ܀ 11 ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܗܫܐ ܒܥܠܡܐ ܗܢ ܘܗܠܝܢ ܒܥܠܡܐ ܐܝܬܝܢ ܘܐܢܐ ܠܘܬ ܐܢܬ ܐܬܐ ܐܒܐ ܩܕܝܫܐ ܛܪ ܥܠ ܗܠܝܢ ܒܫܡܟ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܕܢܗܘܘܢ ܚܕ ܐܝܟ ܐܦ ܚܢܢ ܀ 12 ܒܗܘ ܕܗܘܝܬ ܥܡ ܗܠܝܢ ܐܢܐ ܢܛܪ ܗܘܝܬ ܠܗܠܝܢ ܒܫܡܟ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܘܢܛܪܬ ܘܠܐ ܐܒܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܠܐ ܒܪ ܐܒܕܢܐ ܕܬܫܡܫ ܕܬܬܡ ܟܬܒܐ ܀ 13 ܗܫܐ ܠܘܬ ܐܢܬ ܐܬܐ ܘܗܠܝܢ ܡܠܠ ܐܢܐ ܒܥܠܡܐ ܕܢܗܘܐ ܚܕܘܬܝ ܫܠܡܬܐ ܒܗܘܢ ܀ 14 ܐܢܐ ܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܡܠܬܟ ܘܣܢܝܗܘܢ ܥܠܡܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܗܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܐܝܟ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܢܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܀ 15 ܠܐ ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܬܣܒ ܠܗܘܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܐܠܐ ܕܬܛܪܘܗܝ ܡܢ ܒܝܫܐ ܀ 16 ܡܢ ܥܠܡܐ ܠܐ ܗܢ ܐܝܟ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܢܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܀ 17 ܩܕܫ ܐܢܘܢ ܒܫܪܪܐ ܡܠܬܟ ܗܝ ܫܪܪܐ ܀

7 Nunc cognoverunt quia omnia quæ dedisti mihi abs te sunt, 8 Quia verba quæ dedisti mihi dedi eis, et ipsi acceperunt, et cognoverunt vere quia a te exivi, et credide-runt quia tu me misisti. 9 Ego pro eis rogo: non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quia tui sunt, 10 Et mea omnia tua sunt, et tua mea sunt, et clarificatus sum in eis. 11 Et jam non sum in mundo, et hi in mundo sunt, et ego ad te venio. Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum sicut et nos. 12 Cum essem cum eis ego servabam eos in nomine tuo: quos dedisti mihi custodivi, et nemo ex his peribit nisi filius perditionis, ut scrip-tura impleatur. 13 Nunc autem ad te venio, et hæc loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semet ipsis. 14 Ego dedi eis sermonem tuum, et mundus odio eos habuit, quia non sunt de mundo, sicut et ego non sum de mundo. 15 Non rogo ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos ex malo. 16 De mundo non sunt, sicut et ego non sum de mundo. 17 Sanctifica eos in veritate; sermo tuus veritas est.

Digitized by Google

18 Καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον· 19 Καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. 20 Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, 21 Ἵνα πάντες ἓν ὦσιν, καθὼς σὺ πατὴρ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. 22 Κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν [ἐσμεν]· 23 Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. 24 Πατήρ, ὃ δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. 25 Πατὴρ δίκαιε, καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· 26 Καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΤΑΥΤΑ εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ κέδρου, ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

18 ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܫܕܪܬ ܠܝ ܠܥܠܡܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܫܕܪܬ ܠܗܢܘܢ ܠܥܠܡܐ. 19 ܘܥܠ ܗܢܘܢ ܐܩܕܫ ܐܢܐ ܢܦܫܝ ܕܢܗܘܘܢ ܗܢܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ ܩܝܕܫܐ ܒܫܪܪܐ. 20 ܘܠܐ ܥܠ ܗܠܝܢ ܒܠܚܘܕ ܐܢܐ ܒܥܐ ܐܠܐ ܐܦ ܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܒܝ ܒܡܠܬܗܝܢ ܕܐܝܠܝܢ ܕܢܗܝܡܢܘܢ ܒܝ. 21 ܕܟܠܗܘܢ ܢܗܘܘ ܚܕ ܐܝܟ ܕܐܢܬ ܐܒܐ ܒܝ ܘܐܢܐ ܒܟ ܕܗܢܘ ܐܦ ܗܢܘܢ ܒܢ ܢܗܘܘ ܕܥܠܡܐ ܢܗܝܡܢ ܕܐܢܬ ܫܕܪܬܢܝ. 22 ܘܐܢܐ ܝܩܪܐ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܝܗܒܬ ܠܗܢܘܢ ܕܢܗܘܘܢ ܚܕ ܐܝܟ ܕܐܢܚܢܢ ܚܕ ܐܢܚܢ. 23 ܐܢܐ ܒܗܢܘܢ ܘܐܢܬ ܒܝ ܕܢܗܘܘܢ ܫܠܡܝܢ ܒܚܕ ܘܢܕܥ ܥܠܡܐ ܕܐܢܬ ܫܕܪܬܢܝ ܘܪܚܡܬ ܠܗܢܘܢ ܐܦ ܐܝܟ ܕܪܚܡܬ ܠܝ. 24 ܐܒܐ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܨܒܐ ܕܐܝܟܐ ܕܐܢܐ ܐܝܬ ܐܦ ܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ ܥܡܝ ܕܢܚܙܘܢ ܝܩܪܝ ܕܝܗܒܬ ܠܝ ܡܛܠ ܕܪܚܡܬܢܝ ܩܕܡ ܐܬܬܣܝܡ ܥܠܡܐ. 25 ܐܒܐ ܙܕܝܩܐ ܥܠܡܐ ܠܐ ܝܕܥ ܠܟ ܐܢܐ ܐܝܕܥ ܠܟ ܘܗܠܝܢ ܝܕܥܘ ܕܐܢܬ ܫܕܪܬܢܝ. 26 ܘܐܘܕܥܬ ܠܗܘܢ ܫܡܟ ܘܐܘܕܥ ܕܢܗܘܐ ܪܚܡܟ ܕܪܚܡܬ ܠܝ ܒܗܘܢ ܘܐܢܐ ܒܗܘܢ.

✤ ܝ ✤ ܣܣ ✤ ܥܠܡ

1 ܐܡܪ ܝܫܘܥ ܗܟܝܠ ܘܢܦܩ ܥܡ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܥܒܪ ܠܢܚܠܐ ܕܩܕܪܘܢ ܕܐܝܬ ܒܗ ܓܢܬܐ ܕܥܠܗ ܗܘ ܘܬܠܡܝܕܘܗܝ.

18 Sicut me misisti in mundum, et ego misi eos in mundum: 19 Et pro eis ego sanctifico me ipsum, ut sint et ipsi sanctificati in veritate. 20 Non pro his autem rogo tantum, sed et pro eis qui credituri sunt per verbum eorum in me, 21 Ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me et ego in te, ut et ipsi in nobis unum sint, ut mundus credat quia tu me misisti. 22 Et ego claritatem quam dedisti mihi dedi illis, ut sint unum sicut nos unum sumus, 23 Ego in eis et tu in me, ut sint consummati in unum, et cognoscat mundus quia tu me misisti, et dilexisti eos sicut et me dilexisti. 24 Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum et illi sint mecum, ut videant claritatem meam quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. 25 Pater juste, et mundus te non cognovit, ego autem te cognovi, et hi cognoverunt quia tu me misisti: 26 Et notum feci eis nomen tuum et notum faciam, ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit et ego in ipsis.

CAPUT XVIII.

1 Hæc cum dixisset Jesus, egressus est cum discipulis suis trans torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem introivit ipse et discipuli ejus.

Digitized by Google

2 Ἤιδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. 3 Ὁ οὖν Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐκ τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. 4 Ἰησοῦς οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ λέγει αὐτοῖς· Τίνα ζητεῖτε; 5 Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Λέγει αὐτοῖς Ἰησοῦς· Ἐγώ εἰμι. Εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. 6 Ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· Ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσαν χαμαί. 7 Πάλιν οὖν αὐτοὺς ἐπηρώτησεν· Τίνα ζητεῖτε; Οἱ δὲ εἶπον· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον· 8 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τούτους ὑπάγειν· 9 Ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. 10 Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. 11 Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην. Τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;

2 ... 3 ... 4 ... 5 ... 6 ... 7 ... 8 ... 9 ... 10 ... 11 ...

2 Sciebat autem et Judas, qui tradebat eum, locum, quia frequenter Jesus convenerat illuc cum discipulis suis. 3 Judas ergo cum accepisset cohortem et a pontificibus et Pharisæis ministros, venit illuc cum lanternis et facibus et armis. 4 Jesus itaque sciens omnia quæ ventura erant super eum, processit et dicit eis: Quem quæritis? 5 Responderunt ei: Jesum Nazarenum. Dicit eis Jesus: Ego sum. Stabat autem et Judas qui tradebat eum cum ipsis. 6 Ut ergo dixit eis: Ego sum, abierunt retrorsum et ceciderunt in terram. 7 Iterum ergo eos interrogavit: Quem quæritis? Illi autem dixerunt: Jesum Nazarenum. 8 Respondit Jesus: Dixi vobis quia ego sum: si ergo me quæritis, sinite hos abire. 9 Ut impleretur sermo quem dixit quia quos dedisti mihi, non perdidi ex ipsis quemquam. 10 Simon ergo Petrus habens gladium eduxit eum, et percussit pontificis servum et abscidit ejus auriculam dextram: erat autem nomen servo Malchus. 11 Dixit ergo Jesus Petro: Mitte gladium in vaginam: calicem quem dedit mihi Pater, non bibam illam?

Digitized by Google

12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν, 13 Καὶ ἤγαγον [αὐτὸν] πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου· 14 Ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀποθανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. 15 Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ [ὁ] ἄλλος μαθητής. Ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως, 16 Ὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὁ γνωστὸς τοῦ ἀρχιερέως καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ, καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον. 17 Λέγει οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Λέγει ἐκεῖνος· Οὐκ εἰμί. 18 Εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο. Ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ' αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. 19 Ὁ οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. 20 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· Ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

12 ܘܦܪܝܫܐ ܘܚܝܠܐ ܘܫܡܫܢܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܐܚܕܘ ܠܝܫܘܥ ܘܐܣܪܘܗܝ ܘܐܘܬܝܘ ܠܘܬ ܚܢܢ ܩܕܡܝܐ ܐܪܝ ܗܘ ܚܡܐ ܕܚܡܬܗ ܕܩܝܦܐ ܗܘ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܕܗܘ ܫܢܬܐ ܗܝ ܗܘ ܕܝܢ ܩܝܦܐ ܗܘ ܕܐܡܪ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܛܒ ܗܘ ܕܢܬܩܛܠ ܓܒܪܐ ܚܕ ܥܠ ܥܡܐ ܘܪܕܦ ܫܡܥܘܢ ܦܛܪܘܣ ܘܬܠܡܝܕ ܐܚܪܢܐ ܗܘ ܬܠܡܝܕܐ ܗܘ ܕܝܢ ܝܕܝܥ ܗܘ ܠܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܥܠ ܥܡܗ ܠܓܘ ܕܪܬ ܠܓܘ ܕܪ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܦܛܪܘܣ ܩܐܡ ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܘܦܩ ܗܘ ܬܠܡܝܕܐ ܐܚܪܢܐ ܗܘ ܕܝܕܝܥ ܗܘ ܠܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܥܠ ܥܡܗ ܘܐܡܪ ܠܬܪܥܝܬܐ ܘܥܠ ܦܛܪܘܣ ܘܥܠ ܥܡܗ ܠܓܘ ܕܪ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܘܦܛܪܘܣ ܩܐܡ ܠܒܪ ܡܢ ܬܪܥܐ ܘܦܩ ܗܘ ܬܠܡܝܕܐ ܐܚܪܢܐ ܗܘ ܕܝܕܝܥ ܗܘ ܠܟܗܢܐ ܪܒܐ

21 Τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 22 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα τῷ Ἰησοῦ εἰπών· Οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ; 24 Ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· Εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; 24 Ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. 25 Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος· εἶπον οὖν αὐτῷ· Μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; Ἠρνήσατο ἐκεῖνος καί εἶπεν· Οὐκ εἰμί. 26 Λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος τὸ ὠτίον· Οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ' αὐτοῦ; 27 Πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέτρος, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. 28 Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ φάγωσιν τὸ πάσχα. 29 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτος ἔξω πρὸς αὐτοὺς καὶ φησίν· Τίνα κατηγορίαν φέρετε [κατὰ] τοῦ ἀνθρώπου τούτου; 30 Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· Εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. 31 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε [αὐτόν]. Εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα·

21 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢ ܒܝܫ ܡܠܠܬ ܣܗܕ ܥܠ ܒܝܫܐ ܐܢ ܫܦܝܪ ܡܠܠܬ ܡܢܐ ܠܡܐ ܐܢܬ ܡܟܐ ܠܝ. 22 ܐܡܪ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܓܠܝܐ ܕܩܐܡ ܥܠ ܝܫܘܥ ܗܟܢܐ ܬܚܘܝܢ ܠܪܒ ܟܗܢܐ. 23 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢ ܒܝܫ ܡܠܠܬ ܣܗܕ ܥܠ ܒܝܫܐ ܐܢ ܫܦܝܪ ܡܠܠܬ ܡܢܐ ܠܡܐ ܐܢܬ ܡܟܐ ܠܝ. 24 ܫܕܪ ܠܗ ܚܢܢ ܠܩܝܦܐ ❖ 25 ܗܘ ܫܡܥܘܢ ܦܛܪܘܣ ܩܐܡ ܘܡܬܚܡܡ ܐܡܪ ܠܗ ܚܢܢ ܐܦ ܐܢܬ ܡܢ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܐܢܬ. ܟܕ ܟܦܪ ܗܘ ܐܡܪ ܠܐ ܐܢܐ. 26 ܐܡܪ ܚܕ ܡܢ ܥܒܕܐ ܕܪܒ ܟܗܢܐ ܕܩܪܝܒ ܠܗ ܕܩܛܥ ܦܛܪܘܣ ܐܕܢܐ ܠܐ ܐܦ ܐܢܐ ܚܙܝܬ ܠܗ ܒܓܢܬܐ ܥܡ ܗܘ. 27 ܟܕ ܟܦܪ ܗܘ ܬܒ ܦܛܪܘܣ ܘܒܗܠܝܢ ܩܪܐ ܬܪܢܓܘܠܐ. 28 ❖ ܐܝܬܝܘ ܠܝܫܘܥ ܡܢ ܒܝܬ ܩܝܦܐ ܠܦܪܛܘܪܐ ܘܗܘ ܨܦܪܐ ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܥܠܘ ܠܦܪܛܘܪܐ ܕܠܐ ܢܬܛܡܐ ܐܠܐ ܢܐܟܠ ܦܨܚܐ. 29 ܢܦܩ ܠܗܘ ܦܝܠܛܘܣ ܠܒܪܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܡܢܐ ܬܒܥܘܢ ܥܠ ܗܕܐ ܓܒܪܐ. 30 ܥܢܘ ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܐܢ ܠܐ ܗܘܐ ܗܕܐ ܥܒܕ ܒܝܫܐ ܠܐ ܡܣܪܢ ܠܟ ܐܢܘܢ. 31 ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܦܝܠܛܘܣ ܣܒܘ ܐܢܬܘܢ ܐܢܘܢ ܘܠܘܬ ܢܡܘܣܟܘܢ ܕܝܢܘ ܐܢܘܢ. ܐܡܪܘ ܠܗ ܝܗܘܕܝܐ ܠܢ ܠܐ ܫܪܝ ܠܩܛܠ ܠܐ ܚܕ.

21 Quid me interrogas? interroga eos qui audierunt quid locutus sum ipsis; ecce hi sciunt quæ dixerim ego. 22 Hæc autem cum dixisset, unus adsistens ministrorum dedit alapam Jesu, dicens: Sic respondis pontifici? 23 Respondit ei Jesus: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo: si autem bene, quid me cædis? 24 Et misit eum Annas ligatum ad Caiaphan pontificem. 25 Erat autem Simon Petrus stans et calefaciens se. Dixerunt ergo ei: Numquid et tu ex discipulis ejus es? Negavit ille et dixit: Non sum. 26 Dicit unus ex servis pontificis, cognatus ejus cujus abscidit Petrus auriculam: Nonne ego te vidi in horto cum illo? 27 Iterum ergo negavit Petrus, et statim gallus cantavit. 28 Adducunt ergo Jesum a Caiapha in prætorium: erat autem mane: et ipsi non introierunt in prætorium, ut non contaminarentur sed manducarent pascha. 29 Exivit ergo Pilatus ad eos foras et dixit: Quam accusationem adfertis adversus hominem hunc? 30 Responderunt et dixerunt ei: Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissemus eum. 31 Dixit ergo eis Pilatus: Accipite eum vos et secundum legem vestram judicate eum. Dixerunt ergo Judæi: Nobis non licet interficere quemquam.

Digitized by Google

32 Ἵνα ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ πληρωθῇ, ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. 33 Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλάτος καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; 34 Ἀπεκρίθη [αὐτῷ] Ἰησοῦς· Ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοι εἶπον περὶ ἐμοῦ; 35 Ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· Μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας; 36 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις· νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. 37 Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· Οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· Σὺ λέγεις, ὅτι βασιλεύς εἰμι. Ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. 38 Λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· Τί ἐστιν ἀλήθεια; Καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἐγὼ οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 39 Ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ἀπολύσω ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; 40 Ἐκραύγασαν οὖν πάλιν [πάντες] λέγοντες· Μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. Ἦν δὲ ὁ Βαραββᾶς λῃστής.

32 ܕܬܬܡܠܝ ܡܠܬܐ ܕܝܫܘܥ ܕܐܡܪ ܒܡܐ ܡܘܬܐ ܗܘ ܥܬܝܕ ܠܡܡܘܬ ܒܗ ܀ 33 ܥܠ ܗܟܝ ܥܠ ܠܦܪܛܘܪܝܘܢ ܥܠ ܐܬ ܦܝܠܛܘܣ ܘܩܪܐ ܠܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗ ܀ ܐܢܬ ܗܘ ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܐܡܪ ܠܗ ܀ 34 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢ ܡܢ ܓܘܪܟ ܐܡܪ ܗܕܐ ܐܘ ܐܚܪܢ ܐܡܪܘ ܠܟ ܥܠܝ ܀ 35 ܐܡܪ ܠܗ ܦܝܠܛܘܣ ܗܐ ܐܢܐ ܝܗܘܕܝ ܐܢܐ ܥܡܟ ܘܪܝܫܟܗܢܐ ܡܣܪܘ ܠܟ ܠܝ ܡܢܐ ܥܒܕܬ ܀ 36 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܡܠܟܘܬܝ ܠܐ ܗܝ ܡܢ ܗܢܐ ܥܠܡܐ ܐܢ ܡܢ ܗܢܐ ܥܠܡܐ ܗܘܬ ܡܠܟܘܬܝ ܐܦ ܓܒܪܝ ܕܝ ܠܝ ܐܬܟܢܫܘ ܕܠܐ ܐܫܬܠܡ ܠܝܗܘܕܝܐ ܗܫܐ ܕܝ ܠܐ ܗܝ ܡܠܟܘܬܝ ܡܢ ܗܟܐ ܀ 37 ܐܡܪ ܠܗ ܦܝܠܛܘܣ ܗܟܝ ܡܠܟܐ ܐܢܬ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܐܢܬ ܐܡܪܬ ܕܡܠܟܐ ܐܢܐ ܠܗܕܐ ܐܬܝܠܕ ܘܠܗܕܐ ܐܬܝܬ ܠܥܠܡܐ ܕܐܣܗܕ ܩܫܬܐ ܘܟܠ ܕܗܘ ܕܫܪܪܐ ܡܫܡܥ ܠܩܠܝ ܀ 38 ܐܡܪ ܠܗ ܦܝܠܛܘܣ ܡܢܘ ܗܘ ܫܪܪܐ ܘܟܕ ܐܡܪ ܗܕܐ ܢܦܩ ܠܘܬ ܝܗܘܕܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܐ ܠܐ ܫܟܚ ܒܗ ܥܠܬܐ ܀ 39 ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܪܓܠܐ ܕܫܒܩ ܠܟܘܢ ܚܕ ܒܦܨܚܐ ܨܒܝܬܘܢ ܗܟܝ ܐܫܒܘܩ ܠܟܘܢ ܠܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܀ 40 ܩܥܘ ܟܠܗܘܢ ܬܘܒ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐ ܗܢܐ ܐܠܐ ܐܠ ܒܪܐܒܒܐ ܗܘ ܕܢܟܝܠ ܗܘ ܒܪܐܒܒܐ ❖

32 Ut sermo Jesu impleretur, quem dixit significans qua esset morte moriturus. 33 Introivit erge iterum in prætorium Pilatus, et vocavit Jesum et dixit ei: Tu es rex Judæorum? 34 Et respondit Jesus: A temet ipso hoc dicis, an alii tibi dixerunt de me? 35 Respondit Pilatus: Numquid ego Judæus sum? gens tua et pontifices tradiderunt te mihi: quid fecisti? 36 Respondit Jesus: Regnum meum non est de mundo hoc: si ex hoc mundo esset regnum muum, ministri mei decertarent ut non traderer Judæis: nunc autem meum regnum non est hinc. 37 Dixit itaque ei Pilatus: Ergo rex es tu? Respondit Jesus: Tu dicis, quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc veni in mundum ut testimonium perhibeam veritati: omnis qui est ex veritate audit meam vocem. 38 Dicit ei Pilatus: Quid est veritas? Et cum hoc dixisset, iterum exivit ad Judæos, et dicit eis: Ego nullam invenio in eo causam. 39 Est autem consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in pascha: vultis ergo dimittam vobis regem Judæorum? 40 Clamaverunt rursum omnes dicentes: Non hunc sed Barabban. Erat autem Barabbas latro.

Digitized by Google

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ, ιθ'.

ΚΕΦ. ιθ'.

1 ΤΟΤΕ οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν. 2 Καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, 3 Καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον· Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· Καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα. 4 Ἐξῆλθεν πάλιν ὁ Πειλᾶτος ἔξω καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι αἰτίαν [ἐν αὐτῷ] οὐχ εὑρίσκω. 5 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος. 6 Ὅτε οὖν ἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν [λέγοντες]· Σταύρωσον σταύρωσον. Λέγει αὐτοὶς ὁ Πειλᾶτος· Λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. 7 Ἀπεκρίθησαν [αὐτῷ] οἱ Ἰουδαῖοι· Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον [ἡμῶν] ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. 8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, 9 Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ· Πόθεν εἶ σύ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ. 10 Λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· Ἐμοὶ οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε;

SEC. JOHANNEM, XIX.

CAPUT XIX.

1 TUNC ergo adprehendit Pilatus Jesum et flagellavit, 2 Et milites plectentes coronam de spinis inposuerunt capiti ejus et veste purpurea circumdederunt eum, 3 Et veniebant ad eum et dicebant: Have rex Judæorum, et dabant ei alapas. 4 Exiit iterum Pilatus foras et dicit eis: Ecce adduco vobis eum foras, ut cognoscatis quia in eo nullam causam invenio. 5 Exiit ergo Jesus portans spineam coronam et purpureum vestimentum. Et dicit eis: Ecce homo. 6 Cum ergo vidissent eum pontifices et ministri, clamabant dicentes: Crucifige, crucifige. Dicit eis Pilatus: Accipite eum vos et crucifigite: ego enim non invenio in eo causam. 7 Responderunt ei Judæi: Nos legem habemus, et secundum legem debet mori, quia Filium Dei se fecit. 8 Cum ergo audisset Pilatus hunc sermonem, magis timuit. 9 Et ingressus est prætorium iterum et dicit ad Jesum: Unde es tu? Jesus autem responsum non dedit ei. 10 Dicit ergo ei Pilatus: Mihi non loqueris? nescis quia potestatem habeo crucifigere te, et potestatem habeo dimittere te?

Digitized by Google

11 Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παραδούς με σοὶ μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. 12 Ἐκ τούτου ὁ Πειλᾶτος ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἐκραύγαζον λέγοντες· Ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. 13 Ὁ οὖν Πειλᾶτος ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον, Ἑβδαϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. 14 Ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη. Καὶ λέγει τοῖς Ἰουδαίοις· Ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. 15 Ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι· Ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· Τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· Οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ Καίσαρα. 16 Τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ. Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν, 17 Καὶ βαστάζων ἑαυτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, 18 Ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν. 19 Ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

11 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܠܐ ܐܝܬ ܠܟ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠܝ ܐܦ ܚܕ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܢܬܝܗܒ ܠܟ ܡܢ ܠܥܠ ܥܠ ܗܕܐ ܡܛܠ ܗܢܐ ܕܡܫܠܡ ܠܝ ܐܝܬ ܠܟ ܚܛܗܐ ܪܒܐ ܡܢ ܗܢܐ ܕܡܫܠܡ ܠܝ ܐܝܬ ܠܟ ܚܛܗܐ ܪܒܐ ܡܢ ܗܢܐ ܕܡܫܠܡ ܠܝ 12 ܡܢ ܗܕܐ ܒܥܐ ܦܝܠܛܘܣ ܕܢܫܒܩ ܠܗ ܐܝܬ ܠܟ ܚܛܗܐ ܪܒܐ ܡܢ ܗܢܐ ܕܡܫܠܡ ܠܝ

20 Τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί, Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. 21 Ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· Μὴ γράφε· Ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· Βασιλεύς εἰμι τῶν Ἰουδαίων. 22 Ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· Ὃ γέγραφα, γέγραφα. 23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν τέσσερα μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα. Ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι' ὅλου. 24 Εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· Μὴ σχίσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ, τίνος ἔσται. Ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ [ἡ λέγουσα]· Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. 25 Εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαριὰμ ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνή. 26 Ἰησοῦς οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρὶ [αὐτοῦ]· Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου. 27 Εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· Ἴδε ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια. 28 Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· Διψῶ.

20 Hunc ergo titulum multi legerunt Judæorum, quia prope civitatem erat locus ubi crucifixus est Jesus, et erat scriptum hebraice græce et latine. 21 Dicebant ergo [Pilato] pontifices [Judæorum]: Noli scribere: Rex Judæorum, sed quia ipse dixit: Rex sum Judæorum. 22 Respondit Pilatus: Quod scripsi, scripsi. 23 Milites ergo cum crucifixissent eum, acceperunt vestimenta ejus et fecerunt quattuor partes, unicuique militi partem, et tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, de super contexta per totum: 24 Dixerunt ergo ad invicem: Non scindamus eam, sed sortiamur de illa cujus sit. Ut scriptura impleatur dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi, et in vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem hæc fecerunt: 25 Stabant autem juxta crucem Jesu mater ejus et soror matris ejus Maria Cleopæ et Maria Magdalene. 26 Cum vidisset ergo Jesus matrem et discipulum stantem quem diligebat, dicit matri suæ: Mulier, ecce filius tuus. 27 Deinde dicit discipulo: Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. 28 Postea sciens Jesus quia jam omnia consummata sunt, ut consummaretur scriptura dicit: Sitio.

Digitized by Google

29 Σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· Σπόγγον οὖν μεστὸν ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. 30 Ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος [ὁ Ἰησοῦς], εἶπεν· Τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. 31 Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. 32 Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ· 33 Ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον ἤδη αὐτὸν τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, 34 Ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν, καὶ ἐξῆλθεν εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. 35 Καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μαρτυρία, κἀκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ ὑμεῖς πιστεύητε. 36 Ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. 37 Καὶ πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. 38 Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πειλᾶτος. Ἦλθον οὖν καὶ ἦραν αὐτόν.

29 ܣܡܘܟܐ ܗܘܬ ܡܠܝܐ ܚܠܐ ܘܐܢܫܘ ܡܠܝܘ ܣܦܓܐ ܡܢ ܚܠܐ ܘܣܡܘ ܥܠ ܐܣܘܦ ܘܩܪܒܘ ܠܦܘܡܗ ܕܝܫܘܥ ܀ 30 ܟܕ ܢܣܒ ܝܫܘܥ ܐܣܘܦ ܐܡܪ ܫܠܡ ܐܬܬܕܝ ܘܫܕܪ ܪܘܚܗ ܀ 31 ❖ ܝܗܘܕܝܐ ܗܠܝܢ ܕܐܬܬ ܥܪܘܒܬܐ ܕܠܐ ܢܫܬܪܘ ܦܓܪܐ ܥܠ ܨܠܒܐ ܒܫܒܬܐ ܕܗܘ ܝܘܡܐ ܪܒܐ ܗܘ ܗܘ ܕܫܒܬܐ ܒܥܘ ܡܢ ܦܝܠܛܘܣ ܕܢܬܒܪ ܠܗܘܢ ܓܘܫܡܐ ܘܢܬܢܣܒ ܘܢܬܪܡܘ ܀ 32 ܐܬܘ ܗܠܝܢ ܥܠ ܓܘܫܡܐ ܘܒܪܝܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܕܨܠܒ ܥܡ ܝܫܘܥ ܀ 33 ܘܟܕ ܐܬܘ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܘܚܙܘ ܕܡܝܬ ܗܘ ܠܐ ܒܪܘ ܠܩܪܝܗ ܀ 34 ܐܠܐ ܚܕ ܡܢ ܐܢܘܢ ܓܘܫܡܐ ܒܪܡܚܐ ܠܓܢܒܗ ܘܦܬܚ ܘܢܦܩ ܡܝܐ ܘܐܝܟܐ ܀ 35 ܘܗܘ ܕܚܙܐ ܣܗܕ ܘܫܪܪܐ ܗܘ ܣܗܕܘܬܗ ܘܝܕܥ ܗܘ ܕܫܪܪܐ ܐܡܪ ܕܬܗܝܡܢܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܀ 36 ܗܕܐ ܗܘ ܕܗܝܠܝ ܟܬܒܐ ܕܬܬܡܠܝ ܠܐ ܬܬܒܪܘܢ ܡܢܗ ܥܨܡܐ ܀ 37 ܘܬܘܒ ܐܡܪ ܟܬܒܐ ܐܚܪܢܐ ܕܢܚܙܘܢ ܠܗܘ ܕܒܪܝܗ ܀ 38 ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܫܐܠ ܝܘܣܦ ܡܢ ܪܡܬܝܐ ܕܗܘ ܬܠܡܝܕ ܝܫܘܥ ܒܣܛܪ ܡܢ ܕܚܠ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܣܒ ܓܘܫܡܐ ܕܝܫܘܥ ܘܫܒܩ ܠܗ ܦܝܠܛܘܣ ܘܐܬܐ ܘܢܣܒ ܓܘܫܡܐ ܕܝܫܘܥ ܀

29 Vas ergo positum erat aceto plenum: illi autem spongiam plenam aceto hysopo circumponentes obtulerunt ori ejus. 30 Cum ergo accepisset Jesus acetum, dixit: Consummatum est, et inclinato capite tradidit spiritum. 31 Judæi ergo, quoniam parasceve erat, ut non remanerent in cruce corpora sabbato, erat enim magnus dies ille sabbati, rogaverunt Pilatum ut frangerentur eorum crura et tollerentur. 32 Venerunt ergo milites, et primi quidem fregerunt crura et alterius qui crucifixus est cum eo: 33 Ad Jesum autem cum venissent, ut viderunt eum jam mortuum, non fregerunt ejus crura, 34 Sed unus militum lancea latus ejus aperuit, et continuo exivit sanguis et aqua. 35 Et qui vidit testimonium perhibuit, et verum est ejus testimonium, et ille scit quia vera dicit, ut et vos credatis. 36 Facta sunt enim hæc ut scriptura impleatur: Os non comminuetis ex eo. 37 Et iterum alia scriptura dicit: Videbunt in quem transfixerunt. 38 Post hæc autem rogavit Pilatum Joseph ab Arimathia, eo quod esset discipulus Jesu, occultus autem propter metum Judæorum, ut tolleret corpus Jesu: et permisit Pilatus. Venit ergo et tulit corpus Jesu:

Digitized by Google

39 Ἦλθεν δὲ καὶ Νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ πρῶτον, φέρων μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας ἑκατόν. 40 Ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. 41 Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη· 42 Ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.

ΚΕΦ. κ'

1 Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωὶ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου. 2 Τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν Κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 3 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. 4 Ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

❖ ܚ ❖ ܟܐ ❖ ܟܚ ❖

39 ܐܦ ܐܬܐ ܢܩܘܕܝܡܘܣ ܗܘ ܕܐܬܐ ܠܘܬ ܝܫܘܥ ܒܠܝܠܝܐ ܒܪܫܝܬܐ ܘܐܝܬܐ ܥܡ ܡܪ ܘܐܗܠܐ ܐܝܟ ܡܐܐ ܠܝܛܪܐ ܀ 40 ܘܢܣܒܘ ܦܓܪܗ ܕܝܫܘܥ ܘܟܦܢܘ ܐܝܬܗ ܒܒܘܨܝܢܐ ܥܡ ܣܡܐ ܐܝܟ ܕܢܡܘܣ ܗܘ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܢܩܒܪ ܀ 41 ܘܐܝܬ ܒܐܬܪܐ ܕܐܬܨܠܒ ܓܢܬܐ ܘܒܓܢܬܐ ܩܒܪܐ ܚܕܬܐ ܕܠܐ ܐܬܩܒܪ ܒܗ ܥܕܡܐ ܀ 42 ܒܗ ܡܢ ܒܪܡ ܥܠ ܝܘܡ ܨܦܪܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܕܩܪܝܒ ܗܘ ܩܒܪܐ ܐܬܬܝܗܒܘ ܠܝܫܘܥ ܀

❖ ܟ ❖

1 ܒܚܕ ܒܫܒܬܐ ܡܪܝܡ ܡܓܕܠܝܬܐ ܐܬܬ ܒܪܗܡ ܟܕ ܥܕܡ ܚܫܘܟܐ ܗܘ ܘܚܙܬ ܐܒܢܐ ܕܐܬܪܡ ܡܢ ܩܒܪܐ ܀ 2 ܪܗܛܬ ܘܐܬܬ ܠܘܬ ܫܡܥܘܢ ܟܐܦܐ ܘܠܘܬ ܚܪܢܐ ܕܪܚܡܗ ܝܫܘܥ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܣܒܘ ܠܡܪܢ ܡܢ ܩܒܪܐ ܘܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܝܟ ܣܡܘܗܝ ܀ 3 ܢܦܩ ܟܐܦܐ ܘܐܬܬ ܠܩܒܪܐ ܀ 4 ܪܗܛܝܢ ܟܠܗܘ ܬܪܝܗܘܢ ܘܗܘ ܚܪܢܐ ܪܗܛ ܩܕܡ ܟܐܦܐ ܘܐܬܐ ܩܕܡ ܠܩܒܪܐ ܀

39 Venit autem et Nicodemus, qui venerat ad Jesum nocte primum, ferens mixturam murræ et aloes quasi libras centum. 40 Acceperunt ergo corpus Jesu et ligaverunt eum linteis cum aromatibus, sicut mos Judæis est sepelire. 41 Erat autem in loco ubi crucifixus est hortus, et in horto monumentum novum, in quo nondum quisquam positus erat: 42 Ibi ergo propter parasceven Judæorum, quia juxta erat monumentum, posuerunt Jesum.

CAPUT XX.

1 Una autem sabbati Maria Magdalene venit mane, cum adhuc tenebræ essent, ad monumentum, et videt lapidem sublatum a monumento. 2 Cucurrit ergo et venit ad Simonem Petrum et ad alium discipulum quem amabat Jesus, et dicit eis: Tulerunt Dominum de monumento, et nescimus ubi posuerunt eum. 3 Exiit ergo Petrus et ille alius discipulus, et venerunt ad monumentum: 4 Currebant autem duo simul: et ille alius discipulus præcucurrit citius Petro et venit primus ad monumentum,

Digitized by Google

5 Καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσῆλθεν. 6 Ἔρχεται οὖν Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, 7 Καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. 8 Τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν· 9 Οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. 10 Ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς αὐτοὺς οἱ μαθηταί. 11 Μαριὰμ δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. Ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, 12 Καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. 13 Λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· Γύναι, τί κλαίεις; Λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν Κύριόν μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. 14 Ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. 15 Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; Ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ· Κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθηκας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. 16 Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· Μαριάμ. Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί· Ῥαββουνί, ὃ λέγεται διδάσκαλε.

5 ܘܟܕ ܡܛܐ ܚܙܐ ܠܟܪܝܟ ܕܦܬ ܗܘ ܠܐ ܥܠ . 6 ܐܬܐ ܗܠܝܟ ܫܡܥܘܢ ܦܛܪܘܣ ܕܐܬܪ ܠܗ ܘܥܠ ܘܚܙܐ ܠܟܪܝܟ ܕܦܬ . 7 ܘܠܣܘܕܪܐ ܕܗܘܐ ܥܠ ܪܫܗ ܠܐ ܥܡ ܟܪܝܟ ܕܦܬ ܐܠܐ ܚܕ ܒܕܘ ܡܛܠ ܚܕ ܐܬܪ . 8 ܗܝܟ ܗܫ ܥܠ ܘܚܙܐ ܘܗܝܡܢ ܗܘ ܕܐܬܐ ܩܕܡ ܠܩܒܪܐ ܘܥܠ ܘܚܙܐ ܘܗܝܡܢ ܗܘ . 9 ܠܐ ܝܕܥ ܗܘ ܠܗ ܠܟܬܒܐ ܕܒܥܐ ܗܘ ܕܢܩܘܡ ܡܢ ܡܝܬ ܐ . 10 ܐܙܠ ܗܠܝܟ ܗܠܝܢ ܬܠܡܝܕ ܠܘܬ ܓܒܪ ܐ . 11 ܡܪܝܡ ܗܘ ܕܩܝܡ ܠܒܪ ܠܩܒܪܐ ܒܒܟܝ . ܟܕ ܗܘ ܒܟܐ ܚܦܦ ܠܘܬ ܘܚܙܐ ܠܟܪܝܟ ܕܦܬ . 12 ܘܚܙܐ ܬܪܝܢ ܡܠܐܟܐ ܒܠܒܫܐ ܕܝܬܒܝܢ ܚܕ ܠܪܫ ܘܚܕ ܠܪܓܠ ܐ ܕܗܘ ܦܓܪܗ ܕܝܫܘ ܡܛܠ ܐ . 13 ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܗܢܘܢ ܐ ܐܢܬܬ ܡܢܐ ܒܟܝ ܐ ܐܡܪ ܠܗ ܕܣܒܘ ܠܡܪܝ ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܝܟ ܐ ܣܒܘ ܠܗ . 14 ܗܠܝܢ ܗܫ ܐܡܪ ܐ ܐܬܦܢܝ ܠܐܚܘܪ ܐ ܘܚܙܐ ܠܝܫܘ ܕܩܐܡ ܐ ܘܠܐ ܝܕܥ ܗܘ ܕܝܫܘ ܗܘ ܐ . 15 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘ ܐ ܐܢܬܬ ܡܢܐ ܒܟܝ ܐ ܠܡܢ ܐ ܒܥܐ ܐ ܗܝ ܕܣܒܪܐ ܕܓܢܬܐ ܗܘ ܐ ܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܐ ܐܢ ܐܢܬ ܢܣܒ ܬܗ ܐ ܠܗ ܐ ܗܒ ܠܝ ܐ ܐܝܟ ܐ ܣܒ ܬ ܠܗ ܐ ܘܐܢܐ ܐܢܣܒ ܗ ܐ . 16 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘ ܐ ܡܪܝܡ ܐ ܗܦܟܬ ܗ ܗܝ ܐ ܐܡܪ ܠܗ ܒܪܒܝ ܐ ܕܐܡܪ ܠܗ ܠܡܠܦܢ ܐ .

5 Et cum se inclinasset, videt posita linteamina, non tamen introivit. 6 Venit ergo Simon Petrus sequens eum et introivit in monumentum, et videt linteamina posita, 7 Et sudarium quod fuerat supra caput ejus non cum linteaminibus positum, sed separatim involutum in unum locum. 8 Tunc ergo introivit et ille discipulus qui venerat primus ad monumentum, et vidit et credidit. 9 Nondum enim sciebat scripturam, quia oporteret eum a mortuis resurgere. 10 Abierunt ergo iterum ad semet ipsos discipuli. 11 Maria autem stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fleret, inclinavit se et prospexit in monumentum, 12 Et vidit duos angelos in albis sedentes, unum ad caput et unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus Jesu. 13 Dicunt ei illi: Mulier, quid ploras? Dicit eis quia tulerunt Dominum meum, et nescio ubi posuerunt eum. 14 Hæc cum dixisset, conversa est retrorsum, et videt Jesum stantem, et non sciebat quia Jesus est. 15 Dicit ei Jesus: Mulier, quid ploras? quem quæris? Illa existimans quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, et ego eum tollam. 16 Dicit ei Jesus: Maria. Conversa illa dicit ei: Rabboni, quod dicitur magister.

Digitized by Google

17 Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· Μή μου ἅπτου· Οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα· Πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· Ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. 18 Ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακα τὸν Κύριον, καὶ ταῦτα εἶπεν αὐτῇ. 19 Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· Εἰρήνη ὑμῖν. 20 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. Ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν Κύριον. 21 Εἶπεν οὖν αὐτοῖς πάλιν· Εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. 22 Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον. 23 Ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. 24 Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς. 25 Ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἑωράκαμεν τὸν Κύριον. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς. Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὸν δάκτυλον εἰς τὸν τόπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

17 إِمَّرْ كُمْ مُعْمَ . لَا تَلْمَخْصَ كَمْ .
لَا بِمْ خَمْلَا هَمْكَمْ كَمْلَ إِحْمَ .
أَكْمَ وَمْ كَمْلَ إِمْتَ هَامْكَمْ كَمْهَ
هُكْمَ إِنَا كَمْلَ إِحْمَ هَامْحَمْهَ
هُكْمَ هُكْمَحَمْهَ . 18 هُمْبَمْ إِلَا
هَكْمَمْ هُكْمَحَمْهَ : مَمْحَمْلَ كَمْكَمْتَبَا
وَمْلَ كَمْكَمْ هَامْكَمْ إِمَّرْ كُمْ ❖
19 كَمْ هَمْ وَمْ إِمْحَا وَمْحَا
مَمْ مَمْ وَمْ : هَلَمْتَا إِمْتَبَمْ هَمْ
وَمْلَ حَمْحَا : 20 هَمْبَمْ إِمَّرْ كَمْهَ
وَمْحَا وَمْتَبَمْ هَمْ : وَمْلَ كَمْكَمْتَبَا
هَكْمَا وَمْبَكْمَا وَمْتَمْهَا : إِلَا مُعْمَ
مَمْحَمْ هَامْكَمْ كَمْهَ . هَكْمَا
كَمْحَمْهَ . 20 هَمْبَمْ إِمَّرْ : مَمْحَمْ إِمْهَ
إِمْهَمْ مَمْحَمْ هَمْبَمْ كَمْكَمْتَبَا
وَمْلَ كَمْكَمْ . 21 إِمَّرْ كَمْهَ وَمْ كَمْحَ
مُعْمَ . هَكْمَا كَمْحَمْهَ . إِمْحَا
وَمْمَمْ إِحْمَ إِهَ إِنَا هَمْمَمْ إِنَا كَمْهَ .
22 هَمْ إِمَّرْ هَامْكَ : مَمْحَمْ كَمْهَ
هَامْكَمْ كَمْهَ . هَمْكَمْ وَمْمَا وَمْمَمْ .
23 إِلَ كَمْحَمْهَ مَمْحَمْ لَإِمْحَمْ
مُعْمَحَمْهَ كَمْ . هَلَ كَمْمَمْهَ
مَمْ كَمْحَمْ إِمْتَبَمْ . 24 كَمْحَمْهَ وَمْ مَمْ
وَمْلَ كَمْحَمْ . هَامْ وَمْكَمْهَ
هَامْكَمْ كَمْهَ . لَا وَمْمَ كَمْمَ
كَمْحَمْهَ . 25 هَمْ إِلَا مُعْمَ . هَمْ
كَمْكَمْتَبَا . بَمْ كَمْهَ . وَمْ
وَمْلَ إِنَا مُعْمَ . إِلَ لَا مُعْمَ إِنَا
كَمْبَمْ وَمْحَمْهَ : وَمْكَمْلَ وَمْحَمْهَ
إِنَا حَمْمَ وَمْحَمْ : هَمْكَمْهَ
إِنَا إِمْبَ حَمْمَ : لَا هَمْمَكَمْ إِنَا ❖

17 Dicit ei Jesus: Noli me tangere: nondum enim ascendi ad Patrem meum; vade autem ad fratres meos et dic eis: Ascendo ad Patrem meum et Patrem vestrum et Deum meum et Deum vestrum. 18 Venit Maria Magdalene annuntians discipulis quia vidi Dominum, et hæc dixit mihi. 19 Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum, et fores essent clausæ ubi erant discipuli propter metum Judæorum, venit Jesus et stetit in medio, et dicit eis: Pax vobis. 20 Et hoc cum dixisset, ostendit eis manus et latus. Gavisi sunt ergo discipuli viso Domino. 21 Dixit ergo eis iterum: Pax vobis: sicut misit me Pater, et ego mitto vos. 22 Hoc cum dixisset, insuflavit, et dicit eis: Accipite Spiritum sanctum: 23 Quorum remiseritis peccata, remittentur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt. 24 Thomas autem unus ex duodecim, qui dicitur Didymus, non erat cum eis quando venit Jesus. 25 Dixerunt ergo ei alii discipuli: Vidimus Dominum. Ille autem dixit eis: Nisi videro in manibus ejus fixuram clavorum et mittam digitum meum in locum clavorum et mittam manum meam in latus ejus, non credam.

Digitized by Google

26 Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν. 27 Εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. 28 Ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. 29 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας· μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες. 30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· 31 Ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

ΚΕΦ. κα'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος· ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. 2 Ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. 3 Λέγει αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· Ὑπάγω ἁλιεύειν. Λέγουσιν αὐτῷ· Ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. Ἐξῆλθον καὶ ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν.

26 ܘܒܬܪ ܝܘܡ̈ܝܢ ܬܡܢ̈ܐ ܗܘ̈ܘ ܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܓܘ̈ܐ ܘܬܐܘܡܐ ܥܡ̈ܗܘܢ ܐܬܐ ܝܫܘܥ ܒܬܪ̈ܥܐ ܕܬܝܪ̈ܐ ܣܓܝܪ̈ܐ ܘܩܐܡ ܒܡܨܥܐ ܘܐܡܪ ܫܠܡ̈ܐ ܠܟܘܢ ܀ 27 ܗܝܕܝܢ ܐܡܪ ܠܬܐܘܡܐ ܗܒ ܐܨܒܥܟ ܗܠܝܢ ܘܚܙܐ ܐܝܕ̈ܝ ܘܗܒ ܐܝܕܟ ܘܣܡ ܒܓܢܒܝ ܘܠܐ ܬܗܘܐ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܐܠܐ ܡܗܝܡܢ ܀ 28 ܐܬܪܥܝ ܒܬܐܘܡܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܘܐܠܗܝ ܀ 29 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܕܚܙܝܬܢܝ ܗܡܝܬ ܗܝܡܢܬ ܒܪ̈ܟܝܐ ܕܠܐ ܚܙܘ ܘܗܝܡܢܘ ܀ 30 ܣܓܝ̈ܐ ܘܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܥܒܕ ܝܫܘܥ ܩܕܡ ܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܕܠܐ ܟܬܝܒ̈ܝܢ ܒܗܕܐ ܣܦܪܐ ܀ 31 ܗܠܝܢ ܗܢ ܟܬܝܒ̈ܝܢ ܕܬܗܝܡܢܘ ܕܝܫܘܥ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܘܕܗܝܡܢ̈ܝܢ ܬܚܘܘܢ ܚܝܐ ܒܫܡܗ ܀

ܦܨܩܐ ❖ ܟܐ

1 ܗܠܝܢ ܗܘ ܒܬܪ ܗܕܐ ܐܬܓܠܝ ܝܫܘܥ ܥܠ ܝܡ̈ܐ ܕܛܒܪ̈ܝܐ ܘܐܬܓܠܝ ܗܟܢܐ ܀ 2 ܗܘ̈ܘ ܒܚܕ ܫܡ̈ܥܘܢ ܟܐܦܐ ܘܬܐܘܡܐ ܕܐܬܩܪܝ ܬܐܘܡܐ ܘܢܬܢܐܝܠ ܕܡܢ ܩܢܐ ܕܓܠܝܠ̈ܐ ܘܒ̈ܢܝ ܙܒܕܝ ܘܐܚܪ̈ܢ̈ܐ ܡܢ ܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ ܬܪ̈ܝܢ ܀ 3 ܐܡܪ ܠܗ̈ܘܢ ܫܡ̈ܥܘܢ ܟܐܦܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܡܨܝܕ ܐܡܪ̈ܝܢ ܠܗ ܐܬܐ ܐܦ ܚܢܢ ܥܡܟ ܐܙܠ̈ܝܢ ܘܣܠ̈ܩܝܢ ܒܐܟܣܕܪܐ ܘܒܗܝ ܠܝܠܝܐ ܠܐ ܨܒ̈ܝܢ ܡܕܡ ܀

26 Et post dies octo iterum erant discipuli ejus intus, et Thomas cum eis. Venit Jesus januis clausis, et stetit in medio et dixit: Pax vobis. 27 Deinde dicit Thomæ: Infer digitum tuum huc et vide manus meas, et adfer manum tuam et mitte in latus meum, et noli esse incredulus sed fidelis. 28 Respondit Thomas et dixit ei: Dominus meus et Deus meus. 29 Dicit ei Jesus: Quia vidisti me, credidisti: beati qui non viderunt et crediderunt. 30 Multa quidem et alia signa fecit Jesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc: 31 Hæc autem scripta sunt ut credatis quia Jesus est Christus Filius Dei, et ut credentes vitam habeatis in nomine ejus.

CAPUT XXI.

1 POSTEA manifestavit se iterum Jesus ad mare Tiberiadis. Manifestavit autem sic. 2 Erant simul Simon Petrus et Thomas qui dicitur Didymus et Nathanahel qui erat a Cana Galilææ et filii Zebedæi et alii ex discipulis ejus duo. 3 Dicit eis Simon Petrus: Vado piscari. Dicunt ei: Venimus et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in navem, et illa nocte nihil prendiderunt.

Digitized by Google

4 Πρωΐας δὲ ἤδη γινομένης ἔστη Ἰησοῦς ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ἤδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν. 5 Λέγει οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς· Παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· Οὔ. 6 Λέγει αὐτοῖς· Βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρήσετε. Ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων· 7 Λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· Ὁ Κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· 8 Οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. 9 Ὡς οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. 10 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. 11 Ἀνέβη Σίμων Πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. 12 Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Δεῦτε ἀριστήσατε. Οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· Σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι ὁ Κύριός ἐστιν.

4 ﺣﻢ ﺑﻪ ﻫﻮ ﺻﺒﺎ ﻗﺎﻡ ﻳﺴﻮﻉ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﺸﻄ : ﻟﻜﻦ ﺍﻟﺘﻼﻣﻴﺬ ﻟﻢ ﻳﻌﺮﻓﻮﻩ ﺍﻧﻪ ﻳﺴﻮﻉ . 5 ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﻳﺴﻮﻉ ﻳﺎ ﺍﻭﻻﺩ ﻫﻞ ﻋﻨﺪﻛﻢ ﺍﺩﺍﻡ . ﻓﺎﺟﺎﺑﻮﻩ ﻻ : 6 ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﺍﻟﻘﻮﺍ ﺷﺒﻜﺘﻜﻢ ﻋﻠﻰ ﺟﺎﻧﺐ ﺍﻟﺴﻔﻴﻨﺔ ﺍﻟﻴﻤﻴﻦ ﻓﺘﺠﺪﻭﻥ . ﻓﺎﻟﻘﻮﻫﺎ ﻭﻟﻢ ﻳﻘﺪﺭﻭﺍ ﻳﺠﺮﻭﻫﺎ ﻣﻦ ﻛﺜﺮﺓ ﺍﻟﺴﻤﻚ : 7 ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﺘﻠﻤﻴﺬ ﺍﻟﺬﻱ ﻛﺎﻥ ﻳﺴﻮﻉ ﻳﺤﺒﻪ ﻟﺒﻄﺮﺱ ﻫﻮ ﺍﻟﺮﺏ . ﻓﺴﻤﻊ ﺳﻤﻌﺎﻥ ﺑﻄﺮﺱ ﺍﻥ ﺍﻟﺮﺏ ﻫﻮ ﺍﺗﺰﺭ ﺑﺜﻮﺑﻪ ﻷﻧﻪ ﻛﺎﻥ ﻋﺮﻳﺎﻧﺎ ﻭﺍﻟﻘﻰ ﻧﻔﺴﻪ ﻓﻲ ﺍﻟﺒﺤﺮ : 8 ﻭﺍﻣﺎ ﺍﻟﺘﻼﻣﻴﺬ ﻓﺠﺎﺀﻭﺍ ﺑﺎﻟﺴﻔﻴﻨﺔ ﻷﻧﻬﻢ ﻟﻢ ﻳﻜﻮﻧﻮﺍ ﺑﻌﻴﺪﻳﻦ ﻋﻦ ﺍﻟﺒﺮ ﺍﻻ ﻛﻤﺎﺋﺘﻲ ﺫﺭﺍﻉ ﺟﺎﺭﻳﻦ ﺷﺒﻜﺔ ﺍﻟﺴﻤﻚ : 9 ﻓﻠﻤﺎ ﻧﺰﻟﻮﺍ ﺍﻟﻰ ﺍﻟﺒﺮ ﻧﻈﺮﻭﺍ ﺟﻤﺮﺍ ﻣﻮﺿﻮﻋﺎ ﻭﺳﻤﻜﺎ ﻣﻮﺿﻮﻋﺎ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺧﺒﺰﺍ : 10 ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﻳﺴﻮﻉ ﺍﺗﻮﺍ ﻣﻦ ﺍﻟﺴﻤﻚ ﺍﻟﺬﻱ ﺍﺻﻄﺪﺗﻢ ﺍﻟﺂﻥ . 11 ﻓﺼﻌﺪ ﺳﻤﻌﺎﻥ ﺑﻄﺮﺱ ﻭﺟﺮ ﺷﺒﻜﺔ ﺍﻟﺴﻤﻚ ﺍﻟﻰ ﺍﻟﺒﺮ ﻣﻤﺘﻠﺌﺔ ﺳﻤﻜﺎ ﻛﺒﺎﺭﺍ ﻣﺌﺔ ﻭﺧﻤﺴﺔ ﻭﺛﻼﺛﻴﻦ ﻭﻣﻊ ﻛﺜﺮﺗﻪ ﻟﻢ ﺗﺘﺨﺮﻕ ﺍﻟﺸﺒﻜﺔ : 12 ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﻳﺴﻮﻉ ﺗﻌﺎﻟﻮﺍ ﺗﻐﺪﻭﺍ . ﻭﻟﻢ ﻳﺠﺴﺮ ﺍﺣﺪ ﻣﻦ ﺍﻟﺘﻼﻣﻴﺬ ﺍﻥ ﻳﺴﺄﻟﻪ ﻣﻦ ﺍﻧﺖ ﻋﺎﻟﻤﻴﻦ ﺍﻧﻪ ﺍﻟﺮﺏ .

4 Mane autem jam facto stetit Jesus in litore: non tamen cognoverunt discipuli quia Jesus est. 5 Dicit ergo eis Jesus: Pueri, numquid pulmentarium habetis? Responderunt ei: Non. 6 Dicit eis: Mittite in dexteram navigii rete, et invenietis. Miserunt ergo, et jam non valebant illud trahere a multitudine piscium. 7 Dicit ergo discipulus ille quem diligebat Jesus Petro: Dominus est. Simon Petrus cum audisset quia Dominus est, tunicam succinxit se, erat enim nudus, et misit se in mare: 8 Alii autem discipuli navigio venerunt, non enim longe erant a terra sed quasi cubitis ducentis, trahentes rete piscium. 9 Ut ergo descenderunt in terram, viderunt prunas positas et piscem superpositum et panem. 10 Dicit eis Jesus: Adferte de piscibus quos prendistis nunc. 11 Ascendit Simon Petrus et traxit rete in terram plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus: et cum tanti essent, non est scissum rete. 12 Dicit eis Jesus: Venite prandete. Et nemo audebat discumbentium interrogare eum: Tu quis es? scientes quia Dominus esset.

Digitized by Google

13 Ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. 14 Τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. 15 Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με πλέον τούτων; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ ἀρνία μου. 16 Λέγει αὐτῷ πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάννου, ἀγαπᾷς με; Λέγει αὐτῷ· Ναὶ Κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. 17 Λέγει αὐτῷ τὸ τρίτον· Σίμων Ἰωάννου, φιλεῖς με; Ἐλυπήθη ὁ Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· Φιλεῖς με; καὶ λέγει αὐτῷ· Κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ σε. Λέγει αὐτῷ· Βόσκε τὰ προβάτιά μου. 18 Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώτερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις. 19 Τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν. Καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι.

13 Et venit Jesus et accepit panem et dat eis, et piscem similiter. 14 Hoc jam tertio manifestatus est Jesus discipulis cum resurrexisset a mortuis. 15 Cum ergo prandissent, dicit Simoni Petro Jesus: Simon Johannis, diligis me plus his? Dicit ei: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. 16 Dicit ei iterum: Simon Johannis, diligis me? Ait illi: Etiam Domine, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. 17 Dicit ei tertio: Simon Johannis, amas me? Contristatus est Petrus quia dixit ei tertio: Amas me? dicit ei: Domine, tu omnia scis, tu scis quia amo te. Dicit ei: Pasce oves meas. 18 Amen amen dico tibi, cum esses junior, cingebas te et ambulabas ubi volebas: cum autem senueris, extendes manus tuas, et alius te cinget et ducet quo non vis. 19 Hoc autem dixit significans qua morte clarificaturus esset Deum. Et hoc cum dixisset, dicit ei: Sequere me.

Digitized by Google

20 Ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν· Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; 21 Τοῦτον οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Κύριε οὗτος δὲ τί; 22 Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σύ μοι ἀκολούθει. 23 Ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ'· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, [τί πρὸς σέ;] 24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν. [25 Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία.]

20 ܗܘ ܕܐܬܦܢܝ ܦܛܪܘܣ ܚܙܐ ܠܗܘ ܬܠܡܝܕܐ ܕܪܚܡܗ ܝܫܘܥ ܕܡܬܒܥ ܗܘ ܕܐܦ ܒܣܥܘܕܬܐ ܐܣܬܡܟ ܥܠ ܚܕܐ ܕܒܝܬ ܟܪܣܝܗ ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝ ܡܢ ܗܘ ܕܡܫܠܡ ܠܟ ܀ 21 ܗܕܐ ܟܕ ܚܙܐ ܦܛܪܘܣ ܗܢܐ ܐܡܪ ܠܝܫܘܥ ܡܪܝ ܗܢܐ ܡܢܐ ܗܘ ܀ 22 ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܗܟܢܐ ܨܒܝܬ ܕܗܘ ܥܕ ܕܐܬܐ ܡܢܐ ܠܟ ܐܢܬ ܒܬܪܝ ܐܙܠ ܀ 23 ܢܦܩ ܗܠܝܢ ܡܠܬܐ ܠܐܚܐ ܕܬܠܡܝܕܐ ܗܘ ܠܐ ܡܝܬ ܘܠܐ ܐܡܪ ܠܗ ܝܫܘܥ ܕܠܐ ܡܝܬ ܐܠܐ ܗܟܢܐ ܨܒܝܬ ܕܗܘ ܥܕ ܕܐܬܐ ܡܢܐ ܠܟ ܀ 24 ܗܢܐ ܗܘ ܬܠܡܝܕܐ ܕܡܣܗܕ ܥܠ ܗܠܝܢ ܘܟܬܒ ܗܠܝܢ ✤ ܘܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܫܪܪܐ ܗܘ ܣܗܕܘܬܗ ✤ 25 ܐܝܬ ܐܦ ܐܚܪܢܐ ܣܓܝܐܐ ܕܥܒܕ ܝܫܘܥ ܕܐܢ ܢܬܟܬܒܢ ܚܕ ܠܚܕ ܠܐ ܐܦ ܗܟܢܐ ܣܒܪ ܐܢܐ ܕܥܠܡܐ ܢܫܥ ܠܡܣܒܪ ܠܗܘ ܕܢܬܟܬܒܢ ܣܦܪܐ ✤ ܐܡܝܢ ✤

20 Conversus Petrus vidit illum discipulum quem diligebat Jesus sequentem, qui et recubuit in cena super pectus ejus et dixit: Domine, quis est qui tradit te? 21 Hunc ergo cum vidisset Petrus, dicit Jesu: Domine, hic autem quid? 22 Dicit ei Jesus: Sic eum volo manere donec veniam, quid ad te? tu me sequere. 23 Exivit ergo sermo iste in fratres quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei Jesus: Non moritur, sed: Sic eum volo manere donec venio, quid ad te? 24 Hic est discipulus qui testimonium perhibet de his et scripsit hæc, et scimus quia verum est testimonium ejus. 25 Sunt autem et alia multa quæ fecit Jesus, quæ si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere eos qui scribendi sunt libros. Amen.

Digitized by Google

LIBER ACTUUM APOSTOLORUM.

ΠΡΑΞΕΙΣ, ΚΕΦ. α'.

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, 2 Ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήμφθη· 3 Οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· 4 Καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου· 5 Ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. 6 Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ;

✦ ١ ✦ صحاح ✦ حصحص

ܚܕ ܡܠܬܐ ܥܒܕܬ ܐܢܐ ܥܠ ܟܠ ܡܢ ܬܐܘܦܝܠܐ ܡܪܝ ܕܥܒܕ ܝܫܘܥ ܘܐܠܦ ܥܕ ܝܘܡܐ ܕܐܬܩܒܠ ܠܫܠܝܚܐ ܕܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܕܒܚܪ ܠܗܘܢ ܘܐܬܠܩ ܠܗܘ ܠܫܠܝܚܐ ܗܠܝܢ ܗܘ ܕܐܦ ܐܪܗ ܠܗܘܢ ܒܬܪ ܕܐܬܚܫ ܒܟܠ ܥܠ ܕܚܝ ܗܘ ܒܣܓܝ ܢܣ ܒܐܝܬ ܠܗ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܟܕ ܐܟܠ ܥܡܗܘܢ ܦܩܕ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܢܦܠܓܘܢ ܡܢ ܝܪܘܫܠܡ ܐܠܐ ܢܬܚܘܢ ܠܡܘܥܕܐ ܕܐܒܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܡܢ ܦܘܡܝ ܕܝܘܚܢܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܐܦ ܗܘ ܡܥܡܕ ܒܡܝܐ ܐܠܐ ܐܢܬܘܢ ܬܬܥܡܕܘܢ ܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܠܐ ܒܬܪ ܝܘܡܬܐ ܗܠܝܢ ܣܓܝܐ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܐܬܟܢܫܘ ܠܘ ܐܡܪ ܠܢ ܡܪܝ ܐܢ ܒܗܕ ܙܒܢܐ ܗܕܐ ܐܢܬ ܡܩܝܡ ܠܡܠܟܘܬܐ ܠܐܝܣܪܝܠ

ACTUS, CAPUT I.

PRIMUM quidem sermonem feci de omnibus, o Theophile, quæ cœpit Jesus facere et docere, 2 Usque in diem qua præcipiens apostolis per Spiritum sanctum quos elegit adsumtus est: 3 Quibus et præbuit se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apparens eis et loquens de regno Dei: 4 Et convescens præcepit eis ab Hierosolymis ne discederent, sed expectarent promissionem Patris quam audistis per os meum, 5 Quia Johannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizamini Spiritu sancto non post multos hos dies. 6 Igitur qui convenerunt interrogabant eum dicentes: Domine, si in tempore hoc restitues regnum Israhel?

Digitized by Google

7 Εἶπεν πρὸς αὐτούς· Οὐχ ὑμῶν ἐστὶν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, 8 Ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἔν τε Ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρίᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9 Καὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10 Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς, 11 Οἳ καὶ εἶπαν· Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. 12 Τότε ὑπέστρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. 13 Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, εἰς τὸ ὑπερῷον ἀνέβησαν οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε Πέτρος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. 14 Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ σὺν γυναιξὶν καὶ Μαριὰμ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

7 Dixit autem eis: Non est vestrum nosse tempora vel momenta quæ Pater posuit in sua potestate, 8 Sed accipietis virtutem supervenientis Spiritus sancti in vos, et eritis mihi testes in Hierusalem et in omni Judæa et Samaria et usque ad ultimum terræ. 9 Et cum hæc dixisset, videntibus illis elevatus est, et nubes suscepit eum ab oculis eorum. 10 Cumque intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt juxta illos in vestibus albis, 11 Qui et dixerunt: Viri Galilæi, quid statis aspicientes in cælum? hic Jesus qui adsumtus est a vobis in cælum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in cælum. 12 Tunc reversi sunt Hierosolymam a monte qui vocatur oliveti, qui est juxta Hierusalem sabbati habens iter. 13 Et cum introissent in cenaculum, ascenderunt ubi manebant Petrus et Johannes, Jacobus et Andreas, Philippus et Thomas, Bartholomeus et Matheus, Jacobus Alfei, Simon Zelotes et Judas Jacobi: 14 Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus et Maria matre Jesu et fratribus ejus.

Digitized by Google

15 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸν, ὡσεὶ ἑκατὸν εἴκοσι· 16 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν [ταύτην] ἣν προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν Ἰησοῦν, 17 Ὅτι κατηριθμημένος ἦν ἐν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. 18 Οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· 19 Ὃ καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀχελδαμάχ, τοῦτ' ἔστιν χωρίον αἵματος. 20 Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καί· Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λαβέτω ἕτερος. 21 Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ Κύριος Ἰησοῦς, 22 Ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἄχρι τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι ἕνα τούτων. 23 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Ματθίαν.

15 In diebus illis exsurgens Petrus in medio fratrum dixit: erat autem turba hominum simul fere centum viginti: 16 Viri fratres, oportet impleri scripturam quam prædixit Spiritus sanctus per os David de Juda, qui fuit dux eorum qui conprehenderunt Jesum, 17 Qui connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii hujus. 18 Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis, et suspensus crepuit medius, et diffusa sunt omnia viscera ejus: 19 Et notum factum est omnibus habitantibus Hierusalem, ita ut appellaretur ager ille lingua eorum Acheldemac, hoc est ager sanguinis. 20 Scriptum est enim in libro Psalmorum: Fiat habitatio ejus deserta, et non sit qui inhabitet in ea, et: Episcopatum ejus accipiat alter. 21 Oportet ergo ex his viris qui nobiscum congregati sunt in omni tempore quo intravit et exivit inter nos Dominus Jesus, 22 Incipiens a baptismate Johannis usque in diem qua adsumtus est a nobis, testem resurrectionis ejus nobiscum fieri unum ex istis. 23 Et statuerunt duos, Joseph qui vocatur Barsabba, qui cognominatus est Justus, et Mathiam.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, α', β'.

24 Καὶ προσευξάμενοι εἶπεν· Σὺ Κύριε καρδιογνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα 25 Λαβεῖν τὸν τόπον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ' ἧς παρέβη Ἰούδας πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. 26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτοῖς· καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ματθίαν, καὶ συνκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑΙ ἐν τῷ συνπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό. 2 Καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι, 3 Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, καὶ ἐκάθισεν ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, 4 Καὶ ἐπλήσθησαν πάντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι αὐτοῖς. 5 Ἦσαν δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· 6 Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. 7 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες· Οὐχ ἰδοὺ ἅπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;

ACTUS, I. II.

24 Et orantes dixerunt: Tu Domine, qui corda nosti omnium, ostende quem elegeris ex his duobus unum, 25 Accipere locum ministerii hujus et apostolatus, de quo prævaricatus est Judas ut abiret in locum suum. 26 Et dederunt sortes eis, et cecidit sors super Mathiam, et adnumeratus est cum undecim apostolis.

CAPUT II.

1 Et cum complerentur dies Pentecosten, erant omnes pariter in eodem loco. 2 Et factus est repente de cælo sonus tamquam advenientis spiritus vehementis, et replevit totam domum ubi erant sedentes, 3 Et apparuerunt illis dispertitæ linguæ tamquam ignis, seditque supra singulos eorum, 4 Et repleti sunt omnes Spiritu sancto, et cœperunt loqui variis linguis prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. 5 Erant autem in Hierusalem habitantes Judæi, viri religiosi ex omni natione quæ sub cælo est: 6 Facta autem hac voce convenit multitudo et mente confusa est, quoniam audiebat unusquisque linqua sua illos loquentes. 7 Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes: Nonne omnes ecce isti qui loquuntur Galilæi sunt?

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, β'.

8 Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ
ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν,
9 Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμεῖται,
καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν,
Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον
καὶ τὴν Ἀσίαν, 10 Φρυγίαν τε καὶ
Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς
Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπι-
δημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ
προσήλυτοι, 11 Κρῆτες καὶ Ἄραβες,
ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμε-
τέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ;
12 Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπο-
ροῦντο, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· Τί
θέλει τοῦτο εἶναι; 13 Ἕτεροι δὲ δια-
χλευάζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους με-
μεστωμένοι εἰσίν. 14 Σταθεὶς δὲ ὁ
Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν
αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς· Ἄνδρες
Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἰερουσα-
λὴμ πάντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω,
καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. 15 Οὐ
γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε οὗτοι με-
θύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας,
16 Ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον διὰ
τοῦ προφήτου Ἰωήλ· 17 Καὶ ἔσται ἐν
ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκ-
χεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν
σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν
καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι
ὑμῶν �ράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται·

❖ ڪ ❖

8 اِنـحْـنَـا سـنـے مُـعـنّـے سـنـے اِنـهـ
اِنـهـ كُـعـنّـے مـن مَـكـبـے سـنـے .
9 هَـتـلـمـا : مـوـبـنـا مـكـتـبـا . مـاـمـكـے
بـحـمـنـے حـمـا نـمـنـے . مـنـوـنـا
مـحـفـوـمـبـا . مـوـبـكـے اِلـزـا بـعـنـهـمـ
مـوـاـهـنـا . 10 مـوـبـكـے اِلـزـا بـعـنـهـنـا
مـوـبـعـمـحـكـنـا . مـوـبـكـنـے . مـوـاـلـزـمـا
بـكـهـنـا بـعـنـبـحـے كـحـهـنـا .
مـاـمـكـے زـاـلـو مـكـ مـنـهـكـا . 11 مـنـوـنـا
مـوـبـنـا . مـوـبـكـے حـنـهـا مـنـحـنـا .
مـنـحـهـنـا سـنـے بـعـنـكـكـے
كـكـعـنـے بـكـے لـزـعـنـلـ بـكـنـا .
12 حـمـهـبـعـنـے مـنـمـ بـنـے كـحـهـ
مـلـهـنـے . حـ اِنـعـنـے سـ كـنـ :
بـعـنـا 13 اِنـتـنـا مـ مـنـا لـحـبـا .
بـنـے مـحـفـحـمـے مـنـمـ حـمـ حـ
اِنـعـنـے . مـكـے حـاـنـهـا اِنـهـبـ
مـوـبـهـ ❖ 14 مـحـهـنـعـ حـمـ مـعـنـهـ
كـاـهـا كـمـ سـنـحـمـ مـكـتـشـے :
مـاـنـبـمـ مـكـ مـاـنـكـ كـحـهـ . بـعـتـا
مـنـوـنـا مـحـكـهـ بـعـنـے كـاـمـنـكـمـ :
مـنـا . 77 كـحـهـ مـوـلـمـ حـكـتـ
15 لـا بـمـ اِنـحـنـا بـاـنـهـ مـعـنـے مـكـے
نـهـے . مـنـا حـنـحـا كـحـهـا لـكـهـ اِنـتـے
مـحـتـے . 16 لـا مـنـا مـ بـاـمـنـا
مـعـهـاـنـلـا بـحـنـا . 17 بـنـا مـحـهـنـهـلـا
اِنـتـنـا اِنـكـ كـكـنـا : اِنـعـنـ نـهـمـ كـلـا
حـلـا حـهـمـ . مـنـهـنـحـهـ حـنـتـحـهـ
حـنـتـهـحـهـ . مـلـهـنـتـحـهـ مـنـوـنـا نـمـنـهـ .
مـحـفـتـهـمـحـهـ مـكـعـنـا نـمـكـهـ .

ACTUS, II.

9 Et quomodo nos audivimus unusquisque lingua nostra in qua nati sumus,
9 Parthi et Medi et Elamitæ, et qui habitant Mesopotamiam et Judæam et Cappadociam, Pontum et Asiam,
10 Frygiam et Pamphyliam, Ægyptum et partes Lybiæ quæ est circa Cyrenen, et advenæ Romani, 11 Judæi quoque et proselyti, Cretes et Arabes, audivimus loquentes eos nostris linguis magnalia Dei? 12 Stupebant autem omnes et mirabantur ad invicem dicentes: Quidnam vult esse? 13 Alii autem inridentes dicebant quia musto pleni sunt isti. 14 Stans autem Petrus cum undecim levavit vocem suam et locutus est eis: Viri Judæi et qui habitatis Hierusalem universi, hoc vobis notum sit, et auribus percipite verba mea. 15 Non enim sicut vos æstimatis hi ebrii sunt, cum sit hora diei tertia, 16 Sed hoc est quod dictum est per prophetam Johel: 17 Et erit in novissimis diebus, dicit Dominus, effundam de Spiritu meo super omnem carnem, et prophetabunt filii vestri et filiæ vestræ, et juvenes vestri visiones videbunt, et seniores vestri somnia somniabunt:

Digitized by Google

18 Καίγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφητεύσουσιν. 19 Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. 20 Ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν Κυρίου τὴν μεγάλην [καὶ ἐπιφανῆ]. 21 Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. 22 Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς αὐτοὶ οἴδατε, 23 Τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον διὰ χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε, 24 Ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. 25 Δαυεὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· Προορώμην τὸν Κύριόν μου ἐνώπιόν μου διαπαντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. 26 Διὰ τοῦτο ηὐφράνθη μου ἡ καρδία καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐφ' ἐλπίδι, 27 Ὅτι οὐκ ἐνκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. 28 Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.

18 Et quidem super servos meos et super ancellas meas in diebus illis effundam de Spiritu meo, et prophetabunt. 19 Et dabo prodigia in cælo sursum et signa in terra deorsum, sanguinem et ignem et vaporem fumi. 20 Sol convertetur in tenebras et luna in sanguinem ante quam veniat dies Domini magnus et manifestus. 21 Et erit, omnis quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit. 22 Viri Israhelitæ, audite verba hæc. Jesum Nazarenum, virum adprobatum a Deo in vobis virtutibus et prodigiis et signis, quæ fecit per illum Deus in medio vestri, sicut vos scitis, 23 Hunc definito consilio præscientia Dei traditum per manus iniquorum adfigentes interemistis: 24 Quem Deus suscitavit solutis doloribus inferni, juxta quod inpossibile erat teneri illum ab eo. 25 David enim dicit in eum: Providebam Dominum coram me semper, quoniam a dextris est mihi, ne commovear: 26 Propter hoc delectatum est cor meum et exultavit lingua mea, insuper et caro mea requiescit in spe, 27 Quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis Sanctum tuum videre corruptionem. 28 Notas mihi fecisti vias vitæ, replebis me jucunditate cum facie tua.

Digitized by Google

29 Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυείδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. 30 Προφήτης οὖν ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ, 31 προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οὔτε ἐνκατελείφθη εἰς ᾅδην οὔτε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν. 32 Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες. 33 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ὃ ὑμεῖς καὶ βλέπετε καὶ ἀκούετε. 34 Οὐ γὰρ Δαυεὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός· Εἶπεν Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, 35 Ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. 36 Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ Κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν ὁ θεός, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε. 37 Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν, εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· Τί ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί; 38 Πέτρος δὲ πρὸς αὐτούς· Μετανοήσατε, φησίν, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ λήμψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος.

29 Viri fratres, liceat audenter dicere ad vos de patriarcha David, quoniam et defunctus est et sepultus est, et sepulchrum ejus est apud nos usque in hodiernum diem. 30 Propheta igitur cum esset et sciret quia jurejurando jurasset illi Deus de fructu ventris ejus sedere super sedem ejus, 31 Providens locutus est de resurrectione Christi, quia neque derelictus est in inferno neque caro ejus vidit corruptionem. 32 Hunc Jesum resuscitavit Deus, cujus omnes nos testes sumus. 33 Dextera igitur Dei exaltatus et promissione Spiritus sancti accepta a Patre effudit hunc quem vos videtis et auditis. 34 Non enim David ascendit in cælos: dicit autem ipse: Dicit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis, 35 Donec ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum. 36 Certissime ergo sciat omnis domus Israhel quia et Dominum eum et Christum Deus fecit, hunc Jesum quem vos crucifixistis. 37 His autem auditis conpuncti sunt corde et dixerunt ad Petrum et ad reliquos apostolos: Quid faciemus, viri fratres? 38 Petrus vero ad illos: Pœnitentiam, inquit, agite, et baptizetur unusquisque vestrum in nomine Domini Jesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum, et accipietis donum sancti Spiritus:

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, β'.

39 Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. 40 Ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρατο, καὶ παρεκάλει αὐτοὺς λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. 41 Οἱ μὲν οὖν ἀποδεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ προσετέθησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι· 42 Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. 43 Ἐγίνετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος· πολλὰ δὲ τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο ἐν Ἰερουσαλήμ, φόβος τε ἦν μέγας ἐπὶ πάντας. 44 Καὶ πάντες δὲ οἱ πιστεύσαντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, 45 Καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν· 46 Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, 47 Αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτό.

ACTUS, II.

39 Vobis enim est repromissio et filiis vestris et omnibus qui longe sunt, quoscumque advocaverit Dominus Deus noster. 40 Aliis etiam verbis plurimis testificatus est, et exhortabatur eos dicens: Salvamini a generatione ista prava. 41 Qui ergo receperunt sermonem ejus, baptizati sunt, et adpositæ sunt in illa die animæ circiter tria milia: 42 Erant autem perseverantes in doctrina apostolorum et communicatione fractionis panis et orationibus. 43 Fiebat autem omni animæ timor; multa quoque prodigia et signa per apostolos fiebant in Hierusalem, et metus erat magnus in universis. 44 Omnes enim qui credebant erant pariter et habebant omnia communia, 45 Possessiones et substantias vendebant, et dividebant illa omnibus prout cuique opus erat: 46 Cotidie quoque perdurantes unanimiter in templo et frangentes circa domus panem, sumebant cibum cum exultatione et simplicitate cordis, 47 Conlaudantes Deum et habentes gratiam ad omnem plebem. Dominus autem augebat qui salvi fierent cotidie in id ipsum.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, γ'.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΠΕΤΡΟΣ δὲ καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. 2 Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν· 3 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν. 4 Ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ εἶπεν· Βλέψον εἰς ἡμᾶς. 5 Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. 6 Εἶπεν δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου [ἔγειραι καὶ] περιπάτει. 7 Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν· παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αἱ βάσεις αὐτοῦ καὶ τὰ σφυδρά, 8 Καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν. 9 Καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· 10 Ἐπεγίνωσκον δὲ αὐτόν, ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

ACTUS, III.

CAPUT III.

1 PETRUS autem et Johannes ascendebant in templum ad horam orationis nonam. 2 Et quidam vir qui erat claudus ex utero matris suæ bajulabatur; quem ponebant cotidie ad portam templi quæ dicitur Speciosa, ut peteret elemosynam ab introeuntibus in templum. 3 Is cum vidisset Petrum et Johannem incipientes introire in templo, rogabat ut elemosynam acciperet. 4 Intuens autem in eum Petrus cum Johanne dixit: Respice in nos. 5 At ille intendebat in eos, sperans se aliquid accepturum ab eis. 6 Petrus autem dixit: Argentum et aurum non est mihi: quod autem habeo, hoc tibi dabo. In nomine Jesu Christi Nazareni surge et ambula. 7 Et adprehensa ei manu dextera adlevavit eum, et protinus consolidatæ sunt bases ejus et plantæ, 8 Et exiliens stetit, et ambulabat, et intravit cum illis in templum ambulans et exiliens et laudans Dominum. 9 Et vidit omnis populus eum ambulantem et laudantem Deum: 10 Cognoscebant autem illum, quoniam ipse erat qui ad elemosynam sedebat ad Speciosam portam templi, et impleti sunt stupore et extasi in eo. quod contigerat illi.

Digitized by Google

11 Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην συνέδραμεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος ἔκθαμβοι. 12 Ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; 13 Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε κατὰ πρόσωπον Πειλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. 14 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, 15 Τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. 16 Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε, ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. 17 Καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν· 18 Ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ, ἐπλήρωσεν οὕτως. 19 Μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε πρὸς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν πὰς ἁμαρτίας,

11 Cum tenerent autem Petrum et Johannem, concurrit omnis populus ad eos ad porticum qui appellatur Salomonis stupentes. 12 Videns autem Petrus respondit ad populum: Viri Israhelitæ, quid ammiramini in hoc, aut nos quid intuemini, quasi nostra virtute aut pietate fecerimus hunc ambulare? 13 Deus Abraham, Deus Isaac et Deus Jacob, Deus patrum nostrorum, glorificavit Filium suum Jesum, quem vos quidem tradidistis et negastis ante faciem Pilati, judicante illo dimitti: 14 Vos autem sanctum et justum negastis, et petistis virum homicidam donari vobis, 15 Auctorem vero vitæ interfecistis; quem Deus suscitavit a mortuis, cujus nos testes sumus. 16 Et in fide nominis ejus hunc quem vos videtis et nostis confirmavit nomen ejus, et fides quæ per eum est dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum. 17 Et nunc, fratres, scio quia per ignorantiam fecistis, sicut et principes vestri: 18 Deus autem quæ prænuntiavit per os omnium prophetarum pati Christum suum, implevit sic. 19 Pænitemini igitur et convertimini ut deleantur vestra peccata;

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, γ', δ'.

20 Ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν, 21 Ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ' αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν. 22 Μωϋσῆς μὲν εἶπεν ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς, 23 Ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ. 24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. 25 Ὑμεῖς ἐστὲ οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ· Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. 26 Ὑμῖν πρῶτον ἀναστήσας ὁ θεὸς τὸν παῖδα αὐτοῦ ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΛΑΛΟΥΝΤΩΝ δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι, 2 Διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν,

ACTUS, III. IV.

20 Ut cum venerint tempora refrigerii a conspectu Domini, et miserit eum qui prædicatus est vobis, Jesum Christum, 21 Quem oportet cælum quidem suscipere usque in tempora restitutionis omnium quæ locutus est Deus per os sanctorum suorum a sæculo prophetarum. 22 Moses quidem dixit quia prophetam vobis suscitavit Deus vester de fratribus vestris tamquam me: ipsum audietis juxta omnia quæcumque locutus fuerit vobis. 23 Erit autem, omnis anima quæ non audierit prophetam illum exterminabitur de plebe. 24 Et omnes prophetæ a Samuhel et deinceps qui locuti sunt, et adnuntiaverunt dies istos. 25 Vos estis filii prophetarum et testamenti quod disposuit Deus ad patres nostros, dicens ad Abraham: Et in semine tuo benedicentur omnes familiæ terræ. 26 Vobis primum Deus suscitans Filium suum misit eum benedicentem vobis, ut convertat se unusquisque a nequitia sua.

CAPUT IV.

1 Loquentibus autem illis ad populum supervenerunt sacerdotes at magistratus templi et Sadducæi, 2 Dolentes quod docerent populum et adnuntiarent in Jesu resurrectionem ex mortuis,

Digitized by Google

3 Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. 4 Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν χιλιάδες πέντε. 5 Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς εἰς Ἰερουσαλήμ, 6 Καὶ Ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, 7 Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι τοῦτο ἐποιήσατε ὑμεῖς; 8 Τότε Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι [τοῦ Ἰσραήλ], 9 Εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωται, 10 Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής. 11 Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδόμων, ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. 12 Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

3 Et injecerunt in eis manus, et posuerunt eos in custodiam in crastinum: erat enim jam vespera. 4 Multi autem eorum qui audierant verbum crediderunt, et factus est numerus virorum quinque milia. 5 Factum est autem in crastinum ut congregarentur principes eorum et seniores et scribæ in Hierusalem, 6 Et Annas princeps sacerdotum et Caiphas et Johannes et Alexander et quotquot erant de genere sacerdotali, 7 Et statuentes eos in medio interrogabant: In qua virtute aut in quo nomine fecistis hoc vos? 8 Tunc Petrus repletus Spiritu sancto dixit ad eos: Principes populi et seniores [audite], 9 Si nos hodie dijudicamur in benefacto hominis infirmi, in quo iste salvus factus est, 10 Notum sit omnibus vobis et omni plebi Israhel quia in nomine Jesu Nazareni, quem vos crucifixistis, quem Deus suscitavit a mortuis, in hoc iste adstat coram vobis sanus. 11 Hic est lapis qui reprobatus est a vobis ædificantibus, qui factus est in caput anguli. 12 Et non est in aliquo alio salus: nec enim nomen est aliud sub cælo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri.

Digitized by Google

18 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, 14 Τόν τε ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. 15 Κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους 16 Λέγοντες· Τί ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι· 17 Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, [ἀπειλῇ] ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. 18 Καὶ καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν [αὐτοῖς τὸ] καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. 19 Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς αὐτούς· Εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε· 20 Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδαμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. 21 Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι· 22 Ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσεράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃ γεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.

19 Videntes autem Petri constantiam et Johannis, conperto quod homines essent sine litteris et idiotæ, admirabantur, et cognoscebant eos quoniam cum Jesu fuissent, 14 Hominemque videntes stantem cum eis qui curatus fuerat, nihil poterant contradicere. 15 Jusserunt autem eos foras extra concilium secedere, et conferebant ad invicem 16 Dicentes: Quid faciemus hominibus istis? quoniam quidem notum signum factum est per eos, omnibus habitantibus Hierusalem manifestum est, et non possumus negare: 17 Sed ne amplius divulgetur in populum, comminemur eis ne ultra loquantur in nomine hoc ulli hominum. 18 Et vocantes eos denuntiaverunt ne omnino loquerentur neque docerent in nomine Jesu. 19 Petrus vero et Johannes respondentes dixerunt ad eos: Si justum est in conspectu Dei vos potius audire quam Deum, judicate: 20 Non enim possumus quæ vidimus et audivimus non loqui. 21 At illi comminantes dimiserunt eos, non invenientes quomodo punirent eos, propter populum, quia omnes clarificabant id quod factum fuerat in eo quod acciderat: 22 Annorum enim erat amplius quadraginta homo in quo factum fuerat signum istud sanitatis.

Digitized by Google

23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. 24 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπαν· Δέσποτα, σὺ ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 25 Ὁ τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δαυεὶδ παιδός σου εἰπών· Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; 26 Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. 27 Συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πειλᾶτος σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραήλ, 28 Ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου προώρισεν γενέσθαι. 29 Καὶ τὰ νῦν, Κύριε, ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου 30 Ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου Ἰησοῦ. 31 Καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας, 32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρδία καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.

23 Dimissi autem venerunt ad suos et adnuntiaverunt eis quanta ad eos principes sacerdotum et seniores dixissent. 24 Qui cum audissent, unanimiter levaverunt vocem ad Deum et dixerunt: Domine, tu qui fecisti cælum et terram et mare et omnia quæ in eis sunt, 25 Qui Spiritu sancto per os patris nostri David pueri tui dixisti: Quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania? 26 Adsteterunt reges terræ et principes convenerunt in unum adversus Dominum et adversus Christum ejus. 27 Convenerunt enim vere in civitate ista adversus sanctum puerum tuum Jesum, quem unxisti, Herodes et Pontius Pilatus cum gentibus et populis Israhel, 28 Facere quæ manus tua et consilium decreverunt fieri. 29 Et nunc, Domine, respice in minas eorum, et da servis tuis cum omni fiducia loqui verbum tuum, 30 In eo quod manum tuam extendas sanitates et signa et prodigia fieri per nomen sancti Filii tui Jesu. 31 Et cum orassent, motus est locus in quo erant congregati, et repleti sunt omnes sancto Spiritu, et loquebantur verbum Dei cum fiducia. 32 Multitudinis autem credentium erat cor et anima una, nec quisquam eorum quæ possidebant aliquid suum esse dicebant, sed erant illis omnia communia.

Digitized by Google

33 Καὶ δυνάμει μεγάλῃ ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου, χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. 34 Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ἦν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων 35 Καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδετο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. 36 Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευείτης, Κύπριος τῷ γένει, 37 Ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν πρὸς τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

ΚΕΦ. ε'.

1 Ἄνηρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα, 2 Καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίης καὶ τῆς γυναικός, καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. 3 Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; 4 Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ θεῷ.

33 Et virtute magna reddebant apostoli testimonium resurrectionis Jesu Christi Domini, et gratia magna erat in omnibus illis. 34 Neque enim quisquam egens erat inter illos: quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant, vendentes adferebant pretia eorum quæ vendebant 35 Et ponebant ante pedes apostolorum: dividebatur autem singulis prout cuique opus erat. 36 Joseph autem qui cognominatus est Barnabas ab apostolis, quod est interpretatum Filius consolationis, Levites, Cyprius genere, 37 Cum haberet agrum, vendidit illum et attulit pretium et posuit ante pedes apostolorum.

CAPUT V.

1 Vir autem quidam nomine Annanias cum Saphira uxore sua vendidit agrum, 2 Et fraudavit de pretio agri, conscia uxore sua, et afferens partem quandam ad pedes apostolorum posuit. 3 Dixit autem Petrus: Annania, cur temtavit Satanas cor tuum, mentire te Spiritui sancto et fraudares de pretio agri? 4 Nonne manens tibi manebat et venundatum in tua erat potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem? Non es mentitus hominibus sed Deo.

Digitized by Google

5 Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας· 6 Ἀναστάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. 7 Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν. 8 Ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτὴν Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπεν· Ναί, τοσούτου. 9 Ὁ δὲ Πέτρος [εἶπεν] πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα Κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοίσουσίν σε. 10 Ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. 11 Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. 12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· 13 Τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· 14 Μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ Κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, 15 Ὥστε καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλιναρίων καὶ κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν.

5 Audiens autem Annanias hæc verba cecidit et expiravit. Et factus est timor magnus in omnes qui audierant: 6 Surgentes autem juvenes amoverunt eum et efferentes sepelierunt eum. 7 Factum est autem quasi horarum trium spatium et uxor ejus nesciens quod factum fuerat introiit. 8 Respondens autem ei Petrus: Dic mihi, si tanti agrum vendidistis? At illa dixit: Etiam tanti. 9 Petrus autem ad eam: Quid utique convenit vobis temtare Spiritum Domini? Ecce pedes eorum qui sepelierunt virum tuum ad ostium, et efferent te. 10 Confestim cecidit ante pedes ejus et expiravit: intrantes autem juvenes invenerunt illam mortuam, et extulerunt et sepelierunt ad virum suum. 11 Et factus est timor magnus in universa ecclesia et in omnes qui audierant hæc. 12 Per manus autem apostolorum fiebant signa et prodigia multa in plebe: et erant unanimiter omnes in porticu Salomonis; 13 Ceterorum autem nemo audebat se conjungere illis, sed magnificabat eos populus: 14 Magis autem augebatur credentium in Domino multitudo virorum ac mulierum, 15 Ita ut in plateis eicerent infirmos et ponerent in lectulis et grabattis ut veniente Petro saltim umbra illius obumbraret quemquam eorum, et liberabantur ab infirmitate.

٥ حُبِّ هِجْلَا سُنْنُا هُكِّبِ هِتْلَا . نَصْلَا
مَحْبَلَا : هُوْمِ ٦ هِجْلَا إِحْلَا حَصْحَصْ
هُكِّبِ إِهْجَحْبَ . ٦ هِجْمَلَا إِبْكِبِ
إِبْكِمْكِبِ حَمْ هُحْمَحْمَ هُوْهَلَا
هُحِبْهُمَ . هِجْلَا حُلَا إِحْمَ ٧ حَكْلَا
هُكْتَبِ : إِهْ إِبْكِلَا حَكْلَا : حُبِّ لَا
مُبْحَا هُنْنَا هُمْ . ٨ إِهْنَ كِبِ هُمْنَمْ .
إِهْنَ كِبِ إِلَا هُكِّبِ هُكْتَا إِحْمَلَا
هُبْمَلَا . هُمَ بِبِ إِهْنَ . إِبِ هُكِّبِ
هُكْتَا . إِهْنَ كُمْ هُمْنَمْ . هُكْلَا ٩
إِهْمَلَا كُهْنَهْمَ هُمْ هُنْنَا :
هُكِّبِ هُحْمَحْمَ هُحْمَحْمَ إِهْمَلَا
هُحْمَلَا . هُمْمَ ١٠ هُحْمَحْمَ . هُمْمَ
هُمْمَلَا تَحْمَحْمَ هُمْ هُكِّبِ
هُمْمَلَا : هُكِّبِ حَكْتَمْلَا هُمْمَ
هُمْمَلَا هُمْمَ حُبِّ هُمْمَلَا .
إِهْمَحْمَ هُحْمَحْمَ كُلَا هُكِّبِ حُبِّ .
هُمْمَلَا ١١ إِهْمَلَا حَصْحَصْ
هُكِّبِ . هُحْمَحْمَ هُمْمَ إِهْمَحْمَ ❖
هُمْمَلَا ١٢ هُمْمَ حُبِّ هُكِّبِ :
إِهْمَلَا هُمْمَلَا هُمْمَلَا هُمْمَلَا .
هُمْمَلَا هُمْمَلَا هُمْمَ هُمْمَلَا
هُمْمَلَا . هُمْمَلَا ١٣ هُمْمَلَا .
إِبْكِمْ : إِبِ لَا هُمْمَلَا هُمْمَلَا
هُمْمَلَا . إِلَا هُمْمَلَا هُمْمَلَا
هُمْمَلَا ١٤ هُمْمَلَا . هُمْمَلَا
إِبْكِمْ هُمْمَلَا هُمْمَلَا : هُمْمَلَا
هُمْمَلَا . إِهْنَا هُمْمَلَا ١٥ هُمْمَلَا
هُمْمَلَا هُمْمَلَا هُمْمَلَا هُمْمَلَا
هُمْمَلَا هُمْمَلَا . هُمْمَلَا هُمْمَلَا
هُمْمَلَا : إِهْ هُمْمَلَا هُمْمَلَا

16 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων [εἰς] Ἰερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. 17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου 18 Καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. 19 Ἄγγελος δὲ Κυρίου διὰ νυκτὸς ἀνοίξας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν· 20 Πορεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. 21 Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. 22 Οἱ δὲ παραγενόμενοι ὑπηρέται οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν 23 Λέγοντες ὅτι τὸ δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας ἐπὶ τῶν θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν. 24 Ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. 25 Παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.

16 Concurrebat autem et multitudo vicinarum civitatum Hierusalem, adferentes egros et vexatos ab spiritibus inmundis; qui curabantur omnes. 17 Exsurgens autem princeps sacerdotum et omnes qui cum illo erant, quæ est heresis Sadducæorum, repleti sunt zelo, 18 Et injecerunt manus in apostolos et posuerunt illos in custodia publica. 19 Angelus autem Domini per noctem aperiens januas carceris et educens eos dixit: 20 Ite et stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitæ hujus. 21 Qui cum audissent, intraverunt diluculo in templum et docebant. Adveniens autem princeps sacerdotum et qui cum eo erant convocaverunt concilium et omnes seniores filiorum Israhel, et miserunt in carcerem ut adducerentur. 22 Cum venissent autem ministri et aperto carcere non invenissent illos, reversi nuntiaverunt 23 Dicentes: Carcerem quidem invenimus clausum cum omni diligentia et custodes stantes ad januas, aperientes autem neminem intus invenimus. 24 Ut audierunt autem hos sermones magistratus templi et principes sacerdotum, ambigebant de illis quidnam fieret. 25 Adveniens autem quidam nuntiavit eis quia ecce viri quos posuistis in carcere sunt in templo stantes et docentes populum.

Digitized by Google

26 Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἦγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας, ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν· 27 Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς 28 λέγων· Παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ, καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29 Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν· Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. 30 Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου· 31 Τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ τοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. 32 Καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. 33 Οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. 34 Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ, νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι, 35 Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί μέλλετε πράσσειν.

26 ܗܘ ܙܩܦܐ ܐܙܠ ܥܡ ܫܡܫ̈ܐ ܘܐܝܬܝ ܠܗܘܢ ܒܠܐ ܥܠ ܟܦܐ ܕܐܡܪ̈ܝ ܕܢܬܪܓ̈ܡܘܢ ܠܗܘܢ ܒܐܟܣ̈ܢ

36 Πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ προσεκλίθη ἀνδρῶν ἀριθμὸς ὡς τετρακοσίων, ὃς ἀνῃρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. 37 Μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν [ἱκανὸν] ὀπίσω αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. 38 Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἄφετε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· 39 Εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐτούς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. 40 Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ, καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν [αὐτούς]. 41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατηξιώθησαν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἀτιμασθῆναι· 42 Πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

36 ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܝܘܡ̈ܡ̈ ܩܡ ܬܐܘܕܣ ܐܡܪ ܕܐܝܬ ܠܗ ܟܝܢ ܕܐܬܠܘ ܠܗ ܓܒܪ̈ܐ ܟܡܐ ܕܐܪܒܥ̈ ܡܐ̈ ܕܐܬܩܛܠ ܘܟܠ ܕܣܒܪ̈ܝܢ ܒܗ ܐܫܬܬܘ ܘܐܬܒܛܠ̈ܘ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܦ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ

ΠΡΑΞΕΙΣ, ϛ΄.

ΚΕΦ. ϛ.

1 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. 2 Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπαν· Οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. 3 Ἐπισκέψασθε δέ, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις πνεύματος [ἁγίου] καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· 4 Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. 5 Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους, καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, 6 Οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. 7 Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ πίστει. 8 Στέφανος δὲ πλήρης χάριτος καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.

ACTUS, VI.

CAPUT VI.

1 In diebus autem illis crescente numero discipulorum factum est murmur Grecorum adversus Hebreos, eo quod dispicerentur in ministerio cotidiano viduæ eorum. 2 Convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt: Non est æquum nos derelinquere verbum Dei et ministrare mensis. 3 Considerate ergo, fratres, viros ex vobis boni testimonii septem plenos Spiritu [sancto] et sapientia, quos constituamus super hoc opus: 4 Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus. 5 Et placuit sermo coram omni multitudine, et elegerunt Stephanum, virum plenum fide et Spiritu sancto, et Philippum et Prochorum et Nicanorem et Timonem et Parmenam et Nicolaum advenam Antiochenum: 6 Hos statuerunt ante conspectum apostolorum, et orantes inposuerunt eis manus. 7 Et verbum Dei crescebat, et multiplicabatur numerus discipulorum in Hierusalem valde: multa etiam turba sacerdotum obœdiebat fidei. 8 Stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ϛ', ζ'.

9 Ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν λεγομένων Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συνζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ, 10 Καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. 11 Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν θεόν, 12 Συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον, 13 Ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται λαλῶν ῥήματα κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· 14 Ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. 15 Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν πάντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΕΙΠΕΝ δὲ ὁ ἀρχιερεύς· Εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει; 2 Ὁ δὲ ἔφη· Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρράν, 3 Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.

ACTUS, VI. VII.

9 Surrexerunt autem quidam de synagoga quæ appellatur Libertinorum et Cyrenensium et Alexandrinorum et eorum qui erant a Cilicia et Asia, disputantes cum Stephano, 10 Et non poterant resistere sapientiæ et spiritui qui loquebatur. 11 Tunc summiserunt viros qui dicerent se audisse eum dicentem verba blasphemiæ in Mosen et Deum. 12 Commoverunt itaque plebem et seniores et scribas, et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in concilium, 13 Et statuerunt testes falsos qui dicerent: Homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum et legem: 14 Audivimus enim eum dicentem quoniam Jesus Nazarenus hic destruet locum istum et mutavit traditiones quas tradidit nobis Moses. 15 Et intuentes eum omnes qui sedebant in concilio viderunt faciem ejus tamquam [faciem] angeli.

CAPUT VII.

1 DIXIT autem princeps sacerdotum si hæc ita se habeant. 2 Qui ait: Viri fratres et patres, audite. Deus gloriæ apparuit patri nostro Abraham, cum esset in Mesopotamia prius quam moraretur in Charram, 3 Et dixit ad illum: Exi de terra tua et de cognatione tua, et veni in terram quam tibi monstravero.

Digitized by Google

4 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν. Κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε, 5 Καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγείλατο δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. 6 Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια· 7 Καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσουσιν κρινῶ ἐγώ, ὁ θεὸς εἶπεν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 8 Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. 9 Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, 10 Καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντι Φαραὼ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. 11 Ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ Χαναὰν καὶ θλῖψις μεγάλη, καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.

4 Tunc exiit de terra Chaldæorum et habitavit in Charram. Et inde, postquam mortuus est pater ejus, transtulit illum in terram istam in qua nunc vos habitatis, 5 Et non dedit illi hereditatem in ea nec passum pedis, sed repromisit dare illi eam in possessionem et semini ejus post ipsum, cum non haberet filium. 6 Locutus est autem Deus quia erit semen ejus accola in terra aliena, et servituti eos subicient, et male tractabunt eos annis quadringentis: 7 Et gentem cui servierint ego judicabo, dixit Dominus, et post hæc exibunt et deservient mihi in loco isto. 8 Et dedit illi testamentum circumcisionis: et sic genuit Isaac et circumcidit eum die octava, et Isaac Jacob, et Jacob duodecim patriarchas. 9 Et patriarchæ æmulantes Joseph vendiderunt in Ægyptum: et erat Deus cum eo, 10 Et eripuit eum ex omnibus tribulationibus ejus, et dedit ei gratiam et sapientiam in conspectu Pharaonis regis Ægyptiorum, et constituit eum præpositum super Ægyptum et super omnem domum suam. 11 Venit autem fames in universam Ægyptum et Chanaan et tribulatio magna, et non inveniebant cibos patres nostri.

Digitized by Google

12 Ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα σιτία εἰς
Αἴγυπτον ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας
ἡμῶν πρῶτον· 13 Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνε-
γνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ,
καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος
αὐτοῦ. 14 Ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετε-
καλέσατο Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ
καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν [αὐτοῦ] ἐν
ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. 15 Καὶ
κατέβη Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτε-
λεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν,
16 Καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ καὶ
ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο
Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
υἱῶν Ἐμμὼρ ἐν Συχέμ. 17 Καθὼς
δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς
ὡμολόγησεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβαάμ, ηὔξησεν
ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ,
18 Ἄχρι οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος
ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.
19 Οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος
ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας [ἡμῶν]
τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη ἔκθετα αὐτῶν εἰς
τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. 20 Ἐν ᾧ καιρῷ
ἐγεννήθη Μωϋσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ
θεῷ. Ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ
οἴκῳ τοῦ πατρός· 21 Ἐκτεθέντος δὲ
αὐτοῦ ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ
Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ
εἰς υἱόν. 22 Καὶ ἐπαιδεύθη Μωϋσῆς
ἐν πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ
δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ ἔργοις αὐ-
τοῦ. 23 Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ
τεσσερακονταέτης χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ
τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

12 Cum audisset autem Jacob esse
frumentum in Ægypto, misit patres
nostros primum, 13 Et in secundo cog-
nitus est Joseph a fratribus suis, et
manifestatum est Pharaoni genus ejus.
14 Mittens autem Joseph arcessiit Jacob
patrem suum et omnem cognationem
in animabus septuaginta quinque.
15 Et descendit Jacob in Ægyptum, et
defunctus est ipse et patres nostri,
16 Et translati sunt in Sychem et positi
sunt in sepulchro quod emit Abraham
pretio argenti a filiis Emmor filii
Sychem. 17 Cum adpropinquaret autem
tempus repromissionis quam confessus
erat Deus Abrahæ, crevit populus
et multiplicatus est in Ægypto,
18 Quoad usque surrexit rex alius
in Ægypto, qui non sciebat Joseph.
19 Hic circumveniens genus nostrum
adflixit patres [nostros], ut exponerent
infantes suos, ne vivificarentur. 20 Eo-
dem tempore natus est Moses, et fuit
gratus Deo. Qui nutritus est tribus
mensibus in domo patris sui: 21 Ex-
posito autem illo sustulit eum filia
Pharaonis et enutrivit eum sibi in
filium. 22 Et eruditus est Moses omni
sapientia Ægyptiorum, et erat potens
in verbis et in operibus suis. 23 Cum
autem impleretur ei quadraginta an-
norum tempus, ascendit in cor ejus ut
visitaret fratres suos filios Israhel.

12 ܘܟܕ ܫܡܥ ܝܥܩܘܒ ܕܐܝܬ ܚܛܬܐ ܒܡܨܪܝܢ ܫܕܪ ܐܒܗܬܢ
ܩܕܡܝܬܐ: 13 ܘܒܬܪܝܬ ܐܬܝܕܥ ܝܘܣܦ ܠܐܚܘܗܝ ܘܐܬܓܠܝ ܓܢܣܗ
ܠܦܪܥܘܢ. 14 ܘܫܕܪ ܝܘܣܦ ܘܐܬܐ ܠܘܬ ܝܥܩܘܒ ܐܒܘܗܝ ܘܟܠ
ܫܪܝܟܘܬܗ ܒܢܦܫ̈ܐ ܫܒܥܝܢ ܘܚܡܫ. 15 ܘܢܚܬ ܝܥܩܘܒ ܠܡܨܪܝܢ
ܘܐܬܬܠ ܗܘ ܘܐܒܗܬܢ. 16 ܘܐܬܬܩܠܘ ܠܫܟܡ ܘܐܬܬܣܝܡܘ
ܒܩܒܪܐ ܕܙܒܢ ܐܒܪܗܡ ܒܟܣܦܐ ܡܢ ܒܢܝ ܚܡܘܪ ܒܪ ܫܟܡ.
17 ܘܟܕ ܩܪܒ ܙܒܢ ܗܘ ܕܐܬܬܚܝ ܠܗ ܐܝܟ ܕܐܬܝܕܐ ܠܐܒܪܗܡ
ܐܠܗܐ ܐܬܪܒܐ ܘܐܬܪܒܝ ܥܡܐ ܒܡܨܪܝܢ. 18 ܥܕ ܕܩܡ ܡܠܟ ܐܚܪ
ܥܠ ܡܨܪܝܢ ܕܠܐ ܝܕܥ ܠܝܘܣܦ. 19 ܗܢܐ ܡܬܚܟܡ ܠܓܢܣܢ
ܐܬܟܦܝ ܠܐܒܗܬܢ ܕܢܫܕܪܘܢ ܛܠ̈ܝܗܘܢ ܕܠܐ ܢܚܝܘ. 20 ܒܗܝ
ܙܒܢܐ ܐܬܝܠܕ ܡܘܫܐ ܘܗܘܐ ܫܦܝܪ ܠܐܠܗܐ ܘܬܪܝܨ ܬܠܬ
ܝܪ̈ܚܝܢ ܒܒܝܬ ܐܒܘܗܝ. 21 ܘܟܕ ܐܬܫܕܪ ܢܣܒܗ ܒܬܗ ܕܦܪܥܘܢ
ܘܐܬܪܒܝܗ ܠܗ ܠܒܪ. 22 ܘܐܬܦܪܣ ܡܘܫܐ ܒܟܠ ܚܟܡܬ ܡ̈ܨܪܝܐ
ܘܗܘܐ ܚܝܠ ܒܡ̈ܠܐ ܘܒܥ̈ܒܕܐ ܕܝܠܗ. 23 ܘܟܕ ܡܠܝ ܠܗ ܐܪܒܥ̈ܝܢ
ܫܢ̈ܝܢ ܣܠܩ ܥܠ ܠܒܗ ܕܢܒܩܪ ܠܐܚܘܗܝ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ.

Digitized by Google

24 Καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν Αἰγύπτιον. 25 Ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς ἀδελφοὺς [αὐτοῦ] ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν σωτηρίαν αὐτοῖς· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. 26 Τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε [ὑμεῖς]· ἱνατί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; 27 Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; 28 Μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν Αἰγύπτιον; 29 Ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. 30 Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσεράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους Σινᾶ ἄγγελος [Κυρίου] ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. 31 Ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο φωνὴ Κυρίου [πρὸς αὐτόν]· 32 Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. 33 Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Κύριος· Λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν.

24 ܘܚܙܐ ܠܚܕ ܕܐܬܥܒܕ ܠܗ ܥܒܪ ܠܗ ܘܦܪܥ ܠܡܬܥܢܝܐ ܘܩܛܠ ܠܡܨܪܝܐ ܗܘ ܕܡܚܝ ܠܗ ܠܡܬܥܢܝܐ ׃ 25 ܘܣܒܪ ܗܘ ܕܢܗܘܘܢ ܝܕܥܝܢ ܐܚܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܒܝܕܗ ܝܗܒ ܠܗܘܢ ܦܘܪܩܢܐ ܘܗܢܘܢ ܠܐ ܝܕܥܘ ׃ 26 ܘܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ ܐܬܚܙܝ ܠܗܘܢ ܕܡܬܟܬܫܝܢ ܘܐܫܠܡ ܠܗܘܢ ܕܢܗܘܘ ܫܠܝܡܝܢ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܓܒܪܝܐ ܐܚܘܗܝ ܐܢܬܘܢ ܠܡܢܐ ܥܒܕܝܢ ܐܝܫ ܠܚܒܪܗ ׃ 27 ܘܗܘ ܕܥܒܕ ܠܚܒܪܗ ܕܚܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܡܢ ܫܪܟ ܠܡܐ ܕܢܗܘܐ ܪܫܐ ܘܕܝܢܐ ܥܠܝܢ ׃ 28 ܗܠ ܐܢ ܐܢܐ ܒܥܐ ܐܢ ܐܢܬ ܡܩܛܠ ܐܢ ܐܝܟ ܕܩܛܠܬ ܐܬܡܠ ܠܡܨܪܝܐ ׃ 29 ܘܒܗܕܐ ܦܬܓܡܐ ܗܪܒ ܡܘܫܐ ܘܗܘܐ ܓܝܪ ܐܓܪ ܒܐܪܥ ܡܕܝܢ ܘܝܠܕ ܬܪܝܢ ܒܢܝܢ ׃ 30 ܘܟܕ ܡܛܘ ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܒܡܕܒܪܐ ܕܛܘܪ ܣܝܢܝ ܡܠܐܟ ܡܪܝܐ ܒܠܗܒ ܢܘܪ ܣܢܐ ׃ 31 ܘܡܘܫܐ ܟܕ ܚܙܐ ܬܡܗ ܐܬܕܡܪ ܠܚܙܘܬܐ ܘܟܕ ܩܪܒ ܠܡܚܙܐ ׃ 32 ܐܬܬ ܠܗ ܩܠܐ ܕܡܪܝܐ ܐܢܐ ܐܠܗ ܐܒܗܝܟ ܐܠܗ ܐܒܪܗܡ ܘܐܠܗ ܐܝܣܚܩ ܘܐܠܗ ܝܥܩܘܒ ܘܪܬܬ ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܠܡܣܒܪ ׃ 33 ܘܐܡܪ ܠܗ ܡܪܝܐ ܫܪܟ ܢܥܠܝܟ ܡܢ ܪܓܠܝܟ ܐܪܥܐ ܕܐܢܬ ܩܐܡ ܥܠܝܗ ܐܪܥܐ ܩܕܝܫܐ ܗܝ ׃

24 Et cum vidisset quendam injuriam patientem, vindicavit illum, et fecit ultionem ei qui injuriam sustinebat percusso Ægyptio. 25 Existimabat autem intellegere fratres quoniam Deus per manum ipsius daret salutem illis: at illi non intellexerunt. 26 Sequenti vero die apparuit illis litigantibus, et reconciliabat eos in pacem dicens: Viri, fratres estis: ut quid nocetis alterutrum? 27 Qui autem injuriam faciebat proximo suo, reppulit eum dicens: Quis te constituit principem et judicem super nos? 28 Numquid interficere me tu vis, quemadmodum interfecisti heri Ægyptium? 29 Fugit autem Moses in verbo isto, et factus est advena in terra Madiam, ubi generavit filios duos. 30 Et expletis annis quadraginta apparuit illi in deserto montis Sina angelus in igne flammæ rubi. 31 Moses autem videns admiratus est visum, et accedente illo ut consideraret, facta est [ad eum] vox Domini: 32 Ego Dominus patrum tuorum, Deus Abraham et Deus Isaac et Deus Jacob. Tremefactus est Moses, non audebat considerare. 33 Dixit autem illi Dominus: Solve calciamentum pedum tuorum: locus enim in quo stas terra sancta est.

Digitized by Google

34 Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε εἰς Αἴγυπτον. 35 Τοῦτον τὸν Μωϋσῆν, ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς καὶ ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. 36 Οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσεράκοντα. 37 Οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἰπὰς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει [Κύριος] ὁ θεὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ [αὐτοῦ ἀκούσεσθε]. 38 Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν, 39 Ὧι οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, 40 Εἰπόντες τῷ Ἀαρών· Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί ἐγένετο αὐτῷ· 41 Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42 Ἔστρεψεν δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν· Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ,

34 Videns vidi afflictionem populi mei qui est in Ægypto, et gemitum eorum audivi, et descendi liberare eos: et nunc veni et mittam te in Ægyptum. 35 Hunc Mosen, quem negaverunt dicentes: Quis te constituit principem et judicem? hunc Deus principem et redemtorem misit cum manu angeli qui apparuit illi in rubo. 36 Hic eduxit illos faciens prodigia et signa in terra Ægpti et in rubro mari et in deserto annis quadraginta. 37 Hiç est Moses qui dixit filiis Israhel: Prophetam vobis suscitavit Deus de fratribus vestris tamquam me, ipsum audietis. 38 Hic est qui fuit in ecclesia in solitudine cum angelo qui loquebatur ei in monte Sina et cum patribus nostris, qui accepit verba vitæ dare nobis, 39 Cui noluerunt obœdire patres nostri, sed reppulerunt et aversi sunt cordibus suis in Ægyptum, 40 Dicentes ad Aaron: Fac nobis deos qui præcedant nos: Moses enim hic qui eduxit nos de terra Ægypti, nescimus quid factum sit ei. 41 Et vitulum fecerunt in illis diebus et optulerunt hostiam simulacro, et lætabantur in operibus manuum suarum. 42 Convertit autem Deus et tradidit eos servire militiæ cæli, sicut scriptum est in libro prophetarum: Numquid victimas aut hostias optulistis mihi annis quadraginta in deserto, domus Israhel,

Digitized by Google

43 Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ Ῥομφάν, τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς; καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Βαβυλῶνος. 44 Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει· 45 Ἣν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξέωσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυείδ, 46 Ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα τῷ οἴκῳ Ἰακώβ. 47 Σαλωμὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 48 Ἀλλ' οὐχ ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις κατοικεῖ, καθὼς ὁ προφήτης λέγει· 49 Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει Κύριος, ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου; 50 Οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 51 Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι καρδίαις καὶ τοῖς ὠσὶν, ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. 52 Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς ἐγένεσθε,

43 ܘܢܣܒܬܘܢ ܠܡܫܟܢܐ ܕܡܠܟ ܘܟܘܟܒ ܐܠܗ ܪܦܢ ܨܠܡܐ ܕܥܒܕܬܘܢ ܠܗ ܘܐܓܠܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܓܠܝ ܠܟܘܢ ܠܒܒܠ ܡܛܠ ܗܟܝ ܐܡܪ ܡܫܟܢܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܗܘܐ ܠܐܒܗܬܢ ܒܡܕܒܪܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕ ܡܬܡܠܠ ܠܡܘܫܐ ܕܢܥܒܕ ܐܝܬ ܠܗ ܐܝܟ ܕܚܙܐ ܗܘ ܠܗ ܕܩܒܠܘ ܐܦ ܐܢܘܢ ܐܒܗܬܢ ܘܥܠܘ ܥܡ ܝܫܘܥ ܒܐܪܬ ܡܫܬܝܬܐ ܕܥܡܡܐ ܗܠܝܢ ܕܐܬܪܕܦ ܐܠܗܐ ܡܢ ܩܕܡ ܐܒܗܬܢ ܥܕ ܝܘܡܬܐ ܕܕܘܝܕ 46 ܕܫܟܚ ܛܝܒܘܬܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܒܥܐ ܕܢܫܟܚ ܡܫܟܢܐ ܠܐܠܗ ܝܥܩܘܒ 47 ܫܠܡܘܢ ܗܘ ܕܒܢܐ ܠܗ ܒܝܬܐ 48 ܐܠܐ ܠܐ ܥܠܝܐ ܒܥܒܝܕ ܐܝܕܝ ܕܐܡܪ ܢܒܝܐ 49 ܫܡܝܐ ܟܘܪܣܝ ܠܝ ܘܐܪܥܐ ܗܕܡ ܪܓܠܝ ܐܝܢܐ ܒܝܬܐ ܕܬܒܢܘܢ ܠܝ ܐܡܪ ܡܪܝ ܐܘ ܐܝܢܐ ܐܬܪ ܢܢܘܚ ܠܡ ܐܦ ܐܝܕܝ ܥܒܕܬ ܟܠ ܗܠܝܢ 51 ܩܫܝ ܥܘܪܦ ܘܠܐ ܡܓܠܦ ܠܒ ܘܐܕܢ ܐܢܬܘܢ ܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܬܕ ܐܝܟ ܐܒܗܬܟܘܢ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ 52 ܐܝܢ ܢܒܝܐ ܠܐ ܪܕܦܘ ܐܒܗܬܟܘܢ ܘܩܛܠܘ ܐܢܘܢ ܕܩܕܡ ܐܡܪܘ ܥܠ ܐܬܝܗ ܕܙܕܝܩܐ ܗܐ ܕܗܫܐ ܐܢܬܘܢ ܡܫܠܡܢ ܘܩܛܠܢ

43 Et suscepistis tabernaculum Moloch et sidus Dei vestri Remfam, figuras quas fecistis adorare eas? Transferam vos trans Babylonem. 44 Tabernaculum testimonii fuit patribus nostris in deserto, sicut disposuit loquens ad Mosen, ut faceret illud secundum formam quam viderat, 45 Quod et induxerunt suscipientes patres nostri cum Jesu in possessionem gentium quas expulit Deus a facie patrum nostrorum, usque in diebus David, 46 Qui invenit gratiam ante Deum et petiit ut inveniret tabernaculum Deo Jacob. 47 Salomon autem ædificavit illi domum. 48 Sed non excelsus in manufactis habitat, sicut propheta dicit: 49 Cælum mihi sedis est, terra autem scabellum pedum meorum. Quam domum ædificabitis mihi? dicit Dominus, aut quis locus requietionis meæ est? 50 Nonne manus mea fecit hæc omnia? 51 Duri cervice et incircumcisi cordibus et auribus, vos semper Spiritui sancto restitistis, sicut patres vestri et vos. 52 Quem prophetarum non sunt persecuti patres vestri? Et occiderunt eos qui prænuntiabant de adventu justi, cujus nunc proditores et homicidæ fuistis,

Digitized by Google

53 Οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. 54 Ἀκούαντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. 55 Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, 56 Καὶ εἶπεν· Ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς διηνοιγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. 57 Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, 58 Καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. Καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, 59 Καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. 60 Θεὶς δὲ τὰ γόνατα ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

ΚΕΦ. η'.

1 ΣΑΥΛΟΣ δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ. Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρίας πλὴν τῶν ἀποστόλων.

53 Qui accepistis legem in dispositionem angelorum et non custodistis. 54 Audientes autem hæc dissecabantur cordibus suis et stridebant dentibus in eum. 55 Cum autem esset plenus Spiritu sancto, intuens in cælum vidit gloriam Dei et Jesum stantem a dextris Dei, 56 Et ait: Ecce video cælos apertos et Filium hominis a dextris stantem Dei. 57 Exclamantes autem voce magna continuerunt aures suas et impetum fecerunt unanimiter in eum, 58 Et eicientes eum extra civitatem lapidabant. Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adulescentis qui vocabatur Saulus, 59 Et lapidabant Stephanum invocantem et dicentem: Domine Jesu, suscipe spiritum meum. 60 Positis autem genibus clamavit voce magna dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit.

CAPUT VIII.

1 SAULUS autem erat consentiens neci ejus. Facta est autem in illa die persecutio magna in ecclesia quæ erat Hierosolymis, et omnes dispersi sunt per regiones Judææ et Samariæ præter apostolos.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, η΄.

2 Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαν κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. 3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακήν. 4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελιζόμενοι τὸν λόγον· 5 Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρίας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. 6 Προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. 7 Πολλοὶ γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχοντο· πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν· 8 Ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. 9 Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστάνων τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρίας, λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν, 10 Ὦι προσεῖχον πάντες ἀπο μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ καλουλένη μεγάλη. 11 Προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγίαις ἐξεστακέναι αὐτούς.

ACTUS, VIII.

2 Curaverunt autem Stephanum viri timorati et fecerunt planctum magnum super illum. 3 Saulus vero devastabat ecclesiam, per domos intrans, et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam. 4 Igitur qui dispersi erant pertransiebant evangelizantes verbum Dei. 5 Philippus autem descendens in civitatem Samariæ prædicabat illis Christum. 6 Intendebant autem turbæ his quæ a Philippo dicebantur, unanimiter audientes et videntes signa quæ faciebat: 7 Multi enim eorum qui habebant spiritus inmundos, clamantes voce magna exiebant, 8 Multi autem paralytici et claudi curati sunt. 9 Factum est ergo magnum gaudium in illa civitate. Vir autem quidam nomine Simon, qui antè fuerat in civitate magus, seducens gentem Samariæ, dicens esse se aliquem magnum, 10 Cui asculta-bant omnes a minimo usque ad maximum dicentes: Hic est virtus Dei quæ vocatur magna: 11 Adtendebant autem eum propter quod multo tempore magicis suis dementasset eos.

Digitized by Google

12 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. 13 Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ, θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινομένας ἐξίστατο. 14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμαρία τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς Πέτρον καὶ Ἰωάννην, 15 Οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον. 16 Οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 17 Τότε ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18 Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα [τὸ ἅγιον], προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα 19 Λέγων· Δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. 20 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. 21 Οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἔναντι τοῦ θεοῦ.

12 Cum ergo credidissent Philippo evangelizanti de regno Dei et nomine Jesu Christi, baptizabantur viri ac mulieres. 13 Tunc Simon et ipse credidit, et cum baptizatus esset, adhærebat Philippo; videns etiam signa et virtutes maximas fieri stupens admirabatur. 14 Cum autem audissent apostoli qui erant Hierosolymis quia recepit Samaria verbum Dei, miserunt ad illos Petrum et Johannem. 15 Qui cum venissent, oraverunt pro ipsis ut acciperent Spiritum sanctum: 16 Necdum enim in quenquam illorum venerat, sed baptizati tantum erant in nomine Domini Jesu. 17 Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum sanctum. 18 Cum vidisset autem Simon quia per inpositionem manus apostolorum daretur Spiritus sanctus, optulit eis pecuniam 19 Dicens: Date et mihi hanc potestatem, ut cuicumque inposuero manus accipiat Spiritum sanctum. Petrus autem ad eum dixit: 20 Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri. 21 Non est tibi pars neque sors in sermone hoc: cor enim tuum non est rectum coram Deo.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, η'.

22 Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δεήθητι τοῦ Κυρίου εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· 23 Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὁρῶ σε ὄντα. 24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· Δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. 25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὑπέστρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαριτῶν εὐηγγελίζοντο. 26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον λέγων· Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. 27 Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυνάστης Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ, 28 Ἦν τε ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. 29 Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. 30 Προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος Ἡσαΐαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν· Ἆράγε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; 31 Ὁ δὲ εἶπεν· Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή τις ὁδηγήσει με; Παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.

❖ ܣ ❖ ܥܡܘܪܐ

22 ܙܥܘ ܗܫܐ ܡܢ ܗܕܐ ܒܝܫܬܟ ܘܒܥܐ ܠܐܠܗܐ ܕܐܢ ܐܦܫܪ ܠܟ ܥܠ ܚܫܒܢ ܠܒܟ ܗܕܐ ܕܐܢ ܐܦ ܗܝ ܡܚܝܠ ܠܟ ܥܠ ܗܕܐ ܕܐܡܪܬ ܒܠܒܟ ܗܘ

32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη· Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. 33 Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν [δὲ] γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. 34 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν· Δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός; 35 Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. 36 Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι ὕδωρ, καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει με βαπτισθῆναι; [37 Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.] 38 Καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα, καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. 39 Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα Κυρίου ἥρπασεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. 40 Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς Καισαρίαν.

32 Locus autem scripturæ quem legebat erat hic: Tamquam ovis ad occisionem ductus est, et sicut agnus coram tondente se sine voce, sic non aperuit os suum. 33 In humilitate judicium ejus sublatum est. Generationem illius quis enarrabit? quoniam tolletur a terra vita ejus. 34 Respondens autem eunuchus Philippo dixit: Obsecro te, de quo propheta hoc dicit? de se, an de alio aliquo? 35 Aperiens autem Philippus os suum et incipiens ab scriptura ista evangelizavit illi Jesum. 36 Et dum irent per viam, venerunt ad quandam aquam, et ait eunuchus: Ecce aqua: quid prohibet me baptizari? [37 Dixit autem Philippus: Si credis ex toto corde, licet. Et respondens ait: Credo Filium Dei esse Jesum Christum.] 38 Et jussit stare currum, et descenderunt uterque in aquam, Philippus et eunuchus, et baptizavit eum. 39 Cum autem ascendissent de aqua, Spiritus Domini rapuit Philippum, et amplius non vidit eum eunuchus: ibat enim per viam suam gaudens. 40 Philippus autem inventus est in Azoto, et pertransiens evangelizabat civitatibus cunctis donec veniret Cæsaream.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, θ'.

ΚΕΦ. θ'.

1 Ὁ ΔΕ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ 2 Ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἄν τινας εὕρῃ ὄντας τῆς ὁδοῦ, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἰερουσαλήμ. 3 Ἐν δὲ τῷ πορευεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ, ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 4 Καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις; 5 Εἶπεν δέ· Τίς εἶ, Κύριε; ὁ δὲ [Κύριος εἶπεν]· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις. 6 Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι ὅ τι σε δεῖ ποιεῖν. 7 Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. 8 Ἠγέρθη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἠνοιγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπεν· χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. 9 Καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν.

ACTUS, IX.

CAPUT IX.

1 SAULUS autem adhuc aspirans minarum et cædis in discipulos Domini accessit ad principem sacerdotum 2 Et petiit ab eo epistulas ad Damascum ad synagogas, ut si quos invenisset hujus viæ, viros ac mulieres, vinctos perduceret in Hierusalem. 3 Et cum iter faceret, contigit ut adpropinquaret Damasco, et subito circumfulsit eum lux de cælo, 4 Et cadens in terram audivit vocem dicentem sibi: Saule Saule, quid me persequeris? 5 Qui dixit: Quis es, Domine? Et ille: Ego sum Jesus quem tu persequeris? 6 Sed surge et ingredere civitatem, et dicetur tibi quid te oportet facere. 7 Viri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti, audientes quidem vocem, neminem autem videntes. 8 Surrexit autem Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat: ad manus autem illum trahentes introduxerunt Damascum. 9 Et erat tribus diebus non videns, et non manducavit neque bibit.

Digitized by Google

10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνανίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ Κύριος· Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε. 11 Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, 12 Καὶ εἶδεν [ἐν ὁράματι] ἄνδρα Ἀνανίαν ὀνόματι εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρας, ὅπως ἀναβλέψῃ. 13 Ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· Κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις σου ἐποίησεν ἐν Ἰερουσαλήμ· 14 Καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομά σου. 15 Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Κύριος· Πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἐστίν μοι οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν τε καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ· 16 Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. 17 Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ Κύριος ἀπέσταλκέν με, Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. 18 Καὶ εὐθέως ἀπέπεσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, 19 Καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς,

10 Erat autem quidam discipulus Damasci nomine Annanias, et dixit ad illum in visu Dominus: Annania. At ille ait: Ecce ego, Domine. 11 Et Dominus ad illum: Surgens vade in vicum qui vocatur rectus, et quære in domo Judæ Saulum nomine Tharsensem: ecce enim orat, 12 Et vidit virum Annaniam nomine introeuntem et inponentem sibi manus ut visum recipiat. 13 Respondit autem Annanias: Domine, audivi a multis de viro hoc, quanta mala sanctis tuis fecerit in Hierusalem, 14 Et hic habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui invocant nomen tuum. 15 Dixit autem ad eum Dominus: Vade, quoniam vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis Israhel: 16 Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati. 17 Et abiit Annanias et introivit in domum, et inponens ei manus dixit: Saule frater, Dominus Jesus misit me, qui apparuit tibi in via qua veniebas, ut videas et implearis Spiritu sancto. 18 Et confestim ceciderunt ab oculis ejus tamquam squamæ, et visum recepit, et surgens baptizatus est, 19 Et cum accepisset cibum, confortatus est. Fuit autem cum discipulis qui erant Damasci per dies aliquos.

Digitized by Google

20 Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἐκήρυσσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. 21 Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας εἰς Ἰερουσαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; 22 Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυννεν Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. 23 Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· 24 Ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Παρετηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· 25 Λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. 26 Παραγενόμενος δὲ εἰς Ἰερουσαλὴμ ἐπείραζεν κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. 27 Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν Κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ.

20 Et continuo in synagogis prædicabat Jesum quoniam hic est Filius Dei. 21 Stupebant autem omnes qui audiebant, et dicebant: Nonne hic est qui expugnabat in Hierusalem eos qui invocant nomen istud? et huc ad hoc venit ut vinctos illos duceret ad principes sacerdotum? 22 Saulus autem multo magis convalescebat et confundebat Judæos qui habitabant Damasci, adfirmans quoniam hic est Christus. 23 Cum implerentur autem dies multi, consilium fecerunt Judæi ut eum interficerent: 24 Notæ autem factæ sunt Saulo insidiæ eorum. Custodiebant autem et portas die ac nocte, ut eum interficerent: 25 Accipientes autem discipuli ejus nocte per murum dimiserunt eum summittentes in sporta. 26 Cum autem venisset in Hierusalem, temtabat jungere se discipulis: et omnes timebant eum, non credentes quia esset discipulus. 27 Barnabas autem adprehensum illum duxit ad apostolos, et narravit illis quomodo in via vidisset Dominum, et quia locutus est ei, et quomodo Damasco fiducialiter ageret in nomine Jesu.

20 ܘܡܕ ܗܘܐ ܒܟܢܘܫܬܐ ܗܘ ܡܟܪܙ ܠܝܫܘܥ ܕܗܘ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ . 21 ܘܟܠ ܡܢ ܕܫܡܥ ܗܘ ܡܬܕܡܪ ܘܐܡܪ ܗܠܐ ܗܢܐ ܗܘ ܕܗܘ ܡܚܪܒ ܒܝܪܘܫܠܡ ܠܐܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܠܗܢܐ ܫܡܐ ܘܠܗܕܐ ܠܗܕܐ ܐܬܐ ܕܢܣܒ ܐܢܘܢ ܩܛܝܪܐ ܠܘܬ ܪܫܐ ܟܗܢܐ . 22 ܫܐܘܠ ܗܘ ܕܝܠܗ ܐܬܬܩܦ ܘܡܒܠܒܠ ܠܝܗܘܕܝܐ ܕܝܬܒܝܢ ܒܕܡܫܩ ܡܣܗܕ ܗܘ ܕܗܢܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ . 23 ܘܟܕ ܡܬܡܠܝܘ ܝܘܡܬܐ ܣܓܝܐܐ ܐܬܝܥܛܘ ܝܗܘܕܝܐ ܕܢܩܛܠܘܢܝܗ . 24 ܘܐܬܝܕܥ ܠܫܐܘܠ ܥܠ ܡܟܝܠܬܗܘܢ ܘܢܛܪܝܢ ܗܘ ܐܦ ܬܪܥܐ ܕܡܬܐ ܕܢܩܛܠܘܢܝܗ . 25 ܘܢܣܒܘ ܠܝܗ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܒܠܠܝܐ ܘܫܕܘܗܝ ܒܣܠܐ ܡܢ ܫܘܪܐ . 26 ܘܟܕ ܐܬܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܢܣܝܢ ܗܘ ܕܢܬܚܒܪ ܠܬܠܡܝܕܐ ܘܟܠܗܘܢ ܕܚܠܝܢ ܡܢܗ ܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܕܬܠܡܝܕ ܗܘ . 27 ܒܪܢܒܐ ܗܘ ܕܩܒܠ ܠܗ ܐܝܬܝܗ ܠܘܬ ܫܠܝܚܐ ܘܐܚܘܐ ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܚܙܐ ܠܡܪܢ ܒܐܘܪܚܐ ܘܕܡܠܠ ܥܡܗ ܘܐܝܟ ܒܕܡܫܩ ܐܬܬܩܦ ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ .

Digitized by Google

28 Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος εἰς Ἰερουσαλήμ, παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου, 29 Ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν. 30 Ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισαρίαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς Ταρσόν. 31 Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρίας εἶχεν εἰρήνην, οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου, καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνετο. 32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδα. 33 Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ὀνόματι Αἰνέαν ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττου, ὃς ἦν παραλελυμένος. 34 Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. 35 Καὶ εἶδαν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον. 36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. 37 Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ἔθηκαν αὐτὴν ἐν ὑπερῴῳ. 38 Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες· Μὴ ὀκνήσῃς διελθεῖν ἕως ἡμῶν.

28 Erat autem cum illis intrans et exiens in Hierusalem et fiducialiter agens in nomine Domini: 29 Loquebatur quoque et disputabat cum Grecis; illi autem quærebant occidere illum. 30 Quod cum cognovissent fratres, deduxerunt eum Cæsaream et dimiserunt Tharsum. 31 Ecclesia quidem per totam Judæam et Galilæam et Samariam habebat pacem, et ædificabatur ambulans in timore Domini, et consolatione sancti Spiritus replebatur. 32 Factum est autem ut Petrus dum pertransiret universos, deveniret ad sanctos qui habitabant Lyddæ. 33 Invenit autem ibi hominem quendam nomine Æneam ab annis octo jacentem in grabatto, qui erat paralyticus. 34 Et ait illi Petrus: Æneas, sanat te Dominus Jesus Christus: surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. 35 Et viderunt illum omnes qui habitabant Lyddæ et Saronæ, qui conversi sunt ad Dominum. 36 In Joppe autem fuit quædam discipula nomine Tabita, quæ interpretata dicitur Dorca: Hæc erat plena operibus bonis et elemosynis quas faciebat. 37 Factum est autem in diebus illis ut infirmata moreretur: quam cum lavissent, posuerunt eam in cenaculo. 38 Cum autem prope esset Lydda ab Joppe, discipuli audientes quia Petrus esset in ea, miserunt duos viros ad eum rogantes: Ne pigriteris venire usque ad nos.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, θ', ι'.

39 Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς, 40 Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν· Ταβιθὰ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν. 41 Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. 42 Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν Κύριον. 43 Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μεῖναι ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΑΝΗΡ δέ τις ἐν Καισαρίᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, 2 Εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διαπαντός, 3 Εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς, ὡσεὶ περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε.

❖ ـه ❖ ـل ❖ ـه

39 وقام بطرس ومضى معهم. فلما حضر صعدوا به الى العلية. ووقفت عنده جميع الارامل يبكين ويرينه القمص والثياب التي كانت تعملها طابيثا وهي معهم. 40 فاخرج بطرس الجميع خارجا وجثا على ركبتيه وصلى. ثم التفت الى الجسد وقال يا طابيثا قومي. ففتحت عينيها ولما نظرت بطرس جلست. 41 فناولها يده واقامها ودعا القديسين والارامل واوقفها احياء. 42 فصار ذلك معلوما في يافا كلها فآمن كثيرون بالرب. 43 واقام بطرس في يافا اياما كثيرة عند رجل دباغ اسمه سمعان.

❖ ـو ❖

1 وكان رجل في قيصرية اسمه كرنيليوس قائد مئة من الكتيبة التي تدعى الايطالية. 2 تقيا وخائفا الله مع جميع بيته صانعا صدقات كثيرة للشعب ومواظبا الله دائما. 2 3 رأى في رؤيا ظاهرة نحو الساعة التاسعة من النهار ملاك الله داخلا اليه وقائلا له يا كرنيليوس. 3

ACTUS, IX. X.

39 Exsurgens autem Petrus venit cum illis: Et cum advenisset, duxerunt illum in cenaculum, et circumsteterunt illum omnes viduæ flentes et ostendentes tunicas et vestes quas faciebat illis Dorca. 40 Ejectis autem omnibus foras Petrus ponens genua oravit, et conversus ad corpus dixit: Tabita, surge. At illa aperuit oculos suos, et viso Petro resedit. 41 Dans autem illi manum erexit eam, et cum vocasset sanctos et viduas, adsignavit eam vivam. 42 Notum autem factum est per universam Joppen, et crediderunt multi in Domino. 43 Factum est autem ut dies multos moraretur in Joppe apud quendam Simonem coriarium.

CAPUT X.

1 VIR autem quidam erat in Cæsarea nomine Cornelius, centurio cohortis quæ dicitur Italica, 2 Religiosus et timens Deum cum omni domo sua, faciens elemosynas multas plebi et deprecans Deum semper: 3 Vidit in visu manifeste, quasi hora nona diei, angelum Dei introeuntem ad se et dicentem sibi: Corneli.

Digitized by Google

4 Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν· Τί ἐστιν, Κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ· Αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ. 5 Καὶ νῦν πέμψον ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· 6 Οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ ἐστὶν οἰκία παρὰ θάλασσαν· 7 Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν [αὐτοῦ] καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ, 8 Καὶ ἐξηγησάμενος ἅπαντα αὐτοῖς ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. 9 Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων αὐτῶν καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. 10 Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελεν γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ αὐτῶν ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις, 11 Καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς [δεδεμένον καὶ] καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς, 12 Ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα καὶ ἑρπετὰ τῆς γῆς καὶ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. 13 Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. 14 Ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· Μηδαμῶς, Κύριε, ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον. 15 Καὶ φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. 16 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ εὐθὺς ἀνελήμφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν.

4 At ille intuens in eum timore correptus dixit: Qui es, Domine? Dixit autem illi: Orationes tuæ et elemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam in conspectu Dei. 5 Et nunc mitte viros in Joppen et arcessi Simonem quendam qui cognominatur Petrus: 6 Hic hospitatur apud Simonem quendam coriarium, cujus est domus juxta mare. 7 Et cum discessisset angelus qui loquebatur illi, vocavit duos domesticos suos et militem metuentem Dominum ex his qui illi parebant; 8 Quibus cum narrasset omnia, misit illos in Joppen. 9 Postera autem die iter illis facientibus et adpropinquantibus civitati, ascendit Petrus in superiora ut oraret circa horam sextam, 10 Et cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem eis cecidit super eum mentis excessus, 11 Et vidit cælum apertum et descendens vas quoddam velut linteum magnum quattuor initiis summitti de cælo in terram, 12 In quo erant omnia quadrupedia et serpentia terræ et volatilia cæli. 13 Et facta est vox ad eum: Surge, Petre, occide et manduca. 14 Ait autem Petrus: Absit, Domine, quia numquam manducavi omne commune et inmundum. 15 Et vox iterum secundo ad eum: Quæ Deus purificavit tu commune ne dixeris. 16 Hoc autem factum est per ter, et statim receptum est vas in cælum.

Digitized by Google

17 Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα, 18 Καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. 19 Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν τὸ Πνεῦμα αὐτῷ· Ἰδοὺ ἄνδρες [τρεῖς] ζητοῦντές σε· 20 Ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος, ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. 21 Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε; 22 Οἱ δὲ εἶπαν· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. 23 Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. 24 Τῇ δὲ ἐπαύριον εἰσῆλθαν εἰς τὴν Καισαρίαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, συνκαλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους.

17 Et dum intra se hesitaret Petrus, quidnam esset visio quam vidisset, ecce viri qui missi erant a Cornelio inquirentes domum Simonis adstiterunt ad januam, 18 Et cum vocassent, interrogabant si Simon qui cognominatur Petrus illic haberet hospitium 19 Petro autem cogitante de visione, dixit Spiritus ei: Ecce viri tres quærunt te: 20 Surge itaque et descende, et vade cum eis nihil dubitans, quia ego misi illos. 21 Descendens autem Petrus ad viros dixit: Ecce ego sum quem quæritis: quæ causa est propter quam venistis? 22 Qui dixerunt: Cornelius centurio, vir justus et timens Deum et testimonium habens ab universa gente Judæorum, responsum accepit ab angelo sancto, arcessire te in domum suam et audire verba abs te. 23 Introducens igitur eos recepit hospitio. Sequenti autem die surgens profectus est cum eis, et quidam ex fratribus a Joppen comitati sunt eum. 24 Altera autem die introivit Cæsaream. Cornelius vero expectabat illos convocatis cognatis suis et necessariis amicis.

Digitized by Google

25 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσεκύνησεν. 26 Ὁ δὲ Πέτρος ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· Ἀνάστηθι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. 27 Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὑρίσκει συνεληλυθότας πολλούς, 28 Ἔφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς ἐπίστασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· κἀμοὶ ἔδειξεν ὁ θεὸς μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον· 29 Διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς. Πυνθάνομαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με; 30 Καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην τὴν ἐνάτην προσευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, 31 Καὶ φησίν· Κορνήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 32 Πέμψον οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θάλασσαν, ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. 33 Ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα πρός σε, σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ Κυρίου.

25 Et factum est cum introisset Petrus, obvius ei Cornelius et procidens ad pedes ejus adoravit. 26 Petrus vero levavit eum dicens: Surge, et ego ipse homo sum. 27 Et loquens cum illo intravit, et invenit multos qui convenerant, 28 Dixitque ad illos: Vos scitis quomodo abominatum sit viro Judæo conjungi aut accedere ad alienigenam: et mihi ostendit Deus neminem communem aut inmundum dicere hominem; 29 Propter quod sine dubitatione veni arcessitus. Interrogo ergo, quam ob causam arcessistis me? 30 Et Cornelius ait: A nudius quartana die usque in hanc horam orans eram hora nona in domo mea, et ecce vir stetit ante me in veste candida et ait: 31 Corneli, exaudita est oratio tua et elemosynæ tuæ commemoratæ sunt in conspectu Dei. 32 Mitte ergo in Joppen et arcessi Simonem qui cognominatur Petrus: hic hospitatur in domo Simonis coriarii juxta mare. 33 Confestim igitur misi ad te, et tu bene fecisti veniendo. Nunc ergo omnes nos in conspectu tuo adsumus audire omnia quæcumque tibi præcepta sunt a Domino.

Digitized by Google

34 Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν· Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήμπτης ὁ θεός, 35 Ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστίν· 36 Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστιν πάντων Κύριος. 37 Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης, 38 Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ, ὡς ἔχρισεν αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ· 39 Καὶ ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν Ἱερουσαλήμ, ὃν καὶ ἀνεῖλαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου. 40 Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, 41 Οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἡμῖν οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 42 Καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. 43 Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν.

34 Aperiens autem os Petrus dixit: In veritate conperi quoniam non est personarum acceptor Deus, 35 Sed in omni gente qui timet eum et operatur justitiam acceptus est illi. 36 Verbum misit filiis Israhel adnuntians pacem per Jesum Christum: hic est omnium Dominus. 37 Vos scitis quod factum est verbum per universam Judæam, incipiens enim a Galilæa, post baptismum quod prædicavit Johannes, 38 Jesum a Nazareth, quomodo unxit eum Deus Spiritu sancto et virtute, qui pertransivit benefaciendo et sanando oppressos a diabolo, quoniam Deus erat cum illo: 39 Et nos testes sumus omnium quæ fecit in regione Judæorum et in Hierusalem: quem et occiderunt suspendentes in ligno. 40 Hunc Deus suscitavit tertia die et dedit eum manifestum fieri, 41 Non omni populo sed testibus præordinatis a Deo, nobis qui manducavimus et bibimus cum illo postquam resurrexit a mortuis: 42 Et præcepit nobis prædicare populo et testificari quia ipse est qui constitutus est a Deo Judex vivorum et mortuorum. 43 Huic omnes prophetæ testimonium perhibent, remissionem omnium peccatorum accipere per nomen ejus omnes qui credunt in eum.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ι', ια'.

44 Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. 45 Καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται· 46 Ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. Τότε ἀπεκρίθη Πέτρος· 47 Μήτι τὸ ὕδωρ δύναται κωλῦσαί τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον ὡς καὶ ἡμεῖς; 48 Προσέταξεν δὲ αὐτοῖς ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

ΚΕΦ. ια'.

1 Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. 2 Ὅτε δὲ ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱερουσαλήμ, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, 3 Λέγοντες ὅτι εἰσῆλθες πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. 4 Ἀρξάμενος δὲ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων· 5 Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· 6 Εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ.

❖ ب ❖ ما ❖

44 ܘܟܕ ܗܘܐ ܥܕܝܢ ܡܬܡܠܠ ܦܛܪܘܣ ܗܠܝܢ ܡܠܝܐ ܢܦܠ ܥܠ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܫܡܥܝܢ ܠܡܠܬܐ ܘ ܠܐ ܫܠܡ ܗܘܘ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܓܙܪܬܐ ܕܡܗܝܡܢܝ ܗܘ ܕܐܬܐ ܥܡ ܦܛܪܘܣ ܡܛܠ ܕ ܥܠ ܐܡܡܐ ܐܦ ܗܢܘܢ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܬܝܗܒܬ ܠܗܘܢ ܘ ܐܬܦܪܣ ܥܠ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܫܡܥܝܢ ܠܡܠܬܐ ܘ ܐܬܦܠܓ

7 Ἤκουσα δὲ καὶ φωνῆς λεγούσης μοι· Ἀναστὰς Πέτρε θῦσον καὶ φάγε. 8 Εἶπον δέ· Μηδαμῶς, Κύριε, ὅτι κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. 9 Ἀπεκρίθη δὲ φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. 10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ ἀνεσπάσθη πάλιν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. 11 Καὶ ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἦμεν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρίας πρός με. 12 Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμά μοι συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν διακρίναντα. Ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. 13 Ἀπήγγειλεν δὲ ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα [αὐτῷ]· Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην καὶ μετάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, 14 Ὃς λαλήσει ῥήματα πρός σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 15 Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. 16 Ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος τοῦ Κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 17 Εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν;

7 Audivi autem et vocem dicentem mihi: Surge, Petre, occide et manduca. 8 Dixi autem: Nequaquam, Domine, quia commune aut inmundum numquam introiit in os meum. 9 Respondit autem vox secundo de cælo: Quæ Deus mundavit tu commune ne dixeris. 10 Hoc autem factum est per ter, et recepta sunt rursum omnia in cælum. 11 Et ecce confestim tres viri adstiterunt in domo in qua eram, missi a Cæsarea ad me. 12 Dixit autem Spiritus mihi ut irem cum illis nihil hesitans. Venerunt autem mecum et sex fratres isti, et ingressi sumus in domum viri. 13 Narravit autem nobis quomodo vidisset angelum in domo sua stantem et dicentem sibi: Mitte in Joppen et arcessi Simonem qui cognominatur Petrus, 14 Qui loquetur tibi verba in quibus salvus eris tu et universa domus tua. 15 Cum autem cœpissem loqui, decidit Spiritus sanctus super eos sicut et in nos in initio. 16 Recordatus sum autem verbi Domini, sicut dicebat: Johannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu sancto. 17 Si ergo eandem gratiam dedit illis Deus sicut et nobis qui credidimus in Dominum Jesum Christum, ego quis eram qui possem prohibere Deum?

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ια'.

18 Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν λέγοντες· Ἄρα καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν. 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις, 20 Ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν Κύριον Ἰησοῦν. 21 Καὶ ἦν χεὶρ Κυρίου μετ' αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς ὁ πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον. 22 Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς οὔσης ἐν Ἱερουσαλὴμ περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν Βαρνάβαν ἕως Ἀντιοχείας· 23 Ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τὴν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν τῷ Κυρίῳ, 24 Ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως. Καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ Κυρίῳ. 25 Ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν [αὐτὸν] ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. 26 Ἐγένετο δὲ αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρηματίσαι τε πρώτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.

❖ ܐ ❖ ܦܥܠܐ

18 ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܗܠܝܢ ܫܬܘ ܘܫܒܚܘ ܠܐܠܗܐ ܘܐܡܪܝܢ ܗܘ ܗܟܝܠ ܐܦ ܠܥܡܡܐ ܐܠܗܐ ܝܗܒ ܬܒܬܐ ܠܚܝܐ ܀ 19 ❖ ܐܝܬ ܒܗܘ ܕܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܥܩܬܐ ܕܗܘܬ ܒܐܝܕܝܐ ܕܣܛܦܢܘܣ ܥܕܪܘ ܥܕ ܦܝܢܩܐ ܘܩܘܦܪܘܣ ܘܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܠܐ ܡܠܠܘ ܠܐ ܡܠܬܐ ܐܦ ܠܐ ܠܝܗܘܕܝܐ ܒܠܚܘܕ ܀ 20 ܐܝܬ ܗܘ ܕܡܢܗܘܢ ܓܒܪܐ ܩܘܦܪܝܐ ܘܩܘܪܢܝܐ ܕܟܕ ܥܠܘ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܡܠܠܘ ܐܦ ܠܝܘܢܝܐ ܘܒܫܪܘ ܠܗܘܢ ܥܠ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܀ 21 ܘܐܝܕܗ ܕܡܪܢ ܗܘܬ ܥܡܗܘܢ ܘܣܓܝ ܡܢܝܢܐ ܗܝܡܢܘ ܘܐܬܦܢܝܘ ܠܘܬ ܡܪܢ ܀ 22 ❖ ܘܐܬܬ ܠܐܕܢܝ ܥܕܬܐ ܕܒܝܬ ܡܪܝܡ ܥܠ ܗܠܝܢ ܘܫܕܪܘ ܠܒܪܢܒܐ ܥܕ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܀ 23 ܘܟܕ ܐܬܐ ܘܚܙܐ ܠܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܚܕܐ ܘܐܬܚܕܝ ܘܥܕܪ ܟܠܗܘܢ ܒܪܥܝܢ ܕܠܒܐ ܕܢܬܩܘܡܘܢ ܒܡܪܢ ܀ 24 ܓܒܪܐ ܛܒܐ ܗܘ ܘܡܠܝ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܘܬܘܣܦ ܣܓܝ ܥܡܐ ܠܘܬ ܡܪܢ ܀ 25 ❖ ܘܢܦܩ ܠܛܪܣܘܣ ܕܢܒܥ ܫܐܘܠ ܘܟܕ ܐܫܟܚܗ ܐܝܬܝܗ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܀ 26 ܘܗܘܐ ܠܗܘܢ ܫܢܬܐ ܫܠܡܬܐ ܕܐܬܟܢܫܘ ܒܥܕܬܐ ܘܐܠܦܘ ܣܓܝ ܥܡܐ ܘܐܬܩܪܝܘ ܬܠܡܝܕܐ ܩܪܝܫܬܝܢܝܐ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ❖

ACTUS, XI.

18 His auditis tacuerunt, et glorificaverunt Deum dicentes: Ergo et gentibus Deus pœnitentiam ad vitam dedit. 19 Et illi quidem qui dispersi fuerant a tribulatione quæ facta fuerat sub Stephano perambulaverunt usque Fœnicem et Cyprum et Anthiociam, nemini loquentes verbum nisi solis Judæis. 20 Erant autem quidam ex eis viri Cyprii et Cyrenei, qui cum introissent Anthiociam, loquebantur et ad Grecos adnuntiantes Dominum Jesum. 21 Et erat manus Domini cum eis: multus quidem numerus credentium conversus est ad Dominum. 22 Pervenit autem sermo ad aures ecclesiæ quæ erat Hierosolymis super istis, et miserunt Barnaban usque Anthiociam: 23 Qui cum pervenisset et vidisset gratiam Dei, gavisus est, et hortabatur omnes proposito cordis permanere in Domino, 24 Qui erat vir bonus et plenus Spiritu sancto et fide. Et adposita est turba multa Domino. 25 Profectus est autem Tharsum ut quæreret Saulum; quem cum invenisset, perduxit Anthiociam: 26 Et annum totum conversati sunt in ecclesia et docuerunt turbam multam, ita ut cognominarentur primum Anthiociæ discipuli Christiani.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ια', ιβ'.

27 Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· 28 Ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μεγάλην μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἥτις ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου [Καίσαρος]. 29 Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· 30 Ὃ καὶ ἐποίησαν ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΚΑΤ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. 2 Ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρῃ. 3 Ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς Ἰουδαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον, ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων, 4 Ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. 5 Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενῶς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν περὶ αὐτοῦ.

ACTUS, XI. XII.

27 In his autem diebus supervenerunt ab Hierosolymis prophetæ Anthiociam: 28 Et surgens unus ex eis nomine Agabus significabat per spiritum famem magnam futuram in universo orbe terrarum, quæ facta est sub Claudio. 29 Discipuli autem, prout quis habebat, proposuerunt in ministerium mittere habitantibus in Judæa fratribus: 30 Quod et fecerunt, mittentes ad seniores per manus Barnabæ et Sauli.

CAPUT XII.

1 EODEM autem tempore misit Herodes rex manus ut adfligeret quosdam de ecclesia. 2 Occidit autem Jacobum fratrem Johannis gladio. 3 Videns autem quia placeret Judæis, adposuit adprehendere et Petrum: erant autem dies azymorum: 4 Quem cum adprehendisset, misit in carcerem, tradens quattuor quaternionibus militum custodire eum, volens post pascha producere eum populo. 5 Et Petrus quidem servabatur in carcere: oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad Deum pro eo.

Digitized by Google

6 Ὅτε δὲ ἤμελλεν προαγαγεῖν αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν τὴν φυλακήν. 7 Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου ἐπέστη, καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· Ἀνάστα ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. 8 Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· Ζῶσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως. Καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει μοι. 9 Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει [αὐτῷ], καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. 10 Διελθόντες δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθαν ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη ἠνοίγη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. 11 Καὶ ὁ Πέτρος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος εἶπεν· Νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν Κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. 12 Συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. 13 Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥόδη,

6 Cum autem producturus eum esset Herodes, in ipsa nocte erat Petrus dormiens inter duos milites vinctus catenis duabus, et custodes ante ostium custodiebant carcerem. 7 Et ecce angelus Domini adstitit, et lumen refulsit in habitaculo, percussoque latere Petri suscitavit eum dicens: Surge velociter. Et ceciderunt catenæ de manibus ejus, 8 Dixit autem angelus ad eum: Præcingere et calcia te galliculas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi: Circumda tibi vestimentum tuum et sequere me. 9 Et exiens sequebatur eum, et nesciebat quia verum est quod fiebat per angelum, æstimabat autem se visum videre. 10 Transeuntes autem primam et secundam custodiam venerunt ad portam ferream quæ ducit ad civitatem; quæ ultro aperta est eis, et exeuntes processerunt vicum unum, et continuo discessit angelus ab eo. 11 Et Petrus ad se reversus dixit: Nunc scio vere quia misit Dominus angelum suum et eripuit me de manu Herodis et de omni expectatione plebis Judæorum. 12 Consideransque venit ad Domum Mariæ matris Johannis qui cognominatus est Marcus, ubi erant multi congregati et orantes. 13 Pulsante autem eo ostium januæ processit puella ad audiendum, nomine Rodæ.

Digitized by Google

14 Καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. 15 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν· Μαίνῃ. Ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελός ἐστιν αὐτοῦ. 16 Ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοίξαντες δὲ εἶδαν αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. 17 Κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο [αὐτοῖς] πῶς ὁ Κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπέν τε· Ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. 18 Γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. 19 Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισαρίαν διέτριβεν. 20 Ἦν δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. 21 Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς·

14 Et ut cognovit vocem Petri, præ gaudio non aperuit januam, sed intro currens nuntiavit stare Petrum ante januam. 15 At illi dixerunt ad eam: Insanis. Illa autem adfirmabat sic se habere. Illi vero dicebant: Angelus ejus est. 16 Petrus autem perseverabat pulsans. Cum autem aperuissent, viderunt eum et obstipuerunt. 17 Annuens autem eis manu ut tacerent, narravit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere, dixitque: Nuntiate Jacobo et fratribus hæc. Et egressus abiit in alium locum. 18 Facta autem die erat non parva turbatio inter milites, quidnam de Petro factum esset. 19 Herodes autem cum requisisset eum et non invenisset, inquisitione facta de custodibus jussit eos duci, descendensque a Judæa in Cæsaream ibi commoratus est. 20 Erat autem iratus Tyriis et Sidoniis: at illi unanimes venerunt ad eum, et persuaso Blasto qui erat super cubiculum regis postulabant pacem, eo quod alerentur regiones eorum ab illo. 21 Statuto [autem] die Herodes vestitus est veste regia seditque pro tribunali, et contionabatur ad eos:

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιβ', ιγ'.

22 Ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· Θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. 23 Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου ἄνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν. 24 Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο. 25 Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συνπαραλαβόντες Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 Ἦσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὅ τε Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρώδου τοῦ τετραάρχου σύντροφος καὶ Σαῦλος. 2 Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ Κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. 3 Τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν. 4 Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος κατῆλθον εἰς Σελευκίαν, ἐκεῖθέν τε ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον, 5 Καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην.

ACTUS, XII. XIII.

22 Populus autem clamabat: Dei voces et non hominis. 23 Confestim autem percussit eum angelus Domini, eo quod non dedisset honorem Deo, et consumtus a vermibus expiravit. 24 Verbum autem Domini crescebat et multiplicabatur. 25 Barnabas autem et Saulus reversi sunt ab Hierosolymis expleto ministerio, adsumto Johanne qui cognominatus est Marcus.

CAPUT XIII.

1 Erant autem in ecclesia quæ erat Anthiociæ prophetæ et doctores, in quibus Barnabas et Simeon qui vocabatur Niger, et Lucius Cyrenensis et Manaen qui erat Herodis tetrarchæ conlactaneus et Saulus. 2 Ministrantibus autem illis Domino et jejunantibus dixit Spiritus sanctus: Segregate mihi Barnaban et Saulum in opus quod adsumsi eos. 3 Tunc jejunantes et orantes inponentesque eis manus dimiserunt illos. 4 Et ipsi quidem missi ab Spiritu sancto abierunt Seleuciam, et inde navigaverunt Cyprum, 5 Et cum venissent Salamina, prædicabant verbum Dei in synagogis Judæorum: habebant autem et Johannem in ministerio.

Digitized by Google

6 Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν νῆσον ἄχρι Πάφου εὗρον ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδοπροφήτην Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦ, 7 Ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· 8 Ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. 9 Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς αὐτὸν 10 Εἶπεν· Ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας; 11 Καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ Κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμά τε ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. 12 Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ Κυρίου. 13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ Παῦλον ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

6 Et cum perambulassent universam insulam usque Phafum, invenerunt virum quendam magum pseudoprophetam Judæum, cui nomen erat Barjesu, 7 Qui erat cum proconsule Sergio Paulo, viro prudente. Hic accersitis Barnaba et Paulo desiderabat audire verbum Domini: 8 Resistebat autem illis Elymas magus, sic enim interpretatur nomen ejus, quærens avertere proconsulem a fide. 9 Saulus autem, qui et Paulus, repletus Spiritu sancto intuens in eum 10 Dixit: O plene omni dolo et omni fallacia, filius diaboli, inimice omni justitiæ, non desinis subvertere vias Domini rectas? 11 Et nunc ecce manus Domini super te, et eris cæcus non videns solem usque ad tempus. Et confestim cecidit in eum caligo et tenebræ, et circuiens quærebat qui ei manum daret. 12 Tunc proconsul cum vidisset factum, credidit, admirans super doctrinam Domini. 13 Et cum a Phafo navigassent Paulus et qui cum eo, venerunt Pergen Pamphiliæ: Johannes autem discedens ab eis reversus est Hierosolymam.

Digitized by Google

14 Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίαν, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. 15 Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τις ἐστὶν ἐν ὑμῖν λόγος παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. 16 Ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἀκούσατε. 17 Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς, 18 Καὶ ὡς τεσσερακονταέτη χρόνον ἐτροφοφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, 19 Καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναὰν κατεκληρονόμησεν [αὐτοῖς] τὴν γῆν αὐτῶν, 20 Ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς ἕως Σαμουὴλ προφήτου. 21 Κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κείς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμείν, ἔτη τεσσεράκοντα· 22 Καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν τὸν Δαυεὶδ αὐτοῖς εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας· Εὗρον Δαυεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. 23 Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν, 24 Προκηρύξαντος Ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ.

14 Illi vero pertranseuntes Pergen venerunt Anthiociam Pisidiæ, et ingressi synagogam die sabbatorum sederunt. 15 Post lectionem autem legis et prophetarum miserunt principes synagogæ ad eos dicentes: Viri fratres, si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem, dicite. 16 Surgens autem Paulus et manu silentium indicens ait: Viri Israhelitæ et qui timetis Deum, audite. 17 Deus plebis Israhel elegit patres nostros, et plebem exaltavit, cum essent incolæ in terra Ægypti, et in brachio extento eduxit eos ex ea, 18 Et per quadraginta annorum tempus mores eorum sustinuit in deserto, 19 Et destruens gentes septem in terra Chanaan sorte distribuit eis terram eorum, 20 Quasi post quadringentos et quinquaginta annos, et post hæc dedit judices usque ad Samuhel prophetam. 21 Et exinde postulaverunt regem, et dedit illis Deus Saul filium Cis, virum de tribu Benjamin, annis quadraginta: 22 Et amoto illo suscitavit illis David regem, cui et testimonium perhibens dixit: Inveni David filium Jesse, virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas. 23 Hujus Deus ex semine secundum promissionem eduxit Israhel salvatorem Jesum, 24 Prædicante Johanne ante faciem adventus ejus baptismum pœnitentiæ omni populo Israhel.

Digitized by Google

25 Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν· Τί ἐμὲ ὑπονοεῖτε εἶναι, οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. 26 Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ἡμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη. 27 Οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν, 28 Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες ἠτήσαντο Πειλᾶτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν· 29 Ὡς δὲ ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. 30 Ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, 31 Ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰερουσαλήμ, οἵτινες νῦν εἰσὶν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. 32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, 33 Ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις ἡμῶν ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ψαλμῷ γέγραπται· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. 34 Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἴρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια Δαυεὶδ τὰ πιστά.

25 Cum impleret autem Johannes cursum suum, dicebat: Quem me arbitramini esse, non sum ego, sed ecce venit post me cujus non sum dignus calciamenta pedum solvere. 26 Viri fratres, filii generis Abraham et qui in vobis timent Deum, vobis verbum salutis hujus missum est. 27 Qui enim habitabant Hierusalem et principes ejus hunc ignorantes et voces prophetarum quæ per omnem sabbatum leguntur judicantes impleverunt, 28 Et nullam causam mortis invenientes in eum petierunt a Pilato ut interficerent eum: 29 Cumque consummassent omnia quæ de eo scripta, deponentes eum de ligno posuerunt in monumento. 30 Deus vero suscitavit eum a mortuis tertia die, 31 Qui visus est per dies multos his qui simul ascenderant cum eo de Galilæa in Hierusalem, qui usque nunc sunt testes ejus ad plebem. 32 Et nos vobis adnuntiamus eam quæ ad patres nostros repromissio facta est, 33 Quoniam hanc Deus adimplevit filiis nostris resuscitans Jesum, sicut et in Psalmo secundo scriptum est: Filius meus es tu, ego hodie genui te. 34 Quod autem suscitaverit eum a mortuis, amplius jam non reversurum in corruptionem, ita dixit quia dabo vobis sancta David fidelia.

Digitized by Google

35 Διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. 36 Δαυεὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν· 37 Ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν. 38 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται· 39 [Καὶ] ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, 40 Ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. Βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ [ἐφ' ὑμᾶς] τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις· 41 Ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανίσθητε, ὅτι ἔργον ἐργάζομαι ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἔργον ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. 42 Ἐξιόντων δὲ [ἐκ τῆς συναγωγῆς] αὐτῶν παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα. 43 Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλυτων τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ. 44 Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. 45 Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ Παύλου λαλουμένοις ἀντιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες.

35 Ideoque et alias dicit: Non dabis Sanctum tuum videre corruptionem. 36 David enim sua generatione cum administrasset voluntati Dei, dormivit et adpositus est ad patres suos et vidit corruptionem: 37 Quem vero Deus suscitavit, non vidit corruptionem. 38 Notum igitur sit vobis, viri fratres, quia per hunc vobis remissio peccatorum adnuntiatur: 39 [Et] ab omnibus quibus non potuistis in lege Mosi justificari, in hoc omnis qui credit justificatur. 40 Videte ergo ne superveniat quod dictum est in prophetis 41 Videte, contemtores, et admiramini et disperdimini, quia opus operor ego in diebus vestris, opus quod non credetis si quis enarraverit vobis. 42 Exeuntibus autem illis rogabant ut sequenti sabbato loquerentur sibi verba hæc. 43 Cumque dimissa esset synagoga, secuti sunt multi Judæorum et colentium advenarum Paulum et Barnaban, qui loquentes suadebant eis ut permanerent in gratia Dei. 44 Sequenti vero sabbato pene universa civitas convenit audire verbum Domini. 45 Videntes autem turbas Judæi repleti sunt zelo, et contradicebant his quæ a Paulo dicebantur blasphemantes.

Digitized by Google

43 Παρρησιασάμενοί τε ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπαν· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ [δὲ] ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. 47 Οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ Κύριος· Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 48 Ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· 49 Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου καθ' ὅλης τῆς χώρας. 50 Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 51 Οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν [αὐτῶν] ἐπ' αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον· 52 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος.

ܕ ܡ ܕ ܫܒ ܕ ܡ ܕ

46 ܐܝܟܢܐ ܕܒ ܦܘܠܘܣ ܘܒܪܢܒܐ ܐܡܪ
ܠܗܘܢ . ܠܟܘܢ ܗܘ ܕܡܬܟܠ ܥܡ
ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ . ܐܠܐ ܕܟܕ ܕܚܐ ܐܢܘܢ
ܕܕܚܝܬ ܐܢܬܘܢ ܐܢܘܢ ܠܢܦܫܟܘܢ .
ܕܠܐ ܐܝܬܘܟܘܢ ܐܝܬ ܒܚܝܐ ܕܥܠܡ
ܐܠܐ ܗܐ ܐܢܚܢܢ ܦܢܝܢ ܠܥܡܡܐ :
47 ܗܟܢܐ ܓܝܪ ܦܩܕ ܠܢ ܡܪܢ . ܕܫܝܬܟ
ܠܢܘܗܪܐ ܠܥܡܡܐ . ܕܬܗܘܐ ܐܢܬ
ܠܦܘܪܩܢ ܥܕ ܣܘܦܐ ܕܐܪܥܐ :
48 ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܥܡܡܐ ܐܬܪܘ ܘܫܒܚܘ
ܠܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ . ܘܗܝܡܢܘ ܟܠ ܐܢܘܢ
ܕܗܘܘ ܡܙܡܢܝܢ ܠܚܝܐ ܕܥܠܡ :
49 ܘܐܬܦܪܣ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܒܟܠ ܐܬܪܐ
ܗܘ . 50 ܐܠܐ ܝܗܘܕܝܐ ܐܚܪܟܘ ܢܫܐ
ܕܫܡܝܢ ܘܩܪܝܒܐ ܘܩܪܝܢ ܠܦܘܠܘܣ
ܘܠܒܪܢܒܐ ܘܐܦܩܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܬܚܘܡܗܘܢ :
51 ܘܗܘ ܢܦܩ ܥܠ ܥܦܪ ܪܓܠܘܗܝ
ܘܐܬܐ ܠܐܝܩܘܢܝܘܢ . 52 ܘܬܠܡܝܕܐ
ܐܦ ܗܢܘܢ ܡܬܡܠܝܢ ܒܚܕܘܬܐ ܘܒܪܘܚ
ܩܕܫܐ ❖

ܦܨ ❖ ܐ

1 ܗܘܐ ܒܐܝܩܘܢܝܘܢ ܕܥܠ ܓܒ ܗܢܘܢ
ܕܥܠܘ ܠܒܝܬ ܟܢܫܬܐ ܕܝܗܘܕܐ
ܘܡܠܠܘ ܐܝܟ ܕܗܝܡܢܘ ܣܓܝܐ
ܕܝܗܘܕܐ ܘܝܘܢܝܐ .

46 Tunc constanter Paulus et Barnabas dixerunt: Vobis oportebat primum loqui verbum Dei: sed quoniam repulistis illud et indignos vos dejudicastis æternæ vitæ, ecce convertimur ad gentes. 47 Sic enim præcepit nobis Dominus: Posui te in lumen gentibus, ut sis in salutem usque ad extremum terræ. 48 Audientes autem gentes gavisæ sunt, et glorificabant verbum Domini, et crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam æternam: 49 Disseminabatur autem verbum Domini in universam regionem. 50 Judæi autem concitaverunt religiosas mulieres et honestas et primos civitatis, et excitaverunt seditionem in Paulum et Barnaban, et ejecerunt eos de finibus suis. 51 At illi excusso pulvere pedum in eos venerunt Iconium: 52 Discipuli quoque replebantur gaudio et Spiritu sancto.

CAPUT XIV.

1 FACTUM est autem in Iconio ut simul introirent in synagogam Judæorum et loquerentur ita ut crederent Judæorum et Grecorum copiosa multitudo.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιδ.

2 Οἱ δὲ ἀπειθήσαντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3 Ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι ἐπὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντος σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. 4 Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. 5 Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς, 6 Συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ τὴν περίχωρον· 7 Κἀκεῖ εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν. 8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὃς οὐδέποτε περιεπάτησεν. 9 Οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύλου λαλοῦντος, ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει πίστιν τοῦ σωθῆναι, 10 Εἶπεν μεγάλῃ φωνῇ· Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. Καὶ ἥλατο, καὶ περιεπάτει. 11 Οἵ τε ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν Παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς.

❖ ـــ ❖

2 ܘܐܓܝܪ ܗܢܘܢ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܝ ܐܚܪܟ ܠܒܐ ܕܐܚܝܢ ܒܢܝ ܐܡܡܐ ܘܐܒܝܫ ܠܗܘܢ ܠܒܐ ܕܐܚܝܢ ܒܢܝ ܐܡܡܐ ׃ 3 ܘܐܬܝܩܝ ܐܚܪܟ ܙܒܢܐ ܣܓܝ ܕܡܬܝܩܝ ܒܚܝܠܐ ܒܡܪܝܐ ܕܡܣܗܕ ܠܡܠܬܐ ܕܛܝܒܘܬܗ ܘܡܬܬ ܐܬܘܬ ܘܡܦܠܐ ܒܐܝܕܝܗܘܢ ׃ 4 ܘܐܬܦܠܓ ܐܢܘܢ ܥܡܐ ܕܒܡܕܝܢܬܐ ܘܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܥܡ ܝܗܘܕܝܐ ܘܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܥܡ ܫܠܝܚܐ ׃ 5 ܘܟܕ ܐܬܥܒܕ ܒܥܘܬ ܕܥܡܡܐ ܘܝܗܘܕܝܐ ܥܡ ܪܒܪܒܢܗܘܢ ܕܢܫܬܠܡܘܢ ܒܗܘܢ ܘܢܪܓܡܘܢ ׃ 6 ܐܬܝܕܥܘ ܘܐܬܪܡܘ ܠܩܪܝܬܐ ܕܠܘܩܘܢܝܐ ܠܘܣܛܪܐ ܘܠܕܪܒܐ ܘܠܟܘܪܝܐ ܕܣܒܝܒ ׃ 7 ܘܬܡܢ ܗܘܘ ܒܫܪܝܢ ܠܡܒܫܪ ׃ 8 ❖ ܘܓܒܪܐ ܚܕ ܒܠܘܣܛܪܐ ܚܠܫ ܒܪܓܠܘܗܝ ܝܬܒ ܕܟܫܝܐ ܡܢ ܒܛܢ ܐܡܗ ܕܠܐ ܗܘܐ ܡܗܠܟ ׃ 9 ܗܢܐ ܫܡܥ ܠܦܘܠܘܣ ܕܡܡܠܠ ܗܘܐ ׃ ܕܚܙܐ ܒܗ ܘܝܕܥ ܕܐܝܬ ܠܗ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܢܬܚܐ ׃ 10 ܐܡܪ ܒܩܠ ܪܡ ܩܘܡ ܥܠ ܪܓܠܝܟ ܫܠܝܡ ׃ ܘܩܦܙ ܘܗܘܐ ܡܗܠܟ ׃ 11 ܘܟܕ ܚܙܘ ܟܢܫܐ ܕܥܒܕ ܦܘܠܘܣ ܪܡܘ ܩܠܗܘܢ ܒܠܫܢܐ ܕܠܘܩܘܢܝܐ ܘܐܡܪܝܢ ܐܠܗܐ ܕܡܝܢ ܐܬܕܡܘ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܢܚܘ ܠܘܬܢ ׃

ACTUS, XIV.

2 Qui vero incredibiles fuerant Judæi, suscitaverunt et ad iracundiam concitaverunt animas gentium adversus fratres. 3 Multo igitur tempore demorati sunt fiducialiter agentes in Domino, testimonium perhibente verbo gratiæ suæ dante signa et prodigia fieri per manus eorum. 4 Divisa est autem multitudo civitatis, et quidam quidem erant cum Judæis, quidam vero cum apostolis. 5 Cum autem factus esset impetus gentilium et Judæorum cum principibus suis, ut contumeliis adfligerent et lapidarent eos, 6 Intellegentes confugerunt ad civitates Lycaoniæ Lystram et Derben et universam in circuitu regionem, 7 Et ibi evangelizantes erant. 8 Et quidam vir Lystris infirmus pedibus sedebat, claudus ex utero matris suæ, qui numquam ambulaverat. 9 Hic audivit Paulum loquentem; qui intuitus eum et videns quia haberet fidem ut salvus fieret, 10 Dixit magna voce: Surge super pedes tuos rectus. Et exilivit, et ambulabat. 11 Turbæ autem cum vidissent quod fecerat Paulus, levaverunt vocem suam lycaonice dicentes: Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos,

Digitized by Google

12 Ἐκάλουν τε τὸν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. 13 Ὅ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. 14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος, διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐξεπήδησαν εἰς τὸν ὄχλον, κράζοντες 15 Καὶ λέγοντες· Ἄνδρες, τί ταῦτα ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμὲν ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ θεὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, 16 Ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· 17 Καίτοι οὐκ ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν. 18 Καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. 19 Ἐπῆλθαν δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίζοντες αὐτὸν τεθνηκέναι·

12 Et vocabant Barnaban Jovem, Paulum vero Mercurium, quoniam ipse erat dux verbi: 13 Sacerdos quoque Jovis qui erat ante civitatem, tauros et coronas ante januas adferens, cum populis volebat sacrificare. 14 Quod ubi audierunt apostoli Barnabas et Paulus conscissis tunicis suis exilierunt in turbas, clamantes 15 Et dicentes: Viri, quid hæc facitis? et nos mortales sumus similes vobis homines, adnuntiantes vobis ab his vanis converti ad Deum vivum, qui fecit cælum et terram, mare et omnia quæ in eis sunt, 16 Qui in præteritis generationibus dimisit omnes gentes ingredi vias suas, 17 Et quidem non sine testimonio, semet ipsum reliquit benefaciens, de cælo dans pluvias et tempora fructifera, implens cibo et lætitia corda vestra. 18 Et hæc dicentes vix sedaverunt turbas ne sibi immolarent. 19 Supervenerunt autem quidam ab Anthiocia et Iconio Judæi, et persuasis turbis lapidantesque Paulum traxerunt extra civitatem, æstimantes eum mortuum esse.

Digitized by Google

20 Κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν αὐτὸν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην· 21 Εὐαγγελιζόμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ εἰς Ἰκόνιον καὶ εἰς Ἀντιόχειαν, 22 Ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. 23 Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ' ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ, εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. 24 Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς τὴν Παμφυλίαν, 25 Καὶ λαλήσαντες εἰς τὴν Πέργην τὸν λόγον κατέβησαν εἰς Ἀτταλίαν, 26 Κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. 27 Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγελλον ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν πίστεως. 28 Διέτριβον δὲ [ἐκεῖ] χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

20 Circumdantibus autem eum discipulis surgens intravit civitatem, et postera die profectus est cum Barnaba in Derben. 21 Cumque evangelizassent civitati illi et docuissent multos, reversi sunt Lystram et Iconium et Anthiociam, 22 Confirmantes animas discipulorum, exhortantesque ut permanerent in fide, et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei. 23 Et cum constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros, et orantes cum jejunationibus commendaverunt eos Domino in quem crediderunt. 24 Transeuntesque Pisidiam venerunt in Pamphiliam, 25 Et loquentes in Pergen verbum Domini descenderunt in Attaliam, 26 Et inde navigaverunt Anthiociam, unde erant traditi gratiæ Dei in opus quod compleverunt. 27 Cum autem venissent et congregassent ecclesiam, rettulerunt quanta fecisset Dominus cum illis, et quia aperuisset gentibus ostium fidei. 28 Morati sunt autem tempus non modicum cum discipulis.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιε'.

ΚΕΦ. ιε'.

1 ΚΑΙ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. 2 Γενομένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. 3 Οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρχοντο τήν τε Φοινίκην καὶ Σαμαρίαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. 4 Παραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ παρεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. 5 Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως. 6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. 7 Πολλῆς δὲ ζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ θεὸς διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. 8 Καὶ ὁ καρδιογνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν,

❖ ܣ ❖ ܡܥܒܕ̈ܐ

❖ ܣ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܘܐܢܫܝܢ ܕܡܢ ܝܗܘܕܐ ܢܚܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐܚܐ ܕܐܢ ܠܐ ܬܬܓܙܪܘ ܐܝܟ ܕܓܙܪ ܡܘܫܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܬܚܝܘ ׃ 2 ܘܟܕ ܗܘܬ ܫܘܝܐ ܠܐ ܙܥܘܪܬܐ ܘܡܓܐ ܠܦܘܠܘܣ ܘܠܒܪܢܒܐ ܥܡ ܐܢܘܢ ܣܝܡܘ ܕܢܣܩܘ ܦܘܠܘܣ ܘܒܪܢܒܐ ܘܐܢܫܝܢ ܐܚܪܢܐ ܡܢ ܐܚܪܢܐ ܠܘܬ ܫܠܝܚܐ ܘܩܫܝܫܐ ܒܝܪܘܫܠܡ ܥܠ ܗܕܐ ܫܐܠܬܐ ׃ 3 ܐܢܘܢ ܟܕ ܐܫܬܕܪܘ ܡܢ ܥܕܬܐ ܥܒܪܘ ܒܦܝܢܩܐ ܘܒܫܡܪܝܐ ܘܡܦܪܫܝܢ ܦܘܟܐ ܕܥܡܡܐ ܘܥܒܕܝܢ ܚܕܘܬܐ ܪܒܬܐ ܠܟܠ ܐܚܐ ׃ 4 ܘܟܕ ܐܬܘ ܠܝܪܘܫܠܡ ܩܒܠܘ ܐܢܘܢ ܡܢ ܥܕܬܐ ܘܡܢ ܫܠܝܚܐ ܘܩܫܝܫܐ ܘܐܚܘܘ ܟܠ ܡܐ ܕܥܒܕ ܐܠܗܐ ܥܡܗܘܢ ׃ 5 ܘܩܡܘ ܐܢܫܝܢ ܡܢ ܟܬܬܐ ܕܦܪܝܫܐ ܕܗܝܡܢܘ ܘܐܡܪܝܢ ܕܒܥܐ ܗܘ ܕܢܬܬܓܙܪܘ ܘܕܢܛܪܘܢ ܢܡܘܣܐ ׃ 6 ܘܐܬܟܢܫܘ ܫܠܝܚܐ ܘܩܫܝܫܐ ܕܢܚܙܘܢ ܥܠ ܡܠܬܐ ܗܕܐ ׃ 7 ܘܟܕ ܗܘܬ ܫܘܝܐ ܣܓܝܐ ܩܡ ܦܛܪܘܣ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܓܒܪܐ ܐܚܐ ܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܢ ܕܡܢ ܝܘܡܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܒܟܘܢ ܒܚܪ ܐܠܗܐ ܕܢܫܡܥ ܡܢ ܦܘܡܝ ܥܡܡܐ ܠܡܠܬܐ ܕܒܫܪܬܐ ܘܢܗܝܡܢܘ ׃ 8 ܘܐܠܗܐ ܝܕܥ ܠܒܐ ܣܗܕ ܠܗܘܢ ܘܝܗܒ ܠܗܘܢ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܝܟ ܕܝܗܒ ܠܢ ܐܦ ܠܗܘܢ ׃

ACTUS, XV.

CAPUT XV.

1 Et quidam descendentes de Judæa docebant fratres quia nisi circumcidamini secundum morem Mosi, non potestis salvi fieri. 2 Facta ergo seditione non minima Paulo et Barnabæ adversus illos, statuerunt ut ascenderent Paulus et Barnabas et quidam alii ex aliis ad apostolos et presbyteros in Hierusalem super hac quæstione. 3 Illi igitur deducti ab ecclesia pertransiebant Fœnicen et Samariam, narrantes conversationem gentium, et faciebant gaudium magnum omnibus fratribus, 4 Cum autem venissent Hierosolymam, suscepti sunt ab ecclesia et ab apostolis et senioribus, adnuntiantes quanta Deus fecisset cum illis. 5 Surrexerunt autem quidam de heresi Pharisæorum qui crediderant, dicentes quia oportet circumcidi eos, præcipere quoque servare legem Mosi: 6 Conveneruntque apostoli et seniores videre de verbo hoc. 7 Cum autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus dixit ad eos: Viri fratres, vos scitis quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit Deus per os meum audire gentes verbum evangelii et credere. 8 Et qui novit corda Deus testimonium perhibuit dans illis sanctum Spiritum sicut et nobis.

Digitized by Google

9 Καὶ οὐθὲν διέκρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. 10 Νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι; 11 Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ [Χριστοῦ] πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. 12 Ἐσίγησεδὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. 13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος λέγων· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. 14 Συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 15 Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται· 16 Μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ τὴν πεπτωκυῖαν, καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν, 17 Ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει Κύριος ποιῶν ταῦτα, 18 Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος [τῷ Κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ]. 19 Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν, 20 Ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι [ἀπὸ] τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος.

❖ ܕܡܥܫܝܗܡ ܕܫ ❖

9 ܘܠܐ ܦܠܓ ܒܝܢܢ ܘܒܝܢܗܘܢ ܐܠܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܛܗܪ ܠܒܒܗܘܢ ׃ 10 ܗܫܐ ܡܢܐ ܡܢܣܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐܠܗܐ ܠܡܣܡ ܥܠ ܟܬܦܐ ܕܬܠܡܝܕܐ ܕܠܐ ܐܠܦ ܐܒܗܬܢ ܘܠܐ ܚܢܢ ܟܕ ܢܫܬܟܚ ܠܡܣܒܠܗ ׃ 11 ܐܠܐ ܒܛܝܒܘܬܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗܝܡܢܝܢ ܕܢܬܦܪܩ ܐܝܟ ܗܘ ܐܦ ܐܢܘܢ ׃ 12 ܘܫܬܩ ܟܠ ܟܢܫܬܐ ܘܫܡܥܝܢ ܠܒܪܢܒܐ ܘܠܦܘܠܘܣ ܕܡܦܪܫܝܢ ܟܡܐ ܕܥܒܕ ܐܠܗܐ ܐܬܘܬܐ ܘܦܠܐ ܒܥܡܡܐ ׃ 13 ܘܟܕ ܫܬܩܘ ܥܢܐ ܝܥܩܘܒ ❖ ܘܐܡܪ ܓܒܪܐ ܐܚܐ ܐܨܛܢܘ ܠܝ ׃ 14 ܫܡܥܘܢ ܡܦܪܫ ܐܝܟ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܐܬܚܙܐ ܠܡܣܒ ܡܢ ܥܡܡܐ ܫܡܐ ܕܫܡܗ ׃ 15 ܘܥܡ ܗܕܐ ܫܦܝܪ ܡܠܐ ܕܢܒܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ׃ 16 ܒܬܪ ܗܕܐ ܐܬܦܢܐ ܘܐܒܢܐ ܡܫܟܢ ܕܕܘܝܕ ܕܢܦܠ ܘܐܬܪ ܗܪܣܬܗ ܐܒܢܐ ܘܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ׃ 17 ܕܢܒܥܐ ܫܪܝܟܘ ܐܢܫܐ ܐܠܗܐ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܥܠܝܗܘܢ ܐܬܩܪܝ ܫܡܝ ׃ 18 ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܕܥܒܕ ܗܠܝܢ ܝܕܥܝܢ ܡܢ ܥܠܡ ܗܘ ׃ 19 ܠܗܕܐ ܐܢܐ ܕܝܢ ܡܫܟܚ ܕܠܐ ܢܬܛܪܚܘܢ ܠܐܠܗܐ ׃ 20 ܐܠܐ ܢܟܬܒ ܠܗܘܢ ܕܢܬܪܚܩܘܢ ܡܢ ܡܫܟܒܬ ܨܠܡܐ ܘܡܢ ܙܢܝܘܬܐ ܘܡܢ ܕܡ ܕܚܢܩ ׃

9 Et nihil discrevit inter nos et illos, fide purificans corda eorum. 10 Nunc ergo quid temtatis Deum, inponere jugum super cervices discipulorum quod neque patres nostri neque nos portare potuimus? 11 Sed per gratiam Domini Jesu [Christi] credimus salvari quemadmodum et illi. 12 Tacuit autem omnis multitudo, et audiebant Barnaban et Paulum narrantes quanta fecisset Deus signa et prodigia in gentibus per eos. 13 Et postquam tacuerunt, respondit Jacobus dicens: Viri fratres, audite me. 14 Simon narravit quemadmodum primum Deus visitavit sumere ex gentibus populum nomini suo. 15 Et huic concordant verba prophetarum, sicut scriptum est. 16 Post hæc revertar et ædificabo tabernaculum [David] quod decidit, et diruta ejus reædificabo et erigam illud, 17 Ut requirant ceteri hominum Dominum, et omnes gentes super quas invocatum est nomen meum, dicit Dominus faciens hæc. 18 Notum a sæculo est Domino opus suum. 19 Propter quod ego judico non inquietari eos qui ex gentibus convertuntur ad Dominum. 20 Sed scribere ad eos ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum et fornicatione et suffocatis et sanguine.

Digitized by Google

21 Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. 22 Τότε ἔδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, 23 Γράψαντες διὰ χειρὸς αὐτῶν [τάδε]· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν. 24 Ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν [λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον], οἷς οὐ διεστειλάμεθα, 25 Ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, 26 Ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 27 Ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. 28 Ἔδοξεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τούτων τῶν ἐπάναγκες, 29 Ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας, ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε.

21 Moses enim a temporibus antiquis habet in singulis civitatibus qui eum prædicent in synagogis, ubi per omne sabbatum legitur. 22 Tunc placuit apostolis et senioribus cum omni ecclesia elegere viros ex eis et mittere Anthiociam cum Paulo et Barnaba, Judam qui cognominatur Barsabbas et Silam, viros primos in fratribus, 23 Scribentes per manus eorum: Apostoli et seniores fratres his qui sunt Anthiociæ et Syriæ et Ciliciæ fratribus ex gentibus salutem. 24 Quoniam audivimus quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis evertentes animas vestras ..... quibus non mandavimus, 25 Placuit nobis collectis in unum elegere viros et mittere ad vos cum carissimis nostris Barnaba et Paulo, 26 Hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine Domini nostri Jesu Christi. 27 Misimus ergo Judam et Silam, qui et ipsi vobis verbis referent eadem. 28 Visum est enim Spiritui sancto et nobis nihil ultra inponere vobis oneris quam hæc necessario, 29 Ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum et sanguine suffocato et fornicatione, a quibus custodientes vos bene agetis. Valete.

Digitized by Google

30 Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες κατῆλθον εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. 31 Ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. 32 Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν· 33 Ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτούς. [34 Ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ.] 35 Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου. 36 Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρνάβαν Παῦλος· Ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, πῶς ἔχουσιν. 37 Βαρνάβας δὲ ἐβούλετο συνπαραλαβεῖν καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρκον· 38 Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συνπαραλαμβάνειν τοῦτον. 39 Ἐγένετο δὲ παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον. 40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν· 41 Διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

30 ܗܠܝܢ ܕܫܪܝ ܢܚܬܘ ܠܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܟܢܫܘ ܠܟܠ ܥܡܐ ܘܝܗܒܘ ܐܓܪܬܐ . 31 ܘܟܕ ܩܪܝܘ ܚܕܘ ܥܠ ܬܫܒܝܬܐ . 32 ܝܗܘܕܐ ܘܣܝܠܐ ܐܦ ܗܢܘܢ ܢܒܝܐ ܐܝܬܘ ܠܐܚܐ ܘܐܬܪܥܝܘ ܠܗܘܢ ܒܡܠܬܐ ܣܓܝܐܬܐ . 33 ܘܟܕ ܥܒܕܘ ܬܡ ܙܒܢܐ ܫܪܝܘ ܒܫܠܡܐ ܡܢ ܐܚܐ ܠܘܬ ܐܢܘܢ ܕܫܕܪܘ ܐܬܘ . [34] ❖ 35 ܘܦܘܠܘܣ ܘܒܪܢܒܐ ܐܬܩܝܡܘ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܘܡܠܦܝܢ ܘܒܫܪܝܢ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܥܡ ܐܚܪܢܐ ܣܓܝܐܐ . 36 ܘܒܬܪ ܝܘܡܢ ܣܓܝܐܐ ܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܠܒܪܢܒܐ ܢܬܦܢܐ ܘܢܒܩܪ ܠܐܚܐ ܒܟܠ ܡܕܝܢܬܐ ܕܒܗܝܢ ܟܪܙܢ ܡܠܬܐ ܕܡܪܝܐ ܘܢܚܙܐ ܡܐ ܥܒܕܘ . 37 ܘܒܪܢܒܐ ܨܒܐ ܕܢܣܒ ܥܡܗ ܐܦ ܠܝܘܚܢܢ ܗܘ ܕܡܬܩܪܐ ܡܪܩܘܣ . 38 ܘܦܘܠܘܣ ܠܐ ܨܒܐ ܕܢܣܒ ܥܡܗ ܗܘ ܕܐܬܦܪܫ ܡܢܗܘܢ ܡܢ ܦܦܘܠܝܐ ܘܠܐ ܐܙܠ ܥܡܗܘܢ ܠܥܒܕܐ . 39 ܘܗܘܬ ܬܪܥܝܬܐ ܣܓܝܐܬܐ ܕܦܪܫܘ ܡܢ ܚܕܕܐ ܘܒܪܢܒܐ ܢܣܒ ܠܡܪܩܘܣ ܘܐܙܠ ܠܩܘܦܪܘܣ . 40 ܘܦܘܠܘܣ ܒܚܪ ܠܗ ܠܣܝܠܐ ܘܐܙܠ ܒܫܠܡܐ ܡܢ ܛܒܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܡܢ ܐܚܐ . 41 ܘܗܘ ܡܗܠܟ ܒܣܘܪܝܐ ܘܒܩܠܝܩܝܐ ܘܡܬܬܒ ܠܥܕܬܐ .

30 Illi igitur dimissi descenderunt Anthiociam, et congregata multitudine tradiderunt epistulam. 31 Quam cum legissent, gavisi sunt super consolatione. 32 Judas autem et Silas, et ipsi cum essent prophetæ, verbo plurimo consolati sunt fratres et confirmaverunt: 33 Facto autem ibi tempore dimissi sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserunt illos. [34 Visum est autem Silæ ibi remanere.] 35 Paulus autem et Barnabas demorabantur Anthiociæ docentes et evangelizantes cum aliis pluribus verbum Domini. 36 Post aliquot autem dies dixit ad Barnaban Paulus: Revertentes visitemus fratres per universas civitates in quibus prædicavimus verbum Domini, quomodo se habeant. 37 Barnabas autem volebat secum adsumere et Johannem qui cognominatur Marcus. 38 Paulus autem rogabat eum, qui discessisset ab eis a Pamphylia et non isset cum eis in opus, non debere recipi eum. 39 Facta est autem dissensio, ita ut discederent ab invicem, et Barnabas adsumto Marco navigaret Cyprum: 40 Paulus vero electo Sila profectus est, traditus gratiæ Domini a fratribus. 41 Perambulabat autem Syriam et Ciliciam confirmans ecclesias.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιϛ΄.

ΚΕΦ. ιϛ΄.

1 ΚΑΤΗΝΤΗΣΕΝ δὲ εἰς Δέρβην καὶ εἰς Λύστραν. Καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς πατρὸς δὲ Ἕλληνος, 2 Ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. 3 Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις· ἤδεισαν γὰρ ἅπαντες τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν. 4 Ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις. 5 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. 6 Διῆλθον δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν, κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον [τοῦ θεοῦ] ἐν τῇ Ἀσίᾳ· 7 Ἐλθόντες δὲ κατὰ τὴν Μυσίαν ἐπείραζον εἰς τὴν Βιθυνίαν πορευθῆναι, καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ· 8 Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρωάδα. 9 Καὶ ὅραμα διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὤφθη, ἀνὴρ Μακεδών τις ἦν ἑστὼς καὶ παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. 10 Ὡς δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ θεὸς εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

❖ ܡ ❖ ܐܦܣܛܘܠܘܣ ❖

❖ ܣ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܘܐܬܬ ܠܕܪܒܐ ܘܠܠܘܣܛܪܐ. ܘܗܐ ܬܠܡܝܕ ܚܕ ܗܘܐ ܬܡ ܒܫܡ ܛܝܡܬܐܘܣ ܒܪ ܐܝܬܝܬ ܡܗܝܡܢܬܐ ܝܗܘܕܝܬܐ ܘܐܒܘܗܝ ܗܘ ܝܘܢܝܐ. 2 ܘܣܗܕ ܠܗ ܛܒ ܒܟܠ ܐܝܟܘܢܝܐ ܕܒܠܘܣܛܪܐ ܘܒܐܝܩܘܢܝܐ ܐܚܝܢ. 3 ܗܢܐ ܨܒܐ ܐܦ ܗܘ ܕܢܦܩ ܥܡܗ ܘܣܒ ܘܡܗܘ ܘܓܙܪ ܠܗ ܒܓܠ ܝܗܘܕܝܐ ܕܗܘ ܒܐܬܪܬܐ ܗܝ ܕܗܢܘܢ ܐܬܪܐ ܕܝܢ ܝܕܥܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܐܒܘܗܝ ܗܘ ܝܘܢܝܐ. 4 ܘܟܕ ܥܒܪܝܢ ܒܡܕܝܢܬܐ ܡܫܠܡܝܢ ܠܗܘܢ ܢܛܪܘܬ ܦܬܓܡܐ ܕܐܬܩܢܘ ܫܠܝܚܐ ܘܩܫܝܫܐ ܕܒܝܪܘܫܠܡ ܕܢܛܪܘܢ. 5 ܘܒܟܢܝܫܬܐ ܗܝ ܬܬܬܩܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܡܬܝܬܪ ܒܡܢܝܢܐ ܒܟܠ ܝܘܡ. 6 ܘܥܒܪܘ ܠܦܪܘܓܝܐ ܘܓܠܛܝܐ ܕܐܬܡܢܥ ܡܢ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܢܡܠܠ ܡܠܬܐ ܒܐܣܝܐ. 7 ܘܟܕ ܐܬܘ ܠܡܘܣܝܐ ܨܒܘ ܕܢܐܙܠܘ ܠܒܝܬܝܢܝܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗܘܢ ܪܘܚܐ ܕܝܫܘܥ. 8 ܘܥܒܪܘ ܠܡܘܣܝܐ ܢܚܬܘ ܠܛܪܘܐܕ. 9 ܘܚܙܘܬܐ ܒܠܠܝܐ ܐܬܚܙܬ ܠܦܘܠܘܣ ܓܒܪܐ ܕܡܩܕܘܢܝ ܗܘ ܕܩܐܡ ܘܒܥܐ ܠܗ ܘܐܡܪ ܥܒܪ ܠܡܩܕܘܢܝܐ ܘܥܕܪܢ. 10 ܘܟܕ ܚܙܐ ܗܘ ܚܙܘܬܐ ܡܢ ܗܠܝܢ ܫܥܬܐ ܒܥܝܢܢ ܕܢܦܩ ܠܡܩܕܘܢܝܐ ܡܛܠ ܕܝܕܥܝܢ ܕܩܪܐ ܐܠܗܐ ܠܢ ܕܢܒܫܪ ܠܗܘܢ.

ACTUS, XVI.

CAPUT XVI.

1 PERVENIT autem Derben et Lystram. Et ecce discipulus quidam erat ibi nomine Timotheus, filius mulieris Judeæ fidelis, patre gentili. 2 Huic testimonium reddebant qui in Lystris erant et Iconio fratres. 3 Hunc voluit Paulus secum proficisci, et adsumens circumcidit eum propter Judæos qui erant in illis locis: sciebant enim omnes quod pater ejus gentilis esset. 4 Cum autem pertransirent civitates, tradebant eis custodire dogmata quæ erant decreta ab apostolis et senioribus qui essent Hierosolymis. 5 Et ecclesiæ quidem confirmabantur fide et abundabant numero cotidie. 6 Transeuntes autem Frygiam et Galatiæ regionem vetati sunt ab Spiritu sancto loqui verbum [Dei] in Asia: 7 Cum venissent autem in Mysiam, temtabant ire Bythiniam, et non permisit eos Spiritus Jesu. 8 Cum autem pertransissent Mysiam, descenderunt Troadem. 9 Et visio per noctem Paulo ostensa est: vir Macedo quidam erat stans et deprecans eum et dicens Transiens in Macedoniam adjuva nos. 10 Ut autem visum vidit, statim quæsivimus proficisci in Macedoniam, certi facti quia vocasset nos Deus evangelizare eis.

Digitized by Google

11 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ Τρωάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νέαν πόλιν, 12 Κἀκεῖθεν εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος Μακεδονίας πόλις, κολωνία. Ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. 13 Τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πύλης παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομίζομεν προσευχὴν εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναιξίν. 14 Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν, ἧς ὁ Κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Παύλου. 15 Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα· Εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ Κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μένετε· καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. 16 Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς τὴν προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα πύθωνα ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. 17 Αὕτη κατακολουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν σωτηρίας.

11 Navigantes autem a Troade recto cursu venimus Samothraciam, et sequenti die Neapolim, 12 Et inde Philippis, quæ est prima parte Macedoniæ civitas, colonia. Eramus autem in hac urbe diebus aliquot conferentes. 13 Die autem sabbatorum egressi sumus foras portam juxta flumen, ubi videbatur oratio esse, et sedentes loquebamur mulieribus quæ convenerant. 14 Et quædam mulier nomine Lydia, purpuraria civitatis Thyatirenorum colens Deum, audivit, cujus Dominus aperuit cor intendere his quæ dicebantur a Paulo. 15 Cum autem baptizata esset et domus ejus, deprecata est dicens: Si judicastis me fidelem Domino esse, introite in domum meam et manete. Et coegit nos. 16 Factum est autem euntibus nobis ad orationem, puellam quandam habentem spiritum pithonem obviare nobis, quæ quæstum magnum præstabat dominis suis divinando. 17 Hæc subsecuta Paulum et nos clamabat dicens: Isti homines servi Dei excelsi sunt, qui adnuntiant vobis viam salutis.

Digitized by Google

18 Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονηθεὶς δὲ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι εἶπεν· Παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς· καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. 19 Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, 20 Καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, 21 Καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσιν. 22 Καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν, 23 Πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· 24 Ὃς παραγγελίαν τοιαύτην λαβὼν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον. 25 Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. 26 Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἠνοίχθησαν δὲ παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.

18 Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem Paulus et conversus spiritui dixit: Præcipio tibi in nomine Jesu Christi exire ab ea. Et exiit eadem hora. 19 Videntes autem domini ejus quia exivit spes quæstus eorum, adprehendentes Paulum et Silam perduxerunt ad forum ad principes, 20 Et offerentes eos magistratibus dixerunt: Hi homines conturbant civitatem nostram, cum sint Judæi, 21 Et adnuntiant morem quem non licet nobis suscipere neque facere, cum simus Romani. 22 Et concurrit plebs adversus eos, et magistratus scissis tunicis eorum jusserunt virgis cædi, 23 Et cum multas plagas eis imposuissent, miserunt eos in carcerem, præcipientes custodi ut diligenter custodiret eos; 24 Qui cum tale præceptum accepisset, misit eos in interiorem carcerem et pedes eorum strinxit in ligno. 25 Media autem nocte Paulus et Silas adorantes Deum hymnum dicebant; et audiebant eos qui in custodia erant. 26 Subito vero terræ motus factus est magnus, ita ut moverentur fundamenta carceris, et aperta sunt statim ostia omnia, et universorum vincula soluta sunt.

Digitized by Google

27 Ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασάμενος μάχαιραν ἤμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. 28 Ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλῃ Παῦλος λέγων· Μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. 29 Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, 30 Καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα σωθῶ; 31 Οἱ δὲ εἶπαν· Πίστευσον ἐπὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν [Χριστόν], καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. 32 Καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου σὺν πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. 33 Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν, καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ἅπαντες παραχρῆμα, 34 Ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον [αὐτοῦ] παρέθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικεὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. 35 Ἡμέρας δὲ γενομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. 36 Ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον, ὅτι ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε. νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ.

27 ܘܡܢ ܕܩܡ ܒܪ ܣܘܗܪܐ ܕܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܘܚܙܐ ܕܬܪܥ̈ܐ ܕܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܐܬܦܬܚ̈ܝܢ ܫܠܦ ܚܪܒܐ ܗܘܐ ܒܥܐ ܕܢܩܛܠ ܢܦܫܗ ܕܣܒܪ ܕܐܬܪ̈ܚܝܢ ܗܘ ܐܢܘܢ ܐܣܝܪ̈ܐ ܗܠܝܢ ܀ 28 ܘܩܪܐ ܦܘܠܘܣ ܒܩܠ ܪܡ ܘܐܡܪ ܠܐ ܬܥܒܕ ܠܟ ܒܝܫ ܡܕܡ ܐܝ ܠܟ ܐܦ ܚܢܢ ܟܠܢ ܗܟܐ ܐܢܚܢ ܀ 29 ܘܫܐܠ ܢܘܗܪܐ ܘܥܠ ܓܘ ܪܥܕ ܘܢܦܠ ܩܕܡ ܦܘܠܘܣ ܘܣܝܠܐ ܀ 30 ܘܐܦܩ ܠܗܘܢ ܒܪ ܐܡܪ ܡܪܝ ܡܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܐܥܒܕ ܕܐܬܚܐ ܀ 31 ܘܐܡܪܘ ܠܗ ܗܝܡܢ ܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܘܬܬܚܐ ܐܢܬ ܘܒܝܬܟ ܀ 32 ܘܡܠܠܘ ܠܗ ܠܡܠܬܐ ܕܡܪܝ ܠܟܠ ܗܢܘܢ ܕܒܒܝܬܗ ܀ 33 ܘܢܣܒ ܐܢܘܢ ܒܗܝ ܫܥܬܐ ܕܠܝܠܝܐ ܘܐܣܝ ܠܗܘܢ ܡܢ ܟܘܢ ܘܐܬܥܡܕ ܗܘ ܘܟܠ ܒܝܬܗ ܡܢ ܗܠ ܀ 34 ܘܐܣܩ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬܗ ܘܣܕܪ ܩܕܡܝܗܘܢ ܘܚܕܐ ܗܘ ܘܟܠ ܒܝܬܗ ܕܗܝܡܢ ܒܐܠܗܐ ܀ 35 ܘܟܕ ܐܬܗܘ ܝܘܡܐ ܫܕܪ ܐܢܘܢ ܣܪ̈ܝ ܡܕܝܢܬܐ ܠܓܠ̈ܝ ܕܐܡܪ̈ܝܢ ܫܪܘ ܠܐܢܫ̈ܐ ܗܠܝܢ ܀ 36 ܘܐܚܕ ܓܠ̈ܝ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܐܡܪ ܠܦܘܠܘܣ ܕܫܕܪ ܐܢܘܢ ܣܪ̈ܝ ܡܕܝܢܬܐ ܕܬܫܪܘ ܗܫܐ ܢܦܩܘ ܘܙܠܘ ܒܫܠܡܐ ܀

27 Expergefactus autem custos carceris et videns apertas januas carceris, evaginato gladio volebat se interficere, æstimans fugisse vinctos. 28 Clamavit [autem] Paulus magna voce dicens: Nihil mali tibi feceris: universi enim hic sumus. 29 Petitoque lumine introgessus est, et tremefactus procidit ad pedes Paulo et Silæ, 30 Et producens eos foras ait: Domini, quid me oportet facere ut salvus fiam? 31 At illi dixerunt: Crede in Domino Jesu, et salvus eris tu et domus tua. 32 Et locuti sunt ei verbum Domini, cum omnibus qui erant in domo ejus. 33 Et tollens eos in illa hora noctis lavit plagas eorum, et baptizatus est ipse et omnis domus ejus continuo: 34 Cumque perduxisset eos in domum suam, adposuit eis mensam et lætatus est cum omni domo sua credens Deo. 35 Et cum dies factus esset, miserunt magistratus lictores dicentes: Dimittite homines illos. 36 Nuntiavit autem custos carceris verba hæc Paulo, quia miserunt magistratus ut dimittamini: nunc igitur exeuntes ite in pace.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιϛ΄, ιζ΄.

37 Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλαν εἰς φυλακήν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. 38 Ἀπήγγειλάν τε τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα. Ἐφοβήθησαν δὲ ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν. 39 Καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἀπελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως. 40 Ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐξῆλθαν.

ΚΕΦ. ιζ΄.

1 ΔΙΟΔΕΥΣΑΝΤΕΣ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. 2 Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, 3 Διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 4 Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων πλῆθος πολύ, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.

❖ ١٦ ❖ ٥٥ ❖ صحاح

37 إِمَّا: كَمْ صَحِكْهُ . وِلَا هَحَكْهُ
نَهِيْهُ كَنَّهُ نُكْمُا ثَكِهُ
لِإِنْقَا تَهْصُنَّا . هُوَنَعْهُ صَهُ
إِهْبَا : هُوَهُ هُكْهَبُا هُكْصَهُ
كَهُ . لَا يَهُ . إِلَا هَبِهُ نَالِهُ
نُصْصَهُ . 38 هُوَنَكْهُ هُكْهُ هُصَا :
هُوَهُ: لِإِهْهَيْهَا قِيلَا هُكْهُ
وَإِلَهُكْهُ كَهُ . هُمْ هُصَكْهُ
وَإِلَهُصْنَا إِنَهُ وَبَكْهُ . 39 هُلَهُ
كَهُلَهُ هُكْهُ هُبَهُ: وَبَصَهُ
هُبَهُ كَهُ هُمْ هُكْبَا .
هُبَهُ هُمْ هُكْهُ إِهْبَا : 40 هُمْ بَصَهُ
نُكْهُ كَهُلَ كَهُبَا . هُبَا هُلَهُ
لِإِبَا هُصَا إِنَهُ .

❖ ١٧ ❖ صحاح

1 هُبَصَهُ هُمْ: نَلَا إِهْصَهُكْهُ. 1
هُوَهُكْهَبَا هَبَنَا . هُلَهُ
كَهُهُكْهَبَا : إِنَا وَبَا هُوَا
حَهُهَا وَبَهُهُبَا . 2 هُلَا هُكْهُ
إِنَا وَهُكْ هُوَا كَهُلَهُ . هُهُ
لَكَا هُلَا نَهُهُ هُمْ حَهُبَا . 3 هُ
هُهُصَ هُوَا . هُهُبَهُ : وَحَهُبَا
هُهُبَا وَبَهُ. هُوَبَهُ هُمْ هُ
هُبَا . هُوَهُ نَهُهُ هُهُبَا هُوَا
وَهُهُ: إِبَا كَهُ . 4 هُإِهْهَ
هُبَهُ: هُمْ هُهُبَهُ هُكْهُ
هُكْهَبَا . هُهَبَا هُ وَبَهُ
إِبَهُ وَهُبَهُ هُمْ كَهُا .
هُهَ نَهَا نَبَبَا لَا اَهُهَ .

ACTUS, XVI. XVII.

37 Paulus autem dixit eis: Cæsos nos publice indemnatos homines Romanos miserunt in carcerem, et nunc absconditе nos eiciunt? Non ita, sed veniant et ipsi nos eiciant. 38 Nuntiaverunt autem magistratibus lictores verba hæc: timueruntque audito quod Romani essent, 39 Et venientes deprecati sunt eos, et educentes rogabant ut et egrederentur urbem. 40 Exeuntes autem de carcere introierunt ad Lydiam, et visis fratribus consolati sunt eos, et profecti sunt.

CAPUT XVII.

1 Cum autem perambulassent Amfipolim et Apolloniam, venerunt Thessalonicam, ubi erat synagoga Judæorum. 2 Secundum consuetudinem autem Paulus introivit ad eos, et per sabbata tria disserebat eis de scripturis, 3 Adaperiens et insinuans quia Christum oportuit pati et resurgere a mortuis, et quia hic est Christus Jesus quem ego adnuntio vobis. 4 Et quidam ex eis crediderunt et adjuncti sunt Paulo et Silæ, et de colentibus gentilibusque multitudo magna et mulieres nobiles non paucæ.

Digitized by Google

5 Ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς καὶ ὀχλοποίησαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, καὶ ἐπιστάντες τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς προαγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· 6 Μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν, 7 Οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος πράσσουσιν, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι Ἰησοῦν. 8 Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα, 9 Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς. 10 Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν, οἵτινες παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπῆεσαν· 11 Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας, καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. 12 Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι·

5 Zelantes autem Judæi adsumentesque de vulgo viros quosdam malos et turba facta concitaverunt civitatem, et adsistentes domui Jasonis quærebant eos producere in populum; 6 Et cum non invenissent eos, trahebant Jasonem et quosdam fratres ad principes civitatis, clamantes quoniam hi qui urbem concitant et huc venerunt, 7 Quos suscepit Jason: et hi omnes contra decreta Cæsaris faciunt, regem alium dicentes esse Jesum. 8 Concitaverunt autem plebem et principes civitatis audientes hæc. 9 Et accepto satis ab Jasone et a ceteris dimiserunt eos. 10 Fratres vero confestim per noctem dimiserunt Paulum et Silam in Bercœam: [qui] cum advenissent, in synagogam Judæorum introierunt. 11 Hi autem erant nobiliores eorum qui sunt Thessalonice, qui susceperunt verbum cum omni aviditate, cotidie scrutantes scripturas, si hæc ita se haberent. 12 Et multi quidem crediderunt ex eis, et gentilium mulierum honestarum et viri non pauci.

Digitized by Google

13 Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες καὶ ταράσσοντες τοὺς ὄχλους. 14 Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμειναν τε ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. 15 Οἱ δὲ καθιστάνοντες τὸν Παῦλον ἤγαγον [αὐτὸν] ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξῆεσαν. 16 Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντος κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. 17 Διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. 18 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρίων καὶ Στοϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ, καί τινες ἔλεγον· Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ· Ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι, ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο [αὐτοῖς]. 19 Ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄριον πάγον ἤγαγον, λέγοντες· Δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή;

13 ܘܟܕ ܝܕܥܘ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܬܐܣܠܘܢܝܩܝ ܕܝܘܕܝܐ ܕܐܦ ܒܒܪܝܐ ܐܬܟܪܙ ܥܠ ܝܕ ܦܘܠܘܣ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܘ ܐܦ ܬܡܢ ܘܡܙܥܙܥܝܢ ܘܡܒܗܠܝܢ ܠܟܢܫܐ ܗܘ ܟܠ ܥܠ ܗܕܐ ܐܬܪܐ ܐܦ ܗܢܘܢ ܐܚܐ ܕܐܦ ܒܗ

20 Ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τίνα θέλει ταῦτα εἶναι. 21 Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ λέγειν τι ἢ ἀκούειν τι καινότερον. 22 Σταθεὶς δὲ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρίου πάγου ἔφη· Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ. 23 Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· Ἀγνώστῳ θεῷ. Ὃ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. 24 Ὁ θεὸς ὁ ποίησας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς ὑπάρχων Κύριος οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, 25 Οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος, αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· 26 Ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς [αἵματος] πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, 27 Ζητεῖν τὸν θεόν, εἰ ἄραγε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καίγε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. 28 Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν· Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.

20 Nova enim quædam infers auribus nostris: volumus ergo scire quidnam velint hæc esse. 21 Athenienses enim omnes et advenæ hospites ad nihil aliud vacabant nisi aut dicere aut audire aliquid novi. 22 Stans autem Paulus in medio Ariopagi ait: Viri Athenienses, per omnia quasi superstitiosiores vos video: 23 Præteriens enim et videns simulacra vestra inveni aram in qua scriptum erat: Ignoto Deo. Quod ergo ignorantes colitis, hoc ego adnuntio vobis. 24 Deus qui fecit mundum et omnia quæ in eo sunt, hic cæli et terræ cum sit Dominus, non in manufactis templis inhabitat, 25 Nec manibus humanis colitur indigens aliquo, cum ipse det omnibus vitam et inspirationem et omnia, 26 Fecitque ex uno omne genus hominum inhabitare super universam faciem terræ, definiens statuta tempora et terminos habitationis eorum, 27 Quærere Deum, si forte adtractent eum aut inveniant, quamvis non longe sit ab unoquoque nostrum. 28 In ipso enim vivimus et movemur et sumus; sicut et quidam vestrum poetarum dixerunt: Ipsius enim et genus sumus.

Digitized by Google

29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν, χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. 30 Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ θεὸς τὰ νῦν ἀπαγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν, 31 Καθότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. 32 Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν· Ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου καὶ πάλιν. 33 Οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. 34 Τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγείτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα χωρισθεὶς [ὁ Παῦλος] ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον. 2 Καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσῆλθεν αὐτοῖς,

29 Genus ergo cum simus Dei, non debemus æstimare auro aut argento aut lapidi, sculpturæ artis et cogitationis hominis, divinum esse simile. 30 Et tempora quidem hujus ignorantiæ despiciens Deus nunc adnuntiat hominibus ut omnes ubique pœnitentiam agant, 31 Eo quod statuit diem in qua judicaturus est orbem in æquitate, in viro in quo statuit, fidem præbens omnibus suscitans eum a mortuis. 32 Cum audissent autem resurrectionem mortuorum, quidam quidem irridebant, quidam vero dixerunt: Audiemus te de hoc iterum. 33 Sic Paulus exivit de medio illorum. 34 Quidam vero viri adhærentes ei crediderunt; in quibus et Dionisius Ariopagita et mulier nomine Damaris et alii cum eis.

CAPUT XVIII.

1 Post hæc egressus ab Athenis venit Corinthum, 2 Et inveniens quendam Judæum nomine Aquilam, Ponticum genere, qui nuper venerat ab Italia, et Priscillam uxorem ejus, eo quod præcepisset Claudius discedere omnes Judæos a Roma, accessit ad eos,

Digitized by Google

3 Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν παρ' αὐτοῖς, καὶ ἠργάζοντο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τῇ τέχνῃ. 4 Διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. 5 Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν. 6 Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς αὐτούς· Τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. 7 Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν εἰσῆλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Τιτίου Ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. 8 Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. 9 Εἶπεν δὲ ὁ Κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὁράματος τῷ Παύλῳ· Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, 10 διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε, διότι λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. 11 Ἐκάθισεν δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

3 Et quia ejusdem erat artis, manebat apud eos et operabatur: erat autem scenæ factoriæ artis. [4 Et disputabat in synagoga per omne sabbatum, interponens nomen Domini Jesu, suadebatque Judæis et Græcis.] 5 Cum venissent autem a Macedonia Silas et Timotheus, instabat verbo Paulus, testificans Judæis esse Christum Jesum. 6 Contradicentibus autem eis et blasphemantibus excutiens vestimenta dixit ad eos: Sanguis vester super caput vestrum: mundus ego ex hoc ad gentes vadam. 7 Et migrans inde intravit in domum cujusdam Titi nomine Justi, colentis Deum, cujus domus erat conjuncta synagogæ. 8 Crispus autem archisynagogus credidit Domino cum omni domo sua, et multi Corinthiorum audientes credebant et baptizabantur. 9 Dixit autem Dominus nocte per visionem Paulo: Noli timere, sed loquere et ne taceas: 10 Propter quod ego sum tecum, et nemo adponetur tibi ut noceat te, quoniam populus est mihi multus in hac civitate. 11 Sedit autem annum et sex menses docens in eis verbum Dei.

Digitized by Google

12 Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, 13 Λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἀναπείθει οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν θεόν. 14 Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Εἰ μὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν, ὦ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἀνεσχόμην ὑμῶν· 15 Εἰ δὲ ζητήματά ἐστιν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. 16 Καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος. 17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες Σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι ἔμελεν. 18 Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς την Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος ἐν Κενχρεαῖς τὴν κεφαλήν· εἶχεν γὰρ εὐχήν. 19 Κατήντησαν δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διελέξατο τοῖς Ἰουδαίοις.

12 ܘܒܡܛܝ ܓܠܝܘܢ ܗܘ ܕܐܦܛܪܘܢ ܩܡܘ ܟܠܗܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܒܚܕ ܠܒܘܠܣ ܘܐܝܬܝܘ ܠܗ ܠܩܕܡ ܒܝܡܐ ܕܕܝܢܐ. 13 ܘܐܡܪܝܢ ܕܡܢ ܓܘ ܕܢܡܘܣܐ ܗܢܐ ܡܫܕܪ ܠܢܫ ܕܢܦܠܚ ܠܐܠܗܐ. 14 ܘܟܕ ܗܘ ܥܬܝܕ ܦܘܠܣ ܕܢܦܬܚ ܦܘܡܗ ܐܡܪ ܓܠܝܘܢ ܠܝܗܘܕܝܐ ܐܢ ܗܘ ܐܦ ܗܘ ܥܒܕ ܒܝܫ ܐܘ ܓܒܝܪ ܕܫܘܛ ܐܢ ܗܘ ܐܝ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܐܢܐ ܐܫܬܘܩ ܠܟܘܢ ܐܝ ܟܕ ܐܝܬ

20 Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι [παρ' αὐτοῖς] οὐκ ἐπένευσεν, 21 Ἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπών· [Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα,] πάλιν ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλοντος, ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου, 22 Καὶ κατελθὼν εἰς Καισαρίαν, ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, 23 Καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, στηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς. 24 Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλὼς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον, δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. 25 Οὗτος ἦν κατηχημένος τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου, 26 Οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ. 27 Βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν. Ὃς παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος. 28 Εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

20 Rogantibus autem eis ut ampliori tempore maneret, non consensit, 21 Sed vale faciens et dicens: . . . . Iterum revertar ad vos Deo volente, profectus est ab Efeso, 22 Et descendens Cæsarean ascendit et salutavit ecclesiam, et descendit Anthiociam, 23 Et facto ibi aliquanto tempore profectus est, perambulans ex ordine Galaticam regionem et Frygiam, confirmans omnes discipulos. 24 Judæus autem quidam Apollo nomine, Alexandrinus natione, vir eloquens, devenit Efesum, potens in scripturis. 25 Hic erat edoctus viam Domini, et fervens spiritu loquebatur et docebat diligenter ea quæ sunt Jesu, sciens tantum baptisma Johannis. 26 Hic ergo cœpit fiducialiter agere in synagoga. Quem cum audissent Priscilla et Aquila, adsumserunt eum et diligentius exposuerunt ei viam Dei. 27 Cum autem vellet ire Achaiam, exhortati fratres scripserunt discipulis ut susciperent eum. Qui cum venisset, contulit multum his qui crediderant: 28 Vehementer enim Judæos revincebat publice ostendens per scripturas esse Christum Jesum.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιθ'.

ΚΕΦ. ιθ'.

1 'ΕΓΕΝΕΤΟ δὲ ἐν τῷ τὸν 'Απολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη κατελθεῖν εἰς Ἔφεσον καὶ εὑρεῖν τινὰς μαθητάς, 2 Εἰπέν τε πρὸς αὐτούς· Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ [εἶπον] πρὸς αὐτόν· 'Αλλ' οὐδ' εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. 3 'Ο δὲ εἶπεν· Εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπαν· Εἰς τὸ 'Ιωάννου βάπτισμα. 4 Εἶπεν δὲ Παῦλος· 'Ιωάννης ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας, τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν [Χριστὸν] 'Ιησοῦν. 5 'Ακούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου 'Ιησοῦ, 6 Καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου χεῖρας ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ ἐπροφήτευον. 7 Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα. 8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. 9 Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν [τοῦ Κυρίου] ἐνώπιον τοῦ πλήθους, ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου [τινός].

ACTUS, XIX.

CAPUT XIX.

1 FACTUM est autem, cum Apollo esset Corinthi, ut Paulus peragratis superioribus partibus veniret Efesum et inveniret quosdam discipulos, 2 Dixitque ad eos: Si Spiritum sanctum accepistis credentes? At illi [dixerunt] ad eum: Sed neque si Spiritus sanctus est audivimus. 3 Ille vero ait: In quo ergo baptizati estis? Qui dixerunt: In Johannis baptismate. 4 Dixit autem Paulus: Johannes baptizavit baptisma pœnitentiæ populum, dicens in eum qui venturus esset post ipsum ut crederent, hoc est in Jesum. 5 His auditis baptizati sunt in nomine Domini Jesu. 6 Et cum inposuisset illis manum Paulus, venit Spiritus sanctus super eos, et loquebantur linguis et prophetabant. 7 Erant autem omnes viri fere duodecim. 8 Introgressus autem synagogam cum fiducia loquebatur per tres menses disputans et suadens de regno Dei. 9 Cum autem quidam indurarentur et non crederent, maledicentes viam [Domini] coram multitudine, discedens ab eis segregavit discipulos, cottidie disputans in schola Tyranni cujusdam.

Digitized by Google

10 Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας, 11 Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας ὁ θεὸς ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, 12 Ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι. 13 Ἐπεχείρησαν δέ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν Παῦλος κηρύσσει. 14 Ἦσαν δέ τινες Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. 15 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς· Τὸν Ἰησοῦν γινώσκω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ; 16 Καὶ ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτούς, ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, κατακυριεύσας ἀμφοτέρων ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. 17 Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ,

10 Hoc autem factum est per biennium, ita ut omnes qui habitabant in Asia audirent verbum Domini, Judæi atque gentiles. 11 Virtutesque non quaslibet Deus faciebat per manus Pauli, 12 Ita ut etiam super languidos deferrentur a corpore ejus sudaria vel semicintia, et recedebant ab eis languores et spiritus nequam egrediebantur. 13 Temtaverunt autem quidam et de circueuntibus Judæis exorcistis invocare super eos qui habebant spiritus malos nomen Domini Jesu, dicentes: Adjuro vos per Jesum quem Paulus prædicat. 14 Erant autem quidam Scevæ Judæi principis sacerdotum septem filii qui hoc faciebant. 15 Respondens autem spiritus nequam dixit eis: Jesum novi et Paulum scio: vos autem qui estis? 16 Et insiliens homo in eos, in quo erat dæmonium pessimum, et dominatus amborum invaluit contra eos, ita ut nudi et vulnerati effugerent de domo illa. 17 Hoc autem notum factum est omnibus Judæis atque gentilibus qui habitabant Ephesi, et cecidit timor super omnes illos, et magnificabatur nomen Domini Jesu,

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, ιθ'.

18 Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. 19 Ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. 20 Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ Κυρίου ὁ λόγος ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν. 21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γένεσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. 22 Ἀποστείλας δὲ εἰς Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. 23 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. 24 Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρείχετο τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν, 25 Οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστίν,

ACTUS, XIX.

18 Multique credentium veniebant confitentes et adnuntiantes actus suos. 19 Multi autem ex his qui fuerant curiosa sectati contulerunt libros et combusserunt coram omnibus: et computatis pretiis illorum invenerunt pecuniam denariorum quinquaginta milium. 20 Ita fortiter verbum Domini crescebat et confirmabatur. 21 His autem expletis proposuit Paulus in Spiritu, transita Macedonia et Achaia ire Hierosolymam, dicens quoniam postquam fuero ibi, oportet me et Romam videre. 22 Mittens autem in Macedoniam duos ex ministrantibus sibi, Timotheum et Erastum, ipse remansit ad tempus in Asia. 23 Facta est autem in illo tempore turbatio non minima de via [Domini]. 24 Demetrius enim quidam nomine, argentarius, faciens ædes argenteas Dianæ præstabat artificibus non modicum quæstum; 25 Quos convocans et eos qui hujusmodi erant opifices, dixit: Viri scitis quia de hoc artificio adquisitio est nobis'

Digitized by Google

26 Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. 27 Οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἱερὸν Ἀρτέμιδος εἰς οὐθὲν λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τῆς μεγαλειότητος αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. 28 Ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον λέγοντες· Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 29 Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου. 30 Παύλου δὲ βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί· 31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. 32 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ἤδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν.

26 Et videtis et auditis quia non solum Ephesi sed pene totius Asiæ Paulus hic suadens avertit multam turbam, dicens quoniam non sunt dii qui manibus fiunt. 27 Non solum autem hæc periclitabitur nobis pars in redargutionem venire, sed et magnæ Dianæ templum in nihilum deputabitur, sed et destrui incipiet majestas ejus, quam tota Asia et orbis colit. 28 His auditis repleti sunt ira et exclamaverunt dicentes: Magna Diana Ephesiorum. 29 Et impleta est civitas confusione, et impetum fecerunt uno animo in theatrum, rapto Gaio et Aristarcho Macedonibus, comitibus Pauli. 30 Paulo autem volente intrare in populum non permiserunt discipuli: 31 Quidam autem et de Asiæ principibus, qui erant amici ejus, miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum. 32 Alii autem aliud clamabant: erat enim ecclesia confusa, et plures nesciebant qua ex causa convenissent.

Digitized by Google

33 Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. 34 Ἐπιγνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κράζοντες· Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. 35 Καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν· Ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς; 36 Ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν προπετὲς πράσσειν. 37 Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὸν ἡμῶν. 38 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρός τινα λόγον, ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. 39 Εἰ δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. 40 Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. 41 Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.

33 De turba autem detraxerunt Alexandrum, propellentibus eum Judæis. Alexander ergo manu silentio postulato volebat rationem reddere populo. 34 Quem ut cognoverunt Judæum esse, vox facta est una omnium quasi per horas duas clamantium: Magna Diana Ephesiorum. 35 Et cum sedasset scriba turbas, dixit: Viri Efesii, quis enim est hominum qui nesciat Ephesiorum civitatem cultricem esse magnæ Dianæ Jovisque prolis? 36 Cum ergo his contradici non possit, oportet vos sedatos esse et nihil temere agere. 37 Adduxistis enim homines istos neque sacrilegos neque blasphemantes deam vestram, 38 Quod si Demetrius et qui cum eo sunt artifices habent adversus aliquem causam, conventus forenses aguntur et proconsules sunt, accusent invicem: 39 Si quid autem alterius rei quæritis, in legitima ecclesia poterit absolvi. 40 Nam et periclitamur argui seditionis hodiernæ, cum nullus obnoxius sit de quo possimus reddere rationem concursus istius. 41 Et cum hæc dixisset, dimisit ecclesiam.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κ'.

ΚΕΦ. κ'.

1 ΜΕΤΑ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον μεταπεμψάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ παρακαλέσας, ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορεύεσθαι εἰς Μακεδονίαν. 2 Διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, 3 Ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ἐπιβουλῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμης τοῦ ὑποστρέφειν διὰ Μακεδονίας. 4 Συνείπετο δὲ αὐτῷ [ἄχρι τῆς Ἀσίας] Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ Ἀρίσταρχος καὶ Σέκουνδος καὶ Γάϊος Δερβαῖος καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος· 5 Οὗτοι δὲ προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι· 6 Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε, ὅπου διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. 7 Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων ἡμῶν κλάσαι ἄρτον ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον, παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου· 8 Ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν συνηγμένοι.

ACTUS, XX.

CAPUT XX.

1 POSTQUAM autem cessavit tumultus, vocatis Paulus discipulis et exhortatus eos valedixit, et profectus est ut iret in Macedoniam. 2 Cum autem perambulasset partes illas et exhortatus eos fuisset multo sermone, venit ad Græciam; 3 Ubi cum fuisset menses tres, factæ sunt illi insidiæ a Judæis navigaturo in Syriam, habuitque consilium ut reverteretur per Macedoniam. 4 Comitatus est autem cum eo Sopater Pyri Beroensis, Thessalonicensium vero Aristharchus et Secundus et Gaius Derbeus et Timotheus, Asiani vero Tychicus et Trofimus: 5 Hi cum præcessissent, sustinebant nos Troadæ: 6 Nos vero navigavimus post dies azymorum a Philippis, et venimus ad eos Troadem in diebus quinque, ubi demorati sumus diebus septem. 7 In una autem sabbati cum convenissemus ad frangendum panem, Paulus disputabat eis, profecturus in crastinum, protraxitque sermonem usque in mediam noctem: 8 Erant autem lampadæ copiosæ in cenaculo ubi eramus congregati.

Digitized by Google

9 Καθεζόμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη νεκρός. 10 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συνπεριλαβὼν εἶπεν· Μὴ θορυβεῖσθε· ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. 11 Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας τὸν ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. 12 Ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. 13 Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀναλαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ διατεταγμένος ἦν, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. 14 Ὡς δὲ συνέβαλλεν ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην. 15 Κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντήσαμεν ἀντικρυς Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς Σάμον, [καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ] τῇ δὲ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον. 16 Κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν εἴη αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ.

9 Sedens autem quidam adulescens nomine Eutychus super fenestram, eum mergeretur somno gravi, disputante diu Paulo, eductus somno cecidit de tertio cenaculo deorsum et sublatus est mortuus. 10 Ad quem cum descendisset Paulus, incubuit super eum et complexus dixit: Nolite turbari: anima enim ipsius in eo est. 11 Ascendens autem frangensque panem et gustans, satisque allocutus usque ad lucem, sic profectus est. 12 Adduxerunt autem puerum viventem, et consolati sunt non minime. 13 Nos autem ascendentes navem enavigavimus in Asson, inde suscepturi Paulum: sic enim disposuerat ipse per terram iter facturus. 14 Cum autem convenisset nos in Asson, adsumto eo venimus Mytilenen, 15 Et inde navigantes sequenti die venimus contra Chium; et alia die adplicuimus Samum, et sequenti die venimus Miletum. 16 Proposuerat enim Paulus transnavigare Ephesum, ne qua mora illi fieret in Asia: festinabat enim, si possible sibi esset, ut diem pentecosten faceret Hierosolymis.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κ'.

17 Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς
Ἔφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυ-
τέρους τῆς ἐκκλησίας. 18 Ὡς δὲ
παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς·
Ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας
ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς
μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην,
19 Δουλεύων τῷ Κυρίῳ μετὰ πάσης
ταπεινοφροσύνης καὶ δακρύων καὶ
πειρασμῶν τῶν συμβάντων μοι
ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων,
20 Ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμ-
φερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ
διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ κατ' οἴκους,
21 Διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησιν τὴν εἰς θεὸν μετάνοιαν καὶ
πίστιν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστόν. 22 Καὶ νῦν ἰδοὺ δεδεμένος
ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἰερου-
σαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντα ἐμοὶ
μὴ εἰδώς, 23 Πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον κατὰ πόλιν διαμαρτύρεταί μοι
λέγον ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με μένου-
σιν. 24 Ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι
τὴν ψυχὴν τιμίαν ἐμαυτῷ ὡς
τελειῶσαι τὸν δρόμον μου καὶ
τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ
Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ
εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ.
25 Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι
οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
πάντες ἐν οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν
βασιλείαν [τοῦ θεοῦ]. 26 Διότι μαρτύ-
ρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι
καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων·
27 Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγ-
γεῖλαι πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ὑμῖν.

❖ ܟ ❖

17 ܘܡܢ ܡܝܠܛܘܣ ܫܕܪ ܠܐܦܣܘܣ ܘܩܪܐ ܠܩܫܝܫ̈ܐ ܕܥܕܬܐ ׃ 18 ܘܟܕ
ܐܬܘ ܠܘܬܗ ܘܥܡ ܟܠܗܘܢ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܢ ܡܢ ܝܘܡܐ
ܩܕܡܝܐ ܕܥܠܝܬ ܒܐܣܝܐ ܐܝܟ ܥܡܟܘܢ ܟܠ ܙܒܢܐ ܗܘܝܬ ׃ 19 ܡܫܡܫ
ܠܡܪܢ ܒܟܠ ܡܟܟܘܬܐ ܘܒܕܡܥܐ ܘܒܢܣܝܢ̈ܐ ܕܐܬܘ ܠܝ ܒܥܠܒ̈ܐ
ܕܝܗܘܕ̈ܝܐ ׃ 20 ܘܠܐ ܫܚܝܬ ܡܕܡ ܡܢ ܡܐ ܕܡܫܟܚ ܠܟܘܢ ܠܡܐܡܪ
ܠܟܘܢ ܘܠܡܠܦܟܘܢ ܒܥܠܢܐ ܘܒܒ̈ܬܐ ׃ 21 ܡܣܗܕ ܗܘܐ ܠܝܗܘܕ̈ܝܐ
ܘܠܝܘܢ̈ܝܐ ܕܬܬܢܚܡܘ ܘܬܗܝܡܢܘ ܒܐܠܗܐ ܘܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ׃
22 ܘܗܫܐ ܗܐ ܐܢܐ ܐܙܠ ܒܪܘܚܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܘܠܐ ܝܕܥ ܡܐ ܕܢܬܟܪܟ
ܒܗ ׃ 23 ܐܠܐ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܒܟܠ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܡܣܗܕ ܠܝ ܕܣܝܪ̈ܐ
ܘܫܘܫܒ̈ܐ ܢܩܒ̈ܠܢ ׃ 24 ܘܠܐ ܚܫ ܐܢܐ ܒܗܕܐ ܕܢܦܫܝ ܝܩܪܐ ܠܝ
ܐܝܟ ܕܐܫܠܡ ܪܗܛܝ ܘܫܘܠܚܢܝ ܕܩܒܠܬ ܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܕܐܣܗܕ
ܒܣܒܪ̈ܬܐ ܕܛܝܒ̈ܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ׃ 25 ܘܗܫܐ ܗܐ ܐܢܐ ܝܕܥ ܕܠܐ ܬܚܙ̈ܘܢ
ܐܦ̈ܝ ܐܢܫ̈ܐ ܐܢܬܘܢ ܟܠܟܘܢ ܕܒܝܢ̈ܬܗܘܢ ܥܒܪ̈ܬ ܘܟܪܙ̈ܬ ܡܠܟܘܬܐ
ܕܐܠܗܐ ׃ 26 ܡܣܗܕ ܐܢܐ ܒܟܘܢ ܒܝܘܡܐ ܗܢܐ ܕܕܟܝ ܐܢܐ ܡܢ ܕܡ
ܟܠܗܘܢ ׃ 27 ܠܐ ܓܪ ܐܫܬܡܛ ܡܢ ܕܠܐ ܐܫܬܘܕܥ ܠܟܘܢ ܟܠ ܡܕܡ
ܕܨܒܝܢ ܐܠܗܐ ׃

ACTUS, XX.

17 A Mileto autem mittens Ephesum
vocavit majores natu ecclesiæ: 18 Qui
cum venissent ad eum et simul essent,
dixit eis: Vos scitis, a prima die qua
ingressus sum in Asiam, qualiter vo-
biscum per omne tempus fuerim,
19 Serviens Domino cum omni humili-
tate et lacrimis et temtationibus quæ
mihi acciderunt ex insidiis Judæorum,
20 Quomodo nihil subtraxerim vobis
utilium, quominus adnuntiarem vobis
et docerem vos publice et per domos,
21 Testificans Judæis atque gentilibus
in Deum pœnitentiam et fidem in
Domino nostro Jesu Christo. 22 Et
nunc ecce ego alligatus spiritu vado
in Hierusalem, quæ in ea ventura
sunt mihi ignorans, 23 Nisi quod
Spiritus sanctus per omnes civitates
protestatur mihi dicens quoniam vin-
cula et tribulationes me manent in
Hierosolymis. 24 Sed nihil horum
vereor, nec facio animam meam pre-
tiosiorem quam me, dummodo con-
summem cursum meum et ministerium
quod accepi a Domino Jesu, testificari
evangelium gratiæ Dei. 25 Et nunc
ecce ego scio quia amplius non vide-
bitis faciem meam vos omnes per
quos transivi prædicans regnum
Dei. 26 Quapropter contestor vos
hodierna die quia mundus sum a
sanguine omnium: 27 Non enim
subterfugi quominus adnuntia-
rem omne consilium Dei vobis.

Digitized by Google

28 Προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου, ἣν περιεποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. 29 Ἐγὼ οἶδα ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, 30 Καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω ἑαυτῶν. 31 Διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. 32 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ οἰκοδομῆσαι καὶ δοῦναι τὴν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. 33 Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐθενὸς ἐπεθύμησα· 34 Αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. 35 Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν· Μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. 36 Καὶ ταῦτα εἰπών, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσηύξατο. 37 Ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένετο πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου κατεφίλουν αὐτόν,

28 Adtendite vobis et universo gregi, in quo vos Spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei, quam adquisivit sanguine suo. 29 Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meam lupi graves in vos, non parcentes gregi, 30 Et ex vobis ipsis exsurgent viri loquentes perversa, ut abducant discipulos post se. 31 Propter quod vigilate, memoria retinentes quoniam per triennium nocte et in die non cessavi cum lacrimis monens unumquemque vestrum. 32 Et nunc commendo vos Deo et verbo gratiæ ipsius, qui potens est ædificare et dare hereditatem in sanctificatis omnibus. 33 Argentum aut aurum aut vestem nullius concupivi: 34 Ipsi scitis quoniam ad ea quæ mihi opus erant et his qui mecum sunt ministraverunt manus istæ. 35 Omnia ostendi vobis, quoniam sic laborantes oportet suscipere infirmos ac meminisse verbi Domini Jesu, quoniam ipse dixit: Beatius est magis dare quam accipere. 36 Et cum hæc dixisset, positis genibus suis cum omnibus illis oravit. 37 Magnus autem fletus est omnium, et procumbentes super collum Pauli osculabantur eum.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κ', κα'.

38 Ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσίν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

ΚΕΦ. κα'.

1 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ, τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα. 2 Καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες ἀνήχθημεν. 3 Ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς Συρίαν, καὶ κατήλθομεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ τὸ πλοῖον ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. 4 Ἀνευρόντες δὲ τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά, οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ ἐπιβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. 5 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσευξάμενοι 6 Ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους, καὶ ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. 7 Ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς.

❖ ܚ ❖ ܟ ❖ ܚܕܬܐ ❖

38 ܕܐܝܬ ܒܗ ܒܡܠܬܐ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܬܚܙܘܢ ܐܦ ܦܢܝܗ ܡܬܠ ܗܟܝ ܐܙܠܘ ܠܗ ܥܕ ܐܣܟܐ ܕܢܦܩ ܠܐ ܠܣܝܪ ܘܐܬܝܢ ܠܗ ܠܣܦܝܢܬܐ ❖

❖ ܟ̈ ❖ ܟ ❖

1 ܘܟܕ ܐܬܪܚܩܢ ܡܢ ܒܝܬ ܐܢܫܐ ܘܐܬܝܢ ܒܬܪ ܡܫܪܬܐ ܠܟܘܣ ܘܡܢ ܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ ܠܪܘܕܣ ܘܡܢ ܬܡ ܠܦܛܪܐ 2 ܘܟܕ ܐܫܟܚܢ ܐܝܟ ܕܐܬ ܣܦܝܢܬܐ ܕܥܒܪܐ ܠܦܝܢܩܐ ܣܠܩܢ ܘܐܬܝܢ ܠܗ 3 ܘܟܕ ܐܬܪܗܝܢ ܠܩܘܦܪܘܣ ܘܫܒܩܢܗ ܡܫܡܠ ܘܐܬܝܢ ܠܣܘܪܝܐ ܘܢܚܬ ܠܛܘܪܘܣ ܡܛܝܢ ܗܟܝ ܕܬܡ ܗܘ ܣܦܝܢܬܐ ܡܬܥܢܐ ܒܛܥܢܗ 4 ܘܫܟܚܢ ܬܠܡܝܕܐ ܘܐܬܝܢ ܬܡ ܫܒܥ ܝܘܡܐ ܐܝܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܠܦܘܠܘܣ ܒܪܘܚܐ ܕܠܐ ܢܣܠܩ ܠܝܪܘܫܠܡ 5 ܘܟܕ ܫܠܡܢ ܝܘܡܝܢ ܢܦܩܢ ܘܐܙܠܢ ܘܟܠܗܘܢ ܡܫܬܠܚܝܢ ܠܢ ܥܡ ܢܫܝܗܘܢ ܘܒܢܝܗܘܢ ܥܕ ܒܪ ܡܕܝܢܬܐ ܘܟܪܥܝܢ ܒܟܪܥܐ ܥܠ ܦܪܬ ܝܡܐ ܘܨܠܝܢ 6 ܘܫܠܡ ܚܕ ܠܚܕ ܣܠܩܢ ܠܣܦܝܢܬܐ ܘܗܢܘܢ ܗܦܟܘ ܠܒܝܬܗܘܢ 7 ܐܢܚܢ ܕܫܠܡܢ ܡܢ ܛܘܪܘܣ ܐܬܝܢ ܠܬܠܡܝܣ ܘܫܠܡܢ ܠܐܚܐ ܘܐܬܝܢ ܠܗ ܝܘܡ ܚܕ ܥܡܗ

ACTUS, XX. XXI.

38 Dolentes maxime in verbo quod dixerat, quoniam amplius faciem ejus non essent visuri. Et deducebant eum ad navem.

CAPUT XXI.

1 Cum autem factum esset ut navigaremus abstracti ab eis, recto cursu venimus Cho, et sequenti die Rodum, et inde Patara. 2 Et cum invenissemus navem transfretantem Fœnicen, ascendentes navigavimus. 3 Cum paruissemus autem Cypro et relinquentes eam ad sinistram, navigavimus in Syriam et venimus Tyrum: ibi enim navis erat expositura onus. 4 Inventis autem discipulis mansimus ibi diebus septem, qui Paulo dicebant per Spiritum ne ascenderet Hierosolyma. 5 Et explicitis diebus profecti ibamus deducentibus nos omnibus cum uxoribus et filiis usque foras civitatem, et positis genibus in litore oravimus: 6 Et cum vale fecissemus invicem, ascendimus in navem, illi autem redierunt in sua. 7 Nos vero navigatione explicita a Tyro descendimus Ptolomaidam, et salutatis fratribus mansimus die una apud illos.

Digitized by Google

8 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ἤλθομεν εἰς Καισαρίαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. 9 Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρθένοι προφητεύουσαι. 10 Ἐπιμενόντων δὲ [ἡμῶν] ἡμέρας πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνόματι Ἄγαβος, 11 Καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν· Τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. 12 Ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. 13 Τότε ἀπεκρίθη ὁ Παῦλος καὶ εἶπεν· Τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 14 Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· Τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα γινέσθω. 15 Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· 16 Συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρίας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ.

8 Alia autem die profecti venimus Cæsaream, et intrantes in domum Philippi evangelistæ, qui erat de septem, mansimus apud eum. 9 Huic autem erant filiæ quattuor virgines prophetantes. 10 Et cum moraremur per dies aliquot, supervenit quidam a Judæa propheta nomine Agabus. 11 Is cum venisset ad nos, tulit zonam Pauli et alligans sibi pedes et manus dixit: Hæc dicit Spiritus sanctus: Virum cujus est zona hæc sic alligabunt in Hierusalem Judæi et tradent in manus gentium. 12 Quod cum audissemus, rogabamus nos et qui loci illius erant ne ascenderet Hierosolyma. 13 Tunc respondit Paulus et dixit: Quid facitis flentes et affligentes cor meum? Ego enim non solum alligari sed et mori in Hierusalem paratus sum propter nomen Domini Jesu. 14 Et cum ei suadere non possemus, quievimus dicentes: Domini voluntas fiat. 15 Post dies autem istos præparati ascendebamus Hierusalem: 16 Venerunt autem et ex discipulis a Cæsarea nobiscum, adducentes apud quem hospitaremur, Mnasonem quendam Cyprium, antiquum discipulum.

Digitized by Google

17 Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἰεροσόλυμα, ἀσμένως ἀπεδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. 18 Τῇ τε ἐπιούσῃ εἰσήει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. 19 Καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ. 20 Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν θεόν, εἶπάν τε αὐτῷ· Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι μυριάδες εἰσὶν [ἐν τοῖς Ἰουδαίοις] τῶν πεπιστευκότων, καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· 21 Κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδάσκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. 22 Τί οὖν ἐστίν; πάντως δεῖ συνελθεῖν πλῆθος· ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. 23 Τοῦτο οὖν ποίησον ὅ σοι λέγομεν. Εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· 24 Τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα ξυρήσονται τὴν κεφαλήν, καὶ γνώσονται πάντες ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς φυλάσσων τὸν νόμον. 25 Περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες [μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς εἰ μὴ] φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον καὶ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν.

17 Et cum venissemus Hierosolyma, libenter exceperunt nos fratres. 18 Sequenti autem die introibat Paulus nobiscum ad Jacobum, omnesque collecti sunt seniores. 19 Quos cum salutasset, narrabat per singula quæ fecisset Deus in gentibus per ministerium ipsius. 20 At illi cum audissent, magnificabant Deum, dixeruntque ei: Vides, frater, quot milia sunt in Judæis qui crediderunt, et omnes æmulatores sunt legis, 21 Audierunt autem de te quia discessionem doceas a Mose eorum qui per gentes sunt Judæorum, dicens non debere eos circumcidere filios suos neque secundum consuetudinem ingredi. 22 Quid ergo est? utique oportet convenire multitudinem: audient enim te supervenisse. 23 Hoc ergo fac quod tibi dicimus. Sunt nobis viri quattuor votum habentes super se: 24 His adsumtis sanctifica te cum illis, et inpende in illis ut radant capita, et scient omnes quia quæ de te audierunt falsa sunt, sed ambulas et ipse custodiens legem. 25 De his autem qui crediderunt ex gentibus nos scripsimus judicantes ut abstineant se ab idolis immolato et sanguine et suffocato et fornicatione.

Digitized by Google

26 Τότε ὁ Παῦλος παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ, ἕως οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά. 27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι, οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλαν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, 28 Κράζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, βοηθεῖτε. Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχῇ διδάσκων, ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. 29 Ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. 30 Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἵλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. 31 Ζητούντων τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συνχύννεται Ἰερουσαλήμ, 32 Ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκατοντάρχας κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν Παῦλον.

26 Tunc Paulus adsumtis viris postera die purificatus cum illis intravit in templum, adnuntians expletionem dierum purificationis donec offerretur pro unoquoque eorum oblatio. 27 Dum enim septem dies consummarentur, hi qui ab Asia erant Judæi cum vidissent eum in templo, concitaverunt omnem populum et injecerunt ei manus, clamantes: 28 Viri Israhelitæ, adjuvate. Hic est homo qui adversus populum et legem et locum hunc omnes ubique docens insuper et Gentiles induxit in templum et violavit sanctum locum istum. 29 Viderant enim Trofimum Ephesium in civitate cum ipso, quem æstimaverunt quoniam in templum induxisset Paulus. 30 Commotaque est civitas tota, et facta est concursio populi, et adprehendentes Paulum trahebant eum extra templum, et statim clausæ sunt januæ. 31 Quærentibus autem eum occidere, nuntiatum est tribuno cohortis quia tota confunditur Hierusalem: 32 Qui statim adsumtis militibus et centurionibus decucurrit ad illos. Qui cum vidissent tribunum et milites, cessaverunt percutere Paulum.

Digitized by Google

33 Τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσι δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο τίς εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. 34 Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐπεφώνουν ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. 35 Ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· 36 Ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζοντες· Αἶρε αὐτόν. 37 Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν τι πρὸς σέ; Ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; 38 Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; 39 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ ἀσήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν. 40 Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων·

ΚΕΦ. κβ'.

1 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας.

33 Tunc accedens tribunus adprehendit eum et jussit alligari catenis duabus, et interrogabat quis esset et quid fecisset. 34 Alii autem aliud clamabant in turba: et cum non posset certum cognoscere præ tumultu, jussit duci eum in castra. 35 Et cum venisset ad gradus, contigit ut portaretur a militibus propter vim populi: 36 Sequebatur enim multitudo populi clamans: Tolle eum. 37 Et cum cœpisset induci in castra Paulus, dicit tribuno: Si licet mihi loqui aliquid ad te? Qui dixit: Grece nosti? 38 Nonne tu es Ægyptius qui ante hos dies tumultum concitasti et eduxisti in desertum quattuor milia virorum sicariorum? 39 Et dixit ad eum Paulus: Ego homo sum quidem Judæus, a Tharso Ciliciæ, non ignotæ civitatis municeps: rogo autem te, permitte mihi loqui ad populum. 40 Et cum ille permisisset, Paulus stans in gradibus annuit manu ad plebem, et magno silentio facto allocutus est hebrea lingua dicens:

CAPUT XXII.

1 Viri fratres et patres, audite quam ad vos nunc reddo rationem,

Digitized by Google

2 Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. Καὶ φησίν· 3 Ἐγώ εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστὲ σήμερον, 4 Ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, 5 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον, παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἰερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν. 6 Ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ, 7 Ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις; 8 Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Τίς εἶ, Κύριε; Εἶπέν τε πρὸς ἐμέ· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ διώκεις. 9 Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο [καὶ ἔμφοβοι ἐγένετο], τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.

2 Cum audissent autem quia hebrea lingua loquitur ad illos, magis præstiterunt silentium. 3 Et dixit: Ego sum vir Judæus, natus Tharso Ciliciæ, nutritus autem in istam civitatem, secus pedes Gamalihel eruditus juxta veritatem paternæ legis, æmulator legis sicut et vos omnes estis hodie, 4 Qui hanc viam persecutus sum usque ad mortem, alligans et tradens in custodia viros et mulieres. 5 Sicut princeps sacerdotum testimonium mihi reddit et omnes majores natu, a quibus et epistulas accipiens ad fratres Damascum pergebam ut adducerem inde vinctos in Hierusalem ut punirentur. 6 Factum est autem eunte me et adpropinquante Damasco, media die subito de cælo circumfulsit me lux copiosa, 7 Et decidens in terram audivi vocem dicentem mihi: Saule Saule, quid me persequeris? 8 Ego autem respondi: Quis es, Domine? Dixitque ad me: Ego sum Jesus Nazarenus quem tu persequeris. 9 Et qui mecum erant lumen quidem viderunt, vocem autem non audierunt ejus qui loquebatur mecum.

Digitized by Google

10 Εἶπον δέ· Τί ποιήσω, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν πρός με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαληθήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. 11 Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον εἰς Δαμασκόν. 12 Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐλαβὴς κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων Ἰουδαίων, 13 Ἐλθὼν πρὸς ἐμὲ καὶ ἐπιστὰς εἶπέν μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. Κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. 14 Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, 15 Ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ ἤκουσας. 16 Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλυσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 17 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, 18 Καὶ ἴδον αὐτὸν λέγοντά μοι· Σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἰερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέξονταί σου μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ. 19 Κἀγὼ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ·

10 Et dixi: Quid faciam, Domine? Dominus autem dixit ad me: Surgens vade Damascum, et ibi tibi dicetur de omnibus quæ te oporteat facere. 11 Et cum non viderem præ claritate luminis illius, ad manum deductus a comitibus veni Damascum. 12 Annanias autem quidam vir secundum legem, testimonium habens ab omnibus habitantibus Judæis, 13 Veniens ad me et adstans dixit mihi: Saule frater, respice. Et ego eadem hora respexi in eum. 14 At ille dixit: Deus patrum nostrorum præordinavit te ut cognosceres voluntatem ejus et videres justum et audires vocem ex ore ejus. 15 Quia eris testis illius ad omnes homines eorum quæ vidisti et audisti. 16 Et nunc quid moraris? Exsurge baptizare et ablue peccata tua invocato nomine ipsius. 17 Factum est autem revertenti mihi in Hierusalem et oranti in templo, fieri me in stupore mentis. 18 Et videre illum dicentem mihi: Festina et exi velociter ex Hierusalem, quoniam non recipient testimonium tuum de me. 19 Et ego dixi: Domine, ipsi sciunt quia ego eram concludens in cacerem et cædens per synagogas eos qui credebant in te;

Digitized by Google

20 Καὶ ὅτε ἐξεχύννετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. 21 Καὶ εἶπεν πρός με· Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε. 22 Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκεν αὐτὸν ζῆν. 23 Κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα, 24 Ἐκέλευσεν ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν, εἶπας μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. 25 Ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπεν πρὸς τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν; 26 Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατοντάρχης προσελθὼν τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλεν λέγων· Τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. 27 Προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε μοι, σὺ Ῥωμαῖος εἶ; Ὁ δὲ ἔφη· Ναί. 28 Ἀπεκρίθη δὲ ὁ χιλίαρχος· Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.

20 Et cum funderetur sanguis Stephani testis tui, ego adstabam et consentiebam et custodiebam vestimenta interficientium illum. 21 Et dixit ad me: Vade, quoniam ego in nationes longe mittam te. 22 Audiebant autem eum usque ad hoc verbum, et levaverunt vocem suam dicentes: Tolle de terra ejusmodi: non enim fas est eum vivere. 23 Vociferantibus autem eis et proicientibus vestimenta sua et pulverem jactantibus in aerem, 24 Jussit tribunus induci eum in castra et flagellis cædi et torqueri eum, ut sciret propter quam causam sic adclamarent ei. 25 Et cum adstrinxissent eum loris, dixit adstanti sibi centurioni Paulus: Si hominem Romanum et indemnatum licet vobis flagellare? 26 Quo audito centurio accessit ad tribunum et nuntiavit dicens: Quid acturus es? hic enim homo cives romanus est. 27 Accedens autem tribunus dixit illi: Dic mihi, tu Romanus es? At ille dixit: Etiam. 28 Et respondit tribunus: Ego multa pecunia civitatem hanc consecutus sum. Et Paulus ait: Ego autem et natus sum.

Digitized by Google

29 Εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι αὐτὸν ἦν δεδεκώς. 30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές, τὸ τί κατηγορεῖται ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐτὸν καὶ ἐκέλευσεν συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πᾶν τὸ συνέδριον, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Ἀτενίσας δὲ τῷ συνεδρίῳ ὁ Παῦλος εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. 2 Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. 3 Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν· Τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; 4 Οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν· Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; 5 Ἔφη τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἔστιν ἀρχιερεύς· γέγραπται γὰρ ὅτι ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

29 Protinus ergo discesserunt ab illo qui eum torturi erant: tribunus quoque timuit, postquam rescivit quia civis romanus esset et quia alligasset eum. 30 Postera autem die volens scire diligentius qua ex causa accusaretur a Judæis, solvit eum et jussit sacerdotes convenire et omne concilium, et producens Paulum statuit inter illos.

CAPUT XXIII.

1 Intendens autem concilium Paulus ait: Viri fratres, ego omni conscientia bona conversatus sum ante Deum usque in hodiernum diem. 2 Princeps autem sacerdotum Annanias præcepit adstantibus sibi percutere os ejus. 3 Tunc Paulus ad eum dixit: Percutiet te Deus, paries dealbate. Et tu sedens judicas me secundum legem, et contra legem jubes me percuti? 4 Et qui adstabant dixerunt: Summum sacerdotem Dei maledicis? 5 Dixit autem Paulus: Nesciebam, fratres, quia princeps est sacerdotum: scriptum est enim: Principem populi tui non maledicis.

Digitized by Google

6 Γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν Σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραζεν ἐν τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίων· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. 7 Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. 8 Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μήτε ἄγγελον μήτε πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα. 9 Ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες τινὲς τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διεμάχοντο λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος; 10 Πολλῆς δὲ γινομένης στάσεως φοβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. 11 Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ Κύριος εἶπεν· θάρσει· Ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς Ἰερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυρῆσαι. 12 Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέγοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον.

❖ ܥܒܪܝܐ ❖

6 ܘܡܕܝ ܝܕܥ ܦܘܠܘܣ ܕܚܕ ܡܢ ܦܠܓܐ ܗܘ ܕܨܕܘܩܝܐ ܘܚܕ ܗܘ ܕܦܪܝܫܝܐ ܩܥܐ ܒܣܢܗܕܪܝܢ ܐܡܪ ܓܒܪܐ ܐܚܐ ܐܢܐ ܦܪܝܫܝ ܐܝܬ ܠܝ ܒܪ ܦܪܝܫܝܐ ܥܠ ܣܒܪܐ ܘܩܝܡܬܐ ܕܡܝܬܐ ܐܢܐ ܕܝܢ ܐܬܕܝܢ ܐܢܐ 7 ܘܟܕ ܗܕܐ ܐܡܪ ܗܘܬ ܦܘܠܓܐ ܒܝܢ ܦܪܝܫܝܐ ܘܨܕܘܩܝܐ ܘܐܬܦܠܓ ܟܢܫܐ ܘܨܕܘܩܝܐ ܐܡܪܝܢ ܕܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܘܠܐ ܡܠܐܟ ܘܠܐ ܪܘܚܐ ܦܪܝܫܝܐ ܕܝܢ ܡܘܕܝܢ ܒܬܪܝܗܘܢ 9 ܘܗܘܬ ܩܥܬܐ ܪܒܬܐ ܘܩܡܘ ܣܦܪܐ ܕܦܪܝܫܝܐ ܘܡܓܗܕܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܐ ܫܟܚܢ ܒܗܕܐ ܓܒܪܐ ܡܕܡ ܐܝܢ ܕܪܘܚܐ ܐܘ ܡܠܐܟ ܡܠܠ ܥܡܗ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܩܛܝܢܘܬ ܥܡ ܐܠܗܐ 10 ܘܟܕ ܗܘܬ ܩܛܝܢܘܬ ܣܓܝܐ ܕܚܠ ܦܪܘܟܠܘܣ ܕܠܡܐ ܢܬܦܫܟ ܡܢ ܒܝܢܝܗܘܢ ܦܩܕ ܚܝܠܐ ܕܢܢܚܘܢ ܘܢܣܒܘܢ ܠܗ ܡܢ ܒܝܢ ܐܝܠܝܢ ܘܢܥܠܘܢ ܠܗ ܠܡܚܢܬܐ 11 ܘܒܠܠܝܐ ܒܬܪ ܗܕܐ ܩܡ ܠܘܬܗ ܡܪܝܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܬܘ ܬܬܚܙܩ ܐܝܟ ܕܣܗܕܬ ܥܠܝ ܒܝܪܘܫܠܡ ܗܟܢܐ ܐܝܬ ܠܟ ܕܬܣܗܕ ܒܪܘܡܝ ❖ 12 ܘܟܕ ܗܘܬ ܢܗܪܐ ܥܒܕܘ ܚܒܪܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܘܚܪܡܘ ܢܦܫܗܘܢ ܕܠܐ ܢܐܟܠܘܢ ܘܠܐ ܢܫܬܘܢ ܥܕ ܕܢܩܛܠܘܢ ܠܦܘܠܘܣ

6 Sciens autem Paulus quia una pars esset Sadducæorum et altera Pharisæorum, exclamavit in concilio: Viri fratres, ego Pharisæus sum, filius Pharisæorum: de spe et de resurrectione mortuorum ego judicor. 7 Et cum hæc dixisset, facta est dissensio inter Pharisæos et Sadducæos, et soluta est multitudo. 8 Sadducæi enim dicunt non esse resurrectionem neque angelum neque spiritum, Pharisæi autem utraque confitentur. 9 Factus est autum clamor magnus. Et surgentes quidam Pharisæorum pugnabant dicentes: Nihil mali invenimus in homine isto: quid si spiritus locutus est ei aut angelus? 10 Et cum magna dissensio facta esset, timens tribunus ne discerperetur Paulus ab ipsis, jussit milites descendere et rapere eum de medio eorum ac deducere eum in castra, 11 Sequenti autem nocte adsistens ei Dominus ait: Constans esto: sicut enim testificatus es de me Hierusalem, sic te oportet et Romæ testificari. 12 Facta autem die collegerunt se quidam ex Judæis et devoverunt se dicentes neque manducaturos neque bibituros donec occiderent Paulum.

Digitized by Google

13 Ἦσαν δὲ πλείους τεσσεράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν ποιησάμενοι, 14 Οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπαν· Ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. 15 Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. 16 Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ Παύλῳ. 17 Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον ἄπαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον, ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ. 18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον καὶ φησίν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίσκον ἀγαγεῖν πρὸς σέ, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. 19 Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο· Τί ἐστιν ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; 20 Εἶπεν δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον τὸν Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον ὡς μέλλων τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.

13 Erant autem plus quam quadraginta qui hanc conjurationem fecerant: 14 Qui accesserunt principes sacerdotum et seniores et dixerunt: Devotione devovimus nos nihil gustaturos donec occidamus Paulum. 15 Nunc ergo vos notum facite tribuno cum concilio ut producat illum ad vos, tanquam aliquid certius cognituri de eo: nos vero prius quam adpropiet parati sumus interficere illum. 16 Quod cum audisset filius sororis Pauli insidias, venit et intravit in castra narravitque Paulo. 17 Vocans autem Paulus ad se unum ex centurionibus ait: Adulescentem hunc perduc ad tribunum: habet enim aliquid indicare illi. 18 Et ille quidem assumens eum duxit ad tribunum et ait: Vinctus Paulus rogavit me hunc adulescentem perducere ad te, habentem aliquid loqui tibi. 19 Adprehendens autem tribunus manum illius secessit cum eo seorsum et interrogavit illum: Quid est quod habes indicare mihi? 20 Ille autem dixit: Judæis convenit rogare te ut crastina die Paulum producas in concilium, quasi aliquid et certius inquisituri sint de illo.

Digitized by Google

21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· Ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσεράκοντα, οἵτινες ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν εἰσὶν ἕτοιμοι προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. 22 Ὁ μὲν οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίσκον, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς ἐμέ. 23 Καὶ προσκαλεσάμενός τινας δύο τῶν ἑκατονταρχῶν εἶπεν· Ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρίας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός, 24 Κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα τὸν ἡγεμόνα, 25 Γράψας ἐπιστολὴν ἔχουσαν τὸν τύπον τοῦτον· 26 Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι χαίρειν. 27 Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλλημφέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλάμην [αὐτόν], μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν· 28 Βουλόμενός τε ἐπιγνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον [αὐτὸν] εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, 29 Ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔχοντα ἔγκλημα. 30 Μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα ἔσεσθαι ἐξ αὐτῶν, [ἐξαυτῆς] ἔπεμψα πρός σέ, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν [τὰ πρὸς] αὐτοὺς ἐπὶ σοῦ. [Ἔρρωσο.]

21 Tu vero ne credideris illis: insidiantur enim ex eis viri amplius quadraginta, qui se devoverunt non manducare neque bibere donec interficiant eum, et nunc parati sunt expectantes promissum tuum. 22 Tribunus igitur dimisit adulescentem, præcipiens ne cui loqueretur quoniam hæc nota sibi fecisset. 23 Et vocatis duobus centurionibus dixit illis: Parate milites ducentos, ut eant usque Cæsaream, et equites septuaginta et lancearios ducentos, a tertia hora noctis, 24 Et jumenta præparate, ut inponentes Paulum salvum perducerent ad Felicem præsidem: 25 Scribens epistulam continentem hæc. 26 Claudius Lysias optimo præsidi Felici salutem. 27 Virum hunc conprehensum a Judæis et incipientem interfici ab eis superveniens cum exercitu eripui, cognito quia Romanus est: 28 Volensque scire causam quam obiciebant illi, deduxi eum in concilium eorum; 29 Quem inveni accusari de quæstionibus legis ipsorum, nihil vero dignum morte aut vinculis habentem crimen. 30 Et cum mihi perlatum esset de insidiis quas paraverunt ei, misi at te denuntians et accusatoribus ut dicant apud te. [Vale.]

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κγ', κδ'.

31 Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα, 32 Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς ἱππεῖς ἀπέρχεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν. 33 Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. 34 Ἀναγνοὺς δὲ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχείας ἐστίν, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, 35 Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται, κελεύσας ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.

ΚΕΦ. κδ'.

1 ΜΕΤΑ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ πρεσβυτέρων τινῶν καὶ ῥήτορος Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύλου. 2 Κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων· 3 Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ διορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντη τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. 4 Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐνκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. 5 Εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσεις πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως,

ACTUS, XXIII. XXIV.

31 Milites ergo secundum præceptum sibi adsumentes Paulum duxerunt per noctem in Antipatridem, 32 Et postera die, dimissis equitibus ut irent cum eo, reversi sunt ad castra. 33 Qui cum venissent Cæsaream et tradidissent epistulam præsidi, statuerunt ante illum et Paulum. 34 Cum legisset autem et interrogasset de qua provincia esset, et cognoscens quia de Cilicia, 35 Audiam te, inquit, cum et accusatores tui venerint, jussitque in prætorio Herodis custodiri eum.

CAPUT XXIV.

1 POST quinque autem dies descendit princeps sacerdotum Ananias cum senioribus quibusdam et Tertullo quodam oratore, qui adierunt præsidem adversus Paulum. 2 Et citato Paulo cœpit accusare Tertullus dicens. 3 Cum in multa pace agamus per te, et multa corrigantur per tuam providentiam semper et ubique, suscipimus, optime Felix, cum omni gratiarum actione. 4 Ne diutius autem te protraham, oro breviter audias nos pro tua clementia. 5 Invenimus hunc hominem pestiferum et concitantem seditiones omnibus Judæis in universo orbe et auctorem seditionis sectæ Nazarenorum.

Digitized by Google

6 Ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν [καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον ἐθελήσαμεν κρίναι. 7 Παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ χιλίαρχος μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγεν, 8 Κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σέ], παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. 9 Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. 10 Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· Ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος, εὐθύμως τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, 11 Δυναμένου σου ἐπιγνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι δώδεκα ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἰερουσαλήμ. 12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον ἢ ἐπίστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. 13 Οὐδὲ παραστῆσαι δύνανταί σοι περὶ ὧν νυνὶ κατηγοροῦσίν μου. 14 Ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, 15 Ἐλπίδα ἔχων πρὸς τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων.

6 Qui etiam templum violare conatus est, quem et adprehendimus [voluimus secundum legem nostram judicare. 7 Superveniens autem tribunus Lysias cum vi magna eripuit eum de manibus nostris, 8 Jubens accusatores ejus ad te venire,] a quo poteris ipse judicans de omnibus istis cognoscere de quibus nos accusamus eum. 9 Adjecerunt autem et Judæi dicentes hæc ita se habere. 10 Respondit autem Paulus, adnuente sibi præside dicere: Ex multis annis esse te judicem genti huic sciens, bono animo pro me satisfaciam. 11 Potes enim cognoscere quia non plus sunt dies mihi quam duodecim ex quo ascendi adorare in Hierusalem: 12 Et neque in templo invenerunt me cum aliquo disputantem aut concursum facientem turbæ, neque in synagogis neque in civitate; 13 Neque probare possunt tibi de quibus nunc accusant me. 14 Confiteor autem hoc tibi quod secundum sectam quam dicunt heresim sic deservio Patri Deo meo, credens omnibus quæ in lege et prophetis scripta sunt, 15 Spem habens in Deum quam et hi ipsi expectant, resurrectionem futuram justorum et iniquorum.

Digitized by Google

16 Ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός. 17 Δι' ἐτῶν δὲ πλειόνων ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγενόμην καὶ προσφοράς, 18 Ἐν αἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, 19 Οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν, εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ἐμέ. 20 Ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν τί εὗρον [ἐν ἐμοὶ] ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου, 21 Ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἐκέκραξα ἐν αὐτοῖς ἑστὼς ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ἐφ' ὑμῶν. 22 Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἶπας· Ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, διαγνώσομαι τὰ καθ' ὑμᾶς, 23 Διαταξάμενος [τε] τῷ ἑκατοντάρχῃ τηρεῖσθαι αὐτὸν ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ. 24 Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν Δρουσίλλῃ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαίᾳ μετεπέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν πίστεως. 25 Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔμφοβος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· Τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαι σε,

16 In hoc et ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere ad Deum et ad homines semper. 17 Post annos autem plures elemosynas facturus in gentem meam veni et oblationes et vota, 18 In quibus invenerunt me purificatum in templo, non cum turba neque cum tumultu, 19 Quidam autem ex Asia Judæi, quos oportebat apud te præsto esse et accusare, si quid haberent adversum me. 20 Aut hi ipsi dicant si quid invenerunt in me iniquitatis, cum stem in concilio, 21 Nisi de una hac solummodo voce qua clamavi inter eos stans quoniam de resurrectione mortuorum ego judicor hodie a vobis. 22 Distulit autem illos Felix, certissime sciens de via, dicens: Cum tribunus descenderit Lysias, audiam vos, 23 Jussitque centurioni custodire eum, et habere requiem, nec quemquam prohibere de suis ministrare ei. 24 Post aliquot autem dies veniens Felix cum Drusilla uxore sua, quæ erat Judæa, vocavit Paulum et audivit ab eo fidem quæ est in Jesum Christum: 25 Disputante autem illo de justitia et de castitate et de judicio futuro, timefactus Felix respondit: Quod nunc attinet vade. tempore autem oportuno arcessiam te;

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κδ', κε'.

28 Ἅμα καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου· διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ. 27 Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτα καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.

ΚΕΦ. κε'.

1 ΦΗΣΤΟΣ οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχείῳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρίας, 2 Ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν 3 Αἰτούμενοι χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. 4 Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον εἰς Καισαρίαν, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι· 5 Οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησίν, δυνατοὶ συνκαταβάντες, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ ἄτοπον, κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. 6 Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας οὐ πλείους ὀκτὼ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισαρίαν, τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον ἀχθῆναι· 7 Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν αὐτὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα καταφέροντες, ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι,

ACTUS XXIV. XXV.

26 Simul et sperans quia pecunia daretur ei a Paulo, propter quod et frequenter arcessiens eum loquebatur cum eo. 27 Biennio autem expleto accepit successorem Felix Porcium Festum: volens autem gratiam præstare Judæis Felix reliquit Paulum vinctum.

CAPUT XXV.

1 FESTUS ergo cum venisset in provinciam, post triduum ascendit Hierosolymam a Cæsarea, 2 Adieruntque eum principes sacerdotum et primi Judæorum adversus Paulum, et rogabant eum 3 Postulantes gratiam adversum eum, ut juberet perduci eum Hierusalem, insidias tendentes ut eum interficerent in via. 4 Festus autem respondit servari Paulum in Cæsarea, se autem maturius profecturum. 5 Qui ergo in vobis, ait, potentes sunt, descendentes simul, si quod est in viro crimen, accusent eum. 6 Demoratus autem inter eos dies non amplius quam octo aut decem descendit Cæsaream, et altera die sedit pro tribunali et jussit Paulum adduci. 7 Qui cum perductus esset, circumsteterunt eum qui ab Hierosolyma descenderant Judæi, multas et graves causas obicientes, quas non poterant probare;

Digitized by Google

8 Τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. 9 Ὁ Φῆστος δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν· Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κριθῆναι ἐπ' ἐμοῦ; 10 Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· Ἑστὼς ἐπὶ τοῦ βήματος Καίσαρός εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκηκα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. 11 Εἰ μὲν οὖν ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. 12 Τότε ὁ Φῆστος συνλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ. 13 Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάριαν ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον. 14 Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· Ἀνήρ τις ἐστὶν καταλελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, 15 Περὶ οὗ γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ καταδίκην·

8 Paulo autem rationem reddente quoniam neque in legem Judæorum neque in templum neque in Cæsarem quicquam peccavi. 9 Festus autem volens Judæis gratiam præstare respondit Paulo et dixit: Vis Hierosolyma ascendere et ibi de his judicari apud me? 10 Dixit autem Paulus: Ad tribunal Cæsaris sto, ubi me oportet judicari: Judæos non nocui, sicut tu melius nosti. 11 Si enim nocui aut dignum morte aliquid feci, non recuso mori; si vero nihil est eorum quæ isti accusant me, nemo potest me illis donare. Cæsarem appello. 12 Tunc Festus cum consilio locutus respondit: Cæsarem appellasti, ad Cæsarem ibis. 13 Et cum dies aliquot transacti essent, Agrippa rex et Bernice descenderunt Cæsaream ad salutandum Festum. 14 Et cum dies aliquot ibi demorarentur, Festus regi indicavit de Paulo, dicens: Vir quidam est derelictus a Felice vinctus, 15 De quo, cum essem Hierosolymis, adierunt me principes sacerdotum et seniores Judæorum, postulantes adversus illum damnationem;

Digitized by Google

16 Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον [εἰς ἀπώλειαν] πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους τόπον τε ἀπολογίας λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. 17 Συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· 18 Περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἔφερον ὧν ἐγὼ ὑπενόουν πονηράν, 19 Ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. 20 Ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. 21 Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ ἀναπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα. 23 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον [ἔφη]· Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. Αὔριον, φησίν, ἀκούσῃ αὐτοῦ. 23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντες τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου ἤχθη ὁ Παῦλος.

16 Ad quos respondi quia non est consuetudo Romanis donare aliquem hominem prius quam is qui accusatur præsentes habeat accusatores locumque defendendi accipiat ad abluenda crimina. 17 Cum ergo huc convenissent sine ulla dilatione, sequenti die sedens pro tribunali jussi adduci virum; 18 De quo cum stetissent accusatores nullam causam deferebant de quibus ego suspicabar malam, 19 Quæstiones vero quasdam de sua superstitione habebant adversus eum et de quodam Jesu defuncto, quem adfirmabat Paulus vivere. 20 Hesitans autem ego de hujusmodi quæstione dicebam si vellet ire Hierosolyma et ibi judicari de istis. 21 Paulo autem appellante ut servaretur ad Augusti cognitionem, jussi servari eum donec mittam eum ad Cæsarem. 22 Agrippa autem [dixit] ad Festum: Volebam et ipse hominem audire. Cras, inquit, audies eum. 23 Altera autem die cum venisset Agrippa et Bernice cum multa ambitione et introissent in auditorium cum tribunis et viris principalibus civitatis, et jubente Festo adductus est Paulus.

Digitized by Google

24 Καί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συνπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε, βοῶντες μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν μηκέτι. 25 Ἐγὼ δὲ κατελαβόμην μηδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι, αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν [αὐτόν]. 26 Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί γράψω. 27 Ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

ΚΕΦ. κϛ΄.

1 ΑΓΡΙΠΠΑΣ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπεταί σοι περὶ σεαυτοῦ λέγειν· Τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο· 2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον ἀπολογεῖσθαι, 3 Μάλιστα γνώστην σε ὄντα πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαι [σου] μακροθύμως ἀκοῦσαί μου.

❖ ܗ ❖ ܡ ❖ ܫܡܫܐ ❖

24 ܐܡܪ ܦܣܛܘܣ ܐܓܪܝܦܐ ܡܠܟܐ ܘܟܠ ܓܒܪܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܥܡܢ ܗܫܐ ܚܙܝܢ ܗܢܐ ܕܥܠܘܗܝ ܟܠ ܣܓܝ ܕܝܗܘܕܝܐ ܒܥܘ ܒܝ ܒܝܪܘܫܠܡ ܘܗܟܐ ܩܪܝܢ ܕܠܐ ܢܚܝ ܠܗ ܕܢܬܩܝܡ ܥܠ ܐܦ ܠܐ ܚܕ ܡܢ ܗܢ ܕܥܒܕ ܠܗ ܡܘܬܐ ܐܝ ܗܘ ܕܗܘ ܐܦ ܗܘ ܩܪܝ ܠܩܣܪ ܐܢܐ ܕܫܕܪܬ ܠܗ ܠܘܬ ܩܣܪ ܠܡ ܐܟܬܒ ܡܕܡ ܠܡܪܝ ܥܠ ܗܕܐ ܐܝܬܝܬ ܠܗ ܠܡܦܩ ܠܘܬܟܘܢ ܘܠܘܬ ܟܠ ܟܘܪܣܝ ܕܝܠܟ ܡܠܟ ܐܓܪܝܦܐ ܕܒܬܪ ܕܫܐܠܬܐ ܐܝܬ ܠܝ ܡܕܡ ܕܐܟܬܒ ❖

❖ ܗ ❖

1 ܐܡܪ ܐܓܪܝܦܐ ܠܦܘܠܘܣ ܫܪܝ ܠܟ ܕܬܡܠܠ ܥܠ ܢܦܫܟ ܗܝܕܝܢ ܦܫܛ ܐܝܕܗ ܘܐܦ ܫܪܐ ܡܬܝܠ ܕܐܦ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܬܬܒܥ ܠܗ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ ܡܠܟ ܐܓܪܝܦܐ ܚܫܒ ܠܝ ܕܐܢܐ ܒܪܝܟ ܐܢܐ ܩܕܡ ܟܘܬܟ ܕܐܢܐ ܡܬܝܠ ܕܐܬܬܪ ܠܡ ܐܬܬܒ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܢܐ ܡܬܬܒ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܐܦ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܢܐ ܡܬܬܒ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ܐܦ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܢܐ ܡܬܬܒ ܥܠ ܝܗܘܕܝܐ ❖

24 Et dixit Festus: Agrippa rex et omnes qui simul adestis nobiscum viri, videtis hunc de quo omnis multitudo Judæorum interpellavit me Hierosolymis petens et hic clamantes non oportere eum vivere amplius. 25 Ego vero comperi nihil dignum eum morte admisisse, ipso autem hoc appellante ad Augustum judicavi mittere. 26 De quo quid certum scribam domino non habeo: propter quod produxi eum ad vos et maxime ad te, rex Agrippa, ut interrogatione facta habeam quid scribam: 27 Sine ratione enim mihi videtur mittere vinctum et causas ejus non significare.

CAPUT XXVI.

1 AGRIPPA vero ad Paulum ait: Permittitur tibi loqui pro temet ipso. Tunc Paulus extenta manu cœpit rationem reddere. 2 De omnibus quibus accusor a Judæis, rex Agrippa, æstimo me beatum apud te cum sim defensurus me hodie, 3 Maxime te sciente omnia quæ apud Judæos sunt consuetudines et quæstiones: propter quod obsecro patienter me audias.

Digitized by Google

4 Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ
νεότητος τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν
τῷ ἔθνει μου ἔν τε Ἱεροσολύμοις ἴσασι
πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, 5 Προγινώσκοντές
με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι
κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς
ἡμετέρας θρησκίας ἔζησα Φαρισαῖος.
6 Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς εἰς τοὺς
πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος,
7 Εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν
ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον
ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος
ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ.
8 Τί ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν εἰ ὁ
θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; 9 Ἐγὼ μὲν οὖν
ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ
Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι·
10 Ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἰερουσολύμοις, καὶ
πολλούς τε τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς
κατέκλεισα, τὴν παρὰ τῶν ἀρχιερέων
ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε αὐτῶν
κατήνεγκα ψῆφον, 11 Καὶ κατὰ πάσας
τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐ-
τοὺς ἠνάγκαζον βλασφημεῖν, περισσῶς
τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως
καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. 12 Ἐν οἷς
πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξου-
σίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς τῶν ἀρχιερέων,

4 Et quidem vitam meam a juventute,
quæ ab initio fuit in gente mea in
Hierosolymis, noverunt omnes Judæi,
5 Præscientes me ab initio, si velint
testimonium perhibere, quoniam se-
cundum certissimam sectam nostræ
religionis vixi Pharisæus. 6 Et nunc
in spe quæ ad patres nostros repro-
missionis facta est a Deo, sto judicio
subjectus, 7 In qua duodecim tribus
nostræ nocte ac die deservientes spe-
rant devenire: de qua spe accusor a
Judæis, rex. 8 Quid incredibile judi-
catur apud vos si Deus mortuos
suscitat? 9 Et ego quidem existimave-
ram me adversus nomen Jesu Nazarei
debere multa contra agere; 10 Quod
et feci Hierosolymis, et multos sanc-
torum ego in carceribus inclusi, a
principibus sacerdotum potestate ac-
cepta, et cum occiderentur detuli
sententiam, 11 Et per omnes syna-
gogas frequenter puniens eos con-
pellebam blasphemare, et amplius
insaniens in eos persequebar usque
in exteras civitates. 12 In quibus
dum irem Damascum cum potestate
et permissu principum sacerdotum,

Digitized by Google

13 Ἡμέρας μέσης κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· 14 Πάντων τε καταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρός με τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. 15 Ἐγὼ δὲ εἶπα· Τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. 16 Ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, 17 Ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε, 18 Ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. 19 Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, 20 Ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν τε καὶ Ἱεροσολύμοις πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. 21 Ἕνεκα τούτων με Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ὄντα ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.

13 Die media vidi in via, rex, de cælo supra splendorem solis circumfulsisse me lumen et eos qui mecum simul erant, 14 Omnesque nos cum decidissemus in terram, audivi vocem loquentem mihi hebræica lingua: Saule Saule, quid me persequeris? durum est tibi contra stimulum calcitrare. 15 Ego autem dixi: Quis es, Domine? Dominus autem dixit: Ego Jesus quem tu persequeris. 16 Sed et surge et sta super pedes tuos: ad hoc enim apparui tibi ut constituam te ministrum et testem eorum quæ vidisti et eorum quibus apparebo tibi. 17 Eripiens te de populis et gentibus, in quas nunc ego mitto te 18 Aperire oculos eorum, ut convertantur a tenebris ad lucem et de potestate Satanæ ad Deum, uti accipiant remissionem peccatorum suorum et sortem inter sanctos per fidem quæ est in me. 19 Unde, rex Agrippa, non fui incredulus cælestis visionis, 20 Sed his qui sunt Damasci primum et Hierosolymis et in omni regione Judeæ et gentibus adnuntiabam ut pœnitentiam agerent et converterentur ad Deum, digna pœnitentiæ opera facientes. 21 Hac ex causa me Judæi, cum essem in templo, comprehensum temtabant interficere.

Digitized by Google

23 Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, 23 Εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. 24 Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ φησίν· Μαίνῃ, Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. 25 Ὁ δὲ Παῦλος· Οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. 26 Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐθέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. 27 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. 28 Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον [ἔφη]· Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ποιῆσαι. 29 Ὁ δὲ Παῦλος [εἶπεν]· Εὐξάμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους, οἵοις κἀγώ εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. 30 Ἀνέστη τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμών, ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συνκαθήμενοι αὐτοῖς,

22 ܒܗܕܐ ܕܟܝܢ ܕܐܬܝܗܒ ܠܝ ܡܢ ܐܠܗܐ ܥܕ ܗܫܐ ܩܐܡ ܐܢܐ ܣܗܕ ܠܩܛܢ ܘܪܒ ܠܐ ܡܕܡ ܐܢܐ ܐܠܐ ܕܡܐ ܕܐܡܪܘ ܢܒܝܐ ܗܘ ܕܢܗܘܘܢ ܘܡܘܫܐ ܐܡܪ ܕܢܗܘܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܕܒܥܝ ܡܫܝܚܐ ܕܢܬܚܝ ܩܕܡ ܕܢܩܘܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ ܘܢܫܪܐ ܢܗܘܐ ܠܥܡܐ ܘܠܥܡܡܐ ❖ ܘܟܕ ܗܘ ܡܬܦܣ ܗܟܢܐ ܐܡܪ ܦܣܛܘܣ ܒܩܠ ܪܡ ܐܡܪ ܫܛܝܬ ܦܘܠܘܣ ܣܓܝ ܟܬܒܟ ܠܫܛܝܘܬܐ ܡܫܬܕܪ ܐܢܬ ܠܗ ܦܣܛܘܣ ܡܪܝ ܠܐ ܫܛܝܬ ܐܢܐ ܐܠܐ ܡܠܐ ܩܫܝܛܐ ܘܣܗܪܘܬܐ ܡܡܠܠ ܐܢܐ ܗܫܐ ܝܕܥ ܡܠܟܐ ܠܗ ܐܢܐ ܡܬܚܙܐ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܡܕܡ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܦ ܠܐ ܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܐܢܐ ܣܒܪ ܕܠܐ ܒܟܘܟܒܐ ܥܒܕ ܗܘ ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܒܢܒܝܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܕܡܗܝܡܢ ܐܢܬ ܐܓܪܝܦܐ ܡܠܟܐ ܐܡܪ ܐܓܪܝܦܐ ܠܦܘܠܘܣ ܒܥܘܬܪܐ ܡܢ ܩܠܝܠ ܐܬ ܐܢܐ ܠܡܥܒܕ ܢܨܪܝܐ ܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܨܠܝ ܐܢܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܒܩܠܝܠ ܘܒܪܒ ܠܐ ܐܝܟ ܠܟ ܒܠܚܘܕ ܐܢܐ ܐܠܐ ܐܦ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܫܡܥܝܢ ܠܝ ܗܘܡ ܢܗܘܘܢ ܐܝܟ ܐܢܐ ܐܠܐ ܒܪ ܡܢ ܫܪܒܝ ܗܠܝܢ ܗܟܝ ܩܡ ܡܠܟܐ ܘܗܓܡܘܢܐ ܘܒܪܢܝܩܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܝܬܒܝܢ ܥܡܗ

22 Auxilio autem adjutus Dei usque in hodiernum diem sto testificans minori atque majori, nihil extra dicens quam ea quæ prophetæ sunt locuti futura esse et Moses, 23 Si passibilis Christus, si primus ex resurrectione mortuorum lumen adnuntiaturus est populo et gentibus. 24 Hæc loquente eo et rationem reddente Festus magna voce dixit: Insanis, Paule: multæ te litteræ ad insaniam convertunt. 25 Ait Paulus, Non insanio, optime Feste, sed veritatis et sobrietatis verba loquor. 26 Scit enim de his rex, ad quem et constanter loquor: latere enim eum nihil horum arbitror; neque enim in angulo quicquam horum gestum est. 27 Credis, rex Agrippa, prophetis? Scio quia credis. 28 Agrippa autem ad Paulum: In modico suades me Christianum fieri. 29 Et Paulus: Opto apud Deum et in modico et in magno non tantum te sed et omnes hos qui audiunt hodie fieri tales qualis et ego sum, exceptis vinculis his. 30 Et exsurrexit rex et præses et Bernice et qui adsidebant eis,

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κϛ', κζ'.

31 Καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν ἄξιόν τι πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. 32 Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

ΚΕΦ. κζ'.

1 Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς. 2 Ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῷ μέλλοντι πλεῖν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνος Θεσσαλονικέως· 3 Τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. 4 Κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους, 5 Τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθαμεν εἰς Μύρρα τῆς Λυκίας. 6 Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατοντάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό.

ACTUS, XXVI. XXVII.

31 Et cum secessissent, loquebantur ad invicem dicentes quia nihil morte aut vinculorum dignum quid fecit homo iste. 32 Agrippa autem Festo dixit: Dimitti poterat homo hic, si non appellasset Cæsarem.

CAPUT XXVII.

1 Ut autem judicatum est eum navigare in Italiam, et tradi Paulum cum reliquis custodiis centurioni nomine Julio cohortis Augustæ, 2 Ascendentes autem navem hadrumetinam incipientem navigare circa Asiæ loca, egressi sumus perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicense. 3 Sequenti autem die devenimus Sidonem: humane autem tractans Julius Paulum permisit ad amicos ire et curam sui agere: 4 Et inde cum sustulissemus, subnavigavimus Cypro, propterea quod essent venti contrarii, 5 Et pelagus Ciliciæ et Pamphyliæ navigantes venimus Lystram quæ est Ciliciæ. 6 Et ibi inveniens centurio navem alexandrinam navigantem in Italiam, transposuit nos in eam.

Digitized by Google

7 Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, 8 Μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς πόλις ἦν Λασαία. 9 Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος 10 Λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν. 11 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπείθετο ἢ τοῖς ὑπὸ Παύλου λεγομένοις. 12 Ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείονες ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον. 13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι, ἄραντες ἄσσον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. 14 Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλούμενος εὐρακύλων·

7 Et cum multis diebus tarde navigaremus et vix devenissemus contra Cium prohibente nos vento, adnavigavimus Cretæ secundum Salmonem, 8 Et vix juxta navigantes venimus in locum quendam qui vocatur Boni portus, cui juxta erat civitas Thalassa. 9 Multo autem tempore peracto, et cum jam non esset tuta navigatio eo quod et jejunium jam præterisset, consolabatur Paulus. 10 Dicens eis: Viri, video quoniam cum injuria et multo damno non solum oneris et navis sed etiam animarum nostrarum incipit esse navigatio. 11 Centurio autem gubernatori et nauclerio magis credebat quam his quæ a Paulo dicebantur. 12 Et cum aptus portus non esset ad hiemandum, plurimi statuerunt consilium navigare inde, si quo modo possent devenientes Phœnicem hiemare, portum Cretæ respicientem ad africum et ad chorum. 13 Adspirante autem austro æstimantes propositum se tenere, cum sustulissent de Asso, legebant Cretam. 14 Non post multum autem misit se contra ipsam ventus typhonicus qui vocatur euroaquilo:

Digitized by Google

15 Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. 16 Νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλόμενον Κλαῦδα ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης, 17 Ἣν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. 18 Σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο, 19 Καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔριψαν· 20 Μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο ἐλπὶς πᾶσα τοῦ σώζεσθαι ἡμᾶς. 21 Πολλῆς τε ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν· Ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. 22 Καὶ τὰ νῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. 23 Παρέστη γάρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ τοῦ θεοῦ οὗ εἰμὶ ἐγώ, ᾧ καὶ λατρεύω, ἄγγελος 24 Λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι, καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ.

15 Cumque arrepta esset navis et non posset conari in ventum, data nave flatibus ferebamur. 16 Insulam autem quandam decurrentes, quæ vocatur Cauda, potuimus vix obtinere scapham; 17 Qua sublata adjutoriis utebantur, accingentes navem; timentes ne in syrtem inciderent, summisso vase sic ferebantur. 18 Valide autem nobis tempestate jactatis, sequenti die jactum fecerunt, 19 Et tertia die suis manibus armamenta navis projecerunt: 20 Neque sole autem neque sideribus apparentibus per plures dies, et tempestate non exigua inminente, jam ablata erat spes omnis salutis nostræ. 21 Et cum multa jejunatio fuisset, tunc stans Paulus in medio eorum dixit: Oportebat quidem, O viri, audito me non egredi a Creta lucrique facere injuriam hanc et jacturam. 22 Et nunc suadeo vobis bono animo esse: amissio enim nullius animæ erit ex vobis præterquam navis. 23 Adstitit enim mihi hac nocte angelus Dei cujus sum ego et cui deservio, 24 Dicens: Ne timeas, Paule: Cæsari te oportet adsistere, et ecce donavit tibi Deus omnes qui navigant tecum.

Digitized by Google

25 Διὸ εὐθυμεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. 26 Εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. 27 Ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν· 28 Καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· 29 Φοβούμενοί τε μήπου κατὰ τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας εὔχοντο ἡμέραν γενέσθαι. 30 Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῴρης ἀγκύρας μελλόντων ἐκτείνειν, 31 Εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. 32 Τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. 33 Ἄχρι δὲ οὗ ἡμέρα ἔμελλεν γίνεσθαι, παρεκάλει, ὁ Παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· Τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε, μηθὲν προσλαβόμενοι.

25 Propter quod bono animo estote, viri: credo enim Deo quia sic erit quemadmodum dictum est mihi. 26 In insulam autem quandam oportet nos devenire. 27 Sed postea quam quarta decima nos supervenit navigantibus nobis in Hadria, circa mediam noctem suspicabantur nautæ apparere sibi aliquam regionem. 28 Qui summittentes invenerunt passus viginti, et pusillum inde separati invenerunt passus quindecim; 29 Timentes autem ne in aspera loca incideremus, de puppi mittentes anchoras quattuor, optabant diem fieri. 30 Nautis vero qærentibus fugere de navi, cum misissent scapham in mare sub obtentu quasi a prora inciperent anchoras extendere, 31 Dixit Paulus centurioni et militibus: Nisi hi in navi manserint, vos salvi fieri non potestis. 32 Tunc absciderunt milites funes scaphæ, et passi sunt eam excidere. 33 Et cum lux inciperet fieri, rogabat Paulus omnes sumere cibum, dicens: Quarta decima hodie die expectantes jejuni permanetis, nihil accipientes:

Digitized by Google

34 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται. 35 Εἴπας δὲ ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. 36 Εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς. 37 Ἤμεθα δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ διακόσιαι ἑβδομήκοντα ἕξ. 38 Κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. 39 Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον, κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύοντο εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. 40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. 41 Περιπεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπέκειλαν τὴν ναῦν, καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας [τῶν κυμάτων]. 42 Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν, μή τις ἐκκολυβήσας διαφύγῃ· 43 Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι,

ܐ ❖ ܟ ❖ ܐܪܟܣܐ

31 ܗܠܝܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܬܣܒܘ ܡܙܘܢܐ ܠܚܝܝܟܘܢ ܕܗܢܐ ܠܟܠ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܠܐ ܢܐܒܕ ܫܥܪ ܡܢ ܪܫܗ ܘܟܕ ܐܡܪ ܗܠܝܢ ܡܠܬܐ ܩܒܠ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܦܬܚ ܘܫܪܝ ܠܡܐܟܠ ܘܟܕ ܐܬܪܥ

ΠΡΑΞΕΙΣ, κζ, κη'.

44 Καὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

ΚΕΦ. κη'.

1 ΚΑΙ διασωθέντες τότε ἐπέγνωμεν ὅτι Μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. 2 Οἵ τε βάρβαροι παρεῖχαν οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἅψαντες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν. τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. 3 Συστρέψαντος δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων τι πλῆθος καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. 4 Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· Πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. 5 Ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν· 6 Οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν ἐμπιπρᾶσθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον αὐτὸν εἶναι θεόν. 7 Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι Ποπλίῳ, ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν.

ACTUS, XXVII. XXVIII.

44 Et ceteros alios in tabulis ferebant, quosdam super ea quæ de navi essent. Et sic factum est ut omnes evaderent ad terram.

CAPUT XXVIII.

1 Et cum evasissemus, tunc cognovimus quia Militene insula vocatur. Barbari vero præstabant non modicam humanitatem nobis: 2 Accensa enim pruna reficiebant nos omnes propter imbrem qui inminebat et frigus. 3 Cum congregasset autem Paulus sarmentorum multitudinem et inposuisset super ignem, vipera a calore cum processisset, invasit manum ejus. 4 Ut vero viderunt barbari pendentem bestiam de manu ejus, ad invicem dicebant: Utique homicida est homo iste, qui cum evaserit de mari, ultio eum non dimisit vivere. 5 Et ille quidem excutiens bestiam in ignem nihil mali passus est: 6 At illi existimabant eum in tumorem convertendum et subito casurum et mori. Diu autem illis sperantibus et videntibus nihil mali in eum fieri, convertentes se dicebant eum esse deum. 7 In locis autem illis erant prædia principis insulæ, nomine Puplii, qui nos suspiciens triduo benigne exhibuit.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κή.

8 Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνεχόμενον κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. 9 Τούτου δὲ γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο, 10 Οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὰς χρείας. 11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῷ, παρασήμῳ Διοσκούροις. 12 Καὶ καταχθέντες εἰς Συρακούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, 13 Ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον. Καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου Νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους, 14 Οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν παρ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν. 15 Κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἦλθαν εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλαβε θάρσος. 16 Ὅτε δὲ εἰσήλθομεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπετράπη τῷ Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.

❖ حس ❖

8 ܐܚܝܕ ܕܐܬ ܒܐܒܘܗ ܕܦܘܦܠܝܘܣ ܚܠܫ ܘܡܟܬܫ ܡܬܝܒ ܠܡܫܟܒ ܥܠܘܗܝ ܘܨܠܝ ܘܣܡ ܐܝܕܘܗܝ ܥܠܘܗܝ ܘܐܣܝ ܠܗ . 9 ܒܗܕܐ ܕܥܒܕ ܐܬܐ ܘܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܒܗܝ ܓܙܪܬܐ ܐܦ ܗܢܘ ܐܬܘ ܘܐܬܐܣܘ ܘܐܬܦܠܓܘ . 10 ܘܐܦ ܗܢܘ ܒܣܓܝ ܝܩܪ ❖ ܣܝܡܘ ܠܢ ܘܟܕ ܐܙܠܢ ܣܦܩܘ ܠܢ ܡܕܡ ܕܢܣܒ ܠܢ . 11 ❖ ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܐܬܝܢ ܒܐܠܝܟܣܢܕܪܝܐ ܕܫܬܝ ܒܓܙܪܬܐ ܗܘ ܕܣܝܡ ܐܬ ܣܝܡܐ ܕܒܢܝ ܬܐܘܡܐ . 12 ❖ ܘܟܕ ܐܬܝܢ ܠܣܘܪܩܘܣ ܩܥܝܢ ܬܠܬ ܝܘܡܝ . 13 ❖ ܘܡܢ ܗܢܐ ܣܒܒܢ ܐܬܝܢ ܠܪܓܝܘܢ ❖ ܘܒܬܪ ܚܕ ܝܘܡܐ ܕܢܦܚ ܪܘܚܐ ܕܬܪܡܝܬܐ ❖ ܐܬܝܢ ܒܝܘܡ ܬܪܝܢ ܠܦܘܛܝܘܠܝ . 14 ❖ ܐܝܟ ܕܐܫܟܚܢ ܐܚܐ ❖ ܒܥܝܢ ܡܢ ܠܘܬܗܘܢ ❖ ܕܢܩܥܘ ܥܡܗܘܢ ❖ ܫܒܥ ܝܘܡܝ . ❖ ܘܗܟܢܐ ܐܬܝܢ ܠܪܘܡܝ . 15 ❖ ❖ ❖

17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συνκαλέσασθαι αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελθόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, 18 Οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· 19 Ἀντιλεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορεῖν. 20 Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· εἵνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι. 21 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπαν· Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. 22 Ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἡμῖν ἐστὶν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. 23 Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἦλθον πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωὶ ἕως ἑσπέρας.

17 Post tertium autem diem convocavit primos Judæorum: cumque convenissent, dicebat eis: Ego, viri fratres, nihil adversus plebem faciens aut morem paternum, vinctus ab Hierosolymis traditus sum in manus Romanorum; 18 Qui cum interrogationem de me habuissent, voluerunt me dimittere eo quod nulla causa esset mortis in me: 19 Contradicentibus autem Judæis coactus sum appellare Cæsarem, non quasi gentem meam habens aliquid accusare. 20 Propter hanc igitur causam rogavi vos videre et adloqui: propter spem enim Israhel catena hac circumdatus sum. 21 At illi dixerunt ad eum: Nos neque litteras accepimus de te a Judæa, neque adveniens aliquis fratrum adnuntiavit aut locutus est quid de te malum. 22 Rogamus autem a te audire quæ sentis: nam de secta hac notum est nobis quia ubique ei contradicitur. 23 Cum constituissent autem illi diem, venerunt ad eum in hospitium plures, quibus exponebat testificans regnum Dei suadensque eos de Jesu et lege Mosi et prophetis, a mane usque ad vesperam.

Digitized by Google

ΠΡΑΞΕΙΣ, κή.

24 Καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν· 25 Ἀσύμφωνοί τε ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν, ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν 26 λέγων· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν· Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· 27 Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς. 28 Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. [29 Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.] 30 Ἐνέμεινεν δὲ [ὁ Παῦλος] διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι, καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν, 31 κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ [Χριστοῦ] μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

❖ حسد ❖ ܥܒܕܝܢ

24 ܘܐܢܫܬܝ ܡܢܗܘܢ ܡܗܝܡܢܝܢ ܠܡܐ ܕܐܡܪ ܘܐܢܫܬܝ ܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ·
25 ܘܠܐ ܗܘܘ ܫܘܝܐ ܒܝܢ ܚܕ ܠܚܕ ܘܐܙܠܘ ܟܕ ܐܡܪ ܦܘܠܘܣ ܡܠܬܐ ܚܕܬܐ ·
ܕܫܦܪ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܐܒܗܬܢ ܒܝܕ ܐܫܥܝܐ ܢܒܝܐ ·
26 ܕܐܡܪ ܙܠ ܠܬ ܠܗܕܐ ܥܡܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܥܐ ܬܫܡܥܘܢ ܘܠܐ ܬܕܥܘܢ ·
ܘܚܙܐ ܬܚܙܘܢ ܘܠܐ ܬܪܥܘܢ · 27 ܛܦܝ ܠܒܗ ܕܥܡܐ ܗܕܐ ·
ܘܒܐܕܢܝܗܘܢ ܩܠܝܠ ܫܡܥܘ ·
ܘܥܝܢܝܗܘܢ ܥܩܡܘ ·
ܕܠܡܐ ܒܥܝܢܝܗܘܢ ܢܚܙܘܢ ·
ܘܒܐܕܢܝܗܘܢ ܢܫܡܥܘܢ ·
ܘܒܠܒܗܘܢ ܢܬܒܘܢܢ ·
ܘܢܬܦܢܘ ·
ܘܐܐܣܐ ܠܗܘܢ ·
28 ܗܘ ܝܕܥ ܠܟܘܢ ܕܠܥܡܡܐ ܐܫܬܕܪ ܦܘܪܩܢܐ ܗܕܐ ܕܐܠܗܐ ·
ܗܢܘܢ ܢܫܡܥܘܢ · 29]
[·
30 ܘܝܬܒ ܬܡܢ ܫܢܝܢ ܒܟܪܝܐ ܕܝܠܗ ·
ܘܩܒܠ ܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܥܠܘ ܠܘܬܗ ·
31 ܘܟܪܙ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ·
ܘܠܡܠܦ ܥܠ ܡܪܝܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ·
ܒܟܠ ܚܪܝܬܐ ܕܠܐ ܡܢܥ ·
ܐܡܝܢ ❖

ACTUS, XXVIII.

24 Et quidam credebant his quæ dicebantur, quidam vero non credebant: 25 Cumque invicem non essent consentientes, discedebant dicente Paulo unum verbum quia bene Spiritus sanctus locutus est per Esaiam prophetam ad patres nostros 26 Dicens: Vade ad populum istum et dic: Aure audietis et non intellegetis, videntes videbitis et non videbitis: 27 Incrassatum est enim cor populi hujus, et auribus graviter audierunt et oculos suos conpresserunt, ne forte videant oculis et auribus audiant et corde intellegant et convertantur et sanem illos. 28 Notum ergo sit vobis quoniam gentibus missum est hoc salutare Dei: ipsi et audient. [29 Et cum hæc dixisset, exierunt ab eo Judæi, multam habentes inter se quæstionem.] 30 Mansit autem biennio toto in suo conductu, et suscipiebat omnes qui ingrediebantur ad eum, 31 Prædicans regnum Dei et docens quæ sunt de Domino Jesu Christo cum omni fiducia sine prohibitione. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI
AD ROMANOS.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, κλητὸς ἀπόστολος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, 2 Ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις, 3 Περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυεὶδ κατὰ σάρκα, 4 Τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, 5 Δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, 6 Ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, 7 Πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. 9 Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι

❖ ا ❖

ܦܘܠܘܣ ܥܒܕ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܩܪܝܐ ܫܠܝܚܐ ܦܪܝܫܐ ܠܒܫܘܪܬܐ ܕܐܠܗܐ ܀ ² ܕܩܕܡ ܐܡܪ ܒܟܬܒ̈ܐ ܩܕܝܫ̈ܐ ܒܢܒ̈ܝܗ ³ ܥܠ ܒܪܗ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܙܪܥܐ ܕܕܘܝܕ ܒܦܓܪܐ ⁴ ܘܐܬܦܪܫ ܒܪ ܐܠܗܐ ܒܚܝܠ ܪܘܚ ܩܕܫܐ ܡܢ ܩܝܡܬ ܡܝ̈ܬ̈ܐ ܥܠ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܡܪܢ ⁵ ܕܒܗ ܩܒܠܢ ܨܒܝܢ ܫܠܝܚܘܬܐ ܠܡܗܘܐ ܡܫܬܡܥ̈ܢ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܒܟܠ ܥܡ̈ܡܐ ܥܠ ܫܡܗ ⁶ ܕܐܦ ܐܢܬܘܢ ܩܪ̈ܝܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ⁷ ܠܟܠ ܕܐܝܬ̈ܝܟܘܢ ܕܒܪܘܡܝ ܚ̈ܒܝܒ̈ܐ ܕܐܠܗܐ ܩܪ̈ܝܐ ܩܕܝܫ̈ܐ ܨܒܝܢ ܠܟܘܢ ܚܢܐ ܘܫܠܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܘܢ ܘܡܪܢ ⁸ ܩܕܡ ܟܠ ܡܕܡ ܐܕܝܐ ܐܢܐ ܠܐܠܗܝ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ⁹ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܡܫܬܡܥ̈ܐ ܒܟܠ ܥܠܡܐ ܣܗܕ ܠܝ ܐܠܗܐ ܕܐܦܠܚ ܒܪ̈ܘܚܝ ⁹ ܒܫܘܡܥܢܝܬܗ ܕܒܪܗ ܕܐܦ ܠܐ ܫܒܩ ܐܢܐ ܕܐܗܘܐ ܕܟܪ ܠܟܘܢ ⁹ ܒܨܠܘܬܝ ܬܕܝܪ ܐܢܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ

AD ROMANOS, CAPUT I.

PAULUS servus Christi Jesu, vocatus apostolus segregatus in evangelium Dei, ² Quod ante promiserat per prophetas suos in scripturis sanctis, ³ De Filio suo, qui factus est ei ex semine David secundum carnem, ⁴ Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum, Jesu Christi Domini nostri, ⁵ Per quem accipimus gratiam et apostolatum ad obœdiendum fidei in omnibus gentibus pro nomine ejus, ⁶ In quibus estis et vos vocati Jesu Christi, ⁷ Omnibus qui sunt Romæ in dilectione Dei, vocatis sanctis. Gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Jesu Christo. ⁸ Primum quidem gratias ago Deo meo per Jesum Christum pro omnibus vobis, quia fides vestra adnuntiatur in universo mundo. ⁹ Testis enim mihi est Deus, cui servio in spiritu meo in evangelio Filii ejus, quod sine intermissione memoriam vestri facio,

Digitized by Google

10 Πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, δεόμενος εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. 11 Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς, 12 Τοῦτο δέ ἐστιν συνπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. 13 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. 14 Ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· 15 Οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. 16 Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. 17 Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται· Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. 18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, 19 Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. 20 Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους,

10 ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܒܨܠܘܬܝ ܐܢܐ ܡܒܥܐ ܐܢ ܒܡܕܡ ܡܢ ܨܒܝܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ . 11 ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܚܐܙ ܐܢ ܐܬܠ ܠܟܘܢ ܡܢ ܪܘܚܢܝ ܡܕܡ ܕܐܬܬܩܢ ܠܟܘܢ . 12 ܘܐܝ ܕܐܬܬܢ ܒܟܘܢ ❖ ܡܢ ܗܝ ܗܝ ܗܡܝܢܘܬܐ ܕܒܝܢ ܚܕ ܠܚܕ ܐܝ ܕܝܠܟ ܘܕܝܠܝ : 13 ܘܠܐ ܨܒܝܬ ܕܬܗܘܘܢ ܠܟ ܐܚܝ ܕܐܢܐ ܒܥܝܬ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܘܐܬܥܟܒܬ ܥܕ ܗܫܐ ܕܐܦ ܠܟ ܐܬܠ ܐܢ ܐܬ ܠܝ ܦܪܝ ܒܟܘܢ ܐܦ ܐܝܟ ܒܫܪ ܥܡܡܐ ܐܚܪܢܐ . 14 ܠܝܘܢܝܐ ܘܒܪܒܪܝܐ ܚܟܝܡܐ ܘܣܟܠܐ ܒܪ ܚܝܒ ܐܢܐ . 15 ܗܟܢܐ ܕܒܝ ܡܢ ܕܝ ܐܝܬ ܠܝ ܠܡܒܫܪ ܐܦ ܠܟܘܢ ܕܒܪܘܡܝ ܐܢܬܘܢ . 16 ܠܐ ܐܟܬܫܝ ܐܢܐ ܡܢ ܒܫܘܪܬܐ ܕܒܫܘܪܬܐ ܗܝ ܚܝܠ ܐܠܗܐ ܠܟܠ ܡܗܝܡܢ ܠܝܗܘܕܝ ܩܕܡ ܘܠܝܘܢܝ . 17 ܙܕܝܩܘܬܐ ܓܠܝܐ ܡܢ ܗܝ ܗܡܝܢܘܬܐ ܠܗܝ ܗܡܝܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܕܙܕܝܩ ܒܗܝ ܗܡܝܢܘܬܐ ܢܚܐ . 18 ܓܠܝܐ ܐܦ ܪܘܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܥܠ ܟܠ ܪܫܥܐ ܘܥܘܠܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫ ܕܫܪܪܐ ܒܥܘܠܐ ܡܟܣܝܢ : 19 ܕܡܕܥ ܕܐܠܗܐ ܓܠܝ ܗܘ ܒܗܘܢ ܐܠܗܐ ܓܠܝ ܠܗܘܢ . 20 ܕܒܪܝܬܗ ܕܥܠܡܐ ܡܬܚܙܝܢ ܠܒܝܢ ܒܥܒܕܘܗܝ ܕܐܝܕܝ ܐܦ ܚܝܠܗ ܕܐܠܗܘܬܗ ܕܠܐ ܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܥܠܬܐ .

10 Semper in orationibus meis obsecrans si quo modo tandem aliquando prosperum iter habeam in voluntate Dei veniendi ad vos. 11 Desidero enim videre vos, ut aliquid inpertiar gratiæ vobis spiritualis ad confirmandos vos, 12 Id est simul consolari in vobis per eam quæ invicem est fidem, vestram atque meam. 13 Nolo autem vos ignorare, fratres, quia sæpe proposui venire ad vos, et prohibitus sum usque adhuc, ut aliquem fructum habeam et in vobis, sicut in ceteris gentibus. 14 Grecis ac barbaris, sapientibus et insipientibus debitor sum: 15 Ita quod in me promtum est et in vobis qui Romæ estis evangelizare. 16 Non enim erubesco evangelium: virtus enim Dei est in salute omni credenti, Judæo primum et Greco. 17 Justitia enim Dei in eo revelatur ex fide in fide, sicut scriptum est: Justus autem ex fide vivit. 18 Revelatur enim ira Dei de cælo super omnem impietatem et injustitiam hominum eorum qui veritatem in injustitiam detinent; 19 Quia quod notum est Dei, manifestum est in illis: Deus enim illis manifestavit. 20 Invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quæ facta sunt intellecta conspiciuntur, sempiterna quoque ejus virtus ac divinitas, ita ut sint inexcusabiles,

Digitized by Google

21 Διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρίστησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία. 22 Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, 23 Καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. 24 Διὸ [καὶ] παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, 25 Οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. 26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν, 27 Ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρρενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρρενες ἐν ἄρρεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. 28 Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, 29 Πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ [πορνείᾳ], πονηρίᾳ, κακίᾳ, πλεονεξίᾳ, μεστοὺς φθόνου, φόνου, ἔριδος, δόλου, κακοηθείας, ψιθυριστάς,

❖ ١ ❖ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܬܐ

21 ܕܡܗܠ ܕܝܕܥܘ ܠܐܠܗܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܫܒܚܘܗܝ ܐܘ ܘܐܘܕܝ ܠܗ ܐܠܐ ܐܬܛܦܫܘ ܒܚܫܒܢܬܗܘܢ ܘܐܬܚܫܟ ܠܒܒ ܣܟܠܬܢܝܗ ܗܘ ܕܠܐ ܡܕܥ ܐܝܬ ܠܗ ܠܒܒ ܟܕ ܡܬܚܟܡܝܢ ܐܝܟ ܣܟܠܬܢܐ ܐܬܛܦܫܘ 22 ܘܐܡܪܝܢ ܕܚܟܝܡܝܢ ܐܢܘܢ ܐܬܛܦܫܘ ܘܐܬܚܣܪܘ 23 ܘܫܚܠܦܘ ܐܝܩܪ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܡܬܚܒܠ ܒܕܡܘܬ ܨܠܡ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܡܬܚܒܠ ܘܕܥܘܦ ܘܕܒܥܝܪ ܘܕܪܡܫܐ ܘܕܚܝܘܬܐ 24 ܥܠ ܗܕܐ ܫܕܪ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܠܗܐ ܒܬܐܘܒܬ ܠܒܒܗܬܗܘܢ ܠܛܡܐܘܬܐ ܕܢܗܘܢ ܦܓܪܝܗܘܢ ܡܬܒܙܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ 25 ܕܫܚܠܦܘ ܐܝܩܪ ܐܠܗܐ ܒܫܩܪܐ ܘܣܓܕܘ ܘܦܠܚܘ ܠܒܪܝܬܐ ܡܢ ܒܪܝܗ ܗܘ ܕܒܪܟ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܗܟܝܠ ܐܫܠܡ ܐܠܗܐ ܠܗܘܢ ܒܬܐܘܒܬ ܫܘܠܛܢ ܕܫܘܗܝ ܕܢܗܘܢ ܢܫܘܬܐ ܕܠܐ ܫܦܝܪܐ ܐܝܬ ܒܗ ܐܠܐ ܒ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, α', β'.

30 Καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, 31 Ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, [ἀσπόνδους] ἀνελεήμονας, 32 Οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

ΚΕΦ. β'.

1 ΔΙΟ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων. Ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις· τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. 2 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. 3 Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ; 4 Ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; 5 Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ,

❖ ح ❖ ١ ❖ ܟܬܒܐ ܕܥܠ ❖

30 ܕܡܓܕܦ̈ܢܐ ܠܐܠܗܐ ܡܪܝܒ̈ܢ̈ܐ ܗܘ̈ܝ̈ܢ ܓܒ̈ܪ̈ܢ̈ܐ ܪܡ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܕܒ̈ܕ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܘܡܫܟ̈ܚ̈ܢ̈ܐ ܠܐ ܡܫܬܡ̈ܥ̈ܢ̈ܐ ܠܐܒ̈ܗ̈ܝ̈ܢ̈ܐ 31 ܣܟ̈ܠ̈ܢ̈ܐ ܠܐ ܡܬܚ̈ܒ̈ܪ̈ܢ̈ܐ ܠܐ ܚ̈ܣ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܠܐ ܪ̈ܚ̈ܡ̈ܢ̈ܐ 32 ܕ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܕܐܝܟ̈ܢܐ ܕܕ̈ܝ̈ܢܐ ܕܐܠܗܐ ܝ̈ܕ̈ܥ̈ܝ̈ܢ ܠܐ ܝ̈ܕ̈ܥ̈ܝ̈ܢ ܕܐ̈ܝ̈ܠ̈ܝ̈ܢ ܕܥ̈ܒ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ܟ̈ܠ̈ܗ̈ܝ̈ܢ ܫ̈ܪ̈ܝ̈ܢ ܠܡ̈ܘ̈ܬܐ ܠܐ ܒ̈ܠ̈ܚ̈ܕ ܕ̈ܥ̈ܒ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ܐ̈ܠ̈ܝ̈ܢ ❖

❖ ح ❖ ٢ ❖ ܦ̈ܨ̈ܩ̈ܐ

1 ܠܗܕܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܟ̈ܠ̈ ܕ̈ܝ̈ܢ ܕ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ܟ̈ܠ̈ ܕ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ܕ̈ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܕ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܕ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܕ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ❖ 2 ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܕ̈ܕ̈ܝ̈ܢ ❖ 3 ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ❖ 4 ❖ 5 ❖

CAPUT II.

1 PROPTER quod inexcusabilis es, o homo omnis qui judicas. In quo enim judicas alterum, te ipsum condemnas: eadem enim agis qui judicas. 2 Scimus enim quoniam judicium Dei est secundum veritatem in eos qui talia agunt. 3 Existimas autem hoc, o homo qui judicas eos qui talia agunt et facis ea, quia tu effugies judicium Dei? 4 An divitias bonitatis ejus et patientiæ et longanimitatis contemnis, ignorans quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit? 5 Secundum duritiam autem tuam et inpœnitens cor thesaurizas tibi iram in die iræ et revelationis justi judicii Dei.

Digitized by Google

6 Ὃς ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
αὐτοῦ, 7 Τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου
ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν
ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον· 8 Τοῖς δὲ ἐξ
ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσι [μὲν] τῇ ἀληθείᾳ,
πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ
θυμός. 9 Θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ
πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργα-
ζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον
καὶ Ἕλληνος· 10 Δόξα δὲ καὶ τιμὴ
καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ
ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἕλ-
ληνι. 11 Οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία
παρὰ τῷ θεῷ. 12 Ὅσοι γὰρ ἀνόμως
ἥμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ
ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ νόμου κριθή-
σονται· 13 Οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ νόμου
δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ
νόμου δικαιωθήσονται. 14 Ὅταν γὰρ
ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ
τοῦ νόμου ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ
ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσὶν νόμος, 15 Οἵ-
τινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου
γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συν-
μαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως
καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν
κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων,
16 Ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ
κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγ-
γέλιόν μου διὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. 17 Εἰ
δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπα-
ναπαύῃ νόμῳ καὶ καυχᾶσαι ἐν θεῷ.

6 ❖ ܕܗܘ ܕܢܦܪܥ ܠܟܠ ܚܕ ܐܝܟ ܥܒܕܘܗܝ ❖
7 ܠܐܝܠܝܢ ܕܒܣܒܪ ܦܘܪܫܢܐ ܛܒܬܐ ܒܥܘ ܫܘܒܚܐ ܘܝܩܪܐ ܘܐܦܬܐ ܠܐ ܡܬܚܒܠܐ ܒܥܘ ܚܝܐ ܕܥܠܡ ܐܠܝܢ ܕܡܢ ܓܪ ܡܬܚܪ ܘܠܐ ܩܒܠ ܫܪܪܐ ܐܠܐ ܥܒܕ ܥܘܠܐ ܐܠܝܢ ܕ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, β.

18 Καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου, 19 Πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, 20 Παιδευτὴν ἀφρόνων, διδάσκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· 21 Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις; 22 Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοιχεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς; 23 Ὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; 24 Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται. 25 Περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. 26 Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται; 27 Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. 28 Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή· 29 Ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι, οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ.

ܟ ❖ ܠܘܬ ܪܘܡܝܐ ❖ ܟ

18 ܘܝܕܥ ܐܢܬ ܨܒܝܢܗ ܘܒܚܪ ܡܠܝܐ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܕܝܠܡܕ ܐܢܬ ܒܗ ܕܫܦܝܪ ܐܢܘܢ ܐܢ ܐܢܬ ܒܛܝܚ ܕܢܗܘܐ ܠܟ ܠܡܕܝ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, γ'.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΙ οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς; 2 Πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. Πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ. 3 Τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει; 4 Μὴ γένοιτο· γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθάπερ γέγραπται· Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. 5 Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω, 6 Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; 7 Εἰ δὲ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; 8 Καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ καθώς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν. 9 Τί οὖν; προεχόμεθα; Οὐ πάντως· προῃτιασάμεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ' ἁμαρτίαν εἶναι, 10 Καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς, 11 Οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν· 12 Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν· οὐκ ἔστιν ὁ ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.

❖ ܠ ❖ ܦܘܠܘܣ ܠܘܬ ❖

❖ ܓ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܡܢܐ ܗܘ ܝܬܪܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܐܘ ܡܢܐ ܫܘܐ ܡܘܠܬܐ ܕܡܗܠܬܐ . 2 ܣܓܝ ܒܟܠ ܐܦܢ . ܩܕܡ ܕܗܝܢ ܕܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ ܡܠܦܢܐ ܕܐܠܗܐ . 3 ܡܐ ܐܦ ܐܢ ܐܝܬ ܕܠܐ ܗܝܡܢ ܒܗ ܗܠ ܗܝ ܕܠܐ ܗܝܡܢܘܬܗܘܢ ܒܛܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ . 4 ܚܫ . ܐܠܐ ܢܗܘܐ ܐܠܗܐ ܩܫܝܛܐ ܘܟܠ ܐܢܫܐ ܟܕܒܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܕܬܬܙܕܩ ܒܡܠܝܟ ܘܬܙܟܐ ܒܕܝܢܟ . 5 ܐܢ ܗܟܝ ܕܥܘܠܬܢ ܡܬܚܙܝ ܙܕܝܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢܐ ܢܐܡܪ ܗܠ ܠܐ ܥܘܠ ܐܠܗܐ ܕܡܝܬ ܥܠ ܥܠ ܐܢ ܐܡܪ ܐܢܫ . 6 ܚܫ . ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܝܢ ܢܕܝܢ ܐܠܗܐ ܠܥܠܡܐ . 7 ܐܢ ܗܟܝ ܕܫܪܪܐ ܕܐܠܗܐ ܒܟܕܒܝ ܐܬܝܬܪ ܠܫܘܒܚܗ ܡܢܐ ܗܠ ܐܦ ܐܢܐ ܐܝܟ ܚܛܝܐ ܐܬܕܝܢ ܐܢܐ . 8 ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܡܬܓܕܦܝܢ ܐܢܚܢ ܘܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܐܝܠܝܢ ܕܐܡܪܝܢ ܐܢܚܢ ܕܢܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܕܬܐܬܐ ܛܒܬܐ ܕܕܝܢܗܘܢ ܙܕܝܩ . 9 ܡܢܐ ܗܢ ܡܢܬܪ ܢܚܢ ܠܐ ❖ ܠܐ ܟܠ ܩܕܡ ܐܝܬ ܠܢ ܕܝܢ ܠܝܗܘܕܝܐ ܘܠܝܘܢܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܚܛܗܐ ܐܬܝ ܐܢܚܢ ܐܡܪܝܢ . 10 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܕܠܝܬ ܙܕܝܩ ܐܦ ܚܕ . 11 ܠܝܬ ܕܡܣܟܠ ܠܝܬ ܕܡܒܥܐ ܐܠܗܐ . 12 ܟܠܗܘܢ ܐܬܛܘ ܒܚܕ ܐܬܚܒܠܘ ܠܝܬ ܕܥܒܕ ܛܒܬܐ ܠܝܬ ܐܦ ܚܕ .

AD ROMANOS, III.

CAPUT III.

1 QUID ergo amplius est Judæo, aut quæ utilitas circumcisionis? 2 Multum per omnem modum. Primum quidem quia credita sunt illis eloquia Dei. 3 Quid enim si quidam illorum non crediderunt? numquid incredulitas illorum fidem Dei evacuabit? Absit. 4 Est autem Deus verax, omnis autem homo mendax, sicut scriptum est: Ut justificeris in sermonibus tuis et vincas cum judicaris. 5 Si autem iniquitas nostra justitiam Dei commendat, quid dicemus? numquid iniquus Deus qui infert iram? Secundum hominem dico. 6 Absit: alioquin quomodo judicabit Deus mundum? 7 Si enim veritas Dei in meo mendacio abundavit in gloriam ipsius, quid adhuc et ego tamquam peccator judicor? 8 Et non, sicut blasphemamur et sicut aiunt nos quidam dicere, faciamus mala ut veniant bona? quorum damnatio justa est. 9 Quid igitur præcellimus eos? Nequaquam. Causati enim sumus Judæos et Grecos omnes sub peccato esse, 10 Sicut scriptum est quia non est justus quisquam, 11 Non est intellegens, non est requirens Deum: 12 Omnes declinaverunt, simul inutiles facta sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, γ'.

13 Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν. 14 Ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. 15 Ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, 13 Σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, 17 Καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. 18 Οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 19 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ. 20 Διότι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας. 21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, 22 Δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πάντας [καὶ ἐπὶ πάντας] τοὺς πιστεύοντας. Οὐ γάρ ἐστιν διαστολή· 23 Πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, 24 Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 25 Ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον διὰ πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων 26 Ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, πρὸς τὴν ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ [Χριστοῦ].

❖ ـــ ❖

13 ضحتا هيتسا ريزخا . مكعتصه 13
تقفكيفنب . مسعيا زاهقهم لسعا
هقعقزه . 14 هقمصه صلا كعيا 14
معنزا . 15 مقيكسه ضكتكب كفاهم 15
. رهما . 16 هسضا مزهزا خاوتسه . 16
مزيكه 18 . زاوزسا زهكضا لا تزجه . 17 17
زكيا كعا صرمد كمنتسه ❖
زاضا : تزكمنب تب رهمد زاضا 19
نعقهما : لايكب زحنعقهما ايف 19
زضا . رهلا هقمد نعهضا . مكضا
خكب تضنصد لاكيا . 20 فعلا 20
رهكب تضرزمب زنعقهما : لا فزرزص
رهلا صهم صرمكمب . هكب نعقهما
ـب زهما 21 . ازنزضا سهبيا . 21
لا نعقهما : خابقزه زكيا
ازيكنا : معكهمز كعسه هن
نعقهما هنضتا . 22 خابقزه تب 22
زكيا : صب هعقبقزا مب رهمه
معقبسا كضكنه . اص كلا خكنه .
زهنهعقب صه . كعا ـب هقزهنا :
فعلا 23 . سهقبزمب بهه . 23
هب ازصهمه زكيا . 24 معزرزضب 24
صهبصقزا فكب . صصقزنضا زابهمب
صنعقه معقبسا . 25 فزنا رهمد 25
هقصه كيا سقهنا صهعقبقزا
زرمصه : فعلا سهتب رهب صرمد
بهب : 26 خاززا رهمد كد كيا 26
صفيز زمسه : كهسقيا زخابقزه
زصاضا فزنا . رهنا نمها هنا :
ازنزص صخابقزا كفب زهعقبقزا
هزنز رهنا نعقه معقبسا ❖

AD ROMANOS, III.

13 Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant, venenum aspidum sub labiis eorum: 14 Quorum os maledictione et amaritudine plenum est. 15 Veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem, 16 Contritio et infelicitas in viis eorum. 17 Et viam pacis non cognoverunt. 18 Non est timor Dei ante oculos eorum. 19 Scimus autem quoniam quæcumque lex loquitur, his qui in lege sunt loquitur, ut omne os obstruatur et subditus fiat omnis mundus Deo. 20 Quia ex operibus legis non justificabitur omnis caro coram illo: per legem enim cognitio peccati. 21 Nunc autem sine lege justitia Dei manifestata est, justificata a lege et prophetis, 22 Justitia autem Dei per fidem Jesu Christi, [in omnes et] super omnes qui credunt [in eum]. Non enim est distinctio: 23 Omnes enim peccaverunt et egent gloriam Dei, 24 Justificati gratis per gratiam ipsius, per redemptionem quæ est in Christo Jesu, 25 Quem proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem justitiæ suæ, propter remissionem præcedentium delictorum 26 In sustentatione Dei, ad ostensionem justitiæ ejus in hoc tempore, ut sit ipse justus et justificans eum qui ex fide est Jesu [Christi]

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, γ', δ'.

27 Ποῦ οὖν ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. 28 Λογιζόμεθα γὰρ δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. 29 Ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν, 30 Εἴπερ εἷς ὁ θεὸς ὃς δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. 31 Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἱστάνομεν.

ΚΕΦ δ'.

1 ΤΙ οὖν ἐροῦμεν εὑρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν προπάτορα ἡμῶν κατὰ σάρκα; 2 Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς θεόν. 3 Τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 4 Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· 5 Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβήν, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. 6 Καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων· 7 Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.

ܟܕ ܬܣܥܝܢ ✤ ܠ ✤ ܟ ✤

27 ܐܢܐ ܗܘ ܕܫܒܚܐ ܕܐܝܬ ܠܟ ܐܠܐ ܐܬܒܛܠ ܗܘ ܐܝܟ ܒܢܡܘܣܐ ܕܥܒܕܐ ܐܢ ܒܢܡܘܣܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ ܐܦ ܐܢܚܢ ܡܬܚܫܒܝܢ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܠܚܘܕ ܐܢܫ ܢܬܙܕܩ ܒܠܐ ܥܒܕܐ ܕܢܡܘܣܐ ܐܘ ܐܠܗܐ ܕܝܗܘܕܝܐ ܒܠܚܘܕ ܗܘ ܐܦ ܕܥܡܡܐ ܐܦ ܠܥܡܡܐ ܐܦ ܡܛܠ ܕܐܚܕ ܗܘ ܐܠܗܐ ܕܢܙܕܩ ܓܙܪܬܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܥܘܪܠܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܦ ܢܒܛܠ ܢܚܢܐ ܢܡܘܣܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܚܫ ܐܠܐ ܢܩܝܡ ܢܚܢܐ ܢܡܘܣܐ

ܟܕ ܐܪܒܥ ✤ ܕ ✤

1 ܡܢܐ ܢܐܡܪ ܐܦ ܐܒܪܗܡ ܐܒܘܢ ܕܒܣܪܐ ܐܫܟܚ ܗܘ ܕܢܗܘܐ ܠܗ 2 ܐܢ ܐܒܪܗܡ ܡܢ ܥܒܕܐ ܙܟܐ ܗܘ ܐܝܬ ܠܗ ܕܬܫܒܚܬܐ ܐܠܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ ܟܬܒܐ ܗܝܡܢ ܐܒܪܗܡ ܒܐܠܗܐ ܘܚܫܒ ܠܗ ܠܙܕܝܩܘܬܐ 3 ܐܠܐ ܠܐ ܠܘܬ ܟܠ ܡܢ ܕܠܐ ܥܒܕ ܐܠܐ ܡܗܝܡܢ ܒܡܢ ܕܡܙܕܩ ܠܪܫܝܥܐ ܗܝܡܢܘܬܗ ܚܫܝܒ ܠܙܕܝܩܘܬܐ 4 ܠܡܢ ܕܥܒܕ ܐܓܪܐ ܠܐ ܚܫܝܒ ܠܗ ܐܠܐ ܠܘܬ ܕܝܢܐ ܐܠܐ ܠܘܬ ܕܒܥܐ ܠܗ 5 ܘܠܡܢ ܕܠܐ ܥܒܕ ܐܠܐ ܡܗܝܡܢ ܒܡܢ ܕܡܙܕܩ ܠܪܫܝܥܐ ܗܝܡܢܘܬܗ ܚܫܝܒ ܠܙܕܝܩܘܬܐ 6 ܐܦ ܕܘܝܕ ܐܡܪ ܒܫܘܒܚܐ ܕܒܪܢܫܐ ܕܐܠܗܐ ܡܙܕܩ ܠܗ ܙܟܘܬܐ ܒܠܚܘܕ ܥܒܕܐ 7 ܕܐܡܪ ܙܟܝܐ ܐܢܘܢ ܕܫܒܘܩ ܥܘܠܗܝܗܘܢ ܘܐܬܟܣܝܘ ܚܛܗܝܗܘܢ

Digitized by Google

AD ROMANOS, III. IV.

27 Ubi est ergo gloriatio tua? exclusa est. Per quam legem? factorum? non, sed per legem fidei. 28 Arbitramur enim justificari hominem per fidem sine operibus legis. 29 An Judæorum Deus tantum? nonne et gentium? immo et gentium. 30 Quoniam quidem unus Deus qui justificavit circumcisionem ex fide et præputium per fidem. 31 Legem ergo destruimus per fidem? Absit, sed legem statuimus.

CAPUT IV.

1 Quid ergo dicemus invenisse Abraham patrem nostrum secundum carnem? 2 Si enim Abraham ex operibus justificatus est, habet gloriam, sed non apud Deum. 3 Quid enim scriptura dicit? Credidit Abraham Deo, et reputatum est illi ad justitiam. 4 Ei autem qui operatur merces non imputatur secundum gratiam sed secundum debitum: 5 Ei autem qui non operatur, credenti autem in eum qui justificat impium, reputatur fides ejus ad justitiam. 6 Sicut et David dicit beatitudinem hominis cui Deus accepto fert justitiam sine operibus, 7 Beati quorum remissæ sunt iniquitates et quorum tecta sunt peccata:

8 Μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν. 9 Ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λεγομεν γάρ [ὅτι] ἐλογίσθη τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. 10 Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. 11 Καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας, εἰς τὸ λογισθῆναι [καὶ] αὐτοῖς δικαιοσύνην, 12 Καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. 13 Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. 14 Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία. 15 Ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὗ δὲ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. 16 Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν,

8 Beatus vir cui non imputabit Dominus peccatum. 9 Beatitudo [ergo] hæc in circumcisione, an etiam in præputio? dicimus enim quia reputata est Abrahæ fides ad justitiam. 10 Quomodo ergo reputata est? in circumcisione, an in præputio? Non in circumcisione sed in præputio. 11 Et signum accepit circumcisionis, signaculum justitiæ fidei quæ est in præputio, ut sit pater omnium credentium per præputium, ut reputetur et illis ad justitiam, 12 Et sit pater circumcisionis, non his tantum qui sunt ex circumcisione, sed et his qui sectantur vestigia quæ est in præputio fidei patris nostri Abrahæ. 13 Non enim per legem promissio Abrahæ aut semini ejus, ut heres esset mundi, sed per justitiam fidei. 14 Si enim qui ex lege heredes sunt, exinanita est fides, abolita est promissio: 15 Lex enim iram operatur. Ubi enim non est lex, nec prævaricatio. 16 Ideo ex fide ut secundum gratiam, ut firma sit promissio omni semini, non ei qui ex lege est solum, sed et ei qui ex fide est Abrahæ, qui est pater omnium nostrum,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, δ', ε'.

17 Καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε, κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα, 18 Ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον· Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου, 19 Καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα [ἤδη] νενεκρωμένον, ἑκατονταέτης που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας· 20 Εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ θεῷ, 21 Καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. 22 Διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 23 Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ [εἰς δικαιοσύνην], 24 Ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, 25 Ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΔΙΚΑΙΩΘΕΝΤΕΣ οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχωμεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 2 Δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώμεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ.

❖ ס ❖ ؛ ❖ ...

17 ... 17
... .
... : ...
... . 18 ...
... .
... : ... .
... 19 ...
... .
... .
... 20 ...
... 21 ... .
... 22 ...
... 23 ...
... : ...
... 24 ...
... .
... 25 ...
... : ... ❖

❖ ס ❖ ...

1 ...
... : ...
... 2 ...
... .
... .
... .

AD ROMANOS, IV. V.

17 Sicut scriptum est quia patrem multarum gentium posui te, ante Deum, cui credidit, qui vivificat mortuos et vocat quæ non sunt tamquam ea quæ sunt; 18 Qui contra spem in spem credidit, ut fieret pater multarum gentium, secundum quod dictum est: Sic erit semen tuum, 19 Et non infirmatus fide consideravit corpus suum emortuum, cum fere centum annorum esset, et emortuam vulvam Sarræ, 20 In repromissione etiam Dei non hæsitavit diffidentia, sed confortatus est fide, dans gloriam Deo, 21 Plenissime sciens quia quæcumque promisit potens est et facere. 22 Ideo et reputatum est illi ad justitiam. 23 Non est autem scriptum tantum propter ipsum quia reputatum est illi [ad justitiam], 24 Sed et propter nos, quibus reputabitur credentibus in eum qui suscitavit Jesum [Christum] Dominum nostrum amortuis, 25 Qui traditus est propter delicta nostra et resurrexit propter justificationem nostram.

CAPUT V.

1 JUSTIFICATI igitur ex fide pacem habeamus ad Deum per Dominum nostrum Jesum Christum, 2 Per quem et accessum habemus fide in gratiam istam, in qua stamus, et gloriamur in spe gloriæ filiorum Dei.

Digitized by Google

3 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, 4 Ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· 5 Ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. 6 Ἔτι γὰρ Χριστός, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν ἔτι, κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν· 7 Μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν· 8 Συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν· 9 Πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. 10 Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, 11 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. 12 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον· 13 Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου·

3 ܠܐ ܗܟܢܐ ܒܠܚܘܕ . ܐܠܐ ܐܦ 3
ܒܫܘܒܚܐ ܕܡܫܟܚܝܢ . ܕܒܬܪܥܝܬܐ
ܕܡܬܦܥܠ ܡܫܟܚܢܐ ܕܣܒܪ ܛ .
ܕܡܬܦܥܠ ܣܒܪܐ ܫܪܪܐ . ܣܒܪܐ 4
ܫܪܪܐ ܕܡܫܟܚܢܐ ܫܒܪ . ܫܒܪܐ 5 .
ܕܠܐ ܡܒܗܬ ܒܗ ܠܒ ܡܛܠ
ܕܚܒܐ ܕܐܠܗܐ ܐܬܬܟ ܒܠܒܒܢ
ܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܕܝܗܒ ܠܢ .
ܡܛܠ ܡܐ ܓܝܪ ܡܝܬ ܡܫܝܚܐ ܥܠ 6
ܟܕ ܥܕܝܢ ܚܠܫܝܢ ܗܘܝܢ . ܒܙܒܢ
ܕܠܐ ܕܟܝܐ ܡܝܬ ܥܠ ܪܫܥܝܐ :
ܡܢ ܓܝܪ ܕܥܠ ܙܕܝܩ ܡܝܬ ܠܗ 7
ܡܢ ܓܝܪ ܕܥܠ ܛܒ ܐܦ ܡܢ ܕܢܬܪܥ
ܠܡܡܬ . ܡܐ ܓܝܪ ܕܚܒ ܠܢ 8
ܡܫܝܚܐ ܟܕ ܚܛܝܐ ܗܘܝܢ . ܡܝܬ
ܥܠ ܪܫܥܝܐ : ܟܡ ܫܦܝܪ ܗܫܐ 9
ܢܬܙܟܐ ܒܕܡܗ ܢܬܦܪܩ ܡܢ
ܪܘܓܙܐ : ܐܢ ܓܝܪ ܟܕ ܒܥܠܝ 10
ܗܘܝܢ ܡܬܪܥܝܢ ܠܐܠܗܐ ܒܡܘܬ
ܒܪܗ ܟܡ ܫܦܝܪ ܢܬܪܥܐ ܗܫܐ
ܒܚܝܘܬܗ . ܘܠܐ ܗܟܢܐ ܒܠܚܘܕ 11
ܐܦ ܫܒܚܝܢ ܐܢܚܢܢ ܒܐܠܗܐ
ܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ
ܩܒܠܢ ܗܫܐ ܐܬ ܦܘܪܩܢܐ . 12
ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܝܟ ܕܒܚܕ ܒܪܢܫܐ
ܚܛܝܬܐ ܥܠܬ ܠܥܠܡܐ ܗܢܐ
ܘܒܚܛܝܬܐ ܡܘܬܐ ܘܗܟܢܐ
ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܥܒܪ ܡܘܬܐ
ܕܒܗ ܟܠܗܘܢ ܚܛܝܘ : ܥܕ 13
ܓܝܪ ܠܐ ܢܡܘܣܐ ܚܛܝܬܐ ܗܘܬ
ܒܥܠܡܐ ܘܚܛܝܬܐ ܠܐ ܡܬܚܫܒ
ܟܕ ܠܐ ܐܝܬ ܢܡܘܣܐ .

3 Non solum autem, sed et gloriamur in tribulationibus, scientes quod tribulatio patientiam operatur, 4 Patientia autem probationem, probatio vero spem; 5 Spes autem non confundit, quia caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum qui datus est nobis. 6 Ut quid enim Christus, cum adhuc infirmi essemus, secundum tempus pro impiis mortuus est? 7 Vix enim pro justo quis moritur: nam pro bono forsitan quis audeat mori. 8 Commendat autem suam caritatem Deus in nos, quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est. 9 Multo magis igitur justificati nunc in sanguine ipsius salvi erimus ab ira per ipsum. 10 Si enim cum inimici essemus reconciliati sumus Deo per mortem Filii ejus, multo magis reconciliati salvi erimus in vita ipsius. 11 Non solum autem, sed et gloriamur in Deo per Dominum nostrum Jesum Christum, per quem nunc reconciliationem accepimus. 12 Propterea sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intravit, et per peccatum mors, et ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. 13 Usque ad legem enim peccatum erat in mundo: peccatum autem non inputatur cum lex non est.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ε'.

14 Ἀλλὰ ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. 15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα· εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. 16 Καὶ οὐχ ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. 17 Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. 18 Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς· 19 Ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. 20 Νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ χάρις, 21 ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσυνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

❖ ٥ ❖ ܦܘܠܘܣ ܠܘܬ

14 ܐܠܐ ܐܡܟ ܡܠܟ ܡܘܬܐ ܡܢ ܐܕܡ ܥܕ ܡܘܫܐ ܐܦ ܥܠ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܚܛܝܢ ܥܠ ܕܡܘܬ ܥܒܪܬܐ ܕܐܕܡ ܕܗܘ ܛܘܦܣ ܕܥܬܝܕ ܠܡܗܘܐ. 15 ܐܠܐ ܠܐ ܐܝܟ ܥܒܪܬܐ ܗܟܢܐ ܢܣܒ ܒܪܟܬܐ ܐܡ ܡܛܠ ܥܒܪܬܐ ܕܚܕ ܡܢ ܐܢܫ̈ܐ ܡܝܬܘ ܣܓܝ ܒܪܟܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܡܬܢܬܗ ܕܚܕ ܒܢܫܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܣܓܝ ܠܥܠ ܠܣܓܝ̈ܐ. 16 ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܚܕ ܕܚܛܐ ܗܟܢܐ ܢܣܒ ܡܬܢܬܐ ܕܚܕ ܕܚܛܝܬܐ ܐܬܬ ܠܕܝܢܐ ܠܫܘܒܚܐ ܐܠܐ ܡܬܢܬܐ ܡܢ ܣܓܝ̈ܐ ܥܒܪ̈ܬ̈ܐ ܠܙܟܘܬܐ. 17 ܐܢ ܡܛܠ ܥܒܪܬܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܘܬܐ ܡܠܟ ܒܚܕ ܡܢ ܐܕܡ ܐܦ ܥܠ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܚܛܝܢ ܥܠ ܕܡܘܬ ܥܒܪܬܐ ܕܐܕܡ ܕܗܘ ܛܘܦܣ ܕܥܬܝܕ ܠܡܗܘܐ. 18 ܐܝܟ ܗܟܢ ܡܛܠ ܥܒܪܬܐ ܕܚܕ ܕܚܛܐ ܗܟܢܐ ܢܣܒ ܡܬܢܬܐ ܕܚܕ ܕܚܛܝܬܐ ܐܬܬ ܠܕܝܢܐ ܠܫܘܒܚܐ ܐܠܐ ܡܬܢܬܐ ܡܢ ܣܓܝ̈ܐ ܥܒܪ̈ܬ̈ܐ ܠܙܟܘܬܐ. 19 ܐܢ ܡܛܠ ܥܒܪܬܐ ܕܚܕ ܗܘ ܡܘܬܐ ܡܠܟ ܒܚܕ ܡܢ ܐܕܡ ܐܦ ܥܠ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܚܛܝܢ ܥܠ ܕܡܘܬ ܥܒܪܬܐ ܕܐܕܡ ܕܗܘ ܛܘܦܣ ܕܥܬܝܕ ܠܡܗܘܐ. 20 ܘܢܡܘܣ ܥܠ ܕܣܓܝ ܚܛܝܬܐ ܥܠ ܕܣܓܝ ܐܬܬ ܠܕܝܢܐ ܠܫܘܒܚܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܣܓܝ ܚܛܝܬܐ ܐܬܬ ܠܕܝܢܐ ܠܫܘܒܚܐ ❖

AD ROMANOS, V.

14 Sed regnavit mors ab Adam usque ad Mosen etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ, qui est forma futuri. 15 Sed non sicut delictum, ita et donum: si enim unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei et donum in gratiam unius hominis Jesu Christi in plures abundavit. 16 Et non sicut per unum peccantem, ita et donum: nam judicium ex uno in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in justificationem. 17 Si enim in unius delicto mors regnavit per unum, multo magis abundantiam gratiæ et donationis et justitiæ accipientes in vitam regnabunt per unum Jesum Christum. 18 Igitur sicut per unius delictum in omnes homines in condemnationem, sic et per unius justitiam in omnes homines in justificationem vitæ: 19 Sicut enim per inobœdientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita et per unius obœditionem justi constituentur multi. 20 Lex autem subintravit ut abundaret delictum: ubi autem abundavit delictum, superabundavit gratia; 21 Ut sicut regnavit peccatum in morte, ita et gratia regnet per justitiam in vitam æternam per Jesum Christum Dominum nostrum.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ϛ'.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΤΙ οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ; 2 Μὴ γένοιτο. Οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; 3 Ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; 4 Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. 5 Εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα, 6 Τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· 7 Ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. 8 Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συνζήσομεν αὐτῷ. 9 Εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. 10 Ὃ γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ. 11 Οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς εἶναι νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ [τῷ Κυρίῳ ἡμῶν]. 12 Μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ,

❖ ο ❖ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ

❖ ϛ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܡܢܢ ܗܟ ܢܐܡܪ . ܢܬܩܝܡ ܒܚܛܗܐ ܕܬܬܪܒܐ ܛܒܬܐ ܗܝ ܛܒܬܐ ܕܫܘܒܩܐ ܠܚܛܗܐ . 2 ܚܫ . ܐܝܟ ܢܚܝ ܒܗ ܠܚܛܗܐ ܕܡܝܬܢ ܐܢܚܢܢ ܠܐ ܢܚܝܐ ܥܕ ܗܫܐ ܒܗ . 3 ܐܘ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܝܟ ܟܠ ܕܐܬܥܡܕ ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܥܡܕ ܠܡܘܬܗ . ܕܒܡܘܬܗ ܐܬܥܡܕ . 4 ܐܝܟ ܕܐܬܩܝܡ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܝܬܐ ܒܫܘܒܚܐ ܕܐܒܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܚܢܢ ܒܚܕܬܘܬܐ ܕܚܝܐ ܢܗܠܟ . 5 ܐܢ ܓܝܪ ܐܬܚܒܪܢ ܗܘܝܢ ܒܕܡܘܬ ܩܝܡܬܗ ܐܦ ܒܩܝܡܬܐ ܢܗܘܝ : 6 ܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܕܐܢܫܐ ܕܝܠܢ ܥܬܩ ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܐܬܨܠܒ ܕܬܬܒܛܠ ܦܓܪܐ ܕܚܛܗܐ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܥܕ ܠܥܒܕܐ ܠܚܛܗܐ . 7 ܕܡܢ ܕܡܝܬ ܙܟܝ ܡܢ ܚܛܗܐ . 8 ܐܢ ܗܟ ܡܝܬܢ ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܗܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܕܐܦ ܚܝܢ ܢܗܘܐ ܥܡ ܡܫܝܚܐ : 9 ܝܕܥܝܢ ܕܡܫܝܚܐ ܕܩܡ ܡܢ ܡܝܬܐ ܠܐ ܡܝܬ ܥܕ ܠܥܠܡ ܘܠܐ ܫܠܛ ܒܗ ܡܘܬܐ . 10 ܕܡܝܬ ܒܚܛܗܐ ܡܝܬ ܚܕ ܙܒܢ ܘܕܚܝ ܚܝ ܠܐܠܗܐ . 11 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܚܫܒܘ ܕܐܢܬܘܢ ܡܝܬܝܢ ܠܚܛܗܐ ܚܝܝܢ ܠܐܠܗܐ ❖ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ : 12 ܠܐ ܬܫܠܛ ܚܛܗܐ ܒܦܓܪܟܘܢ ܕܬܬܫܡܥܘܢ ܠܬܐܘܒܬܗ ܕܦܓܪܐ :

AD ROMANOS, VI.

CAPUT VI.

1 QUID ergo dicemus? permanebimus in peccato ut gratia abundet? 2 Absit: qui enim mortui sumus peccato, quomodo adhuc vivemus in illo? 3 An ignoratis quia quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus? 4 Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem, ut quomodo surrexit Christus a mortuis per gloriam Patris, ita et nos in novitate vitæ ambulemus. 5 Si enim conplantati facti sumus similitudini mortis ejus, simul et resurrectionis erimus. 6 Hoc scientes quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruatur corpus peccati, ut ultra non serviamus peccato: 7 Qui enim mortuus est, justificatus est a peccato. 8 Si autem mortui sumus cum Christo, credimus quia simul etiam vivemus cum Christo, 9 Scientes quod Christus surgens a mortuis jam non moritur, et mors illi ultra non dominabitur. 10 Quod enim mortuus est, peccato mortuus est semel: quod autem vivit, vivit Deo. 11 Ita et vos existimate vos mortuos quidem esse peccato, viventes autem Deo in Christo Jesu [Domino nostro]. 12 Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore ut obœdiatis concupiscentiis ejus,

Digitized by Google

13 Μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. 14 Ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν. 15 Τί οὖν; ἁμαρτήσωμεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο. 16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην; 17 Χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, 18 Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ. 19 Ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν. Ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. 20 Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. 21 Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε; ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε· τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. 22 Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν, τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον.

13 ܘܠܐ ܗܒ ܠܟܘܢ ܕܬܐܚܕܘܢ ܐܝܢܐ
ܕܥܘܠܬܐ ܠܚܛܝܬܐ ܐܠܐ ܗܒܘ ܢܦܫܟܘܢ
ܠܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܡܝܬܐ ܕܚܝܐ ܘܐܝܢܐ ܕܟܘܢ
ܕܥܘܠܬܐ ܕܙܕܩܬܐ ܠܐܠܗܐ ׃ 14 ܚܛܝܬܐ
ܠܐ ܢܫܠܛ ܒܟܘܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܢܬܘܢ
ܬܚܝܬ ܢܡܘܣܐ ܐܠܐ ܬܚܝܬ ܛܘܒܢܐ .
15 ܡܢܐ ܢܚܛܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܐܢܚܢܢ
ܬܚܝܬ ܢܡܘܣܐ ܐܠܐ ܬܚܝܬ ܛܘܒܢܐ ׃
ܚܘܫ ܠܐ ׃ 16 ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܕܠܡܢ ܕܐܢܬܘܢ ܡܫܠܡܝܢ ܢܦܫܟܘܢ
ܠܡܫܡܥܬܐ ܥܒܕܐ ܐܢܬܘܢ ܠܡܢ ܕܡܫܡܥܬܘܢ
ܐܘ ܕܚܛܝܬܐ ܠܡܘܬܐ ܐܘ ܕܡܫܡܥܬܐ
ܠܙܕܩܬܐ . 17 ܘܛܘܒ ܠܐܠܗܐ ܕܗܘܝܬܘܢ
ܥܒܕܐ ܕܚܛܝܬܐ ܐܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ܡܢ
ܠܒܐ ܠܬܘܪܥܐ ܕܐܬܡܣܪܬܘܢ ׃
ܘܫܪܝܪܝܢ ܗܘܝܬܘܢ ܡܢ ܚܛܝܬܐ ܥܒܕܬܘܢ
ܠܙܕܩܬܐ . 19 ܐܢܫܝܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܡܛܠ
ܟܪܝܗܘܬ ܒܣܪܟܘܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܗܘܝܬ
ܠܟܘܢ ܕܡܫܡܫ ܐܝܟ ܕܝܗܒܬܘ ܐܝܒܪܝܟܘܢ
ܠܥܒܕ ܛܘܡܐ ܘܥܘܠܬܐ ܠܥܘܠܬܐ ׃
ܗܟܢܐ ܗܫܐ ܝܗܒܘ ܐܝܒܪܝܟܘܢ ܠܥܒܕ
ܙܕܩܬܐ ܠܩܕܘܫܐ . 20 ܟܕ ܗܘܝܬܘܢ
ܥܒܕܐ ܕܚܛܝܬܐ ܚܪܝܪܝܢ ܗܘܝܬܘܢ
ܡܢ ܙܕܩܬܐ . 21 ܡܢܐ ܐܦܪܝ ܗܘ ܠܟܘܢ
ܒܗܝܢ ܕܗܫܐ ܐܬܒܗܬܘܢ ׃
ܐܝܟ ܕܣܘܦ ܗܢܘܢ ܡܘܬܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ .
22 ܗܫܐ ܕܫܪܝܪܝܢ ܗܘܝܬܘܢ ܡܢ ܚܛܝܬܐ
ܘܥܒܕܐ ܗܘܝܬ ܠܐܠܗܐ ܐܦܪܝ ܗܘ ܠܟܘܢ
ܠܩܕܘܫܐ . ܘܣܘܦ ܚܝܐ ܕܠܥܠܡ ׃

13 Sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato, sed exhibete vos Deo tamquam ex mortuis viventes, et membra vestra arma justitiæ Deo. 14 Peccatum enim vobis non dominabitur: non enim sub lege estis sed sub gratia. 15 Quid ergo? peccabimus, quoniam non sumus sub lege sed sub gratia? Absit. 16 Nescitis quoniam cui exhibetis vos servos ad obœdiendum, servi estis ejus cui obœdistis, sive peccati [ad mortem], sive obœditionis ad justitiam? 17 Gratias autem Deo, quod fuistis servi peccati, obœdistis autem ex corde in eam formam doctrinæ in qua traditi estis. 18 Liberati autem a peccato, servi facti estis justitiæ. 19 Humanum dico propter infirmitatem carnis vestræ. Sicut enim exhibuistis membra vestra servire inmunditiæ et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire justitiæ in sanctificationem. 20 Cum enim servi essetis peccati, liberi fuistis justitiæ. 21 Quem ergo fructum habuistis tunc? in quibus nunc erubescitis: nam finis illorum mors est. 22 Nunc vero liberati a peccato, servi autem facti Deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem vero vitam æternam.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ϛ', ζ.

23 Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

ΚΕΦ. ζ.

1 Ἢ ΑΓΝΟΕΙΤΕ, ἀδελφοί, γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ; 2 Ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός· 3 Ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. 4 Ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διά τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ θεῷ. 5 Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ· 6 Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος. 7 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου· τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν· Οὐκ ἐπιθυμήσεις.

❖ ١٠٥ ❖ ܠܘܬ ܪܘܡܝܐ ܩܕܡܝܬ

23 ܐܓܪ̈ܐ ܕܚܛܝܬܐ ܡܘܬܐ ܗܘ . ܘܛܘܒܬܐ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܠܥܠܡ ܒܡܫܝܚܐ ❖ ܥܡ ܡܪܢ ܢܚܢ ܕܐܢܬ ܒܗ ❖

❖ ١ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܐ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ . ܟܬܒ ܢܡܘܣܐ ܠܝ ܕܐܡܪ ܐܢܐ . ܕܢܡܘܣܐ ܫܠܛ ܒܒܪ̈ܢܫܐ ܟܡܐ ܙܒܢ ܕܚܝ ܗܘ . 2 ܐܢܬܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ ܡܬܩܛܪ̈ܐ ܠܢܡܘܣܐ ܒܥܠܗ ܕܚܝ ܗܘ . ܐܢ ܒܥܠܗ ܡܝܬ ܗܘ ܫܪܝܐ ܗܝ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܕܒܥܠܗ . 3 ܗܟܝܠ ܒܥܠܗ ܕܚܝ ܗܘ ܢܬܩܪܐ ܙܢܝܬܐ ܐܢ ܢܗܘܐ ܠܓܒܪܐ ܐܚܪܢܝ : ܐܢ ܒܥܠܗ ܡܝܬ ܗܘ ܫܪܝܐ ܗܝ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܕܠܐ ܬܗܘܐ ܙܢܝܬܐ ܐܢ ܢܗܘܐ ܠܓܒܪܐ ܐܚܪܢܝ . 4 ܗܟܢܐ ܐܚܝ ܕܝܠܝ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܡܝܬܬܬܘ ܠܢܡܘܣܐ ܒܓܘܫܡܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܬܗܘܘܢ ܠܓܒܪܐ ܐܚܪܢܝ ܕܩܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬ̈ܐ ܕܢܬܐ ܦܪܝ ܠܐܠܗܐ . 5 ܟܕ ܗܘܝܢ ܒܒܣܪܐ ܚܘܒ̈ܐ ܕܚܛܝܬܐ ܕܒܢܡܘܣܐ ܐܬܦܥܠ ܒܐܒܪ̈ܝܢ ܕܝܠܢ ܕܢܬܐ ܦܪܝ ܠܡܘܬܐ . 6 ܗܫܐ ܕܝܢ ܫܪܝܢ ܗܘܝܢ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܕܡܝܬ ܗܘ ܕܒܗ ܐܬܚܙܩ ܗܘܝܢ ܕܢܗܘܐ ܥܒܕܝܢ ܒܚܕܬܘ ܕܪܘܚܐ ܘܠܐ ܒܥܬܝܩܘ ܕܟܬܒܐ . 7 ܡܢܐ ܢܐܡܪ ❖ ܗܐ ܢܡܘܣܐ ܚܛܝܬܐ ܗܝ ܠܐ ܝܗܒ ܠܐ ܗܟܢܐ ܐܠܐ ܚܛܝܬܐ ܠܐ ܝܕܥܬ ܐܠܐ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܠܐ ܝܕܥܬ ܓܠܝ ܐܦ ܠܚܡܕܬܐ ܠܐ ܝܕܥܬ ܐܠܐ ܕܢܡܘܣܐ ܐܡܪ ܠܐ ܬܚܡܕ .

AD ROMANOS, VI. VII.

23 Stipendia enim peccati mors: gratia autem Dei vita æterna in Christo Jesu Domino nostro.

CAPUT VII.

1 An ignoratis, fratres, scientibus enim legem loquor, quia lex in homine dominatur quanto tempore vivit? 2 Nam quæ sub viro est mulier, vivente viro alligata est legi; si autem mortuus fuerit vir ejus, soluta est a lege viri. 3 Igitur vivente viro vocabitur adultera si fuerit cum alio viro; si autem mortuus fuerit vir ejus, liberata est a lege viri, ut non sit adultera si fuerit cum alio viro. 4 Itaque, fratres mei, et vos mortificati estis legi per corpus Christi, ut sitis alterius qui ex mortuis resurrexit, ut fructificaremus Deo. 5 Cum enim essemus in carne, passiones peccatorum quæ per legem erant operabantur in membris nostris, ut fructificarent morti: 6 Nunc autem soluti sumus a lege morientes in quo detinebamur, ita ut serviamus in novitate spiritus et non in vetustate litteræ. 7 Quid ergo dicimus? lex peccatum est? Absit: sed peccatum non cognovi nisi per legem; nam concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret: Non concupisces.

Digitized by Google

8 Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατηργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. 9 Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, 10 Ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη εἰς θάνατον. 11 Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. 12 Ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. 13 Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ ἐγένετο θάνατος; Μὴ γένοιτο, ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. 14 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σάρκινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. 15 Ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. 16 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύνφημι τῷ νόμῳ ὅτι καλός· 17 Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ ἡ ἐνοικοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 18 Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν. Τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὔ·

8 ܘܐܚܕܬ ܚܛܝܬܐ ܦܘܩܕܢܐ ܕܐܬܬܐ ܥܒܕܬ ܒܝ ܟܠ ܫܘܗܝܐ ܒܝܫܬܐ ܕܒܠܚܘܕ ܚܛܝܬܐ ܡܝܬܐ ܗܘ ܐܝܬ ܗܘ ܕܐܢܐ ܚܝ ܒܠܚܘܕ ܢܡܘܣܐ ܒܙܒܢ ܕܐܬܬܐ ܦܘܩܕܢܐ ܚܛܝܬܐ ܐܬܚܝܬ ܘܐܢܐ ܡܝܬ ܗܘ ܐܝܬ ܗܘ ܕܦܘܩܕܢܐ ܕܐܬܬܐ ܠܚܝܐ ܗܢܐ ܗܘ ܕܐܬܬܐ ܠܡܘܬܐ ܚܛܝܬܐ ܐܚܕܬ ܒܝ ܒܦܘܩܕܢܐ ܘܐܬܪܡܝܬ ܒܝ ܘܒܗ ܩܛܠܬ ܗܟܝ ܢܡܘܣܐ ܩܕܝܫ ܘܦܘܩܕܢܐ ܩܕܝܫ ܘܙܕܝܩ ܘܛܒ ܗܠܝܢ ܗܐ ܛܒ ܗܘ ܠܝ ܡܘܬܐ ܚܘܫ ܠܐ ܐܠܐ ܚܛܝܬܐ ܕܬܬܚܙܐ ܚܛܝܬܐ ܗܘ ܕܒܛܒ ܠܝ ܥܒܕܬ ܡܘܬܐ ܕܬܗܘܐ ܚܛܝܬܐ ܒܦܘܩܕܢܐ ܗܢܐ ܕܐܬܬܐ ܚܛܝܬܐ ܒܝ ܕܬܗܘܐ ܒܝ ܠܐ ܡܛܠ ܕܢܡܘܣܐ ܪܘܚܢܝ ܗܘ ܐܢܐ ܕܒܣܪ ܐܢܐ ܕܙܒܢ ܬܚܬ ܚܛܝܬܐ ܕܡܐ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܠܐ ܝܕܥ ܠܐ ܡܐ ܕܨܒܐ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܠܐ ܡܐ ܕܣܢܐ ܐܢܐ ܥܒܕ ܗܠܝܢ ܗܐ ܡܐ ܕܨܒܐ ܐܢܐ ܥܒܕ ܢܡܘܣܐ ܕܛܒ ܗܘ ܐܢܐ ܫܘܝ ܠܢܡܘܣܐ ܕܛܒ ܗܘ ܗܫܐ ܠܐ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܗܘ ܕܒܝ ܕܣܪ ܐܢܐ ܕܒܝ ܕܬܗܘܐ ܒܝ ܛܒ ܠܐ ܡܛܠ ܕܒ

19 Οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν, ἀλλὰ ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω. 20 Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. 21 Εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον, τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται· 22 Συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, 23 Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. 24 Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; 25 Χάρις τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ νοὶ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

ΚΕΦ. η'.

1 ΟΥΔΕΝ ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ [μὴ κατὰ σάρκα περιπάτουσιν]. 2 Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν σε ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. 3 Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί,

19 ܠܐ ܡܛܠ ܕܐܢܐ ܨܒܐ ܐܝܬ ܠܝ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܛܒܬܐ ܐܠܐ ܕܠܐ ܨܒܐ ܐܢܐ ܠܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܐܠܐ ܕܒܝܫܬܐ ܕܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܠܐ ܛܒܬܐ ܐܠܐ ܕܒܝܫܬܐ ܕܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ 21 ܫܟܚ ܐܢܐ ܗܠܟ ܕܒܥܝ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܝ ܕܒܝܫܬܐ ܐܬܝܐ ܠܝ ܐܬܝ ܠܝ ܒܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ ܒܒܪ ܐܢܫܐ ܒܟܝܢܐ ܕܐܢܐ ܒܥܐ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܝ ܕܒܝܫܬܐ ܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܠܐ ܛܒܬܐ ܐܠܐ ܕܒܝܫܬܐ ܕܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ 22 ܐܬܝ ܐܢܐ ܒܟܝܢܐ ܕܐܢܐ ܒܥܐ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܝ ܕܒܝܫܬܐ ܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܠܐ ܛܒܬܐ ܐܠܐ ܕܒܝܫܬܐ ܕܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ 23 ܐܬܝ ܐܢܐ ܒܟܝܢܐ ܕܐܢܐ ܒܥܐ ܠܡܥܒܕ ܛܒܬܐ ܒܝ ܕܒܝܫܬܐ ܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ ܠܐ ܛܒܬܐ ܐܠܐ ܕܒܝܫܬܐ ܕܐܬܝܐ ܒܝ ܐܢܐ ܥܒܕ ܐܢܐ

ܦܨܩܐ ٨ ٠ ٨

1 ܗܫܐ ܠܝܬ ܗܟ ܕܝܢܐ ܠܐ ܒܝ ܕܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܗܠܟܝܢ ܠܐ ܒܦܓܪܐ ܐܠܐ ܒܪܘܚܐ ܕܚܝܐ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܫܪܪܟ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܕܚܛܝܬܐ ܘܡܘܬܐ 2 ܕܡܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܐܟܠ ܠܡܥܒܕ ܒܓܝܪ ܕܐܬܟܫܝ ܒܦܓܪܐ ܐܠܗ ܫܕܪ ܒܪܗ ܒܕܡܘܬ ܒܣܪ ܚܛܝܬܐ ܘܒܓܝܪ ܚܛܝܬܐ ܕܝܢ ܐܫܠܡ ܒܦܓܪܐ ܠܚܛܝܬܐ 3 ܕܒܓܝܪ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܐܟܠ ܠܡܥܒܕ ܒܓܝܪ ܕܐܬܟܫܝ ܒܦܓܪܐ ܐܠܗ ܫܕܪ ܒܪܗ ܒܕܡܘܬ ܒܣܪ ܚܛܝܬܐ ܘܒܓܝܪ ܚܛܝܬܐ ܕܝܢ ܐܫܠܡ ܒܦܓܪܐ ܠܚܛܝܬܐ

AD ROMANOS, VII. VIII.

19 Non enim quod volo bonum, hoc facio, sed quod nolo malum, hoc ago. 20 Si autem quod nolo, illud facio, non ego operor illud sed quod inhabitat in me peccatum. 21 Invenio igitur legem volenti mihi facere bonum quoniam mihi malum adjacet: 22 Condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem, 23 Video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ et captivantem me in lege peccati quæ est in membris meis. 24 Infelix ego homo: quis me liberabit de corpore mortis hujus? 25 Gratia Dei per Jesum Christum Dominum nostrum. Igitur ego ipse mente servio legi Dei, carne autem legi peccati.

CAPUT VIII.

1 NIHIL ergo nunc damnationis est his qui sunt in Christo Jesu, qui non secundum carnem ambulant. 2 Lex enim spiritus vitæ in Christo Jesu liberavit me a lege peccati et mortis. 3 Nam quod impossibile erat legis, in quo infirmabatur per carnem, Deus Filium suum mittens in similitudinem carnis peccati et propter peccatum damnavit peccatum in carne.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, η'.

4 Ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. 5 Οἱ γὰρ κατα σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος· 6 Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη, 7 Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται· οὐδὲ γὰρ δύναται. 8 Οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. 9 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ οὐχ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ, 10 Εἰ δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. 11 Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας ἐκ νεκρῶν Χριστὸν Ἰησοῦν ζωοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος ἐν ὑμῖν. 12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμὲν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. 13 Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε.

❖ ـس ❖ ܠܘܩܐ ܩܕ

4 ܕܙܕܝܩܘܬܐ ܕܢܡܘܣܐ ܢܬܡܠܝ ܒܢ ܕܠܐ ܒܦܓܪܢ ܗܠܟܝܢ ܐܠܐ ܒܪܘܚܐ . 5 ܐܝܟ ܓܝ ܕܐܢܘܢ ܕܒܦܓܪܐ ܐܢܘܢ ܡܣܬܟܠܝܢ ܐܠܐ ܕܒܪܘܚܐ . ܐܝܟ ܕܐܢܘܢ ܕܒܦܓܪܐ ܐܢܘܢ ܡܣܬܟܠܝܢ ܐܠܐ ܕܒܪܘܚܐ . 6 ܓܝ ܪܥܝܢܐ ܕܒܦܓܪܐ ܡܘܬܐ ܗܘ . ܪܥܝܢܐ ܕܒܪܘܚܐ ܚܝܐ ܘܫܠܡܐ ܗܘ . 7 ܡܛܠ ܕܪܥܝܢܐ ܕܒܦܓܪܐ ܒܥܝܪܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ . ܠܢܡܘܣܐ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܟܦܢ ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܡܫܟܚ . 8 ܐܝܟ ܕܐܢܘܢ ܕܒܦܓܪܐ ܐܢܘܢ : ܠܐܠܗܐ ܠܐ ܡܨܒܝܢ ܗܘ . 9 ܐܢܬܘܢ ܓܝ ܠܐ ܒܦܓܪܐ ܐܬܬܘ ܐܠܐ ܒܪܘܚܐ : ܐܢ ܒܪܘܚ ܐܠܗܐ ܫܪܐ ܒܟܘܢ ܗܟ ܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ ܪܘܚ ܡܫܝܚܐ ܗܢܐ ܠܝܬ ܠܗ ܡܢܗ . 10 ܐܢ ܓܝ ܡܫܝܚܐ ܒܟܘܢ : ܦܓܪܐ ܡܝܬ ܗܘ ܒܥܠ ܚܛܗ . ܘܪܘܚܐ ܚܝ ܗܘ ܒܥܠ ܙܕܝܩܘܬܐ . 11 ܐܢ ܓܝ ܪܘܚ ܡܢ ܕܐܩܝܡ ܠܝܫܘܥ ܡܢ ܡܝܬܐ ܫܪܐ ܒܟܘܢ ܗܟ ܡܢ ܕܐܩܝܡ ܡܫܝܚܐ ܠܝܫܘܥ ܡܢ ܡܝܬܐ ܢܚܝܐ ܐܦ ܦܓܪܟܘܢ ܡܝܬܐ ܒܪܘܚܗ ܕܫܪܐ ܒܟܘܢ . 12 ❖ ܗܟ ܡܛܠ ܗܟ ܐܚܝ ܚܝܒܝܢ ܐܢܚܢ : ܠܐ ܠܦܓܪܐ ܕܢܗܘܐ ܠܢ ܕܢܚܐ ܒܦܓܪܐ . 13 ܐܢ ܓܝ ܒܦܓܪܐ ܬܚܘܢ ܕܬܡܘܬܘܢ : ܐܢ ܓܝ ܒܪܘܚܐ ܡܡܝܬܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܥܒܕܐ ܕܦܓܪܐ ܬܚܘܢ ܕܬܚܝܘܢ .

AD ROMANOS, VIII.

4 Ut justificatio legis impleretur in nobis, qui non secundum carnem ambulamus sed secundum spiritum. 5 Qui enim secundum carnem sunt, quæ carnis sunt sapiunt; qui vero secundum spiritum, quæ sunt spiritus sapiunt. 6 Nam prudentia carnis mors est, prudentia autem spiritus vita et pax. 7 Quoniam sapientia carnis inimicitia est in Deum: legi autem Dei non subicitur, nec enim potest. 8 Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt. 9 Vos autem in carne non estis sed in spiritu, si tamen Spiritus Dei habitat in vobis. Si quis autem spiritum Christi non habet, hic non est ejus. 10 Si autem Christus in vobis est, corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus vero vita propter justificationem. 11 Quod si Spiritus ejus qui suscitavit Jesum a mortuis habitat in vobis, qui suscitavit Jesum Christum a mortuis vivificavit et mortalia corpora vestra propter inhabitantem Spiritum ejus in vobis. 12 Ergo, fratres, debitores sumus non carni ut secundum carnem vivamus. 13 Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificatis, vivetis.

Digitized by Google

14 Ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοί εἰσιν θεοῦ. 15 Οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλίας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· Ἀββᾶ ὁ πατήρ. 16 Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συνμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. 17 Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συνκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συνπάσχομεν ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. 18 Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. 19 Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. 20 Τῇ γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα, ἐφ' ἐλπίδι 21 Διότι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλίας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθεριαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. 22 Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συνστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· 23 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες, ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. 24 Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει; 25 Εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα.

14 ܐܝܟܡܐ ܕܒܪܘܚ ܐܠܗܐ ܡܬܕܒܪܝܢ ܗܠܝܢ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ܐܢܘܢ . 15 ܠܐ ܐܬܩܒܠܬܘܢ ܪܘܚ ܥܒܕܘܬܐ ܕܬܗܘܐ ܠܟܘܢ ܕܚܠܬܐ ܐܠܐ ܐܬܩܒܠܬܘܢ ܪܘܚ ܒܢܘܬܐ ܕܒܗ ܩܪܝܢ ܐܢܚܢ ܐܒܐ ܐܒܐ . 16 ܗܘ ܪܘܚܐ ܣܗܕ ܥܡ ܪܘܚܢ ܕܐܢܚܢ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ܐܢܚܢ . 17 ܘܐܢ ܒܢܝ ܐܢܚܢ ܘܝܪܬܐ ܐܢܚܢ ܝܪܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܝܪܬܐ ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܐܦ ܐܢ ܢܫܬܘܦ ܒܫܘܒܚܗ ܥܡܗ . 18 ܚܫܒܢ ܐܢܐ ܕܠܐ ܫܘܝܢ ܐܢܘܢ ܣܒܠܬܐ ܕܗܫܐ ܥܡ ܝܩܪܐ ܕܥܬܝܕ ܠܡܬܓܠܝ ܒܢ : 19 ܒܣܒܪܐ ܫܪܝܪܐ ܡܬܟܣܦ ܠܓܠܝܐ ܕܒܢܝ ܐܠܗܐ ܢܬܓܠܝ . 20 ܠܐ ܒܪܝܪ ܠܒܛܠܢܐ ܐܬܟܢܫ ܒܪܝܬܐ ܐܠܐ ܥܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܕܐܦ ܗܝ ܒܪܝܬܐ 21 ܬܬܦܪܩ ܡܢ ܥܒܕܘܬܐ ܕܚܒܠܐ ܠܚܪܝܬܘܬ ܝܩܪܐ ܕܒܢܝ ܐܠܗܐ . 22 ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܟܠ ܒܪܝܬܐ ܒܟܝܐ ܘܡܚܝܠ ܥܕ ܗܫܐ : 23 ܘܠܐ ܗܝ ܒܠܚܘܕܗ ܐܠܐ ܐܦ ܐܢܚܢ ܕܒܟܘܪܝ ܪܘܚܐ ܐܝܬ ܠܢ ܒܓܘ ܢܦܫܬܢ ܒܢܝ ܐܢܚܢ ܒܟܝܢ ܠܦܪܘܩܢ ܕܦܓܪܢ . 24 ܒܗ ܒܫܘܒܚܐ ܐܬܦܪܩܢ ܘܫܒܪ ܕܡܫܒܚ ܠܐ ܫܒܪ ܐܠܐ ܡܢ ܕܚܙܐ ܡܢܘ ܕܡܫܒܚ ܠܗ . 25 ܐܢ ܕܠܐ ܚܙܝܢ ܐܢܘܢ ܣܒܪܝܢ ܐܢܚܢ ܒܣܒܠܢܐ ܢܬܟܣܦ ܠܗ .

14 Quicumque enim Spiritu Dei aguntur, hi filii sunt Dei. 15 Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore, sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus: Abba Pater. 16 Ipse Spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filii Dei. 17 Si autem filii, et heredes; heredes quidem Dei, coheredes autem Christi, si tamen conpatimur ut et conglorificemur. 18 Existimo enim quod non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis. 19 Nam expectatio creaturæ revelationem filiorum Dei expectat. 20 Vanitati enim creatura subjecta est, non volens sed propter eum qui subjecit, in spem 21 Quia et ipsa creatura liberabitur a servitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum Dei. 22 Scimus enim quod omnis creatura ingemiscit et parturit usque adhuc: 23 Non solum autem illa, sed et nos ipsi primitias spiritus habentes et ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum expectantes redemptionem corporis nostri. 24 Spe enim salvi facti sumus: spes autem quæ videtur non est spes: nam quod videt quis, quid sperat? 25 Si autem quod non videmus, speramus, per patientiam expectamus.

Digitized by Google

26 Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν. Τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει [ὑπὲρ ἡμῶν] στεναγμοῖς ἀλαλήτοις· 27 Ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. 28 Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. 29 Ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. 30 Οὓς δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὓς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδικαίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν. 31 Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; 32 Ὃς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; 33 Τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; θεὸς ὁ δικαιῶν· 34 Τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ ἀποθανών, μᾶλλον δὲ [καὶ] ἐγερθείς, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. 35 Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλῖψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα; 36 Καθὼς γέγραπται ὅτι ἕνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

26 ܘܗܟܢܐ ܐܦ ܪܘܚܐ ܡܫܬܕܝ ܥܡ ܟܚܕ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܐ ܡܐ ܕܢܨܠܝ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܢ ܠܡܨܠܝ ܐܠܐ ܗܘ ܪܘܚܐ ܡܢܬܚܢ ܠܢ ܒܢܐܚܐ ܕܠܐ ܡܬܡܠܠܝܢ ܐܢܘܢ ܗܘ ܕܒܥܐ ܠܒܐ ܡܐ ܗܘ ܪܘܚܐ ܡܛܠ ܕܠܐܠܗܐ ܡܬܚܢ ܠܩܕܝܫܐ ܐ ܘܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܐ ܕܠܡܪܚܡܝ ܐܠܗܐ ܟܠ ܡܕܡ ܡܫܬܟܚ ܠܛܒܘܬܐ ܠܟܠ ܐܢܘܢ ܕܩܪܝܐ ܠܗܘܢ ❖ 29 ܠܐܝܟ ܕܝܕܥ ܩܕܡ ܘܩܕܡ ܘܩܒܥ ܕܢܗܘܘܢ ܕܡܝܢ ܠܕܡܘܬܐ ܕܒܪܗ ܕܗܘ ܒܟܪܐ ܒܣܓܝܐ ܕܐܚܐ ܗܘ ܒܝܢ ܐܚܝܢ ܘ 30 ܐܠܝܢ ܕܩܒܥ ܩܪܐ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܘܐܠܝܢ ܕܩܪܐ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܙܕܩ ܘܐܠܝܢ ܕܙܕܩ ܐܦ ܠܗܠܝܢ ܫܒܚ ܘܐܠܝܢ ܕܫܒܚ ܐ ܡܢܐ ܢܐܡܪ ܠܗܠܝܢ ܐ ܐܢ ܐܠܗܐ ܥܡܢ ܡܢ ܥܠ ܠܢ 31 ܡܢ ܕܐܦ ܒܪܗ ܠܐ ܚܣ ܥܠ ܕܝܠܗ ܐܠܐ ܥܠ ܟܠܢ ܡܣܪܗ ܐܝܟ ܕܠܐ ܥܡ ܗܘ ܟܠ ܢܬܝܗܒ ܠܢ ܐ 32 ܡܢ ܠܐ ܢܬܚܢ ܠܒܪ ܕܝܢ ܠܟ ܠܐ ܡܢ ܕܢܬܗ ܠܗ ܠܡܢ ܕܢܬܗ ܠܢ ܐ ܠܗ ܠܒܪ ܗܘ ܟܠ ܢܬܝܗܒ ܠܢ ܐ 33 ܡܢ ܢܬܒܥ ܠܒܪ ܕܐܠܗܐ ܐ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܙܕܩ ܐ 34 ܡܢ ܗܘ ܕܢܕܝܢ ܐ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܗܘ ܕܡܝܬ ܐ ܠܐ ܕܩܡ ܐ ܠܐ ܗܘ ܕܝܬܒ ܒܝܡܝܢ ܐܠܗܐ ܐ ܠܐ ܗܘ ܕܡܨܠܝ ܠܢ 35 ܡܢ ܢܦܪܫ ܠܢ ܡܢ ܚܘܒܗ ܕܡܫܝܚܐ ܐ ܥܩܬܐ ܐ ܨܥܪܐ ܐ ܪܕܦܐ ܐ ܥܪܛܠܘܬܐ ܐ ܒܐܫܐ ܐ ܣܝܦܐ ܐ 36 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐ ܕܡܛܠ ܟܘܟ ܡܬܩܛܠܝܢ ܟܠ ܝܘܡܐ ܚܫܝܒܝܢ ܐ ܐܢܚܢܐ ܐܝܟ ܐܢܢ ܕܐ ܐ ܐ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, η', θ'.

37 Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. 38 Πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωή, οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαί, [οὔτε ἐξουσίαι] οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα, οὔτε δυνάμεις 39 Οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΑΛΗΘΕΙΑΝ λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συνμαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ, 2 Ὅτι λύπη μοί ἐστιν μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. 3 Ηὐχόμην γὰρ ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, 4 Οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλεῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, 5 Ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα. Ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν. 6 Οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θοῦ. Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ· 7 Οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ'· Ἐν Ισαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα· 8 Τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα.

❖ ܠ ❖ ܣ ❖ ܠ ❖ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ

37 ܐܠܐ ܒܗܠܝܢ ܟܠܗܝܢ ܚܢܢ ܣܒܝܢ ܡܢ ܕܪܚܡ ܠܢ. 38 ܡܗܝܡܢ ܐܢܐ ܕܠܐ ܡܘܬܐ ܘܠܐ ܚܝܐ ܘܠܐ ܡܠܐܟܐ ܘܠܐ ܫܘܠܛܢܐ ܘܠܐ ܡܬܩܝܡ ܘܠܐ ܕܥܬܝܕ ܘܠܐ ܚܝܠܐ. 39 ܘܠܐ ܪܘܡܐ ܘܠܐ ܥܡܝܩܐ ܘܠܐ ܒܪܝܬܐ ܐܚܪܬܐ ܬܗܘܐ ܠܗ ܠܡܦܪܫܘܬܢ ܡܢ ܚܘܒܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܪܢ ܠܢ.

❖ ܠ ❖ ܦܨܩܐ

1 ܫܪܪܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܟܕܒ ܕܣܗܕ ܠܝ ܥܡ ܪܘܚܐ ܕܩܘܫܬܐ ܕܠܝ ܕܠܐ ܫܩܪ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ. 2 ܕܥܠ ܕܚܕܐ ܥܠ ܠܒܝ ܐܝܬ ܠܝ ܟܪܝܒܘ ܣܓܝ ܘܟܐܒܐ ܕܠܐ ܦܣܩ ܠܒܝ. 3 ܐܬܝ ܐܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܕܐܬܪܓܝܬ ܐܢ ܐܬ ܐܢܐ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܥܠ ܐܚܝ ܒܣܪ ܕܡܝ ܐܢܘܢ ܕܒܢܝ ܥܡܝ ܒܦܪܨܘܦܐ ܕܒܣܪܐ. 4 ܐܢܘܢ ܕܗܢ ܒܢܝ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܝܬ ܠܗ ܐܝܬ ܠܗ ܐܝܬ ܠܗ

9 Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος· Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. 10 Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· 11 Μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον, ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν πρόθεσις τοῦ θεοῦ μένῃ, 12 Οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι, 13 Καθὼς γέγραπται· Τὸν Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαῦ ἐμίσησα. 14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; Μὴ γένοιτο. 15 Τῷ Μωυσεῖ γὰρ λέγει· Ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. 16 Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεῶντος θεοῦ. 17 Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 19 Ἄρα οὖν ὃ θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει. 19 Ἐρεῖς μοι οὖν· Τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν. 20 Ὦ ἄνθρωπε, μενοῦνγε σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι· Τί με ἐποίησας οὕτως; 21 Ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν;

9 ﺣﻜﻤﺘﻬﺎ ﺍﻟﺘﻲ ﺑﻜﻠﺎﻡ ﺍﻟﻮﻋﺪ ﻫﻲ ﻫﺬﻩ : ﻭﻫﻜﺬﺍ ﺍﻟﻮﻗﺖ ﺍﻟﻤﻌﻴﻦ ﺃﺟﻲء ﻭﻳﻜﻮﻥ ﻟﺴﺎﺭﺓ ﺍﺑﻦ . 10 ﻭﻟﻴﺲ ﻫﺬﺍ ﻓﻘﻂ . ﺑﻞ ﺭﺑﻘﺔ ﺃﻳﻀﺎ ﺣﺒﻠﻰ ﻣﻦ ﺭﺟﻞ ﻭﺍﺣﺪ ﺍﺳﺤﺎﻕ ﺃﺑﻴﻨﺎ : 11 ﻓﺎﻧﻪ ﻗﺒﻞ ﺍﻥ ﻳﻮﻟﺪﺍ ﻭﻳﻔﻌﻼ ﺧﻴﺮﺍ ﺍﻭ ﺷﺮﺍ ﻟﻴﺜﺒﺖ ﻗﺼﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﻤﺨﺘﺎﺭ ﻻ ﻣﻦ ﺍﻋﻤﺎﻝ ﺑﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﺪﺍﻋﻲ . 12 ﻗﻴﻞ ﻟﻬﺎ ﺍﻥ ﺍﻟﻜﺒﻴﺮ ﻳﺴﺘﻌﺒﺪ ﻟﻠﺼﻐﻴﺮ . 13 ﻛﻤﺎ ﻣﻜﺘﻮﺏ ﺍﺣﺒﺒﺖ ﻳﻌﻘﻮﺏ ﻭﺑﻐﻀﺖ ﻋﻴﺴﻮ . 14 ﻓﻤﺎﺫﺍ ﻧﻘﻮﻝ ﺍﻟﻌﻞ ﻋﻨﺪ ﺍﷲ ﻇﻠﻤﺎ ﺣﺎﺷﺎ . 15 ﻓﺎﻧﻪ ﻳﻘﻮﻝ ﻟﻤﻮﺳﻰ ﺍﺭﺣﻢ ﻣﻦ ﺍﺭﺣﻤﻪ ﻭﺍﺷﻔﻖ ﻋﻠﻰ ﻣﻦ ﺍﺷﻔﻖ . 16 ﻓﻠﻴﺲ ﻟﻠﻤﺸﺘﻬﻲ ﻭﻻ ﻟﻠﺴﺎﻋﻲ ﺑﻞ ﻟﻠﺮﺍﺣﻢ ﺍﷲ . 17 ﻓﺎﻥ ﺍﻟﻜﺘﺎﺏ ﻳﻘﻮﻝ ﻟﻔﺮﻋﻮﻥ ﺍﻧﻲ ﻟﻬﺬﺍ ﺑﻌﻴﻨﻪ ﺍﻗﻤﺘﻚ ﻟﺎﻇﻬﺮ ﻓﻴﻚ ﻗﺪﺭﺗﻲ ﻭﻟﻴﻨﺎﺩﻯ ﺑﺎﺳﻤﻲ ﻓﻲ ﺟﻤﻴﻊ ﺍﻟﺎﺭﺽ . 18 ﻓﺎﻟﺬﻱ ﻳﺸﺎﺀ ﺍﷲ ﻳﺮﺣﻤﻪ ﻭﺍﻟﺬﻱ ﻳﺸﺎﺀ ﻳﻘﺴﻲ ﻗﻠﺒﻪ . 19 ﻓﺴﺘﻘﻮﻝ ﻟﻲ ﻟﻤﺎﺫﺍ ﻳﻠﻮﻡ ﺑﻌﺪ ﻓﺎﻥ ﻣﺸﻴﺘﻪ ﻣﻦ ﻳﻘﺎﻭﻣﻬﺎ . 20 ﺑﻞ ﻳﺎ ﺍﻧﺴﺎﻥ ﻣﻦ ﺍﻧﺖ ﺣﺘﻰ ﺗﺠﺎﻭﺏ ﷲ ﺍﻟﺠﺒﻠﺔ ﺗﻘﻮﻝ ﻟﺠﺎﺑﻠﻬﺎ ﻟﻤﺎﺫﺍ ﺻﻨﻌﺘﻨﻲ ﻫﻜﺬﺍ . 21 ﺍﻭ ﻟﻴﺲ ﻟﻠﺨﺰﺍﻑ ﺳﻠﻄﺎﻥ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻄﻴﻦ ﺍﻥ ﻳﺼﻨﻊ ﻣﻦ ﻛﺘﻠﺔ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﺍﻧﺎﺀ ﻟﻜﺮﺍﻣﺔ ﻭﺍﻧﺎﺀ ﻟﻬﻮﺍﻥ ❖

9 Promissionis autem verbum hoc est: Secundum hoc tempus veniam et erit Sarræ filius. 10 Non solum autem, sed et Rebecca ex uno concubitu habens Isaac patre nostro: 11 Cum enim nondum nati fuissent aut aliquid egissent bonum aut malum, ut secundum electionem propositum Dei maneret, non ex operibus sed ex vocante, 12 Dictum est ei quia major serviet minori, 13 Sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui. 14 Quid ergo dicemus? numquid iniquitas apud Deum? Absit. 15 Mosi enim dicit: Miserebor cujus misereor, et misericordiam præstabo cujus miserebor. 16 Igitur non volentis neque currentis, sed miserentis est Dei. 17 Dicit [enim] scriptura Pharaoni quia in hoc ipsum excitavi te ut ostendam in te virtutem meam et adnuntietur nomen meum in universa terra. 18 Ergo cujus vult miseretur, et quem vult indurat. 19 Dicis itaque mihi: Quid adhuc quæritur? voluntati enim ejus quis resistit? 20 O homo, tu quis es qui respondeas Deo? Numquid dicit figmentum ei qui se finxit: Quid me fecisti sic? 21 An non habet potestatem figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam?

Digitized by Google

22 Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς ἀπώλειαν, 23 Καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν; 24 Οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν, 25 Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει· Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην, 26 Καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς· Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. 27 Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ· Ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ ὑπόλειμμα σωθήσεται. 28 Λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων [ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετμημένον] ποιήσει Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. 29 Καὶ καθὼς προείρηκεν Ἡσαΐας· Εἰ μὴ Κύριος Σαβαὼθ ἐνκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν. 30 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως, 31 Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον [δικαιοσύνης] οὐκ ἔφθασεν. 32 Διατί; ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων [νόμου]· προσέκοψαν [γὰρ] τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,

22 ܐܢ ܕܨܒܐ ܐܠܗܐ ܕܢܚܘܝ ܪܓܙܗ ܘܕܢܫܪܝ ܚܝܠܗ ܣܓܝܐ ܒܟܠ ܡܟܝܠܘܬ ܐܦ ܣܒܠ ܐܢܝܢ ܐܘܢܝ ܪܓܙܐ ܕܐܬܬܩܢܘ ܠܫܚܬܐ ܘܠܐ ܫܒܩ ܠܗ ܐܦ ܠܗ ܠܡܐ ܕܢܚܘܝ ܥܬܪ ܝܩܪ ܚܘܣܝܗ ܥܠ ܐܢܝܢ ܐܘܢܝ ܪܚܡܐ ܕܐܬܬܩܢܘ ܠܟܒܘܕܐ ܘܐܦ ܠܐ ܠܢ ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܐܦ ܡܢ ܥܡܡܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܗܘܫܥ ܩܪܝܬ ܠܥܡܝ ܥܡܝ ܘܠܐ ܪܚܡܬܝ ܪܚܡܬ ܘܠܐ ܥܡܝ ܐܢܬܘܢ ܬܬܩܪܝ ܒܗ ܒܪܝ ܐܠܗܐ ܚܝܐ ܐܦ ܐܫܥܝܐ ܩܐܡ ܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܐܢ ܗܘܐ ܡܢܝܢܗ ܕܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ ܐܝܟ ܚܘܠܬܐ ܕܝܡܐ ܫܐܪܐ ܢܬܦܪܩ ܐܡܪ ܘܡܫܠܡ ܘܩܨܪ ܥܒܕ ܡܪܝܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ✤ 29 ܘܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܫܥܝܐ ܩܕܡ ܐܠܘ ܡܪܝܐ ܨܒܐܘܬ ܫܒܩ ܠܢ ܙܪܥ ܐܝܟ ܣܕܘܡ ܗܘܝܢ ܘܐܝܟ ܥܡܘܪܐ ܗܘܝܢ ✤ 30 ܡܢܘ ܢܐܡܪ ܗܫܐ ܐܡܡܐ ܕܠܐ ܪܕܦܘ ܙܕܝܩܘܬܐ ܐܬܚܙܩ ܒܙܕܝܩܘܬܐ ܙܕܝܩܘܬܐ ܕܗܝ ܕܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܐܝܣܪܝܠ ܕܪܕܦ ܢܡܘܣܐ ܕܙܕܝܩܘܬܐ ܠܢܡܘܣܐ ܠܐ ܡܛܐ 31 ܡܛܐ ✤ ✤ ✤

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, θ', ι'.

33 Καθὼς γέγραπται· Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

ΚΕΦ. ι'.

1 Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν εἰς σωτηρίαν. 2 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· 3 Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. 4 Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. 5 Μωϋσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ὁ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτῇ. 6 Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει· Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν· 7 Ἢ· Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. 8 Ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. 9 Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· 10 Καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. 11 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

❖ ـــ ❖ ٧٤ ❖ ٥٥٥٥٥٦ ٢٥٦

33 إِسر ٢٥٦٥٥٦ . ٥٦٥٦ ٥٦٥٦٥٦ ٢٦٦٦ ٢٦٦٦

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ι'.

12 Οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος· ὁ γὰρ αὐτὸς Κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν. 13 Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. 14 Πῶς οὖν ἐπικαλέσωνται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσωσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσονται χωρὶς κηρύσσοντος; 15 Πῶς δὲ κηρύξωσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν; καθὼς γέγραπται· Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων [εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομενῶν] τὰ ἀγαθά. 16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει· Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; 17 Ἄρα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Χριστοῦ. 18 Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε· εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. 19 Ἀλλὰ λέγω, μὴ Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω; Πρῶτος Μωϋσῆς λέγει· Ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργῶ ὑμᾶς. 20 Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· Εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. 21 Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

❖ ب ❖

12 ܐܦ ܠܐ ܡܦܠܓ ܗܘ ܒܝܢ ܝܗܘܕܝ ܘܒܝܢ ܝܘܢܝ ܡܛܠ ܕܡܪܐ ܕܟܠܗ ܐܝܬ ܠܗ ܥܘܬܪ ܠܟܠ ܐܢܘܢ ܕܩܪܝܢ ܒܫܡܗ ܀ 13 ܟܠ ܡܢ ܕܢܩܪܐ ܒܫܡ ܡܪܝܐ ܢܬܦܪܩ ܀ 14 ܐܝܟ ܗܟܝ ܢܩܪܘܢ ܒܡܢ ܕܠܐ ܗܝܡܢܘ ܐܘ ܐܝܟ ܗܟܝ ܢܗܝܡܢܘܢ ܒܡܢ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܐܘ ܐܝܟ ܗܟܝ ܢܫܡܥܘܢ ܕܠܝܬ ܕܡܟܪܙ ܠܗܘܢ ܀ 15 ܐܘ ܐܝܟ ܗܟܝ ܢܟܪܙܘܢ ܐܠܐ ܕܢܫܬܕܪܘܢ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܡܫܦܝܪ ܐܢܘܢ ܪܓܠܝ ܕܡܒܫܪܝ ܫܠܡܐ ܕܡܒܫܪܝ ܛܒ̈ܬܐ ܀ 16 ܐܠܐ ܠܐ ܟܠܗܘܢ ܩܒܠܘ ܠܒܫܪܐ ܛܒ̈ܬܐ ܕܐܝܫܥܝܐ ܐܡܪ ܡܪܝ ܡܢ ܗܝܡܢ ܠܫܡܥܬܢ ܀ 17 ܗܟܢܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܡܢ ܫܡܥܬܐ ܘܫܡܥܬܐ ܡܢ ܡܠܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܀ 18 ܐܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܫܡܥܘ ܐܦ ܠܐ ܗܟܝ ܠܟܠ ܐܪܥܐ ܢܦܩ ܩܠܗܘܢ ܘܠܣܦܝ ܬܒ̈ܠܐ ܡܠܝܗܘܢ ܀ 19 ܐܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܝܕܥ ܝܫܪܝܠ ܩܕܡ ܡܘܫܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܟܣܝܟܘܢ ܒܠܐ ܥܡܐ ܘܒܥܡܐ ܣܟܠܐ ܐܟܥܣ ܐܢܐ ܒܟܘܢ ܀ 20 ܐܫܥܝܐ ܕܠܐ ܒܥܐ ܐܫܟܚ ܐܬܝ ܠܐ ܫܐܠܝ ܐܬܓܠܝ ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܫܐܠܝ ܠܝ ܀ 21 ܠܝܫܪܝܠ ܐܡܪ ܟܠ ܝܘܡܐ ܦܫܩܬ ܐܝܕܝ ܠܘܬ ܥܡܐ ܣܪܒܐ ܘܡܬܢܩܫ ❖

AD ROMANOS, X.

12 Non enim est distinctio Judæi et Greci: nam idem Dominus omnium, dives in omnes qui invocant illum. 13 Omnis enim quicumque invocaverit nomen Domini salvus erit. 14 Quomodo ergo invocabunt in quem non crediderunt? aut quomodo credent ei quem non audierunt? quomodo autem audient sine prædicante? 15 Quomodo vero prædicabunt nisi mittantur? sicut scriptum est: Quam speciosi pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona. 16 Sed non omnes obœdierunt evangelio. Esaias enim dicit: Domine, quis credidit auditui nostro? 17 Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi. 18 Sed dico, numquid non audierunt? Et quidem in omnem terram exivit sonus eorum et in fines orbis terræ verba eorum. 19 Sed dico, numquid Israhel non cognovit? Primus Moses dicit: Ego ad æmulationem vos adducam in non gentem, in gentem insipientem in iram vos mittam. 20 Esaias autem audet et dicit: Inventus sum non quærentibus me, palam apparui his qui me non interrogabant. 21 Ad Israhel autem dicit: Tota die expandi manus meas ad populum non credentem et contradicentem.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ια'.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΛΕΓΩ οὖν, μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλείτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμείν. 2 Οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω. Ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλείᾳ τί λέγει ἡ γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ; [λέγων·] 3 Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου. 4 Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. 5 Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος γέγονεν· 6 Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων, ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις [εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἔτι χάρις, ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκ ἔτι ἐστὶν ἔργον]. 7 Τί οὖν; ὃ ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, 8 Καθάπερ γέγραπται· Ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

AD ROMANOS, XI.

CAPUT XI.

1 Dico ergo, numquid reppulit Deus populum suum? Absit: nam et ego Israhelita sum ex semine Abraham, tribu Benjamin. 2 Non reppulit Deus plebem suam quam præsciit. An nescitis in Helia quid dicit scriptura, quemadmodum interpellat Deum adversus Israhel? 3 Domine, prophetas tuos occiderunt, altaria tua suffoderunt, et ego relictus sum solus, et quærunt animam meam. 4 Sed quid dicit illi responsum divinum? Reliqui mihi septem milia virorum, qui non curvaverunt genu Bahal. 5 Sic ergo et in hoc tempore reliquiæ secundum electionem gratiæ factæ sunt. 6 Si autem gratia, non ex operibus: alioquin gratia jam non est gratia. 7 Quid ergo? quod quærebat Israhel, hoc non est consecutus, electio autem consecuta est: ceteri vero excecati sunt. 8 Sicut scriptum est: Dedit illis Deus spiritum conpunctionis, oculos ut non videant, et aures ut non audiant, usque in hodiernum diem.

Digitized by Google

9 Καὶ Δαυεὶδ λέγει· Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς, 10 Σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύνκαμψον. 11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλῶσαι αὐτούς. 12 Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν. 13 Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. Ἐφ' ὅσον μὲν οὖν εἰμὶ ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, 14 Εἴπως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. 15 Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσλημψις εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; 16 Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι. 17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συνκοινωνὸς τῆς ῥίζης τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου, 18 Μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις ἀλλὰ ἡ ῥίζα σε. 19 Ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθησαν κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐνκεντρισθῶ. 20 Καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἕστηκας. Μὴ ὑψηλὰ φρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ·

9 ܘܕܘܝܕ ܐܡܪ ܢܗܘܐ ܡܙܓܬܗܘܢ ܠܦܚܐ ܘܠܨܝܕ ܘܠܬܟܠܝܠ ܘܠܓܡܠܐ ܠܗܘܢ . 10 ܬܬܚܫܟ ܥܝܢܝܗܘܢ ܕܠܐ ܢܚܙܘܢ ܘܓܒܗܘܢ ܠܥܠ ܬܕܝܪ ܬܕܝܪ . 11 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟ : ܗܠ ܟܕ ܫܩܠܘ ܢܦܠܘ ܠܥܠ . ܚܫ . ܐܠܐ ܒܫܘܬܦܗܘܢ ܕܚܛܗ ܐܬܬ ܦܪܩܢܐ ܠܥܡܡܐ ܕܢܬܩܢܐ ܠܗܘܢ : 12 ܐܢ ܗܘ ܫܘܬܦܗܘܢ ܕܚܛܗ ܥܬܪܐ ܗܘ ܠܥܠܡܐ ܘܚܣܪܢܗܘܢ ܥܬܪܐ ܠܥܡܡܐ ܐܦ ܟܡܐ ܝܬܝܪ ܡܠܝܢܘܬܗܘܢ . 13 ܟܕ ◆ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܥܡܡܐ . ܐܢܐ ܗܠ ܕܫܠܝܚ ܐܢܐ ܠܥܡܡܐ ܫܒܚ ܐܢܐ ܠܡܫܡܫܢܘܬܝ . 14 ܐܢ ܟܕ ܐܝܟ ܕܐܩܢܐ ܠܒܣܪܝ ܘܐܦܪܩ ܐܢܫ ܡܢܗܘܢ . 15 ܐܢ ܓܝܪ ܫܘܬܦܗܘܢ ܕܚܛܗ ܥܠܡܐ ܐܬܪܥܝܬܐ ܠܥܠܡܐ ܐܠܐ ܚܝܐ ܡܢ ܡܝܬܐ . 16 ܐܢ ◆ ܗܘ ܒܟܘܪܐ ܩܕܝܫ ܗܘ ܥܓܝܢܐ ܘܐܢ ܫܪܫܐ ܩܕܝܫ ܗܘ ܐܦ ܓܘܦܢܐ . 17 ܐܢ ܗܘ ܡܢ ܓܘܦܢܐ ܐܬܬܒܪܘ ܐܢܬ ܕܡܪܝܐ ܕܒܪ ܐܢܬ ܘܐܬܚܒܪ ܒܗܘܢ ܘܫܘܬܦ ܫܪܫܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܝܬ . 18 ܠܐ ◆ ܬܬܪܘܡܡ ܥܠ ܓܘܦܢܐ ܐܢ ܕܡܬܪܘܡܡ ܐܢܬ ܠܐ ܐܢܬ ܫܪܫܐ ܡܫܟ ܐܠܐ ܫܪܫܐ ܐܢܬ . 19 ܬܐܡܪ ܗܝܟ ܕܐܬܒܪܘ ܓܘܦܢܐ ܕܐܢܐ ܐܬܚܒܪ : 20 ܫܦܝܪ . ܒܟܦܪܐ ܐܬܒܪܘ ܐܢܘܢ ܘܐܢܬ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܩܐܡ . ܠܐ ܬܬܪܡ ܠܒܟ ܐܠܐ ܕܚܠ . ܐܢ ◆ ܠܐ ܐܝܬ ܠܟ ܚܘܣ ܥܠ ܒܪ ܓܘܦܢܐ ܗܘ ܐܦ ܠܐ ܢܚܣ ܠܟ .

9 Et David dicit: Fiat mensa eorum in laqueum et in captionem et in scandalum et in retributionem illis. 10 Obscurentur oculi eorum ne videant, et dorsum illorum semper incurva. 11 Dico ergo, numquid sic offenderunt ut caderent? Absit, sed illorum delicto salus gentibus, ut illos æmulentur. 12 Quod si delictum illorum divitiæ sunt mundi et deminutio eorum divitiæ gentium, quanto magis plenitudo eorum. 13 Vobis enim dico gentibus. Quamdiu quidem ego sum gentium apostolus, ministerium meum honorificabo, 14 Si quo modo ad æmulandum provocem carnem meam et salvos faciam aliquos ex illis. 15 Si enim amissio eorum reconciliatio est mundi, quæ adsumptio nisi vita ex mortuis? 16 Quod si delibatio sancta est, et massa; et si radix sancta, et rami. 17 Quod si aliqui ex ramis fracti sunt, tu autem cum oleaster esses, insertus es in illis et socius radicis et pinguidinis olivæ factus es, 18 Noli gloriari adversus ramos: quod si gloriaris, non tu radicem portas sed radix te. 19 Dices ergo: Fracti sunt rami ut ego inserar. 20 Bene: propter incredulitatem fracti sunt, tu autem fide stas. Noli altum sapere, sed time:

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ια'.

21 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο [μή πως] οὐδὲ σοῦ φείσεται. 22 Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομία, ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότης θεοῦ, ἐὰν ἐπιμένῃς τῇ χρηστότητι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. 23 Κἀκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμένωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐνκεντρισθήσονται· δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐνκεντρίσαι αὐτούς. 24 Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐνκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ. 25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, 26 Καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· Ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. 27 Καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. 28 Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας· 29 Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ. 30 Ὥσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτὲ ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ,

ܟܬܒ ❖ ܠ ❖ ܠܘܩܐ ❖ ܠ

21 ܐ ܟܝ ܐܠܗܐ ܠܐ ܚܣ ܥܠ ܐܝܠܢ ܕܛܒܥܐ ܐܦ ܠܟ ܠܐ ܢܚܣ ܠ ܡܕܡ : 22 ܚܙ ܗܟ ܛܝܒܘܬܐ ܘܩܫܝܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܐܢܘܢ ܕܢܦܠܘ ܩܫܝܘܬܐ ܥܠ ܐܢܘܢ ܐܠܐ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܢ ܬܩܘܡ ܒܛܝܒܘܬܐ ܐܦ ܐܢܬ ܬܬܩܛܥ : 23 ܘܐܢܘܢ ܐܢ ܠܐ ܢܩܘܡܘܢ ܒܟܦܪܢܘܬܐ ܢܬܥܪܒܘܢ ܡܫܟܚ ܐܝܟ ܕܝܟܠ ܐܠܗܐ ܕܢܥܪܒ ܠܗܘܢ ܬܘܒ : 24 ܐܢ ܐܢܬ ܡܢ ܙܝܬܐ ܕܒܪ ܐܬܩܛܥܬ ܘܒܪ ܡܢ ܛܒܥܟ ܐܬܥܪܒܬ ܒܙܝܬܐ ܛܒܐ ܐܦ ܐܠܝܢ ܕܡܢ ܛܒܥܗܘܢ ܐܢܘܢ ܢܬܥܪܒܘܢ ܒܙܝܬܗܘܢ ܕܝܠܗܘܢ : 25 ܘܠܐ ܨܒܐ ܐܢܐ ܕܬܗܘܘ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܚܝ ܪܙܐ ܗܢܐ ܕܠܐ ܬܗܘܘ ܒܪܥܝܬܟܘܢ ܚܟܝܡܝܢ ܕܥܘܪܘܬܐ ܡܢ ܦܠܓ ܗܘܬ ܒܝܫܪܝܠ ܥܕ ܕܫܠܡ ܡܠܝܢ ܕܥܡܡܐ ܥܠ ܥܠ ܐܬܐ : 26 ܘܗܟܢܐ ܟܠ ܝܫܪܝܠ ܢܬܦܪܩܘܢ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐܬܐ ܢܦܩ ܡܢ ܨܝܘܢ ܘܢܦܪܩ ܪܚܡܝ ܡܢ ܝܥܩܘܒ : 27 ܘܗܕܐ ܠܗܘܢ ܩܝܡܬܝ ܡܢ ܩܕܡ ܟܕ ܐܣܒ ܠܚܛܗܬܗܘܢ : 28 ܒܣܒܪܬܐ ܕܒܫܪܬܐ ܐܢܘܢ ܒܥܠܝ ܒܓܠܝ ܐܢܘܢ ܒܓܠ ܕܒܚܝܪܘܬܐ ܐܢܘܢ ܚܒܝܒܝ ܒܓܠ ܐܒܗܬܐ : 29 ܠܐ ܡܬܢܨܚ ܐܝ ܡܬܢ ܘܩܪܝܬܗ ܕܐܠܗܐ : 30 ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܕܡܢ ܩܕܡ ܠܐ ܗܝܡܢܬܘܢ ܠܐܠܗܐ ܗܫܐ ܐܝܟ ܕܐܬܪܚܡܬܘܢ ܒܥܠ ܗܝܡܢܘܬܗܘܢ ܗܠܝܢ :

AD ROMANOS, XI.

21 Si enim Deus naturalibus ramis non pepercit, ne forte nec tibi parcat. 22 Vide ergo bonitatem et severitatem Dei, in eos quidem qui ceciderunt severitatem, in te autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitatem: alioquin et tu excideris. 23 Sed et illi si non permanserint in incredulitate inserentur: potens est enim Deus iterum inserere illos. 24 Nam si tu ex naturali excisus es oleastro et contra naturam insertus es in bonam olivam, quanto magis hi secundum naturam inserentur suæ olivæ. 25 Nolo enim vos ignorare, fratres, mysterium hoc, ut non sitis vobis ipsis sapientes, quia cœcitas ex parte contigit in Israhel donec plenitudo gentium intraret, 26 Et sic omnis Israhel salvus firet: sicut scriptum est: Veniet ex Sion qui eripiat et advertet impietates Jacob. 27 Et hoc illis a me testamentum, cum abstulero peccata eorum. 28 Secundum evangelium quidem inimici propter vos, secundum electionem autem carissimi propter patres: 29 Sine pœnitentia enim sunt dona et vocatio Dei. 30 Sicut enim aliquando et vos non credidistis Deo, nunc autem misericordiam consecuti estis propter illorum incredulitatem,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ια', ιβ'.

31 Οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ νῦν ἐλεηθῶσιν· 32 Συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. 33 Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ· ὡς ἀνεξεραύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. 34 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο; 35 Ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; 36 Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν τῷ θεῷ εὐάρεστον, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· 2 Καὶ μὴ συνσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοός [ὑμῶν], εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. 3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως.

ܠܘܬ ❖ ܡܠ ❖ ܣܒ

31 ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܠܝܢ ܠܐ ܗܝܡܢܘ ܒܪܚܡܟ ܕܝܠܟ ܐܦ ܗܢܘܢ ܕܢܫܬܟܚܘܢ ܒܪܚܡܐ ܗܫܐ

4 Καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι πολλὰ μέλη ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν, 5 Οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, τὸ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη, 6 Ἔχοντες δὲ χαρίσματα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα· εἴτε προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· 7 Εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· 8 Εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι. 9 Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος. Ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ, 10 Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, 11 Τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, 12 Τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, 13 Ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. 14 Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. 15 Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, κλαίειν μετὰ κλαιόντων.

4 ܐܝܟ̈ܢܐ ܕܒܚܕ ܦܓܪܐ ܐܝܬ ܠܢ ܣܓܝ̈ܐ ܘܟܠ ܫܘܒ̈ܚܐ ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܚܕ ܥܒܕܐ ܗܘ ܠܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܚܢܢ ܣܓܝ̈ܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܚܕ ܦܓܪܐ ܐܢܚܢ ܘܟܠ ܚܕ ܠܚܕ ܫܘܒ̈ܚ

16 Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες, μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι· μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. 17 Μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόντες, προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων, 18 Εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες, 19 Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται γάρ· Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει Κύριος. 20 Ἀλλὰ ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 21 Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΠΑΣΑ ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω. Οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι [ἐξουσίαι] ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν. 2 Ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήμψονται.

ܟܠ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܚܕ ܠܐ ܡܬܪܡܝܢ ܠܒܗ 16
ܠܡܕܡ ܐܠܐ ܠܡܟܝܟܝܢ ܢܣܒ ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ
ܒܟܘܢ ܠܐ ܠܐܝܢܐ ܒܝܫܐ ܐܠܐ ܠܡܟܝܟܝܢ ܢܬܪܥܘ
ܠܐ ܠܡܕ ܒܝܫ ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ 17
ܠܐ ܠܡܕ ܒܝܫ ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ
ܠܐ ܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܝܢ ܓܒܪ ܠܓܒܪ ܠܐ ܬܗܘܘ

ܟܠ ܢܦܫ ܬܬܟܦܦ ܠܫܘܠܛܢܐ ܕܥܠ ܓܒܝܗܘܢ 1
ܠܐ ܐܝܬ ܫܘܠܛܢܐ ܐܠܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܘܐܝܠܝܢ ܕܐܝܬ
ܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܬܬܩܢܝܢ ܢܝܢ ܘܟܠ
ܕܡܣܬܝܪ ܠܗ ܠܫܘܠܛܢܐ ܠܦܘܩܕܢܐ ܕܐܠܗܐ ܩܐܡ
ܘܗܘ ܕܩܐܡ ܠܗ ܠܦܘܩܕܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ
ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܢ ܐܝܬ ܠܗ

16 Id ipsum invicem sentientes, non alta sapientes, sed humilibus consentientes: nolite esse prudentes apud vosmet ipsos. 17 Nulli malum pro malo reddentes, providentes bona non tantum coram Deo sed etiam coram omnibus hominibus; 18 Si fieri potest, quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes; 19 Non vosmet ipsos defendentes, carissimi, sed date locum iræ: scriptum est enim: Mihi vindictam, ego retribuam, dicit Dominus. 20 Sed si esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi. Hoc enim faciens carbones ignis congeres supra caput ejus. 21 Noli vinci a malo, sed vince in bono malum.

CAPUT XIII.

1 Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit. Non est enim potestas nisi a Deo: quæ autem sunt, a Deo ordinatæ sunt. 2 Itaque qui resistit potestati, Dei ordinationi resistit: qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem adquirunt.

Digitized by Google

3 Οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ ἀλλὰ τῷ κακῷ. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· 4 Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ· θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι. 5 Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. 6 Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ εἰσὶν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. 7 Ἀπόδοτε [οὖν] πᾶσιν τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν. 8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν. 9 Τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 10 Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

3 ܕܠܐ ܫܠܝܛܝܢ ܐܢܘܢ ܠܦܘܠܚܢܐ ܛܒܬܐ ܐܠܐ ܠܒܝܫܬܐ ܗܘ ܕܒܥܐ ܕܬܬܚܫܟ ܠܫܘܠܛܢܐ ܥܒܕ ܛܒܘܬܐ ܘܬܗܘܐ ܫܒܚܐ ܡܢܗ ܠܟ ܠܐ ܕܬܗܘܐ ܕܚܠ ܠܡܢ ܕܫܠܝܛ ܐܠܐ ܠܡܢ ܕܥܒܕ ܒܝܫܬܐ ܗܘ ܕܒܥܐ ܕܬܬܚܫܟ ܠܫܘܠܛܢܐ ܥܒܕ ܛܒܘܬܐ ܘܬܗܘܐ ܫܒܚܐ ܡܢܗ ܠܟ ܠܐ ܕܬܗܘܐ ܕܚܠ ܠܡܢ ܕܫܠܝܛ ܐܠܐ ܠܡܢ ܕܥܒܕ ❖ ܠܐ ܫܠܝܛ ܐܢܘܢ ܠܦܘܠܚܢܐ ❖ ܠܐ ܫܠܝܛ ܐܢܘܢ ❖ ܠܐ ❖ ❖ ❖

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ιγ', ιδ'.

11 Καὶ τοῦτο εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἤδη ὑμᾶς ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. 12 Ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους, ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. 13 Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, 14 Ἀλλὰ ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΤΟΝ δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. 2 Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. 3 Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω· ὁ δὲ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. 4 Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ, δυνατεῖ γὰρ ὁ Κύριος στῆσαι αὐτόν. 5 Ὃς μὲν γὰρ κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοὶ πληροφορείσθω.

AD ROMANOS, XIII. XIV.

11 Et hoc scientes tempus; quia hora est jam nos de somno surgere: nunc autem propior est nostra salus quam cum credidimus. 12 Nox præcessit, dies autem adpropiavit: abiciamus ergo opera tenebrarum, et induamur armis lucis. 13 Sicut in die honeste ambulemus, non in comesationibus et ebrietatibus, non in cubilibus et inpudicitiis, non in contentione et æmulatione; 14 Sed induimini Dominum Jesum Christum, et carnis curam ne feceritis in desideriis.

CAPUT XIV.

1 INFIRMUM autem in fide adsumite, non in disceptationibus cogitationum. 2 Alius enim credit manducare omnia: qui autem infirmus est, holus manducet. 3 Is qui manducat non manducantem non spernat, et qui non manducat manducantem non judicet: Deus enim illum adsumpsit. 4 Tu quis es qui judices alienum servum? Suo domino stat aut cadit: stabit autem, potens est enim Deus statuere illum. 5 Nam alius judicat diem plus inter diem, alius judicat omnem diem: unusquisque in suo sensu abundet

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΟΜΑΙΟΥΣ, ιδ.

6 Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν Κυρίῳ φρονεῖ· [καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, Κυρίῳ οὐ φρονεῖ·] καὶ ὁ ἐσθίων Κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων Κυρίῳ οὐκ ἐσθίει καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. 7 Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει· 8 Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ Κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ Κυρίῳ ἀποθνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ Κυρίου ἐσμέν. 9 Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. 10 Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ θεοῦ. 11 Γέγραπται γάρ· Ζῶ ἐγώ, λέγει Κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ. 12 Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ. 13 Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν, ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. 14 Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ, εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν. 15 Εἰ γὰρ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν.

❖ ـــ ❖

6 ـــــــ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ιδ', ιε'.

13 Μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. 17 Οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ· 18 Ὁ γὰρ ἐν τούτῳ δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. 19 Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκομεν καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. 20 Μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρά, ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι· 21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει [ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ]. 22 Σὺ πίστιν ἣν ἔχεις κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει· 23 Ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν φάγῃ κατακέκριται, ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρτία ἐστίν.

ΚΕΦ. ιε'.

1 Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. 2 Ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· 3 Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ.

❖ סה ❖ מ ❖ ܐܬܝܗܒ ܠܟ

16 ܠܐ ܗܟܝܠ ܕܢܬܓܕܦ ܛܒܬܟܘܢ 17 . ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ
ܠܐ ܡܐܟܠܐ ܘܫܬܝܐ ܐܠܐ ܙܕܝܩܘܬܐ ܘܫܠܡܐ ܘܚܕܘܬܐ
. ܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ 18 . ܗܕܐ ܕܡܫܬܡܫ ܒܗܕܐ ܡܫܝܚܐ
ܫܦܝܪ ܗܘ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܒܪܝܟ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ :
19 ܗܟܝܠ ܕܐܢܢ ܕܒܥܝܢ ܫܠܡܐ ܘܕܒܢܝܢ ܐܢܘܢ
. ܕܢܛܪ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ ܒܓܠ ܡܐܟܠܐ ܕܐܢܫ ܐܚܪܢ
20 ܠܐ ܡܚܪܒ ܐܢܫ ܒܥܒܕܗ ܕܐܠܗܐ . ܟܠ ܕܟܝܐ
ܐܦ ܗܘ ܠܐ ܛܒ ܠܐܢܫ ܕܒܝܫ ܡܟܫܠ ܒܐܟܠܗ .
21 ܛܒ ܗܘ ܕܠܐ ܢܐܟܘܠ ܒܫܪܐ ܘܠܐ ܢܫܬܐ ܚܡܪܐ
ܘܠܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܐܚܘܟ ܢܬܟܫܠ ܐܘ ܢܬܥܪܪ ܐܘ
ܢܬܚܠܫ . 22 ܐܢܬ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܐܝܬ ܠܟ ܥܡ
ܢܦܫܟ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܗܘ : ܙܟܝܐ ܗܘ ܕܠܐ ܕܝܢ
ܒܡܕܡ ܕܒܚܪ . ܘܡܢ ܕܫܟ ܒܠܒܗ ܕܐܝܬ ܒܗ
ܕܠܐ ܢܬܕܝܢ ܢܦܫܗ ܩܕܡ ܐܠܗܐ . 23 ܘܡܢ ܕܫܟ
ܒܠܒܗ ܒܡܕܡ ܕܐܟܠ ܕܠܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܗܘ
ܕܚܛܝܬܐ ܗܝ ܟܠ ܕܠܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ . ❖ סו

❖ סו ❖ מא

1 ܚܝܒܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܚܝܠܐ ܕܡܬܟܠܝܢ ܥܠ ܢܟܠ
ܐܢ ܕܠܐ ܠܢ ܠܡܪܥܝ ܐܠܐ ܠܡܫܪܝ ܠܟܠ ܚܕ
ܡܢ ܚܒܪܝܢ ܠܛܒܘܬܗ ܠܒܢܝܢ . 2 ܟܠ ܚܕ ܡܢ
ܢ ܢܪܥܐ ܠܛܒ ܠܩܪܝܒܗ ܒܡܕܡ ܕܛܒ ܠܒܢܝܢ .
3 ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܠܢܦܫܗ ܨܒܐ ܗܘ ܐܠܐ ܐܝܟ
ܕܟܬܝܒ ܐܢ ܚܣܪ ܠܟ ܢܦܠ ܥܠ ܐܢܐ .

AD ROMANOS, XIV. XV.

16 Non ergo blasphemetur bonum nostrum. 17 Non est regnum Dei esca et potus, sed justitia et pax et gaudium in Spiritu sancto: 18 Qui enim in hoc servit Christo, placet Deo et probatus est hominibus. 19 Itaque quæ pacis sunt sectemur, et quæ ædificationis sunt in invicem custodiamus. 20 Noli propter escam destruere opus Dei. Omnia quidem munda sunt, sed malum est homini qui per offendicum manducat. 21 Bonum est non manducare carnem et non bibere vinum neque in quo frater tuus offendit aut scandalizatur aut infirmatur. 22 Tu fidem habes? penes temet ipsum habe coram Deo. Beatus qui non judicat semet ipsum in eo quo probat. 23 Qui autem discernit, si manducaverit, damnatus est, quia non ex fide: omne autem quod non est ex fide peccatum est.

CAPUT XV.

1 Debemus autem nos firmiores inbecillitates infirmorum sustinere et non nobis placere. 2 Unusquisque vestrum proximo suo placeat in bonum ad ædificationem: 3 Etenim Christus non sibi placuit, sed sicut scriptum est: Inproperia inproperantium tibi ceciderunt super me.

Digitized by Google

4 Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἐγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν, 5 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, 6 Ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 7 Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ. 8 Λέγω γὰρ Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων, 9 Τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν, καθὼς γέγραπται· Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ. 10 Καὶ πάλιν λέγει· Εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. 11 Καὶ πάλιν· Αἰνεῖτε πάντα τὰ ἔθνη τὸν Κύριον, καὶ ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. 12 Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει· Ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαὶ καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. 13 Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου. 14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης, πεπληρωσένοι πάσης τῆς γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν.

4 ܟܠ ܡܕܡ ܕܟܬܝܒ ܠܝܬ ܒܝܕܢ ܠܡܠܦܢܘܬܢ ܐܬܟܬܒ ܕܒܣܒܪܐ ܕܒܟܬܒ̈ܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܣܒܪ ܘܢܚܡܬܐ ܕܟܬܒ̈ܐ ܢܣܒ̈ܪ ܐܝܬ

15 Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν [ἀδελφοί,] ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων ὑμᾶς διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 16 Εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Χριστοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 17 Ἔχω οὖν τὴν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν· 18 Οὐ γὰρ τολμήσω τι λαλεῖν ὧν οὐ κατειργάσατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, 19 Ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει πνεύματος θεοῦ, ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. 20 Οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον, εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, 21 Ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν. 22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, 23 Νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, 24 Ὡς ἂν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ.

15 ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܐܚܝ ܡܢ ܟܠ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܚܕ ܐܝܟ ܕܐܬܝܗܒ ܠܝ ܐܠܗܐ ܠܡܗܘܐ ܫܡܫܐ ܠܥܡܡܐ ܕܡܩܕܫ ܠܒܫܪܐ ܕܐܠܗܐ ܕܬܗܘܐ ܩܘܪܒܢܐ ܕܥܡܡܐ ܡܩܒܠ ܘܡܬܩܕܫ ܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܗܘ ܠܝ ܫܘܒܚܐ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܐܒܥܐ ܐܢܐ ܡܕܒܪ ܡܕܡ ܕܠܐ ܥܒܕ ܡܫܝܚܐ ܒܝ ܠܡܫܡܥ ܥܡܡܐ ܒܡܠܬܐ ܘܒܥܒܕܐ ܒܚܝܠ ܐܬܘܬ ܘܦܠܐ ܒܪܘܚ ܩܘܕܫܐ ܘܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܘܥܕ ܐܝܠܝܪܝܩܘܢ ܐܦ ܐܢܐ ܡܫܠܡ ܒܫܘܪܬܐ ܕܒܫܪܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܗܟܢܐ ܐܫܬܕܠ ܠܡܟܪܙ ܒܐܬܪ ܕܠܐ ܫܡܗ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܩܪܐ ܕܠܡܐ ܥܠ ܐܣܬܘܢܐ ܕܚܪܢܐ ܐܙܠ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܐܬܒܣܪ ܥܠܝܗܘܢ ܢܚܙܘܢ ܘܐܢܘܢ ܕܠܐ ܫܡܥܘ ܢܬܒܘܢܢܘܢ ܘܥܠ ܗܕܐ ܐܬܟܫܠܬ ܣܓܝ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܐܦ ܐܬ ܗܫܐ ܠܝܬ ܠܝ ܐܬܪ ܒܗܕܐ ܦܪܘܒܐ ܘܡܬܐܘܐ ܐܢܐ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܡܢ ܫܢܝܢ ܣܓܝܐܝܬ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܠܣܦܢܝܐ ܣܒܪ ܐܢܐ ܕܒܥܒܪ ܐܚܙܝ ܠܟܘܢ ܘܡܢ ܠܘܬܟܘܢ ܐܫܬܕܪ ܐܢܐ ܬܡܢ ܐܢ ܡܢ ܠܘܬܟܘܢ ܒܪܫ ܐܬܪ ܐܬܦܩ ܐܢܐ ܒܗܕ ܦܪܝ ܐܦ ܐܢ ܐܬ ܠܘܬ ܟܠ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܚܕ ܐܝܟ ܕ

15 Audacius autem scripsi vobis, fratres, ex parte, tamquam in memoriam vos reducens propter gratiam quæ data est mihi a Deo, 16 Ut sim minister Christi Jesu in gentibus, sanctificans evangelium Dei, ut fiat oblatio gentium accepta, sanctificata in Spiritu sancto. 17 Habeo igitur gloriam in Christo Jesu ad Deum: 18 Non enim audeo aliquid loqui eorum quæ per me non efficit Christus in obœdientiam gentium, verbo et factis, 19 In virtute signorum et prodigiorum, in virtute Spiritus sancti, ita ut ab Hierusalem per circuitum usque ad Illyricum repleverim evangelium Christi. 20 Sic autem hoc prædicavi evangelium, non ubi nominatus est Christus, ne super alienum fundamentum ædificarem, 21 Sed sicut scriptum est: Quibus non est adnuntiatum de eo, videbunt, et qui non audierunt intellegent. 22 Propter quod et inpediebar plurimum venire ad vos: 23 Nunc vero ulterius locum non habens in his regionibus, cupiditatem autem habens veniendi ad vos ex multis jam præcedentibus annis, 24 Cum in Hispaniam proficisci cœpero, spero quod præteriens videam vos et a vobis deducar illuc, si vobis primum ex parte fruitus fuero.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ιε', ις'.

25 Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. 26 Ηὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ. 27 Ηὐδόκησαν γάρ, καὶ ὀφειλέται εἰσὶν αὐτῶν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. 28 Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς Σπανίαν· 29 Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλογίας [τοῦ εὐαγγελίου] Χριστοῦ ἐλεύσομαι. 30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν, 31 Ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος τοῖς ἁγίοις γένηται, 32 Ἵνα ἐλθὼν ἐν χαρᾷ πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. 33 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

ΚΕΦ. ις'.

1 ΣΥΝΙΣΤΗΜΙ δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κενχρεαῖς, 2 Ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζῃ πράγματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ.

❖ ٥٥ ❖ ٥٦ ❖ ܠܘܬ ܪܘܡܝܐ ܠܘ

25 ܗܫܐ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܠܐܘܪܫܠܡ ܠܡܫܡܫ ܠܩܕܝܫܐ. 26 ܡܛܠ ܕܨܒܝ ܗܘ ܒܡܩܕܘܢܝܐ ܘܐܟܐܝܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܫܘܬܦܬܐ ܠܡܣܟܝܢܐ ܕܒܢܝ ܩܕܝܫܐ ܕܒܝܪܘܫܠܡ. 27 ܨܒܝ ܗܘ ܘܒܥܠܝ ܗܢܘܢ ܗܘ ܐܢܘܢ ܕܐܢ ܒܫܡܝܗܝܬܗܘܢ ܕܥܡܡܐ ܫܪܟܘ ܒܪܘܚܢܝܗܘܢ ܕܩܕܝܫܐ ܒܥܝܢ ܠܡܫܡܫ ܠܗܘܢ ܒܒܫܡܝܗܝܬܗܘܢ. 28 ܗܕܐ ܗܟܝ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܫܠܡ ܠܗ ܠܗܢ ܘܐܚܬܡ ܠܗ ܠܗܢ ܠܦܪܝܬܐ ܗܕܐ ܐܙܠ ܐܢܐ ܠܐܣܦܢܝܐ. 29 ܘܝܕܥ ܐܢܐ ܕܟܕ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ ܒܫܘܠܡܐ ܕܒܪܟܬܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ ܕܡܫܝܚܐ ܐܬܐ ܐܢܐ. 30 ܒܥܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܚܝ ܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܘܒܚܘܒܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܬܫܬܘܦܘ ܥܡܝ ܒܨܠܘܬܟܘܢ ܥܠ ܐܠܗܐ ܒܥܕܝ. 31 ܕܐܫܬܙܒ ܡܢ ܟܦܪܐ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܝ ܒܝܗܘܕ ܘܕܬܗܘܐ ܦܘܠܚܢܝ ܕܐܙܠ ܠܝܪܘܫܠܡ ܫܦܝܪ ܠܩܕܝܫܐ. 32 ܕܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ ܒܚܕܘܬܐ ܒܨܒܝܢ ܐܠܗܐ ܘܐܬܪܘܚ ܥܡܟܘܢ. 33 ܐܠܗܐ ܕܫܠܡܐ ܗܘ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ܟܘܢ ܐܡܝܢ.

❖ ٥٦ ❖ ٥٨ ❖ ܣܗܕܘܬܐ

1 ܐܦ ܐܢܐ ܡܫܬܒܚ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܦܝܒܐ ܐܚܬܢ ܕܗܝ ܒܫܡܫܬܐ ܕܥܕܬܐ ܕܒܟܢܟܪܝܐ. 2 ܕܬܩܒܠܘܗܝ ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܩܕܝܫܐ ܘܬܩܘܡܘ ܠܗ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܬܙܕܩܩ ܠܟܘܢ. ܐܦ ܗܝ ܐܬܬ ܠܣܝܥܐ ܠܣܓܝ ܘܠܝ ܐܦ ܠܝ ܒܥܠ ܗܝ.

AD ROMANOS, XV. XVI.

25 Nunc igitur proficiscar Hierusalem ministrare sanctis. 26 Probaverunt enim Macedonia et Achaia conlationem aliquam facere in pauperes sanctorum qui sunt Hierusalem. 27 Placuit enim eis, et debitores sunt eorum: nam si spiritalium eorum participes facti sunt gentiles, debent et in carnalibus ministare eis. 28 Hoc igitur cum consummavero et adsignavero eis fructum hunc, proficiscar per vos in Hispaniam: 29 Scio autem quoniam veniens ad vos in abundantia benedictionis [evangelii] Christi veniam. 30 Obsecro igitur vos, fratres, per Dominum nostrum Jesum Christum et per caritatem Spiritus, ut adjuvetis me in orationibus pro me ad Deum, 31 Ut liberer ab infidelibus qui sunt in Judæa, et obsequii mei oblatio accepta fiat in Hierusolyma sanctis, 32 Ut veniam ad vos in gaudio per voluntatem Dei et refrigerer vobiscum. 33 Deus autem pacis sit cum omnibus vobis. Amen.

CAPUT XVI.

1 COMMENDO autem vobis Phœbem sororem nostram, quæ est in ministerio ecclesiæ quæ est Cencris, 2 Ut eam suscipiatis in Domino digne sanctis et adsistatis ei in quocumque negotio vestri indiguerit: etenim ipsa quoque adsistit multis et mihi ipsi.

Digitized by Google

3 Ἀσπάσασθε Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 4 Οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς οὐκ ἐγὼ μονος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, 5 Καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαινετὸν τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀσίας εἰς Χριστόν. 6 Ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ὑμᾶς. 7 Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γέγοναν ἐν Χριστῷ. 8 Ἀσπάσασθε Ἀμπλίατον τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ. 9 Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. 10 Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. 11 Ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. 12 Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν Κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. 13 Ἀσπάσασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν Κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. 14 Ἀσπάσασθε Ἀσύνκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμῆν, Πατρόβαν, Ἑρμᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.

3 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܒܣܝܥ ܐܝܬ ܠܗ ܒܪܝܫ ܐܝܠ ܒܫܘܥ ܡܫܝܚܐ . ܕܐܝܟ ܕܢܦܫܗ ܡܫܠܡ ܠܡܘܬܐ ܒܥܒܘܪ ܢܦܫܝ ܠܐ ܐܢܐ ܒܠܚܘܕܝ ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܐܠܐ ܐܦ ܟܠ ܥܡܡܐ ܕܥܡܡܝ ܡܘܕܝܢ ܠܗ : 5 ܐܦ ܠܟܢܝܫܬܐ ܕܒܝܬܗܘܢ . ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܦܝܢܛܘܣ ܚܒܝܒܝ ܕܗܘ ܒܟܘܪܐ ܕܐܣܝܐ ܠܡܫܝܚܐ . 6 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܡܪܝܡ ܕܥܒܕܬ ܫܓܝܐ ܒܟܘܢ . 7 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܢܕܪܘܢܝܩܘܣ ܘܠܝܘܠܝܐ ܩܪܝܒܝ ܘܒܢܝ ܫܒܝܐ ܕܝܠܝ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܫܡܝܗܝܪ ܒܫܠܝܚܐ ܘܩܕܡ ܗܘ ܗܘܘ ܒܡܫܝܚܐ . 8 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܡܦܠܝܐܛܘܣ ܚܒܝܒܝ ܒܡܪܝܐ . 9 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܘܪܒܢܘܣ ܦܠܚܢ ܒܡܫܝܚܐ ܘܠܣܛܟܝܢ ܚܒܝܒܝ . 10 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܦܠܝ ܒܚܝܪܐ ܒܡܫܝܚܐ . ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܢ ܐܪܣܛܒܘܠܝ . 11 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܗܪܘܕܝܘܢ ܩܪܝܒܝ . ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܡܢ ܢܪܩܣܣ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܡܪܝܐ . 12 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܛܪܘܦܝܢܐ ܘܛܪܘܦܣܐ ܕܦܠܚܢ ܒܡܪܝܐ . ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܦܪܣܝܕ ܚܒܝܒܬܐ ܕܥܒܕܬ ܫܓܝܐ ܒܡܪܝܐ . 13 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܪܘܦܘܣ ܒܚܝܪܐ ܒܡܪܝܐ ܘܠܐܡܗ ܘܠܝ . 14 ܐܠܗ ܨܚܝܢ ܠܐܣܝܢܩܪܝܛܘܣ ܦܠܓܘܢ ܗܪܡܝ ܦܛܪܘܒܐ ܗܪܡܐ ܘܠܐܝܠܝܢ ܕܥܡܗܘܢ ܐܚܐ .

3 Salutate Priscam et Aquilam adjutores meos in Christo Jesu, 4 Qui pro anima mea suas cervices subposuerunt, quibus non solus ego gratias ago sed et cunctæ ecclesiæ gentium, 5 Et domesticam eorum ecclesiam. Salutate Ephænetum dilectum mihi, qui est primitivus Asiæ in Christo, 6 Salutate Mariam, quæ multum laboravit in vobis. 7 Salutate Andronicum et Juliam cognatos et concaptivos meos, qui sunt nobiles in apostolis, qui et ante me fuerunt in Christo. 8 Salutate Ampliatum dilectissimum mihi in Domino. 9 Salutate Urbanum adjutorem nostrum in Christo, et Stachyn dilectum meum. 10 Salutate Apellen probum in Christo. 11 Salutate eos qui sunt ex Arestoboli, Salutate Herodionem cognatum meum. Salutate eos qui sunt ex Narcissi, qui sunt in Domino. 12 Salutate Tryfenam et Tryfosam, quæ laborant in Domino. Salutate Persidam carissimam, quæ multum laboravit in Domino. 13 Salutate Rufum electum in Domino, et matrem ejus et meam. 14 Salutate Asyncritum, Phlegonta, Hermen, Patrobam, Hermam, et qui cum eis sunt fratres.

Digitized by Google

15 Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. 16 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ. 17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνετε ἀπ' αὐτῶν· 18 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. 19 Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο· ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω, θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους δὲ εἰς τὸ κακόν. 20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει. Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ] μεθ' ὑμῶν. 21 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. 22 Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν Κυρίῳ. 23 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. [24 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.]

15 ܫܠܡܘ ܠܦܝܠܘܠܘܓܘܣ ܘܠܝܘܠܝܐ ܘܠܢܝܪܐܘܣ ܘܠܐܚܬܗ ܘܠܐܘܠܝܡܦܐܣ ܘܠܟܠ ܩܕܝܫܐ ܕܥܡܗܘܢ . 16 ܫܠܡܘ ܚܕ ܠܚܕ ܒܢܫܩܐ ܩܕܝܫܐ . ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܟܠ ܥܕܬܐ ܕܡܫܝܚܐ . 17 ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܬܚܙܘܢ ܐܢܫܐ ܕܡܦܠܓܢ ܘܡܫܟܠ ܐܢܫܐ ܒܝܢ ܐܢܫ ܘܒܝܢ ܐܢܫ ܠܐ ܐܝܟ ܝܠܦܬܐ ܕܐܢܬܘܢ ܝܠܦܝܢ ܐܬܪ ܠܗ ܘܐܬܦܪܫܘ ܡܢ ܠܘܬܗܘܢ . 18 ܐܝܟ ܗܟܝ ܠܐ ܡܫܡܫܝܢ ܠܡܫܝܚܐ ܡܪܢ ܐܠܐ ܠܟܪܣܗܘܢ ܘܒܡܠܝ ܦܘܡܗܘܢ ܘܒܫܦܝܪ ܡܠܠܗܘܢ ܡܛܥܝܢ ܠܒܒ ܕܠܐ ܡܓܠܓܠ . 19 ܫܡܥܬܐ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܟܠ ܐܬܪ ܐܬܦܪܣ ܗܘ . ܒܟܝ ܐܦ ܐܢܐ ܚܕܐ ܒܟܘܢ ܐܠܐ ܨܒܝܢ ܐܢܐ ܕܬܗܘܘ ܚܟܝܡܝܢ ܒܛܒ ܘܬܡܝܡܝܢ ܒܒܝܫ . 20 ܐܠܗܐ ܕܫܠܡܐ ܢܕܘܩ ܠܣܛܢܐ ܬܚܝܬ ܪܓܠܝܟܘܢ ܒܥܓܠܐ . ܨܠܘ ܥܠ ܟܠ ܙܒܢ ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܡ ܟܠܗܘܢ . 21 ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܬܝܡܬܐܘܣ ܫܘܬܦܝ ܘܠܘܩܝܣ ܘܝܣܘܢ ܘܣܘܣܦܛܪܘܣ ܩܪܝܒܝ . 22 ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܐܢܐ ܛܪܛܝܘܣ ܕܟܬܒܬ ܐܓܪܬܐ ܒܡܪܢ . 23 ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܓܝܘܣ ܐܟܣܢܝ ܘܟܠ ܥܕܬܐ . ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܐܪܣܛܘܣ ܓܙܒܪ ܡܕܝܢܬܐ ܘܩܘܐܪܛܘܣ ܐܚܐ . 24 ܛܝܒܘ ܠܟܘܢ ❖

15 Salutate Philologum et Juliam, Nereum et sororem ejus, et Olimpiadem, et omnes qui cum eis sanctos. 16 Salutate invicem in osculo sancto. Salutant vos omnes ecclesiæ Christi. 17 Rogo autem vos, fratres, ut observetis eos qui dissensiones et offendicula præter doctrinam quam vos didicistis faciunt, et declinate ab illis: 18 Hujuscemodi enim Christo Domino nostro non serviunt sed suo ventri, et per dulces sermones et benedictiones seducunt corda innocentium. 19 Vestra enim obœdientia in omnem locum divulgata est: gaudeo igitur in vobis, sed volo vos sapientes esse in bono et simplices in malo. 20 Deus autem pacis conterat Satanan sub pedibus vestris velociter. Gratia Domini nostri Jesu Christi vobiscum. 21 Salutat vos Timotheus adjutor meus, et Lucius et Jason et Sosipater cognati mei. 22 Saluto vos ego Tertius, qui scripsi epistulam, in Domino. 23 Salutat vos Gaius hospes meus et universæ ecclesiæ. Salutat [vos] Erastus arcarius civitatis et Quartus frater. 24 Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis. Amen.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ, ιϛ'.

25 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, 26 Φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος, 27 Μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

❖ ܗ ❖ ܠܘܩܐ ܩܕܝܫܬܐ

25 ܠܐܝܟܢ ܕܝܟܠ ܡܫܟܚ ܐܢܬ ܒܝ ܐܦ ܠܦܘܢ ܒܣܝܡ ܐܢܬ ܠܟ
ܒܫܘܪܝܟ ܘܒܟܪܙܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܦܘܢ ܓܠܝܬܐ ܕܪܙܐ
ܕܫܬܟ ܡܢ ܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܒܓܠܝܬܐ ܗܕܐ ܕܗܫܐ
ܐܬܓܠܝ ܘܒܟܬܒܐ ܕܢܒܝܐ ܐܬܝܕܥ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܠܡܗܘܬ
ܡܫܬܡܥ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܠܦܘܢ ܕܦܩܕܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܥܠܡ
ܥܠܡܝܢ ܐܬܝܕܥ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܠܡܗܘܬ ܡܫܬܡܥ ܠܗܝܡܢܘܬܐ
27 ܠܐܠܗܐ ܚܟܝܡܐ ܒܠܚܘܕܝܗ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܠܗ ܫܒܚܬܐ
ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ❖

AD ROMANOS, XVI.

25 Ei autem qui potens est vos confirmare juxta evangelium meum et prædicationem Jesu Christi, secundum revelationem mysterii temporibus æternis taciti, 26 Quod nunc patefactum est per scripturas prophetarum secundum præceptum æterni Dei, ad obœditionem fidei in cunctis gentibus, cognito 27 Solo sapienti Deo, per Jesum Christum, cui honor in sæcula sæculorum. [Amen.]

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI PRIMA

AD CORINTHIOS.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ κλητὸς ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς 2 Τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν καὶ ἡμῶν. 3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 5 Ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, 6 Καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, 7 Ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 8 Ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ܟܬܒܐ ܩܕܡܝܐ ܕܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܩܕܝܫܐ ܠܩܘܪܢܬܝܐ ܐ ✦ ܦܘܠܘܣ ✦ ܩܪܝܐ ✦ ܫܠܝܚܐ ✦ ܕܡܫܝܚܐ ✦ ܝܫܘܥ ✦ ܒܨܒܝܢ ✦ ܐ ✦ ܕܐܠܗܐ ✦ ܘܣܘܣܛܢܝܣ ✦ ܐܚܢ ✦ 1 ✦ ✦ ✦

9 Πίστος ὁ θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. 10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοὶ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. 11 Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσίν. 12 Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. 13 Μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; 14 Εὐχαριστῶ [τῷ θεῷ] ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον· 15 Ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβαπτίσθητε. 16 Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα· 17 Οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με Χριστὸς βαπτίζειν ἀλλὰ εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. 18 Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστίν. 19 Γέγραπται γάρ· Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.

9 ܡܗܝܡܢ ܐܠܗܐ ܕܒܗ ܐܬܩܪܝܬ̈ ܠܫܘܬܦܘܬܐ ܕܒܪܗ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܡܪܢ ܐܠܗܐ ܕܟܠܢ ܀ 10 ܘܒܥܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܚܝ ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܬܐܡܪܘ ܟܠܟܘܢ ܚܕ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܒܟܘܢ ܦܪܘܕ̈ܐ ܐܠܐ ܬܗܘܘ ܫܠܡ̈ܝܢ ܒܚܕ ܪܥܝܢܐ ܘܒܚܕ ܡܠܬܐ ܀ 11 ܐܬܓܠܝ ܠܝ ܥܠ ܥܣܩ̈ܟܘܢ ܐܚܝ ܡܢ ܒܝܬ ܟܠܘܝ ܕܐܝܬ ܒܟܘܢ ܚܠܦ̈ܝ ܀ 12 ܗܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܐܡܪ ܕܐܢܐ ܠܚܘܕ ܐܢܐ ܕܝܠܗ ܕܦܘܠܘܣ ܐܢܐ ܕܝܠܗ ܕܐܦܠܘ ܐܢܐ ܕܝܠܗ ܕܟܐܦܐ ܐܢܐ ܕܝܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܀ 13 ܐܬܦܠܓ ܡܫܝܚܐ ܗܠ ܦܘܠܘܣ ܨܠܒ ܥܠ ܝܕ̈ܝܟܘܢ ܐܘ ܒܫܡܗ ܕܦܘܠܘܣ ܐܬܡܥܡܕ̈ܬܘܢ ܀ 14 ܐܘܕ̈ܝ ܐܢܐ ܠܐܠܗܐ ܕܠܐ ܐܢܫ ܡܢܟܘܢ ܐܠܐ ܟܪܝܣܦܘܣ ܘܓܝܘܣ ܀ 15 ܕܠܐ ܢܐܡܪ ܚܕ ܕܒܫܡܝ ܐܬܡܥܡܕ̈ܬ ܀ 16 ܘܥܡܕ̈ܬ ܐܦ ܠܒܝܬ ܣܛܦܢܐ ܘܠܐ ܝܕܥ̈ܢܐ ܐܢ ܐܢܫ ܐܚܪܢ ܐܬܡܥܡܕ̈ܬ ܀ 17 ܠܐ ܓܝܪ ܫܕܪܢܝ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܡܥܡܕ ܐܠܐ ܕܐܬܒܣܪ ܘܠܐ ܒܚܟܡܬ ܡܠܬܐ ܕܠܐ ܬܬܒܛܠ ܨܠܒܗ ܕܡܫܝܚܐ ܀ 18 ܡܠܬܐ ܓܝܪ ܕܨܠܒܐ ܠܐܒ̈ܕ̈ܝ ܣܟܠܘܬܐ ܗܝ ܘܠܚܝ̈ܐ ܕܐܬܦܪܩ̈ܝ ܐܢܚܢ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ ܗܝ ܀ 19 ܟܬܝܒ ܓܝܪ ܐܒܕ ܐܢܐ ܚܟܡܬ ܚܟܝܡ̈ܐ ܘܣܟܠܬܢܘܬܐ ܕܣܟܝܠ̈ܐ ܐܒܛܠ ܀

9 Fidelis Deus, per quem vocati estis in societatem Filii ejus Jesu Christi Domini nostri. 10 Obsecro autem vos, fratres, per nomen Domini nostri Jesu Christi, ut id ipsum dicatis omnes, ut non sint in vobis scismata, sitis autem perfecti in eodem sensu et in eadem scientia. 11 Significatum est enim mihi de vobis, fratres mei, ab his qui sunt Cloes, quia contentiones inter vos sunt. 12 Hoc autem dico quod unusquisque vestrum dicit: Ego quidem sum Pauli, Ego autem Apollo, Ego vero Cephæ, Ego autem Christi. 13 Divisus est Christus? numquid Paulus crucifixus est pro vobis, aut in nomine Pauli baptizati estis? 14 Gratias ago Deo quod neminem vestrum baptizavi nisi Crispum et Gaium, 15 Ne quis dicat quod in nomine meo baptizati sitis. 16 Baptizavi autem et Stefanæ domum: ceterum nescio si quem alium baptizaverim. 17 Non enim misit me Christus baptizare sed evangelizare, non in sapientia verbi, ut non evacuetur crux Christi. 18 Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est, his autem qui salvi fiunt, id est nobis, virtus Dei est. 19 Scriptum est enim: Perdam sapientiam sapientium, et prudentiam prudentium reprobabo.

Digitized by Google

20 Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συνζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου [τούτου]; 21 Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας· 22 Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖα αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, 23 Ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρίαν, 24 Αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν· 25 Ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων. 26 Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· 27 Ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφούς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, 28 Καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ θεός, τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ, 29 Ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

20 ܐܝܟܐ ܡܢ ܚܟܝܡܐ . ܐܘ ܐܝܟܐ 20
ܣܦܪܐ ܡܢ ܗܠܝܢ . ܐܘ ܐܝܟܐ ܚܟܝܡܐ ܕܗܠܝܢ
ܥܠܡܐ ܗܠܝܢ . ܠܐ ܗܘ ܐܠܗܐ
ܚܟܡܬܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ . ܕܠܐ ܝܕܥ
ܥܠܡܐ : ܒܚܟܡܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܚܟܡܬܐ
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܕܫܦܝ ܠܗ ܠܡܗܝܡܢܝܗ 21
ܒܣܟܠܘܬܐ ܕܟܪܙܘܬܐ : ܠܐ ܒܝܢ
ܕܟܝ ܡܫܬܟܚ ܠܗܘܢ ܕܡܗܝܡܢܝ ܒܗ :
ܒܬܪ ܕܝܗܘܕܝܐ ܐܬܘ ܠܡܚܙܐ ܘܝܘܢܝܐ 22
ܒܥܝ ܚܟܡܬܐ . ܐܦ ܚܢܢ ܒܟܪܙܘܬܐ 23
ܡܟܪܙܝܢ ܠܡܫܝܚܐ ܕܨܠܝܒ . ܠܝܗܘܕܝܐ
ܟܫܠܐ ܘܠܥܡܡܐ ܣܟܠܘܬܐ . ܐܦ 24
ܠܗܠܝܢ ܕܩܪܝܢ ܐܢܘܢ ܝܗܘܕܝܐ ܘܝܘܢܝܐ
ܡܫܝܚܐ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ ܘܚܟܡܬܐ ܕܐܠܗܐ :
ܕܣܟܠܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ
ܚܟܝܡ ܗܘ . ܘܕܟܪܙܘܬܐ ܕܐܠܗܐ 25
ܚܫܝܚ ܗܘ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ . ܐܝ ܗܕܐ
ܩܪܝܬܟܘܢ ܐܚܝ ܕܠܐ ܣܓܝܐ ܡܢ ܚܟܝܡܐ 26
ܒܦܓܪܐ ܠܐ ܣܓܝܐ ܚܝܠܝܐ ܠܐ ܣܓܝܐ
ܐܝܩܪܝ . ܐܠܐ ܡܕܡ ܕܣܟܠܐ ܒܥܠܡܐ 27
ܓܒܝ ܐܠܗܐ ܕܢܒܗܬ ܠܚܟܝܡܐ ܘܡܕܡ
ܕܫܚܝܚ ܒܥܠܡܐ ܓܒܝ ܐܠܗܐ ܕܢܒܗܬ
ܠܬܩܝܦܐ . ܘܡܕܡ ܕܠܝܬ ܒܥܠܡܐ 28
ܘܕܡܬܒܙܐ ܓܒܝ ܐܠܗܐ ܘܕܠܝܬ ܗܘ
ܕܢܒܛܠ ܠܗܘ ܕܗܘ : ܕܠܐ ܢܬܫܒܚ 29
ܟܠ ܒܣܪܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ .

20 Ubi sapiens? ubi scriba? ubi inquisitor hujus sæculi? Nonne stultam fecit Deus sapientiam hujus mundi? 21 Nam quia in Dei sapientiam non cognovit mundus per sapientiam Deum, placuit Deo per stultitiam prædicationis salvos facere credentes; 22 Quoniam et Judæi signa petunt et Greci sapientiam quærunt, 23 Nos autem prædicamus Christum crucifixum, Judæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam, 24 Ipsis autem vocatis, Judæis atque Grecis, Christum Dei virtutem et Dei sapientiam; 25 Quia quod stultum est Dei sapientius est hominibus, et quod infirmum est Dei fortius est hominibus. 26 Videte enim vocationem vestram, fratres, quia non multi sapientes secundum carnem, non multi potentes, non multi nobiles: 27 Sed quæ stulta sunt mundi elegit Deus ut confundat sapientes, et infirma mundi elegit Deus ut confundat fortia, 28 Et ignobilia mundi et contemptibilia elegit Deus, et quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret; 29 Ut non glorietur omnis caro in conspectu ejus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', α', β'.

30 Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη σοφία ἡμῖν ἀπὸ θεοῦ δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις, 31 Ἵνα καθὼς γέγραπται· Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑΓΩ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. 2 Οὐ γὰρ ἔκρινα εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. 3 Κἀγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, 4 Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως, 5 Ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ. 6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων· 7 Ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν, 8 Ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. 9 Ἀλλὰ καθὼς γέγραπται· Ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

AD CORINTHIOS I, I. II.

30 Ex ipso autem vos estis in Christo Jesu, qui factus est sapientia nobis a Deo et justitia et sanctificatio et redemptio, 31 Ut quemadmodum scriptum est: Qui gloriatur, in Domino glorietur.

CAPUT II.

1 Et ego cum venissem ad vos, fratres, veni non per sublimitatem sermonis aut sapientiæ adnuntians vobis testimonium Christi. 2 Non enim judicavi me scire aliquid inter vos nisi Christum Jesum, et hunc crucifixum. 3 Et ego in infirmitate et timore et tremore multo fui apud vos, 4 Et sermo meus et prædicatio mea non in persuasione sapientiæ verbi, sed in ostensione spiritus et virtutis; 5 Ut fides vestra non sit in sapientia hominum sed in virtute Dei. 6 Sapientiam autem loquimur inter perfectos; sapientiam vero non hujus sæculi neque principum hujus sæculi, qui destruuntur, 7 Sed loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram, 8 Quam nemo principum hujus sæculi cognovit: si enim cognovissent, numquam Dominum gloriæ crucifixissent. 9 Sed sicut scriptum est: Quod oculus non vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus his qui diligunt illum

Digitized by Google

10 Ἡμῖν δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος [αὐτοῦ]. Τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. 11 Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ἔγνωκεν εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. 12 Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν, 13 Ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος, πνευματικοῖς πνευματικὰ συνκρίνοντες. 14 Ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ· μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστίν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. 15 Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρινει [μὲν] πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 16 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν.

ΚΕΦ. Γ'.

1 ΚΑΓΩ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς νηπίοις ἐν Χριστῷ. 2 Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ ἐδύνασθε. Ἀλλ οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε·

10 ܐܦ ܠܢ ܐܓܠܐ ܒܪܘܚܗ ܕܡܪܝܐ . ܡܛܠ ܕܪܘܚܐ ܟܠ ܡܕܡ ܒܥܐ ܐܦ ܥܡܩܬܐ ܕܐܠܗܐ . 11 ܡܢ ܐܢܫ ܝܕܥ ܡܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫ ܐܠܐ ܪܘܚ ܐܢܫܐ ܕܒܗ ܗܘ . ܗܟܢܐ ܐܦ ܕܐܠܗܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܫ ܐܠܐ ܪܘܚ ܐܠܗܐ . 12 ܐܢܚܢܢ ܠܐ ܩܒܠܢ ܪܘܚ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܐܠܐ ܪܘܚܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܢܕܥ ܠܢ ܡܕ ܕܐܠܗܐ ܝܗܒ ܠܢ . 13 ܘܡܠܠܝܢ ܐܢܚܢܢ ܠܐ ܒܡܠܦ ܚܟܡܬ ܐܢܫ ܐܠܐ ܒܡܠܦ ܪܘܚܐ ܕܡܫܘܐܠ ܪܘܚܢܝ ܠܪܘܚܢܝ . 14 ܐܢܫ ܢܦܫܢܝ ܠܐ ܩܒܠ ܡܕ ܕܪܘܚ ܐܠܗܐ ܗܘ ܛܦܫܘܬܐ ܗܝ ܠܗ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܕܥ ܕܒܪܘܚ ܐܠܗܐ ܡܬܕܝܢ . 15 ܐܢܫ ܪܘܚܢܝ ܟܠ ܡܕܡ ܕܝܢ ܡܕܝܢ ܘܗܘ ܠܐ ܡܬܕܝܢ ܡܢ ܐܢܫ . 16 ܡܢ ܓܒܪ ܝܕܥ ܥܛܪ ܡܪܝܐ ܕܢܫܘܐܠ ܠܗ ܐܢܚܢܢ ܕܝܢ ܥܛܪ ܡܫܝܚܐ ܐܝܬ ܠܢ .

ܦܪܩ ܓ

1 ܘܐܢܐ ܐܚܝ ܠܐ ܝܟܠܬ ܠܡܡܠܠ ܥܡܟܘܢ ܐܝܟ ܥܡ ܓܒܪ̈ܐ ܪܘܚܢ̈ܝܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܥܡ ܒܣܪ̈ܐ ܕܒܣܪ̈ܐ ܐܝܟ ܥܡ ܛܠ̈ܝܐ ܒܡܫܝܚܐ . 2 ܚܠܒ ܐܫܩܝܬ ܠܟܘܢ ܘܠܐ ܡܐܟܠ ܐܪ̈ܥܐ ܠܐ ܐܝܟ ܕܗܫܐ ܐܦ ܗܫܐ ܠܐ ܡܫܟܚ̈ܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܐܟܠ ܐܪ̈ܥܐ .

10 Nobis autem revelavit Deus per Spiritum suum: Spiritus enim omnia scrutatur, etiam profunda Dei. 11 Quis enim scit hominum quæ sint hominis nisi spiritus hominis qui in ipso est? Ita et quæ Dei sunt nemo cognovit nisi Spiritus Dei. 12 Nos autem non spiritum hujus mundi accepimus, sed Spiritum qui ex Deo est, ut sciamus quæ a Deo donata sunt nobis; 13 Quæ et loquimur non in doctis humanæ sapientiæ verbis, sed in doctrina Spiritus et virtutis, spiritualibus spiritualia conparantes. 14 Animalis autem homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei; stultitia est enim illi, et non potest intellegere, quia spiritualiter examinatur. 15 Spiritualis autem judicat omnia; [et] ipse a nemine judicatur. 16 Quis enim cognovit sensum Domini, qui instruat eum? Nos autem sensum Christi habemus.

CAPUT III.

1 Et ego, fratres, non potui vobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus, tamquam parvulis in Christo. 2 Lac vobis potum dedi, non escam: nondum enim poteratis. Sed nec nunc quidem potestis;

Digitized by Google

3 Ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε. Ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις [καὶ διχοστασίαι], οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; 4 Ὅταν γὰρ λέγῃ τις· Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ· Ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐκ ἄνθρωποί ἐστε; 5 Τί οὖν ἐστὶν Ἀπολλώς; τί δέ ἐστιν Παῦλος; διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ Κύριος ἔδωκεν. 6 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλὰ ὁ θεὸς ηὔξανεν· 7 Ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἔστιν τι οὔτε ὁ ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. 8 Ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήμψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. 9 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί· θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. 10 Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον ἔθηκα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. Ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. 11 Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός. 12 Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον [τοῦτον] χρυσίον, ἀργύριον, λίθους τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην,

3 Adhuc enim estis carnales. Cum enim sit inter vos zelus et contentio, nonne carnales estis et secundum hominem ambulatis? 4 Cum enim quis dicit: Ego quidem sum Pauli, alius autem: Ego Apollo, nonne homines estis? Quid igitur est Apollo? quid vero Paulus? 5 Ministri ejus cui credidistis, et unicuique sicut Dominus dedit. 6 Ego plantavi, Apollo rigavit, sed Deus incrementum dedit. 7 Itaque neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus. 8 Qui plantat autem et qui rigat unum sunt, unusquisque autem propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. 9 Dei enim sumus adjutores: Dei agricultura estis, Dei ædificatio estis. 10 Secundum gratiam Dei quæ data est mihi ut sapiens architectus fundamentum posui, alius autem superædificat. Unusquisque autem videat quomodo superædificet. 11 Fundamentum enim aliud nemo potest ponere præter id quod positum est, quod est Christus Jesus. 12 Si quis autem supræædificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides prætiosos, ligna, fœnum, stipulam,

Digitized by Google

13 Ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται, καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει. 14 Εἴ τινος τὸ ἔργον μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησεν, μισθὸν λήμψεται· 15 Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρος. 16 Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστὲ καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; 17 Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. 18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. 19 Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστίν. Γέγραπται γάρ· Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. 20 Καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. 21 Ὥστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστίν, 22 Εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλὼς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν [ἐστίν], 23 Ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ θεοῦ.

❖ ٣ ❖ ١ ❖ ܠܘܬ ܣܘܪܝܐ ❖

13 ܚܕ̈ܐ ܕܟܠ ܚܕ ܥܒܕܐ ܢܗܘܐ ܓܠܝܐ . ܝܘܡܐ
ܗܢܐ ܡܛܠ ܕܒܢܘܪܐ ܢܬܓܠܐ ܘܒܢܘܪܐ ܢܒܚܢ
ܥܒܕܐ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢܗ ܕܡܢܘ ܗܘ ܥܒܕܗ .
ܢܬܓܠܐ ܘܢܒܚܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܐܝܢܐ ܥܒܕܗ ܗܘ .
14 ܐܢ ܡܢ ܕܒܢܝܬ ܥܠ ܗܝ ܥܒܕܬܐ ܕܒܢܐ ܗܘ ܐܓܪܐ
ܢܣܒ . 15 ܐܢ ܡܢ ܕܥܒܕܬܗ ܢܬܚܪܟ ܢܬܚܣܪ
ܠܗ ܐܓܪܐ . ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܢܬܦܪܩ ܐܦ ܗܘ
ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܒܢܘܪܐ . 16 ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܕܗܝܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܐܢܬܘܢ ܘܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ
ܫܪܝܐ ܒܟܘܢ : 17 ܡܢ ܕܚܒܠ ܠܗܝܟܠܐ
ܕܐܠܗܐ ܐܠܗܐ ܢܚܒܠ ܠܗ . ܗܝܟܠܐ ܕܐܠܗܐ
ܩܕܝܫ ܗܘ ܘܗܝܟܠܐ ܗܘ ܐܢܬܘܢ . 18 ܠܐ
ܢܫܕܐ ܐܢܫ ܢܦܫܗ . ܐܢ ܡܢ ܕܡܬܚܙܐ ܒܟܘܢ
ܚܟܝܡ ܒܗܕܐ ܥܠܡܐ ܢܗܘܐ ܣܟܠ ܕܢܗܘܐ
ܚܟܝܡ . 19 ܚܟܡܬܐ ܕܥܠܡܐ ܗܕܐ ܓܠܝܐ
ܩܕܡ ܐܠܗܐ . ܡܟܬܘܒ ܗܘ ܓܪ ܕܐܚܕ ܐܢܐ
ܒܟܠ ܥܪܡܘܬܗܘܢ . 20 ܘܬܘܒ ܐܡܪ ܡܪܝܐ
ܝܕܥ ܚܫܒܝ ܚܟܡܐ ܕܒܛܠܝܢ ܗܢܘܢ .
21 ܗܟܢܐ ܐܢ ܡܢ ܠܐ ܢܫܒܚ ܒܒܢܝ ܐܢܫܐ
ܓܪ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܗܘ . 22 ܐܢ
ܦܘܠܘܣ ܐܢ ܐܦܠܘ ܐܢ ܟܐܦܐ ܐܢ ܥܠܡܐ
ܐܢ ܚܝܐ ܐܢ ܡܘܬܐ ܐܢ ܗܫܐ ܐܢ ܠܥܬܝܕ
ܟܠ ܗܢܘܢ ܕܝܠܟܘܢ ܗܘ . 23 ܐܢܬܘܢ ܕܡܫܝܚܐ
ܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ .

13 Uniuscujusque opus manifestum erit: dies enim declaravit, quia in igne revelabitur, et uniuscujusque opus quale sit ignis probabit. 14 Si cujus opus manserit quod superædificavit, mercedem accipiet: 15 Si cujus opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem. 16 Nescitis quia templum Dei estis et Spiritus Dei habitat in vobis? 17 Si quis autem templum Dei violaverit, disperdit illum Deus: templum enim Dei sanctum est, quod estis vos. 18 Nemo vos seducat: si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, ut sit sapiens. 19 Sapientia enim hujus mundi stultitia est apud Deum. Scriptum est enim: Conprehendam sapientes in astutia eorum. 20 Et iterum Dominus novit cogitationes hominum quoniam vanæ sunt. 21 Itaque nemo glorietur in hominibus: 22 Omnia enim vestra sunt, sive Paulus sive Apollo sive Cephas, sive mundus sive vita sive mors, sive præsentia sive futura: omnia enim vestra sunt, 23 Vos autem Christi, Christus autem Dei.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', δ'.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΟΥΤΩΣ ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων θεοῦ. 2 Ὧδε λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. 3 Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. 4 Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι· ὁ δὲ ἀνακρίνων με Κύριός ἐστιν, 5 Ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ Κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. 6 Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼν δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέγραπται [φρονεῖν], ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. 7 Τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; 8 Ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ· ἤδη ἐπλουτήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συνβασιλεύσωμεν. 9 Δοκῶ γάρ, ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις.

❖ ٤ ❖ ا ❖ ܠܘܩܐ ܩܕܝܫܬܐ ❖

❖ ٤ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܗܟܢܐ ܢܚܫܒ ܒܪ ܐܢܫ ܥܠ ܡܫܝܚܐ ܘܥܠ ܓܒܝ ܪܙܐ ܕܐܠܗܐ ܀ 2 ܗܪ ܗܟܐ ܒܥܝ ܒܓܒܝܐ ܕܢܫܬܟܚ ܕܡܗܝܡܢ ܐܝܬ ܒܗܘ ܀ 3 ܠܝ ܐܦ ܠܡ ܡܕܡ ܐܢ ܐܬܕܝܢ ܥܠ ܦܘܡܟܘܢ ܐܘ ܒܝܘܡܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫ ܐܠܐ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܐܕܝܢ ܠܢܦܫܝ ܀ 4 ܠܐ ܓܠܝ ܠܝ ܡܕܡ ܒܠܚܘܕ ܠܐ ܒܗܕܐ ܐܬܙܟܝܬ ܐܠܐ ܕܡܢ ܕܕܝܢ ܐܢܐ ܐܝܬ ܠܝ ܡܪܝ ܀ 5 ܗܟܝܠ ܐܠ ܬܕܝܢܘ ܠܫܘܚܐ ܥܕ ܕܢܐܬܐ ܡܪܝ ܕܢܢܗܪ ܠܟܡܝܢ ܕܚܫܝܟܐ ܘܢܓܠܐ ܡܕܡ ܕܒܠܒ ܐܢܫ ܘܒܝܬ ܢܗܘܐ ܫܒܚܐ ܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܐܠܗܐ ܀ 6 ܗܠܝܢ ܕܒܪ ܡܢ ܐܦ ܐܦܠܘ ܐܢܐ ܘܐܦܠܘ ܐܦܠܘ ܒܝ ܘܒܐܦܠܘ ܒܝ ܘܒܐܦܠܘ ܒܝ ܘܒ

10 Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 11 Ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν 12 Καὶ κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, 13 Δυσφημούμενοι παρακαλοῦμεν, ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. 14 Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶν. 15 Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα, 16 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε. 17 Διὰ τοῦτο αὐτὸ ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς ἐστίν μου τέκνον ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν Κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. 18 Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες· 19 Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν·

10 ܐܢܚܢ ܣܟܠܐ ܒܡܫܝܚܐ ܐܢܬܘܢ ܚܟܝܡܐ ܒܡܫܝܚܐ ܐܢܚܢ ܚܠܫܐ ܐܢܬܘܢ ܬܩܝܦܐ ܐܢܬܘܢ ܝܩܪܐ ܐܢܚܢ ܙܥܘܪܐ 11 ܥܕ ܗܫܐ ܫܥܬܐ ܐܢܚܢ ܪܥܝܢ ܘܨܡܝܢ ܘܥܪܛܠܝܢ ܘܡܬܟܦܝܢ ܐܝܬ ܠܢ ܘܠܝܬ ܠܢ ܐܬܪ ܠܡܫܪ ܠܢ 12 ܘܡܬܥܢܝܢ ܐܢܚܢ ܥܒܕܝܢ ܒܐܝܕܝܢ ܕܝܠܢ ܡܫܬܡܝܢ ܐܢܚܢ ܘܡܒܪܟܝܢ ܐܢܚܢ ܪܕܝܢ ܐܢܚܢ ܘܣܒܪܝܢ ܐܢܚܢ 13 ܡܬܒܙܝܢ ܐܢܚܢ ܘܡܬܚܢܢܝܢ ܐܢܚܢ ܐܝܟ ܣܪܝܩܐ ܗܘܝܢ ܠܟܠ ܥܡܐ ܥܕ ܗܫܐ ܐܢܚܢ 14 ܠܐ ܐܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܗܠܝܢ ܕܬܬܟܠܡܘܢ ܐܠܐ ܐܝܟ ܒܢܝ ܚܒܝܒܝ ܐܢܐ ܡܘܥܛ ܠܟܘܢ 15 ܐܦ ܐܢ ܐܠܦ ܐܠܦܝ ܡܪܒܝܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܐܠܐ ܠܐ ܐܒܗܬ ܣܓܝܐܝܬ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܒܓܠܝܢܐ ܐܢܐ ܐܘܠܕܬ ܠܟܘܢ ܐܢܬܘܢ 16 ܒܥܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܗܘܘ ܕܡܝܢ ܠܝ 17 ܗܕܐ ܗܘ ܥܠ ܗܕܐ ܫܕܪܬ ܠܟܘܢ ܬܝܡܬܐܘܣ ܕܗܘ ܒܪܝ ܚܒܝܒܐ ܘܗܝܡܢܐ ܒܡܪܝܐ ܕܗܘ ܢܦܟܪ ܠܟܘܢ ܐܘܪܚܬܝ ܕܝܠܝ ܕܐܝܢܘܢ ܕܒܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܐܢܐ ܡܠܦ 18 ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ ܐܝܟ ܢܦܚܘ ܐܝܬ ܡܢܝܢ 19 ܐܠܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ ܒܥܓܠܐ ܐܢ ܡܪܝܐ ܨܒܐ ܘܐܕܥ ܠܐ ܡܠܬܐ ܕܐܢܘܢ ܕܢܦܚܘ ܐܠܐ ܚܝܠܐ

10 Nos stulti propter Christum, vos autem prudentes in Christo; nos infirmi, vos autem fortes; vos nobiles, nos autem ignobiles. 11 Usque in hanc horam et esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis cedimur et instabiles sumus. 12 Et laboramus operantes manibus nostris, maledicimur et benedicimus, persecutionem patimur et sustinemus, 13 Blasphemamur et obsecramus, tamquam purgamenta hujus mundi facti sumus, omnium peripsima usque adhuc. 14 Non ut confundam vos hæc scribo, sed ut filios meos carissimos moneo. 15 Nam si decem milia pedagogorum habeatis in Christo, sed non multos patres; nam in Christo Jesu per evangelium ego vos genui. 16 Rogo ergo vos, imitatores mei estote. 17 Ideo misi ad vos Timotheum, qui est filius meus carissimus et fidelis in Domino; qui vos commonefaciat vias meas quæ sunt in Christo, sicut ubique in omni ecclesia doceo. 18 Tamquam non venturus sim ad vos, sic inflati sunt quidam: 19 Veniam autem cito ad vos, si Dominus voluerit, et cognoscam non sermonem eorum qui inflati sunt sed virtutem;

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', δ', ε'.

20 Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. 21 Τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραΰτητος;

ΚΕΦ. ε'.

1 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. 2 Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἀρθῇ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο πράξας; 3 Ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, 4 Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου [ἡμῶν] Ἰησοῦ [Χριστοῦ] συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ] 5 Παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 6 Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; 7 Ἐκκαθάρατε τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς ἐστε ἄζυμοι· Καὶ γὰρ τὸ πάσχα ἡμῶν [ὑπὲρ ἡμῶν] ἐτύθη Χριστός. 8 Ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινίας καὶ ἀληθείας.

❖ ٥٣ ❖ ٤ ❖ ١ ❖ ܦܓܪ ܩܕܡܝܐ ❖

20 ܡܛܠ ܕܠܐ ܒܡܠܬܐ ܗܝ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܐ ܒܚܝܠܐ ܀ 21 ܡܢܘ ܨܒܝܬ ܐܢ ܒܫܒܛܐ ܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܐܘ ܒܚܘܒܐ ܘܒܪܘܚ ܥܕܝܢܘܬܐ ܀

❖ ٥٤ ❖ ١ ❖ ܦܓܪ ܩܕܡܝܐ ❖

1 ܫܡܥ ܐܬܫܡܥ ܒܝܢܝܟܘܢ ܙܢܝܘܬܐ ܘܙܢܝܘܬܐ ܗܟܢܐ ܕܠܐ ܐܦ ܒܝܢ ܥܡܡܐ ܕܢܫܬܘܩ ܓܒܪܐ ܐܢܬܬ ܐܒܘܗܝ ܀ 2 ܘܐܢܬܘܢ ܬܪܝܨܝܢ ܐܬܬܘܢ ܘܠܐ ܐܠܝܢ ܐܬܒܠܬ ܕܢܬܪܡܐ ܡܢ ܒܝܬ ܟܢܫܬܟܘܢ ܗܘ ܕܥܒܕ ܗܢ ܦܘܠܚܢܐ ܀ 3 ܐܢܐ ܓܝܪ ܐܦ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܒܦܓܪܝ ܒܪܘܚܐ ܐܬܝܬ ܐܝܟ ܕܒܦܓܪܝ ܕܝܢܬ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܒܪܘܚܐ ܐܬܝܬ ܥܠ ܗܘ ܓܒܪܐ ܕܗܟܢܐ ܥܒܕ ܀ 4 ܒܫܡܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܟܕ ܐܬܟܢܫܬܘܢ ܐܢܬܘܢ ܘܪܘܚܝ ܥܡ ܚܝܠܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܀ 5 ܕܢܫܠܡ ܠܗܘ ܓܒܪܐ ܠܣܛܢܐ ܠܡܚܒܠ ܒܣܪ̈ܐ ܕܢܬܦܪܩ ܪܘܚܗ ܒܝܘܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܀ 6 ܠܐ ܫܦܝܪ ܗܘ ܕܫܒܚܬܟܘܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܥܬܐ ܙܥܘܪܬܐ ܡܚܡܥ ܟܠ ܓܘܫܡܐ ܕܥܓܝܢܐ ܀ 7 ܢܕܟܝܘ ܠܟܘܢ ܡܢ ܚܡܝܪܐ ܥܬܝܩܐ ܕܬܗܘܘܢ ܥܓܝܢܐ ܚܕܬܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬܘܢ ܦܛܝܪ̈ܐ ܀ ܐܝܟ ܓܝܪ ܕܐܦ ܦܨܚܢ ܡܫܝܚܐ ܐܬܕܒܚ ܥܠ ܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܀ 8 ܗܟܢܐ ܢܥܒܕ ܥܐܕ̈ܐ ܠܐ ܒܚܡܝܪܐ ܥܬܝܩܐ ܐܦ ܠܐ ܒܚܡܝܪܐ ܕܒܝܫܬܐ ܘܒܝܫܝܢܘܬܐ ܐܠܐ ܒܦܛܝܪ̈ܐ ܕܟܢܘܬܐ ܘܫܪܪܐ ܀

AD CORINTHIOS I, IV. V.

20 Non enim in sermone est regnum Dei sed in virtute. 21 Quid vultis? in virga veniam ad vos, aut in caritate et spiritu mansuetudinis?

CAPUT V.

1 Omnino auditur inter vos fornicatio, et talis fornicatio qualis nec inter gentes, ita ut uxorem patris aliquis habeat. 2 Et vos inflati estis, et non magis luctum habuistis, ut tolleretur de medio vestrum qui hoc opus fecit? 3 Ego quidem absens corpore, præsens autem spiritu, jam judicavi ut præsens eum qui sic operatus est, 4 In nomine Domini nostri Jesu Christi congregatis vobis et meo spiritu cum virtute Domini [nostri] Jesu [Christi], 5 Tradere hujusmodi Satanæ in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini [nostri] Jesu [Christi]. 6 Non bona gloriatio vestra. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit? 7 Expurgate vetus fermentum, ut sitis nova consparsio, sicut estis azymi: etenim pascha nostrum immolatus est Christus. 8 Itaque epulemur non in fermento veteri neque in fermento malitiæ et nequitiæ, sed in azymis sinceritatis et veritatis.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', ε', ϛ'.

9 Ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, 10 Οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις καὶ ἅρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις, ἐπεὶ ὠφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. 11 Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ, τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 12 Τί γάρ μοι τοὺς ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε; 13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Ἐξάρατε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

ΠΕΦ. ϛ'.

1 ΤΟΛΜΑ, τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων; 2 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; 3 Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν, μήτιγε βιωτικά; 4 Βιωτικὰ μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε; 5 Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν οὐδεὶς σοφός, ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ; 6 Ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων;

❖ ٥ ❖ ٥٦ ❖ ١ ❖ ܠܘܬ ܣܗܕܐ ܩܕ

9 ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܒܓܘ ܐܓܪܬܐ ܕܠܐ ܬܬܚܡܠܘ ܥܡ ܙܢܝ̈ܐ ܀ 10 ܘܠܐ ܠܟܠ ܙܢܝ̈ܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ ܐܘ ܠܚܡܕܢ̈ܐ ܘܓܙܠܢ̈ܐ ܐܘ ܠܥܒ̈ܕܝ ܨܠܡܐ ܕܐܠ ܗܟ ܡܬܚܝܒ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܢܦܩ̈ܘ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܀ 11 ܗܫܐ ܕܝܢ ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܬܬܚܡܠܘ ܥܡ ܐܢܫ ܕܐܚ ܡܬܩܪܐ ܘܗܘ ܙܢܐ ܐܘ ܚܡܕܢ ܐܘ ܥܒܕ ܨܠܡܐ ܐܘ ܣܟܠ ܐܘ ܓܙܠܢ ܕܠܐ ܐܦ ܠܡܐܟܠ ܥܡ ܗܟ ܐܢܫ ܀ 12 ܡܐ ܠܝ ܕܐܦ ܥܠ ܐܠܝܢ ܕܒܪ̈ ܐ ܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܥܠ ܓܘ̈ ܕܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܝܢܝܢ ܀ 13 ܐܠܗܐ ܕܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܕܝܢ ܥܠ ܐܠܝܢ ܕܒܪ̈ ܐ ܐܦܪܘ ܗܘ ܒܝܫܐ ܡܢ ܒܝܬܟܘܢ ܀

❖ ٥ ❖ ٥ ❖ ١ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܡܢ ܐܝܬ ܠܟ ܕܐܢܫ ܡܢ ܒܝܬܟ ܕܝܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܠܬܐ ܥܡ ܚܒܪܗ ܘܢܬܕܝܢ ܩܕܡ ܥܘܠܐ ܘܠܐ ܩܕܡ ܩܕܝ̈ܫܐ ܀ 2 ܐܘ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܩܕܝ̈ܫܐ ܢܕܝܢܘܢ ܠܥܠܡܐ ܘܐܢ ܒܟܘܢ ܢܬܕܝܢ ܥܠܡܐ ܐܬܝܗܒ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܫܦܝܪ̈ ܐ ܠܡܕܝܢ ܙܥܘܪ̈ ܐ ܀ 3 ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܠܡܠܐܟ̈ ܢܕܝܢ ܐܦ ܠܚܝ̈ ܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ ܀ 4 ܐܠܐ ܐܢ ܚܝ̈ ܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܬܬܬܪ ̈ ܐ ܐܢܬܘܢ ܡܢ ܐܠܝܢ ܕܠܐ ܡܬܩܒ̈ܠܝܢ ܒܥܕܬܐ ܀ 5 ܠܘܬ ܒܫܢ̈ ܐ ܐܡܪ ̈ ܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܗܟ ܠܐ ܐܝܬ ܒܟܘܢ ܚܟܝܡ ܐܦ ܚܕ ܕܢܗܘܐ ܩܐܡ ܒܝܢ ܐܚ ܠܐܚܘܗܝ ܀ 6 ܐܠܐ ܐܚ ܥܡ ܐܚ ܡܬܕܝܢ ܘܗܕܐ ܩܕܡ ܟܦܪ̈ ܐ ܀

AD CORINTHIOS I, V. VI.

9 Scripsi vobis in epistula ne commisceamini fornicariis; 10 Non utique fornicariis hujus mundi aut avaris aut rapacibus aut idolis servientibus: alioquin debueratis de hoc mundo exisse. 11 Nunc autem scripsi vobis non commisceri, si is qui frater nominatur est fornicator aut avarus aut idolis serviens aut maledicus aut ebriosus aut rapax, cum ejusmodi nec cibum sumere. 12 Quid enim mihi de his qui foris sunt judicare? Nonne de his qui intus sunt vos judicatis? 13 Nam eos qui foris sunt Deus judicabit. Auferte malum ex vobis ipsis.

CAPUT VI.

1 AUDET aliquis vestrum habens negotium adversus alterum judicari apud iniquos et non apud sanctos? 2 An nescitis quoniam sancti de mundo judicabunt? et si in vobis judicabitur mundus, indigni estis qui de minimis judicetis? 3 Nescitis quoniam angelos judicabimus, quanto magis sæcularia? 4 Sæcularia igitur judicia si habueritis, contemptibiles qui sunt in ecclesia, illos constituite ad judicandum. 5 Ad verecundiam vestram dico. Sic non est inter vos sapiens quisquam qui possit judicare inter fratrem suum? 6 Sed frater cum fratre judicio contendit, et hoc apud infideles?

Digitized by Google

7 Ἤδη μὲν [οὖν] ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστίν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. Διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; 8 Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε, καὶ τοῦτο ἀδελφούς. 9 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσιν; Μὴ πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται 10 Οὔτε κλέπται οὔτε πλεονέκται, οὐ μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν θεοῦ κληρονομήσουσιν. 11 Καὶ ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. 12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. 13 Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι· 14 Ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 15 Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; ἆρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο.

7 ۝ ۷ ۝ ۞ ۝ ۷ ۝ ۞ ۝ ۷ ۝ ۞

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', ϛ', ζ'.

16 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν; Ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 17 Ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν. 18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. 19 Ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; 20 Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν [καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινά ἐστι τοῦ θεοῦ].

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΠΕΡΙ δὲ ὧν ἐγράψατε [μοι], καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι· 2 Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. 3 Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλὴν ἀποδιδότω, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. 4 Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ὁ ἀνήρ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ἡ γυνή. 5 Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν ἵνα σχολάσητε τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἦτε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμας ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.

❖ ١ ❖ ٥ ❖ ١ ❖ ܠܘܩܐ ܩܕ

16 ܐ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܡܢ ܕܡܬܩܛܦ ܒܙܢܝܬܐ ܓܘܫܡܐ ܚܕ ܗܘ ܀ ܐܡܪ ܓܪ ܗܢܘܢ ܬܪܝܢ ܒܣܪ ܚܕ ܀ 17 ܘܡܢ ܕܡܬܩܛܦ ܒܡܪܝܐ ܪܘܚܐ ܚܕ ܗܘ ܀ 18 ܪܕܦܘ ܡܢ ܙܢܝܘܬܐ ܟܠ ܚܛܝܬܐ ܕܢܥܒܕ ܒܪܢܫܐ ܒܪ ܡܢ ܦܓܪܐ ܗܘ ܀ ܐܠܐ ܗܘ ܕܙܢܐ ܠܦܓܪܗ ܚܛܐ ܀ 19 ܐ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܕܦܓܪܟܘܢ ܗܝܟܠ ܕܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܗܘ ܕܒܟܘܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܘܠܐ ܐܢܬܘܢ ܕܝܠܟܘܢ ܀ 20 ܙܒܢܬܘ ܒܝܩܪ ܓܘ ܫܒܚܘ ܘܐܣܒܪܘ ܐܠܗܐ ܒܦܓܪܟܘܢ ܀

❖ ا ❖ ܟܠܠ

1 ܘܥܠ ܗܠܝܢ ܕܟܬܒܬܘܢ ܠܝ ܛܒ ܠܒܪܢܫܐ ܕܠܐ ܢܩܪܒ ܠܐܢܬܬܐ ܀ 2 ܒܪ ܡܢ ܙܢܝܘܬܐ ܢܗܘܐ ܠܟܠ ܚܕ ܐܢܬܬܗ ܘܟܠ ܚܕ ܒܥܠܗ ܀ 3 ܒܥܠܐ ܢܦܪܥ ܠܐܢܬܬܗ ܚܩܗ ܘܐܢܬܬܐ ܠܒܥܠܗ ܀ 4 ܐܢܬܬܐ ܠܐ ܫܠܛܐ ܒܦܓܪܗ ܐܠܐ ܒܥܠܐ ܘܒܥܠܐ ܠܐ ܫܠܛ ܒܦܓܪܗ ܐܠܐ ܐܢܬܬܐ ܀ 5 ܠܐ ܬܫܬܩܪܘܢ ܐܢܫ ܠܚܕܕܐ ܐܠܐ ܡܢ ܪܥܝܢܐ ܒܙܒܢ ܙܥܝܪ ܕܬܦܢܘ ܠܨܠܘܬܐ ܘܬܗܘܘܢ ܟܕ ܡܬܟܢܫܝܢ ܠܗܘ ܐܦ ܠܗܠ ܙܒܢ ܀ ܕܠܐ ܢܢܣܝܟܘܢ ܐܠ ܒܝܫܬܐ ܀

AD CORINTHIOS I, VI. VII.

16 An nescitis quoniam qui adheret meretrici unum corpus efficitur? Erunt enim, inquit, duo in carne una. 17 Qui autem adheret Domino, unus spiritus est. 18 Fugite fornicationem. Omne enim peccatum quodcumque fecerit homo extra corpus est: qui autem fornicatur, in corpus suum peccat. 19 An nescitis quoniam membra vestra templum est Spiritus sancti, qui in vobis est, quem habetis a Deo, et non estis vestri? 20 Empti enim estis prætio magno: glorificate et portate Deum in corpore vestro, [et in spiritu vestro, quæ sunt Dei.]

CAPUT VII.

1 De quibus autem scripsistis [mihi], bonum est homini mulierem non tangere: 2 Propter fornicationem autem unusquisque suam uxorem habeat, et unaquæque suum virum habeat. 3 Uxori vir debitum reddat, similiter autem et uxor viro. 4 Mulier sui corporis potestatem non habeat sed vir: similiter autem et vir sui corporis potestatem non habet sed mulier. 5 Nolite fraudare invicem, nisi forte ex consensu ad tempus, ut vacetis orationi: et iterum revertimini in id ipsum, ne temptet vos Satanas propter incontinentiam vestram.

Digitized by Google

6 Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συνγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. 7 Θέλω δὲ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα ἐκ θεοῦ, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως. 8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· 9 Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖττον γάρ ἐστιν γαμεῖν ἢ πυροῦσθαι. 10 Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγὼ ἀλλὰ ὁ Κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι, 11 Ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω, καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. 12 Τοῖς δὲ λοιποῖς λέγω ἐγώ, οὐχ ὁ Κύριος, εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν· 13 Καὶ γυνὴ εἴ τις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ οὗτος συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω τὸν ἄνδρα. 14 Ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. 15 Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις. Ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ὑμᾶς ὁ θεός.

6 ܗܘ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܫܘܒܩܐ ܘܠܐ ܒܦܘܩܕܢܐ. 7 ܐܦ ܐܢܐ ܨܒܝܬ ܕܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܢܗܘܘܢ ܐܝܟ ܢܦܫܝ: ܐܠܐ ܕܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܐܝܬ ܠܗ ܡܘܗܒܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܚܕ ܗܟܢܐ ܘܚܕ ܗܟܢܐ. 8 ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܠ ܕܠܐ ܐܢܫܝܢ ܘܠܐ ܐܬܪܡܠܘ ܕܛܒ ܠܗܘܢ ܐܢ ܢܬܩܝܡܘܢ ܐܝܟ ܢܦܫܝ. 9 ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܡܬܟܠܝܢ ܢܣܒܘ ܢܫܪܐ ܠܡܐ ܕܛܒ ܠܡܣܒ ܡܢ ܕܢܬܩܛܠ. 10 ܠܐ ܠܡܚܬܢܐ ܐܢܐ ܦܩܕ ܐܠܐ ܡܪܝܐ ܕܐܢܬܬܐ ܠܐ ܬܦܪܫ ܡܢ ܒܥܠܗ: 11 ܘܐܦ ܐܢ ܐܦܪܫܬ ܬܬܩܝܡ ܠܐ ܬܬܚܬܢ ܐܘ ܬܬܦܪܣ ܥܡ ܒܥܠܗ. ܘܒܥܠ ܠܐ ܢܫܒܩ ܐܢܬܬܗ. 12 ܠܫܪܝܢ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܐ ܡܪܝܐ ܐܢ ܐܚ ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܟܦܪܐ ܘܗܝ ܨܒܝܐ ܠܡܬܒ ܥܡܗ ܠܐ ܢܫܒܩ ܐܢܬܬܗ: 13 ܘܐܢ ܐܝܬ ܠܐܢܬܬܐ ܒܥܠ ܟܦܪ ܘܗܘ ܨܒܐ ܠܡܬܒ ܥܡܗ ܠܐ ܢܫܒܩ ܒܥܠܗ. 14 ܡܬܩܕܫ ܗܘ ܒܥܠ ܟܦܪܐ ܒܐܢܬܬܐ ܡܗܝܡܢܬܐ ܘܡܬܩܕܫܐ ܗܝ ܐܢܬܬܐ ܟܦܪܬܐ ܒܒܥܠܗ ܗܝܡܢܐ ܐܠܘ ܗܟܝܠ ܒܢܝܟܘܢ ܛܢܦܝܢ ܗܘܘ ܘܗܫܐ ܩܕܝܫܝܢ ܗܢܘ. 15 ܐܢ ܗܘ ܟܦܪܐ ܦܪܫ ܢܦܪܫ ܠܐ ܐܬܥܒܕ ܐܚܐ ܐܘ ܐܚܬܐ ܒܗܠܝܢ ܡܕܡ. ܐܠܐ ܒܫܠܡܐ ܩܪܐ ܠܢ ܐܠܗܐ.

6 Hoc autem dico secundum indulgentiam, non secundum imperium. 7 Volo autem omnes homines esse sicut me ipsum: sed unusquisque proprium habet donum ex Deo, alius quidem sic, alius vero sic. 8 Dico autem non nuptis et viduis, bonum est illis si sic maneant sicut et ego: 9 Quod si non se continent, nubant: melius est enim nubere quam uri. 10 His enim qui matrimonio juncti sunt præcipio non ego sed Dominus, uxorem a viro non discedere; 11 Quod si discesserit, manere innuptam aut viro suo reconciliari: et vir uxorem ne demittat. 12 Nam ceteris ego dico, non Dominus. Si quis frater uxorem habet infidelem et hæc consentit habitare cum illo, non dimittat illam; 13 Et si qua mulier habet virum infidelem et hic consentit habitare cum illa, non dimittat virum. 14 Sanctificatus est enim vir infidelis in muliere fideli, et sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem: alioquin filii vestri inmundi essent, nunc autem sancti sunt. 15 Quod si infidelis discedit, discedat: non est enim servituti subjectus frater aut soror in ejusmodi, in pace autem vocavit nos Deus.

Digitized by Google

16 Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; 17 Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς μεμέρικεν ὁ Κύριος, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ θεός, οὕτως περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. 18 Περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν ἀκροβυστίᾳ κέκληταί τις; μὴ περιτεμνέσθω. 19 Ἡ περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. 20 Ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. 21 Δοῦλος ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. 22 Ὁ γὰρ ἐν Κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος Κυρίου ἐστίν· ὁμοίως ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν Χριστοῦ. 23 Τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. 24 Ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ. 25 Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν Κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι. 26 Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. 27 Δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα.

٭ ١ ٭ ١ ٭ ٭ ٭

28 Ἐὰν δὲ καὶ γαμήσῃς, οὐχ ἥμαρτες, καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. 29 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστίν· τὸ λοιπὸν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν, καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, 30 καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, 31 καὶ οἱ χρώμενοι τὸν κόσμον ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. 32 Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, πῶς ἀρέσῃ τῷ Κυρίῳ· 33 ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικί. 34 καὶ μεμέρισται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ Κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί. 35 Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν σύμφορον λέγω, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάστως. 36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει, γαμείτωσαν.

28 ܐܠܐ ܐܦ ܐܢ ܢܣܒ ܐܢܬ ܠܐ ܚܛܝܬ ܘܐܢ ܬܙܘܓ ܒܬܘܠܬܐ ܠܐ ܚܛܬ ܐܠܐ ܓܒܪ ܥܠ ܓܒܪ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܒܦܓܪܗ ܘܐܢܐ ܐܬ ܠܟܘܢ ܐܚܘܣ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܗܕܐ ܐܡܪ ܐܚܝ ܕܙܒܢܐ ܩܠܝܠ ܗܘ ܘܡܛܠ ܗܢܘ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܢܫܘܬܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܘܗܢܘ ܕܒܟܝܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܒܟܝܢ ܘܗܢܘ ܕܚܕܝܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܚܕܝܢ ܘܗܢܘ ܕܡܙܕܒܢܝܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܚܙܩܝܢ ܘܗܢܘ ܕܡܫܬܡܫܝܢ ܒܥܠܡܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܫܬܡܫܝܢ ܓܝܪ ܐܙܠ ܫܟܠ ܥܠܡܐ ܗܕܐ ܘܐܢܐ ܒܥܐ ܐܢ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܗܘܝܬ ܐܢܫ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܝܟ ܕܡܪܥܝ ܠܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܫܦܝܪ ܠܗ ܠܡܪܗ ܘܗܢܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܐܝܟ ܕܡܪܥܝ ܠܥܠܡܐ ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܫܦܝܪ ܠܗ ܠܐܢܬܬܗ ܘܐܬ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܘܐܬ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܬܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܒܦܓܪܗ ܘܐܢ

37 Ὃς δὲ ἕστηκεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἑδραῖος, μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ, τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιήσει. 38 Ὥστε καὶ ὁ γαμίζων τὴν ἑαυτοῦ παρθένον καλῶς ποιεῖ, καὶ ὁ μὴ γαμίζων κρεῖσσον ποιήσει. 39 Γυνὴ δέδεται [νόμῳ] ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν Κυρίῳ. 40 Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

ΚΕΦ. η'.

1 ΠΕΡΙ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. Ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. 2 Εἴ [δὲ] τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τι, οὔπω ἔγνω καθὼς δεῖ γνῶναι· 3 Εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν, οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. 4 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς εἰ μὴ εἷς. 5 Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοί, 6 Ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.

37 إِنَّمَا ٱلَّذِي ثَبَتَ فِي قَلْبِهِ صَحِيحٌ : ٱلَّذِي لَيْسَ لَهُ ٱضْطِرَارٌ بَلْ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى إِرَادَتِهِ ، وَقَدْ عَزَمَ فِي قَلْبِهِ : أَنْ يَحْفَظَ عَذْرَاءَهُ فَقَدْ أَحْسَنَ : 38 إِذًا ٱلَّذِي يُزَوِّجُ عَذْرَاءَهُ فَقَدْ أَحْسَنَ ، وَٱلَّذِي لَا يُزَوِّجُ فَقَدْ أَحْسَنَ أَكْثَرَ . 39 ٱلْمَرْأَةُ مُرْتَبِطَةٌ بِٱلنَّامُوسِ مَا دَامَ رَجُلُهَا حَيًّا . وَإِنْ رَقَدَ رَجُلُهَا فَهِيَ حُرَّةٌ أَنْ تَتَزَوَّجَ بِمَنْ تُرِيدُ ، غَيْرَ أَنَّهَا فِي ٱلرَّبِّ : 40 وَهِيَ أَسْعَدُ إِنْ ثَبَتَتْ هَكَذَا بِحَسَبِ رَأْيِي . وَأَظُنُّ أَنَّ لِي رُوحَ ٱللَّهِ أَيْضًا :

صلاة ❖ ٨ ❖

1 وَأَمَّا مِنْ جِهَةِ ٱلْمَأْكُولِ ٱلْمَذْبُوحِ لِلْأَوْثَانِ : فَنَعْلَمُ أَنَّ لَنَا جَمِيعًا عِلْمًا . ٱلْعِلْمُ يَنْفُخُ ، وَٱلْمَحَبَّةُ تَبْنِي . 2 إِنْ ظَنَّ أَحَدٌ أَنَّهُ يَعْلَمُ شَيْئًا : فَإِنَّهُ لَمْ يَعْلَمْ بَعْدُ كَمَا يَنْبَغِي أَنْ يَعْلَمَ . 3 وَلَكِنْ إِنْ أَحَبَّ أَحَدٌ ٱللَّهَ : فَهَذَا قَدْ عُرِفَ مِنْهُ . 4 وَأَمَّا مِنْ جِهَةِ ٱلْمَأْكُولِ ٱلْمَذْبُوحِ لِلْأَوْثَانِ : فَنَعْلَمُ أَنَّ ٱلْوَثَنَ لَيْسَ شَيْئًا فِي ٱلْعَالَمِ ، وَأَنَّ لَيْسَ إِلَهٌ آخَرُ إِلَّا وَاحِدٌ . 5 لِأَنَّهُ وَإِنْ كَانَ ٱلَّذِينَ يُسَمَّوْنَ آلِهَةً سَوَاءٌ كَانُوا فِي ٱلسَّمَاءِ أَوْ عَلَى ٱلْأَرْضِ : كَمَا أَنَّ آلِهَةً كَثِيرِينَ وَأَرْبَابًا كَثِيرِينَ ، 6 لَكِنَّ لَنَا إِلَهًا وَاحِدًا ٱلْآبَ ٱلَّذِي مِنْهُ جَمِيعُ ٱلْأَشْيَاءِ ، وَنَحْنُ لَهُ . وَرَبًّا وَاحِدًا يَسُوعَ ٱلْمَسِيحَ ٱلَّذِي بِهِ جَمِيعُ ٱلْأَشْيَاءِ ، وَنَحْنُ بِهِ .

37 Nam qui statuit in corde suo firmus. non habens necessitatem, potestatem autem habens suæ voluntatis, et hoc judicavit in corde suo, servare virginem suam, bene facit. 38 Igitur et qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit, et qui non jungit, melius facit. 39 Mulier alligata est quanto tempore vir ejus vivit; quod si dormierit vir ejus, liberata: cui vult nubat, tantum in Domino. 40 Beatior autem erit si sic permanserit, secundum meum consilium: puto autem quod et ego Spiritum Dei habeo.

CAPUT VIII.

1 De his autem quæ idolis sacrificantur, scimus quoniam omnes scientiam habemus. Scientia inflat, caritas vero ædificat. 2 Si quis [autem] se existimat scire aliquid, nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire: 3 Si quis autem diligit Deum, hic cognitus est ab eo. 4 De escis autem quæ idolis immolantur, scimus quia nihil est idolum in mundo, et quod nullus Deus nisi unus: 5 Nam etsi sunt qui dicantur dii sive in cælo sive in terra, siquidem sunt dii multi et domini multi, 6 Nobis tamen unus Deus et Pater, ex quo omnia et nos in illum, et unus Dominus Jesus Christus, per quem omnia et nos per ipsum.

Digitized by Google

7 Ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ συνηθείᾳ ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται. 8 Βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ θεῷ· οὔτε ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. 9 Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενέσιν. 10 Ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλίῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; 11 Ἀπόλλυται γὰρ ὁ ἀσθενῶν ἐν τῇ σῇ γνώσει, ὁ ἀδελφὸς δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. 12 Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνετε. 13 Διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΟΥΚ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐχὶ [Χριστὸν] Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν ἑόρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστὲ ἐν Κυρίῳ; 2 Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμί· ἡ γὰρ σφραγίς μου τῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστὲ ἐν Κυρίῳ. 3 Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσίν ἐστιν αὕτη. 4 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν;

7 ܐܠܐ ܠܐ ܒܟܠ ܚܕ ܝܕܥܬܐ ܗܝ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܐܝܕܘܠܬܐ ܐܟܠ ܗܠ ܥܕ ܗܫܐ ܐܝܟ ܕܐܝܕܘܠܬܐ ܐܟܠ ܘܡܕܥܬܗ ܕܐܢܘܢ ܡܛܠ ܕܟܝܐ ܗܝ ܡܬܛܢܦ ܐܝܬ ܠܗ ܘܡܬܛܢܦ ܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܬܩܪܒ ܠܐܠܗܐ ܐܦ ܐܢ ܠܐ ܢܐܟܘܠ ܚܣܪܢ ܐܦ ܐܢ ܢܐܟܘܠ ܝܬܪܢ ܚܙܘ ܕܠܐ ܗܕܐ ܫܘܠܛܢܟܘܢ ܬܗܘܐ ܠܟܫܠܐ ܠܐ ܚܫܝܫܐ ܐܢ ܚܙܐ ܐܢܫ ܠܟ ܕܐܝܬ ܠܟ ܕܥܬܐ ܒܒܝܬ ܐܝܕܘܠܐ ܕܝܘܟܒ ܠܡܐܟܠ ܐܝܕܘܠܬܐ ܠܐ ܡܢ ܗܝ ܕܡܕܥܬܐ ܕܝܠܗ ܢܬܒܢܐ ܠܡܐܟܠ ܐܝܕܘܠܬܐ ܘܢܬܒܕܪ ܐܚܘܟ ܕܒܡܕܥܬܟ ܐܝܬ ܠܗ ܚܫܝܫܐ ܡܛܠ ܕܗܢܘ ܡܫܝܚܐ ܡܝܬ ܠܗ ܘܗܟܢܐ ܕܚܛܝܢ ܠܐܚܘܟ ܘܡܟܐ ܠܡܨܝܪܬܗ ܕܡܕܥܬܗ ܕܚܫܝܫܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܚܛܝܬ ܐܢ ܗܟܢܐ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܟܠ ܒܣܪ ܠܥܠܡ ܕܠܐ ܐܟܫܠ ܐܚܝ ܐܢ ܐܟܫܠ ܐܚܝ ܠܐ ܐܟܠ ܒܣܪ ܠܥܠܡ ܕܠܐ ܐܟܫܠ ܐܚܝ

ܦܨܠܐ ✤ ج ✤

1 ܗܠ ܠܐ ܚܪܐ ܐܢܐ ܗܠ ܠܐ ܫܠܝܚܐ ܐܢܐ ܗܠ ܠܐ ܚܙܝܬ ܝܫܘܥ ܡܪܢ ܕܡܪܢ ܐܢ ܗܠ ܠܐ ܥܒܕܝ ܐܬܘܢ ܐܬܘܢ ܒܡܪܢ ܐܢ ܠܐ ܠܐܚܪܢ ܫܠܝܚ ܐܢܐ ܐܦ ܐܢ ܠܟܘܢ ܫܠܝܚ ܐܢܐ ܐܢ ܐܬ ܐܢ ܠܟܘܢ ܒܡܪܢ ܗܝ ܚܬܝܡ ܫܠܝܚܘܬܝ ܐܢ ܠܟܘܢ ܐܬܘܢ ܒܡܪܢ ܗܝ ܐܦܣ ܠܐ ܐܢ ܐܢ ܠܟ ܐܢ ܐܢ ܠܟ ܐܢ ܐܢ ܠܟ

5 Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου καὶ Κηφᾶς; 6 Ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν μὴ ἐργάζεσθαι; 7 Τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; 8 Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ, ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει; 9 Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται· Οὐ κημώσεις βοῦν ἀλοῶντα. Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ; 10 Ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ μετέχειν. 11 Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν; 12 Εἰ ἄλλοι τῆς ὑμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μή τινα ἐγκοπὴν δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. 13 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; [καὶ] οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; 14 Οὕτως καὶ ὁ Κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν·

5 Numquid non habemus potestatem sororem mulierem circumducendi, sicut et ceteri apostoli et fratres Domini et Cephas? 6 Aut solus ego et Barnabas non habemus potestatem hoc operandi? 7 Quis militat suis stipendiis umquam? Quis plantat vineam et de fructu ejus non edit? Quis pascit gregem et de lacte gregis non manducat? 8 Numquid secundum hominem hæc dico, an et lex hæc non dicit? 9 Scriptum est enim in lege Mosi: Non alligabis os bovi trituranti. Numquid de bubus cura est Deo, 10 An propter nos utique dicit? Nam propter nos scripta sunt, quoniam debet in spe qui arat arare, et qui triturat in spe fructus percipiendi. 11 Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est si nos carnalia vestra metamus? 12 Si alii potestatis vestræ participes sunt, non potius nos? Sed non usi sumus hac potestate, sed omnia sustinemus ne quod offendiculum demus evangelio Christi. 13 Nescitis quoniam qui in sacrario operantur quæ de sacrario sunt edunt? [et] qui altario deserviunt, cum altario participantur? 14 Ita et Dominus ordinavit his qui evangelium adnuntiant de evangelio vivere:

Digitized by Google

15 Ἐγὼ δὲ οὐ κέχρημαι οὐδενὶ τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά μου οὐδεὶς κενώσει. 16 Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται· οὐαὶ γάρ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. 17 Εἰ γὰρ ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων, οἰκονομίαν πεπίστευμαι. 18 Τίς οὖν μου ἐστὶν ὁ μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον [τοῦ Χριστοῦ], εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. 19 Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω· 20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω· 21 Τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν ἄνομος θεοῦ ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ, ἵνα κερδάνω τοὺς ἀνόμους· 22 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. 23 Πάντα δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συνκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.

15 ܐܢܐ ܠܐ ܒܚܕ ܡܢ ܗܠܝܢ ܕܟܠܗܝ ܐܟܬܒ ܠܟ ܗܟܢܐ ܕܢܗܘܐ ܒܝ ܗܟܢܐ ܓܠܝ ܠܝ ܕܐܡܘܬ ܡܢ ܕܢܒܛܠ ܐܢܐ ܐܢ ܡܢ ܕܐܒܫܪ ܠܝ ܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܐܠܐ ܕܐܣܒܪ ܠܝ ܘܐܘܝ ܠܝ ܐܢ ܠܐ ܐܒܫܪ ܠܝ ܐܢ ܐܢܐ ܐܣܒܪ ܠܝ ܐܓܪܐ ܐܢ ܠܐ ܐܢܐ ܐܣܒܪ ܠܝ ܐܓܪܐ ܐܠܐ ܕܡܬܝܗܒ

24 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. 25 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζομενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. 26 Ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτως πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· 27 Ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

ΚΕΦ. ι'.

1 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, 2 Καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, 3 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν βρῶμα ἔφαγον, 4 Καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν ἔπιον πόμα· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας, ἡ πέτρα δὲ ἦν ὁ Χριστός· 5 Ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. 6 Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν.

24 ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܒܣܛܕܝܘܢ ܪܗܛܝܢ ܟܠܗܘܢ ܒܣܛܕܝܘܢ ܐܦ ܟܠܗܘܢ ܪܗܛܝܢ ܐܠܐ ܚܕ ܗܘ ܕܩܒܠ ܦܪܣܐ. ܗܟܢܐ ܪܗܛܘ ܕܬܣܒܘ. 25 ܟܠ ܗܘ ܕܡܬܐܓܪ ܡܢ ܟܠ ܡܕܡ ܡܬܟܒܫ ܗܘ. ܐܠܝܢ ܐܦ ܠܟܠܝܠܐ ܩܒܠܝܢ ܟܠܝܠܐ ܕܠܐ ܡܬܚܒܠ. ܐܢܚܢܢ ܕܠܐ ܡܬܚܒܠ. 26 ܐܦ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܪܗܛ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܠܥܠܡ ܐܠܐ ܠܐ ܗܟܢܐ ܡܩܪܒ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܐܘܝܪ ܡܬܒܥ ܐܢܐ. 27 ܐܠܐ ܡܟܬܫ ܐܢܐ ܠܦܓܪܝ ܘܡܥܒܕ ܐܢܐ ܠܗ ܕܡܢ ܕܒܓܢ ܠܐܚܪܢܐ ܐܟܪܙ ܐܢܐ ܗܘ ܢܦܣܗ ܕܠܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܬܦܣܠ ܐܬܐ ܗܘܝܬ.

ܦܨܠܐ ◆ ܝ ◆

1 ܠܐ ܨܒܝܢ ܐܢܐ ܕܬܕܥܘܢ ܐܚܝ ܕܐܒܗܬܢ ܟܠܗܘܢ ܬܚܘܬ ܥܢܢܐ ܗܘܘ ܘܟܠܗܘܢ ܥܒܪܘ ܒܝܡܐ. 2 ܘܟܠܗܘܢ ܒܡܘܫܐ ܐܬܥܡܕܘ ܒܥܢܢܐ ܘܒܝܡܐ. 3 ܘܟܠܗܘܢ ܐܟܠܘ ܡܙܘܢܐ ܕܪܘܚܢܐ ܗܢܐ. 4 ܘܟܠܗܘܢ ܫܬܘ ܡܫܬܝܐ ܕܪܘܚܢܐ ܗܢܐ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܪܘܚܢܐ ܕܗܘ ܕܐܬܠ ܥܡܗܘܢ ܘܛܘܪܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ. 5 ܐܠܐ ܠܐ ܒܪܘܒ ܗܢܘܢ ܐܬܪܥܝ ܐܠܗܐ ܕܐܬܦܪܫܘ ܒܡܕܒܪܐ. 6 ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܬܬܪܫܡܘ ܠܢ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܐܢܚܢܢ ܡܬܐܘܝܢ ܠܒܝܫܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܗܢܘܢ ܐܬܐܘܝܘ.

24 Nescitis quod hi qui in stadio currunt omnes quidem currunt, sed unus accipit brabium? Sic currite ut conprehendatis. 25 Omnis autem qui in agone contendit ab omnibus se abstinet; et illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam. 26 Ego igitur sic curro non quasi in incertum, sic pugno non quasi ærem verberans, 27 Sed castigo corpus meum et in servitutem redigo, ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar.

CAPUT X.

1 Nolo enim vos ignorare, fratres, quoniam patres nostri omnes sub nube fuerunt et omnes mare transierunt, 2 Et omnes in Mose baptizati sunt in nube et in mari, 3 Et omnes eandem escam spiritualem manducaverunt 4 Et omnes eundem potum spiritualem biberunt: bibebant autem de spiritali consequenti eos petra, petra autem erat Christus. 5 Sed non in pluribus eorum beneplacitum est Deo. nam prostrati sunt in deserto. 6 Hæc autem in figura facta sunt nostri, ut non simus concupiscentes mala, sicut et illi concupierunt.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', ι'.

7 Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν, ὥσπερ γέγραπται· Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. 8 Μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσαν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. 9 Μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν Κύριον, καθὼς τινες αὐτῶν ἐξεπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλλυντο. 10 Μηδὲ γογγύζετε, καθάπερ τινὲς αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. 11 Ταῦτα δὲ [πάντα] τυπικῶς συνέβαινεν ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντηκεν. 12 Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ. 13 Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ θεός ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν. 14 Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. 15 Ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. 16 Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; 17 Ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν.

ܟܠ ܥܕܬܐ ❖ ܐ ❖ ܒ

7 ܐܠܐ ܬܗܘܘ ܥܒܕܝ ܨܠܡܐ ܗܠܝܢ ܟܡܐ ܕܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܟܬܝܒ ܗܘ ܕܝܬܒ ܥܡܐ ܠܡܐܟܠ ܘܠܡܫܬܐ ܘܩܡܘ ܠܡܫܚܩ ܘܠܐ ܢܙܕܢܐ ܐܦ ܚܢܢ ܟܡܐ ܕܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܕܙܢܘ ܘܢܦܠܘ ܒܝܘܡ ܚܕ ܥܣܪܝܢ ܘܬܠܬ ܐܠܦ ܘܠܐ ܢܢܣܐ ܐܦ ܚܢܢ ܠܡܫܝܚܐ ܟܡܐ ܕܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܢܣܘ ܘܐܬܚܒܠܘ ܒܚܝܘܬܐ ܘܠܐ ܬܬܪܥܡܘܢ ܐܦ ܚܢܢ ܟܡܐ ܕܐܝܬ ܡܢܗܘܢ ܐܬܪܥܡ ܘܐܬܚܒܠ ܘܐܒܕ ܡܢ ܡܚܒܠܢܐ ܗܠܝܢ ܟܠ ܗܠܝܢ ܒܛܘܦܣ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܘܟܬܒ ܠܐܠܦܬܢ ܕܥܠ ܣܘܦ ܕܥܠܡܐ ܡܛܐ ܠܝܬ ܠܗ ܕܢܚܫܒ ܕܩܐܡ ܕܢܚܙܐ ܕܠܡܐ ܢܦܠ ܠܐ ܢܣܬܟܠ ܐܠܐ ܡܢ ܕܐܢܫܐ ܗܘ ܘܐܠܗܐ ܗܘ ܕܠܐ ܢܫܒܩ ܕܢܬܢܣܝ ܠܟܘܢ ܠܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܕܡܫܟܚܬ ܘܐܦ ܥܡ ܢܣܝܘܢܗ ܢܥܒܕ ܠܟܘܢ ܕܬܟܠ ܘܬܫܬܘܠ ܠܡܢ ❖ 14 ܡܛܠ ܗܕܐ ܚܒܝܒܝ ܐܬܪܚܩܘ ܡܢ ܥܒܕܬܐ ܕܨܠܡܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܠܚܟܝܡܐ ܐܢܬܘܢ ܕܝܢܘ ܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܟܘܣܐ ܕܒܪܟܬܐ ܗܠܝܢ ܕܡܒܪܟ ܠܝܬ ܗܘ ܕܫܘܬܦܘܬܐ ܕܕܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ ܠܚܡܐ ܕܦܪܫ ܠܝܬ ܗܘ ܕܫܘܬܦܘܬܐ ܕܦܓܪܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ ܡܛܠ ܕܚܕ ܠܚܡܐ ܚܢܢ ܣܓܝܐܝܢ ܚܢܢ ܦܓܪܐ ܣܓܝܐ ܐܢܚܢܢ ܕܡܢ ܚܕ ܠܚܡܐ ܚܢܢ ܫܪܟܝܢ

7 Neque idololatræ efficiamini, sicut quidam ex ipsis; quemadmodum scriptum est: Sedit populus manducare et bibere, et surrexerunt ludere. 8 Neque fornicemur, sicut quidam ex ipsis fornicati sunt et ceciderunt una die viginti tria millia. 9 Neque temptemus Christum, sicut quidam eorum temptaverunt et a serpentibus perierunt. 10 Neque murmuraveritis, sicut quidam eorum murmuraverunt et perierunt ab exterminatore. 11 Hæc autem omnia in figura contingebant illis, scripta sunt autem ad correptionem nostram, in quos fines sæculorum devenerunt. 12 Itaque qui se existimat stare, videat ne cadat. 13 Temptatio vos non adprehendat nisi humana. Fidelis autem Deus est, qui non patietur vos temptari super id quod potestis, sed faciet cum temptatione etiam proventum, ut possitis sustinere. 14 Propter quod, carissimi mihi, fugite ab idolorum cultura. 15 Ut prudentibus loquor: vos judicate quod dico. 16 Calix benedictionis cui benedicimus nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis quem frangimus nonne participatio corporis Domini est? 17 Quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnesque de uno pane participamur.

AD CORINTHIOS I, X.

Digitized by Google

18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα· οὐχ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν; 19 Τί οὖν φημί; ὅτι εἰδωλόθυτόν τι ἐστίν; ἢ ὅτι εἴδωλόν τι ἐστίν; 20 Ἀλλ' ὅτι ἃ θύουσιν [τὰ ἔθνη] δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ θύουσιν· οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. 21 Οὐ δύνασθε ποτήριον Κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης Κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. 22 Ἢ παραζηλοῦμεν τὸν Κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν; 23 Πάντα [μοι] ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα [μοι] ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. 24 Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου. 25 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν· 26 Τοῦ Κυρίου γὰρ ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. 27 Εἴ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. 28 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ· Τοῦτο ἱερόθυτόν ἐστιν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν· 29 Συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου. Ἱνατὶ γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως;

18 ܚܙܘ ܠܝܣܪܝܠ ܒܦܓܪܐ ܕܝܠܗ ܗܠܝܢ ܕܐܟܠܝܢ ܕܒܚܐ ܠܐ ܫܘܬܦܝ ܕܡܕܒܚܐ ܐܢܘܢ ׃ 19 ܡܢܐ ܗܟܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܕܒܝܚ ܕܥܠ ܨܠܡܐ ܡܕܡ ܐܝܬ ܐܘ ܕܨܠܡܐ ܡܕܡ ܐܝܬ ׃ 20 ܐܠܐ ܕܐܝܢ ܕܕܒܚܝ ܥܡܡܐ ܠܫܐܕܐ ܕܒܚܝ ܘܠܐ ܠܐܠܗܐ ܘܠܐ ܨܒܐ ܐܢܐ ܕܬܗܘܘܢ ܫܘܬܦܐ ܕܫܐܕܐ ׃ 21 ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܫܬܘܢ ܟܣ ܕܡܪܝܐ ܘܟܣ ܕܫܐܕܐ ܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܗܘܘܢ ܫܘܬܦܐ ܕܣܦܪܐ ܕܡܪܝܐ ܘܕܣܦܪܐ ܕܫܐܕܐ ׃ 22 ܐܘ ܢܩܢܐ ܠܡܪܝܐ ܕܐܢܚܢܢ ܚܫܝܚܝܢ ܡܢܘ ׃ 23 ܟܠ ܡܕܡ ܫܪܝ ܠܝ ܐܠܐ ܠܐ ܟܠ ܡܕܡ ܡܬܠܐ ܠܝ ׃ ܟܠ ܡܕܡ ܫܪܝ ܠܝ ܐܠܐ ܠܐ ܟܠ ܡܕܡ ܡܒܢܐ ׃ 24 ܠܐ ܐܢܫ ܕܝܠܗ ܠܚܘܕ ܒܥܐ ܐܠܐ ܕܕܒܪܗ ׃ 25 ܟܠ ܕܒܫܘܩܐ ܕܙܒܢܝܢ ܐܟܠܘ ܘܠܐ ܫܐܠܘ ܡܛܥܡ ܠܡܕܥ ׃ 26 ܕܝܠܗ ܕܡܪܝܐ ܐܪܥܐ ܘܡܠܝܘܬܗ ׃ 27 ܐܢ ܡܢ ܕܡܙܡܢ ܠܟܘܢ ܡܢ ܒܥܠܝ ܕܕܝܢܐ ܘܨܒܝܬܘܢ ܕܬܐܙܠܘܢ ܟܠ ܕܡܬܣܕܪ ܩܕܡܟܘܢ ܐܟܠܘ ܘܠܐ ܫܐܠܘ ܡܛܥܡ ׃ 28 ܐܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܟܘܢ ܗܢܐ ܕܒܚܐ ܗܘ ܠܨܠܡܐ ܐܠ ܬܐܟܠܘ ܡܛܥܡ ܠܡܢ ܕܐܘܕܥ ܠܟܘܢ ܘܠܡܛܥܡ ܕܝܠܗ ׃ 29 ܠܡܛܥܡ ܕܝܠܗ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܐ ܕܝܠܟ ܐܠܐ ܕܕܝܢ ׃ ܠܡܢܐ ܗܟܝ ܕܚܪܝܬܘ ܕܝܠܝ ܬܬܕܝܢ ܒܛܥܡ ܕܐܚܪܢܐ ׃

18 Videte Israhel secundum carnem: nonne qui edunt hostias participes sunt altaris? 19 Quid ergo dico? quod idolis immolatum sit aliquid, aut quod idolum sit aliquid? 20 Sed quæ immolant gentes dæmoniis immolant et non Deo: nolo autem vos socios fieri dæmoniorum. 21 Non potestis calicem Domini bibere et calicem dæmoniorum, non potestis mensæ Domini participes esse et mensæ dæmoniorum. 22 An æmulemur Dominum? numquid fortiores illo sumus? 23 Omnia [mihi] licent, sed non omnia expediunt: omnia [mihi] licent, sed non omnia ædificant. 24 Nemo quod suum est quærat, sed quod alterius. 25 Omne quod in macello venit manducate, nihil interrogantes propter conscientiam. 26 Domini est terra et plenitudo ejus. 27 Si quis vocat vos infidelium et vultis ire, omne quod vobis adponitur manducate, nihil interrogantes propter conscientiam; 28 Si quis autem dixerit: Hoc immolatium est idolis, nolite manducare propter illum qui indicavit et propter conscientiam. 29 Conscientiam autem dico non tuam sed alterius: ut quid enim libertas mea judicatur ab alia conscientia?

Digitized by Google

30 Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; 31 Εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. 32 Ἀπρόσκοποι καὶ Ἰουδαίοις γίνεσθε καὶ Ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ, 33 Καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ σύμφορον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΜΙΜΗΤΑΙ μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. 2 Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, [ἀδελφοί] ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστιν, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ θεός. 4 Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. 5 Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. 6 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω.

30 Si ego cum gratia participo, quid blasphemor pro eo quod gratias ago? 31 Sive ergo manducatis sive bibitis vel aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite. 32 Sine offensione estote Judæis et gentibus et ecclesiæ Dei; 33 Sicut et ego per omnia omnibus placeo, non quærens quod mihi utile est sed quod multis, ut salvi fiant.

CAPUT XI.

1 IMITATORES mei estote, sicut et ego Christi. 2 Laudo autem vos, fratres, quod omnia mei memores estis et sicut tradidi vobis præcepta mea tenetis. 3 Volo autem vos scire quod omnis viri caput Christus est, caput autem mulieris vir, caput vero Christi Deus. 4 Omnis vir orans aut prophetans velato capite deturpat caput suum. 5 Omnis autem mulier orans aut prophetans non velato capite deturpat caput suum: unum est enim atque si decalvetur. 6 Nam si non velatur mulier, et tondeatur: si vero turpe est mulieri tonderi aut decalvari, velet caput suum.

Digitized by Google

7 Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων· ἡ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. 8 Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· 9 Καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. 10 Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. 11 Πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς ἐν Κυρίῳ· 12 Ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. 13 Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε· πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; 14 Οὐδὲ ἡ φύσις αὐτὴ διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ. ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν, 15 Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστίν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. 16 Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. 17 Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖσσον ἀλλὰ εἰς τὸ ἧσσον συνέρχεσθε. 18 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι πιστεύω. 19 Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν,

❖ ل ❖ ا ❖ ܠܐܦܣܛܘܠܐ ܕܠ

7 ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܠܐ ܚܝܒ ܕܢܟܣܐ ܪܫܗ . ܕܨܠܡܗ ܘܬܫܒܘܚܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܘܐܢܬܬܗ ܬܫܒܘܚܬܐ ܕܓܒܪܐ ܗܝ . 8 ܠܐ ܓܒܪܐ ܡܢ ܐܢܬܬܐ ܐܬܒܪܝ ܐܠܐ ܐܢܬܬܐ ܡܢ ܓܒܪܐ . 9 ܘܠܐ ܓܒܪܐ ܐܬܒܪܝ ܠܡܢ ܕܢܬܐ ܐܠܐ ܐܢܬܬܐ ܠܡܢ ܕܢܬܐ . 10 ܗܠܝܢ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠ ܪܫܗ ܡܛܠ ܡܠܐܟܐ . 11 ܒܪ ܗܟܝ ܠܐ ܓܒܪܐ ܒܠܚܘܕ ܐܢܬܬܐ ܘܠܐ ܐܢܬܬܐ ܒܠܚܘܕ ܓܒܪܐ ܒܡܪܝܐ : 12 ܐܝܟ ܕܐܢܬܬܐ ܡܢ ܓܒܪܐ ܗܟܢܐ ܓܒܪܐ ܒܐܢܬܬܐ ܘܟܠ ܡܕܡ ܡܢ ܐܠܗܐ : 13 ܐܢܬܘܢ ܒܪܝܫ ܕܝܢ ܐܬܪܥܘ ܕܫܦܝܪ ܠܐܢܬܬܐ ܕܬܨܠܐ ܠܐܠܗܐ ܓܠܝܬܐ . 14 ܐܦ ܛܒܥܐ ܠܐ ܡܠܦ ܐܢ ܓܒܪܐ ܐܢ ܡܓܕܠ ܣܥܪܗ ܠܩܠܢ ܗܘ ܠܗ . 15 ܘܐܢܬܬܐ ܐܢ ܡܓܕܠ ܣܥܪܗ ܫܦܝܪ ܠܗ ܡܛܠ ܕܣܥܪܗ ܡܫܬܕܐ ܠܗ ܬܚܬ ܦܪܘܟܬܐ . 16 ܐܢ ܕܝܢ ܡܢ ܕܢܬܐ ܕܢܗܘܐ ܡܬܟܪܟ ܠܐ ܐܢܚܢܐ ܠܗ ܗܟܢܐ ܓܡܘܣ ܠܐ ܐܝܬ ܠܢ ܐܦ ܠܟܢܫܝ ܐܠܗܐ : 17 ❖ ܗܕܐ ܕܝܢ ܡܦܩܕ ܐܢܐ ܠܐ ܡܫܒܚ ܐܢܐ ܕܠܐ ܠܛܒ ܐܬܟܢܫܬܘܢ ܠܗܝܢ ܐܠܐ ܠܫܘܐ . 18 ܒܩܕܡ ܕܐܢ ܐܢܐ ܫܡܥ ܕܟܕ ܐܬܟܢܫܬܘܢ ܒܥܕܬܐ ܐܝܬ ܒܝܢܬܟܘܢ ܫܩܠܐ ܘܦܠܓ ܐܢܐ ܡܗܝܡܢ ܒܗ . 19 ܐܦ ܡܦܠܓܬܐ ܐܝܬ ܒܝܢܬܟܘܢ ܕܢܬܓܠܝ ܕܐܢܫܝ ܒܪܝܪܐ ܒܝܢܬܟܘܢ .

7 Vir quidem non debet velare caput, quoniam imago et gloria est Dei: mulier autem gloria viri est. 8 Non enim vir ex muliere est, sed mulier ex viro: 9 Etenim non est creatus vir propter mulierem, sed mulier propter virum. 10 Ideo debet mulier potestatem habere supra caput propter angelos. 11 Verum tamen neque vir sine muliere neque mulier sine viro in Domino: 12 Nam sicut mulier de viro, ita et vir per mulierem, omnia autem ex Deo. 13 Vos autem judicate: decet mulierem non velatam orare Deum? 14 Nec ipsa natura docet vos quod vir quidem si comam nutriat, ignominia est illi, 15 Mulier vero si comam nutriat, gloria est illi? quoniam capilli pro velamine ei dati sunt. 16 Si quis autem videtur contentiosus esse, nos talem consuetudinem non habemus, neque ecclesiæ Dei. 17 Hoc autem præcipio, non laudans quod non in melius sed in deterius convenitis. 18 Primum quidem convenientibus vobis in ecclesia audio scissuras esse, et ex parte credo. 19 Nam oportet et hereses esse, ut et qui probati sunt manifesti fiant in vobis.

Digitized by Google

κ Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν·
21 ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προ-
λαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν
πεινᾷ, ὃς δὲ μεθύει. 22 Μὴ γὰρ οἰκίας
οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν;
ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ κατα-
φρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ
ἔχοντας; Τί εἴπω ὑμῖν; ἐπαινέσω
ὑμᾶς; ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ. 23 Ἐγὼ
γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὃ καὶ
παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ Κύριος Ἰησοῦς
ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδετο ἔλαβεν ἄρτον.
24 καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν·
[λάβετε, φάγετε·] τοῦτό μου ἐστὶν
τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν [κλώμενον]·
τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ
δειπνῆσαι, λέγων· Τοῦτο τὸ ποτήριον
ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι·
τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἐὰν πίνητε, εἰς
τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 26 Ὁσάκις γὰρ
ἐὰν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ
ποτήριον πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ
Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρι οὗ ἔλθῃ.
27 Ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ἢ
πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ Κυρίου ἀναξίως,
ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ
αἵματος τοῦ Κυρίου. 28 Δοκιμαζέτω δὲ
ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου
ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω·

20 ܡܛܠ ܗܟܝܠ ܕܟܘܢܫܟܘܢ ܐܢܬܘܢ ܒܚܕ ܐܝܬ ܠܝ ܡܪܝܪܘܬܐ ܕܩܘܪܒܢܐ ܠܡܣܥܕ ܒܗ ܟܠ ܚܕ ܩܕܡ ܕܡܣܥܕ ܒܗ ܡܫܬܐ ܠܗ ܠܚܘܕܝܗ ܘܐܚܪܢ ܟܦܢ ܗܘ ܘܐܚܪܢ ܫܟܝܪ ܗܘ ܀ 21 ܐܝ ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܝܬܐ ܕܬܐܟܠܘܢ ܘܬܫܬܘܢ ܒܗ ܐܘ ܕܟܢܫܬܐ ܕܐܠܗܐ ܬܒܙܘܢ ܘܬܟܠܡܘܢ ܐܝܢܘܢ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܡܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܐܘ ܐܫܒܚ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܗܕܐ ܠܐ ܐܫܒܚ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܀ 23 ܐܝ ܐܢܐ ܩܒܠܬ ܡܢ ܡܪܝܐ ܕܐܦ ܐܝܢܐ ܡܫܠܡܬ ܠܟܘܢ ܕܡܪܝܐ ܝܫܘܥ ܒܠܝܠܝܬܐ ܕܐܬܡܣܪ ܠܡܘܬܗ ܩܒܠ ܠܚܡܐ ܀ 24 ܘܒܫܒܚ ܘܦܪܫ ܐܡܪ ܩܘܡܘ ܣܒܘ ܗܕܐ ܗܘ ܦܓܪܝ ܕܐܢܐ ܡܣܝܪ ܠܟܘܢ ܗܕܐ ܥܒܕܘ ܠܦܘܪܩܢܝ ܕܐܢܐ ܡܬܦܪܩ ܠܟܘܢ ܀ 25 ܐܦ ܟܣܐ ܒܬܪ ܕܣܥܕ ܐܡܪ ܗܕܐ ܟܣܐ ܗܘ ܕܝܬܝܩܐ ܚܕܬܐ ܒܕܡܝ ܗܕܐ ܥܒܕܘ ܐܢܘܢ ܕܬܫܬܘܢ ܠܦܘܪܩܢܝ ܕܐܢܐ ܀ 26 ܡܛܠ ܕܟܠ ܙܒܢ ܕܬܐܟܠܘܢ ܠܚܡܐ ܗܢܐ ܘܬܫܬܘܢ ܟܣܐ ܗܢܐ ܡܘܬܐ ܕܡܪܝܐ ܐܬ ܡܫܟܚܝܢ ܥܕ ܕܢܐܬܐ ܀ 27 ܗܟܝܠ ܕܟܠ ܡܢ ܕܢܐܟܠ ܠܚܡܐ ܗܢܐ ܐܘ ܢܫܬܐ ܟܣܐ ܕܡܪܝܐ ܒܠܐ ܫܘܝܐ ܚܝܒ ܗܘ ܠܦܓܪܗ ܘܠܕܡܗ ܕܡܪܝܐ ܀ 28 ܢܒܪ ܐܢܫ ܢܒܚܢ ܠܢܦܫܗ ܘܗܟܢܐ ܡܢ ܠܚܡܐ ܢܐܟܠ ܘܡܢ ܟܣܐ ܢܫܬܐ

20 Convenientibus ergo vobis in unum
jam non est dominicam cenam manducare: 21 Unusquisque enim suam
cenam præsumit ad manducandum, et
alius quidem esurit, alius autem ebrius
est. 22 Numquid domos non habetis
ad manducandum et bibendum? aut
ecclesiam Dei contemnitis, et confunditis eos qui non habent? Quid dicam
vobis? laudo vos? in hoc non laudo.
23 Ego enim accepi a Domino quod et
tradidi vobis, quoniam Dominus Jesus
in qua nocte tradebatur accepit panem
24 Et gratias agens fregit et dixit:
[Accipite et manducate,] hoc est
corpus meum, pro vobis tradetur:
hoc facite in meam commemorationem. 25 Similiter et calicem,
postquam cenavit, dicens: Hic calix
novum testamentum est in meo sanguine: hoc facite, quotienscumque
bibitis, in meam commemorationem.
26 Quotienscumque enim manducabitis
panem hunc et calicem bibetis, mortem
Domini adnuntiatis donec veniat. 27 Itaque quicumque manducaverit panem
vel biberit calicem Domini indigne,
reus erit corporis et sanguinis Domini.
28 Probet autem se ipsum homo, et sic
de pane illo edat et de calice bibat.

Digitized by Google

29 Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων [ἀναξίως] κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα [τοῦ Κυρίου]. 30 Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. 31 Εἰ δὲ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· 32 Κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. 33 Ὥστε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. 34 Εἴ [δὲ] τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω, ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

ΚΕΦ. ιβ.

1 ΠΕΡΙ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. 2 Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. 3 Διὸ γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει· Ἀνάθεμα Ἰησοῦς, καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν· Κύριος Ἰησοῦς, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. 4 Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσὶν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· 5 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς Κύριος· 6 Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

ܟܠ ܕܐܟܠ ܘܫܬܐ ܠܐ ܫܦܝܪ ܠܗ ܕܐܟܠ ܘܫܬܐ ܕܝܢܐ ܠܦܓܪܗ ܘܠܐ ܕܡܦܪܫ ܠܦܓܪܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܕܐܟܠ ܘܫܬܐ ܘܫܬܐ ܕܝܢܐ ܠܦܓܪܗ ܘܠܐ ܕܡܦܪܫ ܠܦܓܪܐ ܕܡܪܝܐ ܗܘ ܕܐܟܠ

7 Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. 8 Ὧι μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, 9 ἑτέρῳ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ ἑνὶ πνεύματι, 10 ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διάκρισις πνευμάτων, ἑτέρῳ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσσῶν. 11 Πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. 12 Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν καὶ μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος πολλὰ ὄντα ἕν ἐστιν σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστός· 13 Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος ἀλλὰ πολλά. 15 Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. 16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς· Ὅτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. 17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις;

7 لِاَنَّهُ اِنَّهُ يُبِي : صَعْبِيَّةٌ كُلُّ 8 لِاَبِي . يُحْنَا يُوحَنَّا اِسِ يُخْزَا كُلُّ
يُعْبِيَّةٌ صَعْبِيَّةٌ كُلُّ صَوْمَا يُعْبِيَّةٌ
لِاِسْتَا يُبِي صَكْلَا يُبْحَلَا صُلُّ صَوْمَا .
9 لِاِسْتَا صَعْقَبْلَا صُلُّ صَوْمَا .
لِاِسْتَا مَكْصَلَا يُاهِيَّةٌ صُلُّ
صَوْمَا : 10 لِاِسْتَا يُبِي مَتِيلَا .
لِاِسْتَا يُبِي بَصْبَلَا . لِاِسْتَا يُبِي
صُوْمَا يُوحَنَّا . لِاِسْتَا يُبِي اِتِيَا
يُكْعِيَا . لِاِسْتَا يُبِي صَوْصَا يُكْعِيَا .
11 صَكْلَا يُبِي صُكِي مِنْ اِس يُوحَنَّا
صَدِيَا . صَعْقَكْلَا كَكْنَا اِسِ يُخْزَا
يُخَا . 12 اِحِيَا يُحِي يُخْزَا مِنْ اِس : صُ
لِاَبِي صُلُّ صَوْمَا يُخْزَا صَخِيَا . صَكْصُ
يُبِي صَوْمَا يُخْزَا صَخِيَا مِنْ اِبَصْ .
مِنْ اِنْفِ صَخِيَا . صَحْنَا اِلَ صَعْبِيَا .
13 اِلَ مِنْ يُحِي صُكِي : صَبِيَا
يُوحَنَّا كَبِي صَخِيَا . اِلَ
يَحْيَا . لَا اِلَ اِتْعَنَا . لَا يَحْيَا
يُوحَنَّا صُكِي مِنْ . صَكِي مِنْ
اِهِبِي . 14 اِلَ صَخِيَا يُحِي لَا اِس
مِنْ صَوْمَا اِلَا صَخِيَا : 15 اِلَ يَاهِيَا
يُحِي يُبِي : يُصَكِي لَا اِس اِبَا
لَا اِس صَنَا صَنَا يُبِي صَخِيَا . كَا
صَكِي صَنَا كَبِي يُخْزَا صَنَا يُبِي
صَخِيَا . 16 لَا يَاهِيَا اِبَا : كَلَا يُبِي
اِس صَنَا لَا اِس صَنَا يُبِي
صَخِيَا . كَا صَكِي يُوحَنَّا كَبِي
صَنَا يُبِي صَخِيَا . 17 كُلَّ يُحِي
صُكِي صَخِيَا صَنَا . اِنَا اِس
صَعْصَكِي . صُكِي صَكِي
صَعْصَكِي . اِنَا مَنِي اِس .

7 Unicuique autem datur manifestatio Spiritus ad utilitatem. 8 Alii quidem per Spiritum datur sermo sapientiæ, alii autem sermo scientiæ secundum eundem Spiritum, 9 Alteri fides in eodem Spiritu, alii gratia sanitatum in uno Spiritu, 10 Alii operatio virtutum, alii prophetia, alii discretio spirituum, alii genera linguarum, alii interpretatio sermonum: 11 Hæc autem omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult. 12 Sicut enim corpus unum est et membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sint multa unum corpus sunt, ita et Christus: 13 Etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus, sive Judæi sive gentiles, sive servi sive liberi, et omnes unum Spiritum potati sumus. 14 Nam et corpus non est unum membrum sed multa. 15 Si dixerit pes: Quoniam non sum manus, non sum de corpore: non ideo non est de corpore? 16 [Et] si dixerit auris: Quia non sum oculus, non sum de corpore: non ideo non est de corpore? 17 Si totum corpus oculus, ubi auditus? si totum auditus, ubi odoratus?

Digitized by Google

18 Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. 19 Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; 20 Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. 21 Οὐ δύναται δὲ ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· Χρείαν σου οὐκ ἔχω, ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν· Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω· 22 Ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστιν, 23 Καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει, 24 Τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει. Ἀλλὰ ὁ θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστερουμένῳ περισσοτέραν δοὺς τιμήν, 25 Ἵνα μὴ ᾖ σχίσματα ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη. 26 Καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συνπάσχει πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται [ἓν] μέλος, συνχαίρει πάντα τὰ μέλη. 27 Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους. 28 Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις, ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήμψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν.

18 ܗܵܐ ܗܘ ܕܵܝ ܫܵܘܝ ܐܠܗܵܐ ܒܟܠܚܕ ܡܢ ܐܝܼܒܪ ܒܦ
ܓܘܼܦܵܐ ܟܡܵܐ ܕܨܒܵ ܐܢܘܿܢ ܗܘ ܀ 19 ܟܠ ܗܵܐ ܕܗܘ ܐܝܼܒܪ
ܐܚܼܕ ܐܝܼܟ ܟܬ ܟܠ ܐܝܼܒܪ ܐܝܼܟ ܓܘܼܦܵܐ ܀ 20 ܗܵܐ ܗܘ ܕܵܝ
ܐܝܼܒܪ ܓܘܼܦܵܐ ܐܚܼܕ ܀ ܐܝܼܟ ܗܵܐ ܕܗܘ ܐܝܼܒܪ ܐܝܼܟ
ܐܝܼܒܪ ܐܝܼܟ ܓܘܼܦܵܐ ܀ 21 ܠܵܐ ܡܫܬܟܚ ܥܝܼܢܵܐ ܠܐܝܼܕܵܐ
ܕܬܐܡܪ ܠܗ ܠܵܐ ܨܒܝܼܬ ܠܟ ܀ ܐܘ ܬܘ ܪܝܼܫܵܐ ܠܪܓܠܝܼ
ܠܵܐ ܨܒܝܼܬ ܠܟ ܀ 22 ܐܠܵܐ ܐܦ ܣܓܝ ܡܢ ܗܵܠܝܢ ܕܡܬܚܙܝ
ܐܝܼܟ ܐܝܼܒܪ ܓܘܼܦܵܐ ܕܫܚܝܼܠ ܠܵܐ ܡܬܒܥܝ ܐܢܘܿܢ ܀
ܐܝܼܟ 23 ܗܵܠܝܢ ܕܚܫܝܼܒ ܐܢܘܿܢ ܐܝܼܟ ܐܝܼܒܪ ܓܘܼܦܵܐ
ܐܢܘܿܢ ܢܣܒܼܝ ܝܬܝܪ ܝܩܪܵܐ ܠܗ ܀ ܘܗܵܠܝܢ ܕܠܵܐ ܫܦܝܼܪ
ܐܢܘܿܢ ܢܣܒܼܝ ܝܬܝܪ ܫܦܝܼܪܘܬܵܐ ܠܗ ܀ ܐܝܼܟ ܗܵܠܝܢ
ܕܠܵܐ ܫܦܝܼܪ ܐܢܘܿܢ ܐܝܼܟ ܐܝܼܒܪ ܓܘܼܦܵܐ ܀ 24 ܗܵܠܝܢ
ܕܫܦܝܼܪ ܐܢܘܿܢ ܠܵܐ ܡܬܚܣܪ ܠܗ ܀ ܐܠܵܐ ܐܠܗܵܐ ܚܒܪ
ܐܝܼܟ ܓܘܼܦܵܐ ܠܗ ܕܠܵܐ ܡܬܚܣܪ ܠܗ ܀ ܕܠܵܐ ܢܗܘܵܐ
ܦܘܼܪܕܵܐ ܒܓܘܼܦܵܐ ܐܠܵܐ ܗܘ ܒܚܕܵܐ ܐܝܼܟ ܐܝܼܒܪ ܓܘܼܦܵܐ
ܐܢܘܿܢ ܢܣܒܼܝ ܝܬܝܪ ܝܩܪܵܐ ܠܗ ܀ 25 ܕܠܵܐ ܢܗܘܵܐ
ܦܘܼܪܕܵܐ ܒܓܘܼܦܵܐ ܐܠܵܐ ܗܘ ܒܚܕܵܐ

29 Μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι· μὴ πάντες δυνάμεις; 30 Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; 31 Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ μείζονα· καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. 2 Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη μεθιστάναι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. 3 Καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθὲν ὠφελοῦμαι. 4 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται ἡ ἀγάπη, οὐ ζηλοῖ ἡ ἀγάπη, οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, 5 Οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, 6 Οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συνχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· 7 Πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

29 Numquid omnes apostoli? numquid omnes prophetæ? numquid omnes doctores? 30 Numquid omnes virtutes? numquid omnes gratiam habent curationum? numquid omnes linguis loquuntur? numquid omnes interpretantur? 31 Æmulamini autem carismata majora. Et adhuc excellentiorem viam vobis demonstro.

CAPUT XIII.

1 Si linguis hominum loquar et angelorum, caritatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans aut cymbalum tinniens. 2 Et si habuero prophetiam et noverim mysteria omnia et omnem scientiam, et habuero omnem fidem ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil sum. 3 Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, et si tradidero corpus meum ut ardeat, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. 4 Caritas patiens est, benigna est, caritas non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, 5 Non est ambitiosa, non quærit quæ sua sunt, non inritatur, non cogitat malum, 6 Non gaudet super iniquitatem, congaudet autem veritati, 7 Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', ιγ', ιδ'.

8 Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε πίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται. 9 Ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· 10 Ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. 11 Ὅτε ἤμην νήπιος, ἐλάλουν ὡς νήπιος, ἐφρόνουν ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος· ὅτε γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. 12 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. 13 Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΔΙΩΚΕΤΕ τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. 2 Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ θεῷ· οὐδεὶς γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· 3 Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. 4 Ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.

8 ܐܗܒܬܐ ܠܐ ܡܬܒܛܠ ܐܦ ܐܢ ܢܒܘܬܐ ܢܬܒܛܠܘܢ ܐܦ ܐܢ ܠܫܢܝܢ ܢܫܬܟܚܘܢ ܐܦ ܐܢ ܝܕܥܬܐ ܢܬܒܛܠ ܀ 9 ܡܢ ܦܠܓ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܘܡܢ ܦܠܓ ܢܒܝܐ ܐܢܚܢܢ ܀ 10 ܘܟܕ ܐܬܐ ܕܫܠܡ ܗܘ ܕܡܢ ܦܠܓ ܐܝܬܘܗܝ ܢܬܒܛܠ ܀ 11 ܟܕ ܗܘܝܬ ܛܠܝܐ ܗܘܝܬ ܡܡܠܠ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܘܣܒܪ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܘܚܫܒ ܐܝܟ ܛܠܝܐ ܟܕ ܗܘܝܬ ܓܒܪܐ ܒܛܠܬ ܠܛܠܘܬܝ ܀ 12 ܚܙܝܢ ܐܢܚܢܢ ܗܫܐ ܒܐܓܪ ܒܐܝܩܘܢ ܐܠܐ ܗܝ ܒܐܦܝ ܠܐܦܝ ܗܫܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܡܢ ܦܠܓ ܐܠܐ ܗܝ ܐܝܬܝܕܥ ܐܦ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬܝܕܥ ܐܢܐ ܀ 13 ܗܫܐ ܕܝܢ ܩܝܡ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܣܒܪܐ ܚܘܒܐ ܬܠܬܗܝ ܐܠܝܢ ܘܪܒ ܡܢܗܝܢ ܚܘܒܐ ܀

ܦܨܠܐ ܕ ܀

1 ܪܕܦܘ ܚܘܒܐ ܘܬܪܥܘ ܠܪܘܚܢܝܬܐ ܘܝܬܝܪ ܕܬܢܒܐܘ ܀ 2 ܡܢ ܕܡܫܬܟܚ ܒܠܫܢ ܠܐ ܠܒܢܝ ܐܢܫ ܡܡܠܠ ܐܠܐ ܠܐܠܗܐ ܘܠܐ ܐܝܬ ܕܫܡܥ ܐܠܐ ܒܪܘܚܐ ܡܡܠܠ ܪܙܐ ܀ 3 ܡܢ ܕܢܒܐ ܠܒܢܝ ܐܢܫ ܡܡܠܠ ܒܢܝܢܐ ܘܡܠܦܢܘܬܐ ܘܡܢܚܡܬܐ ܀ 4 ܡܢ ܕܡܫܬܟܚ ܒܠܫܢ ܒܢܝܢ ܢܦܫܗ ܘܡܢ ܕܢܒܐ ܒܢܝܢ ܥܕܬܐ ܀

AD CORINTHIOS I, XIII. XIV.

8 Caritas numquam excedit: sive prophetiæ, evacuabuntur: sive linguæ, cessabunt: sive scientia, destruetur. 9 Ex parte enim cognoscimus et ex parte prophetamus: 10 Cum autem venerit quod perfectum est, evacuabitur quod ex parte est. 11 Cum essem parvulus, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus: quando factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli. 12 Videmus nunc per speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem: nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. 13 Nunc autem manet fides, spes, caritas, tria hæc: major autem his est caritas.

CAPUT XIV.

1 SECTAMINI caritatem, æmulamini spiritalia, magis autem ut prophetetis. 2 Qui enim loquitur lingua, non hominibus loquitur sed Deo: nemo enim audit, spiritu autem loquitur mysteria. 3 Nam qui prophetat, hominibus loquitur ædificationem et exhortationem et consolationes. 4 Qui loquitur lingua, semet ipsum ædificat; qui autem prophetat, ecclesiam ædificat.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α', ιδ'.

5 Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων δὲ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. 6 Νῦν δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ διδαχῇ; 7 Ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; 8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον σάλπιγξ φωνὴν δῷ, τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον; 9 Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. 10 Τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν εἰσὶν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν [αὐτῶν] ἄφωνον· 11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. 12 Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. 13 Διὸ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ.

ܟܬܒ ܣܘܪܝܐ ◆ ا ◆ ܡ ◆

5 ܘܨܒܝܬ ܐܢܐ ܕܟܠܟܘܢ ܠܡܗܘܝ ܒܠܫܢܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܐܠܐ ܕܬܬܢܒܐ ܘܪܒ ܗܘ ܕܡܬܢܒܐ ܡܢ ܕܡܡܠܠ ܒܠܫܢܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܐܠܐ ܕܐܢ ܡܬܦܫܪ ܕܬܬܒܢܐ ܕܟܢܫܬܐ ܢܣܒ ܬܘܫܒܚܐ ܠܐ ܐܝܟ ܕܡܡܠܠ ܒܠܫܢܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܐܠܐ ܕܐܢ ܡܬܦܫܪ ܕܬܬܒܢܐ ܕܟܢܫܬܐ ܢܣܒ ܬܘܫܒܚܐ 6 ܘܗܫܐ ܐܚܝ ܐܢ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬܟܘܢ ܒܠܫܢܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܡܢܘ ܐܢܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܢ ܠܐ ܐܡܠܠ ܥܡܟܘܢ ܐܘ ܒܓܠܝܐ ܐܘ ܒܝܕܥܐ ܐܘ ܒܢܒܝܐ ܐܘ ܒܠܡܕܢܐ 7 ܐܦ ܠܐܢܘܢ ܕܠܐ ܢܦܫ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܡܡܠܠܝܢ ܩܠ ܐܘ ܡܫܪܘܬܐ ܐܢ ܠܐ ܢܬܠ ܦܫܪ ܠܩܠܐ ܐܘ ܠܟܢܪܐ ܐܝܟ ܢܬܝܕܥ ܡܐ ܕܡܬܢܓܢ ܐܘ ܡܐ ܕܡܬܢܓܪ 8 ܐܦ ܐܢ ܩܠ ܒܘܩ ܠܐ ܢܬܠ ܠܩܪܒܐ ܡܢ ܝܗܒ ܠܗ 9 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܐܢ ܠܐ ܒܠܫܢܟܘܢ ܡܠܬܐ ܦܫܝܛܬܐ ܬܬܝܗܒ ܐܝܟ ܢܬܝܕܥ ܡܐ ܕܡܬܐܡܪ ܐܠܐ ܠܐܝܪ ܬܗܘܘܢ ܡܡܠܠܝܢ 10 ܐܝܬ ܐܝܟ ܣܓܝ ܡܢ ܓܢܣ ܩܠ ܒܥܠܡܐ ܘܠܐ ܐܚܕ ܗܘ ܕܠܐ ܩܠ ܠܗ 11 ܐܢ ܟܕ ܠܐ ܐܕܥ ܐܢܐ ܚܝܠܐ ܕܩܠܐ ܐܗܐ ܠܡܬܐܡܪ ܠܗ ܐܝܟ ܒܪܒܪܝ ܘܗܘ ܕܡܡܠܠ ܒܝ ܐܝܟ ܒܪܒܪܝ 12 ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܟܕ ܩܢܝܐ ܐܬܘܢ ܠܪܘܚܐ ܠܬܘܫܒܚܐ ܕܥܕܬܐ ܒܥܘ ܕܬܬܪܒܘ 13 ܒܗܕܐ ܡܛܠ ܗܢܐ ܕܡܡܠܠ ܢܬܦܠܚ ܕܢܦܫܪ

AD CORINTHIOS I, XIV.

5 Volo autem omnes vos linguis loqui, magis autem prophetare: nam major est qui prophetat quam qui loquitur linguis; nisi forte ut interpretetur, ut ecclesia ædificationem accipiat. 6 Nunc autem, fratres, si venero ad vos linguis loquens, quid vobis prodero, nisi si vobis loquar aut in revelationem aut scientia aut prophetia aut in doctrina? 7 Tamen quæ sine anima sunt vocem dantia, sive tibia sive cithara, nisi distinctionem sonituum dederint, quomodo scietur quod canitur aut quod citharizatur? 8 Etenim si incertam vocem det tuba, quis parabit se ad bellum? 9 Ita et vos per linguam nisi manifestum sermonem dederitis, quomodo scietur id quod dicitur? eritis enim in aere loquentes. 10 Tam multa ut puta genera linguarum sunt in mundo, et nihil sine voce est: 11 Si ergo nesciero virtutem vocis, ero ei cui loquor barbarus, et qui loquitur mihi barbarus. 12 Sic et vos quoniam æmulatores estis spirituum, ad ædificationem ecclesiæ quærite ut abundetis. 13 Et ideo qui loquitur lingua oret ut interpretetur.

Digitized by Google

14 Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. 15 Τί οὖν ἐστίν; προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ. 16 Ἐπεὶ ἐὰν εὐλογῇς πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ οἶδεν· 17 Σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 18 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσῃ λαλῶ· 19 Ἀλλὰ ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους τῷ νοΐ μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. 20 Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. 21 Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέρων λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει Κύριος. 22 Ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. 23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες λαλῶσιν γλώσσαις, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε;

14 ܐ ܗܘ ܓܝܪ ܕܐܢ ܒܨܠܝ ܒܠܫܢܐ ܪܘܚܝ ܨܠܝ ܒܗ ܐܠܐ ܗܢ ܕܝܢ ܕܗܘ ܒܝ ܠܐ ܡܬܬܒܪ ܦܪܝ ܗܘ ܠܗ . 15 ܡܢܘ ܗܘ ܕܝܢ ܐܝܬ ܠܝ ܐܠܐ ܐܨܠܐ ܒܪܘܚܐ ܐܦ ܒܗ ܐܨܠܐ ܐܙܡܪ ܒܪܘܚܐ ܐܦ ܒܗ ܐܙܡܪ . 16 ܐܠܐ ܐܢ ܐܢܬ ܒܪܟ ܒܪܘܚܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܕܩܐܡ ܒܬܪܥ ܕܐܝܕܝܘܛܐ ܢܐܡܪ ܐܡܝܢ ܥܠ ܒܪܟܬܟ ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥ ܡܐ ܕܐܡܪ ܐܢܬ . 17 ܐܢܬ ܠܥܠ ܫܦܝܪ ܐܬ ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܠܐ ܡܬܒܢܐ ܐܚܪܢܐ . 18 ܐܘܕܝ ܐܢܐ ܠܐܠܗܝ ܕܣܓܝ ܡܢ ܟܠܟܘܢ ܒܠܫܢܐ ܐܢܐ ܡܫܬܡܫ . 19 ܐܠܐ ܒܟܢܫܬܐ ܨܒܝܬ ܕܐܡܠܠ ܚܡܫ ܡܠܐ ܒܗܓܝܬܝ ܕܐܦ ܐܚܪܢܐ ܐܠܦ ܐܢܐ ܠܡܠܦܘܬܗܘܢ ܡܢ ܪܒܘ ܡܠܐ ܒܠܫܢܐ . 20 ܐܚܐ ܠܐ ܬܗܘܘ ܛܠܝܐ ܒܚܫܒܐ ܐܠܐ ܒܒܝܫܬܐ ܬܗܘܘ ܛܠܝܐ ܘܒܚܫܒܐ ܓܡܝܪܝܢ ܬܗܘܘ . 21 ܒܢܡܘܣܐ ܟܬܝܒ ܕܒܠܫܢܐ ܚܪܢܐ ܘܒܣܦܘܬܐ ܚܪܢܐ ܐܡܠܠ ܥܡ ܥܡܐ ܗܕܐ ܘܠܐ ܗܟܢܐ ܠܐ ܢܫܬܡܥܘܢ ܠܝ ܐܡܪ ܡܪܝܐ . 22 ܗܟܝܠ ܠܫܢܝ ܠܐ ܠܡܗܝܡܢܝܢ ܐܠܐ ܠܟܦܪܝܢ ܘܢܒܝܐܘܬܐ ܠܐ ܠܟܦܪܝܢ ܐܠܐ ܠܡܗܝܡܢܝܢ . 23 ܐܢ ܟܕ ܡܬܟܢܫ ܟܢܫܬܐ ܟܠܗ ܒܚܕ ܘܟܠܗܘܢ ܒܠܫܢܝ ܡܠܠ ܘܥܠܝܢ ܐܢ ܥܠܘ ܣܒܪܝ ܘܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܢ ܥܠܘ ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܕܫܛܝܢ ܐܢܬܘܢ ;

14 Nam si orem lingua, spiritus meus orat, mens autem mea sine fructu est. 15 Quid ergo est? orabo spiritu, orabo et mente; psallam spiritu, psallam et mente. 16 Ceterum si benedixeris spiritu, quis supplet locum idiotæ, quomodo dicet Amen super tuam benedictionem? quoniam quid dicas nescit: 17 Nam tu quidem bene gratias agis, sed alter non ædificatur. 18 Gratias ago Deo meo quod omnium vestrum lingua loquor: 19 Sed in ecclesia volo quinque verba sensu meo loqui, ut et alios instruam, quam decem milia verborum in lingua. 20 Fratres, nolite pueri effici sensibus, sed malitia parvuli estote, sensibus autem perfecti estote. 21 In lege scriptum est quoniam in aliis linguis et labiis aliis loquar populo huic, et nec sic exaudient me, dicit Dominus. 22 Itaque linguæ in signum sunt non fidelibus sed infidelibus, prophetiæ autem non infidelibus sed fidelibus. 23 Si ergo conveniat universa ecclesia in unum et omnes linguis loquantur, intrent autem et idiotæ aut infideles, nonne dicent quod insanitis?

Digitized by Google

24 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, 25 Τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὄντως θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν. 26 Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος [ὑμῶν] ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. 27 Εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω· 28 Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. 29 Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· 30 Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. 31 Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται. 32 Καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται· 33 Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς ἀλλὰ εἰρήνης. Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων,

24 ܐܢ ܟܠܗܘܢ ܢܬܢܒܐܘ ܘܥܠ ܓܒܪ ܣܟܠ ܐܘ ܥܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܥܠ ܟܠ ܚܕ ܘܡܬܟܚܫ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܘܡܬܕܝܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܠܐ ܡܬܬܪ ܐܦ ܗܘ ܓܒܪ ܐܠܐ ܡܬܟܚܫ ܠܗ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܘܡܬܕܝܢ ܡܢ ܟܠܗܘܢ 25 ܘܟܕ ܐܬܓܠܝ ܣܬܪ ܠܒܗ ܘܟܕ ܢܦܠ ܥܠ ܐܦܘܗܝ ܢܣܓܕ ܠܐܠܗܐ ܘܢܫܒܚ ܠܗ ܘܢܐܡܪ ܕܐܡܬ ܐܠܗܐ ܐܢܬ ܒܟܘܢ ܠܐ ܐܢ ܐܝܟ ܗܟܝ ܢܐܡܪ ܐܢ ܐܝܬ ܠܢ ܡܕܪܫܢܐ ܐܘ ܡܙܡܘܪ ܐܘ ܬܫܒܘܚܬܐ ܐܘ ܓܠܝܐ ܐܘ ܠܫܢܐ ܐܘ ܦܫܪܬܐ ܠܟܠ ܡܕܡ ܢܗܘܐ ܠܒܢܝܢ ܐܢ ܠܫܢܐ ܡܢ ܐܢܫ ܡܬܡܠܠ ܠܬܪܝܢ ܐܘ ܠܬܠܬ ܘܥܠ ܦܠܓ ܘܚܕ ܢܦܫܪ ܐܢ ܠܐ ܐܝܬ ܦܫܪܐ ܢܫܬܟ ܒܥܕܬܐ ܘܠܢܦܫܗ ܘܠܐܠܗܐ ܢܡܠܠ 29 ܢܒܝܐ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬ ܢܡܠܠܘ ܘܫܪܝܢ ܐܚܪܢܐ ܢܬܒܪܪܘ 30 ܐܢ ܠܐܚܪܢ ܕܝܬܒ ܐܬܓܠܝ ܠܗ ܩܕܡܝܐ ܢܫܬܟ 31 ܡܛܠ ܕܬܟܠ ܡܢ ܚܕ ܚܕ ܬܢܒܐܘ ܟܠܗܘܢ ܕܢܠܦܘܢ ܟܠܗܘܢ ܘܢܬܢܚܡܘܢ ܟܠܗܘܢ 32 ܘܪܘܚܐ ܕܢܒܝܐ ܠܢܒܝܐ ܢܬܟܢܥܘܢ 33 ܠܐ ܐܠܗ ܕܫܘܫܦܢܐ ܐܠܐ ܕܫܠܡܐ ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܥܕܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ❖

24 Si autem omnes prophetent, intret autem quis infidelis vel idiota, convincitur ab omnibus, dijudicatur ab omnibus, 25 Occulta cordis ejus manifesta fiunt, et ita cadens in faciem adoravit Deum, pronuntians quod vere Deus in vobis sit. 26 Quid ergo est, fratres? cum convenitis, unusquisque vestrum psalmum habet, doctrinam habet, apocalypsin habet, linguam habet, interpretationem habet: omnia ad ædificationem fiant. 27 Sive lingua quis loquitur, secundum duos aut ut multum tres, et per partes, et unus interpretetur: 28 Si autem non fuerit interpres, taceat in ecclesia, sibi autem loquatur et Deo. 29 Prophetæ duo aut tres dicant, et ceteri dijudicent: 30 Quod si alii revelatum fuerit sedenti, prior taceat. 31 Potestis enim omnes per singulos prophetare, ut omnes discant et omnes exhortentur. 32 Et spiritus prophetarum prophetis subjecti sunt: 33 Non enim est dissensionis Deus sed pacis, sicut in omnibus ecclesiis sanctorum.

Digitized by Google

31 Αἱ γυναῖκες [ὑμῶν] ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλὰ ὑποτασσέσθωσαν, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. 35 Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· Αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ. 36 Ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; 37 Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι Κυρίου ἐστὶν [ἐντολή]· 38 Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖται. 39 Ὥστε, ἀδελφοί μου, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν μὴ κωλύετε γλώσσαις· 40 Πάντα δὲ εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

34 Mulieres in ecclesiis taceant: non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut et lex dicit. 35 Si quid autem volunt discere, domi viros suos interrogent: turpe est enim mulieri loqui in ecclesia. 36 An a vobis verbum Dei processit, aut in vos solos pervenit? 37 Si quis videtur propheta esse aut spiritalis, cognoscat quæ scribo vobis, quia Domini sunt mandata: 38 Si quis autem ignorat, ignorabitur. 39 Itaque, fratres, æmulamini prophetare, et loqui linguis nolite prohibere: 40 Omnia autem honeste et secundum ordinem fiant.

ΚΕΦ. ιε'.

1 ΓΝΩΡΙΖΩ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε, 2 Δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. 3 Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, 4 Καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς γραφάς, 5 Καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, ἔπειτα τοῖς δώδεκα.

CAPUT XV.

1 NOTUM autem vobis facio, fratres, evangelium quod prædicavi vobis, quod et accepistis, in quo et statis, 2 Per quod et salvamini, qua ratione prædicaverim vobis si tenetis, nisi si frustra credidistis. 3 Tradidi vobis enim in primis, quod et accepi, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas, 4 Et quia sepultus est, et quia surrexit tertia die secundum scripturas, 5 [Et] quia visus est Cephæ et post hæc undecim.

Digitized by Google

6 Ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν. 7 Ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, ἔπειτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. 8 Ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί. 9 Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. 10 Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμὶ ὅ εἰμι καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σὺν ἐμοί. 11 Εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. 12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, πῶς λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινὲς ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; 13 Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· 14 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα καὶ τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· 15 Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. 16 Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· 17 Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, 18 Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο.

6 ܘܐܬܚܙܝ ܠܚܡܫ ܡܐܐ ܐܚܐ ܒܚܕ
ܕܡܢܗܘܢ ܫܘܪܝܐ ܥܡ ܗܠܝܢ ܕܫܪܝܢ ܥܕ ܗܫܐ ܘܐܝܬ ܕܢܦܩܘ ܒܥܘ ܕܢܢܘܡܘ ܐܦ ܗܘ ܠܝܥܩܘܒ ܘܠܫܠܝܚܐ ܟܠܗܘܢ ܘܒܣܘܦ ܟܠܗܘܢ ܐܦ ܠܝ ܐܝܟ ܕܠܐ ܫܠܡ ܠܡܬܩܪܝ ܫܠܝܚܐ ܒܓܝܢ ܕܪܕܦܬ ܠܥܕܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܠܐ ܒܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܢܐ ܡܐ ܕܐܢܐ ܐܝܬ ܘܛܝܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܠܝ ܠܐ ܐܬܒܛܠܬ ܐܠܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܫܠܝܚܐ ܐܬܥܒܕ ܠܐ ܐܢܐ ܐܠܐ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܥܡܝ ܗܝ ܐܝ ܗܢܘܢ ܐܝ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܡܟܪܙܝܢ ܘܗܟܢܐ ܗܝܡܢܬܘܢ ܐܢ ܗܫܐ ܡܫܝܚܐ ܡܬܟܪܙ ܕܡܢ ܡܝܬܐ ܩܡ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢ ܒܟܘܢ ܕܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܕܡܝܬܐ ܐܢ ܠܝܬ ܩܝܡܬܐ ܕܡܝܬܐ ܠܐ ܩܡ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܘܐܢ ܠܐ ܩܡ ܡܫܝܚܐ ܒܛܠ ܗܘ ܟܪܙܢ ܘܒܛܠ ܗܘ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܘܐܦ ܫܟܚ ܐܫܟܚܢ ܕܣܗܕܐ ܕܐܠܗܐ ܕܣܗܕܢ ܥܠ ܐܠܗܐ ܕܐܩܝܡ ܠܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܐܩܝܡ ܐܢ ܡܝܬܐ ܠܐ ܩܡ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܘܐܢ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܩܡ ܒܛܠ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܐܦ ܥܕ ܗܫܐ ܒܚܛܗܝܟܘܢ ܘܐܦ ܐܒܕܘ ܕܢܦܩܘ ܒܡܫܝܚܐ

6 Deinde visus est plus quam quingentis fratribus simul, ex quibus multi manent usque adhuc, quidam autem dormierunt. 7 Deinde visus est et Jacobo, deinde apostolis omnibus. 8 Novissime autem omnium tamquam abortivo visus est et mihi. 9 Ego enim sum minimus apostolorum, qui non sum dignus vocari apostolus, quoniam persecutus sum ecclesiam Dei: 10 Gratia autem Dei sum id quod sum, et gratia ejus in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laboravi; non ego autem, sad gratia Dei mecum. 11 Sive enim ego sive illi, sic prædicamus et sic credidistis. 12 Si autem Christus prædicatur, quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt in vobis quoniam resurrectio mortuorum non est? 13 Si autem resurrectio mortuorum non est, neque Christus resurrexit: 14 Si autem Christus non resurrexit, inanis ergo est prædicatio nostra, inanis ergo est et fides vestra, 15 Invenimur autem et falsi testes Dei, quoniam testimonium diximus adversus Deum quod suscitaverit Christum, quem non suscitavit si mortui non resurgunt. 16 [Nam si mortui non resurgunt] neque Christus resurrexit. 17 Quod si Christus non resurrexit, vana est fides vestra: adhuc enim estis in peccatis vestris: 18 Ergo et qui dormierunt in Christo, perierunt.

Digitized by Google

19 Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν Χριστῷ
ἠλπικότες ἐσμὲν μόνον, ἐλεεινότεροι
πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. 20 Νυνὶ δὲ
Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ
τῶν κεκοιμημένων [ἐγένετο]. 21 Ἐπειδὴ
γὰρ δι' ἀνθρώπου θάνατος, καὶ δι'
ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 Ὥσπερ
γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν,
οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ξωο-
ποιηθήσονται. 23 Ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ
τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ
τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ,
24 Εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδιδοῖ τὴν
βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν
καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. 25 Δεῖ γὰρ
αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρι οὗ θῇ πάντας
τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.
26 Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ
θάνατος. 27 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ
τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι
πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς
τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα·
28 Ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα,
τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται
τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ
ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. 29 Ἐπεὶ
τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν
νεκρῶν; εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται,
τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ αὐτῶν; 30 Τί
καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν;

19 ܐܢ ܒܗܕܐ ܚܝܐ ܒܠܚܘܕܗ ܒܡܫܝܚܐ ܣܒܪܝܢ ܐܢܚܢ ܒܠܚܘܕ
ܡܢ ܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ׃ 20 ܗܫܐ ܕܡܫܝܚܐ ❖ ܩܡ ܡܢ ܒܝܬ ܡܝܬܐ
ܟܒܘܪ ܒܟܘܪܐ ܩܕܡܝܐ ܕܪܡܝܢ ׃ 21 ܐܝܟ ܕܒܐܕܡ ܐܬܐ ܡܘܬܐ
ܘܒܐܕܡ ܐܬܐ ܩܝܡܬ ܡܝܬܐ ׃ 22 ܘܐܝܟ ܕܒܐܕܡ ܟܠܗܘܢ ܡܝܬܝܢ
ܗܟܢܐ ܒܡܫܝܚܐ ܟܠܗܘܢ ܢܚܝܘ ׃ 23 ܒܣܕܪ ܕܟܠ ܚܕ ܒܪܬܒܗ
ܩܕܡܝܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܒܬܪ ܗܢܘܢ ܕܒܫܘܬܗ ׃ 24 ܒܗܝܢ ܣܘܦ
ܕܡܫܠܡ ܠܐܠܗܐ ܘܐܒܐ ܡܠܟܘܬܐ ܘܫܘܠܛܢܐ ܘܚܝܠܐ ׃
ܡܛܠ ܕܒܥܐ ܗܘ ܕܢܡܠܟ ܥܕ ܕܢܣܝܡ ܟܠ ܒܥܠܝ ܬܚܝܬ ܪܓܠܘܗܝ ׃
25 ܐܚܪܢ ܒܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ׃ ܟܠ ܒܥܠ ܡܠܟܘܬܐ ׃
ܘܟܠ ܒܥܠ ܫܘܠܛܢܐ ׃ 26 ܘܐܚܪܢ ܒܥܠ ܚܝܠܐ ׃ ܡܘܬܐ ׃
ܗܘ ܒܥܠ ܚܝܠܐ ׃ 27 ܟܠ ܡܕܡ ܐܬܟܢܫ ׃ ܬܚܝܬ ܪܓܠܘܗܝ ׃
ܘܟܕ ܐܡܪ ׃ ܕܟܠ ܡܕܡ ܐܬܟܢܫ ׃ ܒܠܚܘܕ ׃ ܕܠܐ ׃
ܗܘ ܕܟܠ ܡܕܡ ܐܬܟܢܫ ׃ ܠܗ ׃ 28 ܘܟܕ ׃ ܟܠ ܡܕܡ ׃
ܐܬܟܢܫ ׃ ܠܗ ׃ ܗܝ ׃ ܒܪܗ ׃ ܢܬܟܢܫ ׃ ܠܗ ׃ ܕܟܠ ׃
ܡܕܡ ׃ ܐܬܟܢܫ ׃ ܠܗ ׃ ܕܐܠܗܐ ׃ ܢܗܘܐ ׃ ܟܠ ׃ ܒܟܠ ׃
ܟܠ ׃ 29 ܐܠܐ ׃ ❖ ׃ ܡܐ ׃ ܕܡܬܥܡܕܝܢ ׃ ܥܠ ׃ ܡܝܬܐ ׃
ܐܢ ׃ ܟܠ ׃ ܡܝܬܐ ׃ ܠܐ ׃ ܩܡܝܢ ׃ ܠܡܐ ׃ ܘܠܡܐ ׃
ܡܬܥܡܕܝܢ ׃ ܥܠ ׃ 30 ܘܠܡܐ ׃ ܐܦ ׃ ܐܢܚܢ ׃ ܟܠ ׃
ܫܥܐ ׃ ܟܠ ׃ ܫܥܐ ׃ ܐܢܚܢ ׃ ܣܟܢܝܢ ׃

19 Si in hac vita tantum in Christo
sperantes sumus, miserabiliores sumus
omnibus hominibus. 20 Nunc autem
Christus resurrexit a mortuis, primi-
tiæ dormientium. 21 Quoniam enim
per hominem mors, et per hominem
resurrectio mortuorum. 22 Et sicut
in Adam omnes moriuntur, ita et in
Christo omnes vivificabuntur. 23 Unus-
quisque autem in suo ordine: primi-
tiæ Christus, deinde hi qui sunt Christi
in adventu ejus, 24 Deinde finis, cum
tradiderit regnum Deo et Patri, cum
evacuaverit omnem principatum et
potestatem et virtutem. 25 Oportet
autem illum regnare donec ponat
inimicos sub pedibus ejus. 26 No-
vissima autem inimica destruetur
mors. 27 Omnia enim subjecit sub
pedibus ejus. Cum autem dicat:
Omnia subjecta sunt ei, sine dubio
præter eum qui subjecit ei omnia:
28 Cum autem subjecta fuerint illi
omnia, tunc ipse Filius subjectus erit
illi qui sibi subjecit omnia, ut sit Deus
omnia in omnibus. 29 Alioquin quid
facient qui baptizantur pro mortuis,
si omnino mortui non resurgunt? ut
quid et baptizantur pro illis? 30 Ut
quid et nos periclitamur omni hora?

Digitized by Google

31 Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἀδελφοί, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. 32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. 33 Μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί. 34 Ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λαλῶ. 35 Ἀλλὰ ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; 36 Ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· 37 Καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν· 38 Ὁ δὲ θεὸς δίδωσιν αὐτῷ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων ἴδιον σῶμα. 39 Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν [σὰρξ] ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ σὰρξ πτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων. 40 Καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλὰ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 41 Ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ.

31 ܒܟܠ ܝܘܡ ܐܡܘܬ ܐܢܐ ܒܫܘܒܚܟ ܐܚܝ ܕܐܝܬ ܠܝ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܪܢ ܢ ٣٢ ܐܢ ܟܒܢܝ ܐܢܫ ܒܐܦܣܐ ܐܬܩܪܒܬ ܠܐܦܣܐ ܒܐܦܣܘܣ ܡܢܘ ܠܝ ܗܢ ܠܐ ܡܝܬܐ ܡܬܩܝܡܝܢ ܢܐܟܘܠ ܘܢܫܬܐ ܐܦ ܢܚܢ ܕܡܝܬ ٣٣ ܠܐ ܬܬܛܥܘ ܫܚܝܬ ܡܠܝ ܒܝܫ ܡܫܚܬ ܣܝܡܬ ٣٤ ܐܬܥܪܘ ܙܕܩ ܘܠܐ ܬܚܛܘ ܕܠܝܬ ܠܟܘ ܝܕܥܬܐ ܕܐܠܗܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܡܪ ܕܡܢ ٣٥ ܐܡܪ ܐܢܫ ܐܝܟ ܡܬܩܝܡܝܢ ܡܝܬܐ ܘܒܐܝܟ ܓܘܫܡܐ ܐܬܝܢ ٣٦ ܣܟܠܬܢ ܗܘ ܕܐܢܬ ܙܪܥ ܠܐ ܡܚܝܐ ܐܠܐ ܐܢ ܠܐ ܡܝܬ ٣٧ ܘܡܕܡ ܕܙܪܥ ܐܢܬ ܠܐ ܓܘܫܡܐ ܕܗܘ ܕܢܗܘܐ ܙܪܥ ܐܠܐ ܚܛܐ ܐܘ ܫܥܪܐ ٣٨ ܘܐܠܗܐ ܝܗܒ ܠܗ ܓܘܫܡܐ ܐܝܟ ܕܨܒܐ ܘܠܟܠ ܚܕ ܙܪܥ ܓܘܫܡܐ ܕܝܠܗ ٣٩ ܠܐ ܟܠ ܒܣܪܐ ܗܘ ܒܣܪܐ ܐܠܐ ܐܚܪܬ ܒܣܪ ܐܢܫ ܘܐܚܪܬ ܒܣܪ ܒܥܝܪ ܘܐܚܪܬ ܒܣܪ ܦܪܚ ٤٠ ܘܐܚܪܬ ܒܣܪ ܢܘܢܐ ܘܓܘܫܡܐ ܫܡܝܐ ܘܓܘܫܡܐ ܐܪܥܝܐ ܐܠܐ ܚܕ ܫܘܒܚܐ ܕܫܡܝܐ ܘܚܕ ܕܐܪܥܐ ٤١ ܚܕ ܫܘܒܚܐ ܕܫܡܫܐ ܘܚܕ ܫܘܒܚܐ ܕܣܗܪܐ ܘܚܕ ܫܘܒܚܐ ܕܟܘܟܒܐ ܘܟܘܟܒܐ ܡܫܬܢܐ ܒܫܘܒܚܐ

31 Cotidie morior propter vestram gloriam, fratres, quam habeo in Christo Jesu Domino nostro. 32 Si secundum hominem ad bestias pugnavi Ephesi, quid mihi prodest? Si mortui non resurgunt, Manducemus et bibamus, cras enim moriemur. 33 Nolite seduci. Corrumpunt mores bonos conloquia mala. 34 Evigilate juste et nolite peccare: ignorantiam Dei enim quidam habent. Ad reverentiam vobis loquor. 35 Sed dicet aliquis: Quomodo resurgunt mortui? quali autem corpore veniunt? 36 Insipiens, tu quod seminas, non vivificatur nisi prius moriatur: 37 Et quod seminas, non corpus quod futurum est seminas, sed nudum granum ut puta tritici aut alicujus ceterorum: 38 Deus autem dat illi corpus sicut voluit, et unicuique seminum proprium corpus. 39 Non omnis caro eadem caro, sed alia hominum alia pecorum, alia caro volucrum, alia autem piscium. 40 Et corpora cælestia, et corpora terrestria: sed alia quidem cælestium gloria, alia autem terrestrium. 41 Alia claritas solis, alia claritas lunae, alia claritas stellarum: stella enim a stella differt in claritate.

Digitized by Google

42 Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει. 44 Σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. Εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ἔστιν καὶ πνευματικόν. 45 Οὕτως καὶ γέγραπται· Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν, ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. 46 Ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικὸν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. 47 Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος [ὁ Κύριος] ἐξ οὐρανοῦ. 48 Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· 49 Καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. 50 Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύναται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 51 Ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, 52 Ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. 53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

42 ܗܟܢܐ ܐܦ ܩܝܡܬܐ ܕܡܝܬܐ . ܡܬܙܪܥ ܒܫܚܬܐ 42
ܩܡ ܒܠܐ ܫܚܬܐ . ܡܬܙܪܥ ܒܙܥܘܪܐ ܩܡ ܒܠܐ
ܙܥܘܪܐ . 43 ܡܬܙܪܥ ܒܡܗܢܐ ܩܡ ܒܫܘܒܚܐ 43
ܡܬܙܪܥ ܒܚܠܫܐ ܩܡ ܒܚܝܠܐ . ܡܬܙܪܥ ܒܦܓܪܐ
ܩܡ ܒܪܘܚܢܐ ܕܚܝܐ . ܡܬܙܪܥ ܦܓܪܐ ܚܝܠܢܝ 44
ܩܡ ܦܓܪܐ ܪܘܚܢܝ . ܐܝܬ ܦܓܪܐ ܚܝܠܢܝ ܐܝܬ
ܐܦ ܪܘܚܢܝ : ܗܟܢܐ ܐܦ ܟܬܝܒ ܗܘܐ 45
ܩܕܡܝܐ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܕܡ ܠܢܦܫܐ ܚܝܬܐ ܐܕܡ
ܐܚܪܝܐ ܠܪܘܚܐ ܡܚܝܝܬܐ . ܠܐ ܩܕܡܝܐ 46
ܗܘ ܕܪܘܚܢܝ ܐܠܐ ܕܚܝܠܢܝ ܗܘ ܕܪܘܚܢܝ .
ܩܕܡܝܐ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܢ ܥܦܪܐ ܥܦܪܝ 47
ܗܘ ܬܪܝܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܢ ܫܡܝܐ : ܐܝܟ
ܥܦܪܝ ܗܟܝܠ ܗܘ ܥܦܪܝ ܐܦ ܐܢܘܢ 48
ܕܫܡܝܐ ܗܟܝܠ ܗܢܘ ܕܫܡܝܐ . ܘܐܝܟ ܗܢܘ
ܥܦܪܝ ܗܟܢܐ ܐܦ ܥܦܪܝܐ : ܘܐܝܟ ܗܢܘ 49
ܕܫܡܝܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܫܡܝܐ . ܘܟܡܐ ܕܠܒܫܢ
ܨܠܡܐ ܕܥܦܪܝ ܢܠܒܫ ܐܦ ܨܠܡܐ ܕܫܡܝܐ :
ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܚܝ ܕܒܣܪ 50
ܘܕܡܐ ܠܐ ܝܟܠܝܢ ܠܡܪܬ ܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ
ܘܠܐ ܦܓܪܐ ܢܚܣܢ ܠܚܣܝܢܘܬܐ . ܗܐ 51
ܪܙܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܠܐ ܢܬܪܕܡ
ܐܠܐ ܟܠܗܘܢ ܢܬܚܠܦ . ܒܫܥܬܐ ܚܕܐ 52
ܒܪܡܫܐ ܕܥܝܢܐ ܒܟܬܫܐ ܕܒܬܪܐ ܕܫܒܥܐ .
ܡܛܠ ܕܫܦܪ ܢܦܩ ܘܡܝܬܐ ܢܩܘܡܘܢ
ܕܠܐ ܚܒܠܢ ܘܚܢܢ ܢܬܚܠܦ . ܡܛܠ 53
ܕܗܢܐ ܦܓܪܐ ܕܚܒܠ ܠܗ ܠܒܫ ܠܚܣܝܢܘܬܐ
ܘܗܢܐ ܕܡܝܬ ܠܗ ܠܒܫ ܠܚܝܠܐ .

42 Sic et resurrectio mortuorum. Seminatur in corruptione, surget in incorruptione: 43 Seminatur in ignobilitate, surget in gloria: seminatur in infirmitate, surget in virtute: 44 Seminatur corpus animale, surgit corpus spiritale. Si est corpus animale, est et spiritale. Sic et scriptum est: 45 Factus est primus homo Adam in animam viventem, novissimus Adam in spiritum vivificantem. 46 Sed prius non quod spiritale est, sed quod animale est; deinde quod spiritale. 47 Primus homo de terra terrenus, secundus homo de caelo [celestis]. 48 Qualis terrenus, tales et terreni, qualis cælestis, tales et cælestes: 49 Igitur sicut portavimus imaginem terreni, portemus et imaginem cælestis. 50 Hoc autem dico, fratres, quoniam caro et sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio incorruptelam possidere. 51 Ecce mysterium vobis dico. Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur, 52 In momento, in ictu oculi, in novissima tuba: canet enim, et mortui resurgent incorrupti, et nos inmutabimur. 53 Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptelam, et mortale hoc induere inmortalitatem.

Digitized by Google

54 "Οταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· 55 Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. Ποῦ σου θάνατε τὸ νῖκος; ποῦ σου θάνατε τὸ κέντρον; 56 Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος. 57 Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 58 "Ωστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν Κυρίῳ.

ΚΕΦ. ις'.

1 ΠΕΡΙ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. 2 Κατὰ μίαν σαββάτου ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ἂν εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται. 3 "Οταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι' ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ· 4 Ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. 5 Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι,

51 Cum autem mortale hoc induerit inmortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est: Absorpta est mors in victoria. 55 Ubi est, mors, victoria tua? ubi est, mors, stimulus tuus? 56 Stimulus autem mortis peccatum est, virtus vero peccati lex. 57 Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Jesum Christum. 58 Itaque, fratres mei dilecti, stabiles estote et inmobiles, abundantes in opera Domini semper, scientes quod labor vester non est inanis in Domino.

CAPUT XVI.

1 De collectis autem quae fiunt in sanctis, sicut ordinavi ecclesiis Galatiae, ita et vos facite. 2 Per unam sabbati unusquisque vestrum apud se ponat recondens quod ei placuerit, ut non cum venero tunc collecta fiant. 3 Cum autem presens fuero, quos probaveritis per epistulas, hos mittam perferre gratiam vestram in Hierusalem: 4 Quod si dignum fuerit ut ego eam, mecum ibunt. 5 Veniam autem ad vos cum Machedoniam pertransiero: nam Machedoniam pertransibo.

Digitized by Google

6 Πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. 7 Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ Κύριος ἐπιτρέψῃ. 8 Ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· 9 Θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. 10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον Κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· 11 Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. Προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12 Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ. 13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε. 14 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. 15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ὅτι ἔστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· 16 Ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι.

❖ ٥ ❖ ١ ❖ ٥ ❖

٦ ٥ ٦ ٥ ٦ ٥

17 Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· 18 Ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους. 19 Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρίσκα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. 20 Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. 21 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. 22 Εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν Κύριον [ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν], ἤτω ἀνάθεμα. Μαρὰν ἀθά. 23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου [ἡμῶν] Ἰησοῦ [Χριστοῦ] μεθ' ὑμῶν. 24 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. [Ἀμήν.]

17 ܡܬܠ ܐܢܐ ܒܝ ܣܛܦܢܐ ܘܦܘܪܛܘܢܛܘ ܘܐܟܐܝܩܘ . ܕܗܢܘܢ ܕܚܣܪ ܡܢܟܘܢ ܗܢܘܢ ܫܠܡܘ . 18 ܡܪܘܚܗ ܕܝ ܘܪܘܚܟܘܢ ܐܦ ܗܢܘܢ ܐܪܘܚܘ . ܠܗܟܝܠ ܬܬܝܕܥܘܢ ܠܐܢܫܝ ܗܟܝܠ ܕܐܢܘܢ . 19 ❖ ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܟܢܫܝ ܐܣܝܐ : ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܒܡܪܝ ܣܓܝ ܐܩܝܠܐ ܘܦܪܣܩܐ ܥܡ ܒܝܬܗ ܕܥܕܬܐ . 20 ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܟܠ ܐܚܐ . ܫܠܡܘ ܐܝܫ ܠܚܒܪܗ ܒܢܫܩܐ ܩܕܝܫܐ . 21 ܫܠܡܬܝ ܐܢܐ ܦܘܠܘܣ ܒܐܝܕܝ . 22 ❖ ܡܢ ܕܠܐ ܪܚܡ ܠܡܪܢ ܢܗܘܐ ܡܚܪܡ . ܡܪܢ ܐܬܐ . 23 ❖ ܛܝܒܘܬܐ ܕܡܪܢ ܥܡ ܟܠܟܘܢ . 24 ❖ ܘܚܘܒܬܝ ܥܡ ܟܠܟܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ❖

17 Gaudeo autem in præsentia Stephanæ et Fortunati, et Achaici quoniam id quod vobis deerat ipsi suppleverunt: 18 Refecerunt enim et meum spiritum et vestrum. Cognoscite ergo qui ejusmodi sunt. 19 Salutant vos ecclesiæ Asiæ. Salutant vos in Domino multum Aquila et Prisca cum domestica sua ecclesia. 20 Salutant vos fratres omnes. Salutate invicem in osculo sancto. 21 Salutatio mea manu Pauli. 22 Si quis non amat Dominum [nostrum] Jesum Christum, sit anathema. Maranatha. 23 Gratia Domini [nostri] Jesu [Christi] vobiscum. 24 Caritas mea cum omnibus vobis in Christo Jesu. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI SECUNDA

AD CORINTHIOS.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πάσης παρακλήσεως, 4 Ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ, 5 Ὅτι καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. 6 Εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν.

AD CORINTHIOS II, CAPUT I.

PAULUS apostolus Jesu Christi per voluntatem Dei et Timotheus frater ecclesiæ Dei quæ est Corinthi, cum sanctis omnibus qui sunt in universa Achaia. 2 Gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Jesu Christo. 3 Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, Pater misericordiarum et Deus totius consolationis, 4 Qui consolatur nos in omni tribulatione nostra, ut possimus et ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt, per exhortationem qua exhortamur et ipsi a Deo; 5 Quoniam sicut abundant passiones Christi in nobis, ita et per Christum abundat consolatio nostra. 6 Sive autem tribulamur, pro vestra exhortatione et salute: sive consolamur, pro vestra consolatione, quæ operatur in tollerantia earundem passionum quas et nos patimur.

Digitized by Google

7 Καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν, εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. 8 Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης [ἡμῖν] ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· 9 Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς, 10 Ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύσεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, 11 Συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. 12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὅτι ἐν ἁγιότητι καὶ εἰλικρινίᾳ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. 13 Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε· καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, 14 Ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμὲν καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ]. 15 Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρότερον πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν, ἵνα δευτέραν χάριν σχῆτε,

7 Et spes nostra firma pro vobis, scientes quoniam sicut socii passionum estis, sic eritis et consolationis. 8 Non enim volumus vos ignorare, fratres, de tribulatione nostra quæ facta est in Asia, quoniam supra modum gravati sumus supra virtutem, ita ut tæderet nos etiam vivere: 9 Sed ipsi in nobis ipsis responsum mortis habuimus, ut non simus fidentes in nobis sed in Deo, qui suscitat mortuos, 10 Qui de tantis periculis eripuit nos et eruet, in quem speramus quoniam et adhuc eripiet, 11 Adjuvantibus et vobis in oratione pro nobis, ut ex multarum facierum ejus quæ in nobis est donationis per multos gratiæ agantur pro nobis. 12 Nam gloria nostra hæc est, testimonium conscientiæ nostræ, quod in simplicitate et sinceritate Dei, et non sapientia carnali, sed in gratia Dei conversati sumus in mundo, abundantius autem ad vos. 13 Non enim alia scribimus vobis quam quæ legistis et cognoscitis: spero autem quod usque in finem cognoscetis, 14 Sicut et cognovistis nos ex parte, quia gloria vestra sumus, sicut et vos nostra, in die Domini nostri Jesu Christi. 15 Et hac confidentia volui prius venire ad vos, ut secundam gratiam haberetis,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', α', β'.

16 Καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. 17 Τοῦτο οὖν βουλόμενος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ βουλεύομαι κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ; 18 Πιστὸς δὲ ὁ θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔστιν ναὶ καὶ οὔ. 19 Ὁ τοῦ θεοῦ γὰρ υἱὸς Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ, ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. 20 Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί· διὸ καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ἀμὴν τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. 21 Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός. 22 Ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀραβῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. 23 Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· 24 Οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

ΚΕΦ. β'.

1 Ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. 2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ;

ܟܠ ܣܗܕܘܬܐ ܕܝ ܒ ܗ ܕ ܒ

16 ܘܐܥܒܪ ܒܟܘܢ ܠܡܩܕܘܢܝܐ ܘܬܘܒ ܡܢ ܡܩܕܘܢܝܐ ܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܘܡܢ ܟܘܢ ܐܫܬܕܪ ܠܝܗܘܕ ܐ ܗ ܕ ܒ ܗ ܕ ܒ ܗ ܕ ܒ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', β'.

3 Καὶ ἔγραψα [ὑμῖν] τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην σχῶ ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. 4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. 5 Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. 6 Ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων, 7 ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος. 8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην· 9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε. 10 Ὧι δέ τι χαρίζεσθε, κἀγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ ὃ κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, 11 Ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. 12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, 13 Οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

❖ ح ❖ ح ❖ ܟܬܒܬ ܠܟܘ ܗܕܐ ܒܥܝܢܐ ❖

3 ܕ ܠܐ ܐܬܐ ܡܢ ܩܕܡ ܘܐܬ ܠܐ ܐܬܟ ܐܬ ܕ ܠܐ ܐܬ ܐܬ ܐܬ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', β', γ'.

14 Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ· 15 Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις, 16 Οἷς μὲν ὀσμὴ ἐκ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὀσμὴ ἐκ ζωῆς εἰς ζωήν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; 17 Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινίας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ κατέναντι θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χρῄζομεν ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν; 2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐνγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, 3 Φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐνγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶν καρδίαις σαρκίναις. 4 Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν, 5 Οὐχ ὅτι ἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ, 6 Ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

AD CORINTHIOS II, II. III.

14 Deo autem gratias, qui semper triumphat nos in Christo Jesu et odorem notitiæ suæ manifestat per nos in omni loco, 15 Quia Christi bonus odor sumus Deo in his qui salvi fiunt et in his qui pereunt, 16 Aliis quidem odor mortis in mortem, aliis autem odor vitæ in vitam. Et ad hæc quis tam idoneus? 17 Non enim sumus sicut plurimi adulterantes verbum Dei, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur.

CAPUT III.

1 Incipimus iterum nosmet ipsos commendare? aut numquid egemus sicut quidam commendaticiis epistulis ad vos aut ex vobis? 2 Epistula nostra vos estis, scripta in cordibus nostris, quæ scitur et legitur ab omnibus hominibus, 3 Manifestati quoniam epistula estis Christi ministrata a nobis et scripta non atramento sed Spiritu Dei vivi, non in tabulis lapideis sed in tabulis cordis carnalibus. 4 Fiduciam autem talem habemus per Christum ad Deum. 5 Non quod sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est, 6 Qui et idoneos nos facit ministros novi testamenti, non litteræ sed spiritus: littera enim occidit, spiritus autem vivificat.

Digitized by Google

7 Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην, 8 Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; 9 Εἰ γὰρ τῇ διακονίᾳ τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης δόξῃ. 10 Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. 11 Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ. 12 Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, 13 Καὶ οὐ καθάπερ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. 14 Ἀλλ' ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. Ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον ἡμέρας τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται· 15 Ἀλλ' ἕως σήμερον ἡνίκα ἂν ἀναγινώσκηται Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· 16 Ἡνίκα δὲ ἐὰν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. 17 Ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐλευθερία.

7 ܐܝ ܕܒ ܫܡܫܬܐ ܕܡܘܬܐ ܒܟܬܒ̈ܐ ܚܪܝܬ ܒܐܒ̈ܢ̈ܐ ܗܘܬ ܒܫܒܚܐ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܒܢ̈ܝ ܐܝܣܪܝܠ ܠܡܚܙܐ ܕܐܦܝ ܡܘܫܐ ܒܫܒܚ ܕܐܦ ܗܝ ܒܛܠ ܐܝ ܠܐ ܒܫܒܚ ܕܪܘܚܐ ܢܗܘܐ ܒܫܒܚ ܐܝ ܒܫܒܚ ܕܕܝܢܐ ܕܡܘܬ ܫܒܚ ܐܝܬ ܠܫܒܚ ܕܙܕܝܩܘܬܐ ܕܝܬܝܪ ܢܬܝܪ ܫܒܚ ܐܦ ܠܐ ܐܬܬܫܒܚ ܗܝ ܕܐܬܬܫܒܚ ܒܗܕܐ ܒܗ ܡܢ ܫܒܚܐ ܕܡܬܦܠ ܐܝ ܕܒ ܕܐܬܬܫܒܚ ܒܫܒܚ ܐܦ ܕܩܐܡ ܒܫܒܚ ܝܬܝܪ ܐܝ ܕܒ ܕܒܛܠ ܒܫܒܚ ܐܦ ܕܩܐܡ ܒܫܒܚ ܝܬܝܪ ܗܟܝܠ ܕܫܪܝܪ ܐܝ

18 Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΔΙΑ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν, 2 Ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 3 Εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον, 4 Ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ. 5 Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον [ἡμῶν], ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. 6 Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπών· Ἐκ σκότους φῶς λάμψει, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ [Ἰησοῦ] Χριστοῦ. 7 Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, 8 Ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι,

18 Nos vero [omnes] revelata facie gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur a claritate in claritate, tamquam a Domini Spiritu.

CAPUT IV.

1 IDEO habentes hanc ministrationem juxta quod misericordiam consecuti sumus, non deficimus, 2 Sed abdicamus occulta dedecoris, non ambulantes in astutia neque adulterantes verbum Dei, sed in manifestatione veritatis commendantes nosmet ipsos ad omnem conscientiam hominum coram Deo. 3 Quod si etiam opertum est evangelium nostrum, in his qui pereunt est opertum, 4 In quibus Deus hujus sæculi excæcavit mentes infidelium, ut non fulgeat inluminatio evangelii gloriæ Christi, qui est imago Dei. 5 Non enim nosmet ipsos prædicamus, sed Jesum Christum Dominum [nostrum], nos autem servos vestros per Jesum; 6 Quoniam Deus qui dixit de tenebris lucem splendescere, qui inluxit in cordibus nostris ad inluminationem scientiæ claritatis Dei in facie Christi Jesu. 7 Habemus autem thesaurum istum in vasis fictilibus, ut sublimitas sit virtutis Dei et non ex nobis. 8 In omnibus tribulationem patimur, sed non angustiamur; aporiamur, sed non destituimur;

Digitized by Google

9 Διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, 10 Πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν φανερωθῇ. 11 Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. 12 Ὥστε ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. 13 Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον· Ἐπίστευσα, διὸ καὶ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, 14 Εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. 15 Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. 16 Διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσω ἡμῶν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. 17 Τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, 18 Μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

٩ ܕܡܫܬܥܒܕܝܢ ܐܠܐ ܠܐ ܡܬܪܟܝܢ ܐܢܘܢ ܕܡܬܪܡܝܢ ܐܠܐ ܠܐ ܡܬܒܕܝܢ ٩
١٠ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܡܫܬܘܩܠܝܢ ܐܢܚܢ ܒܦܓܪܐ ܡܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܕܚܝܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ١٠
ܢܬܓܠܐ ܒܦܓܪܢ ٢١ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܚܢܢ ܕܚܝܢ ܐܢܚܢ ١١
ܠܡܘܬܐ ܡܫܠܡܝܢ ܒܝܕ ܝܫܘܥ ܕܚܝܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܢܬܓܠܐ
ܒܒܫܪܢ ܕܡܝܬܐ ١٢ ܗܟܢܐ ܡܘܬܐ ܒܥܒܕ ܒܢ ܐܠܐ ܚܝܐ ܒܟܘܢ ١٢
١٣ ܘܟܕ ܐܝܬ ܠܢ ܪܘܚܐ ܕܗܝ ܕܐܝܡܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܕܗܝܡܢܬ ١٣
ܒܓܠܠ ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܗܝܡܢܬ ܘܡܠܠܬ ܐܦ ܚܢܢ ܗܝܡܢܝܢ ܘܡܠܠܝܢ
١٤ ܒܓܠܠ ܗܢܐ ܕܝܕܥܝܢ ܕܕܩܝܡ ܐܬ ܝܫܘܥ ܘܐܦ ܐܬ ܚܢܢ ١٤
ܢܩܝܡ ܥܡ ܝܫܘܥ ܘܢܩܝܡ ܠܟܘ ١٥ ܟܠ ܡܕܡ ܓܝܪ ܒܓܠܠ ܟܘ ١٥
ܕܬܬܪܒܐ ܛܝܒܘܬܐ ܡܢ ܣܓܝܐ ܠܣܓܝܐ ܘܬܬܝܬܪ ܬܘܕܝܬܐ
ܠܫܘܒܚܗ ܕܐܠܗܐ ٦١ ܒܓܠܠ ܗܢܐ ܠܐ ܡܬܪܟܝܢ ܐܢܘܢ ١٦
ܐܦ ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪܐ ܡܢ ܠܒܪ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܕܒܪ ܡܢ ܠܒܪ ܡܬܚܒܠ ܐܦ ܗܟܢܐ ܕܒܪ ܐܢܫܐ

9 Persecutionem patimur, sed non derelinquimur; deicimur, sed non perimus: 10 Semper mortificationem Jesu in corpore circumferentes, ut et vita Jesu in corporibus nostris manifestetur. 11 Semper enim nos qui vivimus in mortem tradimur propter Jesum, ut et vita Jesu manifestetur in carne nostra mortali. 12 Ergo mors in nobis operatur, vita autem in vobis. 13 Habentes autem eundem spiritum fidei, sicut scriptum est: Credidi, propter quod locutus sum, et nos credimus, propter quod et loquimur, 14 Scientes quoniam qui suscitavit Jesum et nos suscitabit cum Jesu et constituet vobiscum. 15 Omnia enim propter vos, ut gratia abundans per multos gratiarum actione abundet in gloriam Dei. 16 Propter quod non deficimus, sed licet is qui foris est noster homo corrumpitur, tamen is qui intus est renovatur de die in diem. 17 Id enim quod in præsenti est momentaneum et leve tribulationis nostræ supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operatur nobis, 18 Non contemplantibus nobis quæ videntur sed quæ non videntur: quæ enim videntur temporalia sunt, quæ autem non videntur, æterna sunt.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΟΙΔΑΜΕΝ γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, 3 Εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. 4 Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι, ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. 5 Ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀραβῶνα τοῦ πνεύματος. 6 Θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου· 7 Διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους· 8 Θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. 9 Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. 10 Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον. 11 Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι.

❖ ٥ ❖ ٥ ❖ ٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥

❖ ٥ ❖ ٥٥٥٥

1 ٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥

12 Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ μὴ ἐν καρδίᾳ. 13 Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. 14 Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· 15 Καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. 16 Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. 17 Ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονεν καινά. 18 Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, 19 Ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. 20 Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. 21 Τὸν μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

12 ܠܐ ܡܫܘ ܠܟ ܢܚܦ ܡܦܩܚܝܢ
ܠܟܘ . ܐܠܐ ܟܕ ܡܬܬܝܗܒ ܠܢ ܡܫܘ ܠܟܘ :
ܕܢܗܘܘ ܠܟ ܠܡܬܫܒܚ ܒܦ ܠ : ܠܐ
ܒܐܦ ܕܠܐ ܒܠܒ ܡܬܫܒܚ ܐܠܐ
ܒܦ . 13 ܐܝ ܡܛܠ ܐܠܗܐ . ܐܝ
ܡܫܘ ܨܚܝܢ . ܠܟܘ . 14 ܐܝ ܡܛܠ
ܕܚܒܬ ܡܫܝܚܐ ܡܚܝܬ ܠܢ ܕܡܐ .
ܡܫܘ ܚܕ ܡܢ ܟܠ ܡܬ . ܡܢ
ܚܕ ܡܬ ܟܠ . 15 ܘܡܢ ܟܠ
ܚܕ ܡܬ . ܘܕܚܝ ܠܐ
ܠܢܦܫܗܘܢ ܐܠܐ ܠܡܫܝܚ ܕܡܬ
ܘܩܡ . ܠܡ ܢܗܘ ܠܢ ܡܢ ܗܫܬ
ܠܒܣܪܐ ܐܦ ܐܢ ܝܕܥܢ ܠܡܫܝܚ
ܒܣܪܐ ܗܫܬ ܠܐ ܢܕܥ . 16
ܐܢ ܡܢ ܒܪ ܚܕ ܠܐ
ܢܕܥ . ܐܠܐ ܟܕ ܐܦ ܗܘ ܠܐ ܢܕܥ
ܠܡܫܝܚ : ܐܠܐ ܟܕ ܐܦ ܗܘ ܠܐ ܢܕܥ .
ܚܕ ܟܠ ܒܡܫܝܚܐ : ܚܕܬܬܐ ܐܬ
ܟܠ ܡܢ ܕܒܡܫܝܚܐ : 17 ܚܠܦ ܟܠ
ܕܝܢ ܐܬܥܒܪ ܗܐ ܚܕܬܬܐ ܗܘ
ܟܠ . ܚܕ ܡܢ ܗܢ ܕܐܬܝ ܐܬܚܕܬ
ܚܕܬ . 18 ܘܟܠ ܡܢ ܡܢ ܐܠܗܐ
ܕܐܫܪܐ ܠܢ ܠܢܦܫܗ ܒܡܫܝܚ
ܘܝܗܒ ܠܢ ܐܬ ܫܘܒܚܐ ܕܦܪܘܩܐ .
ܐܝ ܡܛܠ ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܐܬ ܒܡܫܝܚ
ܕܐܫܪܐ ܠܥܠܡܐ ܠܢܦܫܗ . ܠܐ ܚܫܒ
ܠܗܘܢ ܠܚܛܗܝܗܘܢ . ܘܫܪܐ ܒܢ
ܡܠܬܐ ܕܦܪܘܩܐ . 19 ܐܝ ܡܛܠ
ܕܐܠܗܐ ܗܘ ܐܬ ܒܡܫܝܚ
ܕܐܫܪܐ ܠܥܠܡܐ ܠܢܦܫܗ : ܕܠܐ ܚܫܒ
ܠܗܘܢ ܠܚܛܗܝܗܘܢ . ܘܫܪܐ ܒܢ
ܡܠܬܐ ❖ 20 ܐܬܝܗܒ ܠܢ ܚܕ
ܡܢ ܗܢ ܕܐܬܝ ܐܬܚܕܬ
ܚܕܬ . ❖ ܐܝ ܡܛܠ ܗܕܐ ܐܢܚܢ
ܡܫܬܕܪܝܢ ܒܫܠܝܚܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܡܬܚܢ ܒܢ . ܐܢܚܢ
ܒܥܝܢ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܕܬܬܪܥܘ
ܠܐܠܗܐ : ܡܫܘ ܡܫܝܚܐ ❖ 21 ܕܠܐ
ܝܕܥ ܚܛܗܐ ܐܦ ܗܘ ܠܐ ܝܕܥ
ܚܛܗܐ . ܐܝ ܡܛܠ ܕܢܗܘ ܐܢܚܢ
ܙܕܝܩܘܬܐ ❖ ܕܐܠܗܐ ܒܗ .

12 Non iterum nos commendamus vobis, sed occasionem damus vobis gloriandi pro nobis, ut habeatis ad eos qui in facie gloriantur et non in corde. 13 Sive enim mente excedimus, Deo; sive sobrii sumus, vobis. 14 Caritas enim Christi urget nos, æstimantes hoc quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, 15 Et pro omnibus mortuus est ut et qui vivunt jam non sibi vivant, sed ei qui pro ipsis mortuus est et resurrexit. 16 Itaque nos [ex hoc] neminem novimus secundum carnem: et si cognovimus secundum carnem Christum, sed nunc jam non novimus. 17 Si qua ergo in Christo, nova creatura: vetera transierunt, ecce facta sunt nova. 18 Omnia autem ex Deo, qui reconciliavit nos sibi per Christum et dedit nobis ministerium reconciliationis, 19 Quoniam quidem Deus erat in Christo mundum reconcilians sibi, non reputans illis delicta ipsorum, et posuit in nobis verbum reconciliationis. 20 Pro Christo ergo legationem fungimur, tamquam Deo exhortante per nos: obsecramus pro Christo, reconciliamini Deo. 21 Eum qui non noverat peccatum pro nobis peccatum fecit, ut nos efficeremur justitia Dei in ipso.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ, Β', ϛ'.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΣΥΝΕΡΓΟΥΝΤΕΣ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· 2 Λέγει γάρ· Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας· 3 Μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, 4 Ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστάντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, 5 Ἐν Πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, εν νηστείαις, 6 Ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, 7 Ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, 8 Διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, 9 Ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, 10 Ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες. 11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται· 12 Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν·

AD CORINTHIOS II, VI.

CAPUT VI.

1 ADJUVANTES autem et exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. 2 Ait enim: Tempore accepto exaudivi te, et die salutis adjuvavi te. Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. 3 Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum, 4 Sed in omnibus exhibeamus nosmet ipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, 5 In plagis, in carceribus, in seditionibus, in laboribus, in vigiliis, in jejuniis, 6 In castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu sancto, in caritate non ficta, 7 In verbo veritatis, in virtute Dei, per arma justitiæ a dextris et sinistris, 8 Per gloriam et ignobilitatem, per infamiam et bonam famam, ut seductores et veraces, sicut qui ignoti et cogniti, 9 Quasi morientes et ecce vivimus, ut castigati et non mortificati, 10 Quasi tristes semper autem gaudentes, sicut egentes multos autem locupletantes, tamquam nihil habentes et omnia possidentes. 11 Os nostrum patet ad vos, O Corinthii, cor nostrum dilatatum est. 12 Non augustiamini in nobis, angustiamini autem in visceribus vestris.

Digitized by Google

13 Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. 14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; ἢ τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; 15 Τίς δὲ συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ, ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; 16 Τίς δὲ συνκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώλων; Ἡμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐσμὲν ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μου λαός. 17 Διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε· κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, 18 Καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ.

ΚΕΦ. ζ΄.

1 ΤΑΥΤΑΣ οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ θεοῦ. 2 Χαρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. 3 Πρὸς κατάκρισιν οὐ λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συνζῆν.

13 إسر بكصنا ڤے إڤ: إڤا .
صڤنڤسب سڤصكب بكڤلحڤ .
ڤلا 14 . ەڤەسه سڤصحڤ كڤلب
ڤ٥٥ڤ صنت اەڤا لإسكب ڤلا
ەڤەصنب . إڤا ڤے فەلهڤلا
إبه كزڤصڤلا كمد كەلا . إه إڤنا
سڤكهڤا إبه كنڤمڤا كمد سعڤط .
15 إه إڤا فكمعڤلا إبه كمعڤسا
كمد هڤهنا . إه إڤا مڤنڤا إبه
كڤمەڤصڤ كمد ڤلا مڤەصڤ . 16 إڤا
ڤے إعڤلا إبه كەصكب بكەلا
كمد ڤڤاڤا . إبەڤ ڤے ەصكب
إبەڤ بڤكەا سنا . إنطا ڤإڤ: .
ڤ٥٥ڤ: ەڤەصڤ ەصڤ ەاەڤكب .
كڤەصڤ ەسڤنڤ ڤے كطا .
17 ەڤلا اسا هەصه ڤے ضنەصڤ :
ەلزڤهه ڤعسەڤ إڤ: ەنسا .
ەكهمەا لا لزڤهڤ ەاتا
إەضكحڤ . 18 ەاەڤا كحڤ لإەا .
ەابەڤ ٢٥٥ڤ كے كڤنسا
ەكڤنڤا : إڤ: ەنسا بڤلا إسبر ❖

صلام ❖ آ ❖

1 ڤلا بابه كے ەڤحلا ەكب
ەڤكحڤتا سڤتڤص . بڤحا نصڤ
ڤے ڤكه ڤڤلاەلا بڤصا ەبڤڤسا .
ەتعكڤس ضڤمعڤلا صڤبكهلا
بڤكەا . 2 ڤهصڤ إسّت : صإنه
لا إبڤكے لإنه لا بتكے . لإنه لا
بكب . 3 لا ەەا كمسسصڤلحڤ إڤ:
إڤا . ضڤڤه إڤ: إڤنڤا بحكے ڤبڤكے
إبەڤ كعڤكه إحسبا ەكڤسا ❖

13 Eandem autem habentes remunerationem, tamquam filiis dico, dilatamini et vos. 14 Nolite jugum ducere cum infidelibus: quæ enim participatio justitiæ cum iniquitate? aut quæ societas luci ad tenebras? 15 Quæ autem conventio Christi ad Belial? aut quæ pars fideli cum infidele? 16 Qui autem consensus templo Dei cum idolis? Vos enim estis templum Dei vivi, sicut dicit Deus quoniam inhabitabo in illis et inambulabo, et ero illorum Deus et ipsi erunt mihi populus. 17 Propter quod exite de medio eorum et separamini, dicit Dominus, et inmundum ne tetigeritis: 18 Et ego recipiam vos, et ero vobis in patrem, et vos eritis mihi in filios et filias, dicit Dominus omnipotens.

CAPUT VII.

1 HAS igitur habentes promissiones, carissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis et spiritus, perficientes sanctificationem in timore Dei. 2 Capite nos: neminem lesimus, neminem corrumpimus, neminem circumvenimus. 3 Non ad condemnationem dico: prædixi enim quod in cordibus nostris estis ad commoriendum et ad convivendum.

Digitized by Google

4 Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. 5 Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. 6 Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· 7 Οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. 8 Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι· εἰ καὶ μετεμελόμην, βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς, 9 Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. 10 Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. 11 Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι πόσην κατηργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν. Ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι τῷ πράγματι.

4 ܦܬܝܚܐ ܣܓܝܐ ܐܝܬ ܠܝ ܠܘܬ ܟܘܢ̈ ܒܟܠ ܙܒܢ̈ ܫܒܚ̈ ܐܢܐ ܒܟ̈ ܒܟܠ ܙܒܢ̈ ܐܬܡܠܝ ܢܚܡܬܐ ܒܟ̈ ܒܟܠ ܙܒܢ̈ ܐܬܡܠܝ ❖ ܚܕܝ ܒܟ̈ ܒܟܠ ܙܒܢ̈ ܐܬܡܠ

12 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐκ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 13 Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ἡμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· 14 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην, ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη. 15 Καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστὶν ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. 16 Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

ΚΕΦ. η'.

1 ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, 2 Ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτος τῆς ἁπλότητος αὐτῶν· 3 Ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ παρὰ δύναμιν αὐθαίρετοι, 4 Μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, 5 Καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλὰ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ,

❖ ب ❖ ١ ❖ ح ❖ ب

12 ܗܵܟܵܝ ܐܸܢ ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܠܵܐ ܡܛܠ ܗܘ ܕܥܒܕ ܥܘܠܬܵܐ ܐܘ ܡܛܠ ܗܘ ܕܐܬܥܠ ܥܘܠܬܵܐ ܐܠܵܐ ܡܛܠ ܕܬܬܓܠܐ ܠܟܘܢ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܕܥܠ ܐܦܝ ܐܠܗܵܐ ܕܐܝܬ ܠܢ ܠܘܬ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ܕܛܝܛܘܣ ܕܐܬܪܘܚ ܐܬܪܥܝ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܐܢܘܢ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܕܐܦ ܒܥܠܬ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܠܢ ܗܵܟܵܝ ܐܬܦܪܣܢ ܒܗ ܐܦ ܒܬܦܪܝܣ ❖

صفلاي ❖ ت

1 ܗܘ ܕܒܫܡܥ ܠܟܘܢ ܐܚܢ ܐܚܝ ܒܢ ܐܝܬ ܠܢ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܕܡܩܕܘܢܝܐ ܕܐܬܝܗܒ ܠܗ ܡܢ ܐܠܗܐ 2 ܕܒܣܓܝ ܡܒܚܢܐ ܕܫܘܒܥܐ ܕܚܕܘܬܐ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ܐܬܝܬܪ ܥܠ ܟܠ ܡܐ ܕܐܢܫ ܡܫܐܠ ܐܘ ܡܚܫܒ ܐܦ ܥܡܝܩ ܡܣܟܢܘܬܗܘܢ ❖

12 Igitur etsi scripsi vobis, non propter eum qui fecit injuriam, nec propter eum qui passus est, sed ad manifestandam sollicitudinem nostram quam pro vobis habemus 13 Coram Deo: ideo consolati sumus: in consolatione autem nostra abundantius magis gavisi sumus super gaudium Titi, quia refectus est spiritus ejus ab omnibus vobis; 14 Et si quid apud illum de vobis gloriatus sum, non sum confusus, sed sicut omnia vobis in veritate locuti sumus, ita et gloriatio nostra quæ fuit ad Titum veritas facta est. 15 Et viscera ejus abundantius in vos sunt, reminiscentis omnium vestrum obœdientiam, quomodo cum timore et tremore excepistis eum. 16 Gaudeo quod in omnibus confido in vobis.

CAPUT VIII.

1 NOTAM autem facimus vobis, fratres, gratiam Dei quæ data est in ecclesiis Machedoniæ, 2 Quod in multo experimento tribulationis abundantia gaudi ipsorum, et altissima paupertas eorum abundavit in divitias simplicitatis eorum, 3 Quia secundum virtutem, testimonium illis reddo, et supra virtutem voluntarii fuerunt, 4 Cum multa exhortatione obsecrantes nos gratiam et communicationem ministerii quod fit in sanctos, 5 Et non sicut speravimus, sed semet ipsos dederunt primum Domino, deinde nobis per voluntatem Dei,

Digitized by Google

6 Εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. 7 Ἀλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. 8 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων· 9 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. 10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· 11 Νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. 12 Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ ἂν ἔχῃ εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. 13 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν [δὲ] θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος· 14 Ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης,

6 Ita ut rogaremus Titum, ut quemadmodum cœpit ita et perficiat in vobis etiam gratiam istam. 7 Sed sicut in omnibus abundatis, fide et sermone et scientia et omni sollicitudine, insuper et caritate vestra in nos, ut et in hac gratia abundetis. 8 Non quasi imperans dico, sed per aliorum sollicitudinem etiam vestræ caritatis ingenium bonum comprobans: 9 Scitis enim gratiam Domini nostri Jesu Christi, quoniam propter vos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia vos divites essetis. 10 Et consilium in hoc do: hoc enim vobis utile est, qui non solum facere sed et velle cœpistis ab anno priore: 11 Nunc vero et facto perficite, ut quemadmodum promptus est animus voluntatis, ita sit et perficiendi ex eo quod habetis. 12 Si enim voluntas prompta est, secundum id quod habet accepta est, non secundum quod non habet. 13 Non enim ut aliis sit remissio, vobis autem tribulatio, sed et ex æqualitate: 14 In præsenti tempore vestra abundantia illorum inopiam suppleat, ut et illorum abundantia vestræ inopiæ sit supplementum, ut fiat æqualitas,

Digitized by Google

15 Καθὼς γέγραπται· Ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασεν, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν. 16 Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, 17 Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. 18 Συνεπέμψαμεν δὲ τὸν ἀδελφὸν μετ' αὐτοῦ, οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, 19 Οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν, 20 Στελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν· 21 Προνοοῦμεν γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. 22 Συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. 23 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. 24 Τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδεικνύμενοι εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

15 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ . ܕܣܓܝ ܠܐ ܐܫܟܚ ܘܠܐ ܙܥܘܪ ܠܐ ܐܚܣܪ . 15
ܠܐ ܐܙܒܢ ܟܠ . ܕܣܓܝ ܠܐ ܐܫܟܚ ܘܠܐ ܙܥܘܪ ܠܐ ܐܚܣܪ .
ܠܐ ܐܙܓܪ ܟܠ . 16 ܒܚܕ ܒܝ ܠܐܠܗܐ ܕܝܗܒ ܗܝ ܠܐ
ܒܠܒܐ ܗܢܐ ܕܣܝܕܘܬܐ ܥܠ ܐܢܬܘܢ ܒܠܒ ܕܛܝܛܘܣ .
ܕܩܒܠ ܐܢ ܒܨܘܬܐ . 17 ܐܦ ܒܪ ܡܢ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ
ܒܪܝܫ ܓܒܪ ܒܪ ܡܢ ܕܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܒܪܝܫ ܓܒܪ .
ܐܦ ܥܡ ܗܢ ܕܐܬܐ ܠܘܬ ܐܚܝܢ . ܕܫܡܥ ܒܫܒܚܬܐ
ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܕܒܫܪܪ ܗܘ ܫܒܚܬܗ ܒܐܝܢܓܠܝܘܢ .
18 ܘܫܕܪܢ ܒܗ ܠܐ ܐܚܐ ܕܫܡܥ ܫܒܚܬܗ ܒܟܠ ܥܕܬܐ . 18
ܐܝܬ ܠܗ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܫܒܚ ܒܐܝܢܓܠܝܘܢ .
ܘܠܐ ܗܘ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܠܐ ܕܐܦ ܐܬܬܟܠ ܡܢ ܥܕܬܐ
ܕܒܥܠ ܬܪܥܐ ܗܘ ܕܢܐܙܠ ܥܡ ܗܢ ܐܚܐ ܕܫܡܥ
ܫܒܚܬܗ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܒܗܕ ܛܝܣܐ ܕܐܢܚܢ ܡܫܬܡܫܝܢ
ܒܗ ܠܫܘܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܠܨܒܝܢܘܬܢ ܛܒܬܐ . 19 ܘܠܐ
ܗܟܢܐ ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܕܐܦ ܐܬܬܟܠ ܡܢ ܥܕܬܐ
ܕܒܥܠ ܬܪܥܐ ܗܘ ܕܢܐܙܠ ܥܡ ܗܢ ܐܚܐ ܕܫܡܥ
ܫܒܚܬܗ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܒܗܕ ܛܝܣܐ ܕܐܢܚܢ ܡܫܬܡܫܝܢ
ܒܗ ܠܫܘܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܠܨܒܝܢܘܬܢ ܛܒܬܐ . 20 ܕܠܐ
ܢܗܘܐ ܠܢ ܚܫܕ ܕܠܐ ܢܫܬܡܥ ܒܢ ܒܗܕ ܦܪܣܐ
ܕܐܢܚܢ ܡܫܬܡܫܝܢ ܒܗ ܠܫܘܒܚܐ ܕܡܪܝܐ ܘܠܨܒܝܢܘܬܢ
ܛܒܬܐ . 21 ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܚܢ ܛܒ ܠܐ ܒܥܝܢ ܕܡܪܝ
ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܕܐܦ ܒܥܝܢ ܕܒܢܝ ܐܢܫ . 22 ܘܫܕܪܢ
ܠܗܘܢ ܥܡ ܐܚܐ ܕܢ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܒܟܬܒ ܒܫܘܬܦܘܬܢ
ܒܗ ܠܟܘܢ ܘܗܫܬ ܒܣܓܝ ܙܗܝܪ ܗܘ ܒܟܠ ܥܕܬܐ
ܘܗܫܐ ܒܣܓܝ ܙܗܝܪ ܗܘ ܒܗ ܒܣܝܡ ܠܒ ܪܒ ܥܠ
ܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܡܢ ܐܢܘܢ ܕܐܢܫ ܒܗ ܒܟܠ ܥܕܬܐ .
ܘܠܐ ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܕܐܦ ܒܥܝܢ ܕܒܢܝ ܐܢܫ . ܐܘ 23
ܐܝ ܥܠ ܛܝܛܘܣ ܗܘ ܫܘܬܦܝ ܘܥܡ ܕܝ ܠܟܘܢ
ܠܫܘܒܚܟܘܢ ܐܝ ܐܚܝܢ ܫܠܝܚܐ ܕܒܥܕܬܐ ܘܫܘܒܚܐ
ܕܡܫܝܚܐ . ܐܘ ܐܝ ܐܚܝܢ ܫܠܝܚܐ ܕܒܥܕܬܐ ܘܫܘܒܚܐ
ܕܡܫܝܚܐ . ܗܒܘ ܠܗܘܢ ܒܓܠܝ ܕܚܒܐ ܕܐܢܘܢ
ܕܐܢܚܢ ܡܫܒܚܝܢ ܥܠ ܦܢܝܟܘܢ ܒܦܢܝ ܥܕܬܐ .
ܘܒܓܠܝ ܕܚܒܐ ܕܐܢܘܢ ܕܐܢܚܢ ܡܫܒܚܝܢ ܥܠ ܦܢܝܟܘܢ
ܒܦܢܝ ܥܕܬܐ . 24 ܗܒܘ ܠܗܘܢ ܒܓܠܝ ܕܚܒܐ
ܕܐܢܘܢ ܕܐܢܚܢ ܡܫܒܚܝܢ ܥܠ ܦܢܝܟܘܢ ܒܦܢܝ ܥܕܬܐ .
ܘܒܓܠܝ ܕܚܒܐ ܕܐܢܘܢ ܕܐܢܚܢ ܡܫܒܚܝܢ ܥܠ ܦܢܝܟܘܢ
ܒܦܢܝ ܥܕܬܐ ❖

15 Sicut scriptum est: qui multum, non abundavit, et qui modicum, non minoravit. 16 Gratias autem Deo, qui dedit eandem sollicitudinem pro vobis in corde Titi, 17 Quoniam exhortationem quidem suscepit, sed cum sollicitior esset, sua voluntate profectus est ad vos. 18 Misimus etiam cum illo fratrem, cujus laus est in evangelio per omnes ecclesias: 19 Non solum autem, sed et ordinatus ab ecclesiis comes peregrinationis nostræ in hac gratia quæ ministratur a nobis ad Domini gloriam et destinatam voluntatem nostram, 20 Devitantes hoc ne quis nos vituperet in hac plenitudine quæ ministratur a nobis. 21 Providemus enim bona non solum coram Deo sed etiam coram hominibus. 22 Misimus autem cum illis et fratrem nostrum, quem probavimus in multis sæpe sollicitum esse, nunc autem multo sollicitiorem confidentia multa in vos. 23 Sive pro Tito, qui est socius meus et in vos adjutor, sive fratres nostri, apostoli ecclesiarum, gloriæ Christi. 24 Ostensionem ergo quæ est caritatis vestræ et nostræ gloriæ pro vobis in illos ostendite in facie ecclesiarum.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β, θ'.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΠΕΡΙ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοι ἐστὶν τὸ γράφειν ὑμῖν· 2 Οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ τὸ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. 3 Ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε, 4 Μήπως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ. 5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προεπηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν, μὴ ὡς πλεονεξίαν. 6 Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. 7 Ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. 8 Δυνατεῖ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν,

❖ ـلـ ❖ ـد ❖ ـلـ ❖ ـلـ ❖

❖ ـلـ ❖ ـلـ ❖

1 ـلـ ـلـ ـلـ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', θ', ι'.

9 *Καθὼς γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.* 10 *Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν·* 11 *Ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ.* 12 *Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλα καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ·* 13 *Διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,* 14 *Καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν.* 15 *Χάρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.*

ΚΕΦ. ι'.

1 *ΑΥΤΟΣ δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραΰτητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς·* 2 *Δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.*

ܟܬܒ ܣܘܪܝܐ ✤ ܒ ✤ ܗ ✤ ܛ ✤

9 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐܬܦܪܣ ܝܗܒ ܠܡܣܟܝܢ ܙܕܩܬܗ ܩܝܡܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡ ܀ 10 ܗܘ ܕܡܣܦܩ ܙܪܥܐ ܠܙܪܥ ܘܠܚܡ ܠܡܐܟܠ ܢܣܦܩ ܘܢܣܓܐ ܠܟ ܘܢܪܒܐ ܠܟ ܙܪܥ ܙܕܩܬܟܘܢ ܀ 11 ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܐܬܥܬܪܬܘܢ ܒܟܠ ܣܒܪ ܦܫܝܛ ܕܥܒܕ ܒܢ ܘܒܝܢ ܢܫܘܬܦܬܐ ܕܡܬܕܒܪ ܒܢ ܠܩܘܕܡ ܐܠܗܐ ܀ 12 ܡܛܠ ܕܦܘܠܚܢ ܕܫܘܒܚܐ ܗܕܐ ܠܐ ܒܠܚܘܕܝ ܡܫܠܡ ܠܚܣܪ ܕܩܕܝܫܐ ܐܠܐ ܐܦ ܣܓܝ ܡܬܝܪ ܒܣܓܝ ܬܘܕܬܐ ܠܐܠܗܐ ܀ 13 ܒܡܒܚܢ ܕܫܘܒܚܐ ܗܕܐ ܡܫܒܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܥܠ ܡܫܬܥܒܕܘܬܐ ܕܐܘܕܝܬܟܘܢ ܠܒܫܘܪܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܒܦܫܝܛܘܬ ܦܘܠܚܢ ܕܫܘܬܦܘܬܐ ܠܗܘܢ ܘܠܟܠ ܢܫ ܀ 14 ܘܒܨܠܘܬܗܘܢ ܥܠ ܟܘܢ ܡܬܚܢܢܝܢ ܠܟ ܒܓܝܢ ܥܠ ܗܘ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܥܠ ܟܘܢ ܀ 15 ܬܘܒ ܠܐܠܗܐ ܥܠ ܡܬܬܗ ܕܠܐ ܡܬܝܬ ܠܡܐܡܪ ✤

ܦܨܠܐ ✤ ܝ ✤

1 ܐܢܐ ܒܝ ܦܘܠܘܣ ܥܒܕ ܡܫܝܚܐ ܐܪܝܟ ܐܢܐ ܒܥܐ ܠܟ ܒܡܪܟܘܬܐ ܘܒܫܦܝܪܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܒܦܬܓܡ ܐܢܐ ܡܟܝܟ ܒܝܢܟܘܢ ܘܒܪܚܩ ܐܢܐ ܒܛܚ ܒܟ ܀ 2 ܐܪܝܟ ܐܢܐ ܒܥܐ ܠܟ ܕܠܐ ܐܬܚܙܐ ܒܝ ܒܗܝ ܒܛܚܘܬܐ ܕܐܢܐ ܚܫܒ ܠܡܬܒܛܚ ܥܠ ܐܢܫ ܕܚܫܒܝܢ ܠܢ ܐܢ ܐܢܢ ܐܢܫ ܐܢܐ ܒܦܓܪ ܗܠܟܝܢ ܀

AD CORINTHIOS II, IX. X.

9 Sicut scriptum est: Dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus manet in æternum. 10 Qui autem administrat semen seminanti, et panem ad manducandum præstabit et multiplicabit semen vestrum et augebit incrementa frugum justitiæ vestræ, 11 Ut in omnibus locupletati abundetis in omnem simplicitatem, quæ operatur per nos gratiarum actionem Deo, 12 Quoniam ministerium hujus officii non solum supplet ea quæ desunt sanctis, sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in Domino; 13 Per probationem ministerii hujus glorificantes Deum in obœdientia confessionis vestræ in evangelium Christi et simplicitate communicationis in illos in omnes. 14 Et ipsorum observatione pro vobis, desiderantium vos propter eminentem gratiam Dei in vobis. 15 Gratias Deo super inenarrabili dono ejus.

CAPUT X.

1 Ipse autem ego Paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam Christi, qui in faciem quidem humilis inter vos, absens autem confido in vobis. 2 Rogo autem ne præsens audeam per eam confidentiam qua existimor audere in quosdam, qui arbitrantur nos tamquam secund carnem ambulemus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β, θ'.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΠΕΡΙ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοι ἐστὶν τὸ γράφειν ὑμῖν· 2 Οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ τὸ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. 3 Ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε, 4 Μήπως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ. 5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προεπηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν, μὴ ὡς πλεονεξίαν. 6 Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ θερίσει. 7 Ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. 8 Δυνατεῖ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν,

❖ ـܠ ❖ ـܨ ❖ ـܠ ܕ ܥ ❖

❖ ـܟ ❖ ـܦ ❖

1 ـܠ ـܠ ـܠ ـܥ ـܒ ـܕ ـܒ ـܒ ـܫ ـܐ ـܕ ـܒ ـܐ ـܐ ـܐ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β΄, θ΄, ι΄.

9 Καθὼς γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 10 Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· 11 Ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ. 12 Ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλα καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ· 13 Διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, 14 Καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. 15 Χάρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

ΚΕΦ. ι΄.

1 ΑΥΤΟΣ δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραΰτητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς· 2 Δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.

ܟܬܒ ܗܘ ܕܦܪܫ ❖ ܒ ❖ ܗ ❖ ܛ ❖ ܝ ❖

9 ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܐܬܦܪܫ ܝܗܒ ܠܡܣܟܝܢ ܙܕܩܬܗ ܩܐܡ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ׃ 10 ܗܘ ܕܡܣܦܩ ܙܪܥ ܠܙܪܥ ܘܠܚܡ ܠܡܐܟܠ ܢܣܦܩ ܘܢܣܓܐ ܙܪܥܟܘܢ ܘܢܪܒܐ ܬܒܘܬ ܙܕܩܬܟܘܢ ׃ 11 ܒܟܠ ܡܕܡ ܐܬܥܬܪܬܘܢ ܠܟܠ ܦܫܝܛܘܬ ܕܥܒܕܐ ܕܡܬܩܪܒ ܠܐܠܗܐ ܒܝܕܢ ׃ 12 ܡܛܠ ܕܦܘܠܚܢܐ ܕܦܘܠܚܢܐ ܗܕܐ ܠܐ ܒܠܚܘܕ ܡܫܠܡ ܠܚܣܪܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܐܠܐ ܐܦ ܣܓܝ ܡܬܪ ܒܗ ܡܢ ܬܘܕܝܬܐ ܠܐܠܗܐ ׃ 13 ܡܛܠ ܕܒܒܪܗܢܐ ܕܦܘܠܚܢܐ ܗܕܐ ܡܫܒܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܥܠ ܡܫܬܥܒܕܘܬ ܕܐܘܕܝܬܟܘܢ ܠܒܣܪܐ ܛܒܐ ܘܒܦܫܝܛܘܬ ܫܘܬܦܘܬܐ ܕܐܢܘܢ ܘܠܟܠ ܢܫܐ ׃ 14 ܘܒܨܠܘܬܗܘܢ ܥܠܝܟܘܢ ܡܬܪ ܒܗ ܡܢ ܚܢܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܚܘܒܐ ܠܡܬܠ ܒܝܬ ܟܢܘܫܬܐ ׃ 15 ܠܐܠܗܐ ܬܘܕܐ ܥܠ ܡܬܢܗ ❖ ܕܠܐ ܡܬܚܫܒ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ܝ ❖

1 ܐܢܐ ܗܘ ܦܘܠܘܣ ܕܒܥܐ ܐܢܐ ܐܢܬ ܒܟܘܢ ܒܡܟܝܬܘܬܐ ܘܒܪܟܝܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ׃ ܕܐܢܐ ܕܡܢ ܦܬܝ ܒܝܢ ܐܢܬ ܒܟܘܢ ܘܡܢ ܪܚܩ ܐܡ ܒܟܘܢ ׃ 2 ܐܒܥܐ ܐܢܐ ܕܠܐ ܐܬܚܙܐ ܒܝ ܒܗ ܕܐܦ ܠܐ ܐܬܚܙܐ ܐܬܝ ܒܗ ܒܡܐ ܕܐܢܐ ܚܫܒ ܕܐܬܝ ܒܗ ܒܬܪܨ ܠܡܐ ܕܐܢܐ ܚܫܒ ܕܐܢܐ ܐܬܚܙܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܒܣܪ ܐܢܐ ܗܠܟ ׃

AD CORINTHIOS II, IX. X.

9 Sicut scriptum est: Dispersit, dedit pauperibus, justitia ejus manet in æternum. 10 Qui autem administrat semen seminanti, et panem ad manducandum præstabit et multiplicabit semen vestrum et augebit incrementa frugum justitiæ vestræ, 11 Ut in omnibus locupletati abundetis in omnem simplicitatem, quæ operatur per nos gratiarum actionem Deo, 12 Quoniam ministerium hujus officii non solum supplet ea quæ desunt sanctis, sed etiam abundat per multas gratiarum actiones in Domino; 13 Per probationem ministerii hujus glorificantes Deum in obœdientia confessionis vestræ in evangelium Christi et simplicitate communicationis in illos in omnes. 14 Et ipsorum observatione pro vobis, desiderantium vos propter eminentem gratiam Dei in vobis. 15 Gratias Deo super inenarrabili dono ejus.

CAPUT X.

1 Ipse autem ego Paulus obsecro vos per mansuetudinem et modestiam Christi, qui in faciem quidem humilis inter vos, absens autem confido in vobis. 2 Rogo autem ne præsens audeam per eam confidentiam qua existimor audere in quosdam, qui arbitrantur nos tamquam secund carnem ambulemus.

Digitized by Google

3 Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ
σάρκα στρατευόμεθα, 4 Τὰ γὰρ ὅπλα
τῆς στρατιᾶς ἡμῶν οὐ σαρκικὰ ἀλλὰ
δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρω-
μάτων, 5 Λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ
πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς
γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες
πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ
Χριστοῦ, 6 Καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες
ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν
πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. 7 Τὰ κατὰ
πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν
ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω
πάλιν ἐφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς
Χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς. 8 Ἐάν
τε γὰρ περισσότερόν τι καυχήσομαι
περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν
ὁ Κύριος [ἡμῖν] εἰς οἰκοδομὴν καὶ
οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσ-
χυνθήσομαι, 9 Ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν
ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν·
10 Ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ μέν, φησίν, βαρεῖαι
καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώμα-
τος ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.
11 Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι
οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν
ἀπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ
ἔργῳ. 12 Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐνκρῖναι
ἢ συνκρῖναι ἑαυτούς τισιν τῶν
ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ
ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συν-
κρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιᾶσιν.

3 ܐܦ ܒܒܣܪܐ ܗܟܝ ܠܐ ܐܢܚܢ ܡܬܩܪܒܝܢ ܐܠܐ ܠܐ 3
4 ܒܣܪܐ ܐܦ ܗܟܝ ܠܐ ܡܬܩܪܒܝܢ . 4 ܐܠܐ ܒܣܪܐ
ܠܐ ܗܘ ܕܒܣܪܐ ܐܢܚܢ ܡܬܩܪܒܝܢ . ܠܐ ܗܘ ܕܒܣܪܐ
ܐܢܚܢ ܡܬܩܪܒܝܢ . ܐܠܐ ܙܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܚܘܫܒܢ
ܡܬܩܪܒܝܢ ܐܢܚܢ ܠܗܪܣܐ ܠܟܠ ܚܘܫܒܢ ܪܡ
5 ܕܡܬܪܝܡ ܥܠ ܕܥܬܐ ܕܐܠܗܐ . 5 ܘܡܫܬܒܝܢ ܠܟܠ
ܚܘܫܒܐ ܠܡܫܒܝܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ . 6 ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ
ܠܡܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܢ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ
ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ ܠܡܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܢ ܡܫܬܡܥ ܠܗ
ܠܡܫܝܚܐ ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ ܠܡܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܢ
ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ ܠܡܗܘ ܕܠܐ
ܡܫܬܡܥ ܠܢ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ
ܠܡܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܢ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ
ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ ܠܡܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܢ ܡܫܬܡܥ
ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ ܠܡܗܘ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ
ܠܢ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܘܒܝܕܢ ܐܢܚܢ ܠܡܗܘ
ܕܠܐ ܡܫܬܡܥ ܠܢ ܡܫܬܡܥ ܠܗ ܠܡܫܝܚܐ ܘܒܝܕܢ
ܐܢܚܢ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', ι', ια'.

13 Ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μετρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. 14 Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτούς, ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, 15 Οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, 16 Εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. 17 Ὁ δὲ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω· 18 Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ Κύριος συνίστησιν.

ΚΕΦ. ια'.

1 Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι ἀφροσύνης· Ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. 2 Ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ, ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ· 3 Φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφις ἐξηπάτησεν Εὔαν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ, φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλότητος τῆς εἰς Χριστόν. 4 Εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, καλῶς ἀνείχεσθε·

13 ܢܚܢܢ ܕܠܐ ܒܡܬܪܬܐ ܢܬܫܒܚ ܐܠܐ ܒܡܫܝܚܐ ܕܡܫܘܚܬܐ ܕܡܫܚ ܠܢ ܐܠܗܐ ܕܢܡܛܐ ܐܦ ܥܕ ܐܢܬܘܢ ܀ 14 ܠܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܛܝܢ ܐܢܚܢ ܠܘܬܟܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܡܛܝܢ ܐܢܚܢ ܠܘܬܟܘܢ ܐܠܐ ܐܦ ܥܕ ܐܢܬܘܢ ܐܬܝܢ ܒܐܘܢܓܠܝܘܢ ܕܡܫܝܚܐ ܀ 15 ܠܐ ܒܡܬܪܬܐ ܢܬܫܒܚ ܒܥܡܠ ܕܐܚܪܢ ܐܠܐ ܒܫܘܪܟܐ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܕܬܬܪܒܐ ܒܟܘܢ ܐܝܟ ܕܢܬܪܒܐ ܐܦ ܒܟܢܘܢܐ ܕܝܠܢ ܀ 16 ܘܠܡܐ ܕܥܕ ܠܐ ܐܢܬܘܢ ܐܢܚܢ ܒܫܪ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܒܟܢܘܢܐ ܐܚܪܢܐ ܕܐܢܘܢ ܕܡܙܕܡܢܝܢ ܠܗܘܢ ܀ 17 ܘܡܢ ܕܡܬܫܒܚ ܒܫܘܪܟܐ ܕܡܪܝܐ ܢܬܫܒܚ ܀ 18 ܠܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܕܡܫܒܚ ܢܦܫܗ ܗܘ ܡܬܩܒܠ ܐܠܐ ܕܡܢ ܕܡܫܒܚ ܐܬ ܗܘ ܡܬܩܒܠ ܀

ܟܦ̈ ܐ

1 ܐܝܟ ܕܬܫܬܘܠܘܢ ܠܝ ܡܢ ܙܥܘܪ ܣܟܠܘ ܐܦ ܥܕ ܐܢܬܘܢ ܐܠܐ ܐܦ ܥܕ ܐܢܬܘܢ ܐܬܝܢ ܠܝ ܀ 2 ܐܝ ܐܝ ܐܢܐ ܒܓܝܪܢܐ ܐܓܪ ܥܠ ܐܢܬܘܢ ܒܓܝܪܢܐ ܕܐܠܗܐ ܐܓܪ ܐܝܟ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܬܫܬܘܠ ܠܓܒܪܐ ܚܕ ܐܦ ܐܢܐ ܐܓܪ ܐܝܟ ܕܒܬܘܠܬܐ ܕܬܫܬܘܠ ܠܡܫܝܚܐ ܀ 3 ܐܠܐ ܕܕܚܠ ܐܢܐ ܕܡܢ ܕܐܝܟ ܕܚܝܘܬܐ ܐܬܛܥܝܬ ܐܝܬ ܒܚܟܡܬܗ ܕܒܝܫܬܐ ܐܦ ܐܢܘܢ ܢܬܚܒܠܘܢ ܡܢ ܦܫܝܛܘܬܐ ܕܗܝ ܕܒܡܫܝܚܐ ܀ 4 ܐܢ ܐܝ ܡܢ ܕܐܬܐ ܡܟܪܙ ܠܝܫܘܥ ܐܚܪܢ ܕܠܐ ܟܪܙܢ ܐܢܬܘܢ ܐܘ ܪܘܚܐ ܐܚܪܢ ܕܠܐ ܩܒܠܬܘܢ ܐܘ ܒܘܫܪܐ ܐܚܪܢ ܕܠܐ ܩܒܠܬܘܢ ܫܦܝܪ ܐܬܝܢ ܠܟܘܢ ܀

AD CORINTHIOS II, X. XI.

13 Nos autem non in immensum gloriabimur, secundum mensuram regulæ quam mensus est nobis Deus pertingendi usque ad vos. 14 Non enim quasi non pertingentes ad vos superextendimus nos: usque ad vos enim pervenimus in evangelio Christi: 15 Non in immensum gloriantes in alienis laboribus, spem autem habentes crescentis fidei vestræ, in vobis magnificari secundum regulam nostram in abundantiam, 16 Etiam in illa quæ ultra vos sunt evangelizare, non in aliena regula in his quæ parata sunt gloriari. 17 Qui autem gloriatur, in Domino glorietur: 18 Non enim qui se ipsum commendat, ille probatus est, sed quem Dominus commendat.

CAPUT XI.

1 Utinam sustineretis modicum quid insipientiæ meæ: sed et supportate me. 2 Æmulor enim vos Dei æmulatione: despondi enim vos uni viro virginem castam exhibere Christo. 3 Timeo autem ne sicut serpens Evam seduxit astutia sua, ita corrumpantur sensus vestri et excidant a simplicitate, quæ est in Christo. 4 Nam si is qui venit alium Christum prædicat quem non prædicavimus, aut alium spiritum accipitis quem non accepistis, aut aliud evangelium quod non recipistis, recte pateremini:

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', ια'.

5 Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. 6 Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερώσαντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. 7 Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; 8 Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν, 9 Καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐθενός· Τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ἐμαυτὸν ὑμῖν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. 10 Ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. 11 Διατί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. 12 Ὃ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. 13 Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. 14 Καὶ οὐ θαῦμα· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. 15 Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

ܟܠ ܗܘܝܬ ܠܝ ܒܟܠ ܡܕܡ ܘܒܟܠ ܓܘ ܐܬܓܠܝܬ ܠܟܘܢ ܐܦ ܗܟܝ ܐܢ ܐܢܐ ܠܐ ܡܕܡ ܐܢܐ ܒܣܟܠ ܐܠܐ ܒܟܠ ܓܘ ܐܬܓܠܝܢ ܠܟܘܢ ܒܟܠ ܡܕܡ ܐܢܐ ܐܬܓܠܝ ܠܟܘܢ ܐܘ ܐܢ ܚܛܝܬ ܐܢܐ ܒܕܝ ܕܐܬܡܟ ܐܬܪܡ ܐܢܐ ܕܐܬ ܐܢ ܐܬܪܡ ܐܢܐ ܒܕܝ

16 Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ μικρόν τι καυχήσωμαι. 17 Ὃ λαλῶ, οὐ κατὰ Κύριον λαλῶ, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. 18 Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. 19 Ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες· 20 Ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις εἰς προσωπον ὑμᾶς δέρει. 21 Κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήκαμεν· ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. 22 Ἑβραῖοί εἰσιν; κἀγώ. Ἰσραηλεῖταί εἰσιν; κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; κἀγώ. 23 Διάκονοι Χριστοῦ εἰσίν; παραφρονῶν λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς περισσοτέρως, ἐν φυλακαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν θανάτοις πολλάκις· 24 Ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσεράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον,

16 ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܐܢܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܣܟܠܐ ܐܢܬ ܠܝ ܘܩܒܠ ܐܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܙܥܘܪ ܡܕܡ ܐܟܚܕ ܐܦ ܐܢܐ ܐܬܝܠܝ ܙܥܘܪ ܡܕܡ ܐܬܒܗܪ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܒܣܟܠܘܬܐ ܗܕܐ ܕܬܘܫܒܚܬܐ ܐܢܐ ܐܡܪ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܡܪܝܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܒܣܟܠܘܬܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܬܝܬ ܠܡܐ ܕܐܢܬܘܢ ܣܒܪܝܢ ܚܟܝܡܐ ܐܢܬܘܢ ܡܛܠ ܕܣܒܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܡܬܝܠܦ ܐܢܬ ܠܟܘܢ ܕܡܫܥܒܕ ܐܢܬ ܠܟܘܢ ܕܡܣܒ ܐܢܬ ܠܟܘܢ ܕܡܬܪܡ ܐܢܬ ܠܟܘܢ ܕܡܣܬܪ ܐܢܬ ܠܟܘܢ ܕܡܣܦܩ ܐܢܬ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܒܙܘܥܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܢ ܡܢ ܕܒܗ ܐܬܪܗܒ ܐܢܐ ܐܡܪ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܢ ܥܒܪܝܐ ܗܢܘܢ ܐܦ ܐܢܐ ܐܢ ܐܝܣܪܝܠܝܐ ܗܢܘܢ ܐܦ ܐܢܐ ܐܢ ܙܪܥܐ ܕܐܒܪܗܡ ܗܢܘܢ ܐܦ ܐܢܐ ܐܢ ܫܡܫܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܢܘܢ ܐܝܟ ܕܙܥܘܪ ܡܕܡ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܫܛܝܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܥܡܠܐ ܝܬܝܪ ܒܡܟܬܫܐ ܝܬܝܪ ܒܡܟܝܢ ܝܬܝܪ ܒܡܚܨܢ ܝܬܝܪ ܒܡܘܬܢ ܣܓܝܐ ܙܒܢ ܙܒܢ ܐܚܕ ܡܢ ܝܗܘܕܝܐ ܚܡܫ ܐܪܒܥܝܢ ܚܣܪ ܩܒܠܬ

16 Iterum dico, ne quis me putat insipientem : alioquin velut insipientem accipite me, ut et ego modicum quid glorier. 17 Quod loquor, non loquor secundum Dominum sed quasi in insipientiam in hac substantia gloriæ. 18 Quoniam multi gloriantur secundum carnem, et ego gloriabor. 19 Libenter enim suffertis insipientes, cum sitis ipsi sapientes : 20 Sustinetis enim si quis vos in servitutem redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur, si quis vos in faciem cædit. 21 Secundum ignobilitatem dico, quasi nos infirmi fuerimus : in quo quis audet, in insipientiam dico, audeo et ego. 22 Hebræi sunt ? et ego. Israhelitæ sunt ? et ego. Semen Abrahæ sunt ? et ego. 23 Ministri Christi sunt ? ut minus sapiens dico, plus ego ; in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum, in mortibus frequenter: 24 A Judæis quinquies quadragenas una minus accepi,

Digitized by Google

25 Τρὶς ἐραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· 26 Ὁδοιπορίαις πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν, κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, 27 Κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. 28 Χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπίστασίς μοι ἡ καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 29 Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; 30 Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. 31 Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου [ἡμῶν] Ἰησοῦ [Χριστοῦ] οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. 32 Ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηνῶν πιάσαι με [θέλων], 33 Καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΚΑΤΧΑΣΘΑΙ δεῖ, οὐ συμφέρον μέν, ἐλεύσομαι δὲ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου.

25 Ter virgis cæsus sum, semel lapidatus sum, ter naufragium feci, nocte et die in profundum maris fui, 26 In itineribus sæpe, periculis fluminum, periculis latronum, periculis ex genere, periculis ex gentibus, periculis in civitate, periculis in solitudine, periculis in mari, periculis in falsis fratribus, 27 In labore et ærumna, in vigiliis multis, in fame et siti, in jejuniis multis, in frigore et nuditate. 28 Præter illa quæ extrinsecus sunt instantia mea cotidiana, sollicitudo omnium ecclesiarum. 29 Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non uror? 30 Si gloriari oportet, quæ infirmitatis meæ sunt gloriabor. 31 Deus et Pater Domini [nostri] Jesu [Christi] scit, qui est benedictus in sæcula, quod non mentior. 32 Damasci præpositus gentis Aretæ regis custodiebat civitatem Damascenorum ut me conprehenderet, 33 Et per fenestram in sportam dimissus sum per murum et effugi manus ejus.

CAPUT XII.

1 Si gloriari oportet, non expedit quidem, veniam autem ad visiones et revelationes Domini.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', ιβ'.

2 Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. 3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, 4 ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. 5 Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. 6 Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει [τι] ἐξ ἐμοῦ. 7 Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατανᾶ, ἵνα με κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. 8 Ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν Κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ. 9 Καὶ εἴρηκέν μοι. Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμίς [μου] ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. 10 Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς καὶ στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

❖ ܒ ❖ ܐ ❖ ܠܘܩܒܠ ܩܕ

2 ܝܕܥ ܐܢܐ ܒܓܒܪܐ ܕܐܬܚܛܦ ܒܡܫܝܚܐ ܩܕܡ ܬܪܥܣܪ ܫܢܝܢ ܐܢ ܒܦܓܪܐ ܐܢ ܒܠܝ ܦܓܪܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܝܕܥ ܕܐܬܚܛܦ ܗܢܐ ܥܕ ܬܠܬܝܬ ܫܡܝܐ ܘܝܕܥ ܐܢܐ ܒܓܒܪܐ ܗܢܐ 3 ܐܢ ܒܦܓܪܐ ܐܢ ܒܠܝ ܦܓܪܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܠܗܐ ܝܕܥ 4 ܕܐܬܚܛܦ ܗܘ ܠܦܪܕܝܣܐ ܘܫܡܥ ܡܠܝܢ ܕܠܐ ܫܪܝ ܠܐܢܫ ܠܡܡܠܠ ܥܠ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܐܢܐ ܐܠܐ ܒܡܐ ܕܫܒܚ ܐܢܐ ܒܪܝܫ ܟܠ ܡܕܡ ܕܚܙܐ ܠܝ ܐܘ ܫܡܥ ܡܢܝ 7 ܘܕܠܐ ܒܪܒ ܓܠܝܐ ܢܗܘܐ ܠܝ ܐܬܝܗܒ ܠܝ ܣܟܠܐ ܒܦܓܪܝ ܡܠܐܟ ܣܛܢܐ ܕܢܣܛܝܢܝܗ ܕܠܐ ܐܬܪܡ ܐܢܐ ܒܓܠܝܐ ܗܢܐ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ ܒܥܝܬ ܠܡܪܝ ܕܢܣܬܠܩ ܡܢܝ 9 ܘܐܡܪ ܠܝ ܟܦܝܢ ܠܟ ܢܣܝܒܬܝ ܕܚܝܠܝ ܒܟܘܣܝܐ ܡܬܟܡܠ ܗܘ ܒܡ ܕܐܢܐ ܒܟ ܒܓܠܝܐ ܗܢܐ ܒܫܒܚ ܒܪܝܫ ܐܦ ܒܟܘܣܝ ܕܢܫܪܐ ܥܠܝ ܚܝܠܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܓܠ ܗܢܐ ܒܫܒܚ ܐܢܐ ܒܟܘܣܝ ܒܫܬܝ ܒܥܝ ܒܥܘܬܐ ܒܫܘܥܝ ܒܥܘܬܐ ܒܐܠܘܦ ܒܥܘܬܐ ܒܪܕܦ ܒܥܘܬܐ ܒܥܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܒܓܠ ܕܟܕ ܐܢܐ ܚܠܫ ܗܢܐ ܒܓܒܪܐ ܐܢܐ ܒܚܝܠ

AD CORINTHIOS II, XII.

2 Scio hominem in Christo ante annos quattuordecim, sive in corpore nescio, sive extra corpus nescio, Deus scit, raptum ejusmodi usque ad tertium cælum. 3 Et scio hujusmodi hominem, sive in corpore sive extra corpus nescio, Deus scit, 4 Quoniam raptus est in paradisum et audivit arcana verba, quæ non licebat homini loqui. 5 Pro ejusmodi gloriabor, pro me autem nihil gloriabor nisi in infirmitatibus meis. 6 Nam etsi voluero gloriari, non ero insipiens, veritatem enim dicam: parco autem ne quis in me existimet supra id quod videt me aut audit ex me. 7 Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ, angelus Satanæ, ut me colafizet. 8 Propter quod ter Dominum rogavi ut discederet a me. 9 Et dixit mihi: Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis ut inhabitet in me virtus Christi. 10 Propter quod placeo mihi in infirmitatibus, in contumeliis, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustiis pro Christo: cum enim infirmor, tunc potens sum.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β, ιβ'.

11 Γέγονα ἄφρων [καυχώμενος] ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. Ἐγω γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. 12 Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατηργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. 13 Τί γάρ ἐστιν ὃ ἡσσώθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. 14 Ἰδοὺ τρίτον τοῦτο ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω [ὑμῶν]· οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλὰ ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ἀλλὰ οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις. 15 Ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. Εἰ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶ, ἧττον ἀγαπῶμαι; 16 Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. 17 Μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; 18 Παρεκάλεσα Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν; 19 Πάλαι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα. Κατέναντι θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.

❖ ܒ ❖ ܟ ❖ ܟܬܒ ܩܕ

11 ܗܘܝܬ ܣܟܠܐ ܐܢܬܘܢ ܕܥܒܕܬܘܢ ܠܝ ܕܐܢܐ ܗܘ ܕܐܬܦܩܕ ܠܗܘ ܡܢ ܩܕܡܝܟܘܢ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܝ ܡܕܡ ܐܦ ܐܢ ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܐ ܐܠܐ ܟܠ ܫܠܝܚܐ ܗܘ ܕܐܬܝܬ ܥܠ ܦܘܡ ܫܠܝܚܐ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β', ιβ', ιγ'.

20 Φοβοῦμαι γὰρ μήπως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μήπως ἔρις, ζῆλος θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι· 21 Μὴ πάλιν ἐλθόντος μου ταπεινώσει με ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΤΡΙΤΟΝ τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. 2 Προείρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι. 3 Ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. 4 Καὶ γὰρ [εἰ] ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζήσομεν σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. 5 Ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε· ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἐν ὑμῖν [ἐστίν] εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε.

❖ ح ❖ ط ❖ ه ❖ ط ❖ ح ❖

20 ܕܕܚܠ ܐܢܐ ܡܕܡ ܒܟܘܢ ܐܝܟ ܟܕܠܚܬ ܠܟܘܢ : ܘܠܐ ܐܫܟܚܟ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܒܥܐ ܡܢܟ ܕܠܐ ܟܕܠܚܬ ܠܝ . ܕܒܟܘܢ ܐܝ ܐܢܐ ܐܚܕ ܠܐ ܢܫܕܩ . ܫܢܝܢ ܡܫܚܝܢ : ܡܫܒܚܢ ܡܬܝܫܢ . ܡܟܐܟܣܢ ܘܡܬܝ : ܡܫܒܚܢ ܡܬܝ ܐܠܗܝ ܒܝ ܠܘܬ ܟܘܢ . 21 ܒܟܘܢ ܕ ܐܝܟ ܟܕܠܚܬ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܐܬܐ ܬܘܒ ܠܐ ܐܬܟܢܝ ܐܠܗܝ ܒܝ ܠܘܬ ܟܘܢ ܘܐܒܟܐ ܟܬܝ ܣܓܝ ܡܢ ܐܠܝܢ ܕܩܕܡ ܚܛܝ ܘܠܐ ܬܒܘ ܡܢ ܛܘܡܐܬܐ ܘܙܢܝܘܬܐ ܘܣܪܝܪܘܬܐ ܕܥܒܕܘ .

❖ ط ❖ ❖

1 ܗܐ ܬܠܬ ܙܒܢ ܐܬܐ ܐܢܐ ܠܘܬ ܟܘܢ ܒܦܘܡ ܬܪܝܢ ܐܘ ܬܠܬ ܣܗܕܐ ܢܩܘܡ ܟܠ ܡܠܬܐ . ܐܡܪ ܐܢܐ ܘܐܡܪ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܫܐ ܐܦ ܟܕ ܐܢܐ ܒܥܕ ܠܐ ܐܚܘܣ ܠܟܘܢ . 2 ܠܟܠ ܡܢ ܕܚܛܐ ܩܕܡ ܘܠܟܠ ܫܪܝܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܬܐ ܬܘܒ ܠܐ ܐܚܘܣ . ܐܝ ܡܕܡ ܕܐܢܐ ܐܡܪ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܫܐ ܐܦ ܟܕ ܐܢܐ ܒܥܕ ܠܐ ܐܚܘܣ ܠܟܘܢ ܘܠܟܠ ܫܪܝܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܬܐ ܬܘܒ ܠܐ ܐܚܘܣ . 3 ܐܝ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܢܣܝܘܢ ܕܡܠܬܐ ܕܡܫܬܡܥ ܒܝ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܐܬܚܠܫ ܒܟܘܢ ܐܠܐ ܚܝܠ ܗܘ ܒܟܘܢ . 4 ܐܦ ܐܢ ܨܠܝܒ ܗܘ ܡܢ ܟܘܪܒܢܐ ܐܠܐ ܚܐ ܗܘ ܡܢ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ . ܐܦ ܚܢܢ ܐܢܢ ܟܪܝܗܐ ܒܗ ܐܠܐ ܢܚܐ ܥܡܗ ܡܢ ܚܝܠܐ ܕܐܠܗܐ ܠܘܬ ܟܘܢ . 5 ܢܣܝܘ ܢܦܫܟܘܢ ܐܢ ܐܬܘܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ : ܒܚܘ ܢܦܫܟܘܢ . ܐܘ ܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܢܦܫܟܘܢ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܟܘܢ ܐܝ ܡܕܡ ܐܢ ܠܐ ܕܚܝܠ ܐܢܬܘܢ .

AD CORINTHIOS II, XII. XIII.

20 Timeo enim ne forte cum venero non quales volo inveniam vos, et ego inveniar a vobis qualem non vultis, ne forte contentiones, æmulationes, animositates, dissensiones, detractiones, susurrationes, inflationes, seditiones sint inter vos; 21 Ne iterum cum venero humiliet me Deus apud vos, et lugeam multos ex his qui ante peccaverunt, et non egerunt pœnitentiam super inmunditia et fornicatione et inpudicitia quam gesserunt.

CAPUT XIII.

1 Ecce tertio hoc venio ad vos: in ore duorum vel trium testium stabit omne verbum. 2 Prædixi et prædico ut præsens vobis et nunc absens, his qui ante peccaverunt et ceteris omnibus, quoniam si venero iterum non parcam. 3 An experimentum quæritis ejus que in me loquitur Christus, qui in vos non infirmatur, sed potens est in vobis? 4 Nam etsi crucifixus est ex infirmitate, sed vivet ex virtute Dei: nam et nos infirmi sumus in illo, sed vivemus cum eo ex virtute Dei in vobis. 5 Vosmet ipsos temptate si estis in fide, ipsi vos probate. An non cognoscitis vos ipsos, quia Christus Jesus in vobis est? nisi forte reprobi estis.

Digitized by Google

6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. 7 Εὐχόμεθα δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. 8 Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. 9 Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε· τοῦτο καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. 10 Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσομαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ὁ Κύριος ἔδωκέν μοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. 11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. 12 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. [Ἀμήν.]

6 ܡܩܘܐ ܐܢܐ ܕܝܕܥܬܘܢ ܕܠܐ ܐܢܚܢ ܠܐ ܣܢ ܒܥܠ ܡܗܝܡܢ ܐܢܚܢ ܐܠܐ ܕܐܢܬܘܢ ܥܒܕܝܢ ܛܒ ܘܐܢܚܢ ܐܦ ܐܢ ܐܝܟ ܡܗܝܡܢ ܐܢܚܢ ܠܐ ܡܨܠܝܢ ܐܢܚܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܬܥܒܕܘ ܒܝܫܬܐ ܠܐ ܕܐܢܚܢ ܢܗܘܐ ܡܗܝܡܢ ܐܠܐ ܕܐܢܬܘܢ ܥܒܕܝܢ ܛܒ ܘܐܢܚܢ ܐܦ ܐܢ ܐܝܟ ܡܗܝܡܢ ܐܢܚܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܢܫܟܚ ܐܢܚܢ ܠܡܕܡ ܕܫܪܪܐ ܐܠܐ ܠܡܕܡ ܕܫܪܪܐ ܐܢܚܢ ܡܬܪܥܝܢ ܕܐܢܬܘܢ ܬܬܪܥܝܢ ܘܗܢ ܡܨܠܝܢ ܐܢܚܢ ܕܬܗܘܘܢ ܫܠܡܝܢ ܘܠܐ ܐܢܚܢ ܕ

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI
AD GALATAS.

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλ' διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, 2 Καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας. 3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 4 Τοῦ δόντος ἑαυτὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, 5 Ὧι ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. 6 Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον, 7 Ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο, εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. 8 Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσηται [ὑμῖν] παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

كه ܬܟܣܐ ❖ ܣܠܝܡ ❖ ܐ ❖

ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܠܐ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ
ܘܠܐ ܒܫܘܠܚܢܐ ܐܢܫ ܐܠܐ ܒܝܫܘܥ
ܡܫܝܚܐ ܘܐܠܗܐ ܐܒܐ ܕܐܩܝܡܗ ܡܢ ܡܝܬܐ.
2 ܘܟܠ ܐܚܐ ܕܥܡܝ ܠܟܢܝܫܬܐ ܕܓܠܛܝܐ.
3 ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܫܠܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܐ
ܘܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܝܗܒ ܢܦܫܗ
ܥܠ ܚܛܗܝܢ ܕܢܦܨܢ ܠܢ ܡܢ ܗܪ ܥܠܡܐ
ܒܝܫܐ ܒܨܒܝܢܗ ܕܐܠܗܐ ܘܐܒܐ ܕܝܠܢ.
5 ܠܗ ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ.
6 ܡܬܕܡܪ ܐܢܐ ܕܟܕܐ ܗܟܝܠ ܡܗܪ ܐܬܬܪܟܝܢ
ܡܢ ܗܘ ܕܩܪܐ ܠܟܘܢ ܒܛܝܒܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܠܡܗܝܡܢܘܬܐ ܐܚܪܬܐ. 7 ܕܠܝܬ ܗܝ ܐܚܪܬܐ
ܐܠܐ ܕܐܝܬ ܐܝܢܘܢ ܕܡܒܗܠܝܢ ܠܟܘܢ
ܘܨܒܝܢ ܠܗܦܟ ܒܣܪܬܐ ܕܡܫܝܚܐ.
8 ܐܦ ܐܢ ܚܢܢ ܐܘ ܡܠܐܟ ܡܢ ܫܡܝܐ
ܢܒܫܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܐܝܟ ܕܒܫܪܢܟܘܢ
ܢܗܘܐ ܡܪܡܝ.

AD GALATAS, CAPUT I.

PAULUS apostolus, non ab hominibus neque per hominem sed per Jesum Christum et Deum Patrem qui suscitavit eum a mortuis, 2 Et qui mecum sunt omnes fratres, ecclesiis Galatiæ. 3 Gratia vobis et pax a Deo Patre et Domino nostro Jesu Christo, 4 Qui dedit semet ipsum pro peccatis nostris, ut eriperet nos de præsenti sæculo nequam secundum voluntatem Dei et Patris nostri, 5 Cui est gloria in sæcula sæculorum, amen. 6 Miror quod sic tam cito transferimini, ab eo qui vos vocavit in gratiam Christi, in aliud evangelium, 7 Quod non est aliud, nisi sunt aliqui qui vos conturbant et volunt convertere evangelium Christi. 8 Sed licet nos aut angelus de cælo evangelizet vobis præterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit.

Digitized by Google

9 Ὡς προειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. 10 Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ [γὰρ] ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. 11 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον· 12 Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. 13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν· 14 Καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. 15 Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ 16 Ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, 17 Οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. 18 Ἔπειτα μετὰ τρία ἔτη ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Κηφᾶν, καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε·

9 ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܟܕ ܐܦ ܗܫܐ ܬܘܒ ܐܡܪ ܐܢܐ ܐܢ ܡܢ ܕܡܒܫܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܐܝܟ ܕܩܒܠܬܘܢ ܢܗܘܐ ܚܪܡ ܐܦ ܗܘ ܀ 10 ܐܝ ܡܛܠ ܕܗܫܐ ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܐܢܫܐ ܢܪܥܐ ܐܘ ܠܐܠܗܐ ܐܘ ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܐܢܫܐ ܢܪܥܐ ܐܢ ܥܕ ܗܫܐ ܐܢܫܐ ܢܪܥܝܢ ܗܘܝܬ ܠܐ ܐܢ ܗܘܝܬ ܥܒܕ ܕܡܫܝܚܐ ܀ 11 ܐܓܠܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܚܝ ܕܒܫܘܪܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܒܫܪܬܐ ܕܐܬܒܫܪ ܠܝ ܕܠܐ ܐܝܟ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܝ ܀ 12 ܕܠܐ ܐܢܐ ܩܒܠܬ ܐܝܟ ܡܢ ܐܢܫ ܐܘ ܐܬܠܦܬ ܐܠܐ ܒܓܠܝܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܀ 13 ܐܝ ܡܛܠ ܕܫܡܥܬܘܢ ܒܗܠܟܬܝ ܕܟܕ ܐܬܝܬ ܒܝܗܘܕܝܘܬܐ ܕܝܬܪ ܡܢ ܚܕ ܡܫܬܕܐ ܗܘܝܬ ܠܟܢܫܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܐܚܪܒ ܐܝܬܗ ܀ 14 ܘܐܬܝܬ ܒܝܗܘܕܝܘܬܐ ܕܝܬܪ ܡܢ ܣܓܝ ܒܥܕܢ ܒܓܢܣܝ ܕܝ ܘܐܬ ܒܬܪ ܐܒܗܬܝ ܗܘܝܬ ܩܢܝܐ ܠܡܬܩܢ ܐܘܪܚܬܐ ܕܐܒܗܬܝ ܀ 15 ܟܕ ܗܘ ܕܐܦܪܫ ܠܝ ܡܢ ܒܛܢ ܐܡܝ ܘܩܪܐ ܠܝ ܒܛܝܒܘܬܗ ܀ 16 ܕܓܠܐ ܒܪܗ ܒܝ ܕܐܒܫܪ ܒܗ ܒܥܡܡܐ ܕܐܙܠ ܐܢܐ ܘܐܒܫܪ ܠܗ ܒܐܡܡܐ ܠܐ ܐܫܬܘܪ ܒܒܣܪ ܘܕܡܐ ܀ 17 ܘܠܐ ܣܠܩ ܐܢܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܠܘܬ ܫܠܝܚܐ ܕܩܕܡܝ ܐܠܐ ܐܙܠ ܠܥܪܒ ܘܗܦܟ ܐܬܐ ܠܕܡܣܩ ܀ 18 ܒܬܪ ܬܠܬ ܫܢܝܢ ܣܠܩ ܐܢܐ ܠܝܪܘܫܠܡ ܕܐܚܙܐ ܠܟܐܦܐ ܘܩܥܝܬ ܥܡܗ ܬܪܥܣܪ ܝܘܡܝܢ ܀

9 Sicut prædiximus, et nunc iterum dico, si quis vobis evangelizaverit præter id quod accepistis, anathema sit. 10 Modo enim hominibus suadeo aut Deo? aut quæro hominibus placere? Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem. 11 Notum enim vobis facio, fratres, evangelium quod evangelizatum est a me, quia non est secundum hominem: 12 Neque enim ego ab homine accepi illud neque didici, sed per revelationem Jesu Christi. 13 Audistis enim conversationem meam aliquando in judaismo, quoniam supra modum persequebar ecclesiam Dei et expugnabam illam, 14 Et proficiebam in judaismo supra multos coetaneos in genere meo, abundantius æmulator existens paternarum mearum traditionum. 15 Cum autem placuit ei qui me segregavit de utero matris meæ et vocavit per gratiam suam, 16 Ut revelaret Filium suum in me, ut evangelizarem illum in gentibus, continuo non adquievi carni et sanguini, 17 Neque veni Hierusolyma ad antecessores meos apostolos, sed abii in Arabia, et iterum reversus sum Damascum. 18 Deinde post annos tres veni Hierusolyma videre Petrum, et mansi apud eum diebus quindecim:

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, α', β'.

19 Ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυρίου. 20 Ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. 21 Ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. 22 Ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ. 23 Μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτὲ νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἣν ποτε ἐπόρθει, 24 Καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

ΚΕΦ. β'.

1 ΕΠΕΙΤΑ διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συνπαραλαβὼν καὶ Τίτον· 2 Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μήπως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. 3 Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι, 4 Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσουσιν· 5 Οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.

ܟܬܒ ܠܓܠܛܝܐ ❖ ܐ ❖ ܒ

19 ܠܝܥܩܘܒ ܐܚܘ ܕܡܪܝ ܠܚܕ ܠܐ ܚܙܝܬ ܐܠܐ ܠܝ ܕܡܬܚܙܐ ܐܝܟ ܫܠܝܚܐ : 20 ܘܗܐ ܕܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܗܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܩܪܝ ܐܢܐ ܫܩܪܐ : 21 ܘܐܬܝܬ ܠܬܚܘܡܝ ܣܘܪܝܐ ܘܩܠܝܩܝܐ . 22 ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܦܢܝ ܠܒܢܝ ܥܕܬܐ ܕܝܗܘܕܐ ܕܗܘ ܒܡܫܝܚܐ . 23 ܐܠܐ ܫܡܥ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܕܗܘ ܕܪܕܦ ܠܢ ܒܙܒܢܐ ܚܕ ܗܫܐ ܒܣܪ ܐܝܟ ܕܗܘ ܒܙܒܢ ܕܡܚܐ ܠܗ : 24 ܘܒܝ ܡܫܒܚܝܢ ܠܐܠܗܐ .

ܦܠܛܘܣ ❖ ܒ

1 ܒܬܪ ܐܪܒܥ ܥܣܪ ܫܢܝܢ ܣܠܩܬ ܬܘܒ ܠܝܪܘܫܠܡ ܥܡ ܒܪܢܒܐ ܘܐܦ ܢܛܘܢ ܐܚܕ ܥܡܝ : 2 ܣܠܩܬ ܐܦ ܒܓܠܝܐ ܘܐܬܝܬ ܠܗܘܢ ܠܘܬ ܫܠܝܚܘܬܐ ܕܐܢܐ ܟܪܙ ܒܐܡܡܐ ܘܒܣܬܪ ܠܚܕ ܠܚܕ ܠܐ ܕܠܡܐ ܕܒܛܠ ܐܢܐ ܐܘ ܕܒܛܠ ܐܢܐ ܪܕܦ . 3 ܐܦ ܛܝܛܘܣ ܕܥܡܝ ܗܘ ܕܐܡܐ ܐܝܬ ܠܗ ܕܐܬܓܝܪ ܠܐ ܐܬܟܦ ܠܡܗܘܐ ܕܢܬܓܙܪ : 4 ܘܠܐ ܡܛܠ ܐܚܐ ܕܫܩܪ ܕܥܠܘ ܠܓܢܒ ܚܪܝܬܢ ܕܚܪܝܬ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܕܢܥܒܕܘܢ ܠܢ ܒܥܒܕܘܬܐ : 5 ܠܐ ܐܦ ܠܐ ܫܥܬܐ ܚܕ ܐܬܝܗܒܢ ܠܗܘܢ ܕܢܬܟܦܘ ܕܬܩܘܡ ܫܪܪܐ ܕܒܫܘܪܬܐ ܕܐܝܢܓܠܝܘܢ .

AD GALATAS, I. II.

19 Alium autem apostolorum vidi neminem nisi Jacobum fratrem Domini. 20 Quæ autem scribo vobis, ecce coram Deo quoniam non mentior. 21 Deinde veni in partes Syriæ et Ciliciæ. 22 Eram autem ignotus facie ecclesiis Judeæ quæ erant in Christo. 23 Tantum autem auditum habebant quoniam qui persequebatur nos aliquando nunc evangelizat fidem quam aliquando expugnabat, 24 Et in me clarificabant Deum.

CAPUT II.

1 DEINDE post annos quattuordecim iterum ascendi Hierusolyma cum Barnaba, adsumpto et Tito: 2 Ascendi autem secundum revelationem, et contuli cum illis evangelium quod prædico in gentibus, seorsum autem his qui videbantur [aliquid esse], ne forte in vacuum currerem aut cucurrissem. 3 Sed neque Titus, qui mecum erat, cum esset gentilis, conpulsus est circumcidi; 4 Sed propter subintroductos autem falsos fratres, qui subintroierunt explorare libertatem nostram quam habemus in Christo Jesu, ut nos in servitutem redigerent; 5 Quibus neque ad horam cessimus subjectioni, ut veritas evangelii permaneat apud vos.

Digitized by Google

6 Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι, ὁποῖοί ποτε ἦσαν οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον ὁ θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει· ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο, 7 Ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς, 8 Ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη, 9 Καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· 10 Μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι. 11 Ὅτε δὲ ἦλθεν Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. 12 Πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινὰς ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς· 13 Καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. 14 Ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Κηφᾷ ἔμπροσθεν πάντων· Εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς ζῇς, πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν;

6 ܘܡܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܐܢܫ ܕܡܕܡ ܗܘ ܐܝܟ ܕܐܢ ܗܘ ܠܝ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܐܦ ܠܐ ܡܕܡ ܕܐܢ ܗܘ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܝ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, β', γ'.

15 Ἡμεῖς φύσει Ἰουδαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, 16 Εἰδότες δὲ ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, ὅτι ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σάρξ. 17 Εἰ δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο. 18 Εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνιστάνω. 19 Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρωμαι· 20 Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. 21 Οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ὦ ΑΝΟΗΤΟΙ Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη [ἐν ὑμῖν] ἐσταυρωμένος;

كه ڕێكهما ❖ ص ❖ ٢

15 اِل سڵ ڕێ: وِڡِ صُڵ ێَڡَّوْڵَا 15
سڵ: ولا ٱوصُم وِڡِ ێَڡَّصَا سُهِيَا:
16 صُهلا وِبُّڵَى وِلا وِڡِڕِوْص ێُڵَهَا 16
وِڡِ ێَصْرَا وِبُعَصْهَا: اِلَّا صَوصُعَبْدَا
وِبْهصْ صُعَبْسُا. اِص سڵ صَص
ێَڵَهصْ صُعَبْسُا ٱَصُعَبْ. وِڡِ
ٱَصُعَبْدَا صُعَبْسُا ڕَبِڕِوْص: ولا وِڡِ
ێَصْرَا وِبُعَصْهَا. صُهلا وِڡِ ێَصْرَا
وِبُعَصْهَا: اِلَّا وِڡِڕِوْص ڤلا صَص: ❖
17 اِل وِبِ ڤِ صُڵَى وِبِڕِوْص 17
صُعَبْسُا: اِهڤَصِ كِ اِص سڵ
سُهِيَا. صُڵِ ێَصْرَا صُعَبْسُا صُعِصُعَبْدَا
ڕَبِ ڕِسِهِبِدَا. صُبِص. 18 اِل ڕێ: 18
وِبِ وِسِهِبِدَا. صُبِص. 18 اِل ڕێ:
لِاِڤِكِ وِصَهڤِدَا ڤَڤَص كَصِ صُڵَا اِلَا:
سُعَّصَا كُلا ٱَصَص وِبُكَصْ كُلا صَصْرَا
اِلَا. 19 اِلَا ڕێ: صُعَصَصْهَا كُعَصَصْهَا 19
ڤَكِيَدَا وِلِاِڤِكَا اِلَا. صُڵَص صُعَبْسُا
اِصَبِص اِلَا. 20 صُعَصَصْلا لِا وِبَا اِلَا
سُص اِلَا. اِلَّا سُص صَص صُعَبْسُا.
صَصَا اِلَا صُصَا سُص اِلَا صَصَصْ:
صُعَصَصْدَا وِبِ وِبِڕِوْص وِڤِكَا سُص
ٱَصَص اِلَا. وِبَا وِاِسِكِص صَصِبِ ٱَصَص
سڵَصْص. 21 لِا ڤِكِص اِلَا ڤِصَصْدَا
وِڤِكَا. اِل ڕێ: صُڵِ ٱَصَص وِبُعَصْهَا وِبِ
اِوِصَصْدَا: صُعَبْسُا صُڵِ ڤِكِص ❖

صهلاه ❖ ڕێ ❖

1 اِوَ سُعَصِبِ ٱِصَصَا ڕِڤِكَا. 1
ڤَكِصْ سُعَصَص صَصْ. وِبَا اِسِ وَبَا
وِبِڕِوْ ڕِڕِ: وِبَا صُڵِ ڤِص ٱَصَص
ٱَصَصْ صُعَبْسُا ڤِ وِڤِكِص.

AD GALATAS, II. III.

15 Nos natura Judæi et non ex gentibus peccatores, 16 Scientes autem quod non justificatur homo ex operibus legis, nisi per fidem Jesu Christi, et nos in Christo Jesu credimus, ut justificemur ex fide Christi et non ex operibus legis; propter quod ex operibus legis non justificabitur omnis caro. 17 Quod si quærentes justificari in Christo inventi sumus et ipsi peccatores, numquid Christus peccati minister est? Absit. 18 Si enim quæ destruxi hæc iterum reædifico, prævaricatorem me constituo. 19 Ego enim per legem legi mortuus sum ut Deo vivam; Christo confixus sum cruci. 20 Vivo autem jam non ego, vivet vero in me Christus: quod autem nunc vivo in carne, in fide vivo Filii Dei, qui dilexit me et tradidit semet ipsum pro me. 21 Non abicio gratiam Dei: si enim per legem justitia, ergo Christus gratis mortuus est.

CAPUT III.

1 O INSENSATI Galatæ, quis vos fascinavit veritati non obœdire, ante quorum oculos Jesus Christus præscriptus est [in vobis] crucifixus?

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, γ'.

2 Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; 4 Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ; εἴγε καὶ εἰκῇ. 5 Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; 6 Καθὼς Ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. 7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι υἱοί εἰσιν Ἀβραάμ. 8 Προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προευηγγελίσατο τῷ Ἀβραὰμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. 9 Ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. 10 Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν· γέγραπται γὰρ ὅτι ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά. 11 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ δῆλον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται· 12 Ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλὰ ὁ ποιήσας αὐτὰ ζήσεται ἐν αὐτοῖς. 13 Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα, ὅτι γέγραπται· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου,

❖ ܓ ❖ ܠܓܠܛܝܐ ܠܘܬ

2 ܗܕܐ ܒܠܚܘܕ ܐܢܐ ܒܥܐ ܡܢܟܘܢ ܕܒܥܒܕܐ ܕܢܡܘܣܐ ܩܒܠܬܘܢ ܐܘ ܒܫܡܥܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ׃ 3 ܗܟܢܐ ܛܦܫܐ ܐܢܬܘܢ ܕܒܪܘܚܐ ܫܪܝܬܘܢ ܗܫܐ ܒܒܣܪܐ ܡܫܬܠܡܝܢ ׃ 4 ܟܠ ܗܢܝ ܣܓܝܐ ܣܒܠܬܘܢ ܒܛܠ ܐܢ ܐܦ ܒܛܠ ׃ 5 ܗܠܝܢ ܕܡܣܒܪ ܠܟܘܢ ܪܘܚܐ ܘܥܒܕ ܚܝܠܐ ܒܟܘܢ ܐܢ ܒܥܒܕܐ ܕܢܡܘܣܐ ܩܒܠܬܘܢ ܐܘ ܒܫܡܥܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ׃ 6 ܐܦ ܐܒܪܗܡ ܗܝܡܢ ܒܐܠܗܐ ܘܚܫܒ ܠܗ ܠܙܕܘܬܐ ׃ 7 ܝܕܥܝܢ ܗܘ ܐܦ ܗܟܝ ܕܐܢܫܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܗܢܘܢ ܗܢܝ ܒܢܝ ܐܒܪܗܡ ׃ 8 ܘܚܙܝܐ ܟܬܒܐ ܕܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܡܙܕܪܩ ܐܠܗܐ ܠܥܡܡܐ ܩܕܡ ܒܫܪ ܠܐܒܪܗܡ ܕܒܟ ܢܬܒܪܟܘܢ ܟܠ ܥܡܡܐ ׃ 9 ܗܟܢܐ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܒܪܝܟ ܥܡ ܗܝܡܢ ܐܒܪܗܡ ׃ 10 ܟܠ ܕܡܢ ܥܒܕܐ ܕܢܡܘܣܐ ܗܘ ܬܚܝܬ ܠܛܘܠ ܠܐ ܩܝܡ ܒܟܠ ܡܠܝ ܕܟܬܝܒ ܒܣܦܪܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܢܥܒܕ ܐܢܘܢ ׃ 11 ܘܕܝܢ ܕܒܢܡܘܣܐ ܠܐ ܐܢܫ ܙܟܝ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܒܪܝܫ ܕܙܕܝܩ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܢܚܐ ׃ 12 ܘܢܡܘܣܐ ܠܐ ܗܘ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܠܐ ܕܥܒܕ ܐܢܘܢ ܢܚܐ ׃ 13 ܡܫܝܚܐ ܦܕܐ ܠܢ ܡܢ ܛܠܡܐ ܕܢܡܘܣܐ ܕܗܘܐ ܠܢ ܛܠܡܐ ܡܛܠ ܕܟܬܝܒ ܐܝܟ ܕܟܠ ܕܬܠܝ ܒܥܘܕ ܩܠܠ ׃

AD GALATAS, III.

2 Hoc solum volo a vobis discere, ex operibus legis Spiritum accepistis, an ex auditu fidei? 3 Sic stulti estis? cum spiritu cœperitis, nunc carne consumamini? 4 Tanta passi estis sine causa? si tamen sine causa. 5 Qui ergo tribuit vobis Spiritum et operatur virtutes in vobis, ex operibus legis an ex auditu fidei? 6 Sicut Abraham credidit Deo, et reputatum est ei ad justitiam. 7 Cognoscite ergo quia qui ex fide sunt, hi sunt filii Abrahæ. 8 Providens autem scriptura quia ex fide justificat gentes Deus, prænuntiavit Abrahæ quia benedicentur in te omnes gentes. 9 Igitur qui ex fide sunt, benedicentur cum fideli Abraham. 10 Quicumque enim ex operibus legis sunt, sub maledicto sunt. Scriptum est enim: Maledictus omnis qui non permanserit in omnibus quæ scripta sunt in libro legis ut faciat ea. 11 Quoniam autem in lege nemo justificatur apud Deum, manifestum est, quia justus ex fide vivit. 12 Lex autem non est ex fide, sed: Qui fecerit ea, vivet in illis. 13 Christus nos redimit de maledicto legis, factus pro nobis maledictum, quia scriptum est: Maledictus omnis qui pendet in ligno;

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, γ.

14 Ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως. 15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω. Ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. 16 Τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει· Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός· Καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν Χριστός. 17 Τοῦτο δὲ λέγω· διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ [εἰς Χριστὸν] ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. 18 Εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ θεός. 19 Τί οὖν ὁ νόμος; Τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ μεσίτου. 20 Ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς εἷς ἐστίν. 21 Ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ; Μὴ γένοιτο. Εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἐκ νόμου ἦν ἂν ἡ δικαιοσύνη· 22 Ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.

❖ ג ❖

14 ܕܢܗܘܐ ܒܥܡܡܐ ܒܪܟܬܐ ܕܐܒܪܗܡ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܕܢܩܒܠ ܒܗ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܢܚܢܐ ܢܩܒܠ ܒܗ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܬ ܕܐܡܪ ܠܢ ܡܪܝ ܥܠ ܡܘܗܒܬܐ ❖ 15 ܐܚܝ ܐܡܪ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܟܕ ܒܪ ܐܢܫ ܐܢܐ ܡܐ ܕܐܬܩܝܡ ܠܐ ܡܫܬܪܪ ܐܘ ܡܘܣܦ ܥܠ ܝܬܝܪ ܠܐ ܡܫܬܪܪ ܐܘ ܡܘܣܦ ܥܠ ܝܬܝܪ 16 ܘܠܐܒܪܗܡ ܐܬܐܡܪܘ ܡܘܗܒܬܐ ܘܠܙܪܥܗ ܠܐ ܐܡܪ ܠܢ ܕܠܙܪܥܝܢ ܐܝܟ ܕܥܠ ܣܓܝܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܥܠ ܚܕ ܕܠܙܪܥܟ ܐܝܟ ܕܗܘ ܡܫܝܚܐ 17 ܘܗܕܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܝܬܝܪ ܡܢ ܬܠܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܣܢܝܢ ܕܐܬܬܩܢ ܐܝܬ ܠܗ ܐܡܘܣܐ ܕܐܬܩܝܡ ܡܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܒܛܠ ܠܗ ܕܠܡܒܛܠ ܠܗ ܠܘܬ ܗܘ ܕܐܬܩܝܡ ܠܡܘܗܒܬܐ 18 ܐܡ ܡܢ ܐܡܘܣܐ ܐܝܬ ܝܪܬܢܐ ܠܐ ܗܝ ܡܢ ܡܘܗܒܬܐ ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܒܪ ܠܐܒܪܗܡ ܒܡܘܗܒܬܐ ܝܗܒ ܠܗ 19 ܡܢܐ ܗܝ ܐܡܘܣܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܥܒܪܝܢ ܐܬܬܣܝܡ ܠܗ ܥܕ ܕܐܬܐ ܙܪܥܐ ܕܐܬܡܪ ܠܗ ܕܐܬܬܩܢ ܒܝܕ ܡܠܐܟܐ ܒܝܕ ܡܨܥܬܐ 20 ܘܡܨܥܬܐ ܠܐ ܗܘܐ ܠܚܕ ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܚܕ ܗܘ 21 ܗܠܝܢ ܐܡܘܣܐ ܠܐ ܗܘ ܠܡܘܗܒܬܐ ܕܐܠܗܐ ܚܘܫ ܠܐ ܗܘ ܐܠܐ ܐܢ ܢܬܝܗܒ ܐܡܘܣܐ ܕܝܟܠ ܠܡܚܝܝܬ ܒܪܝܪ ܡܢ ܐܡܘܣܐ ܗܘܬ ܙܕܝܩܘܬܐ 22 ܐܠܐ ܣܟܪ ܟܬܒܐ ܟܠ ܡܕܡ ܬܚܘܬ ܚܛܗܐ ܕܬܬܝܗܒ ܡܘܗܒܬܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ❖ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܡܗܝܡܢܝܢ ❖

AD GALATAS, III.

14 Ut in gentibus benedictio Abrahæ fieret in Christo Jesu, ut pollicitationem Spiritus accipiamus per fidem. 15 Fratres, secundum hominem dico. Tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit aut superordinat. 16 Abrahæ dictæ sunt promissiones et semini ejus. Non dicit: Et seminibus, quasi in multis, sed quasi in uno: Et semini tuo, qui est Christus. 17 Hoc autem dico: Testamentum confirmatum a Deo quæ post quadringentos et triginta annos facta est lex non irritam facit ad evacuandam promissionem. 18 Nam si ex lege hereditas, jam non ex repromissione: Abrahæ autem per repromissionem donavit Deus. 19 Quid igitur lex? Propter transgressiones posita est, donec veniret semen cui promiserat, ordinata per angelos in manu mediatoris. 20 Mediator autem unius non est, Deus autem unus est. 21 Lex ergo adversus promissa Dei? Absit. Si enim data esset lex quæ posset vivificare, vere ex lege esset justitia: 22 Sed conclusit scriptura omnia sub peccato, ut promissio ex fide Jesu Christi daretur credentibus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, γ', δ.

23 Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συνκλειόμενοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. 24 Ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· 25 Ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. 26 Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστὲ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 27 Ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. 28 Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 29 Εἰ δὲ ὑμεῖς Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, κατὰ ἐπαγγελίαν κληρονόμοι.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΛΕΓΩ δέ, ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει δούλου κύριος πάντων ὤν, 2 Ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. 3 Οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεθα δεδουλωμένοι· 4 Ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, 5 Ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. 6 Ὅτι δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρᾶζον· Ἀββᾶ ὁ πατήρ.

❖ ג ❖ ؟ ❖

23 ܩܕܡ ܕܬܐܬܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܬܛܪܝܢ ܗܘܝܢ ܢܛܪܝܢ ܠܢ ܒܗ ܠܐ ܐܝܟ ܕܐܬ ܐܦ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܬܬܓ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, δ'.

7 Ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος ἀλλὰ υἱός, εἰ δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ. 8 Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς φύσει μὴ οὖσιν θεοῖς· 9 Νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεῦσαι θέλετε; 10 Ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς; 11 Φοβοῦμαι ὑμᾶς μήπως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. 12 Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. Οὐδέν με ἠδικήσατε· 13 Οἴδατε δὲ ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, 14 Καὶ τὸν πειρασμὸν ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. 15 Ποῦ οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἐδώκατέ μοι. 16 Ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν; 17 Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. 18 Καλὸν δὲ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μένον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.

❖ ❖ ❖

7 ܗܟܢܐ ܠܐ ܐܢܬ ܥܒܕ ܐܠܐ ܒܪ ܐܝܬ ܠܟ ܐܠܐ ܒܪ ܐܦ ܝܪܬܐ ܒܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܟ ܒܪ ܐܦ ܝܪܬܐ ܒܐܠܗܐ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܟ 8 ܐܠܐ ܗܫܐ ܕܠܐ ܝܕܥܬܘܢ ܐܠܗܐ ܐܠܘܗܝܢ ܕܠܐ ܟܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܐܠܗܐ ܐܠܘܗܝܢ ܕܠܐ ܟܝܢ ܐܝܬܝܗܘܢ ܥܒܕܬܘܢ ܠܗܢ 9 ܗܫܐ ܕܝܕܥܬܘܢ ܐܠܗܐ ܐܦ ܐܬܝܕܥܬ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܝܟ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, γ'.

19 Τέκνα μου, οὓς πάλιν ὠδίνω μέχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, 20 Ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν. 21 Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε; 22 Γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. 23 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. 24 Ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὗται γάρ εἰσιν δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ, εἰς δουλίαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἄγαρ. 25 Τὸ γὰρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ· συνστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. 26 Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν· 27 Γέγραπται γάρ· Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. 28 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐστέ. 29 Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. 30 Ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή; ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. 31 Διό, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

❖ ؛ ❖ ܠܘܬ ܓܠܛܝܐ

19 ܒܢܝ ܕܐܢܐ ܡܚܝܠ ܠܟܘܢ ܥܕ ܕܢܬܨܘܪ ܡܫܝܚܐ ܒܟܘܢ ؛ 20 ܘܒܥܝܬܝ ܗܘܝܬ ܠܝ ܠܡܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܗܫܬܐ ܘܠܫܢܝ ܩܠܝ ܕܐܬܒܗܬ ܒܟܘܢ ؛ 21 ܐܡܪܘ ܠܝ ܐܢܬܘܢ ܕܒܥܘ ܗܘܝܬ ܬܚܝܬ ܢܡܘܣܐ ܠܐ ܫܡܥܬܘܢ ؛ 22 ܓܝܪ ܟܬܝܒ ܕܐܒܪܗܡ ܬܪܝܢ ܒܢܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܚܕ ܡܢ ܐܡܬܐ ܘܚܕ ܡܢ ܚܪܬܐ ؛ 23 ܐܠܐ ܕܡܢ ܐܡܬܐ ܐܬܝܠܕ ܒܦܓܪܐ ܘܕܡܢ ܚܪܬܐ ܒܟܬܒܐ ؛ 24 ܗܠܝܢ ܡܬܬܠܝܢ ܐܢܝܢ ܬܪܝܢ ܩܝܡܐ ܚܕ ܡܢ ܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ ܕܒܥܠ ܠܡܐܬܐ ܘܝܠܕ ܠܥܒܕܘܬܐ ܗܝ ܗܓܪ ؛ 25 ܛܘܪܐ ܕܣܝܢܝ ܗܘ ܒܥܪܒܝܐ ܘܡܫܬܘܐ ܠܗܫܬܐ ܐܘܪܫܠܡ ܘܥܒܕ ܥܡ ܒܢܝܗ ؛ 26 ܐܠܐ ܕܠܥܠ ܐܘܪܫܠܡ ܚܪܬܐ ܗܝ ܘܐܡܗ ܕܟܠܗܝܢ ܐܢܚܢ ؛ 27 ܓܝܪ ܟܬܝܒ ܕܗܦܟܝ ܥܩܪܬܐ ܕܠܐ ܝܠܕܬ ܦܨܚܝ ܘܩܠܝ ܕܠܐ ܝܗܒܬ ܒܪ ܡܛܠ ܕܣܓܝܐܝܢ ܒܢܝ ܕܡܘܚܪܐ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܥܠ ؛ 28 ܐܢܬܘܢ ܗܟ ܐܚܝ ܐܝܬܘܢ ܠܢ ܐܝܟ ܕܐܝܣܚܩ ܒܪ ܕܡܘܥܕܐ ؛ 29 ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܗܘ ܕܐܬܝܠܕ ܒܦܓܪܐ ܪܕܦ ܠܡܢ ܕܐܝܬ ܒܗ ܪܘܚܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܫܬܐ ؛ 30 ܐܠܐ ܡܐ ܐܡܪ ܟܬܒܐ ܦܩ ܠܐܡܬܐ ܘܠܒܪܗ ܓܝܪ ܠܐ ܢܪܬ ܒܪ ܐܡܬܐ ܥܡ ܒܪ ܚܪܬܐ ؛ 31 ܗܟܝ ܐܚܝ ܠܐ ܐܢܚܢ ܒܢܝ ܐܡܬܐ ܐܠܐ ܕܚܪܬܐ ؛

AD GALATAS, IV.

19 Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis. 20 Vellem autem esse apud vos modo et mutare vocem meam, quoniam confundor in vobis. 21 Dicite mihi, qui sub lege vultis esse, legem non legistis? 22 Scriptum est enim quoniam Abraham duos filios habuit, unum de ancilla et unum de libera. 23 Sed qui de ancilla, secundum carnem natus est; qui autem de libera, per repromissionem. 24 Quæ sunt per allegoriam dicta. Hæc enim sunt duo testamenta, unum quidem a monte Sina, in servitutem generans, quæ est Agar. 25 Sina enim mons est in Arabia, qui junctus est ei quæ nunc est Hierusalem et servit cum filiis ejus: 26 Illa autem quæ sursum est Hierusalem libera est, quæ est mater nostra. 27 Scriptum est enim: Lætare sterilis quæ non paris, erumpe et clama quæ non parturis, quia multi filii desertæ magis quam ejus quæ habet virum. 28 Nos autem, fratres, secundum Isaac promissionis filii sumus. 29 Sed quomodo tunc qui secundum carnem natus fuerat persequebatur eum qui secundum spiritum, ita et nunc. 30 Sed quid dicit scriptura? Eice ancillam et filium ejus: non enim heres erit filius ancillæ cum filio liberæ. 31 Itaque, fratres, non sumus ancillæ filii sed liberæ.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΤΗι ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν. Στήκετε οὖν καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλίας ἐνέχεσθε. 2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. 3 Μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. 4 Κατηργήθητε ἀπὸ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. 5 Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. 6 Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη. 7 Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; 8 Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. 9 Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. 10 Ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἐὰν ᾖ. 11 Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. 12 Ὄφελον καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

❖ ס ❖ ܚܪܝܬܐ ܕܡ

❖ ס ❖ ܦܠܛܘܢ

1 ܒܚܪܝܬܐ ܕܐܢܘܢ ܕܡܫܚܪܪ ܡܫܝܚܐ ܠܢ ܩܘܡܘ ܘܠܐ ܬܬܟܠܘ ܕܬܬܚܒܫܘ ܬܘܒ ܥܠ ܥܠ ܥܘܠܐ ܕܥܒܕܘܬܐ . 2 ܗܐ ܐܢܐ ܦܘܠܘܣ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܕܐܢ ܬܬܓܙܪܘ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܢܫܪܐ ܠܟܘܢ ܡܕܡ . 3 ܘܣܗܕ ܐܢܐ ܬܘܒ ܠܟܠ ܓܒܪܐ ܕܡܬܓܙܪ ܕܚܝܒ ܗܘ ܠܡܥܒܕ ܟܠ ܢܡܘܣܐ . 4 ܐܬܒܛܠܬܘܢ ܡܢ ܡܫܝܚܐ ܐܢܬܘܢ ܕܒܢܡܘܣܐ ܡܬܙܟܝܢ ܐܢܬܘܢ ܐܬܪܚܩܬܘܢ ܡܢ ܛܝܒܘܬܐ . 5 ܐܢܚܢܢ ܒܪܘܚܐ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܣܒܪܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܫܒܪ ܙܕܝܩܘܬܐ . 6 ܐܝܟ ܕܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܠܐ ܡܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܥܪܠܘܬܐ ܐܘ ܠܐ ܥܪܠܘܬܐ ܐܠܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܚܘܒܐ ܡܬܦܥܠܐ . 7 ܫܦܝܪ ܗܘܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܝܟ ܐܢܫ ܐܬܟ ܠܐ ܫܡܥܬ ܠܫܪܪܐ . 8 ܗܕܐ ܡܫܬܘܬܐ ܠܐ ܡܢ ܠܘܬ ܡܢ ܕܩܪܐ ܠܟܘܢ . 9 ܡܥܛ ܡܚܡܝܥ ܟܠ ܓܘܫܡܐ ܡܚܡܥ . 10 ܐܢܐ ܒܛܝܚ ܐܢܐ ܒܡܪܝܐ ܕܠܐ ܬܬܪܥܝܘ ܐܠܐ ܗܟܝܠ ܕܡܢ ܕܡܒܗܬ ܠܟܘܢ ܢܣܒܪ ܕܝܢܗ ܡܢ ܗܘ ܕܗܘ . 11 ܐܢܐ ܐܚܝ ܐܢ ܥܕܐ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܠܡܟܪܙ ܥܕܐ ܠܡܐ ܥܕܐ ܐܬܪܕܦ ܐܢܐ ܐܠܐ ܗܟܝܠ ܒܛܠ ܟܫܠܐ ܕܨܠܒܐ . 12 ܐܦ ܠܘ ܢܬܩܛܥܘܢ ܐܢܘܢ ܕܡܒܗܠܝܢ ܠܟܘܢ ::

AD GALATAS, V.

CAPUT V.

1 Qua libertate nos Christus liberavit, state, et nolite iterum jugo servitutis contineri. 2 Ecce ego Paulus dico vobis quoniam si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit: 3 Testificor autem rursum omni homini circumcidenti se quoniam debitor est universæ legis faciendæ. 4 Evacuati estis a Christo, qui in lege justificamini, a gratia excidistis. 5 Nos enim spiritu ex fide spem justitiæ expectamus. 6 Nam in Christo Jesu neque circumcisio aliquid valet neque præputium, sed fides quæ per caritatem operatur. 7 Currebatis bene: quis vos inpedivit veritati non obœdire? 8 Persuasio non est ex eo qui vocat vos. 9 Modicum fermentum totam massam corrumpit. 10 Ego confido vobis in Domino, quod nihil aliud sapietis: qui autem conturbat vos, portavit judicium quicumque est ille. 11 Ego autem, fratres, si circumcisionem adhuc prædico, quid adhuc persecutionem patior? ergo evacuatum est scandalum crucis. 12 Utinam et abscindantur qui vos conturbant.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ε'.

13 Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. 14 Ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. 15 Εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. 16 Λέγω δέ, πνεύματι περιπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. 17 Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ ἃ ἐὰν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. 18 Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. 19 Φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστιν πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, 20 Εἰδωλολατρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθεῖαι, διχοστασίαι, αἱρέσεις, 21 Φθόνοι, [φόνοι,] μέθαι, κῶμοι, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς προεῖπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 22 Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη. πίστις, πραΰτης, ἐγκράτεια·

❖ ٥ ❖ ܠܘܩܐ ٥

13 ܐܝܠܝܢ ܕܒܚܪܘܬܐ ܐܬܩܪܝܬ ܐܚܝ ܐܠ ܒܚܪܘܬܐ ܗܘ ܠܥܠܬܐ ܠܒܣܪܐ ܐܠܐ ܒܚܒܐ ܦܠܚܘ ܗܘ ܠܚܕ ܠܚܕ ܐܢܫ ܠܡܪܥܝܗ ܐܝܟ ܢܦܫܟ ܐܢ ܐܢܬ ܢܟܠ ܘܢܣܝܢ ܐܢ ܠܚܕ ܠܚܕ ܕܠܡܐ ܬܫܬܝܙܒܘܢ ܐܘ ܬܬܟܠܘܢ ܕܠܡܐ ܬܬܒܕܪܘ ܐܢ ܠܚܕ ܠܚܕ ܐܡܪ ܐܢܐ ܒܪܘܚܐ ܗܠܟܘ ܘܬܪܥܝܬܐ ܕܒܣܪܐ ܠܐ ܬܫܠܡܘܢ ܗܝ ܒܣܪܐ ܡܬܚܫܕ ܠܘܩܒܠ ܪܘܚܐ ܘܪܘܚܐ ܠܘܩܒܠ ܒܣܪܐ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܠܡܐ ܬܥܒܕܘܢ ܐܝܟ ܕܨܒܝܬܘܢ ܐܢ ܐܢܬ ܒܪܘܚܐ ܡܬܢܗܓܝܢ ܐܢ ܐܢܬ ܠܐ ܬܗܘܘ ܬܚܝܬ ܢܡܘܣܐ ܗܘ ܓܠܝܐ ܕܥܒܕܝ ܒܣܪܐ ܐܝܠܝܢ ܢ ܙܢܝܘܬܐ ܛܘܡܐܘܬܐ ܦܓܪܢܘܬܐ ܣܡܐ ܕܥܒܕܬܐ ܒܫܘܠܡܪܝܐ ܒܥܝܢܐ ܢ ܚܫܕܐ ܢ ܓܪܝ ܢ ܩܢܐ ܢ ܬܪܥܝܬܐ ܢ ܫܘܢܐ ܢ ܦܪܘܕܐ ܢ ܫܪܝܐ ܢ ܣܝܥܐ ܢ ܚܕܝ ܢ ܚܡܪ ܢ ܫܟܪ ܢ ܒܙܘ ܢ ܕܡܐ ܢ ܩܛܠ ܢ ܒܝܫ

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ε', ϛ'.

23 Κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. 24 Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. 25 Εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. 26 Μὴ γινώμεθα κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθονοῦντες.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραΰτητος, σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. 2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσετε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. 3 Εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν ὤν, φρεναπατᾷ ἑαυτόν. 4 Τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· 5 Ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. 6 Κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. 7 Μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. Ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει. 8 Ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. 9 Τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐνκακῶμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι.

❖ ٥ ❖ ٥١ ❖ ܠܘܩܐ ܩܕ

23 ܠܝܬ ܗܘ ܕܥܡ ܐܠܝܢ ܢܡܘܣܐ ܠܐ ܫܪܝ. 24 ܐܠܝܢ ܕܝܠܗ ܕܡܫܝܚܐ ܨܠܒܘ ܠܦܓܪܗ ܥܡ ܫܘܗܝܗ ܘܥܡ ܪܓܫܗ ܕܠܒܐ ܫܪܝܪܐ. 25 ܐܢ ܚܝܝܢ ܒܪܘܚܐ ܒܪܘܚܐ ܢܗܠܟ. 26 ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܪܓܫ ܕܫܘܛܝܘܬܐ ܕܢܬܓܪܝ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ ܘܢܩܢܐ ܠܗ ܘܢܚܣܕ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ ❖ ܡܢ ܟܠ ܡܢ ܕܡܫܬܡܫ ܒܗ ❖

❖ ٥ ❖ ٥٢ ❖ ܦܨܠܐ ❖ ٥ ❖

1 ܐܚܝ. ܐܢ ܡܢ ܩܕܡ ܐܢܫ ܐܬܚܛܦ ܒܡܕܡ ܐܚܕ ܐܢܬܘܢ ܐܝܠܝܢ ܕܪܘܚܢܝܐ ܐܬܘܢ ܬܩܢܘܢ ܠܗܕܐ ܒܪܘܚ ܪܘܓܐ ܘܐܢܬ ܚܙܐ ܠܟ ܕܠܐ ܬܬܢܣܐ. 2 ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ ܛܥܢܬܗ ܫܩܠܘ ܘܗܟܢܐ ܬܫܠܡܘܢ ܢܡܘܣܐ ܕܡܫܝܚܐ. 3 ܐܢ ܡܢ ܕܚܫܒ ܠܢܦܫܗ ܕܡܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܘܗܘ ܠܝܬ ܐܦܠ ܕܡܕܡ ܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܗܘ ܡܛܥܐ ܠܢܦܫܗ. 4 ܐܠܐ ܥܒܕܗ ܕܟܠ ܚܕ ܢܒܚܘܢ ܘܗܝ ܒܗ ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܚܕ ܒܠܚܘܕ ܠܐ ܠܐܚܪܢ. 5 ܟܠ ܚܕ ܢܣܒ ܛܥܢܬܗ ܕܝܠܗ. 6 ܢܬܠܡܕ ܡܢ ܕܡܬܠܡܕ ܠܡܢ ܕܡܠܦ ܠܗ ܒܟܠ ܛܒܘܬܐ. 7 ܠܐ ܬܬܛܥܘ ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܣܟܠ ܒܗ. ܡܕܡ ܕܙܪܥ ܐܢܫ ܗܢܘܢ ܢܚܨܕ. 8 ܡܢ ܕܙܪܥ ܠܒܣܪܗ ܡܢ ܒܣܪܐ ܢܚܨܕ ܫܚܬܐ ܘܡܢ ܕܙܪܥ ܠܪܘܚܐ ܡܢ ܪܘܚܐ ܢܚܨܕ ܚܝܐ ܕܠܥܠܡ. 9 ܘܛܒ ܥܒܕܝܢ ܠܐ ܢܬܟܠ ܠܢ ܒܙܒܢܗ ܢܚܨܕ ܕܠܐ ܢܬܟܠ.

AD GALATAS, V. VI.

23 Adversus hujusmodi non est lex. 24 Qui autem sunt Christi, carnem crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis. 25 Si vivimus spiritu, spiritu et ambulemus. 26 Non efficiamur inanis gloriæ cupidi, invicem provocantes, invicem invidentes.

CAPUT VI.

1 Fratres, etsi præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, nos qui spiritales estis instruite hujusmodi in spiritu lenitatis, considerans te ipsum, ne et tu tempteris. 2 Alter alterius onera portate, et sic adimplebitis legem Christi. 3 Nam si quis existimat se aliquid esse, cum sit nihil, ipse se seducit. 4 Opus autem suum probet unusquisque, et sic in semet ipso tantum gloriam habebit et non altero: 5 Unusquisque enim onus suum portabit. 6 Communicet autem is qui cathecizatur verbum ei qui se cathecizat in omnibus bonis. 7 Nolite errare, Deus non inridetur 8 Quæ enim seminaverit homo, hæc et metet; quoniam qui seminat in carne sua, de carne et metet corruptionem, qui autem seminat in spiritu, de spiritu metet vitam æternam. 9 Bonum autem facientes non deficiamus: tempore suo enim metemus non deficientes.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ, ϛ'.

10 Ἄρα οὖν ὡς καιρὸν ἔχωμεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. 11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί. 12 Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί, οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ μὴ διώκονται. 13 Οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται. 14 Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ κόσμῳ· 15 Οὔτε γὰρ περιτομή τι ἔστιν οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. 16 Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ. 17 Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ [Κυρίου] Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. 18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

❖ ○ ❖

10 ܗܵܟܵܢܳܐ ܕܙܒܢܐ ܠܢ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܥܒܕܝܢ ܠܟܠ ܒܪ ܐܢܫ ܘܒܪܝܫ ܒܢܝ ܗܝܡܢܘܬܐ ܀ 11 ܚܙܘ ܐܝܟ ܒܐܬܘܬܐ ܣܦܪܬ ܠܟܘܢ ܒܐܝܕܝ ܐܢܐ ܦܘܠܣ ܀ 12 ܟܠ ܕܨܒܝܢ ܠܡܗܘܐ ܫܦܝܪ ܒܦܓܪܐ ܗܢܘܢ ܡܬܚܝܒܝܢ ܠܟܘܢ ܕܬܬܓܙܪܘ ܒܠܚܘܕ ܕܠܐ ܢܬܪܕܦܘܢ ܒܥܠܒܐ ܕܨܠܒܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܀ 13 ܐܦ ܗܢܘܢ ܕܡܬܓܙܪܝܢ ܠܐ ܢܛܪܘܢ ܢܡܘܣܐ ܐܠܐ ܨܒܝܢ ܐܢܘܢ ܕܬܬܓܙܪܘ ܕܒܦܓܪܟܘܢ ܢܬܫܒܚܘܢ ܀ 14 ܠܝ ܠܐ ܢܗܘܐ ܐܠܐ ܕܐܫܬܒܚ ܐܢܐ ܒܠܚܘܕ ܨܠܒܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܠܥܠܡܐ ܡܨܠܒ ܠܝ ܘܐܢܐ ܠܥܠܡܐ ܀ 15 ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܠܐ ܡܕܡ ܓܙܪܬܐ ܐܘ ܥܘܪܠܘܬܐ ܡܕܡ ܐܠܐ ܒܪܝܬܐ ܚܕܬܬܐ ܀ 16 ܘܟܠ ܕܗܠܟ ܒܗܢܐ ܢܘܡܣܐ ܫܠܡܐ ܥܠܝܗܘܢ ܘܪܚܡܐ ܘܥܠ ܐܝܣܪܝܠ ܥܡܐ ܕܐܠܗܐ ܀ 17 ܡܢ ܗܫܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܝ ܥܠ ܗܢܐ ܛܪܚܐ ܐܢܐ ܒܓܘܫܡܝ ܫܡܬ ܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܀ 18 ܛܠ ܢܗܘܐ ܥܡ ܪܘܚܟܘܢ ܐܚܝ ܐܡܝܢ ::

AD GALATAS, VI.

10 Ergo dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei. 11 Videte qualibus litteris scripsi vobis mea manu. 12 Quicumque volunt placere in carne, hi cogunt vos circumcidi, tantum ut crucis Christi persecutionem non patiantur: 13 Neque enim qui circumciduntur legem custodiunt, sed volunt vos circumcidi ut in carne vestra glorientur. 14 Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo: 15 In Christo enim Jesu neque circumcisio aliquid valet neque præputium, sed nova creatura. 16 Et quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos et misericordia, et super Israhel Dei. 17 De cetero nemo mihi molestus sit: ego enim stigmata [Domini] Jesu in corpore meo porto. 18 Gratia Domini nostri Jesu Christi cum spiritu vestro, fratres, Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI

AD EPHESIOS.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ, 4 Καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ 5 Προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 6 Εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ, 7 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ, 8 Ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει

❖ ا ❖ صلاة ❖ اهشا لمر

ܦܘܠܘܣ ܫܠܝܚܐ ܕܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܒܨܒܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܠܩܕܝܫܐ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܐܦܣܘܣ ܘܠܡܗܝܡܢܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܫܠܡܐ ܘܚܢܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܕܡܪܢ ܘܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܟ ܐܠܗܐ ܘܐܒܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܒܪܟ ܠܢ ܒܟܠ ܒܪܟܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ ܒܥܠܡܐ ܕܠܥܠ ܒܡܫܝܚܐ ܐܦ ܟܡܐ ܕܒܚܪ ܠܢ ܒܗ ܩܕܡ ܕܢܬܒܢܐ ܥܠܡܐ ܕܢܗܘܐ ܠܢ ܩܕܝܫܐ ܘܫܠܡܐ ܒܥܝܢܘܗܝ ܒܚܘܒܐ ܕܩܕܡ ܒܗ ܠܢ ܠܡܗܘܐ ܠܢ ܒܢܝ ܒܢܬܐ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܘܬܗ ܐܦ ܟܡܐ ܕܨܒܝܢ ܗܘ ܒܪܝܫ ܡܫܬ

9 Γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ. 10 Εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ, 11 Ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, 12 Εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον δόξης αὐτοῦ, τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ Χριστῷ· 13 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, 14 Ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. 15 Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ Κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 16 Οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνείαν [ὑμῶν] ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, 17 Ἵνα ὁ θεὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, 18 Πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ, [καὶ] τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, 19 Καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,

9 ܕܐܘܕܥ ܠܢ ܐܝܬ ܪܙܐ ܕܨܒܝܢܗ ܕܡܢ ܛܒ ܪܥܝܢܗ ܕܐܬܚܫܒ ܒܗ ܒܝܫ ܗܘ ܒܗ ܒܠܚܘܕܝ ܐܝܬ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, α', β'.

20 Ἣν ἐνήργηκεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ καθίσας αὐτὸν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις 21 ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, 22 Καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, 23 Ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

ΚΕΦ. β'.

1 ΚΑΙ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ τοῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, 2 Ἐν αἷς ποτὲ περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας, 3 Ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκος καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἤμεθα τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί· 4 Ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, 5 Καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ, χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, 6 Καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

ܟܬܒ ܐܫܬܐ ❖ ا ❖ ܟ ❖

20 ܕܐܩܝܡ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܡܝܬ̈ܐ . ܘܐܬܒ ܠܝܡܝܢܗ 20
ܒܫܡܝ̈ܐ . 21 ܠܥܠ ܡܢ ܟܠ ܫܘܠܛܢ ܘܚܝܠ ܘܫܘܠܛܢ
ܘܟܠ ܫܡ ܕܡܬܫܡܐ . ܠܐ ܒܗܢܐ ܥܠܡܐ ܒܠܚܘܕ
ܐܦ ܒܕܝܢ ܥܠܡܐ . ܘܟܠ ܡܕܡ ܗܘܐ ܬܚܘܬ ܪܓܠܘܗܝ
ܘܗܘ ܠܗ ܠܪܝܫ ܟܠ ܡܕܡ ܠܥܕܬܐ . 23 ܕܗܝ ܦܓܪܗ
ܘܡܠܝܢܘܬܗ ܕܟܠ ܒܟܠ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ܒ ❖

1 ܘܐܦ ܐܢܬܘܢ ܟܕ ܗܘܝܬܘܢ ܡܝ̈ܬܝܢ ܒܥܘܠܨܐ ܘܒܚܛܗ̈ܝܟܘܢ
2 ܕܒܗܝܢ ܒܙܒܢ ܗܠܟܬܘܢ ܟܪܥܝܢ ܥܠܡܐ ܕܗܠܝܢ .
ܒܪ ܪܘܚܐ ܕܫܠܛܢ ܥܠ ܒܢ̈ܝ ܥܪܥܐ ܗܫܐ ܥܒܕ .
ܒܗܘܢ ܐܦ ܚܢܢ ܟܠܢ ܙܒܢ ܗܘܝܢ ܗܠܟܝܢ ܒܫܗ̈ܘܬ
ܒܣܪܢ ܘܥܒܕܝܢ ܨܒܝܢ ܕܒܣܪܢ ܘܪܥܝܢ ܕܝܠܢ ܘܗܘܝܢ
ܒܛܒܥ ܒܪ̈ܝ ܪܓܙܐ ܐܦ ܐܝܟ ܫܐܪ ܒܢ̈ܝ ܥܠܡܐ .
3 ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܕܥܬܝܪ ܗܘ ܒܪܚܡ̈ܐ ܡܢ ܣܓܝ̈ܐ ܪܚܡܘܗܝ
ܕܪܚܡ ܥܠܢ ܒܣܓܝ̈ܐ ܒܥܘܠܨܐ ܘܒܚܛܗ̈ܝܢ ܗܘ ܐܦ ܚܝ̈ܐ
ܥܡ ܡܫܝܚܐ ܒܛܘܒ̈ܐ ܕܒܗ ܐܬܦܪܩܬܘܢ . 4 ܘܐܩܝܡ
ܥܡܗ ܘܐܬܒ ܠܝܡܝܢܗ ❖ 5 ܒܫܡܝ̈ܐ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ;
ܐܦ ܟܕ ܗܘܝܢ ܡ̈ܝܬܝܢ ܒܚܛܗ̈ܝܢ ܚܝ̈ܐ ܥܒܕ ܥܡ ܡܫܝܚܐ .
ܒܛܘܒ̈ܐ ܕܒܗ ܐܬܦܪܩܬܘܢ . 6 ܘܐܩܝܡ ܥܡܗ ܘܐܬܒ
ܠܝܡܝܢܗ . ܒܫܡܝ̈ܐ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ .

AD EPHESIOS, I. II.

20 Quam operatus est in Christo, suscitans illum a mortuis et constituens ad dexteram suam in cælestibus, 21 Supra omnem principatum et potestatem et virtutem et dominationem, et omne nomen quod nominatur non solum in hoc sæculo sed et in futuro, 22 Et omnia subjecit sub pedibus ejus, et ipsum dedit caput supra omnia ecclesiæ, 23 Quæ est corpus ipsius, plenitudo ejus quia omnia in omnibus adimpletur.

CAPUT II.

1 Et vos, cum essetis mortui delictis peccatis vestris, 2 In quibus aliquando ambulastis secundum sæculum mundi hujus, secundum principem potestatis aeris hujus, spiritus qui nunc operatur in filios diffidentiæ; 3 In quibus et nos omnes aliquando conversati sumus in desideriis carnis nostræ, facientes voluntatem carnis et cogitationem, et eramus natura filii iræ sicut et ceteri. 4 Deus autem qui dives est in misericordiam, propter nimiam caritatem suam qua dilexit nos, 5 Et cum essemus mortui peccatis, convivificavit nos Christo [cujus] gratia estis salvati, 6 Et conresuscitavit et consedere fecit in cælestibus in Christo Jesu,

Digitized by Google

7 Ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 8 Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, θεοῦ τὸ δῶρον· 9 Οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται· 10 Αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν. 11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ποτὲ ὑμεῖς τὰ ἔθνη ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, 12 Ὅτι ἦτε τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ· 13 Νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς οἵ ποτε ὄντες μακρὰν ἐγενήθητε ἐγγὺς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ. 14 Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ 15 Τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν αὐτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην,

7 ܕܢܚܘܐ ܒܥܠܡܐ ܕܐܬܝܢ ܥܬܪ ܛܝܒܘܬܗ ܕܛܒܝܘܬܐ ܕܝܠܗ ܥܠܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܪܢ ܢ 8 ܒܛܝܒܘܬܐ ܐܬܬܘܢ ܦܪܝܩܝܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܗܕܐ ܠܐ ܡܢ ܓܘܕܝ ܗܘ ܛܘܒܬܗ ܕܐܠܗܐ ܗܝ ܢ 9 ܠܐ ܡܢ ܥܒܕܐ ܕܠܐ ܢܫܒܚ ܓܒܪܐ ܠܐ ܡܢ ܓܘܕܝ ܐܦ ܚܢܢ ܠܐ ܐܢܘܢ ܕܥܒܕܐ ܕܝܠܗ ܐܢܚܢ ܢ 10 ܒܪܝܬ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܪܢ ܒܥܒܕܐ ܛܒܐ ܕܩܕܡ ܐܠܗܐ ܕܢܗܘܐ ܒܗܘܢ ܐܘܪܚܬܐ ܕܢܗܠܟ ܒܗ ܢ 11 ܥܠ ܗܕܐ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܕܟܪܝ ܐܢܬܘܢ ܕܡܢ ܥܡܡܐ ܒܦܓܪܐ ܕܐܬܐ ܥܠ ܐܢܫ ܐܢ ܕܡܬܩܪܝ ܥܘܪܠܬܐ ܡܢ ܗܝ ܕܡܬܩܪܝ ܥܘܪܠܬܐ ܕܒܦܓܪܐ ܒܐܝܕ ܥܒܕ ܐܢܫ ܢ 12 ܕܗܘ ܒܗܝ ܙܒܢܐ ܒܠܚܘܕ ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܐܢܬܘܢ ܕܐܬܪܚܩܬܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܚܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܘܐܦ ܠܝܬ ܐܢܬܘܢ ܒܥܠ ܩܝܡܐ ܕܐܬ ܒܗ ܐܠܗܐ ܘܠܝܬ ܐܢܬܘܢ ܒܥܠ ܣܒܪܐ ܕܡܬܩܪܒ ܐܢܬܘܢ ܘܠܝܬ ܐܢܬܘܢ ܒܥܠ ܗܘܦ ܕܡܬܩܪܒ ܐܢܬܘܢ ܘܠܝܬ ܐܢܬܘܢ ܒܥܠ ܐܠܗܐ ܕܐܬ ܒܗ ܐܠܗܐ ܕܐܬ ܒܗ ܐܠܗܐ ܕܐܬ ܒܗ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, β', γ'.

16 Καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. 17 Καὶ ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ εἰρήνην τοῖς ἐγγύς, 18 Ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. 19 Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ ἐστὲ συνπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ θεοῦ, 20 Ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, 21 Ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, 22 Ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΟΥΤΟΝ χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ [Ἰησοῦ] ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν· 2 Εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, 3 Ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ, 4 Πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ, 5 Ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι,

ܐܬܘܫ ܕ ܘ ܕ

16 ܘܢܦܠܓ ܠܬܪܝܗܘܢ ܒܦܓܪܐ ܚܕ ܠܐܠܗܐ ܒܨܠܒܐ ܘܩܛܠ ܒܗ ܠܥܝܬܐ . 17 ܘܐܬܐ ܒܫܪ ܠܟܘܢ ܪܚܩܐ ܘܠܩܪܝܒܐ ܫܠܡܐ . 18 ܡܛܠ ܕܒܗ ܐܝܬ ܠܢ ܓܠܐ ܠܘܬ ܐܒܐ ܒܪܘܚ ܚܕ ܐܢܚܢ ܟܠܗܘܢ . 19 ܗܫܐ ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܕܐܬ ܒܢܝ ܩܕܝܫܐ ܘܒܢܝ ܒܝܬܗ ܕܐܠܗܐ . 20 ܘܐܬܒܢܝܬܘ ܥܠ ܫܘܬܐ ܕܫܠܝܚܐ ܘܢܒܝܐ ܘܗܘ ܪܝܫ ܙܘܝܬܐ ܗܘ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ . 21 ܒܗ ܟܠ ܒܢܝܢܐ ܫܪܝܪ ܡܬܒܢܐ ܘܡܬܪܒܐ ܠܗܝܟܠ ܩܕܝܫ ܒܡܪܝܐ . 22 ܒܗ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܡܬܒܢܝܢ ܠܡܫܟܢܐ ܕܐܠܗܐ ܒܪܘܚ ܚܕ .

ܦܨܠ ܓ

1 ܗܕܐ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢܐ ܦܘܠܘܣ ܐܣܝܪܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܠ ܥܡܡܟܘܢ ܐܡܝܡ . 2 ܐܢ ܫܡܥܬܘܢ ܕܝܢ ܒܛܝܒܘܬܐ ܕܛܝܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܝܗܒ ܠܝ ܠܟܘܢ . 3 ܕܒܓܠܝܐ ܐܫܬܡܘܕܥ ܠܝ ܪܙܐ ܗܝܟ ܕܩܕܡ ܟܬܒܬ ܒܩܨܪܐ . 4 ܘܒܗ ܡܨܝܬܘܢ ܡܟܬܒܝܢ ܠܡܬܒܨܪ ܒܝܢܬܝ ܒܪܙܐ ܕܡܫܝܚܐ . 5 ܕܠܐ ܐܬܝܕܥ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܒܕܪ̈ܐ ܐܚܪ̈ܢܐ ܐܝܟ ܕܗܫܐ ܐܬܓܠܝ ܠܩܕܝܫܘܗܝ ܫܠܝܚܘܗܝ ܘܢܒܝܐ ܒܪܘܚ ܚܕ

AD EPHESIOS, II. III.

16 Et reconciliet ambos in uno corpore Deo per crucem, interficiens inimicitiam in semet ipso. 17 Et veniens evangelizavit pacem vobis qui longe fuistis, et pacem his qui prope, 18 Quoniam per ipsum habemus accessum ambo in uno Spiritu ad Patrem. 19 Ergo jam non estis hospites et advenæ, sed estis cives sanctorum et domestici Dei, 20 Superædificati super fundamentum apostolorum et prophetarum, ipso summo angulari lapide Christo Jesu, 21 In quo omnis ædificatio constructa crescit in templum sanctum in Domino, 22 In quo et vos coædificamini in habitaculum Dei in Spiritu.

CAPUT III.

1 HUJUS rei gratia ego Paulus vinctus Christi Jesu pro vobis gentibus, 2 Si tamen audistis dispensationem gratiæ Dei quæ data est mihi in vobis, 3 Quoniam secundum revelationem notum mihi factum est sacramentum, sicuti supra scripsi in brevi, 4 Prout potestis legentes intellegere prudentiam meam in mysterio Christi, 5 Quod aliis generationibus non est agnitum filiis hominum, sicuti nunc revelatum est sanctis apostolis ejus et prophetis in Spiritu,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, γ'.

6 Εἶναι τὰ ἔθνη συνκληρονόμα καὶ σύνσωμα καὶ συνμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 7 Οὗ ἐγενήθην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. 8 Ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸ ἀνεξιχνίαστον πλοῦτος τοῦ Χριστοῦ, 9 Καὶ φωτίσαι [πάντας] τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι, 10 Ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ, 11 Κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, 12 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. 13 Διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐνκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν. 14 Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα [τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ], 15 Ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, 16 Ἵνα δῷ ὑμῖν κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, 17 Κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι,

❖ ٣ ❖

6 ڕڝڡڝ ڂڡڡڂ ڝڡڡ ڂڡڡڂ ڡڡڂڡڂڡڂ ڡڡڂڡڂڡڂ . ڡڡڂڡڂڡڂ ڡڡڂڡڂڡڂ ڡڡڂڡڂڡڂ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, γ', δ'.

18 Ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, 19 Γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ. 20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, 21 Αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων· ἀμήν.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν Κυρίῳ, ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, 2 Μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραΰτητος, μετὰ μακροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, 3 Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. 4 Ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα, καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· 5 Εἷς Κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· 6 Εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν [ὑμῖν]. 7 Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. 8 Διὸ λέγει· Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν [καὶ] ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.

❖ ؛ ❖ ܠ ❖ ܐܦܣܣ ❖ ܠܥ

18 ܕܢܗܘܘܢ ܟܕܝܢ ܚܣܝܢ ܥܡ ܟܠ ܩܕܝܫܐ ܡܐ ܗܝ ܫܘܝܐ ܘܐܘܪܟܐ ܘܪܘܡܐ ܘܥܡܩܐ ܗܘ ܕܝܢ 19 ܘܠܡܕܥ ܐܦ ܠܚܒܬܗ ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܬܪܡ ܥܠ ܟܠ ܡܕܥ ܕܬܡܠܘܢ ܐܢܬܘܢ ܟܠ ܡܠܝܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܒܝܕ ܡܢ ܟܠ ܕܝܟܠ ܠܥܒܕ ܝܬܝܪ ܡܢ ܟܠ ܕܫܐܠܝܢ ܐܘ ܡܬܟܪܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܟܕ ܡܫܬܡܫ ܒܢ ܚܝܠܗ ܕܥܒܕ ܒܢ 20 ܒܗ ܒܟܢܝܫܬܐ ܘܒܡܫܝܚ ܝܫܘܥ ܠܟܠ ܕܪܐ ܕܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ❖

❖ ؛ ❖ ܐ ❖ ܡܨܠܝ

1 ܟܕ ܟܕܝܢ ܐܢܐ ܣܝܪܐ ܒܡܪܝܐ ܕܐܬܗܠܟܘ ܟܫܪ ܠܩܪܝܬܐ ܕܐܬܩܪܝܬܘ ܒܗ 2 ܒܟܠ ܡܟܟܘܬܐ ܘܡܪܟܘܬܐ ܘܒܪܘܓܙܐ ܘܒܣܒܠܢܘܬܐ ܕܢܫܬܒܘܩ ܚܕ ܠܚܕ ܒܚܒܐ 3 ܘܢܬܟܦܝܢ ܠܡܛܪ ܠܡܛܪ ܒܫܘܝܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܒܩܛܡܐ ܕܫܠܡܐ 4 ܓܘܫܡܐ ܚܕ ܘܪܘܚܐ ܚܕ ܐܦ ܐܝܟ ܕܐܬܩܪܝܬܘ ܒܫܒܝܠ ܒܣܒܪܐ ܕܩܪܝܬܟܘܢ 5 ܡܪܐ ܚܕ ܗܝܡܢܘܬܐ ܚܕ ܡܥܡܕܢܐ ܚܕ 6 ܐܠܗܐ ܚܕ ܘܐܒܐ ܕܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܥܠ ܟܠ ܘܒܟܠ ܘܒܟܠܝܢ ܐܢܚܢܢ 7 ܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܒ ܠܢ ܛܘܒܢܐ ܠܦܘܡ ܡܫܝܚܐ ❖ 8 ܥܠ ܗܕܐ ܐܡܪ ❖

❖ ؛ ❖ ܒ ❖ ܡܨܠܝ

1 ܗܟܢܐ ܐܢܐ ܣܝܪܐ ܒܡܪܝܐ ܕܐܬܗܠܟܘ ܟܫܪ ܠܩܪܝܬܐ ܕܐܬܩܪܝܬܘ ܒܗ 2 ܒܟܠ ܡܟܟܘܬܐ ܘܡܪܟܘܬܐ ܘܒܪܘܓܙܐ ܘܒܣܒܠܢܘܬܐ ܕܢܫܬܒܘܩ ܚܕ ܠܚܕ ܒܚܒܐ 3 ܘܢܬܟܦܝܢ ܠܡܛܪ ܠܡܛܪ ܒܫܘܝܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܒܩܛܡܐ ܕܫܠܡܐ 4 ܓܘܫܡܐ ܚܕ ܘܪܘܚܐ ܚܕ ܐܦ ܐܝܟ ܕܐܬܩܪܝܬܘ ܒܫܒܝܠ ܒܣܒܪܐ ܕܩܪܝܬܟܘܢ 5 ܡܪܐ ܚܕ ܗܝܡܢܘܬܐ ܚܕ ܡܥܡܕܢܐ ܚܕ 6 ܐܠܗܐ ܚܕ ܘܐܒܐ ܕܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܥܠ ܟܠ ܘܒܟܠ ܘܒܟܠܝܢ ܐܢܚܢܢ 7 ܠܟܠ ܚܕ ܡܢ ܕܝܢ ܐܝܬܝܗܒ ܠܢ ܛܘܒܢܐ ܠܦܘܡ ܡܫܝܚܐ 8 ܥܠ ܗܕܐ ܐܡܪ ❖

AD EPHESIOS. III. IV.

18 Ut possitis conprehendere cum omnibus sanctis quæ sit latitudo et longitudo et sublimitas et profundum, 19 Scire etiam supereminentem scientiæ caritatem Christi, ut impleamini in omnem plenitudinem Dei. 20 Ei autem qui potens est omnia facere superabundanter quam petimus aut intellegimus secundum virtutem quæ operatur in nobis, 21 Ipsi gloria in ecclesia et in Christo Jesu in omnes generationes sæculis sæculorum. Amen.

CAPUT IV.

Obsecro itaque vos ego vinctus in Domino ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis, 2 Cum omni humilitate et mansuetudine, cum patientia, subportantes invicem in caritate, 3 Solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. 4 Unum corpus et unus spiritus, sicut vocati estis in una spe vocationis vestræ. 5 Unus Dominus, una fides, unum baptisma, 6 Unus Deus et Pater omnium, qui super omnes et per omnia et in omnibus nobis. 7 Unicuique autem nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi. 8 Propter quod dicit: Ascendens in altum captivam duxit captivitatem, dedit dona hominibus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, δ'.

9 Τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη [πρῶτον] εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; 10 Ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. 11 Καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, 12 Πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, 13 Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοὺ Χριστοῦ, 14 Ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβίᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδίαν τῆς πλάνης, 15 Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, Χριστός, 16 Ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συνβιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ. 17 Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν Κυρίῳ, μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν. 18 Ἐσκοτωμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν,

كما أفسس ❖ ٤ ❖

٩ وهذا الصعود ما هو إلا أنه نزل أولا إلى
أسافل الأرض ١٠ والذي نزل هو الذي صعد
فوق جميع السموات لكي يملأ كل شيء ١١ وهو
الذي أعطى البعض أن يكونوا رسلا والبعض
أنبياء والبعض مبشرين والبعض رعاة ومعلمين
١٢ لتكميل القديسين لعمل الخدمة لبنيان جسد
المسيح ١٣ حتى ننتهي جميعنا إلى وحدانية
الايمان ومعرفة ابن الله إلى رجل كامل إلى
قياس قامة ملء المسيح ١٤ لكي لا نكون بعد
أطفالا نضطرب ونحمل بكل ريح تعليم الناس
بخبثهم في مكر الضلال ١٥ بل نصدق في المحبة
ونكبر في كل شيء إلى الذي هو الرأس المسيح
١٦ الذي منه كل البدن مركبا ومقترنا بمؤازرة
كل مفصل بحسب عمل كل واحد على قدر كل
عضو فينمو البدن لبنيان ذاته في المحبة ١٧ فهذا
أقول وأشهد في الرب أن لا تسلكوا بعد كما
تسلك سائر الأمم في باطل ذهنهم ١٨ مظلمين
في الفكر ومتغربين عن حياة الله بسبب الجهل
الذي فيهم من أجل قساوة قلوبهم

AD EPHESIOS, IV.

9 Quod autem ascendit, quid est nisi quod et descendit [primum] in inferiores partes terræ? Qui descendit, ipse est et qui ascendit super omnes cælos, ut impleret omnia. 11 Et ipse dedit quosdam quidem prophetas, quosdam quidem apostolos, alios [vero] evangelistas alios autem pastores et doctores, 12 Ad consummationem sanctorum, in opus ministerii, in ædificationem corpòris Christi, 13 Donec occuramus omnes in unitatem fidei et agnitionis Filii Dei, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi, 14 Ut jam non simus parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrinæ in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris, 15 Veritatem autem facientes in caritate crescamus in illo per omnia qui est caput, Christus, 16 Ex quo totum corpus conpactum et connexum per omnem juncturam submininistrationis, secundum operationem in mensuram uniuscujusque membri, augmentum corporis facit in ædificationem sui in caritate. 17 Hoc igitur dico et testificor in Domino, ut jam non ambuletis sicut gentes ambulant in vanitate sensus sui, 18 Tenebris obscuratum habentes intellectum, alienati a vita Dei, per ignorantiam quæ est in illis, propter cæcitatem cordis ipsorum,

Digitized by Google

19 Οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. 20 Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, 21 Εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθώς ἐστιν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, 22 Ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης, 23 Ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν 24 Καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας. 25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. 26 Ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ παροργισμῷ ὑμῶν, 27 Μηδὲ δίδοτε τόπον τῷ διαβόλῳ. 28 Ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ταῖς ἰδίαις χερσὶν τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. 29 Πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλὰ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. 30 Καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως. 31 Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ.

19 ܕܝܗܒܘ ܢܦܫܗܘܢ ܠܫܘܠܛܢܘܬܐ ܘܠܥܒܕܐ ܕܟܠ ܛܘܡܐ ܘܠܪܓܫܐ ܕܡܠܟܘܬܢ׃ 20 ܐܢܬܘܢ ܠܐ ܗܟܢܐ ܐܬܠܡܕܬܘܢ ܠܡܫܝܚܐ׃ 21 ܐܢ ܐܝܬ ܕܫܡܥܬܘܗܝ ܘܒܗ ܐܬܠܡܕܬܘܢ ܐܝܟ ܕܫܪܪܐ ܐܝܬ ܒܝܫܘܥ׃ 22 ܕܬܫܕܘܢ ܠܟܘܢ ܠܐܢܫܟܘܢ ܩܕܡܝܐ ܕܐܢܫܐ ܥܬܝܩܐ ܕܐܬܚܒܠ ܒܬܐܘܒܬ ܪܓܫܗ׃ 23 ܘܬܬܚܕܬܘ ܒܪܘܚܐ ܕܗܘ ܕܗܝܢܘܢ ܕܗܢ׃ 24 ܘܬܠܒܫܘ ܐܢܫܐ ܚܕܬܐ ܕܒܪ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܒܪܝ ܒܙܕܝܩܘܬܐ ܘܒܩܕܘܫܬܐ ܕܫܪܪܐ׃ 25 ܥܠ ܗܕܐ ܕܐܬܪܚܩܬܘ ܡܢ ܣܪܐ ܡܠܠܘ ܫܪܪܐ ܓܒܪ ܥܡ ܩܪܝܒܗ ܡܛܠ ܕܐܢܚܢ ܐܝܒܪܝ ܕܕܝ ܚܕ ܠܚܕ׃ 26 ܙܥܘ ܘܠܐ ܬܚܛܘ ܫܡܫܐ ܠܐ ܬܥܪܒ ܥܠ ܪܘܓܙܟܘܢ׃ 27 ܘܠܐ ܬܬܠܘ ܐܬܪܐ ܠܣܛܢܐ׃ 28 ܕܓܢܒ ܠܐ ܢܓܢܘܒ ܠܥܠ ܡܢ ܗܕܐ ܐܠܐ ܢܬܥܒܕ ܘܢܥܒܕ ܒܐܝܕܘܗܝ ܫܦܝܪܐ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܡܕܒܪ ܠܡܢ ܕܚܣܝܪ ܠܗ׃ 29 ܟܠ ܡܠܬܐ ܒܝܫܬܐ ܠܐ ܢܦܩ ܡܢ ܦܘܡܟܘܢ ܐܠܐ ܐܢ ܐܝܬ ܡܢܗ ܛܒܬܐ ܠܒܢܝܢ ܕܣܓܝ ܕܢܬܠ ܛܒܘ ܠܫܡܥܢܐ׃ 30 ܘܠܐ ܬܥܒܕܘܢ ܥܪܒܘܬܐ ܠܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܕܐܠܗܐ ܕܒܗ ܐܬܚܬܡܬܘ ܠܝܘܡ ܦܪܘܩܐ׃ 31 ܟܠ ܡܪܝܪܘܬܐ ܘܚܡܬܐ ܘܪܓܙܐ ܘܩܠܐ ܘܓܕܦܐ ܢܬܪܡܘ ܡܢ ܒܝܬܟܘܢ ܥܡ ܟܠ ܒܝܫܬܐ׃

19 Qui desperantes semet ipsos tradiderunt inpudicitiæ in operationem inmunditiæ omnis in avaritia. 20 Vos autem non ita didicistis Christum, 21 Si tamen illum audistis et in ipso edocti estis sicut est veritas in Jesu, 22 Deponere vos secundum pristinam conversationem veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris: 23 Renovamini autem spiritu mentis vestræ, 24 Et induite novum hominem qui secundum Deum creatus est in justitia et sanctitate veritatis. 25 Propter quod deponentes mendacium loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo, quoniam sumus invicem membra. 26 Irascimini et nolite peccare: sol non occidat super iracundiam vestram. 27 Nolite locum dare diabulo. 28 Qui furabatur, jam non furetur, magis autem laboret operando manibus [suis] quod bonum est, ut habeat unde tribuat necessitatem patienti. 29 Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed si quis bonus ad ædificationem opportunitatis, ut det gratiam audientibus. 30 Et nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in die redemptionis. 31 Omnis amaritudo et ira et indignatio et clamor et blasphemia tollatur a vobis cum omni malitia:

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, δ, ε.

32 Γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ ἐχαρίσατο ὑμῖν.

ΚΕΦ. ε.

1 ΓΙΝΕΣΘΕ οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά, 2 Καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. 3 Πορνεία δὲ καὶ ἀκαθαρσία πᾶσα ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, 4 Καὶ αἰσχρότης ἢ μωρολογία ἢ εὐτραπελία, ἃ οὐκ ἀνῆκεν ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία· 5 Τοῦτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅ ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. 6 Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· Διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. 7 Μὴ οὖν γίνεσθε συνμέτοχοι αὐτῶν. 8 Ἦτε γάρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν Κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε, 9 Ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ φωτὸς ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ,

❖ ס ❖ ܐܬܬܘ ܥܠ

32 ܗܘܘ ܥܠ ܚܕ ܒܪ ܚܕ ܕܡܬܠ ܕܐܦ ܐܠܗܐ ܒܡܫܝܚܐ ܐܬܚܢܢ ܠܟܘܢ ❖ ❖

❖ ס ❖ ܦܪܩܐ

1 ܗܘܘ ܗܠܝܢ ܕܡܬܡܠܟܝܢ ܒܐܠܗܐ ܐܝܟ ܒܢܝ ܚܒܝܒܐ 2 ܘܗܠܟܘ ܒܚܘܒܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܡܫܝܚܐ ܪܚܡ ܠܢ ܘܡܣܪ ܢܦܫܗ ܒܥܕܢ ܠܢ ܩܘܪܒܢܐ ❖ ܘܕܒܚܐ ܠܐܠܗܐ ܠܪܝܚ ܕܒܣܡ ܛܒ ❖ 3 ܐܠܐ ܙܢܝܘܬܐ ܘܟܠ ܛܘܡܐ ܐܘ ܪܓܫ ܕܡܡܘܢܐ ܠܐ ܢܬܫܡܥ ܒܟܘܢ ܐܦ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܠܩܕܝܫܐ 4 ܘܠܐ ܒܥܝܪܘܬܐ ܘܠܐ ܛܦܫ ܡܠܐ ܘܠܐ ܗܙܠ ܕܠܐ ܫܦܝܪ ܐܠܐ ܗܘܕܝܐ ܕܡܪܒܐ ܐܦ ܗܠܝܢ ܠܐ ܫܦܝܪܝܢ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܕܒܪ ܡܢ ܕܬܗܘܘ ܝܕܥܝܢ ܗܕܐ ܕܟܠ ܙܢܝ ܐܘ ܛܘܡܐ ܐܘ ܪܓܫ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܚܠܩܐ ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܕܐܠܗܐ 6 ܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܐܢܫ ܕܡܦܬܐ ܠܟܘܢ ܒܡܠܐ ܪܝܩܐ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܐܬܐ ܪܘܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܒܢܝ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܝ 7 ܠܐ ܬܗܘܘ ܠܗܘܢ ܒܫܘܬܦܐ ܒܥܒܕܝܗܘܢ 8 ܐܝܬ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܒܙܡܢ ܚܫܘܟܐ ܗܫܐ ܕܢܘܗܪܐ ❖ ❖ ❖

10 Δοκιμάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ, 11 Καὶ μὴ συνκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. 12 Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν· 13 Τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστίν. 14 Διὸ λέγει· Ἔγειρε ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. 15 Βλέπετε οὖν ἀκριβῶς πῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ' ὡς σοφοί, 16 Ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. 17 Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνίετε τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου. 18 Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, 19 Λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ, 20 Εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ πατρί, 21 Ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ. 22 Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν [ὑποτάσσεσθε] ὡς τῷ Κυρίῳ,

10 ٥٥٥٨٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ. ε'.

23 Ὅτι ἀνήρ ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, αὐτὸς σωτὴρ τοῦ σώματος. 24 Ἀλλὰ ὡς ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσιν ἐν παντί. 25 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, 26 Ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, 27 Ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπῖλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος. 28 Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· 29 Οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλὰ ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν, 30 Ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ· [ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ·] 31 Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα [αὐτοῦ] καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικί [αὐτοῦ], καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. 32 Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. 33 Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

❖ ت ❖

23 . ܟܠܝܐ ܗܘ ܓܒܐ ܕܐܢܬܬܐ ܗܝ ܕܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ ܪܫܐ ܠܥܕܬܐ ܗܘ ܦܪܘܩܗ ܕܦܓܪܐ . 24 ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܥܕܬܐ ܡܬܟܢܝܐ ܠܡܫܝܚܐ ܗܟܢܐ ܐܦ ܢܫܐ ܠܒܥܠܝܗܢ ܒܟܠ ܡܕܡ . 25 ܓܒܪܐ ܪܚܡܘ ܢܫܟܟܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܡܫܝܚܐ ܪܚܡ ܠܥܕܬܐ ܘܐܦܪܨ ܢܦܫܗ ܥܠܝܗ . 26 ܕܢܩܕܫܝܗ ܘܢܕܟܝܗ ܒܡܝ ܡܥܡܕܐ ܒܡܠܬܐ . 27 ܕܢܩܪܒ ܠܗ ܠܢܦܫܗ ܥܕܬܐ ܫܦܝܪܬܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܒܗ ܟܬܡܐ ܐܘ ܦܓܡܐ ܐܘ ܡܕܡ ܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܠܐ ܕܗܘܬ ܩܕܝܫܬܐ ܘܫܦܝܪܬܐ . 28 ܗܟܢܐ ܐܦ ܓܒܪܐ ܚܝܒ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܕܢܪܚܡܘܢ ܠܢܫܟܟܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܦܓܪܝܗܘܢ ܗܘ . ܕܪܚܡ ܠܢܫܟܗ ܪܚܡ ܠܢܦܫܗ . 29 ܠܐ ܐܝܬ ܐܢܫ ܕܫܢܐ ܠܒܣܪܗ ܐܠܐ ܡܙܝܢ ܘܡܚܡܡ ܠܗ ܐܦ ܗܟܝܠ ܕܡܫܝܚܐ ܠܥܕܬܐ . 30 ܕܐܝܢܘܢ ܐܒܪܝ ܕܦܓܪܗ ܐܢܚܢ ܘܒܣܪܗ ܘܥܨܡܘܗܝ . 31 ܥܠ ܗܕܐ ܢܫܒܩ ܓܒܪܐ ܐܒܘܗܝ ܘܐܡܗ ܘܢܬܕܒܩ ܠܐܢܬܬܗ ܘܢܗܘܘܢ ܬܪܝܗܘܢ ܒܦܓܪܐ ܚܕ . 32 ܪܙܐ ܗܢܐ ܪܒ ܗܘ . ܐܢܐ ܕܐܡܪ ܒܡܫܝܚܐ ܘܒܥܕܬܐ . 33 ܒܟܠ ܚܕ ܚܕ ܢܚܘܢ ܐܦ ܐܢܬܬܗ ܐܝܟ ܢܦܫܗ ܢܪܚܡ ܘܐܢܬܬܐ ܕܬܕܚܠ ܡܢ ܒܥܠܗ .

AD EPHESIOS. V.

23 Quoniam vir caput est mulieris. sicut Christus caput est ecclesiæ, ipse salvator corporis. 24 Sed ut ecclesia subjecta est Christo, ita et mulieres viris suis in omnibus. 25 Viri, diligite uxores vestras, sicut et Christus dilexit ecclesiam et se ipsum tradidit pro ea, 26 Ut illam sanctificaret mundans lavacro aquæ in verbo, 27 Ut exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam, non habentem maculam aut rugam aut aliquid ejusmodi, sed ut sit sancta et inmaculata. 28 Ita et viri debent diligere uxores suas ut corpora sua. Qui suam uxorem diligit, se ipsum diligit : 29 Nemo enim umquam carnem suam odio habuit, sed nutrit et fovet eam, sicut et Christus ecclesiam, 30 Quia membra sumus corporis ejus, de carne ejus et de ossibus ejus. 31 Propter hoc relinquet homo patrem et matrem suam et adherebit uxori suæ, et erunt duo in carne una. 32 Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Christo et in ecclesia. 33 Verum tamen et vos singuli unusquisque suam uxorem sicut se ipsum diligat, uxor autem ut timeat virum [suum].

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, ϛ'.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν Κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. 2 Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, 3 Ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. 4 Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. 5 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἁπλότητι καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ Χριστῷ, 6 Μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίον ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, 7 Μετ' εὐνοίας δουλεύοντες ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, 8 Εἰδότες ὅτι ἕκαστος ἐάν τι ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομίσεται παρὰ Κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος. 9 Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ Κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς καὶ προσωπολημψία οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ. 10 Τοῦ λοιποῦ, ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. 11 Ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου, 12 Ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.

❖ ٥ ❖ صحلام

❖ ٥ ❖ صحلام

1 صُنُا إِهدِحده لِإصُتحفِ صفُنِ. هُوَا لِمِ حَانُا. ٥هُنه هقصبُنا ضِمُنا
إِمكِبِ. 2 مُضِ لِإصفِ ٥لِإمُبِ:
3 إِتنهُا كُبِ إِهُضِ. ٥تَإِجفِ مُنتِبِ
خلا إِنفُا. 4 إِصُتا لِا لِإِنهِإِفِ صنتحفِ.
إِلِا إِذُه إِنفِ صفِنِإِفِ ٥صقكصُنا
إِهُنِ. 5 خُجِبِا إِهدِحده كُفِنتحفِ
إِصُصهُ. صبِبكِهِا ٥صبِلِهِا
٥صقهقسُنا كصُا إِمِ إِكمقبِسُنا.
6 لِا صفِسُنا خُمُنا إِمِ ٥٥ إِكصُنتمُنقا
هُقبِ إِيهِ. إِلِا إِمِ خُجِبِا إِهمقبِسُنا
٥صقهده 7 إِكصُنا إِكلِهُا. إِنفِ فِي ثُكِ نُصهحفِ صقفُحا.
8 خِ إِمِ إِكفُنِ ٥لِا إِمِ إِكصُنتمُنقا. مُبِحبِهِ ٥٥إِ هِنِمد إِكصُبِ إِلهِ
إِهُضِ: ٥٥إِ ٥٥ هِ ٥هُهِنِإِ فِي فُنِ.
إِلِ خُجِبِا هِ ٥٥ هِ هُ. 9 إِهِ
إِيهِ هُنُبِا: ٥٥صُنا هِ هُمُهِ خُجِبِ
كُنتحفِ. ٥هُمُهِ هُصهِ كصُفِ
هُقكهُإِا. هُهكلا إِهِبِ إِيهِ إِإِهِ
هُنحفِ إِكحفِ. إِيهِهِ صُهُنا
٥صقهقسُ 10 هُهِ ❖ ٥إِإِ كهُا كصُا
إِهُبِ إِلهِبِكِه هُنُبِ ٥صهُصهُا
إِهُبِ. 11 ٥كصُهه فِي أُنا
إِكلِهُا. إِنصُنا إِإِهصفِ كصقصه
كهُصصُا إِتهُا ٥٥٥٥إِإِا. 12 هُهكلا
إِإِهُهصفِ. لِا ٥٥إِ خُمد صهُا
هُنبُا. إِلِا خُمد إِتصهه ٥مُمد هُكهِتِا.
٥مُمد إِهُتبِ كُكصُا ٥٥صُا مُهقُا.
٥مُمد ٥٥هُا صُتهُا إِإِهُبِ هُصُنا.

AD EPHESIOS. VI.

CAPUT VI.

1 Filii, obœdite parentibus vestris in Domino: hoc enim justum est. 2 Honora patrem tuum et matrem, quod est mandatum primum in promissione, 3 Ut bene sit tibi et sis longevus super terram. 4 Et patres, nolite ad iracundiam provocare filios vestros, sed educate illos in disciplina et correptione Domini. 5 Servi, obœdite dominis carnalibus cum timore et tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo, 6 Non ad oculum servientes quasi hominibus placeatis, sed ut servi Christi facientes voluntatem Dei ex animo, 7 Cum bona voluntate servientes sicut Domino et non hominibus, 8 Scientes quoniam unusquisque quodcumque fecerit bonum hoc percipiet a Domino, sive servus sive liber. 9 Et [vos] domini, eadem facite illis, remittentes minas, scientes quia et illorum et vester Dominus est in cælis, et personarum acceptio non est apud eum. 10 De cetero, fratres, confortamini in Domino et in potentia virtutis ejus. 11 Induite vos arma Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli; 12 Quia non est nobis conluctatio adversus carnem et sanguinem, sed adversus principes et potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum, contra spiritalia nequitiæ in cælestibus.

Digitized by Google

13 Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. 14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης, 15 Καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, 16 Ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. 17 Καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος, ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ. 18 Διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, 19 Καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, 20 Ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 21 Ἵνα δὲ καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε τὰ κατ' ἐμέ, τί πράσσω, πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν Κυρίῳ, 22 Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

13 ܥܠ ܗܕܐ ܩܒܠܘ ܙܝܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܬܬܟܠܘ ܒܝܘܡܐ ܒܝܫܐ ܘܒܟܠ ܡܕܡ ܕܫܠܡ ܠܡܩܘܡ. 14 ܩܘܡܘ ܗܟܝܠ ܕܚܨܪܝܟܘܢ ܐܣܘܪ ܒܫܪܪܐ ܘܠܒܫܝܢ ܠܒܘܫ ܙܕܩܐ. 15 ܘܢܥܠܝܢ ܪܓܠܝܟܘܢ ܒܙܪܙܝܦܘ ܕܒܣܪܬܐ ܕܫܠܡܐ. 16 ܒܟܠ ܗܢܘܢ ܩܒܠܘ ܬܪܣ ܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܗ ܬܗܘܢ ܝܟܠܝܢ ܠܡܟܒܝ ܟܠ ܣܡܝ ܒܝܫܐ ܕܫܪܝܪ ܐܝܩܕܬܐ. 17 ܘܟܘܣܬܐ ܕܦܘܪܩܢܐ ܩܒܠܘ ܘܣܝܦܐ ܕܪܘܚܐ ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ. 18 ܒܟܠ ܨܠܘܬܐ ܘܒܥܘܬܐ ܨܠܝܢ ܒܟܠ ܙܒܢ ܒܪܘܚܐ ܘܒܗ ܥܪܝܩܝܢ ܒܟܠ ܩܒܠ ܒܥܘܬܐ ܘܒܨܠܘܬܐ ܥܠ ܟܠ ܩܕܝܫܐ. 19 ܘܥܠܝ ܕܢܬܝܗܒ ܠܝ ܡܠܬܐ ܒܦܬܚ ܦܘܡܝ ܕܐܫܪܝ ܒܬܪܥܝܬܐ ܠܡܗܘܕܥ ܪܙܐ ܕܫܘܪܐ. 20 ܕܥܠܘܗܝ ܐܢܐ ܡܫܬܕܪ ܒܫܠܫܠܬܐ ܕܐܦ ܒܗ ܐܬܪܥܙ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܝ ܠܡܡܠܠ. 21 ܐܠܐ ܕܬܕܥܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܡܕܡ ܕܥܠ ܓܒܝ ܐܢܐ ܘܡܕ ܥܒܕ ܟܠ ܡܕܡ ܢܘܕܥ ܠܟܘܢ ܬܝܟܝܩܘܣ ܚܒܝܒܐ ܐܚܐ ܘܫܡܫܐ ܡܗܝܡܢܐ ܒܡܪܝܐ. 22 ܕܫܕܪܬ ܠܘܬܟܘܢ ܠܗܕܐ ܒܥܝܢܐ ܕܬܕܥܘܢ ܡܕܡ ܕܥܠ ܓܒܝܢ ܘܢܬܢܚܡ ܠܒܒܬܟܘܢ.

13 Propterea accipite arma Dei, ut possitis resistere in die malo et in omnibus perfecti stare. 14 State ergo succincti lumbos vestros in veritate, et induti lorica justitiæ. 15 Et calceati pedes in præparatione evangelii pacis, 16 In omnibus sumentes scutem fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere. 17 Et galeam salutis adsumite, et gladium Spiritus, quod est verbum Dei, 18 Per omnem orationem et obsecrationem orantes omni tempore in Spiritu, et in ipso vigilantes in omni instantia et obsecratione pro omnibus sanctis, 19 Et pro me, ut detur mihi sermo in apertione oris mei cum fiducia notum facere mysterium evangelii, 20 Pro quo legatione fungor in catena, ita ut in ipso audeam prout oportet me loqui. 21 Ut autem et sciatis vos quæ circa me sunt, quid agam, omnia nota vobis faciet Tychicus carissimus frater et fidelis minister in Domino, 22 Quem misi ad vos in hoc ipsum, ut cognoscatis quæ circa nos sunt et consoletur corda vestra

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ, ϛ'.

23 *Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.* 24 *Ἡ χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.* [*Ἀμήν.*]

❖ ٥ ❖ ܐܓܪܬ ܠܐܦܣܘܣ

23 ܫܠܡܐ ܥܡ ܐܚܐ ܘܚܘܒܐ ܥܡ ܗܝܡܢܘܬܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܘܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. 24 ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܪܚܡܝܢ ܠܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܠܐ ܫܚܝܬܐ ❖

AD EPHESIOS, VI.

23 Pax fratribus et caritas cum fide a Deo Patre et Domino Jesu Christo. 24 Gratia cum omnibus qui diligunt Dominum [nostrum] Jesum Christum in incorruptione. [Amen.]

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI
AD PHILIPPENSES.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Χριστοῦ Ἰησοῦ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις. 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν 4 Πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος 5 Ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, 6 Πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτελέσει ἄχρι ἡμέρας Χριστοῦ Ἰησοῦ, 7 Καθώς ἐστιν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συνκοινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας.

ܟܬܒ ܣܟܝܬܗܐ ❖ ܩܕܡܝܐ ❖ ܐ ❖

ܦܘܠܘܣ ܘܬܝܡܬܐܘܣ ܥܒܕ̈ܝ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܟܠ ܩܕܝܫ̈ܐ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܕܐܝܬܝܗܘܢ ܒܦܝܠܝܦܝ ܥܡ ܩܫܝܫ̈ܐ ܘܫܡܫ̈ܢܐ . ܒ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܛܒܬܐ ܘܫܠܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܕܡܪܢ ܘܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ . ܓ ܡܘܕܐ ܐܢܐ ܠܐܠܗܝ ܒܟܠ ܕܟܪܢܟܘܢ : ܕ ܒܟܠ ܙܒܢ ܒܨܠܘܬܝ ܥܒܕ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܟܠܟܘܢ ܒܚܕܘ ܒܟܠ ܙܒܢ ܒܨܠܘܬܗܘܢ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܥܠ ܟܠܟܘܢ . ܕ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܨܠܘܬܝ ܒܚܕܘ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܒܚܕܘܬܐ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܥܡ ܟܠܟܘܢ ܥܠ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܒܒܣܪܬܐ ܕܫܠܡܐ ܡܢ ܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ ܥܕ ܗܫܐ . ܘ ܫܪܝܪ ܐܢܐ ܒܗܕܐ ܕܗܢܐ ܒܕ ܕܫܪܐ ܒܟܘܢ ܦܘܠܚܢܐ ܛܒܬܐ ܢܫܠܡ ܥܕ ܝܘܡ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : ܙ ܐܝܟ ܕܫܪܪ ܠܝ ܗܟܢܐ ܕܐܦ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܡܣܒܪ ܠܝ ܒܠܒܝ ܕܐܦ ܒܣܘܪܝ ܘܒܦܘܠܚܢܐ ܘܒܫܪܪܐ ܕܒܣܘܪܗܬܐ ܕܫܘܬܦ̈ܝ ܛܒܬܝ ܐܢ ܐܬܘܢ ܟܠܟܘܢ ܒܗ ܕܫܪܪ ܐܢܐ ܒܟܠ ܙܒܢ ܒܨܠܘܬܝ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܒܚܕܘ ܒܟܠ ܙܒܢ ܒܨܠܘܬܗܘܢ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܒܚܕܘܬܐ ܕܥܒܕ ܐܢܐ ܥܡ ܟܠܟܘܢ ܥܠ ܫܘܬܦܘܬܟܘܢ ܒܒܣܪܬܐ ܕܫܠܡܐ ܡܢ ܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ ܥܕ ܗܫܐ . ܘ ܫܪܝܪ ܐܢܐ ܒܗܕܐ ܕܗܢܐ ܒܕ ܕܫܪܐ ܒܟܘܢ ܦܘܠܚܢܐ ܛܒܬܐ ܢܫܠܡ ܥܕ ܝܘܡ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : ܙ ܐܝܟ ܕܫܪܪ ܠܝ ܗܟܢܐ ܕܐܦ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܐܢܐ ܗܟܢܐ ܡܣܒܪ ܠܝ ܒܠܒܝ ܕܐܦ ܒܣܘܪܝ ܘܒܦܘܠܚܢܐ ܘܒܫܪܪܐ ܕܒܣܘܪܗܬܐ ܕܫܘܬܦ̈ܝ ܛܒܬܝ ܐܢ ܐܬܘܢ ܟܠܟܘܢ ܒܗ

AD PHILIPPENSES, CAPUT I.

PAULUS et Timotheus servi Jesu Christi omnibus sanctis in Christo Jesu qui sunt Philippis cum episcopis et diaconibus. 2 Gratia vobis et pax a Deo Patre nostro et Domino Jesu Christo. 3 Gratias ago Deo meo in omni memoria vestri, 4 Semper in cunctis orationibus meis pro omnibus vobis cum gaudio deprecationem faciens 5 Super communicatione vestra in evangelio a prima die usque nunc, 6 Confidens hoc ipsum quia qui cœpit in vobis opus bonum perficiet usque in diem Jesu Christi, 7 Sicut est mihi justum hoc sentire pro omnibus vobis, eo quod habeam in corde vos et in vinculis meis et in defensione et confirmatione evangelii socios gaudii mei omnes vos esse.

Digitized by Google

8 Μάρτυς γάρ μου [ἐστὶν] ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ. 9 Καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, 10 Εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, 11 Πεπληρωμένοι καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ. 12 Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, 13 Ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, 14 Καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν Κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλεῖν. 15 Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν· 16 Οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι, 17 Οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐγείρειν τοῖς δεσμοῖς μου. 18 Τί γάρ; πλὴν ὅτι παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται, καὶ ἐν τούτῳ χαίρω. Ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι· 19 Οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,

8 ܡܣܗܕ ܗܘ ܠܝ ܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܝ ܒܟܠܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܒܡܥܝ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ. 9 ܘܗܕܐ ܒܨܠܘܬܝ ܕܐܦ ܚܘܒܟܘܢ ܢܬܝܬܪ ܘܢܬܝܬܪ ܒܝܕܥܬܐ ܘܒܟܠ ܚܫ. 10 ܕܬܒܚܪܘܢ ܛܒ̈ܬܐ ܕܬܗܘܘܢ ܟܢܝܐ ܘܠܐ ܡܬܟܫܠܝܢ ܠܝܘܡ ܡܫܝܚܐ. 11 ܡܫܬܠܡܝܢ ܦܪܝ ܙܕܩܬܐ ܕܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܫܒܚܐ ܘܠܬܫܒܘܚܬܐ ܕܐܠܗܐ. 12 ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܬܕܥ̈ ܐܢܬܘܢ ܐܚ̈ܝ ܕܡ̈ܐ ܕܠܝ ܐܬܘ ܠܩܕܡ̈ܐ ܠܫܘܦܪܐ ܠܣܒܪܬܐ ܕܐܘܢܓܠܝܘܢ. 13 ܕܩ̈ܛܪ̈ܐ ܕܡ̈ܐ ܕܠܝ ܒܡ̈ܫܝܚܐ ܐܬܓܠܝܘ ܒܟܠ ܦܪܛܘܪܐ ܘܠܟܠ ܫ̈ܪ̈ܐ. 14 ܘܐ̈ܚ̈ܝ ܪ̈ܒ̈ܐ ܒܡ̈ܪܝܐ ܒܩ̈ܛܪ̈ܝ ܡ̈ܐ ܕܠܝ ܫ̈ܪ̈ܝܢ ܠܡܡܠܠ ܡ̈ܠ̈ܐ ܕܐܠܗܐ ܒܠܚܫ. 15 ܐ̈ܝܟ ܕܐ̈ܢ ܡ̈ܢ ܚ̈ܫܕ ܘܡ̈ܢ ܡ̈ܪܝ ܐ̈ܢ ܡ̈ܢ ܛ̈ܒ̈ܬ ܪ̈ܥ̈ܝܢ ܡ̈ܫܟ̈ܪ̈ܙ̈ܝܢ ܠܡ̈ܫܝܚܐ. 16 ܐ̈ܝܟ ܕܐ̈ܢ ܡ̈ܢ ܚ̈ܘܒ̈ܐ ܝ̈ܕ̈ܥ̈ܝܢ ܕܠܡ̈ܬܢ̈ܝ ܠܐܘܢܓܠܝܘܢ ܩ̈ܐ̈ܡ̈ܢ ܐ̈ܢܐ. 17 ܐ̈ܝܟ ܕܐ̈ܢ ܡ̈ܢ ܡ̈ܪܝ ܐ̈ܢ ܡ̈ܢ ܬ̈ܪ̈ܥ̈ܬ ܡ̈ܫܟ̈ܪ̈ܙ̈ܝܢ ܠܡ̈ܫܝܚܐ ܠܐ ܒܟ̈ܫ̈ܪ̈ܐ ܕܡ̈ܣ̈ܒ̈ܪ̈ܝܢ ܕܡ̈ܫܟ̈ܚ̈ܐ ܠܡ̈ܫ̈ܝ ܒ̈ܥ̈ܝ ܒ̈ܩ̈ܛ̈ܪ̈ܝ ܡ̈ܐ ܕܠܝ. 18 ܡ̈ܢ ܡ̈ܐ ܐ̈ܠܐ ܒ̈ܟ̈ܠ ܐ̈ܦ̈ܢ ܐ̈ܝ ܒ̈ܥ̈ܠ ܐ̈ܦ̈ܢ ܐ̈ܝ ܒ̈ܫ̈ܪ̈ܪ̈ܐ ܡ̈ܫܝܚܐ ܡ̈ܫ̈ܬ̈ܡ̈ܥ̈ ܐ̈ܢ ܒ̈ܗ̈ܕ̈ܐ ܐ̈ܦ̈ ܒ̈ܚ̈ܕ̈ܐ ܐ̈ܚ̈ܕ̈ܐ ܐ̈ܢ ܒ̈ܫ̈ܪ̈ܪ

20 Κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. 21 Ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. 22 Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. 23 Συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· 24 Τὸ δὲ ἐπιμένειν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. 25 Καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα, ὅτι μενῶ καὶ παραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως, 26 Ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. 27 Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, 28 Καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις ἐστὶν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῶν δὲ σωτηρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· 29 Ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν,

❖ ١ ❖

20 إِنْحُنَا وَمَعْهَضَ: إِنَا مَعْهَضَ إِنَا 20
وَحَمْرَمَ لَا إِضَهَ: إِلَا صَكْسَهَ إِهَا
إِمَ وَحَكَاضَ إِهَ هُمَا نَهْوَضَ
مَعْبَسُا صَهْبَ. إِ صَبْتَا هُلَ
صَهْلَهَ. 21 مَتْ بَهَ وَبَكَ مَعْبَسُا
صَبَ. هُلَ إِهَلَهَ مَهَوَنَا صَبَ كَ.
22 إِ وَبَ إِهَ صَكْبَ مَبْتَا وَصَهَ.
هَاوَا إِبَهَ كَ صَتَضَبَ: لَا مَبَ إِنَا
مُنَا إِنْحَا كَ. 23 كَكُنَ كَ بَهَ
زَوَمَ. كَصَهَ: وَبَهَ إِنَا.
وَكَهَ مَعْبَسُا. لَهَا هُمَ. لَهَا 24
صَهَ إِلَا إِهَ 24 إِلَا إِهَ صَبَ. زَهَ
صَهَبَ: كَكُنَا كَ وَصَهَ
مَهَكَهَ. 25 هُمَ لَهَا زَهَمِلَهَ مَبَ
إِنَا. وَهَ إِنَا مَعْهَضَ إِنَا: كَبَهَ
وَكَهَ مَكَاوَهَ وَمَعْهَضَ.
وَبَ إِلَا زَهَ كَهَزَهَ: نَهَبَهَ 26
هَ مَعْصَوَهَ وَحَمَعْهَ مَعْبَسُا
صَكَهَ. إِنَحُنَا وَنَا كَهَزَهَ 27
وَمَعْبَسُا هَ مَعْهَ. مَكَاوَهَ
إِلَا إِنَهَ. لَهَا هَبَ إِنَا
إِهَ وَمَعْهَ. وَمَعْهَ إِهَ
صَبَا وَهَ. هَبَا بَهَ.
مَعْهَنَبَهَ إِهَا. صَمَعْهَ
لَا وَبَكَبَهَ. 28 هَمَعْهَ
مَكَاوَبَهَ إِهَ هَ وَمَعْهَ
كَهَمَكَ: كَهَعَهَ وَهَ
مُكَبَا وَبَكَهَ. 29 هَ هَ كَبَا
زَهَمَ. لَا كَهَ. مَعْهَضَ
مَعْبَسُا. هَ مَعْهَضَ

20 Secundum expectationem et spem meam, quia in nullo confundar, sed in omni fiducia sicut semper et nunc magnificabitur Christus in corpore meo, sive per vitam sive per mortem. 21 Mihi vivere enim Christus est et mori lucrum: 22 Quod si vivere in carne, hic mihi fructus operis est, et quid eligam ignoro. 23 Coartor autem e duobus, desiderium habens dissolvi et cum Christo esse, multo magis melius; 24 Permanere autem in carne necessarium est propter vos. 25 Et hoc confidens scio quia manebo et permanebo omnibus vobis ad profectum vestrum et gaudium fidei, 26 Ut gratulatio vestra abundet in Christo Jesu in me per meum adventum iterum ad vos. 27 Tantum digne evangelio Christi conversamini, ut sive cum venero et videro vos sive absens audiam de vobis, quia statis in uno spiritu unianimes, conlaborantes fidei evangelii, 28 Et in nullo terreamini ab adversariis; quæ est illis causa perditionis, vobis autem salutis, et hoc a Deo: 29 Quia vobis donatum est pro Christo, non solum ut in eum credatis, sed ut etiam pro illo patiamini

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, α', β',

30 Τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

ΚΕΦ. β'.

1 ΕΙ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, 2 Πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύνψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, 3 Μηδὲν κατ' ἐριθείαν μηδὲ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν, 4 Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστοι. 5 Τοῦτο [γὰρ] φρονεῖτε ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 6 Ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, 7 Ἀλλὰ ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, 8 Ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. 9 Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ τὸ ὄνομα, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, 10 Ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, 11 Καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν θεοῦ πατρός.

ܟܠ ܗܟܢܐ ܕܚܙܝܬܘܢ ܒܝ ܘܫܡܥܬܘܢ ܒܝ ܗܫܬܐ 30

ܦ . ܘܐܦ ܐܢܐ ܐܬܚܫ ܥܡ ܟܠܗܘ ܦ

ܦ ܒ ܦ

ܐ ܐܝ ܐܝܬ ܒܟܘܢ ܡܕܡ ܕܥܕܘܬܐ ܒܡܫܝܚܐ ܐܝ ܡܕܡ ܕܢܚܡܐ ܕܚܒܐ ܐܝ ܫܘܬܦܘܬܐ ܕܪܘܚܐ ܐܝ ܪܚܡܐ ܘܪܚܡܐ ܒ ܫܘܝܘ ܠܝ ܚܕܝܢ ܕܗܘ ܗܝ ܚܫܝܒܝܢ ܘܚܕ ܪܥܝܢ ܘܚܕ ܚܫܝܒ ܐܢܘܢ ܠܚܕ ܠܚܕ ܡܢ ܕܝܠܗ ܘܠܐ ܡܕܡ ܒܬܚܪܘܬܢ ܐܘ ܒܟܘܬ ܫܘܐ ܐܠܐ ܒܡܟܟܘܬܐ ܚܫܝܒ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ ܕܝܘܬܪ ܡܢܗ ܘܠܐ ܢܣܒ ܐܢܫ ܠܡܕܡ ܕܠܝܠܗ ܐܠܐ ܠܡܕܡ ܕܠܚܒܪܢ ܐܝ ܠܟܘܢ ܗܟܢܐ ܬܪܥܝܢ ܒܟܘܢ ܕܐܦ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܕܒܨܘܪܬ ܐܠܗܐ ܗܘܐ ܠܐ ܚܫܒ ܠܗ ܓܙܠܐ ܕܢܗܘܐ ܫܘܝܐ ܠܐܠܗܐ ܐܠܐ ܐܦ ܢܦܫܗ ܫܕܪ ܘܩܒܠ ܨܘܪܬ ܥܒܕ ܘܗܘܐ ܒܕܡܘܬ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܐܬܚܙܝ ܐܝܟ ܒܪ ܐܢܫܐ ܡܟ ܐܬܚܫ ܥܕ ܠܡܘܬܐ ܐܦ ܠܡܘܬ ܨܠܒܐ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܦ ܐܠܗܐ ܪܡܗ ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܡܐ ܕܥܠ ܟܠ ܫܡ ܕܒܫܡ ܝܫܘܥ ܢܟܪܥ ܟܠ ܒܪܟ ܕܒܫܡܝܐ ܘܒܐܪܥܐ ܘܬܚܬ ܐܪܥܐ ܘܟܠ ܠܫܢ ܢܘܕܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܡܪܐ ܠܫܘܒܚܐ ܕܐܠܗܐ ܐܒܐ

AD PHILIPPENSES, I. II.

30 Idem certamen habentes quale et vidistis in me et nunc audistis de me.

CAPUT II.

1 Si qua ergo consolatio in Christo, si quod solacium caritatis, si quod societas spiritus, si quid viscera et miserationes, 2 Implete gaudium meum, ut idem sapiatis, eandem caritatem habentes, unianimes, id ipsum sentientes, 3 Nihil per contentionem neque per inanem gloriam, sed in humilitate superiores sibi invicem arbitrantes, 4 Non quæ sua sunt singuli considerantes, sed et ea quæ aliorum. 5 Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu, 6 Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, 7 Sed semet ipsum exinanivit formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo, 8 Humiliavit semet ipsum factus obœdiens usque ad mortem, mortem autem crucis. 9 Propter quod et Deus illum exaltavit et donavit illi nomen super omne nomen, 10 Ut in nomine Jesu omne genu flectatur cælestium et terrestrium et infernorum, 11 Et omnis lingua confiteatur quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris,

Digitized by Google

12 "Ωστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· 13 Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. 14 Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, 15 "Ινα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ἄμωμα μέσον γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, 16 Λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα. 17 Ἀλλὰ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συνχαίρω πᾶσιν ὑμῖν· 18 Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συνχαίρετέ μοι. 19 Ἐλπίζω δὲ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. 20 Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· 21 Οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. 22 Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον.

12 Itaque, carissimi mei, sicut semper obœdistis, non ut in præsentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea cum metu et tremore vestram salutem operamini: 13 Deus enim est qui operatur in vobis et velle et perficere, pro bona voluntate. 14 Omnia autem facite sine murmurationibus et hesitationibus, 15 Ut sitis sine querella et simplices filii Dei sine reprehensione in medio nationis pravæ et perversæ, inter quos lucetis sicut luminaria in mundo, 16 Verbum vitæ continentes, ad gloriam meam in die Christi, quia non in vacuum cucurri neque in vacuum laboravi. 17 Sed etsi immolor supra sacrificium et obsequium fidei vestræ, gaudeo et congratulor omnibus vobis: 18 Id ipsum autem et vos gaudete et congratulamini mihi. 19 Spero autem in Domino Jesu Timotheum cito me mittere ad vos, ut et ego bono animo sim cognitis quæ circa vos sunt. 20 Neminem enim habeo tam unianimem, qui sincera adfectione pro vobis sollicitus sit: 21 Omnes enim sua quærunt, non quæ sunt Jesu Christi. 22 Experimentum autem ejus cognoscite, quoniam sicut patri filius mecum servivit in evangelio.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, β', γ'.

23 Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀφίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς· 24 Πέποιθα δὲ ἐν Κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. 25 Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην, Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συνστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, 26 Ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς καὶ ἀδημονῶν, διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν. 27 Καὶ γὰρ ἠσθένησεν παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλὰ ὁ θεὸς ἠλέησεν αὐτόν, οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπην σχῶ. 28 Σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ. 29 Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν Κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, 30 Ὅτι διὰ τὸ ἔργον Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισεν παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΟ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν Κυρίῳ. Τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. 2 Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν.

ܟ ❖ ܣ ❖ ܨ ❖ ܥ ❖

23 ܗܘ ܡܫܟܚ ܐܢܐ ܕܐܫܕܪ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܐܚܙܐ ܡܕ̈ܡ ܕܠܝ ܘܠܟܘܢ. 24 ܘܐܝܬ ܠܝ ܒܡܪܝܐ ܕܐܢܐ ܐܦ ܗܘ ܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܒܥܓܠܐ. 25 ܘܚܙܝܬ ܕܐܝܬ ܠܝ ܠܡܫܕܪ ܠܘܬ ܐܦܦܪܘܕܝܛܘܣ ܐܚܝ ܘܦܠܚܢܝ ܘܥܡ ܓܝܣܝ ܘܫܠܝܚܐ ܕܟܘܢ ܘܡܫܡܫ ܠܡ̈ܠܝ ܠܘܬ ܟܦܢܝ. 26 ܕܫܕܪ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܗܘ ܟܡܗ ܕܚܙܐ ܠܟܘܢ ܘܥܠ ܕܫܡܥ ܕܐܬܥܡܠ ܗܘ. 27 ܐܦ ܐܡܫ ܐܬܥܡܠ ܗܘ ܥܕ ܠܡܘܬܐ ܐܠܐ ܐܠܗܐ ܪܚܡ ܥܠܘܗܝ ܘܠܐ ܥܠܘܗܝ ܒܠܚܘܕܘܗܝ ܐܠܐ ܐܦ ܥܠܝ ܕܠܐ ܬܗܘܐ ܠܝ ܟܪܝܗܐ ܥܠ ܟܪܝܗܐ. 28 ܒܟܠ ܗܟܝ ܫܕܪܬ ܠܗ ܕܟܕ ܚܙܝܬܘܗܝ ܬܬ̈ܪܚܝ ܒܗ ܘܐܢܐ ܠܐ ܐܬܟܪ. 29 ܗܘ ܠܗ ܒܡܪܝܐ ܒܟܠ ܚܕܘܬܐ ܘܐܝܟ ܕܐܢ̈ܫ̈ܐ ܕܟ̈ܝ ܒܝܩܪ ܬܗܘܘ ܠܗ. 30 ܡܛܠ ܥܒܕܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܥܕ ܠܡܘܬܐ ܩܪܒ ܢܦܫܗ ܫܕܪ ܠܡܫܠܡ ܡܕ ܕܠܐ ܗܘܐ ܠܟܘܢ ܒܦܘܠܚܢܐ ܕܝܠܝ ܐܠܐ ܗܘ ܡܫܠܡ ܠܝ ܒܦܘܠܚܢܐ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ܓ̄ ❖

1 ܫܪ̈ܝܪ ܐܢܬ ܐܚ̈ܝ ܘܚ̈ܒ̈ܝ ܒܡܪܝܐ. ܠܡ ܠܝ ܠܡܟܬܒ ܠܟܘܢ ܗ̈ܠܝܢ ܕܠܐ ܥܩ̈ܡ ܐܢ̈ܐ ܘܠܟܘܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܛ̈ܝ. 2 ܚ̈ܙ̈ܝ ܟ̈ܠܒ̈ܐ ܚ̈ܙ̈ܝ ܦ̈ܥ̈ܠܝ ܒ̈ܝ̈ܫ̈ܐ ܚ̈ܙ̈ܝ ܩ̈ܛ̈ܥ̈ܐ.

AD PHILIPPENSES, II. III.

23 Hunc igitur spero me mittere [ad vos] mox ut videro que circa me sunt: 24 Confido autem Domino quoniam et ipse veniam ad vos cito. 25 Necessarium autem existimavi Epaphroditum fratrem et cooperatorem et commilitonem meum, vestrum [autem] apostolum et ministrum necessitatis meæ, mittere ad vos, 26 Quoniam quidem omnes vos desiderabat, et mœstus erat propterea quod audieratis illum infirmatum. 27 Nam et infirmatus est usque ad mortem: sed Deus misertus est ejus, non solum autem ejus verum etiam et mei, ne tristitiam super tristitiam haberem. 28 Festinantius ergo misi illum, ut viso eo iterum gaudeatis et ego sine tristitia sim. 29 Excipite itaque illum cum omni gaudio in Domino, et ejusmodi cum honore habitote, 30 Quoniam propter opus Christi usque ad mortem accessit tradens animam suam, ut impleret id quod ex vobis deerat erga meum obsequium.

CAPUT III.

1 De cetero, fratres mei, gaudete in Domino. Eadem vobis scribere mihi quidem non pigrum, vobis autem necessarium. 2 Videte canes, videte malos operarios, videte concisionem.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, γ'.

3 Ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες, 4 Καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον, 5 Περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραήλ, φυλῆς Βενιαμείν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, 6 Κατὰ ζῆλος διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. 7 [Ἀλλὰ] ἅτινα ἦν μοι κέρδη, ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. 8 Ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα [εἶναι] ἵνα Χριστὸν κερδήσω, 9 Καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην, ἐπὶ τῇ πίστει, 10 Τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ [τὴν] κοινωνίαν παθημάτων αὐτοῦ, συνμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, 11 Εἴπως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν. 12 Οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήμφθην ὑπὸ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

❖ ٣ ❖

٣ ܚܢܢ ܗܘ ܡܗܘܠܐ ܕܐܢܚܢ ܡܫܬܡܫܝܢ ܒܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܘܡܫܒܚܝܢ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܘܠܐ ܒܒܣܪܐ ٤ ܐܦ ܐܢܐ ܐܝܬ ܠܝ ܗܝ ܒܒܣܪܐ ܐܢ ܡܢ ܐܚܪܢ ܚܙܐ ܕܒܒܣܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܗܝ ܐܢܐ ٥ ܕܡܬܬܓܙܪ ܒܝܘܡ ܫܡܝܢܐ ܡܢ ܙܪܥܐ ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢ ܫܒܛ ܒܢܝܡܝܢ ܥܒܪܝ ܡܢ ܥܒܪܝܐ ܐܝܟ ܢܡܘܣܐ ܦܪܝܫܝ ٦ ܐܝܟ ܩܢܝܐ ܕܪܕܦ ܐܢܐ ܠܥܕܬܐ ܐܝܟ ܙܕܝܩ ܒܢܡܘܣܐ ܗܘܝܬ ٧ ܐܠܐ ܕܗܘ ܠܝ ܫܘܒܚܐ ܗܠܝܢ ܚܫܒܬ ܠܗܘܢ ܒܚܠܦ ܡܫܝܚܐ ٨ ܐܦ ܗܟ ܐܢܐ ܚܫܒ ܟܠ ܡܕܡ ܐܝܟ ܙܒܠܐ ܒܚܠܦ ܕܝܕܥܬܐ ܕܝܬ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܪܝ ܕܒܝܠܗ ܟܠ ܡܕܡ ܐܫܬܒܫܬ ܘܚܫܒ ܐܢܐ ܕܙܒܠܐ ܐܢܘܢ ܐܢܐ ܕܐܫܬܟܚ ܒܗ ٩ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܙܕܝܩܘܬܝ ܕܐܝܬܝ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܐܠܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܢ ܗܝ ܕܗܝ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܫܝܚܐ ܙܕܝܩܘܬܐ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܒܗܝ ܕܗܝ ١٠ ܕܐܬܝܕܥ ܠܗ ܘܠܚܝܠ ܩܝܡܬܗ ܘܫܘܬܦܘܬ ܚܫܐ ܕܐܬܡܪܛ ܒܡܘܬܗ ١١ ܐܢ ܡܢ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܐܬܐ ܠܩܝܡܬܐ ܕܡܢ ܡܝܬܐ ١٢ ܠܐ ܕܐܢܐ ܗܫܐ ܙܟܝܬ ܐܘ ܓܡܝܪ ܐܢܐ ܐܠܐ ܕܐܪܕܦ ܐܢܐ ܕܐܕܟ ܐܢ ܐܫܬܟܚ ܒܗ ܕܐܫܬܟܚ ܒܝ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ

AD PHILIPPENSES. III.

3 Nos enim sumus circumcisio, qui spiritu Deo servimus et gloriamur in Christo Jesu, et non in carne fiduciam habentes; 4 Quamquam ego habeam confidentiam et in carne. Si quis alius videtur confidere in carne, ego magis, 5 Circumcisus octava die, ex genere Israhel, de tribu Benjamin, Hebræus ex Hebræis, secundum legem Pharisæus, 6 Secundum æmulationem persequens ecclesiam Dei, secundum justitiam quæ in lege est conversatus sine querella. 7 Sed quæ mihi fuerunt lucra, hæc arbitratus sum propter Christum detrimenta. 8 Verum tamen et existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Jesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci et arbitror ut stercora, ut Christum lucri faciam, 9 Et inveniar in illo non habens meam justitiam quæ ex lege est, sed illam quæ ex fide est Christi, quæ ex Deo est justitia in fide, 10 Ad agnoscendum illum et virtutem resurrectionis ejus et societatem passionum illius configuratus morti ejus, 11 Si quo modo occurram ad resurrectionem quæ est ex mortuis. 12 Non quod jam acceperim aut jam perfectus sim: sequor autem si conprenhendam in quo et conprehensus sum a Christo Jesu.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, γ'.

13 Ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὔπω λογίζομαι κατειληφέναι· ἓν δέ, τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος, 14 Κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· 16 Πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν [κανόνι, τὸ αὐτὸ φρονεῖν]. 17 Συνμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτως περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. 18 Πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, 19 Ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. 20 Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, 21 Ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν [εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ] σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα.

❖ ܓ ❖ ܠܘܬ ܦܝܠܝܦܝ

13 ܐܚܝ ܐܢܐ ܠܐ ܐܚܫܒ ܕܐܢܐ ܗܘ ܕܣܒܪ ܠܝ ܕܝ ܐܢܐ ܗܘ ܕܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܫܝ ܠܐ ܐܬܝ ܠܝ ܐܠܐ ܚܕ ܕܐܢܐ ܐܢܫܟ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, δ'.

ΚΕΦ. δ'.

1 "Ωστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν Κυρίῳ, ἀγαπητοί. 2 Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντυχὴν παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν Κυρίῳ. 3 Ναὶ ἐρωτῶ καὶ σέ, γνήσιε σύνζυγε, συνλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. 4 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. 5 Τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις· ὁ Κύριος ἐγγύς. 6 Μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν, 7 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 8 Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος [ἐπιστήμης], ταῦτα λογίζεσθε· 9 Ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. 10 Ἐχάρην δὲ ἐν Κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ.

ܠܘܬ ܣܛܝܦܢܣ ❖ ܕ ❖

❖ ܕ ❖

1 ܗܟܢܐ ܐܚܝ ܚܒܝܒܝ ܘܣܓܝܐܝ ܕܒܥܝܬ ܠܝ ܘܟܠܝܠܝ ܗܟܢܐ ܩܘܡܘ ܒܡܪܝܐ ܚܒܝܒܝ ܐܝܬ ܠܝ ܐܦ ܠܘܦܐ ܠܐܘܕܝܐ ܘܠܣܢܛܘܟܐ ܕܬܫܘܒܘ ܠܡܚܫܒ ܒܡܪܝܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܫܐܠ ܠܟ ܐܝ ܐܝܬ ܠܟ ܚܒܪ ܙܕܝܩ ܥܘܕ ܥܡ ܐܠܝܢ ܕܥܡܠܘ ܥܡܝ ܥܡ ܟܠܡܢܛܘܣ ܘܥܡ ܫܪܟܐ ܕܫܡܗܝܗܘܢ ܒܣܦܪ ܚܝܐ ܐܬܘ ܒܐܘܢܓܠܝܘܢ ܗܘ ܕܥܡ ܐܠܝܢ ܐܬܬܥܝܢ ܠܝ ܘܥܡ ܟܠ ܫܪܟܝ ܕܥܒܕܘ ܥܡܝ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, δ'.

11 Οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμὶ αὐτάρκης εἶναι. 12 Οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. 13 Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με [Χριστῷ]. 14 Πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συνκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. 15 Οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως καὶ λημψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι, 16 Ὅτι καὶ ἐν Θέσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. 17 Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλὰ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. 18 Ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω, πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὀσμὴν εὐωδίας, θυσίαν δεκτὴν εὐάρεστον τῷ θεῷ. 19 Ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 20 Τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. 21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί.

❖ ؛ ❖ ܠܘܬ ܦܝܠܝܦܝ

11 ܠܐ ܡܢ ܕܚܣܪܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܀ ܐܝܟ ܓܝ ܐܢܐ ܝܕܥ ܗܘܝܬ ܒܗ ܕܣܝܡ ܐܢܐ ܀ 12 ܐܢܐ ܝܕܥ ܕܐܬܕܠ ܐܢܐ ܘܕܐܬܪܒܐ ܀ ܒܟܠ ܘܒܟܠ ܐܢܐ ܡܬܠܡܕ ܀ ܕܣܒܥ ܐܢܐ ܘܕܟܦܢ ܐܢܐ ܘܕܐܬܪܒܐ ܐܢܐ ܘܕܚܣܪ ܐܢܐ ܀ 13 ܟܠ ܡܕܡ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܡܫܬܟܚ ܒܡܪܝ ܀ 14 ܒܪ ܡܢ ܕܫܦܝܬ ܥܒܕܬܘܢ ܥܡ ܥܠܘܬܝ ܀ 15 ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܦܝܠܝܦܝ ܕܒܫܪܝܬܐ ܕܒܣܪܬܐ ܕܐܦܩܬ ܡܢ ܡܩܕܘܢܝܐ ܠܐ ܐܬܬ ܠܝ ܥܕܬܐ ܐܚܪܬܐ ܕܫܘܬܦ ܥܡܝ ܒܡܠܬܐ ܕܝܗܒ ܘܣܒ ܐܠܐ ܐܢܬܘܢ ܠܚܘܕܟܝ ܀ 16 ܕܐܦ ܒܬܣܠܘܢܝܩܝ ܐܚܕ ܘܬܪܝܢ ܫܕܪܬܘܢ ܠܝ ܠܡܨܪܟܝ ܀ 17 ܠܐ ܕܒܥܐ ܐܢܐ ܡܬܢܐ ܐܠܐ ܕܒܥܐ ܐܢܐ ܦܪܝ ܕܡܬܪܒܐ ܠܚܫܒܢ̈ܟܘܢ ܀ 18 ܫܩܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܐܬܪܒܐ ܐܢܐ ܡܠܝ ܐܢܐ ܡܢ ܐܦܪܘܕܝܛܘܣ ܕܫܕܪܬܘܢ ܠܝ ܪܝܚ ܒܣܡ ܕܡܬܩܒܠ ܘܪܥܝ ܠܐܠܗܐ ܀ 19 ܐܠܗܝ ܢܫܠܡ ܠܟܠ ܡܕܡ ܕܚܣܪܬܘܢ ܐܝܟ ܥܬܪܗ ܕܒܫܘܒܚܐ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܀ 20 ܠܐܠܗܐ ܘܐܒܝܢ ܝܩܪܐ ܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܀ 21 ܫܠܡܘ ܠܟܠ ܩܕܝܫ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܐܚܝ̈ܢ ܕܥܡܝ ܀

AD PHILIPPENSES, IV.

11 Non quasi propter penuriam dico: ego enim didici in quibus sum sufficiens esse. 12 Scio et humiliari, scio et abundare: ubique et in omnibus institutus sum, et satiari et esurire et pænuriam pati. 13 Omnia possum in eo qui me confortat. 14 Verum tamen bene fecistis communicantes tribulationi meæ. 15 Scitis autem et vos, Philippenses, quod in principio evangelii, quando profectus sum a Machedonia, nulla mihi ecclesia communicavit in ratione dati et accepti nisi vos soli, 16 Quia et Thessalonicam semel et bis in usum mihi misistis. 17 Non [quia] quæro datum, sed requiro fructum abundantem in rationem vestram. 18 Habeo autem omnia et abundo: repletus sum acceptis ab Epaphrodito quæ misistis, odorem suavitatis, hostiam acceptam placentem Deo. 19 Deus autem meus impleat omne desiderium vestrum secundum divitias suas in gloria in Christo Jesu. 20 Deo autem et Patri nostro gloria in sæcula sæculorum. Amen. 21 Salutate omnem sanctum in Christo Jesu. Salutant vos qui mecum sunt fratres.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, δ.	❖ ؛ ❖ لحلا صدكمضصها	AD PHILIPPENSES, IV.
22 Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας. 23 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου [ἡμῶν] Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. [Ἀμήν.]	22 قُلِكِ . ضعدحفِ حكصةَ ضِرْهَا . ٢٣ بْمِزْلِمْ صكِمِ بِفِي ضِيلاص بِضَصْ . ٢٣ بِمحفْلِص بِضَنْ نعقَ صقعِسْا ضعد ضكحفِ إِمكِمِ ❖	22 Salutant vos omnes sancti, maxime autem qui de Cæsaris domo sunt. 23 Gratia Domini [nostri] Jesu Christi cum spiritu vestro. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI

AD COLOSENSES.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ, ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς 2 Τοῖς ἐν Κολοσσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν. 3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι, 4 Ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἁγίους 5 Διὰ τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου 6 Τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ ἐστίν, καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ·

AD COLOSENSES, CAPUT I.

PAULUS apostolus Christi Jesu per voluntatem Dei et Timotheus frater 2 His qui sunt Colosis sanctis et fidelibus fratribus in Christo Jesu. 3 Gratia vobis et pax a Deo Patre nostro. Gratias agimus Deo et Patri Domini nostri Jesu Christi semper pro vobis orantes, 4 Audientes fidem vestram in Christo Jesu et dilectionem quam habetis in sanctos omnes, 5 Propter spem quæ reposita est vobis in cælis, quam audistis in verbo veritatis evangelii 6 Quod pervenit ad vos, sicut et in universo mundo est et fructificat et crescit sicut in vobis, ex ea qua audistis die et cognovistis gratiam Dei in veritate,

Digitized by Google

7 Καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, 8 Ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. 9 Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ, 10 Περιπατῆσαι ἀξίως τοῦ Κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκίαν, ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι τῇ ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ, 11 Ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν, μετὰ χαρᾶς 12 Εὐχαριστοῦντες [θεῷ] τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ὑμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, 13 Ὃς ἐρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, 14 Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, 15 Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, 16 Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι. Τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται, 17 Καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν, 18 Καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων,

7 ܐܝܟ ܕܐ ܝܠܦܬܘܢ ܡܢ ܐܦܦܪܐ ܚܒܝܒܢ ܕܡܪܢ ܕܗܘ ܗܝ ܡܫܡܫܢ ܗܝ ܡܗܝܡܢ ܥܠ ܟܘܢ ܡܫܡܫܐ ܕܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ. 8 ܗܘ ܐܦ ܗܘܐ ܡܓܠܐ ܠܢ ܚܘܒܟܘܢ ❖ 9 ܒܗܕܐ ܐܦ ܚܢܢ ܡܢ ܝܘܡܐ ܕܫܡܥܢ ܠܐ ܫܒܩܝܢ ܥܠ ܟܘܢ ܡܨܠܝܢ ܘܒܥܝܢ ܕܬܫܬܠܡܘܢ ܒܝܕܥܬܐ ܕܨܒܝܢܗ ܒܟܠ ܚܟܡܬܐ ܘܒܣܘܟܠܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ. 10 ܕܬܗܠܟܘܢ ܝܩܝܪ ܠܡܪܝܐ ܠܟܠ ܪܥܘܬܐ ܘܒܟܠ ܥܒܕܐ ܛܒܐ ܦܪܝܢ ܘܪܒܝܢ ܒܝܕܥܬܐ ܕܐܠܗܐ. 11 ܡܬܚܝܠܝܢ ܒܟܠ ܚܝܠܐ ܠܦܘܩ ܡܢ ܚܝܠ ܬܫܒܘܚܬܗ ܒܟܠ ܣܒܠܢܘܬܐ ܘܐܪܟܐ ܒܚܕܘܬܐ ܥܡ ܚܕܘܬܐ. 12 ܘܡܘܕܝܢ ܠܐܒܐ ܕܐܣܬܟܠ ܠܢ ܠܡܗܘܬ ܒܪܝܫܐ ܒܚܘܠܩܐ ܕܩܕܝܫܐ ܒܢܘܗܪܐ. 13 ܗܘ ܕܫܙܒܢ ܠܢ ܡܢ ܫܘܠܛܢ ܚܫܘܟܐ ܘܐܥܒܪ ܠܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܒܪ ܪܚܡܘܗܝ. 14 ܒܗ ܐܝܬ ܠܢ ܦܘܪܩܢܐ ܫܪܝܪܐ ܕܚܛܗܝܢ. 15 ܗܘ ܕܗܘ ܨܠܡܐ ܕܐܠܗܐ ܕܠܐ ܚܙܝܐ ܒܟܪ ܟܠ ܒܪܝܬܐ. 16 ܕܒܗ ܐܬܒܪܝ ܟܠ ܡܕܡ ܕܒܫܡܝܐ ܘܕܥܠ ܐܪܥܐ ܕܚܙܝܐ ܘܕܠܐ ܚܙܝܐ ܐܦ ܟܘܪܣܝ ܐܦ ܫܘܠܛܢܐ ܐܦ ܪܫܝܬܐ ܐܦ ܫܘܠܛܢܐ. ܟܠ ܡܕܡ ܒܗ ܘܠܗ ܐܬܒܪܝ. 17 ܗܘ ܩܕܡ ܟܠ ܡܕܡ ܘܟܠ ܡܕܡ ܒܗ ܩܐܡ. 18 ܗܘ ܐܦ ܗܘ ܪܫܐ ܠܦܓܪܐ ܕܥܕܬܐ ܕܗܘ ܩܪܝܫܐ ܒܪܝܫ ܟܠ ܡܕܡ ܒܟܘܪܣܝ ܡܢ ܡܝܬܐ

7 Sicut didicistis ab Epaphra carissimo conservo nostro, qui est fidelis pro vobis minister Christi Jesu, 8 Qui etiam manifestavit nobis dilectionem vestram in spiritu. 9 Ideo et nos, ex qua die audivimus, non cessamus pro vobis orantes et postulantes ut impleamini in agnitione voluntatis ejus in omni sapientia et intellectu spiritali, 10 Ut ambuletis digne Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes et crescentes scientia Dei, 11 In omni virtute confortati secundum potentiam claritatis ejus in omni patientia et longanimitate cum gaudio, 12 Gratias agentes [Deo] Patri, qui dignos vos fecit in partem sortis sanctorum in lumine, 13 Qui eripuit vos de potestate tenebrarum et transtulit in regnum Filii dilectionis suæ, 14 In quo habemus redemptionem, remissionem peccatorum, 15 Qui est imago Dei invisibilis, primogenitus omni creaturæ, 16 Quia in ipso condita sunt universa et in cælis et in terra, visibilia et invisibilia, sive throni sive dominationes sive principatus sive potestates. Omnia per ipsum et in ipso creata sunt, 17 Et ipse est ante omnes, et omnia in ipso constant, 18 Et ipse est caput corporis ecclesiæ: qui est principium, primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens,

Digitized by Google

19 Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ
πλήρωμα κατοικῆσαι, 20 Καὶ δι' αὐτοῦ
ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν,
εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ
σταυρου αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 21 Καὶ
ὑμᾶς ποτὲ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ
ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς
πονηροῖς, 22 Νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν
τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ
θανάτου, παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ
ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον
αὐτοῦ, 23 Εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει
τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ
μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ
εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ κηρυχθέν-
τος ἐν πάσῃ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν,
οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.
24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ
ὑμῶν, καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα
τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί
μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ
ἐκκλησία, 25 Ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος
κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖ-
σάν μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον
τοῦ θεοῦ, 26 Τὸ μυστήριον τὸ ἀποκε-
κρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν
γενεῶν, νῦν δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις
αὐτοῦ, 27 Οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι
τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου
τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστιν Χριστὸς
ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης, 28 Ὃν ἡμεῖς
καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄν-
θρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον
ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάν-
τα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ [Ἰησοῦ],

19 ܕܒܗ ܣܒ ܡܠܝܢ ܗܘ ܕܫܪܝ ܒܗ ܟܠ ܡܠܝܢ ܘ 19
20 ܠܡܥܒܕ ܫܠܡܐ ܒܕܡܗ ܕܨܠܒܗ ܥܠ ܝܕܘܗܝ ܘ 20
ܠܡܫܪܝ ܠܗ ܟܠ ܡܕܡ ܐܢ ܕܥܠ ܐܪܥܐ ܐܢ ܕܒܫܡܝܐ ܘ
21 ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܕܟܕ ܗܘܝܬܘܢ ܪܚܩܝܢ ܘܥܕܝܢܝܢ ܒܪܥܝܬܟܘܢ ܒܥܒܕܝܟܘܢ 21
ܒܝܫܐ . ܗܫܐ ܕܫܪܝ ܠܟܘܢ ܒܓܫܡܐ ܕܒܣܪܗ ܒܡܘܬܗ ܘ
ܡܩܪܒ ܠܟܘܢ ܩܕܝܫܝܢ ܘܬܡܝܡܝܢ ܘܠܐ ܡܬܬܒܥܝܢ ܠܡܐܡܪ 22
ܩܕܡ ܗܘ . ܐܦ ܐܢ ܩܝܡܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܐܬܬܣܝܡܘ 23
ܘܠܐ ܡܙܕܥܙܥܝܢ ܡܢ ܣܒܪܐ ܕܒܫܘܪܬܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܟܪܙ
ܒܟܠ ܒܪܝܬܐ ܕܬܚܬ ܫܡܝܐ ܕܐܢܐ ܦܘܠܘܣ ܫܡܫܢܐ ܗܘܝܬ .
ܗܫܐ ܚܕܐ ܐܢܐ ܒܚܫܝ ܥܠ ܥܠܘܗܝ ܕܝ ܠܟܘܢ ܘܡܫܠܡ ܐܢܐ 24
ܒܦܓܪܝ ܡܕܡ ܕܚܣܪ ܡܫܝܚܐ ܒܒܣܪܝ ܥܠ ܦܓܪܗ ܕܗܘ ܐܝܬ
ܒܥܕܬܐ ܕܝ ܐܬܝܬ ܐܢܐ ܫܡܫܢܐ ܠܗ ܠܦܘܠܚܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܝ 25
ܐܬܝܗܒ ܠܝ ܠܟܘܢ ܕܐܫܠܡ ܠܟܘܢ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ . ܪܙܐ 26
ܕܟܣܝ ܡܢ ܕܪ ܘܕܪ ܘܓܠܝ ܗܘ ܗܫܐ ܠܩܕܝܫܘܗܝ ܕܐܠܗܐ :
ܠܗܢܘܢ ܕܨܒܐ ܐܠܗܐ ܕܢܗܘܐ ܠܗܘܢ ܕܝܥ ܡܐ ܗܘ ܓܠܝܐ 27
ܕܪܙܐ ܗܕܐ ܒܥܡܡܐ . ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܒܟܘܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ
ܣܒܪܐ ܕܫܘܒܚܐ ܕܐܢܘܢ ܡܟܪܙܝܢ ܘܡܠܦܝܢ ܟܠ ܒܪܢܫܐ 28
ܘܡܠܦܝܢ ܟܠ ܒܪܢܫܐ ܒܟܠ ܚܟܡܬܐ ܕܢܩܪܒ ܟܠ ܒܪܢܫܐ
ܒܫܠܡܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܝܫܘܥ ;

19 Quia in ipso conplacuit omnem
plenitudinem habitare 20 Et per eum
reconciliare omnia in ipsum, pacificans
per sanguinem crucis ejus sive quæ in
terris sive quæ in cælis sunt. 21 Et
vos cum essetis aliquando alienati
et inimici sensu in operibus malis,
22 Nunc autem reconciliavit in corpore
carnis ejus per mortem, exhibere vos
sanctos et immaculatos et inreprehen-
sibiles coram ipso, 23 Si tamen perma-
netis in fide fundati et stabiles et in-
mobiles a spe evangelii quod audistis,
quod prædicatum est in universa crea-
tura quæ sub cælo est, cujus factus
sum ego Paulus minister: 24 Qui nunc
gaudeo in passionibus pro vobis et
adimpleo ea quæ desunt passionum
Christi in carne mea pro corpore ejus,
quod est ecclesia, 25 Cujus factus sum
ego minister secundum dispensationem
Dei, quæ data est mihi in vos ut im-
pleam verbum Dei, 26 Mysterium quod
absconditum fuit a sæculis et genera-
tionibus, nunc autem manifestatum est
sanctis ejus, 27 Quibus voluit Deus
notas facere divitias gloriæ sacramenti
hujus in gentibus, quod est Christus
in vobis, spes gloriæ, 28 Quem nos ad-
nuntiamus corripientes omnem homi-
nem et docentes omnem hominem in
omni sapientia, ut exhibeamus omnem
hominem perfectum in Christo Jesu ;

Digitized by Google

29 Εἰς ὃ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζομενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

ΚΕΦ. β'.

1 ΘΕΛΩ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικίᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑόρακαν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί, 2 Ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πᾶν πλοῦτος τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ θεοῦ [καὶ πατρὸς καὶ τοῦ] Χριστοῦ, 3 Ἐν ᾧ εἰσὶν πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως ἀπόκρυφοι. 4 Τοῦτο [δὲ] λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. 5 Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμί, χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ὑμῶν. 6 Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, 7 Ἐρριζωμένοι καὶ ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες [ἐν αὐτῷ] ἐν εὐχαριστίᾳ. 8 Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν, 9 Ὅτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, 10 Καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας,

29 ܕܒܗ ܐܦ ܐܢܐ ܡܬܟܢܫ ܒܓܝܪܘܬܐ ܕܡܬܦܥܠ ܒܝ ܒܚܝܠܐ

ܟܦ

1 ܐܓܪ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܟܐ ܡܓܗܕܐ ܐܝܬ ܠܝ ܥܠ ܟܘܢ ܘܥܠ ܐܝܠܝܢ ܕܒܠܕܝܩܝܐ ܘܟܠ ܕܠܐ ܚܙܘ ܦܪܨܘܦܝ ܒܒܣܪܐ 2 ܕܢܬܬܢܚܡܘܢ ܠܒܒܗܝܢ ܘܢܬܚܒܪܘܢ ܒܚܒܐ ܘܒܟܠ ܥܘܬܪ ܕܓܝܪ ܕܫܠܡ ܕܡܕܥܐ ܕܪܙܐ ܕܐܠܗܐ ܐܒܐ ܘܕܡܫܝܚܐ 3 ܒܗ ܐܝܬ ܟܠ ܓܢܙܐ ܕܚܟܡܬܐ ܘܕܡܕܥܐ ܕܐܬܟܢܫ ܒܗ 4 ܗܢܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܠܐ ܢܫܕܐ ܠܟܘܢ ܐܢܫ ܒܡܠܐ ܕܫܘܠܛܢ 5 ܐܦ ܓܝܪ ܒܦܓܪܝ ܠܝܬ ܐܢܐ ܥܡ ܟܘܢ ܒܪܘܚܝ ܐܢܐ ܥܡ ܟܘܢ ܕܚܕܐ ܘܚܙܐ ܐܢܐ ܣܕܪܟܘܢ ܘܬܩܢ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܕܒܡܫܝܚܐ 6 ܐܝܟ ܕܩܒܠܬܘܢ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܡܪܢ ܗܟܢܐ ܗܘ ܗܠܟܘ ܒܗ 7 ܫܪܝܫܝܢ ܘܡܬܒܢܝܢ ܒܗ ܘܡܬܬܩܢܝܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܟ ܕܐܬܠܦܬܘܢ ܘܐܬܝܬܪܘ ܒܗ ܒܬܘܕܝܬܐ 8 ܚܙܘ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܕܡܫܒܐ ܒܦܠܣܦܐ ܘܒܛܥܝܘܬܐ ܕܠܝܬ ܒܗ ܡܢܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܩܒܠܘ ܐܒܗܬܐ ܘܐܝܟ ܕܐܠܦ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܠܐ ܐܝܟ ܕܐܠܦ ܠܗ ܡܫܝܚܐ 9 ܕܒܗ ܫܪܐ ܟܠ ܡܠܝܘܬܐ ܕܐܠܗܘܬܐ ܓܫܡܝܬ 10 ܘܐܢܬܘܢ ܒܗ ܡܫܬܠܡܝܢ ܕܗܘ ܪܫ ܟܠ ܫܘܠܛܢ ܘܪܫܝܬܐ

29 In quo et laboro certando secundum operationem ejus, quam operatur in me in virtute.

CAPUT II.

1 VOLO enim vos scire qualem sollicitudinem habeam pro vobis et pro his qui sunt Laudiciæ et quicumque non viderunt faciem meam in carne, 2 Ut consolentur corda ipsorum, instructi in caritate et in omnes divitias plenitudinis intellectus, in agnitione mysterii Dei Patris Christi Jesu, 3 In quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi. 4 Hoc autem dico ut nemo vos decipiat in suptilitate sermonum 5 Nam etsi corpore absens sum, sed spiritu vobiscum sum, gaudens et videns ordinem vestrum et firmamentum ejus quæ in Christo est fidei vestræ. 6 Sicut ergo accepistis Christum Jesum Dominum, in ipso ambulate, 7 Radicati et superædificati in ipso et confirmati fide sicut et didicistis, abundantes [in illo] in gratiarum actione. 8 Videte ne quis vos decipiat per philosofiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi et non secundum Christum, 9 Quia in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter, 10 Et estis in illo repleti, qui est caput omnis principatus et potestatis,

Digitized by Google

11 Ἐν ᾧ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος [τῶν ἁμαρτιῶν] τῆς σαρκός, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, 12 Συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· 13 Καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνεζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα. 14 Ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ· 15 Ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. 16 Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων, 17 ἅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. 18 Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκίᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ [μὴ] ἑόρακεν ἐμβατεύων. εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 19 Καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συνβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ. 20 Εἰ [οὖν] ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε· 21 Μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς,

11 ... 12 ... 13 ... 14 ... 15 ... 16 ... 17 ... 18 ... 19 ... 20 ... 21 ...

11 In quo et circumcisi estis circumcisione non manu facta, in expoliatione corporis carnis, in circumcisione Christi, 12 Consepulti ei in baptismo, in quo et resurrexistis per fidem operationis Dei, qui suscitavit illum a mortuis. 13 Et vos, cum mortui essetis in delictis et præputio carnis vestræ, convivificavit cum illo, donans vobis omnia delicta, 14 Delens quod adversum nos erat chirographum decretis, quod erat contrarium nobis, et ipsum tulit de medio, adfigens illud cruci, 15 Expolians principatus et potestates traduxit confidentur, palam triumphans illos in semet ipso. 16 Nemo ergo vos judicet in cibo aut in poto aut in parte diei festi aut nominiæ aut sabbatorum, 17 Quæ sunt umbra futurorum, corpus autem Christi. 18 Nemo vos seducat volens in humilitatem et religiones angelorum, quæ non vidit ambulans, frustra inflatus sensu carnis suæ, 19 Et non tenens caput, ex quo totum corpus per nexus et conjunctiones subministratum et constructum crescit in augmentum Dei. 20 Si [ergo] mortui estis cum Christo ab elementis mundi, quid adhuc tamquam viventes in mundo decernitis, 21 Ne tetigeris neque gustaveris neque contrectaveris,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ, β', γ'.

23 "Α ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; 23 "Ατινά ἐστιν λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινὶ πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΕΙ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος· 2 Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. 3 Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· 4 "Οταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ὑμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ. 5 Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, 6 Δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ [ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας]. 7 Ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν τούτοις· 8 Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν, 9 Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ,

ܟܠ ܕܡܬܚܫ ❖ ܟ ❖ ܠ

22 ܐ̈ܝܟ̈ ܕܐ̈ܢ̈ܘܢ ܒ̈ܗ̈ ܒ̈ܫ̈ܝܡ̈ܘܬ̈ܐ ܘ̈ܒ̈ܣ̈ܘ̈ܦ̈ܐ ܕ̈ܒ̈ܐ̈ܟ̈ܠ̈ܐ . 22
ܕ̈ܐ̈ܬ̈ܝ̈ܢ̈ ܥ̈ܠ̈ ܦ̈ܘ̈ܩ̈ܕ̈ܢ̈ܐ ܘ̈ܬ̈ܠ̈ܡ̈ܝ̈ܕ̈ܐ ܕ̈ܒ̈ܢ̈ܝ̈ ܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ .
ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܬ̈ ܠ̈ܗ̈ ܕ̈ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܙ̈ܝ̈ ܒ̈ܚ̈ܟ̈ܡ̈ܬ̈ܐ ܒ̈ܥ̈ܒ̈ܕ̈ܬ̈ܐ 23
ܕ̈ܡ̈ܠ̈ܬ̈ܐ ܘ̈ܒ̈ܬ̈ܐ̈ܒ̈ܝ̈ܘ̈ܬ̈ܐ ܘ̈ܒ̈ܫ̈ܘ̈ܝ̈ ܠ̈ܦ̈ܓ̈ܪ̈ܐ : ܠ̈ܐ ܒ̈ܝ̈ܩ̈ܪ̈ܐ
ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܬ̈ ܠ̈ܗ̈ ܠ̈ܡ̈ܫ̈ܒ̈ܥ̈ ܒ̈ܒ̈ܣ̈ܪ̈ . ܐ̈ܠ̈ܐ ܠ̈ܡ̈ܫ̈ܒ̈ܥ̈ ܒ̈ܥ̈ܠ̈ ܟ̈ܠ̈
ܦ̈ܓ̈ܪ̈ . ܟ̈ܐ ܕ̈ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܫ̈ ܒ̈ܥ̈ܢ̈ܝ̈ . ܐ̈ܠ̈ܐ
ܒ̈ܫ̈ܘ̈ܝ̈ ܒ̈ܢ̈ܦ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܬ̈ܝ̈ ܒ̈ܟ̈ܣ̈ܝ̈ ❖

ܟ̈ܠ̈ ❖ ܐ̈

1 ܐ̈ ܐ̈ܝ̈ ܕ̈ܐ̈ܬ̈ܩ̈ܡ̈ܬ̈ܘ̈ ܥ̈ܡ̈ ܡ̈ܫ̈ܝ̈ܚ̈ܐ ܒ̈ܥ̈ܐ ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ 1
ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܟ̈ ܐ̈ܝ̈ ܕ̈ܡ̈ܫ̈ܝ̈ܚ̈ܐ ܝ̈ܬ̈ܒ̈ ܒ̈ܝ̈ܡ̈ܝ̈ܢ̈ ܕ̈ܐ̈ܠ̈ܗ̈ : ܒ̈ܥ̈ܐ
ܕ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ ܐ̈ܠ̈ . ܐ̈ܠ̈ ܕ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ ܕ̈ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘ̈ ܡ̈ܬ̈ܬ̈ . ܐ̈ܠ̈ ܕ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ
ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܬ̈ ܠ̈ܗ̈ ܠ̈ܡ̈ܫ̈ܒ̈ܥ̈ ܒ̈ܒ̈ܣ̈ܪ̈ . ܐ̈ܠ̈ܐ ܠ̈ܡ̈ܫ̈ܒ̈ܥ̈ ܒ̈ܥ̈ܠ̈ ܟ̈ܠ̈ 2
ܦ̈ܓ̈ܪ̈ . ܟ̈ܐ ܕ̈ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܫ̈ ܒ̈ܥ̈ܢ̈ܝ̈ . ܐ̈ܠ̈ܐ 3
ܒ̈ܫ̈ܘ̈ܝ̈ ܒ̈ܢ̈ܦ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܬ̈ܝ̈ ܒ̈ܟ̈ܣ̈ܝ̈ ❖ ܟ̈ܠ̈ ❖ ܐ̈

ܟ̈ܠ̈ ❖ ܒ̈

1 ܐ̈ ܐ̈ܝ̈ ܕ̈ܐ̈ܬ̈ܩ̈ܡ̈ܬ̈ܘ̈ ܥ̈ܡ̈ ܡ̈ܫ̈ܝ̈ܚ̈ܐ ܒ̈ܥ̈ܐ ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ 1
ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܟ ܐ̈ܝ̈ ܕ̈ܡ̈ܫ̈ܝ̈ܚ̈ܐ ܝ̈ܬ̈ܒ̈ ܒ̈ܝ̈ܡ̈ܝ̈ܢ̈ ܕ̈ܐ̈ܠ̈ܗ̈ : ܒ̈ܥ̈ܐ
ܕ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ ܐ̈ܠ . ܐ̈ܠ ܕ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ ܕ̈ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘ̈ ܡ̈ܬ̈ . ܐ̈ܠ ܕ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܐ
ܕ̈ܐ̈ܝ̈ܬ̈ ܠ̈ܗ̈ ܠ̈ܡ̈ܫ̈ܒ̈ܥ̈ ܒ̈ܒ̈ܣ̈ܪ̈ . ܐ̈ܠ̈ܐ ܠ̈ܡ̈ܫ̈ܒ̈ܥ̈ ܒ̈ܥ̈ܠ̈ ܟ̈ܠ̈
ܦ̈ܓ̈ܪ̈ . ܟ̈ܐ ܕ̈ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܫ̈ ܒ̈ܥ̈ܢ̈ܝ̈ . ܐ̈ܠ̈ܐ 3
ܒ̈ܫ̈ܘ̈ܝ̈ ܒ̈ܢ̈ܦ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܬ̈ܝ̈ ܒ̈ܟ̈ܣ̈ܝ̈ ❖

AD COLOSENSES, II. III.

22 Quæ sunt omnia in interitu ipso usu, secundum præcepta et doctrinas hominum? 23 Quæ sunt rationem quidem habentia sapientiæ in superstitione et humilitate, et ad non parcendum corpori, non in honore aliquo ad saturitatem carnis.

CAPUT III.

1 IGITUR si conresurrexistis Christo, quæ sursum sunt quærite, ubi Christus est in dextera Dei sedens: 2 Quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. 3 Mortui enim estis, et vita vestra abscondita est cum Christo in Deo: 4 Cum Christus apparuerit, vita vestra, tunc et vos apparebitis cum ipso in gloria. 5 Mortificate [ergo] membra vestra quæ sunt super terram, fornicationem, inmunditiam, libidinem, concupiscentiam malam et avaritiam, quæ est simulachrorum servitus, 6 Propter quæ venit ira Dei super filios incredulitatis: 7 In quibus et vos ambulastis aliquando, cum vixeritis in illis. 8 Nunc autem deponite et vos omnia, iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, turpem sermonem de ore vestro, 9 Nolite mentiri invicem, expoliantes vos veterem hominem cum actibus ejus,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ, γ'.

10 Καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, 11 Ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός, 12 Ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἀγαπημένοι σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροθυμίαν, 13 Ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς, 14 Ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ὅ ἐστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. 15 Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. 16 Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς, ψαλμοῖς [καὶ] ὕμνοις [καὶ] ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν τῇ χάριτι ᾄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ θεῷ, 17 Καὶ πᾶν ὅ τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ [Χριστοῦ], εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ πατρὶ δι' αὐτοῦ. 18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνῆκεν ἐν Κυρίῳ. 19 Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς.

❖ ג ❖ ܟܠ ܣܗܕܐ ܠܟ

10 ܠܒܫܝܢ ܚܕܬܐ ܗܘ ܕܡܬܚܕܬ ܠܝܕܥܬܐ ܒܨܠܡ ܒܪܘܗܝ ܕܒܪܗ ܠܗ: 11 ܗܟܐ ܠܝܬ ܝܘܢܝܐ ܘܝܗܘܕܝܐ ܓܙܪܐ ܘܥܘܪܠܐ ܣܟܝܬܝܐ ܘܣܩܘܛܝܐ ܥܒܕܐ ܘܚܪܐ ܐܠܐ ܟܠ ܘܒܟܠ ܡܫܝܚܐ: 12 ܠܒܫܘ ܗܟܝܠ ܕܒܚܝܪܐ ܩܕܝܫܐ ܘܚܒܝܒܐ ܪܚܡܐ ܛܝܒܘܬܐ ܡܟܟܘܬܐ ܥܢܘܬܐ ܘܡܪܟܝܘܬܐ: 13 ܣܒܪܝܢ ܐܝܟ ܕܡܫܬܒܘܩܝܢ ܠܗܘܢ ܠܚܕ ܠܚܕ ܘܡܚܝܠܝܢ ܠܗܘܢ ܠܚܕ ܠܚܕ ܐܢ ܐܝܬ ܠܐܢܫ ܥܠ ܚܒܪܗ ܥܠܬܐ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܐܦ ܗܟܢܐ ܐܢܬܘܢ: 14 ܘܥܠ ܟܠ ܐܠܝܢ ܠܒܫܘ ܚܘܒܐ ܕܗܝ ܣܝܪܐ ܕܟܠܝܠܘܬܐ: 15 ܘܫܠܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܢܬܪܘܡܡ ܒܠܒܟܘܢ ܕܠܗܝ ܐܬܩܪܝܬܘ ܒܓܘܫܡܐ ܚܕ ܘܬܗܘܘ ܫܘܟܪܢܐ: 16 ܡܠܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܢܫܪܐ ܒܟܘܢ ܒܣܓܝ ܟܠ ܚܟܡܬܐ ܘܡܠܦܝܢ ܘܡܘܕܥܝܢ ܐܢܘܢ ܠܢܦܫܬܟܘܢ ܒܡܙܡܘܪܐ ܘܫܒܚܬܐ ܘܒܥܠܘܬܐ ܪܘܚܢܝܬܐ ܒܛܝܒܘܬܐ ܡܙܡܪܝܢ ܒܠܒܟܘܢ ܠܐܠܗܐ: 17 ܘܟܠ ܡܕܡ ܕܬܥܒܕܘܢ ܒܡܠܬܐ ܐܘ ܒܥܒܕܐ ܟܠ ܡܕܡ ܒܫܡܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܡܘܕܝܢ ܠܐܠܗܐ ܘܐܒܐ ܒܗ: 18 ܢܫܐ ❖ ܐܢܬܬܝ ܡܬܟܢܝܢ ܠܒܥܠܝܟܝ ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܒܡܪܝܐ: 19 ܓܒܪܐ ܪܚܡܘ ܢܫܝܟܝ ܘܠܐ ܬܡܪܪܘ ܥܠܝܗܝ.

AD COLOSENSES, III.

10 Et induentes novum, eum qui renovatur in agnitionem secundum imaginem ejus qui creavit eum, 11 Ubi non est gentilis et Judæus, circumcisio et præputium, barbarus et Scytha, servus et liber, sed omnia et in omnibus Christus. 12 Induite vos ergo sicut electi Dei sancti et dilecti viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam, 13 Subportantes invicem et donantes vobis ipsis, si quis adversus aliquem habet querellam, sicut Dominus donavit vobis ita et vos: 14 Super omnia autem hæc caritatem, quod est vinculum perfectionis. 15 Et pax Christi exultet in cordibus vestris, in quo et vocati estis in uno corpore, et grati estote. 16 Verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omni sapientia docentes et commonentes vosmet ipsos, psalmis, hymnis, canticis spiritalibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo. 17 Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia in nomine Domini Jesu [Christi], gratias agentes Deo et Patri per ipsum. 18 Mulieres, subditæ estote viris, sicut oportet in Domino. 19 Viri, diligite uxores vestras, et nolite amari esse ad illas.

Digitized by Google

20 Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ εὐάρεστόν ἐστιν ἐν Κυρίῳ. 21 Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. 22 Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν Κύριον. 23 Ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, 24 Εἰδότες ὅτι ἀπο Κυρίου ἀπολήμψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας. Τῷ [γὰρ] Κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε· 25 Ὁ γὰρ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσωπολημψία.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΟΙ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε Κύριον ἐν οὐρανῷ. 2 Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, 3 Προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δέδεμαι, 4 Ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 5 Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. 6 Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

20 Filii, obœdite parentibus per omnia: hoc enim placitum est in Domino. 21 Patres, nolite ad indignationem provocare filios vestros, ut non pusillo animo fiant. 22 Servi, obœdite per omnia dominis carnalibus, non ad oculum servientes quasi hominibus placentes, sed in simplicitate cordis timentes dominum. 23 Quodcumque facitis, ex animo operamini sicut Domino et non hominibus, 24 Scientes quod a Domino accipietis retributionem hereditatis. Domino Christo servite: 25 Qui enim injuriam facit, recipiet id quod inique gessit, et non est personarum acceptio.

CAPUT IV.

1 DOMINI, quod justum est et æquum servis præstate, scientes quoniam et vos Dominum habetis in cælo. 2 Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarum actione, 3 Orantes simul et pro nobis, ut Deus aperiat nobis ostium sermonis ad loquendum mysteria Christi, propter quod etiam vinctus sum, 4 Ut manifestem illud ita ut oportet me loqui. 5 In sapientiam ambulate ad eos qui foris sunt, tempus redimentes. 6 Sermo vester semper in gratia sale sit conditus, ut sciatis quomodo oporteat vos unicuique respondere.

Digitized by Google

7 Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν Κυρίῳ, 8 Ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν, 9 Σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. 10 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐντολάς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν, 11 Καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. 12 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα σταθῆτε τέλειοι καὶ πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ. 13 Μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικίᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει. 14 Ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ Δημᾶς. 15 Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικίᾳ ἀδελφοὺς καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. 16 Καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικίας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.

7 ܡܕܡ ܕܠܝ ܟܠ ܡܕ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܢܘܕܥ ܛܘܟܝܩܘܣ ܚܒܝܒܐ ܐܚܐ ܡܗܝܡܢܐ ܘܫܡܫܐ ܘܥܒܕ ܡܪܝܐ ܒܗ̈ܝ: 8 ܕܫܕܪܬ ܠܘܬܟܘܢ ܠܗܕܐ ܒܥܝܢܐ ܕܬܕܥܘܢ ܡܕ ܕܐܝܬ ܠܢ ܘܢܬܢܚܡ ܠܒܒܟܘܢ. 9 ܥܡ ܐܘܢܣܝܡܘܣ ܚܒܝܒܐ ܘܡܗܝܡܢܐ ܐܚܐ ܕܡܢ ܐܢܘܢ ܗܘ: ܟܠ ܡܕ ܕܗܟܐ ܐܝܬ ܢܘܕܥ ܠܟܘܢ. 10 ܐܪܝܣܛܪܟܘܣ ܐܣܝܪܝ ܡܫܠܡ ܘܡܪܩܘܣ ܒܪ ܐܚܬ ܐܒܗ ܕܒܪܢܒܐ ܕܥܠ ܕܩܒܠܬܘܢ ܦܩܕܢܐ ܐܢ ܐܬܐ ܠܘܬܟܘܢ ܩܒܠܘܗܝ. 11 ܘܝܫܘܥ ܕܡܬܩܪܐ ܝܘܣܛܘܣ ܗܠܝܢ ܕܡܢ ܓܙܪܬܐ ܗܢܘܢ ܒܠܚܘܕܝ ܡܫܬܕܠܝܢ ܠܡܠܟܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘܘ ܠܝ ܠܥܘܢܓܪ. 12 ܐܦܦܪܐ ܕܡܢ ܐܢܘܢ ܗܘ ܥܒܕ ܡܫܝܚܐ ܫܠܝܚܐ ܒܥܐ ܒܨܠܘܬܗ ܥܠ ܐܢܘܢ ܕܬܩܘܡܘܢ ܓܡܝܪܝܢ ܘܫܠܡܝܢ ܒܟܠ ܨܒܝܢܐ ܕܐܠܗܐ. 13 ܣܗܕ ܐܢܐ ܠܗ ܕܣܓܝ ܥܒܕ ܠܗ ܒܥܠ ܐܢܘܢ ܘܥܠ ܐܢܘܢ ܕܒܠܐܘܕܝܩܝܐ ܘܥܠ ܐܢܘܢ ܕܒܗܝܪܘܦܘܠܝ. 14 ܫܠܡ ܠܘܩܐ ܐܣܝܐ ܚܒܝܒܐ ܘܕܡܐ: 15 ܫܠܡܘ ܠܐܚܐ ܕܒܠܐܘܕܝܩܝܐ ܘܠܢܘܡܦܐ ܘܠܥܕܬܐ ܕܒܝܬܗ. 16 ܘܟܕ ܐܬܩܪܝ ܠܘܬܟܘܢ ܐܓܪܬܐ ܗܕܐ ܥܒܕܘ ܕܬܬܩܪܐ ܐܦ ܒܥܕܬܐ ܕܒܠܐܘܕܝܩܝܐ ܘܐܦ ܐܢܬ ܩܪܝ ܐܓܪܬܐ ܕܡܢ ܒܠܐܘܕܝܩܝܐ ܕܬܬܩܪܐ ܐܦ ܠܘܬܟܘܢ.

7 Quæ circa me sunt omnia vobis nota faciet Tychicus carissimus frater et fidelis minister et conservus in Domino, 8 Quem misi ad vos ad hoc ipsum, ut cognoscat quæ circa vos sunt et consoletur corda vestra, 9 Cum Onesimo carissimo et fideli fratre, qui est ex vobis: omnia quæ hic aguntur nota faciet vobis. 10 Salutat vos Aristarchus conceptivus meus, et Marcus consobrinus Barnabæ, de quo accepistis mandata: si venerit ad vos, excipite illum: 11 Et Jesus qui dicitur Justus, qui sunt ex circumcisione: hi soli sunt adjutores regno Dei, qui mihi fuerunt solacio. 12 Salutat vos Epaphras qui ex vobis est, servus Christi Jesu, semper sollicitus pro vobis in orationibus, ut stetis perfecti et pleni in omni voluntate Dei. 13 Testimonium enim illi perhibeo quod habet multum laborem pro vobis et pro his qui sunt Laodiciæ et qui Hierapoli. 14 Salutat vos Lucas medicus carissimus et Demas. 15 Salutate fratres qui sunt Laodiciæ et Nympham et quæ in domo ejus est ecclesia. 16 Et cum lecta fuerit apud vos epistula [hæc], facite ut et in Laodicensium ecclesia legatur, et ea quæ Laodicensium est vos legatis.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ, δ'.

17 Καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· Βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς. 18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. [Ἀμήν.]

❖ ؛ ❖ ܠܘܬ ܣܘܟܠܢܐ

17 ܘܐܡܪܘ ܠܐܪܟܝܦܘܣ ܚܙܝ ܐܝܟ ܕܩܒܠܬ ܒܡܪܝܐ ܕܬܫܠܡܝܗ . 18 ܫܠܡܐ ܒܝܕ ܐܢܐ ܦܘܠܘܣ ܗܘ ܕܬܗܘܘܢ ܕܟܪܝܢ ܠܣܘܪܝ . ܛܝܒܘܬܐ ܥܡ ܟܠܟܘܢ . ❖ ܐܡܝܢ

AD COLOSENSES, IV.

17 Et dicite Archippo: Vide ministerium quod accepisti in Domino, ut illud impleas. 18 Salutatio mea manu Pauli. Memores estote vinculorum meorum. Gratia vobiscum. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI PRIMA AD THESSALONICENSES.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α'.

ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη. 2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, μνείαν [ὑμῶν] ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν, ἀδιαλείπτως 3 Μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, 4 Εἰδότες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν, 5 Ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πληροφορίᾳ πολλῇ, καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς. 6 Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ Κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου,

❖ ١ ❖ صحلاوم

❖ أ ❖ صحلاوم

. ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥٥٥

7 Ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπον πᾶσιν
τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ
ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. 8 Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχη-
ται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ
Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ ἐν
παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν
θεὸν ἐξελήλυθεν, ὥστε μὴ χρείαν ἔχειν
ἡμᾶς λαλεῖν τι· 9 Αὐτοὶ γὰρ περὶ
ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον
ἔσχομεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέ-
ψατε πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων
δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ, 10 Καὶ
ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν,
ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν
ῥυόμενον ἡμᾶς ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχο-
μένης.

ΚΕΦ. β΄.

1 ΑΥΤΟΙ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν
εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ
κενὴ γέγονεν, 2 Ἀλλὰ προπαθόντες καὶ
ὑβρισθέντες καθὼς οἴδατε ἐν Φιλίπποις,
ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν
λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. 3 Ἡ γὰρ παρά-
κλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης οὐδὲ ἐξ
ἀκαθαρσίας οὐδὲ ἐν δόλῳ, 4 Ἀλλὰ καθὼς
δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆ-
ναι τὸ εὐαγγέλιον οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ
ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ θεῷ
τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν.

7 Ita ut facti sitis forma omnibus cre-
dentibus in Machedonia et in Achaia.
8 A vobis enim diffamatus est sermo
Domini non solum in Machedonia et
in Achaia, sed in omni loco fides vestra
quæ est ad Deum profecta est, ita ut
non sit nobis necesse quicquam loqui:
9 Ipsi enim de nobis adnuntiant, qualem
introitum habuerimus ad vos, et quo-
modo conversi estis ad Deum a simu-
lachris, servire Deo vivo et vero, 10 Et
expectare Filium ejus de cælis, quem
suscitavit ex mortuis, Jesum, qui
eripuit nos ab ira ventura.

CAPUT II.

1 NAM scitis ipsi, fratres, introitum
nostrum ad vos, quia non inanis fuit,
2 Sed ante passi et contumeliis adfecti,
sicut scitis, in Philippis, fiduciam
habuimus in Deo nostro loqui ad vos
evangelium Dei in multa sollicitudine.
3 Exhortatio enim nostra non de errore
neque de inmunditia neque in dolo,
4 Sed sicut probati sumus a Deo ut
crederetur nobis evangelium, ita
loquimur, non quasi hominibus placen-
tes sed Deo qui probat corda nostra.

Digitized by Google

5 Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακίας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονεξίας, θεὸς μάρτυς, 6 Οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, 7 Δυνάμενοι ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι· ἀλλὰ ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς τέκνα, 8 Οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν ἐγενήθητε. 9 Μνημονεύετε γάρ, ἀδελφοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν, ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. 10 Ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν, 11 Καθάπερ οἴδατε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι, 12 Καὶ μαρτυρόμενοι εἰς τὸ περιπατεῖν ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν. 13 Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ' ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώπων ἀλλὰ καθώς ἐστιν ἀληθῶς λόγον θεοῦ, ὃς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν.

ܟܬܒ ܠܐܚܝܢܐ ܕܬܫܠܘܢܝܩܝ ܐ ❖ ܒ ❖

5 ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܢ ܒܗ ܒܡܠܬ ܚܢܦ ܐܝܟ ܕܝܕܥܝܢ ܐܦ ܠܐ ܒܥܠܬ ܒܨܥ

14 Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, 15 Τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων, 16 Κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε. Ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. 17 Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. 18 Διότι ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ Σατανᾶς. 19 Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμπροσθεν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; 20 Ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

ΚΕΦ. Γ'.

1 ΔΙΟ μηκέτι στέγοντες ηὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, 2 Καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς πίστεως ὑμῶν

14 ܐܝܟ ܓܝܪ ܐܬܬܡ ܡܬܡܠܝ ܗܘܝܬ ܐܚܝ ܒܟܢܫܝ ܐܠܗܐ ܕܒܝܗܘܕ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܕܐܦ ܐܢܬܘܢ ܣܒܠܬܘܢ ܡܢ ܒܢܝ ܡܕܝܢܬܟܘܢ ܐܝܟ ܗܢܘܢ ܕܡܢ ܒܢܝ ܝܗܘܕ ܣܒܠܘ ܠܗܘܢ ܐܦ ܐܢܘܢ

3 Τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύταις. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα· 4 Καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε. 5 Διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. 6 Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, 7 Διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ ἀνάγκῃ καὶ θλίψει ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως, 8 Ὅτι νῦν ζῶμεν ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν Κυρίῳ. 9 Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 10 Νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν; 11 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς [Χριστὸς] κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· 12 Ὑμᾶς δὲ ὁ Κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς,

3 ܕܠܐ ܢܬܙܥܙܥ ܒܗܠܝܢ ܥܠܬܐ ܕܐܢܬܘܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܛܒ ܕܠܗܐ ܣܝܡܝܢ ܚܢܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܟܕ ܗܘܝܢ ܥܡܟܘܢ ܡܐܡܪܝܢ ܐܢܚܢܢ ܠܟܘܢ ܕܢܬܬܪܥܙ ܐܢܚܢܢ ܐܝܟ ܕܗܘܬ ܐܦ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܕܡܢ ܕܢܬܝ ܠܡܒܥܐ ܠܟܘܢ ܘܕܠܡܐ ܢܗܘܐ ܥܠܬܢ ܠܡܢܐ ܐܦ ܐܢܐ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܐܫܕܪ ܠܡܝܕܥ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܕܠܡܐ ܢܣܝܢ ܟܕ ܡܢ ܣܝܢ ܐܢܘܢ ܘܠܡܐ ܢܗܘܐ ܥܠܬܢ ܠܡܢܐ ❖ ܗܫܬܐ ܟܕ ܐܬܐ ܛܝܡܬܐܘܣ ܠܘܬܢ ܡܢ ܟܘܢ ܘܒܫܪ ܠܢ ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܘܥܠ ܕܐܦ ܕܟܪܢ ܐܢܬܘܢ ܠܛܒ ܒܟܠ ܙܒܢ ܘܡܬܚܡܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܚܙܝ ܠܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܚܢܢ ܐܢܬܘܢ ܗܟܝܠ ܥܠ ܗܟܝܠ ܐܬܢܚܡܢ ܐܚܝ ܥܠ ܟܠ ܥܘܬܪܢ ܘܫܘܥܒܕܢ ܥܠ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܗܟܝܠ ܕܗܫܐ ܚܝܝܢ ܐܢܚܢܢ ܐܢ ܐܢܬܘܢ ܩܝܡܝܢ ܒܡܪܝܐ ❖ ܡܢ ܡܐ ܓܒܐ ܢܗܒ ܠܐܠܗܐ ܥܠ ܟܠ ܚܕܘܬܐ ܕܚܕܝܢ ܥܠ ܟܘܢ ܩܕܡ ܐܠܗܢ ❖ ܠܠܝܐ ܣܓܝܐܝܬ ܐܢܚܢܢ ܒܨܠܘܬܐ ܕܢܚܙܐ ܦܪܨܘܦܟܘܢ ܘܢܫܠܡ ܡܕ ܕܚܣܪ ܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ❖ ❖ ❖

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α', γ', δ'.

13 Εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ] μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ, ἀμήν.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΛΟΙΠΟΝ οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, ἵνα καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ, καθὼς καὶ περιπατεῖτε, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. 2 Οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. 3 Τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, 4 Εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, 5 Μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν, 6 Τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διότι ἔκδικος Κύριος περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυράμεθα. 7 Οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ ἀλλὰ ἐν ἁγιασμῷ. 8 Τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ διδόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ὑμᾶς. 9 Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους·

13 ܕܢܬܩܝܡ ܠܒܒܬܟܘܢ ܒܠܝ ܬܪܥܝܡܘ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܐܒܘܢ ܒܩܕܝܫܘܬܐ ܒܥܕܢ ܡܝܬܝܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ [ܡܫܝܚܐ] ܥܡ ܟܠ ܩܕܝܫܘܗܝ ܆ ܐܡܝܢ ܀

ܦܪܩܐ ܕ ܀

1 ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܚܝ ܒܥܝܢ ܘܡܫܬܕܝܢ ܐܢܚܢ ܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܕܐܝܟ ܕܩܒܠܬܘܢ ܡܢ ܠܘܬܢ ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܠܡܗܠܟ ܘܠܗܘܝ ܡܤܬܦܩ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܐܦ ܐܝܟ ܕܗܠܟܬܘܢ ܕܬܬܝܪ ܠܟܘܢ ܝܬܪ ܀ 2 ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܢ ܐܝܢܘ ܦܩܕܢܐ ܕܝܗܒܢ ܠܟܘܢ ܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܀ 3 ܗܕܐ ܗܝ ܨܒܝܢܗ ܕܐܠܗܐ ܩܘܕܫܟܘܢ ܕܬܬܪܚܩܘܢ ܡܢ ܙܢܝܘܬܐ ܀ 4 ܕܢܕܥ ܟܠ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܕܢܐܚܕ ܠܐܢܐ ܕܝܠܗ ܒܩܕܘܫܐ ܘܒܝܩܪܐ ܀ 5 ܠܐ ܒܪܓܫ ܕܬܐܘܐ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܡܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܠܐܠܗܐ ܀ 6 ܕܠܐ ܢܥܒܪ ܘܢܬܪܒܚ ܒܥܤܩܐ ܠܐ ܥܠ ܐܚܘܗܝ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܡܚܝܠ ܒܗ ܒܟܠ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܩܕܡ ܐܡܪܢ ܠܟܘܢ ܘܤܗܕܢ ܀ 7 ܠܐ ܓܝܪ ܩܪܐ ܠܢ ܐܠܗܐ ܠܛܘܡܐ ܐܠܐ ܒܩܕܘܫܐ ܀ 8 ܠܗܕܐ ܕܡܫܠܡ ܠܐ ܠܒܪ ܐܢܫܐ ܡܫܠܡ ܐܠܐ ܠܐܠܗܐ ܗܘ ܕܝܗܒ ܠܢ ܐܦ ܪܘܚܗ ܩܕܝܫܐ ܒܟܘܢ ܀ 9 ܘܥܠ ܚܘܒܐ ܕܐܚܘܬܐ ܠܐ ܨܒܝܢ ܐܢܚܢ ܠܡܟܬܒ ܠܟܘܢ ܐܦ ܗܘ ܐܢܬܘܢ ܐܬܠܡܕܬܘܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܬܚܘܒܘܢ ܐܢܫ ܠܚܒܪܟܘܢ ܀

ΚΕΦ. ε'.

Α�D THESSALONICENSES I, III. IV.

13 Ad confirmanda corda vestra sine querella in sanctitate ante Deum et Patrem nostrum in adventum Domini nostri Jesu [Christi] cum omnibus sanctis ejus. Amen.

CAPUT IV.

1 De cetero ergo, fratres, rogamus vos et obsecramus in Domino Jesu, ut quemadmodum accepistis a nobis quomodo vos oporteat ambulare et placere Deo, sicut et ambulatis, ut et abundetis magis. 2 Scitis enim quæ præcepta dederimus vobis per Dominum Jesum. 3 Hæc est enim voluntas Dei, sanctificatio vestra, ut abstineatis vos a fornicatione, 4 Ut sciat unusquisque vestrum suum vas possidere in sanctificatione et honore, 5 Non in passione desiderii, sicut et gentes quæ ignorant Deum, 6 Ut ne quis supergrediatur neque circumveniat in negotio fratrem suum, quoniam vindex est Dominus de his omnibus, sicut prædiximus vobis et testificati sumus. 7 Non enim vocavit nos Deus in inmunditia sed in sanctificatione. 8 Itaque qui hæc spernit, non hominem spernit sed Deum, qui etiam dedit Spiritum suum sanctum in vobis. 9 De caritate autem fraternitatis non necesse habuimus scribere vobis: ipsi enim vos a Deo didicistis ut diligatis invicem

Digitized by Google

10 Καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμας, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον 11 Καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, 12 Ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. 13 Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ των κοιμωμένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. 14 Εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. 15 Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας, 16 Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον, 17 Ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτως πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα. 18 Ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΠΕΡΙ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· 2 Αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται.

10 Etenim facitis illud in omnes fratres in universa Machedonia. Rogamus autem vos, fratres, ut abundetis magis, 11 Et operam detis ut quieti sitis et vestrum negotium agatis et operemini manibus vestris, sicut præcepimus vobis, 12 Et ut honeste ambuletis ad eos qui foris sunt, et nullius aliquid desideretis. 13 Nolumus autem vos ignorare, fratres, de dormientibus, ut non contristemini sicut et ceteri qui spem non habent. 14 Si enim credimus quod Jesus mortuus est et resurrexit, ita et Deus eos qui dormierunt per Jesum adducet cum eo. 15 Hoc enim vobis dicimus in verbo Domini, quia nos qui vivimus, qui residui sumus in adventum Domini, non præveniemus eos qui dormierunt, 16 Quoniam ipse Dominus in jussu et in voce archangeli et in tuba Dei descendet de cælo, et mortui qui in Christo sunt resurgent primi, 17 Deinde nos qui vivimus, qui relinquimur, simul rapiemur cum illis in nubibus obviam Domino in aera, et sic semper cum Domino erimus. 18 Itaque consolamini invicem verbis istis.

CAPUT V.

1 De temporibus autem et momentis, fratres, non indigetis ut scribamus vobis: 2 Ipsi enim diligenter scitis quia dies Domini sicut fur in nocte ita veniet.

Digitized by Google

3 Ὅταν [γὰρ] λέγωσιν· Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐπίσταται ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. 4 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· 5 Πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους· 6 Ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν ὡς οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. 7 Οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσιν, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν· 8 Ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας, 9 Ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀργὴν ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 10 Τοῦ ἀποθανόντος περὶ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. 11 Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε. 12 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, 13 Καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσῶς ἐν ἀγάπῃ δια τὸ ἔργον αὐτῶν. Εἰρηνεύετε ἐν αὐτοῖς. 14 Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας.

3 ڪِ ܕܐܡܪܝܢ ܗܘ ܫܠܡܐ ܘܩܘܫܛܐ ܗܫܐ ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܡܗܬܝ ܥܠܝܗܘܢ ܚܘܒܠܐ ܕܝܠܕܬܐ ܕܒܛܢܐ ܘܠܐ ܢܦܠܛܘܢ ٤ ڦ ܐܢܬܘܢ ܗܘ ܐܚܝ ܠܐ ܒܚܫܘܟܐ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܢܕܟܝܟ ܗܘ ܝܘܡܐ ܐܝܟ ܓܢܒܐ ٥ ڧ ܟܠܟܘܢ ܒܢܝ ܢܘܗܪܐ ܐܢܬܘܢ ܘܒܢܝ ܝܘܡܐ ܠܐ ܐܢܚܢ ܒܠܝܠܝܐ ܐܘ ܒܚܫܘܟܐ ٦ ڨ ܗܟܝܠ ܠܐ ܢܪܕܡ ܐܝܟ ܫܪܝ ܐܠܐ ܢܫܗܪ ܘܢܗܘܐ ܨܚܝܝܢ ٧ ک ܕܐܝܟ ܕܪܕܡܝܢ ܒܠܝܠܝܐ ܪܕܡܝܢ ܘܕܫܟܝܪܝ ܒܠܝܠܝܐ ܫܟܝܪܝ ܗܢܘ ٨ ڪ ܐܢܚܢ ܕܝܠܢ ܝܘܡܐ ܐܢܚܢ ܨܚܝܝܢ ܠܒܫܝܢ ܠܘܪܝܩܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܘܚܘܒܐ ܘܩܘܣܛܐ ܕܫܘܒܚܐ ܕܦܪܩܢܐ ٩ ګ ܕܠܐ ܫܘܐ ܠܢ ܐܠܗܐ ܠܪܓܙܐ ܐܠܐ ܠܡܩܢܝܬܐ ܕܦܪܩܢܐ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܡܪܢ ١٠ ڬ ܕܡܝܬ ܥܠ ܟܠ ܚܕ ܐܢ ܢܫܗܪ ܐܢ ܢܪܕܡ ܚܕ ܥܡ ܗܘ ܢܚܐ ١١ ڭ ܡܛܠ ܗܟܝܠ ܬܫܠܘܢ ܐܢܫ ܠܚܒܪܟ ܘܬܒܢܘ ܐܢܫ ܠܚܒܪܟ ❖ ١٢ ڮ ܘܫܐܠܝܢ ܐܢܚܢ ܐܚܝ ܕܬܕܥܘܢ ܠܐܢܘܢ ܕܥܒܕܝܢ ܒܝܢܟܘܢ ܘܩܐܡܝܢ ܥܠܝܟܘܢ ܒܡܪܢ ܘܡܢܗܪܝܢ ܠܟܘܢ ١٣ گ ܕܬܗܘܘ ܠܗܘܢ ܝܬܝܪ ܒܚܘܒܐ ܒܥܒܕܗܘܢ ❖ ١٤ ڰ ܘܫܐܠܝܢ ܐܢܚܢ ܐܚܝ ܙܥܘ ܠܐ ܣܒܪܝ ܢܦܫ ܘܬܒܪܘ ܠܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܠܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܠܟܠ ܚܕ ٠

3 Cum enim dixerint: Pax et securitas, tunc repentinus eis superveniet interitus, sicut dolor in utero habenti, et non effugient. 4 Vos autem, fratres, non estis in tenebris, ut vos dies ille tamquam fur conprehendat: 5 Omnes vos filii lucis estis et filii diei; non sumus noctis neque tenebrarum. 6 Igitur non dormiamus sicut ceteri, sed vigilemus et sobrii simus. 7 Qui enim dormiunt, nocte dormiunt, et qui ebrii sunt, nocte ebrii sunt. 8 Nos autem, qui diei sumus, sobrii simus, induti loricam fidei et caritatis et galeam spem solutis, 9 Quoniam non posuit nos Deus in iram, sed in adquisitionem salutis per Dominum nostrum Jesum Christum, 10 Qui mortuus est pro nobis, ut sive vigilemus sive dormiamus simul cum illo vivamus. 11 Propter quod consolamini invicem, et ædificate alterutrum, sicut et facitis. 12 Rogamus autem, [vos,] fratres, ut noveritis eos qui laborant inter vos et præsunt vobis in Domino et monent vos, 13 Ut habeatis illos abundantius in caritate propter opus illorum. Pacem habete cum eis. 14 Rogamus autem vos, fratres, corripite inquietos, consolamini pusillianimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes.

Digitized by Google

15 Ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ
ἀποδοῖ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε
εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. 16 Πάντοτε
χαίρετε, 17 Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε,
18 Ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ
θέλημα θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.
19 Τὸ πνεῦμα μὴ ζβέννυτε, 20 Προφη-
τείας μὴ ἐξουθενεῖτε· 21 Πάντα δὲ
δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε· 22 Ἀπὸ
παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε.
23 Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι
ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ
πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμ-
πτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. 24 Πιστὸς ὁ
καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει. 25 Ἀδελ-
φοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. 26 Ἀσπά-
σασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλή-
ματι ἁγίῳ. 27 Ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν
Κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν
πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. 28 Ἡ χάρις τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ'
ὑμῶν. [Ἀμήν.]

15 ܐ̈ܝܬܝ ܕܠܐ ܚܕ ܠܚܕ ܒܝܫܐ ܡܦܪܥ ܐܠܐ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܛܒܐ ܕܪܕܦ ܐܢܘܢ ܘܠܟܠ ܢܫ̈ܐ ܟܠ ܒܪ ܡ̈ܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܫ̈ܐ ܐ̈ܝܬܝ ܕܠܐ ܚܕ ܠܚܕ ܒܝܫܐ ܡܦܪܥ ܐܠܐ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܛܒܐ ܕܪܕܦ ܐܢܘܢ ܘܠܟܠ ܢܫ̈ܐ ܟܠ ܒܪ ܡ̈ܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܫ̈ܐ ܐ̈ܝܬܝ ܕܠܐ ܚܕ ܠܚܕ ܒܝܫܐ ܡܦܪܥ ܐܠܐ ܕܒܟܠ ܙܒܢ ܛܒܐ ܕܪܕܦ ܐܢܘܢ ܘܠܟܠ ܢܫ̈ܐ ܟܠ ܒܪ ܡ̈ܐ ܘܠܥܠ ܟܠ ܢܫ̈ܐ

15 Videte ne quis malum pro malo
alicui reddat, sed semper quod bonum
est sectamini et invicem et in omnes.
16 Semper gaudete, 17 Sine intermis-
sione orate, 18 In omnibus gratias
agite: hæc enim voluntas Dei est
in Christo Jesu in omnibus vobis.
19 Spiritum nolite extinguere, 20 Pro-
phetias nolite spernere: 21 Omnia
autem probate, quod bonum est tenete,
22 Ab omni specie mala abstinete vos.
23 Ipse autem Deus pacis sanctificet
vos per omnia, et integer spiritus
vester et anima et corpus sine que-
rella in adventu Domini nostri Jesu
Christi servetur. 24 Fidelis est qui
vocavit vos, qui etiam faciet. 25 Fra-
tres, orate pro nobis. 26 Salutate fra-
tres omnes in osculo sancto. 27 Adjuro
vos per Dominum, ut legatur epistula
[hæc] omnibus sanctis fratribus.
28 Gratia Domini nostri Jesu Christi
vobiscum. [Amen.]

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI SECUNDA AD THESSALONICENSES.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β', ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ. 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 3 Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, 4 Ὥστε αὐτοὺς ἡμᾶς ἐν ὑμῖν ἐνκαυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε, 5 Ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, 6 Εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν,

❖ ح ❖ ܠܘܩܒܣܝܣ ܬܢ

❖ ا ❖ ܦܛܪܘܣ

ܦܘܠܘܣ ܘܣܝܠܘܐܢܘܣ ܘܛܝܡܬܝܘܣ . ܠܥܕܬܐ ܕܬܣܠܘܢܝܩܝ ܒܐܠܗܐ ܐܒܢ ܡܪܢ ܘܒܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : 2 ܛܒ ܠܟܘܢ ܘܫܠܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܢ ܡܪܢ ܘܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ : 3 ܒܟܠ ܙܒܢ ܚܝܒ ܐܢܚܢ ܕܢܘܕܐ ܠܐܠܗܐ ܥܠ ܟܠܟܘܢ ܐܚܝ ܕܫܪܝ ܘܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܗܘ ܕܢܬܝܗܒ ܠܗ ܗܟܝ ܐܝܡܢܘܬܟܘܢ ܬܪܝܨ

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β', ά, β'.

7 Καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ 8 Ἐν πυρὶ φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ], 9 Οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, 10 Ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 11 Εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει, 12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ [Χριστοῦ] ἐν ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΚΕΦ. β'.

1 ΕΡΩΤΩΜΕΝ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, 2 Εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μηδὲ θροεῖσθαι, μήτε διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου.

❖ ح ❖ ا ❖ ح ❖

7 وَلَكُمْ يَا مُتَضَايِقِينَ رَاحَةٌ مَعَنَا عِنْدَ اسْتِعْلَانِ رَبِّنَا يَسُوعَ مِنَ السَّمَاءِ مَعَ مَلَائِكَةِ قُوَّتِهِ 8 فِي لَهِيبِ نَارٍ مُعْطِيًا نَقْمَةً عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْرِفُونَ اللهَ وَعَلَى الَّذِينَ لَا يُطِيعُونَ إِنْجِيلَ رَبِّنَا يَسُوعَ الْمَسِيحِ. 9 الَّذِينَ سَيُعَاقَبُونَ بِهَلَاكٍ أَبَدِيٍّ مِنْ وَجْهِ الرَّبِّ وَمِنْ مَجْدِ قُدْرَتِهِ 10 عِنْدَمَا يَأْتِي لِيَتَمَجَّدَ فِي قِدِّيسِيهِ وَيَتَعَجَّبَ مِنْهُ فِي جَمِيعِ الَّذِينَ آمَنُوا لِأَنَّ شَهَادَتَنَا لَدَيْكُمْ صَارَتْ مُصَدَّقَةً فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ. 11 لِهَذَا نُصَلِّي أَيْضًا كُلَّ حِينٍ لِأَجْلِكُمْ أَنْ يَجْعَلَكُمْ إِلَهُنَا مُسْتَحِقِّينَ لِدَعْوَتِهِ وَيُكَمِّلَ بِقُوَّتِهِ كُلَّ مَسَرَّةِ صَلَاحٍ وَعَمَلَ إِيمَانٍ 12 لِكَيْ يَتَمَجَّدَ اسْمُ رَبِّنَا يَسُوعَ الْمَسِيحِ فِيكُمْ وَأَنْتُمْ فِيهِ بِحَسَبِ نِعْمَةِ إِلَهِنَا وَالرَّبِّ يَسُوعَ الْمَسِيحِ ❖

❖ ب ❖

1 وَنَسْأَلُكُمْ أَيُّهَا الْإِخْوَةُ مِنْ جِهَةِ مَجِيءِ رَبِّنَا يَسُوعَ الْمَسِيحِ وَجَمْعِنَا إِلَيْهِ 2 أَنْ لَا تَتَزَعْزَعُوا سَرِيعًا عَنْ رَأْيِكُمْ وَلَا تَرْتَاعُوا لَا بِرُوحٍ وَلَا بِكَلِمَةٍ وَلَا بِرِسَالَةٍ كَأَنَّهَا مِنَّا كَأَنَّ يَوْمَ الرَّبِّ قَدْ حَضَرَ.

AD THESSALONICENSES II, I. II.

7 Et vobis qui tribulamini requiem nobiscum in revelatione Domini Jesu de cælo cum angelis virtutis ejus, 8 In flamma ignis dantis vindictam his qui non noverunt Deum et qui non obœdiunt evangelio Domini nostri Jesu Christi; 9 Qui pœnas dabunt in interitum æternas a facie Domini et a gloria virtutis ejus, 10 Cum venerit glorificari in sanctis suis et admirabilis fieri in omnibus qui crediderunt, quia creditum est testimonium nostrum super vos in die illo. 11 In quo etiam oramus semper pro vobis, ut dignetur vos vocatione sua Deus, et impleat omnem voluntatem bonitatis et opus fidei in virtute, 12 Ut clarificetur nomen Domini [nostri] Jesu Christi in vobis et vos in illo secundum gratiam Dei nostri et Domini Jesu Christi.

CAPUT II.

1 ROGAMUS autem vos, fratres, per adventum Domini nostri Jesu Christi et nostræ congregationis in ipsum, 2 Ut non cito moveamini a vestro sensu neque terreamini, neque per spiritum neque per sermonem neque per epistulam tamquam per nos, quasi instet dies Domini.

Digitized by Google

3 Μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον, ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, 4 Ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καθίσαι, ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶν θεός. 5 Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; 6 Καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ αὐτοῦ καιρῷ. 7 Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται· 8 Καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος, ὃν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ, 9 Οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους 10 Καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ἀδικίας τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. 11 Καὶ διὰ τοῦτο πέμπει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, 12 Ἵνα κριθῶσιν ἅπαντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλὰ εὐδοκήσαντες τῇ ἀδικίᾳ. 13 Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ Κυρίου, ὅτι εἵλατο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας,

3 ܟܕܡܐ ܐܢ ܬܗܬܝܚܘܢ ܚܕ ܒܟ
ܐܡܬܥ ܕܠܐ ܐܬܐ ܩܪܝܐ ܩܕܡܝܐ ܘܐܬܓܠܝ
ܟܦܪܐ ܕܥܘܠܐ ܒܪ ܐܒܕܢܐ ܕܚܛܗܐ 4 ܕܡܬܩܛ
ܘܡܬܪܡܡ ܥܠ ܟܠ ܕܐܡܪ ܐܠܗܐ ܐܘ ܕܡܬܦܠܚ
ܐܦ ܕܝܬܒ ܒܗܝܟܠ ܐܠܗܐ ܘܡܚܘܐ ܠܗ ܕܐܠܗ ܗܘ .
ܟܠ ܗܢܐ ܠܐ ܕܟܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܥܕ ܟܕ ܗܘܝܢ ܥܡ
ܟܘܢ ܗܠܝܢ ܡܠܠ . 5 ܘܗܫܐ ܕܡܢܥ ܐܬ ܕܓܠܐ
ܒܙܒܢܗ ܕܢܬܓܠܐ ܒܙܒܢܗ ܕܝܠܗ . 6 ܘܗܫܐ ܕܡܢܥ
ܐܬ ܕܓܠܐ ܒܙܒܢܗ ܕܝܠܗ . 7 ܟܝ ܪܙܐ ܕܥܘܠܐ
ܟܕ ܡܬܓܠܐ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܡܢܥ ܕܗܘ ܡܢ ܡܨܥ
ܐܬ ܕܡܢܥ ܗܘ ܡܢ ܡܨܥ . 8 ܘܒܗܝܢ ܙܒܢܐ ܢܬܓܠܐ
ܐܝܬ ܕܥܠ ܟܠ ܥܘܠܐ ܘܡܪܝܐ ܝܫܘܥ ܢܫܕܝܗ
ܒܪܘܚ ܦܘܡܗ ܘܢܒܛܠ ܒܬܓܠܝ ܕܡܬܝܬܗ .
9 ܕܐܬܗ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܬܝܬܗ ܐܝܟ ܥܒܕ ܕܣܛܢܐ
ܒܟܠ ܚܝܠܐ ܘܐܬܘܬ ܘܡܘܬܪ ܕܫܩܪ 10 ܘܒܟܠ
ܡܕܥ ܕܥܘܠܐ ܠܐܒܕܝ ܕܠܐ ܩܒܠܘ ܐܝܬ ܕܪܚܡ
ܕܫܪܪܐ ܕܢܬܦܪܩܘ . ܠܗܠܝܢ ܕܐܒܕܝ ܘܠܐ ܩܒܠܘ
ܐܝܬ ܕܪܚܡ ܕܫܪܪܐ ܕܢܬܦܪܩܘ . 11 ܗܠܝܢ ܐܦ
ܐܠܗܐ ܫܕܪ ܠܗܘܢ ܥܒܕ ܛܥܝܘܬܐ ܕܢܗܝܡܢܘ
ܒܫܩܪܐ : 12 ܕܢܬܕܝܢܘܢ ܟܠ ܐܢܫܐ ܕܠܐ ܗܝܡܢ
ܒܫܪܪܐ ܐܠܐ ܚܦܨ ܒܥܘܠܬܐ : 13 ܐܢܚܢ ܕܝܢ
ܚܝܒ ܐܢܚܢ ܠܡܒܪܟ ܠܐܠܗܐ ܒܟܠ ܙܒܢ ܥܠ
ܟܘܢ ܐܚܝ ܪܚܡܝ ܕܐܠܗܐ ܕܓܒܪ ܠܟܘܢ ܡܫܪܝܬܐ
ܠܦܪܘܩܐ ܒܩܕܘܫܬܐ ܕܪܘܚܐ ܘܗܝܡܢܘܬܐ ܕܫܪܪܐ .

3 Ne quis vos seducat ullo modo, quoniam nisi venerit discessio primum et revelatus fuerit homo peccati, filius perditionis, 4 Qui adversatur et extollitur supra omne quod dicitur Deus aut quod colitur, ita ut in templo Dei sedeat ostendens se tamquam sit Deus. 5 Non retinetis quod cum essemus apud vos hæc dicebamus vobis? 6 Et nunc quid detineat scitis, ut reveletur in suo tempore. 7 Nam mysterium jam operatur iniquitatis, tantum ut qui tenet nunc teneat donec de medio fiat. 8 Et tunc revelabitur ille iniquus, quem Dominus Jesus interficiet spiritu oris sui, et destruet inlustratione adventus sui, 9 Eum cujus est adventus secundum operationem Satanæ in omni virtute, [et] signis et prodigiis mendacibus, 10 [Et] in omni seductione iniquitatis his qui pereunt, eo quod caritatem veritatis non receperunt ut salvi fierent. 11 Ideo mittit illis Deus operationem erroris, ut credant mendacio, 12 Ut judicentur omnes qui non crediderunt veritati sed consenserunt iniquitati. 13 Nos autem debemus gratias agere Deo semper pro vobis, fratres dilecti a Deo, quod elegerit nos Deus primitias in salutem in sanctificatione spiritus et fide veritatis,

Digitized by Google

14 Εἰς ὃ καὶ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 15 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν· 16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ θεὸς ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι· 17 Παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΟ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, 2 Καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. 3 Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. 4 Πεποίθαμεν δὲ ἐν Κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν [ὑμῖν] ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. 5 Ὁ δὲ Κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ. 6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβοσαν παρ' ἡμῶν. 7 Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν.

14 In qua et vocavit vos per evangelium nostrum in quisitionem gloriæ Domini nostri Jesu Christi. 15 Itaque, fratres, state, et tenete traditiones quas didicistis sive per sermonem sive per epistulam nostram : 16 Ipse autem Dominus noster Jesus Christus et Deus et Pater noster, qui dilexit nos et dedit consolationem æternam et spem bonam in gratia, 17 Exhortetur corda vestra et confirmet in omni opere et sermone bono.

CAPUT III.

1 De cetero, fratres, orate pro nobis, ut sermo Dei currat et clarificetur sicut et apud vos, 2 Et ut liberemur ab inportunis et malis hominibus ; non enim omnium est fides. 3 Fidelis autem Dominus est, qui confirmavit vos et custodiet a malo. 4 Confidimus autem de vobis in Domino, quoniam quæ præcipimus et facitis et facietis. 5 Dominus autem dirigat corda vestra in caritate Dei et patientia Christi. 6 Denuntiamus autem vobis, fratres, in nomine Domini nostri Jesu Christi, ut subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate et non secundum traditionem quam acceperunt a nobis. 7 Ipsi scitis quemadmodum oporteat imitari nos, quoniam non inquieti fuimus inter vos,

Digitized by Google

8 Οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν· 9 Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. 10 Καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. 11 Ἀκούομεν γάρ τινας περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους ἀλλὰ περιεργαζομένους· 12 Τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. 13 Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ ἐγκακήσητε καλοποιοῦντες. 14 Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε· μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ· 15 Καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. 16 Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διαπαντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. 17 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω. 18 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. [Ἀμήν.]

❖ ٣ ❖ ص ❖ ٤

8 إِهلا كسمًا وِمْرِي إِجْكِ جَى إِنْـ.
جْنحقْ. إِلَّا صنعِلا هُصلِاوْلِا حِكْنًا
وكَلَّا هُكْسِب تِوْمِ : وِكَلَّا
إِنْـ جْنحقْ لَا تَاجْ. 9 لَا تِوْا هُهْلَا
لَا فِكِبْـ. كِـ. إِلَّا وِصنعْـ تِلَّا
كحقْ لِهْصْا وِجِـ ٢٢وِحقْ. 10 إِهـ
جِـ كَهْلحقْ تِوْمِ يِـ: تِوْا مِصْبِـ
تِوْمِ كـحـقْ. وِجْـلَا لَا وِجْـا
وِتْعِكْسْ. إِهلا تِكْبِـ. 11 هُمِكْنِـ
يِـ: وِابْـ حقْ إِنْقا وِجْـ. جْـ.
مِكْهِكِـ. مِهْزِمْـ لَا هُكْسِب إِلَّا إِ
هِـتْـضْلِا. 12 كحقْ وِبِـ كَهْكِـ
مِكْصِبْـنِـ. مِصْنِـ جْنِسْقْ حقْنِ
تِـعـقْ مِكْعِبْـا : وِحْكْـا تِبْـقْ
هُكْسِب هُاجْكِـ كِسمِكْسْ. 13 إِبْـقْ
وِبِـ إِنْـت : لَا وِجْـا كحقْ كجْنحقْ
وِهْـحْـ. 14 هُاْ إِنْـ لَا هُعِـهُمْـ
كِقِكِـ هُكِـ وِجْـاوِجْـا. تِـهِـ
كحقْ هُنْـا. مِلَا تِوْمِـقْ هُـهِـنْكِـهِـ
كْقْـ وِتْعِكْسْ. 15 مِلَا إِسِ حِـنْكِـجْـا
وِجِـ إِلَّا تِوْمِـقْ هُـنِـ كِـ
وِابِـقْـ. تِنْـ إِسِ وِجِـ. 16 تِوْمِ
إِسِ وِلِاسْـا. تِوْمِ وِبِـ هُـنِـ وِهْكْـا
تِـلَا كـحـقْ هِـكْـا حـلَا اجْـ
حِـكْـقْـ. 17 هُـنِـ كِـمِـ كحقْ.
هِكْـا جْـمِـ إِنْـ إِنْـ هُـكِـهِـ
جْـلَا. وِابِـقْـ تِوْمِـ وِجْـكْـمِـ
إِنْـت إِهْـمِـ ❖

8 Neque gratis panem manducavimus ab aliquo, sed in labore et fatigatione nocte et die operantes, ne quem vestrum gravaremus; 9 Non quasi non habuerimus potestatem; sed ut nosmet ipsos formam daremus vobis ad imitandum nos. 10 Nam et cum essemus apud vos, hoc denuntiabamus vobis, quoniam si quis non vult operari, nec manducet. 11 Audimus enim inter vos quosdam ambulantes inquiete, nihil operantes sed curiose agentes: 12 His autem qui ejusmodi sunt denuntiamus et obsecramus in Domino Jesu Christo, ut cum silentio operantes suum panem manducent. 13 Vos autem, fratres, nolite deficere bene facientes. 14 Quod si quis non obœdit verbo nostro per epistulam, hunc notate et non conmisceamini cum illo, ut confundatur: 15 Et nolite quasi inimicum existimare, sed corripite ut fratrem. 16 Ipse autem Dominus pacis det vobis pacem sempiternam in omni loco. Dominus cum omnibus vobis. 17 Salutatio mea manu Pauli, quod est signum in omni epistula: ita scribo. 18 Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI PRIMA
AD TIMOTHEUM.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α', ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ κατ' ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, 2 Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει. Χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. 3 Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν 4 Μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ἐκζητήσεις παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει· 5 Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου, 6 Ὧν τινὲς ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν εἰς ματαιολογίαν,

AD TIMOTHEUM I, CAPUT I.

PAULUS apostolus Jesu Christi secundum imperium Dei Salvatoris nostri et Christi Jesu, spei nostræ, 2 Timotheo dilecto filio in fide. Gratia, misericordia et pax a Deo Patre et Christo Jesu Domino nostro. 3 Sicut rogavi te ut remaneres Ephesi, cum irem in Machedoniam, et denuntiares quibusdam ne aliter docerent 4 Neque intenderent fabulis et genealogiis interminatis, quæ quæstiones præstant magis quam ædificationem Dei quæ est in fide. 5 Finis autem præcepti est caritas de corde puro et conscientia bona et fide non ficta; 6 A quibus quidam aberrantes conversi sunt in vaniloquium.

Digitized by Google

7 Θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. 8 Οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, 9 Εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδροφόνοις, 10 Πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, 11 Κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. 12 [Καὶ] χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν, 13 Τὸ πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, 14 Ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 15 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ· 16 Ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν ἅπασαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

7 صِرْحَه حَفْصِهُ وَحَدَّتِيَا وَنَصَفَهُ . 7
صِ لَا هَصِهَحِكِ هَزِمَ وَمَصَّكِكِ : 8
صلا هَزِمَ وَكِحِهِصِ هَحَبِتِ . 8
صُبْحَنِ وَبِ وَنَصَفَهُا هَهَ: صِهَ . 9
لِ إِنَّ إِحَهُلِ وَنَصَفَهُا نَهَوَجَ: حَهَ . 9
صِ صُبِ وَكَحَّاتِيَا نَصَفَهُا لَا هَصِهَ
إِلَا كَنَةِلَا هَكَفَتِهَوَا هَكَتَّفَتَا
هَكَسِهِتِيَا . هَكَنَّا صلايِكِ وَلَا
وَحِ . صلايِكِ وَهَسِ لِإَحَتَصَهَ .
صلايِكِ وَهَسِ لِإَهَتَهُلَهَ .
هَكَهَهَلَا . 10 هَكَرَّتِيَا . هَكَعَهَصَ نَهَ
وَحِيَا . هَكَهِتَصَ حَتَ سَاوَا . هَكَهِلَا
هَكَنَصَ كَلَا هَهَفَلَا . هَكَحَفَهِهَ
وَابِلَهَصِ هَصَهَحِلَا وَهَكَحَنَا سِكَفَلَا .
وَاهَكِسِمِ وَلَهَصَهَلَا وَهَكَحَنَا 11
هَحِيَحَا : حَهَ وَابَا وَلَهَتَهَلَهَ .
هَهَكَحَا إِبَا كَ وَبِيكِكِ كَفَنِ تَهَهَ 12
هَهَبَسَا . وَبِعَصَ هَهَتَهَلَا هَهَهَلَا
كَلَهَهَهَلَا . 13 كِ وَحِ صِهَ
هَهَبِحَ صِهَ . هَوَوَهَ . هَهَكَحَنِ .
إِلَا إِلَهَتَهَ هَهَلَا وَحِ لَا هَبِ 14
تَحِ وَلَا هَهَفَتَهَلَا . 14 هَهَلَهَ حَهَ
وَبِ لَهَصَهَلَا وَهَهَفَتَهَلَا . وَحِ
صَهَفَتَهَلَا وَهَهَهَلَا . وَحِ
هَهَهَفَا وَحَتَهَهَ هَهَبَسَا .
هَهَهَلَا صِهَ هَهَلَا . 15 صِهَ هَهَلَا
كَهَهَحَكَهَلَا . وَبَهَ هَهَبَسَا إِلَا
كَنَحَكَا كَفَسَهَ كَسِهِتِيَا : وَحِهَكَهَ
إِنَا إِبَا . إِلَا هَهَلَا هَهَلَا وَبَهَ 16
بَكِ . وَحِ حِهَكَا بَهَلَا هَهَ
هَهَبَسَا حَكَ هَهَلَا وَهَ : هَهَهَ
كَلَهَهَلَا وَابِلَهَصِ وَحَهَبِ
وَبَهَهَفَتَهَ حَهَ كَهِتِيَا وَحَنَحَهَ .

7 Volentes esse legis doctores, non intellegentes neque quæ loquuntur neque de quibus adfirmant. 8 Scimus autem quia bona est lex, si quis ea legitime utatur. 9 Sciens hoc quia lex justo non est posita, sed injustis et non subditis, impiis et peccatoribus, sceleratis et contaminatis, patricidis et matricidis, homicidis, 10 Fornicariis, masculorum concubitoribus, plagiariis, mendacibus, perjuris, et si quid aliud sanæ doctrinæ adversatur, 11 Quæ est secundum evangelium gloriæ beati Dei, quod creditum est mihi. 12 Gratias ago ei qui me confortavit, Christo Jesu Domino nostro, quia fidelem me existimavit ponens in ministerio, 13 Qui prius fui blasphemus et persecutor et contumeliosus, sed misericordiam consecutus sum, quia ignorans feci in incredulitate; 14 Superabundavit [autem] gratia Domini nostri cum fide et dilectione quæ est in Christo Jesu. 15 Fidelis sermo et omni acceptione dignus, quia Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum: 16 Sed ideo misericordiam consecutus sum, ut in me primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam, ad deformationem eorum qui crediturui sunt illi in vitam æternam.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α', α', β'.

17 Τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. 18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα στρατεύσῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, 19 Ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· 20 Ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

ΚΕΦ. β'.

1 ΠΑΡΑΚΑΛΩ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων, 2 Ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. 3 Τοῦτο [γὰρ] καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ. 4 Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. 5 Εἷς γὰρ θεός, εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, 6 Ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις,

17 ܠܡܠܟܐ ܕܥܠܡܐ ܠܐ ܡܬܚܙܐ ܘܠܐ ܡܬܚܙܐ ܠܐܠܗܐ ܒܠܚܘܕܘ ܢܣܒ ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ׃ 18 ܗܢ ܦܘܩܕܢܐ ܐܦܩܕ ܠܟ ܒܪܝ ܛܝܡܬܐܘܣ ܐܝܟ ܕܩܕܡ ܢܒܝܐ ܥܠܝܟ ܕܬܩܪܒ ܒܗܝܢ ܩܪܒܐ ܛܒܐ ׃ 19 ܕܐܝܬ ܠܟ ܗܝܡܢܘܬܐ ܘܣܒܪ ܛܒ ܕܐܝܢ ܕܢܐܝ ܕܐܢܘܢ ܕܕܚܝܘ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܬܒܣܡܘ ׃ 20 ܡܢ ܗܢܘܢ ܗܘ ܗܘܡܢܝܘܣ ܘܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܕܫܕܪܬ ܠܗܘܢ ܠܣܛܢܐ ܕܢܬܝܠܦܘܢ ܕܠܐ ܢܓܕܦܘܢ ׃

ܦܪܩ ܒ׳

1 ܗܟܝܠ ܐܦ ܐܢܐ ܐܡܪ ܐܢ ܒܟܠ ܩܕܡ ܬܥܒܕܘܢ ܒܥܘܬܐ ܘܨܠܘܬܐ ܘܫܐܠܬܐ ܘܒܪܟܬܐ ܥܠ ܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ׃ 2 ܥܠ ܡܠܟܐ ܘܟܠ ܕܒܪܡ ܐܢܘܢ ܕܢܥܒܪ ܚܝܐ ܫܠܝܐ ܘܫܟܝܐ ܒܟܠ ܕܟܝܘܬܐ ܘܒܟܠ ܫܘܪܝܐ ׃ 3 ܗܕܐ ܛܒ ܘܩܒܠ ܩܕܡ ܡܪܢ ܦܘܪܩܢ ܐܠܗܐ ׃ 4 ܕܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܨܒܐ ܕܢܬܚܝܘܢ ܘܠܡܬܐ ܠܡܕܥܬܐ ܕܫܪܪܐ ׃ 5 ܡܛܠ ܕܚܕ ܐܠܗܐ ܘܚܕ ܡܨܥ ܒܝܢ ܐܠܗܐ ܘܒܢܝ ܐܢܫܐ ܐܢܫܐ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ׃ 6 ܗܘ ܕܝܗܒ ܢܦܫܗ ܦܕܝܘܢ ܥܠ ܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܣܗܕܘܬܐ ܒܙܒܢܗ ׃

AD TIMOTHEUM I, I. II.

17 Regi autem sæculorum, inmortali, invisibili, soli Deo, honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen. 18 Hoc præceptum commendo tibi, fili Timothee, secundum præcedentes in te prophetias, ut milites in illis bonam militiam, 19 Habens fidem et bonam conscientiam, quam quidam repellentes circa fidem naufragaverunt; 20 Ex quibus est Hymenius et Alexander, quos tradidi Satanæ, ut discant non blasphemare.

CAPUT II.

1 Obsecro igitur primo omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, 2 Pro regibus et omnibus qui in sublimitate sunt, ut quietam et tranquillam vitam agamus in omni pietate et castitate. 3 Hoc enim bonum est et acceptum coram Salvatori nostro Deo, 4 Qui omnes homines vult salvos fieri et ad agnitionem veritatis venire. 5 Unus enim Deus, unus et mediator Dei et hominum, homo Christus Jesus, 6 Qui dedit redemptionem semet ipsum pro omnibus, testimonium temporibus suis,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α', Β', Γ'.

7 Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω, οὐ ψεύδομαι, διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀληθείᾳ. 8 Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ· 9 Ὡσαύτως καὶ γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν καὶ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, 10 Ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν. 11 Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· 12 Διδάσκειν δὲ γυναικὶ οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. 13 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὔα. 14 Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἐξαπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν, 15 Σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

ΚΕΦ. Γ'.

1 ΠΙΣΤΟΣ ὁ λόγος· Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. 2 Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίλημπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν,

ܟ ܘ ܐ ܘ ܣ ܘ ܟ

7 ܗܘ ܕܐܬܝܬ ܐܢܐ ܟܪܝܙ ܘܫܠܝܚ ܫܪܪܐ ܐܡܪ ܠܟܘܢ ܠܐ ܐܟܕܒ ܡܠܦ ܕܥܡܡܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܫܪܪܐ ܕܐܝܬ ܠܝ ܐܦ ܠܟܘܢ ܐܡܪ ܐܢܐ ܗܟܝܠ ܕܨܠܘ ܓܒܪܐ ܒܟܠ ܐܬܪ ܘܢܫܐ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܟܝܐ ܡܪܡܝܢ ܒܠܐ ܪܓܙ ܘܠܐ ܦܠܓܘܬܐ ܘܐܦ ܢܫܐ ܒܠܒܘܫ ܫܦܝܪ ܒܟܣܘܬ ܚܫܚܐ ܘܣܒܪ ܠܐ ܒܣܪܓ ܕܫܥܪ ܘܠܐ ܒܕܗܒ ܘܠܐ ܒܡܪܓܢܝܬܐ ܘܠܐ ܒܠܒܘܫ ܝܩܪ ܐܠܐ ܕܐܝܬ ܠܗܢ ܠܢܫܐ ܕܡܬܚܙܝܢ ܕܕܚܠܬܐ ܐܝܬ ܠܗܢ ܒܥܒܕܐ ܛܒܐ ܢܠܦ ܢܫܐ ܒܫܬܩܐ ܒܟܠ ܟܢܝܥܘܬܐ ܘܠܐ ܐܦ ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܢܠܦ ܢܫܐ ܠܡܠܦ ܐܘ ܠܡܫܠܛ ܒܒܥܠܗ ܐܠܐ ܕܢܗܘܐ ܒܫܬܩܐ ܐܝܟ ܕܐܬܝܨܪ ܐܕܡ ܩܕܡ ܗܘܐ ܘܗܕܐ ܐܬܒܪܝ ܐܬܬܥܪܒ ܐܠܐ ܐܢܬܬ ܐܬܬܥܪܒܬ ܒܥܒܪܬܐ ܗܘܬ ܐܬܬ ܒܝܠܕܐ ܢܬܦܪܩ ܐܢ ܩܝܡܝܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܒܚܘܒܐ ܘܒܩܕܘܫܐ ܥܡ ܕܟܝܘܬܐ

ܟ ܘ ܐ

1 ܗܝ ܡܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܢ ܕܨܒ ܡܫܓܚܐ ܢܗܘܐ ܨܒܐ ܠܡܥܒܕ ܒܥܐ ܠܗ ܕܫܦܝܪ ܢܗܘܐ ܒܥܐ ܠܗ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܒܗ ܡܕܡ ܕܡܬܚܫܕ ܘܠܐ ܡܬܬܒܥ ܠܗ ܕܢܗܘܐ ܡܠܦ ܠܟܠ ܡܢ ܕܐܬܐ

3 Μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, ἀλλὰ ἐπιεικῆ, ἄμαχον, ἀφιλάργυρον, 4 Τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος, 5 Εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται; 6 Μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου. 7 Δεῖ δὲ καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. 8 Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ διλόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχροκερδεῖς, 9 Ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. 10 Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες. 11 Γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφαλίους, πιστὰς ἐν πᾶσιν. 12 Διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. 13 Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 14 Ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σὲ τάχιον·

3 Non vinolentum, non percussorem, sed modestum, non litigiosum, non cupidum, 4 Suæ domui bene præpositum, filios habentem subditos cum omni castitate. 5 Si quis autem domui suæ præesse nescit, quomodo ecclesiæ Dei diligentiam habebit? 6 Non neophytum, ne in superbia elatus in judicium incidat diaboli. 7 Oportet autem illum et testimonium habere bonum ab his qui foris sunt, ut non in obprobrium incidat et laqueum diaboli. 8 Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes, 9 Habentes mysterium fidei in conscientia pura. 10 Et hi autem probentur primum, et sic ministrent nullum crimen habentes. 11 Mulieres similiter pudicas, non detrahentes, sobrias, fideles in omnibus. 12 Diacones sint unius uxoris viri, qui filiis suis bene præsunt et suis domibus. 13 Qui enim bene ministraverint, gradum sibi bonum adquirent et multam fiduciam in fide quæ est in Christo Jesu. 14 Hæc tibi scribo, sperans venire ad te cito;

Digitized by Google

15 Ἐὰν δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. 16 Καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόμσῳ, ἀνελήμφθη ἐν δόξῃ.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΤΟ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμονίων, 2 Ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, 3 Κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετάλημψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσι τὴν ἀλήθειαν. 4 Ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν, καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· 5 Ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. 6 Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας· 7 Τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ. Γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν.

15 Si autem tardavero, ut scias quomodo te oporteat in domo Dei conversari, quæ est ecclesia Dei vivi, columna et firmamentum veritatis. 16 Et manifeste magnum est pietatis sacramentum, quod manifestatum est in carne, justificatum est in spiritu, apparuit angelis, prædicatum est gentibus, creditum est in mundo, adsumptum est in gloria.

CAPUT IV.

1 SPIRITUS autem manifeste dicit quia in novissimis temporibus descendent quidam a fide, attendentes spiritibus erroris et doctrinis dæmoniorum, 2 In hypocrisi loquentium mendacium et cauteriatam habentium conscientiam suam, 3 Prohibentium nubere, abstinere a cibis, quos Deus creavit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus et his qui cognoverunt veritatem. 4 Quia omnis creatura Dei bona, et nihil reiciendum quod cum gratiarum actione percipitur: 5 Sanctificatur enim per verbum Dei et orationem. 6 Hæc proponens fratribus bonus eris minister Jesu Christi, enutritus verbis fidei et bonæ doctrinæ quam adsecutus es: 7 Ineptas autem et aniles fabulas devita. Exerce [autem] te ipsum ad pietatem.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α', δ', ε'.

8 Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης. 9 Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. 10 Εἰς τοῦτο γὰρ κοπιῶμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. 11 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. 12 Μηδείς σοῦ τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου τῶν πιστῶν, ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. 13 Ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. 14 Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. 15 Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ πᾶσιν. 16 Ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΝ μὴ ἐπιπλήξῃς ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, 2 Πρεσβυτέρας ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ. 3 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας.

❖ ٥١ ❖ ٤ ❖ ١ ❖ ܐܓܪܬܐ ܩܕܡܝܐ ܠܛܝܡܬܐܘܣ ❖

8 ܕܦܘܪܫܢܐ ܓܝܪ ܒܦܓܪܐ ܙܥܘܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܝܐ ܒܠܚܘܕ ܙܥܘܪ ܗܘ ܕܚܝܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܝܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܬܘܒ ܒܗܕܐ ܚܝܐ ܕܗܫܐ ܘܕܐܬܝ ܗܝ ܡܗܝܡܢܘܬܐ ܘܟܠ ܩܒܠܢܐ ܫܪܝܐ ܗܝ ܕܐܦ ܒܗܕܐ ܥܠ ܗܕܐ ܐܢܚܢܢ ܥܒܕܝܢ ܘܡܬܟܫܝܢ ܕܣܒܪܝܢ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܗܘ ܦܪܘܩܐ ܗܘ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܒܪܝܫ ܠܡܗܝܡܢܝ ܗܘ ܦܩܘܕ ܘܠܡܠܦ ܗܠܝܢ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܙܥܘܪ ܕܢܫܬܠܝ ܒܥܠܡܐ ܐܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܡܬܠܐ ܠܡܗܝܡܢܝ ܒܡܠܬܐ ܒܫܘܓܫܐ ܒܚܘܒܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܕܟܝܘܬܐ ܥܕ ܕܐܬܐ ܐܢܐ ܫܘܝ ܩܪܝܐ ܠܩܪܝܢܐ ܘܠܡܘܕܝܢܐ ܘܠܠܡܠܦܢܘܬܐ ܠܐ ܬܫܬܘܠ ܠܟ ܒܗ ܡܘܗܒܬܐ ܕܒܟ ܕܐܬܝܗܒ ܠܟ ܒܢܒܝܐ ܥܡ ܫܘܝܬܐ ܕܐܝܕܝ ܕܩܫܝܫܐ ܗܠܝܢ ܬܗܘܐ ܘܒܗܝܢ ܬܬܪܥܐ ܕܬܗܘܐ ܓܠܝܐ ܠܟܠ ܐܢܫܐ ܕܬܫܬܡܪ ܢܦܫܟ ܘܬܠܡܕ ܒܗܝܢ ܐܦ ܠܡ ܬܫܬܡܪ ܢܦܫܟ ܘܐܦ ܠܐ ܐܢܘܢ ܕܫܡܥܝܢ ❖

❖ ٥ ❖ ٥١ ❖ ܟܬܒ ܠܛܝܡܬܐܘܣ

1 ܠܣܒܐ ܠܐ ܬܬܟܣ ܐܠܐ ܬܒܥܐ ܐܝܟ ܐܒܐ ܠܥܘܪܝܐ ܐܝܟ ܐܚܐ ܠܒܪ ܐܢܫ 2 ܠܣܒܬܐ ܐܝܟ ܐܡܐ ܠܥܘܪܝܬܐ ܐܝܟ ܐܚܬܐ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܕܢܩܝܘܬܐ 3 ܐܬܪ ܠܐܪܡܠܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܝܐ ܒܠܚܘܕ ܙܥܘܪ ܗܘ ܕܚܝܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܝܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܬܘܒ ܒܗܕܐ ܚܝܐ ܕܗܫܐ ܘܕܐܬܝ ܗܝ ܡܗܝܡܢܘܬܐ ܘܟܠ ܩܒܠܢܐ ܫܪܝܐ ܗܝ ܕܐܦ ܒܗܕܐ ܥܠ ܗܕܐ ܐܢܚܢܢ ܥܒܕܝܢ ܘܡܬܟܫܝܢ ܕܣܒܪܝܢ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܗܘ ܦܪܘܩܐ ܗܘ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܒܪܝܫ ܠܡܗܝܡܢܝ ܗܘ ܦܩܘܕ ܘܠܡܠܦ ܗܠܝܢ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܙܥܘܪ ܕܢܫܬܠܝ ܒܥܠܡܐ ܐܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܡܬܠܐ ܠܡܗܝܡܢܝ ܒܡܠܬܐ ܒܫܘܓܫܐ ܒܚܘܒܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܕܟܝܘܬܐ ܥܕ ܕܐܬܐ ܐܢܐ ܫܘܝ ܩܪܝܐ ܠܩܪܝܢܐ ܘܠܡܘܕܝܢܐ ܘܠܠܡܠܦܢܘܬܐ ܠܐ ܬܫܬܘܠ ܠܟ ܒܗ ܡܘܗܒܬܐ ܕܒܟ ܕܐܬܝܗܒ ܠܟ ܒܢܒܝܐ ܥܡ ܫܘܝܬܐ ܕܐܝܕܝ ܕܩܫܝܫܐ ܗܠܝܢ ܬܗܘܐ ܘܒܗܝܢ ܬܬܪܥܐ ܕܬܗܘܐ ܓܠܝܐ ܠܟܠ ܐܢܫܐ ܕܬܫܬܡܪ ܢܦܫܟ ܘܬܠܡܕ ܒܗܝܢ ܐܦ ܠܡ ܬܫܬܡܪ ܢܦܫܟ ܘܐܦ ܠܐ ܐܢܘܢ ܕܫܡܥܝܢ ❖

❖ ٥ ❖ ٥١ ❖ ܟܬܒ ܠܛܝܡܬܐܘܣ

1 ܠܣܒܐ ܠܐ ܬܬܟܣ ܐܠܐ ܬܒܥܐ ܐܝܟ ܐܒܐ ܠܥܘܪܝܐ ܐܝܟ ܐܚܐ ܠܒܪ ܐܢܫ 2 ܠܣܒܬܐ ܐܝܟ ܐܡܐ ܠܥܘܪܝܬܐ ܐܝܟ ܐܚܬܐ ܒܟܠ ܥܕܬܐ ܕܢܩܝܘܬܐ 3 ܐܬܪ ܠܐܪܡܠܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܝܐ ܒܠܚܘܕ ܙܥܘܪ ܗܘ ܕܚܝܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܘܝܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܬܘܒ ܒܗܕܐ ܚܝܐ ܕܗܫܐ ܘܕܐܬܝ ܗܝ ܡܗܝܡܢܘܬܐ ܘܟܠ ܩܒܠܢܐ ܫܪܝܐ ܗܝ ܕܐܦ ܒܗܕܐ ܥܠ ܗܕܐ ܐܢܚܢܢ ܥܒܕܝܢ ܘܡܬܟܫܝܢ ܕܣܒܪܝܢ ܠܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܗܘ ܦܪܘܩܐ ܗܘ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܒܪܝܫ ܠܡܗܝܡܢܝ ܗܘ ܦܩܘܕ ܘܠܡܠܦ ܗܠܝܢ ܘܠܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܙܥܘܪ ܕܢܫܬܠܝ ܒܥܠܡܐ ܐܠܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܡܬܠܐ ܠܡܗܝܡܢܝ ܒܡܠܬܐ ܒܫܘܓܫܐ ܒܚܘܒܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܕܟܝܘܬܐ ܥܕ ܕܐܬܐ ܐܢܐ ܫܘܝ ܩܪܝܐ ܠܩܪܝܢܐ ܘܠܡܘܕܝܢܐ ܘܠܠܡܠܦܢܘܬܐ ܠܐ ܬܫܬܘܠ ܠܟ ܒܗ ܡܘܗܒܬܐ ܕܒܟ ܕܐܬܝܗܒ ܠܟ ܒܢܒܝܐ ܥܡ ܫܘܝܬܐ ܕܐܝܕܝ ܕܩܫܝܫܐ ܗܠܝܢ ܬܗܘܐ ܘܒܗܝܢ ܬܬܪܥܐ ܕܬܗܘܐ ܓܠܝܐ ܠܟܠ ܐܢܫܐ ܕܬܫܬܡܪ ܢܦܫܟ ܘܬܠܡܕ ܒܗܝܢ ܐܦ ܠܡ ܬܫܬܡܪ ܢܦܫܟ ܘܐܦ ܠܐ ܐܢܘܢ ܕܫܡܥܝܢ ❖

AD TIMOTHEUM I, IV. V.

8 Nam corporalis exercitatio ad modicum utilis est: pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ quæ nunc est et futuræ, 9 Fidelis sermo et omni acceptione dignus. 10 In hoc enim laboramus et maledicimur, quia speramus in Deum vivum, qui est Salvator omnium hominum, maxime fidelium. 11 Præcipe hæc et doce. 12 Nemo adulescentiam tuam contemnat, sed exemplum esto fidelium, in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate. 13 Dum venio, attende lectioni, exhortationi, doctrinæ. 14 Noli neglegere gratiam quæ in te est, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum præsbyterii. 15 Hæc meditare, in his esto, ut profectus tuus manifestus sit omnibus. 16 Attende tibi et doctrinæ, insta in illis: hoc enim faciens et te ipsum salvum facies et qui te audiunt.

CAPUT V.

1 SENIOREM ne increpaveris, sed obsecra ut patrem, juvenes ut fratres, 2 Anus ut matres, juvenculas ut sorores in omni castitate. 3 Viduas honora, quæ vere viduæ sunt.

Digitized by Google

4 Εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστιν ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· 6 Ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν. 7 Καὶ ταῦτα παράγγελλε ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν. 8 Εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα οἰκείων οὐ προνοεῖται, τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. 9 Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγονυῖα, ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, 10 Ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. 11 Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, 12 Ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν· 13 Ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα.

4 ܐܢ ܕܐܝܬ ܐܡܪܬܐ ܕܒܢܝܗܝ ܐܘ ܒܢܝ ܒܢܝܗܝ ܢܠܦܘ ܠܒܝܬ ܒܝܬܗܘܢ ܩܕܡ ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܦܝܪ ܘܠܡܦܪܥ ܠܐܒܗܬܗܘܢ ܘܠܡܬܩܒܠ ܡܢ ܐܒܗܬܗܘܢ ܡܛܠ ܗܕܐ ܫܦܝܪ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܢܣܒ ܐܝܟ ܕܐܬ ܐܡܪܬܐ ܕܫܪܝܪܐ ܐܝܬ ܠܗ ܒܐܠܗܐ ܘܩܐܡ ܒܒܥܘܬܐ ܘܒܨܠܘܬܐ ܠܠܝܐ ܘܝܘܡܡܐ ܐܠܐ ܕܐܬ ܐܡܪܬܐ ܕܒܬܢܓܘ ܡܝܬ ܗܝ ܐܦ ܟܕ ܚܝܐ ܗܝ ܘܗܕܐ ܦܩܘܕ ܕܠܐ ܢܗܘܘܢ ܒܥܠܬ ܚܘܒܐ ܐܢ ܕܐܝܬ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܠܐ ܠܒܝܬܗ ܘܠܐ ܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܟܦܪ ܗܘ ܠܗ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܗܘ ܐܫܬ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܘܫܪ ܡܢ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢ ܕܐܝܬ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܠܐ ܠܒܝܬܗ ܘܠܐ ܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܟܦܪ ܗܘ ܠܗ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܗܘ ܐܫܬ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܘܫܪ ܡܢ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢ ܕܐܝܬ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܠܐ ܠܒܝܬܗ ܘܠܐ ܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܟܦܪ ܗܘ ܠܗ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܗܘ ܐܫܬ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܘܫܪ ܡܢ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܐܢ ܕܐܝܬ ܠܐ ܡܫܬܟܚ ܠܗ ܠܐ ܠܒܝܬܗ ܘܠܐ ܠܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܟܦܪ ܗܘ ܠܗ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܗܘ ܐܫܬ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܘܫܪ ܡܢ ܠܐ ܡܗܝܡܢ

4 Si qua autem vidua filios aut nepotes habet, discant primum domum suam regere et mutuam vicem reddere parentibus: hoc enim acceptum est coram Deo. 5 Quæ autem vere vidua est et desolata, speravit in Deum et instat obsecrationibus et orationibus nocte ac die: 6 Nam quæ in deliciis est, vivens mortua est. 7 Et hoc præcipe: ut inreprehensibiles sint. 8 Si quis autem suorum et maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit et est infideli deterior. 9 Vidua eligatur non minus sexaginta annorum, quæ fuerit unius viri uxor, 10 In operibus bonis testimonium habens, si filios educavit, si hospitio recepit, si sanctorum pedes lavit, si tribulationem patientibus subministravit, si omne opus bonum subsecuta est. 11 Adulescentiores autem viduas devita: cum enim luxuriatæ fuerint in Christo, nubere volunt, 12 Habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt: 13 Simul autem et otiosæ discunt circumire domos, non solum otiosæ sed et verbosæ et curiosæ, loquentes quæ non oportet.

Digitized by Google

14 Βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· 15 Ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ Σατανᾶ. 16 Εἴ τις [πιστὸς ἢ] πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείσθω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. 17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις, καί· Ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. 19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτὸς εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων, 20 Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν. 21 Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. 22 Χεῖρας ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει. μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίδαις. Σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. 23 Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν [σου] καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας. 24 Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι προάγουσαι εἰς κρίσιν, τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν·

14 ܒܥܐ ܐܢܐ ܕܬܫܒܘ ܥܠܡ̈ܝܢ ܢܝܠܕܘ ܒܢ̈ܝ ܘܒ̈ܢ̈ܬ̈ܐ ܢܗܘܘ ܒܥ̈ܠ̈ܬ̈ ܒܝܬ̈ܐ ܕܠܐ ܢܬܠ ܠܡܣܛܢܐ ܐܝܟ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܠܗ ܡܕܒ̈ܪ̈ ܠܡܠܦ̈ ܒܗ ܒܝܫ̈ܬ̈ܐ ܕܠܐ ܢܗܘ ܠܗ ܫܘܠܛܢ ܠܡܐܡܪ ܒܝܫ̈ܬ̈ܐ ܐܝ ܠܐ ܐܡ̈ܪ̈ ܠܗ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α', ϵ', ϛ'.

25 Ὡσαύτως καὶ τὰ ἔργα τὰ καλὰ πρόδηλα [ἐστι], καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΟΣΟΙ εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. 2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι. Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. 3 Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, 4 τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι πονηραί, 5 διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. 6 Ἔστιν δὲ πορισμὸς μέγας, ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. 7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα·

❖ ٥ ❖ ٥٣ ❖ ١ ❖ ٥٥٥١٨٥٥ ٨٥٦

25 ٥٥٥٦٦ ٥٥ ٦٦٥٦٦ ٦٦٦٦٦ ٦٦٦٦٦ ٦٦٦

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α', ϛ'.

8 Ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. 9 Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλαβερὰς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. 10 Ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινὲς ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. 11 Σὺ δέ, ὦ ἄνθρωπε θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην, εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραϋπαθίαν. 12 Ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων. 13 Παραγγέλλω [σοι] ἐνώπιον θεοῦ τοῦ ζωογονοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πειλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, 14 Τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον ἀνεπίλημπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 15 Ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, 16 Ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον, ἀμήν.

❖ ٥ ❖ ١ ❖ صلوثا لحمد

8 مُحلا وُنا هُصُا كِ مُاحصُلا 8
ولحصُلا . 9 إيكِب بِي وُحصِ 9
كصُحذ . نُحكِب صنصُنتا مُحصُتا .
مُحتِحُلا هُحِتِلا وُهصُكِ مُحصُحِصُ
مُحصُحكُ كحنتنُعُا صُصُلا مُحاصُبُا .
10 حُصُا لِحَ وُحكُمِ حُتعُلا إيلِمَ 10
نُحصُلا حُصُا . مُلا إنُ وُلحُنِصُ
كَ : مُحِ مُحصُتبُقُلا لِحَه . مُحصُصُ
إنكه كِصُحتا هُحِتِلا . 11 إيلا بِي إ 11
حُنعُا بُكُمُا : مُحِ مُحكِب حِصُ .
مُحنِصُ حُصُ إنُحصُقُلا مُحصُ حُابُقُلا .
مُحصُ مُحصُتبُقُلا مُحصُ سُقُحا . مُحصُ
مُحصُتصُبُقُلا . مُحصُ مُحصُحصُقُلا .
12 ولحصُلا حُابُقُلا هُصُا لِحنُبُا وُحصُتبُقُلا . 12
مُاوُنِر سُتِا بُكُنكُمِ بُكُحصُ إلحصُبُلا :
مُاوُبُلا لحوُبُلا لِحصُلا حِمُ مُحصُ هُحتُبُا
هُحِتِلا ❖ 13 مُحصُحتُ إنُا كُمِ حِمُ 13
كُحُا وُحُسُا وُحا : مُحصُ
مُحصُبُا : وُا وُاهتُ حِمُ هُحِصُحصُ
حُحكِصُحصُ هُحتُبُقُلا حُحصُبُقُلا :
14 وُلحُبُحصُتِ حصُحبُا وُلا لِحصُا 14
مُاوُلا مُحصُ : حُبُصُا كُحكُنتُ وُحُبُا
نُحصُ مُحصُحِ . 15 وُحِبِ حُاحتُ وُا 15
بُحصُحصُتِ كُحُا مُححبُا مُحتُكُلا
كُحسُوُحصُتِ : مُكُحُا وُحكُحا مُحبُا
كُحسُوُحصُتِ مُحا وُا 16 . وُحبُوُلا 16
لِا حُحصُبُحصُلا . مُحصُبُا صُحصُتبُا
وُإنُحصُ لِا حُحصُحصُ بُحصُحبُحُ كَ .
مُإنُحصُ حُبِ حُتنُعُا لِا بُاِتِحصُ . إحلِا
مُحلا كَ وُا كُحسُتحُ . مُحبُا إحصُا
حُحصُحصُتحُ كُحكُمِ كُحكُحصُ إحُحصُ ❖

AD TIMOTHEUM I, VI.

8 Habentes autem alimenta et quibus tegamur, his contenti sumus. 9 Nam qui volunt divites fieri, incidunt in temptationem et laqueum et desideria multa inutilia et nociva, quæ mergunt homines in interitum et perditionem. 10 Radix enim omnium malorum est cupiditas, quam quidam adpetentes erraverunt a fide et inseruerunt se doloribus multis. 11 Tu autem, o homo Dei, hæc fuge, sectare vero justitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem: 12 Certa bonum certamen fidei, adprehende vitam æternam, in qua vocatus es et confessus bonam confessionem coram multis testibus. 13 Præcipio tibi coram Deo qui vivificat omnia et Christo Jesu, qui testimonium reddidit sub Pontio Pilato bonam confessionem; 14 Ut serves mandatum sine macula, inreprehensibile usque in adventum Domini nostri Jesu Christi, 15 Quem suis temporibus ostendet beatus et solus potens, Rex regum et Dominus dominantium, 16 Qui solus habet immortalitatem, lucem habitans inaccessibilem, quem vidit nullus hominum sed nec videre potest, cui honor et imperium sempiternum. Amen.

Digitized by Google

17 Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλὰ φρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐπὶ θεῷ τῷ [ζῶντι τῷ] παρέχοντι ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν, 18 Ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικούς, 19 Ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς ὄντως ζωῆς. 20 Ὦ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, 21 Ἣν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. [Ἀμήν.]

17 ܟܬܝܒ ܠܐܢܝܢ ܕܒܗܕܐ ܥܠܡܐ ܕܠܐ ܢܬܪܡܘܢ ܘܠܐ ܢܣܒܪܘܢ ܒܥܘܬܪ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢ ܢܗܘܐ ܐܠܐ ܒܐܠܗܐ ܚܝܐ ܕܡܬܝܗܒ ܠܢ ܟܠ ܡܕܡ ܒܫܦܝܪ ܠܡܬܒܥ ܠܗ ܘܠܡܚܕܐ ܒܗ 18 ܘܠܡܥܒܕ ܛܒ ܒܥܒܕܐ ܛܒܐ ܘܠܡܬܬ ܒܣܝܡ ܠܐ ܡܫܬܐ ܘܠܡܫܪܝ ܒܝܕ ܟܠ ܡܢ ܕܒܥܐ 19 ܘܠܡܟܢܫ ܠܗ ܠܢܦܫܗ ܐܣܬܪ ܛܒ ܠܥܬܝܕ ܕܢܐܚܕܘܢ ܒܚܝܐ ܕܫܪܝܪܐ ܗܝ ܚܝܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ 20 ܐܢ ܐܢܬ ܛܝܡܬܐܘܣ ܢܛܪ ܠܡ ܕܐܬܡܣܪ ܠܟ ܘܬܬܪܚܩ ܡܢ ܡܠܝ ܪܝܩܐ ܕܠܐ ܡܬܩܒܠܝܢ ܘܡܢ ܦܠܓܘܬ ܡܠܝ ܕܫܩܪܐ ܕܡܬܩܪܝ ܒܫܡ ܕܝܕܥܬܐ 21 ܕܐܝܬ ܕܒܥܘ ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ ܒܗ ܡܢ ܗܝ ܕܗܝ ܐܡܘܢܬܐ ❖

17 Divitibus hujus sæculi præcipe non superbe sapere, neque sperare in incerto divitiarum, sed in Deo [vivo] qui præstat nobis omnia abunde ad fruendum, 18 Bene agere, divites fieri in operibus bonis, facile tribuere, communicare, 19 Thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, ut adprehendant veram vitam. 20 O Timothee, depositum custodi, devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiæ, 21 Quam quidam promittentes circu fidem exciderunt. Gratia tecum. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI SECUNDA

AD TIMOTHEUM.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β', ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ 2 Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ. Χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. 3 Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας, 4 Ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, 5 Ὑπόμνησιν λαβὼν τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. 6 Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. 7 Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ.

AD TIMOTHEUM II, CAPUT I.

PAULUS, apostolus Christi Jesu per voluntatem Dei secundum promissionem vitæ quæ est in Christo Jesu, 2 Timotheo carissimo filio gratia misericordia pax a Deo Patre et Christo Jesu Domino nostro. 3 Gratias ago Deo, cui servio a progenitoribus in conscientia pura, quam sine intermissione habeam tui memoriam in orationibus meis nocte ac die, 4 Desiderans te videre, memor lacrimarum tuarum, ut gaudio implear, 5 Recordationem accipiens ejus fidei quæ est in te non ficta, quæ et habitavit primum in avia tua Loide et matre tua Eunice, certus sum autem quod et in te. 6 Propter quam causam admoneo te ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per inpositionem manuum mearum. 7 Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis et dilectionis et sobrietatis.

Digitized by Google

8 Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συνκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ, 9 Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ, οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων, 10 Φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ Ἰησοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, 11 Εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος [ἐθνῶν]· 12 Δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. 13 Ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· 14 Τὴν καλὴν παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. 15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶν Φύγελος καὶ Ἑρμογένης. 16 Δῴη ἔλεος ὁ Κύριος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξον καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπαισχύνθη, 17 Ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ σπουδαίως ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν. 18 Δῴη αὐτῷ ὁ Κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ Κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ [μοι] διηκόνησεν, βέλτιον σὺ γινώσκεις.

8 لا تخجل لحق شهادة ربنا ولا مني أسيره بل اتعب معي بالبشارة بقوة الله. 9 الذي خلصنا ودعانا دعوة مقدسة ليس بحسب أعمالنا بل بحسب قصده ونعمته التي أعطيت لنا في يسوع المسيح قبل الأزمنة الدهرية. 10 وقد أظهرت الآن بظهور مخلصنا يسوع المسيح الذي أبطل الموت وأنار الحياة والخلود بالبشارة. 11 التي جعلت أنا كارزا ورسولا ومعلما للأمم. 12 ولأجل هذا أحتمل هذه الأمور ولست أخجل لأني أعلم من آمنت به وأنا موقن أنه قادر أن يحفظ وديعتي إلى ذلك اليوم. 13 تمسك بصورة الكلام الصحيح الذي سمعته مني في الإيمان والمحبة التي في يسوع المسيح. 14 احفظ الوديعة الصالحة بالروح القدس الساكن فينا. 15 قد علمت هذا أن جميع الذين في آسية قد رجعوا عني ومنهم فيجلس وهرمجانس. 16 ليعط الرب رحمة لبيت أنيسيفورس لأنه كثيرا ما أراحني ولم يخجل من قيودي. 17 بل لما كان في رومية طلبني بالاجتهاد حتى وجدني. 18 ليعطه الرب أن يجد رحمة من الرب في ذلك اليوم. وكم خدمني في أفسس أنت تعلم أحسن.

8 Noli itaque erubescere testimonium Domini nostri neque me vinctum ejus, sed conlabora evangelio secundum virtutem Dei, 9 Qui nos liberavit et vocavit vocatione sancta, non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum et gratiam quæ data est nobis in Christo Jesu ante tempora sæcularia, 10 Manifesta est autem nunc per inluminationem Salvatoris nostri Jesu Christi, qui destruxit quidem mortem, inluminavit autem vitam et incorruptionem per evangelium, 11 In quo positus sum ego prædicator et apostolus et magister gentium; 12 Ob quam causam etiam hæc patior, sed non confundor: scio enim cui credidi, et certus sum quia potens est depositum meum srevare in illum diem. 13 Formam habe sanorum verborum quæ a me audisti in fide et dilectione in Christo Jesu: 14 Bonum depositum custodi per Spiritum sanctum qui habitat in nobis. 15 Scis hoc quod aversi sunt a me omnes qui in Asia sunt, ex quibus est Phygelus et Hermogenes. 16 Det misericordiam Dominus Onesifori domui, quia sæpe me refrigeravit et catenam meam non erubuit, 17 Sed cum Romam venissem, sollicite me quæsivit et invenit. 18 Det illi Dominus invenire misericordiam a Domino in illa die. Et quanta Ephesi ministravit [mihi], melius tu nosti.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β', β'.

ΚΕΦ. β'.

1 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 2 Καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. 3 Συνκακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Χριστοῦ Ἰησοῦ. 4 Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματίαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. 5 Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. 6 Τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. 7 Νόει ὃ λέγω· Δώσει γὰρ σοι ὁ Κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. 8 Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυείδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, 9 Ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος, ἀλλὰ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται. 10 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου. 11 Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, καὶ συνζήσομεν· 12 Εἰ ὑπομένομεν, καὶ συνβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνησόμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· 13 Εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν οὐ δύναται.

ڬڪڪ ڪڪڪ ڪڪڪڪ ڪڪ

ڪڪڪڪ ڪڪ ڪڪڪڪ

1 ڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪڪڪ ڪڪڪڪڪڪڪ ڪڪ

14 Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μὴ λογομαχεῖν, ἐπ' οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. 15 Σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. 16 Τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιίστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας, 17 Καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει. Ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, 18 Οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν τήν τινων πίστιν, 19 Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων τὴν σφραγῖδα ταύτην· Ἔγνω Κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καί· Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα Κυρίου. 20 Ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν· 21 Ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον, εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. 22 Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε, δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν Κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας,

14 ܗܟܝܠ ܡܣܗܕ ܗܘܐ ܩܕܡ ܡܪܝܐ ܕܠܐ ܢܬܚܙܝ ܠܗ ܡܠܝ ܕܠܐ ܢܬܦܥ ܐܠܐ ܠܡܒܛܠܘܬ ܫܡܥܬܐ ܕܡܫܡܥܝܢ ׃ 15 ܙܗܪ ܠܟ ܕܬܗܘܐ ܡܬܒܚܢ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܦܥܠܢܐ ܕܠܐ ܡܬܒܗܬ ܡܬܩܢ ܒܫܘܬܦܐ ܕܫܪܪܐ ׃ 16 ܘܠܡܠܝ ܪܝܩܐ ܐܬܪܚܩ ܡܢܗ ܕܣܓܝ ܢܦܩܘܢ ܠܪܥܝܢ ׃ 17 ܘܡܠܬܗܘܢ ܐܝܟ ܓܠܕܐ ܢܐܟܠ ܘܡܢܗܘܢ ܗܘ ܗܘܡܢܝܘܣ ܘܦܝܠܛܘܣ ׃ 18 ܕܥܠ ܫܪܪܐ ܕܫܟܚܘ ܕܡܐܡܪܝܢ ܕܩܝܡܬܐ ܗܫܐ ܗܘܬ ܘܡܒܛܠܝܢ ܡܫܬܠܝ ܡܢ ܗܝܡܢܘܬܗܘܢ ׃ 19 ܐܠܐ ܐܣܬܘܢܐ ܬܩܝܦܐ ܩܝܡ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܕܝܕܥ ܡܪܝܐ ܠܕܝܠܗ ܘܕܐܡܪ ܢܬܪܚܩ ܡܢ ܥܘܠܐ ܟܠ ܕܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ׃ 20 ܒܒܝܬܐ ܪܒܐ ܠܐ ܐܝܬ ܠܚܘܕ ܢܘܣܒܐ ܕܕܗܒܐ ܘܕܟܣܦܐ ܐܠܐ ܐܦ ܕܥܝܣ ܘܕܚܪܣܐ ܘܐܝܬ ܕܠܟܒܘܕܐ ܘܐܝܬ ܕܠܗܢܝܐ ׃ 21 ܗܟܝܠ ܗܟ ܕܢܕܟܝ ܢܦܫܗ ܡܢ ܐܠܝܢ ܢܗܘܐ ܐܢܐ ܠܟܒܘܕܐ ܡܩܕܫ ܘܢܝܚ ܠܡܪܗ ܘܡܙܕܡܢ ܠܟܠ ܥܒܕܐ ܛܒܐ ׃ 22 ܘܫܒܘܩܝ ܬܪܥܝ ܕܥܠܡܐ ܗܢܘܢ ܕܪܕܦ ܙܕܩܬܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܚܘܒܐ ܫܠܡܐ ܥܡ ܐܝܠܝܢ ܕܩܪܝܢ ܠܡܪܝܐ ܡܢ ܠܒܐ ܕܟܝܐ ׃

14 Hæc commone testificans coram Domino. Noli verbis contendere, ad nihil utile, ad subversionem audientium. 15 Sollicite cura te ipsum probabilem exhibere Deo, operarium inconfusibilem, recte tractantem verbum veritatis. 16 Profana autem inaniloquia devita: multum enim proficient ad impietatem, 17 Et sermo eorum ut cancer serpit. Ex quibus est Hymeneus et Philetus, 18 Qui a veritate exciderunt, dicentes resurrectionem jam factam, et subvertunt quorundam fidem. 19 Sed firmum fundamentum Dei stetit, habens signaculum hoc: Cognovit Dominus qui sunt ejus, et: Discedat ab iniquitate omnis qui nominat nomen Domini. 20 In magna autem domo non solum sunt vasa aurea et argentea, sed et lignea et fictilia, et quædam quidem in honorem, quædam autem in contumeliam: 21 Si quis ergo mundaverit se ab istis, erit vas in honorem sanctificatum et utile Domino, ad omne opus bonum paratum. 22 Juvenilia autem desideria fuge, sectare vero justitiam, fidem, caritatem, pacem cum his qui invocant Dominum de corde puro.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β', β', γ'.

23 Τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν μάχας· 24 Δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι ἀλλὰ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον ἐν πραΰτητι, 25 Παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῴη αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, 26 Καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΟΥΤΟ δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί. 2 Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, 3 Ἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, 4 Προδόται, προπετεῖς, τετυφωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, 5 Ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου. 6 Ἐκ τούτων γάρ εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις, 7 Πάντοτε μανθάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα.

❖ ٢ ❖ ٥ ❖ ٥ ❖ ٥٥٥٥٥٥٥ ❖

23 ܫܛܝܬܐ ܗܘ ܕܠܐ ܝܕܥܬ ܐܢܬ ܕܡܘܠܕܢ ܓܕܠܐ ܐܢ ܀ 23
ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܀ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ
ܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ ܀ 24 ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ
ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ ܀ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝ
ܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ ܀ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐ
ܝܟ ܕ ܀ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ ܀ ܐ
ܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ ܀ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐ
ܢ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕ ܀ ܐܝܟ ܕܝܠܕ ܐܢ ܐܝܟ ܕܝ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΕΟΝ Β', γ'.

8 Ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέστησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. 9 Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. 10 Σὺ δὲ παρηκολούθησάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, 11 Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρύσατο ὁ Κύριος. 12 Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες ζῆν εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. 13 Πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. 14 Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνων ἔμαθες, 15 Καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ἱερὰ γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 16 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγμόν, πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδίαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ, 17 Ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος.

❖ ح ❖ ٣ ❖

8 إِنَّمَا كَمَا يَنَّسُ وَيَمْبِرِيسُ قَامُوا عَلَى مُوسَى هَكَذَا هَؤُلَاءِ أَيْضًا يُقَاوِمُونَ الْحَقَّ. أُنَاسٌ فَاسِدُو الْأَذْهَانِ مَرْفُوضُونَ مِنَ الْإِيمَانِ. 9 إِلَّا أَنَّهُمْ لَا يَتَقَدَّمُونَ كَثِيرًا لِأَنَّ حَمَاقَتَهُمْ تَكُونُ ظَاهِرَةً لِلْجَمِيعِ كَمَا كَانَتْ أَيْضًا حَمَاقَةُ أُولَئِكَ. 10 وَأَمَّا أَنْتَ فَقَدْ تَبِعْتَ تَعْلِيمِي وَسِيرَتِي وَقَصْدِي وَإِيمَانِي وَطُولَ أَنَاتِي وَمَحَبَّتِي وَصَبْرِي 11 وَاضْطِهَادَاتِي وَآلَامِي الَّتِي أَصَابَتْنِي فِي أَنْطَاكِيَةَ وَإِيقُونِيَةَ وَلِسْتْرَةَ. أَيَّ اضْطِهَادَاتٍ احْتَمَلْتُ! وَمِنْ جَمِيعِهَا أَنْقَذَنِي الرَّبُّ. 12 وَكُلُّ الَّذِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَعِيشُوا بِالتَّقْوَى فِي الْمَسِيحِ يَسُوعَ يُضْطَهَدُونَ. 13 وَأَمَّا النَّاسُ الْأَشْرَارُ وَالْمُضِلُّونَ فَيَتَقَدَّمُونَ إِلَى أَشَرَّ وَهُمْ يُضِلُّونَ وَيَضِلُّونَ. 14 وَأَمَّا أَنْتَ فَاثْبُتْ عَلَى مَا تَعَلَّمْتَ وَأَيْقَنْتَ بِهِ عَالِمًا مِمَّنْ تَعَلَّمْتَ. 15 وَأَنَّكَ مُنْذُ الطُّفُولِيَّةِ تَعْرِفُ الْكُتُبَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي تَقْدِرُ أَنْ تُحَكِّمَكَ لِلْخَلَاصِ بِالْإِيمَانِ الَّذِي فِي الْمَسِيحِ يَسُوعَ. 16 كُلُّ الْكِتَابِ هُوَ مُوحًى بِهِ مِنَ اللهِ وَنَافِعٌ لِلتَّعْلِيمِ وَالتَّوْبِيخِ وَالتَّقْوِيمِ وَالتَّأْدِيبِ الَّذِي فِي الْبِرِّ، 17 لِكَيْ يَكُونَ إِنْسَانُ اللهِ كَامِلًا مُتَأَهِّبًا لِكُلِّ عَمَلٍ صَالِحٍ.

AD TIMOTHEUM II, III.

8 Quemadmodum autem Jamnes et Mambres restiterunt Mosi, ita et hi resistunt veritati, homines corrupti mente, reprobi circa fidem. 9 Sed ultra non proficient: insipientia enim eorum manifesta erit omnibus, sicut et illorum fuit. 10 Tu autem adsecutus es meam doctrinam, institutionem, propositum, fidem, longanimitatem, dilectionem, patientiam, 11 Persecutiones, passiones, qualia mihi facta sunt Antiochiæ, Iconii, Lystris, quales persecutiones sustinui, et ex omnibus me eripuit Dominus. 12 Et omnes qui volunt pie vivere in Christo Jesu persecutionem patientur. 13 Mali autem homines et seductores proficient in pejus, errantes et in errorem mittentes. 14 Tu vero permane in his quæ didicisti et credita sunt tibi, sciens a quo didiceris, 15 Et quia ab infantia sacras litteras nosti, quæ te possint instruere ad salutem per fidem quæ est in Christo Jesu. 16 Omnis scriptura inspirata divinitus et utilis ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum, ad erudiendum in justitia. 17 Ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus [bonum] instructus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β', δ'.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΔΙΑΜΑΡΤΤΡΟΜΑΙ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ [τοῦ Κυρίου] Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, 2 Κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, παρακάλεσον, ἐπιτίμησον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. 3 Ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, 4 Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. 5 Σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον. 6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς μου ἐφέστήκεν. 7 Τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· 8 Λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. 9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως. 10 Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλλίαν, Τίτος εἰς Δαλματίαν·

❖ ؛ ❖ ص ❖ ههلاصمد لحا

❖ ؛ ❖ صطلاه

1 مكفشة إنا كبر صبمد كحكا معنى
نعقه مكعبسا . وه بحمبر كمكى
سنتا معتبكا صحكمنا وهكحقيزا .
2 إحزا هكحا معمد صعفهقيزا
حاحنا هبلا أحنا . إحمه محفه :
حفكه هكى زيشا معكحنا .
3 تنهنا بمز أحنا : بكمكحنا
سكمعنا لا نعمكحف إلا إمر
قيمكا : نعيف كنعمعهف
هكحتنا حمقزسكا وهمكحنا .
4 معى هزا نتمحف إبمنف .
5 أيا كمقتكا قبر نعمقف . قبر
هنمد كز: حكحكمكمد
معمض: حتعكا . هكبزا حض
وهمكحنا . ولمقمكمبر هكمد .
6 إنا بمز: مكتمكا مكمنضا إنا .
7 أحنا قافمذا مكها . إبمقنا
مقضزا ولحكمقه . معمبمد هكمقه .
8 معى هفا . ولمقمكمبمد تقزا
نهبر: كمد حكمكا وخانمقزا :
وتمخبمهمد كمد هكز: حنمهنا .
وه وتمحكا كبر وزاقزا كمكمد
وحكما . هنمد هكمقه وزنا .
كمد : إلا إه لامكمد وزنمحه
كمكنتم . 9 تكمحكا كبر وزاقزا كمكمد
وحكما . 10 هنمد بمز: مقضمد :
هزنمحد كحكنا . هنا كما كد
كمكمحتمكا . صزمهقمه
كمكحنا . بمحمه وزكمحنا .

AD TIMOTHEUM II, IV.

CAPUT IV.

1 TESTIFICOR coram Deo et Christo Jesu qui judicaturus est vivos ac mortuos, et adventum ipsius et regnum ejus, 2 Prædica verbum, insta oportune inportune, argue, obsecra, increpa in omni patientia et doctrina. 3 Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros, prurientes auribus, 4 Et a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur. 5 Tu vero vigila in omnibus, labora, opus fac evangelistæ, ministerium tuum imple. 6 Ego enim jam delibor, et tempus meæ resolutionis instat. 7 Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi: 8 In reliquo reposita est mihi corona justitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa die, justus judex; non solum autem mihi, sed et his qui diligunt adventum ejus. 9 Festina venire ad me cito. 10 Demas enim me dereliquit, diligens hoc sæculum et abiit Thessalonicam, Crescens in Galliam, Titus in Dalmatiam:

Digitized by Google

11 Λουκᾶς ἐστὶν μόνος μετ' ἐμοῦ. Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. 12 Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. 13 Τὸν φελόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρῳάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. 14 Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώσει αὐτῷ ὁ Κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. 15 Ὃν καὶ σὺ φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀντέστη τοῖς ἡμετέροις λόγοις. 16 Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι παρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς λογισθείη· 17 Ὁ δὲ Κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνάμωσέν με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκούσωσιν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. 18 Ῥύσεταί με ὁ Κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν· 19 Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησιφόρου οἶκον. 20 Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. 21 Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. 22 Ὁ Κύριος [Ἰησοῦς Χριστὸς] μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. [Ἀμήν.]

11 ܠܘܩܐ ܗܘ ܕܥܡܝ ܒܠܚܘܕܘ . ܣܒ ܘܐܝܬܝ ܥܡܟ ܡܪܩܘܣ
. ܐܬ ܓܒܪ ܠܝ ܠܫܡܫܢܘ ܛܒ . 12 ܛܘܟܝܩܘܣ ܫܕܪܬ
. ܠܐܦܣܘܣ 13 ܦܪܘܠܐ ܕܫܒܩܬ ܒܛܪܘܐܕ ܥܡ ܩܪܦܘܣ
ܐܝܬܝ ܟܕ ܐܬܐ ܘܣܦܪܐ ܘܓܠܦܬܐ ܣܓܝܐܬ ܕܐܝܬ ܒܗܘܢ
. ܩܕܡ ܕܐܬܐ . 14 ܐܠܟܣܢܕܪܘܣ ܣܦܪܢܐ ܒܝܫ ܠܝ
ܣܓܝܐܬ ܒܝܫܬܐ ܥܒܕ ܠܝ ܡܪܝ ܠܦܘܩ ܠܦ ܥܒܕܘܗܝ .
15 ܐܦ ܐܢܬ ܛܪ ܡܢܗ ܓܒܝܐ ܣܓܝ ܩܛܠ ܠܢ ܡܠܝܗܘܢ .
16 ܒܩܕܡ ܡܠܬܝ ܕܐܦܣܘܓܝܐ ܠܝ ܐܦ ܚܕ ܠܐ ܐܬܐ ܥܡܝ .
ܟܠܗܘܢ ܫܒܩܘܢ ܠܝ . ܠܐ ܢܬܚܫܒ ܠܗܘܢ . 17 ܐܠܐ ܡܪܝ
ܩܐܡ ܥܡܝ ܘܚܝܠ ܐܬܬ ܒܝ ܕܒܝ ܬܫܠܡ ܣܒܪܬܐ ܘܢܫܡܥܘܢ
ܟܠ ܥܡܡܐ ܘܐܫܬܙܒ ܐܢܐ ܡܢ ܦܘܡ ܐܪܝܐ . 18 ܡܪܝ
ܢܦܨܢ ܠܝ ܡܢ ܟܠ ܥܒܕܐ ܒܝܫܐ ܘܢܦܪܩ ܠܡܠܟܘܬܗ
ܕܫܡܝܐ ܠܗ ܬܫܒܘܚܬܐ ܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ . 19 ܣܒ
ܠܦܪܣܩܐ ܘܠܐܩܝܠܐ ܘܠܒܝܬ ܐܢܣܝܦܘܪܘܣ . 20 ܐܪܣܛܘܣ
ܩܥܐ ܒܩܘܪܢܛܘܣ ܛܪܘܦܝܡܘܣ ܐܝܬ ܠܝ ܒܡܝܠܛܘܣ ܥܠ
ܡܪܥܝܢ . 21 ܫܪܝ ܩܕܡ ܣܬܐ ܬܐܬܐ ܠܘܬ ܐܘܒܘܠܘܣ
ܘܦܘܕܣ ܘܠܝܢܘܣ ܘܟܠܘܕܝܐ ܘܐܚܐ ܟܠܗܘܢ . 22 ܡܪܝ
ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܡ ܪܘܚܟ ܢܗܘܐ ܛܒ ܥܡ ܟܠܟܘܢ .
ܐܡܝܢ .

11 Lucas est mecum solus. Marcum adsume et adduc tecum : est enim mihi utilis in ministerium. 12 Tychicum autem misi Ephesum. 13 Pænulam quam reliqui Troade apud Carpum, veniens adfer, et libros, maxime autem membranas. 14 Alexander ærarius multa mala mihi ostendit : reddat ei Dominus secundum opera ejus. 15 Quem et tu devita : valde enim restitit verbis nostris. 16 In prima mea defensione nemo mihi adfuit, sed omnes me dereliquerunt : non illis reputetur : 17 Dominus autem mihi adstitit et confortavit me, ut per me prædicatio impleatur et audiant omnes gentes, et liberatus sum de ore leonis. 18 Liberabit me Dominus ab omni opere malo et salvum faciet in regnum suum cæleste : cui gloria in sæcula sæculorum. Amen. 19 Saluta Priscam et Aquilam et Onesifori domum. 20 Erastus remansit Corinthi, Trophimum autem reliqui infirmum Mileti. 21 Festina ante hiemem venire. Salutat te Eubulus et Pudens et Linus et Claudia et fratres omnes. 22 Dominus Jesus Christus cum spiritu tuo. Gratia nobiscum. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI

AD TITUM.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ, ΚΕΦ. α'.

ΠΑΥΛΟΣ δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν, 2 Ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, 3 Ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι, ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, 4 Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν. Χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ [Κυρίου] Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. 5 Τούτου χάριν ἀπέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην, 6 Εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα.

ܦܘܠܘܣ ܥܒܕ ܐܠܗܐ ܫܠܝܚܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܦܬܓܡ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܚܝܪܐ ܕܐܠܗܐ ܘܠܐܝܕܥܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐܝܠܝܢ ܒܬܘܫܒܚܐ ܕܫܪܪܐ ׃ 2 ܥܠ ܣܒܪܐ ܕܚܝܐ ܕܠܥܠܡ ܕܐܬܬܝܗܒ ܠܗ ܡܢ ܩܕܡ ܕܠܐ ܟܕܒ ܐܠܗܐ ܩܕܡ ܙܒܢܝ ܥܠܡܐ ׃ 3 ܘܐܬܓܠܐ ܒܙܒܢܝܗ ܒܟܪܙܘܬܐ ܕܐܬܝܗܒ ܠܝ ܐܢܐ ܠܦܘܩܕܢܐ ܕܦܬܓܡ ܦܘܩܕܢܐ ܕܡܦܩܐ ܐܢܐ ܒܟܪܙܘܬܐ ܠܥܡܡܐ ׃ 4 ܠܛܝܛܘܣ ܒܪܝ ܚܩܝܩ ܠܦܘܠܚܢ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܒܚܝܪܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܨܒܝܢ ܘܫܠܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܘܡܢ ܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܦܘܪܩܢ ܕܟܠܢ ׃ 5 ܥܠ ܗܕܐ ܫܒܩܬܟ ܒܟܪܛ ܕܬܫܠܡ ܡܕܡ ܕܚܣܪ ܘܬܩܢ ܒܟܠ ܩܪܝܬܐ ܩܫܝܫܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕܬ ܠܟ ׃ 6 ܐܢ ܐܝܬ ܒܗ ܠܐ ܥܠܬܐ ܒܥܠ ܐܢܬܬܐ ܚܕܐ ܕܒܢܝܗ ܗܝܡܢܝܢ ܠܐ ܒܬܘܒܥܢܐ ܕܪܫܝܢܘܬܐ ܐܘ ܠܐ ܡܬܟܢܥܝܢ ׃

AD TITUM, CAPUT I.

PAULUS servus Dei, apostolus autem Jesu Christi secundum fidem electorum Dei et agnitionem veritatis, quæ secundum pietatem est 2 In spem vitæ æternæ, quam promisit qui non mentitur Deus ante tempora sæcularia, 3 Manifestavit autem temporibus suis verbum suum in prædicatione, quæ credita est mihi secundum præceptum Salvatoris nostri Dei, 4 Tito dilecto filio secundum communem fidem. Gratia et pax a Deo Patre et Christo Jesu Salvatore nostro. 5 Hujus rei gratia reliqui te Cretæ, ut ea quæ desunt corrigas et constituas per civitates præsbyteros, sicut et ego tibi disposui, 6 Si quis sine crimine est, unius uxoris vir, filios habens fideles, non in accusatione luxuriæ aut non subditos.

Digitized by Google

7 Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, 8 Ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, 9 Ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. 10 Εἰσὶν γὰρ πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς, 11 Οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. 12 Εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης· Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. 13 Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, 14 Μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.

7 ܒܝܢ ܕܣ ܗܘ ܕܢ ܦܩܝܕܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܠܬܐ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܐܝܟ ܒܝܫ ܒܝܬ ܐܠܗܐ. ܠܐ ܓܐܐ ܘܠܐ ܡܬܪܓܙ ܘܠܐ ܡܫܬܟܝ ܚܡܪܐ ܘܠܐ ܡܟܐ ܒܝܕܐ ܘܠܐ ܪܕܘܦ ܒܬܪ ܒܨܥ ܡܕܡ. 8 ܐܠܐ ܡܦܬܚ ܠܟܠ ܒܪ ܐܢܫ ܘܡܪܚܡ ܠܟܠ ܡܢ ܕܒܥܐ ܛܒ ܘܡܬܢ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܡܬܝܪ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܡܬܢ

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ, α', β'.

15 Πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. 16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

ΚΕΦ. β'.

1 ΣΥ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ. 2 Πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. 3 Πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, 4 Ἵνα σωφρονίζουσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, 5 Σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουργούς, ἀγαθάς, ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ βλασφημῆται. 6 Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν 7 Περὶ πάντα, σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀφθορίαν, σεμνότητα,

❖ ح ❖ ا ❖ معلم لمه

15 ثكفنهم ٢٦ : ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
لاسكم ٢٦ : ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
معهمكم : ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا .
لا معهمك ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا .
16 معكه ٢٦ : ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا .

❖ ح ❖ معلم

1 ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا . 2 ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا 3 ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا : ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . 4 ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا : ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا . 5 ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا .
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا 6 ٢٦ ٥٣ كزكا :
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا .
7 ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا .
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا . ٢٦ ٥٣ كزكا
٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا ٢٦ ٥٣ كزكا :

AD TITUM, I. II.

15 Omnia munda mundis: coinquinatis autem et infidelibus nihil mundum, sed inquinatæ sunt eorum et mens et conscientia. 16 Confitentur se nosse Deum, factis autem negant, cum sunt abominati et incredibiles et ad omne opus bonum reprobi.

CAPUT II.

1 Tu autem loquere quæ decet sanam doctrinam; 2 Senes ut sobrii sint, pudici, prudentes, sani fide, dilectione, in patientia; 3 Anus similiter in habitu sancto, non criminatores, non vino multo servientes, bene docentes, 4 Ut prudentiam doceant adulescentulas, ut viros suos ament, filios diligant. 5 Prudentes, castas, domus curam habentes, benignas, subditas suis viris, ut non blasphemetur verbum Dei. 6 Juvenes similiter hortare ut sobrii sint. 7 In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina integritatem, gravitatem,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ, β', γ'.

8 Λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων λέγειν περὶ ἡμῶν φαῦλον. 9 Δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, 10 Μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πᾶσαν πίστιν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. 11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις, 12 Παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, 13 Προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ Ἰησοῦ, 14 Ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα λυτρώσηται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν ἔργων, 15 Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου περιφρονείτω.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΠΟΜΙΜΝΗΣΚΕ αὐτοὺς ἀρχαῖς ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, 2 Μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πραΰτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους.

❖ ح ❖ ܬܝܛܘܣ ܠܘܬ

8 ܕܩܘܠܐ ܡܫܘܚܐ ܕܠܐ ܡܬܚܫܕ ܕܐܢ ܡܢ ܐܢܫ ܕܡܢ ܟܘ ܢܬܒܗܬ ܡܕܡ ܒܝܫ ܠܡܐܡܪ ܥܠܢ ܡܕܡ ܐܝܢ ܕܠܐ ܛܒ ܀ 9 ܕܥܒܕܐ ܠܡܪܝܗܘܢ ܕܒܣܪܗܘܢ ܢܗܘܘܢ ܟܠ ܒܥܝ ܠܗܘܢ ܘܠܐ ܢܗܘܘܢ ܡܬܢܓܕܝܢ ❖ 9 ܘܠܐ ܢܗܘܘܢ ܡܓܢܒܝܢ ܐܠܐ ܕܟܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܛܒܬܐ ܢܚܘܝܘܢ ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܢܫܦܪܘܢ ܠܬܘܟܪܗܐ ܕܡܪܢ ܐܠܗܢ ܕܡܘܫܝܥܢ ܒܟܠ ܡܕܡ ܀ 10 ܐܠܐ ܕܟܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܛܒܬܐ ܢܚܘܝܘܢ ܕܒܟܠ ܡܕܡ ܢܫܦܪܘܢ ܠܬܘܟܪܗܐ ܕܡܪܢ ܐܠܗܢ ܕܡܘܫܝܥܢ ܒܟܠ ܡܕܡ ❖ 11 ܐܬܓܠܝ ܗܘ ܛܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܕܡܘܫܝܥܢ ܠܟܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ❖ 12 ܘܡܠܦܢ ܐܢܘܢ ܕܢܫܒܩ ܠܟܠ ܪܓܫܐ ܕܠܐ ܕܝܢܐ ܘܠܐ ܕܚܝܐ ܘܠܐ ܕܥܠܡܐ ❖ 12 ܘܢܗܘܐ ܡܬܝܣܪܝܢ ܠܢ ܕܢܗܘܐ ܡܟܚܫܝܢ ܠܟܠ ܪܓܫܐ ܕܠܐ ܕܝܢܐ ܘܠܐ ܕܚܝܐ ܘܠܐ ܕܥܠܡܐ ❖ 13 ܘܢܗܘܐ ܡܬܝܣܪܝܢ ܠܢ ܕܢܗܘܐ ܡܟܚܫܝܢ ܠܟܠ ܪܓܫܐ ❖ 14 ܕܝܗܒ ܢܦܫܗ ❖ 14 ܕܝܗܒ ܢܦܫܗ ❖ 14 ܕܝܗܒ ܢܦܫܗ ❖ 14 ܕܝܗܒ ❖ 14 ❖ 14 ❖ 14

ΠΡΟΣ TITON, γ'.

3 Ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους· 4 Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, 5 Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ἃ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου, 6 Οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, 7 Ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενηθῶμεν κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. 8 Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες θεῷ. Ταῦτά ἐστιν καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· 9 Μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριν καὶ μάχας νομικὰς περίστασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. 10 Αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, 11 Εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος. 12 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι.

❖ ג ❖ ܐܓܪܬ ܠܛܛܘܣ

3 ܐ ܗܘ̈ ܕܐ ܐ̈ ܐ̈ ܐ̈

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ, γ'.

13 *Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼν σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λίπῃ.* 14 *Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.* 15 *Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.* [*Ἀμήν.*]

❖ ܓ ❖ ܬܝܛܘܣ ܠܘܬ

13 ܙܝܢܐ ܢܡܘܣܝܐ ܘܐܦܠܘ ܫܕܝܪ ܠܗܘܢ ܒܫܘܬܦܐ ܕܠܐ ܢܚܣܪ ܠܗܘܢ ܡܕܡ ܒܗܕܐ ܕܪܟܐ ܐܦ ܐܢܚܢ ܢܬܠܡܕ ܠܡܗܘܝ ܛܒ ܠܡܫܪܝ ܠܫܘܡ ܥܒܕ ܛܒ ܕܠܐ ܢܗܘܝ ܠܢ ܥܩܪܐ ܐܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܢܘܢ ܢܬܠܡܕ ܠܡܗܘܝ ܛܒ ܠܡܫܪܝ ܠܫܘܡ ܥܒܕ ܛܒ ܕܠܐ ܢܗܘܝ ܠܗܘܢ ܥܩܪܐ ❖ 15 ܫܠܡ ܠܟ ܟܠ ܡܢ ܕܥܡܝ ܫܠܡ ܠܡܢ ܕܪܚܡܝܢ ܠܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܢܥܡܬ ܥܡ ܟܠܗܘܢ ❖ ❖ ❖

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI

AD PHILEMONEM.

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

ΠΑΥΛΟΣ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν 2 Καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀδελφῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συνστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ. 3 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, 5 Ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, 6 Ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς Χριστόν [Ἰησοῦν]. 7 Χαρὰν γὰρ πολλὴν ἔσχον καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. 8 Διὸ πολλὴν ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον,

❖ ܠܦܝܠܝܡܘܢ ܩܕܝܫܐ ❖

ܦܘܠܘܣ ܐܣܝܪܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܘܛܝܡܬܐܘܣ ܐܚܐ ܠܦܝܠܝܡܘܢ ܚܒܝܒܢ ܘܥܡܝܪܢ ܀ 2 ܘܠܐܦܝܐ ܚܒܝܬܢ ܘܐܪܟܝܦܘܣ ܒܥܠ ܩܪܒܢ ܘܠܥܕܬܐ ܕܒܒܝܬܟ ܀ 3 ܚܢܢ ܘܫܠܡܐ ܢܗܘܝܢ ܠܟܘܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܢ ܡܪܢ ܘܡܢ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܀ 4 ܐܘܕܝ ܐܢܐ ܠܐܠܗܝ ܒܟܠ ܙܒܢ ❖ ܕܐܦ ܒܨܠܘܬܝ ܐܦ ܥܠ ܟܠ ܙܒܢ ❖ ܕܐܦ ܒܨܠܘܬܝ ܐܦ ܥܠ ܟܠ ܙܒܢ ❖ ܕܐܦ ܒܨܠܘܬܝ ❖

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

9 Διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ· τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, 10 Παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς, Ὀνήσιμον, 11 Τόν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ καὶ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν ἀνέπεμψά σοι, 12 [Σὺ δὲ] αὐτόν, τοῦτ' ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα [προσλαβοῦ]. 13 Ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου, 14 Χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον· 15 Τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς, 16 Οὐκ ἔτι ὡς δοῦλον ἀλλὰ ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν Κυρίῳ· 17 Εἰ οὖν με ἔχεις κοινωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. 18 Εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα. 19 Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. 20 Ναί, ἀδελφέ, ἐγώ σου ὀναίμην ἐν Κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν Χριστῷ. 21 Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ἃ λέγω ποιήσεις.

❖ ܠܘܬ ܦܝܠܝܡܘܢ ❖

9 ܡܟܝܠ ܐܢܐ ܒܚܘܒܐ ܕܐܦ ܟܕ ܐܢܐ ܐܝܟ ܦܘܠܘܣ ܣܒܐ ܘܗܫܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ 10 ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 11 ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 12 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 13 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 14 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 15 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 16 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 17 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 18 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 19 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 20 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ 21 ܐܝܬ ܠܗ ܐܢܐ ܐܦ ܐܣܝܪ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܬܟ ܒܥܐ ܐܢܐ ܒܪܝ ܕܝܠܝ ܐܘܢܝܣܝܡܘܣ ܕܝܠܕܬ ܠܟ ܒܣܝܪܘܬܝ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܐ ܡܢ ܩܕܡ ܠܟ ܐܠܐ ܗܫܐ ܐܦ ܠܟ ܘܠܝ ܐܦ ܣܓܝ ܫܦܝܪ ܠܗ

AD PHILEMONEM.

9 Propter caritatem magis obsecro, cum sis talis ut Paulus senex, nunc autem et vinctus Jesu Christi. 10 Obsecro te de meo filio, quem genui in vinculis, Onesimo, 11 Qui tibi aliquando inutilis fuit, nunc autem et tibi et mihi utilis, 12 Quem remisi [tibi]: tu autem illum, id est mea viscera, suscipe, 13 Quem ego volueram mecum detinere ut pro te mihi ministraret in vinculis evangelii: 14 Sine consilio autem tuo nihil volui facere, uti ne velut ex necessitate bonum tuum esset sed voluntarium. 15 Forsitan enim ideo discessit ad horam a te ut æternum illum reciperes, 16 Jam non ut servum, sed plus servo carissimum fratrem, maxime mihi, quanto autem magis tibi et in carne et in Domino. 17 Si ergo habes me socium, suscipe illum sicut me: 18 Si autem aliquid nocuit tibi aut debet, hoc mihi inputa. 19 Ego Paulus scripsi mea manu, ego reddam; ut non dicam tibi quod et te ipsum mihi debes. 20 Ita, frater, ego te fruar in Domino: refice viscera mea in Domino. 21 Confidens obœdientia tua scripsi tibi, sciens quoniam et super id quod dico facies.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ.

22 Ἅμα δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. 23 Ἀσπάζεταί σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, 24 Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου. 25 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν. [Ἀμήν.]

❖ ܠܘܬ ܦܝܠܝܡܘܢ ❖

22 ܘܐܦ ܐܢܬ ܐܬܟܢ ܠܝ ܡܬܢܝܬܐ ܀ ܣܒܪ ܐܢܐ ܕܒܨܠܘܬܟܘܢ ܐܬܝܗܒ ܠܟܘܢ ܐܢܐ ܀ 23 ܫܠܡ ܠܟ ܐܦܪܐ ܐܣܝܪܝ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ܀ 24 ܘܡܪܩܘܣ ܘܐܪܣܛܪܟܘܣ ܘܕܝܡܐ ܘܠܘܩܐ ܦܥܠܝ ܀ 25 ܛܝܒܘܬܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܡ ܪܘܚܟܘܢ ܀ ❖

AD PHILEMONEM.

22 Simul autem et para mihi hospitium : nam spero per orationes vestras donari me vobis. 23 Salutat te Epaphras concaptivus meus in Christo Jesu, 24 Marcus, Aristarchus, Demas, Lucas, adjutores mei 25 Gratia Domini nostri Jesu Christi cum spiritu vestro. Amen.

Digitized by Google

EPISTULA BEATI PAULI APOSTOLI
AD HEBRÆOS.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ΚΕΦ. α'.

ΠΟΛΥΜΕΡΩΣ καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις 2 *Ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας,* 3 *Ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος [ἡμῶν] ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς,* 4 *Τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα.* 5 *Τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν;* 6 *Ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ.*

❖ ١ ❖ صلاة ❖ بدء كتاب

صحلا مَنفُ هُصحلا وَقفُ
فِيلا كِكُا نُمد إصُهتِ ضَتضَنا
فِي صِنمد . هُصضِكِب مُصفِيلا 2
تكِ . تاصِنا : فِيلا نُفِي صُصنا
هِمد مُنِلا وَكفِكِنمد . صضِ تكِ
كُكِقِا . 3 مِصُسُا وَصضِ
. تاكِلاسِلا وَكفِكا هِصحسُه
. تاكِلاسِلا صلا حسُبِلا وَفِكِكا
هُصنا وَصضِ حصِفِصفِصه صضِ
. مُبِلاحِ كلا مُفِكسُا وَنِهِصِ
تكِ هُصنا 4 . هِصحِنا وَكفِكِلا
بَنِحِ فِي هُلِلاجِا . إسِ هُا وَمِكبِلا
هِصُا بَنِحِ فِي وَمِكصفِ . 5 لِإسُا مِحِ
فِي هُلِلاجِا فِي هِكلاصه إفِيَ كِكُا
. وَحِبِ إِيلا : إنَا مُهصُسُا مَكِلِحِ
هُصنا : لِإصُا كِكِ لِإصُا وَنِهِصِ
. وَكفِكِ بَنِحِ إفِيَ 6 . مِكفِكِ كِكِ لِإصُا
هِصُا كِكِ . إفِيَ وَكفِكِ
. تاصِنا صفِحِا كُنكفِا وَفِكِكا
تاهِلِحِ صِكِصفِ هُلِلاجِا وَكِكُا

AD HEBRÆOS, CAPUT I.

MULTIFARIE et multis modis olim Deus loquens patribus in prophetis, 2 Novissime diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit heredem universorum, per quem fecit et sæcula; 3 Qui cu. sit splendor gloriæ et figura substantiæ ejus, portans quoque omnia verbo virtutis suæ, purgationem peccatorum faciens sedit ad dexteram majestatis in excelsis, 4 Tanto melior angelis effectus, quanto differentius præ illis nomen hereditavit. 5 Cui enim dixit aliquando angelorum: Filius meus es tu, ego hodie genui te? et rursum: Ego ero illi in Patre, et ipse erit mihi in Filio? 6 Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent eum omnes angeli Dei.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, α', β'.

7 Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα, 8 Πρὸς δὲ τὸν υἱόν· Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἡ ῥάβδος τῆς εὐθύτητος ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. 9 Ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ θεός, ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. 10 Καί· Σὺ κατ' ἀρχὰς Κύριε τὴν γῆν ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί· 11 Αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις· καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, 12 Καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἀλλάξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται, σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν. 13 Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; 14 Οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σωτηρίαν;

ΚΕΦ. β'.

1 ΔΙΑ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως προσέχειν ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μήποτε παραρυῶμεν. 2 Εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, 3 Πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη,

❖ ح ❖ ا ❖ حصتا حمد

7 ܘܠܡܠܐܟܐ ܐܡܪ ܗܘ ܕܥܒܕ ܠܡܠܐܟܘܗܝ ܪܘܚܐ ܘܠܡܫܡܫܢܝܗ ܠܗܒܬ ܐܫ ܀ 8 ܘܠܒܪܗ ܐܡܪ ܟܘܪܣܝܟ ܐܠܗܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܘܫܒܛ ܡܫܪܪܘܬܐ ܫܒܛ ܡܠܟܘܬܟ ܀ 9 ܪܚܡܬ ܙܕܩܐ ܘܣܢܝܬ ܥܘܠܐ ܥܠ ܗܟܝܠ ܡܫܚܟ ܐܠܗܐ ܐܠܗܟ ܫܡܚܐ ܕܝܠܘܬ ܡܢ ܒܥܠ ܫܘܬܦܝܟ ܀ 10 ܘ ܐܢܬ ܒܪܫ ܐܪܥܐ ܐܣܬ ܝܣܕܬ ܘܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܟ ܫܡܝܐ ܀ 11 ܗܢܘܢ ܢܐܒܕܘܢ ܐܢܬ ܕܝܡ ܩܐܡ ܘܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܠܒܫܐ ܢܬܠܒܫܘܢ ܀ 12 ܘܐܝܟ ܣܦܪ ܢܚܠܦܝܢ ܘܢܫܬܢܘܢ ܐܢܬ ܗܘ ܐܢܬ ܘܫܢܝܟ ܠܐ ܢܣܦܘ ܀ 13 ܘܠܡܢ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܐܡܪ ܒܙܒܢ ܕܝܬܒ ܡܢ ܝܡܝܢܝ ܥܕ ܐܣܝܡ ܐܢ ܠܐ ܠܒܥܠܝ ܀ 14 ܐܠܐ ܟܠܗܘܢ ܠܐ ܪܘܚܐ ܡܫܡܫܢܐ ܕܡܫܬܕܪ ܠܡܦܠܚܢܘܬ ܐܝܬ ܠܗܘ ܕܢܫܪܝ ܦܪܩܢܐ ܀

❖ ت ❖ مصلام

1 ܘܥܠ ܗܟܝܠ ܐܦ ܚܢܢ ܢܬܝܩܪ ܠܡܫܡܥ ܕܠܡܐ ܢܬܦܠܓ ܀ 2 ܐܢ ܓܝܪ ܗܘ ܕܒܝܕ ܡܠܐܟܐ ܐܬܡܠܠ ܩܐܡ ܘܟܠ ܥܒܪܐ ܘܥܘܠܐ ܩܒܠ ܓܡܠܐ ܫܪܝܪܐ ܀ 3 ܐܝܟ ܢܚܢ ܢܫܬܙܒ ܐܢ ܗܟܝܠ ܫܘܬܦܐ ܣܓܝ ܠܐ ܢܣܒ ܀

AD HEBRÆOS, I. II.

7 Et ad angelos quidem dicit: Qui facit angelos suos spiritus et ministros suos flammam ignis: 8 Ad Filium autem Thronus tuus, Deus, in sæculum sæculi, et virga æquitatis virga regni tui. 9 Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo exultationis præ participibus tuis. 10 Et: Tu in principio, Domine, terram fundasti, et opera manuum tuarum sunt cæli: 11 Ipsi peribunt, tu autem permanebis: et omnia sicut vestimentum veterescent, 12 Et velut amictum mutabis eos, et mutabuntur: tu autem idem es et anni tui non deficient. 13 Ad quem autem angelorum dixit aliquando: Sede a dextris meis, quoad usque ponam inimicos tuos scabillum pedum tuorum? 14 Nonne omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos qui hereditatem capient salutis?

CAPUT II.

1 PROPTEREA abundantius oportet observare nos ea quæ audivimus, ne forte effluamus, 2 Si enim qui per angelos dictus est sermo factus est firmus, et omnis prævaricatio et inobœdientia accepit justam mercedis retributionem, 3 Quomodo nos effugiemus, si tantam neglexerimus salutem? quæ cum initium accepisset enarrari per Dominum, ab eis qui audierunt in nos confirmata est,

Digitized by Google

4 Συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν. 5 Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. 6 Διεμαρτύρατο δέ που τὶς λέγων. Τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν; 7 Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν [καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου], 8 Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ γὰρ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον· νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα. 9 Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον, ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου. 10 Ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειώσαι. 11 Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, 12 Λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.

4 ܒܡ ܡܣܗܕ ܐܠܗܐ ܒܐܬܘܬ ܘܒܦܠܐ ܘܒܟܠ ܚܝܠ ܘܒܦܪܫܘ ܕܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܝܟ ܕܨܒܐ ܗܘ. 5 ܠܐ ܠܡܠܐܟܐ ܐܟܦ ܐܠܗܐ ܥܠܡܐ ܕܐܬܐ ܕܡܬܡܠܠ ܐܢܚܢܢ ܥܠܘܗܝ. 6 ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܒܚܕ ܐܝܟ ܡܢ ܐܢܫ ܕܬܗܘܐ ܐܢ ܐܬ ܕܬܗܘ ܕܟܪ ܠܗ ܐܘ ܒܪ ܐܢܫ ܕܬܗܘ ܕܦܩܕ ܐܢܬ ܠܗ. 7 ܙܥܘܪܬ ܗܘ ܡܢ ܡܠܐܟܐ ܒܡܥܛ ܟܒܘܕܐ ܘܝܩܪܐ ܟܣܝܬ ܠܗ ܘܐܩܝܡ ܠܗ ܥܠ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܟ. 8 ܟܠ ܡܕܡ ܫܥܒܕ ܬܚܝ ܪܓܠܘܗܝ. ܒܗ ܕܟܠ ܡܕܡ ܫܥܒܕ ܬܚܝ ܠܐ ܫܒܩ ܠܐ ܫܥܒܕ ܠܗ ܠܐ ܫܒܩ ܠܢ ܕܢܚܙܐ ܟܠ ܡܕܡ ܕܫܥܒܕ ܠܗ. 9 ܐܠܐ ܐܢܘܢ ܕܒܡܥܛ ܡܠܐܟܐ ܐܬܙܥܘܪ ܚܙܝܢ ܐܢܚܢܢ ܠܝܫܘܥ ܕܒܟܘܪ ܚܫܐ ܕܡܘܬܐ ܟܒܘܕܐ ܘܝܩܪܐ ܟܣܝܬ ܠܗ ܕܒܛܘܒ ܨܒܝܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܬܥܪܒ ܡܘܬܐ. 10 ܐܝܟ ܕܫܦܝܪ ܗܘ ܠܗ ܕܒܝܕܗ ܟܠ ܡܕܡ ܘܒܗ ܟܠ ܡܕܡ ܕܐܝܬ ܠܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܢܝ ܣܓܝܐܝ ܠܡܥܒܕ ܠܗ ܠܫܘܒܚܐ ܠܐ ܫܦܝܪ ܠܗ ܕܪܒ ܠܡܫܪܝܬܗ ܕܦܪܩܢܐ ܕܢܦܫܬܗܘܢ ܒܚܫܐ ܕܡܘܬܐ ܠܡܥܒܕ ܠܗ ܫܠܡܘܬܐ. 11 ܡܛܠ ܕܗܘ ܕܩܕܫ ܘܐܢܘܢ ܕܡܬܩܕܫܝܢ ܟܠܗܘܢ ܡܢ ܚܕ ܐܝܟ ܕܠܐ ܐܬܒܗܬ ܠܡܩܪܝ ܐܚܐ ܠܗܘ. 12 ܕܐܡܪ ܐܚܘܐ ܠܐܚܝ ܐܫܪܝ ܫܡܟ ܠܐܚܝ ܒܓܘ ܟܢܫܬܐ ܐܫܒܚ ܠܟ.

4 Contestante Deo signis et portentis et variis virtutibus et Spiritus sancti distributionibus secundum suam voluntatem. 5 Non enim angelis subjecit Deus orbem terræ futurum, de quo loquimur. 6 Testatus autem est in quodam loco quis dicens : Quid est homo quod memor es ejus, aut filius hominis quoniam visitas eum? 7 Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria et honore coronasti eum, et constituisti eum super opera manuum tuarum, 8 Omnia subjecisti sub pedibus ejus. In eo enim quod ei omnia subjecit nihil dimisit non subjectum ei : nunc autem necdum videmus omnia subjecta ei. 9 Eum autem qui modico quam angeli minoratus est videmus Jesum propter passionem mortis gloria et honore coronatum, ut gratia Dei pro omnibus gustaret mortem. 10 Decebat enim eum, propter quem omnia et per quem omnia, qui multos filios in gloriam adduxerat, auctorem salutis eorum per passiones consummare. 11 Qui enim sanctificat et sanctificantur, ex uno omnes. Propter quam causam non confunditur fratres eos vocare, 12 Dicens : Nuntiabo nomen tuum fratribus tuis, in medio ecclesiæ laudabo te.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, β', γ'.

13 Καὶ πάλιν· Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ. Καὶ πάλιν· Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. 14 Ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ σαρκός, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διάβολον, 15 Καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλίας. 16 Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. 17 Ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. 18 Ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν [Χριστὸν] Ἰησοῦν, 2 Πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτόν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 3 Πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. 4 Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ πάντα κατασκευάσας θεός.

AD HEBRÆOS, II. III.

13 Et iterum: Ego ero fidens in eum. Et iterum: Ecce ego et pueri mei, quos mihi dedit Deus. 14 Quia ergo pueri communicaverunt sanguini et carni, et ipse similiter participavit isdem, ut per mortem destrueret eum qui habebat mortis imperium, id est diabolum, 15 Et liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obnoxii erant servituti. 16 Nusquam enim angelos adprehendit, sed semen Abrahæ adprehendit. 17 Unde debuit et per omnia fratribus similare, ut misericors fieret et fidelis pontifex ad Deum, ut repropitiaret delicta populi. 18 In eo enim in quo passus est ipse temptatus potens est et eis qui temptantur auxiliari.

CAPUT III.

1 Unde, fratres sancti, vocationis cælestis participes, considerate apostolum et pontificem confessionis nostræ Jesum, 2 Qui fidelis est ei qui fecit illum, sicut et Moses in omni domu illius. 3 Amplioris enim gloriæ iste præ Mose dignus habitus est, quanto ampliorem honorem habet domus qui fabricavit illam. 4 Omnis namque domus fabricatur ab aliquo: qui autem omnia creavit, Deus.

Digitized by Google

5 Καὶ Μωϋσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων, 6 Χριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. 7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 8 Μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 9 Οὗ ἐπείρασαν [με] οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσεράκοντα ἔτη. 10 Διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ καὶ εἶπον· Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου, 11 Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 12 Βλέπετε, ἀδελφοί, μήποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος, 13 Ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· 14 Μέτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν, ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. 15 Ἐν τῷ λέγεσθαι· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ· 16 Τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως;

5 ܘܡܘܫܐ ܗܘ ܕܗܝܡܢ ܒܟܠ ܒܝܬܗ ܐܝܟ ܓܒܪܐ ܕܫܡܫ ܠܣܗܕܘܬܐ ܥܠ ܡܐ ܕܢܬܡܠܠ ܐܝܬ ܠܗ ܠܡܐܡܪ ׃ 6 ܐܠܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܒܪܐ ܥܠ ܒܝܬܗ ܘܒܝܬܗ ܐܢܚܢܢ ܐܢ ܢܚܙܩ ܒܬܘܫܒܚܐ ܘܒܫܘܒܚܐ ܕܣܒܪܐ ܥܕ ܣܘܦܐ ׃ 7 ܠܗܕܐ ܐܡܪ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܢ ܩܠܗ ܬܫܡܥܘܢ ׃ 8 ܠܐ ܬܩܫܘ ܠܒܟܘܢ ܐܝܟ ܒܡܪܝܬܐ ܒܝܘܡ ܢܣܝܘܢܐ ׃ 9 ܐܝܟ ܕܢܣܝܘ ܐܒܗܬܟܘܢ ܒܝ ܘܒܚܝܢܘ ܘܚܙܘ ܥܒܕܝ ׃ 10 ܐܪܒܥܝܢ ܫܢܝܢ ܐܬܟܦܝܬ ܥܠ ܗܕܐ ܕܪܐ ܘܐܡܪ ܬܕܝܪ ܬܥܝܘ ܒܠܒܐ ׃ 11 ܘܐܢܘܢ ܠܐ ܝܕܥܘ ܐܘܪܚܬܝ ׃ ܐܝܟ ܕܐܡܝܬ ܒܬܪܥܝ ׃ ܐܢ ܢܥܠܘܢ ܠܢܝܚܬܝ ׃ 12 ܚܙܘ ܐܚܝ ܕܠܡܐ ܢܗܘܐ ܒܟܠ ܚܕ ܡܢܟܘܢ ܠܒܐ ܒܝܫ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܒܡܦܠܓܘ ܡܢ ܐܠܗܐ ܚܝܐ ׃ 13 ܐܠܐ ܥܘܕܪܘ ܐܢܘܢ ܒܟܠ ܝܘܡ ܥܕ ܕܢܬܩܪܐ ܗܕܐ ܝܘܡܐ ܕܠܡܐ ܢܬܩܫܐ ܐܢܫ ܡܢܟܘܢ ܒܛܥܝܘܬ ܚܛܗܐ ׃ 14 ܐܝܟ ܕܫܘܬܦܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘܝܢ ܐܢ ܐܦ ܫܪܝܪ ܢܩܝܡ ܠܫܘܪܝܐ ܕܩܝܡܬܐ ׃ 15 ܒܡܐܡܪ ܕܐܡܪ ܗܘ ܕܗܝܡܢ ܒܝܘܡ ܢܣܝܘܢܐ ׃ 16 ܡܢ ܗܢܘܢ ܕܫܡܥܘ ܘܐܟܣܝܘ ׃ ܐܠܐ ܟܠ ܗܢܘܢ ܕܢܦܩܘ ׃ ܡܢ ܡܨܪ ܒܝܕ ܡܘܫܐ ׃

5 Et Moses quidem fidelis erat in tota domo ejus tamquam famulus in testimonium eorum quæ dicenda erant, 6 Christus vero tamquam filius in domo sua: quæ domus sumus nos, si fiduciam et gloriam spei usque ad finem firmam retineamus. 7 Quapropter sicut dicit Spiritus sanctus: Hodie si vocem ejus audieritis, 8 Nolite obdurare corda vestra sicut in exacerbationem secundum diem temptationis in deserto. 9 Ubi temptaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea quadraginta annis. 10 Propter quod infensus fui generationi huic et dixi: Semper errant corde: ipsi autem non cognoverunt vias meas, 11 Sicut juravi in ira mea: Si introibunt in requiem meam. 12 Videte, fratres, ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi a Deo vivo, 13 Sed adhortamini vosmet ipsos per singulos dies, donec hodie cognominatur, ut non obduretur quis ex vobis fallacia peccati: 14 Participes enim Christi effecti sumus, si tamen initium substantiæ ejus usque ad finem firmum retineamus. 15 Dum dicitur: Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra quemadmodum in illa exacerbatione. 16 Quidam enim audientes exacerbaverunt: sed non universi qui profecti sunt ab Ægypto per Mosen?

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, γ', δ'.

17 Τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσεράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν; ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. 18 Τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; 19 Καὶ βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΦΟΒΗΘΩΜΕΝ οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. 2 Καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι καθάπερ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συνκεκερασμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. 3 Εἰσερχόμεθα γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν· Ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου, καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. 4 Εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως· Καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ. 5 Καὶ ἐν τούτῳ πάλιν· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. 6 Ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν, καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπείθειαν, 7 Πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυεὶδ λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς προείρηται· Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.

❖ ג ❖ ג ❖ ג

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, δ', ε'.

8 Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. 9 Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. 10 Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. 11 Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. 12 Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· 13 Καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. 14 Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. 15 Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συνπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. 16 Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

ΚΕΦ. ε'.

1 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν,

❖ ٥ ❖ ؛ ❖ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ

8 ܟܠܩ ܡܢ ܕܐܦ ܥܠ ܦܘܪܩܢ ܕܝܫܘܥ ܠܐ ܗܘܐ ܡܬܟܪ ܠܡ ܐܡܪ ܒܗ ܒܬܪ ܗܕܐ ܝܘܡܐ ܐܚܪܢܐ . 9 ܐܦ ܗܟܝ ܫܪܝ ܫܒܬܐ ܠܥܡܐ ܕܐܠܗܐ . 10 ܡܢ ܕܥܠ ܠܢܝܚܬܗ ܕܐܠܗܐ ܐܦ ܗܘ ܢܝܚ ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܐܝܟ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܕܝܠܗ : 11 ܢܬܟܢܫ ܠܡܥܠ ܠܗܘ ܢܝܚܬܐ ܕܠܐ ܢܦܠ ܐܢܫ ܒܗܝ ܒܬܪ ܗܘ ܡܬܠܐ ܕܥܕܘܬܐ . 12 ܡܛܠ ܕܚܝ ܗܘ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܦܥܠܢܐ ܘܚܕܝܕ ܡܢ ܟܠ ܣܝܦܐ ܕܦܬܝܟ ܘܡܥܕܝ ܥܕ ܦܪܘܕ ܢܦܫܐ ܘܪܘܚܐ ܘܦܨܠ ܓܘ ܡܦܨܠܬܐ ܘܡܚ ܓܘ ܡܘܗ ܘܡܕܒܪ ܥܠ ܡܚܫܒܬܐ ܘܪܥܝܢܐ ܕܠܒܐ . 13 ܘܠܝܬ ܒܟܠ ܒܪܝܬܐ ܕܠܐ ܓܠܝܐ ܩܕܡ ܥܝܢܘܗܝ ܐܠܐ ܟܠ ܥܪܛܠ ܘܦܬܝܚ ܠܥܝܢܘܗܝ ܕܠܘܬܗ ܡܠܬܢ ܡܠܬܐ . 14 ܟܕ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܠܗ ❖ ܕܥܒܪ ܒܫܡܝܐ ❖ ܝܫܘܥ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܢܬܩܢ ܒܗ ܕܝܘܡܢܘܬܐ : 15 ܠܐ ܓܝܪ ܠܢ ܟܗܢܐ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܕܢܬܚܫ ܥܡ ܟܪܝܗܘܬܢ ܐܠܐ ܡܢܣܐ ܒܟܠ ܡܕܡ ܒܕܡܘܬ ܠܢ ܒܠܚܘܕ ܚܛܗ . 16 ܢܬܩܪܒ ܗܟܝ ܒܬܪ ܒܛܝܚܘܬܐ ܠܟܘܪܣܝ ܕܛܝܒܘܬܐ ܕܢܣܒ ܪܚܡܐ ܘܢܫܟܚ ܛܝܒܘܬܐ ܠܥܘܪܬܐ ܕܙܒܢܐ :

❖ ٥ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܟܠ ܓܝ ܪܒ ܟܗܢܐ ܕܡܬܩܒܠ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܡܬܩܢ ܥܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܒܡܕܡ ܕܠܐܠܗܐ . ܕܢܩܪܒ ܩܘܪܒܢ ܘܕܒܚ ܥܠ ܚܛܗ .

Digitized by Google

AD HEBRÆOS. IV. V.

8 Nam si eis Jesus requiem præstitisset, numquam de alia loqueretur posthac die. 9 Itaque relinquitur sabbatismus populo Dei. 10 Qui enim ingressus est in requiem ejus, etiam ipse requievit ab operibus suis sicut a suis Deus. 11 Festinemus ergo ingredi in illam requiem, ut ne in id ipsum quis incidat incredulitatis exemplum. 12 Vivus enim est Dei sermo et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti, et pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritus, compagum quoque et medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis: 13 Et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus, omnia autem nuda et aperta sunt oculis ejus, ad quem nobis sermo. 14 Habentes ergo pontificem magnum, qui penetravit cælos, Jesum Filium Dei, teneamus confessionem. 15 Non enim habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris, temptatum autem per omnia pro similitudine absque peccato. 16 Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ, ut misericordiam consequamur et gratiam inveniamus in auxilio oportuno.

CAPUT V.

1 Omnis namque pontifex ex hominibus adsumptus pro hominibus constituitur in his quæ sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ε'.

2 Μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν, 3 Καὶ δι' αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν περὶ ἁμαρτιῶν. 4 Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθώσπερ καὶ Ἀαρών. 5 Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν· Υἱός μου εἶ σύ ἐγω σήμερον γεγέννηκά σε· 6 Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 7 Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, 8 Καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν, 9 Καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο πᾶσιν τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου, 10 Προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 11 Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.

❖ ס ❖ ܠܘܬ ܚܒܪܝܐ

ܕܢܬܠ ܥܡ ܕܥܕܝ ܒܥܕܪ ܢܦܫܗ ܕܗܘ ܒܥܘܬܐ ܀ 2
ܘܥܠ ܗܕܐ ܡܚܝܒ ܗܘ ܐܝܟ ܥܠ ܥܡܐ ܐܦ ܥܠ ܢܦܫܗ ܕܢܩܪܒ ܩܘܪܒܢ ܚܛܗ ܀ 3
ܘܠܐ ܚܕ ܠܢܦܫܗ ܢܣܒ ܝܩܪܐ ܐܠܐ ܡܢ ܩܪܝܐ ܗܘ ܐܝܟ ܐܦ ܐܗܪܘܢ ܀ 4
ܗܟܢܐ ܐܦ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܐܓܠ ܢܦܫܗ ܕܢܗܘܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܐܠܐ ܗܘ ܕܡܠܠ ܥܡܗ ܀ 5
ܒܪܝ ܐܢܬ ܐܢܐ ܝܘܡܢܐ ܝܠܕܬܟ ܐܡܪ ܗܘ ܐܝܟ ܐܦ ܒܐܚܪܢܐ ܐܡܪ ܀ 6
ܐܢܬ ܟܗܢܐ ܠܥܠܡ ܥܠ ܕܕܪܓܬ ܡܠܟܝܨܕܩ ܀ 7
ܕܒܝܘܡܝ ܒܣܪܗ ܒܥܝ ܘܒܒܟܝ ܩܪܒ ܘܐܬܩܒܠ ܗܘ ܕܝܟܠ ܠܡܦܪܩܗ ܡܢ ܡܘܬܐ ܀
ܘܐܦ ܟܕ ܒܪ ܗܘ ܐܬܠܦ ܡܢ ܕܐܣܪ ܥܠ ܗܘ ܕܫܡܥ ܀ 8
ܘܟܕ ܐܫܬܠܡ ܗܘ ܠܟܠ ܕܡܫܬܥܒܕܝܢ ܠܗ ܒܛܘܒ ܐܬܥܒܕ ܠܗܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܀ 9
ܘܐܬܩܪܝ ܡܢ ܐܠܗܐ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܥܠ ܕܕܪܓܬ ܡܠܟܝܨܕܩ ܀ 10
ܘܥܠ ܗܕܐ ܡܠܐ ܣܓܝ ܐܝܬ ܠܢ ܠܡܐܡܪ ܘܩܫܐ ܠܡܦܫܩ ܀ 11
ܕܐܬܟܣܠܬܘܢ ܒܫܡܥܬܐ ܘܠܐ ܡܨܛܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܡܫܡܥ ❖

AD HEBRÆOS, V.

2 Qui condolere possit his qui ignoranter errant, quoniam et ipse circumdatus est infirmitate, 3 Et propterea debet, quemadmodum et pro populo, ita etiam pro semet ipso offerre pro peccatis. 4 Nec quisquam sumit sibi honorem, sed qui vocatur a Deo, tamquam Aaron. 5 Sic et Christus non semet ipsum clarificavit ut pontifex fieret, sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te: 6 Quemadmodum et in alio dicit: Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. 7 Qui in diebus carnis suæ, præces supplicationesque ad eum qui possit salvum illum a morte facere cum clamore valido et lacrimis offerens, et exauditus pro sua reverentia: 8 Et quidem cum esset Filius, didicit ex his quæ passus est obœdientiam, 9 Et consummatus factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ, 10 Appellatus a Deo pontifex juxta ordinem Melchisedech. 11 De quo grandis nobis sermo et ininterpretabilis ad dicendum, quoniam imbecilles facti estis ad audiendum.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ε', ϛ'.

12 Καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τίνα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ, καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος, οὐ στερεᾶς τροφῆς. 13 Πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δικαιοσύνης, νήπιος γάρ ἐστιν· 14 Τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ.

ΚΕΦ. ϛ'.

1 ΔΙΟ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, 2 Βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. 3 Καὶ τοῦτο ποιήσομεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. 4 Ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου 5 Καὶ καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, 6 Καὶ παραπεσόντας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας.

❖ ٥ ❖ ٥٦ ❖ ٦٥٦٦ ٢٥٨

12 ٦٥٦٦ ٦٥٦٦ ٦٥٦٦

7 Γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον πολλάκις ὑετὸν, καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ· 8 Ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν. 9 Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν. 10 Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. 11 Ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους, 12 Ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγγελίας. 13 Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός, ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὀμόσαι, ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ, 14 Λέγων· Εἰ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· 15 Καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας. 16 Ἄνθρωποι γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος· 17 Ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ,

7 إذ الأرض التي تشرب المطر الآتي عليها مرارا كثيرة وتلد عشبا صالحا للذين يفلحونها تنال بركة من الله . 8 وان اخرجت شوكا وحسكا فهي مرذولة وقريبة من اللعنة التي عاقبتها الاحراق . 9 ولكنا قد تيقنا من امركم يا احبائنا امورا افضل واقرب الى الخلاص وان كنا نتكلم هكذا . 10 لان الله ليس بظالم حتى ينسى عمله وتعبكم في المحبة التي اظهرتموها لاسمه اذ خدمتم القديسين وتخدمونهم . 11 ونحن نشتهي ان يظهر كل واحد منكم هذا الاجتهاد بعينه الى تمام الرجاء الى المنتهى . 12 لكي لا تكونوا متباطئين بل متمثلين بالذين بالايمان والاناة يرثون المواعيد . 13 فان الله لما وعد ابرهيم اذ لم يكن له احد اعظم منه يحلف به حلف بنفسه . 14 قائلا لاباركنك بركة وانمينك نموا كثيرا . 15 وهكذا بالاناة نال الموعد . 16 فان الناس انما يحلفون بالاعظم منهم والحلف عندهم لتثبيت الامر هو نهاية كل مشاجرة . 17 لذلك الله اذ اراد ان يبين اكثر لورثة الموعد عدم تغير رأيه توسط بالحلف

7 Terra enim sæpe venientem super se bibens imbrem et generans herbam oportunam illis a quibus colitur, accepit benedictionem a Deo: 8 Proferens autem spinas ac tribulos reproba est et maledicto proxima, cujus consummatio in combustionem. 9 Confidimus autem de vobis, dilectissimi, meliora et viciniora saluti, tamen si ita loquimur. 10 Non enim injustus Deus, ut obliviscatur operis vestri et dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius, qui ministrastis sanctis et ministratis, 11 Cupimus autem unumquemque vestrum eandem ostentare sollicitudinem ad expletionem spei usque in finem, 12 Ut non segnes efficiamini, verum imitatores eorum qui fide et patientia hereditabunt promissiones. 13 Abrahæ namque promittens Deus, quoniam neminem habuit per quem juraret majorem, juravit per semet ipsum, 14 Dicens: Nisi benedicens benedicam te et multiplicans multiplicabo te: 15 Et sic longanimiter ferens adeptus est repromissionem. 16 Homines enim per majorem sui jurant, et omnis controversiæ eorum finis ad confirmationem est juramentum. 17 In quo abundantius volens Deus ostendere pollicitationis heredibus inmobilitatem consilii sui, interposuit jusjurandum,

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ϛ', ζ'.

18 Ἵνα διὰ δύο πραγμάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι τὸν θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατήσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος, 19 Ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, 20 Ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.

ΚΕΦ. ζ'.

1 ΟΥΤΟΣ γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, 2 Ὦι καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης, 3 Ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. 4 Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. 5 Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ·

AD HEBRÆOS, VI. VII.

18 Ut per duas res inmobiles, quibus impossibile est mentiri Deum, fortissimum solacium habeamus qui confugimus ad tenendam propositam spem, 19 Quam sicut ancoram habemus animæ tutam ac firmam et incedentem usque in interiora velaminis, 20 Ubi præcursor pro nobis introiit Jesus, secundum ordinem Melchisedech pontifex factus in æternum.

CAPUT VII.

1 Hic enim Melchisedech, rex Salem, sacerdos Dei summi, qui obviavit Abrahæ regresso a cæde regum et benedixit ei, 2 Cui decimas omnium divisit Abraham, primum quidem qui interpretatur rex justitiæ, deinde autem et rex Salem, quod est rex pacis, 3 Sine patre, sine matre, sine genealogia, neque initium dierum neque finem vitæ habens, adsimilatus autem Filio Dei, manet sacerdos in perpetuum. 4 Intuemini autem quantus sit hic, cui et decimas dedit de præcipuis Abraham patriarcha. 5 Et quidem de filiis Levi sacerdotium accipientes mandatum habent decimas sumere a populo secundum legem, id est a fratribus suis, quamquam et ipsi exierint de lumbis Abrahæ :

Digitized by Google

6 Ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν. 7 Χωρὶς πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. 8 Καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. 9 Καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευεὶς ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· 10 Ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ. 11 Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευειτικῆς ἱερωσύνης ἦν, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῆς νενομοθέτηται, τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; 12 Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. 13 Ἐφ' ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ· 14 Πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν. εἰς ἣν φυλὴν περὶ ἱερέων οὐδὲν Μωϋσῆς ἐλάλησεν. 15 Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, 16 Ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκίνης γέγονεν ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου.

6 ܘܗܘ ܕܠܐ ܡܬܚܫܒ ܒܗܘܢ ܥܣܪ ܢܣܒ ܡܢ ܐܒܪܗܡ ܘܒܪܟ ܠܗ ܕܐܝܬ ܠܗ ܗܘ ܕܒܪܟ ܠܗ

17 Μαρτυρεῖται γὰρ ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. 18 Ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές, 19 Οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. 20 Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας, οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, 21 Ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· ὤμοσεν Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα· [κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.] 22 Κατὰ τοσοῦτο καὶ κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. 23 Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· 24 Ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην, 25 Ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. 26 Τοιοῦτος γὰρ ὑμῖν καὶ ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος, 27 Ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν προσενέγκας.

17 ܡܣܗܕ ܗܘ ܕܐܢܬ ܟܗܢܐ ܠܥܠܡ . ܗܘ ܕܐܝܟ ❖ ܕܡܠܟܝ ܨܕܩ ܘܟܗܢܐ ❖ 18 ܡܫܬܟܚ ܗܘ ܕܩܕܡ ܦܩܕܐ ❖ ܕܐܝܬ ܒܗ ܚܠܫܐ ❖ ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܠܗ ❖ 19 ܡܕܡ ❖ ܠܐ ܫܠܡ ❖ ܢܡܘܣܐ ❖ ❖ ❖

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ζ', η'.

28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.

ΚΕΦ. η'.

1 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, 2 Τῶν ἁγίων λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἔπηξεν ὁ Κύριος, οὐκ ἄνθρωπος. 3 Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται, ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. 4 Εἰ μὲν οὖν ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων τῶν προσφερόντων κατὰ νόμον τὰ δῶρα, 5 Οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων, καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν· ὅρα γάρ φησιν ποιήσεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει· 6 Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτυχεν λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. 7 Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος.

ܟܠ ܚܕܬܐ ❖ ܙ ❖

28 ܐܢܫܐ ܓܝܪ ܩܢܝܢܐ ܡܪܝ ܟܗܢܐ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܟܗܢܘܬܐ ܕܫܘܫܢܐ ܘܡܠܬܐ ܕܡܘܡܬܐ ܕܒܬܪ ܢܡܘܣܐ ܐܝܬ ܒܪܐ ܕܐܬܟܠܝܠ ܠܥܠܡ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ܙ ❖

1 ܟܠ ܡܐ ܕܐܡܪܝܢ ܗܟܝܠ ܐܝܬ ܠܢ ܟܗܢܐ ܪܒܐ ܕܝܬܒ ܒܝܡܝܢ ܟܘܪܣܝ ܡܠܟܘܬܐ ܒܫܡܝܐ ܘ 2 ܡܫܡܫ ܩܕܫܐ ܘܡܫܟܢܐ ܫܪܪܝܐ ܕܩܢܐ ܡܪܝܐ ܘܠܐ ܐܢܫܐ ܗܘ ܗܢܐ

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, η', θ'.

8 Μεμφόμενος γὰρ αὐτοὺς λέγει· Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει Κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν, 9 Οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει Κύριος. 10 Ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος, διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίαν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτους, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. 11 Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· Γνῶθι τὸν Κύριον, ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν. 12 Ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. 13 Ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

ΚΕΦ. θ'.

1 ΕΙΧΕ μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας τό τε ἅγιον κοσμικόν. 2 Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται ἅγια. 3 Μετὰ δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων,

❖ ﻝ ❖ ﺱ ❖ ﻝ ❖

8 ܐܦ ܥܠ ܗܢܘܢ ܡܡܠܠ ܗܘ ܐܡܪ ܗܐ ܝܘܡ̈ܝܢ ܐܬܝܢ ܐܡܪ ܡܪܝ ܘܐܫܠܡ ܥܡ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܘܥܡ ܒܝܬ ܝܗܘܕܐ ܩܝܡܐ ܚܕܬܐ 9 ܠܐ ܟܩܝܡܐ ܕܥܒܕܬ ܥܡ ܐܒܗ̈ܝܗܘܢ ܒܝܘܡܐ ܕܐܚܕܬ ܒܐܝܕܗܘܢ ܠܡܦܩ ܠܗܘܢ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪ̈ܝܢ ܕܗܢܘ ܠܐ ܩܝܡܘ ܒܩܝܡܬܝ ܘܐܢܐ ܫܒܩܬ ܠܗܘܢ ܐܡܪ ܡܪܝ 10 ܐܦ ܗܕܐ ܗܝ ܩܝܡܐ ܕܐܩܝܡ ܥܡ ܒܝܬ ܐܝܣܪܝܠ ܒܬܪ ܝ̈ܘܡ̈ܝܢ ܗܢܘܢ ܐܡܪ ܡܪܝ ܘܐܬܠ ܢܡܘܣ̈ܝ ܒܪܥܝܬܗܘܢ ܘܥܠ ܠܒܒܗܘܢ ܐܟܬܒ ܐܢ ܘܐܗܘܐ ܠܗܘܢ ܠܐܠܗܐ ܘܗܢܘ ܢܗܘܘܢ ܠܝ ܠܥܡܐ 11 ܘܠܐ ܢܠܦ ܓܒܪܐ ܠܩܪܝܒܗ ܘܓܒܪܐ ܠܐܚܘܗܝ ܕܝܠܗ ܠܡܐܡܪ ܕܝܕܥ ܠܡܪܝ ܡܛܠ ܕܟܠܗܘܢ ܢܕܥܘܢ ܠܝ ܡܢ ܙܥܘܪ ܥܕ ܪܒ ܠܗܘܢ 12 ܕܐܪܚܡ ܐܢܐ ܠܥܘܠܬܗܘܢ ܘܠܚܛܗܬܗܘܢ ܠܐ ܐܕܟܪ ܥܘܕ 13 ܒܡܐܡܪܝ ܚܕܬܐ ܐܒܠ ܩܕܡܝܬܐ ܐܬܒܠܝ ܘܡܕܡ ܕܐܬܒܠܝ ܘܫܝܟ ܩܪܝܒ ܗܘ ܠܡܗܘܬܗ ❖

❖ ﻉ ❖ ﻡ ❖

1 ܐܦ ܩܕܡܝܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܦܘܠܚܢ̈ܐ ܕܦܘܠܚܢ̈ܐ ܘܡܩܕܫܐ ܥܠܡܝܐ 2 ܡܫܟܢܐ ܓܝܪ ܐܬܥܒܕ ܩܕܡܝܬܐ ܕܒܗ ܐܝܬ ܢܘܪܐ ܘܫܘܠܚܢܐ ܘܚܙܘܬ ܠܚܡ̈ܐ ܗܕܐ ܡܬܩܪܐ ܩܕܫ̈ܐ 3 ܘܒܬܪ ܦܪܟܡܐ ܬܪܝܬܝܐ ܡܫܟܢܐ ܕܡܬܩܪܐ ܩܕܫ ܩܕܫ̈ܝܢ

Digitized by Google

AD HEBRÆOS, VIII. IX.

8 Vituperans enim eos dicit: Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et consummabo super domum Israhel et super domum Juda testamentum novum, 9 Non secundum testamentum quod feci patribus eorum in die qua adprehendi manum illorum ut educerem illos de terra Ægypti, quoniam ipsi non permanserunt in testamento meo, et ego neglexi eos, dicit Dominus. 10 Quia hoc testamentum quod disponam domui Israhel post dies illos, dicit Dominus, dando leges meas in mentem eorum, et in corde eorum superscribam eas, et ero eis in Deum, et ipsi erunt mihi in populum. 11 Et non docebit unusquisque proximum suum et unusquisque fratrem suum dicens: Cognosce Dominum, quoniam omnes scient me a minore usque ad majorem eorum, 12 Quia propitius ero iniquitatibus eorum, et peccatorum illorum jam non memorabor. 13 Dicendo autem novum veteravit prius: quod autem antiquatur et senescit, prope interitum est.

CAPUT IX.

1 HABUIT quidem et prius justificationes culturæ et sanctum sæculare. 2 Tabernaculum enim factum est primum, in quo inerant candelabra et mensa et propositio panum, quæ dicitur Sancta. 3 Post velamentum autem secundum tabernaculum quod dicitur Sancta sanctorum.

4 Χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, 5 Ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χερουβεὶν δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. 6 Τούτων δὲ οὕτως κατεσκευαμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκηνὴν διαπαντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες, 7 Εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, 8 Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, 9 Ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ἣν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, 10 Μόνον ἐπὶ βρώμασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, δικαιώματα σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. 11 Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως,

4 ﻟﻬﺎ ﻣﺒﺨﺮﺓ ﺫﻫﺐ ﻭﺗﺎﺑﻮﺕ ﺍﻟﻌﻬﺪ ﻣﻐﺸﻰ ﻛﻠﻪ ﻣﻦ ﺍﻟﺨﺎﺭﺝ ﺑﺎﻟﺬﻫﺐ ﺍﻟﺬﻱ ﻓﻴﻪ ﻗﺴﻂ ﺫﻫﺐ ﻓﻴﻪ ﺍﻟﻤﻦ ﻭﻋﺼﺎ ﻫﺎﺭﻭﻥ ﺍﻟﺘﻲ ﺃﻓﺮﻋﺖ ﻭﻟﻮﺣﻲ ﺍﻟﻌﻬﺪ . 5 ﻭﻓﻮﻗﻬﺎ ﻛﺮﻭﺑﻴﻢ ﺍﻟﻤﺠﺪ ﻣﻈﻠﻠﻴﻦ ﻏﻄﺎﺀ ﺍﻟﺬﻱ ﻟﻴﺲ ﺍﻵﻥ ﻧﻘﻮﻝ ﻋﻠﻰ ﺍﻧﻔﺮﺍﺩ . 6 ﻓﻬﺬﻩ ﻣﺘﻰ ﻫﻴﺌﺖ ﻫﻜﺬﺍ ﻓﺎﻟﻜﻬﻨﺔ ﻳﺪﺧﻠﻮﻥ ﻛﻞ ﺣﻴﻦ ﺍﻟﻤﺴﻜﻦ ﺍﻷﻭﻝ ﻳﺘﻤﻤﻮﻥ ﺧﺪﻣﺔ ﺍﻟﻘﺮﺑﺎﻥ . 7 ﻭﺃﻣﺎ ﺍﻟﻤﺴﻜﻦ ﺍﻟﺜﺎﻧﻲ ﻓﻤﺮﺓ ﻓﻲ ﺍﻟﺴﻨﺔ ﻳﺪﺧﻞ ﺭﺋﻴﺲ ﺍﻟﻜﻬﻨﺔ ﻭﺣﺪﻩ ﻟﻴﺲ ﺑﺪﻭﻥ ﺩﻡ ﻳﻘﺮﺑﻪ ﻋﻦ ﻧﻔﺴﻪ ﻭﻋﻦ ﺟﻬﺎﻻﺕ ﺍﻟﺸﻌﺐ . 8 ﻭﺑﻬﺬﺍ ﻳﺪﻝ ﺍﻟﺮﻭﺡ ﺍﻟﻘﺪﺱ ﺃﻥ ﻃﺮﻳﻖ ﺍﻟﻘﺪﺱ ﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﺑﻌﺪ ﻇﺎﻫﺮﺍ ﻣﺎ ﺩﺍﻡ ﺍﻟﻤﺴﻜﻦ ﺍﻷﻭﻝ ﻗﺎﺋﻤﺎ . 9 ﺍﻟﺬﻱ ﻫﻮ ﻣﺜﻞ ﻟﻠﺰﻣﺎﻥ ﺍﻟﺤﺎﺿﺮ ﺍﻟﺬﻱ ﻓﻴﻪ ﺗﻘﺮﺏ ﺍﻟﻘﺮﺍﺑﻴﻦ ﻭﺍﻟﺬﺑﺎﺋﺢ ﺍﻟﺘﻲ ﻻ ﺗﻘﺪﺭ ﻣﻦ ﺟﻬﺔ ﺍﻟﻀﻤﻴﺮ ﺃﻥ ﺗﻜﻤﻞ ﺍﻟﻌﺎﺑﺪ . 10 ﺑﻞ ﻫﻲ ﻓﻘﻂ ﻓﻲ ﺍﻷﻃﻌﻤﺔ ﻭﺍﻟﻤﺸﺮﻭﺑﺎﺕ ﻭﺍﻟﻤﻐﺘﺴﻼﺕ ﺍﻟﻤﺨﺘﻠﻔﺔ ﻭﺍﻟﺒﺮ ﺍﻟﺠﺴﺪﻱ ﺍﻟﻤﻮﺿﻮﻉ ﺇﻟﻰ ﺯﻣﺎﻥ ﺍﻹﺻﻼﺡ . 11 ﻭﺃﻣﺎ ﺍﻟﻤﺴﻴﺢ ﻓﺈﺫ ﺟﺎﺀ ﺭﺋﻴﺲ ﻛﻬﻨﺔ ﻟﻠﺨﻴﺮﺍﺕ ﺍﻟﻌﺘﻴﺪﺓ ﺑﺎﻟﻤﺴﻜﻦ ﺍﻷﻛﺒﺮ ﻭﺍﻷﻛﻤﻞ ﻏﻴﺮ ﺍﻟﻤﺼﻨﻮﻉ ﺑﻴﺪ ﺃﻱ ﻏﻴﺮ ﻫﺬﻩ ﺍﻟﺨﻠﻴﻘﺔ .

4 Aureum habens turibulum et arcam testamenti circumtectam ex omni parte auro, in qua una urna aurea habens manna et virga Aaron quæ fronduerat et tabulæ testamenti, 5 Superque eam Cherubin gloriæ obumbrantia propitiatorium: de quibus modo non est dicendum per singula. 6 His vero ita compositis in priori quidem tabernaculo semper introibant sacerdotes sacrificiorum officia consummantes: 7 In secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine quem offert pro sua et populi ignorantia, 8 Hoc significante Spiritu sancto, nondum propalatam esse sanctorum viam, adhuc priore tabernaculo habente statum, 9 Quæ parabola est temporis instantis, juxta quam munera et hostiæ offeruntur, quæ non possunt juxta conscientiam perfectum facere servientem, 10 Solummodo in cibis et in potibus et variis baptismis et justitiis carnis usque ad tempus correctionis impositis. 11 Christus autem adsistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manu factum, id est non hujus creationis,

Digitized by Google

12 Οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. 13 Εἰ γὰρ τὸ αἷμα τράγων καὶ ταύρων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, 14 Πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι. 15 Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. 16 Ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· 17 Διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. 18 Ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται. 19 Λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐράντισεν, 20 Λέγων· Τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός.

12 ولا بدم جداء وعجول بل بدمه خاصة دخل مرة الى القدس فوجد فداء ابديا : 13 لانه ان كان دم جداء وثيران ورماد عجلة مرشوش يقدس المدنسين لطهارة الجسد : 14 فكم بالحري يطهر دم المسيح ضميركم من اعمال ميتة لتخدموا الله الحي الذي بروح ازلي قدم نفسه لله بلا عيب : 15 ولاجل هذا هو وسيط عهد جديد لكي اذ قد جرى موت لفداء التعديات التي في العهد الاول ينال المدعوون وعد الميراث الابدي . 16 لان حيث يكون عهد فلا بد ان يقدم موت الموصي . 17 لان العهد انما يثبت على الموتى اذ لا قوة له البتة ما دام الموصي حيا . 18 من اجل ذلك لم يكرس العهد الاول بدون دم : 19 لانه حين تكلم موسى بكل وصية على جميع الشعب حسب الناموس اخذ دم العجول والجداء مع ماء وصوف قرمز وزوفا ورش الكتاب نفسه وجميع الشعب 20 قائلا هذا هو دم العهد الذي اوصاكم الله به .

12 Neque per sanguinem hircorum et vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in Sancta, æterna inventa redemptione. 13 Si enim sanguis hircorum et taurorum et cinis vitulæ adspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis, 14 Quanto magis sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semet ipsum obtulit inmaculatum Deo, emundabit conscientiam vestram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi. 15 Et ideo novi testamenti mediator est, ut morte intercedente in redemptionem earum prævaricationum quæ erant sub priore testamento repromissionem accipiant qui vocati sunt æternæ hereditatis. 16 Ubi enim testamentum, mors necesse est intercedat testatoris: 17 Testamentum enim in mortuis confirmatum est; alioquin nondum valet dum vivit qui testatus est; 18 Unde ne primum quidem sine sanguine dedicatum est; 19 Lecto enim omni mandato legis a Mose universo populo, accipiens sanguinem vitulorum et hircorum cum aqua et lana coccinea et hysopo, ipsum quoque librum et omnem populum aspersit, 20 Dicens: Hic sanguis testamenti quod mandavit ad vos Deus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, θ'.

21 Καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐράντισεν. 22 Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις. 23 Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας. 24 Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα εἰσῆλθεν ἅγια Χριστός, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν, 25 Οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ· 26 Ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, νυνὶ δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. 27 Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, 28 Οὕτως καὶ ὁ Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.

❖ ܠ ❖ ܟܬܒܐ ܕܥܒܪܝܐ

21 ܐܦ ܠܡܫܟܢܐ ܘܟܠ ܡܢܐ ܕܦܠܚܢܐ ܕܡܫܡܫܬܐ ܒܕܡܐ ܕܝܠܗ ܐܪܫ ܒܗ ܐܝܟܢܐ ܕܐܪܫ ܒܕܡܐ ܕܥܙܐ ܘܒܟܠ ܡܕܡ ܟܕ ܡܬܕܟܝ ܐܝܬ ܫܘܒܩܐ ܕܚܛܗܐ ܐܠܐ ܒܕܡ ܕܡܬܐ ܘܫܦܟ ܕܡܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܪܝ

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ι'.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΣΚΙΑΝ γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις αἷς προσφέρουσιν εἰς τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι· 2 Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαρισμένους; 3 Ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν· 4 Ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. 5 Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει· Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι, 6 Ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ηὐδόκησας· 7 Τότε εἶπον· Ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς τὸ θέλημά σου. 8 Ἀνώτερον λέγων ὅτι θυσίας καὶ προσφορὰς καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ ηὐδόκησας, αἵτινες κατὰ νόμον προσφέρονται, 9 Τότε εἴρηκεν· Ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι [ὁ θεὸς] τὸ θέλημά σου. Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ, 10 Ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ.

❖ ـ ❖ ܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ❖ ـ ❖

❖ ـ ❖ ܦܨܠܐ ❖ ـ ❖

1 ܛܠܠܐ ܗܘ ܕܢܡܘܣܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܪ ܡܢ ܛܘܒܐ ܕܐܬܝܢ ܠܐ ܡܢ ܦܓܪܐ ܕܓܘ ܕܝܢ ܐܝܬ ܠܗ ܠܐ

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ι'.

11 Καὶ πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· 12 Οὗτος δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, 13 Τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 14 Μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. 15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ γὰρ τὸ εἰρηκέναι· 16 Αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει Κύριος· διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς, 17 Καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθήσομαι ἔτι. 18 Ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. 19 Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, 20 Ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, 21 Καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, 22 Προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ῥεραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελουσμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ, 23 Κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ. πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος,

❖ ـــ ❖ ـــ ❖

11 ܘܟܠ ܟܗܢܐ ܩܐܡ ܒܟܠ ܝܘܡܐ ܡܫܡܫ ܘܡܩܪܒ ܒܟܠ ܙܒܢ ܕܒܚܐ ܗܠܝܢ ܕܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܠܡܫܒܩ ܚܛܗܐ ܡܢ ܥܠܡ ܀ 12 ܗܘ ܕܐܢܐ ܒܚܕ ܒܚܐ ܥܠ ܚܛܗܐ ܩܪܒ ܠܥܠܡ ܝܬܒ ܒܝܡܝܢ ܐܠܗܐ ܀ 13 ܘܫܪܝ ܠܗ ܡܢ ܗܫܐ ܕܢܫܬܘܢ ܒܥܠܝ ܒܥܘܗܝ ܀ 14 ܒܚܕ ܩܘܪܒܢܐ ܓܡܪ ܫܠܡ ܠܥܠܡ ܠܩܕܝܫܐ ܀ 15 ܣܗܕ ܠܢ ܐܦ ܪܘܚܐ ܕܩܘܕܫܐ ܡܛܠ ܕܐܡܪ ܀ 16 ܗܕܐ ܝܬܝܡܬܐ ܕܐܬܝܡ ܠܗܘܢ ܒܝܘܡܬܐ ܗܢܘܢ ܐܡܪ ܡܪܝܐ ܢܬܠ ܢܡܘܣܝ ܒܠܒܗܘܢ ܘܥܠ ܚܫܒܗܘܢ ܐܟܬܒ ܠܗܘܢ ܀ 17 ܘܚܛܗܝܗܘܢ ܘܥܘܠܗܝܗܘܢ ܠܐ ܐܕܟܪ ܥܘܕ ܀ 18 ܗܟܐ ܕܐܝܟ ܕܐܝܬ ܫܪܝܐ ܠܚܛܗܐ ܠܐ ܐܝܬ ܩܘܪܒܢܐ ܀ 19 ܐܝܟ ܕܟܝ ܐܚܝܢ ܝܬ ܠܢ ܫܘܪܝܐ ܠܡܥܪܒ ܒܩܕܫܐ ܒܕܡܐ ܕܝܫܘܥ ܀ 20 ܕܐܬܚܕܬ ܠܢ ܐܘܪܚܐ ܚܕܬܐ ܘܚܝܬܐ ܒܦܪܟܐ ܗܝ ܒܦܬܪ ܒܣܪܗ ܀ 21 ܘܟܗܢܐ ܪܒܐ ܥܠ ܒܝܬ ܐܠܗܐ ܀ 22 ܢܩܪܒ ܒܟܝܢ ܠܒܐ ܫܪܝܪܐ ܒܫܘܠܡܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܪܫܝܢ ܠܒܐ ܡܢ ܒܝܫ ܕܥܬܐ ܘܪܚܝܨ ܦܓܪܐ ܒܡܝܐ ܕܟܝܝ ܀ 23 ܢܛܪ ܒܐܝܬܘܬܐ ܕܣܒܪܢ ܒܗ ܠܐ ܢܙܕܥܙܥ ܡܗܝܡܢ ܗܘ ܕܐܬܚܝܒ ܀

AD HEBRÆOS, X.

11 Et omnis quidem sacerdos præsto est cotidie ministrans et easdem sæpe offerens hostias, quæ numquam possunt auferre peccata: 12 Hic autem unam pro peccatis offerens hostiam in sempiternum sedit in dextera Dei, 13 De cetero expectans donec ponantur inimici ejus scabillum pedum ejus. 14 Una enim oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos. 15 Contestatur autem nos et Spiritus sanctus: postquam enim dixit 16 Hoc autem testamentum quod testabor ad illos post dies illos, dicit Dominus, dando leges meas in cordibus eorum, et in mente eorum superscribam eas, 17 Et peccatorum et iniquitatum eorum jam non recordabor amplius. 18 Ubi autem horum remissio, jam non oblatio pro peccato. 19 Habentes itaque, fratres, fiduciam in introitu sanctorum in sanguine Christi, 20 Quam initiavit nobis viam novam et viventem per velamen, id est carnem suam, 21 Et sacerdotem magnum super domum Dei, 22 Accedamus cum vero corde in plenitudine fidei, adspersi corda a conscientia mala et abluti corpus aqua munda, 23 Teneamus spei nostræ confessionem indeclinabilem: fidelis enim est qui repromisit:

Digitized by Google

21 Καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν ἔργων, 25 Μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. 26 Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία, 27 Φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. 28 Ἀθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει· 29 Πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας. 30 Οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω· καὶ πάλιν· Κρινεῖ Κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ. 31 Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. 32 Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, 33 Τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι, τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέντες. 34 Καὶ γὰρ τοῖς δεσμίοις συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοὺς κρείσσονα ὕπαρξιν [ἐν οὐρανοῖς] καὶ μένουσαν.

24 ܘܢܬܒܩܥ ܚܕ ܒܚܕ ܠܡܚܝܬ ܚܒܝܒ ܘܠܡܥܒܕ ܛܒ̈ܬ̈ 25 ܠܐ ܡܫܬܩܠܝܢ ܐܝܟ ܕܢܡܣ ܟܢܫܬܐ ܕܝܠܢ ܐܠܐ ܡܫܬܕܠܝܢ ܘܟܠ ܩܪܝܒ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܝܘܡܐ ❖ 26 ܐ̈ ܡܛܠ ܕܐܢ ܒܪܝܪ ܠܢ ܚܛܝܢ ܡܢ ܒܬܪ ܕܩܒܠܢ ܝܕܥܬܐ ܕܫܪܪܐ ܠܐ ܫܪܝܐ ܥܠ ܚܛ̈ܝ̈ܐ ܕܒܝܫ ܐܠܐ 27 ܕܚܫ ܕܝܢܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܘܩܢܐ ܕܢܘܪܐ ܕܐܟܠ ܠܡܒܥܕ ܠܡܒܛܠ ܠܡܪܝܕ̈ܝ̈ܐ 28 ܐ̈ ܡܢ ܕܡܒܛܠ ܢܡܘܣ ܕܡܘܫܐ ܒܠܐ ܪܚܡ̈ܐ ܥܠ ܬܪ̈ܝܢ ܐܘ ܬܠܬ̈ܐ ܣܗ̈ܕ̈ܐ ܡܝܬ ܡܢܗ ܐܝܟ ܕܝܢ ܣܓܝ ܕܝܢ ܕܝܬ̈ܝܒ ܠܗ ܕܪܓܙ ܒܪ ܐܠܗܐ ܘܚܫܒ ܕܡܐ ܕܒܪܝܬܐ ܕܒܗ ܐܬܩܕܫ ܚܠ ܘܪܘܚܐ ܕܛܝܒܘܬܐ ܐܬܚܫ ܠܗ ܐܝܟ ܕܝܢ ܣܓܝ ܕܝܬ̈ܝܒ ܠܗ ܕܪܓܙ ܒܪ ܐܠܗܐ ܘܚܫܒ ܕܡܐ ܕܒܪܝܬܐ ܕܒܗ ܐܬܩܕܫ ܚܠ ܘܪܘܚܐ ܕܛܝܒܘܬܐ ܐܬܚܫ ܠܗ 30 ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܐܡܪ ܠܝ ܢܩܡܬܐ ܐܢܐ ܐܦܪܥ ܘܬܘܒ ܕܝܢ ܕܐܡܪ ܡܪܐ ܕܝܕܝܢ ܠܥܡܗ ܗܘ ܡܪܐ 31 ܕܡܘܪܝܐ ܠܡܢܦܠ ܒܐܝܕ̈ܝ̈ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܗܘ ܐ̈ ܐܬܕܟܪ̈ܘ ܠܝ̈ܘ̈ܡ̈ܐ ܩܕܡ̈ܝ̈ܐ ܕܒܗ̈ܘܢ ܐܬܢܘܗܪ̈ܬܘ ܘܣܒܪ̈ܬܘ ܣܓܝ̈ܐ ܕܚܫ̈ܐ 33 ܕܒ̈ܗ̈ܘ ܒܙ̈ܝ̈ܐ ܘܒܥ̈ܝ̈ܐ ܐܬܚܙ̈ܝܬ̈ܘ ܘܒ̈ܗ̈ܘ ܗ̈ܘ ܕܐܬܚܫ̈ܒ̈ܘ ܥܡ ܐܝܟ̈ܢ ܕܐܬܗ̈ܦ̈ܟ̈ܘ ܒ̈ܗ̈ܘ ܗ̈ܘ ܕܐܬܚܫ̈ܒ̈ܘ ܥܡ ܐܝܟ̈ܢ ܕܐܬܗ̈ܦ̈ܟ̈ܘ 34 ܐ̈ ܡܛܠ ܕܥܡ ܐܣܝܪ̈ܐ ܐܬܚܫ̈ܒ̈ܬ̈ܘ ܘܓܙܠ ܕܡܘܢ̈ܟ̈ܘܢ ܒܚܕܘܬܐ ܩܒܠܬ̈ܘ ܕܝܕܥ̈ܝܢ ܐܢܬ̈ܘܢ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܫܡ̈ܝ̈ܐ ܐܝܬ̈ܝܪ̈ܐ ܘܩܝܡ̈ܐ

24 Et consideremus invicem in provocationem caritatis et bonorum operum, 25 Non deserentes collectionem nostram, sicut est conseutudinis quibusdam, sed consolantes, et tanto magis quanto videritis adpropinquantem diem. 26 Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis jam non relinquitur pro peccatis hostia, 27 Terribilis autem quædam expectatio judicii, et ignis æmulatio quæ consumptura est adversarios. 28 Inritam quis faciens legem Mosi sine ulla miseratione duobus vel tribus [testibus] moritur: 29 Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia qui Filium Dei conculcaverit et sanguinem testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, et spiritui gratiæ contumeliam fecerit? 30 Scimus enim qui dixit: Mihi vindictam, ego reddam. Et iterum quia judicabit Dominus populum suum. 31 Horrendum est incidere in manus Dei viventis. 32 Rememoramini autem pristinos dies, in quibus inluminati magnum certamen sustinuistis passionum, 33 Et in altero quidem obprobriis et tribulationibus spectaculum facti, in altero autem socii taliter conversantium effecti. 34 Nam et vinctis conpassi estis, et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiam.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ι', ια'.

35 Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μεγάλην μισθαποδοσίαν. 36 Ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγγελίαν. 37 Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον, ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονίσει· 38 Ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται, καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. 39 Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

ΚΕΦ. ια'.

1 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. 2 Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. 3 Πίστει νοοῦμεν κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὸ βλεπόμενον γεγονέναι. 4 Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖ. 5 Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ ηὑρίσκετο διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός. Πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως [αὐτοῦ] μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ θεῷ·

ܠܘܬ ܥܒܪܝܐ ، ܝ ، ܐ

35 ܠܐ ܬܫܕܘ ܗܘ ܫܘܪܝܐ ܕܝܠܟܘܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܓܪܐ ܣܓܝ̈ܐ . 36 ܐܘܪܟܐ ܓܝܪ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܬܥܒܕܘܢ ܨܒܝܢܘܬܐ ܕܨܒܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܥܒܕܘ ܨܒܝܢܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܬܫܬܟܚܘܢ ܐܬ ܕܡܬܬܠ ܠܟܘܢ . 37 ܕܥܕ ܙܥܘܪ ܙܥܘܪ ܗܘ ܕܐܬܐ ܢܐܬܐ ܘܠܐ ܢܡܗܐ . 38 ܙܕܝܩܐ ܕܝ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܢܚܐ ܘܐܢ ܐܬܬܪܥ ܠܐ ܬܪܥܐ ܢܦܫܝ ܒܗ . ❖ 39 ܐܢܚܢ ܠܐ ܚܢܢ ܕܢܗܘܝ ܡܬܬܪܥܝܢ ܠܐܒܕܢܐ ܐܠܐ ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܠܚܝܐ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ܝܐ ❖

1 ܗܘ ܕܡܗܝܡܢܘܬܐ ܡܫܬܟܚ ܒܗ ܕܣܒܪܝܢ ܠܗ ܠܡܬܚܙܝ̈ ܘܠܐ ܠܡܬܚܙܝ̈ . 2 ܒܗ ܓܝܪ ܣܗܕܘ ܩܕܡܝܐ . 3 ❖ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܢܬܒܢܝ ܠܢ ܕܥܠܡܐ ܐܬܬܩܢ ܒܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܡܢ ܕܠܐ ܚܙܝ̈ ܐܬܬܥܒܕ ܕܢܗܘܐ ܚܙܝ̈ . 4 ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܩܪܒ ܗܒܠ ܠܐܠܗܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܩܝܢ ܕܒܗ ܣܗܕ ܕܙܕܝܩ ܗܘ ܒܣܗܕܘܬܐ ܕܩܘܪܒܢܘܗܝ ܕܐܠܗܐ ܘܒܗ ܡܝܬ ܥܕ ܡܡܠܠ ܗܘ . 5 ❖ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܐܬܬܠܩܚ ܚܢܘܟ ܕܠܐ ܢܚܙܐ ܡܘܬܐ ܘܠܐ ܐܫܬܟܚ ܡܛܠ ܕܐܬܠܩܚ ܐܠܗܐ . ܩܕܡ ܓܝܪ ܕܐܬܠܩܚ ܣܗܕ ܗܘܐ ܕܣܒܪ ܠܐܠܗܐ ܕܫܦܝܪ ܗܘ ܠܗ .

AD HEBRÆOS, X. XI.

35 Nolite itaque amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. 36 Patientia enim vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem. 37 Adhuc enim modicum quantulum, qui venturus est veniet et non tardabit: 38 Justus autem meus ex fide vivit; quod si subtraxerit se, non placebit animæ meæ. 39 Nos autem non sumus subtractionis in perditionem, sed fidei in adquisitionem animæ.

CAPUT XI.

1 Est autem fides sperandorum substantia, rerum argumentum non parentium. 2 In hac enim testimonium consecuti sunt senes. 3 Fide intellegimus aptata esse sæcula verbo Dei, ut ex invisibilibus visibilia fierent. 4 Fide plurimam hostiam Abel quam Cain obtulit Deo, per quam testimonium consecutus est esse justus, testimonium perhibente muneribus ejus Deo, et per illam defunctus adhuc loquitur. 5 Fide Enoch translatus est ne videret mortem, et non inveniebatur, quia transtulit illum Deus: ante translationem enim testimonium habebat placuisse Deo;

Digitized by Google

6 Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι [θεῷ]· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον θεῷ, ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. 7 Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος. 8 Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται. 9 Πίστει παρῴκησεν εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συνκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· 10 Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός. 11 Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας [ἔτεκεν], ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. 12 Διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρωμένου, καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. 13 Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι πάντες, μὴ κομισάμενοι τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς.

6 ܕܠܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܠܐ ܡܫܟܚ ܐܢܫ ܕܢܬܥܒܕ ܠܗ̇ ܐܠܐ ܡܢ ܗܝܡܢ ܐܦ ܗܘ ܕܢܗܝܡܢ ܕܐܝܬ ܐܠܗܐ ܘܠܡܒܥܝ ܐܢܘܢ ܕܢܬܒܥܘܢ ܠܗ̇ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܡܫܠܡ ܠܗ̇ ܐܓܪܐ ܠܡܢ ܕܡܒܥܐ ܠܗ̇ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ ܠܡܫܠܡ ܠܗ̇ ܐܓܪܐ ܠܡܢ ܕܡܒܥܐ ܠܗ̇ 7 ܒܗܝܡܢ ܢܘܚ ܕܐܬܓܠܝ ܠܗ ܥܠ ܡܕܡ ܕܠܐ ܚܙܝ ܠܐ ܗܘܐ ܐܠܐ ܕܐܬܕܚܠ ܘܥܒܕ ܬܝܒܬܐ ܠܦܘܪܩܢ ܒܝܬܗ ܘܒܗ ܕܢ ܐܬܪܫܥ ܥܠܡܐ ܘܐܬܚܣܢ ܒܝܪܬܐ ܕܒܗܝܡܢ ܙܕܩܐ ܗܘ ܕܐܬܬܒ ܝܪܬ ܠܗ̇ 8 ❖ ܒܗܝܡܢ ܐܒܪܗܡ ܕܐܬܩܪܝ ܐܫܬܡܥ ܠܡܦܩ ܠܐܬܪܐ ܕܗܘ ܥܬܝܕ ܠܡܣܒ ܠܝܪܬܢܘܬܐ ܘܦܩ ܘܐܙܠ ܠܐ ܝܕܥ ܐܝܟ ܕܐܬ ܐܙܠ ܠܐ ܝܕܥ ܐܝܟ ܕܐܬ 9 ܒܗܝܡܢ ܐܬܓܝܪ ܒܐܪܥܐ ܕܡܘܥܕܐ ܐܝܟ ܒܐܪܥ ܓܝܪ ܒܡܫܟܢ̈ܐ ܕܐܬܝܒ ܥܡ ܐܝܣܚܩ ܘܥܡ ܝܥܩܘܒ ܒܢ̈ܝ ܝܪܬܘܬܐ ܕܡܘܥܕܐ ܗܢܘܢ ܕܝܠܗ̇ 10 ܕܩܒܠ ܗܘ ܐܝܟ ܕܡܬܚܙܐ ܠܗ̇ ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܫܬܐ ܕܝܣܘܕ̈ܐ ܘܒܢܝܗ̇ ܘܒܪܗ̇ ܐܠܗܐ 11 ܒܗܝܡܢ ܐܦ ܣܪܐ ܒܪ̈ܬ ܐܒܪܗܡ ܚܝܠ ܠܡܫܕܐ ܙܪܥ ܘܝܠܕܬ ܒܪ ܡܢ ܙܒܢܗ̇ ܐܦ ܫܠܡ ܗܘ ܕܡܗܝܡܢ ܗܘ ܕܐܡܪ ܠܗ̇ 12 ܡܢ ܒܝܕ ܗܕܐ ܐܦ ܡܢ ܓܘܫܡܐ ܕܡܝܬ ܐܬܝܠܕܘ ܐܝܟ ܟܘܟܒ̈ܝ ܫܡܝܐ ܕܠܐ ܡܬܡܢܝܢ ܘܐܝܟ ܚܘܠܬܐ ܕܥܠ ܦܬ ܝܡܐ ܕܠܐ ܡܬܡܢܐ 13 ܒܗܝܡܢ ܡܝܬܘ ܟܠ ܐܠܝܢ ܟܠܗ̇ ܕܠܐ ܩܒܠܘ ܬܘܒ ܠܡܘܥܕ̈ܐ ܐܠܐ ܡܢ ܪܚܩ ܚܙܘ ܐܢܘܢ ܘܫܒܚܘ ܐܢܘܢ ܘܐܫܬܘܕܝ ܗܘ ܕܓܝܪ̈ܐ ܘܐܪܥܝ̈ܐ ܐܢܘܢ ܒܐܪܥܐ

6 Sine fide autem inpossibile est placere [Deo]: credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est et inquirentibus se remunerator fit. 7 Fide Noe responso accepto de his quæ adhuc non videbantur, metuens aptavit arcam in salutem domus suæ, per quam damnavit mundum, et justitiæ quæ per fidem est heres est institutus. 8 Fide qui vocatur Abraham obœdivit in locum exire quem accepturus erat in hereditatem, et exiit nesciens quo iret. 9 Fide moratus est in terra repromissionis tamquam in aliena, in casulis habitando, cum Isaac et Jacob coheredibus repromissionis ejusdem: 10 Expectabat enim fundamenta habentem civitatem, cujus artifex et conditor Deus. 11 Fide et ipsa Sarra sterilis virtutem in conceptionem seminis accepit etiam præter tempus ætatis, quoniam fidelem credidit esse [eum] qui promiserat. 12 Propter quod ab uno orti sunt, et hoc emortuo, tamquam sidera cæli in multitudinem et sicut arena quæ est ad oram maris innumerabilis. 13 Juxta fidem defuncti sunt omnes isti, non acceptis repromissionibus, sed a longe eas aspicientes et salutantes, et confitentes quia peregrini et hospites sunt supra terram.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ια΄.

14 Οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. 15 Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης μνημονεύουσιν ἀφ' ἧς ἐξέβησαν, εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι· 16 Νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ' ἔστιν ἐπουρανίου. Διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν. 17 Πίστει προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, 18 Πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα, 19 Λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. 20 Πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ τὸν Ἡσαῦ. 21 Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησεν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. 22 Πίστει Ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. 23 Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως.

❖ ܠ ❖ ܐܓܪܬܐ ܕܥܠ

14 ܐܝܟܢܐ ܕܐܡܪܝܢ ܗܠܝܢ ܡܫܬܡܥ ܐܢ ܒܥܝ ܐܪܥܐ ܕܝܠܗܘܢ ܗܝ ܕܒܥܝܢ ܐܢܘܢ ܐܪܥܐ ܐܚܪܢܝܬܐ ܀ 15 ܘܐܠܘ ܗܘ ܕܐܦ ܐܢ ܐܬܕܟܪܘ ܠܗܝ ܐܪܥܐ ܕܢܦܩܘ ܡܢܗ

24 Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, 25 μᾶλλον ἐλόμενος συνκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, 26 μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. 27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκαρτέρησεν. 28 Πίστει πεποίηκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. 29 Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς γῆς, ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. 30 Πίστει τὰ τείχη Ἰερειχὼ ἔπεσαν κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. 31 Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ' εἰρήνης. 32 Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει με γὰρ διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ [τε καὶ] Σαμψών, [καὶ] Ἰεφθάε, Δαυείδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν, 33 Οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ἠργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων,

24 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܡܘܫܐ ܟܕ ܪܒ ܗܘܐ ܣܪܒ ܕܬܐܟܠ ܒܪ ܒܬ ܦܪܥܘܢ : 25 ܕܒܚܪ ܠܗ ܕܢܬܬܥܢܐ ܥܡ ܥܡܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܚܕܘܬܐ ܕܚܛܗܐ ܫܥܬܐ ܒܠܚܘ . 26 ܘܚܫܒ ܠܗ ܛܘܒ ܡܢ ܓܢܙܐ ܕܡܨܪܝܐ ܛܘܒܢܐ ܕܡܫܝܚܐ ܡܛܠ ܕܣܒܪ ܠܗ ܠܐܓܪܐ ܕܫܘܠܡܗ . 27 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܫܒܩ ܠܡܨܪ ܘܠܐ ܕܚܠ ܡܢ ܪܘܓܙܐ ܕܡܠܟܐ : ܠܡܚܙܐ ܐܝܟ ܕܚܙܐ ܠܠܐ ܚܙܐ ܣܒܪ . 28 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܥܒܕ ܦܨܚܐ ܘܪܫܘܬ ܕܕܡܐ ܕܠܐ ܢܬܠ ܒܟܘܪܗ ܕܒܟܪ ܡܢ ܡܨܪܝܐ . 29 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܥܒܪܘ ܝܡܐ ܣܘܦ ܐܝܟ ܝܒܫܬܐ ܕܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܐ ܕܟܕ ܢܣܝܘ ܒܬܪܗ ܐܬܒܠܥܘ . 30 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܫܘܪܐ ܕܐܪܝܚܘ ܢܦܠܘ ܟܕ ܐܬܟܢܫܘ ܥܠܝܗܘܢ ܫܒܥ ܝܘܡ . 31 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܪܚܒ ܙܢܝܬܐ ܠܐ ܐܒܕܬ ܥܡ ܕܠܐ ܗܝܡܢܘ ܟܕ ܩܒܠܬ ܓܠܝܐ ܕܓܝܪ ܒܫܠܡܐ . 32 ܘܡܐ ܐܡܪ ܥܕ ܗܫܐ . ܡܛܠ ܕܫܒܩ ܠܝ ܙܒܢܐ ܕܐܚܘܐ ܠܟ ܥܠ ܓܕܥܘܢ ܘܒܪܩ ܘܫܡܫܘܢ ܘܝܦܬܐ ܘܕܘܝܕ ܘܫܡܘܐܝܠ ܘܢܒܝܐ . 33 ܗܘܝ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ ܩܛܠ ܡܠܟܘܬܐ ܥܒܕ ܙܕܩܬܐ ܢܟܣ ܡܘܥܕܐ ܣܟܪ ܦܘܡ ܐܪܝܐ

24 Fide Moses grandis factus negavit se esse filium filiæ Pharaonis, 25 Magis eligens adfligi cum populo Dei quam temporalis peccati habere jucunditatem, 26 Majores divitias æstimans thesauro Ægyptiorum improperium Christi: aspiciebat enim in remunerationem. 27 Fide reliquit Ægyptum, non veritus animositatem regis: invisibilem enim tamquam videns sustinuit. 28 Fide celebravit pascha et sanguinis effusionem, ne qui vastabat primitiva tangeret eos. 29 Fide transierunt mare Rubrum tamquam per aridam terram, quod exporti Ægyptii devorati sunt. 30 Fide muri Hiericho ruerunt, circumiti dierum septem. 31 Fide Raab meretrix non periit cum incredulis, excipiens exploratores cum pace. 32 Et quid adhuc dicam? deficiet enim me tempus enarrantem de Gedeon, Baruc, Samson, Jepthe, David et Samuhel et prophetis, 33 Qui per fidem devicerunt regna, operati sunt justitiam, adepti sunt repromissiones, obturaverunt ora leonum,

Digitized by Google

34 Ἔσβεσαν δύναμιν πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρης, ἐδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων· 35 Ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· 36 Ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· 37 Ἐλιθάσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρης ἀπέθανον, περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, κακουχούμενοι, θλιβόμενοι, 38 Ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐπὶ ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς. 39 Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, 40 Τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

ΚΕΦ. ιβ.

1 ΤΟΙΓΑΡΟΥΝ καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα,

34 ܕܐܟܚܘ ܫܘܠܡܐ ܕܢܘܪܐ . ܐܬܪܚܩܘ ܡܢ 34
ܚܪܒܐ ܕܣܝܦܐ . ܐܬܬܚܠܬܘ ܡܢ
ܚܠܫܐ . ܗܘܘ ܓܒܪܐ ܒܩܪܒܐ .
ܡܫܪܝܬܐ ܕܟܢܘܫܝ ܐܬܬܒܪܘ .
ܕܢܫܐ ܢܫܝܐ ܡܝܬܝܗܘܢ ܩܒܠܘ . 35 ܫܪܝ 35
ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܩܒܠܘ ܦܘܪܩܢܐ ܕܢܚܘܐ
ܠܩܒܪ ܛܒ ܕܢܩܘܡܬܐ ܐܚܪܬܐ . 36 ܘܐܚܪܢܐ 36
ܩܒܠܘ ܣܦܝ ܘܡܓܕܐ ܐܦ ܣܘܪܝܢ
ܘܟܒܠܐ . ܐܬܪܓܡܘ ܐܬܢܣܝܘ .
ܐܬܢܫܪܘ ܐܬܢܣܝܘ ܒܚܪܒܐ ܕܣܝܦܐ
ܡܝܬܘ . ܐܬܬܚܠܬܘ ܒܥܠܬ ܥܢܐ
ܘܒܥܠܬ ܥܪܐ . ܒܥܝܢܝ ܡܫܟܚܝ 37 ܐܬܪ 37
ܐܝܟ ܕܠܐ ܗܘܬ ܥܠܡܐ ܫܘܐ . ܒܡܕܒܪ
ܒܛܘܪ ܘܒܓܘ ܡܥܪܬܐ ܘܒܟܗܦ
ܐܪܥܐ . ܘ ܒܟܠܗܝ ܡܣܗܕܝ ܗܘ
ܡܝܬܝ . ܒܥܝܢ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܘܐ 38 ܕ 38
ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܐܠܐ ܒܡܕܒܪ
ܘܒܛܘܪ ܘܒܓܘ ܡܥܪܬܐ ܘܒܟܗܦ
ܐܪܥܐ . 39 ܘܗܠܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܒܗܝܡܢܘܬܐ 39
ܣܗܕܘ ܠܐ ܩܒܠܘ ܡܘܕܥܢܐ ܕܡܘܥܕܐ :
ܐ ܒܥܕ ܕܠܢ ܐܠܗܐ ܡܕܡ ܛܒ ܠܢ
ܕܠܐ ܒܠܚܘܕ ܠܢ ܢܫܬܠܡܘܢ ܗܘ ܐܢܘܢ
ܕܠܐ ܒܠܚܘܕ ܠܢ ܢܫܬܠܡܘܢ ܗܘ ܐܢܘܢ
ܕܠܐ ܒܠܚܘܕ ܠܢ ܢܫܬܠܡܘܢ ܗܘ ܐܢܘܢ

1 ܗܟܢܐ ܐܦ ܚܢܢ ܕܐܝܟ ܗܟܝ ܠܢ 1
ܥܢܢܐ ܣܓܝܐ ܕܣܗܕܐ ܡܣܒܝܢ ܐܢܚܢܢ .
ܢܫܕܐ ܟܠ ܡܫܩܠ ܘܚܛܝܬܐ ܕܚܘܛ
ܠܢ ܢܪܘܘܩ ܒܣܒܪܐ ܠܡܓܚ ܩܪܒܐ
ܕܡܛܠ ܠܢ . ܢܚܘ ܥܝܢܝܢ ܒܪܝܫ ܠܡ
ܡܪܡܝ ܕܝܢ ܘܡܫܠܡ ܗܘ ܠܡܗܝܡܢܘܬܐ
ܕܫܪܐ ܠܢ ܘܣܒܠ ܨܠܒܐ ܒܗܬ ܠܘ
ܒܙܐ ܘܝܬܒ ܒܝܡܝܢ ܟܘܪܣܝ ܐܠܗܘܬܐ .
ܗܟܝ ܕܝܢ ܬܘ ܚܫܒ ܠܗ ܠܡܢ ܕܣܒܠ
ܟܝ ܚܛܝܐ ܗܘ ܠܘܬ ܢܦܫܗ ܕܠܐ
ܢܬܟܠ ܘܢܬܪܟܐ ܒܠܒܗ ܘܢܬܝܗܒ
ܒܪܘܚ ܠܡܝܬܐ ܘܠܐ ܢܬܟܠ ܘܢܬܪܟܐ
ܒܠܒܗ ܘܢܬܝܗܒ ܒܪܘܚ ܠܡܝܬܐ ܘܠܐ

34 Extinxerunt impetum ignis, effugerunt aciem gladii, convaluerunt de infirmitate, fortes facti sunt in bello, castra verterunt exterorum. 35 Acceperunt mulieres de resurrectione mortuos suos: alii autem distenti sunt, non suscipientes redemptionem, ut meliorem invenirent resurrectionem: 36 Alii vero ludibria et verbera experti, insuper et vincula et carceres, 37 Lapidati sunt, secti sunt, temptati sunt, in occisione gladii mortui sunt, circumierunt in mélotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, adflicti, 38 Quibus dignus non erat mundus, in solitudinibus errantes et montibus et speluncis et in cavernis terræ. 39 Et hi omnes testimonium fidei probati non acceperunt repromissionem, 40 Deo pro nobis melius aliquid providente, ut ne sine nobis consummarentur.

CAPUT XII.

1 IDEOQUE et nos tantam habentes inpositam nubem testium, deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum, per patientiam curramus propositum nobis certamen,

Digitized by Google

2 Ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ κεκάθικεν. 3 Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἑαυτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. 4 Οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, 5 Καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται· Υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδίας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος· 6 Ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. 7 Εἰς παιδίαν ὑπομένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός. Τίς γὰρ υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; 8 Εἰ δὲ χωρίς ἐστε παιδίας, ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἄρα νόθοι καὶ οὐχ υἱοί ἐστε. 9 Εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολὺ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; 10 Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.

2 ﺣﺒﺴﻮ ﺣﺴﺒﻮ . ﻣﺒﺪﺋﻮ ﻫﻴﻤﺎﻧﻮﬠ ﻛﻤﺴﻴﺤﺎ . ﻫﺎ ﻫﻮ ﻛﻤﺎ ﺳﻤﺤﺎ ﻟﻪ ﻣﻦ ﻗﺪﺍﻡ ﺍﻟﻔﺮﺡ ﺍﻟﺬﻱ ﻛﺎﻥ ﻟﻪ ﺍﺣﺘﻤﻞ ﺍﻟﺼﻠﻴﺐ ﻭﺍﺳﺘﻬﺎﻥ ﺑﺎﻟﺨﺰﻱ ﻭﺟﻠﺲ ﻋﻦ ﻳﻤﻴﻦ ﻋﺮﺵ ﺍﻟﻠﻪ . 3 ﻓﺘﻔﻜﺮﻭﺍ ﺍﺫﻥ ﺑﺬﺍﻙ ﺍﻟﺬﻱ ﺍﺣﺘﻤﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺓ ﻫﺬﻩ ﺍﻟﻤﻘﺎﻭﻣﺔ ﻟﻜﻲ ﻻ ﺗﻜﻠﻮﺍ ﻭﺗﺨﻮﺭ ﻧﻔﻮﺳﻜﻢ . 4 ﻓﺎﻧﻜﻢ ﻟﻢ ﺗﻘﺎﻭﻣﻮﺍ ﺑﻌﺪ ﺣﺘﻰ ﺍﻟﺪﻡ ﻣﺠﺎﻫﺪﻳﻦ ﺍﻟﺨﻄﻴﺔ . 5 ﻭﻗﺪ ﻧﺴﻴﺘﻢ ﺍﻟﻮﻋﻈﺔ ﺍﻟﺘﻲ ﺗﺨﺎﻃﺒﻜﻢ ﻛﺒﻨﻴﻦ ﻭﺗﻘﻮﻝ ﻳﺎ ﺑﻨﻲ ﻻ ﺗﺤﺴﺐ ﺗﺄﺩﻳﺐ ﺍﻟﺮﺏ ﻫﻴﻨﺎ ﻭﻻ ﺗﻜﻞ ﺇﺫﺍ ﻭﺑﺨﺘﻚ . 6 ﻓﺎﻥ ﺍﻟﺮﺏ ﻳﺆﺩﺏ ﻣﻦ ﻳﺤﺒﻪ ﻭﻳﺠﻠﺪ ﻛﻞ ﻣﻦ ﻳﻘﺒﻠﻪ ﺍﺑﻨﺎ . 7 ﺍﻥ ﺻﺒﺮﺗﻢ ﻓﻲ ﺍﻟﺘﺄﺩﻳﺐ ﻓﺎﻟﻠﻪ ﻳﻌﺎﻣﻠﻜﻢ ﻛﺒﻨﻴﻦ ﻓﺎﻱ ﺍﺑﻦ ﻫﻮ ﺍﻟﺬﻱ ﻻ ﻳﺆﺩﺑﻪ ﺍﺑﻮﻩ . 8 ﻭﺍﻥ ﻛﻨﺘﻢ ﺑﻐﻴﺮ ﺗﺄﺩﻳﺐ ﻭﻗﺪ ﺻﺎﺭ ﺍﻟﻜﻞ ﻣﺸﺘﺮﻛﻴﻦ ﻓﻴﻪ ﻓﺎﻧﻜﻢ ﺍﺫﻥ ﻟﺴﺘﻢ ﺑﻨﻴﻦ ﺑﻞ ﺯﻧﺎ . 9 ﺛﻢ ﺍﻥ ﺁﺑﺎﺀ ﺟﺴﺪﻧﺎ ﻛﺎﻧﻮﺍ ﻳﺆﺩﺑﻮﻧﻨﺎ ﻭﻛﻨﺎ ﻧﻬﺎﺑﻬﻢ ﻓﻜﻢ ﺑﺎﻟﺤﺮﻯ ﻧﺨﻀﻊ ﻟﺎﺏ ﺍﻻﺭﻭﺍﺡ ﻭﻧﺤﻴﺎ . 10 ﻓﺎﻥ ﺍﻭﻟﺌﻚ ﺍﻧﻤﺎ ﺍﺩﺑﻮﻧﺎ ﺍﻳﺎﻣﺎ ﻗﻠﻴﻠﺔ ﺑﺤﺴﺐ ﻣﺎ ﺭﺃﻭﺍ ﻫﻢ ﻭﺍﻣﺎ ﻫﺬﺍ ﻓﻠﻤﺎ ﻫﻮ ﻧﺎﻓﻊ ﻟﻨﺎ ﻟﻜﻲ ﻧﺘﻘﺪﺱ ﻣﻌﻪ .

2 Aspicientes in auctorem fidei et consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta, atque in dextera sedis Dei sedit. 3 Recogitate enim eum qui talem sustinuit a peccatoribus adversum semet ipsos contradictionem, ut ne fatigemini animis vestris deficientes. 4 Nondum usque ad sanguinem restitistis adversum peccatum repugnantes, 5 Et obliti estis consolationis, quæ vobis tamquam filiis loquitur, dicens: Fili mi, noli neglegere disciplinam Domini, neque fatigeris dum ab eo argueris: 6 Quem enim diligit Dominus castigat, flagellat autem omnem filium quem recipit. 7 In disciplina perseverate. Tamquam filiis vobis offert Deus: quis enim filius quem non corripit pater? 8 Quod si extra disciplinam estis, cujus participes facti sunt omnes, ergo adulteri et non filii estis. 9 Deinde patres quidem carnis nostræ habuimus eruditores et [eos] reverebamur: non multo magis obtemperabimus Patri spirituum et vivemus? 10 Et illi quidem in tempore paucorum dierum secundum voluntatem suam eruditebant nos, hic autem ad id quod utile est in recipiendo sanctificationem ejus.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ιβ'.

11 Πᾶσα μὲν παιδία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης. 12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε, 13 Καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. 14 Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον, 15 Ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ, μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν οἱ πολλοί, 16 Μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς Ἡσαῦ, ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια ἑαυτοῦ. 17 Ἴστε γὰρ ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη· μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν. 18 Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ καὶ ζόφῳ καὶ θυέλλῃ, 19 Καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον· 20 Οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· Κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται·

❖ ܒܨ ❖ ܠܥܒܪܝܐ ܐܓܪܬܐ ❖

11 ܟܠ ܡܘܕܝܢܐ ܒܗ ܕܐܬܝܢ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܠܐ ܕܟܝܐ ܘܠܐ ܕܚܕܘܬܐ ܐܠܐ ܕܒܬܪ ܗܝ ܢܬܠ ܦܪܝ ܫܠܡ ܠܐܝܠܝܢ ܕܐܬܦܪܩܘ ܒܗ ❖ 12 ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܝܕܝܟܘܢ ܡܫܪܝܬܐ ܘܒܪܟܝܟܘܢ ܡܫܬܠܝܬܐ ܩܝܡܘ ܠܗܘܢ ܕܪܓܠܝܟܘܢ ܕܠܐ ܢܬܥܩܡ ܐܠܐ ܢܬܐܣܐ ܠܗ ܒܠܚܘܕ ܐܬܪ ܠܐ ܢܬܒܨܥ

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ιβ', ιγ'.

21 Καί, οὕτω φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς εἶπεν· Ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος· 22 Ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν ὄρει καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων 23 Πανηγύρει, καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς, καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων, 24 Καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ. 25 Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἐξέφυγον ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι τὸν χρηματίζοντα, πολὺ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι, 26 Οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων· Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. 27 Τὸ δὲ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τὴν τῶν σαλευομένων μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. 28 Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ, μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους· 29 Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ κατανάλισκον.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 Ἡ ΦΙΛΑΔΕΛΦΙΑ μενέτω. 2 Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γαρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους.

❖ ܥ ❖ ܒ ❖ ܟܬܒ ܠܥ

21 ܘܡܬܚܙܐ ܗܘ ܕܡܬܚܙܐ ܐܝܟ ܗܟܝܠ ܐܡܪ ܡܘܫܐ ܕܕܚܠ ܘܪܬܝܥ ܐܢܐ ܗܘܝܬ ܀ 22 ܐܠܐ ܩܪܒܬܘܢ ܠܛܘܪ ܨܝܢ ܘܠܡܕܝܢܬܐ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܐܘܪܫܠܡ ܕܫܡܝܐ ܘܠܪܒܘܬ ܐܠܦܝ ܡܠܐܟܐ ܀ 23 ܘܠܟܢܫܬܐ ܕܒܟܪܐ ܕܐܬܟܬܒܘ ܒܫܡܝܐ ܘܠܕܝܢܐ ܕܟܠ ܒܪܢܫܐ ܘܠܪܘܚܐ ܕܙܕܝܩܐ ܓܡܝܪܐ ܀ 24 ܘܠܡܨܥܬܐ ܕܚܕܬܬܐ ܝܫܘܥ ܘܠܕܡܐ ܕܙܝܪܘܩܐ ܕܡܡܠܠ ܛܒ ܡܢ ܗܒܠ ܀ 25 ܚܙܘ ܕܠܐ ܬܬܚܫܒܘܢ ܠܡܡܠܠܐ ܐܝ ܓܝܪ ܐܢܘܢ ܠܐ ܐܫܬܡܛܘ ܕܡܬܚܙܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܐܦ ܐܢܚܢܢ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܐܢܚܢܢ ܡܬܬܪܚܩܝܢ ܀ 26 ܕܩܠܗ ܙܥ ܐܪܥܐ ܗܫܬܐ ܘܗܫܐ ܐܦ ܗܘ ܡܒܛܚ ܘܐܡܪ ܕܥܕ ܚܕ ܙܒܢܐ ܐܢܐ ܙܥ ܠܐ ܐܪܥܐ ܒܠܚܘܕ ܐܦ ܫܡܝܐ ܀ 27 ܗܢ ܕܐܡܪ ܚܕ ܙܒܢܐ ܡܘܕܥ ܕܡܙܕܥܙܥܢ ܐܝܟ ܕܥܒܕ ܐܢܘܢ ܕܠܐ ܢܬܙܥܙܥ ܐܠܐ ܢܩܘܡ ܀ 28 ܗܟܝܠ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܙܥܙܥ ܢܣܒ ܐܢܚܢܢ ܘܢܗܘܐ ܠܢ ܛܝܒ ܕܢܦܠܚ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܒܫܘܒܚܐ ܘܒܕܚܠܬܐ ܀ 29 ܐܦ ܐܠܗܢ ܐܝܬ ܐܫ ܐܟܠܢܐ ܀

❖ ܓ ❖

1 ܪܘܚܡܐ ܕܐܚܘܬܐ ܢܩܘܡ ܒܟܘܢ ܀ 2 ܘܠܐ ܬܬܪܫܠܘ ܠܡܥܒܕ ܛܝܒܘܬܐ ܕܒܗ ܓܝܪ ܐܝܬ ܕܐܢܫ ܐܦ ܠܡܠܐܟܐ ܐܪܚܘ ܘܐܫܪܘ ܀

AD HEBRÆOS, XII. XIII.

21 Et, ita terribile erat quod videbatur, Moses dixit: Exterritus sum et tremebundus: 22 Sed accessistis ad Sion montem et civitatem Dei viventis, Hierusalem cælestem, et multorum milium angelorum frequentiæ, 23 Et ecclesiarum primitivorum qui conscripti sunt in cælis, et judicem omnium Deum, et spiritus justorum perfectorum, 24 Et testamenti novi mediatorem Jesum, et sanguinis sparsionem melius loquentem quam Abel. 25 Videte ne recusetis loquentem: Si enim illi non effugerunt recusantes eum qui super terram loquebatur, multo magis nos qui de cælis loquentem nobis avertimur; 26 Cujus vox movit terram tunc, modo autem repromittit dicens: Adhuc semel ego movebo non solum terram sed et cælum. 27 Quod autem: Adhuc semel dicit, declarat mobilium translationem tamquam factorum, ut maneant ea quæ sunt inmobilia. 28 Itaque regnum inmobile suscipientes habemus gratiam, per quam serviamus placentes Deo cum metu et reverentia: 29 Etenim Deus noster ignis consumens est.

CAPUT XIII.

1 CARITAS fraternitatis maneat [in vobis]. 2 Et hospitalitatem nolite oblivisci: per hanc enim latuerunt quidam angelis hospitio receptis.

Digitized by Google

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ιγ'.

3 Μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι. 4 Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους γὰρ καὶ μοιχοὺς κρινεῖ ὁ θεός. 5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· Οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλείπω, 6 ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν· Κύριος ἐμοὶ βοηθός, οὐ φοβηθήσομαι· τί ποίησει μοι ἄνθρωπος; 7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν, 8 Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. 9 Διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατοῦντες. 10 Ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. 11 Ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζώων τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, τούτων τὰ σώματα κατακαίεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς. 12 Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν.

❖ ܠܘܬ ܥܒܪܝܐ ❖

3 ܐܣܪ ܕܐܝܟ ܕܐܣܝܪ ܐܢܘܢ ܐܣܪ ܐܝܟ ܕܐܢ ܒܓܘ ܓܫܡܐ ܐܢܘܢ ܕܥܡܗ

13 Τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· 14 Οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. 15 Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντὸς τῷ θεῷ, τοῦτ' ἔστιν καρπὸν χειλέων ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. 16 Τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός. 17 Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. 18 Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πειθόμεθα γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι. 19 Περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. 20 Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν [Χριστόν], 21 Καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ἡμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 22 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν.

13 ܗܵܝ ܡܢ ܗܵܟܝ ܢܦܩ ܠܘܬ ܡܲ
ܚܵܘ: ܒܝ ܡܥܢܝܠ: ❖ ܟ ܡܨܒܝܢ
ܫܗܝܪ. 14 ܟܝ ܠܐ ܠܢ ܗܪ ܡܬܝܒ
ܐܠܐ ܠܥܬܝܕ ܐܢܚܢ ܒܥܝܢ. 15 ܐܠ ܐܝܬ
ܡܩܒܠܝܢ. ܗܵܟܝ ܢܩܪܒ ܒܗ ܕܒܚܐ
ܕܫܒܚܬܐ ܠܐܠܗܐ ܒܟܠ ܥܕܢ. ܗܝ ܐܝܬ
ܐܝܕܝ ܕܡܘܕܝܢ ܠܫܡܗ. 16 ܘܛܝܒ
ܘܡܫܬܘܬܦ ܐܠ ܬܫܟܚܘ. ܒܕܒܚܐ
ܗܵܟܝ ܐܠܗܐ ܡܬܪܥܐ. 17 ❖ ܐܫܬܡܥܘ
ܠܡܪܝܟܘܢ ܘܬܬܟܢܝܘ ܠܗܘܢ. ܗܘ
ܡܫܬܗܪ ܥܠ ܢܦܫܬܟܘܢ ܐܝܟ ܕܡܢ
ܕܢܬܠ ܥܠ ܗܕܐ. ܘܐܢ ܠܐ ܢܥܒܕܘܢ
ܗܟܢܐ ܐܢܘܢ ܢܬܚܙܘܢ ܒܟܘܢ ܘܢܬܒ
ܠܘܢ ܕܝܢ ܠܡܪܝܟܘܢ ܕܠܐ ܢܗܘܐ
ܠܟܘܢ ܗܵܕܐ. 18 ❖ ܨܠܝ ܥܠܢ. ܐܝ
ܒܛܝܢ ܐܢܚܢ ܕܛܒ ܠܢ ܕܝܢ ܕܠܒ
ܛܒ ܐܝܬ ܠܢ ܒܟܠ ܡܕܡ ܕܒܟܠ ܫܦ
ܝܪ ܢܗܘܐ ܠܢ ܠܡܗܠܟ. 19 ❖ ܘܝܬܝܪ
ܐܦ ܐܝܟ ܕܐܫܬܕܪ ܐܢܐ ܠܡܥܒܕ
ܗܵܕܐ ܕܐܬܝܒ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܡܢ
ܗܵܟܝ. 20 ❖ ܐܠܗܐ ܕܫܠܡܐ ܗܘ
ܕܐܦܩ ܡܢ ܡܝܬܐ ܐܝܬ ܪܥܝܐ
ܪܒܐ ܕܐܢܝܐ ܒܕܡ ܝܬܝܪ ܕܩܝܡܐ
ܕܥܠܡ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ. 21 ❖ ܢ
ܫܪܟ ܠܟܘܢ ܒܟܠ ܛܒ ܕܬܥܒܕܘ
ܨܒܝܢܗ ܥܒܕ ܒܟܘܢ ܕܢܗܘ ܪܥܝ
ܩܕܡ ܐܝܕܝ ܕܡܘܕܝܢ ܠܫܡܗ. ❖ ܘ
ܒܟܠ ❖ ❖ ❖

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ, ιγ'.

23 Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Τιμόθεον ἀπολελυμένον, μεθ' οὗ ἐὰν τάχιον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς. 24 Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. 25 Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν. [Ἀμήν.]

❖ ﻉﺒﺮﺍﻳﻴﻦ ❖

23 ﺗﻌﻠﻤﻮﻥ ﺍﺧﺎﻧﺎ ﺗﻴﻤﺎﺛﺎﻭﺱ ﺍﻟﺬﻱ ﺍﻃﻠﻖ . ﺍﻧﻪ ﺍﻥ ﺟﺎﺀ ﻋﺎﺟﻼ ﺭﺍﻳﺘﻜﻢ ﻣﻌﻪ . 24 ﺳﻠﻤﻮﺍ ﻋﻠﻰ ﺟﻤﻴﻊ ﻣﺪﺑﺮﻳﻜﻢ ﻭﻋﻠﻰ ﺟﻤﻴﻊ ﺍﻟﻘﺪﻳﺴﻴﻦ . ﻳﺴﻠﻢ ﻋﻠﻴﻜﻢ ﺍﻫﻞ ﺍﻳﻄﺎﻟﻴﺎ . 25 ﻧﻌﻤﺔ ﺍﷲ ﻣﻊ ﺟﻤﻴﻌﻜﻢ ﺁﻣﻴﻦ ❖

AD HEBRÆOS, XIII.

23 Cognoscite fratrem nostrum Timotheum dimissum, cum quo, si celerius venerit, videbo vos. 24 Salutate omnes præpositos vestros et omnes sanctos. Salutant vos de Italia. 25 Gratia cum omnibus vobis. Amen.

Digitized by Google

APOSTOLI EPISTULA CATHOLICA

JACOBI.

ΙΑΚΩΒΟΥ, ΚΕΦ. α'.

Ἰάκωβος θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν. 2 *Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις,* 3 *Γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν.* 4 *Ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.* 5 *Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς καὶ μὴ ὀνειδίζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ.* 6 *Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.* 7 *Μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήμψεταί τι παρὰ τοῦ Κυρίου,*

❖ ʾ ❖ ܥܠܝܐ ❖ ܝܥܩܘܒ

ʾ ܝܥܩܘܒ ܥܒܕ ܐܠܗܐ ܘܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܬܪܥܣܪ ܫܒܛܐ ܕܒܦܙܝܪܘܬܐ ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܃ 2 ܟܠ ܚܕܘܬܐ ܚܫܒܘ ܐܚܝ ܟܕ ܬܬܠܩܘ ܒܢܣܝܘܢ ܣܓܝܐܐ ܃ 3 ܝܕܥܝܢ ܕܒܚܝܪܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܥܒܕܐ ܣܒܪܐ ܃ 4 ܘܣܒܪܐ ܫܠܡ ܢܗܘܐ ܠܗ ܕܬܗܘܘܢ ܫܠܡܝܢ ܘܓܡܝܪܝܢ ܒܟܠ ܡܕܡ ܠܐ ܚܣܪܝܢ ܃ 5 ܐܢ ܕܐܝܬ ܒܟܘܢ ܕܚܣܪ ܚܟܡܬܐ ܢܫܐܠ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܝܗܒ ܠܟܠ ܒܫܘܬܐ ܒܣܝܝܪ ܘܠܐ ܡܓܝܪ ܘܢܬܝܗܒ ܠܗ ܃ 6 ܢܫܐܠ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܠܐ ܡܬܪܥܫ ܒܠܒܗ ܕܡܢ ܕܡܬܪܥܫ ܕܡܐ ܠܡܘܓܐ ܕܝܡܐ ܕܡܬܬܒܠ ܘܡܬܙܘܥ ܒܪܘܚܐ ܃ 7 ܠܐ ܢܣܒܪ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܘ ܕܢܣܒ ܕܢܣܒ ܡܕܡ ܡܢ ܡܪܢ

JACOBI, CAPUT I.

JACOBUS Dei et Domini nostri Jesu Christi servus duodecim tribubus quæ sunt in dispersione salutem. 2 Omne gaudium existimate, fratres mei, cum in temptationibus variis incideritis, 3 Scientes quod probatio fidei vestræ patientiam operatur. 4 Patientia [autem] opus perfectum habeat, ut sitis perfecti et integri, in nullo deficientes. 5 Si quis autem vestrum indiget sapientiam, postulet a Deo qui dat omnibus affluenter et non inproperat, et dabitur ei. 6 Postulet autem in fide, nihil hæsitans: qui enim hæsitat, similis est fluctui maris qui a vento movetur et circumfertur. 7 Non ergo æstimet homo ille quod accipiat aliquid a Domino,

Digitized by Google

8 Ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. 9 Καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, 10 Ὁ δὲ πλούσιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. 11 Ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. 12 Μακάριος ἀνὴρ ὃς ὑπομένει πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος λήμψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο [ὁ Κύριος] τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· 13 Μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι. Ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. 14 Ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· 15 Εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. 16 Μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. 17 Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. 18 Βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων. 19 Ἴστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί· ἔστω δὲ πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· 20 Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ οὐκ ἐργάζεται.

8 ܐܝܫ ܕܒܠܒ ܬܪܬܝܢ . ܦܓܝܪ ܒܟܠ ܐܘܪܚܬܘܗܝ . 9 ܢܫܒܚ ܐܚܐ ܡܟܝܟܐ ܒܪܘܡܗ . ܘܒܥܘܬܪܗ ܐܚܐ ܡܫܦܠܐ ܒܡܟܝܟܘܬܗ . 10 ܘܥܬܝܪ ܕܡܫܦܠ ܒܡܟܝܟܘܬܗ . ܡܛܠ ܕܐܝܟ ܦܪܚ ܥܣܒܐ ܥܒܪ . 11 ܘܐܬܝ ܫܡܫܐ ܒܚܡܬܐ ܘܝܒܫ ܥܣܒܐ ܘܢܦܠ ܦܪܚܗ ܘܫܦܝܪ ܚܙܘܬ ܦܢܝܗ . ܗܟܢܐ ܐܦ ܥܬܝܪ ܒܐܘܪܚܬܘܗܝ ܢܡܘܚ . 12 ܛܘܒܝܗ ܓܒܪܐ ܕܡܬܢܣܐ ܒܢܣܝܘܢܐ . ܕܡܟܝ ܒܒܚܝܪܘܬܐ ܢܩܒܠ ܟܠܝܠܐ ܕܚܝܐ ܕܐܦܩܕ ܐܠܗܐ ܠܡܢ ܕܪܚܡܝܢ ܠܗ . 13 ܠܐ ܢܐܡܪ ܐܝܫ ܟܕ ܡܬܢܣܐ ܐܢܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܬܢܣܝܢܢܝ . ܐܠܗܐ ܠܐ ܡܬܢܣܐ ܠܒܝܫܐ ܘܗܘ ܠܐ ܡܬܢܣܐ ܠܐܝܫ . 14 ܐܠܐ ܐܝܫ ܒܪ ܡܢ ܕܝܠܗ ܡܬܢܣܐ ܘܡܬܦܬܐ . 15 ܗܐ ܗܟܝ ܕܝܠܗ ܡܬܢܣܐ ܘܡܬܦܬܐ ܡܢ ܕܝܠܗ ܘܡܬܠܟܐ . 15 ܗܐ ܗܟܝ ܕܝܠܗ ܡܬܢܣܐ ܘܡܬܦܬܐ ܡܢ ܕܝܠܗ ܘܡܬܠܟܐ .

ΙΑΚΩΒΟΥ, α', β'.

21 Διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. 22 Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. 23 Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· 24 Κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. 25 Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. 26 Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἡ θρησκία. 27 Θρησκία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

ΚΕΦ. β'.

1 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης. 2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι,

❖ ح ❖ ا ❖ ܥܩܒܐ

21 ܗܘ ܥܠ ܐܢܬܘܢ ܫܕܝܢ ܟܠ ܫܪܝܪ ܘܣܓܝ ܕܒܝܫ ܒܡܫܟܝܢܘܬܐ ܩܒܠܘ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܝܟܠ ܕܡܫܟܚ ܠܡܦܪܩ ܢܦܫܬܟܘܢ ܀ 22 ܘܗܘܘ ܥܒܕܝ ܡܠܬܐ ܘܠܐ ܫܡܥܢܝ ܒܠܚܘܕ ܕܡܛܥܝܢ ܐܢܦܫܟܘܢ ܀ 23 ܡܛܠ ܕܐܢ ܡܢ ܕܫܡܥ ܡܠܬܐ ܘܠܐ ܥܒܕ ܗܘ ܡܬܕܡܐ ܠܓܒܪܐ ܕܚܙܐ ܐܦܝ ܒܡܪܝܐ ܕܒܪܢܫܗ ܀ 24 ܚܙܐ ܠܗ ܘܐܙܠ ܘܡܕ ܫܪܝ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܗܘ ܀ 25 ܐܠܐ ܗܘ ܕܡܬܒܨܪ ܒܢܡܘܣܐ ܓܡܝܪܬܐ ܕܚܪܝܪܘܬܐ ܘܩܐܡ ܒܗ ܘܠܐ ܗܘܐ ܫܡܥܢܐ ܕܢܫܟܚ ܐܠܐ ܥܒܕ ܥܒܕܐ ܗܢܐ ܒܥܒܕܬܗ ܢܗܘܐ ܀ 26 ܐܢ ܡܢ ܕܡܬܚܙܐ ܕܕܝܢ ܕܗܘ ܕܚܣܝܕ ܐܢܐ ܘܠܐ ܡܟܒܫ ܠܫܢܗ ܐܠܐ ܡܛܥܐ ܠܠܒܗ ܕܗܢܐ ܕܚܣܝܕܘܬܗ ܒܛܠܐ ܗܝ ܀ 27 ܚܣܝܕܘܬܐ ܕܙܟܝܐ ܘܠܐ ܡܬܓܠܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܐܒܐ ܗܕܐ ܗܝ ܕܡܦܩܕ ܝܬܝܡܐ ܘܐܪܡܠܬܐ ܒܥܝܠܬܗܘܢ ܘܢܛܪ ܢܦܫܗ ܕܠܐ ܢܬܓܠܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܐ ܀

❖ ح ❖ صلاة

1 ܐܚܝ ܠܐ ܬܗܘܘܢ ܒܚܕ ܦܬܓܡ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܒܫܘܒܚܐ ܀ 2 ܡܛܠ ܕܐܢ ܥܠ ܒܝܬ ܟܢܫܬܟܘܢ ܢܥܘܠ ܓܒܪܐ ܕܒܐܨܒܥܗ ܕܕܗܒܐ ܘܒܠܒܘܫ ܫܦܝܪ ܘܢܥܘܠ ܐܦ ܡܣܟܢܐ ܒܣܪܒܠ ܡܘܟ ܀

JACOBI, I. II.

21 Propter quod abicientes omnem inmunditiam et abundantiam malitiæ in mansuetudine suscipite insitum verbum Dei, quod potest salvare animas vestras. 22 Estote autem factores verbi, et non auditores tantum fallentes vosmet ipsos. 23 Quia si quis auditor est verbi et non factor, hic conparabitur viro consideranti vultum nativitatis suæ in speculo: 24 Consideravit enim se et abiit et statim oblitus est qualis fuerit. 25 Qui autem perspexerit in lege perfecta libertatis et permanserit in ea, non auditor obliviosus factus sed factor operis, hic beatus in facto suo erit. 26 Si quis autem putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam sed seducens cor suum, hujus vana est religio. 27 Religio autem munda et inmaculata apud Deum et Patrem hæc est, visitare pupillos et viduas in tribulatione eorum, et inmaculatum se custodire ab hoc sæculo.

CAPUT II.

1 Fratres mei, nolite in personarum acceptione habere fidem Domini nostri Jesu Christi gloriæ. 2 Etenim si introierit in conventu vestro vir aureum anulum habens in veste candida, introierit autem et pauper in sordido habitu,

Digitized by Google

3 Καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ εἴπητε [αὐτῷ]· σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· Σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου [ὧδε] ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου, 4 Οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν; 5 Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. Οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τῷ κόσμῳ πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν; 6 Ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμᾶς, καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; 7 Οὐκ αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς; 8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν· Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν, καλῶς ποιεῖτε· 9 Εἰ δὲ προσωπολημπτεῖτε. Ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. 10 Ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, πταίσῃ δὲ ἐν ἑνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος. 11 Ὁ γὰρ εἰπών· Μὴ μοιχεύσῃς, εἶπεν καί· Μὴ φονεύσῃς· εἰ δὲ οὐ μοιχεύεις, φονεύεις δέ, γέγονας παραβάτης νόμου.

3 ܘܬܣܒܪܘܢ ܥܠ ܠܒܫܐ ܫܦܝܪܐ ܘܬܐܡܪܘܢ ܠܗ ܐܢܬ ܬܒ ܗܟܐ ܫܦܝܪ ܘܠܡܣܟܝܢܐ ܬܐܡܪܘܢ ܐܢܬ ܩܘܡ ܗܟܐ ܐܘ ܬܒ ܬܚܬ ܣܡܪ ܪܓܠܝ ׃ 4 ܠܐ ܗܟܝ ܦܠܚܬܘܢ ܒܝܢܝܟܘܢ ܘܗܘܝܬܘ ܕܝܢܐ ܕܡܚܫܒ ܒܝܫ ׃ 5 ܫܡܥܘ ܐܚܝ ܚܒܝܒܝ ܠܐ ܐܠܗܐ ܒܪܝ ܠܡܣܟܝܢܐ ܕܗܢܐ ܥܠܡܐ ܐܝܟ ܕܥܬܝܪܝܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܘܝܪܬܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܕܐܦܩܕ ܠܪܚܡܘܗܝ ׃ 6 ܐܢܬܘܢ ܐܦ ܗܘ ܐܬܝܩܪ ܠܡܣܟܝܢܐ ܠܐ ܥܬܝܪܐ ܐܢܘܢ ܕܒܚܝܠ ܥܠ ܟܘܢ ܘܗܢܘܢ ܡܓܪܪܝܢ ܠܟܘܢ ܠܒܝܬ ܕܝܢܐ ׃ 7 ܠܐ ܗܢܘܢ ܡܓܕܦܝܢ ܫܡܐ ܛܒܐ ܕܐܬܩܪܝ ܥܠ ܟܘܢ ׃ 8 ܐܦ ܗܟܝ ܐܢ ܐܢܬܘܢ ܡܫܠܡܝܢ ܢܡܘܣܐ ܡܠܟܝܐ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ ܬܪܚܡ ܠܩܪܝܒܟ ܐܝܟ ܢܦܫܟ ܫܦܝܪ ܥܒܕܝܢ ׃ 9 ܐܢ ܐܦ ܦܪܨܘܦܐ ܐܬ ܥܒܕܝܢ ܚܛܗܐ ܐܢܬܘܢ ܡܬܟܚܫܝܢ ܡܢ ܢܡܘܣܐ ܐܝܟ ܥܒܪܝ ׃ 10 ܡܢ ܕܢܛܪ ܟܠ ܢܡܘܣܐ ܘܢܬܟܫܠ ܒܚܕ ܒܗ ܗܘ ܐܬܚܝܒ ܟܠ ܢܡܘܣܐ ׃ 11 ܡܢ ܕܐܡܪ ܠܐ ܬܙܢܐ ܐܡܪ ܐܦ ܠܐ ܬܩܛܘܠ ܘܐܢ ܠܐ ܙܢܝܬ ܐܠܐ ܩܛܝܠ ܐܢܬ ܗܘܝܬ ܥܒܪ ܢܡܘܣܐ ׃

3 Et intendatis in eum qui indutus est veste præclara et dixeritis ei: Tu sede hic bene, pauperi autem dicatis: Tu sta illic, aut sede sub scabillo pedum meorum, 4 Nonne judicatis apud vosmet ipsos et facti estis judices cogitationum iniquarum? 5 Audite, fratres mei dilectissimi. Nonne Deus elegit pauperes in hoc mundo divites in fide et heredes regni quod promisit Deus diligentibus se? 6 Vos autem exhonorastis pauperum. Nonne divites per potentiam opprimunt vos, et ipsi adtrahunt vos ad judicia? 7 Nonne ipsi blasphemant bonum nomen quod invocatum est super vos? 8 Si tamen legem perficitis regalem secundum scripturas: Diliges proximum tuum sicut te ipsum, bene facitis: 9 Si autem personas accipitis, peccatum operamini, redarguti a lege quasi transgressores. 10 Quicumque autem totam legem servaverit, offendat autem in uno, factus est omnium reus. 11 Qui enim dixit: Non mœchaberis, dixit et: Non occides: quod si non mœchaberis, occides autem, factus es transgressor legis.

Digitized by Google

12 Οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. 13 Ἡ γὰρ κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως. 14 Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ: μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; 15 Ἐὰν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, 16 Εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε, μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος, τί τὸ ὄφελος; 17 Οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔχῃ ἔργα, νεκρά ἐστιν καθ' ἑαυτήν. 18 Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου χωρὶς τῶν ἔργων κἀγώ σοι δείξω ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν [μου]. 19 Σὺ πιστεύεις ὅτι εἷς ἐστὶν ὁ θεός; καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πιστεύουσιν καὶ φρίσσουσιν. 20 Θέλεις δὲ γνῶναι, ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων ἀργή ἐστιν; 21 Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον; 22 Βλέπεις ὅτι πίστις συνεργεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη,

12 ܗܟܢܐ ܡܠܠ ܘܗܟܢܐ ܥܒܕ ܐܝܟ ܕܥܬܝܕܝܢ ܕܢܬܕܝܢ ܒܢܡܘܣ ܕܚܪܝܪܘܬܐ: 13 ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܕܝܢܐ ܕܠܐ ܚܣܝܢ ܠܡܢ ܕܠܐ ܥܒܕ ܚܣܝܢ. ܘܡܬܪܡܡ ܚܣܝܢ ܥܠ ܕܝܢܐ. 14 ◆ ܡܢܘ ܢܦܥ ܐܝ ܐܢܫ ܐܡܪ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܘܥܒܕܝܗܝ ܠܝܬ ܠܗ: ܡܢܘ ܝܟܠ ܗܝܡܢܘܬܐ ܠܡܦܪܩܘ: 15 ܐܘ ܐܚ ܐܘ ܐܚܬ ܕܗܘܘ ܥܪܛܠܝܢ ܘܡܬܒܣܡܝܢ ܠܡܙܘܢܐ ܕܝܘܡܢܐ: 16 ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܐܝܢܘܢ ܡܢ ܒܝܬ ܟܢܫܬܐ: ܙܠܘ ܒܫܠܡܐ ܘܬܚܡܡܘ ܘܬܬܦܩܘ: ܘܠܐ ܬܬܠܘܢ ܠܗܘܢ ܠܡܕܡ ܕܠܦܓܪܐ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ: ܡܢܘ ܢܦܥ ܗܟܢܐ: 17 ܗܟܢܐ ܐܦ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܢ ܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܥܒܕܐ ܡܝܬܐ ܗܝ ܒܓܘܪܗ: 18 ܐܠܐ ܢܐܡܪ ܐܢܫ ܐܚܪܢܐ ܐܢܬ ܗܝܡܢܘܬܐ ܐܝܬ ܠܟ ܘܐܢܐ ܥܒܕܐ ܐܝܬ ܠܝ: ܚܘܝ ܠܝ ܗܝܡܢܘܬܟ ܒܠܚܘܕ ܡܢ ܥܒܕܐ ܘܐܢܐ ܐܚܘܝ ܠܟ ܗܝܡܢܘܬܝ ܡܢ ܥܒܕܝ: 19 ܐܢܬ ܡܗܝܡܢ ܐܢܬ ܕܚܕ ܐܠܗܐ ܐܝܬ ܘܫܦܝܪ ܥܒܕ ܐܢܬ ܘܫܕܝܢ ܕܡܝܢ ܡܗܝܡܢܝܢ ܘܪܕܝܢ: 20 ◆ ܐܝ ܨܒܐ ܐܢܬ ܕܬܕܥ ܐܢܫ ܪܝܩܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܕܠܐ ܥܒܕܐ ܡܝܬܐ ܗܝ: 21 ܐܒܪܗܡ ܐܒܘܢ ܕܢ ܠܐ ܡܢ ܥܒܕܐ ܙܟܝ ܗܘܐ ܕܩܪܒ ܠܝܘܚܢ ܒܪܗ ܥܠ ܡܕܒܚܐ: 22 ܚܙܐ ܐܢܬ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܫܪܝܐ ܥܡ ܥܒܕܘܗܝ ܘܡܢ ܥܒܕܐ ܗܝܡܢܘܬܐ ܫܠܡܬ:

12 Sic loquimini et sic facite, sicut per legem libertatis incipientes judicari: 13 Judicium enim sine misericordia illi qui non fecerit misericordiam, superexaltat autem misericordia judicio. 14 Quid proderit, fratres mei, si fidem quis dicat se habere, opera autem non habeat? numquid poterit fides salvare eum? 15 Si autem frater aut soror nudi sint et indigeant victu cotidiano, 16 Dicat autem aliquis de vobis illis: Ite in pace, calefacimini et saturamini, non dederitis autem eis quæ necessaria sunt corporis, quid proderit? 17 Sic et fides, si non habeat opera, mortua est in semet ipsa. 18 Sed dicet aliquis: Tu fidem habes, et ego opera habeo: ostende mihi fidem tuam sine operibus, et ego estendam tibi ex operibus fidem meam. 19 Tu credis quoniam unus est Deus? Bene facis: et dæmones credunt et contremescunt. 20 Vis autem scire, o homo inanis, quoniam fides sine operibus mortua est? 21 Abraham pater noster nonne ex operibus justificatus est, offerens Isaac filium suum super altare? 22 Vides quoniam fides cooperabatur operibus illius et ex operibus fides consummata est,

Digitized by Google

ΙΑΚΩΒΟΥ, β, γ.

23 Καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. 24 Ὁρᾶτε ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον. 25 Ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; 26 Ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς ἔργων νεκρά ἐστιν.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΜΗ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λημψόμεθα. 2 Πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. 3 Εἰ δὲ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν· 4 Ἰδοὺ καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούλεται· 5 Οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ μεγάλα αὐχεῖ. Ἰδοὺ ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει 6 [Καὶ] ἡ γλῶσσα· πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, καὶ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης.

❖ ٢ ❖ ٥ ❖ ٥٥٥٥٥٥

٢٣ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥ ٥٥٥٥٥٥

7 Πᾶσα γὰρ φύσις θερίων τε καὶ πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, 8 Τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάστατον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. 9 Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν Κύριον καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας· 10 Ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. 11 Μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρόν; 12 Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ. 13 Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. 14 Εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατακαυχᾶσθε τῆς ἀληθείας καὶ ψεύδεσθε. 15 Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλὰ ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης. 16 Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. 17 Ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, ἀνυπόκριτος.

7 ܟܠܡܕܡ ܓܝܪ ܚܝܬܐ ܘܨܦܪܐ ܐܝܟ ܕܒܝܬ ܐܢܫ ܡܬܟܒܫ ܘܡܬܟܒܫ

ΙΑΚΩΒΟΥ, γ', δ'.

18 Καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΠΟΘΕΝ πόλεμοι καὶ πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; 2 Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε. Καὶ οὐκ ἔχετε διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· 3 Αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. 4 Μοιχαλίδες. Οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα ἐστὶν τῷ θεῷ; ὃς ἐὰν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. 5 Ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ κατῴκισεν ἐν ἡμῖν, 6 Μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν. Διὸ λέγει· Ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 7 Ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ· ἀντίστητε δὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· 8 Ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. Καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι. 9 Ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε, [καὶ] κλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν.

ܝܥܩܘܒ ❖ ג ❖ ד

18 ܦܪܝ ܕܙܪܥ ܙܕܝܩܘܬܐ ܒܫܠܡܐ ܙܪܥ ܠܥܒܕܝ ܫܠܡܐ ❖

ܦܨܠܐ ❖ ד

1 ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܝܬ ܚܕܐ ܒܝܢ ܟܘܢ ܘܠܐ ܡܢ ܗܐ ܕܡܬܓܓ̈ܢ ܒܐܒܪܝܟܘܢ ܕܡܬܚܪܒ̈ܝܢ ܒܐܒܪܝܟܘܢ ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܕܩܛܠ̈ܝܢ ܘܩܢ̈ܝܢ ܘܠܐ ܡܫܟ̈ܚܝܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܡܬܓܓ̈ܢ ܘܡܬܚܪܒ̈ܝܢ ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܡܫܬ̈ܐܠ ܠܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܫܐܠ̈ܝܢ ܐܠܐ ܕܫܐܠ̈ܝܢ ܘܠܐ ܡܩܒ̈ܠܝܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܒܝܫ ܫܐܠ̈ܝܢ ܕܠܐ ܠܬܪܥܝܬ̈ܟܘܢ ܬܒ̈ܕܝܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܒܬܪ ܬܪܥܝܬ̈ܟܘܢ ܐܬ ܟܠ ܚܕ ܡܢ ܗܐ ܕܨܒ̈ܐ ܠܗܘ ܕܚܒ̈ܪ ܗܘ ܥܡ ܥܠܡܐ ܗܕܐ ܐܝܬ ܠܗ ܥܕܝ ܠܐܠܗܐ ܡܢ ܗܐ ܕܡܢ ܗܐ ܕܨܒ̈ܐ ܠܗܘ ܕܢܗܘܐ ܚܒ̈ܪ ܥܡ ܥܠܡܐ ܗܕܐ ܥܕܝ ܠܐܠܗܐ ܐܬܥܒܕ ܐܘ ܤܒ̈ܪܝܬ ܐܢ ܕܒܝܬ ܡܫܟܢܐ ܗܘ ܪܘܚܐ ܕܐܫܪܐ ܒܢ ܠܓܢܝ ܐܝܬ ܠܗ ܛܝܒܘܬ ܝܬ̈ܝܪ ❖ ❖ ❖

10 Ταπεινώθητε ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. 11 Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί. Ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ ἢ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής. 12 Εἷς ἐστὶν ὁ νομοθέτης καὶ κριτής, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἶ, ὁ κρίνων τὸν πλησίον; 13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· Σήμερον ἢ αὔριον πορευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν [ἕνα] καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν, 14 Οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστε ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη, ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη· 15 Ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς· Ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ καὶ ζήσομεν, καὶ ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. 16 Νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονίαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. 17 Εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστίν.

ΚΕΦ. ε'.

1 Ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. 2 Ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γέγονεν. 3 Ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ. Ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις.

10 Humiliamini in conspectu Domini, et exaltabit vos. 11 Nolite detrahere alterutrum, fratres mei. Qui detrahit fratri aut qui judicat fratrem suum, detrahit legi et judicat legem: si autem judicas legem, non es factor legis sed judex. 12 Unus est legislator et judex, qui potest perdere et liberare: tu autem quis es qui judicas proximum? 13 Ecce nunc qui dicitis: Hodie aut crastino ibimus in illam civitatem et faciemus quidem ibi annum et mercabimur et lucrum faciemus, 14 Qui ignoratis quid sit in crastinum: 15 Quæ enim est vita vestra? vapor est ad modicum parens et deinceps exterminabitur: pro eo ut dicatis: Si Dominus voluerit et vixerimus, faciemus hoc aut illud. 16 Nunc autem exultatis in superbiis vestris. Omnis exultatio talis maligna est. 17 Scienti igitur bonum facere et non facienti, peccatum est illi.

CAPUT V.

1 AGITE nunc, divites, plorate ululantes in miseriis quæ advenient vobis. 2 Divitiæ vestræ putrefactæ sunt, et vestimenta vestra a tineis comesta sunt, 3 Aurum et argentum vestrum æruginavit, et ærugo eorum in testimonium vobis erit et manducabit carnes vestras sicut ignis. Thesaurizastis iram in novissimis diebus.

Digitized by Google

4 Ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀφυστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει, καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου σαβαὼθ εἰσελήλυθαν. 5 Ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς. 6 Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν. 7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ πρόϊμον καὶ ὄψιμον· 8 Μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικεν. 9 Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. 10 Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί [μου], τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν ἐν τῷ ὀνόματι Κυρίου. 11 Ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἴδετε, ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίρμων. 12 Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὒ οὔ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε. 13 Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις; ψαλλέτω·

٤ ܗܐ ܐܝܟܐ ܐܓܪ̈ܐ ܕܚܨܕܘ ܐܬ̈ܪ̈ܟ ٥ ܗܘ
ܕܐܬܓܪܥ ܡܢ̈ܟ ܡܬ̈ܪ̈ܥ ܘܙܥܩ̈ܬܗ ܕܚ̈ܨܕ̈ܐ
ܥܠ ܐܕ̈ܢ̈ܝ ܕܡܪܝ ܨ̈ܒ̈ܐܘܬ ܥܠ̈ܠ ٥ ܬܪ̈ܥ̈ܢ̈ܐ
ܥܠ ܐܪ̈ܥܐ ܘܬ̈ܪ̈ܦ̈ܢ̈ܐ ܒ̈ܢ̈ܥ̈ܡ̈ܢ̈ܐ ܠ̈ܒ̈ܟ̈ܘ ٦ ܐ̈ܬ̈ܪ̈ܟ
ܕ̈ܐ̈ܬ̈ܩ̈ܛ̈ܠ̈ܬ ܘ̈ܩ̈ܛ̈ܠ̈ܬ ܠ̈ܙ̈ܕ̈ܝ̈ܩ̈ܐ ܠ̈ܐ ܡ̈ܩ̈ܒ̈ܠ̈ ٧ ܐ̈ܢ̈ܢ̈ ٧ ܐ̈ܚ̈ܝ̈ ܥ̈ܕ̈ ܡ̈ܬ̈ܐ
ܕ̈ܡ̈ܪ̈ܝ ܗ̈ܐ ܐ̈ܓ̈ܪ̈ܝ ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܙ̈ܐ ܠ̈ܬ̈ܒ̈ܘ̈ܠ̈ܬ ܝ̈ܩ̈ܪ̈ܐ ܕ̈ܐ̈ܪ̈ܥ̈ܐ
ܡ̈ܬ̈ܚ̈ܙ̈ܐ ܠ̈ܗ̈ ܥ̈ܕ̈ ܕ̈ܢ̈ܣ̈ܒ̈ ܡ̈ܛ̈ܪ̈ ܘ̈ܡ̈ܠ̈ܩ̈ ܙ̈ܒ̈ܢ̈ܐ
ܕ̈ܡ̈ܛ̈ܪ̈ ٨ ܐ̈ܢ̈ܢ̈ ٨ ܐ̈ܚ̈ܝ̈ ܥ̈ܕ̈ ܡ̈ܬ̈ܐ ܕ̈ܡ̈ܪ̈ܝ ܡ̈ܩ̈ܪ̈ܒ̈
ܠ̈ܒ̈ܟ̈ܘ ٩ ܐ̈ܚ̈ ٩ ܠ̈ܐ ٩ ܬ̈ܬ̈ܢ̈ܚ̈ܡ̈ ٩ ܡ̈ܢ̈ ٩ ܐ̈ܚ̈ ٩
ܕ̈ܐ̈ܬ̈ܕ̈ܝ̈ܢ̈ ٩ ܗ̈ܐ ٩ ܕ̈ܡ̈ܪ̈ܝ ٩ ܩ̈ܕ̈ ٩ ܡ̈ܬ̈ ٩ ١٠ ٩ ٩ ٩

14 Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες [αὐτὸν] ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. 15 Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν καμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκως, ἀφεθήσεται αὐτῷ. 16 Ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. 17 Ἠλείας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· 18 Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωκεν ὑετὸν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς. 19 Ἀδελφοί μου, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 20 Γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

14 ܐܢ ܡܫܬܡ ܒܟܘܢ ܚܕ ܢܩܪܐ ܠܩܫܝܫ̈ܐ ܕܥܕܬܐ ܘܢܨܠܘ ܥܠܘܗܝ ܘܢܡܫܘ ܠܗ ܒܫܡܐ ܕܡܪܢ ܒܡܫܚܐ ܕܫܡܐ ܕܡܪܢ ܘܢܨܠܘ ܥܠܘܗܝ ܘܢܡܫܘ ܠܗ ܒܫܡܐ ܕܡܪܢ ܒܡܫܚܐ ܕ 15 ܘܨܠܘܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ ܢܦܪܩ ܠܡܪܝܫܐ ܘܢܩܝܡ ܠܗ ܡܪܢ ܘܐܢ ܚܛܗ̈ܐ ܥܒܕ ܠܗ ܫܪܝܐ ܠܗ ܘܐܢ ܚܛܗ̈ܐ ܥܒܕ ܠܗ ܫܪܝܐ ܠܗ ܘ 16 ܐܝܟ ܗܟܝܠ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܬܘܕܘ ܚܕ ܠܚܕ ܚܛܗ̈ܟܘܢ ܘܬܨܠܘ ܚܕ ܒܥܕ ܚܕ ܐܝܟ ܗܟܝܠ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܬܘܕܘ ܚܕ ܠܚܕ ܚܛܗ̈ܟܘܢ ܘܬܨܠܘ ܚܕ ܒܥܕ ܚܕ ܕ ܬܐܒ ܨܠܘܬܐ ܕܙܕܝܩ ܣܓܝܐ ܡܢ ܗܝ ܕܥܒܕ ܐܝܠܝܐ ܐܢܫ ܕܡܝ ܠܢ

APOSTOLI EPISTULA PRIMA CATHOLICA

PETRI.

ΠΕΤΡΟΥ Α', ΚΕΦ. α'.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, 2 Κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, 4 Εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς 5 Τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.

PETRI I, CAPUT I.

PETRUS apostolus Jesu Christi electis advenis dispersionis Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, Asiæ et Bythiniæ, 2 Secundum præscientiam Dei Patris, in sanctificationem Spiritus, in obœdientiam et aspersionem sanguinis Jesu Christi. Gratia vobis et pax multiplicetur. 3 Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Jesu Christi ex mortuis, 4 In hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et inmarcescibilem, conservatam in cælis vobis 5 Qui in virtute Dei custodimini per fidem in salutem paratam revelari in tempore novissimo.

Digitized by Google

ΙΑΚΩΒΟΥ, ε'.

14 Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν, ἀλείψαντες [αὐτὸν] ἐλαίῳ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. 15 Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν καμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ Κύριος· κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκως, ἀφεθήσεται αὐτῷ. 16 Ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. 17 Ἠλείας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· 18 Καὶ πάλιν προσηύξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωκεν ὑετὸν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς. 19 Ἀδελφοί μου, ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, 20 Γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

❖ ס ❖ ܝܥܩܘܒ

14 ܐܝ ܡܢ ܒܟ̈ܝܢ ܐܢ ܫܩ̈ܡ ܥܠ ܣܒ̈ܪ̈ܝ ܕܥܕܬܐ ܘܢܨܠ̈ܘ ܥܠܘܗܝ ܘܢܫܚ̈ܘܗܝ ܒܫܡܗ ܕܡܪܝܐ ܒܫܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܘܢܨܠ̈ܘ ܥܠ ܗܕ̈ܐ ܕܡܪܝ ܥܠ ܟܠ ܡܢ ܕܐܝܬ ܒܗ ܡܪܥ̈ܐ ܘܡܫܒ̈ܩ ܠܗ ܡܪܝ ܘܐܢ ܚܛ̈ܝܢ ܐܝܬ ܒܗ ܢܫܬܒ̈ܩ ܠܗ ܘ

APOSTOLI EPISTULA PRIMA CATHOLICA

PETRI.

ΠΕΤΡΟΥ Α', ΚΕΦ. α'.

ΠΕΤΡΟΣ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας, Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, 2 Κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, 4 Εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς 5 Τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ.

PETRI I, CAPUT I.

PETRUS apostolus Jesu Christi electis advenis dispersionis Ponti, Galatiæ, Cappadociæ, Asiæ et Bythiniæ, 2 Secundum præscientiam Dei Patris, in sanctificationem Spiritus, in obœdientiam et aspersionem sanguinis Jesu Christi. Gratia vobis et pax multiplicetur. 3 Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui secundum magnam misericordiam suam regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Jesu Christi ex mortuis, 4 In hereditatem incorruptibilem et incontaminatam et inmarcescibilem, conservatam in cælis vobis 5 Qui in virtute Dei custodimini per fidem in salutem paratam revelari in tempore novissimo.

Digitized by Google

6 Ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, 7 ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν καὶ τιμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ, 8 ὃν οὐκ ἰδόντες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ, 9 κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν σωτηρίαν ψυχῶν. 10 Περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηραύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες, 11 ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· 12 οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι παρακύψαι. 13 Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.

6 ܒܗ ܕܥܠ ܙܥܝܪ ܟܕ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܬܬܪܥܝܢ ܒܣܓܝ ܢܣܝܘܢ ܗܢܝ ܕܒܚܢܬ ܗܝ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܝܩܪ ܡܢ ܕܕܗܒ ܕܐܒܕ ܘܒܢܘܪ ܡܬܒܚܢ ܐܦ ܗܝ ܬܫܟܚ ܠܫܒܚ ܘܠܝܩܪ ܘܠܫܘܒܚܐ ܒܓܠܝܢܘܬܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܗ ܕܠܐ ܚܙܝܬܘܢܘܗܝ ܐܬ ܠܘܬܗ ܘܐܦ ܗܫܐ ܠܐ ܚܙܝܢ ܐܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܬ ܒܗ ܘܥܠ ܙܥܝܪ ܟܕ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܬܬܪܥܝܢ ܒܚܕܘܬܐ ܕܠܐ ܡܬܡܠܠ ܘܡܫܒܚ ܗ ܕܡܬܟܢܫ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܡܬܩܒܠ ܐܢܬ ܐܬ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܗ

14 Ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, 15 Ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, 16 Διότι γέγραπται· Ἅγιοι ἔσεσθε, διότι ἐγὼ ἅγιός [εἰμι]. 17 Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, 18 Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, 19 Ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ, 20 Προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς 21 Τοὺς δι' αὐτοῦ πιστοὺς εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν. 22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καρδίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, 23 Ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος [εἰς τὸν αἰῶνα].

14 ܐܝܟ ܒܢܝ ܡܫܡܥܬܐ ܠܐ ܡܬܕܡܝܢ ܠܗܘܬܟܘܢ ܩܕܡ ܕܝܢ ܒܥܕܢܐ ܕܗܘ ܒܛܠܝܢ ܗܘܝܬܘܢ ܒܓܝܪ ܪܓܫܟܘܢ ܗܘ ܕܩܪܝ ܠܟܘܢ ܩܕܝܫ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܩܕܝܫܝܢ ܗܘܝܬܘ ܒܟܠ ܫܘܒܚܟܘܢ 15 ܡܛܠ ܕܟܬܝܒ ܗܘ ܕܩܕܝܫܝܢ ܬܗܘܘ ܐܝܟ ܕܐܢܐ ܩܕܝܫ ܐܢܐ ܗܘ ܕܠܐ ܡܣܒ ܦܬܓܡܐ ܒܓܒܝܐ ܐܠܐ ܕܕܝܢ ܕܩܪܐ ܠܟܘܢ ܐܒ ܕܠܐ ܡܦܠܓ ܦܢܝܐ ܒܕܝܢܐ ܠܦܥܠ ܟܠ ܚܕ ܠܦܥܠܘܗܝ ܐܙܠܘ ܒܕܚܠܬܐ ܕܬܬܓܝܪܘܬܟܘܢ 18 ܕܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܠܐ ܒܕܗܒ ܐܘ ܒܟܣܦܐ ܦܪܝܩܬܐ ܐܬܦܕܝܬܘ ܡܢ ܫܘܒܚܟܘܢ ܕܒܛܠܐ ܕܐܒܗܬܟܘܢ ܐܝܟ ܕܩܒܠܬܘ 19 ܐܠܐ ܒܕܡܐ ܝܩܪܐ ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܡܢ ܟܪܝܐ ܘܬܡܝܡܐ ܘܕܠܐ ܡܬܚܙܐ 20 ܕܐܬܝܕܥ ܩܕܡ ܕܐܬܬܣܝ ܥܠܡܐ ܐܠܐ ܒܣܘܦ ܙܒܢܐ ܐܬܓܠܝ ܒܓܠܠܟܘܢ 21 ܕܒܗ ܡܗܝܡܢܝܢ ܐܢܬܘܢ ܒܐܠܗܐ ܕܐܩܝܡ ܠܗ ܡܢ ܡܝܬܐ ܘܝܗܒ ܠܗ ܫܘܒܚܐ ܕܗܝܡܢܘܬܟܘܢ ܘܣܒܪܟܘܢ ܬܗܘܐ ܒܐܠܗܐ 22 ܟܕ ܐܢܬܘܢ ܕܟܝܝ ܢܦܫܬܟܘܢ ܒܡܫܡܥܬܐ ܕܫܪܪܐ ܒܚܘܒܐ ܕܐܚܘܬܐ ܠܐ ܒܟܘܒܐ ܐܠܐ ܡܢ ܠܒܐ ܐܝܟ ܕܐܚܕ ܐܢܫ ܠܚܒܪܗ ܒܚܘܒ ܣܓܝ 23 ܐܝܟ ܕܐܬܝܠܕܬܘ ܠܐ ܡܢ ܙܪܥܐ ܕܡܬܚܒܠ ܐܠܐ ܕܠܐ ܡܬܚܒܠ ܒܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܚܝ ܘܩܝܡ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ

14 Quasi filii obœdientiæ, non configurati prioribus ignorantiæ vestræ desideriis, 15 Sed secundum eum qui vocavit vos Sanctum et ipsi sancti in omni conversatione sitis, 16 Quoniam scriptum est: Sancti estote, quia et ego sanctus sum. 17 Et si patrem invocatis eum qui sine acceptione personarum judicat secundum uniuscujusque opus, in timore incolatus vestri tempore conversamini, 18 Scientes quod non corruptibilibus, auro vel argento redempti estis de vana vestra conversatione paternæ traditionis, 19 Sed prætioso sanguine quasi agni inmaculati et incontaminati Jesu Christi, 20 Prægogniti quidem ante constitutionem mundi, manifestati autem novissimis temporibus propter vos, 21 Qui per ipsum fideles estis in Deo qui suscitavit eum a mortuis et dedit ei gloriam, ut fides vestra et spes esset in Deo. 22 Animas vestras castificantes in obœdientiam caritatis, in fraternitatis amore simplici, ex corde invicem diligite attentius, 23 Renati non ex semine corruptibili sed incorruptibili, per verbum Dei vivi et permanentis in æternum.

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Α', α', β'.

24 Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα αὐτῆς ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν· 25 Τὸ δὲ ῥῆμα Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

ΚΕΦ. β'.

1 ΑΠΟΘΕΜΕΝΟΙ οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλαλίας, 2 Ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν, 3 Εἰ ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. 4 Πρὸς ὃν προσερχόμενοι, λίθον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτόν, ἔντιμον, 5 Καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες ἐποικοδομεῖσθε οἶκος πνευματικός, εἰς ἱεράτευμα ἅγιον, ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 6 Διότι περιέχει ἐν γραφῇ· Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον, ἐκλεκτόν, ἔντιμον, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. 7 Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπιστοῦσιν δέ, λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας 8 Καὶ λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου, οἳ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν.

ܟ ❖ ܐ ❖ ܐ ❖ ܗ ❖ ܗ ❖ ܗ

24 ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 24
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 25
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ❖

ڤ ❖ ڤ ❖ ڤڤڤڤ

1 ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ 1
ڤڤڤڤ . ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 2
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 3
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 4
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 5
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ❖
6 ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . ڤڤڤڤ
ڤڤڤڤ . 7 ڤڤڤڤ
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ . 8
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ :
ڤڤڤڤ . ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ
ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ ڤڤڤڤ .

PETRI I, I. II.

24 Quia omnis caro ut fænum, et omnis gloria ejus tamquam flos fæni: exaruit fænum, et flos decidit: 25 Verbum autem Domini manet in æternum. Hoc est autem verbum quod evangelizatum est in vobis.

CAPUT II.

1 DEPONENTES igitur omnem malitiam et omnem dolum et simulationes et invidias et omnes detractiones, 2 Sicut modo geniti infantes, rationabile et sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem. 3 Si tamen gustatis quoniam dulcis est Dominus. 4 Ad quem accedentes, lapidem vivum, ab hominibus quidem reprobatum, a Deo autem electum et honorificatum, 5 Et ipsi tamquam lapides vivi superædificamini, domus spiritales, sacerdotium sanctum, offerre spiritales hostias acceptabiles Deo per Jesum Christum, 6 Propter quod continet scriptura: Ecce pono in Sion lapidem summum angularem, electum, prætiosum, et omnis qui crediderit in eo non confunditur. 7 Vobis igitur honor credentibus: non credentibus autem lapis quem reprobaverunt ædificantes, hic factus est in caput anguli, 8 Et lapis offensionis et petra scandali, his qui offendunt verbo nec credunt, in quo et positi sunt.

Digitized by Google

9 Ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· 10 Οἵ ποτε οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς θεοῦ, οἱ οὐκ ἠλεημένοι, νῦν δὲ ἐλεηθέντες. 11 Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς, 12 Τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύοντες δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. 13 Ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, 14 Εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν κακοποιῶν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· 15 Ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· 16 Ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς θεοῦ δοῦλοι. 17 Πάντες τιμήσατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, τὸν θεὸν φοβεῖσθε, τὸν βασιλέα τιμᾶτε.

9 ܐܢܬܘܢ ܕܒܪ ܡܕܡ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܚܝܪ̈ܐ ܗܘ̈ ܘܟܗܢܘܬܐ ܡܠܟܝܬܐ ܗܘ̈ ܥܡܐ ܩܕܝܫܐ ܗܘ̈ ܐܡܬܐ ܕܐܬܩܢܝܬܐ ܗܘ̈ ܕܬܫܪܝ ܬܫܒܚܬܐ ܕܡܢ ܕܩܪܐ ܠܟܘܢ ܡܢ ܚܫܘܟܐ ܠܢܘܗܪܗ ܕܡܬܬܡܗ ܗܘ̈ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܠܐ ܥܡܐ ܗܘ̈ ܗܫܐ ܕܐܢܬܘܢ ܥܡ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܪܚܡ ܗܘ̈ ܗܫܐ ܕܐܬ ܪܚܡ ܗܘ̈ ❖ 11 ܚܒܝܒܝ ܐܪܝ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܓܝܪ̈ܐ ܘܐܝܟ ܕܐܬܪ̈ܚܐ ܕܬܬܪ̈ܚܩܘܢ ܡܢ ܬܪ̈ܥܝ̈ܐ ܕܒܣܪܐ ܕܡܬܓܝܫܝܢ ܥܠ ܢܦܫܐ ܗܘ̈ ܐܝܢ ܕܡܬܚܪ̈ܒܝܢ ܥܠ ܢܦܫܐ ܗܘ̈ ܐܢ ܕܡܬܚܪ̈ܒ ܥܠ ܢܦܫܐ ܗܘ̈ ܐܝܢ ܕܡܬܚܪ̈ܒ

18 Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς. 19 Τοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας πάσχων ἀδίκως. 20 Ποῖον γὰρ κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο χάρις παρὰ θεῷ. 21 Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ, 22 Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, 23 Ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως, 24 Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν, οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. 25 Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα πλανώμενοι, ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

18 ܥܒܕܐ ܟܠ ܕܐܬ ܒܗ ܫܘܠܛܢܐ ܢܗܘܘ ܡܫܬܥܒܕܝܢ ܠܡܪܝܗܘܢ ܒܟܠ ܕܚܠܬܐ ܠܐ ܠܛܒܐ ܘܠܫܦܝܪܐ ܐܠܐ ܐܦ ܠܩܫܝܐ ܀ 19 ܗܕܐ ܓܝܪ ܫܒܚܐ ܐܢ ܡܢ ܡܛܥܡܐ ܕܐܠܗܐ ܡܬܩܛܠ ܐܢܫ ܟܐܒܐ ܕܫܘܬܦ ܕܠܐ ܒܓܘܠܬܐ ܀ 20 ܡܐ ܓܝܪ ܫܒܚܐ ܐܢ ܚܛܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܡܬܟܦܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܡܬܩܛܠܝܢ ܐܢ ܡܬܚܡܠ ܐܢܬܘܢ ܐܠܐ ܐܢ ܛܒ ܥܒܕܝܢ ܘܡܬܩܛܠܝܢ ܐܢ ܡܬܚܡܠ ܐܢܬܘܢ ܗܕܐ ܫܒܚܐ ܥܡ ܐܠܗܐ ܀ 21 ܠܗܕܐ ܓܝܪ ܐܬܩܪܝܬ ܕܐܦ ܡܫܝܚܐ ܐܬܚܡܠ ܥܠ ܟܘܢ ܘܫܒܩ ܠܟܘܢ ܐܪܥܐ ܕܬܗܘܐ ܒܬܪ ܦܬܓܡܘܗܝ ܀ 22 ܗܘ ܕܠܐ ܥܒܕ ܚܛܗܐ ܘܠܐ ܐܫܬܟܚ ܡܪܡܐ ܒܦܘܡܗ ܀ 23 ܗܘ ܕܟܕ ܐܬܩܛܠ ܠܐ ܡܩܛܠ ܗܘܐ ܟܕ ܐܬܥܢܫ ܠܐ ܡܐܝܡ ܗܘܐ ܐܠܐ ܡܫܠܡ ܠܗ ܠܕܝܢܐ ܕܫܪܝܪ ܀ 24 ܗܘ ܕܚܛܗܝܢܢ ܒܓܘܫܡܗ ܢܫܩ ܥܠ ܥܘܬܪܐ ܕܢܗܘܐ ܡܝܬܝܢ ܠܚܛܗܐ ܘܢܚܐ ܠܙܕܩܬܐ ܒܚܒܘܪܗ ܐܬܐܣܝܬܘܢ ܀ 25 ܗܘܝܬܘܢ ܓܝܪ ܐܝܟ ܥܢܐ ܛܥܝܢ ܐܠܐ ܗܫܬܐ ܐܬܦܢܝܬܘܢ ܠܪܥܝܐ ܘܠܦܩܝܕ ܢܦܫܬܟܘܢ ܀

18 Servi, subditi in omni timore dominis, non tantum bonis et modestis, sed etiam dyscolis. 19 Hæc est enim gratia, si propter conscientiam Dei sustinet quis tristitias patiens injuste. 20 Quæ enim gloria est, si peccantes et colaphizati suffertis? Sed si bene facientes et patientes sustinetis, hæc est gratia apud Deum. 21 In hoc enim vocati estis, quia et Christus passus est pro vobis, relinquens vobis exemplum ut sequamini vestigia ejus, 22 Qui peccatum non fecit, nec dolus inventus est in ore ejus, 23 Qui cum malediceretur non maledicebat, cum pateretur non comminabatur, tradebat autem se judicanti injuste, 24 Qui peccata nostra ipse pertulit in corpore suo per lignum, ut peccatis mortui justitiæ viveremus, cujus livore sanati estis: 25 Eratis enim sicut oves errantes, sed conversi estis nunc ad pastorem et episcopum animarum vestrarum.

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Α', γ'.

ΚΕΦ. γ'.

1 Ὁμοίως γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερδηθήσονται, 2 Ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν. 3 Ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, 4 Ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πολυτελές. 5 Οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι εἰς θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, 6 Ὡς Σάρρα ὑπήκουσεν τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὸν καλοῦσα, ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. 7 Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ, ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ συνκληρονόμοις χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐνκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν. 8 Τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονης, συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, ταπεινόφρονες,

ܦܛܪܘܣ ܐ ܒ

ܦܪܩ ܓ

1 ܗܟܢܐ ܐܢܬܬ ܕܒܥܠܝܗܝܢ ܕܓܒܪܐ ܕܐܦ ܐܢ ܐܝܬ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢܝܢ ܒܡܠܬܐ ܒܓܠ ܕܫܘܝܬܗܝܢ ܕܢܫܬܐ ܕܠܐ ܒܡܠܬܐ ܢܬܪܒܚܘܢ ܗܢܘܢ ܒܓܠ

9 Μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. 10 Ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν [αὐτοῦ] ἀπὸ κακοῦ καὶ χείλη [αὐτοῦ] τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον, 11 Ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν, 12 Ὅτι ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν, πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. 13 Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ζηλωταὶ γένησθε; 14 Ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην, μακάριοι. Τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε, 15 Κύριον δὲ τὸν Χριστὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἕτοιμοι [δὲ] ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος, 16 Ἀλλὰ μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλεῖσθε [ὑμῶν ὡς κακοποιῶν] καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν. 17 Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας.

9 ܠܐ ܡܦܪܥܝܢ ܒܝܫܐ ܚܠܦ ܒܝܫܐ ܐܘ ܫܘܛܝܐ ܚܠܦ ܫܘܛܝܐ ܐܠܐ ܒܪܟܝܢ ܕܥܠ ܗܕܐ ܐܬܩܪܝܬܘ ܕܬܘܪܬܘܢ ܒܪܟܬܐ ܀ 10 ܡܢ ܕܨܒܐ ܠܡܚܘܐ ܚܝܐ ܘܠܡܚܙܐ ܝܘܡܝ ܛܒܐ ܢܟܠ ܠܫܢܗ ܡܢ ܒܝܫܐ ܘܣܦܘܬܗ ܕܠܐ ܢܡܠܠܘܢ ܡܪܡܐ ܀ 11 ܢܣܛ ܡܢ ܒܝܫܐ ܘܢܥܒܕ ܛܒܐ ܢܒܥܐ ܫܠܡܐ ܘܢܪܕܦܝܗ ܀ 12 ܡܛܠ ܕܥܝܢܝ ܡܪܝܐ ܥܠ ܙܕܝܩܐ ܘܐܘܕܢܘܗܝ ܠܒܥܝܬܗܘܢ ܘܦܪܨܘܦ ܡܪܝܐ ܥܠ ܥܒܕܝ ܒܝܫܐ ܀ 13 ܘܡܢ ܗܘ ܕܢܒܝܫ ܠܟܘܢ ܐܢ ܛܒܐ ܬܗܘܘܢ ܀ 14 ܐܠܐ ܐܦ ܐܢ ܣܒܠܬܘܢ ܡܛܠ ܙܕܘܬܐ ܛܘܒܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܠܐ ܬܕܚܠܘܢ ܡܢ ܕܚܠܬܗܘܢ ܘܠܐ ܬܬܪܥܫܘ ܀ 15 ܐܠܐ ܩܕܫܘ ܠܡܫܝܚܐ ܒܠܒܒܟܘܢ ❖ ܘܗܘܘ ܥܒܕܝܢ ܠܡܬܒܥܝ ܠܟܠ ܡܢ ܕܫܐܠ ܡܢܟܘܢ ܥܠ ܣܒܪܐ ܕܒܟܘܢ ܀ 16 ܘܒܥܘ ܒܥܘܬܐ ܘܕܚܠܬܐ ܘܛܒܘ ܕܒܣܝܢ ܒܗ ܐܬܪܥܝܬܘܢ ܕܡܬܚܫܕܝܢ ܒܛܒܬܟܘܢ ܕܒܡܫܝܚܐ ܀ 17 ܛܒ ܡܛܠ ܗܢܐ ܐܢ ܨܒܐ ܪܥܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܢܣܒܠ ܒܥܒܕܝ ܛܒܐ ܡܢ ܕܒܥܒܕܝ ܒܝܫܐ ܀

9 Non reddentes malum pro malo vel meledictum pro maledicto, sed e contrario benedicentes, quia in hoc vocati estis ut benedictionem hereditate possideatis. 10 Qui enim vult vitam diligere et videre dies bonos, coerceat linguam suam a malo et labia ejus ne loquantur dolum, 11 Declinet a malo et faciat bonum, inquirat pacem et sequatur eam, 12 Quia oculi Domini super justos et aures ejus in preces eorum, vultus autem Domini super facientes mala. 13 Et quis est qui vobis noceat, si boni æmulatores fueritis? 14 Sed et si quid patimini propter justitiam, beati. Timorem autem eorum ne timueritis, et non conturbemini, 15 Dominum autem Christum sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de ea quæ in vobis, est spe, 16 Sed cum modestia et timore, conscientiam habentes bonam, ut in eo quod detrahunt de vobis, confundantur qui calumniantur vestram bonam in Christo conversationem. 17 Melius est enim bene facientes, si velit voluntas Dei, pati quam male facientes.

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Α', γ', δ.

18 Ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἀπέθανεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι, 19 Ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, 20 Ἀπειθήσασίν ποτε ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι' ὕδατος. 21 Ὃ καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπτισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, 22 Ὃς ἐστιν ἐν δεξιᾷ θεοῦ, πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

ΚΕΦ. Δ'.

1 ΧΡΙΣΤΟΥ οὖν παθόντος [ὑπὲρ ἡμῶν] σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας, 2 Εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι χρόνον. 3 Ἀρκετὸς γὰρ ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τὸ βούλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσθαι, πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις,

18 ڤڪهڏ ڏاءِ ڪڻسا سڀ اڊ ڪڏ
سڪ سڀڏتي . اڏڏا سڪ سڀڏتا
ڏبڏڊحڏ لڀڏا . ٥٥ڪڏ ڪڻڊ
ڦسڀا ڊڏڊ . 19 ڦاڊڊا ڪڏڦڻڦا
ڀڪڀ ڏاڏتي ٥ڏڦ ڪڻڦا .
ڦڪ ڏاڏتي ٥ڏڦ ڪڻڦا 20
ڦڪ ڏڀ ڪڻڊ لا ڀڻڪتهڊ
٥ڏڦ ڪڏڦڪڦڦ ٥ڏڦ : ڊ ڪڻڦ
ڦڏڦ ڪڏڦڪڦڦ ڪڻڦ ڏڦڪڦڦ .
ڦڪ ڏڀ ڪڻڊ ڪڻڦ ڏڦڪڦڦ .
ڪڻڦ ڪڻڦ ڏڦڪڦڦ . ڦڪڦڦ
ڪڻڦ ڪڻڦ ڪڻڦ ڪڻڦ ڦڪڦڦ
ڪڻڦ . 21 ڏاءِ ڀڪڦ ڪڻڦ ڪڻڦ
ڪڻڦ ڪڻڦ ڪڻڦ ڪڻڦ ڪڻڦ .
ڪڻڦ ڪڻڦ ڪڻ

4 Ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες, 5 Οἳ ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. 6 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι, 7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν. Σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς προσευχάς, 8 Πρὸ πάντων τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενὴ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη καλύπτει πλῆθος ἁμαρτιῶν, 9 Φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμοῦ, 10 Ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χάρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ· 11 Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια θεοῦ, εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός, ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστὶν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος,

4 In quo ammirantur non concurrentibus vobis in eandem luxuriæ confusionem, blasphemantes; 5 Qui reddent rationem ei qui paratus est judicare vivos et mortuos. 6 Propter hoc enim et mortuis evangelizatum est, ut judicentur quidem secundum homines in carne, vivant autem secundum Deum in spiritu. 7 Omnium autem finis adpropinquavit. Estote itaque prudentes et vigilate in orationibus, 8 Ante omnia mutuam in vosmet ipsos caritatem habentes continuam, quia caritas cooperit multitudinem peccatorum, 9 Hospitales invicem sine murmuratione, 10 Unusquisque sicut accipit gratiam, in alterutrum illam administrantes sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei; 11 Si quis loquitur, quasi sermones Dei, si quis ministrat, tamquam ex virtute quam administrat Deus, ut in omnibus honorificetur Deus per Jesum Christum, cui est gloria et imperium in sæcula [sæculorum]. Amen. 12 Carissimi, nolite peregrinari in fervore qui ad temtationem vobis fit, quasi novi aliquid vobis contingat,

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Α', δ', ε'.

13 Ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. 14 Εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι Χριστοῦ, μακάριοι, ὅτι τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται [κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται]. 15 Μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος· 16 Εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ. 17 Ὅτι καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; 18 Καὶ εἰ ὁ δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; 19 Ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥΣ οὖν τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συνπρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός· 2 Ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ, μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλὰ ἑκουσίως κατὰ θεόν, μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως,

❖ ס ❖ ג ❖ א ❖ ܡܥܠܝܐ

13 ܐܠܐ ܣܒ̈ܝ ܕܡܫܬܬܦ̈ܝܢ ܐܝܬ̈ܝܟ̈ ܒܚܒ̈ܠ̈ܐ ܕܡܫܝܚܐ ܚ̈ܕܝ̈ܢ ܕܒܓܠܝܐ ܕܝܩܪܗ ܬܬܚ̈ܕܝ̈ܢ ܘܒܚ̈ܕ̈ܘܬܐ ܣܓ̈ܝ̈ܐ ܒܓ̈ܠ̈ܝ̈ܐ ܕܝܩܪ̈ܗ ܕܡܫܝܚܐ ܒ̈ܪ̈ܟ̈ܝ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ܕܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ܕܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ܕܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ܕܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ܕܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ܕܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘܢ ܕܐ̈ܦ ܕܝܩܪ̈ܗ ܘܪ̈ܘܚ̈ܐ ܕܐ̈ܠ̈ܗ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ܝ̈ܟ̈ܘܢ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܘܒ̈ܝ̈ܬ̈ܘܢ ܐ̈ܬ̈ܟ̈ܠ̈ ܫ̈ܒ̈ܘܩ̈ܬ̈ܐ ❖

❖ ה ❖ ܡܠܐ

1 ܫ̈ܘܠ̈ܝ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܐ ܒ̈ܝ̈ ܕ̈ܒ̈ܝ̈ܢ ܕ̈ܒ̈ܝ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܐ ܡ̈ܫ̈ܬ̈ܬ̈ܦ̈ ܒ̈ܝ̈ ܕ̈ܒ̈ܝ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܐ ܡ̈ܫ̈ܬ̈ܬ̈ܦ̈ ܒ̈ܝ̈ ❖

PETRI I, IV. V.

13 Sed communicantes Christi passionibus gaudete, ut et in revelationem gloriæ ejus gaudeatis exultantes. 14 Si exprobramini in nomine Christi, beati eritis, quoniam gloriæ Dei spiritus in vobis requiescit ab aliis blasphematus, a vobis autem honorificatus. 15 Nemo enim vestrum patiatur quasi homicida aut fur aut maledicus aut alienorum appetitor: 16 Si autem ut Christianus, non erubescat, glorificet autem Deum in isto nomine. 17 Quoniam tempus ut incipiat judicium de domu Dei: si autem primum a nobis, qui finis eorum qui non credunt Dei evangelio? 18 Et si justus vix salvabitur, impius et peccator ubi parebunt? 19 Itaque et hi qui patiuntur secundum voluntatem Dei, fideli Creatori commendant animas suas in benefactis,

CAPUT V.

1 SENIORES ergo qui in vobis sunt obsecro consenior et testis Christi passionum, qui et ejus quæ in futuro revelanda est gloriæ communicator. 2 Pascite qui est in vobis gregem Dei, providentes non coactos sed spontanee secundum Deum, neque turpis lucri gratia sed voluntarie,

Digitized by Google

3 Μηδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· 4 Καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. 5 Ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις, πάντες δὲ ἀλλήλοις τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. 6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, 7 Πᾶσαν τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. 8 Νήψατε, γρηγορήσατε. Ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ ζητῶν τίνα καταπιεῖν· 9 Ὧι ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν τῷ κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. 10 Ὁ δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ [Ἰησοῦ] ὀλίγον παθόντας αὐτὸς καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει. 11 Αὐτῷ [ἡ δόξα καὶ] τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ, εἰς ἣν στῆτε.

3 ܠܐ ܐܝܟ ܡܬܪܗܒܝܢ ܒܥܡܐ ܐܠܐ ܐܝܟ ܨܒܝܢ ܕܗܘ ܥܢܐ ܕܡܪܥܝܬܐ ܕܒܪܝܐ ܠܗ ܒܟܠ ܠܒܐ ܕܡܛܝܒ ܠܗ ܠ

ΠΕΤΡΟΣ Α', έ.

13 Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. 14 Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν Χριστῷ [Ἰησοῦ. Ἀμήν.]

❖ ٥ ❖ ١ ❖ ܣܘܪܝܐ

13 ܫܠܡ ܠܟܘܢ ܥܕܬܐ ܕܒܒܠ ܕܐܝܬ ܒܗ ܒܚܝܪܬܐ ܘܡܪܩܘܣ ܒܪܝ ܫܠܡ ܠܟܘܢ . 14 ܫܠܡܘ ܚܕ ܠܚܕ ܒܢܫܩܐ ܕܚܒܐ . ܫܠܡܐ ܠܟܠ ܐܢܫ ܕܐܢܬܘܢ ܒܡܫܝܚܐ ܝܫܘܥ ❖ ܐܡܝܢ ❖

PETRI I, V.

13 Salutat vos ecclesia quæ est in Babylone coelecta et Marcus filius meus. 14 Salutate invicem in osculo sancto. Gratia vobis omnibus qui estis in Christo Jesu. [Amen.]

Digitized by Google

APOSTOLI EPISTULA SECUNDA CATHOLICA

PETRI.

ΠΕΤΡΟΥ Β', ΚΕΦ. α'.

ΣΥΜΕΩΝ Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. 2 Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν. 3 Ὡς τὰ πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ ἀρετῇ, 4 Δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγγέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. 5 Καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν,

PETRI II, CAPUT I.

SIMON Petrus servus et apostolus Jesu Christi his qui cœqualem nobis sortiti sunt fidem in justitia Dei nostri et Salvatoris Jesu Christi. 2 Gratia vobis et pax adimpleatur in agnitione [Dei et Christi Jesu] Domini nostri, 3 Quomodo omnia nobis divinæ virtutis suæ quæ ad vitam et pietatem donata est per cognitionem ejus qui vocavit nos propria gloria et virtute, 4 Per quam maxima et prætiosa nobis promissa donavit, ut per hæc efficiamini divinæ consortes naturæ, fugientes ejus quæ in mundo est concupiscentiæ corruptionem. 5 Vos autem curam omnem subinferentes ministrate in fide vestra virtutem, in virtute autem scientiam,

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Β', α'.

6 Ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, 7 Ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. 8 Ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντ- οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν· 9 Ὡι γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός ἐστιν μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτημάτων. 10 Διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ ποτε. 11 Οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμ.ν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. 12 Διὸ μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. 13 Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρ.ν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει, 14 Εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν μοι. 15 Σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι.

❖ ا ❖ ص ❖ ܐܓܪܬܐ

6 ܘܒܡܕܥܬܐ ܕܢܗܘܝ ܒܗ ܡܬܢܝܐ ܘܒܡܬܢܝܐ ܕܢܗܘܝ ܒܗ ܣܒܪܐ ܘܒܣܒܪܐ ܕܢܗܘܝ ܒܗ ܪܓܫܐ ܘܒܪܓܫܐ ܕܢܗܘܝ ܒܗ ܐܗܒܬ ܐܚܐ ܘܒܐܗܒܬ ܐܚܐ ܕܢܗܘܝ ܒܗ ܚܘܒܐ ܕܡܫܝܚܐ 8 ܗܠܝܢ ܓܝܪ ܐܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܘܣܓܝܐܢ ܠܟܘܢ ܠܐ ܒܛܠܝܢ ܘܠܐ ܥܩܝܪܝܢ ܐܠܐ ܡܥܒܕܝܢ ܠܟܘܢ ܕܬܗܘܘ ܒܝܕܥܬܐ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ 9 ܕܡܢ ܕܠܝܬ ܠܗ ܐܠܝܢ ܥܘܪ ܗܘ ܘܡܓܫ ܒܐܝܕܘܗܝ ܘܫܟܚ ܕܬܕܟܝܬܐ ܕܚܛܗܘܗܝ ܕܩܕܡ ܙܒܢ 10 ܥܠ ܗܕܐ ܐܚܝ ܙܝܪܝܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܕܬܥܒܕܘܢ ܛܒ ܕܬܗܘܐ ܩܪܝܬܟܘܢ ܘܒܪܝܪܬܟܘܢ ܫܪܝܪܐ ܠܟܘܢ ܗܠܝܢ ܓܝܪ ܕܬܥܒܕܘܢ ܠܐ ܬܚܛܝܢ ܒܙܒܢ ܡܢ ܙܒܢܝܢ 11 ܘܗܟܢܐ ܢܬܝܗܒ ܠܟܘܢ ܣܓܝ ܥܠ ܥܠ ܠܡܥܠܘ ܠܥܠܡܐ ܕܥܠܡܝܢ ܕܡܠܟܘܬܗ ܕܡܪܢ ܘܦܪܘܩܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ 12 ܥܠ ܗܕܐ ܠܐ ܐܫܬܘܠ ܐܢܐ ܠܡܗܘܐ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܐܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܘܐܬܬܩܢܬܘܢ ܒܫܪܪܐ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܗ ܫܪܪܐ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܒܗ 13 ܘܫܦܝܪ ܐܢܐ ܕܟܠ ܙܒܢ ܕܐܢܐ ܒܗܕܐ ܡܫܟܢܐ ܐܬܪ ܠܡܥܪ ܠܟܘܢ ܒܬܕܟܪܢܐ 14 ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܕܩܪܝܒ ܗܘ ܕܐܫܬܩܛ ܡܫܟܢܝ ܗܕܐ ܐܦ ܐܝܟ ܕܐܦ ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܘܕܥ ܠܝ 15 ܘܐܫܬܕܠ ܐܢܐ ܕܐܦ ܒܟܠ ܙܒܢ ܕܐܢܐ ܒܗܕܐ ܡܫܟܢܐ ܐܬܪ ܠܡܥܪ ܠܟܘܢ ܒܬܕܟܪܢܐ

PETRI II, I.

6 In scientia autem abstinentiam, in abstinentia autem patientiam, in patientia autem pietatem, 7 In pietate autem amorem fraternitatis, in amore autem fraternitatis caritatem. 8 Hæc autem omnia si vobiscum adsint et superent, non vacuos nec sine fructu vos constituent in Domini nostri Jesu Christi cognitione: 9 Cui enim non præsto sunt hæc, cæcus est et manu temptans, oblivionem accipiens purgationis veterum suorum delictorum. 10 Quapropter, fratres, magis agite ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis: hæc enim facientes non peccabitis aliquando. 11 Sic enim abundanter ministrabitur vobis introitus in æternum regnum Domini nostri et Salvatoris Jesu Christi. 12 Propter quod incipiam vos semper commonere de his, et quidem scientes et confirmatos in præsenti veritate. 13 Justum autem arbitror, quandiu sum in hoc tabernaculo, suscitare vos in commonitione, 14 Certus quod velox est depositio tabernaculi mei, secundum quod et Dominus noster Jesus Christus significavit mihi. 15 Dabo autem operam et frequenter habere vos post obitum meum ut horum memoriam faciatis.

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Β', α', β'.

16 Οὐ γὰρ σεσοφισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. 17 Λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιάσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. 18 Καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. 19 Καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, 20 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται. 21 Οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτὲ προφητεία, ἀλλὰ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν ἀπὸ θεοῦ ἄνθρωποι.

ΚΕΦ. β'.

1 Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν,

❖ ح ❖ ا ❖ ح ❖ ܦܫܝܛܬܐ

16 ܠܐ ܡܛܠ ܕܒܬܘܫܒܚܬܐ ܕܐܬܒܥܝܢ ܠܢ ܐܘܕܥܢ ܠܟܘܢ ܚܝܠܗ ܘܡܬܝܬܘܬܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܐܠܐ ܕܚܙܝܢ ܗܘܝܢ ܒܫܘܒܚܗ ܕܗܘ ܪܒܐ ܗܢܐ . 17 ܕܩܒܠ ܡܢ ܐܒܘܗܝ ܝܩܪܐ ܘܫܘܒܚܐ ܕܐܬܝܗܒ ܠܗ ܡܢ ܩܠ ܡܫܬܒܚܬܐ ܪܒܬܐ ܗܢܐ ܕܐܡܪ ܗܢܐ ܒܪܝ ܚܒܝܒܝ ܗܘ ܕܒܗ ܨܒܝܬ ܠܡܐ : 18 ܘܗܢܐ ܩܠܐ ܗܢܐ ܕܐܬܝ ܡܢ ܫܡܝܐ ܫܡܥܢܝܢ ܚܢܢ ܟܕ ܗܘܝܢ ܥܡܗ ܒܛܘܪܐ ܩܕܝܫܐ ܗܢܐ : 19 ܘܐܦ ܠܢ ܐܝܬ ܠܢ ܡܠܬܐ ܕܢܒܝܐ ܕܐܬܝܡܢ ܝܬܝܪ ܗܘ ܕܬܥܒܕܘܢ ܛܒ ܕܡܨܝܬܘܢ ܠܗ ܐܝܟ ܠܢܘܪܐ ܕܢܗܝܪ ܒܐܬܪ ܡܚܫܟ ܥܕ ܕܢܢܗܪ ܝܘܡܐ ܘܢܣܬܪ ܢܘܗܪܐ ܒܠܒܒܝܟܘܢ : 20 ܗܕܐ ܩܕܡ ܟܠ ܕܝܕܥܝܢ ܕܟܠ ܢܒܘܬܐ ܕܟܬܒܐ ܠܐ ܗܘܬ ܒܦܫܪܢܘܬ ܓܒܪ ܝܕܥܬܐ ܕܝܠܗ . 21 ܠܐ ܡܛܠ ܕܨܒܝܢ ܐܢܫܐ ܐܝܬܝܘ ܢܒܘܬܐ ܐܠܐ ܡܢ ܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܬܝܢ ܘܡܠܠܘ ܩܕܝܫܐ ܕܐܠܗܐ ܒܢܝ ܐܢܫܐ .

❖ ح ❖ صعلام

1 ܘܗܘ ܒܥܡܐ ܐܦ ܢܒܝܐ ܕܫܩܪܐ ܒܥܡܐ . ܐܦ ܒܟܘܢ ܢܗܘܘܢ ܡܠܦܢܐ ܕܫܩܪܐ ܕܢܥܠܘܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܕܟܦܪܘ ܒܡܪܝܐ ܕܐܦ ܒܝܥܐ ܠܗ ܐܝܬܝܗܘܢ ܘܡܓܪܝ ܠܗܘܢ ܒܪܝܫܐ ❖

PETRI II, I. II.

16 Non enim doctas fabulas secuti notam fecimus vobis Domini nostri Jesu Christi virtutem [et præsentiam], sed speculatores facti illius magnitudinis. 17 Accipiens enim a Deo Patre honorem et gloriam, voce delapsa ad eum hujuscemodi a magnifica gloria: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi conplacui. 18 Et hanc vocem nos audivimus de cælo allatam, cum essemus cum ipso in monte sancto, 19 Et habemus firmiorem propheticum sermonem, cui bene facitis adtendentes quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco, donec lucescat dies et lucifer oriatur in cordibus vestris, 20 Hoc primum intellegentes quod omnis prophetia scripturæ propria interpretatione non fit: 21 Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia, sed Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines.

CAPUT II.

1 Fuerunt vero et pseudoprophetæ in populo, sicut et in vobis erunt magistri mendaces, qui inducent sectas perditionis, et eum qui emit eos Dominum negant, superducentes sibi celerem perditionem,

Digitized by Google

2 Καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, δι' οὓς ἡ ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται, 3 Καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται, οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ νυστάζει. 4 Εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σιροῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους, 5 Καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας, 6 Καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, 7 Καὶ δίκαιον Λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο· 8 Βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος ἐνκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν· 9 Οἶδεν Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμῶν ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, 10 Μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας. Τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες, 11 Ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν παρὰ Κυρίῳ βλάσφημον κρίσιν·

2 ⲙⲛⲉⲓⲥⲉⲃⲏⲥ ⲛⲓⲙ ⲉⲧⲣⲉⲩⲥⲱⲧⲙ ⲉⲃⲟⲗ ⲛⲥⲉⲛⲁⲩ ⲛⲁⲓ ⲉⲧⲃⲉ ⲫⲏ ⲧⲉⲓⲣⲓ ⲛⲧⲉ ⲡⲙⲁ ⲛⲧⲙⲏⲓ ⲛⲧⲉ ⲡⲓⲱⲧ ⲉⲧⲃⲉ

ΠΕΤΡΟΥ Β', β'.

12 Οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα γεγενημένα φυσικὰ εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καὶ φθαρήσονται 13 Κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας, ἡδονὴν ἡγούμενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπίλοι καὶ μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν, 14 Ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος καὶ ἀκατα-παύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους, καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας ἔχοντες, κατάρας τέκνα· 15 Καταλείποντες εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανή-θησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν, 16 Ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀν-θρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. 17 Οὗ-τοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους τετήρηται. 18 Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγό-μενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὀλίγως ἀποφεύγον-τας, τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, 19 Ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ δεδούλωται.

ܟ ܕ ܟ ܕ ܟ ܐܦܣܘܩ

12 ܗܠܝܢ ܕܟܐܢ ܐܝܟ ܒܥܠܝ ܚܝܐ ܕܠܐ ܡܬܦܠܣܢ ܐܬܝܠܕܘ ܠܡܬܚܕܐ ܘܠܡܐܒܕܢܐ ܒܡܐ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܓܕܦܝܢ ܒܐܒܕܢܗܘܢ ܘܒܐܒܕܢܗܘܢ ܢܬܒܐܫܘܢ 13 ܘܢܣܒܘ ܐܓܪܐ ܕܥܘܠܬܐ ܕܚܫܝܒܝܢ ܕܬܪܥܝܢ ܒܝܘܡܐ ܕܢܥܡܐ ܓܢܝܣܐ ܘܡܘܟܡܐ ܡܬܬܪܥܢܝܢ ܒܬܪܥܝܢ ܕܝܠܗܘܢ ܒܡܫܬܐ ܥܡܟܘܢ 14 ܥܝܢܝܗܘܢ ܡܠܝܢ ܙܢܝ ܘܠܐ ܫܒܩܝܢ ܡܢ ܚܛܗܐ ܘܡܨܝܕܝ ܢܦܫܬܐ ܠܐ ܡܬܬܩܝܡܝܢ ܠܒܐ ܕܝܠܗܘܢ ܡܓܪܝܐ ܒܪܘܓܙܐ ܒܪܝܬ ܒܢܝ ܠܥܢܬܐ 15 ܫܒܩܘ ܐܘܪܚܐ ܬܪܝܨܬܐ ܘܐܬܬܥܘ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܒܠܥܡ ܒܪ ܒܥܘܪ ܕܪܓܫ ܠܐܓܪܐ ܕܥܘܠܬܐ 16 ܘܐܬܬܟܚܫ ܠܗ ܥܠ ܥܘܠܬܗ ܕܐܬܬܟܠܡ ܒܩܠܐ ܕܐܢܫܐ ܘܟܠܐ ܠܢܒܝܐ ܫܛܝܘܬܗ 17 ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܡܝ ܕܠܐ ܡܝ ܐܢܘܢ ܘܥܢܢܐ ܕܡܬܕܚܦ ܡܢ ܪܘܚܐ ܘܩܬܪܐ ܕܚܫܘܟܐ ܕܡܬܛܪ ܠܗܘܢ 18 ܡܛܥܝܢ ܒܓܐܘܬܐ ܕܠܐ ܡܠܬܐ ܘܡܓܪܝܢ ܒܬܐܘܒܬ ܒܣܪ ܒܬܐܘܒܬ ܓܫܡܐ ܐܢܫܝ ܕܡܬܪܚܩܝܢ ܡܢ ܐܢܫܝ ܕܡܬܗܦܟܝܢ ܒܛܥܝܬܐ 19 ܘܡܒܛܚܝܢ ܠܗܘܢ ܚܪܝܪܘܬܐ ܘܗܢܘ ܥܒܕܝ ܕܚܫܘܟܐ ܕܡܢ ܕܡܢ ܕܐܬܓܒܪ ܥܠ ܓܒܪܐ ܗܘ ܐܦ ܥܒܕ ܠܗ ܗܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ ܐܝ ܠܐ ܐܬܬܒܕ ܠܗ ܥܒܕ ܗܘ

PETRI II, II.

12 Hi vero velut inrationabilia pecora naturaliter in captionem et in perniciem in his quæ ignorant blasphemantes in corruptione sua et peribunt, 13 Percipientes mercedem injustitiæ, voluntatem existimantes diei delicias, coinquinationis et maculæ deliciis affluentes in conviviis [suis] luxuriantes vobiscum, 14 Oculos habentes plenos adulterio et incessabili delicto, pellicientes animas instabiles, cor exercitatum avaritia habentes, maledictionis filii, 15 Derelinquentes rectam viam erraverunt, secuti sunt viam Balaam ex Bosor, qui mercedem iniquitatis amavit, 16 Correptionem vero habuit suæ vesaniæ: subjugale mutum in hominis voce loquens prohibuit prophetæ insipientiam. 17 Hi sunt fontes sine aqua et nebulæ turbinibus exagitatæ, quibus caligo tenebrarum reservatur. 18 Superbia enim vanitatis loquentes pellicient in desideriis carnis luxuriæ eos qui paululum effugiunt, qui in errore conversantur, 19 Libertatem illis promittentes, cum ipsi servi sint corruptionis: a quo enim quis superatus est, hujus et servus est.

Digitized by Google

ΠΕΤΡΟΥ Β', β', γ'.

20 Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. 21 Κρεῖσσον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. 22 Συμβέβηκεν [δὲ] αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· Κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καί· Ὗς λουσαμένη εἰς κυλισμὸν βορβόρου.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΤΑΥΤΗΝ ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, 2 Μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ Κυρίου καὶ σωτῆρος, 3 Τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι 4 Καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. 5 Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ,

PETRI II, II. III.

20 Si enim refugientes coinquinationes mundi in cognitione Domini nostri et Salvatoris Jesu Christi, his rursus inplicati superantur, facta sunt eis posteriora deteriora prioribus: 21 Melius enim erat illis non cognoscere viam justitiæ, quam post agnitionem retrorsum converti ab eo quod illis traditum est sancto mandato. 22 Contigit [enim] eis illud veri proverbii: Canis reversus ad vomitum suum, et, Sus lota in volutabro luti.

CAPUT III.

1 Hanc ecce vobis, carissimi, secundam scribo epistulam, in quibus excito vestram in commonitionem sinceram mentem, 2 Ut memores sitis eorum quæ prædixi verborum sanctorum prophetarum et apostolorum vestrorum, præceptorum Domini et Salvatoris, 3 Hoc primum scientes, quod venient in novissimis diebus in deceptionem inlusores juxta proprias concupiscentias ambulantes, 4 Dicentes: Ubi est promisio aut adventus ejus? ex quo enim patres dormierunt, omnia sic perseverant ab initio creaturæ. 5 Latet enim eos hoc volentes quod cæli erant prius et terra de aqua et per aquam consistens Dei verbo,

Digitized by Google

6 Δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· 7 Οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσίν, πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. 8 Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. 9 Οὐ βραδύνει Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ δι' ὑμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. 10 Ἥξει δὲ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν ᾗ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσεται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται. 11 Τούτων οὖν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, 12 Προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται. 13 Καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ καινὴν γῆν κατὰ τὰ ἐπαγγέλματα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. 14 Διό, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ,

6 ܗܘ ܕܒܗ ܗܘ ܥܠܡܐ ܕܟܝܢ ܐܬܒܥ ܒܡܝܐ ܘܐܒܕ ܗܘܐ ܀ 7 ܐܢܘܢ ܕܫܡܝܐ ܗܫܐ ܘܐܪܥܐ ܒܡܠܬܐ ܗܕܐ ܐܬܛܡܪܘ ܘܢܛܪܝܢ ܠܢܘܪܐ ܠܝܘܡ ܕܕܝܢܐ ܘܐܒܕܢܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܚܛܝܐ ܀ 8 ܚܕ ܗܘ ܕܠܐ ܢܣܬܪ ܠܟܘܢ ܚܒܝܒܝ ܕܚܕ ܝܘܡܐ ܥܡ ܡܪܝܐ ܐܝܟ ܐܠܦ ܫܢܝܢ ܘܐܠܦ ܫܢܝܢ ܐܝܟ ܝܘܡܐ ܚܕ ܀ 9 ܠܐ ܡܫܗܐ ܡܪܝܐ ܕܝܠܗ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܕܚܫܒܝܢ ܒܗ ܡܫܗܐ ܐܠܐ ܡܬܢܟܐ ܠܢ ܠܐ ܨܒܐ ܕܢܐܒܕ ܐܢܫ ܐܠܐ ܕܟܠܗܘܢ ܢܬܘܢ ܠܬܒܬܐ ܀ 10 ܐܬܐ ܕܝܘܡܐ ܕܡܪܝܐ ܐܝܟ ܓܢܒܐ ܒܠܝܠܝܐ ܕܒܗ ܫܡܝܐ ܒܥܪܘܕ ܥܒܪܝܢ ܘܐܪܟܣܐ ܒܢܘܪܐ ܢܬܚܪܟܘܢ ܘܐܪܥܐ ܘܥܒܕܝܗ ܕܒܗ ܢܬܚܪܟܘܢ ܀ 11 ܗܟܢܐ ܟܠ ܗܠܝܢ ܕܗܟܝ ܢܬܚܪܟܘܢ ܐܝܟ ܢܗܘ ܐܢܬܘܢ ܒܫܘܪܝ ܚܝܐ ܘܒܬܫܡܫܬܐ ܛܒܬܐ ܀ 12 ܡܬܪܓܝܢ ܘܡܫܬܕܝܢ ܠܡܐܬܝ ܝܘܡܗ ܕܐܠܗܐ ܕܒܗ ܫܡܝܐ ܢܬܚܪܟܘܢ ܒܢܘܪܐ ܘܐܪܟܣܐ ܢܬܚܪܟ ܀ 13 ܐܢܚܢܢ ܗܟܝ ܡܬܪܓܝܢ ܠܫܡܝܐ ܚܕܬܐ ܘܠܐܪܥܐ ܚܕܬܐ ܕܐܝܟ ܕܡܘܥܕܗ ܐܢܘܢ ܡܬܪܓܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܒܗܝܢ ܬܫܪܐ ܙܕܝܩܬܐ ܀ 14 ܒܗܝ ܗܟܝ ܚܒܝܒܝ ܐܝܟ ܕܗܟܝ ܡܬܪܓܝܢ ܐܬܟܢܫܘ ܕܬܗܘܘ ܠܗ ܒܫܠܡ ܕܠܐ ܡܬܒܥܝܢ ܘܠܐ ܡܬܬܒܥܝܢ ܀

6 Per quæ ille tunc mundus aqua inundatus periit, 7 Cæli autem qui nunc sunt et terra eodem verbo repositi sunt, igni reservati in diem judicii et perditionis impiorum hominum. 8 Unum vero hoc non lateat vos, carissimi, quia unus dies apud Dominum sicut mille anni et mille anni sicut dies unus. 9 Non tardat Dominus promissis, [sicut quidam existimant,] sed patienter agit propter vos, nolens aliquem perire, sed omnes ad pœnitentiam reverti. 10 Adveniet autem dies Domini sicut fur, in quo cæli magno impetu transeunt, elementa vero calore solventur [terra autem et quæ in ipsa sunt opera exurentur]. 11 Cum hæc igitur omnia dissolvenda sint, quales oportet esse vos in sanctis conversationibus et pietatibus, 12 Expectantes et properantes in adventu diei Domini, per quam cæli ardentes solventur et elementa ignis ardore tabescent. 13 Novos vero cælos et novam terram et promissa ipsius expectamus, in quibus justitia habitat. 14 Propter quod, carissimi, hæc expectantes satis agite inmaculati et inviolati ei inveniri in pace,

Digitized by Google

15 Καὶ τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε, καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, 16 Ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων, ἐν αἷς ἐστὶν δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. 17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, 18 Αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος. [Ἀμήν.]

❖ ٣ ❖ ܕ ܥܘܢܝ

15 ܘܡܘܕ ܕܡܪܢ ܐܪܟܐ ܚܫܒܘ ܐܝܟ ܐܦ ܚܒܝܒܢ ܦܘܠܘܣ ܐܚܝ ܟܬܒ ܠܟܘܢ ܟܚܟܡܬܗ ܕܝܗܒ ܠܗ ܐܝܟ ܕܒܟܠ ܐܓܪܬܗ ܡܡܠܠ ܥܠ ܗܠܝܢ ܒܗܢ ܐܝܬ ܡܠܝ ܕܩܫܝ ܠܡܦܗܡ ܘܠܐ ܝܨܝܒ ܕܡܫܬܩܠܘ ܐܦ ܠܫܐܪ ܟܬܒܐ ܠܐܒܕܢ ܢܦܫܗܘܢ ܐܢܬܘܢ ܗܟܝܠ ܕܝܕܥܝܢ ܙܗܪܘ ܕܠܐ ܬܬܛܥܘ ܒܛܥܝܘܬ ܐܢܫܐ ܕܠܐ ܢܡܘܣܝܐ ܘܬܬܙܥܙܥܘ ܡܢ ܫܪܪܘܬܟܘܢ ܐܠܐ ܬܪܒܘ ܒܛܝܒܘܬܐ ܘܒܝܕܥܬܐ ܕܡܪܢ ܘܦܘܪܩܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܗ ܬܫܒܘܚܬܐ ܗܫܐ ܘܥܕܡܐ ܘܠܝܘܡ ܕܥܠܡܐ ❖ ܐܡܝܢ

15 Et Domini nostri longanimitatem salutem arbitramini, sicut et carissimus frater noster Paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis, 16 Sicut et in omnibus epistulis, loquens in eis de his, in quibus sunt quædam difficilia intellectu, quæ indocti et instabiles depravant sicut et ceteras scripturas ad suam ipsorum perditionem. 17 Vos igitur, fratres, præscientes custodite ne insipientium errore transducti excidatis a propria firmitate, 18 Crescite vero in gratia et in cognitione Domini nostri et Salvatoris Jesu Christi. Ipsi gloria et nunc et in die æternitatis Amen.

Digitized by Google

APOSTOLI EPISTULA PRIMA CATHOLICA

JOHANNIS.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α', ΚΕΦ. α'.

Ὃ ΗΝ ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· 2 Καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν· 3 Ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν καὶ ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν. Καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. 4 Καὶ ταῦτα γράφομεν ἡμεῖς ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. 5 Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστὶν καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. 6 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν·

ܟ ❖ ܐ ❖ ܣܛܝܪ ❖ ܐ ❖ ܝܘܚܢܢ

ܗܘ ܕܗܘܐ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ܕܫܡܥܢܢ ܘܚܙܝܢ ܒܥܝܢܝܢ ܕܝܠܢ ܗܘ ܕܚܙܝܢ ܘܐܝܕܝܢ ܕܝܠܢ ܒܗ ܘܐܝܕ ܝܕܝ ܕܝܠܢ ܐܝܟ ܡܠܬܐ ܕܚܝܐ ܗܘ ܕܚܝ ܐܬܓܠܝ ܘܚܙܝܢ ܘܣܗܕܝܢ ܘܡܒܣܪܝܢ ܠܟܘܢ ܚܝܐ ܕܥܠܡܐ ܗܘ ܕܚܝ ܕܗܘܐ ܠܘܬ ܐܒܐ ܘܐܬܓܠܝ ܠܢ ܗܘ ܕܚܙܝܢ ܘܫܡܥܢܢ ܡܒܣܪܝܢ ܐܦ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܐܢܬܘܢ ܫܘܬܦܘܬܐ ܢܗܘܐ ܠܟܘܢ ܥܡ ܢ ܘܫܘܬܦܘܬܢ ܗܕܐ ܕܝܠܢ ܥܡ ܐܒܐ ܘܥܡ ܒܪܗ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܘܗܠܝܢ ܟܬܒܝܢ ܠܟܘܢ ܕܬܗܘܐ ܚܕܘܬܐ ܕܝܠܟܘܢ ܫܠܡܐ ܘܗܕܐ ܗܝ ܒܫܪܬܐ ܕܫܡܥܢܢ ܡܢܗ ܘܡܒܣܪܝܢ ܠܟܘܢ ܕܐܠܗܐ ܢܘܗܪܐ ܗܘ ܘܚܫܘܟܐ ܠܝܬ ܒܗ ܐܦ ܚܕ ܐܢ ܢܐܡܪ ܕܫܘܬܦܘܬܐ ܥܡܗ ܐܢܚܢ ܘܒܚܫܘܟܐ ܢܗܠܟ ܟܕܒܝܢ ܐܢܚܢ ܘܫܪܪ ܠܐ ܥܒܕܝܢ ܐܢܚܢ

JOHANNIS I, CAPUT I.

QUOD fuit ab initio, quod audivimus et vidimus oculis nostris, quod perspeximus et manus nostræ temtaverunt, de verbo vitæ: 2 Et vita manifestata est, et vidimus et testamur et adnuntiamus vobis vitam æternam, quæ erat apud Patrem et apparuit nobis: 3 Quod vidimus et audivimus, et adnuntiamus vobis, ut et vos societatem habeatis nobiscum, et societas nostra sit cum Patre et Filio ejus Jesu Christo. 4 Et hæc scripsimus vobis ut gaudium nostrum sit plenum. 5 Et hæc est adnuntiatio quam audimus ab eo et adnuntiamus vobis, quoniam Deus lux est et tenebræ in eo non sunt ullæ. 6 Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo et in tenebris ambulamus, mentimur et non facimus veritatem:

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ Α', α', β'.

7 Ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. 8 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. 9 Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. 10 Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν.

ΚΕΦ. β'.

1 ΤΕΚΝΙΑ μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε. Καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν Χριστὸν δίκαιον· 2 Καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. 3 Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. 4 Ὁ λέγων ὅτι ἔγνωκα αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· 5 Ὃς δ' ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμέν. 6 Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ αὐτὸς οὕτως περιπατεῖν.

ܐ ܘܝܘܚܢܢ ܐ ܟ ܐ ܕ

7 ܐܢ ܒܢ ܕܢܗܠܟ ܒܢܘܗܪܐ ܐܝܟ ܗܘ ܕܐܝܬ ܒܢܘܗܪܐ ܫܘܬܦܘܬܐ ܐܝܬ ܠܢ ܥܡ ܚܕ̈ܕ̈ܐ ܘܕܡܐ ܕܝܫܘܥ ܒܪܗ ܕܟܝ ܡܕܟܐ ܠܢ ܡܢ ܟܠ ܚܛܗܐ. 8 ܐܢ ܢܐܡܪ ܕܠܝܬ ܠܢ ܚܛܗܐ ܢܛܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܘܫܪܪܐ ܠܝܬ ܒܢ. 9 ܐܢ ܢܘܕܐ ܠܚܛܗܝܢ ܗܘ ܡܗܝܡܢ ܘܙܕܝܩ ܕܢܫܒܘܩ ܠܢ ܠܚܛܗܝܢ ܘܢܕܟܝ ܠܢ ܡܢ ܟܠ ܥܘܠܐ. 10 ܐܢ ܢܐܡܪ ܕܠܐ ܚܛܝܢ ܥܒܕܝܢ ܠܗ ܕܟܕܒ ܘܡܠܬܗ ܠܝܬ ܒܢ.

ܦܨܠܐ ܒ

1 ܒܢܝ ܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܠܐ ܬܚܛܘ ܘܐܢ ܚܕ ܚܛܐ ܠܗ ܣܥܘܪܐ ܐܝܬ ܠܢ ܠܘܬ ܐܒܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܙܕܝܩܐ. 2 ܘܗܘ ܗܘ ܦܪܩܢܐ ܥܠ ܚܛܗܝܢ ܘܠܐ ܥܠ ܚܛܗܝܢ ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܐܦ ܥܠ ܟܠ ܥܠܡܐ. 3 ܘܒܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܕܝܕܥܢܝܗܝ ܐܢ ܢܛܪ ܦܩܕܢܗ. 4 ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܝܕܥ ܐܢܐ ܠܗ ܘܠܐ ܢܛܪ ܦܩܕܢܗ ܟܕܒ ܗܘ ܘܠܝܬ ܒܗ ܫܪܪܐ. 5 ܐܠܐ ܡܢ ܕܢܛܪ ܡܠܬܗ ܫܪܝܪܐ ܒܗ ܐܝܬ ܠܗ ܚܘܒܐ ܕܐܠܗܐ ܫܠܡܐ ܘܒܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܕܒܗ ܐܢܚܢܢ. 6 ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܒܗ ܩܐܡ ܗܘ ܚܝܒ ܗܘ ܕܐܦ ܗܘ ܕܗܠܟ ܗܟܢܐ ܢܗܠܟ.

JOHANNIS I, I. II.

7 Si autem in luce ambulamus sicut et ipse est in luce, societatem habemus ad invicem, et sanguis Jesu Christi filii ejus mundat nos omni peccato. 8 Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. 9 Si confiteamur peccata nostra, fidelis et justus est, ut remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab omni iniquitate. 10 Si dixerimus quoniam non peccavimus, mendacem faciemus eum et verbum ejus in nobis non est.

CAPUT II.

1 FILIOLI mei, hæc scribo vobis ut non peccetis: sed et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum, 2 Et ipse est propitiatio pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum sed etiam pro totius mundi. 3 Et in hoc scimus quoniam cognovimus eum, si mandata ejus observemus. 4 Qui dicit se nosse eum et mandata ejus non custodit, mendax est et in eo veritas nos est: 5 Qui autem servat verbum ejus vere in eo caritas Dei perfecta est: in hoc scimus quoniam in ipso sumus. 6 Qui dicit se in ipso manere, debet sicut ille ambulavit et ipse ambulare.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ Α', Β'.

7 Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε. 8 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. 9 Ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. 10 Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· 11 Ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. 12 Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 13 Γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅνι νενικήκατε τὸν πονηρόν. Ἔγραψα ὑμῖν, παιδία, ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. 14 Ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. 15 Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ,

❖ ا ❖ ح ❖

7 ܚܒܝܒܐ ܠܐ ܦܩܕܢܐ ܚܕܬܬܐ ܐܟܬܒ ܠܟܘܢ ܐܠܐ ܦܩܕܢܐ ܥܬܝܩܬܐ ܕܗܘܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ܦܩܕܢܐ ܥܬܝܩܬܐ ܗܝ ܡܠܬܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ׃ 8 ܬܘܒ ܦܩܕܢܐ ܚܕܬܬܐ ܐܟܬܒ ܠܟܘܢ ܕܗܝ ܫܪܪܐ ܒܗ ܘܒܟܘܢ ܕܚܫܟܐ ܥܒܪ ܘܢܘܗܪܐ ܫܪܪܐ ܗܫܐ ܡܢܗܪ ׃ 9 ܡܢ ܕܐܡܪ ܕܒܢܘܗܪܐ ܐܝܬ ܘܠܐܚܘܗܝ ܣܢܐ ׃ ܗܘ ܒܚܫܟܐ ܐܝܬ ܥܕ ܗܫܐ ׃ 10 ܡܢ ܕܪܚܡ ܠܐܚܘܗܝ ܒܢܘܗܪܐ ܐܝܬ ܘܫܘܠ ܠܝܬ ܒܗ ׃ 11 ܡܢ ܕܣܢܐ ܠܐܚܘܗܝ ܒܚܫܟܐ ܐܝܬ ܘܒܚܫܟܐ ܗܘ ܡܗܠܟ ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܝܟ ܐܙܠ ׃ ܡܛܠ ܕܚܫܟܐ ܥܡܝܬ ܥܝܢܘܗܝ ׃ 12 ܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܒܢܝ ܕܫܒܝܩܝܢ ܠܟܘܢ ܚܛܗܝܟܘܢ ܒܫܡܗ ׃ 13 ܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܐܒܗܬܐ ܕܝܕܥܬܘܢ ܠܗܘ ܕܡܢ ܫܪܝܬܐ ׃ ܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܥܠܡܬܐ ܕܙܟܝܬܘܢ ܒܝܫܝܐ ׃ ܟܬܒ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܛܠܝܐ ܕܝܕܥܬܘܢ ܐܒܐ ׃ ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܐܒܗܬܐ ܕܝܕܥܬܘܢ ܠܗܘ ܕܡܢ ܫܪܝܬܐ ׃ ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܥܠܡܬܐ ܕܚܝܠܐ ܐܢܬܘܢ ܘܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܟܘܢ ܩܐܡ ܘܙܟܝܬܘܢ ܒܝܫܝܐ ׃ 14 ܠܐ ܬܪܚܡܘܢ ܠܥܠܡܐ ܘܠܡܕܡ ܕܒܥܠܡܐ ׃ ܡܢ ܕܪܚܡ ܠܥܠܡܐ ܠܝܬ ܒܗ ܪܚܡܐ ܕܐܒܐ ׃

JOHANNIS I, II.

7 Carissimi, non mandatum novum scribo vobis, sed mandatum vetus quod habuistis ab initio: mandatum vetus est verbum quod audistis. 8 Iterum mandatum novum scribo vobis, quod est verum et in ipso et in vobis, quoniam tenebræ transierunt et lumen verum jam lucet. 9 Qui dicit se in luce esse et fratrem suum odit, in tenebris est usque adhuc. 10 Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, et scandalum in eo non est: 11 Qui autem odit fratrem suum, in tenebris est et in tenebris ambulat et nescit quo eat, quoniam tenebræ obcæcaverunt oculos [ejus]. 12 Scribo vobis, filioli, quoniam remittentur vobis peccata propter nomen ejus. 13 Scribo vobis, patres, quoniam cognovistis eum qui ab initio est. Scribo vobis, adulescentes, quoniam vicistis malignum. 14 Scribo vobis, infantes, quia cognovistis Patrem. Scripsi vobis, juvenes, quia fortes estis et verbum Dei in vobis manet et vicistis malignum. 15 Nolite diligere mundum neque ea quæ in mundo sunt. Si quis diligit mundum, non est caritas Patris in eo:

Digitized by Google

16 "Οτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. 17 Καὶ ὁ κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 18 Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι [πολλοὶ] γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. 19 Ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν. 20 Καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντες. 21 Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. 22 Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. 23 Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα ἔχει. 24 Ὑμεῖς ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω. Ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. 25 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον.

16 ܟܠ ܡܕܡ ܕܒܥܠܡܐ ܗܢ ܬܪܥܝܬܐ ܕܒܣܪܐ ܘܬܪܥܝܬܐ ܕܥܝܢܐ ܘܓܐܘܬܢܘܬܐ ܕܚܝܐ ܠܝܬ ܗܘ ܡܢ ܐܒܐ ܐܠܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܘ ܐܝܬܝ . 17 ܘܥܠܡܐ ܥܒܪ ܘܬܪܥܝܬܗ ܐܦ ܗܘ ܕܥܒܕ ܨܒܝܢܗ ܕܐܠܗܐ ܩܐܡ ܠܥܠܡ . 18 ܛܠܝܐ ܗܝ ܫܥܬܐ ܐܚܪܝܬܐ ܘܐܝܟ ܕܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܐ ܕܓܠ ܡܫܝܚܐ ܗܫܐ ܓܝܪ ܓܠ ܡܫܝܚܐ ܣܓܝܐܝܢ ܗܘܘ ܘܡܢ ܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܕܫܥܬܐ ܐܚܪܝܬܐ ܗܝ . 19 ܡܢܢ ܢܦܩܘ ܐܠܐ ܠܐ ܗܘܘ ܡܢܢ ܓܝܪ ܐܠܘ ܗܘܘ ܡܢܢ ܗܘ ܥܡܢ ܩܐܡܝܢ ܗܘܘ ܐܠܐ ܕܢܬܓܠܝ ܕܠܐ ܟܠܗܘܢ ܡܢܢ ܗܘ . 20 ܐܢܬܘܢ ܓܝܪ ܡܫܝܚܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܘܝܕܥܝܢ ܟܠܗܘܢ . 21 ܠܐ ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܐܝܟ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܝܕܥܝܢ ܐܢܘܢ ܘܕܟܠ ܫܩܪܐ ܡܢ ܫܪܪܐ ܠܐ ܗܘ . 22 ܡܢ ܗܘ ܟܕܒܐ ܐܠܐ ܗܘ ܕܟܦܪ ܕܝܫܘܥ ܠܝܬ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܗܕܐ ܗܘ ܕܓܠ ܡܫܝܚܐ ܗܘ ܕܟܦܪ ܒܐܒܐ ܘܒܒܪܐ . 23 ܟܠ ܕܟܦܪ ܒܒܪܐ ܠܐ ܐܦ ܐܒܐ ܠܝܬ ܠܗ ܗܘ ܕܡܘܕܐ ܒܒܪܐ ܐܦ ܐܒܐ ܐܝܬ ܠܗ . 24 ܐܢܬܘܢ ܕܡܢ ܫܪܝܬܐ ܫܡܥܬܘܢ ܢܬܩܝܡ ܒܟܘܢ . ܐܢ ܒܟܘܢ ܢܬܩܝܡ ܕܡܢ ܫܪܝܬܐ ܫܡܥܬܘܢ ܐܦ ܐܢܬܘܢ ܒܒܪܐ ܘܒܐܒܐ ܬܬܩܝܡܘܢ . 25 ܘܗܕܐ ܗܝ ܦܘܩܕܢܐ ܕܗܘ ܐܡܪ ܠܢ ܚܝܐ ܕܥܠܡ .

Digitized by Google

26 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. 27 Καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ, μένει ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς, ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χρῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος, καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μένετε ἐν αὐτῷ. 28 Καὶ νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ἐὰν φανερωθῇ σχῶμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 29 Ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν, γινώσκετε ὅτι καὶ πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

ΚΕΦ. Γ'.

1 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν, καὶ ἐσμέν. Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. 2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμέν, καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα. Οἴδαμεν ὅτι ἐὰν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν. 3 Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυτόν, καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν. 4 Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. 5 Καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας [ἡμῶν] ἄρῃ, καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν.

ܝܘܚܢܢ ✤ ܐ ✤ ܚ ✤ ܓ ✤

26 ܗܠܟ ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܥܠ ܐܠܝܢ ܕܡܫܕܝܢ ܠܟܘܢ ܀ 27 ܘܐܦ ܐܢܬܘܢ ܡܫܝܚܐ ܕܩܒܠܬܘܢ ܡܢܝܗ ܒܟܘܢ ܩܐܡ ܘܠܐ ܨܒܝܢ ܐܢ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܠܡܠܦ ܐܠܐ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܐ ܗܘ ܡܠܦ ܠܟܘܢ ܥܠ ܟܠ ܡܕܡ ܘܫܪܪ ܗܘ ܘܠܐ ܫܩܪ ܘܐܝܟ ܕܠܡܕ ܠܟܘܢ ܩܐܡܝܢ ܒܗ ܀ 28 ܘܗܫܐ ܒܢܝ ܩܐܡܝܢ ܒܗ ܕܐܢ ܢܬܓܠܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܐܝܬ ܒܗ ܘܠܐ ܢܬܒܗܬ ܡܢ ܩܕܡܘܗܝ ܒܡܡܛܝܘܬܗ ܀ 29 ܐܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܙܕܝܩ ܗܘ ܝܕܥܝܢ ܐܦ ܕܟܠ ܗܘ ܕܥܒܕ ܙܕܩܬܐ ܡܢ ܗܘ ܐܬܝܠܕ ܗܘ ܀

ܦܨܠܐ ✤ ܓ ✤

1 ܚܙܘ ܡܐ ܕܝܗܒ ܠܢ ܐܒܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܕܢܬܩܪܐ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ܘܢܗܘܝܢ ܀ ܗܕܐ ܥܠ ܗܕܐ ܥܠܡܐ ܠܐ ܝܕܥ ܠܢ ܡܛܠ ܕܠܐ ܝܕܥ ܠܗ ܀ 2 ܚܒܝܒܝ ܗܫܐ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ܐܢܚܢ ✤ ܘܠܐ ܐܬܓܠܝ ܡܐ ܢܗܘܐ ܐܢܚܢ ܐܠܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܟܕ ܢܬܓܠܐ ܢܗܘܐ ܠܢ ܕܡܝܢ ܠܗ ܡܛܠ ܕܢܚܙܝܘܗܝ ܐܝܟ ܕܗܘ ܐܝܬ ܀ 3 ܘܟܠ ܗܘ ܕܣܒܪ ܗܕܐ ܣܒܪܐ ܒܗ ܡܬܩܕܫ ܗܘ ܐܦ ܗܘ ܐܝܟ ܕܩܕܝܫ ܗܘ ܀ 4 ܟܠ ܗܘ ܕܥܒܕ ܚܛܗܐ ܥܒܕ ܐܦ ܥܘܠܐ ܘܚܛܗܐ ܗܝ ܥܘܠܐ ܀ 5 ܘܝܕܥܝܢ ܐܢܬܘܢ ܕܗܘ ܐܬܓܠܝ ܕܢܣܒ ܚܛܗܝܢ ܘܒܗ ܠܝܬ ܚܛܗܐ ܀

CAPUT III.

1 VIDETE qualem caritatem dedit nobis Pater ut filii Dei nominemur et simus. Propter hoc mundus non novit nos, quia non novit eum. 2 Carissimi, nunc filii Dei sumus, et nondum apparuit quid erimus. Scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. 3 Et omnis qui habet spem hanc in eo sanctificat se, sicut et ille sanctus est. 4 Omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit, et peccatum est iniquitas. 5 Et scitis quoniam ille apparuit ut peccata [nostra] tolleret, et peccatum in eo non est.

26 Hæc scripsi vobis de his qui seducunt vos. 27 Et vos unctionem quam accepistis ab eo, maneat in vobis: et non necesse habetis ut aliquis doceat vos, sed sicut unctio ejus docet vos de omnibus, et verum est et non est mendacium, et sicut docuit vos manete in eo. 28 Et nunc, filioli, manete in eo, ut cum apparuerit habeamus fiduciam, et non confundamur ab eo in adventu ejus. 29 Si scitis quoniam justus est, scitote quoniam omnis qui facit justitiam ex ipso natus est.

Digitized by Google

6 Πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μένων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. 7 Τεκνία, μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς. Ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· 8 Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. 9 Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. 10 Ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 11 Ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, 12 Οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. 13 Καὶ μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. 14 Ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν [τὸν ἀδελφὸν] μένει ἐν τῷ θανάτῳ. 15 Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν, καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν ἑαυτῷ μένουσαν.

6 ܟܠ ܕܒܗ ܡܬܩܐ ܠܐ ܚܛܐ . ܟܠ 6
ܕܚܛܐ ܠܐ ܚܙܐ ܐܘ ܝܕܥ ܠܗ . 7 ܣܒ ܠܟܘܢ : 7
ܠܐ ܢܫܕܘܢ ܐܢܫ . ܕܥܒܕ ܙܕܩܬܐ ܙܕܝܩ ܗܘ
ܐܝܟ ܕܗܘ ܐܢܘܢ ܙܕܝܩ . 8 ܟܠ ܕܥܒܕ ܚܛܝܬܐ 8
ܡܢ ܣܛܢܐ ܗܘ ܡܛܠ ܕܡܢ ܩܕܡ ܣܛܢܐ ܚܛܐ .
ܠܗܕܐ ܐܬܓܠܝ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܢܫܪܝ ܥܒܕܝ
ܣܛܢܐ . 9 ܟܠ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܐܠܗܐ 9
ܚܛܝܬܐ ܠܐ ܥܒܕ ܡܛܠ ܕܙܪܥܗ ܒܗ ܩܐܡ
ܘܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܚܛܐ ܡܛܠ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܠܕ .
ܒܗܕܐ ܐܬܓܠܝ ܒܢܝ ܐܠܗܐ ܘܒܢܝ ܣܛܢܐ : 10
ܟܠ ܕܠܐ ܥܒܕ ܙܕܩܬܐ ܠܐ ܗܘ ܡܢ ܐܠܗܐ 10
ܘܠܐ ܕܠܐ ܪܚܡ ܠܐܚܘܗܝ . ܡܛܠ ܗܢܐ ܗܝ
ܣܒܪܬܐ ܕܫܡܥܬܘܢ ܡܢ ܩܕܡ ܕܢܗܘܐ ܪܚܡܝܢ 11
ܚܕ ܠܚܕ . 12 ܠܐ ܐܝܟ ܩܝܢ ܕܗܘ ܡܢ ܒܝܫܐ
ܘܩܛܠ ܠܐܚܘܗܝ . ܘܥܠ ܡܢܐ ܩܛܠ ܠܗ ܡܛܠ
ܕܥܒܪܘܗܝ ܒܝܫܐ ܗܘܘ ܘܥܒܪܘ ܕܐܚܘܗܝ
ܙܕܝܩܐ . 13 ܠܐ ܬܬܕܡܪܘܢ ܐܚܝ ܐܢ ܣܢܐ 13
ܥܠܡܐ ܠܟܘܢ . 14 ܚܢܢ ܝܕܥܝܢ ܕܐܬܥܒܪܢ 14
ܡܢ ܡܘܬܐ ܠܚܝܐ . ܡܛܠ ܕܪܚܡܝܢ ܚܢܢ
ܠܐܚܐ . ܕܠܐ ܪܚܡ ܒܡܘܬܐ ܩܐܡ . 15 ܟܠ 15
ܕܣܢܐ ܠܐܚܘܗܝ ܩܛܠ ܐܢܫ ܗܘ . ܘܐܢܬܘܢ
ܝܕܥܝܢ ܕܟܠ ܩܛܠ ܐܢܫ ܠܝܬ ܠܗ : ܠܐ
ܒܪ ܚܝܐ ܕܩܐܡ ܒܗ ܡܢ ܩܕܡ ܩܛܠ .

6 Omnis qui in eo manet non peccat, et omnis qui peccat non vidit eum nec cognovit eum. 7 Filioli, nemo vos seducat. Qui facit justitiam, justus est, sicut et ille justus est: 8 Qui facit peccatum ex diabolo est, quoniam ab initio diabolus peccat. In hoc apparuit Filius Dei ut dissolvat opera diaboli. 9 Omnis qui natus est ex Deo peccatum non facit, quoniam semen ipsius in eo manet, et non potest peccare, quoniam ex Deo natus est. 10 In hoc manifesti sunt filii Dei et filii diaboli. Omnis qui non est justus non est ex Deo, et qui non diligit fratrem suum; 11 Quoniam hæc est adnuntiatio quam audistis ab initio, ut diligamus alterutrum, 12 Non sicut Cain [qui] ex maligno erat et occidit fratrem suum. Et propter quid occidit eum? quoniam opera ejus maligna erant, fratris autem ejus justa. 13 Nolite mirari, fratres, si odit nos mundus. 14 Nos scimus quoniam translati sumus de morte in vitam, quoniam diligimus fratres: qui non diligit, manet in morte. 15 Omnis qui odit fratrem suum homicida est, et scitis quoniam omnis homicida non habet vitam æternam in se manentem.

Digitized by Google

16 Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ὑμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς θεῖναι. 17 Ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ; 18 Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλὰ ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. 19 Καὶ ἐν τούτῳ γνωσόμεθα ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν· 20 Ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. 21 Ἀγαπητοί, ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν, 22 Καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. 23 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. 24 Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΑΓΑΠΗΤΟΙ μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.

16 ܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܚܒܐ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘ ܐܝܟ ܕܢܦܫܗ ܣܝܡ ܥܠܢ ܘܐܦ ܚܢܢ ܚܝܒܝܢ ܠܡܣܡ ܢܦܫܬܢ ܥܠ ܐܚܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܚܒܐ ܠܐܚܝܗ ܗܘ ܕܠܐ ܢܬܠ ܢܦܫܗ ܥܠ ܐܚܐ

2 Ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, 3 καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν [Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα], ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. 4 Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστέ, τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. 5 Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν· διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν ἀκούει. 6 Ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν· ὁ γινώσκων τὸν θεὸν ἀκούει ἡμῶν, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. 7 Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν θεόν. 8 Ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. 9 Ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. 10 Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. 11 Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν.

ܒܗܕܐ ܬܬܝܕܥܘܢ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܟܠ ܪܘܚܐ ܕܡܘܕܐ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐ ܒܒܣܪܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܢܬ ܘܟܠ ܪܘܚܐ ܕܠܐ ܡܘܕܐ ܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܐܬܐ ܒܒܣܪܐ ܠܝܬ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܐܢܬ ܘܗܢܐ ܗܘ ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܢܬܘܢ ܫܡܥܬܘܢ ܕܐܬܐ ܘܗܫܐ ܒܥܠܡܐ ܗܘ ܐܢܬ ܐܢܬܘܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܒܢܝ ܘܙܟܝܬܘܢ ܠܗ ܡܛܥܡ ܐܢ ܪܒ ܗܘ ܕܒܟܘܢ ܡܢ ܗܘ ܕܒܥܠܡܐ ܗܢܘܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܗܢܘܢ ܡܡܠܠܝܢ ܘܥܠܡܐ ܫܡܥ ܠܗܘܢ ܚܢܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܢܚܢ ܕܝܕܥ ܐܠܗܐ ܫܡܥ ܠܢ ܕܠܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܐ ܫܡܥ ܠܢ ܡܢ ܗܕܐ ܢܕܥ ܪܘܚܐ ܕܫܪܪܐ ܘܪܘܚܐ ܕܛܥܘܬܐ ❖ ܚܒܝܒܝ ܢܚܒ ܐܢܫ ܒܚܒ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܠܕ ܘܝܕܥ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܚܒ ܐܢܫ ܠܐ ܝܕܥ ܐܠܗܐ ܡܛܥܡ ܐܠܗܐ ܚܒܝܒ ܗܘ ܒܗܕܐ ܐܬܓܠܝ ܚܒܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܢ ܕܒܪܗ ܝܚܝܕܝܐ ܫܕܪ ܐܠܗܐ ܠܥܠܡܐ ܕܢܚܐ ܒܗ ܒܗܕܐ ܚܒܘܬܐ ܠܐ ܕܚܢܢ ܚܒܝܢ ܠܐܠܗܐ ܐܠܐ ܕܗܘ ܐܠܗܐ ܚܒܝܒ ܠܢ ܘܫܕܪ ܠܒܪܗ ܕܢܗܘܐ ܟܦܪܢ ܥܠ ܚܛܗܝܢ ❖ ܚܒܝܒܝ ܐܢ ܗܟܢܐ ܐܠܗܐ ܚܒܝܒ ܠܢ ܐܦ ܚܢܢ ܚܝܒܝܢ ܠܡܚܒ ܐܢܫ ܠܐ ܚܙܐ ܠܐܠܗܐ ܐܦ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢ ܚܒ ܐܠܗܐ ܠܐܚܘܗܝ ❖

2 In hoc cognoscitur Spiritus Dei. Omnis spiritus qui confitetur Jesum Christum in carne venisse, ex Deo est: 3 Et omnis spiritus qui solvit Jesum Christum, ex Deo non est; et hic est antichristus, quod audistis quoniam venit, et nunc jam in mundo est. 4 Vos ex Deo estis, filioli, et vicistis eum, quoniam major est qui in vobis est quam qui in mundo. 5 Ipsi de mundo sunt: ideo de mundo loquuntur, et mundus eos audit. 6 Nos ex Deo sumus: qui novit Deum, audit nos; qui non est ex Deo, non audit nos. In hoc cognoscimus spiritum veritatis et spiritum erroris. 7 Carissimi, diligamus invicem, quoniam caritas ex Deo est, et omnis qui diligit ex Deo natus est et cognoscit Deum. 8 Qui non diligit, non novit Deum, quoniam Deus caritas est. 9 In hoc apparuit caritas Dei in nobis, quoniam filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum. 10 In hoc est caritas, non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse dilexit nos et misit Filium suum propitiationem pro peccatis nostris. 11 Carissimi, si sic Deus dilexit nos, et nos debemus alterutrum diligere.

Digitized by Google

12 Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστίν. 13 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν. 14 Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. 15 Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. 16 Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει. 17 Ἐν τούτῳ τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς ἐσμὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. 18 Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. 19 Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. 20 Ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν, τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν οὐ δύναται ἀγαπᾶν. 21 Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

12 ܐܠܗܐ ܠܡ ܚܕ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫ ܡܛܠ ܕܢ ܐܢ ܢܚܒ ܚܕ ܠܚܕ ܐܠܗܐ ܒܢ ܒܢ ܘܚܒܬܗ ܓܡܝܪܐ ܗܘ ܒܢ ܐܝܟ ܕܢ ܐܢ ܢܚܒ ܚܕ ܠܚܕ 13 ܒܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܒܢ ܐܢ ܐܢ ܐܢ ܒܗ ܘܗܘ ܒܢ ܐܢ ܐܢ ܐܢ ܡܢ ܪܘܚܗ ܩܕܝܫܐ ܝܗܒ ܠܢ 14 ܘܐܢܚܢ ܚܙܝܢ ܘܣܗܕܝܢ ܕܐܒܐ ܫܕܪ ܠܒܪܗ ܦܘܪܩܢܐ ܕܥܠܡܐ 15 ܡܢ ܕܡܢ ܕܢ ܐܢ ܢܗܘܐ ܡܘܕܐ ܕܝܫܘܥ ܗܘ ܒܪ ܐܠܗܐ ܐܠܗܐ ܒܗ ܘܗܘ ܒܐܠܗܐ 16 ܘܐܢܚܢ ܝܕܥܢܢ ܘܡܗܝܡܢܝܢ ܠܚܘܒܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܒܠܒܢ ܐܠܗܐ ܚܘܒ ܗܘ ܘܡܢ ܕܩܐܡ ܒܚܘܒ ܒܐܠܗܐ ܩܐܡ ܘܐܠܗܐ ܒܗ ܩܐܡ 17 ܒܗܕܐ ܐܬܫܠܡ ܚܘܒ ܥܡܢ ܕܢܗܘܐ ܠܢ ܐܝܬ ܒܝܘܡ ܕܝܢܐ ܕܐܦ ܐܝܟ ܗܘ ܗܘ ܐܢܚܢ ܐܝܟ ܗܠܝܢ ܒܥܠܡܐ ܗܕܐ 18 ܕܚܠ ܠܝܬ ܒܚܘܒ ܐܠܐ ܓܡܝܪ ܚܘܒ ܡܦܩ ܠܒܪ ܕܚܠ ܕܚܠ ܕܝܠܗ ܕܚܠ ܐܝܬ ܒܗ ܕܚܠ ܠܐ ܓܡܝܪ ✤

12 Deum nemo vidit umquam: si diligamus invicem, Deus in nobis manet, et caritas ejus in nobis perfecta est. 13 In hoc intellegimus quoniam in eo manemus et ipse in nobis, quoniam de Spiritu suo dedit nobis. 14 Et nos vidimus et testificamur quoniam Pater misit Filium [suum] Salvatorem mundi. 15 Quicumque confessus fuerit quoniam Jesus est Filius Dei, Deus in eo manet et ipse in Deo. 16 Et nos cognovimus et credimus caritati Dei, quam habet Deus in nobis. Deus caritas est, et qui manet in caritate, in Deo manet et Deus in eo. 17 In hoc perfecta est nobiscum caritas, ut fiduciam habeamus in die judicii, quia sicut ille est et nos sumus in hoc mundo. 18 Timor non est in caritate, sed perfecta caritas foras mittit timorem: quoniam timor pœnam habet, qui autem timet non est perfectus in caritate. 19 Nos ergo diligamus invicem, quoniam Deus prior dilexit nos. 20 Si quis dixerit quoniam diligo Deum, et fratrem suum oderit, mendax est: qui enim non diligit fratrem suum quem videt, Deum quem non videt quomodo potest diligere? 21 Et hoc mandatum habemus a Deo, ut qui diligit Deum diligat et fratrem suum.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ Α', ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΠΑΣ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. 2 Ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ποιῶμεν. 3 Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, 4 Ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. 5 Τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; 6 Οὗτός ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. 7 Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες [ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ Πατήρ, ὁ Λόγος, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσι. 8 Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ]· τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν. 9 Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ὅτι μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· 10 Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ· ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

❖ ܐ ❖ ܬ ❖ ܣܝܡ

❖ ܐ ❖ ܬ ❖ ܦܨܠܐ

1 ܟܠ ܡܢ ܕܡܗܝܡܢ ܕܝܫܘܥ ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܬܝܠܕ ܗܘ ܘܟܠ ܡܢ ܕܪܚܡ ܠܐܒܐ ܪܚܡ ܐܦ ܠܒܪܗ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢܝܗ ׃ 2 ܒܗܕܐ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢ ܕܪܚܡܝܢ ܐܢܚܢ ܠܒܢܝ ܐܠܗܐ ܟܕ ܪܚܡܝܢ ܐܢܚܢ ܠܐܠܗܐ ܘܦܩܕܢܗ ܢܛܪ ׃ 3 ܗܕܐ ܗܝ ܓܝܪ ܪܚܡܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܢܛܪ ܦܩܕܢܗ ܘܦܩܕܢܗ ܠܐ ܩܫܝܐ ׃ 4 ܡܛܠ ܕܟܠ ܡܕܡ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܬܚܫ ܠܥܠܡܐ ܘܗܕܐ ܗܝ ܢܨܚܢܐ ܕܡܬܚܫ ܠܥܠܡܐ ܗܝ ܗܝܡܢܘܬܢ ׃ 5 ܡܢ ܗܘ ܕܡܬܚܫ ܠܥܠܡܐ ܐܠܐ ܗܘ ܕܡܗܝܡܢ ܕܝܫܘܥ ܗܘ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ׃ 6 ܗܕܐ ܗܘ ܕܐܬܐ ܒܡܝܐ ܘܕܡܐ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܠܐ ܒܡܝܐ ܒܠܚܘܕ ܐܠܐ ܒܡܝܐ ܘܒܕܡܐ ܘܪܘܚܐ ܗܘ ܕܣܗܕ ܕܫܪܪܐ ܗܝ ܪܘܚܐ ׃ 7 ܓܝܪ ܬܠܬ ܐܝܢܘܢ ܕܣܗܕܝܢ ׃ 8 ܪܘܚܐ ܘܡܝܐ ܘܕܡܐ ܘܬܠܬܗܘܢ ܠܚܕ ܐܢܘܢ ׃ 9 ܐܢ ܣܗܕܘܬܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܢܣܒ ܐܢܚܢ ܣܗܕܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܪܒܐ ܗܝ ܡܛܠ ܗܕܐ ܗܝ ܣܗܕܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܕܣܗܕ ܥܠ ܒܪܗ ׃ 10 ܗܘ ܕܡܗܝܡܢ ܒܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܐܝܬ ܠܗ ܣܗܕܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܒܓܘܗ ܘܗܘ ܕܠܐ ܡܗܝܡܢ ܠܐ ܡܗܝܡܢ ܠܗ ܒܣܗܕܘܬܐ ܕܣܗܕ ܐܠܗܐ ܥܠ ܒܪܗ ׃

JOHANNIS I, V.

CAPUT V.

1 OMNIS qui credit quoniam Jesus est Christus, ex Deo natus est; et omnis qui diligit eum qui genuit, diligit [et] eum qui natus est ex eo. 2 In hoc cognoscimus quoniam diligimus natos Dei, cum Deum diligamus et mandata ejus faciamus. 3 Hæc est enim caritas Dei, ut mandata ejus custodiamus: et mandata ejus gravia non sunt, 4 Quoniam omne quod natum est ex Deo vincit mundum: et hæc est victoria quæ vincit mundum, fides nostra. 5 Quis est qui vincit mundum, nisi qui credit quoniam Jesus est Filius Dei? 6 Hic est qui venit per aquam et sanguinem, Jesus Christus: non in aqua solum, sed in aqua et sanguine: et Spiritus est qui testificatur quoniam Christus est veritas. 7 Quia tres sunt qui testimonium dant [in cælo: Pater, Verbum, et Spiritus sanctus; et hi tres unum sunt. 8 Et tres sunt qui testimonium dant in terra], Spiritus et aqua et sanguis, et hi tres unum sunt. 9 Si testimonium hominum accipimus, testimonium Dei majus est: quoniam hoc est testimonium Dei, quod majus est, quia testificatus est de Filio suo. 10 Qui credit in Filio Dei, habet testimonium Dei in se; qui non credit, mendacem facit eum, quoniam non credidit in testimonio quod testificatus est Deus de Filio suo.

Digitized by Google

11 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστίν. 12 Ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. 13 Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. 14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν. 15 Καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἐὰν αἰτώμεθα, οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν ἀπ' αὐτοῦ. 16 Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον. Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. 17 Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστίν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. 18 Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. 19 Οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμέν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. 20 Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκομεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ, ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ· οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. 21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

11 ܘܗܕܐ ܗܝ ܣܗܕܘܬܐ ܕܚܝܐ ܣܦܩ ܠܢ ܐܠܗܐ ܘܗܕܐ ܚܝܐ ܒܒܪܗ ܗܝ ܗܢ ܕܠܐ ܠܗ ܒܪܐ ܠܝܬ ܠܗ ܚܝܐ ܗܢ ܕܠܐ ܠܗ ܒܪܐ ܕܐܠܗܐ ܠܝܬ ܠܗ ܚܝܐ ❖ 13 ܟܬܒܬ ܠܟܘܢ ܗܠܝ ܕܬܕܥܘܢ ܕܚܝܐ ܣܦܩ ܠܟܘܢ ܕܚܝܐ ܐܝܬ ܠܟܘܢ ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܒܫܡܗ ܕܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܀ 14 ܘܗܕܐ ܗܝ ܬܪܥܝܬܐ ܕܐܝܬ ܠܢ ܠܘܬܗ ܕܡܕܡ ܕܢܫܐܠ ܡܢܕܡ ܟܐ ܠܦܘܩܕܢܗ ܫܡܥ ܠܢ ܀ 15 ܘܐܢ ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܫܡܥ ܠܢ ܡܢܕܡ ܕܢܫܐܠ ܐܢܚܢܢ ܝܕܥܝܢ ܕܐܝܬ ܠܢ ܠܘܬ ܫܐܠܬܐ ܕܫܐܠܢ ܡܢܗ ܀ 16 ܐܝ ܐܢܫ ܚܙܐ ܠܐܚܘܗܝ ܕܚܛܐ ܚܛܗܬܐ ܠܐ ܠܡܘܬܐ ܢܫܐܠ ܘܢܬܠ ܠܗ ܚܝܐ ܠܐܝܠܝܢ ܕܠܐ ܠܡܘܬܐ ܚܛܝܢ ܐܝܬ ܚܛܗܬܐ ܠܡܘܬܐ ܠܐ ܐܡܪ ܐܢܐ ܕܢܫܐܠ ܐܢܫ ܥܠ ܗܕܐ ܀ 17 ܟܠ ܥܘܠܐ ܚܛܗܬܐ ܐܝܬ ܘܐܝܬ ܚܛܗܬܐ ܠܐ ܠܡܘܬܐ ܀ 18 ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܟܠ ܕܐܬܝܠܕ ܡܢ ܐܠܗܐ ܠܐ ܚܛܐ ܐܠܐ ܕܝܠܕܘܬܐ ܕܐܠܗܐ ܢܛܪ ܠܗ ܘܒܝܫܐ ܠܐ ܡܫܬܠܚ ܒܗ ܀ 19 ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܡܢ ܐܠܗܐ ܐܢܚܢܢ ܘܥܠܡܐ ܟܠܗ ܒܒܝܫܐ ܣܡ ܀ 20 ܝܕܥܝܢ ܐܢܚܢܢ ܕܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܐܬܐ ܘܝܗܒ ܠܢ ܗܘܫܒܢܐ ܕܢܕܥ ܠܫܪܝܪܐ ܐܠܗܐ ܘܐܢܚܢܢ ܒܫܪܝܪܐ ܒܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܐܝܣܘ ܡܫܝܚܐ ܗܕܐ ܗܘ ܐܠܗܐ ܫܪܝܪܐ ܘܚܝܐ ܕܥܠܡܝܢ ܀ 21 ܒܢܝ ܢܛܪܘ ܢܦܫܟܘܢ ܡܢ ܨܠܡܐ ❖

11 Et hoc est testimonium, quoniam vitam æternam dedit nobis Deus, et hæc vita in Filio ejus [est]. 12 Qui habet Filium, habet vitam: qui non habet Filium, vitam non habet. 13 Hæc scripsi vobis ut sciatis quoniam vitam habetis æternam, qui creditis in nomine Filii Dei. 14 Et hæc est fiducia quam habemus ad eum, quia quodcumque petierimus secundum voluntatem ejus, audit nos. 15 Et scimus quoniam audit nos quicquid petierimus, scimus quoniam habemus petitiones quas postulamus ab eo. 16 Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem, petat, et dabit ei vitam, peccantibus non ad mortem. Est peccatum ad mortem: non pro illo dico ut roget quis. 17 Omnis iniquitas peccatum est, et est peccatum ad mortem. 18 Scimus quoniam omnis qui natus est ex Deo non peccat, sed generatio Dei conservat eum, et malignus non tangit eum. 19 Scimus quoniam ex Deo sumus, et mundus totus in maligno positus est. 20 Et scimus quoniam Filius Dei venit, et dedit nobis sensum ut cognoscamus verum Deum et simus in vero Filio ejus: hic est verus [Deus] et vita æterna. 21 Filioli, custodite vos a simulachris.

Digitized by Google

APOSTOLI EPISTULA SECUNDA CATHOLICA

JOHANNIS.

ΙΩΑΝΝΟΥ Β'.

Ὁ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν, 2 Διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. 3 Ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις, ἔλεος, εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς καὶ παρὰ [Κυρίου] Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ. 4 Ἐχάρην λίαν ὅτι εὗρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. 5 Καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, οὐχ ὡς ἐντολὴν καινὴν γράφων σοι, ἀλλὰ ἣν εἴχαμεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. 6 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἡ ἐντολή ἐστιν, ἵνα καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε.

❖ ح ❖

ܩܫܝܫܐ ܘܒܢܝܗܝ ܕܐܢܐ ܪܚܡ ܒܫܪܪܐ ܘܠܐ ܐܢܐ ܒܠܚܘܕܝ ܐܠܐ ܘܟܠ ܕܝܕܥܝ ܫܪܪܐ ܀ ² ܒܓܠܠ ܫܪܪܐ ܕܩܐܡ ܒܢ ܘܥܡܢ ܢܗܘܐ ܠܥܠܡ ܀ ³ ܢܗܘܐ ܥܡܢ ܛܝܒܘܬܐ ܘܪܚܡܐ ܘܫܠܡܐ ܡܢ ܐܠܗܐ ܐܒܐ ܘܡܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܒܪܗ ܕܐܒܐ ܒܫܪܪܐ ܘܒܚܘܒܐ ܀ ⁴ ܫܓܝܪ ܐܢܐ ܒܣܓܝ ܕܐܫܟܚܬ ܒܢܝܟ ܕܗܠܟܝܢ ܒܫܪܪܐ ܐܝܟ ܕܦܩܕܢ ܡܢ ܐܒܐ ܀ ⁵ ܘܗܫܐ ܫܐܠ ܐܢܐ ܠܟ ܩܘܕܡ ܡܪܬܐ ܠܐ ܐܝܟ ܕܟܬܒ ܠܟ ܦܩܕܢܐ ܚܕܬܐ ܐܠܐ ܕܗܘܐ ܠܢ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ܕܢܚܘܒ ܚܕ ܠܚܕ ܀ ⁶ ܘܗܕܐ ܗܝ ܚܘܒܬܐ ܕܢܗܠܟ ܒܦܩܕܢܝܗ ܗܘ ܗܝ ܦܩܕܢܐ ܕܐܝܟ ܕܫܡܥܬܘܢ ܡܢ ܫܪܝܬܐ ܕܒܗ ܬܗܠܟܘܢ ܀

JOHANNIS II.

SENIOR electæ dominæ et natis ejus, quos ego diligo in veritate, et non ego solus sed et omnes qui cognoverunt veritatem, 2 Propter veritatem quæ permanet in nobis et nobiscum erit in æternum. 3 Sit nobiscum gratia, misericordia, pax a Deo Patre et Christo Jesu Filio Patris in veritate et caritate. 4 Gavisus sum valde quoniam inveni de filiis tuis ambulantes in veritate sicut mandatum accepimus a Patre. 5 Et nunc rogo te, domina, non tamquam mandatum novum scribens tibi, sed quod habuimus ab initio, ut diligamus alterutrum. 6 Et hæc est caritas, ut ambulemus secundum mandata ejus. Hoc mandatum est, ut quemadmodum audistis ab initio in eo ambuletis.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ Β.

7 "Οτι πολλοὶ πλάνοι ἐξῆλθαν εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστον ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. 8 Βλέπετε ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. 9 Πᾶς ὁ προάγων καὶ μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ θεὸν οὐκ ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. 10 Εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· 11 Ὁ λέγων γὰρ αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ τοῖς πονηροῖς. 12 Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἐβουλήθην διὰ χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν πεπληρωμένη ᾖ. 13 Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς. [Ἀμήν.]

❖ ح ❖

7 ڤڪڏ ڏڪڪڏ ڪڪڪڏ ڪڪڪڏ ڪ

APOSTOLI EPISTULA TERTIA CATHOLICA

JOHANNIS.

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ.

Ὁ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. 2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. 3 Ἐχάρην [γὰρ] λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. 4 Μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν τῇ ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. 5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοῦτο ξένους, 6 Οἳ ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. 7 Ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος [αὐτοῦ] ἐξῆλθαν μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνικῶν. 8 Ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

❖ ٣ ❖

ܩܫܝܫܐ ܓܝܥ ܚܒܝܒܐ ܕܐܢܐ ܚܒܝܒ ܠܗ ܒܫܪܪܐ ׃ 2 ܚܒܝܒܝ ܐܦ ܟܠ ܡܕܡ ܨܠܝܬ ܕܬܨܠܚ ܘܬܗܘܐ ܫܠܡ ܐܦ ܟܡܐ ܕܨܠܚ ܠܢܦܫܟ ׃ 3 ܫܓܝܐ ܐܢܐ ܒܡܐ ܕܐܬܘ ܐܚܝ ܘܡܣܗܕܝ ܒܫܪܪܐ ܕܐܦ ܐܢܬ ܒܫܪܪܐ ܗܘܝܬ ׃ 4 ܠܝܬ ܠܝ ܪܘܓܙܐ ܝܬܝܪ ܡܢ ܗܠܝ ܕܫܡܥ ܐܢܐ ܕܒܢܝ ܒܫܪܪܐ ܗܠܟܝܢ ׃ 5 ܚܒܝܒܝ ܐܦ ܟܠ ܡܕܡ ܕܥܒܕ ܠܐܚܐ ܘܠܓܝܪܐ ׃ 6 ܗܢܘܢ ܕܣܗܕܘ ܒܚܒܬܟ ܩܕܡ ܥܕܬܐ ׃ ܫܦܝܪ ܬܥܒܕ ܕܫܕܪܬܢܝܗܝ ܒܫܘܠܡܐ ܕܐܠܗܐ ׃ 7 ܥܠ ܕܒܫܡܗ ܐܦܩܘ ܘܠܐ ܩܒܠܘ ܡܕܡ ܡܢ ܥܡܡܐ ׃ 8 ܐܦ ܚܢܢ ܚܝܒ ܐܢܢ ܕܢܩܒܠ ܐܢܫܐ ܗܟܢܝܢ ܕܢܗܘܐ ܫܘܬܦܐ ܕܫܪܪܐ ׃

JOHANNIS III.

SENIOR Gaio carissimo, quem ego diligo in veritate. 2 Carissime, de omnibus orationem facio prospere te ingredi et valere, sicut prospere agit anima tua. 3 Gavisus sum valde venientibus fratribus et testimonium perhibentibus veritati tuæ, sicut tu in veritate ambulas. 4 Majorem horum non habeo gratiam quam ut audiam filios meos in veritate ambulantes. 5 Carissime, fideliter facis quicquid operaris in fratres, et hoc in peregrinos; 6 Qui testimonium reddiderunt caritati tuæ in conspectu ecclesiæ; quos bene facies ducens digne Deo. 7 Pro nomine enim [ejus] profecti sunt nihil accipientes a gentibus. 8 Nos ergo debemus suscipere hujusmodi, ut cooperatores simus veritatis.

Digitized by Google

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ'.

9 Ἔγραψά τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν Διοτρεφὴς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. 10 Διὰ τοῦτο, ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. 11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστίν· ὁ κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν τὸν θεόν. 12 Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδας ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν. 13 Πολλὰ εἶχον γράψαι σοι, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος καὶ καλάμου σοι γράφειν· 14 Ἐλπίζω δὲ εὐθέως σε ἰδεῖν, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. 15 Εἰρήνη σοι. Ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι· ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

❖ ڵ ❖

9 ܟܬܒܬ ܠܥܕܬܐ ܐܠܐ ܕܡܚܒ ܩܕܡܝܬܐ ܒܗܘܢ ܕܝܛܪܦܝܣ ܠܐ ܩܒܠ ܠܢ . 10 ܡܛܠ ܗܟܝܠ ܐܢ ܐܬܐ ܐܦ ܐܢܐ ܐܦܟܪ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܡܬܪ ܒܡܠܝܐ ܒܝܫܐ ܡܫܬܥܐ ܠܢ ܘܠܐ ܒܗܠܝܢ ܣܦܩ ܠܗ ܐܦ ܗܘ ܠܐ ܩܒܠ ܠܐܚܐ ܘܠܐ ܡܢܥ ܠܐܝܢ ܕܨܒܝܢ ܘܡܢ ܥܕܬܐ ܡܦܩ ܠܗ ܘܡܓܪܫ ܠܗ . 11 ܚܒܝܒܝ ܠܐ ܬܚܡܐ ܐܠܐ ܛܒܬܐ ܗܘ ܕܛܒ ܡܢ ܐܠܗܐ ܗܘ ܕܒܝܫ ܠܐ ܚܙܐ ܠܐܠܗܐ . 12 ܠܕܡܛܪܝܘ ܣܗܕ ܟܠ ܡܢ ܟܠ ܩܫܬܐ ܘܐܦ ܐܢܚܢܢ ܣܗܕܝܢ ܘܐܢܬ ܝܕܥ ܕܣܗܕܘܬܢ ܫܪܪܐ ܗܝ . 13 ܣܓܝ ܗܘܝܬ ܠܝ ܠܡܟܬܒ ܠܟ ܐܠܐ ܠܐ ܨܒܝܬ ܠܡܟܬܒ ܠܟ ܒܡܪܩܐ ܘܩܠܡܐ ܐܠܐ ܐܡܠ ܐܢܐ ܕܐܬܚܙܐ ܠܟ ܘܦܘܡ ܠܦܘܡ ܢܡܠܠ . 14 ܫܠܡܐ ܠܟ ܣܠܡܝܢ ܠܟ ܚܒܪܝ ܫܡ ܠܚܒܪܝ ܒܫܡܗ .

15 ❖ ڵ ❖

JOHANNIS III.

9 Scripsissem forsitan ecclesiæ: sed is qui amat primatum gerere in eis Diotrephes non recipit nos. 10 Propter hoc, si venero, commoneam ejus opera quæ facit verbis malignis garriens in nos, et quasi non ei ista sufficiant, nec ipse suscipit fratres et eos qui cupiunt prohibet et de ecclesia eicit. 11 Carissime, noli imitari malum, sed quod bonum est. Qui bene facit, ex Deo est: qui male facit, non videt Deum. 12 Demetrio testimonium redditur ab omnibus et ab ipsa veritate: et nos testimonium perhibemus, et nosti quoniam testimonium nostrum verum est. 13 Multa habui scribere tibi, sed nolui per atramentum et calamum scribere tibi: 14 Spero autem protinus te videre, et os ad os loquemur. Pax tibi. Salutant te amici. Saluta amicos per nomen.

Digitized by Google

APOSTOLI EPISTULA CATHOLICA

JUDÆ.

ΙΟΥΔΑ.

Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἠγαπημένοις καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς. 2 Ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. 3 Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν σωτηρίας, ἀνάγκην ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. 4 Παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριτα μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν μόνον δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι. 5 Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότας ἅπαξ πάντα, ὅτι Κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν,

❖ ܝܗܘܕܐ

ܒܫܡܗ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܥܒܕܗ ܘܐܚܘܗ ܕܝܥܩܘܒ ܠܐܢܫܐ ܕܒܐܠܗܐ ܐܒܐ ܚܒܝܒܐ ܘܒܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܢܛܘܪܐ ܩܪܝܐ ܠܗܘܢ ׃ 2 ܪܚܡܐ ܠܟܘܢ ܘܫܠܡܐ ܘܚܘܒܐ ܢܬܬܘܣܦ ׃ 3 ܚܒܝܒܝ ܟܠ ܫܘܠܡܢܐ ܕܐܢܐ ܥܒܕ ܠܡܟܬܒ ܠܟܘܢ ܥܠ ܫܘܠܡܢܐ ܕܒܪ ܡܢ ܐܝܬ ܠܢ ܒܗ ׃ ܠܐ ܝܕܥܬ ܐܢܐ ܕܐܬ ܠܝ ܠܡܟܬܒ ܠܟܘܢ ܘܐܬܚܢܢ ܐܢܐ ܠܡܫܐܠ ܥܠ ܕܬܬܩܛܠܘܢ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܕܚܕ ܕܐܫܬܠܡ ܠܩܕܝܫܐ ׃ 4 ܐܝܬ ܐܢܫܐ ܕܥܠ ܗܢܐ ܕܝܢܐ ܩܕܡ ܙܒܢ ܐܬܟܬܒܘ ܐܢܫܐ ܪܫܝܥܐ ܕܢܗܦܟܘܢ ܛܝܒܘܬܐ ܕܐܠܗܢ ܠܡܕܝܢ ܕܐܦ ܠܡܪܝܢ ܘܠܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܟܦܪ ׃ 5 ܒܥܝ ܐܢܐ ܕܬܗܘܘܢ ܕܝܥܝܢ ܟܠ ܡܕܡ ܕܝܫܘܥ ܕܡܫܥ ܠܥܡܐ ܡܢ ܐܪܥܐ ܕܡܨܪܝܢ ܘܒܬܪ ܗܢܘ ܐܒܕ ܠܐ ܗܝܡܢܝܢ ׃

JUDÆ.

JUDAS Jesu Christi servus, frater autem Jacobi, his qui in Deo Patre dilectis et Jesu Christo conservatis vocatis. 2 Misericordia vobis et pax et caritas adimpleatur. 3 Carissimi, omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute, necesse habui scribere vobis deprecans supercertari semel traditæ sanctis fidei. 4 Subintroierunt enim quidam homines, qui olim præscripti sunt in hoc judicium, impii, Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam, et solum dominatorem [et] Dominum nostrum Jesum Christum negantes. 5 Commonere autem vos volo, scientes semel omnia, quoniam Jesus populum de terra Ægypti salvans secundo eos qui non crediderunt perdidit.

Digitized by Google

6 Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· 7 Ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τρόπον τούτοις ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχουσαι. 8 Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. 9 Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ εἶπεν· Ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος. 10 Οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς τὰ ἄλογα ζῶα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται. 11 Οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. 12 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες, συνευωχούμενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες, νεφέλαι ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθινοπωρινά, ἄκαρπα, δὶς ἀποθανόντα, ἐκριζωθέντα,

6 ܘܠܡܠܐܟܐ ܕܠܐ ܛܪܗܘ ܒܫܘܠܛܢܗܘܢ ܐܠܐ ܫܒܩܘ ܐܬܪ ܡܫܟܢܗܘܢ ܠܕܝܢܐ ܕܝܘܡܐ ܪܒܐ ܒܣܘܪܝܩ ܥܠܡ ܬܚܝܬ ܥܪܦܠ ܛܡܪ ܐܚܝܢ ܐܝܟ ܣܕܘܡ ܘܥܡܘܪ ܘܐܬܪ ܡܕܝܢܬܗܝܢ ܕܡܬܠܗܝܢ ܒܙܢܘܬܐ ܘܐܙܠܘ ܒܬܪ ܒܣܪ ܐܚܪܢܐ ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܬܠܗܝܢ ܠܢܘܪܐ ܕܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܕܢܣܒܘ ܥܠܝܗܝܢ ܐܦ ܗܠܝܢ ܒܚܠܡܐ ܒܣܪܗܝܢ ܡܛܢܦܝܢ ܘܫܘܠܛܢܐ ܡܫܬܠܚܝܢ ܘܫܘܦܪ̈ܐ ܡܓܕܦܝܢ 9 ܘܡܝܟܐܝܠ ܪܫ ܣܪ̈ܝܐ ܟܕ ܥܡ ܣܛܢܐ ܡܬܕܝܢ ܗܘܐ ܥܡ ܦܬܓܡܐ ܕܡܘܫܐ ܠܐ ܐܬܪܥܝ ܕܢܝܬܝ ܥܠܘܗܝ ܕܝܢ ܦܬܓܡܐ ܕܣܛܢܐ ܐܠܐ ܐܡܪ ܢܓܥܪ ܒܟ ܡܪܝܐ 10 ܐܠܝܢ ܕܝܢ ܟܠ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ ܡܓܕܦܝܢ ܘܟܠ ܕܝܕܥܝܢ ܒܛܒܝܥܝ ܐܝܟ ܥܠ̈ܘܩ ܒܗܝܡܬܐ ܒܗܝ ܐܝܟ ܗܢܘܢ ܡܬܚܒܠܝܢ 11 ܘܐܝ ܠܗܘܢ ܕܐܙܠܘ ܒܐܘܪܚܬܐ ܕܩܝܢ ܘܒܛܥܝܘܬܐ ܕܒܠܥܡ ܐܬܪܘ ܒܐܓܪܐ ܘܐܒܕܘ ܒܡܪܕܘܬܐ ܕܩܘܪܚ 12 ܐܠܝܢ ܗܢ ܒܚܒܪ̈ܟܝ ܐܝܟ ܟܬܡ̈ܐ ܕܡܬܟܢܫܝܢ ܒܠܐ ܕܚܠܬܐ ܪ̈ܥܝܐ ܢܦܫܗܘܢ ܥܢ̈ܢܐ ܕܠܐ ܡܝܐ ܕܡܬܛܠܛܠܝܢ ܒܝܕ ܪ̈ܘܚܐ ܐܝܠ̈ܢ ܕܒܣܬܘ ܦܝܪ̈ܝ ܕܠܐ ܦܪܝ ܡܬܬܪ̈ܬܝܢ ܬܪ̈ܬܝ ܡܝܬ̈ܐ ܡܬܥܩܪ̈ܝܢ

6 Angelos vero qui non servaverunt suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium, in judicium magni diei vinculis æternis sub caligine reservavit; 7 Sicut Sodoma et Gomorra et finitimæ civitates, simili modo exfornicatæ et abeuntes post carnem alteram, factæ sunt exemplum ignis æterni pœnam sustinentes. 8 Similiter et hi carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt, majestatem autem blasphemant. 9 Cum Michael archangelus cum diabulo disputans altercaretur de Mosi corpore, non est ausus judicium inferre blasphemiæ, sed dixit: Imperet tibi Dominus: 10 Hi autem quæcumque quidem ignorant blasphemant, quæcumque autem naturaliter tamquam muta animalia norunt, in his corrumpuntur. 11 Væ illis, quia via Cain abierunt et errore Balaam mercede effusi sunt et contradictione Core perierunt. 12 Hi sunt in epulis suis maculæ, convivantes sine timore, semet ipsos pascentes, nubes sine aqua quæ a ventis circumferuntur, arbores autumnales, infructuosæ, bis mortuæ, eradicatæ.

Digitized by Google

ΙΟΥΔΑ.

13 Κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρηται. 14 Ἐπροφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ λέγων· Ἰδοὺ ἦλθεν Κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, 15 Ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν λόγων ὧν ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. 16 Οὗτοί εἰσιν γογγυσταὶ μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν. 17 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, 18 Ὅτι ἔλεγον ὑμῖν· Ἐπ' ἐσχάτου τοῦ χρόνου ἔσονται ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. 19 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες [ἑαυτοῦς], ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχοντες. 20 Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευχόμενοι, 21 Ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. 22 Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους,

❖ ܝܗܘܕܐ

13 ܓܠܝ ܕܝܡܐ ܬܪܝܨܐ ܕܡܦܠܓ̈ܢ ܒܗܬ̈ܘ̈ܬܗܘܢ ܟܘܟܒ̈ܐ ܕܬܗܝܪ̈ܝܢ ܠܗܘܢ ܓܘ ܚܫܘܟܐ ܕܩܛܡܐ ܠܥܠܡ ܥܠܡ̈ܝܢ ܛܒ̈ܝܢ ܢܒܝ ܐܦ ܗܠܝܢ ܫܒܝܥܝܐ ܡܢ ܐܕܡ ܚܢܘܟ ܕܐܡܪ ܗܐ ܐܬܐ ܡܪܝܐ ܒܩܕ̈ܝܫ̈ܘ̈ܗܝ ܒܪ̈ܘ̈ܒ̈ܐ ܕܥܒܕ ܕܝܢܐ ܥܠ ܟܠ ܐܢܫ̈ܐ ܘܠܡܟܣܝ ܠܟܠ ܪܫ̈ܝܥ̈ܐ ܡܢ ܟܠ ܥܒܕ̈ܝܗܘܢ ܕܪܫ̈ܝܥ̈ܘ ܒܗ ܘܡܢ ܟܠ ܡܠ̈ܐ ܩܫ̈ܝ̈ܐ ܕܡܠܠ ܥܠܘܗܝ ܚܛ̈ܝ̈ܐ ܪܫ̈ܝ̈ܥ̈ܐ ܕܪܫ̈ܝ̈ܥ̈ܘ ܒܗ ܗܢ ܐܢܘܢ ܗܢ ܓܪ̈ܓ̈ܪ̈ܢ̈ܐ ܡܬܠ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܒܐܪ̈ܥ̈ܬ̈ܐ ܗܠܟ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܒܬ̈ܐ ܒܐ̈ܪ̈ܥ̈ܬ̈ܐ ܘܦܘܡ̈ܗ̈ܘܢ ܡܡܠ̈ܠ ܓܐ̈ܘ̈ܬ̈ܢ̈ܐ ܡܣܒ̈ܝ̈ܢ̈ܐ ܦܢ̈ܝ̈ܐ ܠܗ̈ܘ̈ܢ ܠܡܬܪ̈ܥ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܢ̈ܘ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ܘ̈ܢ ܐ̈ܢ̈ܬ

ΙΟΥΔΑ.

23 Οὓς δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἁρπάζοντες, οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. 24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει, 25 Μόνῳ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν, δόξα, μεγαλωσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος, καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

❖ ܝܗܘܕܐ

23 ܘܐܢ̈ܘܢ ܕܡ̈ܬܦܪܫܝܢ ܡܢ ܢܘܪܐ ܫܙܒ̈ܘ ܘܥܠ ܐܚ̈ܪܢ̈ܐ ܕܚܠ̈ܝܬܘܢ ܒܕܚܠܬܐ ܘܒܣܢܝܐ ܠܟ̈ܠ ܡ̈ܐ ܕܒܣܪ̈ܐ ܐܦ ܟܬ̈ܢܬܐ ܕܒܣܪ̈ܐ ܐܬ̈ܚܒܠ ܠܐ ܬܣܢ̈ܘ ܐܦ ܐܢ̈ܘܢ ܐܠ̈ܝܢ ܕ24 ܡ̈ܫܟ̈ܚ ܐܢ̈ܘܢ ܕܢܛܪ̈ܘܢ ܠ̈ܟܘܢ ܕܠܐ ܬ̈ܬܟ̈ܫܠܘ ܘܢܩ̈ܝܡ ܠ̈ܟܘܢ ܩܕܡ ܒ̈ܝܬ ܫ̈ܟܝܢ̈ܬܗ ܕܝܩܪ̈ܗ ܒ̈ܠܐ ܡ̈ܘܡ ܒ̈ܚܕ̈ܘܬܐ ܘ25 ܠ̈ܐܠܗܐ ܕ̈ܠܒ̈ܠܚܘܕ ܡ̈ܦܩܢ̈ܢ ܕ̈ܝܫ̈ܘܥ ܡ̈ܫܝܚܐ ܡ̈ܪܢ̈ܢ ܬ̈ܫ̈ܒ̈ܘܚܬܐ ܘ̈ܝܩ̈ܪܐ ܘ̈ܫ̈ܘܠ̈ܛܢܐ ܩ̈ܕ̈ܡ ܟ̈ܠ ܥ̈ܠ̈ܡ ܘ̈ܗ̈ܫ̈ܐ ܘ̈ܠ̈ܥ̈ܠ̈ܡ ܥ̈ܠ̈ܡ̈ܝܢ ܐ̈ܡ̈ܝܢ ❖

JUDÆ.

23 Illos vero salvate de igne rapientes, aliis autem miseremini in timore, odientes [et] eam quæ carnalis est maculatam tunicam. 24 Ei autem qui potest vos conservare sine peccato et constituere ante conspectum gloriæ suæ inmaculatos in exultatione, 25 Soli Deo Salvatori nostro per Jesum Christum Dominum nostrum, cui gloria, magnificentia, imperium et potestas ante omne sæculum et nunc et in omnia sæcula. Amen.

Digitized by Google

APOCALYPSIS BEATI JOHANNIS APOSTOLI.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ΚΕΦ. α'.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, 2 Ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδεν. 3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων καὶ οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. 4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ ὁ ὢν ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἃ [ἐστιν] ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, 5 Καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος τῶν νεκρῶν καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς. Τῷ ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ λύσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ,

❖ ܐ ❖ ܣܗܕܐ ❖ ܟܬܒ

ܟܬܒܐ ܕܓܠܝܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܝܗܒ ܠܗ ܐܠܗܐ ܠܡܚܘܝ ܠܥܒܕܘܗܝ ܡܐ ܕܡܬܚܙܝ ܠܡܗܘ ܒܥܓܠܐ ܘܐܬܪܫܡ ܒܝܕ ܥܒܕܗ ܝܘܚܢܢ ܀ 2 ܕܣܗܕ ܒܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܒܣܗܕܘܬܐ ܕܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܘܒܟܠ ܡܐ ܕܚܙܐ ܀ 3 ܛܘܒܝܗܘܢ ܠܡܢ ܕܩܪܐ ܘܠܡܢ ܕܫܡܥܝܢ ܠܡܠܬܐ ܕܢܒܘܬܐ ܗܕܐ ܘܢܛܪܝܢ ܠܡܟܬܒ ܒܗ ܡܛܠ ܕܙܒܢܐ ܩܪܝܒ ܗܘ ܀ 4 ܝܘܚܢܢ ܠܫܒܥ ܥܕܬܐ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܒܐܣܝܐ ܫܠܡܐ ܠܟܘܢ ܘܫܠܡܐ ܡܢ ܗܘ ܕܐܝܬ ܘܗܘܐ ܘܕܐܬܐ ܘܡܢ ܫܒܥ ܪܘܚܐ ܕܩܕܡ ܟܘܪܣܝܗ ܗܢܘܢ ܕܐܝܬܝܗܝܢ ܀ 5 ܘܡܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܣܗܕܐ ܗܝܡܢܐ ܒܟܘܪܗ ܕܡܝܬܐ ܘܫܠܝܛ ܠܡܠܟܝ ܐܪܥܐ ܠܗܘ ܕܪܚܡܢ ܠܢ ܘܫܪܐ ܠܢ ܡܢ ܚܛܗܝܢ ܒܕܡܗ

APOCALYPSIS, CAPUT I.

APOCALYPSIS Jesu Christi, quam dedit illi Deus, palam facere servis suis quæ oportet fieri cito, et significavit mittens per angelum suum servo suo Johanni, 2 Qui testimonium perhibuit verbo Dei et testimonium Jesu Christi, quæcumque vidit. 3 Beatus qui legit et qui audiunt verba prophetiæ hujus et servant ea quæ in illa scripta sunt: tempus enim prope est. 4 Johannes septem ecclesiis quæ sunt in Asia. Gratia vobis et pax ab eo qui est et qui erat et qui venturus est, et a septem spiritibus qui in conspectu throni ejus sunt, 5 Et ab Jesu Christo, qui est testis fidelis, primogenitus mortuorum et princeps regum terræ. Qui dilexit nos et lavit nos a peccatis nostris in sanguine suo,

Digitized by Google

6 Καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. 7 Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. Ναί, ἀμήν. 8 Ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ω λέγει Κύριος ὁ θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντοκράτωρ. 9 Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συνκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν Ἰησοῦ [Χριστῷ], ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ [Χριστοῦ]. 10 Ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος 11 λεγούσης· Ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδελφίαν καὶ εἰς Λαοδικίαν. 12 Καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, 13 Καὶ ἐν μέσῳ τῶν λυχνιῶν ὅμοιον υἱὸν ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μασθοῖς ζώνην χρυσᾶν· 14 Ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκὸν ὡς χιών, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός,

6 وصيّرنا لإلهه وأبيه ملوكاً وكهنة. له المجد والسلطان إلى دهر الدهور آمين. 7 ها هو آتٍ في السحاب وستنظره كل عين والذين طعنوه وتنوح عليه جميع قبائل الأرض. نعم آمين. 8 أنا هو الألف والياء البداية والنهاية يقول الرب الإله الكائن والذي كان والذي يأتي القادر على كل شيء. 9 أنا يوحنا أخوكم وشريككم في الضيق والملك والصبر في يسوع المسيح كنت في الجزيرة المدعوة بطمس من أجل كلمة الله والشهادة ليسوع المسيح. 10 صرت في الروح في يوم الرب فسمعت من ورائي صوتاً عظيماً كصوت البوق 11 قائلاً اكتب ما تراه في سفر وابعثه إلى الكنائس السبع التي في أفسس وفي سمرنا وفي برغامس وفي ثياتيرا وفي سرديس وفي فيلادلفيا وفي لاودكية. 12 فالتفتُّ لأنظر الصوت الذي كلمني ولما التفتُّ رأيت سبع مناور من ذهب 13 وفي وسط المناور شبه ابن الإنسان لابساً ثوباً طويلاً ومتمنطقاً عند ثدييه بمنطقة من ذهب. 14 ورأسه وشعره أبيضان كالصوف الأبيض كالثلج وعيناه كلهيب نار

6 Et fecit nostrum regnum, sacerdotes Deo et Patri suo, ipsi gloria et imperium in sæcula sæculorum. Amen. 7 Ecce venit cum nubibus, et videbit eum omnis oculus et qui eum pupugerunt, et plangent se super eum omnes tribus terræ. Etiam, Amen. 8 Ego sum *A* et *Ω*, principium et finis, dicit Dominus Deus, qui est et qui erat et qui venturus est, omnipotens. 9 Ego Johannes, frater vester et particeps in tribulatione et regno et patientia in [Christo] Jesu, fui in insula quæ appellatur Patmos, propter verbum Dei et testimonium Jesu. 10 Fui in spiritu in dominica die, et audivi post me vocem magnam tamquam tubæ 11 Dicentis: Quod vides, scribe in libro, et mitte septem ecclesiis, Ephesum et Smyrnam et Pergamum et Thyatiram et Sardis et Philadelphiam et Laodiciam. 12 Et conversus sum ut viderem vocem quæ loquebatur mecum: et conversus vidi septem candelabra aurea, 13 Et in medio candelabrorum similem Filium hominis, vestitum poderem et præcinctum ad mamillas zonam auream; 14 Caput autem [ejus] et capilli erant candidi tamquam lana alba, tamquam nix, et oculi ejus velut flamma ignis,

Digitized by Google

15 Καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένῳ, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, 16 Καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας ἑπτά, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ. 17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός, καὶ ἔθηκεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ λέγων· Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος 18 Καὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου. 19 Γράψον οὖν ἃ εἶδες καὶ ἃ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει γενέσθαι μετὰ ταῦτα, 20 Τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων οὓς εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς. Οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσίν, καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

ΚΕΦ. β'.

1 ΤΩΙ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν τῶν χρυσῶν·

15 ܘܪܓܠܘܗܝ ܕܡܝܟ ܟܢܚܫܐ ܕܙܩܝܩ ܒܐܬܘܢܐ ܕܡܫܚܠ ܒܟܘܪܐ ܘܩܠܗ ܐܝܟ ܩܠ ܡܝܐ ܣܓܝܐܐ . 16 ܘܒܝܡܝܢܗ ܐܚܙ ܫܒܥ ܟܘܟܒܐ ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܣܝܦܐ ܕܬܪܝܨ ܦܬܝܚ ܢܦܩ ܘܐܦܝܗ ܐܝܟ ܫܡܫܐ ܕܢܗܝܪ ܒܚܝܠܗ : 17 ܘܟܕ ܚܙܝܬ ܠܗ ܢܦܠܬ ܠܓܪܝܗ ܐܝܟ ܡܝܬܐ . ܘܫܬ ܝܕܗ ܝܡܝܢܐ ܥܠܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܐ ܬܕܚܠ ܐܢܐ ܗܘ ܩܕܡܝܐ ܘܐܚܪܝܐ 18 ܘܚܝܐ ܘܐܢܐ ܗܘܝܬ ܡܝܬ ܘܗܐ ܚܝ ܐܢܐ ܥܡ ܥܠܡܝ ܥܠܡܡܝܢ ܘܐܚܙܩ ܦܬܚܐ ܕܫܐܘܠ ܘܕܡܘܬܐ . 19 ܟܬܘܒ ܗܠܟ ܡܐ ܕܚܙܝܬ ܘܡܐ ܕܐܝܬ ܘܡܐ ܕܐܝܬ ܠܡܗܘܐ ܒܬܪ ܗܠܝܢ : 20 ܪܙܐ ܕܫܒܥ ܟܘܟܒܐ ܕܚܙܝܬ ܒܝܡܝܢܝ ܘܫܒܥ ܡܢܪܬܐ ܕܕܗܒܐ ܗܠܝܢ ܫܒܥ ܟܘܟܒܐ ܫܠܝܚܐ ܕܥܕܬܐ ܐܢܘܢ ܘܫܒܥ ܡܢܪܬܐ ܫܒܥ ܥܕܬܐ ܐܢܘܢ :

ܦܨ. ܒ.

1 ܠܡܠܐܟܐ ܕܥܕܬܐ ܕܐܦܣܘܣ ܟܬܘܒ . ܗܟܝܠ ܐܡܪ ܗܘ ܕܐܚܝܕ ܫܒܥ ܟܘܟܒܐ ܒܝܡܝܢܗ ܗܘ ܕܗܠܟ ܒܝܢ ܫܒܥ ܡܢܪܬܐ ܕܕܗܒܐ .

15 Et pedes ejus similes orichalco, sicut in camino ardenti, et vox illius tamquam vox aquarum multarum; 16 Et habebat in dextera sua stellas septem, et de ore ejus gladius utraque parte acutus exiebat, et facies ejus sicut sol lucet in virtute sua. 17 Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes ejus tamquam mortuus: et posuit dexteram suam super me dicens: Noli timere: ego sum primus et novissimus, 18 Et vivus et fui mortuus, et ecce sum vivens in sæcula sæculorum: et habeo claves mortis et inferni. 19 Scribe ergo quæ vidisti, [et] quæ sunt et quæ oportet fieri post hæc, 20 Sacramentum septem stellarum quas vidisti in dextera mea, et septem candelabra aurea. Septem sigilla angeli sunt septem ecclesiarum, et candelabra septem septem ecclesiæ sunt.

CAPUT II.

1 ANGELO Ephesi ecclesiæ scribe: Hæc dicit qui tenet septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum.

Digitized by Google

2 Οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· 3 Καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακες. 4 Ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκες. 5 Μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκες, καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. 6 Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν, ἃ κἀγὼ μισῶ. 7 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὅ ἐστιν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ. 8 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν· 9 Οἶδά σου τὴν θλίψιν καὶ τὴν πτωχείαν, ἀλλὰ πλούσιος εἶ, καὶ τὴν βλασφημίαν ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.

ﺒﻜﻝ ﺍﻨﺍ ﻜﺘﺒ ﻟﻙ . ﻤﻜﻨﺤﻝﻭ 2
ﻤﻜﻤﻬﺴﺒﻗﻝ ﻟﻙ ﻤﻭﻝ ﻤﻥ
ﺍﻨﻪ ﻜﻓﻬﻙ ﻜﺘﺒﻗ . ﻤﻨﻬﺒﻭ
ﻜﻤﻜﻝ ﻭﺍﻤﻨﻙ ﺘﺒﻗ ﻜﻤﻥ
ﻭﻬﻜﺘﺴ ﺍﺒﻬﻤﻥ . ﻤﻭ ﺍﻬﻤﻥ .
ﻤﻤﻬﺴﺒﻗﻝ 3 . ﻤﻭﻝ ﺍﻨﻗ ﻭﻝ ﻨﻭ
ﻭﻤﻬﺴ ﺍﻨﻗ ﻟﻙ . ﻤﻬﺒﻬ ﻓﻬﻭ ﻤﻓﺍ
ﻟﻙ ﻤﻭ ﻭﻬﻭ . 4 ﺍﻨﻭ ﺍﻬﻙ ﻜﻙ
ﻜﻜﻤﻙ . ﻓﻬﻭ ﻤﻓﺍ ﻟﻙ ﻤﻥ
ﻤﻥ ﻭﻤﻬﺍ ﻤﻥ ﻭﻤﻬﻭ 5 ❖ ﻤﻤﻬﻭ
ﻤﻓﻤﻨﺍ ﻭﻤﻬﻭ ﻤﻥ ﻭﻤﻬﻭ
ﻤﻙ ﺍﻨﻓﺍ ﻨﻤﻙ : ﻤﻤﻬﻭ . ﻤﻜﻨﺒﻭ
ﻤﻓﻤﻨﻭﺍ ﻤﻥ . ﻤﻥ ﻭﻤﻙ : ﻤﻭﻝ ﻨﻭ
ﻜﻤ ﻜﻬﻭ . ﻤﻤﻬﺒ ﺍﻨﻗ ﻤﻬﻭﻝ
ﻟﻙ ﻤﻥ ﻭﻤﻙ : ﻤﻭ ﻭﻤﻭ ❖
ﻭﻤﻭﻝ 6 ﻭﻤﻥ ﺍﻬﻙ ﻜﻤ . ﻭﻤﻬﻭ
ﻜﻜﻨﺒﻭ ﻭﻤﻬﻤﻤﻬﻭ . ﻜﻤﻜﻙ
ﻤﻥ ﻭﻤﻙ : ﻤﻭﻝ ﻨﻭ 7 ❖ ﻤﻥ ﺍﻨﻭ
ﻤﻬﻤﻙ ﻤﻓﻨﻭ ﻤﻤﻨﻭ ﺍﻤﻥ ﻜﻨﻭﻝ .
ﻜﻤﻥ ﻭﻨﻭﻝ ﻜﻤ ﻜﻤﻤﻭﻝ ﻤﻙ
ﻤﻓﻤﻭ ﻭﻤﻨﻭ ﻤﻥ : ﻤﻭ ﻭﻤﻬﻤﻙ
ﻤﻤﻬﻭﻝ ﻭﻤﻤﻤﻭﻝ ﻟﻙ 8 . ﻤﻜﻤﻬﻭﻝ
ﻤﻤﻨﻭﻝ ﻭﻤﻤﻬﻤﻭﻨﻭ ﻤﻬﻭ .
ﻤﻥ ﻤﻥ . ﻤﻓﻤﻨﻭ ﻤﻥ ﻤﻥ ﻤﻭ
ﻤﻥ ﻤﻭ . ﻤﻭﻝ ﻨﻭ 9 ﻤﻥ ﺍﻨﻭ
ﻜﻨﻤﻥ ﻭﻤﻙ . ﻤﻭﻝ ﻤﻜﻨﻭ
ﻤﻜﻤﻬﻭﻝ . ﺍﻨﻭ ﻜﻤﻬﻭ ﻭﻤﻬﻭ
ﻤﻭﻝ ﺍﻬﻙ ﻤﻥ . ﻭﻤﻬﻭ ﻤﻭﻝ
ﻤﻥ ﻭﻤﻙ . ﻤﻭﻝ ﻨﻭ ﻭﻤﻬﻭ
ﻤﻭﻝ ﻭﻤﻭ ﻭﻤﻬﻭ ﻤﻥ ﻭﻤﻙ
ﻤﻭﻝ ﻭﻤﻭ ﻭﻤﻬﻭ ﻤﻥ ﻭﻤﻙ
ﻤﻭﻝ ﻭﻤﻭ ﻭﻤﻬﻭ ﻤﻥ ﻭﻤﻙ

2 Scio opera tua et laborem et patientiam, et quia non potes sustinere malos, et temtasti eos qui se dicunt apostolos et non sunt, et invenisti eos mendaces, 3 Et patientiam habes, et sustenuisti propter nomen meum, et non defecisti. 4 Sed habeo adversus te quod caritatem tuam primam reliquisti. 5 Memor esto itaque unde excideris, et age pœnitentiam et prima opera fac: sin autem, venio tibi et movebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris. 6 Sed hoc habes quia odisti facta Nicolaitarum, quæ et ego odi. 7 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat ecclesiis. Vincenti, dabo ei edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei. 8 Et angelo Smyrnæ ecclesiæ scribe: Hæc dicit primus et novissimus, qui fuit mortuus et vivit. 9 Scio tribulationem tuam et paupertatem tuam, sed dives es, et blasphemaris ab his qui se dicunt Judæos esse et non sunt, sed sunt synagoga Satanæ.

Digitized by Google

10 Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν. Ἰδοὺ [δὴ] μέλλει βαλεῖν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε, καὶ ἕξετε θλίψιν ἡμερῶν δέκα. Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς. 11 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. 12 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστομον τὴν ὀξεῖαν· 13 Οἶδα [τὰ ἔργα σου καὶ] ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου [καὶ] ἐν ταῖς ἡμέραις [αἷς] Ἀντείπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός μου, ὃς ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ σατανᾶς κατοικεῖ. 14 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαάμ, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι. 15 Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. 16 Μετανόησον· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου.

10 ܠܐ ܬܕܚܠ ܒܟ ܡܕܡ ܕܐܬܝ ܠܡܗܘ ܐܝܟ ܕܗܐ ܡܣܪ ܐܢܐ ܕܣܛܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܟܠܗ ܐܝܬ ܠܟ ܕܬܬܢܣܝܢ ܘܬܗܘܐ ܠܟ ܫܘܫܒܐ ܕܝܘܡ ܥܣܪ ܐܬܐ ܬܗܘ ܡܗܝܡܢ ܥܕ ܡܘܬܐ ܘܐܬܠ ܠܟ ܟܠܝܠ ܚܝܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢ ܢܫܡܥ ܡܢ ܕܪܘܚܐ ܐܡܪ ܠܥܕܬܐ ܕܡܢ ܕܢܙܟܐ ܠܐ ܢܬܐܕܐ ܒܡܘܬܐ ܕܬܪܝܢ ܘܠܡܠܐܟܐ ܕܥܕܬܐ ܕܒܦܪܓܡܘܢ ܟܬܘܒ ܗܟܝ ܡܐ ܕܐܡܪ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܪܘܡܦܝܐ ܕܬܪܝܢ ܦܬܝܚܝܢ ܘܝܕܥ ܐܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ ܕܝܪ ܐܢܬ ܐܝܟ ܕܟܘܪܣܝ ܕܣܛܢܐ ܐܝܟ ܕܐܢܬ ܬܩܦ ܒܫܡܝ ܘܠܐ ܟܦܪܬ ܒܗܝܡܢܘܬܝ ܐܦ ܒܝܘܡܝܢ ܗܢܘܢ ܕܐܢܛܝܦܐ ܫܗܝܕܝ ܗܝܡܢܝ ܕܐܬܩܛܠ ܥܡܟܘܢ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗ

17 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικοῦντι δώσω αὐτῷ [φαγεῖν] τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. 18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ. 19 Οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν καὶ τὴν ὑπομονήν [σου] καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσχατα πλείονα τῶν πρώτων. 20 Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκα Ἰεζάβελ, ἡ λέγουσα αὐτὴν προφῆτιν καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς δούλους πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα. 21 Καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς. 22 Ἰδοὺ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσουσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς. 23 Καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ, καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ ἐραυνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας, καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν.

17 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢܐ ܢܫܡܥ ܡܢ ܕܪܘܚܐ ܡܡܠܠ ܠܥܡܐ . ܠܡܢ ܕܢܙܟܐ ܐܬܠ ܠܗ ܡܢ ܡܢܢܐ ܕܐܬܟܢܫ ܘܐܬܠ ܠܗ ܐܦ ܟܐܟܐ ܚܕܬܐ ܕܠܐ ܝܕܥ ܐܢܫ ܐܠܐ ܡܢ ܕܩܒܠ . 18 ܘܠܡܠܐܟܐ ܕܒܬܘܐܝܪܐ ܟܬܘܒ ܗܟܝ ܐܡܪ ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܥܝܢܝܗ ܐܝܟ ܠܗܒܬܐ ܕܢܘܪܐ ܘܪܓܠܘܗܝ ܕܡܝܢ ܟܣܠܟܠܒܢ : 19 ܝܕܥ ܐܢܐ ܠܥܒܕܝܟ ܘܠܚܘܒܟ ܘܠܗܝܡܢܘܬܟ ܘܠܫܘܒܚܟ ܘܠܦܘܠܚܢܟ ܘܠܥܒܕܝܟ ܕܐܚܪܝܢ ܡܢ ܩܕܡܝܢ . 20 ܐܠܐ ܐܝܬ ܠܝ ܥܠܝܟ ܕܫܒܩܬ ܠܐܝܙܒܠ ܕܐܡܪܬ ܕܢܒܝܐ ܗܝ ܘܡܠܦܢܐ ܠܥܒܕܝ ܕܢܙܢܘ ܘܢܐܟܠܘ ܕܒܚ ܕܨܠܡܐ . 21 ܘܝܗܒܬ ܠܗ ܙܒܢܐ ܕܬܬܒ ܘܠܐ ܨܒܝܐ ܕܬܬܒ ܡܢ ܙܢܝܘܬܗ . 22 ܗܐ ܐܢܐ ܡܫܕܪ ܠܗ ܠܡܛܪ̈ܐ ܘܠܡܙܕܘܓܝܢ ܥܡܗ ܠܫܘܓܐ ܣܓܝܐ ܐܢ ܠܐ ܢܬܒܘ ܡܢ ܥܒܕܝܗܘܢ . 23 ܘܒܢܝܗ ܐܩܛܠ ܒܡܘܬܐ ܘܢܕܥܘܢ ܟܠ ܥܕܬܐ ܕܐܢܐ ܗܘ ܕܒܚܢ ܟܠܝܐ ܘܠܒܐ ܘܐܬܠ ܠܟܘܢ ܓܒܪ ܠܦܘܠܚܢܟ ܐܝܟ ܕܥܒܕܝܟܘܢ .

17 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat ecclesiis. Vincenti, dabo ei manna absconditum, et dabo illi calculum candidum et in calculum nomen novum scriptum, quod nemo scit nisi qui accipit. 18 Et angelo Thyatiræ ecclesiæ scribe: Hæc dicit Filius Dei, qui habet oculos tamquam flammam ignis, et pedes ejus similes oricalcho. 19 Novi opera tua et caritatem et fidem et ministerium et patientiam tuam, et opera tua novissima plura prioribus. 20 Sed habeo adversus te quia permittis mulierem Hiezabel, quæ se dicit propheten, docere et seducere servos meos fornicari et manducare de idolothytis. 21 Et dedi illi tempus ut pœnitentiam ageret, et non vult pœnitere a fornicatione sua. 22 Ecce mitto eam in lectum, et qui mœchantur cum ea in tribulationem maximam, nisi pœnitentiam egerint ab operibus suis. 23 Et filios ejus interficiam in mortem, et scient omnes ecclesiæ quia ego sum scrutans renes et corda, et dabo unicuique vestrum secundum opera vestra.

Digitized by Google

24 Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν· Οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· 25 Πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρι οὗ ἂν ἥξω. 26 Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, 27 Καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου, 28 Καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. 29 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΚΑΙ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· Οἰδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. 2 Γίνου γρηγορῶν, καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλον ἀποθανεῖν. Οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου. 3 Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω [ἐπὶ σὲ] ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνώσῃ ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ.

24 ܠܟܘܢ ܐܡܪ ܐܢܐ . ܠܟܠܗܘ ܕܠܝܬ ܠܗܘܢ ܬܘܟܣܐ ܗܕܐ . ܕܠܐ ܝܕܥܘ ܥܡܝܩܬܐ ܕܣܛܢ : ܐܝܟ ܕܐܡܪܝܢ ܕܠܐ ܫܕܪ ܥܠ ܟܘܢ ܐܚܪܢܐ ܡܕܡ : 25 ܐܠܐ ܕܡܐ ܕܐܝܬ ܠܟܘܢ ܛܪܘ ܥܕ ܕܐܬܐ . 26 ܘܕܢܨܚ ܘܕܢܛܪ ܥܒܕܝ ܥܕ ܣܘܦܐ ܠܥܒܕܝ ܐܬܠ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠ ܥܡܡܐ : 27 ܘܢܪܥܐ ܐܝܬܝܗܘܢ ܒܫܒܛܐ ܕܦܪܙܠܐ ܐܝܟ ܡܢܐ ܕܚܪܣܐ ܢܬܒܪܝܢ ܐܝܟ ܕܐܦ ܐܢܐ ܩܒܠܬ ܡܢ ܐܒܝ : 28 ܘܐܬܠ ܐܝܬܝܗ ܠܟܘܟܒܐ ܨܦܪܐ . 29 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܕܢܐ ܢܫܡܥ ܡܐ ܕܪܘܚܐ ܐܡܪ ܠܥܕܬܐ : ܟܬܒܐ ܕ ܫ ܕ ܟ

ܟܦܠܐ ܕ ܓ

1 ܘܠܡܠܐܟܐ ܕܥܕܬܐ ܕܒܣܪܕܝܣ ܟܬܘܒ ܗܟܝܠ ܐܡܪ ܗܘ ܕܐܝܬ ܠܗ ܫܒܥ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܘܫܒܥ ܟܘܟܒܐ : ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܐܢܐ ܝܕܥ ܥܒܕܝܟ ܕܫܡܐ ܐܝܬ ܠܟ ܕܚܝ ܐܢܬ ܘܡܝܬ ܐܢܬ . 2 ܗܘܐ ܕܝܩܐ ܘܬܩܢ ܠܫܪܝܢ ܕܥܬܝܕܝܢ ܠܡܝܬ . ܠܐ ܐܫܟܚ ܥܒܕܝܟ ܫܠܡܝܢ ܩܕܡ ܐܠܗܝ . 3 ܗܟܝܠ ܕܟܝ ܐܢܬ ܫܡܥ ܘܩܒܠ ܘܛܪ ܘܬܒ ܐܢ ܠܐ ܬܗܘܐ ܕܝܩ ܐܬܐ ܠܘܬܟ ܐܝܟ ܓܢܒܐ ܘܠܐ ܬܕܥ ܒܐܝܢܐ ܫܥܬܐ ܐܬܐ ܥܠܝܟ .

24 Vobis autem dico, ceteris qui Thyatiræ estis, quicumque non habent doctrinam hanc, qui non cognoverunt altitudines Satanæ, quemammodum dicunt. Non mittam super vos aliud pondus: 25 Tamen id quod habetis tenete donec veniam. 26 Et qui vicerit et qui custodierit usque in finem opera mea, dabo ei potestatem super gentes, 27 Et reget illas in virga ferrea, tamquam vas figuli confringentur, sicut et ego accepi a Patre meo, 28 Et dabo illi stellam matutinam. 29 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat ecclesiis.

CAPUT III.

1 Et angelo ecclesiæ Sardis scribe: Hæc dicit qui habet septem spiritus Dei et septem stellas. Scio opera tua, quia nomen habes quod vivas, et mortuus es. 2 Esto vigilans, et confirma cetera quæ moritura erant. Non enim invenio opera tua plena coram Deo meo. 3 In mente ergo habe qualiter acceperis et audieris, et serva et pœnitentiam age. Si ergo non vigilaveris, veniam ad te tamquam fur, et nescies qua hora veniam ad te.

Digitized by Google

4 Ἀλλὰ ὀλίγα ἔχεις ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. 5 Ὁ νικῶν οὕτως περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. 6 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. 7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφίᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν κλεῖν τοῦ Δαυείδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει· 8 Οἶδά σου τὰ ἔργα· ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἠνεῳγμένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. 9 Ἰδοὺ διδῶ ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λέγοντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά σε. 10 Ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειρασαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.

4 ܐܠܐ ܐܝܬ ܠܟ ܒܟܠܝ ܕܠܐ ܛܢܦܘ ܠܘܒܫܗܘܢ ܘܗܢܘܢ ܡܗܠܟܝܢ ܥܡܝ ܒܠܒܘܫܐ ܡܛܠ ܕܫܪܝܢ ܗܢܘܢ . 5 ܗܟܢܐ ܕܢܙܕܟܐ ܢܬܠܒܫ ܒܠܒܘܫܐ ܘܠܐ ܐܡܚܐ ܫܡܗ ܡܢ ܣܦܪ ܚܝܐ ܘܐܘܕܐ ܩܕܡ ܐܒܝ ܘܩܕܡ ܡܠܐܟܘܗܝ ܕܫܡܗ . 6 ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܘܕܢܐ ܫܡܥ ܡܐ ܕܪܘܚܐ ܐܡܪ ܠܥܕܬܐ . 7 ܘܠܡܠܐܟܐ ܕܥܕܬܐ ܕܦܝܠܐ ܕܐܚܐ ܟܬܘܒ ܗܠܝܢ ܡܠܝ ܐܡܪ ܩܕܝܫܐ ܘܩܫܝܛܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܦܬܚܐ ܕܕܘܝܕ ܕܦܬܚ ܘܠܐ ܐܝܬ ܕܣܟܪ ܘܣܟܪ ܘܠܐ ܐܝܬ ܕܦܬܚ . 8 ܝܕܥ ܐܢܐ ܥܒܕܝܟ ܗܐ ܝܗܒ ܩܕܡܟ ܬܪܥܐ ܦܬܝܚܐ ܕܠܐ ܐܝܬ ܠܐܢܫ ܕܢܣܟܪ ܠܗ ܕܙܥܘܪܐ ܚܝܠܐ ܐܢܬ ܘܛܪܪܬ ܡܠܬܝ ܘܠܐ ܟܦܬ ܫܡܝ . 9 ܗܐ ܝܗܒ ܐܢܐ ܡܢ ܟܢܘܫܬܐ ܕܣܛܢܐ ܕܐܡܪܝܢ ܕܝܗܘܕܝܐ ܐܢܘܢ ܘܠܐ ܗܢܘ ܐܠܐ ܕܟܕܒܝܢ ܗܐ ܐܥܒܕ ܠܗܘܢ ܕܢܐܬܘ ܘܢܣܓܕܘܢ ܩܕܡ ܪܓܠܝܟ ܘܢܕܥܘܢ ܕܐܢܐ ܪܚܡܬܟ . 10 ܡܛܠ ܕܛܪܪܬ ܡܠܬܐ ܕܣܒܪܝ ܐܦ ܐܢܐ ܐܛܪܪ ܠܟ ܡܢ ܫܥܬܐ ܕܢܣܝܘܢܐ ܕܥܬܝܕܐ ܠܡܐܬܐ ܥܠ ܟܠ ܫܪܪܐ ܕܥܠܡܐ ܕܢܢܣܝ ܠܟܠ ܕܝܬܒܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ .

4 Sed habes pauca nomina in Sardis qui non inquinaverunt vestimenta sua, et ambulant mecum in albis, quia digni sunt. 5 Qui vicerit, sic vestietur vestimentis albis, et non delebo nomen ejus de libro vitæ, et confitebor nomen ejus coram Patre meo et coram angelis ejus. 6 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat ecclesiis. 7 Et angelo Philadelphiæ ecclesiæ scribe: Hæc dicit Sanctus et Verus, qui habet clavem David; qui aperit et nemo cludit, cludit et nemo aperit. 8 Scio opera tua: ecce dedi coram te ostium apertum, quod nemo potest cludere; quia modicam habes virtutem, et servasti verbum meum et non negasti nomen meum. 9 Ecce dabo de synagoga Satanæ qui dicunt se Judæos esse et non sunt, sed mentiuntur; ecce faciam illos ut veniant et adorent ante pedes tuos, et scient quia ego dilexi te. 10 Quoniam servasti verbum patientiæ meæ, et ego te servabo ab hora temtationis quæ ventura est in orbem universum temtare habitantes in terram.

Digitized by Google

11 Ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. 12 Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ θεοῦ μου, τῆς καινῆς Ἱερουσαλὴμ ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. 13 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. 14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικίᾳ ἐκκλησίας γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἀμήν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ· 15 Οἰδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός. Ὄφελον ψυχρὸς ἦς ἢ ζεστός. 16 Οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. 17 Ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδὲν χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, 18 Συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ κολλύριον ἔγχρισαι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέπῃς. 19 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω· ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον.

11 Venio cito: tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam. 12 Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, et foras non egredietur amplius; et scribam super eum nomen Dei mei et nomen civitatis Dei mei, novæ Hierusalem, quæ descendit de cælo a Deo meo, et nomen meum novum. 13 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat ecclesiis. 14 Et angelo Laodiciæ ecclesiæ scribe: Hæc dicit Amen, testis fidelis et verus, qui est principium creaturæ Dei. 15 Scio opera tua, quia neque frigidus es neque calidus. Utinam frigidus esses aut calidus. 16 Sed quia tepidus es et nec frigidus nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo. 17 Quia dicis quod dives sum et locupletatus et nullius egeo, et nescis quia tu es miser et mirabilis et pauper et cæcus et nudus, 18 Suadeo tibi emere a me aurum ignitum probatum ut locuples fias, et vestimentis albis induaris et non appareat confusio nuditatis tuæ, et collyrio inunge oculos tuos ut videas. 19 Ego quos amo, arguo et castigo: æmulare ergo et pœnitentiam age.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, γ', δ'.

20 Ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. 21 Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. 22 Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τι τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

ΚΕΦ. δ'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· Ἀνάβα ὧδε, καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. 2 Εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τὸν θρόνον καθήμενος, 3 Καὶ ὁ καθήμενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρδίῳ, καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. 4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνους εἴκοσι τέσσαρας, καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. 5 Καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου [ἀυτοῦ], ἅ εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ·

❖ ٢ ❖ ٧ ❖ ٤ ❖

20 ܗܐ ܩܳܐܶܡ ܐܳܢܳܐ ܥܰܠ ܬܪܰܥܳܐ ܘܩܳܪܶܥ . ܐܶ
ܡܰܢ ܕܫܡܰܥ ܩܠܝ ܘܦܬܰܚ ܬܪܰܥܳܐ . ܥܠܰܘܗܝ ܐܰܥܠ
ܘܐܶܣܥܰܕ ܥܡܗ ܘܗܽܘ ܥܡܝ ܐܶܢ ܕܢܶܢܨܚ ܐ
ܥܡ ܝܰܗܒ ܠܝ ܕܐܶܬܝܒ ܥܡܝ ܒܟܽܘܪܣܝܐ ܕܝܠܝ
ܐܦ ܐܢܐ ܢܨܰܚܬ ܘܐܝܬܒܬ ܥܡ ܐܒܝ ܒܟܽܘܪܣܝܗ .
ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܘܕܢܐ ܢܫܡܰܥ ܡܐ ܕܪܽܘܚܳܐ ܐ
ܡܪ ܠܥܕܬܳܐ .

❖ ٣ ❖ ٥ ❖

1 ܗܐ ܒܗܳܕ ܗܰܘܝܬ ܘܗܳܐ ܬܪܰܥܳܐ ܦܬܺܝܚ ܒܫܡܰܝܳܐ .
ܘܩܠܳܐ ܩܰܡܳܝܳܐ ܕܫܡܰܥܬ ܥܡܝ ܐܰܝܟ ܕܩܠ ܟܪܳܐ
ܡܡܰܠܶܠ ܥܡܝ ܐܡܪ ܣܰܩ ܠܶܗܳܟ ܘܐܚܰܘܝ ܠܟ ܡܐ
ܕܠܰܗܘܶܐ ܒܬܰܪ ܗܳܠܶܝܢ : 2 ܡܶܕ ܗܘܺܝܬ ܒܪܽܘܚ
ܘܗܳܐ ܟܽܘܪܣܝܐ ܡܬܝܼܬ ܒܫܡܰܝܳܐ . ܘܥܰܠ ܟܽܘ
ܪܣܝܐ ܝܰܬܺܝܒ . 3 ܘܗܽܘ ܝܰܬܺܝܒ ܕܡܰܚܙܶܗ ܕܡܐ
ܐܶܒܢ ܝܰܫܦܶܐ ܘܣܰܪܕܺܝܘܢ ܘܩܶܫܬܳܐ ܗܘܳܬ ܣܰ
ܒܒ ܠܟܽܘܪܣܝܐ . ܘܚܰܙܘܳܬ ܐܰܪܒܰܥ ܣܰܒܒܺܝ ܠܟܽ
ܘܪܣܝܐ ܘܥܰܠ ܣܰܒܒܺܝ ܐܰܪܒܰܥ ܣܰܒܒܺܝ ܝܰܬܺܝ
ܒܺܝܢ ܠܒܺܝܫܺܝܢ ܘܥܰܠ ܪܺܝܫܗܽܘܢ ܟܠܺܝܠܶܝ ܕܕܗܒܳ
ܐ . 4 ܘܡܶܢ ܟܽܘܪܣܝܐ ܢܦܩܺܝܢ ܒܪܩܶܐ ܘܩܠ
ܳܐ ܘܪܰܥܡܶܐ . ܘܫܒܥ ܫܪܳܓ̈ܐ ܕܢܽܘܪܐ ܩܳܕ
ܡ ܟܽܘܪܣܝܐ ܕܗܰܢܘܽܢ ܫܒܥ ܪܽܘܚ̈ܐ ܕܐܰܠܳܗܳܐ .

CAPUT IV.

1 Post hæc vidi, et ecce ostium apertum in cælo, et vox prima quam audivi tamquam tubæ loquentis mecum, dicens: Ascende huc, et ostendam tibi quæ oportet fieri post hæc. 2 Statim fui in spiritu: et ecce sedes posita erat in cælo, et super sedem sedens, 3 Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis jaspidis et sardini, et iris erat in circuitu sedis similis visionis zmaragdinæ. 4 Et in circuitu sedis sedilia viginti quattuor, et super thronos viginti quattuor seniores sedentes, circumamictos vestimentis albis, et in capitibus eorum coronas aureas. 5 Et de throno procedunt fulgora et voces et tonitrua. Et septem lampades ardentes ante thronum, quæ sunt septem spiritus Dei.

APOCALYPSIS, III. IV.

20 Ecce sto ad ostium et pulso: si quis audierit vocem meam et aperuerit januam, introibo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum. 21 Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut et ego vici et sedi cum Patre meo in throno ejus. 22 Qui habet aurem, audiat quid Spiritus dicat ecclesiis.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, δ'.

6 Καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνη ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσερα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. 7 Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον ζῶον ἔχων τὸ πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πετομένῳ. 8 Καὶ τὰ τέσσερα ζῶα, ἓν καθ' ἓν αὐτῶν ἔχων ἀνὰ πτέρυγας ἓξ, κυκλόθεν καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες· Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. 9 Καὶ ὅταν δώσουσιν τὰ ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, 10 Πεσοῦνται οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες· 11 Ἄξιος εἶ, ὁ Κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν [ὁ ἅγιος], λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν, ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.

❖ ؛ ❖ ܕܝܢ

6 ܘܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܐܝܟ ܝܡܐ ܙܓܘܓܝܬܐ ܕܡܝܬ ܐܝܟ ܙܓܘܓܝܬܐ ܘܒܡܨܥ ܟܘܪܣܝܐ ܘܣܒܝܒ ܠܟܘܪܣܝܐ ܐܪܒܥ ܚܝܘܬܐ ܡܠܝܢ ܥܝܢܝܢ ܩܕܡ ܘܐܚܪ ܘܚܝܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܕܡܐ ܠܐܪܝܐ ܘܬܢܝܬܐ ܕܡܐ ܠܥܓܠܐ ܘܬܠܝܬܐ ܐܝܬ ܠܗ ܐܦ ܐܝܟ ܐܢܫ ܘܪܒܝܥܝܐ ܕܡܐ ܠܢܫܪܐ ܕܦܪܚ ܘܚܝܬܐ ܐܪܒܥ ܟܠ ܚܕ ܘܚܕ ܠܗ ܫܬ ܟܢܦܝܢ ܘܡܠܝܢ ܥܝܢܝܢ ܡܒܚܘܪ ܘܠܐ ܫܠܝܛ ܠܗܘܢ ܠܡܐܡܪ ܠܠܝܐ ܘܠܠܝܐ ܘܠܠܝܐ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܟܠ ܚܝܠ ܗܘ ܕܗܘܐ ܘܗܘ ܘܕܐܬܐ ׃ 9 ܘܟܕ ܢܬܠܘܢ ܚܝܘܬܐ ܗܠܝܢ ܫܒܚܐ ܘܝܩܪܐ ܘܒܪܟܬܐ ܠܝܬܒܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܠܚܝ ܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ׃ 10 ܢܦܠܘܢ ܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܣܒܐ ܩܕܡ ܝܬܒܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܘܢܣܓܕܘܢ ܠܚܝ ܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ܘܢܫܕܪܘܢ ܟܠܝܠܗܘܢ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܘܐܡܪܝܢ ׃ 11 ܐܝܬ ܠܟ ܡܪܝ ܐܠܗܢ ܕܢܣܒ ܫܒܚܐ ܘܝܩܪܐ ܘܚܝܠܐ ׃ ܡܛܠ ܕܐܢܬ ܒܪܝܬ ܟܠ ܡܕܡ ܘܡܛܠ ܨܒܝܢܟ ܗܘ ܘܒܪܝܘ ׃

APOCALYPSIS, IV.

6 Et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile crystallo: et in medio sedis et in circuitu sedis quattuor animalia plena oculis ante et retro. 7 Et animal primum simile leoni, et secundum animal simile vitulo, et tertium animal habens faciem quasi hominis, et quartum animal simile aquilæ volanti. 8 Et quattuor animalia singula eorum habebant alas senas, et in circuitu et intus plena sunt oculis, et requiem non habebant die ac nocte dicentia: Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus omnipotens, qui erat et qui est et qui venturus est. 9 Et cum darent illa animalia gloriam et honorem et benedictionem sedenti super thronum [viventi in sæcula sæculorum], 10 Procedebant viginti quattuor seniores ante sedentem in throno, et adorabant viventem in sæcula sæculorum, et mittent coronas suas ante thronum, dicentes: 11 Dignus es, Domine et Deus noster, accipere gloriam et honorem et virtutem, quia tu creasti omnia, et propter voluntatem tuam erant et creata sunt.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ε'.

ΚΕΦ. ε'.

1 ΚΑΙ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν, κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. 2 Καὶ εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Τίς ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ; 3 Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ [ἄνω] οὔτε ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. 4 Καὶ [ἐγὼ] ἔκλαιον πολύ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. 5 Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· Μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἡ ῥίζα Δαυείδ, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. 6 Καὶ εἶδον [καὶ ἰδοὺ] ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζώων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων ἀρνίον ἑστηκὼς ὡς ἐσφαγμένον, ἔχων κέρατα ἑπτὰ καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτά, οἵ εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ ἀπεσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. 7 Καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν [τὸ βιβλίον] ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. 8 Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσερα ζῶα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἵ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων.

❖ ٥ ❖ ܦܨܩܐ

❖ ٥ ❖ ܥܠܝܢ

1 ܘܚܙܝܬ ܒܝܡܝܢܐ ܕܝܬܒܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܣܦܪܐ ܕܟܬܝܒ ܒܓܘ ܘܒܒܪ ܚܬܝܡ ܒܫܒܥ ܚܬܝܡܝܢ ܘܫܠܝܛ ܗܘ ܕܢܦܬܚ ܠܣܦܪܐ ܘܠܡܦܬܚ ܠܫܒܥ ܚܬܝܡܝܗ ܘܚܙܝܬ ܡܠܐܟܐ ܚܝܠܐ ܩܪܝ ܒܩܠ ܪܡ ܡܢ ܗܘ ܕܫܐܝܢ ܠܡܦܬܚ ܠܣܦܪܐ ܘܠܫܪܝ ܚܬܝܡܘܗܝ ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܒܫܡܝܐ ܘܠܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܘܠܐ ܬܚܬ ܐܪܥܐ ܕܢܦܬܚ ܠܣܦܪܐ ܘܠܐ ܢܚܙܐ ܠܗ ܘܐܢܐ ܒܟܝܬ ܣܓܝ ܕܠܐ ܐܫܟܚ ܡܫܟܚ ܕܫܐܝܢ ܠܡܦܬܚ ܠܣܦܪܐ ܘܠܡܚܙܐ ܠܗ ܘܚܕ ܡܢ ܣܒܐ ܐܡܪ ܠܝ ܠܐ ܬܒܟܐ ܗܐ ܐܬܚܙܝ ܐܪܝܐ ܕܡܢ ܫܒܛܐ ܕܝܗܘܕܐ ܫܪܫܐ ܕܕܘܝܕ ܕܢܦܬܚ ܠܣܦܪܐ ܘܠܫܒܥ ܚܬܝܡܘܗܝ ܘܚܙܝܬ ܘܗܐ ܒܡܨܥ ܟܘܪܣܝܐ ܘܐܪܒܥ ܚܝܘܬܐ ܘܒܡܨܥ ܣܒܐ ܐܝܟ ܕܐܬܟܣ ܥܠ ܐܪܒܥ ܩܪܢܝܗ ܘܫܒܥ ܥܝܢܝܗ ܐܝܢܘܢ ܫܒܥ ܪܘܚܐ ܕܐܠܗܐ ܕܫܕܝܢ ܠܟܠ ܐܪܥܐ ܘܐܬܐ ܘܩܒܠ ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܝܬܒܐ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܘܟܕ ܦܬܚ ܠܣܦܪܐ ܐܪܒܥ ܚܝܘܬܐ ܘܐܪܒܥܣܪ ܣܒܐ ܢܦܠܘ ܩܕܡ ܓܘ ܐܪܝܐ ܘܟܠ ܚܕ ܠܗ ܟܢܪܐ ܘܦܝܐܠܐ ܕܕܗܒ ܡܠܝܢ ܒܣܡ ܕܡܐ ܕܩܛܘܪܬܐ ܐܢܘܢ ܨܠܘܬܗ ܕܩܕܝܫܐ

CAPUT V.

1 Et vidi in dexteram sedentis super thronum librum scriptum intus et foris signatum sigillis septem. 2 Et vidi angelum fortem et prædicantem voce magna: Qui est dignus aperire librum et solvere signacula ejus? 3 Et nemo poterat in cælo neque in terra neque subtus terram aperire librum neque respicere illum. 4 Et ego flebam multum, quoniam nemo dignus inventus est aperire librum nec videre eum. 5 Et unus de senioribus dixit mihi: Ne fleveris: ecce vicit leo de tribu Juda, radix David, aperire librum et septem signacula ejus. 6 Et vidi, et ecce in medio throni et quattuor animalium et in medio seniorum Agnum stantem tamquam occisum, habentem cornua septem et oculos septem, qui sunt spiritus Dei missi in omnem terram. 7 Et venit, et accepit de dextera sedentis in throno [librum]. 8 Et cum aperuisset librum, quattuor animalia et viginti quattuor seniores ceciderunt coram Agno, habentes singuli citharas et phialas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes sanctorum.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ε', ς'.

9 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες· Ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας τῷ θεῷ ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, 10 Καὶ ἐποίησας αὐτοὺς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλείαν καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων, 12 Λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· Ἄξιός ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. 13 Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης [ἐστιν] καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα καὶ ἤκουσα λέγοντας· Τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 14 Καὶ τὰ τέσσερα ζῶα ἔλεγον· Ἀμήν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.

ΚΕΦ. ς'.

1 ΚΑΙ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων λέγοντος ὡς φωνὴ βροντῆς· Ἔρχου [καὶ βλέπε].

❖ ο ❖ σ ❖

9 ܘܡܫܒܚܝܢ ܫܒܚܬܐ ܚܕܬܐ ܘܐܡܪܝܢ ܫܦܝܪ ܐܢܬ
ܠܡܣܒ ܣܦܪܐ ܘܠܦܬܚ ܚܬܘܡܘܗܝ ܡܛܠ ܕܐܬܩܛܠܬ
ܘܦܕܝܬ ܠܐܠܗܐ ܒܕܡܟ ܡܢ ܟܠ ܫܒܛ ܘܠܫܢ
ܘܥܡ ܘܠܐܘܡ ܐܝܬ ܠܢ ܐܢܬ ܠܐܠܗܢ ܡܠܟܘܬܐ
ܘܟܗܢܐ ܘܢܡܠܟܘܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ׃ 11 ܘܚܙܝܬ ܘܫܡܥܬ
ܩܠ ܡܠܐܟ̈ܐ ܣܓ̈ܝܐ ܕܚܘܝ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܘܥܠ ܚܝ̈ܐ
ܘܥܠ ܣܒ̈ܐ ׃ ܘܗܘ ܡܢܝܢܗܘܢ ܪܒ̈ܘ ܪܒ̈ܘܬ ܘܐܠ̈ܦ
ܐܠ̈ܦܝ ܐܠ̈ܦ̈ܐ ׃ 12 ܐܡܪܝܢ ܒܩܠ ܪܡ ܫܦܝܪ ܗܘ
ܐܡܪܐ ܕܐܬܩܛܠ ܕܢܣܒ ܚܝܠܐ ܘܥܬܪ ܘܚܟܡܬܐ
ܘܬܘܟܦܐ ܘܝܩܪܐ ܘܫܘܒܚܐ ׃ 13 ܘܟܠ ܒܪܝܬܐ ܕܒܫܡܝܐ
ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܘܬܚܘܬ ܐܪܥܐ ܘܥܠ ܝܡܐ ܘܟܠ ܕܒܗ
ܫܡܥܬ ܐܡܪ̈ܝܢ ܠܡܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܘܠܡܪܐ
ܘܠܫܘܒܚܐ ܘܝܩܪܐ ܘܬܫܒܘܚܬܐ ܘܫܘܠܛܢܐ ܠܥܠܡ
ܥܠܡ̈ܝܢ ׃ 14 ܘܐܪܒܥ ܚܝ̈ܐ ܐܡܪ̈ܝܢ ܐܡܝܢ ܘܣܒ̈ܐ
ܢܦܠܘ ܘܣܓܕܘ ׃

❖ ō ❖

1 ܘܚܙܝܬ ܕܦܬܚ ܡܪܐ ܚܕ ܡܢ ܫܒܥ ܚܬܘܡ̈ܐ
ܘܫܡܥܬ ܚܕ ܡܢ ܐܪܒܥ ܚܝ̈ܐ ܐܡܪ ܐܝܟ ܩܠ ܪܥܡ
ܐܬܐ ׃ ܘܚܙܝܬ ׃

APOCALYPSIS, V. VI.

9 Et cantant novum canticum dicentes: Dignus es accipere librum et aperire signacula ejus, quoniam occisus es et redemisti nos Deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione, 10 Et fecisti eos Deo nostro regnum et sacerdotes, et regnabunt super terram. 11 Et vidi, et audivi vocem angelorum multorum in circuitu throni et animalium et seniorum, et erat numerus eorum milia milium, 12 Dicentium voce magna: Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem et honorem et gloriam et benedictionem. 13 Et omnem creaturam quæ in cælo est et super terram et sub terram, et quæ sunt in mari, et quæ in ea, omnes audivi dicentes: Sedenti in throno et agno benedictio et honor et gloria et potestas in sæcula sæculorum. 14 Et quattuor animalia dicebant Amen, et seniores ceciderunt et adoraverunt.

CAPUT VI.

1 Et vidi quod aperuisset agnus unum de septem signaculis, et audivi unum de quattuor animalibus dicentem tamquam vocem tonitrui: Veni [et vide].

Digitized by Google

2 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. 3 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζώου λέγοντος· Ἔρχου. 4 Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους σφάξουσιν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. 5 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· Ἔρχου [καὶ βλέπε]. Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν· Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῶν δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. 7 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζώου λέγοντος· Ἔρχου [καὶ βλέπε]. 8 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ θάνατος, καὶ ὁ ᾅδης ἠκολούθει μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς.

٢ ٥٣٥ . ٥٣٥ ٥٣٥ ٥٣٥ ٥٣٥ ٢
. ٥٣٥ ٥٣٥ ٥٣٥ ٥٣٥

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ϛ'.

9 Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον. 10 Καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· Ἕως πότε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἐκ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς; 11 Καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ στολὴ λευκή, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως πληρώσωσιν καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτέινεσθαι ὡς καὶ αὐτοί. 12 Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέλας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη ὅλη ἐγένετο ὡς αἷμα, 13 Καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκῆ βάλλουσα τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη, 14 Καὶ ὁ οὐρανὸς ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον ἑλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. 15 Καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν ὀρέων, 16 Καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραις· Πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, 17 Ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτῶν, καὶ τις δύναται σταθῆναι:

❖ ٥ ❖ ܦܨܝܠܐ

9 ٥ܕ ܒܗ ܟܕ ܦܬܚ ܚܡܝܫܝܐ ܐܝܟ ܕܚܙܝܬ ܬܚܘܬ ܡܕܒܚܐ ܢܦܫܬܐ ܕܐܢܫܐ ܕܐܬܩܛܠܘ ܒܓܠ ܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ ܘܒܓܠ ܣܗܕܘܬܐ ܕܗܘ ܒܗܘܢ : 10 ܘܩܪܝܘ ܒܩܠ ܪܡ ܐܡܪܝܢ ܥܕ ܡܬܝ ܡܪܝ ܩܕܝܫ ܘܫܪܪ ܠܐ ܕܝܢ ܐܢܬ ܘܠܐ ܡܕܟܐ ܐܢܬ ܕܕܡܢ ܥܠ ܕܡܢ ܕܝܬܒܝ ܥܠ ܐܪܥܐ : 11 ܘܐܬܝܗܒ ܠܗܘܢ ܠܟܠ ܚܕ ܚܕ ܠܒܘܫܐ ܚܘܪܐ ܘܐܬܡܪ ܠܗܘܢ ܕܢܢܝܚܘ ܥܕܢ ܙܒܢܐ ܙܥܘܪܐ ܥܕ ܕܢܫܠܡܘܢ ܓܡܝܪ ܦܪܝ ܥܒܕܝܗܘܢ ܘܐܚܘܗܝܗܘܢ ܕܥܬܝܕܝܢ ܕܢܬܩܛܠܘܢ ܐܝܟ ܐܦ ܗܢܘܢ : 12 ٥ܒ ܒܗ ܟܕ ܦܬܚ ܚܡܝܫܝܐ ܐܝܟ ܕܚܙܝܬ ܘܗܐ ܙܥܬܐ ܪܒܬܐ ܗܘܬ ܘܫܡܫܐ ܗܘܬ ܩܪܝܪܐ ܐܝܟ ܣܩ ܕܫܥܪ ܥܙܝ ܘܣܗܪܐ ܟܠܗ ܗܘܬ ܐܝܟ ܕܡܐ : 13 ٥ܓ ܘܟܘܟܒܝ ܫܡܝܐ ܢܦܠܘ ܥܠ ܐܪܥܐ ܐܝܟ ܕܬܬܪܡܐ ܬܐܢܬܐ ܦܓܪܝܗ ܕܩܠܝܣ ܡܢ ܪܘܚܐ ܥܬܝܩܬܐ ܡܙܕܥܙܥ : 14 ٥ܕ ܫܡܝܐ ܐܬܦܪܫ ܐܝܟ ܣܦܪܐ ܕܡܬܓܠܓܠ ܘܟܠ ܛܘܪ ܘܛܘܪܐ ܡܢ ܐܬܪܘܗܝ ܐܬܙܥܙܥܘ : 15 ٥ܗ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܘܪܒܪܒܢܐ ܘܐܣܛܪܛܝܓܐ ܘܥܬܝܪܐ ܘܓܒܪܐ ܟܠ ܥܒܕ ܘܚܪ ܐܬܓܢܙܘ ܒܡܥܪܬܐ ܘܒܟܐܦܐ ܕܛܘܪܐ : 16 ٥ܘ ܘܐܡܪܝܢ ܠܛܘܪܐ ܘܠܟܐܦܐ ܢܦܠܘ ܥܠܝܢ ܘܐܟܣܘ ܠܢ ܡܢ ܩܕܡ ܦܪܨܘܦܗ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܘܡܢ ܪܘܓܙܐ ܕܡܪܝܐ : 17 ٥ܙ ܡܛܠ ܕܐܬܐ ܝܘܡܐ ܪܒܐ ܕܪܘܓܙܗ ܘܡܢ ܝܟܠ ܠܡܩܡ ❖

APOCALYPSIS, VI.

9 Et cum aperuisset quintum sigillum, vidi subtus altarem animas interfectorum propter verbum Dei et propter testimonium quod habebant. 10 Et clamabant voce magna dicentes: Usque quo, Domine sanctus et verus, non judicas et vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant super terram? 11 Et datæ sunt eis singulæ stolæ albæ, et dictum est illis ut requiescerent tempus adhuc modicum, donec impleantur conservi eorem et fratres eorum qui interficiendi sunt sicut et illi. 12 Et vidi, et cum aperuisset sigillum sextum, et terræ motus factus est magnus, et sol factus est niger tamquam saccus cilicinus, et luna tota facta est sicut sanguis, 13 Et stellæ cæli ceciderunt super terram, sicut ficus mittit grossos suos cum vento magno movetur, 14 Et cælum recessit sicut liber involutus, et omnis mons et insulæ de locis suis motæ sunt. 15 Et reges terræ et principes et tribuni et divites et fortes et omnis servus et liber absconderunt se in speluncis et in petris montium, 16 Et dicunt montibus et petris: Cadete super nos et abscondite nos a facie sedentis super thronum et ab ira Agni, 17 Quoniam venit dies magnus iræ ipsorum, et quis poterit stare?

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ζ.

ΚΕΦ. ζ.

1 ΚΑΙ μετὰ τοῦτο ἴδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. 2 Καὶ ἴδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαίνοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ ζῶντος, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, 3 Λέγων· Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι σφραγίσωμεν τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 4 Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ· 5 Ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες, 6 Ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες, 7 Ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Λευεὶ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰσσάχαρ δώδεκα χιλιάδες, 8 Ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες, ἐκ φυλῆς Βενιαμεὶν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι.

APOCALYPSIS, VII.

CAPUT VII.

1 Post hæc vidi quattuor angelos stantes supra quattuor angulos terræ, tenentes quattuor ventos terræ, ne flaret ventus super terram neque super mare neque in ullam arborem. 2 Et vidi alterum angelum ascendentem ab ortu solis, habentem signum Dei vivi, et clamavit voce magna quattuor angelis quibus datum est nocere terræ et mari, 3 Dicens: Nolite nocere terræ et mari neque arboribus, quoad usque signemus servos Dei nostri in frontibus eorum. 4 Et audivi numerum signatorum, centum quadraginta quattuor milia signati ex omni tribu filiorum Israhel: 5 Ex tribu Juda duodecim milia signati, ex tribu Ruben duodecim milia signati, ex tribu Gad duodecim milia signati, 6 Ex tribu Aser duodecim milia signati, ex tribu Nepthalim duodecim milia signati, ex tribu Manasse duodecim milia signati, 7 Ex tribu Symeon duodecim milia signati, ex tribu Levi duodecim milia signati, ex tribu Issachar duodecim milia signati, 8 Ex tribu Zabulon duodecim milia signati, ex tribu Joseph duodecim milia signati, ex tribu Benjamin duodecim milia signati.

Digitized by Google

9 Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικας ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν· 10 Καὶ κράζουσιν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· Ἡ σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ. 11 Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, 12 Λέγοντες· Ἀμήν, ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. 13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων μοι· Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον; 14 Καὶ εἴρηκα αὐτῷ· Κύριέ μου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέν μοι· Οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. 15 Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ σκηνώσει ἐπ' αὐτούς.

9 ܘܗܐ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܚܙܝܬ ܘܗܐ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐ ܕܠܐ ܡܫܟܚ ܠܡܢܝܢܗ. ܡܢ ܟܠ ܥܡܐ ܘܫܒܛܐ ܘܠܫܢܐ ܩܐܡܝܢ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܘܩܕܡ ܐܡܪܐ ܠܒܫܝܢ ܣܛܘܠܐ ܚܘܪܐ ܘܓܠܝ ܒܐܝܕܝܗܘܢ. 10 ܘܩܪܝܢ ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܘܐܡܪܝܢ: ܦܘܪܩܢܐ ܠܐܠܗܢ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܘܠܐܡܪܐ. 11 ܘܟܠ ܡܠܐܟܐ ܩܐܡܝܢ ܒܣܒܪ ܟܘܪܣܝܐ ܘܩܫܝܫܐ ܘܐܪܒܥ ܚܝܘܬܐ ܘܢܦܠܘ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܘܣܓܕܘ ܠܐܠܗܐ. 12 ܐܡܪܝܢ: ܐܡܝܢ ܒܪܟܬܐ ܘܢܘܗܪܐ ܘܚܟܡܬܐ ܘܬܘܕܝܬܐ ܘܝܩܪܐ ܘܚܝܠܐ ܘܬܘܟܦܐ ܠܐܠܗܢ ܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ. 13 ܘܥܢܐ ܚܕ ܡܢ ܩܫܝܫܐ ܘܐܡܪ ܠܝ: ܐܠܝܢ ܠܒܫܝ ܣܛܘܠܐ ܚܘܪܐ ܡܢ ܐܝܟܐ ܐܬܘ ܘܡܢ ܐܝܟ ܐܬܘ. 14 ܘܐܡܪܬ ܠܗ: ܡܪܝ ܐܢܬ ܝܕܥ. ܘܐܡܪ ܠܝ: ܐܠܝܢ ܐܢܘܢ ܕܐܬܘ ܡܢ ܫܘܥܒܐ ܪܒܐ ܘܚܠܨܘ ܣܛܘܗܝܗܘܢ ܘܒܪܝܪܘ ܐܢܘܢ ܒܕܡܐ ܕܐܡܪܐ. 15 ܥܠ ܗܕܐ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܠܗܐ ܐܢܘܢ ܘܦܠܚܝܢ ܠܗ ܝܘܡܡ ܘܠܠܝܐ ܒܗܝܟܠܗ. ܘܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܢܫܪܐ ܥܠܝܗܘܢ.

9 Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, et tribubus et populis et linguis, stantes ante thronum et in conspectu Agni, amicti stolas albas, et palmæ in manibus eorum. 10 Et clamabant voce magna dicentes: Salus Deo nostro, qui sedit super thronum, et Agno. 11 Et omnes angeli stabant in circuitu throni et seniorum et quattuor animalium, et ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adoraverunt Deum, 12 Dicentes: Amen. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio et honor et virtus et fortitudo Deo nostro in sæcula sæculorum. Amen. 13 Et respondit unus de senioribus dicens mihi: Hi qui amicti sunt stolis albis, qui sunt et unde venerunt? 14 Et dixi illi: Domine mi, tu scis. Et dixit mihi: Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna et laverunt stolas suas et dealbaverunt eas in sanguine Agni. 15 Ideo sunt ante thronum Dei, et serviunt ei die ac nocte in templo ejus, et qui sedet in throno habitabit super illos,

Digitized by Google

16 Οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ᾽ αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα, 17 Ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτοὺς καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδάτων, καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

ΚΕΦ. η΄.

1 ΚΑΙ ὅταν ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην, ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωρον. 2 Καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκασιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. 3 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσει ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. 4 Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. 5 Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. 6 Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν αὐτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν. 7 Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένον ἐν αἵματι καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη.

16 ولا تجيعن . ولا تيبسن بعد . ولا تقع عليهن الشمس ولا حر ما . 17 لان الخروف الذي في وسط العرش يرعاهن ويقودهن الى ينابيع مياه الحياة . ويمسح الله كل دمعة من عيونهن .

ܚܙܘܬ ٨

1 ولما فتح الختم السابع صار سكوت في السماء نحو نصف ساعة . 2 ورأيت السبعة الملائكة الذين يقفون قدام الله . واعطوا سبعة ابواق . 3 وجاء ملاك آخر ووقف عند المذبح وبيده مجمرة من ذهب واعطي بخورا كثيرا ليقدمه مع صلوات جميع القديسين على المذبح الذهب الذي قدام العرش . 4 وصعد دخان البخور مع صلوات القديسين من يد الملاك قدام الله . 5 واخذ الملاك المجمرة وملأها من نار المذبح وطرحها الى الارض فحدثت اصوات ورعود وبروق وزلزلة . 6 والسبعة الملائكة الذين معهم السبعة الابواق تهيأوا ليبوقوا . 7 فبوق الملاك الاول فحدث برد ونار مخلوطة بدم وطرحت الى الارض فاحترق ثلث الارض وثلث الاشجار واحترق كل عشب اخضر .

16 Non esurient neque sitient amplius, neque cadet super illos sol neque ullus æstus, 17 Quoniam Agnus qui in medio throni est reget illos, et deducet eos ad vitæ fontes aquarum, et absterget Deus omnem lacrimam ex oculis eorum.

CAPUT VIII.

1 Et cum aperuisset sigillum septimum, factum est silentium in cælo quasi media hora. 2 Et vidi septem angelos stantes in conspectu Dei, et datæ sunt illis septem tubæ. 3 Et alius angelus venit et stetit ante altare habens turibulum aureum, et data sunt illi incensa multa, ut daret orationibus sanctorum omnium super altare aureum quod est ante thronum. 4 Et ascendit fumus incensorum de orationibus sanctorum de manu angeli coram Deo. 5 Et accepit angelus turibulum, et implevit illud de igne altaris et misit in terram: et facta sunt tonitrua et voces et fulgora et terræ motus magnus. 6 Et septem angeli qui habebant septem tubas paraverunt se ut tuba canerent. 7 Et primus angelus tuba cecinit, et facta est grando et ignis mixta in sanguinem et missum est in terram: et tertia pars terræ combusta est, et tertia pars arborum combusta est, et omne fænum viride combustum est.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, η΄, θ΄.

8 Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα, 9 Καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρησαν. 10 Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καίομενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. 11 Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ ἄψινθος. Καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν. 12 Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. 13 Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· Οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν.

ΚΕΦ. θ΄.

1 ΚΑΙ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου.

❖ ٨ ❖ ٣ ❖ ٨٤ ❖

8 ٨٤٥٥ ٢٤٥٨٨٤ ٢٤٥٨٨٤ ٢٤٥٨٨٤

2 Καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου· καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης, καὶ ἐσκοτώθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. 3 Καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. 4 Καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα μὴ ἀδικήσουσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους [μόνους] οἵτινες οὐκ ἔχουσιν τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων [αὐτῶν]. 5 Καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ' ἵνα βασανισθήσονται μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄνθρωπον. 6 Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύγει ὁ θάνατος ἀπ' αὐτῶν. 7 Καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοιοι ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πόλεμον, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων, 8 Καὶ εἶχαν τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν. 9 Καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον.

٢ وفتح بئر الهاوية : وصعد دخان من البئر كدخان اتون عظيم : واظلمت الشمس والهواء من دخان البئر . ٣ وخرج من الدخان جراد على الارض : واعطي سلطانا كما لعقارب الارض سلطان . ٤ وقيل لها ان لا تؤذي عشب الارض ولا شيء اخضر ولا شجرة بل الناس فقط الذين ليس لهم ختم الله على جباههم . ٥ واعطي ان لا تقتلهم بل ان تعذبهم خمسة اشهر : وعذابها كعذاب العقرب اذا لدغ انسانا . ٦ وفي تلك الايام يطلب الناس الموت ولا يجدونه : ويتمنون ان يموتوا وهرب الموت منهم . ٧ وشبه الجراد خيل مهيأة للحرب : وعلى رؤوسها كاكيل شبه الذهب : ووجوهها كوجوه الناس . ٨ وكان لها شعر كشعر النساء : وكانت اسنانها كاسنان السباع . ٩ وكان لها دروع كدروع الحديد : وصوت اجنحتها كصوت مركبات خيل كثيرة تجري الى الحرب .

2 Et [aperuit puteum abyssi et] ascendit fumus putei sicut fumus fornacis magnæ, et obscuratus est sol et aer de fumo putei, 3 Et de fumo exierunt locustæ in terram, et data est potestas illis sicut habent potestatem scorpiones terræ. 4 Et præceptum est illis ne læderent fœnum terræ neque omne viride neque omnem arborem, nisi tantum homines qui non habent signum Dei in frontibus [suis]. 5 Et datam est illis ne occiderent eos, sed ut cruciarentur mensibus quinque: et cruciatus eorum ut cruciatus scorpii, cum percutit hominem. 6 In diebus illis quærent homines mortem et non invenient eam, et desiderabunt mori et fugiet mors ab ipsis. 7 Et similitudines locustarum similes equis paratis in prœlium, et super capita earum tamquam coronæ similes auro, et facies earum sicut facies hominum, 8 Et habebant capillos sicut capillos mulierum, et dentes earum sicut leonum erant, 9 Et habebant loricas sicut loricas ferreas, et vox alarum earum sicut vox curruum equorum multorum currentium in bellum.

Digitized by Google

10 Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε· 11 Ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ᾧ ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ Ἀβαδδών, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. 12 Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχεται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. 13 Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, 14 Λέγοντα τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα· Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ Εὐφράτῃ. 15 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. 16 Καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δισμυριάδες μυριάδων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. 17 Καὶ οὕτως ἴδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. 18 Ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν.

10 ܘܠܗܘܢ ܕܐܝܟ ܙܩܦ̈ܐ ܘܐܝܬ ܠܗܘܢ ܒܙܩܦ̈ܐ ܕܝܠܗܘܢ ܫܘܠܛܢܐ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܠܡܐܟܣ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܝܪܚ̈ܐ ܚܡ̈ܫܐ : 11 ܐܝܬ ܥܠܝܗܘܢ ܡܠܟܐ ܡܠܐܟܐ ܕܗܘܐ ܫܠܝܛ ܒܒܝܬ ܡܥܪܬܐ ܕܫܡܗ ܥܒܪܝܐ ܐܒܕܘܢ ܘܒܝܘܢܝܐ ܐܦܠܘܢ ܘܒܠܫܢܐ ܕܐܡܡܐ ܐܝܬ ܠܗ ܫܡ ܡܚܒܠܐ . 12 ܚܕ ܐܙܠ ܗܐ ܗܐ ܐܬܝܢ ܥܕ ܬܪܝܢ ܗܐ ܒܬܪ ܗܠܝܢ . 13 ܘܗܘ ܫܕܣ ܡܠܐܟܐ ܩܥ ܒܣܦܪܐ ܘܫܡܥܬ ܩܠܐ ܚܕ ܡܢ ܐܪܒܥ ܩܪܢ̈ܐ ܕܡܕܒܚܐ ܕܕܗܒܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ : 14 ܐܡܪ ܠܡܠܐܟܐ ܫܕܣ ܕܗܘ ܚܐܙ ܣܦܪܐ ܫܪܐ ܠܐܪܒܥ ܡܠܐܟ̈ܐ ܕܐܬܪܬܘ ܥܠ ܢܗܪ ܦܪܬ ܪܒܐ : 15 ܘܫܪܝܘ ܐܪܒܥ ܡܠܐܟ̈ܐ ܕܗܘ ܡܙܕܡܢܝܢ ܠܫܥܬܐ ܘܝܘܡܐ ܘܝܪܚܐ ܘܫܢܬܐ ܕܢܩܛܠ ܠܬܠܬ ܡܢ ܒܢܝ ܐܢܫܐ : 16 ܘܡܢܝܢ ܕܚܝܠ̈ܐ ܕܦܪܫ̈ܐ ܥܣܪ̈ܝܢ ܪܒ̈ܘ ܪܒ̈ܘܬܐ ܗܘ ܡܢܝܢܗܘܢ ܫܡܥܬ : 17 ܘܗܟܢܐ ܚܙܝܬ ܠܣܘܣ̈ܐ ܒܚܙܘܬܐ ܘܠܐܝܢ ܕܝܬܒ̈ܝܢ ܥܠ ܓܒܝܗܘܢ ܕܠܒ̈ܝܢ ܢܘܪ ܘܐܙܪ̈ܩ ܘܟܒ̈ܪܝܬ ܘܪ̈ܐܫ ܣܘܣ̈ܐ ܐܝܟ ܪ̈ܐܫ ܐܪ̈ܝܐ ܘܡܢ ܦ̈ܘܡܗܘܢ ܢܦܩ ܢܘܪ ܘܥܫܢܐ ܘܟܒ̈ܪܝܬ : 18 ܡܢ ܬܠܬ ܡܚܝ̈ܢ ܗܠܝܢ ܩܛܝܠ ܬܠܬ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܒܢܘܪ ܘܥܫܢܐ ܘܟܒ̈ܪܝܬ ܕܢܦܩ̈ܝܢ ܡܢ ܦ̈ܘܡܗܘܢ :

10 Et habebant caudas similes scorpionum et aculei in caudis earum, potestas earum nocere hominibus mensibus quinque. 11 Et habebant super se regem angelum abyssi, cui nomen hebraice Abaddon, græce autem Apollyon, et latine habet nomen Exterminans. 12 Væ unum abiit: ecce veniunt adhuc duo væ post hæc. 13 Et sextus angelus tuba cecinit. Et audivi vocem, unum ex cornibus altaris aurei quod est ante oculos Dei, 14 Dicentem sexto angelo qui habebat tubam: Solve quattuor angelos qui alligati sunt in flumine magno Eufrate. 15 Et soluti sunt quattuor angeli qui parati erant in horam et diem et mensem et annum, ut occiderent tertiam partem hominum. 16 Et numerus equestris exercitus vicies milies dena milia: audivi numerum eorum. 17 Et ita vidi equos in visione, et qui sedebant super eos, habentes loricas igneas et hyacinthinas et sulphureas, et capita equorum erant tamquam capita leonum, et de ore ipsorum procedit ignis et fumus et sulphur. 18 Ab his tribus plagis occisa est tertia pars hominum de igne et fumo et sulphure qui procedebat ex ore ipsorum.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, θ', ι'.

19 Ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἐστὶν καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. 20 Καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐδὲ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσουσιν τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύνανται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν. 21 Καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν φαρμακιῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

ΚΕΦ. ι'.

1 ΚΑΙ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός, 2 Καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἠνεῳγμένον. Καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς, 3 Καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται. Καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. 4 Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, ἔμελλον γράφειν, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς.

❖ ـه ❖ ـط ❖ ـسا

19 ܗܝ ܕܣܘܣܝܐ ܕܦܘܡܗܘܢ ܘܒܕܢܒܐ ܕܝܗܘܢ ܗܝ ܘܕܢܒܐ ܕܝܗܘܢ ܕܕܡܝܢ ܠܚܝܘܬܐ ܘܒܗܝܢ ܥܒܕܝܢ ܐܝܟ ܕܢܙܩܘܢ ܘܫܠܝܛܝܢ ܗܢܘܢ ܕܠܐ ܡܬܩܛܠܘ ܒܗܠܝܢ ܡܟܬܐ ܘܠܐ ܬܒܘ ܥܠ ܥܒܕܝ ܐܝܕܝܗܘܢ ܕܠܐ ܢܣܓܕܘܢ ܠܫܐܕܐ ܘܠܨܠܡܐ ܕܕܗܒܐ ܘܟܣܦܐ ܘܢܚܫܐ ܘܐܒܢܐ ܘܥܨܐ ܕܠܐ ܡܚܙܝܢ ܘܠܐ ܡܫܡܥܝܢ ܘܠܐ ܡܗܠܟܝܢ 20 ܘܠܐ ܬܒܘ ܥܠ ܩܛܠܐ ܘܥܠ ܟܫܦܐ ܘܥܠ ܙܢܝܘܬܐ ܘܥܠ ܓܢܒܐ ܕܝܗܘܢ 21 ܗܝ ܕܠܐ ܬܒܘ ܥܠ ܩܛܠܐ ܘܥܠ ܟܫܦܐ ܘܥܠ ܙܢܝܘܬܐ ܘܥܠ ܓܢܒܐ ܕܝܗܘܢ

❖ ـت ❖ صلام

1 ܘܚܙܝܬ ܡܠܐܟܐ ܐܚܪܢܐ ܓܒܪܐ ܕܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܬܟܣܐ ܒܥܢܢܐ ܘܩܫܬܐ ܥܠ ܪܫܗ ܘܐܦܘܗܝ ܐܝܟ ܫܡܫܐ ܘܪܓܠܘܗܝ ܐܝܟ ܥܡܘܕܐ ܕܢܘܪܐ 2 ܘܒܝܕܗ ܣܦܪ ܦܬܝܚ ܗܘܐ ܘܫܐܪ ܝܡܝܢܗ ܥܠ ܝܡܐ ܘܫܡܐܠܗ ܥܠ ܐܪܥܐ 3 ܘܩܪܐ ܒܩܠ ܪܡ ܐܝܟ ܕܐܪܝܐ ܓܥܐ ܘܟܕ ܩܪܐ ܡܠܠܘ ܫܒܥ ܪܥܡܐ ܩܠܗܘܢ 4 ܘܟܕ ܡܠܠܘ ܫܒܥ ܪܥܡܐ ܩܠܗܘܢ ܗܘܝܬ ܐܢܐ ܥܬܝܕ ܠܡܟܬܒ ܘܫܡܥܬ ܩܠܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܕܐܡܪ ܠܝ ܣܬܡ ܐܢܘܢ ܡܐ ܕܡܠܠܘ ܫܒܥ ܪܥܡܐ ܘܠܐ ܬܟܬܘܒ ܐܢܘܢ

APOCALYPSIS, IX. X.

19 Potestas enim equorum in ore eorum est et in caudis eorum : nam et caudæ eorum similes serpentibus, habentes capita, et in his nocent. 20 Et ceteri homines, qui non sunt occisi in his plagis, neque pœnitentiam egerunt de operibus manuum suarum, ut non adorent dæmonia et simulachra aurea et argentea et ærea et lapidea et lignea, quæ neque videre possunt neque audire neque ambulare, 21 Et non egerunt pœnitentiam ab homicidiis suis neque a veneficiis suis neque a fornicatione sua neque a furtis suis.

CAPUT X.

1 Et vidi alium angelum fortem descendentem de cælo, amictum nube, et iris in capite ejus et facies ejus, erat ut sol, et pedes ejus tamquam columna ignis, 2 Et habebat in manu sua libellum apertum. Et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super terram, 3 Et clamavit voce magna, quemammodum cum leo rugit. Et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas. 4 Et cum locuta fuissent septem tonitrua, scripturus eram: et audivi vocem de cælo dicentem: Signa quæ locuta sunt septem tonitrua, [et] noli ea scribere.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ι', ια'.

5 Καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐρανόν, 6 Καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκέτι ἔσται, 7 Ἀλλ' ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφήτας. 8 Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσαν μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσαν· Ὕπαγε λάβε τὸ βιβλαρίδιοῦ τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. 9 Καὶ ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ δοῦναί μοι τὸ βιβλαρίδιον. Καὶ λέγει μοι· Λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. 10 Καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. 11 Καὶ λέγουσίν μοι· Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἐπὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς.

ΚΕΦ. ια'.

1 ΚΑΙ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων· Ἔγειρε καὶ μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.

❖ ١٠ ❖ ١١

5 ܘܡܠܐܟܐ ܕܚܙܝܬ ܕܩܐܡ ܥܠ ܝܡܐ ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܪܡܐ ܝܕܗ ܝܡܝܢܐ ܠܫܡܝܐ ܘ 6 ܐܬܚܐ ܒܚܝ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܕܒܪܐ ܫܡܝܐ ܘܡܐ ܕܒܗ ܘܐܪܥܐ ܘܡܐ ܕܒܗ ܘܝܡܐ ܘܡܐ ܕܒܗ ܕܠܐ ܙܒܢ ܬܗܘܐ ܐܠܐ 7 ܒܝܘܡܝ ܩܠܗ ܕܫܒܥܝܐ ܡܠܐܟܐ ܟܕ ܢܫܪܝ ܠܡܙܥ ܘܐܬܓܡܪ ܪܙܐ ܕܐܠܗܐ ܐܝܟ ܕܒܫܪ ܠܥܒܕܘܗܝ ܢܒܝܐ ܘ 8 ܩܠܐ ܕܫܡܥܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܠܝܠ ܥܡܝ ܘܐܡܪ ܙܠ ܣܒ ܓܠܝܐ ܕܦܬܝܚ ܒܐܝܕ ܡܠܐܟܐ ܕܩܐܡ ܥܠ ܝܡܐ ܘܥܠ ܐܪܥܐ ܘ 9 ܐܙܠܬ ܠܘܬ ܡܠܐܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܝܗܒ ܠܝ ܓܠܝܐ ܘܐܡܪ ܠܝ ܣܒ ܘܐܟܘܠ ܠܗ ܘܢܡܪܪ ܠܟ ܒܟܪܣܟ ܐܠܐ ܒܦܘܡܟ ܢܗܘܐ ܡܬܘܩ ܐܝܟ ܕܒܫ ܘ 10 ܣܒܬ ܓܠܝܐ ܡܢ ܐܝܕ ܡܠܐܟܐ ܘܐܟܠܬ ܠܗ ܘܗܘܐ ܒܦܘܡܝ ܡܬܘܩ ܐܝܟ ܕܒܫ ܘܟܕ ܐܟܠܬ ܠܗ ܡܪܝܪ ܐܬܗܘܐ ܒܟܪܣܝ ܘ 11 ܐܡܪ ܠܝ ܐܝܬ ܠܟ ܕܬܬܢܒܐ ܥܠ ܥܡܡܐ ܘܠܫܘܒܐ ܘܠܠܫܢܐ ܘܠܡܠܟܐ ܣܓܝܐ ܬ

❖ ١١

1 ܘܐܬܝܗܒ ܠܝ ܩܢܝܐ ܕܡܫܚܐ ܐܡܪ ܩܘܡ ܘܫܘܐ ܠܗܝܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܘܠܡܕܒܚܐ ܘܠܣܓܕܝܢ ܒܗ ܘ

APOCALYPSIS, X. XI.

5 Et angelum quem vidi stantem supra mare et supra terram, levavit manum suam ad cælum, 6 Et juravit per viventem in sæcula sæculorum, qui creavit cælum et ea quæ in illo sunt, et terram et ea quæ in ea sunt, et mare et ea quæ in eo sunt, quia tempus amplius non erit, 7 Sed in diebus vocis septimi angeli, cum cœperit tuba canere, et consummabitur mysterium Dei, sicut evangelizavit per servos suos prophetas. 8 Et vox quam audivi dicentem de cælo iterum loquentem mecum dicentem: Vade, accipe librum apertum de manu angeli stantis supra mare et supra terram. 9 Et abii ad angelum, dicens ei ut daret mihi librum. Et dicit mihi: Accipe et devora eum: et faciet amaricare ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulce tamquam mel. 10 Et accepi librum de manu angeli, et devoravi eum: et erat in ore meo tamquam mel dulce: et cum devorassem eum, amaricatus est venter meus. 11 Et dicunt mihi: Oportet te iterum prophetare populis et gentibus et linguis et regibus multis.

CAPUT XI.

1 Et datus est mihi calamus similis virgæ, dicens: Surge et metire templum Dei et altare et adorantes in eo.

Digitized by Google

2 Καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξωθεν καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσεράκοντα δύο. 3 Καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. 4 Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου τῆς γῆς ἑστῶτες. 5 Καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θελήσῃ αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 6 Οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν, ἵνα μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν γῆν ἐν πάσῃ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. 7 Καὶ ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πόλεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. 8 Καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ Κύριος αὐτῶν ἐσταυρώθη. 9 Καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφίουσιν τεθήναι εἰς μνῆμα.

2 Atrium autem quod est foris templum eice foras et ne metiaris illud, quoniam datum est gentibus, et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus. 3 Et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccos. 4 Hi sunt duo olivæ et duo candelabra in conspectu Domini terræ stantes. 5 Et si quis eos voluerit nocere, ignis exiet de ore ipsorum et devorabit inimicos eorum : et si quis voluerit eos lædere, sic oportet eum occidi. 6 Hi habent potestatem cludendi cælum, ne pluat diebus prophetiæ ipsorum, et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem et percutere terram omni plaga quotienscumque voluerint. 7 Et cum finierint testimonium suum, bestia quæ ascendit de abysso faciet adversus illos bellum et vincet illos et occidet illos. 8 Et corpora eorum in plateis civitatis magnæ, quæ vocatur spiritaliter Sodoma et Ægyptus, ubi et Dominus eorum crucifixus est. 9 Et videbunt de populis et tribubus et linguis et gentibus corpora eorum per tres dies et dimidium, et corpora eorum non sinunt poni in monumentis.

Digitized by Google

10 Καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ εὐφραίνονται, καὶ δῶρα πέμπουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. 11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἐπέπεσεν ἐπὶ τοὺς θεωροῦντας αὐτούς. 12 Καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν αὐτοῖς· Ἀνάβατε ὧδε· καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, 13 Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. 14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ, 15 Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγοντες· Ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 16 Καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, οἳ κάθηνται ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, 17 Λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, καὶ ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας,

10 Et inhabitantes terram gaudebunt super illis et jocundabuntur et munera mittent invicem, quoniam hi duo prophetæ cruciaverunt eos qui habitant super terram. 11 Et post dies tres et dimidium spiritus vitæ a Deo intravit in eos, et steterunt super pedes suos, et timor magnus cecidit super eos qui viderunt eos. 12 Et audierunt vocem magnam de cælo dicentem illis: Ascendite huc: et ascenderunt in cælum in nube, et viderunt illos inimici eorum. 13 Et in illa hora factus est terræ motus magnus, et decima pars civitatis cecidit, et occisi sunt in terræ motu nomina hominum septem milia, et reliqui in timorem sunt missi et dederunt gloriam Deo cæli. 14 Væ secundum abiit: et ecce væ tertium veniet cito. 15 Et septimus angelus tuba cecinit, et factæ sunt voces magnæ in cælo dicentes: Factum est regnum hujus mundi Domini nostri et Christi ejus, et regnabit in sæcula sæculorum. 16 Et viginti quattuor seniores, qui in conspectu Dei sedent in sedibus suis, ceciderunt in facies suas et adoraverunt Deum 17 Dicentes: Gratias tibi agimus, Domine Deus omnipotens, qui es et qui eras, qui accepisti virtutem tuam magnam et regnasti,

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ια', ιβ'.

18 Καὶ τὰ ἔθνη ὠργισθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. 19 Καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΚΑΙ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στέφανος ἀστέρων δώδεκα, 2 Καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, καὶ κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. 3 Καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα, 4 Καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. 5 Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρσεν, ὃς μέλλει ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ.

❖ ܫ ❖ ܝ ❖ ܟ ❖

18 ܘܪܓܙܘ ܥܡܡܐ ܘܐܬܐ ܪܘܓܙܟ ܘܙܒܢ ܕܡܝܬܐ ܕܢܬܕܝܢ ܘܬܬܠ ܐܓܪܐ ܠܥܒܕܝܟ ܢܒܝܐ ܘܠܩܕܝܫܐ ܘܠܕܕܚܠܝܢ ܫܡܟ ܙܥܘܪܐ ܘܪܒܐ ܘܠܡܚܒܠ ܠܡܚܒܠܝ ܐܪܥܐ ׃ 19 ܘܐܬܦܬܚ ܗܝܟܠܐ ܕܐܠܗܐ ܒܫܡܝܐ ܘܐܬܚܙܝ ܬܒܘܬ ܩܝܡܬܗ ܒܗܝܟܠܗ ܘܗܘܘ ܒܪܩܐ ܘܩܠܐ ܘܪܥܡܐ ܘܙܥܬܐ ܪܒܬܐ ׃

❖ ܒ ❖ ܐ ❖

1 ܘܐܬܬ ܐܬܐ ܪܒܬܐ ܒܫܡܝܐ ܐܬܬܐ ܠܒܫܐ ܠܫܡܫܐ ܘܣܗܪܐ ܬܚܝܬ ܪܓܠܝܗ ܘܥܠ ܪܫܗ ܟܠܝܠ ܕܟܘܟܒܐ ܬܪܥܣܪ ׃ 2 ܘܒܒܛܢܗ ܚܒܠܐ ܘܡܙܥܩ ܡܟܐܒ ܠܡܝܠܕ ׃ 3 ܘܐܬܚܙܝ ܐܬܐ ܐܚܪܬܐ ܒܫܡܝܐ ܘܗܐ ܬܢܝܢܐ ܪܒܐ ܣܡܩܐ ܕܠܗ ܫܒܥ ܪܫܐ ܘܥܣܪ ܩܪܢܐ ܘܥܠ ܪܫܘܗܝ ܫܒܥ ܟܠܝܠ ׃ 4 ܘܕܢܒܗ ܡܫܟ ܬܠܬ ܦܠܓܐ ܕܟܘܟܒܐ ܘܪܡܝ ܐܢܘܢ ܠܐܪܥܐ ׃ ܘܬܢܝܢܐ ܩܝܡ ܩܕܡ ܐܢܬܬܐ ܕܬܝܠܕ ܕܟܕ ܝܠܕ ܒܪܗ ܢܒܠܝܗ ׃ 5 ܘܝܠܕܬ ܒܪܐ ܕܕܟܪܐ ܕܗܘ ܪܥܝ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܒܫܒܛܐ ܕܦܪܙܠ ܘܐܬܚܛܦ ܒܪܗ ܠܘܬ ܐܠܗܐ ܘܠܘܬ ܟܘܪܣܝܗ ׃

APOCALYPSIS, XI. XII.

18 Et iratæ sunt gentes, et advenit ira tua et tempus mortuorum judicari et reddere mercedem servis tuis, prophetis et sanctis et timentibus nomen tuum, pusillis et magnis, et exterminandi eos qui corruperunt terram. 19 Et apertum est templum Dei in cælo, et visa est arca testamenti ejus in templo ejus, et facta sunt fulgora et voces et terræ motus et grando magna.

CAPUT XII.

1 Et signum magnum paruit in cælo, mulier amicta sole, et luna sub pedibus ejus, et in capite ejus corona stellarum duodecim, 2 Et in utero habens et clamans parturiens, et cruciatur ut pariat. 3 Et visum est aliud signum in cælo, et ecce draco magnus rufus, habens capita septem et cornua decem, et in capitibus suis septem diademata, 4 Et cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum cæli, et misit eas in terram. Et draco stetit ante mulierem quæ erat paritura, ut cum peperisset filium ejus devoraret. 5 Et peperit filium masculum, qui recturus erat omnes gentes in virga ferrea: et raptus est filius ejus ad Deum et ad thronum ejus.

Digitized by Google

6 Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφουσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. 7 Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος. Καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, 8 Καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. 9 Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν. 10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν· Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγωρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός. 11 Καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. 12 Διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε, οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει. 13 Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ἄρσενα.

6 ܘܐܬܝܬ ܐܢܬܬܐ ܠܡܕܒܪܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܐܬܪ ܡܬܬܟܢ ܡܢ ܐܠܗܐ ܕܬܬ ܬܡ ܬܬ ܡܐܐ ܘܫܬܐ ܘܬܪܥܐ ܐܢܘܢ ܬܡ ܐܠܦ ܘܬܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܝܘܡ 7 ܘܗܘܬ ܩܪܒܐ ܒܫܡܝܐ ܡܝܟܐܝܠ ܘܡܠܐܟܘܗܝ ܕܢܩܪܒܘܢ ܥܡ ܬܢܝܢܐ ܘܬܢܝܢܐ ܩܪܒ ܘܡܠܐܟܘܗܝ ܕܝܠܗ ܢܩܪܒܘܢ ܥܠ ܡܝܟܐܝܠ ܘܠܐ ܝܟܠ ܘܠܐ ܐܫܟܚ ܐܬܪ ܠܗܘܢ ܒܫܡܝܐ ܐܦ ܬܡ ܠܐ ܐܫܬܟܚ ܐܬܪ ܠܗܘܢ ܒܫܡܝܐ ܬܘ ܬܡ 9 ܘܐܬܪܡܝ ܬܢܝܢܐ ܪܒܐ ܐܬܬܪ ܕܡܬܩܪܐ ܕܝܐܒܠܘܣ ܘܣܛܢܐ ܕܡܛܥܐ ܠܟܠ ܥܡܡܐ ܐܬܪܡܝ ܘܐܬܪ ܡܠܐܟܘܗܝ ܥܡܗ ܐܬܪ ܡܬܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ܘܫܬܝܢ ܝܘܡ

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ιβ', ιγ'.

14 Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ αἱ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. 15 Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν ποταμοφόρητον ποιήσῃ. 16 Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. 17 Καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικὶ καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ 18 Καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 ΚΑΙ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. 2 Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρκου, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λεόντων· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. 3 Καὶ μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη. Καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου,

ܟܬܒܐ ܕ ܫ ܕ ܝܘ

ܘܐܬܝܗܒ ܠܐܢܬܬܐ ܬܪܝܢ ܟܢܦܝ ܢܫܪܐ ܪܒܬܐ 14
ܕܬܦܪܚ ܠܡܕܒܪܐ ܠܐܬܪܗ ܕܬܬܪܥܐ ܬܡܢ ܘܙܒܢ ܘܦܠܓ ܙܒܢ ܡܢ ܦܢܝ ܚܝܬܐ ܘܡܢ ܦܘܡܗ ܕܚܝܬܐ ܫܕܐ ܡܝ ܐܝܟ ܢܗܪܐ ܕܢܥܒܪ ܠܗ ܘܐܥܪ ܐܪܥܐ ܠܐܢܬܬܐ 16
ܘܦܬܚܬ ܐܪܥܐ ܦܘܡܗ ܘܒܠܥ ܢܗܪܐ ܕܫܕܐ ܚܝܬܐ ܡܢ ܦܘܡܗ ܘܬܪܓܙ ܚܝܬܐ ܥܠ ܐܢܬܬܐ ܘܐܙܠ ܠܡܥܒܕ ܩܪܒܐ ܥܡ ܫܪܝܬܐ ܕܙܪܥܗ ܕܢܛܪܝܢ ܦܩܕܢܝ ܐܠܗܐ ܘܐܝܬܝܗܘܢ ܣܗܕܘܬܐ ܕܝܫܘܥ ܘܩܡ ܥܠ ܚܘܠܬܐ ܕܝܡܐ

ܦܨܠܐ ܝ ܓ ܕ

ܘܚܙܝܬ ܡܢ ܝܡܐ ܚܝܬܐ ܣܠܩܐ ܕܫܒܥ ܪܝܫܝܢ ܘܬܪܥܣܪ ܩܪܢܝܢ ܘܥܠ ܩܪܢܝܗ ܥܣܪ ܟܠܝܠܐ ܘܥܠ ܪܝܫܝܗ ܫܡܗܬ ܓܕܦܐ ܘܚܝܬܐ ܕܚܙܝܬ ܕܡܝܐ ܠܦܪܕܐ ܘܪܓܠܘܗܝ ܐܝܟ ܕܒܐ ܘܦܘܡܗ ܐܝܟ ܦܘܡ ܐܪܝܐ ܘܝܗܒ ܠܗ ܬܢܝܢܐ ܚܝܠܗ ܘܫܘܠܛܢܗ ܘܫܘܠܛܢ ܪܒ ܚܕ ܡܢ ܪܝܫܝܗ ܐܝܟ ܕܡܟܝܐ ܠܡܘܬܐ ܘܐܬܪܦܐ ܡܟܬܗ ܘܬܕܡܪ ܟܠ ܐܪܥܐ ܒܬܪ ܚܝܬܐ

ܦܨܠܐ ܝ ܓ ܕ

ܘܚܙܝܬ ܚܕ ܡܢ ܪܝܫܝܗ ܐܝܟ ܕܡܟܝܐ ܠܡܘܬܐ ܘܐܬܪܦܐ ܡܟܬܗ ܘܬܕܡܪ ܟܠ ܐܪܥܐ ܒܬܪ ܚܝܬܐ

APOCALYPSIS, XII. XIII.

14 Et datæ sunt mulieri duæ alæ aquilæ magnæ, ut volaret in desertum in locum suum, ubi alitur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis. 15 Et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam tamquam flumen, ut eam faceret trahi a flumine. 16 Et adjuvit terra mulierem, et aperuit terra os suum et absorbuit flumen quod misit draco de ore suo. 17 Et iratus est draco in mulierem, et abiit facere prœlium cum reliquis de semine ejus, qui custodiunt mandata Dei et qui habent testimonium Jesu. 18 Et stetit super arenam maris.

CAPUT XIII.

1 Et vidi de mare bestiam ascendentem et habentem capita septem et cornua decem, et super cornua ejus decem diademata, et super capita ejus nomina blasphemiæ. 2 Et bestiam quam vidi, similis erat pardo, et pedes ejus sicut ursi, et os ejus sicut os leonis. Et dedit illi draco virtutem suam et potestatem magnam. 3 Et unum de capitibus suis quasi occisum in mortem, et plaga mortis ejus curata est. Et ammirata est universa terra post bestiam,

Digitized by Google

4 Καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι, ὅτι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ θηρίῳ λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ, καὶ τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; 5 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας τεσσεράκοντα δύο. 6 Καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίας πρὸς τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. 7 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. 8 Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, οὗ οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. 9 Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. 10 Εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν [ὑπάγει,] εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· εἴ τις ἐν μαχαίρῃ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρῃ ἀποκτανθῆναι. Ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων. 11 Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. 12 Καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ. Καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσουσιν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

4 Et adoraverunt draconem, quia dedit potestatem bestiæ, et adoraverunt bestiam dicentes: Quis similis bestiæ, et quis poterit pugnare cum ea? 5 Et datum est ei os loquens magna blasphemiæ, et data est illi potestas facere menses XLII. 6 Et aperuit os suum in blasphemia ad Deum, blasphemare nomen ejus et tabernaculum ejus et eos qui in cælo habitant. 7 Et datum est illi bellum facere cum sanctis et vincere illos, et data est ei potestas in omnem tribum et populum et linguam et gentem. 8 Et adorabunt eum omnes qui habitant terram, quorum non sunt scripta nomina in libro vitæ Agni qui occisus est ab origine mundi. 9 Si quis habet aurem, audiat. 10 Qui in captivitatem [duxerit], vadit in captivitatem: qui in gladio occiderit, oportet eum gladio occidi. Hic est patientia et fides sanctorum. 11 Et vidi aliam bestiam ascendentem de terra, et habebat cornua duo similia Agni et loquebatur sicut draco. 12 Et potestatem prioris bestiæ omnem faciebat in conspectu ejus. Et fecit terram et habitantes in eam adorare bestiam primam, cujus curata est plaga mortis.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ιγ', ιδ'.

13 Καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. 14 Καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ, ὃς ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρης καὶ ἔζησεν. 15 Καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσουσιν τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου ἀποκτανθῶσιν. 16 Καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα δῶσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν, 17 Ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. 18 Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν. Ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρωπου ἐστίν. Καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξϛ'.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΚΑΙ ἴδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ἑστὸς ἐπὶ τὸ ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν.

❖ ڀ ❖ ڀ ❖

13 ܘܥܒܕ ܐܬ̈ܘܬ ܪܒ̈ܪܒ̈ܬ ܕܐܦ ܢܘܪܐ ܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܩܕܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ׃ 14 ܘܐܫܕܐ ܠܐܢܘܢ ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܐܪܥܐ ܒܐܬ̈ܘܬ ܕܢܥܒܕ ܩܕܡ ܚܝܘܬܐ ܐܡܪ ܠܐܢܘܢ ܕܒܐܪܥܐ ܕܢܥܒܕܘܢ ܨܠܡܐ ܠܚܝܘܬܐ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܟܬܐ ܕܣܝܦܐ ܘܚܝܬ ׃ 15 ܘܢܬܝܗܒ ܠܗ ܕܢܬܠ ܪܘܚܐ ܠܨܠܡܐ ܕܚܝܘܬܐ ܕܬܗܘܐ ܨܠܡܐ ܕܚܝܘܬܐ ܘܬܡܠܠ ܘܬܥܒܕ ܕܟܠ ܕܠܐ ܢܣܓܕ ܠܨܠܡܐ ܕܚܝܘܬܐ ܢܬܩܛܠ ׃ 16 ܘܥܒܕ ܠܟܠܗܘܢ ܙܥܘܪ̈ܐ ܘܪܒ̈ܪܒ̈ܢ ܘܥܬܝܪ̈ܐ ܘܡܣܟ̈ܢ̈ܐ ܘܚܪ̈ܐ ܘܥܒ̈ܕ̈ܐ ׃ ܕܢܬܠ ܠܗܘܢ ܣܡܐ ܥܠ ܝܕܗ ܝܡܝܢܐ ܐܘ ܥܠ ܓܒܝܗܝ ׃ 17 ܘܠܐ ܢܫܟܚ ܕܢܙܒܢ ܐܘ ܢܙܒܢ ܐܠܐ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܣܡܐ ܐܘ ܫܡܐ ܕܚܝܘܬܐ ׃ 18 ܗܪ ܚܟܡܬܐ ܐܝܬ ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ ܡܕܥ ܢܚܫܘܒ ܫܡܐ ܕܚܝܘܬܐ ܡܛܠ ܕܫܡܐ ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܗܘ ׃ ܘܫܡܗ ܫ̈ܣ̈ܪ̈ܐ ׃

❖ ڀ ❖

1 ܘܚܙܝܬ ܗܐ ܐܪܢܝܘܢ ܩܐܡ ܥܠ ܛܘܪ ܨܝܘܢ ܘܥܡܗ ܡ̈ܐܐ ܘܐܪܒ̈ܥܝܢ ܘܐܪܒܥ ܐܠ̈ܦ̈ܐ ܕܫܡܗ ܟܬܝܒ ܥܠ ܓܒܝܗܘܢ ׃

❖ ڀ ❖

APOCALYPSIS, XIII. XIV.

13 Et fecit signa magna, ut etiam ignem faceret de cælo descendere in terram in conspectum hominum. 14 Et seducet habitantes terram propter signa quæ data sunt illi facere in conspectu bestiæ, dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem bestiæ quæ habet plagam gladii et vixit. 15 Et datum est illi ut daret spiritum imagini bestiæ, ut et loquatur imago bestiæ, et faciat quicumque non adoraverit imaginem bestiæ occidantur. 16 Et faciet omnes, pusillos et magnos et divites et pauperes et liberos et servos, habere characterem in dextra manu aut in frontibus suis, 17 Et ne quis possit emere aut vendere, nisi quis habet characterem nomine bestiæ aut numerum nominis ejus. 18 Hic sapientia est. Qui habet intellectum, computet numerum bestiæ: numerus enim hominis est. Et numerus ejus est sexcenti sexaginta sex.

CAPUT XIV.

1 Et vidi, et ecce Agnus stabat supra montem Sion, et cum illo centum quadraginta quattuor milia habentes nomen ejus et nomen Patris ejus scriptum in frontibus suis.

Digitized by Google

2 Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης, καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν· 3 Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. 4 Οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν. Οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ. Οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ, 5 Καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν οὐχ εὑρέθη ψεῦδος· ἄμωμοι γάρ εἰσιν. 6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν μεσουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν, 7 Λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων. 8 Καὶ ἄλλος ἄγγελος δεύτερος ἠκολούθησεν λέγων· Ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν μεγάλη, ἡ ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα τὰ ἔθνη.

2 ... 3 ... 4 ... 5 ... 6 ... 7 ... 8 ...

2 Et audivi vocem de cælo tamquam vocem aquarum multarum et tamquam vocem tonitrui magni, et vocem quam audivi sicut citharœdorum citharizantium in citharis suis. 3 Et cantabant quasi canticum novum ante sedem et ante quattuor animalia et seniores: et nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta quattuor milia, qui empti sunt de terra. 4 Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi qui sequuntur Agnum quocumque abierit. Hi empti sunt ex omnibus primitiæ Deo et Agno, 5 Et in ore ipsorum non est inventum mendacium; sine macula sunt. 6 Et vidi alterum angelum volantem per medium cælum, habentem evangelium æternum, ut evangelizaret sedentibus super terram et super omnem gentem et tribum et linguam et populum, 7 Dicentem magna voce: Timete Deum et date illi honorem, quia venit hora judicii ejus, et adorate eum qui fecit cælum et terram et mare et fontes aquarum. 8 Et alius angelus secutus est dicens: Cecidit cecidit Babylon illa magna, quæ a vino iræ fornicationis suæ potionavit omnes gentes.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ιδ.

9 Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθησεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ τις προσκυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, 10 Καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ κεκερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἐνώπιον ἀγγέλων ἁγίων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. 11 Καὶ ὁ καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰώνων ἀναβαίνει, καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· 12 Ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ. 13 Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· Γράψον· Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπάρτι. Ναί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαήσονται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. 14 Καὶ ἴδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκή, καὶ ἐπὶ τὴν νεφέλην καθήμενον ὅμοιον υἱὸν ἀνθρώπου, ἔχων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. 15 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. 16 Καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῆς νεφέλης τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ.

❖ ﻡ ❖

9 وَاٰخَرٌ مَلَاخٌ تَلِيهُمْ بَصْ كَمْ
ضِ إِمْكَ صَلِّ ذِكَا : إِ إِنْ هِيَ
كَهْ سَمْعَ هُنَا مَكُوكُمَا بِيكِ :
مَنْهَصْ وَهُمَا بِيكِ كَلَا ضَمْ
خَمْنَوِصْ إِهْ كَلَا إِبِّا بِيكِ : 10 إِ
: مَسْكَا بِهِ بَمْ سَمْنَا بِسَمْعَا بِكِلَا
وَهْ بَعْلَا بِهِ سَمْنَا بِسَمْعَا بِكِلَا
وَهْ بِمْنَبِ إِمْنَهِ صَهْمَا وَهْمَا
بِيكِ . مَنْعَلَبَ صَهْمَا مَصْنَعَا .
صِمْ مَلَاخَا صَبِيقَا . مَصِمْ زَهْمَسَ .
11 مَلَا بِعَنْصَا بِيكِ : كَتَكَمَا
بِتَكَمَا تَهْصَ . مَلَا إِبَ كَمْ
نَسْنَا إِسَمَا مَكَكَنَا : كَمَكِ
بِهْبِ كَهْ سَمْعَ هُنَا مَكُوكُمَا
بِيكِ . 12 مَهْمَا مَهْصَبَهْلَا بِصَبِيقَا
إِبَهْ : هُمَا بِهْبِ كَهْمَبَهْمَ
بِكَمَا مَكَهْصَنَعَا بِعَهْ .
13 مَهْصَنَا صَلِّ بِهِ مَصْنَا بِإِمْكَ
صَهْ : هَهْصَا إِبِهْ مَبَلَا هُمَا
بِكَمَا مَكَبِ . بِهِ هُمَا . إِبِ إِمْكَ
هَمَا . إِنْنَا بِنَهْبَسَهْ بِهِ خَصَلِّ
بِيكِ . هُمَا بِهْ تَصْبَا بِيكِ .
نَصْهِ خَمَكَ . 14 مَنْبَهْ هُمَا
حَنَا سَهْزَا . مَلَا حَنَا بَهْ : بِزَمَا
كَصْتَ بِإِنَا : إِبَهْ كَهْ كَلَا بِعَا
بِيكِ حَبِلَا بِزَصَا : مَحَابَا بِيكِ
مَكِلَا مَبَهْلَا . 15 مَاخَا مَلَاخَا بَصْ
بِهِ هَبِلَا . ضِ هُنَا صَلِّ ذِكَا .
كَهْ بَهْصَ كَلَا حَنَا : 16 ... مَاخَا
مَكِلَا بِيكِ كَلَا إِذَا : مَهْبِيزَا إِذَا .

APOCALYPSIS, XIV.

9 Et alius angelus tertius secutus est illos dicens voce magna : Si quis adoraverit bestiam et imaginem ejus et acceperit characterem in fronte sua aut in manu sua, 10 Et hic bibet de vino iræ Dei, qui mixtus est mere in calice iræ ipsius, et cruciabitur igne et sulphure in conspectu angelorum sanctorum et ante conspectum Agni. 11 Et fumus tormentorum eorum in sæcula sæculorum ascendit, nec habent requiem die ac nocte qui adoraverunt bestiam et imaginem ejus et si quis accepit characterem nominis ejus. 12 Hic patientia sanctorum est, qui custodiunt mandata Dei et fidem Jesu. 13 Et audivi vocem de cælo dicentem : Scribe : Beati mortui qui in Domino moriuntur a modo. Jam dicit Spiritus, ut requiescant a laboribus suis : opera enim illorum sequuntur illos. 14 Et vidi, et ecce nubem candidam, et super nubem sedentem similem Filio hominis, habentem in capite suo coronam auream et in manu sua falcem acutam. 15 Et alter angelus exivit de templo, clamans voce magna ad sedentem super nubem : Mitte falcem tuam et mete, quia venit hora ut metatur. quoniam aruit messis terræ. 16 Et misit qui sedebat super nubem falcem suam in terram, et messa est terra.

Digitized by Google

17 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ· 18 Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν φωνῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ λέγων· Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. 19 Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν. 20 Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

ΚΕΦ. ιε'.

1 ΚΑΙ ἴδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ θεοῦ. 2 Καὶ ἴδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ. 3 Καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες· Μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν·

17 ܘܐܡܛ ܚܠܐ ܒܥܨ ܒܗ ܫܡܫܐ ܕܐ ܕܒܫܡܝܐ ܐܦ ܗܘ ܚܪܒ ܚܕܐ ܐܝܬ ܠܗ ܘܢܦܩ ܡܢ ܒܝܬ ܩܕܫܐ ܕܒܫܡܝܐ ܘܐܦ ܗܘ ܚܪܒ ܚܕܐ ܐܝܬ ܠܗ ܘܩܪܐ ܒܩܠ ܪܡ ܠܗܘ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܢܪ ܘܐܡܪ ܫܕܘ ܚܪܒܟ ܚܕܐ ܘܩܨܘ ܥܢܒܐ ܕܐܪܥܐ ܕܝܒܫܘ ܥܢܒܗ ܘܫܕܪ ܡܠܐܟܐ ܚܪܒܗ ܠܐܪܥܐ ܘܩܨܐ ܠܟܪܡܗ ܘܫܕܪ ܠܒܝܪ ܪܘܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ܪܒܐ ܘܐܬܒܛܢ ܒܝܪ ܡܢ ܒܪ ܡܕܝܢܬܐ ܘܢܦܩ ܕܡ ܡܢ ܒܝܪ ܥܕ ܣܘܣܝ ܪܣܢ ܐܠܦ ܘܫܬ ܡܐܐ ܘܫܬܝܢ ❖

1 ܘܚܙܝܬ ܐܬ ܐܚܪ ܐܬ ܒܫܡܝܐ ܪܒ ܘܬܡܗ ܫܒܥܐ ܡܠܐܟܐ ܕܝܢ ܫܒܥ ܡܟ̈ܐ ܐܚܪ̈ܬ̈ܐ ܕܒܗܢ ܐܬܫܠܡ ܪܘܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ܘܚܙܝܬ ܐܝܟ ܕܝܡ ܙܓܝ ܡܥܪܒ ܒܢܘܪ ܘܐܢ̈ܫ̈ܐ ܕܙܟܘ ܡܢ ܚܝܘܬܐ ܘܡܢ ܨܠܡܗ ܘܡܢ ܡܢܝܢ ܫܡܗ ܩܝܡ̈ܝܢ ܥܠ ܝܡܐ ܙܓܝ ܘܟܢ̈ܪ̈ܐ ܕܐܠܗܐ ܒܝܕܗܘܢ ❖ 3 ܘܡܫܒܚ̈ܝܢ ܫܒܚܬܐ ܕܡܘܫܐ ܥܒܕ ܐܠܗܐ ܘܫܒܚܬܐ ܕܥܠܐ ܘܐܡܪ̈ܝܢ ܪܒ̈ܘ̈ܬ ܘܬܡܗ ܥܒ̈ܕ̈ܝܟ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܟܠ̈ܗ̈ܝ ܫܠܝܛ̈ܐ ܙܕܝܩ̈ܐ ܘܫܪ̈ܝܪ̈ܐ ܐ̈ܘ̈ܪ̈ܚ̈ܬ̈ܟ ܡܠܟ ܥܠ̈ܡ̈ܐ

APOCALYPSIS, XIV. XV.

17 Et alius angelus exivit de templo quod est in cælo, habens et ipse falcem acutam: 18 Et alius angelus [exivit] de altari, qui habet potestatem supra ignem, et clamavit voce magna [ad eum] qui habet falcem acutam, dicens: Mitte falcem tuam acutam et vindemia botrus vineæ terræ, quoniam maturæ sunt uvæ ejus. 19 Et misit angelus falcem suam in terram, et vindemiavit vineam terræ et misit in lacum iræ Dei magnum. 20 Et calcatus est lacus extra civitatem, et exivit sanguis de lacu usque ad frenos equorum per stadia mille sexcenta.

CAPUT XV.

1 Et vidi aliud signum in cælo magnum et mirabile, angelos septem habentes plagas septem novissimas, quoniam in illis consummata est ira Dei. 2 Et vidi tamquam mare vitreum mixtum igne, et eos qui vicerunt bestiam et imaginem illius et numerum nominis ejus, stantes super mare vitreum, habentes citharas Dei 3 Et cantantes canticum Moysi servi Dei et canticum Agni, dicentes: Magna et mirabilia [sunt] opera tua, Domine Deus omnipotens: justæ et veræ viæ tuæ, Rex cælorum:

Digitized by Google

4 Τίς οὐ μὴ φοβηθῇ [σε], Κύριε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. 5 Καὶ μετὰ ταῦτα ἴδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, 6 Καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς, 7 Καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζώων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 8 Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

ΚΕΦ. ις'.

1 ΚΑΙ ἤκουσα μεγάλης φωνῆς ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις· Ὑπάγετε καὶ ἐκχέετε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν. 2 Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ.

4 ܡܢ ܠܐ ܢܕܚܠ ܠܟ ܡܪܝ ܘܢܫܒܚ ܫܡܟ ܐܝ ܕܠܘܕ ܚܣܝܕ ܐܢܬ ܐܝ ܕܟܠ ܥܡܡܐ ܢܐܬܘܢ ܘܢܣܓܕܘܢ ܩܕܡܝܟ ܐܝ ܕܕܝܢܝܟ ܐܬܓܠܝܘ ܗܢ ܩܕܡ ܥܝܢܝܟ ׃ 5 ܘܒܬܪ ܗܠܝܢ ܚܙܝܬ ܘܗܐ ܐܬܦܬܚ ܗܝܟܠܐ ܕܡܫܟܢܐ ܕܣܗܕܘܬܐ ܒܫܡܝܐ ׃ 6 ܘܢܦܩܘ ܫܒܥܐ ܡܠܐܟܐ ܕܚܙܝܢ ܠܗܘܢ ܫܒܥ ܡܟܝܬܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܠܒܫܝܢ ܒܘܨ ܙܟܝ ܘܢܩܝ ܘܚܓܪܝܢ ܥܠ ܨܕܪܗܘܢ ܒܡܙܢܩܐ ׃ 7 ܘܚܕ ܡܢ ܐܪܒܥ ܚܝܘܬܐ ܝܗܒ ܠܫܒܥ ܡܠܐܟܐ ܫܒܥ ܦܝܐܠܐ ܕܕܗܒ ܡܠܝܢ ܪܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ ܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ ׃ 8 ܘܐܬܡܠܝ ܗܝܟܠܐ ܥܫܢܐ ܡܢ ܫܘܒܚܗ ܕܐܠܗܐ ܘܡܢ ܚܝܠܗ ܘܠܐ ܡܢ ܕܢܥܘܠ ܠܗܝܟܠܐ ܥܕ ܕܢܫܠܡܘܢ ܫܒܥ ܡܟܝܬܐ ܕܫܒܥ ܡܠܐܟܐ ׃

ܦܨ. ܗ ❖ ܬ

1 ܘܫܡܥܬ ܩܠܐ ܪܒܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܐܡܪ ܠܫܒܥ ܡܠܐܟܐ ܙܠܘ ܘܐܪܩܘ ܠܫܒܥ ܦܝܐܠܐ ܕܪܓܙܐ ܕܐܠܗܐ ׃ 2 ܘܐܙܠ ܩܕܡܝܐ ܘܐܪܩ ܠܦܝܐܠܗ ܘܗܘܬ ܩܪܚܐ ܒܝܫܬܐ ܘܡܪܝܫܬܐ ܒܓܒܪܐ ܕܗܘ ܨܠܡܐ ܕܚܝܬܐ ܘܒܓܒܪܐ ܕܣܓܕ ܠܨܠܡܗ ׃

4 Quis non timebit [te], Domine, et magnificabit nomen tuum? quia solus pius [es], quoniam omnes gentes venient, et adorabunt in conspectu tuo, quoniam judicia tua manifestata sunt. 5 Et post hæc vidi, ecce apertum est templum tabernaculi testimonii in cælo, 6 Et exierunt septem angeli habentes plagas de templo, vestiti lapide mundo candido, et præcincti circa pectora zonis aureis. 7 Et unus ex quattuor animalibus dedit septem angelis septem phialas aureas plenas iracundiæ Dei viventis in sæcula sæculorum. 8 Et impletum est templum fumo a majestate Dei et de virtute ejus, et nemo porterat introire in templum donec consummarentur septem plagæ septem angelorum.

CAPUT XVI.

1 Et audivi vocem magnam de templo dicentem septem angelis: Ite et effundite septem phialas iræ Dei in terram. 2 Et abiit primus et effudit phialam suam in terram, et factum est vulnus sævum ac pessimum in homines qui habebant characterem bestiæ et in eos qui adoraverunt imaginem ejus.

Digitized by Google

3 Καὶ ὁ δεύτερος [ἄγγελος] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ ζωῆς ἀπέθανεν, τὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ. 4 Καὶ ὁ τρίτος [ἄγγελος] ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο αἷμα. 5 Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέγοντος· Δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἔκρινας, 6 Ὅτι αἵματα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πεῖν· ἄξιοί εἰσιν. 7 Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· Ναί, Κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. 8 Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. 9 Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ πὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. 10 Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη, καὶ ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, 11 Καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. 12 Καὶ ὁ ἕκτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν Εὐφράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου.

3 ܘܡܠܐܟܐ ܬܢܝܢܐ ܫܕܐ ܐܝܬ ܕܝܠܗ ܒܝܡܐ ܘܗܘܬ ܐܝܟ ܕܡ ܡܝܬ ܘܟܠ ܢܦܫ ܚܝܐ ܕܒܝܡܐ ܡܝܬܬ ܗܘ ܐܝܬ ܒܝܡ ܐܝܟ ܕܡ ܡܝܬ ܘܡܠܐܟܐ ܬܠܬܝܐ ܫܕܐ ܐܝܬ ܕܝܠܗ ܒܢܗܪ̈ܐ ܘܒܡܒܘ̈ܥ̈ܐ ܕܡ̈ܝ̈ ܘܗܘܬ ܐܝܟ ܕܡ ܡܝܬ ܘܫܡܥܬ ܡܠܐܟܐ ܕܡ̈ܝ̈ ܘܐܡܪ ܙܕܝܩ ܐܢܬ ܕܗܘ ܘܗܘ ܘܩܕܝܫ ܗܘ ܕܗܟܝܢ ܕܝܢ ܐܬ ܕܐܝܬ ܕܕܡ ܩܕܝ̈ܫ̈ܐ ܘܢ̈ܒ̈ܝ̈ܐ ܐܫܦܟܘ ܘܕܡ ܠܗܘܢ ܝܗܒ ܐܢܬ ܕܢܫܬܘ ܐܝܟ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܘܫܡܥܬ ܕܡ̈ܪ̈ܒ̈ܚ̈ܐ ܕܐܡܪ̈ܝ̈ܢ ܐܦ ܝܐ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܟܠ̈ܗ̈ܝ̈ܢ ܫܪ̈ܝ̈ܪ̈ܝܢ ܘܙܕܝ̈ܩ̈ܝ̈ܢ ܕܝ̈ܢ̈ܝ̈ܟ ܘܪ̈ܒ̈ܚ̈ܐ ܘܫܡܫܐ ܐܬܝܗܒ ܠܗ ܕܢܩܛܘ ܠܒܢܝ ܐܢܫܐ ܒܢܘܪܐ ܘܐܬܩܛܘ ܒܢܘܪܐ ܪ̈ܒ̈ܐ ܘܫܡ ܡܪܝܐ ܕܠܗ ܫܘܠܛܢܐ ܥܠ ܡ̈ܟ̈ܬ̈ܐ ܗ̈ܠ̈ܝ̈ܢ ܘܠܐ ܬܒܘ ܬܒ ܡܢ ܥܒ̈ܕ̈ܝ̈ܗ̈ܘܢ ܕܢܬܠ ܠܗ ܫܒܚܬܐ ܘܡܠܐܟܐ ܪ̈ܒ̈ܥ̈ܐ ܫܕܐ ܐܝܬ ܕܝܠܗ ܥܠ ܟܘܪܣܝܐ ܕܚܝܘܬܐ ܘܗܘܬ ܡܠܟܘܬܗ ܚܫܝܟܐ ܘܐܟܠ̈ܘ ܠܫ̈ܢ̈ܬ̈ܗ̈ܘܢ ܡܢ ܟܐܒܐ ܘܫܡܬ ܠܐܠܗܐ ܕܫܡܝܐ ܡܢ ܟܐܒ̈ܝ̈ܗ̈ܘܢ ܘܡܢ ܩܪ̈ܚ̈ܗ̈ܘܢ ܘܠܐ ܬܒܘ ܬܒ ܡܢ ܥܒ̈ܕ̈ܝ̈ܗ̈ܘܢ ܘܡܠܐܟܐ ܫܬܝܬܐ ܫܕܐ ܐܝܬ ܕܝܠܗ ܥܠ ܢܗܪܐ ܪ̈ܒ̈ܐ ܕܦ̈ܪ̈ܬ̈ ܘܝܒܫ ܡ̈ܝ̈ܗ ܕܝܠܗ ܕܬܬܟܢܫ ܐܘܪ̈ܚ̈ܐ ܕܡ̈ܠ̈ܟ̈ܐ ܕܡܢ ܡܕܢ̈ܚ̈ܐ ܕܫܡܫܐ

3 Et secundus [angelus] effudit phialam suam in mare, et factus est sanguis tamquam mortui, et omnis anima vivens mortua est in mari. 4 Et tertius effudit phialam suam super flumina et super fontes aquarum, et factus est sanguis. 5 Et audivi angelum aquarum dicentem: Justus es, qui es et qui eras sanctus, quia hæc judicasti: 6 Quia sanguinem sanctorum et prophetarum fuderunt, et sanguinem eis dedisti bibere, ut digni sunt. 7 Et audivi alterum [ab altari] dicens: Etiam, Domine Deus Omnipotens, vera et justa judicia tua. 8 Et quartus effudit phialam suam in solem, et datum est illi æstu afficere homines et igni. 9 Et æstuaverunt homines æstu magno, et blasphemaverunt nomen Dei habentis potestatem super has plagas, neque egerunt pœnitentiam ut darent illi gloriam. 10 Et quintus effudit phialam suam super sedem bestiæ, et factum est regnum ejus tenebrosum, et commanducaverunt linguas suas præ dolore, 11 Et blasphemaverunt Deum cæli præ doloribus et vulneribus suis, et non egerunt pœnitentiam ex operibus suis. 12 Et sextus effudit phialam suam in flumen illud magnum Euphraten, et siccavit aquam ejus, ut præparetur via regibus ab ortu solis.

Digitized by Google

13 Καὶ ἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὡς βάτραχοι· 14 Εἰσὶν γὰρ πνεύματα δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας [ἐκείνης] τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 15 Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. 16 Καὶ συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ Ἁρμαγεδών. 17 Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη ἐκ τοῦ ναοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· Γέγονεν. 18 Καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταί, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ' οὗ ἄνθρωπος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτω μέγας. 19 Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσαν. Καὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. 20 Καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν, καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν. 21 Καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

13 ٠ܡܢܐ ܕܡܢ ܦܘܡܐ ܕܬܢܝܢܐ ܘܡܢ ܦܘܡܐ ܕܚܝܘܬܐ ܘܡܢ ܦܘܡܐ ܕܢܒܝܐ ܕܫܩܪܐ ܬܠܬ ܪܘܚܐ ܛܡܝܐ ܕܐܝܟ ܙܩܘ̈ܦ̈ܐ ܀ 14 ٠ܗܢ ܓܝܪ ܪܘܚܐ ܕܫܝܕܐ ܕܥܒܕܝܢ ܐܬ̈ܘ̈ܬ̈ܐ ܕܢܦܩܢ ܠܘܬ ܡܠ̈ܟ̈ܐ ܕܟܠ ܡܬܒܐ ܕܢܟܢܫ ܐܢܘܢ ܠܩܪܒܐ ܕܝܘܡܐ ܪܒܐ ܕܐܠܗܐ ܟܠ̈ܝ̈ܠ̈ܐ ܀ 15 ٠ܗܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܐܝܟ ܓܢܒܐ ܛܘܒ ܠܡܢ ܕܡܬܥܪ ܘܢܛܪ ܠܠܒܘܫ̈ܘ̈ܗ̈ܝ ܕܠܐ ܢܗܘܐ ܥܪܛܐ ܘܢܚܙܘܢ ܒܙܝܘܬܗ ܀ 16 ٠ܘܟܢܫ ܐܢܘܢ ܠܐܬܪܐ ܕܡܬܩܪܐ ܥܒܪܝܐ ܗܪܡܓܕܘܢ ܀ 17 ٠ܘܫܒܥܝܐ ܐܫܪܩ ܠܦܝܐܠܬܗ ܥܠ ܐܘܝܪܐ ܘܢܦܩ ܩܠܐ ܪܒܐ ܡܢ ܗܝܟܠܐ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܐܡܪ ܫܠܡ ܀ 18 ٠ܘܗܘ ܒܪܩ̈ܐ ܘܩܠ̈ܐ ܘܪܥܡ̈ܐ ܘܙܝܥܐ ܪܒܐ ܗܘܬ ܕܠܐ ܗܘܬ ܟܕܡܗ ܡܢ ܕܗܘ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܥܠ ܐܪܥܐ ܙܝܥܐ ܗܟܢܐ ܪܒܐ ܟܕܢܐ ܀ 19 ٠ܘܗܘܬ ܩܪܬܐ ܪܒܬܐ ܠܬܠܬ ܦܠܓ̈ܐ ܘܩܪ̈ܝ̈ܬ̈ܐ ܕܥܡ̈ܡ̈ܐ ܢܦܠܘ ܘܒܒܠ ܪܒܬܐ ܐܬܬ ܒܕܟܪܢܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܠܡܬܠ ܠܗ ܟܣ ܚܡܪܐ ܕܚܡܬܗ ܕܪܓܙܗ ܀ 20 ٠ܘܟܠ ܐܝ̈ܠ̈ܢ̈ܐ ܐܙܠ̈ܝ̈ܢ ܘܛܘܪ̈ܐ ܠܐ ܐܫܬܟܚܘ ܀ 21 ٠ܘܒܪܕܐ ܪܒܐ ܐܝܟ ܟܟܪ̈ܐ ܢܚܬ ܡܢ ܫܡܝܐ ܥܠ ܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܫܒܚܘ ܒܥܘ̈ܠ̈ܐ ܡܢ ܩܠ ܙܘܥ̈ܐ ܕܒܪܕܐ ܀

13 Et vidi de ore draconis et de ore bestiæ et de ore pseudoprophetæ spiritus tres inmundos in modum ranarum: 14 Sunt enim spiritus dæmoniorum facientes signa, procedent ad reges totius terræ congregare illos in prœlium ad diem magnum Dei omnipotentis. 15 Ecce venio sicut fur. Beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua, ne nudus ambulet et videant turpitudinem ejus. 16 Et congregavit illos in locum qui vocatur hebraice: Hermagedon. 17 Et septimus effudit phialam suam in aerem, et exivit vox magna de templo a throno dicens: Factum est. 18 Et facta sunt fulgora et voces et tonitrua, et terræ motus factus est magnus, qualis numquam fuit ex quo homines fuerunt super terram, talis terræ motus sic magnus. 19 Et facta est civitas magna in tres partes, et civitates gentium ceciderunt, et Babylon magna venit in memoriam ante Deum dare ei calicem vini indignationis iræ ejus. 20 Et omnis insula fugit, et montes non sunt inventi. 21 Et grando magna sicut talentum descendit de cælo in homines: et blasphemaverunt homines Deum propter plagam grandinis, quoniam magna facta est vehementer.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ιζ'.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 ΚΑΙ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ λέγων· Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν, 2 Μεθ' ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐτῆς. 3 Καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον ἐν πνεύματι. Καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμοντα ὀνόματα βλασφημίας, ἔχοντα κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. 4 Καὶ ἡ γυνὴ ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα ποτήριον χρυσοῦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς γέμων βδελυγμάτων καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς πορνείας αὐτῆς, 5 Καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον· Μυστήριον, Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. 6 Καὶ εἶδα τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ, καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. 7 Καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος· Διατί ἐθαύμασας; ἐγώ σοι ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτὴν τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα κέρατα.

1 ܘܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܫܒܥ ܡܠܐܟܐ ܕܗܘܘ ܚܐܝܢ ܫܒܥ ܦܝܐܠܐ . ܘܡܠܠ ܥܡܝ ܘܐܡܪ ܠܝ ܐܬܐ ܚܘܝ ܠܟ ܕܝܢܐ ܕܙܢܝܬܐ ܪܒܬܐ ܕܝܬܒܐ ܥܠ ܡܝܐ ܣܓܝܐܐ : 2 ܕܥܡܗ ܙܢܘ ܡܠܟܐ ܕܐܪܥܐ ܘܫܟܝܪܘ ܕܝܬܒܝ ܐܪܥܐ ܡܢ ܚܡܪܐ ܕܙܢܝܘܬܗ . 3 ܘܐܦܠܚܢܝ ܒܪܘܚܐ ܠܡܕܒܪܐ ܘܚܙܝܬ ܐܢܬܬܐ ܝܬܒܐ ܥܠ ܚܝܘܬܐ ܣܘܪܩܬܐ ܡܠܝܐ ܫܡܐ ܕܬܓܕܦܬܐ ܘܫܒܥ ܪܝܫܐ ܘܬܪܬܝ ܩܪܢܐ . 4 ܘܐܢܬܬܐ ܗܘܬ ܡܬܠܒܫܐ ܐܪܓܘܢ ܘܣܘܪܩܐ ܘܡܬܙܗܒܐ ܒܕܗܒܐ ܘܒܐܒܢ ܛܝܒܐ ܘܒܡܪܓܢܝܬܐ ܘܒܝܕܗ ܟܣ ܕܕܗܒ ܡܠܝ ܪܓܣ ܘܛܘܡܬ ܙܢܝܘܬܗ . 5 ܘܥܠ ܓܒܝܗ ܫܡ ܟܬܝܒ ܪܙܐ ܒܒܝܠ ܪܒܬܐ ܐܡ ܙܢܝܬܐ ܘܛܘܡܬ ܐܪܥܐ . 6 ܘܚܙܝܬ ܐܢܬܬܐ ܗܕܐ ܫܟܝܪܐ ܡܢ ܕܡܐ ܕܩܕܝܫܐ ܘܡܢ ܕܡܐ ܕܣܗܕܐ ܕܝܫܘܥ ܘܬܡܗܬ ܐܢܐ ܒܗ ܬܡܗܐ ܪܒܐ . 7 ܘܐܡܪ ܠܝ ܡܠܐܟܐ ܠܡܐ ܬܬܡܗ ܐܢܐ ܐܡܪ ܠܟ ܪܙܐ ܕܐܢܬܬܐ ܘܕܚܝܘܬܐ ܕܡܫܠܚܐ ܠܗ ܕܝܬܒ ܥܠ ܫܒܥ ܪܝܫܐ ܘܬܪܬܝ ܩܪܢܐ

APOCALYPSIS, XVII.

CAPUT XVII.

1 Et venit unus de septem angelis qui habebant septem phialas, et locutus est mecum dicens: Veni, ostendam tibi damnationem meretricis magnæ quæ sedet super aquas multas, 2 Cum qua fornicati sunt reges terræ, et inebriati sunt qui inhabitant terram de vino prostitutionis ejus. 3 Et abstulit me in desertum in spiritu. Et vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemiæ, habentem capita septem et cornua decem. 4 Et mulier erat circumdata purpura et coccino, et inaurata auro et lapide pretioso et margaritis, habens poculum aureum in manu sua plenum abominationum et inmunditia fornicationis ejus, 5 Et in fronte ejus nomen scriptum Mysterium, Babylon magna, mater fornicationum et abominationum terræ. 6 Et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine martyrum Jesu, et miratus sum cum vidissem illam ammiratione magna. 7 Et dixit mihi angelus: Quare miraris? ego tibi dicam sacramentum mulieris et bestiæ quæ portat eam, quæ habet capita septem et cornua decem.

Digitized by Google

8 Τὸ θηρίον ὃ εἶδες ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, βλεπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ παρέσται. 9 Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν, 10 Καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν· οἱ πέντε ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. 11 Καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστιν, καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. 12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασιλεῖς εἰσίν, οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλὰ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου. 13 Οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν. 14 Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν, καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι Κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. 15 Καὶ λέγει μοι· Τὰ ὕδατα ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι.

8 ܫܡܥܐ ܕܚܙܝܬ ܗܘܐ ܘܠܝܬ ܗܘ ܘܥܬܝܕ ܠܡܣܩ ܡܢ ܒܝܬ ܗܘܪܡܢܐ ܘܠܐܒܕܘܢ ܢܦܠ ܘܬܬܕܡܪ̈ܘ ܕܝܬܒ̈ܝ ܥܠ ܐܪܥܐ ܕܠܐ ܟܬܝܒ̈ܝܢ ܫܡ̈ܗ̈ܝ ܥܠ ܣܦܪܐ ܕܚܝܐ ܡܢ ܩܕܡ ܒܪܝܬܐ ܕܥܠܡܐ ܕܡ̈ܚܙ̈ܝܢ ܠܚܝܬܐ ܕܗܘܬ ܘܠܝܬ ܗܘ ܘܡܬܝ ܗܢܐ ܐܝܟ

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ιζ, ιη'.

16 Καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν πυρί· 17 Ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθήσονται οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ. 18 Καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

ΚΕΦ. ιη'.

1 ΜΕΤΑ τοῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. 2 Καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων· Ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμονίων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου, 3 Ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν. 4 Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Ἐξέλθατε ὁ λαός μου ἐξ αὐτῆς, ἵνα μὴ συνκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε,

❖ سد ❖ ٢ ❖ سد ❖ ٢

16 ܘܥܒ̈ܕ̈ܘ ܐܢ̈ܘܢ ܕ̈ܩ̈ܪ̈ܢ̈ܐ ܕ̈ܚ̈ܙ̈ܝܬ ܘ̈ܠ̈ܚ̈ܝܘܬ̈ܐ ܗ̈ܠ̈ܝܢ ܢ̈ܣ̈ܢ̈ܐ ܠ̈ܙ̈ܢ̈ܝܬ̈ܐ ܘ̈ܢ̈ܫ̈ܪ̈ܝܢ̈ ܠ̈ܗ̈ ܘ̈ܥ̈ܪ̈ܛ̈ܝܢ̈ ܠ̈ܗ̈ ܘ̈ܒ̈ܣ̈ܪ̈ܗ̈ ܢ̈ܐ̈ܟ̈ܠ̈ܝܢ̈ ܘ̈ܒ̈ܢ̈ܘܪ̈ܐ ܢ̈ܣ̈ܪ̈ܦ̈ܝܢ̈ ܠ̈ܗ̈ 17 ܐ̈ܠ̈ܗ̈ ܓ̈ܪ̈ ܝ̈ܗ̈ܒ̈ ܒ̈ܠ̈ܒ̈ܐ ܕ̈ܝ̈ܠ̈ܗ̈ ܕ̈ܢ̈ܥ̈ܒ̈ܕ̈ ܚ̈ܕ̈ ܪ̈ܥ̈ܝܬ̈ܐ ܘ̈ܡ̈ܠ̈ܟ̈ܘܬ̈ܐ ܕ̈ܚ̈ܕ̈ ܥ̈ܕ̈ ܕ̈ܢ̈ܫ̈ܠ̈ܡ̈ܘ ܡ̈ܠ̈ܝ̈ܗ̈ ܕ̈ܐ̈ܠ̈ܗ̈ 18 ܘ̈ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܕ̈ܚ̈ܙ̈ܝܬ̈ ܗ̈ܝ̈ ܐ̈ܝ̈ܬ̈ ܐ̈ܢ̈ܬ̈ ܡ̈ܕ̈ܝ̈ܢ̈ܬ̈ܐ ܪ̈ܒ̈ܬ̈ܐ ܕ̈ܡ̈ܠ̈ܟ̈ܐ ܥ̈ܠ̈ ܡ̈ܠ̈ܟ̈ܝ̈ ܐ̈ܪ̈ܥ̈ܐ

❖ سد ❖ صلام

1 ܘ̈ܒ̈ܬ̈ܪ̈ ܗ̈ܕ̈ ܚ̈ܙ̈ܝܬ̈ ܡ̈ܠ̈ܐ ܐ̈ܚ̈ܪ̈ܢ̈ ܡ̈ܠ̈ܐ ܢ̈ܚ̈ܬ̈ ܡ̈ܢ̈ ܫ̈ܡ̈ܝ̈ܐ ܕ̈ܫ̈ܠ̈ܝ̈ܛ̈ ܫ̈ܓ̈ܝ̈ܐ ܘ̈ܢ̈ܗ̈ܪ̈ ܐ̈ܪ̈ܥ̈ܐ ܡ̈ܢ̈ ܫ̈ܘ̈ܒ̈ܚ̈ܗ̈ ܘ̈ܩ̈ܪ̈ܝ̈ ܒ̈ܩ̈ܠ̈ ܥ̈ܬ̈ܝ̈ܩ̈ ܐ̈ܡ̈ܪ̈ ܢ̈ܦ̈ܠ̈ ܢ̈ܦ̈ܠ̈ ܒ̈ܒ̈ܠ̈ ܪ̈ܒ̈ܬ̈ܐ ܘ̈ܗ̈ܘ̈ ܒ̈ܝ̈ܬ̈ ܡ̈ܫ̈ܟ̈ܢ̈ܐ ܕ̈ܫ̈ܐ̈ܕ̈ ܘ̈ܡ̈ܛ̈ܪ̈ܬ̈ ܠ̈ ܟ̈ܠ̈ ܪ̈ܘ̈ܚ̈ ܛ̈ܡ̈ܐ ܘ̈ܡ̈ܛ̈ܪ̈ܬ̈ ܠ̈ ܟ̈ܠ̈ ܛ̈ܦ̈ܪ̈ ܛ̈ܡ̈ܐ ܘ̈ܡ̈ܣ̈ܝ̈ܢ̈ ܗ̈ܘ̈ ܕ̈ܐ̈ܬ̈ ܡ̈ܢ̈ ܚ̈ܡ̈ܬ̈ ܙ̈ܢ̈ܝ̈ܘ̈ܬ̈ܗ̈ ܫ̈ܬ̈ܘ̈ ܟ̈ܠ̈ ܥ̈ܡ̈ܡ̈ܐ ܘ̈ܡ̈ܠ̈ܟ̈ܝ̈ ܐ̈ܪ̈ܥ̈ܐ ܥ̈ܡ̈ ܗ̈ܝ̈ ܙ̈ܢ̈ܝ̈ܘ̈ ܘ̈ܬ̈ܓ̈ܪ̈ܐ ܕ̈ܐ̈ܪ̈ܥ̈ܐ ܡ̈ܢ̈ ܚ̈ܝ̈ܠ̈ ܬ̈ܪ̈ܦ̈ܗ̈ ܕ̈ܫ̈ܦ̈ܪ̈ ܥ̈ܬ̈ܪ̈ ܘ̈ܫ̈ܡ̈ܥ̈ ܐ̈ܢ̈ܐ ܩ̈ܠ̈ ܐ̈ܚ̈ܪ̈ܢ̈ ܡ̈ܢ̈ ܫ̈ܡ̈ܝ̈ܐ ܕ̈ܐ̈ܡ̈ܪ̈ ܦ̈ܢ̈ܘ̈ ܡ̈ܢ̈ ܓ̈ܘ̈ ܥ̈ܡ̈ܝ̈ ܕ̈ܠ̈ ܬ̈ܫ̈ܬ̈ܬ̈ܦ̈ܘ ܒ̈ܚ̈ܛ̈ܗ̈ܝ̈ ܘ̈ܡ̈ܢ̈ ܡ̈ܟ̈ܬ̈ܗ̈ ܕ̈ܠ̈ ܬ̈ܩ̈ܒ̈ܠ̈ܘ

CAPUT XVIII.

1 ET post hæc vidi alium angelum descendentem de cælo, habentem potestatem magnam, et terra inluminata est [a] gloria ejus. 2 Et exclamavit in forti voce dicens: Cecidit cecidit Babylon magna et facta est habitatio dæmoniorum et custodia omnis spiritus inmundi et custodia omnis volucris inmundæ [et odibilis]. 3 Et quia de ira fornicationis ejus biberunt omnes gentes, et reges terræ cum illa fornicati sunt, et mercatores terræ de virtute diliciarum ejus divites facti sunt: 4 Et audivi aliam vocem de cælo dicentem: Exite de illa, populus meus, ut ne participes sitis delictorum ejus et de plagis ejus non accipiatis,

APOCALYPSIS, XVII. XVIII.

16 Et decem cornua quæ vidisti et bestiam, hi odient fornicariam, et desolatam facient illam et nudam, et carnes ejus manducabunt, et ipsam igni concremabunt: 17 Deus enim dedit in corda eorum ut faciant quod illi placitum est, ut dent regnum suum bestiæ, donec consummentur verba Dei. 18 Et mulier quam vidisti est civitas magna, quæ habet regnum super reges terræ.

Digitized by Google

5 "Οτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. 6 Ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν, καὶ διπλώσατε [αὐτῇ], τὰ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· 7 "Οσα ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ ἐστρηνίασεν, τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος. "Οτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέγει ὅτι κάθημαι βασίλισσα καὶ χήρα οὐκ εἰμὶ καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω, 8 Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς Κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνας αὐτήν. 9 Καὶ κλαύσουσιν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὴν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς, 10 Ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. 11 Καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτήν, ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, 12 Γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαριτῶν καὶ βυσσίνου καὶ πορφύρας καὶ σιρικοῦ καὶ κοκκίνου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου,

5 ڤڬڵ ڕۘڿڝ ڛڡڵ ڕۘڿڬ ڕۘڿڤ
ڪڡڤڬ . ڤڵڕۘڿ: ڪڬڵ ڪڤڵ
ڕۘڿڬ . 6 ڡڤڕڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ ڕۘڿڬ
ڤڕڬ : ڡڤڡڡ ڪڤ ڪڡڡ ڤڕ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڿڤ
ڡڕڤڡ ڪڤ ڪڡڡ : 7 ڡڤڡ ڕۘڿڤ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ
ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ : ڪڬڵ ڕۘڿڬ ڤڕ
ڪڤ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ :
ڤڕڤڡ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ : 8 ڡڤڡ ڕۘڿڤ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ
ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ : ڪڬڵ ڕۘڿڬ ڤڕ
ڪڤ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ :
ڤڕڤڡ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ : 9 ڡڤڡ ڕۘڿڤ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ
ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ : ڪڬڵ ڕۘڿڬ ڤڕ
ڪڤ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ :
ڤڕڤڡ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ : 10 ڡڤڡ ڕۘڿڤ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ
ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ : ڪڬڵ ڕۘڿڬ ڤڕ
ڪڤ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ :
ڤڕڤڡ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ : 11 ڡڤڡ ڕۘڿڤ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ
ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ : ڪڬڵ ڕۘڿڬ ڤڕ
ڪڤ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ :
ڤڕڤڡ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ : 12 ڡڤڡ ڕۘڿڤ
ڪڤڵ ڕۘڿڬ . ڤڡڤڡ ڤڕ ڕۘڵڡ
ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ : ڪڬڵ ڕۘڿڬ ڤڕ
ڪڤ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ ڪڤ ڪڤڵڕۘڿڤ :
ڤڕڤڡ ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ . ڤڡڤڡ
ڕۘڿڬ ڤڕ ڕۘڵڡ :

5 Quoniam pervenerunt peccata ejus usque ad cælum et recordatus est Dominus iniquitatum ejus. 6 Reddite illi sicut et ipsa reddidit, et duplicate duplicia secundum opera ejus: in poculo quod miscuit miscite illi duplum. 7 Quantum glorificavit se et in deliciis fuit, tantum date illi tormentum et luctum. Quia in corde suo dicit: Sedeo regina et vidua non sum, et luctum non videbo, 8 Ideo in una die venient plagæ ejus, mors et luctus et fames, et igni conburetur, quia fortis est Deus qui judicavit illam. 9 Et flebunt et plangent se super illam reges terræ qui cum illa fornicati sunt et in deliciis vixerunt, cum viderint fumum incendii ejus, 10 Longe stantes propter timorem tormentorum ejus, dicentes: Væ væ civitas illa magna, Babylon civitas illa fortis, quoniam una hora venit judicium [tuum]. 11 Et negotiatores terræ flebunt et lugebunt super illam, quoniam merces eorum nemo emet amplius, 12 Mercem auri et argenti et lapidis pretiosi et margariti et byssi et purpuræ et serici et cocci, et omne lignum thyinum et omnia vasa eboris, et omnia vasa de lapide pretioso et æramento et ferro et marmore.

Digitized by Google

13 Καὶ κιννάμωμον καὶ ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων. 14 Καὶ ἡ ὀπώρα σου τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπώλοντο ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ εὑρήσουσιν. 15 Οἱ ἔμποροι τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς. κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 16 Λέγοντες· Οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ κεχρυσωμένη ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίτῃ. 17 Ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος. Καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τόπον πλέων καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν, 18 Καὶ ἔκραζον βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; 19 Καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες· Οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη.

13 ܘܩܝܢܡܘܢ ܘܡܘܪ ܘܠܒܢܘܢ ܘܚܡܪ ܘܫܡܢ ܘܣܘܟܪ ܘܚܛܐ ܘܒܥܝܪ ܘܥܓܠܐ ܘܓܡܠܐ ܘܣܘܣܝܐ ܘܪܟܒܐ ܘܦܓܪ ܘܢܦܫ ܐܢܫ ܘܐܬܝ ܐܝܟ ܐܝܬ ܠܟ ܦܪܝ ܬܐܘܬ ܢܦܫܟ ܘܟܠ ܕܫܡܝܢ ܘܕܣܝܡ ܐܒܕ ܡܢܟ ܘܠܐ ܐܝܬ ܠܗ ܠܥܠܡ ܠܐ ܬܫܟܚ ܠܗ ܘܬܓܪܝ ܕܐܠܝܢ ܕܐܬܥܬܪܘ ܡܢ ܗܠ ܡܢ ܪܚܩ ܢܩܘܡܘܢ ܡܢ ܕܚܠܬ ܥܠ ܓܠ ܥܡܗ ܘܢܒܟܘܢ ܘܢܚܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܘܝ ܘܝ ܐܬܪܬܐ ܪܒܬܐ ܕܐܬܟܣܝܬ ܒܒܘܨ ܘܐܪܓܘܢ ܘܙܝܪ ܘܐܬܕܗܒܬ ܒܕܗܒ ܘܒܐܒܢ ܝܩܪ ܘܒܡܪܓܢܝܬܐ ܘܒܫܥܬ ܚܕ ܐܒܕ ܗܢ ܥܬܪܐ ܗܕܐ ܘܟܠ ܪܒܢ ܘܟܠ ܕܥܠ ܐܬܪ ܐܘ ܣܦܝܢ ܘܐܢܫ ܝܡܐ ܘܥܒܕܝ ܝܡܐ ܪܚܩ ܩܡܘ ܘܚܙܘ ܬܪܥ ܕܢܘܪ ܡܬܘܗ ܘܩܪܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢ ܕܕܡܐ ܠܩܪܝܬܐ ܗܕܐ ܪܒܬܐ ܘܫܕܘ ܥܦܪ ܥܠ ܪܫܝܗܘܢ ܘܩܪܝܢ ܘܒܟܝܢ ܘܐܡܪܝܢ ܘܝ ܘܝ ܐܬܪܬܐ ܪܒܬܐ ܕܒܗ ܐܬܥܬܪܘ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܢܝܐ ܒܝܡܐ ܡܢ ܝܩܪ ܐܬܪܗ ܕܒܚܕ ܫܥܬ ܐܬܒܕܬ ܗܝ ܘܟܠ ܪܒܢ ܘܟܠ ܕܥܠ ܐܬܪ ܐܘ ܣܦܝܢ ܘܐܢܫ ܝܡܐ ܘܥܒܕܝ ܝܡܐ ܩܪܝܒ ܐܬܘ ܘܩܪܘ ܘܚܙܘ ܬܪܥ ܕܢܘܪ ܡܬܘܗ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢ ܕܕܡܐ ܠܩܪܝܬܐ ܪܒܬܐ ܘܫܕܘ ܥܦܪ ܥܠ ܪܫܝܗܘܢ ܘܩܪܘ ܘܒܟܘ ܘܐܡܪܝܢ ܘܝ ܘܝ ܐܬܪܬܐ ܪܒܬܐ ܕܒܗ ܐܬܥܬܪܘ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܢܝܐ ܒܝܡܐ ܡܢ ܝܩܪ ܐܬܪܗ ܕܒܚܕ ܫܥܬ ܐܬܒܕܬ ܗܝ ܘܟܠ ܪܒܢ ܘܟܠ ܕܥܠ ܐܬܪ ܐܘ ܣܦܝܢ ܘܐܢܫ ܝܡܐ ܘܥܒܕܝ ܝܡܐ ܪܚܩ ܩܡܘ ܘܚܙܘ ܬܪܥ ܕܢܘܪ ܡܬܘܗ ܘܐܡܪܝܢ ܡܢ ܕܕܡܐ ܠܩܪܝܬܐ ܪܒܬܐ ܘܫܕܘ ܥܦܪ ܥܠ ܪܫܝܗܘܢ ܘܩܪܘ ܘܒܟܘ ܘܐܡܪܝܢ ܘܝ ܘܝ ܐܬܪܬܐ ܪܒܬܐ ܕܒܗ ܐܬܥܬܪܘ ܟܠ ܕܐܝܬ ܠܗܘܢ ܐܢܝܐ ܒܝܡܐ ܡܢ ܝܩܪ ܐܬܪܗ ܕܒܚܕ ܫܥܬ ܐܬܒܕܬ ܗܝ

13 Et cinnamomum et amomum, et odoramentorum et ungenti et turis et vini et olei et similæ [et] tritici, et jumentorum et ovium et equorum et redarum et mancipiorum et animarum hominum. 14 Et poma tua desiderii animæ discessit a te, et omnia pinguia et clara perierunt a te, et amplius illa jam non invenient, 15 Mercatores horum, qui divites facti sunt ab ea, longe stabunt propter timorem tormentorum ejus flentes ac lugentes, 16 Et dicentes: Væ væ civitas illa magna, quæ amicta erat byssino et purpura et cocco, et deaurata est auro et lapide pretioso et margaritis, quoniam una hora destitutæ sunt tantæ divitiæ. 17 Et omnis gubernator et omnes qui in locum navigant et nautæ et qui maria operantur, longe steterunt 18 Et clamaverunt videntes locum incendii ejus, dicentes: Quæ similis civitati huic magnæ? 19 Et miserunt pulverem super capita sua, et clamaverunt flentes et lugentes et dicentes: Væ væ civitas magna, in qua divites facti sunt omnes qui habent naves in mari de pretiis ejus, quoniam una hora desolata est.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, ιη', ιθ'.

20 Εὐφραίνου ἐπ' αὐτῇ, οὐρανὲ καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. 21 Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν λέγων· Οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. 22 Καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, 23 Καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνῃ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ φαρμακίᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη, 24 Καὶ ἐν αὐτῇ αἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

ΚΕΦ. ιθ'.

1 ΜΕΤΑ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων· Ἀλληλούϊα, ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡμῶν, 2 Ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ, ὅτι ἔκρινεν τὴν πόρνην τὴν μεγάλην, ἥτις ἔφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς. 3 Καὶ δεύτερον εἴρηκαν· Ἀλληλούϊα, καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

❖ ܟܬܒ ❖ ܫܡ ❖ ܟܐ

20 ܥܠܝܗ ܫܡܝܐ ܘܩܕܝܫܐ ܘܫܠܝܚܐ ܘܢܒܝܐ ܕܐܬܕܝܢ ܐܠܗܐ ܕܕܝܢܟܘܢ ܥܠ ܗܝ ܐܢܬ ܀ 21 ܘܫܩܠ ܚܕ ܡܠܐܟ ܚܣܝܢ ܐܒܢ ܪܒܐ ܐܝܟ ܪܚܝܐ ܘܪܡܐ ܠܝܡܐ ܘܐܡܪ ܗܟܢܐ ܒܥܠܒܐ ܢܬܪܡܐ ܒܒܒܠ ܩܪܝܬܐ ܪܒܬܐ ܘܠܐ ܬܫܟܚ ܥܕ ܠܥܠܡ ܀ 22 ܘܩܠ ܟܢܪܐ ܘܡܙܡܪܢܐ ܘܡܚܪܒܢܐ ܘܩܠ ܩܪܢܐ ܠܐ ܢܫܬܡܥ ܒܟ ܥܕ ܠܥܠܡ ܘܟܠ ܐܘܡܢ ܠܐ ܢܫܬܟܚ ܒܟ ܥܕ ܠܥܠܡ ܘܩܠ ܪܚܝܐ ܠܐ ܢܫܬܡܥ ܒܟ ܥܕ ܠܥܠܡ ܀ 23 ܘܢܘܗܪ ܫܪܓ ܠܐ ܢܢܗܪ ܒܟ ܥܕ ܠܥܠܡ ܘܩܠ ܚܬܢ ܘܐܢܬ ܠܐ ܢܫܬܡܥ ܒܟ ܥܕ ܠܥܠܡ ܀ ܡܛܠ ܕܬܓܪܝܟ ܗܘܘ ܪܒܪܒܢܝ ܐܪܥܐ ܡܛܠ ܕܒܟܫܦܝܟ ܛܥܘ ܟܠ ܥܡܡܐ ܀ 24 ܘܒܗ ܐܫܬܟܚ ܕܡ ܢܒܝܐ ܘܩܕܝܫܐ ܘܟܠ ܕܐܬܩܛܠ ܥܠ ܐܪܥܐ ܀

❖ ܟܐ ❖ ܐ

1 ܘܒܬܪ ܗܕܐ ܫܡܥܬ ܐܝܟ ܩܠ ܥܡܐ ܣܓܝܐ ܒܫܡܝܐ ܕܡܪܝܡ ܕܐܡܪܝܢ ܗܠܠܘܝܐ ܘܦܘܪܩܢܐ ܘܫܘܒܚܐ ܘܚܝܠܐ ܠܐܠܗܢ ܀ 2 ܕܫܪܝܪ ܘܬܪܝܨ ܕܝܢܘܗܝ ܕܕܝܢ ܠܙܢܝܬܐ ܪܒܬܐ ܕܚܒܠܬ ܠܐܪܥܐ ܒܙܢܝܘܬܗ ܘܐܬܒܥ ܕܡ ܥܒܕܘܗܝ ܡܢ ܐܝܕܗ ܀ 3 ܘܬܢܝܢ ܐܡܪܝܢ ܗܠܠܘܝܐ ܘܬܣܩ ܥܫܢܗ ܥܠ ܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܀

APOCALYPSIS, XVIII. XIX.

20 Exulta super eam, cælum et sancti et apostoli et prophetæ, quoniam judicavit Deus judicium vestrum de illa. 21 Et sustulit unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum, et misit in mare dicens: Hoc impetu mittetur Babylon illa magna civitas et ultra jam non invenietur. 22 Et vox citharedorum et musicorum et tibia canentium et tuba non audietur in te amplius, et omnis artifex omnis artis non invenietur in te amplius, et vox molæ non audietur in te amplius, 23 Et lux lucernæ non lucebit tibi amplius, et vox sponsi et sponsæ non audietur adhuc in te, quia mercatores tui erant principes terræ, quia in beneficiis tuis erraverunt omnes gentes, 24 Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum inventus est, et omnium qui interfecti sunt in terra.

CAPUT XIX.

1 Post hæc audivi quasi vocem magnam turbarum multarum in cælo dicentium: Alleluia, laus et gloria et virtus Deo nostro est, 2 Quia vera et justa judicia sunt ejus, qui judicavit de meretrice magna, quæ corrupit terram in prostitutione sua, et vindicavit sanguinem servorum suorum de manibus tuis. 3 Et iterum dixerunt: Alleluia. Et fumus ejus ascendit in sæcula sæculorum.

Digitized by Google

4 Καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες καὶ τὰ τέσσερα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ λέγοντες· Ἀμὴν, ἀλληλούϊα. 5 Καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα· Αἰνεῖτε τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν, λεγόντων· Ἀλληλούϊα, ὅτι ἐβασίλευσεν Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ. 7 Χαίρωμεν καὶ ἀγαλλιῶμεν, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν, 8 Καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν καθαρόν. Τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν. 9 Καὶ λέγει μοι· Γράψον· Μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. Καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσίν. 10 Καὶ ἔπεσα ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ. Καὶ λέγει μοι· Ὅρα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον. Ἡ γὰρ μαρτυρία Ἰησοῦ ἐστὶν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. 11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἠνεῳγμένον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ.

4 ܘܢܦܠܘ ܩܫܝܫ̈ܐ ܥܣܪܝܢ ܘܐܪܒܥܐ ܘܐܪܒܥ ܚܝ̈ܐ ܘܣܓܕܘ ܠܐܠܗܐ ܕܝܬܒ ܥܠ ܟܘܪܣܝܗ ܘܐܡܪܝܢ ܐܡܝܢ ܗܠܠܘܝܐ ۔ 5 ܘܩܠܐ ܢܦܩ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܐܡܪ ܫܒܚܘ ܠܐܠܗܢ ܟܠܗܘܢ ܥܒܕܘܗܝ ܕܡܬܪܝܠ ܘܕܡܬܪܗܒ ܐܢܘܢ ۔ ܙܥܘܪܐ ܘܪܒܐ ۔ 6 ܘܫܡܥܬ ܐܝܟ ܩܠ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐ ܘܐܝܟ ܩܠ ܡܝ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐ ܘܐܝܟ ܩܠ ܪܥܡ̈ܐ ܬܩܝ̈ܦܐ ۔ ܐܡܪ ܗܠܠܘܝܐ ۔ ܡܛܠ ܕܡܠܟ ܐܠܗܢ ܟܠ ܫܠܛܢ ۔ 7 ܢܬܪܚܝ ܘܢܬܒܣܡ ܘܢܬܠ ܫܘܒܚܐ ܠܗ ۔ ܡܛܠ ܕܐܬܐ ܥܪܘܣ ܕܐܪܝܐ ۔ ܘܐܢܬܬܗ ܐܬܬܟܠܬ ۔ 8 ܘܐܬܝܗܒ ܠܗ ܕܬܬܟܣܐ ܒܣ ܙܟܝ ۔ ܘܒܣ ܙܟܝ ܗܘ ܙܕܩ̈ܬܐ ܕܩܕ̈ܝܫܐ ۔ 9 ܘܐܡܪ ܠܝ ܟܬܘܒ ܛܘܒ ܠܡܢ ܕܠܣܘܦܪ ܠܡܣܬܐ ܕܥܪܘܣ ܕܐܪܝܐ ۔ ܘܐܡܪ ܠܝ ܗܠܝܢ ܡܠ̈ܐ ܫܪܝ̈ܪܐ ܕܐܠܗܐ ۔ 10 ܘܢܦܠ ܩܕܡ ܪ̈ܓܠܘܗܝ ܕܡܪܗ ܕܣܓܕ ܠܗ ۔ ܘܐܡܪ ܠܝ ܚܙܝ ܕܠܐ ۔ ܥܒܕ ܐܢܐ ܗܘ ܠܟ ܘܠܐܚ̈ܝܟ ܕܐܚ̈ܙܝܢ ܣܗܕܘܬܐ ܕܝܫܘܥ ۔ ܠܐܠܗܐ ܣܓܕ ۔ ܣܗܕܘܬܐ ܕܝܫܘܥ ܗܝ ܪܘܚ ܢܒܝ̈ܐ ۔ 11 ܘܚܙܝܬ ܫܡܝܐ ܦܬܝ̈ܚܐ ۔ ܘܗܐ ܣܘܣܐ ܚܘܪ ۔ ܘܕܝܬܒ ܥܠܘܗܝ ܩܪܝ ܗܝܡܢ ܘܩܫܝܛ ۔

4 Et ceciderunt seniores viginti quattuor et quattuor animalia, et adoraverunt Deum sedentem super thronum dicentes: Amen, alleluia. 5 Et vox de throno exivit dicens: Laudem dicite Deo nostro, omnes servi ejus et qui timetis eum, pusilli et magni. 6 Et audivi quasi vocem tubæ magnæ et sicut vocem aquarum multarum et sicut vocem tonitruum magnorum, dicentium: Alleluia, quoniam regnavit Dominus Deus noster omnipotens. 7 Gaudeamus et exultemus et demus gloriam ei, quia venerunt nuptiæ Agni et uxor ejus præparavit se, 8 Et datum est illi ut cooperiat se byssinum splendens candidum. Byssinum enim justificationes sunt sanctorum. 9 Et dicit mihi: Scribe, Beati qui ad cenam nuptiarum Agni vocati sunt. Et dicit mihi: Hæc verba vera Dei sunt. 10 Et cecidi ante pedes ejus ut adorarem eum. Et dicit mihi: Vide ne feceris: conservus tuus sum et fratrum tuorum habentium testimonium Jesu: Deum adora. Testimonium enim Jesu est spiritus prophetiæ. 11 Et vidi cælum apertum, et ecce equus albus, et qui sedebat super eum vocabatur fidelis, et verax vocatur, et justitia judicat et pugnat.

Digitized by Google

12 Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ [ὡς] φλὸξ πυρός, καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά, ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός, 13 Καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον περιρεραμμένον αἵματι, καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. 14 Καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καθαρόν, 15 Καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν αὐτῇ πατάξῃ τὰ ἔθνη· καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. 16 Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον· Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων. 17 Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, καὶ ἔκραξεν ἐν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς πετομένοις ἐν μεσουρανήματι· Δεῦτε συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ, 18 Ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. 19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα ποιῆσαι τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ.

12 وعيناه كلهيب نار وعلى رأسه تيجان كثيرة وله اسم مكتوب لا يعرفه احد الا هو. 13 وهو لابس ثوبا مرشوشا بدم ويدعى اسمه كلمة الله. 14 والجيوش التي في السماء تتبعه على خيل بيض لابسين بزا ابيض نقيا. 15 ومن فمه يخرج سيف ماض لكي يضرب به الامم وهو يرعاهم بعصا من حديد وهو يدوس معصرة خمر سخط وغضب الله القادر على كل شيء. 16 وعلى ثوبه وعلى فخذه اسم مكتوب ملك الملوك ورب الارباب. 17 ورأيت ملاكا واقفا في الشمس فصرخ بصوت عظيم وقال لجميع الطيور التي تطير في وسط السماء هلموا اجتمعوا الى عشاء الله العظيم 18 لتأكلوا لحوم الملوك ولحوم القواد ولحوم الاقوياء ولحوم الخيل وراكبيها ولحوم جميع الاحرار والعبيد والصغار والكبار. 19 ورأيت الوحش وملوك الارض وجيوشهم مجتمعين ليحاربوا راكب الفرس وجيشه. 20 فقبض على الوحش والنبي الكذاب الذي صنع امامه الآيات التي بها اضل الذين قبلوا سمة الوحش والذين سجدوا لصورته. وطرح الاثنان حيين في بحيرة النار المتقدة بالكبريت. 21 والباقون قتلوا بسيف الذي يخرج من فم راكب الفرس وجميع الطيور شبعت من لحومهم.

12 Oculi autem ejus sicut flamma ignis, et in capite ejus diademata multa, habens nomen scriptum quod nemo novit nisi ipse. 13 Et vestitus erat vestem aspersam sanguine, et vocatur nomen ejus Verbum Dei. 14 Et exercitus qui sunt in cælo sequebantur eum in equis albis, vestiti byssinum album mundum. 15 Et de ore ipsius procedit gladius [ex utraque parte] acutus, ut in ipso percutiat gentes: et ipse reget eos in virga ferrea, et ipse calcat torcular vini furoris iræ Dei omnipotentis. 16 Et habet in vestimento et in femore suo scriptum: Rex regum et Dominus dominantium. 17 Et vidi unum angelum stantem in sole: et clamavit voce magna dicens omnibus avibus quæ volabant per medium cæli: Venite congregamini ad cenam magnam Dei, 18 Ut manducetis carnes regum et carnes tribunorum et carnes fortium et carnes equorum et sedentium in ipsis, et carnes omnium liberorum ac servorum et pusillorum ac magnorum. 19 Et vidi bestiam et reges terræ et exercitus eorum congregatos ad faciendum prœlium cum illo qui sedebat in equo et cum exercitu ejus.

Digitized by Google

20 Καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνησεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης ἐν θείῳ. 21 Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

ΚΕΦ. κ'.

1 ΚΑΙ ἴδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. 2 Καὶ ἐκράτησεν τὸν δράκοντα, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὅ ἐστιν ὁ διάβολος καὶ ὁ Σατανᾶς, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη, 3 Καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον. 4 Καὶ ἴδον θρόνους, καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς, καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὐδὲ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη.

20 Et adprehensa est bestia, et cum illo pseudopropheta qui fecit signa coram ipso, quibus seduxit eos qui acceperunt characterem bestiæ, qui et adorant imaginem ejus: vivi missi sunt hi duo in stagnum ignis ardentis sulphure. 21 Et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum, qui procedit de ore ipsius, et omnes aves saturatæ sunt carnibus eorum.

CAPUT XX.

1 Et vidi angelum descendentem de cælo, habentem clavem abyssi et catenam magnam in manu sua. 2 Et adprehendit draconem, serpentem antiquum, qui est diabolus et Satanas, et ligavit eum per annos mille, 3 Et misit eum in abyssum, et clusit et signavit super illum, ut non seducat amplius gentes donec consummentur mille anni: post hæc oportet illum solvi modico tempore. 4 Et vidi sedes, et sederunt super eas, et judicium datum est illis, et animas decollatorum propter testimonium Jesu et propter verbum Dei, et qui non adoraverunt bestiam neque imaginem ejus nec acceperunt characterem ejus in frontibus aut in manibus suis, et vixerunt et regnaverunt cum Christo mille annis:

Digitized by Google

5 Οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη. Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. 6 Μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλὰ ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν μετ' αὐτοῦ τὰ χίλια ἔτη. 7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, 8 Καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ Μαγώγ, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. 9 Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἠγαπημένην· καὶ κατέβη πῦρ [ἀπὸ τοῦ θεοῦ] ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτούς· 10 Καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 11 Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκὸν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτόν, οὗ ἀπὸ τοῦ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς. 12 Καὶ εἶδον τοὺς νεκροὺς τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς μικροὺς ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοίχθησαν· καὶ ἄλλο βιβλίον ἠνοίχθη, ὅ ἐστιν τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

5 ܘܠܝܬ ܗܢܘܢ ܕܡܝܬܘ ܠܐ ܐܬܚܝܘ ܥܕ ܕܫܠܡܘ ܐܠܦ ܫܢܝܢ ܗܕܐ ܗܝ ܩܝܡܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܀ 6 ܙܟܝܐ ܘܩܕܝܫܐ ܕܠܗ ܒܚܠܩܗ ܒܩܝܡܬܐ ܩܕܡܝܬܐ ܗܕܐ ܥܠ ܐܠܝܢ ܠܝܬ ܫܠܛܢܐ ܕܡܘܬܐ ܬܢܝܢܝܐ ܐܠܐ ܢܗܘܘܢ ܟܗܢܐ ܕܐܠܗܐ ܘܕܡܫܝܚܐ ܘܢܡܠܟܘܢ ܥܡܗ ܐܠܦ ܫܢܝܢ ܀ 7 ܘܟܕ ܫܠܡܘ ܐܠܦ ܫܢܝܢ ܐܬܚܠ ܫܛܢܐ ܡܢ ܒܝܬ ܐܣܝܪܘܬܗ ܀ 8 ܘܢܦܩ ܘܢܬܥ ܠܡܐܡܡܐ ܕܒܐܪܒܥ ܣܛܪܝ ܐܪܥܐ ܠܓܘܓ ܘܠܡܓܘܓ ܕܢܟܢܫ ܐܢܘܢ ܠܩܪܒܐ ܕܡܢܝܢܗܘܢ ܟܡܐ ܕܝܡܐ ܕܝܡ ܐܪܥܐ ܀ 9 ܘܣܠܩܘ ܥܠ ܦܬܝܐ ܕܐܪܥܐ ܘܚܛܘ ܥܠ ܡܫܪܝܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܘܥܠ ܩܪܝܬܐ ܕܪܚܝܡܬܐ ܘܢܚܬ ܐܫ ܡܢ ܐܠܗܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܘܐܟܠܬ ܐܢܘܢ ܀ 10 ܘܐܒܠܝܣ ܕܡܛܥܐ ܐܢܘܢ ܐܬܪܡܝ ܠܒܪܟܐ ܕܐܫ ܘܟܒܪܝܬܐ ܕܬܡܢ ܐܦ ܚܝܘܬܐ ܘܢܒܝܐ ܟܕܒܐ ܘܢܬܥܢܘ ܒܥܝܢ ܠܝܠܝ ܘܝܘܡܡ ܠܥܠܡ ܥܠܡܝܢ ܀ 11 ܘܚܙܝܬ ܟܘܪܣܝܐ ܪܒܐ ܚܘܪܐ ܘܕܝܬܒ ܥܠܘܗܝ ܕܡܢ ܩܕܡ ܐܦܘܗܝ ܐܬܪ ܐܪܥܐ ܘܫܡܝܐ ܘܐܬܪ ܠܐ ܐܫܟܚ ܠܗܘܢ ܀ 12 ܘܚܙܝܬ ܠܡܝܬܐ ܪܒܪܒܢܐ ܘܙܥܘܪܐ ܩܝܡܝܢ ܩܕܡ ܟܘܪܣܝܐ ܘܣܦܪܐ ܐܬܦܬܚܘ ܘܣܦܪ ܐܚܪܢ ܐܬܦܬܚ ܗܘ ܕܚܝܐ ܗܘ ܘܕܝܢܘ ܡܝܬܐ ܡܢ ܟܬܒܐ ܐܢܘܢ ܐܝܟ ܥܒܕܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ ܀

5 Ceteri mortuorum non vixerunt donec consummentur mille anni. Hæc est resurrectio prima. 6 Beatus et sanctus qui habet partem in resurrectione prima: in his secunda mors non habet potestatem, sed erunt sacerdotes Dei et Christi, et regnabunt cum illo mille annis. 7 Sed cum consummati fuerint mille anni, solvetur Satanas de carcere suo, 8 Et exibit et seducet gentes quæ sunt super quattuor angulos terræ Gog et Magog, et congregabit eos in prœlium, quorum numerus est sicut arena maris. 9 Et ascenderunt super latitudinem terræ, et circumierunt castra sanctorum et civitatem dilectam. Et descendit ignis a Deo de cælo et devoravit eos: 10 Et diabulus qui seducebat eos missus est in stagnum ignis et sulphuris, ubi et bestia et pseudoprophetes, et cruciabuntur die ac nocte in sæcula sæculorum. 11 Et vidi thronum magnum candidum, et sedentem super eum, a cujus conspectu fugit terra et cælum, et locus non est inventus ab eis. 12 Et vidi mortuos magnos et pusillos stantes in conspectu throni, et libri aperti sunt: et alius liber apertus est, qui est vitæ: et judicati sunt mortui ex his quæ scripta erant in libris secundum opera ipsorum.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, κ', κα'.

13 Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. 14 Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Οὗτος ὁ θάνατος ὁ δεύτερός ἐστιν, ἡ λίμνη τοῦ πυρός. 15 Καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

ΚΕΦ. κα'.

1 ΚΑΙ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν· ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν, καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. 2 Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. 3 Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ θρόνου λεγούσης· Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν, 4 Καὶ ἐξαλείψει [ὁ θεὸς] πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι, ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθαν. 5 Καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· Ἰδοὺ καινὰ ποιῶ πάντα. Καὶ λέγει· Γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί εἰσιν.

❖ حر ❖ حا ❖

13 ܘܝܗܒ ܝܡܐ ܠܡܝܬܐ ܕܒܗ ܘܡܘܬܐ ܘܫܐܘܠ ܝܗܒܘ ܠܡܝܬܐ ܕܒܗܘܢ ܘܐܬܕܝܢ ܟܠ ܚܕ ܠܦܘܠܚܢܘܗܝ. 14 ܘܡܘܬܐ ܘܫܐܘܠ ܐܬܪܡܝ ܠܒܪ ܢܘܪܐ. ܗܕܐ ܡܘܬܐ ܬܪܝܬܝܐ ܗܘ. 15 ܘܡܢ ܕܠܐ ܐܫܟܚ ܒܣܦܪ ܚܝܐ ܟܬܝܒ ܗܘܐ ܐܬܪܡ ܒܒܪ ܢܘܪܐ ❖

❖ ڪ ❖ صلاة

1 ܘܚܙܝܬ ܫܡܝܐ ܚܕܬܐ ܘܐܪܥܐ ܚܕܬܐ. ܡܛܠ ܕܫܡܝܐ ܩܕܡܝܐ ܘܐܪܥܐ ܩܕܡܝܬܐ ܐܙܠܬ ܘܝܡܐ ܠܝܬ ܗܘ ܥܕ. 2 ܘܩܪܝܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܝܪܘܫܠܡ ܚܕܬܐ ܚܙܝܬ ܕܢܚܬܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܠܗܐ. ܡܬܬܟܢܬܐ ܐܝܟ ܟܠܬܐ ܠܒܥܠܗ. 3 ܘܫܡܥܬ ܩܠܐ ܪܒܐ ܡܢ ܟܘܪܣܝܐ ܕܡܐܡܪ. ܗܐ ܡܫܟܢܐ ܕܐܠܗܐ ܥܡ ܒܢܝ ܐܢܫܐ. ܘܢܫܪܐ ܥܡܗܘܢ ܘܗܢܘܢ ܢܗܘܘܢ ܠܗ ܥܡ. ܘܗܘ ܐܠܗܐ ܥܡ ܐܢܘܢ ܐܠܗܗܘܢ. 4 ܘܢܡܚܐ ܐܠܗܐ ܟܠ ܕܡܥܐ ܡܢ ܥܝܢܝܗܘܢ. ܘܡܘܬܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܥܕ. ܘܠܐ ܐܒܠܐ ܘܠܐ ܩܠܐ ܘܠܐ ܟܐܒܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܥܕ. ܡܛܠ ܕܩܕܡܝܐ ܐܙܠܘ. 5 ܘܐܡܪ ܗܐ ܐܢܐ ܚܕܬ ܟܠ ܡܕܡ. ܘܐܡܪ ܟܬܘܒ ܡܛܠ ܕܗܠܝܢ ܡܠܐ ܗܝܢ ܫܪܝܪܐ ܘܗܝܢ ܗܢ.

APOCALYPSIS, XX. XXI.

13 Et dedit mare mortuos qui in eo erant, et mors et inferus dederunt mortuos qui in ipsis erant, et judicatum est de singulis secundum opera ipsorum. 14 Et inferus et mors missi sunt in stagnum ignis. Hæc mors secunda est, in stagnum ignis. 15 Et qui non est inventus in libro vitæ scriptus, missus est in stagnum ignis.

CAPUT XXI.

1 Et vidi cælum novum et terram novam: primum enim cælum et prima terra abiit, et mare jam non est. 2 Et civitatem sanctam Hierusalem novam vidi descendentem de cælo a Deo, paratam sicut sponsam ornatam viro suo. 3 Et audivi vocem magnam de throno dicentem: Ecce tabernaculum Dei cum hominibus, et habitabit cum eis, et ipsi populus ejus erunt, et ipse Deus cum eis erit eorum Deus, 4 Et absterget Deus omnem lacrimam ab oculis eorum, et mors ultra non erit, neque luctus neque clamor neque dolor erit ultra: quæ prima abierunt. 5 Et dixit qui sedebat in throno: Ecce nova facio omnia. Et dicit: Scribe, quia hæc verba fidelissima sunt et vera.

Digitized by Google

6 Καὶ εἶπέν μοι· Γέγοναν. Ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω αὐτῷ ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. 7 Ὁ νικῶν κληρονομήσει ταῦτα, καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι υἱός. 8 Τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρμακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος. 9 Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τῶν γεμόντων τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ λέγων· Δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα τοῦ ἀρνίου. 10 Καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ἐπὶ ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν, καὶ ἔδειξέν μοι τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, 11 Ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· 12 Ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν, ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα, ἅ ἐστιν τῶν δώδεκα φυλῶν υἱῶν Ἰσραήλ. 13 Ἀπὸ ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς.

6 ܘܐܡܪ ܠܝ ܫܠܡ ܐܢܐ . ܐܠܦ ܘܬ ܐܢܐ ܗܘ ܕ ܘ ܪܫܝܬ ܘܣܘܦ . ܐܢܐ ܐܬܠ ܠܡܨܝܐ ܡܢ ܥܝܢ ܕܡܝ ܚܝܐ ܒܚܝܡ . 7 ܕܢܨܚ ܢܘܪܬ ܗܠܝܢ ܘܐܗܐ ܠܗ ܐܠܗ ܘܗܘ ܢܗܐ ܠܝ ܒܪ . 8 ܠܚܠܫܐ ܘܠܐ ܡܗܝܡܢܐ ܘܠܡܪܚܩܐ ܘܠܩܛܠܐ ܘܠܙܢܝܐ ܘܠܚܫܐ ܘܠܥܒܕܐ ܕܛܥܘܬܐ ܘܠܟܠ ܕܫܩܪ ܚܠܩܗܘܢ ܒܐܓܡܐ ܕܡܬܐ ܕܢܘܪ ܘܟܒܪܝܬ ܗܝ ܡܘܬܐ ܬܢܝܬܐ . 9 ܘܐܬܐ ܚܕ ܡܢ ܫܒܥ ܡܠܐܟܐ ܕܫܒܥ ܦܝܠܐ ܡܠܝܐ ܫܒܥ ܡܟܬܐ ܐܚܪܝܬܐ ܘܡܠܠ ܥܡܝ ܘܐܡܪ ܐܬܐ ܐܚܘܝܟ ܐܪܝܐ ܐܢܬܬܗ ܕܐܓܢܐ . 10 ܘܢܨܒܢ ܒܪܘܚܐ ܠܛܘܪ ܪܡ ܘܪܒ ܘܚܙܝ ܠܝ ܩܪܬܐ ܩܕܝܫܬܐ ܝܪܘܫܠܡ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܡܢ ܠܘܬ ܐܠܗ . 11 ܕܐܝܬ ܠܗ ܢܗܝܪܘ ܕܐܠܗ ܘܢܘܗܪܗ ܕܡܐ ܠܐܒܢ ܝܩܪ ܐܝܟ ܐܒܢ ܝܫܦ ܕܡܙܕܟܟ ܐܝܟ ܒܠܘܪ . 12 ܘܐܝܬ ܠܗ ܫܘܪܐ ܪܒ ܘܪܡ ܘܐܝܬ ܠܗ ܬܪܥ ܬܪܥ ܘܥܠ ܬܪܥ ܡܠܐܟ ܐܚܕ ܘܫܡܗܬ ܟܬܝܒ ܥܠܝܗܝܢ ܕܗܢ ܫܡܗܬ ܕܫܒܥ ܫܒܛܝ ܒܢܝ ܐܝܣܪܝܠ . 13 ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܬܪܥ ܬܪܥ ܘܡܢ ܨܦܘܢ ܬܪܥ ܬܪܥ ܘܡܢ ܕܪܘܡܐ ܬܪܥ ܬܪܥ ܘܡܢ ܡܥܪܒܐ ܬܪܥ ܬܪܥ .

6 Et dixit mihi: Factum est. Ego sum *A* et *Ω*, initium et finis. Ego sitienti dabo de fonte aquæ vivæ gratis. 7 Qui vicerit, possidebit hæc, et ero illi Deus, et ille erit mihi filius. 8 Timidis autem et incredulis et excæcatis et homicidis et fornicatoribus et veneficis et idolatris et omnibus mendacibus pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphure, quod est mors secunda. 9 Et venit unus de septem angelis habentibus phialas plenas septem plagis novissimis, et locutus est mecum dicens: Veni, ostendam tibi sponsam uxorem Agni. 10 Et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum, et ostendit mihi civitatem sanctam Hierusalem descendentem de cælo a Deo, 11 Habentem claritatem Dei: lumen ejus simile lapidi pretioso tamquam lapidi jaspidis sicut crystallum. 12 Et habebat murum magnum et altum, habens portas duodecim, et in portis angelos duodecim, et nomina inscripta, quæ sunt nomina duodecim tribuum filiorum Israhel. 13 Ab oriente portæ tres, et ab aquilone portæ tres, et ab occasu portæ tres, et ab austro portæ tres.

Digitized by Google

14 Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἔχων θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. 15 Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχεν μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16 Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων δώδεκα χιλιάδων· τὸ μήκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. 17 Καὶ ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσεράκοντα τεσσάρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου. 18 Καὶ ἡ ἐνδώμησις τοῦ τείχους αὐτῆς ἴασπις, καὶ ἡ πόλις χρυσιόν καθαρὸν ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ. 19 Οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις, ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκεδών, ὁ τέταρτος σμάραγδος, 20 Ὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλλος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος, ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος.

14 Et murus civitatis habens fundamenta duodecim, et in ipsis duodecim nomina [duodecim] apostolorum Agni. 15 Et qui loquebatur mecum habebat mensuram arundineam auream, ut metiretur civitatem et portas ejus et murum. 16 Et civitas in quadro posita est, et longitudo ejus tanta est quanta et latitudo. Et mensus est civitatem de arundine per stadia duodecim milia: longitudo et latitudo et altitudo ejus æqualia sunt. 17 Et mensus est murus ejus centum quadraginta quattuor cubitorum, mensura hominis, quæ est angeli. 18 Et erat structura muri ejus ex lapide jaspide, ipsa vero civitas auro mundo, simile vitro mundo. 19 Fundamenta muri civitatis omni lapide pretioso ornata: fundamentum primum jaspis, secundus saphirus, tertius calcidonius, quartus smaragdus, 20 Quintus sardonix, sextus sardinus, septimus chrysolitus, octavus berillus, nonus topadius, decimus chrysoprasus, undecimus hyacinthus, duodecimus amethystus.

Digitized by Google

21 Καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαυγής. 22 Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ Κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς ἐστίν, καὶ τὸ ἀρνίον. 23 Καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. 24 Καὶ περιπατήσουσιν τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς αὐτήν, 25 Καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας, νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ, 26 Καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν. 27 Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

ΚΕΦ. κβ'.

1 ΚΑΙ ἔδειξέν μοι ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. 2 Ἐν μέσῳ τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ξύλον ζωῆς ποιῶν καρποὺς δώδεκα, κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδοὺς τὸν καρπὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν.

21 ܘܬܪܥܣܪ ܬܪܥܣܪ ܣܝܡ̈ܐ ܫܒ̈ܥ ܐܢ̈ܘܢ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢ ܗ̈ܘ ܣܝܡ̈ܐ ܐܝܬ ܗ̈ܘ ܡܢ ܐܢ̈ܘܢ ܣܝܡ̈ܐ ܘܫܘܩܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܕܕܗܒ ܛܒ ܐܝܟ ܙܓܘܓܝܬܐ ܡܫܟܚ ܗܘܐ ܘܗܝܟܠܗ ܠܐ ܚܙܝܬ ܒܗ̈ ܐܡܪ ܡܪܝ ܐܠܗܐ ܟܠܗ̈ ܩܕܝܫ ܗܘ ܗܝܟܠܗ ܕܗ̇ܝ ܘܐܓܢܐ ܘܡܕܝܢܬܐ ܠܐ ܨܒܝܐ ܕܢܗܘܐ ܠܗ ܫܡܫܐ ܐܘ ܣܗܪܐ ܕܢܢܗܪܘܢ ܒܗ̈ ܐܡܪ ܒܗ̈ ܢܗܪ ܐܠܗܘܬܐ ܕܡܪ̈ܝܐ ܟܠ ܡܕܝܢ̈ܬܐ ܘܒܘܪܗ ܗ̇ܘ ܐܓܢܐ ܘܒ̈ܢܝ ܐܡ̈ܡܐ ܒܢܗܪ̈ܗ ܢܗ̈ܠܟܘܢ ܘܡ̈ܠܟܐ ܕܐܪ̈ܥܐ ܢܝܬ̈ܘܢ ܫܒ̈ܚܬܗ̈ ܘܝܩ̈ܪܗ̈ ܠܬܘܟ̈ܗ ܘܬ̈ܪ̈ܥܗ̈ ܠܐ ܢܬܟܪ̈ܘܢ ܒܝ̈ܘܡ̈ܐ ܠܝܠܝܐ ܠܐ ܢܗ̇ܘܐ ܒܗ ܘܢܝܬ̈ܘܢ ܫܒ̈ܚܬܐ ܘܝܩ̈ܪܐ ܕܥ̈ܡ̈ܡܐ ܒܗ ܘܠܐ ܥܠ ܠܐ ܥܒܕ ܡܕܡ ܕܡܣܐܒ ܘܕܥܒܕ ܣܝܡ̈ܐ ܘܫܩܪ̈ܐ ܐܠܐ ܕܟܬ̈ܝܒ̈ܝܢ ܒܣܦܪ ܚܝ̈ܐ ܕܐܓܢܐ ❖

1 ܘܚܘܝ ܠܝ ܢܗܪ ܡ̈ܝܐ ܕܚ̈ܝܐ ܨܦܝܪ ܐ̈ܝܟ ܙܓܘܓܝܬܐ ܢܦ̈ܩ ܡܢ ܟܘܪܣܝ ܕܐܠܗܐ ܘܕܐܓܢܐ ܒܡܨܥ ܫܘܩܗ̈ ܘܥܠ ܗܢܐ ܥܒܪ ܗ̇ܘ ܢܗܪܐ ܐܝܟ ܗ̇ܢܐ ܐܝܬ ܐ̈ܝܠܢ ܚ̈ܝ̈ܐ ܕܥܒ̈ܕܝܢ ܦ̈ܪ̈ܝ ܥܣܪ̈ܐ ܒܫ̈ܢ̈ܐ ܕܟܠ ܚܕ ܡܢ ܗ̈ܘ ܐ̈ܝܠܢ ܢܬܠ ܦ̈ܪ̈ܝ ܒܫ̈ܢ̈ܐ ܕܝ̈ܠܗ ܘܥܠܝ̈ ܐ̈ܝܠܢ ܠܐ ܢܦ̈ܠ ܡܢ ܟܠ ܡܐܢܬ̈ܐ ܕܐܪ̈ܪ ܠܐ ܢܗ̇ܘܐ ܒܗ̈ ܐ̈ܝܠܢ ܐ̈ܠܐ ܠܫ̈ܦܝܐ ܕܥ̈ܡ̈ܡܐ ܘܠܐ ܢܗ̇ܘܐ ܒܗ̈ ܠܥ̈ܢ̈ܬ̈ܐ ܘܠܐ ܢܗ̇ܘܐ ܒܗ̈ ܣ̈ܝ̈ܡ̈ܐ ܒ̈ܝ̈ܫ̈ܐ ܐ̈ܠܐ ܕܟ̈ܬ̈ܝܒ̈ܝܢ ܒܣܦܪ ܚ̈ܝ̈ܐ ❖

CAPUT XXII.

1 Et ostendit mihi fluvium aquæ vivæ splendidum tamquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni. 2 In medio plateæ ejus et ex utraque parte fluminis lignum vitæ afferens fructus duodecim, per menses singula reddentia fructum suum, et folia ligni ad sanitatem gentium.

21 Et duodecim portæ duodecim margaritæ sunt per singulas, et singulæ portæ erant ex singulis margaritis. Et platea civitatis aurum mundum tamquam vitrum perlucidum. 22 Et templum non vidi in ea: Dominus enim Deus omnipotens templum illius est, et Agnus. 23 Et civitas non eget sole neque luna, ut luceant ea: nam claritas Dei inluminavit eam, et lucerna ejus est Agnus. 24 Et ambulabunt gentes per lumen ejus, et reges terræ afferent gloriam suam et honorem in illam, 25 Et portæ ejus non claudentur per diem: nox enim non erit illic: 26 Et afferent gloriam et honorem gentium in illam. 27 Nec intravit in ea aliquid coinquinatum [aut] faciens abominationem et mendacium, nisi qui scripti sunt in libro vitæ Agni.

CAPUT XXII.

1 Et ostendit mihi fluvium aquæ vivæ splendidum tamquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni. 2 In medio plateæ ejus et ex utraque parte fluminis lignum vitæ afferens fructus duodecim, per menses singula reddentia fructum suum, et folia ligni ad sanitatem gentium.

Digitized by Google

3 Καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. Καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ. 4 Καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. 5 Καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἔτι, καὶ οὐκ ἔχουσιν χρείαν φωτὸς λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι Κύριος ὁ θεὸς φωτιεῖ ἐπ' αὐτούς, καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 6 Καὶ εἶπέν μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί, καὶ ὁ Κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. 7 Καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. Μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. 8 Κἀγὼ Ἰωάννης ὁ βλέπων καὶ ἀκούων ταῦτα· καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύντος μοι ταῦτα. 9 Καὶ λέγει μοι· Ὅρα μή· σύνδουλός σου εἰμὶ καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ θεῷ προσκύνησον. 10 Καὶ λέγει μοι· Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν. 11 Ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπανθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. 12 Ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἐστὶν αὐτοῦ.

3 ܘܟܠ ܬܘܒ ܠܐ ܢܗܘܐ ܥܘܕ . ܘܟܘܪܣܝܗ ܕܐܠܗܐ ܘܕܐܪܒܐ ܒܗ ܢܗܘܢ . ܘܥܒܕܘܗܝ ܢܦܠܚܘܢܗܝ . 4 ܘܢܚܙܘܢ ܦܪܨܘܦܗ ܕܡܪܝܐ ܘܫܡܗ ܥܠ ܓܒܝܗܘܢ . 5 ܘܠܠܝܐ ܠܐ ܢܗܘܐ ܥܘܕ ܘܠܐ ܨܒܝܢ ܫܘܪܓ ܢܘܗܪܐ ܘܠܐ ܢܗܘܪ ܫܡܫܐ : ܐܡܪ ܠܝ ܠܐ ܕܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܢܗܝܪ ܥܠܝܗܘܢ : ܘܢܡܠܟܘܢ ܠܥܠܡܝ ܥܠܡܝܢ . 6 ܘܐܡܪ ܠܝ ܗܠܝܢ ܡܠܝܐ ܗܝܢ ܘܫܪܝܪܐ ܘܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܕܪܘܚܐ ܕܢܒܝܐ ܫܕܪ ܠܐܓܪܗ ܕܢܚܘܝ ܠܥܒܕܘܗܝ ܕܢܗܘܐ ܥܬܝܕ ܠܡܗܘܐ ܒܣܪܥܐ . 7 ܘܗܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܒܣܪܥܐ . ܛܘܒܝܗ ܠܡܢ ܕܢܛܪ ܠܡܠܝ ܢܒܘܬܐ ܕܣܦܪܐ ܗܢܐ . 8 ܘܐܢܐ ܝܘܚܢܢ ܕܫܡܥ ܘܚܙܐ ܗܠܝܢ ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܘܚܙܝܬ ܢܦܠ ܩܕܡ ܪܓܠܘܗܝ ܕܡܠܐܟܐ ܕܐܚܘܝ ܠܝ ܗܠܝܢ : 9 ܘܐܡܪ ܠܝ ܚܙܝ ܕܠܐ ܬܥܒܕ ܐܢܐ ܥܒܕ ܗܘ ܐܢܐ ܠܟ ܘܠܐܚܝܟ ܢܒܝܐ ܕܢܛܪܝܢ ܠܡܠܝ ܣܦܪܐ ܗܢܐ ܠܐܠܗܐ ܣܓܕ : 10 ܘܐܡܪ ܠܝ ܠܐ ܬܚܬܡ ܠܡܠܝ ܢܒܘܬܐ ܕܣܦܪܐ ܗܢܐ ܕܙܒܢܐ ܩܪܝܒ ܗܘ . 11 ܕܥܒܕ ܥܘܠܐ ܢܥܒܕ ܥܘܕ ܘܕܡܣܐܒ ܢܬܣܐܒ ܥܘܕ ܘܙܕܝܩ ܢܥܒܕ ܙܕܘܩܬܐ ܥܘܕ ܘܩܕܝܫ ܢܬܩܕܫ ܥܘܕ . 12 ܘܗܐ ܐܬܐ ܐܢܐ ܒܣܪܥܐ ܘܐܓܪܝ ܥܡܝ ܠܡܦܪܥ ܠܟܠ ܚܕ ܐܝܟ ܕܥܒܕܗ ܢܗܘܐ .

3 Et omne maledictum non erit amplius. Et sedes Dei et Agni in illa erunt, et servi ejus servient illi, 4 Et videbunt faciem ejus, et nomen ejus in frontibus eorum. 5 Et nox ultra non erit, et non egebunt lumen lucernæ neque lumen solis, quoniam Dominus Deus inluminat illos, et regnabunt in sæcula sæculorum. 6 Et dixit mihi: Hæc verba fidelissima et vera sunt, et Dominus Deus omnipotens prophetarum misit angelum suum ostendere servis suis quæ oportet fieri cito. 7 Et ecce venio velociter. Beatus qui custodit verba prophetiæ libri hujus. 8 Ego Johannes, qui audivi et vidi hæc, et postquam audissem et vidissem, cecidi ut adorarem ante pedes angeli qui mihi hæc ostendebat. 9 Et dicit mihi: Vide ne feceris: conservus tuus sum et fratrum tuorum prophetarum et eorum qui servant verba libri hujus: Deum adora. 10 Et dicit mihi: Ne signaveris verba prophetiæ libri hujus: tempus enim prope est. 11 Qui nocet noceat adhuc, et qui in sordibus est sordescat adhuc, et justus justitiam faciat adhuc, et sanctus sanctificetur adhuc. 12 Ecce venio cito, et merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua.

Digitized by Google

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ, κβ'.

13 Ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. 14 Μακάριοι οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. 15 Ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ποιῶν καὶ φιλῶν ψεῦδος. 16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. Ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυείδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς ὁ πρωϊνός. 17 Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· Ἔρχου. Καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· Ἔρχου. Καὶ ὁ διψῶν ἐρχέσθω, [καὶ] ὁ θέλων λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν. 18 Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. Ἐάν τις ἐπιθῇ ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσει ἐπ' αὐτὸν ὁ θεὸς τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· 19 Καὶ ἐάν τις ἀφέλῃ ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ. 20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· Ναί, ἔρχομαι ταχύ. Ἀμήν, ἔρχου Κύριε Ἰησοῦ. 21 Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ [Χριστοῦ] μετὰ πάντων [τῶν ἁγίων. Ἀμήν].

❖ حص ❖

13 أنا الألف والياء. البادئ والآخر. 14 طوبى للذين يغسلون حللهم لكي يكون سلطانهم على خشبة الحياة ويدخلون من الأبواب إلى المدينة. 15 خارجا الكلاب والسحرة والزناة والقاتلون وعبدة الأوثان وكل من يحب ويعمل الكذب. 16 أنا يسوع أرسلت ملاكي ليشهد لكم بهذه في الكنائس. أنا أصل وجنس داود الكوكب المضيء والصبحي. 17 والروح والعروس يقولان تعال. ومن يسمع فليقل تعال. والعطشان فليأت. ومن يريد فليأخذ ماء الحياة مجانا. 18 أشهد أنا لكل من يسمع أقوال نبوة هذا الكتاب. إن زاد أحد عليها يزيد الله عليه الضربات المكتوبة في هذا الكتاب. 19 وإن نقص أحد من أقوال نبوة هذا الكتاب ينقص الله نصيبه من خشبة الحياة ومن المدينة المقدسة المكتوبة في هذا الكتاب. 20 قال الذي يشهد بهذه. نعم أنا آتي سريعا. آمين تعال يا ربنا. 21 نعمة ربنا يسوع المسيح مع جميعكم. آمين. ❖

APOCALYPSIS, XXII.

13 Ego *A* et *Ω*, primus et novissimus, principium et finis. 14 Beati qui lavant stolas suas, ut sit potestas eorum in ligno vitæ et portis intrent in civitatem. 15 Foris canes et venefici et impudici et homicidæ et idolis servientes et omnis qui amat et facit mendacium. 16 Ego Jesus misi angelum meum, testificari vobis hæc in ecclesiis. Ego sum radix et genus David, stella splendida et matutina. 17 Et Spiritus et sponsa dicunt: Veni. Et qui audit dicat: Veni. [Et] qui sitit veniat, [et] qui vult accipiat aquam vitæ gratis. 18 Contestor ego omni audienti verba prophetiæ libri hujus. Si quis apposuerit ad hæc, apponet Deus super illum plagas scriptas in libro isto: 19 Et si quis deminuerit de verbis [libri] prophetiæ hujus auferet Deus partem ejus de ligno vitæ et de civitate sancta et de his quæ scripta sunt in libro isto. 20 Dicit qui testimonium perhibet istorum: Etiam, venio cito. Amen, veni, Domine Jesu. 21 Gratia Domini nostri Jesu Christi cum omnibus [vobis]. Amen.

FINIS.

Digitized by Google

PROLEGOMENON.

INTRODUCTORY REMARKS.

THE number of Polyglot editions of the whole Bible which have been printed is sufficiently limited, and the history of them and their promoters is sufficiently interesting, to deserve passing notice in the foremost pages of the Prolegomenon to this, the latest work of the kind. The Polyglot Bibles already published vary in utility and excellence with their authors, with the place and period of their production, with the texts and versions produced, and with the general plan and execution thereof. They may be thus briefly described:—

I. *Biblia Sacra Polyglotta*, complectentia Vetus Testamentum Hebraico, Græco, et Latino idiomate; Novum Testamentum Græcum et Latinum, et vocabularium Hebraicum et Chaldaicum Veteris Testamenti, cum Grammaticâ Hebraicâ, necnon Dictionario Græco; studio, operâ et impensis Cardinalis Francisci Ximenez de Cisneros. Compluti, 1514—1517. Six vols., folio. This is called the Complutensian Polyglot, and its chief promoter and patron was Cardinal Ximenes. The following learned men were employed in the undertaking:—Ælius Antonius Nebrissensis, Demetrius Ducas, Ferdinandus Pincianus, Lopez de Stunica, Alfonsus de Xamora, Paulus Coronellus, and Johannes de Vergera, a physician of Alcala or Complutum.

II. *Biblia Sacra Polyglotta*, Hebraice, Chaldaice, Græce et Latine. Philippi II. Regis Catholici jussu edita ac impressa; cura Benedicti Ariæ Montani, Christophorus Plantinus excudebat. Antverpiæ, 1569—1572. Eight vols., folio. This is generally known as the Antwerp Polyglot; sometimes as the *Biblia Regia*. The paper and type are superior to those of the Complutensian. No fewer than sixty learned men were occupied on this work, which was at one time highly applauded, at another time ignominiously denounced. The Pope had declared this to be a work truly regal, "Opus vere regium," and the doctors of Paris, Madrid and Louvain proceeded so far as to place it in the catalogue of wonders. Subsequently the Editor, Montanus, was required to make an apology for his heresy; and the bitterness of his brethren grew to such a pitch, that he escaped but with difficulty the horrors of the Inquisition. The projector of the Antwerp Polyglot was Plantin, the printer; and in this instance, it would appear, it was the printer who incurred the pecuniary risk. (This is not generally the case.) Plantin soon discovered that he had entered upon an expensive undertaking, and found himself in want of funds to enable him to defray his expenses. He applied to Philip II. of Spain, and, through the influence of the celebrated Cardinal Spinosa, obtained the money *as a loan;*

Digitized by Google

and then, presently, overwhelmed with a debt which he made every effort, unsuccessfully, to repay, he struggled on beneath the burden until he stumbled and fell into a premature grave.

III. *Sacra Biblia,* Hebraice, Græce et Latine, cum annotationibus Francisci Vatabli, Hebraicæ Linguæ quondam Professoris Regii Lutetiæ. Latina Interpretatio duplex est; altera vetus, altera nova. Omnia cum editione Complutensi diligenter collata; additis in margine, quos Vatablus in suis annotationibus nonnunquam omiserat, idiotismis verborumque difficiliorum radicibus. Ex Offic. Sanctandreana, Heidelb., 1586. Three vols., folio. This is commonly known as Vatable's Bible. The editorship has been ascribed by some to Robert Stephen the younger; by others, with greater propriety, to Bertramus, Professor of Hebrew at Geneva. Reprints of this Polyglot appeared in 1599 and 1616.

IV. *Opus Quadripartitum Sacræ Scripturæ,* continens S. Biblia sive Libros Veteris et Novi Testamenti omnes, quadruplici lingua, Hebraica, Græca, Latina et Germanica. Cura et studio Davidis Wolderi. Hamburg, 1596. Four vols., folio.

V. *Vetus Testamentum:* Hebr., Chald., Gr., Lat., Germ., Sclav., Ital., Saxon., Gallice. *Novum Testamentum* Dni. Nri. Jesu Christi. Syr., Ital., Ebr., Hisp., Gr., Lat., Gall., Angl., Germ., Dan., Bohem., Polon. Studio et labore Eliæ Hutteri, Germani, cum gratia et privilegio Sac. Cœs. Mtis. ad quindecim annos. Norimb. 1591, Three vols., folio. Hutter had meditated a Polyglot edition of the Old and New Testaments in twelve languages, but he never proceeded with the Old Testament farther than the Book of Ruth. The New Testament was completed in twelve languages. This work was reprinted in four vols. 4to, 1599—1610.

VI. *Biblia Sacra Polyglotta,* Hebraica, Samaritana, Chaldaica, Græca, Syriaca, Latina, Arabica. Quibus textus originalibus totius Scripturæ Sacræ, quorum pars in editione Complutensi, deinde in Antverpiensi regis sumptibus extat, nunc integri, ex manuscriptis toto fere orbe quæsitis exemplaribus, exhibentur. Lutet. Parisior. 1645. Ten vols., folio. A magnificent edition, but abounding in typographical errors. Dr. Kennicott says "It was the misfortune of our translators to want these very valuable versions, from which the learned have since derived many and eminent advantages for correcting as well as illustrating the Old Testament." This, which is known as the "Parisian Polyglot," was completed by the care and at the expense of Michael Le Jay, who had to endure the persecution of the powerful Cardinal Richelieu, a persecution which ultimately succeeded in working Le Jay's humiliation and ruin, and in causing many copies of his valuable work to be sold as waste paper or destroyed. Richelieu is charged with having coveted the honour of being considered the author of this work, and with having, for that purpose, made Le Jay an offer of 10,000 crowns, an offer which the latter is said to have rejected; hence the persecution.

VII. *Biblia Sacra Quadralingua* Veteris Testamenti Hebraici, cum Versionibus e regione positis, utpote versione Græca LXX. Interpretum ex Codice Manuscripto Alexandrino, a J. Ern. Grabio primum evulgata. Item Versione Latina Sebast. Schmidii noviter revisa et textui Hebræo accuratius accommodata, et Germanica beati Lutheri ex ultima beati viri revisione et editione 1544-5 expressa. Adjectis textui Hebræo notis Masorethicis, et Græcæ versionæ lectionibus codicis Vaticani; notis philologicis et exegeticis aliis, ut et summariis capitum ac locis parallelis locuplet. ornata. Accurante M. Christ. Reineccio. Sumptibus Hæredum Lanckisianorum. Lipsiæ, 1750. Three vols. folio. This excellent Polyglot was begun as early as 1713. The delay of publication was owing to a part of the MSS. remaining undiscovered till 1747. Besides the Latin version of Schmid, it contains the German version of Luther from the edition of 1554-5, with marginal notes and parallel passages. Dr. A. Clarke says that it is an excellent and useful work edited with great care and accuracy.

Digitized by Google

VIII. *Biblia Sacra Polyglotta*, complectentia Textus Originales, Hebraicum cum Pentateucho Samaritano, Chaldaicum, Græcum, Versionumque antiquarum Samaritanæ, Græcæ LXXII Interpretum, Chaldaicæ, Syriacæ, Arabicæ, Æthiopicæ, Persicæ, Vulgatæ Latinæ quicquid comparari poterat. Cum textuum et Versionum Orientalium Translationibus Latinis. Ex vetustiss. MSS. undique conquisitis, optimisque exemplaribus impressis summâ fide collatis. Quæ in prioribus editionibus deerant, suppleta: multa antehac inedita, de novo adjecta; omnia eo ordine disposita, ut Textus cum Versionibus uno intuitu conferri possit. Cum apparatu, Appendicibus, Tabulis, Variis Lectionibus, Annotationibus, Indicibus, etc. Opus totum in sex Tomos tributum. Edidit Brianus Waltonus, S.T.D. Imprimebat Thomas Roycroft. Londini, 1657. Six vols. folio.—Castelli (E.), *Lexicon Heptaglotton* Hebraicum, Chaldaicum, Syriacum, Samaritanum, Æthiopicum, Arabicum, *conjunctim*, et Persicum *separatim*, etc., etc. Londini, 1669. Two vols. folio.

This is the most valuable and convenient of all the Polyglots hitherto produced. Nine languages are found in it, though no one book of the Bible is printed in so many. Besides all the languages in which the Scriptures had been published in former Polyglots, this one contains the Psalms, Solomon's Song, and the New Testament in Æthiopic, and the four Gospels in Persic. The Chaldee Paraphrase is also more complete than in any former publication. The learned Bishop was rewarded for his colossal labour. He was patronised by the Protector, as well as by King Charles II., and richly did he deserve the patronage of them both. The double dedication, of which so much has been said, was without question a prudent yielding to the inspired injunction of the Apostle Paul:—*Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ.* "Let every soul subject himself to the higher powers, for there is no power except under God, and the existing powers are ordained by God." Castell, whose Lexicon to Bishop Walton's Polyglot is now admitted to be the most elaborate work of the kind ever produced, was less fortunate than the Bishop. Castell, for seventeen years of his life, laboured at his book, and at his own expense employed and maintained no fewer than fourteen literary men. Ultimately, having spent £14,000, and being involved in debt, he laid his case before King Charles II. The king graciously recommended his work to the archbishops and bishops; these officially recommended it to their clergy; and the clergy, the working body, by dint of strenuous efforts raised the small sum of £700. At the death of Castell, about 100 copies of his most meritorious work passed into the hands of Compton, then Bishop of London. Had it not been for this providential circumstance, the whole might have perished; for, of the rest, some were gnawed by rats and sold as waste paper, others perished in the memorable fire of London.

IX. *Biblia Sacra Polyglotta*, Textus Archetypos Versionesque præcipuas, ab Ecclesia antiquitus receptas complectentia. *Impensis S. Bagster, Londini*, 1818-21. One vol. 4to. and five vols. small 8vo. Another edition appeared in 1831, exhibiting eight languages at one view, with Prolegomena by the Rev. Dr. Samuel Lee, Professor of Hebrew at the University of Cambridge. This is entitled:—*Biblia Sacra Polyglotta*, Textus Archetypos, Versionesque præcipuas ab Ecclesia antiquitus receptas; necnon versiones recentiores Anglicanam, Germanicam, Italicam, Gallicam et Hispanicam complectentia. Accedunt Prolegomena in Textuum Archetyporum Versionumque antiquarum crisin literalem. Auctore Samuele Lee, S.T.B. Londini, S. Bagster. The Prolegomena, however, have no particular reference to the texts, which, as far as we have been able to ascertain, are scarcely alluded to. An able reviewer of this Polyglot remarks:—"Had Mr. Bagster commenced the Bible as a complete work in eight languages, it is probable that he would not have succeeded in his undertaking: instead of this he first published each of the

Digitized by Google

versions separately; the English and one or two of the others were remarkably successful, and when the eight were placed together they formed an elegant and compact volume, and the work deservedly obtained a great reputation at home and abroad."

X. Polyglotten-Bibel zum praktischen Handgebrauch. Die Heilige Schrift Alten und Neuen Testaments in übersichtlicher Nebeneinanderstellung des Urtextes, der Septuaginta, Vulgata und Luther-Uebersetzung, so wie die wichtigsten Varianten der vornehmsten deutschen Uebersetzungen; bearbeitet von R. Stier, Dr. der Theologie und Superintendent in Eisleben, und K. G. W. Theile, weiland Dr. und Professor der Theologie in Leipzig. This excellent work has passed through several editions between 1847 and 1864. It consists of five vols. large 8vo. The New Testament is a Triglot only, containing the Greek, the Latin Vulgate, and Luther's German.

The year 1874 adds another to the comparatively small list just given, viz., The Hexaglot Bible, or Biblia Hexaglotta, a title which has been assigned to this work, not only to express the number of languages which it presents, but also to distinguish it at once from other Polyglot Bibles. This work, which was commenced by Mr. Henry Cohn, has been in hand for several years. Had it not been for the approval with which the design and general execution of the work met at the hands of a few, the indifference of the multitude as to the success or the failure of an enterprise of this description would have permitted the undertaking to collapse at the very outset. Owing to the generous co-operation of those few, who thought that such an edition of the Holy Scriptures might be useful in the present age, "when men run to and fro in the earth, and knowledge is increased," the promoters were enabled to bring out the first two volumes, Vol. I., containing the Pentateuch; Vol. II., the books from Joshua to 2 Kings inclusive. For some time after the appearance of these volumes the work came to a stand-still, until, in 1871, the active co-operation of the present publishers, Messrs. Dickinson and Higham, was fortunately secured. The first result of this was the appearance, in 1872, of Vol. III., comprising the books from 1 Chronicles to the Song of Solomon, inclusive (the English order of the Sacred Books being preserved in this volume, as in the others). In 1873, appeared Vol. V., the first of the New Testament, containing the four Gospels; and in 1874 Vol. IV., which embraces the Books from Isaiah to Malachi, and Vol. VI., Acts to Revelation.

The aim and intention of the promoters and publishers of The Hexaglot Bible is to place within the reach of all as genuine a copy as can be obtained of the Word of God in various languages. The polyglotist, even when no pretension is made to originality of thought, and comparatively little labour is bestowed on the collecting of materials, has an arduous work to do. He requires the best services of the eye, the hand, the head, the heart. He wants an eye that will not readily allow errors to escape its observation, a hand that will correct errors without tampering with the text, a head sufficiently sound and capacious to contain a knowledge of the Word of Truth presented under various aspects, and written in various languages; a heart sufficiently right to love truth in itself, sufficiently large to make an effort to disseminate truth, as far as possible, throughout the world. Very few, we imagine, would have the boldness to assert that those men, whose names have been mentioned above, were actuated by no higher than sordid motives when, in the face of unprecedented difficulties, and when, in some instances, the art of printing was only in its infancy, they betook themselves to the laborious and almost thankless task of printing a Polyglot edition of the Holy Scriptures. Who can doubt that Ximenes, the father of Polyglots, was actuated by higher than worldly motives when, at his own expense and labour, he brought out his marvellous work? Not satisfied with employing learned men to do the work for him, he threw himself so thoroughly into his subject that, at the advanced age of sixty, he made himself master of the

Digitized by Google

Hebrew language! There is a little story recorded in connection with him, which is, perhaps, worthy of being recorded again: "I have often," says Gomecius, "heard John Brocarius, whose father printed the Complutensian Polyglot relate to his friends, that when the work was finished, he was deputed to carry it to the Cardinal. John Brocarius was then a lad, and having dressed himself in an elegant suit of clothes, he approached Ximenes and delivered the volume into his hands. 'I render thanks unto thee, O God!' exclaimed Ximenes, 'that thou hast protracted my life to the completion of these biblical labours.'" A few weeks afterwards he expired. But his work has lived through three centuries, and still lives to stimulate, not to discourage, those who enter upon similar labours.

The next point to which we have to draw attention is the arrangement of the text. The Complutensian Polyglot contains in the first four volumes the Hebrew, Vulgate, and Greek text of the Old Testament, in parallel columns, and the Chaldee paraphrase at the bottom of the page, with a Latin translation. The fifth volume contains the Greek New Testament with the Vulgate Latin version in a parallel column; in the margin there is a kind of concordance referring to similar passages in the Old and New Testaments.

We have not space to enter minutely into details of the order observed in all the Polyglots. For the most part this is indicated in the titles which they bear.

Bagster presents eight different texts at one view; but he presents the texts in blocks, not in columns, and the effect produced is as singular as it is truthful; it is the exhibition of eight books in one volume. Moreover, the different versions do not always harmonise, *i. e.*, do not terminate with the same clauses on the same page; this is a defect, and the type is so small that very few, we imagine, except those whose eyes are young and vigorous, can consult it with comfort.

It will be found that the Hexaglot Bible is unique in design, the various languages being placed in parallel columns, and so carefully arranged, particularly in the New Testament, that the words representing the same ideas stand as nearly as possible side by side across the whole of the two pages which the six columns occupy. Each column terminates with the same verse; not unfrequently with the same word. The types employed possess the advantage of being bold in character as well as pleasing to the eye. Of the New Testament, the type is even bolder than that of the Old, and it is to be hoped that this typographical excellence will be warmly appreciated.

We have now to advert to the particular languages introduced into the Hexaglot Bible.

The value of the original Hebrew and Greek texts and of the ancient Syriac, Greek and Latin versions is incontestable. The value of the various Semitic versions which find place in Walton's Polyglot, is not sufficiently great, and the number of students in Persic, Arabic and Æthiopic is not sufficiently large to command the reproduction of those versions in a modern Polyglot. There are copies enough of these still extant for scholars to consult. And as to the modern versions which find place in Bagster's Polyglot, Diodati's Italian, Scio's Spanish, and Greenfield's Hebrew New Testament, if they possess any value—we do not say any intrinsic value, *that* they do possess—but any value as forming part of a Polyglot Bible, it is strange that the learned Professor Lee should have passed over the subject in his elaborate prolegomena. But our object is not to attack the course adopted by others; it is simply to defend the choice of languages made by the promoters of the Hexaglot Bible. Here we have, in the Old Testament as well as in the New, three ancient and three modern languages. In the Old Testament, the original Hebrew occupies column 1; the Septuagint, column 2; the Latin Vulgate, column 3; the English, German and French, columns 4, 5 and 6 respectively. In the

Digitized by Google

New Testament, the Hebrew naturally disappears from column 1, and the original Greek takes its place. Next to the Greek stands that ancient and valuable version, the Syriac Peschito, the other versions retaining the same order of position as in the Old Testament.

Before entering more fully into the consideration of the particular texts employed in this work, it will be convenient to offer a few observations upon the texts in general.

OF THE ANTIQUITY OF THE HEBREW LANGUAGE.

According to Bishop Walton and others, the word Hebrew is derived from the verb עָבַר, to pass over, because Abram passed over the river Euphrates into the land of Canaan. Others are of opinion that the word is derived from the proper name עֵבֶר, Heber, the progenitor of Abram. Whatever be the derivation of the word עִבְרִי, the antiquity of the language is very great. Into this question Walton enters at considerable length in his Prolegomenon. He proves the antiquity of the Hebrew language by the names of men and places from the creation to the dispersion at Babel. Thus man is called אָדָם, *Adam*, because taken from the ground, אֲדָמָה, *adama*. The first woman is called Eve, חַוָּה, because she is the mother of all living, חַיָּה. Peleg, פֶּלֶג, is so called because in his days the earth was divided, נִפְלְגָה. In these and similar instances the connection between the proper name and the event from which it takes its origin is obvious. It is desirable, however, that the biblical student should not confound historical narration with grammatical derivation. Adam was so called because he was taken from the ground; yet the derivation of the word אָדָם is not אֲדָמָה, but some monosyllable, probably either אֵד, a vapour, or דָּם, blood. In like manner חַוָּה is derived from חִי, not from חַיָּה. We draw attention to this subject because, singularly enough, the learned Bishop Walton himself falls more than once into the error of confusing history with etymology. Speaking of Noah, he observes: "Noachus, נֹחַ consolator, a verbo נָחַם, abjecto מ, quia dixit Lamechus, consolabitur nos ab opere nostro." The connection between the words נֹחַ and נָחַם is clear, but it is equally clear that the former is the root, not the latter. The sacred historian no more affirms, at Gen. v. 29, that נֹחַ is derived from נָחַם, than he affirms, at chapter iv. 1, that קַיִן is derived from קָנִיתִי, or, at chapter x. 25, that פֶּלֶג is derived from נִפְלְגָה. In spite of this oversight of the venerable Bishop, his main argument as to the antiquity of the Hebrew language must be admitted to have great force. In addition to the names of individuals, he adduces the names of nations and peoples as having some significance in Hebrew, none in other languages, *e.g.*, Assyrian from Assur, Elamite from Elam, Aramæan from Aram, Lydian from Lud, Mede from Madai, Ionian from Javan. He further adduces the names of heathen gods in support of this antiquity. He asserts, "Japetum filium Cœli et Terræ, patrem Atlantis," to have been no other than Japhet, son of Noah. Saturn, so called because when he fled from Jupiter, he hid himself at Latium, is associated with סָתַר, to hide; Jove with the sacred name יְהוָה; Belus with בַּעַל, Vulcan with תּוּבַל קַיִן (Tubal Cain, the inventor of the use of brass and iron); Ceres with גֶּרֶשׁ, crops pushed forward by the influence of the moon.* Walton further argues that the facilities for preserving the original language amongst the worshippers of the true God were great; for, assuming the vulgar reckoning to be correct (rather a serious assumption), Shem, who was living before the confusion of tongues, was still alive in the days of Abraham and Isaac.

* In like manner, Apollo, from פָּלַל, *to intercede;* Pytho, from פָּתָה, *to deceive;* Admetus, from אָדָם; Σίλινος, from שִׁילֹה; Adonis, from אֲדֹנָי.

Digitized by Google

But whatever may be the age of the Hebrew language, it was that language upon which was first conferred by God the honour of being the medium through which the revelation of His will was made known to man. According to Jerome, Eusebius, the Talmudists and ancient Rabbins, the written characters originally employed were those which are now called the Samaritan; and Walton and others are of opinion that these continued in use amongst the Jews until the destruction of the first temple.

The first critical hand that touched the Hebrew text is supposed to have been that of Ezra, whom the Jews call the second Moses, and whom Jerome calls the "Legis Instaurator." He is said to have introduced the Assyrian characters in place of the Samaritan.

OF HEBREW MANUSCRIPTS.

Of Hebrew manuscripts there are two classes in existence: the rolled manuscripts which are used in the Synagogues, and the square used by private individuals. All of these are apographs or copies, the autographs having long perished. A specimen of the Synagogue rolls may be found amongst the Harleian manuscripts in the British Museum. The most ancient Hebrew manuscripts were written without division of words; hence arose the Rabbinical tradition that the Law was one verse and one word. Modern printed editions follow the recensions of Ben Asher, Cent. XI. The first division into chapters was made by Hugo de Sancto Victore, about A. D. 1250. The scarcity of Hebrew manuscripts and their comparatively modern date is thus accounted for by Bishop Walton: "After the general reception of the critical edition of the Masorites and their method of punctuation, the Jewish masters condemned all manuscripts not conforming to these as profane and illegitimate. The manuscripts were consequently destroyed." Owing to this monstrous act, if indeed it were ever perpetrated, there are few Hebrew manuscripts in existence more than 500 or 600 years old, whereas the Greek manuscripts, *e. g.*, the Vatican and the Alexandrian, are at least 1,200 years old. Since Kennicott's edition there are known to be extant nearly 700 Hebrew manuscripts. Those which are most in repute among the Jews are the Codex Hillelis, or the Spanish, A.D. 1200; the Codex Ben Asher, followed by the Palestinians; the Codex Ben Naphtali, followed by the Babylonians; about A.D. 1034. In addition to these is the Codex Sinai, which is a revision of the Pentateuch and a treatise on the accents; and, finally, the Jericho Pentateuch, which treats of words redundant and defective.

It would far exceed the proposed limits of this Prolegomenon, to mention all the editions of the Hebrew Bible that have appeared at various epochs. We shall content ourselves with mentioning a few of the principal editions, especially those which have led to the present received Hebrew text.

The oldest edition of the whole Hebrew Bible is that of Abraham Ben Chaim, printed at Soncino, 1488. Next in order is that of Gerson, son of Rabbi Moses, Brescia, 1494. The first edition of Daniel Bomberg was printed by him, and edited by Felix Pratensis, Venice, 1518. The second edition of Daniel Bomberg was printed by him, and edited by Jacob Ben Chaim, Venice, 1525-6. The first Hebrew Bible printed in Germany was Sebastian Munster's, Basle, 1534. Buxtorf's great Bible was published at the same place, 1618-20.

The edition of Joseph Athias, Amsterdam, 1671-7, is worthy of special notice, not only on account of its intrinsic merit, but because on this is founded the celebrated edition of Van Der Hooght, Amsterdam, 1705; an

Digitized by Google

edition which has been followed by Hahn, Leipsic, 1831, and by nearly all modern editors. Athias reprinted and revised the text of Jacob Ben Chaim, and as a token of approbation the States General of Holland conferred on him a gold chain and medal.

The modern Hebrew text then may be thus traced back: Hahn, 1831; Van Der Hooght, 1705; Athias, 1661; Bomberg, 1525; Ben Asher, Cent. XI.

The editors of the Hexaglot Bible have used the text of Van der Hooght; they have moreover consulted the editions of the learned Letteris (כפר הקדש והוא התורה נביאים וכתובים הוגה ונערך על ידי מ' ח' לעטעריס. וויען תרי"ב Vienna, 1852. Two vols. 8vo.); and of Luzzatto (חמשה חומשי הורה עם חפטרות, Il Pentateucho colle Haftarót volgarizzato . . . da S. D. Luzzatto; Trieste, 1858-61. Five vols. 8vo.) Many inaccuracies pointed out by these critics as having crept into the accents of modern editions have been carefully corrected.

OF THE MASORAH.

The word Masorah, מָסוֹרָה, signifies tradition; and the Masorah is an elaborate collection of notes made from Hebrew manuscripts and commentaries, by Jewish doctors of the school of Tiberias, during and after the sixth century. These notes refer principally to irregularities of consonants, vowels and accents in the Hebrew text. At one time they were of such magnitude, that they formed a volume greater than the text itself, "In tantam molem excrescebant ut Textum Biblicum superarent" (Walton). The greater part of the Masoretic notes have perished. The Masorah consisted of two parts, the Textual and the Final. The notes of the Textual were introduced into the margin, and were abridged to save space; hence arose the Masorah Parva. Subsequently these notes were given in a fuller form above, below and at the side of the text; hence arose the Masorah Magna. The omissions placed at the end of the volume received the name of Masorah Finalis. In modern editions of the Hebrew Bible the textual Masoretic notes, including the קְרִי (read) and כְּתִיב (written) are usually placed at the foot of the page. This was found unsuitable to the plan of the Hexaglot Bible, and therefore the notes have been affixed at the end of each volume of the Old Testament. As to the notes themselves very few of them are of any importance.

OF VOWEL-POINTS AND ACCENTS.

With regard to the system of Hebrew accentuation and punctuation, it may be observed that the date of the introduction of accents and vowels is involved in uncertainty. Some have affirmed that these are coeval with the text, and have ascribed them to Moses; others have ascribed them to Ezra; others to the Masorites of Tiberias, about A.D. 500; others again to Ben Asher and Ben Naphtali, A.D. 1040.

Bishop Walton shows tolerably clearly that the Hebrew vowels and accents are of comparatively modern date. He bases his argument against their antiquity upon the testimony of learned men, the absence of points from the Samaritan as well as from the ancient copies of the Jewish Synagogues, the evidence of the most learned of the Jews themselves, Elias Levitas and Aben Ezra; the Talmud, which makes no mention of points; the Keri and Ketib, which refer to words and letters, never to vowels or accents; the ancient versions, etc.

Digitized by Google

It is, we think, now generally conceded that these were first introduced after the Hebrew language had ceased to be vernacular, the object being simply to facilitate the reading of the text, and the credit of the invention is attributed to the Masorites, about the tenth or eleventh century. Whatever doubt there may be as to the antiquity of the vowel-points and accents, there can be none as to their general utility now in determining the pronunciation and accentuation of syllables, the signification of words, and the construction of sentences.

We shall shew now, from internal evidence, that the Greek translation, *i. e.*, the Septuagint, was made either from an unpointed text, or from a text pointed differently from the present. This we shall endeavour to establish by examples, some of which have been adduced before, others not, as far as we are aware.

Take Gen. iv. 7: "If thou doest well, shalt thou not be accepted? and if thou doest not well, sin lieth at the door; and unto thee *shall be* his desire, and thou shalt rule over him." This is a fair rendering of the Hebrew, as it is now pointed: הֲלֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ · But in addition to not being very intelligible or connected, this is ungrammatical; for חַטָּאת is a feminine form, whereas רֹבֵץ is a participle masculine, and therefore does not agree with the substantive, as it should. Now it appears to us that the Greek throws great light upon the passage. It runs thus: *Οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον κ.τ.λ.* This is not a paraphrase on the Hebrew, it is manifestly a translation either from an unpointed text, or from one pointed quite differently: הֲלֹא אִם תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לְפִתְחַ חַטָּאת רֹבֵץ "If thou doest well in offering, but if thou doest not well in setting forth, hast thou not erred? Be still, and unto thee," etc. שְׂאֵת is a feminine form of the infinitive, governed by תֵּיטִיב. For the signification of לְפִתְחַ compare Amos viii. 5, וְנִפְתַּח־בָּר, *ἀνοίξομεν θήσαυρον*, aperiemus frumentum, Korn feil haben, *set forth wheat.*

Gen. iv. 15. For לָכֵן the Septuagint reads לֹא כֵן *οὐχ οὕτω*, Vulg, Nequaquam ita fiet.

Gen. xxvi. 12. "Then Isaac sowed in that land and received in the same year an hundredfold." Here the Hebrew, as at present pointed, is מֵאָה שְׁעָרִים; the Greek has *ἑκατοστεύουσαν κριθήν*, and therefore the translator must have read שְׂעֹרִים, *barley.* Compare Ruth i. 22, קְצִיר שְׂעֹרִים, *barley-harvest.*

Gen. xlvii. 31. "And Israel bowed himself upon the bed's head." Septuagint: *Καὶ προσεκύνησεν Ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.* "And Israel worshipped on the top of his staff." The Hebrew has חמטה, which, unpointed, may signify either the *bed* or the *staff;* as it is pointed in our copies, חַמִּטָּה, it signifies *the bed;* as it is rendered in the Greek, *τῆς ῥάβδου*, it must have been read as if pointed חַמַּטֶּה. Cited from the Septuagint, Heb. xi. 21. The Vulgate follows the Hebrew in the Old Testament, "ad lectuli caput;" in the New Testament we find, "et adoravit fastigium virgæ ejus;" "and he adored the top of his staff!"

Gen. xlix. 10. "The sceptre shall not depart from Judah, nor a lawgiver from between his feet until Shiloh come." The word Shiloh (שִׁילֹה) is here translated by the Septuagint, *τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ*, or, as the Alexandrian MS. renders it, *ᾧ ἀπόκειται;* "until the things laid up in store for him," or, "he for whom it is laid up in store, shall come." In this sense *ἀπόκειμαι* is employed in the New Testament, *e.g.*, 2 Tim. iv. 8: "Henceforth there is laid up for me (*ἀπόκειταί μοι*) a crown of righteousness." The words *καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν*, "and he *shall* be the expectation of nations," indicate that the translators understood Shiloh to be a person, although instead of שִׁילֹה they must have read שֶׁלּוֹ. Possibly they had an eye to an old Talmudic tradition respecting the glory laid up for the Messiah.

Gen. xlix. 21. "Naphtali is a hind let loose; he giveth goodly words." This is a literal translation of the

Digitized by Google

Hebrew, as at present pointed: נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר. But the Septuagint translates thus: *Νεφθαλὶ στέλεχος ἀνειμένον ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος*; "Naphtali is a well spread tree, which puts out beautiful branches." The latter is a great improvement on the former. For אַיָּלָה the translators must have read אֵילָה, *a tree.* The verb שָׁלַח, in the Piel, signifies *to send forth,* as a bough; Psalm lxxx. 12, תְּשַׁלַּח קְצִירָהּ עַד יָם, "she sendeth forth her boughs unto the sea." The first meaning of אֵמֶר is *a branch;* the second, *a discourse,* is metaphorical, that which branches from the subject. The verb נָתַן is applied to the giving forth of *fruit,* rather than words, *e.g.,* Psalm i. 3: אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ, "that bringeth forth his fruit in his season." All this is well expressed in the words of the Septuagint.

Exod. xiii. 18. "And the children of Israel went up harnessed out of the land of Egypt." The Hebrew is וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל. The Greek is *πέμπτῃ δὲ γενεᾷ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ*; "And the children of Israel went up in the fifth generation." Consequently for חֲמֻשִׁים, *armed* or *harnessed,* the translators must have read חֲמֻשִׁים. We find a striking parallel at Exodus xx. 5: "Visiting the sins of the fathers upon the children unto the third and fourth generation;" עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים; Septuagint, *ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς*; Vulg., "in tertiam et quartam generationem." So in all versions. Now if this rendering of the Septuagint be correct, and by the consent of nations unto whom the word of God has come, it is correct; is it not highly probable that *πέμπτῃ δὲ γενεᾷ* is the real meaning of the word חמשים, in the passage under consideration? And if this be so, then the whole of the argument of Bishop Colenso against the historical truth of the Pentateuch, based on this difficult word (Part I., chap. ix., page 48—52) must inevitably fall to the ground. The theory of the Israelites going up out of Egypt armed, is supported by the Vulgate *armati* alone. The English version has *harnessed;* German, gerüſtet, both of which may signify *equipped,* or, *with a good outfit;* and with this the French agrees, "en bon ordre," *in good order.* Had the Hebrew but been pointed from the outset, the unfortunate question to which we have referred, would, perhaps, never have been raised.

Psalm lxxvii. 10 (11). "And I said, This is my infirmity, but *I will remember* the years of the right hand of the Most High." Hebrew: וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן. Greek: *Καὶ ἔιπα Νῦν ἠρξάμην, αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου*; "And I said, Now I have begun, this *is* the changing of the right hand of the Most High." The Vulgate follows the Greek. Here the word חַלּוֹתִי, which in our English Version is rendered *my infirmity,* is treated as the first person singular preterite Kal of חָלַל, *to begin;* the word הִיא, which now has the *athnach,* ֑, was separated from חַלּוֹתִי and joined to שְׁנוֹת; while שְׁנוֹת, which in the English is translated *the years, i. e.,* as a substantive, was treated as the infinitive Kal of שָׁנָה, *to change.* The true meaning seems to lie between the two: *And I said, It is my infirmity to change the right hand of the Most High.* However this may be, the accents, if they existed at all when the Greek translation was made, must have been different from those which are found in our present copies.

Isaiah xxiv. 23. "Then the moon shall be confounded and the sun ashamed." Hebrew, as now pointed, וְחָפְרָה הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה חַמָּה; Greek, *Καὶ τακήσεται ἡ πλίνθος καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος.* "And the brick shall be dissolved, and the wall shall fall." The translators must have read הַלְּבֵנָה, *the brick,* and חֹמָה, *the wall,* for הַלְּבָנָה, *the moon,* and הַחַמָּה, *the sun.*

Ezekiel xlviii. 35. "And the name of the city from that day shall be The Lord is there." Hebrew, וְשֵׁם חָעִיר מִיּוֹם יְהוָה שָׁמָּה; Greek, *καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἀφ' ἧς ἂν ἡμέρας γένηται ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς*; "And the name of the city from the day when it happens shall be its name." Some copies have *Κύριος ἐκεῖ,* but the majority have

Digitized by Google

not; and hence it would seem that the translators read יִהְיֶה שְׁמָהּ, *shall be its name*, for יְהוָה שָׁמָּה, *the Lord is there*. The confusion may be traced to the Bava Bathra (fol. 75, col. 2): "Read not שָׁמָּה, read שְׁמָהּ."

Zephaniah i. 11. "Howl, ye inhabitants of Maktesh." Hebrew, הֵילִילוּ יֹשְׁבֵי הַמַּכְתֵּשׁ; Greek, *θρηνήσατε οἱ κατοικοῦντες τὴν κατακεκομμένην*. The translators must have read הַמָּכְתַּשׁ, *pounded, brayed*, as in a mortar.

Zeph. ii. 9. "Moab shall be as Sodom, and the children of Ammon as Gomorrah, even the breeding of nettles," etc. Hebrew, מוֹאָב כִּסְדֹם תִּהְיֶה וּבְנֵי עַמּוֹן כַּעֲמֹרָה מְמֹשַׁק חָרוּל; Greek, *Μοὰβ ὡς Σόδομα ἔσται καὶ υἱοὶ Ἀμμὼν ὡς Γόμορρα, καὶ Δαμασκὸς κ.τ.λ.* In this place the translators must have read for מְמֹשַׁק, *a breeding* or *possession*, דַּמֶּשֶׂק, *Damascus*.

Zech. v. 6. "This is their resemblance through all the earth." Hebrew, זֹאת עֵינָם בְּכָל הָאָרֶץ. Greek, *Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ*. The translators must have read for עֵינָם, *their resemblance, eye*, עֲוֹנָם, *their iniquity*.

Zech. vi. 10. "Take of them of the captivity, even of Heldai, Tobijah and of Jedaiah." Hebrew, לָקוֹחַ מֵאֵת הַגּוֹלָה מֵחֶלְדַּי מֵאֵת טוֹבִיָּהוּ וּמֵאֵת יְדַעְיָה; Greek, *Λάβε τὰ ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτήν*. The translators must have read מֵחֶלְדַּי מֵאֵת טוֹבָיָה וּמֵאֵת יְדָעָיָה. Comp. v. 14: וְהָעֲטָרֹת תִּהְיֶה לְחֵלֶם וּלְטוֹבִיָּה וְלִידַעְיָה וּלְחֵן; Latin, Et coronæ erunt Helem et Tobiæ et Idaiæ et Hem; Greek, *Ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσι καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν καὶ εἰς χάριτα*. "The crowns shall be for those who wait, and for her benefactors, and for those who have recognised her, and for grace."

Zech. x. 4. "Out of him came forth the corner; out of him the nail;" Hebrew, מִמֶּנּוּ פִּנָּה מִמֶּנּוּ יָתֵד; Greek, *Καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀπέβλεψε καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἔταξε*. For the substantives פִּנָּה, *corner*, and יָתֵד, *nail*, the translators must have read the verbs פָּנָה, *to turn, look*, and יָתַד, *to fix*.

Zech. xii. 5. "The inhabitants of Jerusalem shall be my strength." Hebrew, אַמְצָה לִי יֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם; Greek, *Εὑρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοικοῦντας Ἰερουσαλήμ*. The translators must have read אֶמְצָא, first sing. future Kal of the verb מָצָא, *to find*, for the substantive אַמְצָה, *strength*.

Zech. xiv. 5. "And ye shall flee to the valley," etc. Hebrew, וְנַסְתֶּם גֵּי־הָרַי; Greek, *καὶ φραχθήσεται ἡ φάραγξ τῶν ὀρέων* (ter.). The translators must here have read וְנִסְתַּם, third sing. pret. Niphal of סָתַם, *to obstruct*, instead of וְנַסְתֶּם, second plur. Kal of נוּס, *to flee*.

Malachi ii. 12. "The Lord will cut off the man that doeth this, the master and the scholar," etc. Hebrew, יַכְרֵת יְהוָה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂנָּה עֵר וְעֹנֶה; Greek, *Ἐξολοθρεύσει Κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα ταῦτα ἕως καὶ ταπεινωθῇ, κ.τ.λ.* In this case, it is clear, the translators must have read for עֵר וְעֹנֶה, *master and scholar*, עַד יֵעָנֶה, *until he shall be humbled*.

So at ver. 13. "And this have ye done again," etc. Hebrew, וְזֹאת שֵׁנִית תַּעֲשׂוּ; Greek, *καὶ ταῦτα ἃ ἐμίσουν ἐποιεῖτε*. The translators evidently treat שנית as part of the verb שָׂנֵא, *to hate*, and appear to have read וְזֹאת אֲשֶׁר שְׂנֵיתִי.

Many other passages might be adduced, but these are probably enough to establish the proposition that the Septuagint translation was made from an unpointed text, or from a text pointed differently from the present.

Digitized by Google

OF THE SEPTUAGINT.

Various accounts are given of the origin of this ancient and valuable translation of the Old Testament Scriptures. One story, which long obtained credence, but which is now generally discredited, is so intimately associated with the Greek version, and the name which it bears, viz. the Septuagint, that we may be excused for recording it here. The story is that Ptolemy Philadelphus wishing to add to his library the sacred writings of the Jews, sent an embassy to Eleazer, their high priest, with a request that he might be furnished with a copy of the books, and with a number of men competent to translate them into Greek. Eleazer, accordingly, despatched to the king six men from each of the 12 tribes, 72 in all, and with them an elegant copy of the Hebrew Scriptures. The envoys were received most courteously by King Ptolemy, and placed in a convenient building in the Isle of Pharos, where the work of translation was accomplished in 72 days. Each of the translators is said to have been shut up in a different cell by order of the king, that he might ascertain the truth of the translation from the common consent of all; and all of them are said to have agreed upon the same sentences, and written the same words. On the testimony of Justin Martyr, to the effect that the ruins of the cells were shewn to him by the inhabitants, the account was long received as true, but it has since been satisfactorily demonstrated from internal evidence, from numerous defects in the translation, from passages irreconcileable with the original, from varieties of style and different methods of spelling words, that the Greek version was the work of different men at different epochs; men endowed with a greater or less degree of zeal and ability, but neither assisted by miraculous agency nor gifted with divine inspiration.

Of the Septuagint, the Pentateuch stands first in order of merit; Proverbs next, Jeremiah next; Daniel being so inferior, that at a very early period, the Version of Theodotion was adopted in its place. The translation was begun about B.C. 280, and was probably not finished for several centuries. The dialect is Macedonic, mingled with a number of Hebraisms, being similar in style to the Greek of the New Testament. The Septuagint translation is the connecting link between the original texts. While it often explains and illustrates, sometimes even corrects and supplies the Hebrew of the Old Testament, it not unfrequently enables us to understand the peculiar sense in which words or phrases are employed in the Greek of the New Testament.

Like all works which are merely human, the Greek translation has its defects as well as its merits, and some of both of these will be pointed out by us in due course. In the main it agrees with the Hebrew text as we have it this day; and the fact that it has always been received in the Jewish as well as in the Christian Church, adds no little weight to its authority.

The Septuagint is said to have been used by our Lord and His Apostles. Bishop Walton, with whom the majority of writers agree, observes: "Maximum vero auctoritatis huic versioni accedit, quod Christo et apostolis in usu fuerit, qui pleraque testimonia, quæ ex Veteri Testamento proferunt, secundum hanc versionem citant, immo cum verba ab Hebraico textu differre videntur." *But the greatest authority has been added to this version because it was used by Christ and His Apostles, who cite most of the testimonies which they adduce from the Old Testament according to this version, and that even when the words seem to differ from the Hebrew text.* Again, referring to that remarkable incident recorded in Luke iv. 18, when our Lord went into the synagogue on the Sabbath-day, and stood up to read, and found the place where it is written: "*Πνεῦμα Κυρίου κ.τ.λ.*" Walton remarks: "Hic videmus verba Evangelistæ ab Hebræo textu differre; quæ tamen cum interpretatione Græca exacte congruunt. Unde videtur colligi posse Dominum

Digitized by Google

versionem Græcam in synagoga usurpasse, quam postea lingua vernacula (Syriaca) populo explicavit." *Here we see that the words of the Evangelist differ from the Hebrew text, while they exactly agree with the Greek interpretation; whence, it appears, one may infer that our Lord used the Greek version in the Synagogue, and afterwards explained it to the people in the vernacular tongue (Syriac).*

That the Septuagint was quoted by Apostles and Evangelists is indisputable; that it was sometimes cited, even when the words seemed to differ from the Hebrew text, is explicable; that it was read by our Lord in the Synagogue is improbable; that it was cited by Him and His Apostles in preference to the Hebrew, is impossible. What could be more natural than that men, writing in Greek, should, when they had occasion to refer to the Old Testament Scriptures, cite from a translation they found ready at hand, a translation, the authority of which was recognized by Jews as well as by Christians? What could be more natural than that they should occasionally quote from this translation, even when the precise words differed from the Hebrew, so long as the words conveyed the general sense of the original passage? We lay emphasis on this proviso, because in numerous instances where the Greek translation does not convey the sense present in the mind of the inspired writer, he drops the Septuagint and substitutes a translation of his own. What could be more unnatural than that our Lord, Himself a Jew, should enter a Jewish Synagogue in Palestine, read a text in Greek, and then preach a sermon in Syriac? as Bishop Walton has suggested. The gospel of St. Luke was written in Greek, and the Evangelist, who records the incident under consideration, gives the passage, which is a long one, in Greek. What else could he do? Whenever our Lord's actual utterances are given, they are given in Hebrew, or Syro-Chaldaic; these utterances, as might be expected in a book written in a different language, are short, and are generally accompanied with a Greek translation; thus Mark v. 41, Christ took the damsel by the hand, and said unto her, טָלִיתָה קוּמִי *ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον· Τὸ κοράσιον ἔγειραι*, "*Talitha cumi*, which is being interpreted, Damsel, arise." Mark vii. 34: He opened the eyes of the blind, and said, אֶתְפַּתַּח, *ὅ ἐστι διανοίχθητι* "*Ephphatha*, that is, Be opened." Matt. xxvii. 46: He was expiring on the cross, and He cried with a loud voice, saying, אֵלִי אֵלִי לְמָה שְׁבַקְתָּנִי, *τοῦτ' ἐστι, Θεέ μου, θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες*; "*Eli, Eli, Lama sabachthani?* that is to say, My God, My God, why hast thou forsaken me?" In two out of the three accounts of the conversion of St. Paul, viz., Acts ix. 4, and xxii. 7, we are simply informed that the voice from heaven said, *Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις*. Hence, had these been the only two accounts given, some might have concluded that the Greek words were the very words addressed to the Apostle by the Lord from heaven; but in the third account, *i.e.*, in Paul's defence of himself before King Agrippa, he says, Acts xxvi. 14: "I heard a voice, saying unto me *in the Hebrew tongue*, Saul, Saul," etc. And, without doubt, that same voice which restored the girl to life, which opened the eyes of the blind, cried out in the agonies of death, and called to Saul from heaven *in the Hebrew tongue*, also read in solemn tones in the Synagogue, on the Sabbath day, the sublime words of the Evangelical prophet, רוּחַ אֲדֹנָי יְהוִה עָלַי יַעַן מָשַׁח יְהוָה אֹתִי לְבַשֵּׂר עֲנָוִים שְׁלָחַנִי לַחֲבֹשׁ לְנִשְׁבְּרֵי לֵב "The spirit of the Lord God is upon me," etc. In case, however, a doubt should be left on the reader's mind, we draw his attention to the fact that both Tischendorf and Alford have expunged as spurious the clause *ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν*, found in the Septuagint, from the text of the New Testament, and that they have both retained as genuine the clause *ἀποστεῖλαι τοὺς τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει*, which is not found in the Septuagint. They have also *κηρῦξαι* for the *καλέσαι* of the Septuagint.

No unprejudiced man will affirm in the presence of these facts that our Lord quoted the Septuagint in the Jewish Synagogue.

Digitized by Google

Finally, however great may be the excellence of any translation of the Scriptures, one can hardly be justified in exalting it to a level with the original Word. That Apostles and Evangelists used the Septuagint, is enough to stamp it with honour as well as authority, and yet that they used it under the circumstances referred to, is nothing more extraordinary than that a modern English theologian, writing for Dissenters as well as for members of the Established Church, should cite passages from neither the Hebrew nor the Greek, but from our authorized version (which is received by all), even when those passages differ in some respect from the original.

The four principal texts of the Septuagint are:—

I. The Complutensian, 1514.

II. The Aldine, 1518.

III. The Vatican or Roman, 1587.

IV. The Alexandrian, 1707—20.

Besides the Septuagint there were no other Greek versions until the second century of the Christian era. In the year 130, Aquila, a Hebrew proselyte, made a new and literal translation. Shortly after, Symmachus, a Samaritan, made another and a freer translation. Next to this appeared the translation of Theodotion, which was superior to both its predecessors. These three versions formed the groundwork of Origen's Hexapla. Origen's Hexapla consisted, as the name implies, of six columns; the first of which was occupied by the Hebrew in Hebrew characters, the second by the Hebrew in Greek characters, the third by the version of Aquila, the fourth by that of Symmachus, the fifth by the Hexapla text, *i.e*, by Origen's own edition, the sixth by the version of Theodotion. After this appeared the version of Eusebius and Pamphilius, which was distributed in the provinces between Antioch and Egypt, and was called the Palestine version. Next came that of Lucian, a Presbyter of Antioch, which was read in the provinces between Constantinople and Antioch; and finally that of Hesychius, an Egyptian Bishop, which was in use at Alexandria and throughout Egypt.

The Complutensian text appeared shortly before Erasmus's fifth edition, and was used by him in correcting his fourth. The Greek text of the Antwerp Polyglot, and of Vatable's Bible is based on that of the Complutensian. Bishop Walton adopted the Greek of the Venice edition of 1518, which is identical with the Vatican, printed at Rome, 1587. Hutter's Greek is merely a reprint of the Antwerp edition. Bagster's is the Vatican edition, edited by Carafa. Stier and Theile's is based on the Complutensian.

In the Hexaglot Bible the text of Tischendorf has been followed. This text, which is founded on the Vatican, has been adopted intact, although it has been found expedient to make certain transpositions, to place at the foot of some of the columns a few interpolations, and to supply, within brackets, a considerable number of important omissions. The various peculiarities of the Greek text of the Hexaglot Bible will be now more particularly pointed out.

In Vol. I., which contains the Pentateuch, no transpositions have been made; the lacunæ in the Greek text are marked by asterisks. Throughout the work, the division of the Hebrew chapters has not been interfered with, even when the division has differed from the Greek and the other versions. Thus, Exodus viii. 1 of the Hebrew is chap. viii. 5, of the others; but, in spite of this, the different columns terminate with the same clause; Hebrew, וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת יָדוֹ; Greek, *Καὶ ἐξέτεινεν Ἀαρὼν τὴν χεῖρα*; Latin, Et extendit Aaron manum; English, And Aaron stretched out his hand; German, Und Aaron reichte seine Hand; French, Alors Aaron étendit sa main. It will be readily perceived that the irregularity in this, as in all similar cases, is apparent, not real. At Exodus xxviii. we meet with

Digitized by Google

a discrepancy of more importance. Verse 23 of the Greek is verse 29 of the Hebrew, and vv. 23 (26), 27, 28, 29, are wanting. A space has been left for these in our Greek column, but as they have not been inserted in the text, it may be well to supply them in this place:—

Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος, κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον, κατὰ συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος. Καὶ συσφίγξουσι τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος ἐν κλώσματι ὑακινθίνῳ, ἵνα ᾖ ἐπὶ τοῦ μηχανήματος, καὶ ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἐπὶ τῆς ἐπωμίδος.

A serious discrepancy in the arrangement of the Greek verses commences at Exodus xxxvi. 8, and continues to the end of the book. It will be found, however, that these verses have double numbers, and may consequently be easily compared with the corresponding verses of the other languages. Take, *e.g.*, Exodus xl. 29 (Greek). This is verse 35 of the other versions, and the small figure (35), at the beginning of the Greek line, at once connects *Καὶ οὐκ ἠδυνάσθη Μωυσῆς* with the Hebrew וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה, and the Latin, Nec poterat Moyses.

Again, the Hebrew of Leviticus v. has 26 verses, while in the versions chap. v. terminates at ver. 19. The result of this is, that chap. vi. 1 of the Hebrew is chap. vi. 8 of the other languages. Still the words at the end of the page correspond, לֹא תִכְבֶּה, *οὐ σβεσθήσεται*, nunquam deficiet in altari, shall never go out, nimmer verlöſchen, point s'éteindre.

The clause אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, which, in common with the modern versions, forms part of the last verse of Lev. xxv., commences chap. xxvi. of the Greek and Latin.

Numbers xvii. 1 of the Hebrew is chap. xvi. 36 of the other languages, but here again the words at the end of the page correspond, וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר, *Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Μωυσῆν*, Locutusque est Dominus ad Moysen, dicens, etc.

Similarly Numbers xvii. 16 of the Hebrew is chap. xvii. 1 of the versions, but the phrases at the foot of the columns correspond, אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה, Where I will meet you.

In Deuteronomy there are no discrepancies of this description.

There are certain passages of the Hebrew upon which the Greek throws light, and *vice versâ*. There are also many passages of the Old Testament cited in the New. It will be convenient to notice these as we proceed from book to book.

Gen. i. 27. *Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς;* "Male and female created He them," cited in the New Testament, Matt. xix. 4.

Gen. ii. 2. *Καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, κ.τ.λ.*, cited Heb. iv. 4.

Gen. ii. 7. *Καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν*, cited 1 Cor. xv. 45.

Genesis ii. 24. *Ἕνεκα τούτου καταλείψει, κ.τ.λ*, "For this cause shall a man leave his father and his mother, and shall cleave unto his wife: and they shall be one flesh." The Greek has *οἱ δύο, the two*. This is cited by St. Matthew (xix. 5), and is considered to be a *protest* against polygamy.

Gen. iii. 15. "He shall bruise thy head, and thou shalt bruise his heel." Gesenius explains הוּא יְשׁוּפְךָ thus: "He (the seed of the woman, man) shall lie in wait for thy head, and thou shalt lie in wait for his heel;" he shall endeavour to crush thy head, and thou shalt endeavour to crush his heel. Tregelles adds in a note: "The above

Digitized by Google

explanation is purely neologian; the passage applies not to man generally, but to Christ, the seed of the woman; *bruise* is the simple meaning in each part of the verse." Here, we think, Gesenius is right, and Tregelles is wrong. Christ, the seed of the woman, was not merely a man, He was the representative of man, the second Adam; "Ecce homo." As to *bruise* being the only meaning of שׁוּף, it is questionable whether it possesses any such meaning. Most of the Greek copies have *τηρήσει*, which signifies *to lie in wait for*, not *to bruise*.

Gen. iv. 8. "And Cain talked with Abel, his brother." Here the Hebrew is, וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו, And Cain *said* (not *talked*) to Abel, his brother. The verb אָמַר is active, and requires the objective case after it to complete the sense. There is therefore something wanting in the Hebrew text. This we find supplied in the Septuagint, *Διελθώμεν εἰς τὸ πεδίον; Let us pass through the field.* The Hebrew of this would be, נַעֲבוֹר בַּשָּׂדֶה or נֵלְכָה. Probably the Hebrew transcriber omitted the clause by accident, his eye having been deceived by falling on the second word בַּשָּׂדֶה. The clause is found in the Syriac version, the Jerusalem Targum, the Samaritan Pentateuch, and the Latin Vulgate, "egrediamur foras."

Gen. ix. 20. "Noah began *to be* an husbandman;" Hebrew, אִישׁ הָאֲדָמָה; Greek, *ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς*. The original rendering of the Septuagint was, *ἄνθρωπος γῆς*, but the expression admitting of two senses, the word *γεωργὸς* was placed first in the margin, to explain the meaning, then in the text, to the detriment of the sense. This is one of the numerous double renderings with which we meet in the Septuagint.

Gen. xi. 12, 13. "And Arphaxad lived five-and-thirty years and begat Salah. And Arphaxad lived after he begat Salah four hundred and three years," etc. This is a literal translation of the Hebrew; but the Greek runs thus: "And Arphaxad lived a hundred and thirty-five years, and begat Cainan; and Arphaxad lived after he begat Cainan four hundred years, and begat sons and daughters; and he died. And Cainan lived a hundred and thirty years, and begat Salah, and Cainan lived after he begat Salah three hundred and thirty years," etc. Throughout this chapter the Greek dates are irreconcileable with the Hebrew. This and other points, upon which we cannot enter now, indicate clearly either that the translators' copy was different from that which we possess, or else that the Hebrew or the Greek has been corrupted since.

Gen. xv. 5. *Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Rom. iv. 18.

Gen. xv. 6. *Καὶ ἐπίστευσεν Ἄβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.* This passage, which agrees with the Hebrew, is cited by St. Paul, Rom. iv. 3.

Gen. xv. 15. תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה, "thou shalt be buried in a good old age." The Greek has *τραφεὶς*, obviously erroneously written for *ταφεὶς*.

Gen. xvi. 13. "And she called the name of the Lord that spake unto her, Thou God seest me." Hebrew, אַתָּה אֵל רֳאִי; Septuagint, *Σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδών με.* In this and similar instances רֳאִי is an abstract substantive, signifying *vision;* she called the name of the Lord, *the God of vision;* just as the well was called בְּאֵר לַחַי רֹאִי, Beer-lahai-roi, *vision to the living.*

Gen. xvii. 5. *Ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε*, agreeing with the Hebrew, cited by St. Paul, Rom. iv. 17.

Gen. xviii. 10. *Ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν Σάρρα.* At Rom. ix. 9, we have *Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός.* If we assume that for חַיָּה the Apostle read חַנָּה, this citation agrees with the Hebrew, אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְחַנָּה־בֵן לְשָׂרָה. (Comp. Gen. xviii. 14.)

Gen. xviii. 22. Here we have one of the eighteen תקון ספרים, or corrections of the Jewish scribes:—"But

Digitized by Google

Abraham stood yet before the Lord." The true reading is said to be, "But the Lord stood yet before Abraham." The correction, which was unnecessary, has been adopted in all versions.

Gen. xxi. 10. *Ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ*, agreeing with the Hebrew, and cited by St. Paul, Gal. iv. 30, except that for the last clause, *τοῦ υἱοῦ μου Ἰσαάκ*, he substitutes *τῆς ἐλευθέρας*.

Gen. xxi. 12. *Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Rom. ix. 7.

Gen. xxi. 16. "And she (Hagar) sat over against *him*, and lift up her voice, and wept." This is a translation of the Hebrew, וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ; the Greek has, *ἀναβοήσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν*, "And the child lifted up his voice and wept." At ver. 17 we read, "And God heard the voice of the lad." It has been said that it was evidently the child who wept, and not the mother, and that the Greek in this case corrects the Hebrew. Is it not more probable that mother and child wept together, till the child, at the point of death, could weep no more? and then, when the mother wept alone for her son, he wept by and through her, and the Lord heard his voice?

Gen. xxii. 14. "And Abraham called the name of that place Jehovah-jireh; as it is said to this day, In the mount of the Lord it shall be seen." The Hebrew of the last clause is, בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה, and with this the Greek agrees, *Ἐν τῷ ὄρει Κύριος ὤφθη, the Lord appeared.* There evidently is, and was when the Greek translation was made, some confusion with the reading of יראה. The place is called יְהוָה יִרְאֶה, because יְהוָה יֵרָאֶה, *Κύριος εἶδεν* because *Κύριος ὤφθη*. The real meaning is obvious from ver. 8, "My son, *God will provide*," יִרְאֶה אֱלֹהִים. The present English rendering is nonsense.

Gen. xxii. 17. *Ἡ μὲν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Heb. vi. 14, except that for *τὸ σπέρμα σου* he substitutes *σε*.

Gen. xxii. 18. *Καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.* Comp. xii. 3, xviii. 18, xxvi. 4. St. Luke has (Acts iii. 25) *Καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς;* and St. Paul (Gal. iii. 8), *Ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη.* Neither of these is an exact citation, although both embody the sense and spirit of the oft repeated promise that in Abraham's seed all the families of the earth shall be blessed.

Gen. xxv. 23. *Ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Rom. ix. 12.

At Gen. xxxv. 4, there is a clause added to the Greek text which, if true, must have been of greater moment to the patriarch Jacob than to ourselves. "They gave unto Jacob all the strange gods which were in their hands, and the earrings which were in their ears; and Jacob hid them under the oak which is by Shechem;" the Greek adds, *καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; And he lost them unto the present day.*

Gen. xliv. 4, 5. The English version, following the Hebrew, begins thus abruptly, "Is not this it in which my lord drinketh?" The Greek prefixes the words, *Ἱνατί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν; Why have ye stolen my silver cup?* We may imagine, without being very speculative, that the words of the original were לָמָּה גְנַבְתֶּם אֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף.

Gen. xlvi. 20. *Ἐγενοντο δὲ υἱοὶ Μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ..... Ἐδωμ.* We have an interpolation here in the Septuagint of some moment, because it has led to *ἑβδομηκονταπέντε*, seventy-five, instead of seventy, v. 27, contrary to the Hebrew and the other versions, an error which reappears in the New Testament, Acts vii. 14.

Gen. xlix. 6. "In their anger they slew a man, and in their self-will they digged down a wall." Hebrew,

Digitized by Google

בְּאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר; Greek, Ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους (men), καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον, "In their self-will they castrated a bull." The Vulgate has, Suffoderunt murum; Eng., They digged down a wall; Germ., Haben ſie den Ochſen verderbet; French, Mutilé les taureaux. None of these interpretations throw much light upon the passage. Some have taken the words שור and ταῦρος in the sense of *prince*, viz., Shechem, who was thus cruelly punished in revenge for his ignominious conduct.

Exodus i. 11. Καὶ Ὼν, ἥ ἐστιν Ἡλιούπολις. This clause is found neither in the Hebrew text nor in the other versions, but is interpolated in the Septuagint apparently with a view to support the dignity of the place.

Ex. iii. 6. Ἐγώ εἰμι . . . . θεὸς Ἀβραὰμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰακώβ, agreeing with the Hebrew; cited Matt. xxii. 32, and Mark xii. 26, but with the article repeated before θεός.

Ex. ix. 16. Καὶ ἕνεκεν τούτου διετερήθης ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. St. Paul (Rom. ix. 17) follows the Hebrew, בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ, εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, "For this very purpose have I raised thee up," contrary to the Greek διετηρήθης, "thou wast reserved." In addition to this the Apostle substitutes the δύναμιν of the Alexandrian for the ἰσχύν of the Vatican.

Ex. xii. 46. Καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ, agreeing with the Hebrew; but St. John has (xix. 36), Ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ.

Ex. xiii. 2. The Hebrew, as at present pointed, and with which the Septuagint and all the versions agree, reads thus: קַדֶּשׁ לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם; "Sanctify unto me all the first-born, whatsoever openeth the womb;" but at Luke ii. 23 we read, Καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ Κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ Κυρίῳ κληθήσεται, "As it is written in the law of the Lord, Every male that openeth the womb shall be called holy to the Lord." It is manifest that the Evangelist read קָדוֹשׁ, *holy*, for קַדֵּשׁ, *sanctify*.

Ex. xvi. 18. Οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολύ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον οὐκ ἠλαττόνησεν, agreeing with the Hebrew; cited almost verbatim by St. Paul, 2 Cor. viii. 15.

Ex. xx. 12, or Deut. v. 16. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητερα σου, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. xv. 4 and Mark x. 19.

Ex. xx. 13. Οὐ μοιχεύσεις, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. v. 27.

Ex. xx. 15. Οὐ φονεύσεις, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. v. 21; but St. Mark has, Μὴ μοιχεύσῃς, κ.τ.λ. (x. 19).

Ex. xxi. 16 (17). Ὁ κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ ἡ μητέρα αὐτοῦ τελευτήσει θανατῷ, agreeing with the Hebrew; cited, but with some variation, Matt. xv. 4, Ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανατῷ τελευτάτω.

Ex. xxi. 24, or Lev. xxiv. 20. Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. v. 38.

Ex. xxii. 28. Ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σοῦ οὐ κακῶς ἐρεῖς, agreeing with the Hebrew (27); cited, Acts xxiii. 5.

Ex. xxiv. 8. Ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης, ἧς διέθετο Κύριος πρὸς ὑμᾶς, agreeing with the Hebrew; but at Heb. ix. 20, we find τοῦτο for ἰδοῦ, and Θεός for Κύριος.

Ex. xxv. 40. Ὅρα ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει. The Hebrew runs thus: וּרְאֵה וְעָשֹׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־אַתָּה מָרְאָה בָּהָר; "And see and make according to the pattern of those things which thou wast made to see in the mount." St. Luke has (Acts vii. 44) ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει. Here the verb ἑωράκει is substituted for the δεδειγμένον of the Septuagint, and is a nearer approach to the Hebrew. At Heb. viii. 5 we read,

Digitized by Google

Ὅρα γάρ φησιν ποίησεις πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. This agrees with the Septuagint, except that *πάντα* is introduced, and *δειχθέντα* is substituted for *δεδειγμένον*.

Ex. xxxii. 1. *Ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ Μωυσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃ ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ*, agreeing with the Hebrew, and cited almost verbatim, Acts vii. 40.

Ex. xxxii. 6. *Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, 1 Cor. x. 7.

Ex. xxxiii. 19. *Ἐλείσω ὃν ἂν ἐλεῶ καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτειρῶ*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Rom. ix. 15.

Lev. v. 4. *Ἡ ψυχὴ ἡ ἄνομος ἡ διαστέλλουσα, κ.τ.λ.* This clause is utterly at variance with the Hebrew נֶפֶשׁ כִּי אוֹ תִּשָּׁבַע לְבַטֵּא בִשְׂפָתַיִם. There can be no doubt that both the Vatican and the Alexandrian copies are incorrect in this instance, and that the proper rendering in Greek is, *the same* in letters very *different* in words: *Ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ὀμόσῃ, κ.τ.λ., the soul that shall swear*, not, *the lawless soul.* The confusion is easily accounted for, inasmuch as, originally, there was no perceptible division of words. The transcribers made a false division. *Humanum est errare!*

Lev. xix. 18. *Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Matthew, xxii. 39.

Lev. xxvi. 12 (comp. Ezek. xxvii. 27). *Καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεός, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός*, agreeing with the Hebrew; adapted to his subject by the Apostle Paul, 2 Cor. vi. 16.

Numbers xi. 15. One of the תקון ספרים, corrections of the Scribes, "Let me not see *my* wretchedness." It is said that the original reading was, בָּרָעָתְךָ, "*thy* wretchedness." This is doubtful, for all the versions agree with the present Hebrew text.

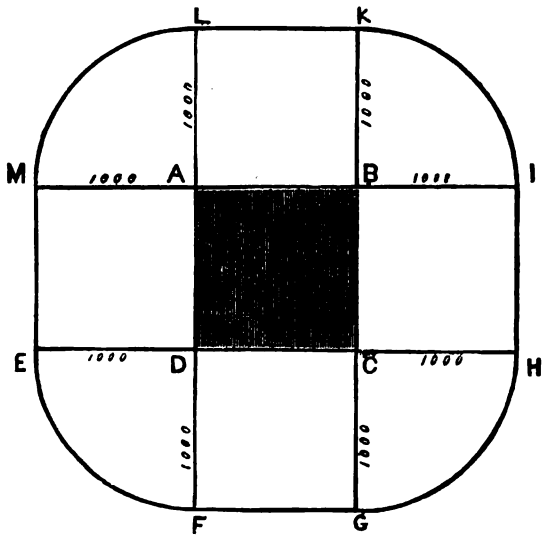
Num. xii. 12. "Let her not be as one dead, of whom the flesh is half consumed when he cometh out of his mother's womb." It is affirmed that אִמּוֹ and בְּשְׂרוֹ have been substituted for אִמֵּנוּ and בְּשַׂרְנוּ. But the Greek and all the versions agree with the Hebrew text as we now have it.

Numbers xxiv. 7. The Greek, *Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν*, "A man shall come forth from his seed, and shall rule over many nations," is said to be a paraphrase of the Hebrew, יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו וְזַרְעוֹ בְּמַיִם רַבִּים׃. Is it not more probable that the Greek translation was made from a copy containing a different reading, something like this: יִזַּל אִישׁ מִזַּרְעוֹ וְיִגְדַּל בְּעַמִּים רַבִּים. We are aware that there is not much similarity in the words מים and איש, as they appear here; but in Rabbinical there is a very close resemblance between מ׳ס and א׳ש. מִדָּלְיָו is an incorrect form.

Numbers xxxv. 2—5. It is remarkable that the word מִגְרָשׁ is rendered in the Septuagint by four different words in four consecutive verses; ver. 2, *τὰ προαστεια*; ver. 3, *τὰ ἀφορίσματα*; ver. 4, *τὰ συγκυροῦντα*; ver. 5, *τὰ ὅμορα*. The Vulgate has "suburbana"; English, "suburbs"; German, „Vorſtädte"; French, "territoires." In addition to this obvious defect in the rendering of the Septuagint, it is manifest that the passage is corrupt. At ver. 4, we read, "And the suburbs of the cities, which ye shall give unto the Levites, *shall reach* from the wall of the city and outward a thousand cubits round about." Instead of a thousand cubits, אֶלֶף אַמָּה, the Greek has *δισχιλίους πήχας*, two thousand cubits. This matter has been well explained by Dr. Owen, in "An Enquiry into the Present State of the Septuagint" (London, 1769). He says, "The fourth verse may be considered as a geometrical problem, whereby the Jews are required to circumscribe a space, reaching from the wall of the city outwards, a thousand cubits round about.

Digitized by Google

"The fifth verse contains the solution of this problem .... Let us draw the figure according to the directions given, and see whether the problem is not thereby actually solved :—

"Let A B C D represent the city, standing in the midst, and not to be estimated in the mensuration. Then, says the text, measure on the east side (B C) 2000 cubits. That is, draw the line K G, viz., K B + C G = 2000 cubits. Draw, likewise, on the south side (D C) the line E D + C H = 2000 cubits. In the same manner, draw on the west side (A D) the line L F, viz., L A + D F = 2000 cubits, and on the north side (A B) the line M I, viz., M A + B I = 2000 cubits. Through the extremities of these lines draw the periphery E F G H I K L M, and it will circumscribe a space reaching from the wall of the city outwards just a thousand cubits round about, that is, every way; Q. E. F. Corollary: Hence, then, it necessarily follows that the Septuagint reading is false; for to make the space from the wall outwards two thousand cubits round about, the measure on the sides must needs be four thousand cubits."

Deut. iv. 26. *Ὅτι Κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον*, agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, Heb. xii. 29.

Deut. vi. 5. *Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυνάμεώς σου*, agreeing with the Hebrew; cited, with some variation, by St. Matthew (xxii. 37), and St. Luke (x. 27).

Deut. vi. 16. *Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν θεόν σου, ὃν τρόπον ἐξεπειράσατε ἐν τῷ πειρασμῷ.* The Hebrew has בַּמַּסָּה, which the modern versions treat as a proper name; the Vulgate has "in loco tentationis." The former part of this verse, which agrees with the Hebrew, is cited at Matt. iv. 7.

Deut. viii. 3. *Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στοματος θεοῦ*, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. iv. 4.

Deut. xvii. 6. This passage, in which the Greek agrees with the Hebrew, is referred to, but not cited, by St. John (viii. 17), *Δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν.*

Deut. xviii. 15. The Greek accords with the Hebrew. St. Luke (Acts iii. 22, 23) cites the words, "A prophet shall the Lord your God raise up unto you, of your brethren, like unto me; him shall ye hear;" but adds, "in all things whatsoever he shall say unto you," found neither in the Septuagint nor in the Hebrew. At Acts vii. 37, the words of the

Digitized by Google

Septuagint are given without this addition. At Deut. xviii. 18, we read, "I will raise them up a prophet from the midst of their brethren like unto thee, and will put my words in his mouth, and he shall speak unto them all that I shall command him." Then follows ver. 19, *Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐκεῖνος ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ*, which St. Luke thus paraphrases (iii. 23), *Ἔσται δὲ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ*. It is manifest that the Evangelist read מֵעַמּוֹ, "from his people," for מֵעָמּוֹ "of him;" a strong argument against the antiquity of the vowel-points.

Deut. xix. 15. *Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων στήσεται πᾶν ῥῆμα.* There is no word in the Hebrew corresponding to *πᾶν*, although it finds place in the New Testament (2 Cor. xiii. 1). The passage, however, is not an exact citation from the Septuagint.

Deut. xxi. 23. *Κεκατηραμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου.* The Hebrew has כִּי־קְלָלַת אֱלֹהִים תָּלוּי, and with this not only the Septuagint but all the versions agree. At Gal. iii. 13, we find *ἐπικατάρατος* for *κεκατηραμένος*, and the words *ὑπὸ τοῦ θεοῦ* are omitted.

Deut. xxiii. 18. לֹא־תִהְיֶה קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל. Here again the Vatican furnishes us with one of those extraordinary double renderings which critics have allowed to stand (ver. 17):—

Οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ.

Οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος ἀπὸ υἱῶν Ισραήλ.

Deut. xxv. 4. *Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, 1 Cor. ix. 9; but Tischendorf and Alford have *κημώσεις* for *φιμωσεις*.

Deut. xxv. 5. The substance of this passage, which is in agreement with the Hebrew, is given at Matt. xxii. 24, *Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.*

Deut. xxvii. 26. *Ἐπικατάρατος πᾶς ἄνθρωπος ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου ποιῆσαι αὐτούς*, agreeing in the main with the Hebrew. St. Paul has (Gal. iii. 10), *Ἐπικατάρατος ὃς οὐκ ἐμμένει πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά.*

Deut. xxx. 22. *Τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανόν*; agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Rom. x. 6. *Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον* (Rom. x. 7); contains the substance of Deut. xxx. 13; while the words of Deut. xxx. 14, *Ἐγγύς σού ἐστι τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου*, are cited from the Septuagint.

Deut. xxxi. 6. *Οὔτε μή σε ἀνῇ, οὔτε μή σε ἐγκαταλίπῃ*, and at ver. 8, *οὐκ ἀνήσει σε, οὐδὲ μή σε ἐγκαταλίπῃ.* The promise is here given in the third person, "He will not fail thee," etc. At Joshua i. 5, a similar promise is given in the first person, "I will not fail thee, nor forsake thee," *Οὐκ ἐγκαταλείψω σε οὐδ' ὑπερόψομαί σε.* St. Paul adopts the terms of the former text, the person of the latter, *Οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλείπω* (Heb. xiii. 5).

Deut. xxxii. 21. *Κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει, ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργίω αὐτούς*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Paul, Rom. x. 19, except that he substitutes *ὑμᾶς* for *αὐτούς*.

Deut. xxxii. 35. "To me belongeth vengeance and recompense." Hebrew, לִי נָקָם וְשִׁלֵּם, Septuagint, *Ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω.* St. Paul keeps closer to the Hebrew, *Ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω* (Heb. x. 30).

Deut. xxxii. 40. *Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου, καὶ ὀμοῦμαι τὴν δεξιάν μου.* This is not exactly a double rendering, but the latter clause is obviously a gloss taken from the margin, where it was inserted to inform the reader that *to lift up the hand* signifies *to swear*.

Deut. xxxii. 43. הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ. The Greek has *εὐφράνθητε ἔθνοι μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.* Some have charged the

Digitized by Google

Jews with corrupting the text here, and translate the passage as it stands in the Hebrew, "Praise, ye Gentiles, his people"; Vulgate, "Laudate gentes populum ejus" Luther took a different view, for he has „Jauchzet alle, die ihr ſein Volk ſeid," "Exult, all ye who are his people." The English and French versions follow the Septuagint. In this place, again, there is something like a double rendering.

Εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ.

Εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ.

The clause "Rejoice, ye Gentiles, with his people," is cited according to the Septuagint by St. Paul, Rom. xv. 10.

The following verses are wanting in Tischendorf and in the Cod. Vat.: Josh. viii. 12, 13, 26. *Καὶ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς Γαί, καὶ ἡ κοιλὰς ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς Γαί. Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐνέδραν ἀνὰ μέσον τῆς Βαιθὴλ καὶ τῆς Γαί, θάλασσαν τῆς Γαί. Καὶ ἔταξεν ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολήν, ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῇ πόλει, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως. Καὶ ἐπορεύθη Ἰησοῦς τὴν νυκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος. Καὶ Ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἀνεθεμάτισε σύμπαντας τοὺς κατουκοῦντας ἐν τῇ Γαί.*

Joshua x. 15, 43. *Καὶ ἐπέστρεψεν Ἰησοῦς καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Γάλγαλα. Καὶ ἀνέστρεψεν Ἰησοῦς εἰς Γάλγαλα.*

Joshua xiii. 33. *Καὶ τῇ φυλῇ Λευὶ οὐκ ἔδωκε Μωυσῆς κληρονομιαν, Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, καθὼς ἐλάλησεν αὐτοῖς.* Of the above verses, portions, together making up the whole, are found in the Alexandrian, Oxford and Complutensian Codices.

Joshua xii. 15—22. Some Greek copies run all these short verses into one. The gap is marked in the Hexaglot Bible, but there is no real omission, for, in the Greek, all the names of the kings mentioned are summed up as *twenty and nine* (*πάντες οὗτοι βασιλεῖς εἰκοσιεννέα*), whereas, in the Hebrew and in the other versions, all the kings are thirty and one.

The following passage does not exist in the Hebrew. Joshua xxiv. 30: *Ἐκεῖ ἔθηκαν .... τῆς σήμερον ἡμέρας.* "There they placed with him, on the tomb where they buried him, the flint knives with which he circumcised the children of Israel in Gilgal, when he led them out of Egypt, as the Lord commanded, and there they are unto this day."

There is rather a long interpolation in the Greek at verse 33 of this same chapter. We shall merely give it in English: "In that day the children of Israel took the ark of God and carried it about amongst them, and Phinees exercised the office of priest instead of Eleazar, his father, until he died, and was buried in Gabaar, his native place. Then the children of Israel went each one to his own place and to his own city, and the children of Israel worshipped Astartes and Ashtaroth and the gods of the nations round about them. And the Lord delivered them up into the hands of Eglon, King of Moab, and he ruled over them eighteen years."

Judges xviii. 30. *Καὶ Ἰωνάθαν υἱὸς Γηρσὰμ υἱὸς Μανασσῆ κ. τ. λ.* This reading is in accordance with the Hebrew; but the Vulgate has for Manasseh, "Moysi." The Hebrew is somewhat doubtful, for above the letters משה, נ is suspended, thus מְנַשֶּׁה. It has been affirmed, but whether upon good authority or not we cannot presume to say, that the Jews, in order to take away the reproach of their Lawgiver's grandson being the first idolatrous priest among them, inserted the נ for the purpose of changing the name from Moses to Manasseh.

1 Samuel ii. 22. The latter clause is wanting in most Greek copies: *καὶ ὅτι συνεκοιμῶντο οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν τῶν παρεστηκυιῶν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.* A story which the transcriber probably considered too scandalous to be recorded.

Digitized by Google

1 Sam. iii. 13. "His sons made themselves vile." This is enumerated amongst the תקון סופרים or Corrections of the Scribes; for מְקַלְלִים לָהֶם בָּנָיו, the original reading is said to have been לִי. The Septuagint would certainly lead us to the conclusion that the text has been tampered with, for there we read, *ὅτι κακαλογοῦντες θεὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ*. The translator must have read for להם or לי, אלהים.

1 Sam. xiii. 1. This verse is wanting in the Cod. Vaticanus, *Υἱὸς ἐνιαυτοῦ Σαοὺλ ἐν τῷ βασιλεύειν αὐτόν, καὶ δύο ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ.*

1 Sam. xvii. 12—31. The whole of these verses are wanting in the Cod. Vat. They relate the incident of David, Jesse's youngest son's first meeting with Goliath of Gath, and the reproach which the youth received from his eldest brother: "With whom hast thou left those few sheep in the wilderness? I know thy pride and the naughtiness of thine heart." The omission in this case is of considerable importance, because there is no other record of this most interesting story. It will be found that the whole of the missing verses have been supplied in the Hexaglot Bible, with this foot-note, almost the only note in the entire work: "Desunt hi versus (12—32) Cod. Vat., quem Tisch. secutus est. Lacunam explet Alex." From this point in the Hexaglot Bible it will be found that all omissions of importance in the text of Tischendorf have been supplied from other sources, *within brackets*. Of this kind are:—

1 Sam. xvii. 41. The advance of the Philistine, preceded by his shield-bearer.

1 Sam. xvii. 50. David's triumph over the Philistine with a sling and a stone.

1 Sam. xvii. 55 to xviii. 6. David's interview with Saul, which was brought about by Abner; also Jonathan's great love for David.

1 Sam. xviii., part of ver. 8 to end of ver. 11. Saul's envy of David, and attempt to smite him with his javelin.

1 Sam. xviii. 17—19. Saul's promise to give his eldest daughter, Merab, to David to wife; and his violation of that promise by giving her to Adriel, the Meholathite.

1 Sam. xviii. 29, 30. David's behaving himself more wisely than all the servants of Saul before the princes of the Philistines, and the esteem which he gained thereby.

1 Sam. xxiii. 12. David's enquiry of the Lord, "Will the men of Keilah deliver me and my men into the hand of Saul?" And the Lord's answer, "They will deliver thee up."

It will be observed that 1 Sam. xxiii. 29 of the English corresponds to chap. xxiv. 1 of the other languages.

1 Sam. xxix. 10 (part) is in most of the Greek copies, not in the Hebrew. Achish says to David: *And depart unto the place where I have appointed you, and put no mischievous imagination in thy heart, for thou art good in my sight.*

2 Sam. i. 23. "Saul and Jonathan were lovely and pleasant in their lives, and in their death they were not divided." Here we find a vain repetition in the Septuagint, *ὡραῖοι οὐ διακεχωρισμένοι*, and *εὐπρεπεῖς . . . . . οὐ διεχωρίσθησαν*, a double rendering of the Hebrew לֹא נִפְרָדוּ . . . . . חַפִּצִימִים.

2 Sam. vii. 14. *Ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. i. 5.

2 Sam. viii. 8. "Of it (viz., the brass which David took from Hadadezer), Solomon made the brazen sea, and the pillars, and the lavers and all the vessels." Not in the Hebrew or in the other versions.

There is another addition in the Codex Vaticanus at 2 Sam. xi. 22: *And David was wroth with Joab, and said to the messenger, Why did ye approach near to the city to fight? Did ye not know that ye would be smitten from the wall? Who smote Abimelech, the son of Jerubbesheth? Did not a woman cast upon him a piece of a millstone from the wall, that he died in*

Digitized by Google

Thebez: Why went ye near the wall? This is an almost verbatim repetition of Joab's charge to the messenger, verses 20, 21, and is evidently an interpolation.

There is another little addition at 2 Sam. xiii. 34: "And the watchman came and told the king, and said, I see men from the way of Orona (?) from the hill-side."

At 2 Sam. xv. 18, there is a curious addition to the Greek, which looks like a double translation of the same passage: "And all his servants passed on beside him; and all the Cherethites, and all the Pelethites, and all the Gittites, six hundred men, which came after him from Gath, passed on before the king." This is a fair translation of the Hebrew. The double reading of the Codex Vaticanus may be exhibited thus:—

1. *Καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἀνὰ χεῖρα αὐτοῦ παρῆγον, καὶ πᾶς ὁ Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ Φελεθί, καὶ πάντες οἱ*
2. *Καὶ πᾶς ὁ λαὸς παρεπορεύετο ἐχόμενος αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ Χελεθὶ καὶ πᾶς ὁ Φελεθί, καὶ πάντες οἱ*
1. *μαχηταὶ ἑξακόσιοι ἄνδρες, καὶ παρῆσαν ἐπὶ χεῖρα αὐτοῦ.*
2. *Γεθαῖοι οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ ἐλθόντες τοῖς ποσὶν αὐτῶν.*

We look to critical scholars for an explanation of their tolerance of this vain repetition.

2 Sam. xvi. 12. "It may be that the Lord will look upon my affliction, and that the Lord will requite me good for his cursing this day." Here the present Hebrew reading is בְּעֳנִי, the Masorah has בְּעֵינִי. The former, to render any sense at all, should be pointed בַּעֲוֹנִי, *on my affliction;* the latter signifies *on my eye*, i.e., *on my tears.* The true reading, according to the תקון ספרים, is בְּעָנְיָם, *on their affliction.* The Greek has, *Εἴ πως ἴδοι Κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου,* Without doubt this is the correct rendering, and with this the English version agrees.

1 Kings ii. 35. After this verse there is a very long interpolation in the Codex Vaticanus, which we have transferred from the text to the foot of the Greek column. There is another, after verse 45 of the same chapter. Both relate to the wisdom, works, wealth and power of King Solomon. Some of the incidents are introduced into the text of the Hexaglot Bible, 1 Kings iv. 20, 21, 25, 26, to correspond to the other languages. Other incidents are recorded twice in the Septuagint. Thus 1 Kings iv. 34, *And Solomon took the daughter of Pharaoh to him to wife, and brought her to the city of David, until he had finished the house of the Lord, and his own house, and the wall of Jerusalem.* The same incident had been recorded in the same words after chap. ii. 35. The passage is found once in the Hebrew, chap. iii. 1. There is considerable confusion and repetition in the Greek.

1 Kings iv. of the Hebrew ends at verse 20. The versions take back fourteen verses of chap. v. of the Hebrew to chap. iv., hence there is a discrepancy in the numbering of verses, and 1 Kings v. 15 of the Hebrew is 1 Kings v. 1 of the versions; but still the verses correspond in the Hexaglot Bible, and בָּהָר, the last word of the Hebrew, verse 29, is identical with the last word of ver. 15 of the other languages: *ὄρει*, monte, mountains, Berge, montagne.

Several gaps have been supplied in this book. Thus we have 1 Kings vi. 11—14, the Lord's promise to Solomon, while he was building the temple, not to forsake Israel, if the divine statutes were observed.

1 Kings vi. 18, 21, 31—33, and vii. 22, 26, certain particulars respecting the construction of the temple.

1 Kings viii. 12, 13. "Then spake Solomon, The Lord said, that he would dwell in the thick darkness; I have surely built thee an house to dwell in, a settled place for thee to abide in for ever." (Compare 2 Chronicles vi. 1, 2.)

1 Kings viii. 53. *Then Solomon spake about the house, when he had finished building it, he beheld the sun in the heaven. The Lord said, that he would dwell in darkness, build my house, a house fit for thyself to inhabit, while it is new (continually?), behold, is this not written in the book of the Song?* This looks like the interpolation of an uninspired transcriber.

Digitized by Google

1 Kings ix. 15—26. Here we have introduced the reason of the levy which king Solomon raised, the number of officers that presided over the building, the arrival of Pharaoh's daughter to abide in the house which had been built for her, and the offerings of Solomon three times a year upon the altar.

1 Kings xi. 5. Solomon's going after Ashtoreth, the goddess of the Zidonians, and after Milcom, the abomination of the Ammonites; and, verse 23, the adversary whom God stirred up against him, viz., Rezon, son of Eliadah. who fled from (*τὸν βαραμεὲθ*) his lord, Hadadezer, king of Zobah.

1 Kings xii. 17. "But as for the children of Israel which dwelt in the cities of Judah, Rehoboam reigned over them."

1 Kings xiii. 26. Referring to the disobedient prophet: "Therefore the Lord hath delivered him unto the lion, which hath torn him, and slain him, according to the word of the Lord, which he spake unto him. And he spake to his sons, saying: Saddle me the ass, and they saddled him."

1 Kings xv. 5, 6. Where David is said to have done what was right in the sight of the Lord, "except in the matter with Uriah the Hittite; and there was war between Rehoboam and Jeroboam, all the days of his (their) life." Also ver. 32: "And there was war between Asa and Baasha, king of Israel, all their days." All the above omissions have been supplied from the text of Stier and Theile.

On comparing 1 Kings xii. 1—19 with 2 Chron. x., it will be found that the two accounts are identical, with the exception of a few words. We have another example of this at 2 Kings xviii. 13—xx. 19 and Isaiah xxxvi.—xxxix. It is worthy of observation that the Greek translation of these chapters, which are nearly the same in the original, is so different, that one can only conclude that the translation was the work of different men. One translator would naturally have given but one translation, unless he loved to labour in vain.

1 Kings xii. 16. "To your tents, O Israel." The Hebrew has, לְאֹהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל. לְאֹהָלֶיךָ *to thy tents*, is said to be a correction of the Scribes for לֵאלֹהֶיךָ *to thy God*. The Greek copies have *τὰ σκηνώματά σου, thy tents*, which is probably the correct rendering of the true text.

1 Kings xii., between verses 24 and 25, the Codex Vaticanus contains an account of the visit of Jeroboam's wife to the prophet Ahijah, and also of Rehoboam's impolitic reception of the deputation from the ten tribes, and their consequent revolt under Jeroboam. This again, is a vain repetition, for the latter event is recorded at verses 4—24, *i. e.*, according to this Codex, twice in one chapter! The interpolated words are printed in small type at the foot of our Greek columns. The visit of Jeroboam's wife to the prophet, is recorded at 1 Kings xiv. 1—20, the Greek of which is supplied *within brackets* in the Hexaglot Bible from the text of Stier and Theile.

1 Kings xvi. 22, Joram, brother of Tibni, is said to have died with him (not in the Hebrew). After verse 28, there is an account of Jehoshaphat, his birth, parentage, accession to the throne of Judah, alliance with Ahab, King of Israel, the breaking up of his ships at Ezion-geber, his death, and the accession of his son Jehoram. The account, which is not in the Hebrew, nor in the other versions, is evidently borrowed from 2 Chronicles xx. 31—37, and xxi. 1.

1 Kings xix. 10. *Τὰ θυσιαστηρία σου κατέσκαψαν καὶ τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ, καὶ ὑπολελέλειμμαι ἐγὼ μονώτατος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχήν μου.* This agrees with the Hebrew; but St. Paul, at Rom. xi. 3, transposes the first two clauses, and for the third substitutes *κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος, κ. τ. λ.*

1 Kings xix. 18. *Καὶ καταλείψεις*, "thou shalt leave," *ἐν Ἰσραὴλ ἑπτὰ χιλιάδας, πάντα γόνατα ἃ οὐκ ὤκλασαν γόνυ τῷ Βάαλ.* This differs from the Hebrew וְהִשְׁאַרְתִּי, "but I have left." St. Paul gives the substance of the

Digitized by Google

original in these words: *Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ.* The principal difference here is the substitution of *τῇ Βάαλ* for *τῷ Βάαλ* (Rom. xi. 4).

2 Kings i. 18. After the record of Ahaziah's death, particulars are given in the Septuagint, not in the Hebrew, of the accession and character of Jehoram. As the history is given again at chap. iii. 1—4, it is difficult to understand why it should be introduced here. Tischendorf has not explained or improved these matters. We will give the two narratives literatim et verbatim, as they stand in the Codex Vaticanus and in Tischendorf's text.

2 Kings i. 18, *Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ βασιλεύει ἐπὶ Ἰσραὴλ ἐν Σαμαρείᾳ ἔτη δεκαδύο ἐν ἔτει*
„ iii. 1, *Καὶ Ἰωρὰμ υἱὸς Ἀχαὰβ ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραὴλ* (iii. 2, *καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα ἔτη*) *ἐν ἔτει*
„ i. 18, *ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλεως Ἰούδα· καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον Κυρίου, πλὴν οὐχ*
„ iii. 1, *ὀκτωκαιδεκάτῳ Ἰωσαφὰτ βασιλέως Ἰούδα,* iii. 2, *καὶ ἐποίησε τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πλὴν οὐχ*
„ i. 18, *ὡς οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οὐδε ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἀπέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ*
„ iii. 2, *ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ οὐχ ὡς ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ μετέστησε τὰς στήλας τοῦ Βάαλ ἃς ἐποίησεν ὁ*
„ i. 18, *πατὴρ αὐτοῦ καὶ συνέτριψεν αὐτάς· πλὴν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις οἴκου Ἱεροβοὰμ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ*
„ iii. 2, *πατὴρ αὐτοῦ.* iii. 3, *. . . . . πλὴν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβὰτ ὃς ἐξήμαρτε τὸν Ἰσραὴλ*
„ i. 18, *ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῶν.*
„ iii. 3, *ἐκολλήθη, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτῆς.*

2 Kings xxiii. 13. "The high places that were before Jerusalem, which *were* on the right hand of the Mount of Corruption." It is pretended that the Jews, in detestation of Solomon's idolatrous conduct, changed the name of the mountain הַר הַמַּשְׁחָה, *Mount of Olives*, to הַר הַמַּשְׁחִית, *Mount of Corruption.* The Septuagint and the German take מַשְׁחִית as a proper name. The Vulgate has "offensionis;" the English, "corruption," but the French version has "la montagne des oliviers."

We pass on now to 1 Chronicles i. 11—16. Here, in the genealogical table of Ham, many of the names are omitted in the Codex Vaticanus; so also, verses 17—24, in the genealogical table of Shem, *i.e.*, all the names between Lud and Arphaxad. At ver. 27 of the same chapter, the words *Ἀβράμ, αὐτὸς*, are left out before *Ἀβραάμ.* These have all been supplied, within brackets, in the Hexaglot Bible from Stier and Theile.

2 Chron. xxvii. 8, the words *καὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν ἦν βασιλεύσας, κ.τ.λ.*, are also supplied from the same source.

2 Chron. xxxv. 20. There is a long paragraph in the Cod. Vat. which is not found in the Hebrew, and which is probably taken from 2 Kings xxiii. 24—27. Josiah puts away the various abominations of Judah, that he may perform the words of the Book of the Law, which Hilkiah the priest found in the house of the Lord. Josiah, in an earnest manner, turns to the Lord, but the Lord determines notwithstanding, in consequence of the provocations of Manasseh, to remove Judah and Jerusalem out of his sight.

2 Chron. xxxvi. 2. Referring to Jehoahaz, "And his mother's name was Hamutal, the daughter of Jeremiah of Libnah, and he did that which was evil in the sight of the Lord, according to all that his fathers had done." This passage is not found in the Hebrew or in the other versions, and is probably taken from 2 Kings xxiii. 31, 32.

2 Chron. xxxvi. 4. After the words, "Necho took Jehoahaz to Egypt," the Cod. Vat. has, "And he died there, and gave the silver and gold to Pharaoh, but taxed the land to give the money according to the commandment of Pharaoh; he exacted the silver and gold of the people of the land, of every one according to his taxation, to give it unto Pharaoh-Necho." This passage is obviously borrowed from 2 Kings xxiii. 34, 35.

Digitized by Google

2 Chron. xxxvi. 5. Here there is a long interpolation in the Cod. Vat. in reference to the coming up of Nebuchadnezzar against Jehoiakim, and of bands of the Chaldees, Syrians, Moabites and Ammonites, to destroy Judah for the unpardonable crimes of Manasseh. This interpolation is taken from 2 Kings xxiv. 1—4.

As so many of the parallel passages seem to have been intermixed in the Books of the Kings of Israel and Judah, the following table, copied by Horne from Professor Turner's and Mr. Whittingham's translation of Jahn, may be conveniently and profitably introduced, to assist the reader in the further collation of these books:—

1 Chron.	x. 1—12	and 1 Sam.	xxxi.	2 Chron.	v. 2; vii. 10	and 1 Kings	viii.	2 Chron.	xxv. 1—4, 11, 17—24, 27, 28	and 2 Kings	xiv. 1—14, 19, 20.
,,	xi. 1—9	,, 2 Sam.	v. 1—10.	,,	vii. 11—22	,, ,,	ix. 1—9.	,,	xxvi. 1, 2	,, ,,	xiv. 21, 22.
,,	xi. 10—41	,, 1 Sam.	xxiii. 8—39.	,,	viii.	,, ,,	ix. 15—28.	,,	xxvii. 1—3	,, ,,	xv. 33—35.
,,	xiii. 1—14	,, 2 Sam.	vi. 3—11.	,,	ix. 1—12	,, ,,	x. 1—13.	,,	xxviii. 1—4	,, ,,	xvi. 2—4.
,,	xiv. 1—7	,, ,,	v. 11—25.	,,	ix. 13—31	,, ,,	x. 14—39.	,,	xxix. 1, 2	,, ,,	xviii. 2, 3.
,,	xvii.	,, ,,	vii.	,,	x. 1; xi. 4	,, ,,	xii. 1—24.	,,	xxxii. 9—21	,, ,,	xviii. 17—37.
,,	xviii.	,, ,,	viii.	,,	xii. 2—11	,, ,,	xiv. 25—28.	,,	xxxii. 24—31	,, ,,	xx. 1—19.
,,	xix.	,, ,,	x.	,,	xvi. 1—6	,, ,,	xv. 17—22.	,,	xxxiii. 1—10	,, ,,	xxi. 1—10.
,,	xx. 1—3	,, ,,	xi. 1; xii. 30, et seq.	,,	xviii.	,, ,,	xxii. 2—35.	,,	xxxiv. 1, 2, 8—28	,, ,,	xxii.
,,	xx. 4—8	,, ,,	xxi. 18—22.	,,	xx. 31—37	,, ,,	xxii. 41—50.	,,	xxxiv. 29—33	,, ,,	xxiii. 1—20.
,,	xxi.	,, ,,	xxiv.	,,	xxi. 6—10	,, 2 Kings	viii. 17—24.	,,	xxxv. 18, 20—25	,, ,,	xxiii. 22, 23.
2 Chron.	i. 3—13	,, 1 Kings	iii. 4—14.	,,	xxii. 2—6	,, ,,	viii. 26—29.	,,	xxxvi. 1	,, ,,	xxiii. 29, 30.
,,	i. 14—17	,, ,,	x. 26—29.	,,	xxii. 10; xxiii. 21	,, ,,	xi.	,,	xxxvi. 2—4	,, ,,	xxiii. 31—34.
,,	ii.	,, ,,	v. 15—32.	,,	xxiv. 1—14	,, ,,	xii. 1—16.				
,,	iii., iv.	,, ,,	vi. vii.								

The Greek of Ezra will be found to agree very closely with the Hebrew.

Of the Book of Ezra the Rev. T. H. Horne observes:—"The zeal and piety of Ezra appear, in this Book, in a most conspicuous point of view. His memory has always been held in the highest reverence amongst the Jews, who consider him a second Moses. Though not expressly styled a prophet, he wrote under the influence of the Divine Spirit, and the canonical authority of his book has never been disputed. He is said to have died in the hundred and twentieth year of his age, and to have been buried at Jerusalem. In Justin the Martyr's conference with Trypho the Jew, there is a very extraordinary passage respecting the typical import of the Passover, cited by that father, in which Ezra, in a speech made before the celebration of the Passover, expounds the mystery of it as clearly relating to Christ, and which Justin concludes, was expunged from the Hebrew copies by the Jews at a very early date, as too manifestly favouring the cause of Christianity. The passage may be thus translated: 'And Ezra said unto the people, This Passover is our Saviour and our Refuge; and if ye shall understand and ponder it in your heart, that we are about to humble Him in this sign, and afterwards shall believe in Him, then this place shall not be made desolate for ever, saith the Lord of hosts. But if ye will not believe in Him, nor hear His preaching, ye shall be a laughing-stock to the Gentiles.'" This passage is properly regarded as a Gentile interpolation rather than a Jewish expulsion.

Nehemiah iii. 33 of the Hebrew is iv. 1 of the Greek and the other versions, consequently iv. 6 of the Hebrew, at the end of page 246, vol. iii., is chap. iv. 12 of the versions, but the words correspond.

The following verses, wanting in the Vaticanus and in Tischendorf, are supplied within brackets in the Greek text of the Hexaglot from the text of Stier and Theile:—Neh. vii. 68, 69, giving the number of horses, mules, camels and asses of the whole congregation. Neh. xi. part of 15, 16, part of 17, part of 18, 20, 21, part of 23, 24, 25, parts of 26 and 27, 28, 29, part of 30, part of 31, 32—34, being omissions from the list of the names of the children of Judah,

Digitized by Google

etc., who were dwelling at Jerusalem in the days of Nehemiah; Neh. xii. 2—6, portions of 7, 9, 25 and 37, the whole of 38, part of 39, 40, 41 and 42, omissions from the names of the Priests and Levites that went up with Zerubbabel to Jerusalem.

The book of Esther, according to the original Hebrew and the modern versions, consists of ten chapters, and chapter x. of three verses only, ending with an account of the greatness and goodness of Mordecai; to this the Latin Vulgate adds ten verses and six chapters besides. The additions, supposed to have been the work of some Hellenistic Jew, are found in some of the Greek copies. In the Codex Vaticanus, and consequently in the text of Tischendorf, the first of these addenda is placed at the head of chap. i. In the Hexaglot Bible this is printed, in common with the others, in small type at the foot of the Greek column. The subject is Mordecai's Vision. It may not be out of place here to give a translation of it: "In the first year of Nisan, the second of the reign of Artaxerxes, the great king; Mordecai, a Jew of the tribe of Benjamin, of Nebuchadrezzar's captivity, dwelling in the city of Shushan, a great man, serving in the king's palace, saw a vision. And, behold, there were voices and tumult, thunderings and earthquake, disturbance upon the earth. And, behold, two great dragons came forth prepared to struggle. And the voice of these was great, and at their voice every nation prepared for war, so as to war against the nation of the righteous. And, behold, a day of darkness and gloom, affliction and anguish, evil and great disturbance upon the earth. And the whole of the righteous nation (the Latin, *gens justorum*, explains the Greek, *πᾶν ἔθνος δίκαιον*, which properly signifies 'every righteous nation,') were disturbed, being afraid of their evils, and prepared themselves to perish, and cried out unto God. And from their cry there came as it were from a little source a great stream, much water. Then light and the sun arose, and the humble were exalted, and the noble were devoured." Hereupon follows the history of the conspiracy of Gabatha (Bigthana) and Teresh, two eunuchs of the king, keepers of the palace; Mordecai's warning the king of the conspiracy; the taking, examination, confession and execution of the conspirators; the record that was made of the event in the chronicles, and Haman's resolve to take revenge on Mordecai and his people, for the death of his friends, the two eunuchs. These circumstances occupy chap. xi. xii. of the Latin Vulgate. Again, after verse 13 of chap. iii. of the Greek we have a copy of the letter sent by the king to all his provinces, commanding, at the instigation of Haman, the destruction of all Jews. This forms chap. xiii. 1—7 of the Latin Vulgate.

At the end of chap. iv. the prayers of Mordecai and Esther are severally recorded. Mordecai supplicates the Lord, the omnipotent King, whose will to save Israel none can resist, to save his people from the destruction which Haman had devised against them. Queen Esther, on the other hand, having stripped herself of her ornaments, beseeches the Lord God of Israel, saying: *O Lord, thou alone art our King, help me, a solitary being, having no help, but in thee.* She further prays that the counsels of their enemies may be turned against themselves. Her prayer closes with these words: *O God, ruler over all, hear the voice of the desperate (ἀπηλπισμένων); deliver us from the hand of wicked-doers, and deliver me from my fear.* This prayer forms chap xiv. of the Latin Vulgate. Next to this, in the Latin, these words are introduced, chap. xv. "Et mandavit ei (haud dubium quin esset Mardochæus) ut ingrederetur ad regem, et rogaret pro populo suo et pro patria sua. Memorare (inquit) dierum humilitatis tuæ, quomodo nutrita sis in manu mea, quia Aman, secundus a rege, locutus est contra nos in mortem: et tu invoca Dominum, et loquere regi pro nobis, et libera nos de morte." These words are not even in the Codex Vaticanus. The phrase *haud dubium quin esset Mardochæus* has a modern sound connected with it.

At the beginning of chap. v. of the Greek there is a rather graphic account of Esther's timid entry into the

Digitized by Google

presence of this terrible king, Artaxerxes or Ahasuerus. Esther is accompanied by two female attendants, upon one of whom she gracefully reclines, while the other supports her flowing train. With flushed cheeks and glistening eyes she presents herself before the king, who is clothed with robes glittering with gold and precious stones. At his terrible aspect, Esther grows pale with fear; she swoons. The king rising hastily from his throne reassures her; holds out the golden sceptre to her; she touches it; but after having exchanged a few words, Esther swoons again, to the great disconcertment of the king. The whole account bears the stamp of theatrical fiction, rather than of Bible history.

After verse 13 of chap. viii. we have, in the Greek, another letter of the king to all the provinces of his kingdom, annulling the decree against the Jews, and ordering the execution of Haman and his partisans, and the celebration of the day under pain of death. This forms chap. xvi. of the Vulgate.

After chap. x. 3 of both versions, we have Mordecai's recognition that these things are of God, and his interpretation of his own dream. Esther is the little fountain, the two dragons are Mordecai and Haman, the enemies of Jerusalem are the assembled nations, and Israel the righteous people, who cried unto the Lord, and were delivered.

The whole of this has such an apocryphal and Jewish air about it, that one can only feel astonished how it could make its way into the Greek and Latin versions, and yet find no place in the Hebrew text.

Esther v. 1, 2 are wanting in the Codex Vaticanus. This is the generally received account of Esther's entry into the king's presence, and of his holding out to her the golden sceptre. The simplicity and subdued tone of this, the Hebrew, and, without doubt, the genuine narrative, form a striking contrast to the elaborate working up, and high colouring of the apocryphal story which has just been noticed. We have restored the verses to the text, within brackets.

Esther ix. 5, 30. These verses are wanting in the Greek, and we have been unable to supply them from any of the Codices. This is unusual. We will therefore draw attention to the particular words. Ver. 5. "Thus the Jews smote all their enemies with the stroke of the sword, and slaughter and destruction, and did what they would unto those that hated them." Ver. 30. "And he sent the letters unto all the Jews, to the hundred twenty and seven provinces of the kingdom of Ahasuerus, *with* words of peace and truth." The gaps in both these instances are marked by asterisks in the Greek text of the Hexaglot Bible.

Job ii. 9. Here we have rather a long interpolation in our Greek. In place of the words addressed to Job by his wife, עֹדְךָ מַחֲזִיק בְּתֻמָּתְךָ בָּרֵךְ אֱלֹהִים וָמֻת, "Dost thou still retain thine integrity? curse God and die," all the Greek copies, which we have seen, have the following: "How long wilt thou persevere, saying, Behold, I will still endure a little time, waiting for the hope of my salvation? for, behold, thy memory hath disappeared from the earth; sons and daughters, the pangs and toils of my womb, for whom I have laboured with trouble in vain. And thou thyself, in rottenness of worms, sittest passing the night in the open air, while I, a fugitive and slave from place to place, and from house to house, await the setting of the sun, that I may rest from my labours and the pangs which torment me; but say something to the Lord, and die." These are pathetic words, and may have been the actual utterance of Job's wife; it is only the last clause which gives them the appearance of an interpolation, viz., *εἰπόν τι ῥῆμα εἰς Κύριον καὶ τελεύτα*; say *something* to the Lord, and die. Does not this look like an evasion of the difficult expression בָּרֵךְ אֱלֹהִים? The difficulty of this passage seems to have been universally felt. The Greek has, *say something to or against the Lord;* the Latin "benedic Deo;" the English "curse God;" the German "ſegne Gott;" the French "maudis Dieu." Some suppose the meaning to be *bless idols.* Probably, the real meaning is, "bless God, and die;" put an end to your sufferings.

Digitized by Google

There is another interpolation at the end of the book, chap. xlii. 17. The words are as follow: "But it is written that he shall rise again with those whom the Lord raiseth again. This man is related, in a book written in Syriac, to have been a sojourner in the land of Auris, on the boundaries of Idumea and Arabia. His first name was Jobab. Having taken an Arabian wife, he begat a son whose name was Ennon. But he himself was, on the father's side, son of Zara one of the sons of Esau, and on the mother's side, of Bosorah; so that he was the fifth from Abraham. And these are the kings who reigned in Edom, over which territory he also ruled; first Balak, son of Beor, and the name of his city was Dennaba; and after Balak, Jobab called Job. And after him Ason, who was governor of the territory of the Temanites; and after him, Adad, son of Berad, who cut off Madian in the land of Moab, and the name of his city was Gethaim. And the friends, who came to him, were Eliphaz, of the sons of Esau, king of the Temanites; Bildad, tyrant of the Shuhites, Sophar, king of the Naamathites." If this account be genuine, Job must have been a great man, and not only a great man, but in some respects, as fortunate as he was afflicted and patient. Three kings came to condole with him, and that after he had lost his all! Rather different this from the experience expressed in the Latin proverb:—

"Donec eris felix, multos numerabis amicos,
Tempora si fuerint nubila solus eris."

The Greek story of the *three kings* is irreconcilable with the interpolation at chap. ii. 9, so that, regardless of other considerations, it may be safely pronounced a myth.

Job xix. 25. "For I know that my Redeemer liveth, and *that* he shall stand at the latter *day* upon the earth," etc. A precious passage of Holy Writ, but somewhat difficult to comprehend. The English Version supplies no fewer than seven words, three of them, viz., *day*, *worms*, *body*, of paramount importance. All the versions understand the words to refer to the resurrection. The Septuagint translate *Οἶδα γὰρ ὅτι ἀενναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς*; "For I know that a daysman exists who will deliver me on earth." The Vulgate has, In novissimo die de terra surrecturus sum; "I shall rise from the earth at the last day;" but the Hebrew has יָקוּם, *he shall rise.* וְאַחַר עוֹרִי נִקְּפוּ זֹאת which the English Version renders, "And *though* after my skin *worms* destroy this *body;*" the Septuagint translate *ἀναστῆσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀναντλοῦν ταῦτα*; "To raise my skin which endures these things;" Vulgate, Et rursum circumdabor pelle mea; "And again I shall be surrounded with my skin." In this sense נָקַף is used, Isaiah xxix. 1, Ps. xxii. 17. Luther has, und werde darnach mit dieſer meiner Haut umgeben werden (be surrounded). The French follows the English, "ce *corps* aura été rongé." The last clause, כָּלְיֹתַי בְּחֵקִי כָּלוּ, is rendered by the Septuagint, *πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ*; "All things are accomplished in my bosom;" Vulg., Reposita est hæc spes in sinu meo; "This hope is placed in my bosom." The French has, Mes reins se consument dans ce désir; "My reins are consumed with this desire." Here we have a very good commentary on the English, "Though my reins be consumed within me."

The Psalms. The first point, to which we have to invite attention, is the different division of the Psalms in the Hebrew and the Greek.

The difference commences at Psalm x. of the Hebrew, which forms part of Ps. ix. of the Greek. After this, Psalm xi.—cxiii. of the Hebrew,=Psalm x.—cxii. Greek. Psalms cxiv., cxv. Hebrew = Psalm cxiii. Greek. Psalm cxvi. Hebrew,= Psalm cxiv., cxv. Greek. Psalm cxvii.—cxlvi.=cxvi.—cxlv. Psalm cxlvii.=cxlvi., cxlvii.

The Greek division is wrong, for Psalm ix. was obviously one of the alphabetical Psalms, consisting of twenty-two verses; although we have it now in an imperfect state. We have made the Greek uniform with the Hebrew and the other versions. Again, in many instances, the heading of a Psalm, to which, it appears, the Jews

Digitized by Google

have attached considerable importance, is numbered verse 1 in the Hebrew, and in a few instances verses 1, 2; not so in the versions. Hence arises a discrepancy in the numbering of *the verses* of many of the Psalms. The Hebrew will appear to have an extra verse in Psalm iii.—ix., xii., xiii., xviii., xix.—xxii., xxx., xxxi., xxxiv, xxxvi., xxxviii., xlii., xliv.—xlix., li., lii. (2 verses) liii., liv., (2 verses) lv.—lix., lx. (2 verses) lxi.—lxv., lxvii.—lxx., lxxv.—lxxvii., lxxx., lxxxi., lxxxiii.—lxxxv., lxxxviii., lxxxix., xcii. cviii., cxx.—cxxxiv., cxli., cxlii. In every instance, however, it will be found, that, though differently numbered, the verses at the end of the several columns of the Hexaglot Bible correspond.

The titles to the Psalms are deserving of special notice, as they have presented no trifling difficulty in the way of Biblical students; and it is hoped, that the annexed list of titles, as they appear in the various languages, will furnish an illustration, both, of the facility of comparison afforded by the arrangement of the texts of the Hexaglot Bible, and of the advantage which the comparison itself secures from the light which one language reflects upon the other.

Six of the Psalms bear the title of מִכְתָּם viz., xvi., lvi.—lx. The Greek has *Στηλογραφία*, "an inscription on a pillar;" Latin, Tituli inscriptio. Gesenius says that מִכְתָּם is the same as מִכְתָּב, *something written*. Dr. Tregelles calls this *a very bold conjecture*. But Gesenius is borne out by the Greek and Latin versions. Luther alone derives מִכְתָּם from פָּזַם gold; for he has ein gülden Kleinod. The English and French throw no light upon the title. If מִכְתָּם be not here employed in the sense of מִכְתָּב, to which conclusion the old Greek and Latin versions would lead the modern student; then we must be permitted to make another, and perhaps bolder conjecture, viz., that the Greek translator had before him a text containing a different reading, probably the correct one, מִכְתָּב, and that the ב was subsequently converted into ם by ignorant or careless transcribers. We cannot agree with Horne's suggestion, borrowed from D'Herbelot, that the six Psalms which bear the title of "Michtam," or *golden*, are so called on account of their having been, on some occasion or other, written in letters of gold, and hung up in the sanctuary.

Forty-five of the Psalms are entitled מִזְמוֹר, Song or Poem, viz. iii.—vi., viii., ix., xii., xiii., xv., xix.—xxiv., xxix.—xxxi., xxxvii., xxxix.—xli., xlvii., xlix.—li., lxii., lxiv., lxxiii., lxxv., lxxvii., lxxix., lxxx., lxxxii., lxxxiv., lxxxv., xcviii., c., ci., cix., cx., cxxxix.—cxlii.

Psalm xlvi. is entitled שִׁיר, "A song," rendered in all the versions as the equivalent of מִזְמוֹר.

Seven Psalms bear the title שִׁיר מִזְמוֹר, viz., xxx., lxv., lxvii., lxviii., lxxv., lxxvi., xcii. *ψαλμὸς ᾠδή*, Psalmus cantici; Ein Psalmlied, appear to us to express the real meaning, viz., a Psalm to be sung, or a Poem set to music. The English, "A Psalm *or* Song," and the French "Psaume *ou* Cantique" are clearly incorrect.

Five Psalms are entitled שִׁיר מִזְמוֹר, "A song adapted to poetry," or, as Gesenius well expresses it, "adapted to rhythmical numbers." These are Psalms xlviii., lxvi., lxxxiii., lxxxviii., cviii. The Greek has *Ὠδὴ ψαλμοῦ*, the ode or subject of the song; the term *ᾠδὴ* clearly referring to the *words* of the Psalm which follows. The English and French renderings, Song *or* Psalm, Cantique *ou* Psaume, would require the addition of אוֹ, *or*, in the original; moreover, if the expressions be synonymous, one of them must be superfluous throughout the book.

Four Psalms have the title of תְּפִלָּה (T'phillah) *Προσευχή*, Oratio, Prayer, Gebet, Prière; viz., xvii., lxxxvi., xc., cii. Properly speaking, these are not *ψαλμοί*, they are *προσευχαί*. The whole, however, come under the general appellation of *ψαλμοί*, which term itself is borrowed from the Hebrew סֵפֶר תְּהִלִּים (Sepher T'hillim), the name given to the entire book, and said to be taken from Psalm cxlv., a magnificent Psalm, and the only one which bears the title תְּהִלָּה *praise*.

Fifteen of the Psalms cxx.—cxxxiv., bear the title of שִׁיר הַמַּעֲלוֹת (Shir Hammaghaloth). Upon this title, the versions *Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν*, Canticum graduum, A song of degrees, Ein Lied im höhern Chor, Cantique de Mahaloth

Digitized by Google

throw very little light. Horne says, "These Psalms are supposed to have derived this name from their being sung, when the people came up, either to worship in Jerusalem at the annual festivals, or from the Babylonish captivity. The Jews went up to Jerusalem, which, it will be recollected, stood on a steep, rocky ascent, in large companies, after the oriental manner, and perhaps beguiled their way by singing these Psalms. For such an occasion, Jahn remarks, the appellation of 'ascensions' was singularly adapted, as the inhabitants of the east, when speaking of a journey to the metropolis of their country, delight to use the word *ascent*." Gesenius argues, that this supposition is far from the truth, inasmuch as the ascent to Jerusalem is mentioned in two only out of the fifteen Psalms (cxxii., cxxvi.) To refute the hypothesis that they were sung by the Israelites on their return from exile, he refers to Ezra vii. 9, from whence it appears that the ascent occupied no less than four months. We assume in this instance, that the silence of Tregelles implies consent to Gesenius's view, and with his view we fully concur. These Psalms are so called, says Gesenius, "because of the metre and rhythm found in them; the sense goes on progressively; the first or the last words of a preceding sentence are often repeated at the beginning of those that follow." As illustrations he cites Psalms cxxi. and cxxiv. We are certainly disposed to think that Psalm cxxi. may be properly called a Song of degrees, because it rises from step to step, until it reaches a climax. A man in deep distress cries, "I will lift up mine eyes unto the hills, from whence cometh my help, my help from the Lord, which made heaven and earth." The reply follows: "He will not suffer thy foot to be moved; He will keep thee, preserve thee (*i. e.* thy body); preserve thy soul, preserve them both for evermore." This is the climax.

Twelve Psalms bear the title of מַשְׂכִּיל (root שָׂכַל), xxxii., xlii., xliv., lii.—lv., lxxiv., lxxviii., lxxxviii., lxxxix., cxlii. Gesenius considers the easiest explanation of this term to be *a didactic poem*. The LXX. render the word by Σύνεσις; Latin, Intellectus; German, Eine Unterweiſung. These combined give us a clue to the true sense. The מַשְׂכִּיל is something that makes wise, is understood, taught. What is that? We have the answer in the Greek *συνεσις*, from *συνίημι*, the first meaning of which is, "to put together." Thus *σύνεσις* is a putting together, or *a composition*. This word will make sense in every case. The English and French, Maschil or Maskil, throw no light upon the subject.

Ten of the Psalms are entitled הַלְלוּיָהּ cvi., cxi., cxii., cxiii., cxxxv., cxlvi.—cl. In these instances, the English and French follow the Hebrew, by making the title part of verse 1.

The word לַמְנַצֵּחַ is used before לְדָוִד alone in twenty-six cases; Psalms xi., xiii., xiv., xviii.—xxi., xxxi., xxxvi., xl., xli., xlii., xliv., xlvii., xlix., li., lii., lxiv.—lxvi., lxviii., lxx., lxxxv., cix., cxxxix., cxl.

As to the meaning of the term, it is difficult to decide. The Greek has *Εἰς τὸ τέλος*; Latin, In finem; English, To the Chief-Musician; French, Au Maître-chantre. Gesenius says that the opinion of Kimchi, Rashi and Aben Ezra is the best which has been advanced, viz., *To the precentor*. This is highly probable, for it explains *εἰς τὸ τέλος*, in the sense of *to the authority*, as that of a *superintendent*; although it must be confessed the Latin expression "In finem," looks a little like a misconception of the Greek *τέλος*. The English and French are correct according to this view. Luther has vorzuſingen, evidently taking the word מְנַצֵּחַ as the Syriac form of the Infinitive. Gesenius thinks that this is excluded by the article implied after the prefix. This exclusion, however, depends upon the acceptance or the rejection of the vowel-points as they now stand.

לַמְנַצֵּחַ is used: 1.—Before בִּנְגִינוֹת in six instances; viz., Psalm iv., vi., liv., lv., lxvii., lxxvi.; once also before עַל נְגִינוֹת, Psalm lxi. The Greek has *Ἐν ὕμνοις*; Latin, In hymnis; the German has, Auf Saitenſpielen, On stringed instruments; and this is probably the meaning.

Digitized by Google

2.—Once before אֶל־הַנְּחִילוֹת, Ps. v. This is an ambiguous term. Gesenius conjectures that נְחִילָה is for נָחְלָה, from חָלַל *to bore*, and suggests "a pipe or flute," because perforated. This is far-fetched. The Greek, Latin and German agree in treating the word as a derivative from נָחַל *to receive as an inheritance.* Ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης, Pro ea quæ hereditatem consequitur, Für das Erbe. Luther's *for the inheritance* is the most intelligible. As usual the English throws no light upon the title. But here, as in many other instances, the French has "Psaume de David, *envoyé* au Maître-chantre *pour être chanté* sur Nehiloth." This certainly makes the title in general a little clearer than the English.

3.—Three times before עַל הַגִּתִּית, viii., lxxxi., lxxxiv. Gesenius says, "A kind of musical instrument, either used by the people of Gath, or as it were *ἐπιλήνιον*, as used in the vintage with the songs of the wine-dressers and press-treaders." The Greek has Ὑπερ τῶν ληνῶν; the Latin, Pro torcularibus, "For the vintage, the wine-press." We have no doubt that any one who will take the trouble to read the three Psalms which bear this title, will concur with us in the view that these convey the true meaning; viz, To the precentor, a song of praise of David for the vintage, or the blessings of Providence in general. We would just suggest, that as לְדָוִד Psalm viii., and לְאָסָף Psalm lxxxi., are rendered in the English version, *of* David, *of* Asaph, so לִבְנֵי־קֹרַח Psalm lxxxiv., should be rendered *of*, not *for*, the sons of Korah.

4.—Three times before עַל־שֹׁשַׁנִּים, xlv., lxix., lxxx. Gesenius explains this to be an instrument of music resembling a lily. Mr. Harmer and others doubt this, and suggest that "the lily" is the title of the Psalm. The Greek and Latin furnish us with a very different idea, inasmuch as they associate the word with שָׁנָה "to change." Ὑπερ τῶν ἀλλοιωθησομένων; Latin, Pro iis qui commutabuntur. Luther has Vor den Roſen. The English rendering is unintelligible. Perhaps the meaning is, To the Precentor, a composition of the sons of Korah, a nuptial-song (ein Brautlied) *to be accompanied (pour être chanté)* on the *instrument called* the Shoshannim.

5.—Once before עַל־מַחֲלַת Psalm liii. Here the Greek has *ὑπερ μαελέθ*, Latin, pro Maeleth; English and French, Mahalath. But the question is, what does מַחֲלַת mean? Gesenius says, *a harp*; others say, *a aance*; Luther has im Chor um einander vorzuſingen. Possibly the meaning is, To the Precentor, a composition of David *to be accompanied* on the harp, or (according to Luther), to be sung antiphonally.

6.—Once before עַל־עֲלָמוֹת Psalm xlvi. Here the Greek has *ὑπὲρ τῶν κρυφίων*, as if from עָלַם to conceal; Latin, pro arcanis, "about hidden things." The German has von der Jugend, "of youth," as if the abstract substantive of עֶלֶם. The sense seems to be, To the Precentor, a song of the sons of Korah, about the hidden things, viz., of God.

7.—Once before עַל־מוּת לַבֵּן, Ps. ix. Here we meet with a very perplexing title. Tregelles says: "Some take לַבֵּן as a name of one of David's enemies, others regard ל as servile, and בֵּן as the proper name of a Levite, as in 1 Chron. xv. 18." (But in this case the pointing should be לְבֶן.) "Some moderns suppose מוּת לַבֵּן to be the name of a musical instrument. Better read עַלְמוּת לַבֵּן." So far we agree; but as to the rendering, *With virgins' voice for the boys, to be sung by them*, to us it appears sheer nonsense. The Greek has *ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ;* the Latin, pro occultis filii, *about the hidden things of the son;* evidently reading עלמות as from עָלַם, *to hide*, and supplying עַל. Thus the sense would be, To the Precentor, on the hidden things of the Son, a Psalm of David.

8.—Twice before הַשְּׁמִינִית, Ps. vi., xii. There seems to be no doubt that this was an instrument with eight strings.

9.—Twice before עַל יְדוּתוּן, Ps. lxii. 1, lxxvii. 1; once before לִידוּתוּן, Ps. xxix. 1. The Greek, Latin and German treat this as a proper name. Gesenius says, "Proper name of a Levite set by David as chief over a choir."

Digitized by Google

Twenty-six Psalms have no title in Hebrew: i., ii., x., xxiv., xxxiii., xliii., lxxi., xci., xcii.—xcix., civ., cv., cvii., civ.—cix., cxxxvi., cxxxvii. The Talmud calls these Orphan Psalms. Some of them, however, have titles in the Greek and Latin, viz., Psalm lxxi., *Τῷ Δαυίδ, υἱῶν Ἰωναδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων*, Psalmus David filiorum Jonadab et priorum captivorum; "A Psalm of David, of the sons of Jonadab and the first captives." Ps. xciii., *Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴκισται ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ*, Laus Cantici ipsi David in die ante sabbatum, quando fundata est terra; "A Hymn of praise of David, on the day before the Sabbath when the world was founded." Ps. xcix., *Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ;* Psalmus ipsi David. Ps. cv., cvii., cxiv., cxvi.—cxix., cxx., cxxxvi., *Ἀλληλούια*, Alleluia. Ps. cxxxvii., *Τῷ Δαυὶδ Ἰερεμίου;* Psalmus David Jeremiæ. Thus the Greek and Latin translators have supplied or restored thirteen out of the twenty-six titles to the Hebrew "Orphan Psalms."

To the Hebrew titles of Psalms cxxxviii., cxlvii., and cxlviii., the Greek adds, *Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου*. Ps. cxlii., the Greek adds, *ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδιώκει, when his son was persecuting him;* to which the Latin adds, *Absalom.* Ps. cxliv., לְדָוִד; the Greek and Latin add, *πρὸς τὸν Γολιὰδ*, adversus Goliath. Ps. cxlvi., the Greek and Latin add, *Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου*, Aggæi et Zachariæ. So much for the titles to the Psalms.

Eight of the Psalms are arranged in alphabetical order, the order being now more or less complete. These are Psalms ix., xxv., xxxiv., xxxvii., cxi., cxii., cxix., and cxlv.

Of Psalm ix., every clause of verses 2, 3 commences with א, ver. 4 with ב, ver. 6 with ג, ver. 7 with ח, ver. 8—11 with ו, ver. 12 with ז, ver. 14 with ח, ver. 16 with ט, ver. 18 with י, ver. 19 with כ, ver. 13 again with כ, ver. 15 with ל, ver. 17 with נ, ver. 20 with ק, ver. 21 with שׁ. The acrostic, if it may be so called, is imperfect.

Of Psalm xxv. the letter ב is hidden in בָּךְ, after אֱלֹהַי ver. 2; ו is found in the middle of ver. 5, ר takes the place of ק ver. 18, פ is affixed at the end, and, if we may form an opinion from the context, is an interpolation.

Ps. xxxiv. is regular, except that ו is found in the middle of ver. 5, and פ is again subjoined.

Ps. xxxvii. Every *alternate* verse begins with a letter of the Hebrew alphabet, as far as ver. 27. At ver. 29 א takes the place of ע; then ver. 30 begins with פ, ver. 32 with צ, ver. 34 with ק, ver. 35 with ר, ver. 37 with שׁ, ת is concealed behind ו at ver. 39.

Psalms cxi. and cxii. are antiphonal; each verse consists of two clauses, each clause commencing with a consecutive letter of the alphabet; but the last two verses consist of three clauses each. In these there is no irregularity.

Ps. cxix., as is well known, contains 176 verses, *i.e.*, 8 times 22, the number of letters in the Hebrew alphabet; the first eight verses begin with א, the second with ב, and so on without any interruption.

The last of the alphabetical Psalms is cxlv.; this is perfect also with the exception of one verse, viz., ver. 14, which should commence with נ. Curiously enough, this verse is actually found in the Septuagint: *Πιστὸς Κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ, καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ*. The Hebrew of this is obviously: נֶאֱמָן יְהוָה בִּדְבָרָיו וְרָחוּם בְּכָל-מַעֲשָׂיו. "The Lord is faithful in his words, and merciful in all his works." That this or a similar versicle was in existence when the Septuagint translation was made, is highly probable. It is now wanting in the Hebrew.

Finally, there is Ps. cli., which, as it finds a place in the text of Tischendorf, and we have taken the liberty to reject, we feel bound to insert here:—

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυὶδ καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ, ὅτε ἐμονομάχησε τῷ Γολιάδ.

Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου· ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρος μου, αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον, καὶ οἱ δακτυλοί μου ἥρμοσαν ψαλτήριον. Καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μου; αὐτος

Digitized by Google

Κύριος, αὐτὸς εἰσακούει· αὐτὸς ἐξαπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἦρέ με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου, καὶ ἔχρισέ με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ. Οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι, καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς Κύριος. Ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ, καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ· ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν ἀπεκεφάλισα αὐτόν, καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ἰσραήλ.

Translation. "This Psalm was written by David himself, although beyond the number, when he fought in single combat with Goliath.

"I was little amongst my brethren, and very young in the house of my father; I used to keep my father's sheep; my hands made an organ, and my fingers fitted up a psaltery, and who shall tell my lord? The Lord himself, he heareth. He sent his angel, and took me from my father's sheep, and anointed me with the oil of his anointing. My brethren were fair and great, yet the Lord did not take pleasure in them. I went out to meet the Philistine, and he cursed me by his idols. But I, having unsheathed his sword, beheaded him, and took away the reproach from the children of Israel."

This does not read like one of the Psalms of David; but yet it is found in the Syriac, Arabic and Ethiopic versions, as well as in the Septuagint.

We proceed to notice passages in the Psalms cited in the New Testament, and a few other points worthy of attention.

Ps. ii. 1, 2. *Ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ*, agreeing with the Hebrew; cited verbatim, Acts iv. 25, 26.

Ps. ii. 7. *Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε*, agreeing with the Hebrew; cited, Acts xiii. 33 and Heb. i. 5.

Ps. ii. 9. *Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς*, agreeing with the Hebrew; cited in substance, Rev. ii. 27.

Ps. viii. 3 (2). *Ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον*, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. xxi. 16.

Ps. viii. 4—6. *Τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ . . . . . πάντα ὑπέταξας ὑπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. ii. 6—8.

Ps. xiv. 2—4. At Rom. iii. 10—19 we meet with a long citation from various parts of the Old Testament, which are placed together in the Greek and Latin versions of Psalm xiv. *Τάφος ἀνεῳγμένος . . . ὀφθαλμῶν αὐτῶν*, Sepulchrum patens . . . ante oculos eorum. The words of the New Testament agree literally with those of the Vatican edition of the Old Testament; but as they do not exist in the Hebrew, not even in Origen's Hexapla, there is reason to suspect that the passage was foisted into the Psalm from the Epistle.

Ps. xvi. 8—11. *Προωρώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ πάντος . . . . τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος*, agreeing with the original; cited, Acts ii. 25—28.

Ps. xvi. 10. *Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν*, agreeing with the Hebrew; cited, Acts xiii. 35.

Ps. xviii. 2. *Ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν*, cited, but only in sense, Heb. ii. 13, *Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ.*

Ps. xviii. 35. *Καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος,*
Καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.

We meet here with a double rendering, the former from the Septuagint, the latter from Theodotion.

Digitized by Google

Ps. xviii. 49. *Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι (Κύριε), καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom. xv. 9.

Ps. xix. 4. *Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμενης τὰ ῥήματα αὐτῶν*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom. x. 18.

Ps. xxii. 1. *Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με;* "My God, my God, look upon me, why hast thou forsaken me?" Here we have a double rendering of the Hebrew אֵלִי אֵלִי; cited, Matt. xxvii. 46, but with *θεέ μου* for *ὁ θεός*. St. Mark has (chap. xv. 34) *Ὁ θεός μου ὁ θεός μου εἰς τι ἐγκατέλιπές με.*

Ps. xxii. 18. *Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον*, agreeing with the Hebrew; cited by St. Matthew, chap. xxvii. 35, but rejected there by Tischendorf and Alford.

Ps. xxii. 22. *Διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. ii. 12, but the Apostle has *ἀπαγγελῶ* for *διηγήσομαι*.

Ps. xxix. 1. Here we have a double rendering in the Vulgate as well as in the Septuagint:—

Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ,
ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱοὺς κριῶν,
Afferte Domino, filii Dei,
afferte Domino filios arietum.

It is obvious that the Hebrew בְּנֵי אֵלִים is translated both "sons of God" (vocative) and "sons of rams" (objective). The former is the true reading of the Septuagint.

Ps. xxxii. 1, 2. *Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσηται Κύριος ἁμαρτίαν*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom. iv. 7, 8.

Ps. xxxiv. 12—17. *Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωήν . . . . . πρόσωπον δὲ Κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά*, agreeing with the Hebrew; cited substantially, 1 Pet. iii. 10—12.

Ps. xl. 6. *Θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας κ. τ. λ.*, cited Heb. x. 5—7. The Hebrew has אָזְנַיִם כָּרִיתָ לִי, Vulg. aures autem perfecisti mihi. Gesenius says, "ears hast thou digged for me," a poetical and also a stronger expression for אָזֶן גָּלִיתָ לִי, "thou hast opened the ear for me," *i. e.*, "thou hast revealed this to me." "But," Tregelles adds, "does not this refer to the law in Exod. xxi., relative to the servant whose ear had been bored, and who was thus made a servant for ever?" We are disposed to think that it does. How can we account otherwise for the *σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι* of the Septuagint and of the Apostle? The Syriac has ܦܓܪ ܠܝ ܐܟܝܠ "Thou hast clothed me with a body;" Vulg., Corpus aptasti mihi; German, Den Leib aber haſt du mir zubereitet; French, Tu m'as formé un corps; all denoting that Christ Jesus, who was in the form of God, took upon Him the form of a servant, being made in the likeness of man. A body was prepared Him, and thus His ears were pierced as well as His hands, His feet, His side.

Ps. xli. 9. *Ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν.* This passage is thus rendered by St. John, chap. xiii. 18, *Ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον, ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ.*

Ps. xliv. 22. *Ὅτι ἕνεκεν σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom. viii. 36.

Ps. xlv. 6, 7. *Ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς αἰῶνα . . . παρὰ τοὺς μετόχους σου*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. i. 8, 9.

Ps. li. 4. *Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom iii 4

Digitized by Google

Ps. lv. 22. *Ἐπίρριψον ἐπὶ Κύριον τὴν μεριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει*, agreeing with the Hebrew; adapted by St. Peter (1 Ep. v. 7).

Ps. lxviii. 18. *Ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν, ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ*, agreeing with the Hebrew; cited thus by St. Paul, Eph. iv. 8, *Ἀναβὰς . . . . ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.*

Ps. lxix. 9, 10. *Ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέ με, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμε*, agreeing with the Hebrew; the former clause cited, John ii. 17, but with *καταφάγεται* for *κατέφαγε*, the latter cited by St. Paul, Rom. xv. 3.

Ps. lxix. 22. *Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον*, agreeing with the Hebrew; but St. Paul has (Rom. xi. 9), *Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς.*

Ps. lxix. 23. *Σκωτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύνκαμψον*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom. xi. 10.

Ps. lxix. 25 (26), and cix. 8. *Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.* This agrees with the Hebrew. At Acts i. 20, St. Luke applies this general prophetic denunciation to the particular case of Judas, *Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ.*

Ps. lxxviii. 2. *Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγζομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς*, agreeing with the Hebrew; paraphrased thus by St. Matthew, chap. xiii. 35, *Ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς;* "I will utter things which have been kept secret from the foundation." The English Version, following the Textus Receptus, adds, "of the world" (*κόσμου*), rejected by Tischendorf and Alford.

Ps. lxxviii. 24. *Ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς*, agreeing with the Hebrew; cited by St. John, chap. vi. 31, *Ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, κ.τ.λ.*

Ps. lxxxix. 20 and 1 Sam. xiii. 14. The words are not given in the New Testament, but they are referred to by St. Paul, Acts xiii. 22, *Εὗρον Δαυεὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου.*

Ps. xci. 11, 12. *Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται, κ.τ.λ.*, "For he shall give his angels charge over thee," agreeing with the Hebrew; cited, with some omissions, Matt. iv. 6.

Ps. xciv. 11. *Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρωπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι*, agreeing with the Hebrew. St. Paul, at 1 Cor. iii. 20, changes *ἀνθρώπων* to *σοφῶν.*

Ps. xcv. 8—11. *Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε . . . . εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. iii. 7—11.

Ps. xcvii. 7. *Προσκυνήσατε αὐτῷ πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ.* The Hebrew has כָּל־אֱלֹהִים, "all ye gods." St. Paul, at Heb. i. 6, follows the Septuagint, but substitutes *προσκυνησάτωσαν* for *προσκυνήσατε.*

Ps. cii. 25—27. *Κατ' ἀρχὰς τὴν γῆν σὺ Κύριε ἐθεμελίωσας . . . . . καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. i. 10—12.

Ps. civ. 4. *Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον*, agreeing with the Hebrew; cited, Heb. i. 7, with *πυρὸς φλόγα* (Ald. Comp.) for *πῦρ φλέγον* (Alex. *πυρὸς φλέγα*).

Ps. cx. 1. *Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου*, agreeing with the Hebrew; cited, Matt. xxii. 44, but with the article omitted before *Κύριος*, and with the substitution of *ὑποκάτα* for *ὑποποδιον.*

Digitized by Google

Ps. cxii. 9. *Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα,* agreeing with the Hebrew; cited, 2 Cor. ix. 9.

Ps. cxvi. 10. *Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα,* agreeing with the Hebrew; cited with *καὶ* introduced, 2 Cor. iv. 13.

Ps. cxvii. 1. *Αἴνετε τὸν Κύριον πάντα τὰ ἔθνη, ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί,* agreeing with the Hebrew; cited with some variation, Rom. xv. 11.

Ps. cxviii. 6. *Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος,* agreeing with the Hebrew; cited, Heb. xiii. 6.

Ps. cxviii. 26. *Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου,* agreeing with the Hebrew; cited, Matt. xxi. 9.

Proverbs.—Tischendorf, following the Codex Vaticanus, has the subjoined omissions: –

Prov. iv. 5. "Get wisdom, get understanding; forget it not; neither decline from the words of my mouth." Ver. 7, *Ἀρχὴ σοφίας κτῆσαι σοφίαν καὶ ἐν πάσῃ κτήσει σου κτῆσαι σύνεσιν,* "Wisdom is the principal thing, therefore get wisdom," etc.

Prov. viii. 29. "When he gave to the sea his decree, that the waters should not pass his commandment." Vers. 32, 33, "Blessed are those who keep my ways;" "Hear instruction and be wise; refuse it not."

Prov. xiii. 6. "Righteousness keepeth him that is upright in the way; but wickedness overthroweth the sinner."

Prov. xv. 31. "The ear that heareth the reproof of life abideth among the wise."

Prov. xvi. 1, 3. "The preparation of the heart in man, and the answer of the tongue is from the Lord." "Commit thy works unto the Lord, and thy thoughts shall be established."

Prov. xviii. 23, 24. "The poor useth entreaties; but the rich answereth roughly. A man *that hath* friends must shew himself friendly; and there is a friend that sticketh closer than a brother."

Prov. xix. 1, 2. "Better is the poor that walketh in his integrity, than *he that is* perverse in his lips, and is a fool. Also that the soul be without knowledge is not good," etc.

Prov. xxi. 5. "The thoughts of the diligent tend only to plenteousness; but of every one that is hasty only to want."

Prov. xxii. 6. "Train up a child in the way he should go; and when he is old, he will not depart from it."

Such omissions as these are serious; we have supplied them, with one exception, from Stier and Theile.

Prov. xi. 31. *Εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται,* agreeing with the Hebrew; cited, 1 Pet. iv. 18.

From Prov. xv. 27, to ver. 10, of the following chapter, Tischendorf retains the arrangement of the Codex Vaticanus. In the Hexaglot Bible the verses are arranged in the same order as the Hebrew.

The interpolations in this book are as numerous as the omissions, but we think the former a poor substitute for the latter; our readers will judge for themselves.

Prov. vi. 8. After "Go to the ant, thou sluggard," etc., we find, "Or go to the bee, and learn how industrious she is, and how grave a work she doeth; whose labours kings and private men take to themselves for health. She is desired and renowned of all, although she is feeble in strength; having regarded wisdom, she hath been brought to honour (*προήχθη*)."

Prov. vii. 1. "Son, fear the Lord and be strong, and fear no other beside him."

Prov. ix. 12. "He who leaneth on falsehood feedeth the winds, and shall pursue flying birds; for he hath left

Digitized by Google

the paths of his own vineyard, and hath misled the wheels of his own ploughed fields; he passeth through a parched desert, and a land situated in dry places; he gathereth in his hands unfruitfulness." Ver. 18, "But withdraw thyself quickly, do not tarry in the place, nor make known thy name to her, for thus thou shalt pass through strange water. But abstain from strange water, and drink not of a strange fountain, that thou mayest live a long time, and years of life may be added to thee."

Prov. xv. 5. "The beginning of a good way is, to do that which is just, and is more acceptable before God than to offer sacrifice. He who seeketh the Lord shall find knowledge with righteousness, and those who seek him aright shall find peace."

Prov. xviii. 22. "Whoso putteth away a good wife, putteth away good; but he that keepeth an adulteress is foolish and ungodly."

Prov. xxii. 8. "God blesseth a cheerful and liberal man; and he will accomplish the variety of his works." Ver. 14, "There are evil ways before a man, and he loveth not to turn away from them; but it is necessary to turn from a crooked and evil way."

Prov. xxvi. 11. "There is a shame which leadeth to sin, and there is a shame which is a glory and grace." Prov. xxvii. 20. "He that fixes the eye is an abomination to the Lord; so are the undisciplined and unrestrained in tongue." Ver. 21, "The heart of the lawless seeketh after evil, but the heart of the upright seeketh after knowledge." Prov. xxviii. 17. "Chastise a son and he will love thee, and will give an ornament to thy soul; he will by no means listen to a transgressing nation.

Prov. xxix. 25. "Ungodliness bringeth to a man calamity, but he that trusteth in the Lord shall be saved;" and ver. 27, "A son that guardeth his speech shall be without destruction, and the receiver hath received him. Let nothing false be said with the tongue to the king, neither let any falsehood proceed from his tongue. The king's tongue is a sword, and not made of flesh, and whosoever is delivered up shall be broken to pieces. For, if his wrath be kindled, he consumeth men with their sinews, and devoureth the bones of men, and they burn together as a flame, so that they are unfit for food for young vultures."

Isaiah.—A prophet first in order of merit; fifth in order of time.

The Hexaglot supplies chap. ii. 22, *Παύσασθε*..... *αὐτός*, wanting in the Cod. Vat., from the Cod. Compl.

Is. viii. 23, the last verse of the Hebrew, כִּי לֹא מוּעָף .... הַגּוֹיִם, is variously placed in the different versions. In the Greek and Latin it forms part of chap. viii. 23, and part of chap. ix. 1. In the English and German it forms chap. ix. 1; and in the French, chap. viii. 23. In the Hexaglot Bible, the Greek and Latin have been arranged according to the Hebrew, and the French according to the English and German.

Is. ix. 6 (5). In the important prophecy referring to the Messiah, after *μεγάλης βουλῆς ἄγγελος*, the attributes *θαυμαστός, σύμβουλος, ἰσχυρός, ἐξουσιαστής, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος*, found in the Hebrew and in the other versions, are wanting in the Vatican, these words being substituted: *Ἄξω γὰρ εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ὑγίειαν αὐτῷ*. The Alexandrian contains both the correct translation of the Hebrew וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גִּבּוֹר אֲבִי־עַד שַׂר־שָׁלוֹם, and the interpolation, *Ἐγὼ γὰρ ἄξω κ. τ. λ.*

Is. i. 9. *Εἰ μὴ Κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, κ. τ. λ.*, "Except the Lord of hosts had left unto us a very small remnant," etc., agreeing nearly with the Hebrew; cited, Rom. ix. 29.

Digitized by Google

Is. vi. 9, 10. *Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε κ. τ. λ.*, agreeing nearly with the Hebrew; cited verbatim, Matt. xiii. 14, 15, Acts xxviii. 26, 27; partially and variously, Mark iv. 12, and Luke viii. 10.

Is. vii. 14. *Ἰδου ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ*; cited, Matt. i. 23, but with *ἕξει* for *λήψεται*, and *καλέσουσιν* for *καλέσεις*.

Is. viii. 14, and xxviii. 16. *Ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθον προσκόμματι συναντήσεσθε οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι.* And, *Διὰ τοῦτο οὕτω λέγει Κύριος Κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον πολυτελῆ κ. τ. λ.* St. Paul gives the sense, not the words, of these two passages, Rom. ix. 33: *Ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος, καὶ πέτραν σκανδάλου καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.*

Is. ix. 1, 2. "The land of Zebulon and the land of Naphtali, by the way of the sea, beyond Jordan, Galilee of the Gentiles," etc. The Greek is not in exact accord with the Hebrew, and is cited thus by St. Matthew (iv. 15, 16), who departs slightly from both, *Γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν τοῦ Ἰορδάνου Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν. Ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.*

Is. x. 22, 23. *Ἐὰν γένηται ὁ λαὸς Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα αὐτῶν σωθήσεται, κ. τ. λ.*, "Though thy people Israel be as the sand of the sea," etc., agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, Rom. ix. 27, 28.

Is. xi. 1, 10. *Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσσαί . . . καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσι*, agreeing with the Hebrew; cited, Rom. xv. 12.

Is. xv. 3. The word וּבְרְחֹבֹתֶיהָ "and in their streets," is rendered by the Septuagint, *καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς*, and by Aquila, *καὶ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς*. The two readings are joined together both in the Codex Vaticanus and in the Codex Alexandrinus.

Is. xix. 7. *Καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν.* The word *ἄχι* in the Alexandrian dialect denotes "a green flag." This was first explained in the margin by *τὸ χλωρὸν*, and then introduced into the text. Jerome says, "Cumque ab eruditis quærerem, quid hic sermo significaret; audivi ab Ægyptiis hoc nomine lingua eorum omne quod in palude virens nascitur appellari."

Is. xix. 18. "In that day shall five cities in the land of Egypt speak the language of Canaan, and swear to the Lord of hosts; one shall be called, The city of destruction." Here there is a remarkable discrepancy in the texts. The Hebrew has עִיר הַהֶרֶס, of which Gesenius observes, "The Jews of Palestine, who approved of this reading, applied it to Leontopolis and the temple there, which they hated, and the destruction of which they supposed to be here foretold." He then adds, "The more probable reading is חֶרֶס which is found in sixteen codices, and in some editions, and is expressed by the Compl. *ἀχερές*; Sym. *πόλις ἡλίου*; Vulg. civitas solis; Saadiah قرية حرس and is also confirmed by the Talmudists in Menachoth, fol. 110 A.: this must mean the City of the Sun; *i. e.*, Heliopolis, in Egypt." The Vatican reading is *πόλις ἀσεδὲκ*; and it is worthy of observation that the Jews in Egypt, after the building of the temple at Heliopolis, called that city, then become the rival of Jerusalem, עִיר הַצֶּדֶק "the city of righteousness." It seems that the rivalry between the Jews of Palestine and those of Egypt led to these two opposite and irreconcilable readings.

Is. xxii. 22. *Καὶ δώσω αὐτῷ τὴν κλεῖδα οἴκου Δαυὶδ*, κ.τ.λ., agreeing with the Hebrew; applied to our Lord Jesus Christ, Rev. iii. 7.

Is. xxv. 8 and Hos. xiii. 14. *Κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύρας, ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ᾅδη.* The

Digitized by Google

Apostle has, nearer to the Hebrew לְנֻצָּח, *εἰς νῖκος;* and for *κατέπιεν, κατεπόθη.* In the second passage he has twice, in common with the Septuagint, *πού*, "O death, *where* is thy sting?" while the Hebrew has אֱהִי, "O death, *I will be* thy plagues." We doubt very much, however, whether the true reading in the Hebrew was not אַיֵּה, *where.* The full future of הָיָה, *to be,* is אֶהְיֶה; the apocopated form, so far as we are aware, is only employed with ו (vau) conversive, or else it is used imperatively.

Is. xxviii. 11, 12. *Διὰ φαυλισμὸν χειλέων, διὰ γλώσσης ἑτέρας, ὅτι λαλήσουσι τῷ λαῷ τούτῳ . . . . καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν,* agreeing with the Hebrew; adapted to his subject by St. Paul, 1 Cor. xiv. 21.

Is. xxviii. 16. *Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβάλλω εἰς τὰ θεμέλια Σιὼν λίθον, κ.τ.λ.,* agreeing with the Hebrew; cited, but with considerable variation, 1 Pet. ii. 6.

Is. xxix. 13. *Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ κ.τ.λ.,* agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, Matt. xv. 8, 9.

Is. xxix. 14. *Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω,* and xxxiii. 18, *Ποῦ εἰσὶν οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσὶν οἱ συμβουλεύοντες; ποῦ ἔστιν ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους;* not in exact accordance either with the Hebrew or with St. Paul, 1 Cor. i. 19, 20.

Is. xxxv. 3. *Ἰσχύσατε χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα,* agreeing with the Hebrew; rendered thus by St. Paul, Heb. xii. 12, *Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα ἀνορθώσατε.*

Is. xl. 3. *Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου κ.τ.λ.,* agreeing with the Hebrew; cited, Matt. iii. 3; Mark i. 3; Luke iii. 4; and John i. 23; with slight variations.

Is. xl. 6—8. *Πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου . . . . εἰς τὸν αἰῶνα,* agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, 1 Pet. i. 24, 25.

Is. xl. 13. *Τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο;* agreeing with the Hebrew; cited, Rom. xi. 34.

Is. xli. 4. *Ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι,* and chap. xliv. 6, *Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα;* referred to, Rev. i. 17, ii. 8, and xxii. 13.

Is. xlii. 1. "Behold my servant, whom I uphold; mine elect, in *whom* my soul delighteth"; this is in exact accord with the Hebrew; but in the Septuagint we find *Ἰακὼβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήψομαι αὐτοῦ· Ἰσραὴλ ὁ ἐκλεκτός μου κ. τ. λ.* The words *Jacob* and *Israel,* found in no other version, must be pronounced spurious. Some have charged the Jews with wilfully corrupting the text; this may be the case, but it is remarkable that the Chaldee paraphrast applies the passage to the Messiah הא עבדי משיחא. St. Matthew does the same (chap. xii. 18—21). The Evangelist has scarcely a word the same as the Septuagint.

Is. xlv. 23. *Καὶ ἐμαυτοῦ ὀμνύω, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ, καὶ ὀμεῖται πᾶσα γλῶσσα τὸν θεόν,* agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, Rom. xiv. 11.

Is. xlix. 6. *Δέδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν* (double rendering) *τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.* At Acts xiii. 47, we find *τέθεικα* for *δέδωκα.*

Is. xlix. 8. *Καίρῳ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι,* agreeing with the Hebrew; cited, 2 Cor. vi. 2.

Is. xlix. 10 and xxv. 8. *Οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν . . . . καὶ πάλιν ἀφεῖλε Κύριος ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπο παντὸς προσώπου,* agreeing with the Hebrew; cited and commented upon, Rev. vii. 16, 17.

Is. lii. 7. *Ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθά.* The Apostle

Digitized by Google

(Rom. x. 15) keeps closer to the Hebrew *Ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων* [*εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων*] *τὰ ἀγαθά.* "How beautiful upon the mountains," etc. The present reading of the Septuagint is hardly intelligible.

Is. lii. 11 and Jer. xxx. 25. *Ἀπόστητε, ἀπόστητε, ἐξέλθατε ἐκεῖθεν, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅψησθε, κ.τ.λ. . . . . Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπε Κύριος, ἔσομαι εἰς Θεὸν τῷ γένει Ἰσραήλ, κ.τ.λ.*, agreeing with the Hebrew; adapted to his subject by St. Paul, 2 Cor. vi. 17, 18.

Is. lii. 15. *Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται, καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασι συνήσουσι,* agreeing with the Hebrew; cited, Rom. xv. 21.

Is. liii. 1. *Κύριε τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη,* so cited, John xii. 38, but there is no *Κύριε* in the Hebrew or in the other versions.

Is. liii. 4. אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם, "Surely he hath taken upon him our weaknesses, and borne our sorrows." The Septuagint translate *Οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει, καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται,* "This one bears our sins, and is afflicted for us." St. Matthew (viii. 17), follows the Hebrew, *Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν, καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.*

Is. liii. 5. *Τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν,* agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, 1 Pet. ii. 24.

Is. liii. 7, 8. *Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη κ. τ. λ.*, "He is led as a lamb to the slaughter," etc., agreeing with the Hebrew; cited, Acts viii. 32, 33.

Is. liii. 8. *Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη, κ.τ.λ.*; Hebrew, מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח. No greater discrepancy could exist. The English Version makes it worse, "He was taken from prison and from judgment;" but the other versions, to some extent, reconcile the two: "De angustia et de judicio sublatus est;" „Er iſt aber aus der Angſt und Gericht genommen;" "Il a été enlevé par la violence et la condamnation." The French translator understands the מ of מֵעֹצֶר instrumentaliter, *by violence and by condemnation.* We cannot enter as fully as we could wish into this subject, but the versions combined suggest some such rendering of the original as this: "By humiliation (straits, anguish, violence) and a judicial sentence he was taken off." Upon the next clause, וְאֶת־דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ, we must frankly confess, the versions shed no light. The real meaning of דּוֹר is *the period of human life,* and of שׂוּחַ, *to meditate;* the sense therefore may be, *Who will take thought for his life?* For מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ, the Septuagint have *ἀπὸ τῶν ἀνομίων τοῦ λαοῦ μου ἤχθη εἰς θάνατον,* a remarkable circumstance, shewing that they read לָמוּת, *to death,* for לָמוֹ, *to him.* In the next verse, it has been suggested that the words קִבְרוֹ and בְּמֹתָיו have been transposed, "He was lifted up with wicked men in his death, and with a rich man was his sepulchre." The reading of the Septuagint is very wide of the mark, *Καὶ δώσω πονηροὺς ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ, καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.* What these words signify we are not able to divine.

Is. liii. 9. *Ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ δόλον ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ,* agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, 1 Pet. ii. 22.

Is. liii. 12. *Καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη,* agreeing with the Hebrew; cited in the Textus Receptus, Mark xv. 28, but the citation is rejected by Alford and Tischendorf.

Is. liv. 1. *Εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, κ.τ.λ.*, agreeing with the Hebrew; cited, Gal. iv. 27.

Is. liv. 13. *Καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ,* agreeing with the Hebrew; cited, but not literally, John vi. 45.

Digitized by Google

Is. lv. 10. *Καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν,* agreeing with the Hebrew; referred to by St. Paul, 2 Cor. ix. 10.

Is. lvi. 7, and Jer. vii. 11. The substance of these two passages is given by St. Matthew (xxi. 13), *Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ποιεῖτε σπήλαιον λῃστῶν,* "My house shall be called a house of prayer," etc.

Is. lvi., part of vers. 11 and 12, *ἀπ ἄκρου ..... σφόδρα,* wanting in Tischendorf and the Cod. Vat., are supplied from the Cod. Compl.

Is. lix. 20. *Καὶ ἥξει ἕνεκεν Σιὼν ὁ ῥυόμενος κ. τ. λ.,* agreeing with the Hebrew; cited, but not literally, Rom. xi. 26.

Is. lx. 1. *Φωτίζου φωτίζου Ἱερουσαλήμ, κ.τ.λ.,* differing considerably from the Hebrew, קוּמִי אוֹרִי כִּי־בָא אוֹרֵךְ, supposed to be alluded to by St. Paul, Eph. v. 14.

Is. lx. 19. *Καὶ οὐκ ἔσται σοι ἔτι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ τὴν νύκτα, κ.τ.λ.,* agreeing with the Hebrew; cited, but not verbatim, Rev. xxi. 23—27.

Is. lxi. 1, 2. *Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, κ.τ.λ.,* cited, Luke iv. 18 (noticed page xii.)

Is. lxii. 11, and Zech. ix. 9. The substance of these two passages is given by St. Matthew (xxi. 5). *Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραὺς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.*

Is. lxiv. 3. *Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκουσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον θεὸν πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν,* not in exact accord either with the Hebrew or with St. Paul, 1 Cor. ii. 9.

Is. lxv. 1, 2. *Ἐμφάνης ἐγενήθην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν κ. τ. λ.,* agreeing with the Hebrew; cited, Rom. x. 20, 21.

Is. lxvi. 1, 2. *Ὁ οὐρανός μου θρόνος καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου κ. τ. λ.,* "The Heaven is my throne, and the earth is my footstool," etc., agreeing with the Hebrew; cited, Acts vii. 49, 50.

Jeremiah.—It appears, according to Horne, that there were four collections of the prophecies of Jeremiah:—

1. In the reign of Jehoiakim, comprising chaps. i. to xx., xxv., xxvi., xxxv., xxxvi., xlv.—li. (See Jer. xxxvi. 2).

2. In the reign of Zedekiah, comprising chaps. xxvii. to xxxi. (See Jer. xxx. 2).

3. At the period of the destruction of Jerusalem, comprising chaps. xxi—xxiv., xxxii.—xxxiv., xxxvii.—xxxix. (See chap. i. 1.—3).

4. After the captivity, comprising chaps. xl. to xliv., being the history of Jeremiah and the Jews who remained in Judæa.

Horne says (Introd. Vol., iv.) that it is impossible to ascertain the reason why the prophecies of Jeremiah have not been retained in the chronological order in which they were originally delivered; but he also observes of the first collection: "In this collection were contained all the predictions which he (Jeremiah) had delivered and published to that time, as well against other nations as against the Jews. The prophecies against the Gentiles are, in our Bibles, placed by themselves at the end of the book, as being in some measure unconnected with those denounced against the Jews; but in the present copies of the Septuagint they follow immediately after ver. 13, of chap. xxv."

Here, then, we have a clue to the serious discrepancy in the arrangement of the Hebrew and Greek texts. The Hebrew and the modern versions place the prophecies against the Gentiles together at the end of the book, while the Greek places them in chronological order. In this work the Hebrew order has been followed.

The discrepancy in the arrangement commences at chap. xxiii. The Greek places vers. 7, 8, Hebrew, after ver. 40.

Digitized by Google

xxv. 15—38, Hebrew	=	xxxii. 1—24, Greek	xxxv. Hebrew	=	xlii. Greek	xlv. Hebrew	=	li. 31—end, Greek
xxvi.	=	xxxiii.	xxxvi.	=	xliii.	xlvi.	=	xxvi.
xxvii.	=	xxxiv.	xxxvii.	=	xliv.	xlvii.	=	xxix.
xxviii.	=	xxxv.	xxxviii	=	xlv.	xlviii.	=	xxxi.
xxix.	=	xxxvi.	xxxix.	=	xlvi.	xlix.	=	xxx. 1—5, xxix. 7—12,
xxx.	=	xxxvii.	xl.	=	xlvii.			xxx. 23—27, 28—33,
xxxi.	=	xxxviii.	xli.	=	xlviii.			xxv. 34—end
xxxii.	=	xxxix.	xlii.	=	xlix.	l.	=	xxvii.
xxxiii.	=	xl.	xliii.	=	l.	li.	=	xxviii.
xxxiv.	=	xli.	xliv.	=	li. 1—30	lii.	=	lii.

There are a few minor points to be observed with regard to our arrangement of verses in Jeremiah.

Chap. ix. 1, of the versions is chap. viii. 23. of the Hebrew.

Chap. x. 5, of Tischendorf has been transferred to part of ver. 4 in the Hexaglot Bible.

Chap. xiii. 9. The 9 is placed before *τάδε λέγει Κύριος* in the Hexaglot instead of after, as in Tischendorf.

Chap. xxxi. 35, 36, are transferred to their proper place, viz., before ver. 37.

Chap. xxvii. 1, *τάδε λέγει Κύριος*, part of ver. 1 in Tischendorf, begins ver. 2 in the Hexaglot.

There are many passages in this book wanting in Tischendorf and the Cod. Vat., which have been supplied, within brackets, in the Hexaglot, principally from the Complutensian and Alexandrian texts. Such are the following :—

	No. of Words.
Jer. ii. 1, 2, *καὶ ἐγένετο . . . . . ὡσὶν Ἰερουσαλὴμ*	14
vii. 1, 2, *Ὁ λόγος . . . . . καὶ ἐρεῖς*	22
viii. 10, 12, *ὅτι ἀπὸ . . . . . εἶπεν Κύριος*	55
x. 6—8, *πόθεν ὅμοιός . . . . . ξύλον ἐστὶν*	54
xi. 7, 8, *ὅτι διαμαρτυρόμενος . . . ποιῆσαι αὐτούς*	61
xvii. 1—4, *ἁμαρτία Ἰούδα . . . . αἰῶνος καυθήσεται*	104
xxv. 1, *αὐτὸς ἐνιαυτὸς . . . . . βασιλεῖ Βαβυλῶνος*	7
xxv. 7, *φησὶ Κύριος . . . . . κακὸν ὑμῖν*	14
xxv. 14, *ὅτι ἐδούλευσαν . . . . . ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν*	28
xxv. 18, *καὶ εἰς . . . . . ἡμέραν ταύτην*	7
xxv. 26, *καὶ βασιλεὺς . . . . . ἔσχατος αὐτῶν*	6
xxv. 29, *φησὶ Κύριος τῶν δυνάμεων*	4
xxvii. 1, *ἐν ἀρχῇ . . . . . Κυρίου λέγων*	16
xxvii. 7, *καὶ δουλεύσουσιν . . . . βασιλεῖς μεγάλοι*	27
xxvii. 10, *καὶ διασπερῶ ὑμᾶς καὶ ἀπολεῖσθε*	5
xxvii. 12—14, *καὶ δουλεύσατε . . βασιλεῖ Βαβυλῶνος*	54
xxvii. 17—22, *μὴ ἀκούετε . . . . . τόπον τοῦτον*	116
xxviii. 2, *τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ λέγων*	6
xxviii. 3, *ὅσα ἔλαβεν . . . . . εἰς Βαβυλῶνα*	14
xxviii. 4, *τοὺς εἰσελθόντας . . . . φησὶ Κύριος*	12
xxviii. 8, *καὶ εἰς κακὰ καὶ εἰς θάνατον*	6
xxviii. 14, *καὶ δουλεύσουσιν . . . δέδωκα αὐτῷ*	10
xxviii. 16, *ὅτι ἔκκλισιν ἐλάλησας πρὸς Κύριον*	5
xxviii. 17, *Ἀνανίας ὁ . . . . . ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ*	7
xxix. 1, *οὓς ἀπῴκισεν . . . . . εἰς Βαβυλῶνα*	7
xxix. 12, *καὶ ἐπικαλέσεσθέ με καὶ πορεύσεσθε*	5
xxix. 14, *φησὶ Κύριος . . . . . ὑμᾶς ἐκεῖ*	35
xxix. 16—20, *ὑτι τάδε . . . . . εἰς Βαβυλῶνα*	139
xxix. 32, *λέγει Κύριος . . . . . τοῦ Κυρίου*	8
xxx. 10, 11, *σὺ δὲ . . . . . ἀθωώσω σε*	75
xxx. 15, *τί βοᾷς . . . . . ἄλγος σου*	10
xxx. 19, *καὶ ἐκχεῶ . . . . . μὴ σμικρυνθῶσιν*	7
xxx. 22, *καὶ ἔσεσθε . . . . . εἰς θεόν*	11

	No. of Words.
Jer. xxxi. 16, *καὶ ἔσται . . . . . ὅρια αὐτῶν*	11
xxxii. 5, *ἕως οὗ . . . . . μὴ κατευθύνητε*	14
xxxii. 11, *τὴν ἐντολὴν . . . . . τὸ ἀνεγνωσμένον*	8
xxxii. 19, *καὶ κατὰ . . . . . ἐπιτηδευμάτων αὐτοῦ*	7
xxxii. 30, *πλὴν ὅτι . . . . . φησὶν Κύριος*	15
xxxiii. 14—26, *ἰδοὺ ἡμέραι . . . . οἰκτερῶ αὐτούς*	284
xxxiv. 10, *ἐλευθέρους πρὸς . . . . καὶ ἐπήκουσαν*	9
xxxiv. 11, *καὶ ἐπεστράφησαν . . . καὶ ἔσχον*	16
xxxiv. 19, *τῆς γῆς . . . . . τοῦ μόσχου*	10
xxxv. 17, *ἀνθ' ὧν . . . . . οὐκ ἀπεκρίθησαν*	14
xxxv. 18, *καὶ τῷ . . . . . θεὸς Ἰσραὴλ*	11
xxxv. 19, *διὰ τοῦτο . . . . . θεὸς Ἰσραὴλ*	10
xxxvi. 25, *καὶ οὐκ ἤκουσεν αὐτῶν*	4
xxxvi. 29, *πρὸς Ἰωακεὶμ βασιλέα Ἰούδα*	4
xxxvi. 32, *βασιλεὺς Ἰούδα ἐν πυρί*	4
xxxviii. 12, *πρὸς αὐτὸν . . . . . χειρῶν σου*	17
xxxviii. 16, *τῶν ζητούντων τὴν ψυχήν σου*	5
xxxix. 4—13, *καὶ ἐγένετο . . . . βασιλέως Βαβυλῶνος*	254
xxxix. 16, *καὶ ἔσονται . . . . . ἡμέρᾳ ἐκείνῃ*	8
xl. 3, *καὶ ἐγένετο . . . . . ῥῆμα τοῦτο*	6
xl. 4, *καὶ εἰ . . . . . ἐκπορευθῆναι πορεύου*	28
xl. 12, *ἐπέστρεψαν οἱ . . . . . ἐκεῖ καὶ*	11
xli. 3, *καὶ τοὺς . . . . . ἐπάταξεν Ἰσραήλ*	6
xli. 6, *υἱὸς Ναθανίου . . . . . ἤγγισεν αὐτοῖς*	11
xli. 7, *αὐτὸς καὶ . . . . . μετ' αὐτοῦ*	7
xli. 14, *πᾶς ὁ . . . . . ἀναστρέψαντες ἦλθον*	12
xlii. 9, *ὁ θεὸς . . . . . ἐναντίον αὐτοῦ*	12
xlii. 19, *ὅτι διεμαρτυράμην ὑμῖν σήμερον*	4
xlii. 20, *πρὸς Κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν*	5
xliv. 11, *τῶν δυνάμεων . . . . . τὸν Ἰούδα*	14
xliv. 12, *καὶ λήψομαι . . . . . παροικεῖν ἐκεῖ*	16
xliv. 29, *ἐφ' ὑμᾶς . . . . . λόγοι μου*	16
xlv. 4, *καὶ σύμπασαν τὴν γῆν ἐκείνην*	5

Digitized by Google

	No. of Words.
Jer. xlvi. 1, ὁ λόγος . . . . . τὰ ἔθνη	14
xlvi. 25, εἶπεν Κύριος . . . . . θεὸς Ἰσραὴλ	7
xlvi. 26, καὶ παραδώσω . . . . . φησὶ Κύριος	33
xlvii. 1, ὡς ἐγένετο . . . . . τὴν Γάζαν	15
xlviii. 1, τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ἰσραὴλ	5
xlviii. 15, φησὶν ὁ . . . . . ὄνομα αὐτῷ	8
xlviii. 40, ἴδου ὡς . . . . . ἐπὶ Μωάβ	11
xlviii. 41, καὶ ἔσται . . . . . γυναικὸς ὠδυνούσης ..	15
xlviii. 45, ἐν σκιᾷ . . . . . τοῦ Μωάβ..	61
xlix. 6, καὶ μετὰ . . . . . φησὶ Κύριος	11
xlix. 17, ἐκστήσεται καὶ . . . . . πληγῇ αὐτῆς	7
xlix. 24, καὶ ὠδῖνες . . . . . ὡς τικτούσης	6
xlix. 34, ἐν ἀρχῇ . . . . . Ἰούδα λέγων	7
l. 1, ἐπὶ γῆν . . . . . τοῦ προφήτου	8

	No. of Words.
Jer. l. 2, ἠσχύνθη εἴδωλα . . . . . βδελύγματα αὐτῆς	7
l. 12, καὶ ἄνυδρος καὶ ἄβατος	4
l. 14, ὅτι τῷ Κυρίῳ ἥμαρτεν	4
l. 28, ἐκδίκησιν ναοῦ αὐτοῦ	3
l. 39, καὶ οὐ . . . . . καὶ γενεάν	8
li. 37, καὶ εἰς . . . . . εἰς συριγμόν	10
li. 44—49, καίγε τεῖχος . . . . . τραυματίας Ἰσραὴλ ..	109
li. 64, καὶ ἔστησαν . . . . . λόγοι Ἱερεμίου	6
lii. 2, 3, καὶ ἐποιήσεν . . . . . βασιλέως Βαβυλῶνος ..	33
lii. 15, ἀπὸ δὲ . . . . . ὁ ἀρχιμάγειρος..	35
lii. 18, καὶ τοὺς . . . . . τοὺς ἀναληπτῆρας	6
lii. 27—30, καὶ ἀπῳκίσθη . . . . . καὶ ἑξακόσιαι	56
lii. 34, πάσας τὰς . . . . . ζωῆς αὐτοῦ	6

From this list, which we believe to be complete, it will appear that the omissions in the Greek (Cod. Vat.) of the Book of Jeremiah are both numerous and important. The reader will perceive that we have had no little labour to supply these omissions, and yet to preserve the text of Tischendorf intact; for in many instances, where there is a gap, which it would have been comparatively easy to fill up as a whole, this gap has been of necessity examined in all its parts; we say of necessity, because every now and then, in the midst of an omitted paragraph, one meets with a sentence or a phrase or simply a word, which nevertheless finds place in our Codex, and this has been marked by the removal and replacing of the brackets before and after the sentence, &c.

The more serious omissions are, xvii. 1—4. "The sin of Judah is written with a pen of iron . . . and I will cause thee to serve thine enemies in a land which thou knowest not."

xxix. 16—20. Where the Lord threatens to send upon the king that sitteth on the throne of David, and upon the people who said, "the Lord hath raised us up prophets in Babylon," sword, famine, pestilence, dispersion and reproach among the nations.

xxxiii. 14—26. The remarkable prophecy concerning the Branch of righteousness, the duration of the throne of David, the stability of the covenant with the seed of Jacob, and the return from captivity.

xxxix. 4—13. The flight of Zedekiah, king of Judah, and his army; their pursuit and capture by the Chaldeans in the plains of Jericho, the cruelty of Nebuchadnezzar to Zedekiah, the destruction of Jerusalem, the carrying away of the remnant into captivity, and the king of Babylon's charge concerning the protection of Jeremiah.

li. 44—49. God's denunciations against Babylon; His exhortation to His people, "Go ye out of the midst of her,"

lii. 27—30. The carrying away captive by Nebuchadnezzar of four thousand and six hundred people of Judah.

There is only one passage in our Greek which is not in the Hebrew; ii. 28, "According to the number of travellers through Jerusalem have they sacrificed to Baal."

Many of the headings of the Greek, in capitals in Tischendorf and in the Cod. Vat., are printed in small type in the Hexaglot Bible, viz., Jer. xi. 1; xiv. 1; xviii. 1; xxi. 1; xxv. 1, 13; xxvi. 1; xxx. 1, 4; xxxii. 1, 6; xxxiii. 1; xxxiv. 1; xxxv. 1; xxxvi. 1; xl. 1; xliii. 8; xliv. 1; xlv. 1; xlvi. 2, 13; xlix. 7, 23, 28, 35; l. 1; li. 59.

The following passages are cited in the New Testament:—

Jer. ix. 24, agreeing with the Hebrew; the substance is given 1 Cor. i. 31, *Ὁ καυχώμενος ἐν Κυρίῳ καυχάσθω.*

Jer. xvii. 10. *Ἐγὼ Κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφροὺς τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ*, agreeing with the Hebrew; cited, with some variations, Rev. ii. 23.

Digitized by Google

Jer. xxxi. 14. *Φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ, κ.τ.λ.* St. Matthew, chap. ii. 18, gives the precise meaning of the Hebrew and the Septuagint, but cites neither literally.

Jer. xxxi. 30—34. *Ἰδου ἡμέραι ἔρχονται, φησὶ Κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ἰσραὴλ καὶ τῷ οἴκῳ Ἰούδα διαθήκην καινήν, κ.τ.λ.*, agreeing with the Hebrew; cited, with some variations, from the Septuagint, Heb. viii. 8—13.

Lamentations—The Book of Lamentations consists of five elegies, each of them, except the last, composed of verses commencing with consecutive letters of the Hebrew alphabet.

There is a heading to the Book in the Greek and Latin versions, which does not exist in the Hebrew. As this heading is omitted in our text, we give it here:—*Καὶ ἐγενετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ἰσραὴλ καὶ Ἱερουσαλὴμ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ἱερεμίας κλαίων, καὶ ἐθρήνησε τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ εἶπεν.* "And it came to pass, after Israel was taken captive and Jerusalem was made a desolation, Jeremiah sat weeping and uttered this lamentation over Jerusalem, and said."

Hereupon follows chapter i., which consists of twenty-two verses, the number of letters of the Hebrew alphabet, all arranged in order. The second chapter also consists of twenty-two verses, but in the Hebrew the letters פ and ע (verses 16, 17) are transposed; ver. 16 of the Hebrew commences thus: פָּצוּ עָלַיִךְ פִּיהֶם, ver. 17, עָשָׂה יְהוָה. Strangely enough, the Greek copies mark these ע and פ: Tisch., *Ἄϊν* and *Φή;* Bagster, *AIN* and *ΦH*. The French has adopted this error. The same transposition of ע and פ occurs at chapters ii., iii. and iv., and in every instance the Greek and the French reproduce the same error. The Latin is correctly marked, Phe, Ain.

Chap. iii. consists of twenty-two triplets, each triplet beginning with a consecutive letter of the Hebrew alphabet. Here the grouping of the verses in Tischendorf and in our Codex is very incorrect. Under א, or *Ἄλεφ*, there are four verses, one of which belongs to ב, *Βήθ;* under ב there are three verses, one of which belongs to ג, *Γίμελ;* the third belonging to ג is grouped with ד. Ver. 12, which begins with ד, is marked ה, *Ἦ;* ver. 15 begins with ה, but is grouped with ו, *Οὐαῦ*. The letter ט, *Τήθ*, is marked twice, once at ver. 25 and again at ver. 27. Ver. 28, which begins with י, *Ἰωδ*, is grouped with ט. Ver. 29 is omitted entirely, thus spoiling the triplet. This verse we have supplied from the Codex Compl.: *θήσει ἐν κονιορτῷ τὸ στόμα αὐτοῦ εἴποτε ἦ ἐλπίς.* Ver. 30, which commences with י, is grouped with כ, *Κάφ*. From this point the confusion increases; no fewer than five verses are grouped under ל, *Λάμεδ*, two of which commence with the following letter מ, *Μὴμ*. The verses beginning with נ, *Νοὺν*, are correctly grouped. The verses commencing with ס, *Σάμεχ*, ע, *Ἄϊν*, and פ, *Φή*, are strangely jumbled: ע is placed in the middle of a verse which belongs to ס; vv. 47, 48 (46, 47 Tisch.) are grouped under ע instead of פ. Verses 49, 50, 51 (48, 49, 50 Tisch.), which should come under ע, are grouped under פ. The verses under צ, ק and ר are correctly grouped, but שׁ, *Χσέν*, encroaches upon ת, *Θαῦ*. In the Hexaglot Bible these verses will be found properly grouped in threes and arranged in order of the Hebrew text.

We cannot tell upon what principles modern critics proceed, or by what rules they are guided in furnishing us with a superior Greek text of the Old Testament, but we should naturally expect that the principles and rules would be identical with those which regulate the criticism of the New Testament. Those who have the opportunity and the privilege of obtaining access to the various manuscripts, and of weighing the evidence for and against particular passages of the New Testament, *e.g.*, Matt. vi. 13; xviii. 11; xxiv. 36, and many others of considerable moment, do not scruple to reject those passages, valued as they may have been, against which there is an overpowering weight of evidence. But while the original Greek of the New Testament is thus freely and fearlessly criticised, the translation

Digitized by Google

of the Old Testament appears to be handled with such fear and trembling by the same critics, that they would rather reproduce errors and glosses like those which we have more than once pointed out, mistakes proceeding from the ignorance or negligence of former transcribers, than violate the reading of a favourite codex. What we want in both Testaments and in every language is as pure a copy of the Word of God as we can obtain.

There is one more remark we have to make before leaving this Book, viz., that the omission of chap. iii. 29 is denoted in most Greek copies by the verses being numbered 28, 30; Tischendorf has numbered the verses straight on, 28, 29. We think that this is a step in the wrong direction; to ignore or to conceal a palpable omission like this, is hardly consistent with sound biblical criticism.

Ezekiel.—The Book of Ezekiel, unlike that of Jeremiah, is arranged in chronological order in the Greek as well as in the Hebrew text.

Chap. i.—iii. The son of man, viz., Ezekiel, receives the commission to deliver God's message to the house of Israel. Chap. iv.—xxiv., God's denunciations against the rebellious house. Chap. xxv.—xxxii. His denunciations against the Moabites, the Edomites, the Philistines, against Tyre and Zidon, and against Egypt and its Pharaoh. Chap. xxxiii.—xlviii. Divine warnings to the wicked, and promises to the righteous, and predictions of the first and the second restoration of the Jewish people.

Although there is no alteration in the order of chapters in the Book of Ezekiel, it has been found necessary, occasionally, to re-arrange the verses. There is no little confusion, not only in the arrangement, but in the numeration of the verses in different editions of the Codex Vaticanus. The excellent Oxford edition of 1848 numbers the beginning of Ezekiel vii. thus: (blank) 3, 7, 8, 9, 7, 4, 5; Bagster numbers the same verses: (blank) 2, 3, 7, 8, 9, 7, 4, 5; Tisch., 2, 6, 7, 8, 9, 3, 4, 5; we have ventured to arrange and number these verses in order of the Hebrew.

Chap. xxi. of the Hebrew corresponds to chap. xx. 45 of the other languages. In this instance the French, which followed the Hebrew division, has been altered for the sake of uniformity.

Chap. xxxii. 20. Here again there is great discrepancy in the numeration of verses in the Greek copies, all of which appears to arise from the omission, or from an attempt to conceal the omission, of ver. 19. Verses 19 and 20 in Tischendorf form ver. 20 in the Hexaglot, as in the Hebrew.

Chap. xxxvi. The first clause of ver. 30 in Tisch., *καὶ πληθυνῶ .... ὑμᾶς λιμόν*, has been transferred to the end of ver. 29 in the Hexaglot.

Chap. xli. The first clause of ver. 2 in Tisch., *καὶ πηχῶν, κ.τ.λ.*, has been transferred to the end of ver. 1.

Chap. xlvi. The first clause of ver. 3 in Tisch., *καὶ προσκύνησει .... ἕως ἑσπέρας*, has been transferred to ver. 2.

In Tischendorf and the Codex Vaticanus there are numerous omissions of greater or less moment, all of which have been supplied within brackets in the Hexaglot, chiefly from the Complutensian and Alexandrian Codices. Subjoined is a list of these passages:—

	No. of Words.
Ezekiel i. 8, 9, *καὶ αἱ . . . . . πρόσωπα αὐτῶν*	12
i. 14, *καὶ τὰ . . . . . τοῦ βιζίκ*	10
i. 24, *ὡς φωνὴν . . . . . φωνὴ παρεμβολῆς*	13
i. 25, *ἐν τῷ . . . . . πτέρυγες αὐτῶν*	8
i. 26, *καὶ ὑπεράνω . . . . . κεφαλῆς αὐτῶν*	8
iv. 13, *οὕ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐκεῖ*	4
v. 15, *ἐν ὀργῇ καὶ ἐν θυμῷ καὶ*	6
vi. 5, *καὶ δώσω . . . . . εἰδώλων αὐτῶν*	12

	No. of Words
Ezekiel vi. 8, *καὶ ὑπολείψομαι*	2
vi. 9, *τῇ ἀποστάσῃ ἀπ' ἐμοῦ*	4
vi. 10, *οὐκ εἰς . . . . . κακὰ ταῦτα*	10
vii. 5—7, *κακία μία . . . . . ἡ πλοκή*	21
vii. 11—14, *καὶ οὐκ . . . . . πλῆθος αὐτῆς*	48
vii. 16, *ὡς περιστεραὶ μελετητικαί*	3
vii. 19, *τὸ ἀργύριον . . . . . ὀργῆς Κυρίου*	15
vii. 24, *καὶ ἄξω . . . . . οἴκους αὐτῶν*	9

Digitized by Google

	No. of Words.
Ezekiel vii. 27, ὁ βασιλεὺς πενθήσει καὶ ὁ	5
viii. 2, αὐρας ὡς εἶδος	3
viii. 3, τῆς ἐσωτέρας . . . . . τοῦ ζήλους	6
viii. 5, τοῦ θυσιαστηρίου . . . . . βλέπουσαν	12
viii. 6, ἃς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ	4
viii. 7, καὶ ἴδον . . . . . τῷ τοίχῳ	9
viii. 8, δὴ ἐν . . . . . τῷ τοίχῳ	7
viii. 10, πᾶσα ὁμοίωσις ἑρπετοῦ καὶ κτήνους	5
viii. 17, καὶ ἐπέστρεψαν . . . . . τὸ κλῆμα	8
viii. 18, καὶ καλέσουσι . . . . . εἰσακούσω αὐτῶν	11
ix. 8, ὑπελείφθην ἐγώ	2
ix. 10, ἐγὼ εἶπα Ἐγώ εἰμι	4
x. 14, καὶ τέσσαρα . . . . . πρόσωπον ἀετοῦ	30
x. 16, καίγε αὐτοί. . . . . ἐχόμενα αὐτῶν	6
x. 22, τὴν ὅρασιν αὐτῶν	3
xi. 11, 12, αὕτη ὑμῖν. . . . . ὑμῶν ἐποιήσατε	51
xviii. 32, καὶ ἐπιστρίψατε καὶ ζήσατε	4
xxiv. 10, καὶ τὰ ὀστᾶ συμφρυγήσονται	4
xxiv. 13, ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ σου ζέμμα	5
xxiv. 16, οὐδὲ μὴ ἔλθῃ σοι δάκρυα	5
xxvi. 18, καὶ ταραχθήσονται . . . ἐξοδίας σου	11

	No. of Words.
Ezekiel xxvi. 21, καὶ ζητηθήσῃ . . . . . εὑρεθήσῃ ἔτι	6
xxvii. 23, καὶ Δαιδάν, Σαβὰ	3
xxvii. 31, 32, καὶ φαλακρώσουσιν . μέσῳ θαλάσσης	26
xxxii. 19, ἐξ ὑδάτων . . . . . μετὰ ἀπεριτμήτων	8
xxxii. 23, οἳ ἔδωκαν . . . . . πίπτοντες μαχαίρᾳ	21
xxxii. 25, ἐδόθη κοίτη . . . . . τραυματιῶν μαχαίρᾳ ..	16
xxxii. 28, συντριβήσῃ καὶ	2
xxxii. 31, τραυματίαι μαχαίρᾳ . . δύναμις αὐτοῦ	7
xxxiii. 25—27, οὕτως εἶπε . . . . εἰπὸν αὐτοῖς	43
xxxiv. 9, ἀκούσατε λόγον Κυρίου	3
xxxv. 11, καὶ κατὰ . . . . . ἐν αὐτοῖς	13
xxxv. 13, καὶ ἐκπλήθησας . . . . σου καὶ	7
xxxv. 15, καθὼς ηὐφράνθης . . . ποιήσω σοι	11
xxxvi. 15, καὶ τὸ . . . . . ἀτεκνωθήσεται ἔτι	7
xxxvi. 18, περὶ τοῦ . . . . . ἐμίαναν αὐτήν	15
xxxix. 28, καὶ συνάξω . . . . . οὐκέτι ἐκεῖ	14
xl. 30, καὶ αἱλαμμὼθ . . . . . πέντε πήχεων	12
xl. 38, 39, ἐκεῖ πλουνοῦσιν . . . . ἐκ χρυσίου	19
xliii. 12, οὗτος ὁ νόμος τοῦ οἴκου	4
xliv. 12, καὶ λήψονται τὴν ἀνομίαν αὐτῶν	5
xlvii. 16, καὶ τὸ . . . . . ὅριον βορρᾶ	7

A few of these are of considerable importance; viz., x. 14. "And every one had four faces: the first *was* the face of a cherub, and the second face was the face of a man, and the third, the face of a lion, and the fourth, the face of an eagle."

xiii. 11, 12. "This city shall not be your caldron; neither shall ye be the flesh in the midst thereof; but I will judge you in the border of Israel. And ye shall know that I am the Lord: for ye have not walked in my statutes, neither executed my judgments, but have done after the manners of the heathen that *are* round about you."

xxvii. 31, 32. "And they shall make themselves utterly bald for thee, and gird them with sackcloth, and they shall weep for thee with bitterness of heart, *and* bitter wailing . . . *saying*, What *city is* like Tyrus, like the destroyed in the midst of the sea?"

xxxiii. 25—27. "Thus saith the Lord God, Ye eat with the blood, and lift up your eyes towards your idols, and shed blood: and shall ye possess the land? Ye stand upon your sword, ye work abomination, and ye defile every one his neighbour's wife: and shall ye possess the land? Say thou thus unto them."

xxxix. 28. "But I have gathered them" (Hebrew and Greek, *But I will gather them)* unto their own land, and have left (Hebrew and Greek, *and will leave)* none of them any more there."

xl. 38, 39. "Where they washed the burnt-offering. And in the porch of the gate *were* two tables on this side, and two tables on that side."

At Ezekiel viii. 17, we meet with one of the תקון סופרים or the corrections of the Scribes, אֶלאַפָּם "to *their* face" or "nose," for אֶלאַפִּי "to my nose." Upon this the Greek *μυκτηρίζοντες* throws no light. We mention this here merely because we have given the other corrections.

The Book of Daniel consists of two parts; 1st, Historical, chap. i.—vi., 2nd, Prophetical, vii.—xii. This Book was so badly translated in the Septuagint, that, in its stead, the version of Theodotion was early adopted by the Greek churches. Tischendorf gives at the end of his work *Δανιηλ κατὰ τοὺς Ō*, but we have preferred to adopt Theodotion's translation.

Digitized by Google

Sixty-four verses find place at the commencement of the Book, recounting the story of Susannah; and at the end, after chap. xii., forty-two verses relating the story of Bel and the Dragon. Of these verses Horne observes: "That they were originally written in Greek by some Hellenistic Jew, without having any higher source whence they could be derived, is evident from this circumstance, that, in the history of Susannah, Daniel, in his replies to the elders, alludes to the *Greek* names of the trees, under which they said the adultery charged upon Susannah was committed, which allusions cannot hold good in any other language." Then he subjoins in a note, "In the examination of the elders, when one of them said he saw the crime committed *ὑπὸ σχῖνον*, under a mastich tree, Daniel is represented as answering, in allusion to *σχῖνον*, The angel of God, [who] hath received sentence of God, *σχίσει σε μέσον*, will cut thee in two. And when the other elder said, it was *ὑπὸ πρῖνον*, under a holm-tree; Daniel is made to answer, in allusion to the word *πρῖνον*, The angel of the Lord waiteth with the sword, *πρίσαι σε μέσον*, to cut thee in two."

This double play on the words *σχῖνον* and *πρῖνον* does not sound like a translation from the Hebrew; and the whole incident, though it may be founded on fact, must be regarded as apocryphal. Our readers will not be surprised to find that we have omitted these addenda.

We may just point out, that a considerable portion of the Book of Daniel is written in אֲרָמִית Syro-Chaldaic, viz., chap. ii. 4, to the end of chap. vii. The Chaldeans are said to have spoken to the king in Syriac. This includes the straightforward confession of the Chaldeans that they could not interpret the king's dream, unless he first told his servants what the dream was; the anxiety and prayer of Daniel and his companions, that they might not perish with the rest of the wise men of Babylon; the revelation of the secret to Daniel in a night-vision; Daniel's exposition and interpretation of the dream to Nebuchadnezzar; the consequent promotion of Daniel and his companions; the setting up of the golden image which Shadrach, Meshach and Abed-Nego refused to worship; their being cast into, and miraculously rescued from, the burning fiery furnace; Nebuchadnezzar's second dream about the hewing down of the tree, and Daniel's interpretation thereof; Belshazzar's feast, the handwriting on the wall, Daniel's interpretation and increased promotion; the king's death and succession by Darius; the plot of the presidents and princes against Daniel's life, and his providential deliverance from the den of lions; Daniel's dream of the four beasts, including that remarkable passage; "I saw in the night visions, and, behold, *one* like the son of man came with the clouds of heaven, and came to the Ancient of days, and they brought him near before him."

Hosea i. 10. *Καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς οὐ λαός μου ὑμεῖς, κ.τ.λ.*, agreeing with the Hebrew, chap. ii. 1; cited Rom. ix. 26.

Hosea ii. 23. *Καὶ ἀγαπήσω τὴν οὐκ ἀγαπημένην, καὶ ἐρῶ τῷ οὐ λαῷ μου Λαός μου εἶ συ*, agreeing with the Hebrew; referred to, but not cited, by St. Paul, Rom. ix. 25.

Hosea vi. 6. *Διότι ἔλεος θέλω ἢ θυσίαν*, agreeing with the Hebrew; cited Matt. ix. 13.

Hosea xi. 1. *Ἐξ Αἰγύπτου μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ* (his son); the Hebrew has מִמִּצְרַיִם קָרָאתִי לִבְנִי. St. Matthew, chap. ii. 15, follows the Hebrew, "Out of Egypt have I called my son."

There is a short paragraph in the Greek of Hosea xiii. 4, which is not found in the Hebrew, "Who established the heavens and created the earth, whose hands created all the host of heaven; but I shewed them not unto thee that thou shouldest go after them, and I brought thee" (out of the land of Egypt).

Joel ii. 28—32. *Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, κ.τ.λ.*, agreeing with the Hebrew (chap. iii.); cited for the most part according to the Septuagint, Acts ii. 17—21.

Digitized by Google

Amos v. 25—27. *Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι, οἶκος Ἰσραήλ, τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ, κ.τ.λ.* Here we meet with considerable discrepancy between the Septuagint and the Hebrew. The Evangelist (Acts vii. 43) has, with the Septuagint, *Remphan*, for the Hebrew *Chiun;* and contrary both to the Hebrew and the Septuagint, *Βαβυλῶνος* for *Δαμασκοῦ.*

Amos ix. 11, 12. *Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ τὴν πεπτωκυίαν, κ.τ.λ.* The Septuagint here render שְׁאֵרִית אֱדוֹם, "the remnant of Edom," by *οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων;* "the residue of men." The Evangelist follows the Septuagint, Acts xv. 16, 17. We strongly suspect that the correct Hebrew reading is אדם, not אדום. The words *τὸν Κύριον*, found in the Alexandrian Codex, and cited by St. Luke, are not in the Hebrew, but they complete the Greek sentence, *ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι, κ.τ.λ.;* moreover the word *ἐκζητήσωσιν* of the Septuagint and of the Evangelist does not correspond to the Hebrew יִירְשׁוּ, "they shall possess," but to יִדְרְשׁוּ, "they shall seek." These variations impart to the passage under consideration two totally different aspects, the one in favour of the Jews, the other in favour of the Gentiles. We are unwilling to charge either side with wilful corruption; but when we meet with discrepancies of so serious a description, we are impressed and saddened with these two reflections, that the earthly heart will ever and anon deceive the head, and that the heavenly treasure is committed to us only in earthen vessels.

Micah v. 2. *Καὶ σὺ Βηθλεὲμ οἶκος Ἐφραθά, ὀλιγοστὸς εἶ, κ.τ.λ.* This agrees with the Hebrew, but St. Matthew has, chap. ii. 6, *οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ*, apparently a direct contradiction to the words of the Prophet, צָעִיר לִהְיוֹת בְּאַלְפֵי יְהוּדָה. Hence some have inferred that the text has been corrupted in this place. We have no doubt that this inference has proceeded from a misconception of the Hebrew idiom. For under the positive צָעִיר there is implied a very strong negative. Bethlehem, smallest in size, fewest in number, was yet by no means the least in quality and in honour among the thousands of Judah; and why? because from thence the Saviour was to come.

Hab. i. 5. *Ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ καὶ ἐπιβλέψατε, κ.τ.λ.* For *καταφρονηταὶ* the Hebrew and the other versions have בַּגּוֹיִם, "among the Gentiles;" and although the Evangelist follows the Septuagint (Acts xiii. 41), yet we are informed (ver. 42) that the Gentiles besought that the words might be preached to them the next Sabbath. In this case, certainly, the Gentiles were not *καταφρονηταί.*

Hab. i. 12. One of the תקון ספרים, where for אַל תָּמוּת *thou shalt not die*, לֹא נָמוּת, *we shall not die*, is said to be substituted.

Hab. ii. 3. *Ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπομεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος, κ.τ.λ.*, agreeing with the Hebrew. The sense of this passage is given Heb. x. 37.

Hab. ii. 4. *Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται.* Strangely enough, most Greek copies have *μου* for *σου.* All the other versions follow the Hebrew. St. Paul cites the passage without the pronoun: "The just shall live by faith" (Rom. i. 17; Gal. iii. 11; Heb. x. 38).

Zephaniah i. 5. The Hebrew phrase וְהַנִּשְׁבָּעִים בְּמַלְכָּם is rendered by the Septuagint, *καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν;* "And those who swear by their king." The Latin and modern languages treat מַלְכָּם as a proper name, "Melcom," etc.

At verse 11, we have כִּי נִדְמָה כָּל־עַם כְּנָעַן, English Version, *For all the merchant people are cut down.* The Greek takes נִדְמָה in the sense of *to be like*, and כְּנָעַן as a proper name of place; *ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χανάαν;* "For all the people of Canaan are assimilated;" Luther has, Denn das ganze Krämervolk iſt dahin; "For all the tradespeople are there."

Digitized by Google

We have another instance of this at chap. ii. 5: גּוֹי כְּרֵתִים; English Version, "The nation of the Cherethites; Greek, *πάροικοι Κρητῶν;* Latin, Gens perditorum; "nation of the lost or destroyed," as if from כָּרַת, *to cut off.* Luther has den Kriegern; "the warriors."

Zeph. iii. 18. Here we meet with a somewhat obscure passage: נוּגֵי מִמּוֹעֵד אֲסַפְתִּי מִמֵּךְ הָיוּ מַשְּׂאֵת עָלֶיהָ חֶרְפָּה; English Version, "I will gather *them that are* sorrowful for the solemn assembly, *who* are of thee, *to whom* the reproach of it *was* a burden." The Greek throws light upon this, the translators having read הוֹי, *woe,* instead of הָיוּ, *they were; Καὶ συνάξω τοὺς συντετριμμένους σου, οὐαὶ τίς ἔλαβεν ἐπ' αὐτὴν ὀνειδισμόν;* "And I will gather together thy crushed ones (Heb., the afflicted of the assembly); woe to him that lifteth up a reproach against her." That מַשְּׂאֵת signifies *a lifting up,* and not a thing to be lifted up, or a burden, is clear from Psalm cxli. 2, מַשְׂאַת כַּפַּי מִנְחַת־עָרֶב, *the lifting up of my hands is an evening sacrifice.*

We have made but one trifling addition to the Greek text in this Book, viz., chap. i. 9, *ἐπὶ πάντας.* (Alex., Compl.)

Haggai.—We have transferred the first clause of chap. ii. 1, Greek and German, to chap. i. 15.

Hag. ii. 5. The clause, *Καὶ ὁ . . . . τῆς Αἰγύπτου,* "According to the word that I covenanted with you when ye came out of Egypt," wanting in Tischendorf and the Codex Vaticanus, is found, but with variations, in the Alexandrian and Complutensian texts. We have adopted the reading of Stier and Theile.

Hag. ii. 6. *Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,* agreeing with the Hebrew; cited, substantially, Heb. xii. 26.

Hag. ii. 9. The phrase, "And peace of soul in abundance to every one that laboureth to raise this my temple," occurs in the Septuagint alone. So also chap. ii. 14: That which they offer shall be unclean "on account of their early burdens; they shall be pained because of their labours, and ye hated him that reproveth at the gates."

Zechariah.—Chap. i. 18 of the versions is chap. ii. 1 of the Hebrew.

Zech. iii. 2. *Ἐπιτιμήσαι Κύριος ἐν σοὶ διάβολε,* agreeing with the Hebrew; cited Jude, ver. 9.

Zech. iv. 14. *Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασι Κυρίῳ πάσης τῆς γῆς,* agreeing with the Hebrew; applied by St. John to the two candlesticks, Rev. xi. 4.

Zech. ix. 9. *Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών, κήρυσσε θυγατερ Ἰερουσαλήμ, κ.τ.λ.,* agreeing with the Hebrew; condensed by St. John in his Gospel, chap. xii. 15.

Zech. xi. 13. *Καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς, κ.τ.λ.,* "And I took the thirty pieces of silver," etc., agreeing with the Hebrew; cited by St. Matt. (chap. xxvii. 9), as from Jeremiah, the name of the prophet being probably a gloss, written first $\overline{Ζριου}$, then $\overline{Ιριου}$, then in full, *Ἰερεμίου.*

Zech. xii. 10. וְהִבִּיטוּ אֵלַי אֵת אֲשֶׁר־דָּקָרוּ. Curiously enough, the Septuagint have *ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο,* "for what they have danced," shewing that they read רָקְדוּ for דָּקָרוּ, to the serious injury of the sense. St. John has *Ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν,* "They shall look upon him whom they have pierced," viz., Christ (John xix. 37).

Zech. xiii. 5. The word אָדָם, *ἄνθρωπος, man,* is rendered by the proper name, Adam, in the Latin: "Adam exemplum meum ab adolescentia mea" (comp. other versions). Better, with Gesenius, "a man bought me."

Zech. xiii. 7. *Πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα,* agreeing with the Hebrew. St. Matt., chap. xxvi. 31, has *πατάξω, κ.τ.λ.,* "I will smite," for "smite ye."

Malachi i., the Hebrew בְּיַד מַלְאָכִי, *by Malachi,* is translated in the Greek, *ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ,* "by the hand of *his* messenger." Of course, מַלְאָכִי signifies *my* messenger. The latter clause of ver. 1 of the Greek, "lay it then to your hearts," does not exist in the present Hebrew copies.

Digitized by Google

Mal. iii. 1. Ἰδου ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου, κ.τ.λ., agreeing with the Hebrew. Three evangelists, Matt. (xi. 10), Mark (i. 2), Luke (vii. 27) cite the words with the substitution of σου for μου.

Mal. iv. 6. Ὃς ἀποκαταστήσει καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν, κ.τ.λ., not in exact accord with the Hebrew, or with the citation, Luke i. 17.

OF THE LATIN VULGATE.

Many Latin versions are said (Walton, Proleg. x.) to have been in existence at the time of St. Augustine. The most excellent of these was that which bore the threefold title; Itala or Italian, Vulgata or Common, Vetus or Ancient. It is probable that this was in use, in the church of Rome, from the days of the apostles themselves. Jerome first corrected this from the Septuagint, and produced a new translation of the books of Job, Psalms, Proverbs, Ecclesiastes and Song of Solomon. This version was not considered absolutely authentic in the Christian church. The modern Latin Vulgate was the work of Jerome alone. In his youth he studied Hebrew and Chaldee under the most able scholars of the age, and at the same time made himself master of Greek and Latin. To assist him in his great undertaking he had at hand Origen's Hexapla, the Septuagint and the versions of Aquila, Symmachus and Theodotion. But although these were of great assistance to him, Jerome discovered that their defects were too numerous for the Greek to form the basis of his proposed work; he therefore resolved, with the advice and at the request of his friends, to make a new translation into Latin from the original Hebrew text. The undertaking which was of a purely private character, was speedily and happily accomplished. In addition to all the canonical books of the Old Testament which he translated from the Hebrew, he translated from the Greek the books of Judith and Tobit; the other apocryphal books he did not touch. The New Testament, Jerome is said not to have re-translated, but simply revised. The superior excellence of his work has been justly admitted by Jews as well as by Christians. Bishop Walton informs us that Rabbi Azarias calls Jerome "Interpretem Christianorum κατ' ἐξόχην;" and he adds, "Sic Kimchius ad Psalm. cx. vocat Interpretem absolutè, Aben Ezra ad Psalm. iii. Interpretem præputiatorum, R. Jos. Alb. in *Fundamentum sapientem translatorem*, Elias Levita, *doctum Hieronymum*."

To many in the Christian church, Jerome's version at first was unacceptable. The appearance of seeking to undermine the authority of the Septuagint gave offence to sensitive minds, and caused the translator no little sorrow. He managed, however, to surmount the reproaches of friends and the attacks of enemies, and after his death his noble work gradually gained authority and continued in use till the time of Gregory the Great. As to the present Latin Vulgate, Bishop Walton says it is certain that the book of Psalms was not translated by Jerome from the Hebrew; (although he did translate the Psalms from the Hebrew, and that version is still extant amongst his works); but is from the old Septuagint version according to the emendation of Lucian Martyr; the other books are principally from Jerome's translation. As to the authority of the Vulgate in the Church of Rome, it was affirmed at the Council of Trent, Ses. 4, Can. 2, "Authenticam esse et summæ auctoritatis," and it was decreed that "hæc ipsa vetus et Vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, et expositionibus pro authentica habeatur, et ut nemo eam rejicere quovis pretextu audeat vel præsumat." *This same ancient and Vulgate edition, which by the long use of so many centuries has been approved in the church itself, is to be*

Digitized by Google

held authentic in public readings, disputations, sermons and expositions; and no one is to dare or presume to reject it under any pretext whatever. That the real meaning of this decree was not that the Vulgate was infallible, but that it was, in the main, a good translation, and contained nothing contrary to the faith or to sound morals, seems tolerably clear from the fact that Popes Sixtus V. and Clement VIII. subsequently brought out new and revised editions. There was—

1st. Biblia Sacræ Vulgatæ editionis ad Concilii Tridentini præscriptum emendata et a Sixto V. P. M. recognita et approbata. Romæ, ex Typographia Apostolica Vaticana. Folio, 1590.

2nd. Biblia Sacra Vulgatæ editionis Sixti V. Pontificis Max. jussu recognita et edita. Romæ, ex Typographia Apostolica Vaticana, 1592. This edition, printed under the auspices of Clement VIII., is known as the Clementine edition.

Many editions of the Vulgate have appeared in modern times, none of which can make the high pretension of being free from errors of various kinds, yet upon the whole, we are disposed to consider the Latin Vulgate one of the most magnificent translations of the Holy Scriptures that the Christian world has produced.

In the Old Testament of the Hexaglot Bible, we have reproduced the "Biblia Sacra Vulgatæ editionis Sixti V. Pontificis Maximi jussu recognita et Clementis VIII. auctoritatis edita. Parisiis, Jouby et Roger, Editores.

In the New Testament, out of deference to the opinion and advice of friends, we have adopted the "Codex Amiatinus, Novum Testamentum Latine, Interprete Hieronymo. Ex celeberrimo Codice Amiatino omnium et antiquissimo et præstantissimo, edidit Constantius Tischendorf. Lipsiæ, Avenarius et Mendelsohn, 1854."

It will be necessary to give our readers some account of this Codex; and this we can best do by presenting, in as brief a form as possible, the interesting story recorded by Tischendorf himself. He tells us in his Prolegomena that in his travels, which he undertook recently for five years under the patronage of Frederic Augustus, King of Saxony, his first care was everywhere to bring to light ancient records, whether Greek or Latin, referring to the text of the sacred books. Amongst the number of Latin books one, which was formerly called Amiatine, in modern times Laurentian, stands pre-eminent; and that this has been preserved to our time he attributes to the remarkable beneficence of Divine Providence. For that book contains the biblical interpretation of Jerome, written not more than 120 years after the death of Jerome himself. A. M. Bandinius, towards the end of the eighteenth century described this codex with learning and skill, and Ferd. Flor. Fleck, in the 33rd year of the present century, himself partly collated it with the Vulgate text, and partly had it collated by his friends. The work, however, was badly done; and in the autumn of 1843, Tischendorf went to Florence, and took it in hand; he was subsequently assisted in bringing out the text by the learned S. P. Tregelles, LL.D. Of the removal of the Codex Amiatinus to the Laurentian library Bandinius observes: "Quod autem in Laurentianam bibliothecam transierit, gratiæ immortales munificentiæ Petri Leopoldi, magni ducis nostri, nunc augustissimi imperatoris, sunt referendæ, qui rebus omnibus servandis quæ sacris et profanis studiis quoquo modo conferre possunt semper intentus, quum ipsi innotuisset inter suppressi Monachorum Cisterciensium montis Amiatæ cœnobii suppellectiles hoc pretiosum monumentum reperiri, religiose jussit ut cum aliis codicibus ibidem existentibus in hoc Mediceum sacrarium toto terrarum orbe celeberrimum transferretur?" *But that it (the Codex Amiatinus) was transferred to the Laurentian library, undying thanks are due to the munificence of Peter Leopold, our Grand-duke, now our most august Emperor; who, always intent upon preserving whatever can in any way contribute to sacred as well as secular learning, as soon as it was intimated to him that amongst*

Digitized by Google

the property of the suppressed order of the Cistercian Monks of Mount Amiata, this precious monument was found, religiously commanded that it should be removed, with other MSS. which were there, to this sacred repository, the most celebrated in the whole world.

The Amiatine Monastery was built about the year 750 on the lofty mount of Amiata, the modern Delle Fiore, situate on the boundaries of Tuscany and the States of the Church. It was in the possession of the Benedictine Monks for about five centuries, when by order of Gregory IX. the Cistercians succeeded in their place. The question has been discussed, how the Codex came into the possession of this Monastery. The most probable story is that Peter, an Amiatine Monk, a Longobardian by birth, a man of extraordinary influence, who flourished at the end of the ninth, and the beginning of the tenth century, conferred great benefits upon his order, and amongst other benefits, this Codex. In corroboration of this view, it appears that on the first page of the Codex the following verses are written in large letters :—

Coenobium ad eximii merito venerabile Salvatoris,
Quem caput ecclesiæ dedicat alta fides,
Petrus Longobardorum extremis de finibus abbas
Devoti affectus pignora mitto mei,
Meque meosque optans tanti inter gaudia patris
In cælis memorem semper habere locum.

To the venerable cloister of the deservedly illustrious Saviour (Salvator, name of convent, Tisch.), *whom ancient faith consecrates head of the church; I, Peter, abbot, send from the remotest regions of the Longobards this pledge of my affection, with the desire that both I and mine may ever find a humble (mindful) place in heaven amid the joys of such a father.*

It has been tolerably clearly proved that these lines appear not as they were originally written, but as they were interpolated by Peter the Longobard. The two Hexameters (lines 1 and 3) are spoilt by the interpolation. The correct reading is supposed to be according to the learned Tischendorf:

Culmen ad eximii merito venerabile *Petri*
Quem caput ecclesiæ dedicat alta fides,
Servandus Latii extremis de finibus abbas

To the venerable summit of the deservedly illustrious Peter, whom ancient faith consecrates head of the church, I Servandus, abbot, send from the remotest regions of Latium," etc.

Servandus was a disciple of St. Benedict, and abbot of a library built by the patrician Liberius in honour of St. Sebastian, in the remotest confines of Latium. He is related to have been in the habit of paying visits, and to have paid one visit in particular, in company with a few of his disciples, to his venerable master at Casinum (San Germano) A.D. 541. On this occasion, Servandus presented St. Benedict with this pledge of his devoted affection. There is another account that Servandus, when he was old, heard of the election of Gregory to the Popedom, and sent him this Codex as a present. There is also a tradition, dating as far back as the 11th century, that the Codex itself is in Gregory the Great's handwriting.

Digitized by Google

At the end of the Codex, after the list of the Canonical books, which is the same as that of the Clementine edition, the following verses are written :—

Hieronyme interpres variis doctissime linguis
Te Bethlehem celebrat, te totus personat orbis.
Te quoque nostra tuis promet bibliotheca libris,
Qua nova cum priscis condis donaria gazis.
Jerome, interpreter skilled, in various languages learned,
Thee Bethlehem celebrates, thy praise in the wide world resoundeth.
Thee too, enriched with thy works, our library ever shall publish,
Where thou hast stored new gifts with revered antiquity's treasures.

The text of the Codex Amiatinus, as it differs in many respects from the Clementine edition, so, with few exceptions, it is, as Tischendorf thinks, such as Jerome wrote it. Throughout the world there is no greater vindicator of ancient truth. In many instances, where the Vulgate has no authority, or at most but very little, from the Greek, this Codex is in accord with abundant Greek authorities. The style is old ecclesiastical, not classical; the orthography is peculiar, and differs from most printed books. Letters are confused, such as the labials *b*, *v*, *p*, and the dentals *d*, *t*; the aspirate is omitted or inserted without distinction. Sometimes the consonants of compounds are assimilated, sometimes not; sometimes the same word is spelt in two or three different ways in the same page.

In the Hexaglot Bible, the same plan has been adopted with this Latin text, as with the Greek. The important passages which find place in the original, but which are wanting in our Codex, are supplied from the Vulgate, within brackets, and the words which are grossly misspelt have been corrected.

On this subject, Tischendorf remarks: "Emendationes in codice Amiatino maximam partem antiqua manu, sæculi fere octavi vel noni factæ sunt, paucæ recentiores sunt: passim difficile dictu est utrum emendatio ad ipsum auctorem an manum ejus æqualem an ad correctorem posteriorem sit referenda. Correctoris studio quum multa debentur quibus ipse textus amplificatur vel in aliam lectionem mutatur, tum permulta quibus dictio ad leges antiquas grammaticas convenientior est reddita: quamquam sat multa per errorem aut solœcismum scripta intacta manserunt. Non inutile esset emendationes eas quæ in re critica aliquid momenti haberent colligere, quo melius is textus ad quem corrector codicem conformare studebat cognosci posset. Nos quidem in edendo textu nec ubique illas arcendas nec plerumque recipiendas curavimus." *The corrections in the Codex Amiatinus were made for the most part by an ancient hand, about the eighth or ninth century, a few of them are more recent. It is everywhere difficult to say whether the correction is the work of the author himself, or of one of his contemporaries, or of a later writer. To the zeal of the corrector much must be attributed whereby the text itself has been amplified or changed into a different reading, and much whereby the wording has been rendered more agreeable to the ancient laws of grammar: although much that was written by error or solecism, has remained untouched. It would not be unprofitable to collect those emendations which have any critical importance, so that the text to which the corrector desired to conform this Codex might be known. We, indeed, in editing our text, have not been careful either to reject them (the corrections), or, as a rule, to accept them.* The wisdom of reproducing any codex as it is, absolutely (unless the object be generously to place within the reach of all an equivalent for that to which only few can obtain access), is doubtful. But to go on multiplying copies abounding with errors and

Digitized by Google

inconsistencies, especially in spelling and grammar, would be absurd. We have not hesitated in our Latin text to modify the spelling of certain words, which, to say the least, would have presented an inharmonious appearance in such a work as the Hexaglot Bible. For instance, we have substituted scripsi *for* scribsi, aliud *for* aliut, inquit *for* inquid, hi *or* ii *for* hii, prĕtiosa *for* prætiosa, quĕrella *for* quærella, hebraice *for* ebraicæ, amare *for* amaræ, scribe *for* scribæ, (imperative), cum exercitu *for* cum exercitum, and the like. And here we may quote Tischendorf's words: "Qua in re paullo majorem constantiam vellem adhibitam esse."

DIFFERENT READINGS.

It will be convenient here to give a list of the different readings which find place in the Clementine Edition and in the Codex Amiatinus, and of words and phrases supplied within brackets to the latter from the former in the Hexaglot Bible.

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt.	i. 3, Zaram	Zarad
	3, Esron	Esrom
	5, Rahab	Racab
	5, Obed	Obeth
	7, Abias	Abia
	10, Manassen	Manassem
	11, transmigratione	transmigrationem
	13, Eliacim	Eliachim
	14, Sadoc	Saddoc
	15, Mathan	Matthan
	20, apparuit in somnis	in somnis apparuit
	ii. 1, Bethlehem	Bethleem (*freq.*) / Bethlem (Luke ii. 15).
	1, Juda	Judeæ
	1, Jerosolymam	Hierosolymam (*frcq.*)
	5, Judæ	Judeæ
	6, regat	reget
	6, Israël	Israhel (*freq.*)
	11, thus	tus
	11, myrrham	murram
	13, somnis	somnio
	17, Jeremiam	Hierimiam
	19, angelus Domini apparuit	apparuit angelus Domini
	22, quod	quia
	22, illo	illuc
	22, Nazaræus	Nazareus
	iii. 1, Joannes	Johannes (*freq.*)
	2, pœnitentiam	pœnitentiam (*freq.*)
	2, appropinquavit	adpropinquavit (adp. *frsq*)
	3, Isaiam	Esaiam (*freq.*)
	4, pelliceam	pelliciam
	4, locustæ	lucustæ
	5, Jordanem	Jordanen (*freq.*)
	6, ab eo in Jordane	in Jordane ab eo
	9, potens est	potest
	11, baptizo vos	vos baptizo

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt.	iii. 11, calceamenta	calciamenta (*freq.*)
	11, baptizabit	baptizavit
	12, permundabit	permundavit
	16, et	(deest)
	iv. 1, a	ab
	1, tentaretur	temtaretur (*freq.*)
	3, tentator	temtator (*freq.*)
	5, assumpsit	assumsit
	7, tentabis	temtabis
	8, assumpsit	assumit
	10, Satana	Satanas
	10, enim	(deest)
	12, Jesus	(deest)
	13, maritima	maritimam
	13, Nephthalim	Nepthalim (*freq.*)
	15, Galilæa	Galilææ
	16, vidit lucem magnam	lumen vidit magnum
	16, umbræ	et umbra
	23, and ix. 35, circuibat	circumibat
	25, Decapoli	Decapolim
	v. 1, Jesus	(deest)
	12, exsultate	exultate
	16, opera vestra bona	vestra bona opera
	18, fiant	fiunt
	22, Raca	Racha
	23, offers	offeres
	24, ante	ad
	24, reconciliari	reconciliare
	24, offeres	offers
	27, quia	quoniam
	29, projice	proice (*freq.*)
	29, mittetur	mittatur
	33, perjurabis	pejerabis
	39, dexteram maxillam tuam	dextera maxilla tua
	41, angariaverit	angariaberit
	41, et	(deest)

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt.	v. 46, diligitis	diligatis
	47, et	(deest)
	vi. 2, facis	facies
	2, eleemosynam	elemosynam (*freq.*)
	4, nesciat	ne sciat
	6, oraveris	orabis
	7, quod	quia
	13, nos inducas	inducas nos
	13, tentationem	temtationem (*freq.*)
	13, (quia tuum—seculorum)	(desunt hæc verba utrique codici)
	13, Amen*	(deest)
	16, appareant	pareant
	19, ærugo	erugo (*freq.*)
	22, tui	(deest)
	22, tuus	(deest)
	22, oculus tuus fuerit	fuerit oculus tuus
	23, fuerit nequam	nequam fuerit
	24, mammonæ	mamonæ
	25, (deest)	est
	26, pluris	plures
	30, fenum	fænum
	30, modicæ	minimæ
	33, Dei	(deest)
	33, hæc omnia	omnia hæc
	34, ipsi	ipse
	vii. 2, remetietur	metietur
	4, ejiciam	eiciam (*freq.*)
	4, trabs	trabes
	6, dirumpant	disrumpant
	12, illis	eis
	13, est	(deest)
	14, arcta	arta
	14, est	(deest)
	16, tribulis	tribolis
	18, malos fructus	fructus malos
	18, bonos fructus	fructus bonos
	25, irruerunt	inruerunt (inr. *freq.*)
	26, super arenam	supra harenam
	27, illius	ejus
	28, admirabantur	ammirabantur (amm. *freq.*)
	29, et	(deest)
	viii. 3, Jesus	(transposed)
	4, Moyses	Moses (*freq.*)
	7, et	(deest)
	16, obtulerunt	optulerunt (*freq.*)
	17, ægrotationes	egrotationes
	17, nostras	(deest)
	25, ad eum discipuli ejus	(desunt)
	26, Jesus	(deest)
	26, imperavit	increpavit
	26, ventis	vento
	27, obediunt	obœdiunt (*freq.*)
	29, Jesu	(deest)
	29, fili	filii (*freq.*)
	30, multorum porcorum	porcorum multorum
	31, hinc	(deest)
	33, eis	his

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt.	ix. 5, tua	(deest)
	5, an	aut
	6, autem sciatis	sciatis autem
	6, quia	quoniam
	9, Matthæum	Mattheum (*freq.*)
	12, medicus	medico
	16, immittit	inmittit (inm. *freq.*)
	18, Domine	(deest)
	18, tuam	(deest)
	28, hoc possum	possum hoc
	30, eorum	illorum
	33, dæmonio	dæmone
	33, nunquam	numquam (*freq.*)
	35, omnes civitates	civitates omnes
	38, mittat	eiciat
	x. 3, (deest)	et
	3, Alphæi	Alphei
	4, Chananæus	Cananæus
	4, Iscariotes	Scariotes (*freq.*)
	5, (deest)	et
	11, autem	(deest)
	12, dicentes: Pax huic domui	(desunt)
	13, illa	(deest)
	13, revertetur ad vos	ad vos revertatur
	14, (deest)	de
	14, (desunt)	in testimonium eorum
	15, Gomorrhæorum	Gomorræorum
	18, ducemini	ducimini
	22, usque	(deest)
	23, (deest)	enim
	25, servo	servus
	26, est	(deest)
	26, scietur	sciatur
	28, timete eum	eum timete
	29, væneunt	veniunt
	30, (deest)	et
	32, in cælis est	est in cælis
	34, pacem venerim mittere	venerim mittere pacem
	37, aut	et
	xi. 4, Jesus	(deest)
	7, arundinem	harundinem (*freq.*)
	14, et	(deest)
	14, Elias	Helias (*freq.*)
	21, Corozain	Chorazain
	23, hanc	hunc
	xii. 1, per sata sabato	sabato per sata
	14, perderent eum	eum perderent
	15, recessit	secessit
	24, principe	principem
	26, Satanam	Satanan
	27, vestri erunt	erunt vestri
	29, diripiet	diripiat
	41, Jonas	Jona
	44, eam	(deest)
	48, ipse	ille
	49, suos	(deest)
	50, (deest)	et

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt. xiii. 4, cæli	(deest)
8, autem	vero
8, trigesimum	tricesimum
10, eis	(deest)
13, intelligunt	inteilegunt (*freq.*)
14, et	ut
14, adimpletur	adimpleatur
14, in	(deest)
15, clauserunt	cluserunt (*freq.*)
15, videant oculis	oculis videant
20, super	supra (*freq.*)
22, seminatus est	est seminatus
23, terram bonam	terra bona
23, centesimum	centum
23, sexagesimum	sexaginta
23, aliud vero trigesimum	porro aliud triginta
29, cum eis et triticum	et triticum cum eis
30, in	(deest)
33, (deest)	dicens
35, impleretur	adimpleretur
36, edissere	dissere
37, illis	(deest)
43, eorum	sui
43, audiendi	(deest)
47, et	(deest)
54, virtutes	virtus
55, fratres	frater
xiv. 1, audivit	audiit
11, attulit	tulit
14, eis	ejus
18, mihi illos	illos mihi
19, fœnum	fænum (*freq.*)
22, compulit Jesus	jussit
22, naviculam	navicula
28, ad te venire	venire ad te
30, mergi	mergeri
xv. 4, (deest)	tuum
6, suam	(deest)
12, hoc	(deest)
17, secessum	secessu
22, ei	(deest)
28, ejus	illius (*freq.*)
30, cæcos, claudos	clodos, cæcos
34, habetis panes	panes habetis
38, quatuor	quattuor (*freq.*)
xvi. 2, illis	eis (*freq.*)
4, scire	(deest)
4, prophetæ	(deest)
9, in	(deest)
9, millia	milia (*freq.*)
9, sumpsistis	sumsistis
10, in	(deest)
15, Jesus	(deest)
17, ei	(deest)
18, adversus	adversum
19, et	(deest)
22, assumens	adsumens (ads. *freq.*)

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt. xvi. 27, opera	opus
xvii. 1, assumit	adsumsit
3, apparuerunt	apparuit
4, Moysi	et Mosi
5, nubes	nubis
9, eis	(deest)
11, eis	(deest)
13, eis	(deest)
15 (14), filio meo	filii mei
16 (15), obtuli	optuli
18 (17), illum	eum (*freq.*)
20 (19), dixit . . . . Jesus	dicit
20, illuc	(deest)
xviii. 7, a	ab
7, verumtamen	verum tamen (*freq.*)
7, illi	(deest)
9, cum	(deest)
13, gaudet	gaudebit
13, eam	ea
16, te non	non te
16, vel trium testium	testium vel trium
17, (deest)	et
23, assimilatum	adsimilatum
24, ei	(deest)
25, ejus	(deest)
25, vænundari	venundari
25, (deest)	debitum
26, procidens	procedens
31, fuerant	erant
33, nonne	non
34, quoadusque	quoad usque
xix. 4, hominem	(deest)
5, dimittet	dimittit
5, adhærebit	adherebit
8, sic fuit	fuit sic
10, hominis	homini
10, uxore	muliere
19, tuum, tuam	(desunt)
20, a juventute mea	(desunt)
23, regnum	regno
25, valde	(deest)
29, reliquerit	reliquit
xx. 1, (deest)	enim
1, patrifamilias	patri familias (*freq.*)
2, suam	deest
4, dixit illis	illis dixit
7, meam	(deest)
16, enim sunt	sunt enim
19, illudendum	deludendum
22, ei	(deest)
23, vel	et
28, redemptionem	redemtionem
29, Jericho	Hiericho (*freq.*)
xxi. 1, Bethphage	Bethfage
5, (deest)	et
7, eos	eis
9 and 15, Hosanna	Osanna

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt. xxi. 11, populi dicebant	populus dicebat
12, numulariorum	nummulariorum (*freq.*)
16, dicunt	dicant
16, dixit	dicit
25, baptismus	baptismum
26, habebant	habent
27, facio	faciam
28, quidam	(deest)
31, ei primus	novissimus
33, sepem	sæpe
35, apprehensis	adprehensis
41, suam	(deest)
xxii. 4, sunt	(deest)
6, contumeliis affectos	contumelia adfectos
13, manibus et pedibus ejus	pedibus ejus et manibus
14, enim	autem
20, superscriptio	suprascriptio
30, erunt	sunt
37, ex	in
38, (deest)	enim
46, ei respondere	respondere ei
xxiii. 4, enim	autem
4, importabilia	inportabilia (inp. *freq.*)
4, humeros	umeros
5, phylacteria	philacteria
6, cœnis	cænis
8, 9, est enim	enim est
14, Væ vobis,* etc.	(deest)
16, auro	aurum
18, 21, quicumque	qui
24, glutientes	gluttientes
25, estis	sunt
25, immunditia	inmunditia (*freq.*)
26, Pharisæe	Pharisee (*freq.*)
34, persequemini	persequimini
38, relinquetur	relinquitur
xxiv. 6, prælia	prœlia (*freq.*)
9, tribulationem	tribulatione
12, charitas	caritas (*freq.*)
15, Daniele	Danihele
20, in	(deest)
23, est	(deest)
28, illic	illuc
35, autem	vero
36, solus Pater	Pater solus
38, nuptui	nuptum
38, Noe in arcam	in arcam Noe
40, perfodi	perfodiri
46, ejus	(deest)
49, ebriosis	ebriis
xxv. 11, vero	(deest)
17, et	(deest)
18, terram	terra
20, tradidisti mihi	mihi tradidisti
20, (deest)	et
21, 23, serve bone	bone serve
24, (deest)	et

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Matt. xxv. 27, committere	mittere
35, collegistis	collexistis
36, 43, cooperuistis	operuistis
36, 43, eram	(deest)
37, 38, te	(deest)
38, collegimus	collexim us
39, aut	et
40, ex	de
44, ei	(deest)
44, aut	vel
xxvi. 6, Jesus esset	esset Jesus
7, unguenti	ungenti (*freq.*)
9, vænundari	venundari
10, huic	(deest)
10, enim	(deest)
14, Iscariotes	Scariot
17, die	(deest)
18, quemdam	quendam (*freq.*)
20, suis	(deest)
24, tradetur	traditur
26, cœnantibus	cenantibus
28, effundetur	effunditur
29, 64, amodo	a modo
29, 64, illum cum illud	cum illum
34, antequam	ante quam
36, Gethsemani	Gesemani (*freq.*)
37, mœstus	mestus
39, mi	(deest)
39, a me	(deest)
40, suos	(deest)
41, promptus	promtus
44, eumdem	eundem (*freq.*)
46, tradet	tradit
47, eo	ipso
49, ave	have
50, quid	quod
55, quotidie	cotidie (*freq.*)
56, adimplerentur	implerentur
57, Caiapham	Caiaphan
61, reædeficare	ædificare
62, respondes	respondis
64, Dei	(deest)
67, ejus	ei
68, qui	quis
69, Jesus	Jesu
71, ancilla	(deest)
73, loquela	loquella
75, flevit	ploravit
xxvii. 3, retulit	rettulit
6, eos mittere	mittere eos
6, corbonam	corbanan
8, Aceldama	Acheldemach
8, hoc est	(desunt)
9, (deest)	et
15, solemnem	sollemnem
17, Barabbam	Barabban (*freq.*)
27, prætorium	prætorio

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Mat. xxvii. 29, illudebant ei	inludebant (inl. *freq.*)
30, expuentes	exspuentes
34, mistum	mixtum
40, Vah	(deest)
40, destruis	destruebat
40, reædificas	reædificabat
40, temetipsum	temet ipsum (*freq.*)
41, dicebant	dicentes
43, si vult eum	eum si vult
43, 54, Filius Dei	Dei Filius
46, et	(deest)
46, (deest)	vero
46, Eli	Heli
46, lamma	lema
57, autem sero	sero autem
57, Arimathæa	Arimathia (*freq.*)
58, petiit	petit
xxviii. 3, autem	enim
6, et	(deest)
8, gaudio magno	magno gaudio
9, avete	havete
11, abiissent	abissent
15, edocti	docti
20, (deest)	Amen
Mark i. 2, ego	(deest)
2, ante te	(desunt)
9, a Joanne in Jordane	in Jordane ab Johanne
10, cœlos apertos	apertos cœlos
10, tanquam	tamquam (*freq.*)
19, componentes retia in nave ..	in nave componentes retia
20, mercenariis	mercennariis
23, immundo	inmundo (*freq.*)
26, exiit	exivit
27, quænam	quæ
27, etiam	et
34, ea loqui	loqui ea
36, prosecutus	secutus
39, in	(deest)
40, ei	(deest)
43, est	(deest)
43, statimque ejecit	statim eicit
45, introire in civitatem	in civitatem introire
ii. 3, ad eum ferentes	ferentes ad eum
5, autem vidisset	vidisset autem
5, tua	(deest)
8, intra	inter
10, Filius hominis habet potestatem	pot. habet Filius hominis
12, surrexit ille	ille surrexit
12, et	(deest)
16, publicanis et peccatoribus ..	peccatoribus et publicanis
17, medico	medicum
20, illis diebus	illa die
22, novum	novellum
22, dirumpet	disrumpet
23, Dominus	(deest)
23, progredi	prægredi
26, and iii. 1, introivit in	introiit

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Mark ii. 26, licebat	licet
iii. 6, pharisæi statim	statim pharisæi
7, Jesus autem	eit Jesus
8, et	(deest)
10, (deest)	autem
14, (deest)	evangelium
18, Thaddæum	Taddæum
24, regnum illud stare	stare regnum illius
27, diripiet	deripiet
29, habebit	habet
iv. 1, navim	in navem
4, cæli	(deest)
6, habebat	haberet
7, spinas	spinis
8, afferebat	adferebat (adf. *freq.*)
10, parabolam	parabolas
11, nosse	scire
27, et	ac
29, (deest)	se
30, assimilabimus	adsimilabimus (*freq.*)
32, oleribus	holeribus
35, in	(deest)
36, erat	erant
37, navim	navem (*freq.*)
39, (deest)	et
v. 4, dirupissot	disrupisset
5, die ac nocte	nocte ac die
5, (deest)	et
9, mihi nomen	nomen mihi
13, mari	mare
14, factum	facti
17, cœperunt eum	eum cœperunt
17, de	a
18, a	(deest)
19, annuntia	adnuntia (adn. *freq.*)
22, archisynagogis	archesynagogis (*freq.*)
30, in semetipso cognoscens ..	cognoscens in semet ipso
36, audito —— verbo	verbo —— audito
37, se sequi	sequi se
38, ejulantes	hejulantes
40, irridebant	inridebant (*freq.*)
40, puella erat	erat puella
42, obstupuerunt	obstipuerunt
42, magno	maximo
vi. 3, hic	iste
4, et in domo sua et in cognatione	et in cog. sua et in domo
5, impositis	inpositis (inp. *freq.*)
7, vocavit	convocavit
9, calceatos	calciatos
13, ægros	egrotos
14, rex Herodes	Herodes rex
14, virtutes operantur	inopinantur virtutes
15, quia	(deest)
17, Herodiadem	Herodiadam
21, cœnam	cænam.
24, at	et
26, est	(deest)

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Mark	vi. 31, redibant	rediebant
	31, et nec spatium manducandi ..	nec manducandi spatium
	32, navim	navi
	34, turbam multam	multam turbam
	34, illos docere	docere illos
	35, præteriit	præterivit
	37, illis vos	eis
	37, ducentis denariis	denariis ducentis
	48, supra	super (*freq.*)
	50, viderunt eum	eum viderunt
	52, intellexerunt	intellexerant
	53, venerunt	pervenerunt
	53, Genesareth	Gennesareth
	vii. 8, mandatum	mandata
	12, quidquam	quicquam (*freq.*)
	19, vadit	(deest)
	21, 23, abintus	ab intus
	21, malæ cogitationes	cogitationes malæ
	22, impudicitiæ	inpudicitia
	28, dixit	dicit
	28, comedunt sub mensa	sub mensa comedunt
	29, a	de
	30, abiisset	abisset
	30, exiisse	exisse
	32, deprecabantur	deprecantur
	33, ejus	(deest)
	34, Ephphetha	Effetha
	viii. 2, turbam	turba
	4, illos	istos
	4, quis poterit	poterit quis
	6, apposuerunt	adposuerunt
	12, signum quærit	quærit signum
	13, ascendit	ascendens
	13, navim et	(desunt)
	14, panes sumere	sumere panes
	15, et	(deest)
	17, ait illis Jesus	Jesus ait illis
	17, nec intelligitis	neque intellegetis
	19, (deest)	et
	22, Bethsaidam	Bethsaida
	23, apprehensa manu	adprehendens manum
	23, quid	aliquid
	25, clare videret	videret clare
	27, castella	castello
	29, esse dicitis	dicitis esse
	31, pati multa	multa pati
	34, semetipsum	se ipsum
	35, faciet eam	eam faciet
	36, animæ suæ faciat	faciet animæ suæ
	37, commutationis	commutationem
	38, verba mea	mea verba
	ix. 3, et	(deest)
	3, non potest super terram ..	super terram non potest
	5, nos hic	hic nos
	6, enim	autem
	6, charissimus	carissimus (*freq.*)
	9, cuiquam	cui

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Mark	ix. 11, oportet	oporteat
	11, quo modo	quomodo
	15, Jesum	eum
	15, et	(deest)
	19, dixit	dicit
	20, attulerunt	adtulerunt
	21, ei hoc	hoc ei
	23, sunt	(deest)
	24, lacrymis	lacrimis (*freq.*)
	25, Domine	(deest)
	25, præcipio tibi	tibi præcipio
	26, et	(deest)
	32, interrogare eum	eum interrogare
	33, essent	esset
	34, in via inter se	inter se in via
	34, eorum major esset	esset illorum major
	36, cum	ut
	37, misit me	me misit
	38, quemdam	quendam (*freq.*)
	x. 7, adhærebit	adherebit
	9, conjunxit	junxit
	11, ait	dicit
	14, enim est	est enim
	20, at	et
	20, illi	(deest)
	22, mœrens	mærens
	22, multas possessiones	possessiones multas
	27, impossibile	inpossibile
	28, et cœpit ei Petrus	cœpit Petrus ei
	29, patrem aut matrem	matrem aut patrem
	32, Jerosolymam	in Hierosolyma
	37, 40, dexteram	dextram
	40, vobis	(deest)
	45, redemptionem	redemtionem
	46, Jericho	Hierichum
	46, de Jericho	Hiericho
	46, Bartimæus	Bartimeus
	47, Jesu Fili David	Filii David Jesus
	50, exsiliens	exiliens
	51, tibi vis	vis tibi
	52, via	viam
	xi. 2, contra vos est	est contra vos
	2, illuc	illud
	12, exirent	irent
	14, ex te fructum quisquam ..	quisquam fructum ex te
	15, in	(deest)
	21, dixit	dicit
	23, hæsitaverit	hesitaverit
	24, evenient	veniet
	30, baptismus	baptismum
	32, timemus	timebant
	xii. 1, sepem	sæpem
	1, turrim	turrem
	14, hominum	hominis
	14, Dei	Domini
	24, nonne	non
	29, tuus	noster

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Mark	xii. 32, Deus	(deest)
	33, tanquam seipsum	tamquam se ipsum
	33, holocautomatibus	holocaustomatibus
	42, vidua una	una vidua
	44, penuria	pœnuria
	xiii. 3, monte	montem
	7, hæc	(deest)
	8, enim	autem
	9, in	(deest)
	11, vos estis	estis vos
	22, fieri potest	potest fieri
	25, in cælis sunt	sunt in cælis
	34, præcepit	præcipiat
	36, ne	et
	xiv. 2, autem	enim
	2, in populo	populi
	13, occurret	occurrit
	13, lagenam	laguenam
	15, cœnaculum	cenaculum
	18, (deest)	cum
	18, tradet me	me tradet
	21, tradetur	traditur
	21, erat	est
	24, effundetur	effunditur
	25, quia	quod
	25, hoc	(deest)
	27, in me	(desunt)
	28, postquam resurrexero	postea quam surrexero
	29, in te	(desunt)
	30, gallus vocem bis	bis gallus vocem
	38, promptus est	promtus
	43, Iscariotes	(deest)
	43, (desunt)	a—a
	44, ducite caute	caute ducite
	45, ave	(deest)
	51, adolescens	adulescens (*freq.*)
	53, convenerunt	conveniunt
	54, intro	(deest)
	54, ad ignem et calefaciebat se	et calefaciebat se ad ignem
	61, Dei	(deest)
	62, sedentem a dextris	a dextris sedentem
	62, Dei	(deest)
	70, astabant	adstabant (adst. *freq.*)
	72, gallus iterum	iterum gallus
	xv. 4, respondes quidquam	respondis quicquam
	6, solebat dimittere	dimittere solebat
	13, illi	(deest)
	27, duos	duo
	28, impleta	adimpleta
	29, Dei	(deest)
	29, destruis, ædificas	destruit, ædificat
	31, illudentes	ludentes
	34, Eloi Eloi	Heloi Heloi
	38, summo	sursum
	39, hic homo	homo hic
	40, erat	et
	43, introivit	introiit

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Mark	xv. 43, petiit	petit
	44, obiisset	obisset
	xvi. 1, Salome	Salomæ
	1, Jesum	eum
	4, viderunt	vident
	5, monumentum	monumento
	14, iis	his
	18, eis	eos
	18, ægros	egrotos
	19, Jesus	(deest)
	20, (deest)	Amen
Luke	i. 3, Theophile	Theofile
	5, illius	illi
	5, Elizabeth	Elizabet
	6, querela	querella
	7, 36, sterilis	sterelis
	9, sorte	forte
	10, populi erat	erat populi
	15, siceram	sicera
	17, incredulos	incredibiles
	19, Gabriel	Gabrihel
	23, factum est	facti sunt
	25, opprobrium	obprobrium (obp. *freq.*)
	32, Deus	(deest)
	35, ex te	(desunt)
	36, senectute	senecta
	36, sextus est	est sextus
	38, ancilla	ancella
	45, credidisti	credidit
	45, tibi	ei
	50, a progenie in progenies	in progenies et progenies
	54, recordatus misericordiæ suæ	memorari misericordiæ
	63, pugillarem	pugilarem
	64, illico	ilico
	66, quis	quid
	67, repletus	impletus
	68, Dominus	(deest)
	68, plebis	plebi
	71, oderunt nos	nos oderunt
	80, desertis	deserto
	ii. 4, in	(deest)
	7, 12, 16, præsepio	præsipio
	14, in	(deest)
	15, (desunt)	fecit—et
	21, puer	(deest)
	24, Domini	(deest)
	25, 34, Simeon	Symeon
	26, a	ab
	34, in	(deest)
	38, Israël	Hierusalem
	46, eos	(deest)
	48, sic	(deest)
	51, descendit	discendit
	52, et	(deest)
	iii. 1, quinto decimo	quintodecimo
	1, Iturææ	Iturææ
	2, Domini	Dei

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	iii. 8, potens est	potest
	9, bonum	(deest)
	9, in	(deest)
	13, quod	(deest)
	17, purgabit	purgavit
	24, Mathat	Mattat
	24, Janne	Jannæ
	25, 26, Mathathiæ	Matthathiæ
	25, 26, Nahum	Naum
	25, 26, Hesli	Esli
	25, 26, Nagge	Naggæ
	26, Mahath	Maath
	26, Joseph	Josec
	26, Juda	Joda
	27, Joanna	Johanna
	28, Coran	Coram
	28, Elmadan	Helmadan
	29, Jesu	Jhesu
	29, Mathat	Matthad
	30, Eliakim	Eliachim
	31, Mathatha	Matthata
	33, Aram	Aran
	34, Abrahæ	Abraham
	34, Thare	Tharæ
	35, Sarug	Seruch
	35, Phaleg	Phalec
	35, Heber	Eber
	36, Cainan	Chainan
	36, Arphaxad	Arfaxat
	37, Mathusale	Matthusale
	37, Henoch	Enoch
	37, Malaleel	Malelehel
	38, Henos	Enos
	iv. 1, a	ab
	1, a Spiritu	in spiritu
	6, illi	ei
	7, (deest)	procidens
	17, Isaïæ prophetæ	prophetæ Esaiæ
	18, sanare contritos corde *	(desunt)
	25, clausum	clusum
	26, in Sarepta Sidoniæ	in Sareptha Sydonæ
	27, Elisæo	Helisæo
	29, Naaman	Neman
	34, quis	qui
	35, illum	illi
	35, obmutesce	ommutesce
	35, illum	illud
	36, colloquebantur	conloquebantur
	36, immundis spiritibus	spiritibus inmundis
	38, Jesus	(deest)
	v. 4, laxate	laxa
	7, pene	(deest)
	11, 13, eum	illum (*freq.*)
	17, Domini erat	erat Domini
	19, et per tegulas	per tegulas et
	24, habet potestatem	potestatem habet
	24, dimittendi	dimittere

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	v. 36, novo vestimento immittit	vestimento novo inmittit
	37, effundetur	effunditur
	vi. 3, illo	eo (*freq.*)
	9, sabbatis benefacere	sabbato bene facere
	16, et	(deest)
	19, quærebat	quærebant
	19, est	(deest)
	24, verumtamen	verum tamen (*freq.*)
	26, benedixerint vobis	bene vobis dixerint omnes
	26, enim	(deest)
	26, pseudoprophetis	prophetis
	27, oderunt vos	vos oderunt
	29, aufert	auferet
	34, fœnerantur	fænerantur
	37, dimittemini	dimittimini
	38, et	(deest)
	39, cadunt	cadent
	40, si sit	(desunt)
	45, thesauro	(deest)
	48, fundamentum	fundamenta
	49, illisum	inlisum
	49, audit et non facit	audivit et non fecit
	vii. 7, meipsum	me ipsum (*freq.*)
	8, alii	alio
	11, eo	illo (*freq.*)
	12, (deest)	et
	13, eam	ea
	19, Jesum	Dominum
	22, audistis et vidistis	vidistis et audistis
	24, de Joanne dicere	dicere de Johanne
	24, agitatam	moveri
	30, legisperiti	legis periti (*freq.*)
	31, Ait autem Dominus	(desunt)
	39, est mulier	mulier esset
	41, fœneratori	fæneratori
	41, et	(deest)
	42, diligit	diliget
	47, remittuntur	remittentur
	viii. 1, civitates et castella	civitatem et castellum
	2, a	ab
	2, septem dæmonia	dæmonia septem
	3, Joanna	Johanna
	3, ei	eis
	4, convenirent	conveniret
	6, supra	super (*freq.*)
	6, humorem	umorem
	7, inter	secus
	12, hi sunt	sunt hi
	13, radices	radicem
	18, audiatis	auditis
	19, (deest)	ad
	22, naviculam	una navicula
	23, et	autem
	25, ad invicem dicentes	dicentes ad invicem
	25, et mari imperat	imperat et mari
	26, et navigaverunt	enavigaverunt
	37, magno timore	timore magno

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	viii. 39, in	(deest)
	40, rediisset	redisset (*freq.*)
	42, unica filia	filia unica
	42, ei	illi
	46, (deest)	et
	46, exiisse	exisse (*freq.*)
	47, ejus	illius
	47, quemadmodum	quemammodum (*freq.*)
	48, salvam te	te salvam
	49, quidam ad principem	(deest) a principe
	52, puella	(deest)
	53, quod	quia
	56, præcepit	præcipit
	ix. 9, est autem	autem est
	9, ego talia audio	audio ego talia
	12, divertant	devertant
	19, vero	(deest)
	19, unus propheta	propheta unus
	21, præcepit	præcipit
	23, semetipsum	se ipsum
	26, erubescet	erubescit
	29, facta	factum
	29, et	(deest)
	32, erant	(deest)
	33, cum	dum
	34, nubes	nubis
	41, autem	(deest)
	41, huc	(deest)
	44, futurum	futurus
	45, eum interrogare	interrogare eum
	47, apprehendit	adprehendens
	47, et	(deest)
	48, receperit	recepit
	48, vos omnes	omnes vos
	50, adversum	adversus
	51, 54, in	(deest)
	54, autem	(deest)
	55, dicens	et dixit
	57, (deest)	Domine
	58, dixit	et ait
	60, ei	(deest)
	60, et	(deest)
	61, alter	illi
	61, permitte mihi primum	primum permitte mihi
	62, ad	in
	62, respiciens	aspiciens
	x. 6, illum	iliam
	7, est enim	enim est
	10, autem	(deest)
	10, susceperint	receperint
	11, adhæsit	adhesit
	11, appropinquavit	appropiavit
	13, factæ sunt in vobis	in vobis factæ sunt
	15, ad	in
	16, misit me	me misit
	22, meo	(deest)
	23, vos	(deest)

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	x. 30, suscipiens	suspiciens
	32, pertransiit	transiit
	33, faciens	transiens
	40, me adjuvet	adjuvet me
	41, erga	circa
	xi. 1, quodam loco	loco quodam
	1, docuit et Joannes	et Johannes docuit
	7, deintus	de intus
	8, si ille	ille si
	8, et si	etsi
	8, improbitatem	inprobitatem
	8, quotquot	quot
	9, dico vobis	vobis dico
	11, (deest)	si
	12, porriget	porrigit
	14, admiratæ	ammiratæ (amm. *freq.*)
	15, Beelzebub principe	Belzebub principem
	17, seipsum	se ipso
	17, desolabitur	desolatur
	18, ejus	ipsius
	20, pervenit	prævenit
	22, distribuet	distribuit
	23, contra	adversum
	24, ambulat	perambulat
	25, eam	(deest)
	25, et ornatam	(desunt)
	26, (deest)	Et
	26, fiunt	sunt
	28, quinimmo	quippini
	28, illud	(deest)
	29, prophetæ	(deest)
	30, fuit Jonas	Jonas fuit
	30, Ninivitis	Ninevitis
	32, Jonas	Jona
	36, illuminabit	inluminabit
	39, deforis	de foris
	40, deintus	de intus
	42, mentham	mentam
	42, olus	holus
	44, apparent	parent
	45, contumelias nobis	nobis contumelias
	46, portare	portari
	47, qui	quia
	48, ipsi quidem	quidem ipsi
	53, autem	(deest)
	54, ei	(deest)
	54, aliquid capere de	capere aliquid ex
	xii. 1, attendite	adtentite
	6, veneunt	veniunt
	7, pluris estis vos	plures estis
	8, (deest)	in
	8, illum	in illo
	13, ei quidam	quidam ei
	14, illi	ei (*freq.*)
	17, quia	quod
	24, corvos	corbos
	27, neque nent	non neunt

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	xii. 27, est in agro	in agro est
	31, et justitiam ejus	(desunt), ditto Gr. and Syr.
	33, in manibus vestris	(desunt), ditto Gr. and Syr.
	37, præcinget	præcingit
	38, sunt	(deest)
	39, perfodi	perfodiri
	42, constituit	constituet
	44, quoniam	quia
	47, 48, vapulabit	vapulavit
	49, ut	(deest)
	50, usquedum	usque dum
	52, duos	duo
	50, baptismo	baptisma
	56, cæli et terræ	terræ et cæli
	58, ad	apud
	xiii. 4, Siloë	Siloam
	5, si pœnitentiam non	si non pœnitentiam
	6, et	(deest)
	8, dicit	dixit
	9, siquidem	si quidem
	12, videret	vidisset
	12, eam	(deest)
	15, (deest)	et
	18, æstimabo	esse existimabo
	21, simile est fermento	et cui simile est? fermento
	24, quærent	quærunt
	25, et	(deest)
	28, (deest)	introire
	32, et	(deest)
	32, die	(deest)
	33, die	(deest)
	34, pennis	pinnis
	35, relinquetur	relinquitur
	35, deserto	(deest)
	xiv. 4, eum	(deest)
	7, acubitus eligerent	accubitus elegerent
	10, discumbentibus	descumbentibus
	12, cœnam	cenam (*freq.*)
	12, te et ipsi	et ipsi te
	13, et	(deest)
	15, manducabit	manducavit
	24, gustabit	gustavit
	28, non	nonne
	28, sumptus	sumtus
	28, habeat	habet
	29, potuerit	poterit
	31, quis	qui
	31, adversus	adversum
	34, (deest)	quoque
	35, sterculinium	sterculinum
	xv. 4, 5, eam	illam (*freq.*)
	7, agente	habente
	8, drachmas	dragmas
	8, everrit	evertit
	9, drachmam	dragmam
	17, mercenarii	mercennarii
	17, in divino	(desunt)

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	xv. 18, ei	illi (*freq.*)
	19, (deest)	et
	22, annulum	anulum
	22, ejus	(deest)
	26, quid	quæ
	29, præterivi	præterii
	29, hœdum	hedum
	xvi. 3, aufert	auferet
	7, alii	alio
	7, coros	choros
	11, credet	credit
	13, adhærebit	adherebit
	18, alteram ducit	ducit alteram
	19, qui	et
	21, et nemo illi dabat	(desunt)
	23, sinu	sinum
	24, intingat	intinguat
	26, nos et vos	vos et nos
	28, hunc locum	locum hunc
	31, resurrexerit	surrexerit
	xvii. 1, ait ad dis. suos	ad dis. suos ait
	6, habueritis	haberetis
	6, dicetis	diceretis
	6, obediet	obœdiret
	7, 8, dicat	dicet
	8, cœnem	cenem
	9, ei	sibi
	20, respondens	respondit . . . et
	22, suos	(deest)
	23, et	(deest)
	28, 29, 32, Lot	Loth
	34, in	(deest)
	37, et	(deest)
	xviiii. 5, sugillet	suggillet
	16, vetare eos	eos vetare
	18, dicens *	(deest)
	33, tertia die	die tertia
	39, clamabat	clamavit
	xix. 2, 8, Zachæus	Zaccheus
	2, princeps erat	erat princeps
	10, salvum facere	salvare
	16, acquisivit	adquisivit
	17, fuisti fidelis	fidelis fuisti
	21, te *	(deest)
	22, homo austeris	austeris homo
	23, ut	et
	26, et abundabit	(desunt)
	29, Bethaniam	Bethania
	31, operam	opera
	37, discipulorum	descendentium
	40, hi si	si hi
	44, tuos	(deest)
	48, quid	quod
	xx. 3, Jesus	(deest)
	4, baptismus Joannis	baptismum Johannis
	5, intra	inter
	14, intra	in

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.		Tischendorf, Cod. Amiat.
Luke	xx. 19, hanc	istam
	21, viam Dei in veritate	in veritate viam Dei
	24, ei	(deest)
	25, sunt Cæsaris	Cæsaris sunt
	26, responso	responsis
	28, liberis	filiis
	35, nubent	nubunt
	35, ducent	ducunt
	39, ei	(deest)
	41, esse David	David esse
	46, attendite	adtendite (*freq.*)
	xxi. 5, bonis lapidibus	lapidibus bonis
	9, nondum	non
	11, et	(deest)
	12, trahentes	tradentes
	12, ad	(deest)
	15, poterunt	poterint
	19, (deest)	et
	21, ad	in
	21, discedant	descedant
	25, (deest)	in
	33, transibunt	transient
	36, ista	(deest)
	xxii. 2, Jesum	eum
	3, cognominabatur .. .	vocatur
	3, Iscariotes	Scarioth
	6, opportunitatem	oportunitatem
	10, quidam	(deest)
	10, quam	qua
	12, ostendet vobis	vobis ostendet
	15, antequam	ante quam (*freq.*)
	20, cænavit	cenavit
	20, qui	quod
	22, homini illi	illi homini
	26, minor	junior
	30, meo	(deest)
	37, enim	autem
	37, (deest)	quod
	37, iniquis	injustis
	38, duo gladii	gladii duo
	38, satis est	sat est
	43, (deest)	est
	43, (deest)	et
	61, dixerat	dixit
	67, credetis	creditis
	xxiii. 5, (deest)	et
	8, audierat	audiret
	10, autem	etiam
	19, quamdam	quondam
	22, invenio	inveni
	30, cadite	cadete
	37, et *	(deest)
	38, scripta	inscripta
	38, hebraicis	hebreicis
	44, universa terra	universam terram
	44, horam nonam	nonam horam
	47, erat	est

Clementine Ed. Vulg.		Tischendorf, Cod. Amiat
Luke	xxiii. 54, illucescebat	inlucescebat
	55, eo	ipso
	xxiv. 6, surrexit	resurrexit
	11, crediderunt	credebant
	12, sola	(deest)
	18, Cleophas	Cleopas
	20, sacerdotes	sacerdotum
	21, redempturus Israel	redemturus Israhel
	21, est	(deest)
	28, se finxit	finxit se
	29, inclinata	declinata
	33, illis	ipsis
	36, autem hæc	hæc autem
	36, loquuntur	locuntur
	36, stetit Jesus	Jesus stetit
	39, ego ipse	ipse ego
	44, ad vos *	(desunt)
	46, tertia die	die tertio
	48, testes estis	estis testes
	49, virtute	virtutem
John	i. 9, hunc	(deest)
	16, et *	(deest)
	18, unquam	umquam
	21, dixit	dicit
	25, ei *	(deest)
	26, nescitis	non scitis
	29, ecce	(deest)
	31, manifestetur	manifestaretur
	36, dixit	dicit
	40, a	ab
	42, Jona	Johanna
	45, Nathanaël	Nathanahel (*freq.*)
	47, Israëlita	Israhelita
	48, priusquam	prius quam
	ii. 2, (deest)	ibi
	4, mihi et tibi	tibi et mihi
	8, 9, architriclino	archetriclino
	10, autem *	(deest)
	13, prope erat	properabat
	13, Jesus Jerosolymam	Hierosolyma Jesus
	17, sunt vero	vero sunt
	20, in	(deest)
	iii. 2, Jesum	eum
	3, renatus	natus
	4, sit senex	senex sit
	4, renasci	nasci
	5, sancto	(deest)
	8, nescis	non scis
	15, ipsum	ipso
	16, Deus dilexit	dilexit Deus
	21, opera ejus	ejus opera
	22, terram Judæam	Judæam terram
	22, demorabatur	morabatur
	23, Ænnon	Ænon
	23, veniebant	adveniebant
	24, Joannes in carcerem	in carcerem Johannes
	25, autem	ergo

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
John	iii. 27, fuerit ei	ei fuerit
	28, non sum ego	ego non sum
	31, desursum	de sursum
	36, Filio *	(deest)
	iv. 1, quod	quia
	1, (deest)	magis
	4, Samariam	Samarian
	5, Sichar	Sychar
	12, ipse ex eo	ex eo ipse
	16, huc *	(deest)
	21, venit	veniet
	32, dicit	dixit
	32, nescitis	non scitis
	38, labores	laborem
	41, in eum *	deest
	42, loquelam	loquellam
	42, hic est vere	vere hic est
	46, et ibi	ubi
	v. 1, Jerosolymam	Hierosolymis
	4, descendebat secundum tempus	sec. tempus descendebat
	4, movebatur aqua	movebat aquam
	4, et qui prior	qui ergo primus
	4, in piscinam	(desunt)
	4, motionem	motum
	4, detinebatur infirmitate	languore tenebatur
	5, et	(deest)
	6, jam multum	multum jam
	6, haberet	habet
	9, ille	(deest)
	9, die illo	illo die
	10, ergo *	deest
	11, sanum fecit	fecit sanum
	22, omne judicium	judicium omne
	24, venit, transit	veniet, transiet
	26, habere vitam	vitam habere
	27, (deest)	et
	28, Filii Dei	ejus (agreeing with Greek and Syriac)
	30, 36, misit me	me misit
	31, meipso	me
	35, ad horam exsultare	exultare ad horam
	37, unquam	umquam
	44, Deo est	est Deo
	vi. 3, subiit	subit
	3, montem	monte
	5, dixit	dicit
	9, 13, hordeaceos	hordiacios
	11, Jesus panes	panes Jesus
	12, impleti	saturati
	12, fragmenta	fragmentorum
	13, manducaverant	manducaverunt
	21, navis fuit	fuit navis
	21, in quam ibant	quam ibat
	22, abiissent	abissent
	23, manducaverunt	manducaverant
	23, agente	agentes
	24, in	(deest)

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
John	vi. 27, dabit vobis	vobis dabit
	31, manducaverunt manna	mannam manducaverunt
	33, de cælo descendit	descendit de cælo
	35, venit	veniet
	39, 44, illud	illum
	39, in	(deest)
	40, autem	enim
	40, ego resuscitabo	resuscitabo ego
	41, vivus	(deest)
	49, manna in deserto	in deserto manna
	52, nobis carnem suam	carnem suam nobis
	60, et	(deest)
	64, non	(deest)
	71, Iscariotem	Scariotis
	vii. 1, autem	(deest)
	4, quippe	enim
	6, advenit	venit
	7, quod	quia
	8, autem	(deest)
	12, multum erat in turba de eo	multus de eo erat in turba
	28, Jesus in templo docens	docens in templo Jesus
	33, eis	(deest)
	33, me misit	misit me
	34, ego sum	sum ego
	35, semetipsos	se ipsos
	36, quæretis	quæritis
	36, vos	(deest)
	37, si quis	qui
	39, erat	fuerat
	48, ex principibus aliquis	aliquis ex principibus
	50, dixit	dicit
	51, prius audierit ab ipso	audierit ab ipso prius
	viii. 10, qui te accusabant	(desunt)
	11, jam amplius	amplius jam
	12, ambulat	ambulabit
	12, lumen	lucem
	16, misit me	me misit
	20, Jesus	(deest)
	20, apprehendit	apprendit
	21, quæretis	quæritis
	25, qui	quia
	27, ejus dicebat Deum	eis dicebat
	29, et	(deest)
	35, autem	(deest)
	36, vos filius	filius vos
	38, meum *	(deest)
	45, si	quia
	46, (deest)	vos
	47, ex Deo est	est ex Deo
	49, inhonorastis	inhonoratis
	50, quærat et judicet	quærit et judicat
	56, vester	noster
	ix. 1, Jesus	(deest)
	2, ejus	sui
	3, manifestentur opera	manifestetur opus
	5, sum in mundo	in mundo sum
	6, puto	sputo

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
John	ix. 6, linivit	levit
	7, Siloë	Siloæ
	8, (deest)	et
	9, ei	ejus
	9, vero	(deest)
	10, tibi oculi	oculi tibi
	11, natatoria	natatoriam
	11, lavi et video	et lavi et vidi
	12, et	(deest)
	16, qui	quia
	16, autem	(deest)
	16, inter eos	in eis
	22, quoniam	quia
	22, esse	(deest)
	25, eis	(deest)
	28, ergo	(deest)
	32, quis aperuit	aperuit quis
	39, et dixit	dixit ei
	x. 5, sequuntur	sequentur
	5, fugiunt	fugient
	11, suis	(deest)
	12, autem	(deest)
	12, dimittit	dimittet
	15, meis	(deest)
	17, diligit Pater	Pater diligit
	18, et	(deest)
	22, encænia	encenia.
	24, quousque	quo usque
	28, et *	(deest)
	31, ergo *	(deest)
	32, bona opera	opera bona
	38, et si	etsi
	38, Pater in me est	in me est Pater
	39, apprehendere	prendere
	41, venerunt	veniebant
	xi. 3, ejus	(deest)
	7, dixit	dicit
	8, Judæi lapidare	lapidare Judæi
	10, in	(deest)
	11, hæc dixit	hoc dicit
	11, excitem	exsuscitem
	14, Jesus dixit eis	dixit eis Jesus
	22, Deus	(deest)
	25, etiam si	etiamsi
	27, hunc	(deest)
	28, et *	(deest)
	33, infremuit	fremuit
	36, ergo	(deest)
	37, ex ipsis dixerunt	dixerunt ex ipsis
	37, nati	(deest)
	37, (deest)	et
	39, fetet	fætet
	39, quatriduanus est enim	quatriduanus enim est
	45, et Martham	(desunt)
	45, Jesus *	(deest)
	47, consilium	concilium
	48, credent	credunt

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiai.
John	xi. 48, (deest)	et
	49, nomine *	(deest)
	54, Ephrem	Efrem
	56, colloquebantur	conloquebantur
	56, venit	veniat
	xii. 1, Lazarus fuerat	fuerat Lazarus
	3, et	(deest)
	3, pedes ejus capillis suis	capillis suis pedes ejus
	4, dixit	dicit
	7, sinite	sine
	7, diem	die
	17, perhibuit	perhibebat
	20, quidam gentiles	gentiles quidam
	22, dixerunt	dicunt
	23, clarificetur	glorificetur
	24, affert	adfert
	26, ministraverit	ministrabit
	27, hac hora	hora hac
	28, nomen tuum	tuum nomen
	29, esse factum	factum esse
	30, hæc vox	vox hæc
	35, vos tenebræ	tenebræ vos
	36, (deest)	eis
	40, cor eorum	eorum cor
	40, non intelligant	intellegant
	42, e	de
	46, mundum	mundo
	xiii. 1, (deest)	autem
	1, ejus	(deest)
	2, cor	corde
	5, pelvim	pelvem
	7, dixit	dicit
	8, ei Jesus	Jesus ei
	8, habebis	habes
	16, est	(deest)
	18, adimpleatur	impleatur
	19, cum factum fuerit credatis	credatis cum factum fuerit
	24, dixit	dicit
	26, (deest)	cui
	27, (deest)	tunc
	27, et * dixit	dicit
	29, quod dixisset	quia dicit
	31, dixit	dicit
	35, discipuli mei	mei discipuli
	38, ei *	(deest)
	38, pones	ponis
	38, ter me	me ter
	xiv. 7, cognoscetis	cognoscitis
	13, patrem	(deest)
	18, orphanos	orfanos
	22, manifestaturus es nobis	nobis manifestaturus es
	23, mansionem	mansiones
	24, misit me	me misit
	29, priusquam	prius quam
	xv. 6, arescet	aruit
	6, eum	eos
	6, mittent	mittunt

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
John xiv.	6, ardet	ardent
	13, ponat quis	quis ponat
	15, dicam	dico
	25, habuerunt me	me habuerunt
xvi.	3, vobis	(deest)
	5, misit me	me misit
	13, (deest)	in
	22, habetis	habebitis
	22, tollet	tollit
	26, in	(deest)
xvii.	12, eis periit	his peribit
	14, eos odio	odio eos
	15, a	ex
	18, tu	(deest)
	20, eis	his
	21, credat mundus	mundus credat
	24, sum ego	ego sum
	25, (deest)	et
xviii.	4, dixit	dicit
	7, interrogavit eos	eos interogavit
	9, eis	ipsis
	10, auriculam ejus dexteram	ejus auriculam dextram
	13, Caiphæ	Caiaphæ
	16, alius	ille
	18, se	(deest)
	19, suis	(deest)
	21, sim	sum
	22, respondes	respondis
	24, Caïpham	Caiaphan
	32, morte esset	esset morte
	34, dixerunt tibi	tibi dixerunt
	36, hoc mundo	mundo hoc
	36, utique	(deest)
	36, regnum meum	meum regnum
	37, vocem meam	meam vocem
xix.	4, ergo	(deest)
	5, (deest)	coronam
	6, eum	(deest)
	9, dixit	dicit
	11, desuper	de super
	12, et	(deest)
	13, loco	locum
	15, dicit	dixit
	18, crucifixerunt eum	eum crucifixerunt
	20, Judæorum legerunt	legerunt Judæorum
	21, Pilato *	(deest)
	21, Judæorum *	(deest)
	24, impleretur	impleatur
	25, Cleophæ	Cleopæ
	29, erat positum	positum erat
	29, hyssopo	hysopo
	35, testimonium ejus	ejus testimonium
	36, impleretur	impleatur
	40, illud	eum
	40, est Judæis	Judæis est
xx.	5, vidit	videt
	9, oportebat	oporteret

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
John xx.	10, discipuli ad semetipsos	ad semet ipsos discipuli
	17, et	(deest)
	19, ergo sero esset	esset ergo sero
	19, congregati	(deest)
	20, cum hoc	hoc cum
	22, insufflavit	insuflavit
	22, dixit	dicit
	29, Thoma	(deest)
xxi.	4, (deest)	jam
	4, littore	litore
	6, dextram	dexteram
	6, præ	a
	7, tunica	tunicam
	10, prendidistis	prendistis
	12, est	esset
	13, accipit	accepit
	14, suis	(deest)
	17, et dixit ei	dicit ei
	17, nosti	scis
	18, tu	(deest)
	21, dixit	dicit
	23, exiit	exivit
	23, inter	in
	23, veniam	venio
	24, ille	(deest)
	25, posse	(deest)
Acts i.	6, convenerant	convenerunt
	16, comprehenderunt	conprehenderunt
	19, Haceldama	Acheldemac
	20, commoratio eorum	habitatio ejus
	21, sunt congregati	congregati sunt
	23, Barsabas	Barsabba
	26, Matthiam	Mathiam
	26, annumeratus	adnumeratus
ii.	1, Pentecostes	Pentecosten
	7, ecce omnes	omnes ecce
	8, linguam nostram	lingua nostra
	9, Ælamitæ	Elamitæ
	10, Phrygiam	Frygiam
	11, eos loquentes	loquentes eos
	12, hoc	(deest)
	16, Joël	Johel
	18, ancillas	ancellas
	20, antequam	ante quam
	22, approbatum	adprobatum
	22, Deus per—vestri	per—vestri Deus
	22, et	(deest)
	23, et	(deest)
	23, affligentes	adfigentes
	24, impossibile	inpossibile
	25, in conspectu meo	coram me
	26, lætatum	delectatum
	26, requiescet	requiescit
	29, (deest)	et
	29, (deest)	est
	30, lumbi	ventris
	34, cælum	cælos

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts	ii. 34, dixit (bis)	dicit
	35, scabellum	scabillum
	36, sciat ergo	ergo sciat
	36, fecit Deus	Deus fecit
	41, appositæ	adpositæ
	41, die illa	illa die
	43, in Jerusalem fiebant	fiebant in Hierusalem
	46, domos	domus
	47, collaudantes	conlaudantes
	47, idipsum	id ipsum
	iii. 3, templum	templo
	7, apprehensa manu ejus ..	adprehensa ei manu
	7, allevavit	adlevavit
	11, cucurrit	concurrit
	12, miramini	ammiramini
	12, potestate	pietate
	13, et	(deest)
	18, sic implevit	implevit sic
	19, peccata vestra	vestra peccata
	21, quidem cælum	cælum quidem
	22, quoniam	quia
	22, suscitabit vobis Dominus ..	vobis suscitavit
	24, Samuel	Samuhel
	24, annuntiaverunt	et adnuntiaverunt
	iv. 3, eos	eis
	8, repletus Petrus	Petrus repletus
	8, audite *	(deest)
	10, Domini nostri Jesu Christi ..	Jesu
	12, alio aliquo	aliquo alio
	12, aliud nomen est	nomen est aliud
	13, comperto	conperto
	13, fuerant	fuissent
	14, quoque	que
	28, tuum	(deest)
	30, ad	(deest)
	31, Spiritu sancto..	sancto Spiritu
	32, unum	(deest)
	v. 1, Ananias	Annanias
	2, quamdam	quandam
	3, fraudare	fraudares
	5, super	in
	6, (deest)	eum
	7, introivit	introiit
	8, mulier	(deest)
	11, audierunt	audierant
	15, saltem	saltim
	15, illorum	eorum
	15, infirmitatibus suis	infirmitate
	16, ægros	egros
	16, a	ab
	21, ad	in
	22, autem venissent	venissent autem
	23, ante	ad
	24, autem audierunt	audierunt autem
	25, carcerem	carcere
	28, præcepimus	præcipimus
	28, replestis	repletis

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts	v. 31, principem et salvatorem Deus	Deus princ. et salvatorem
	32, sumus testes	testes sumus
	35, attendite	adtendite
	36, hos enim	enim hos
	36, se esse	esse se
	36, redacti	redactus est
	39, illud	eos
	42, non cessabant in templo ..	in templo—non cessabant
	vi. 1, despicerentur	dispicerentur
	3, sancto *	(deest)
	7, Domini	Dei
	11, in	(deest)
	13, falsos testes	testes falsos
	15, faciem *	(deest)
	vii. 1, habent	habeant
	2, Charan..	Charram
	3, monstravero tibi	tibi monstravero
	7, servient	deservient
	10, Ægypto	Ægyptiorum
	12, Ægyptum	Ægypto
	14, arcessivit	arcessiit
	14, suam	(deest)
	16, Sichem	Sychem
	17, promissionis	repromissionis
	18, quoadusque	quoad usque
	18, alius rex	rex alius
	19, afflixit	adflixit
	19, nostros *	(deest)
	21, nutrivit	enutrivit
	26, pacem	pace
	27, (deest)	suo
	27, repulit	reppulit
	29, Madiam	Madian
	31, ad eum *	(desunt)
	31, dicens	(deest)
	32, sum Deus	Dominus
	32, autem	est
	35, redemptorem	redemtorem
	37, suscitabit vobis	vobis suscitavit
	39, repulerunt	reppulerunt
	41, diebus illis	illis diebus
	41, simulachro	simulacro
	42, et	aut
	43, Rempham	Remfam
	43, et	(deest)
	44, illis Deus	(desunt)
	45, nostrum	nostrorum
	49, sedes	sedis
	51, resistitis	restitistis
	51, ita	(deest)
	52, vos	(deest)
	53, quia	qui
	55, stantem a dextris	a dextris stantem
	viii. 3, autem	vero
	4, pertransibant	pertransiebant
	7, exibant	exiebant
	9, gaudium magnum	magnum gaudium

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts viii.	9, se esse	esse se
	11, attendebant	adtendebant
	11, magiis	magicis
	12, in	et
	13, adhærebat	adherebat
	14, quod recepisset	quia recepit
	18, impositionem	inpositionem
	19, dixit ad eum	ad eum dixit
	21, isto	hoc
	25, redibant	rediebant
	28, Isaiam prophetam	prophetam Esaiam
	30, accurrens	adcurrens
	33, ejus	illius
	34, dicit hoc	hoc dicit
	35, a	ab
	37, dixit—Christum *	(deest totus versus)
	39, autem	enim
ix.	2, epistolas in	epistulas ad
	5—7, durum—ad eum	(desunt viginti verba)
	6 (7), oporteat	oportet
	11, surge et	surgens
	11, Tarsensem	Tharsensem
	17, misit me Jesus	Jesus misit me
	19, aliquot	aliquos
	21, invocabant	invocant
	22, affirmans	adfirmans
	23, autem implerentur	implerentur autem
	25, submittentes	summittentes
	26, tentabat se jungere	temtabat jungere se
	26, quod	quia
	27, egerit	ageret
	27, in	(deest)
	28, et	autem
	30, Tarsum	Tharsum
	34, Ænea	Æneas
	36, Tabitha	Tabita
	36, Dorcas	Dorca
	39, ei	(deest)
	41, assignavit	adsignavit
	43, Simonem quemdam	quendam Simonem
x.	4, (deest)	in
	4, quid est	qui es
	5, accersi	arcessi (*freq.*)
	15, quod	quæ
	20, (deest)	et
	23, ergo	igitur
	23, ab Joppe	a Joppen
	30, nudiusquarta	nudius quartana
	30, ad	in
	34, Petrus os suum	os Petrus
	34, quia	quoniam
	39, (deest)	et
	45, obstupuerunt	obstipuerunt
	48, baptizari in nomine Domini Jesu Christi	in nomine Jesu Christi baptizari
	48, maneret	manerent
xi.	2, autem ascendisset	ascendisset autem

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts xi.	2, (deest)	in
	6, quod	quo
	8, introivit	introiit
	9, ne commune	commune ne
	10, omnia rursum	rursum omnia
	11, viri tres confestim	confestim tres viri
	12, hæsitans	hesitans
	15, cecidit	decidit
	16, baptizamini	baptizabimini
	18, pœnitentiam dedit Deus ad vitam	Deus pœn. ad vitam dedit
	19, Phœnicen	Fœnicem
	19, Antiochiam	Anthiociam (*freq.*)
	20, Cyrenæi	Cyrenei
	21, multusque	multus quidem
	22, ad	(deest)
	24, apposita	adposita
	25, Barnabas	(deest)
	25, Tarsum	Tharsum
	26, ibi	(deest)
	29, singuli	(deest)
xii.	1, affligeret	adfligeret
	4, custodiendum	custodire eum
	8, calcea	calcia
	8, caligas	galliculas
	9, existimabat	æstimabat
	13, Rhode	Rodæ
	15, autem	vero
	18, factum esset de Petro	de Petro factum esset
	21, autem *	(deest)
	21, concionabatur	contionabatur
	22, acclamabat	clamabat
	23, consumptus	consumtus
xiii.	1, Manahen	Manaen
	1, collactaneus	conlactaneus
	2, Saulum et Barnabam	Barnaban et Saulum
	4, a	ab
	5, Salaminam	Salamina
	6, Paphum	Phafum
	6, quemdam virum	virum quendam
	7, Saulo	Paulo
	10, fili	filius
	10, omnis	omni
	13, erant	(deest)
	13, Pamphyliæ	Pamphiliæ
	17, excelso	extento
	20, Samuel	Samuhel
	22, (deest)	et
	27, omne	omnem
	29, erant	(deest)
	34, suscitavit	suscitaverit
	36, in	(deest)
	39, et*	(deest)
	41, contemptores	contemtores
	46, repellitis	repulistis
	47, lucem gentium	lumen gentibus
	50, mulieres religiosas	religiosas mulieres
	50, persecutionem	seditionem

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts xiv.	1, Iconii	in Iconio
	2, increduli fuerunt	incredibiles fuerant
	5, afficerent	adfligerent
	8, nunquam	numquam
	9, fidem haberet	haberet fidem
	10, exsilivit	exilivit
	17, nostra	vestra
	25 (24), verbum Domini in Perge	in Pergen verbum Domini
	27, retulerunt	rettulerunt
	27, Deus	Dominus
xv.	3, Phœnicem	Fœnicen
	3, conversionem	conversationem
	5, hæresi	heresi
	5, crediderunt	crediderant
	8, Spiritum sanctum	sanctum Spiritum
	11, Christi *	(deest)
	12, Deus fecisset	fecisset Deus
	16, resædificabo	ædificabo
	16, David*	(deest)
	19, Deum	Dominum
	20, 29, simulachrorum	simulacrorum
	22, 25, eligere	elegere
	22, 25, Barnabas	Barnabbas
	28, necessaria	necessario
	29, et	(deest)
	30, ergo	igitur
	30, epistolam	epistulam
	33, miserant	miserunt
	34, visum—remanere *	(deest totus versus)
	34, Judas—Jerusalem	(desunt)
	37, cognominabatur	cognominatur
	38, ut	(deest)
	38, (deest)	eum
	39, quidem	(deest)
xvi.	6, a	ab
	6, Dei *	(deest)
	7, in	(deest)
	10, quod	quia
	12, Philippos	Philippis
	12, partis	parte
	19, in	ad
	22, cucurrit	concurrit
	24, (deest)	in
	25, orantes laudabant Deum	adorantes Deum hymnum dicebant
	26, terræmotus	terræ motus
	26, statim aperta sunt omnia ostia	aperta sunt stat. os. om.
	27, januas apertas	apertas januas
	28, autem *	(deest)
	28, voce magna	magna voce
	29, Paulo et Silæ ad pedes	ad pedes Paulo et Silæ
	31, Dominum Jesum	Domino Jesu
	39, de urbe	urbem
xvii.	1, Amphipolim	Amfipolim
	3, Jesus Christus	Christus Jesus
	9, satisfactione a	satis ab
	10, qui *	(deest)

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts xvii.	10, venissent	advenissent
	11, Thessalonicæ	Thessalonice
	12, mulierum gentilium	gentilium mulierum
	19, Areopagum	Ariopagum
	21, autem	enim
	23, et	(deest)
	24, habitat	inhabitat
	27, attrectent	adtractent
	34, Dionysius	Dionisius
	34, Areopagita	Ariopagita
xviii.	3, erant	erat
	4, et disputabat—Græcis *	(deest totus versus)
	5, de	a
	6, sua	(deest)
	7, nomine Titi	Titi nomine
	11, ibi	(deest)
	11, apud eos	in eis
	12, Achaiæ	Achæi
	15, lege vestra	legis vestræ
	16, minavit	eminavit
	17, Sosthenem	Sostenen
	18, valefaciens	vale faciens
	18, in	(deest)
	18, totonderat in Cenchris	totonderunt in Cenoris
	18, habebat	habebant
	19, Ephesum	Efesum
	19, disputabat	disputavit
	22, Cæsaream	Cæsarean
xix.	2, dixerunt *	(deest)
	6, manus	manum
	9, Domini *	(deest)
	11, manum	manus
	12, semicinctia	semicintia
	13, circumeuntibus	circueuntibus
	13, abjuro	adjuro
	14, Judæi Scevæ	Scevæ Judæi
	16, in eos homo	homo in eos
	19, eis	his
	20, crescebat verbum Dei	verbum Domini crescebat
	23, Domini *	(deest)
	25, est nobis acquisitio	adquisitio est nobis
	27, reputabitur	deputabitur
	27, Dianæ	Deanæ †
	33, autem	ergo
	34, una est	est una
	35, Ephesii	Efesii
xx.	3, fecisset	fuisset
	4, eum	cum eo
	4, Pyrrhi	Pyri
	4, Aristarchus	Aristharchus
	4, Trophimus	Trofimus
	5, sustinuerunt	sustinebant
	5, Troade	Troadæ
	7, (deest)	in
	7, cum	(deest)
	8, lampades	lampadæ
	9, ductus	eductus

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts	xx. 10, ipso	eo
	11, in	ad
	13, navigavimus	enavigavimus
	15, applicuimus	adplicuimus
	20, (deest)	vobis
	21, Dominum n. J. Christum	Domino n. J. Christo
	22, allegatus ego	ego allegatus
	23, mihi protestatur	protestatur mihi
	23, Jerosolymis me manent	me manent in Hierosolymis
	24, verbi	(deest)
	27, quo minus annuntiarem	quominus adnuntiarem
	28, acquisivit	adquisivit (adq. *freq.*)
	31, (deest)	in
	33, et	aut
	33, sicut	(deest)
	36, oravit cum omn. illis	cum omn. illis oravit
	xxi. 1, Coum	Cho
	1, Rhodum	Rodum
	1, Pataram	Patara
	2, Phœnicen	Fœnicen
	3, apparuissemus	paruissemus
	3, expositura erat	erat expositura
	5, expletis	explicitis
	5, littore	litore
	6, valefecissemus	vale fecissemus
	6, (deest)	in
	7, expleta	explicita
	8, unus	(deest)
	15, in	(deest)
	24, impende	inpende
	27, autem	enim
	29, Trophimum	Trofimum
	32, decurrit	decucurrit
	39, Tarso	Tharso
	xxii. 3, dicit	dixit
	3, in	(deest)
	3, ista civitate	istam civitatem
	3, Gamaliel	Gamalihel
	4, custodias	custodia
	5, mihi testimonium	testimonium mihi
	12, cohabitantibus	habitantibus
	16, et	(deest)
	22, hujusmodi	ejusmodi
	24, acclamarent	adclamarent (adc. *freq.*)
	25, astrinxissent	adstrinxissent
	26, ei	(deest)
	26, civis	cives
	27, si	(deest)
	28, summa	pecunia
	28, civilitatem	civitatem
	xxiii. 3, dixit ad eum	ad eum dixit
	5, maledices	maledicis
	6, (deest)	de
	8, Pharisæi	Farisæi †
	14, ad	(deest)
	15, appropiet	adpropiet
	16, nuntiavitque	narravitque

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts	xxiii. 20, producas Paulum	Paulum producas
	20, (deest)	et
	27, comprehensum	conprehensum (conp. *freq.*)
	29, criminis	crimen
	30, vale *	(deest)
	32, cum eo irent	irent cum eo
	xxiv. 6—8, voluimus—venire *	(desunt viginti tria verba)
	10, annuente	adnuente
	10, te esse	esse te
	11, mihi dies	dies mihi
	13, me accusant	accusant me
	14, hæresim	heresim
	14, et	(deest)
	22, hac	(deest)
	22, Lysias descenderit	descenderit Lysias
	23, de suis prohibere	prohibere de suis
	24, Christum Jesum	Jesum Christum
	25, (deest)	de
	25, tremefactus	timefactus
	25, accersam	arcessiam
	26, ei daretur	daretur ei
	26, accersens	arcessiens
	xxv. 3, adversus	adversum
	3, interficerent eum	eum interficerent
	8, (deest)	autem
	9, gratiam præstare Judæis	Judæis gratiam præstare
	9, respondens	respondit—et
	10, ibi	ubi
	11, hi	isti
	14, plures	aliquot
	16, Romanis consuetudo	consuetudo Romanis
	16, damnare	donare
	18, malum	malam
	19, affirmabat	adfirmabat
	20, hæsitans	hesitans
	22, dixit *	(deest)
	23, (deest)	et
	24, dicit	dixit
	24, petentes	petens et hic
	25, morte eum	eum morte
	xxvi. 1, temetipso	temet ipso
	7, quam	qua
	9, Nazareni	Nazarei
	9, contraria	contra
	11, compellebam	conpellebam
	13, in via vidi	vidi in via
	14, hebraïca	hebræica
	16, exsurge	et surge
	17, populo	populis
	18, ut	uti
	18, (deest)	suorum
	19, cælesti visioni	cælestis visionis
	20, omnem regionem	omni regione
	22, sunt locuti	locuti sunt
	25, et	ait
	25, (inquit)	(deest)
	29, etiam omnes	et omnes hos

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts xxvi. 31, vinculis	vinculorum
xxvii. 1, navigare eum	eum navigare
2, (deest)	autem
2, adrumetinam	hadrumetinam
2, incipientes	incipientem
2, sustulimus	egressi sumus
2, Thessalonicensi	Thessalonicense
4, Cyprum	Cypro
5, Lyciæ	Ciliciæ
7, Gnidum	Cium
7, juxta	secundum
9, præteriisset	præterisset
9, eos	(deest)
11, nauclero	nauclerio
12, quomodo	quo modo
12, Phœnicen	Phœnicem
12, eorum	chorum
13, aspirante	adspirante
13, Asson	Asso
16, in	(deest)
16, obtinere	optinere †
17, syrtim	syrtem
18, valida	valide
20, autem sole	sole autem
20, imminente	inminente
21, tollere	egredi
27, posteaquam	postea quam
27, nox	nos
27, Adria	Hadria
28, bolidem	(deest)
30, obtentu	optentu †
30, inciperent a prora	a prora inciperent
33, die hodie	hodie die
36, sumpserunt	adsumserunt
38, alleviabant	adleviabant (adl. *freq.*)
40, sustulissent	abstulissent
40, auræ flatum	flatum auræ
40, littus	litus
41, dithalassum	bithalassum
41, impegerunt	inpegerunt
41, immobilis	inmobilis
43, emittere	mittere
43, (desunt)	in mare
xxviii. 1, Melita	Miletene
1, vocabatur	vocatur
2, pyra	pruna
2, imminebat	inminebat
3, aliquantam	(deest)
4, hic	iste
4, non sinit eum	eum non dimisit
7, 8, Publii	Puplii
9, (deest)	et
9, (deest)	ipsa
11, Castorum	Castrorum
12, Syracusam	Syracusas
13, Rhegium	Regium
13, secunda	secundo

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Acts xxviii. 13, Puteolos	Puteolis
15, ac	et
15, Tres tabernas	Tribus tabernis
16, autem venissemus	venissemus autem
16, sibimet	sibi
20, alloqui	adloqui
21, nuntiavit	adnuntiavit
23, plurimi	plures
26, ad eos	(desunt)
26, perspicietis	videbitis
28, et ipsi	ipsi et
29, et—quæstionem *	(deest totus versus)
31, (deest)	amen
Rom. i. 1, Jesu Christi	Christi Jesu
5, accepimus	accipimus
7, dilectis	in dilectione
10, quomodo	quo modo (*freq.*)
11, impertiar	inpertiar
11, vobis gratiæ	gratiæ vobis
12, atque	adque †
15, promptum	promtum
15, (deest)	in
17, fidem	fide
18, Dei	(deest)
20, et	ac
24, commutaverunt	conmutaverunt
24, mendacium	mendacio
25, amen *	(deest)
28, notitia	notitiam
28, conveniunt	convenit
31, incompositos	inconpositos
31, affectione	adfectione
32, etiam qui	et
ii. 5, autem duritiam	duritiam autem
6, impœnitens	inpœnitens
7, iis	his (*freq.*)
8, acquiescunt	adquiescunt
11, acceptio personarum	personarum acceptio
12, (deest)	et
14, ea	(deest)
14, legem non habentes	non habentes legem
15, cogitationibus accusantibus	cogitationum accusantium
15, defendentibus	defendentium
16, judicabit	judicavit †
19, esse ducem	ducem esse
27, id	(deest)
28, 29, est	(deest)
iii. 1, Judæo est	est Judæo
5, est	(deest)
6, hunc	(deest)
7, adhuc	athuc †
8, quidam nos	nos quidam
21, testificata	justificata
22, in omnes et *	(desunt)
22, in eum *	(desunt)
23, gloria	gloriam
26, est ex fide	ex fide est

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rom.	iii. 26, Christi*	(deest)
	30, justificat	justificavit
	iv. 3, dicit scriptura	scriptura dicit
	5, vero	autem
	5, sec. propositum gratiæ Dei ..	(desunt)
	8, imputavit	imputabit
	9, ergo *	(deest)
	12, fidei quæ—præputio	quæ—fidei
	16, (deest)	ut
	18, ei	(deest)
	19, est	(deest)
	19, jam	(deest)
	19, esset annorum	annorum esset
	19, Saræ	Sarræ
	23, ad justitiam*	(desunt)
	24, Christum *	(deest)
	v. 2, habemus accessum per fidem	accessum habemus fide
	8, charitatem suam	suam caritatem
	8, nobis	nos
	8, secundum tempus	(desunt)
	9, igitur magis nunc justificati..	magis igitur jus. nunc
	12, peccatum in hunc mundum ..	in hunc mundum peccatum
	13, imputabatur	inputatur
	13, esset	est
	16, peccatum	peccantem
	16, quidem	(deest)
	17, vita	vitam
	21, mortem	morte
	vi. 4, Christus surrexit	surrexit Christus
	6, et	ut
	9, resurgens ex	surgens a
	9, (deest)	et
	11, Domino nostro*	(desunt)
	15, peccabimus	peccavimus †
	16, ad mortem *	(desunt)
	21, in illis	(desunt)
	vii. 13, operatum est mihi	mihi operatum est
	14, quia	quod
	15, bonum	(deest)
	15, malum	(deest)
	16, est	(deest)
	18, 20, habitat	inhabitat
	viii. 3, legi	legis
	3, de peccato	propter peccatum
	7, inimica est Deo	inimicitia est in Deum
	7, enim	autem
	7, est subjecta	subicitur
	11, vivificabit	vivificavit
	14, ii sunt filii	hi fili † sunt
	16, enim	(deest)
	16, filii	fili †
	17, compatimur	conpatimur
	20, eam in spe	in spem
	29, sui	ejus
	30, glorificavit	magnificavit
	31, dicemus	dicimus
	33, accusabit adversus	accusavit †

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rom.	viii. 34, et	(deest)
	34, (deest)	et
	35, ergo	(deest)
	35, separabit	separavit †
	35, an fames—persecutio	an persecutio—periculum
	36, sicut	ut
	ix. 4, testamentum	testamenta
	5, est	(deest)
	6, quod	quo
	6, sunt	(deest)
	7, qui	quia
	8, hi	hii †
	9, enim	autem
	10, illa	(deest)
	10, patris nostri	patre nostro
	11, boni egissent aut mali ..	egissent bonum aut malum
	17, enim *	(deest)
	19, queritur	quæritur
	21, aliud	aliut †
	22, Deus volens	volens Deus
	22, apta	aptata
	25, et non dilectam dilectam ..	(desunt)
	26, eis	(deest)
	28, abbrevians	brevians
	29, Sodomo	Sodoma
	32, enim *	(deest)
	x. 3, justitiam Dei	Dei justitiam
	6, ascendet	ascendit
	10, ad	in
	20, audet	audit †
	20, a	(deest)
	xi. 1, de	(deest)
	2, præscivit	præsciit
	4, divinum responsum	responsum divinum
	4, Baal	Bahal
	6, jam	(deest)
	7, excæcati	excecati
	8, compunctionis	conpunctionis
	11, est	(deest)
	12, diminutio	deminutio
	17, pinguedinis	pinguidinis
	22, bonitate	bonitatem
	26, fieret	firet
	26, avertat impietatem a	advertet impietates
	33, incomprehensibilia	inconprehensibilia †
	36, sunt	(deest)
	xii. 2, et bene	(desunt)
	4, eumdem	eundem
	8, exhortatur	exortatur †
	10, charitate	caritatem
	13, necessitatibus	memoriis
	14, vos *	(deest)
	16, idipsum	id ipsum
	16, apud	aput †
	19, vindicta	vindictam
	xiii. 2, damnationem	dampnationem †
	2, acquirunt	adquirunt

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.		Tischendorf, Cod. Amiat.
Rom. xiii.	5, etiam	et
	7, ergo *	(deest)
	9, furaberis	furaveris
	9, non falsum testimonium dices	(desunt)
	9, concupisces	concupiscis †
	12, appropinquavit	adpropiavit
	12, arma	armis
	13, commessationibus	comesationibus
xiv.	2, se	(deest)
	2, olus	holus
	4, judicas	judices
	4, domino suo	suo domino
	5, (deest)	plus
	5, autem	(deest)
	9, (deest)	et
	10, Christi	Dei
	13, hoc judicate	judicate hoc
	20, sunt munda	munda sunt
	20, offendiculum	offendicum
	21, offenditur	offendit
xv.	3, improperia improperantium ..	inproperia inproperantium
	5, solatii	solacii
	9, misericordia	misericordiam
	9, propterea	propter hoc
	12, rursus	rursum
	12, eum	eo
	20, prædicavi evangelium hoc ..	hoc prædicavi evangelium
	22, impediebar	inpediebar
	22, et prohibitus sum usque adhuc	(desunt)
	25, 26, in	(deest)
	26, collationem	conlationem
	28, assignavero	adsignavero
	28, per vos proficiscar	proficiscar per vos
	29, evangelii *	(deest)
	30, ergo	igitur
	30, sancti	(deest)
	30, vestris	(deest)
xvi.	1, Phœben	Phœbem
	1, Cenchris	Cencris
	4, supposuerunt	subposuerunt (subp. *freq.*)
	5, ecclesiam eorum	eorum ecclesiam
	5, Epænetum	Ephænetum
	11, Aristoboli	Arestoboli
	11, domo	(deest)
	12, Tryphænam	Tryfenam
	12, Tryphosam	Tryfosam
	12, Persidem	Persidam
	14, Phlegontem	Phlegonta
	14, Hermam	Hermen
	14, Hermen	Hermam
	15, Olympiadem	Olimpiadem
	15, sunt	(deest)
	23, universa ecclesia	universæ ecclesiæ
	23, vos *	(deest)
	26, cogniti	cognito
	27, et gloria	(desunt)
	27, amen*	(deest)

Clementine Ed. Vulg.		Tischendorf, Cod. Amiat.
I Cor.	i. 1, Sosthenes	Sostinens
	6, est *	(deest)
	8, in	ad
	10, schismata	scismata
	10, sententia	scientia
	11, Chloes	Cloes
	11, sunt inter vos	inter vos sunt
	15, estis	sitis
	15, Stephanæ	Stefanæ
	18, Dei virtus	virtus Dei
	20, conquisitor	inquisitor
	21, sapientia	sapientiam
	22, Græci	Greci (*freq.*)
	30, nobis sapientia	sapientia nobis
	ii. 1, in sublimitate	per sublimitatem
	3, apud	aput †
	4, persuabilibus humanæ sapientiæ verbis	in persuasione sapientiæ verbi
	10, revelavit	revelabit †
	11, hominum scit	scit hominum
	11, sunt	sint
	14, enim est	est enim
	15, et *	(deest)
	iii. 4, dicat	dicit
	8, autem plantat	plantat autem
	11, aliud	aliut †
	13, Domini declarabit	declaravit
	17, disperdet	disperdit
	18, se	vos
	19, apud	aput †
	20, sapientium	hominum
	21, nemo itaque	itaque nemo
	iv. 3, meipsum	ego me ipsum
	5, quoadusque	quoad usque (*freq.*)
	5, manifestabit	manifestavit †
	7, acceperis	acciperis
	8, regnetis	regnaretis
	8, regnemus	regnaremus
	9, quod Deus nos apostolos novissimos	nos Deus novissimos apostolos
	11, horam	oram †
	11, cædimur	cedimur
	13, peripsema	peripsima
	15, pædagogorum	pedagogorum
	16, sicut et ego Christi	(desunt)
	17, commonefaciet	commonefaciat
	17, Jesu	(deest)
	19, ad vos cito	cito ad vos
	v. 1, qualis	quales †
	2, tollatur	tolleretur
	4, 5, nostri *	(deest)
	4, 5, Christi *	(deest)
	7, conspersio	consparsio
	10, exiisse	exisse
	vi. 1, 6, apud (bis)	aput †
	2, hoc	(deest)
	7, accipitis	accepitis †

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.			Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Cor.	vi.	14, suscitabit	suscitavit †
		15, sunt Christi	Christi sunt
		16, inquit	inquid †
		18, (deest)	enim
		19, sunt	est
		20, pretio	prætio
	vii.	1, mihi *	(deest)
		4, habet	habeat
		5, tentet	temptet
		7, enim omnes vos	autem omnes homines
		7, donum habet	habet donum
		8, permaneant	maneant
		11, innuptam	innubtam †
		11, non	ne
		14, per mulierem fidelem	in muliere fideli
		15, enim servituti subjectus est	est enim servituti subjectus
		15, hujusmodi	ejusmodi
		21, fieri liber	liber fieri
		28, acceperis	acciperis
		28, peccavit	peccabit
		34, nupta	nubta †
		35, quod	(deest)
		35, obsecrandi	observandi
		36, virgine sua	virginem suam
		39, est	(deest)
	viii.	1, quia	quoniam
		2, autem *	(deest)
		4, 6, est	(deest)
		6, (deest)	et
		7, cum	(deest)
		8, abundabimus, deficiemus	deficiemus, abundavimus
		8, enim si	si non
		8, non	(deest)
		12, Christum	Christo
	ix.	1, Christum *	(deest)
		2, et *	(deest)
		5, mulierem sororem	sororem mulierem
		6, ego solus	solus ego
		9, bobus	bubus
		10, hoc	(deest)
		12, quare	(deest)
		12, offendiculum	offendicum
		13, et *	(deest)
		13, altari (bis)	altario
		13, participant	participantur
		15, autem scripsi	scripsi autem
		21, lucrifacerem	lucri facerem
	x.	13, etiam cum tentatione	cum temptatione etiam
		15, ipsi	(deest)
		17, omnes qui	omnesque
		17, participamus	participamur
		23, mihi * (bis)	(deest)
		25, venit	venit
		28, immolatum	immolatium
		29, aliena	alia
	xi.	2, per	(deest)
		6, (deest)	et

Clementine Ed. Vulg.			Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Cor.	xi.	16, ecclesia	ecclesiæ
		18, ecclesiam	ecclesia
		19, hæreses	hereses
		24, accipite et manducate *	(desunt)
		24, quod	(deest)
		25, quotiescumque bibetis	quotienscumque bibitis
		27, hunc	(deest)
		29, Domini *	(deest)
		30, imbecilles	inbecilles
	xii.	3, potest	potens
		10, interpretatio	interprætatio †
		12, tamen	(deest)
		13, in uno Spiritu	unum Spiritum
		15, 16, num	non
		16, et *	(deest)
		16, quoniam	quia
		21, oculus dicere	dicere oculus
		23, ignobiliora	ignorabiliora
		28, exinde gratias	exin gratia
		28, interpretationes sermonum	(desunt)
		31, charismata meliora	carismata majora
	xiii.	3, ita	(deest)
		5, irritatur	inritatur
		6, iniquitate	iniquitatem
		13, horum	his
	xiv.	3, consolationem	consolationes
		5, loqui linguis	linguis loqui
		5, (deest)	ut
		6, revelatione	revelationem
		6, in (bis)	(deest)
		7, id	(deest)
		8, parabit	paravit †
		9, aëra	ære †
		10, hoc	(deest)
		16, qui	quis
		23, omnes	omnis †
		23, (deest)	et
		25, adorabit	adoravit
		26, apocalypsim	apocalypsin
		33, doceo	(deest)
	xv.	3, enim vobis	vobis enim
		5, et *	(deest)
		7, (deest)	et
		10, abundantius	habundantius †
		14, est ergo	ergo est
		14, (deest)	ergo
		16, nam—resurgunt	(desunt)
		23, qui—crediderunt	(desunt)
		28, subjecit sibi	sibi subjecit
		31, per	propter
		33, colloquia	conloquia
		34, justi	juste
		34, enim Dei	Dei enim
		35, venient	veniunt
		38, vult	voluit
		39, quidem	(deest)
		39, vero	(deest

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Cor. xv. 39, (deest)	caro
44, sicut	sic et
46, non prius	prius non
46, (deest)	est
48, et	(deest)
50, quia	quoniam
50, possidebit	possidere
51, resurgemus	resurgimus †
51, immutabimur	inmutabimur
52, tuba	(deest)
53, immortalitatem	inmortalitatem
54, absorpta	absorta †
58, immobiles	inmobiles
58, opere	opera
xvi. 1, sanctos	sanctis
2, seponat	ponat
2, bene	(deest)
2, collectæ	collecta
3, præsens	presens
5, Macedoniam	Machedoniam
6, autem	(deest)
6, ut	et
7, aliquantulum	aliquantum
12, vobis notum facio	(desunt)
15, et Achaici	(desunt)
19, Priscilla	Prisca
19, apud quos et hospitor ..	(desunt)
20, omnes fratres	fratres omnes
22, nostrum *	(deest)
22, Maran Atha	Maranatha
23, nostri *	(deest)
23, Christi *	(deest)
2 Cor. i. 1, omnibus sanctis	sanctis omnibus
4, pressura	præssura †
6, tolerantiam earumdem ..	in tollerantia earundem
7, quod	quoniam
10, nos eripuit	eripuit nos
10, eruit	eruet
11, multorum personis	multarum facierum
12, i	(deest)
13, cognovistis	cognoscitis
14, quod	quia
17, hoc *	(deest)
19, Timothæum	Timotheum
20, quotquot	quodquod
21, Christo	Christum
24, statis	stetistis
ii. 1, ipsum	ipse
1, tristitia	tristitiam
3, vobis *	(deest)
4, multas lacrymas	lacrimas multas
4, charitatem habeam	caritatem habeo
7, econtrario	e contrario
9, et *	(deest)
10, donastis	donatis
13, valefaciens	vale faciens
iii. 1, commendatitiis epistolis ..	commendaticiis epistulis

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
2 Cor. iii. 3, quod	quoniam
6, fecit	facit
6, littera sed spiritu	litteræ sed spiritus
8, 11, gloria	gloriam
9, ministratio	ministerio
16, auferetur	aufertur
18, omnes *	(deest)
iv. 1, administrationem	hanc ministrationem
5, nostrum *	(deest)
6, ipse illuxit	qui inluxit
10, manifestetur in corp. nostris ..	in corp. nostris manifes*
14, suscitabit	suscitavit †
15, 17, in	(deest)
16, corrumpatur	corrumpitur
v. 1, habemus	habeamus
1, manufactam	manu factam (*freq.*)
4, hoc *	(deest)
4, absorbeatur	absorveatur †
6, (deest)	et
8, Dominum	Deum
15, Christus	(deest)
16, ex hoc *	(deest)
17, omnia	(deest)
20, legatione	legationem
vi. 2, adjuvi	adjuvavi
7, a	(deest)
15, infideli	infidele
16, inter eos	(desunt)
vii. 2, læsimus	lesimus
5, sumus	(deest)
6, nos Deus	Deus nos
7, consolatione	solacio
12, scripsi	scribsi †
12, habemus pro vobis	pro vobis habemus
15, vobis	vos
viii. 2, gaudii	gaudi
2, fuit	(deest)
11, promptus	promtus †
11, id	(deest)
13, (deest)	et
19, est	(deest)
19, hanc gratiam	hac gratia
22, probavimus	probabimus †
23, gloria	gloriæ
ix. 2, et	(deest)
4, Macedones mecum	mecum Machedones
4, vos *	(deest)
5, repromissam	promissam
5, tanquam	quasi
6, dico	(deest)
7, in	de
9, sæculum sæculi	æternum
14, in	(deest)
14, obsecratione	observatione
x. 1, facie	faciem
1, sum	(deest)
8, nobis *	(deest)

Digitized by Google

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
2 Cor.	x. 13,	mensuram	(deest)
	16,	præparata	parata
	xi. 2,	despondi	dispondi †
	3,	Hevam	Evam
	4,	prædicavimus	prædicabimus †
	4,	accipitis	accepitis †
	5,	existimo	exhistimo †
	5,	a	(deest)
	6,	nam *	(deest)
	6,	manifestati sumus	manifestatus sum
	9,	me	meme
	10,	gloriatio	gloria
	13,	pseudoapostoli	pseudo apostoli
	13,	sunt	(deest)
	17,	insipientia	insipientiam
	21,	in hac parte	(desunt)
	25,	profundo	profundum
	31,	nostri * Christi *	(desunt)
	31,	scit	(transpositum)
	32,	comprehenderet	conpræhenderet † (*freq.*)
	33,	sporta	sportam
	33,	sic	(deest)
	xii. 2,	5, hujusmodi	ejusmodi
	6,	(deest)	in
	6,	in	(deest)
	7,	colaphizet	colafizet
	11,	tametsi	tamen etsi
	12,	in	(deest)
	15,	vos *	(deest)
	18,	iisdem	isdem
	19,	ædificationem vestram	vestram ædif.
	xiii. 2,	(deest)	vobis
	4,	vivit	vivet
	5,	vosmetipsos	vos ipsos
	7,	appareamus	pareamus
	7,	simus	sumus
	9,	gaudemus	gaudeamus
	9,	quoniam	quando
	9,	potentes	potentis †
	11,	pacis et dilectionis	dilectionis et pacis
	12,	omnes sancti	sancti omnes
	13,	sit	(deest)
Gal	i. 6,	transferimini	transferemini †
	6, 7,	aliud	aliut †
	10,	an	aut
	10,	adhuc	athuc †
	14,	coætaneos	coetaneos
	16,	acquievi	adquievi
	17,	Arabiam	Arabia
	20,	quia	quoniam
	ii. 2,	aliquid esse *	(desunt)
	3,	compulsus	conpulsus
	5,	subjectione	subjectioni
	6,	esse aliquid	(desunt)
	7,	econtra	e contrario
	7,	et	(deest)
	11,	reprehensibilis	repræhensibilis †

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Gal.	ii. 12,	a	ab
	13,	illam simulationem	illa simulatione
	14,	vivis et non judaice	et non judaicæ † vivis
	18,	ædifico	reædifico
	20,	vivit	vivet
	iii. 1,	non obedire veritati	veritati non obœdire
	1,	in vobis *	(desunt)
	3,	ut	(deest)
	3,	consummemini	consumamini
	6,	scriptum est	(desunt)
	7,	ii	hii †
	13,	redemit	redimit
	17,	quadringentos	quadrigentos †
	18,	promissione (bis)	repromissione
	24,	pædagogus	pedagogus
	29,	semen Abrahæ	Abrahæ semen
	iv. 1,	a	(deest)
	2,	et auctoribus est	est et actoribus
	6,	vestra	nostra
	12,	(deest)	et
	13,	jampridem	jam pridem
	14,	sprevistis	sprævistis †
	25,	conjunctus	junctus
	25,	suis	ejus
	27,	sterilis	sterelis †
	29,	is	(deest)
	31,	Christos nos	(v. 1) nos Christos
	v. 3,	rursus	rursum
	10,	in	(deest)
	11,	portabit	portavit
	11,	adhuc	athuc †
	13,	Spiritus	(deest)
	14,	diliges	diligis †
	18,	ducimini	ducemini
	19,	sunt autem	autem sunt
	19,	impudicitia	(deest)
	21,	comessationes	comesationes
	22,	benignitas, bonitas, longanimitas	longanimitas, bonitas, benignitas
	22,	patientia	(deest)
	23,	castitas	(deest)
	24,	suam	(deest)
	25,	spiritu vivimus	vivimus spiritu
	vi. 1,	hujusmodi instruite	instruite hujusmodi
	3,	nihil sit	sit nihil
	4,	in	(deest)
	6,	catechizatur verbo	cathecizatur verbum
	9,	enim suo	suo enim
	12,	enim	(deest)
	17,	Domini *	(deest)
Eph.	i. 1,	Jesu Christi	Christi Jesu
	6,	filio suo	(desunt)
	9,	beneplacitum	bonum placitum
	10,	dispensatione	dispensationem
	11,	et nos	(desunt)
	11,	operatur omnia	omnia operatur
	12,	nos *	(deest)

Digitized by Google

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Eph.	i. 13, et *	(deest)	
	14, acquisitionis	adquisitionis	
	14, ipsius	ejus	
	19, credimus	credidimus	
	21, etiam	et	
	22, omnem ecclesiam	omnia ecclesiæ	
	23, qui	quia	
	ii. 3, cogitationum	cogitationem	
	4, misericordia	misericordiam	
	5, in	(deest)	
	5, cujus *	(deest)	
	14, maceriæ	macheriæ	
	15, semetipso	semet ipsum	
	16, inimicitias	inimicitiam	
	iii. 6, gentes esse	esse gentes	
	6, ejus *	(deest)	
	6, comparticipes	conparticipes	
	16, corroborari	conroborari (conr. *freq.*)	
	16, interiorem hominem	interiore homine	
	17, Christum habitare	habitare Christum	
	21, sæculi	sæculis	
	iv. 2, supportantes	subportantes	
	9, quia	quod	
	9, primum *	(deest)	
	11, apostolos quosdam autem prophetas	prophetas quosdam quidem apostolos	
	11, vero *	(deest)	
	16, compactum	conpactum	
	16, connexum	conexum †	
	19, avaritiam	avaritia	
	27, diabolo	diabulo	
	28, suis *	(deest)	
	29, fidei	oportunitatis †	
	32, vobis	nobis	
	v. 2, semetipsum	se ipsum	
	4, pertinet	pertinent	
	10, quid	quod	
	11, (deest)	et	
	14, exsurge	exurge †	
	14, illuminabit	inluminavit †	
	18, sancto *	(deest)	
	19, loquentes	loquentis †	
	19, vobismetipsis	vosmet ipsis	
	26, vitæ	(deest)	
	27, hujusmodi	ejusmodi	
	33, uxorem suam	suam uxorem	
	33, suum *	(deest)	
	vi. 2, tuam	(deest)	
	3, longævus	longevus	
	6, placentes	placeatis	
	8, recipiet	percipiet	
	9, vos *	(deest)	
	11, 13, armaturam	arma	
	12, colluctatio	conluctatio	
Phil.	i. 4, deprecationem	deprecationem †	
	7, vos in corde	in corde vos	
	8, Jesu Christi	Christi Jesu	

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Phil.	i. 10, sinceri	sinceres	
	11, Jesum Christum	Christum Jesum	
	19, ad	in	
	23, coarctor	coartor	
	23, esse cum Christo	cum Christo esse	
	24, (deest)	est	
	27, unanimes	unianimes	
	28, illis est	est illis	
	ii. 1, qua, qua	quod, quid	
	9, exaltavit illum	illum exaltavit	
	9, quod est	(desunt)	
	10, (deest)	et	
	14, hæsitationibus	hesitationibus	
	17, et si	etsi	
	19, me cito	cito me	
	21, quæ sua sunt	sua	
	23, ad vos *	(desunt)	
	24, in	(deest)	
	25, autem *	(deest)	
	iii. 3, servimus Deo	Deo servimus	
	5, octavo	octava	
	8, (deest)	et	
	8, lucrifaciam	lucri faciam	
	9, Jesu	(deest)	
	12, quo modo	(desunt)	
	13, meipsum	me	
	14, bravium	brabium	
	15, sumus	(deest)	
	17, nostram	nos	
	19, est	(deest)	
	20, nostrum	(deest)	
	21, reformabit	reformavit †	
	iv. 1, desideratissimi	desiderantissimi †	
	2, Evodiam	Evhodiam	
	2, deprecor	deprecor †	
	8, disciplinæ *	(deest)	
	12, penuriam	pænuriam	
	17, quia *	(deest)	
	17, ratione vestra	rationem vestram	
	23, nostri *	(deest)	
Col.	i. 1, Jesu Christi	Christi Jesu	
	2, Colossis	Colosis	
	3, et Domino Jesu Christo ..	(desunt)	
	6, die qua audistis	qua audistis die	
	9, (deest)	in	
	10, in	(deest)	
	12, Deo *	(deest)	
	12, 13, nos	vos	
	15, omnis	omni	
	16, (deest)	et	
	19, complacuit	conplacuit	
	ii. 1, Laodiciæ	Laudiciæ	
	1, agnitionem	agnitione	
	4, sublimitate	suptilitate	
	7, in illo *	(desunt)	
	8, philosophiam	philosofiam	
	11, sed	(deest)	

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Col. ii.	14, adversus	adversum
	14, chirographum	chirographum
	14, decreti	decretis
	14, affigens	adfigens
	15, potestates	potestatis †
	16, neomeniæ	nominis
	18, humilitate	humilitatem
	18, religione	religiones
	20, ergo *	(deest)
	20, hujus	(deest)
	21, tetigeritis, etc.	tetigeris, etc.
	22, interitum	interitu
	23, non ad..	ad non
iii.	1, consurrexistis	conresurrexistis
	1, cum	(deest)
	3, est abscondita..	abscondita est
	5, ergo *	(deest)
	9, suis	ejus
	9, exspoliantes	expoliantes
	13, vobismetipsis	vobis ipsis
	13, et	(deest)
	14, habete	(deest)
	17, Christi *	(deest)
	22, Deum	Dominum
	25, apud Deum	(desunt)
iv.	1, quod	quoniam
	3, mysterium	mysteria
	5, sapientia	sapientiam
	7, Tychicus	Thycicus †
	9, ex vobis est	est ex vobis
	9, facient	faciet
	11, mei	(deest)
	11, solatio	solacio
	15, ecclesiam	ecclesia
	16, hæc *	(deest)
	16, eam	ea
1 Thess. i.	2, vestri *	(deest)
ii.	6, (7) possemus	possimus
	9, laboris nostri et fatigationis ..	laborem nostrum et fatig.
	9, ac	et
	10, testes	testis *
	11, sicut	tamquam
	13, illud	(deest)
	16, pervenit	prævenit
	18, impedivit	inpedivit
	19, Christum	(deest)
	19, adventu	adventum
iii.	6, et	(deest)
	10, ac	et
	11, noster * . . . Christus * ..	(desunt)
	12, Dominus	(deest)
	12, vestram	(deest)
	13, Christi *	(deest)
iv.	1, sic	sicut
	1, (deest)	et
	4, vas suum	suum vas
	7, immunditiam	inmunditia

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Thess. iv.	7, sanctificationem	sanctificatione
	8, nobis	vobis
	9, habemus	habuimus
	10, illud facitis	facitis illud
	11, ut	(deest)
	12, desideretis	desideritis †
	17, Christo	Domino
	17, 18, in	(deest)
v.	4, ille	illa
	12, vos *	(deest)
	14, pusillanimes	pusillianimes
	18, est enim	enim—est
	27, hæc *	(deest)
	28, amen *	(deest)
2 Thess. i.	3, semper Deo	Deo semper
	5, in	(deest)
	9, interitu	interitum
	11 noster	(deest)
	12, nostri*	(deest)
ii.	2, missam	(deest)
	5, adhuc	(deest)
	5, essem	essemus
	8, illustratione	inlustratione
	9 (10), et *	(deest)
	11 (10), mittet	mittit
	13 (12), in..	(deest)
	14, acquisitionem	quisitionem
	15, traditiones	traditionis †
iii.	2, importunis	inportunis
	3, Deus	Dominus
	3, confirmabit	confirmavit
	11, audivimus	audimus
	11, ambulare	ambulantes
	14, commisceamini	conmisceamini
1 Tim. i.	3, remaneres	remaneris †
	13, blasphemus fui	fui blasphemus
	13, Dei	(deest)
	14, autem *	(deest)
	15, quod	quia
	16, informationem	deformationem
	20, quibus	quis †
ii.	1, primum	primo
	3, salvatore	salvatori
	9, et	(deest)
	9, pretiosa	prætiosa †
	13, formatus	figuratus
iii.	2, pudicum	(deest)
	3, sed	(deest)
	7, in	(deest)
	12, præsint	præsunt
	13, bonum sibi acquirent.. ..	sibi bonum adquirent
	14, me	(deest)
iv.	2, hypocrisi	hypochrysi †
	2, suam conscientiam	conscientiam suam
	4, est	(deest)
	6, Christi Jesu	Jesu Christi
	7, autem *	(deest)

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.		Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Tim. iv.	13, et	(deest)
	14, impositione	inpositione
	16, eos	(deest)
v.	4, discat	discant
	5, speret	speravit
	5, instet	instat
	10, educavit	edocavit †
	14, matresfamilias	matres familias
	17, in	(deest)
	18, alligabis	infrenabis
	18, mercede sua	mercedem suam
	19, aut	et
	20, peccantes	peccantem
	23, modico vino	vino modico
vi.	2, exhortare	hortare
	4, est *	(deest)
	7, hunc mundum	mundo
	7, quod	quia
	9, in	(deest)
	16, et lucem inhabitat	lucem habitans
	16, nullus hominum vidit	vidit nullus hominum
	17, vivo *	(deest)
	18, bonis operibus	operibus bonis
	20, Timothee	Timotheæ †
2 Tim. i.	1, Jesu Christi	Christi Jesu
	8, collabora	conlabora
	13, in	(deest)
	15, Phigelus	Phygelus
	16, Onesiphori	Onesifori
	18, mihi *	(deest)
ii.	4, probavit	probabit
	6, percipere	accipere
	8, Dominum	(deest)
	11, commortui	conmortui
	12, sustinebimus	sustinemus
	12, conregnabimus	conregnavimus †
	12, negaverimus	negabimus
	12, negabit	negavit †
	13, permanet	manet
	14, contendere verbis	verbis contendere
	14, enim est nisi	(desunt)
	16, et vaniloquia	inaniloquia
	16, proficiunt	proficient
	17, Hymenæus	Hymeneus
	18, esse	(deest)
	18, subverterunt quorumdam	subvertunt quorundam
	19, stat	stetit
	25, veritati *	(deest)
	25, nequando Deus det illis	ne quando det illis Deus
	26, captivi	capti
iii.	2, (deest)	et
	2, non obedientes	inobœdientes
	4, timidi	tumidi
	4, et	(deest)
	5, speciem quidem	quidem speciem
	8, Jannes	Jamnes
	11, et	(deest)

Clementine Ed. Vulg.		Tischendorf, Cod. Amiat.
2 Tim. iii.	12, pie volunt	volunt pie
	15, possunt	possint
	16, divinitus inspirata	inspirata divinitus
	16, (deest)	et
	16, est	(deest)
	16, corripiendum	corrigendum
	17, bonum *	(deest)
iv.	1, Jesu Christo	Christo Jesu
	1, et	ac
	1, per	et
	5, sobrius esto	(desunt)
	6, resolutionis meæ	mese resolutionis
	9 (8), ad me venire	venire ad me
	10 (9), reliquit	dereliquit
	10, Galatiam	Galliam
	13, penulam	pænulam
	13, tecum	(deest)
	16, imputetur	reputetur
	18, liberavit	liberabit
	22, vobiscum	nobiscum
Titus i.	5, disposui tibi	tibi disposui
	7, turpis lucri	turpilucri
	8, justum sanctum	sanctum justum
	9, (deest)	et
	9, contradicunt	contra dicunt
	10, etiam	et
	15, est	(deest)
ii.	2, in (bis)	(deest)
	3, criminatrices	criminatores
	3, multo vino	vino multo
	4, suos	(deest)
	5, sobrias	(deest)
	5, viris suis	suis viris
	7, in integritate, in gravitate	integritatem, gravitatem
	8, irreprehensibilem	inreprœhensibilem †
iii.	2, sed *	(deest)
	3, aliquando et nos	et nos aliquando
	6, Jesum Christum	Christum Jesum
	11, cum sit	(desunt)
	12, Artemam	Artheman
	12, Nicopolim	Nichopolim
	13, Zenam	Zenan
	15, eos *	(deest)
Philem.	1, Christi Jesu	Jesu Christi
	1, et *	(deest)
	1, Archippo	Arcippo †
	6, agnitione	agnitionem
	6, operis	(deest)
	6, quod est in vobis *	(desunt)
	10, pro	de
	11, mihi et tibi	tibi et mihi
	12, tibi *	(deest)
	12, est	id est
	16, pro	plus
	18, imputa	inputa
	19, scripsi	scribsi †
	24, et	(deest)

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Heb.	i. 1, multifariam	multifariæ †
	3, que	quoque
	5, patrem, filium..	patre, filio
	11, ut	sicut
	11, veterascent	veterescent
	12, ipse	(deest)
	ii. 1, pereffluamus	effluamus
	7, paulominus	paulo minus
	8, omnia ei	ei omnia
	11, qui	(deest)
	14, carni et sanguini	sanguini et carni
	14, eisdem	isdem
	17, (deest)	et
	17, similari	similare
	iii. 2, domo ejus	domu illius
	3, est habitus	habitus est
	4, est	(deest)
	8, exacerbatione	exacervationem +
	16, ex	ab
	iv. 2, admistus	admixtis †
	3, perfectis	factis
	4, in	(deest)
	4, Deus	Dominus
	6, in	(deest)
	6, ii	hii †
	12, sermo Dei	Dei sermo
	12, ac	et
	15, similitudine	similitudinem †
	v. 2, ignorant et	ignoranter
	3, (deest)	et
	7, illum salvum facere a morte..	salvum illum a morte facere
	7, exauditus est	et exauditus
	8, Dei	(deest)
	11, nobis grandis	grandis nobis
	11, ininterpretabilis	ininterpretabilis †
	12, deberetis	deberitis †
	vi. 1, perfectiora	perfectionem
	4, facti sunt	sunt facti
	6, prolapsi	prolabsi †
	6, rursus renovari	renovari rursum
	7, accipit	accepit
	9, tametsi	tamen si
	13, juravit	jurabit †
	19, anchoram	ancoram
	19, ad	in
	20, introivit	introiit
	20, Melchisedech	Melchisedec †
	vii. 1, cæde	cede †
	2, et	(deest)
	6, ab	(deest)
	8, contestans	contestatus
	10, adhuc	athuc †
	11, fuit	(deest)
	13, altari	altario
	15, exsurgat	exurget †
	19, proximamus	maximamus +
	25, perpetuum	perpetuo

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Heb.	vii. 26, peccatoribus	peccatis
	27, seipsum	se
	viii. 3, est	esse
	6, sancitum	sanctum
	8, venient	veniunt
	ix. 4, thuribulum	turibulum
	4, (deest)	una
	5, erant	(deest)
	5, Cherubim	Cherubin
	5, non est modo	modo non est
	12, aut	et
	12, redemptione inventa	inventa redemptione
	14, emundabit	emundavit †
	14, nostram	vestram
	16, est	(deest)
	18, nec	ne
	19, hyssopo	hysopo
	22, pene	pœne
	22, secundum legem mundantur..	mundantur secundum legem
	22, effusione	fusione
	24, manufacta sancta	manu factis sanctis
	25, sæpe	sepe †
	28, est	(deest)
	28, exhaurienda	exaurienda †
	x. 1, eisdem	isdem
	6, 8, holocautomata	holocaustomata
	6, (deest)	et
	6, placuerunt	placuit
	9, dixi	dixit
	16, mentibus	mente
	18, est	(deest)
	25, consuetudinis est	est consuetudinis
	30, vindicta	vindictam
	30, judicabit	judicavit †
	32, sustinuistis	sustenuistis †
	34, suscepistis	suscipistis †
	37, aliquantulum	quantulum
	37, tardabit	tardavit †
	39, filii	(deest)
	xi. 1, sperandarum	sperandorum
	1, apparentium	parentum †
	5, Henoch	Enoch
	6, Deo *	(deest)
	6, sit	fit
	9, demoratus	moratus
	11, sterilis	sterelis †
	11, eum *	(deest)
	12, et	(deest)
	12, repromiserat	promiserat
	15, ipsius	illius
	19, parabolam	parabola
	23, elegantem	eligantem +
	27, reliquit	reliquid †
	30, corruerunt	ruerunt
	30, circuitu	circumiti
	31, Rahab	Raab
	31, periit	peribit †

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Heb.	xi. 32, Jephte	Jepthe
	32, (deest)	et
	32, prophetis	profetis †
	33, vicerunt	devicerunt
	34, extinxerunt	extinxerunt †
	38, in	et
	39, testimonio	testimonium
	xii. 1, tantam	tantum †
	1, ad	(deest)
	2, sedet	sedit
	3, semetipsum	semet ipsos
	4, enim	(deest)
	4, adversus	adversum
	7, se	(deest)
	8, filii	fili †
	9, eruditores habuimus	habuimus eruditores
	9, eos *	(deest)
	9, obtemperabimus	obtemperavimus †
	11, mœroris	meroris †
	11, reddet	reddidit
	13, quis	(deest)
	14, sanctimoniam	sanctimonia †
	14, Deum	Dominum
	22, frequentiam	frequentiæ
	23, ecclesiam	ecclesiarum
	24, aspersionem	sparsionem
	xiii. 1, in vobis *	(desunt)
	4, connubium	conubium †
	4, thorus	torus
	9, est enim	enim est
	9, stabilire	stabiliri
	9, ambulantibus	inambulantibus
	16, beneficentiæ	beneficientiæ
	18, benevolentes	bene volentes
	19, deprecor	deprœcor †
	20, Christum *	(deest)
	21, ejus voluntatem	voluntatem ejus
	21, in	(deest)
	21, est	(deest)
	22, ut	(deest)
	24, fratres	(deest)
James	i. 2, tentationes varias	temptationibus variis
	4, autem *	(deest)
	5, sapientia	sapientiam
	8, est	(deest)
	14, illectus	inlectus
	15, deinde	dehinc
	17, desursum	de sursum
	18, initium aliquod	aliquod initium
	19, dilectissimi	dilecti
	21, (deest)	Dei
	ii. 2, conventum vestrum	conventu vestro
	6, trahunt	adtrahunt
	8, diliges	diligis †
	11, mœchaberis	mechaberis †
	13, judicium	judicio
	16, calefacimini	caleficamini †

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
James	ii. 18, quis	aliquis
	25, (deest)	autem
	25, Rahab	Raab
	iii. 2, freno circumducere	circumducere freno
	3, frena	frenos
	6, (deest)	a
	7, et cetorum	ceterorumque
	7, domita	domata †
	13, mansuetudine	mansuetudinem
	14, sint	(deest)
	iv. 1, in vobis	inter vos
	1, hinc	(deest)
	3, accipitis	accipietis
	7, ergo	igitur
	8, appropinquabit	adpropinquavit †
	9, mœrorem	merorem †
	10, exaltabit	exaltavit †
	13, ibi quidem	quidem ibi
	14, erit	sit
	14, crastino	crastinum
	15, si	(deest)
	v. 1, vestris	(deest)
	2, putrefactæ	putrœfactæ †
	3, æruginavit	eruginavit †
	3, ærugo	erugo †
	4, quæ fraudata	qui fraudatus
	4, eorum	ipsorum
	5, die	diem
	6, et	(deest)
	6, restitit	resistit
	8, igitur	(deest)
	9, ingemiscere	ingemescere
	9, ante	ad
	10, (deest)	per
	11, Dominus est	est Dominus
	13, est	et
	15, alleviabit	allevabit
	15, remittentur	dimittentur
	16, deprecatio	deprœcatio †
	20, operiet	cooperit
1 Peter	i. 3, misericordiam suam magnam ..	mag. misericordiam suam
	4, in	(deest)
	6, exsultabitis	exultatis
	7, pretiosior	prætiosior
	7, revelatione	revelationem
	8, credentes autem	quem cum videritis
	9, (deest)	vestrarum
	12, sibimetipsis	sibi ipsis
	12, nuntiata	adnuntiata
	13, revelationem	revelatione
	15, in omni conversatione sancti ..	sancti in om. conversatione
	16, eritis	estote
	16, (deest)	et
	19, immaculati Christi et inconta- minati	inmaculati et incontaminati Jesu Ch.
	20, (deest)	mundi
	22, obedientia charitatis	obœdientiam caritatis

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Peter i.	24, ejus	(deest)
	25, vos	vobis
ii.	6, confundetur	confunditur
	11, vos*	(deest)
	12, detrectant	detrahunt
	13, igitur	(deest)
	18, estote	(deest)
	18, dyscolis	discolis †
	19, Dei conscientiam	conscientiam Dei
	20, est gloria	gloria est
	20, (deest)	et
	20, patienter	patientes
	21, pro nobis	pro vobis
	21, vobis relinquens	relinquens vobis
	22, inventus est dolus	dolus inventus est
	23, judicanti se	se judicanti
	24, vivamus	viveremus
iii.	1, viris suis	suis viris
	4, est cordis	cordis est
	5, Deo	Domino
	6, pertimentes	timentes
	7, vasculo..	vaso
	7, impartientes	inpertientes
	8, modesti	(deest)
	10, dies videre	videre dies
	10, coerceat	cohercat †
	12, preces	præces †
	16, (deest)	de
	17, voluntas Dei velit	velit voluntas Dei
	18, mortificatus quidem	mortificatos
	18, vivificatus	vivificatos
	20, exspectabant Dei patientiam..	expectabat Dei clementia
iv.	1, in	(deest)
	2, desideriis hominum	hominum desideriis
	3, his	(deest)
	3, (deest)	in
	3, illicitis	inlicitis
	7, appropinquavit	adpropinquabit †
	8, autem	(deest)
	8, vobismetipsis	vosmet ipsos
	8, continuam habentes	habentes continuam
	8, operit	cooperit
	9, accepit	accipit
	11, sæculorum*	(deest)
	13, revelatione	revelationem
	14, quod est honoris, gloriæ, et virtutis Dei, et qui est ejus spiritus, super vos requiescit	gloriæ Dei spiritus in vobis requiescit ab aliis blasphematus, a vobis autem honorificatus
	15, ut	quasi
	17, a domo	de domu
	17, quis	qui
v.	2, in vobis est	est in vobis
	2, coacte	coactos
	2, spontanee	spontanea †
	3, forma	forme †
	3, gregis	gregi

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
1 Peter v.	8, et*	(deest)
	9, in	(deest)
	10, confirmabit	confirmavit †
	11, gloria et*	(desunt)
	12, fidelem fratrem vobis.. ..	vobis fidelem fratrem
	12, statis	et state
	13, coelecta	conelecta †
	14, amen*	(deest)
2 Peter i.	1, nobiscum	nobis
	2, cognitione	agnitione
	2, Dei et Christi Jesu*	(desunt)
	3, sunt	est
	4, quem	quam
	4, promissa	promisa †
	8, enim	autem
	10, satagite	agite
	12, vos	(deest)
	16, et præsentiam*	(desunt)
	19, propheticum	profeticum †
	19, benefacitis attendentes ..	bene facitis adtendentes
	19, dies elucescat	lucescat dies
ii.	1, introducent	inducent
	2, sequentur	sequuntur
	4, rudentibus	rugientibus
	4, cruciandos, in judicium ..	in judicium cruciandos
	7, Lot	Loth
	7, eripuit	eruit
	9, reservare cruciandos	cruciandos reservare
	10, introducere	facere
	12, (deest)	et
	13, delicias	dilicias †
	13, suis*	(deest)
	14, pellicientes	pellicentes †
	15, (deest)	sunt
	16, vesaniæ	væsaniæ †
	16, (deest)	in
	16, animal	(deest)
	18, pelliciunt	pellicient
	20, coinquinationes	coinquinationis †
	22, enim*	(deest)
	22, suum vomitum	vomitum suum
iii.	1, vestram excito	excito vestram
	1, commonitione	commonitionem
	2, a sanctis prophetis	sanctorum prophetarum
	3, deceptione	deceptionem
	9, promissionem	promissis
	9, sicut quidam existimant* ..	(desunt)
	10, ut	sicut
	10, transient·	transeunt
	10, terra autem—exurentur* ..	(desunt verba novem)
	11, igitur hæc	hæc igitur
	11, vos esse	esse vos
	12, quem	quam
	13, secundum	et
	14, satagite	satis agite
	15, arbitremini	arbitramini
1 John i.	1, contrectaverunt	temtaverunt

Digitized by Google

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
1 John	i.	1, quod	et
		3, cum	(deest)
		4, scribimus	scripsimus
		4, gaudeatis et	(desunt)
		4, vestrum	nostrum
		5, audivimus	audimus
		6, veritatem non facimus ..	non facimus veritatem
		7, emundat	mundat
		9, est et justus	et justus est
		10, facimus	faciemus
		10, non est in nobis	in nobis non est
	ii.	5, hoc	eo
		5, et	(deest)
		8, verum est	est verum
		8, quia	quoniam
		8, verum lumen	lumen verum
		11, ejus *	(deest)
		12, remittuntur	remittentur
		14, manet in vobis	in vobis manet
		17, transit	transibit
		18, et	autem
		19, nobiscum	noviscum †
		22, (deest)	non
		24, audistis ab initio	ab initio audistis
		25, repromissio	promissio
	iii.	5, quia	quoniam
		5, nostra *	(deest)
		12, qui *	(deest)
		15, semetipso	se
		16, animam suam pro nobis ..	pro nobis animam suam
		17, necessitatem	necesse
		18, neque	nec
		19, suadebimus	suademus
	iv.	3, (deest)	Christum
		5, loquuntur	locuntur †
		7, nos	(deest)
		10, prior	(deest)
		13, cognoscimus	intellegimus
		14, suum *	(deest)
		15, quisquis	quicumque
		16, (deest)	Dei
		17, charitas Dei nobiscum ..	nobiscum caritas
	v.	1, et *	(deest)
		7, 8, in cælo—in terra *	(desunt viginti verba)
		10, Filium	Filio
		10, Filio	(deest)
		10, credit	credidit
		10, testimonium	testimonio
		11, est *	(deest)
		13, scribo	scripsi
		16, petat et dabitur	petit † et dabit
		16, vita peccanti	vitam peccantibus
		20, Deus *	(deest)
		21, amen	(deest)
2 John		3, vobiscum	nobiscum
		3, a	(deest)
		6, est enim mandatum	mandatum est
		7, venisse in carnem	venientem in carne
		9, recedit	præcedit
		9, permanet	manet
		9, Patrem et Filium	Filium et Patrem
		10, domum	domu
		12, chartam	cartam
		12, plenum sit	sit plenum
3 John		6, benefaciens deduces	bene facies ducens
		7, ejus *	(deest)
		10, Diotrephes	Diotripes †
		10, commonebo	commoneam
		10, suscipiunt	cupiunt
		13, tibi scribere	scribere tibi
		14, nominatim	per nomen
Jude		1, Christo Jesu	Jesu Christo
		1, et	(deest)
		4, et *	(deest)
		8, hi (10, 12, 16, 19)	hii †
		9, Michael	Michahel †
		9, diabolo	diabulo
		11, in	(deest)
		12, epulis	æpulis †
		13, servata est in æternum ..	in æternum servata est
		14, millibus	milibus
		15, Deum	eum
		16, querulosi	querelosi
		16, superba	superbiam
		18, desideria sua	sua desideria
		18, in impietatibus	impietatum
		21, expectantes misericordiam in vitam æternam	(desunt)
		23, et *	(deest)
		24, potens est	potest
		24, in adventu Domini nostri Jesu Christi	(desunt)
		25, (deest)	cui
		25, et	(deest)
		25, sæculorum	(deest)
Rev.	i.	3, audit	qui audiunt
		3, servat	servant
		6, nos	nostrum
		6, et	(deest)
		7, pupugerunt	pupucerunt †
		9, Christo *	(deest)
		9, Joannes	Johannis †
		9, Patmos	Pathmos †
		11, quæ sunt in Asia	(desunt)
		11, Epheso, Smyrnæ, Laodiciæ ..	Ephesum, Zmyrnam, Laodiciam
		13, septem—aureorum	(desunt)
		13, Filio	Filium
		13, podere	poderem
		13, zona aurea	zonam auream
		14, ejus *	(deest)
		14, et	(deest)
		14, tanquam	velut
		15 et ii. 18, aurichalco	orichalco

Digitized by Google

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev.	i. 16, stellas	stillas †
	16, exibat	exiebat
	19, et *	(deest)
	20, stellæ	sigilla
	ii. 1, scribe	scribæ † (*freq.*)
	1, dicit	dicet †
	2, tuam	(deest)
	2, esse	(deest)
	3, defecisti	deficisti †
	4, adversum	adversus
	7, (deest)	ei
	10, aliquos	(deest)
	12, rhomphæam	rompheam
	13, illis *	(deest)
	14, quia	(deest)
	15, (deest)	similiter
	16, similiter	(deest)
	17, (deest)	ei
	17, calculo	calculum
	18, Thyatiræ	Tyathiræ †
	19, et fidem et charitatem ..	et caritatem et fidem
	20, pauca	(deest)
	20, permittis	permittes †
	20, Jezabel	Hiezabel
	21, pœnitere	pœniteri †
	22, tribulatione maxima	tribulationem maximam
	22, ab operibus suis egerint ..	egerint ab operibus suis
	23, morte	mortem
	23, sua	vestra
	24, et (bis)	(deest)
	24, altitudines	altitudinis †
	26, (deest)	qui
	iii. 4, ambulabunt	ambulant
	7, claudit	cludit
	10, servabo te	te servabo
	10, terra	terram
	11, ecce	(deest)
	17, dicis	dices †
	17, miserabilis	mirabilis
	17, cæcus	cecus †
	20, mihi	(deest)
	20, intrabo	introibo
	iv. 2, sedes	sedis †
	3, sardinis	sardini
	3, smaragdinæ	zmaragdinæ
	4, circumamicti	circumamictos
	4, coronæ aureæ	coronas aureas
	5, procedebant	procedunt
	5, fulgura	fulgora
	9, viventi in sæcula sæculorum *	(desunt)
	10, mittebant	mittent
	11, (deest)	et
	v. 1, dextera	dexteram
	2, (deest)	et
	5, fleveris	fleberis †
	5, solvere	(deest)
	7, librum *	(deest)

	Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev.	v. 9, cantabant canticum novum ..	cantant novum canticum
	9, Domine	(deest)
	10, regnabimus	regnabunt
	13, terra	terram
	13, eo	ea
	14, viginta quatuor in facies suas —viventem in sæcula sæculorum	(desunt)
	vi. 1, sigillis	signaculis
	1, dicens	dicentem
	1, tonitrui	thonitrui †
	1, et vide *	(desunt) (*freq.*)
	5, (desunt)	et vidi
	6, dicentium	dicentem
	6, tritici	trittici †
	6, hordei	ordei †
	6, læseris	leseris †
	8, (desunt)	et vidi
	8, infernus	inferus
	8, bestiis	besteis †
	9, altare	altarem
	10, in terra	super terram
	11, adhuc tempus	tempus adhuc
	11, compleantur	impleantur
	13, de cælo	cæli
	13, emittit	mittit
	vii. 1, flarent	flaret ventus
	9, stolis albis	stolas albas
	12, (deest)	et
	13, et dixit	dicens
	17, deducet	deducit †
	17, lacrymam ab	lacrimam ex
	viii. 3, thuribulum	turabulum †
	3, Dei	(deest)
	5, igne	igni †
	6, præparaverunt	paraverunt
	7, mista	mixta
	7, sanguine	sanguinem
	7, concremata	combusta
	9, eorum	(deest)
	9, in mari *	(desunt)
	11, absinthium	absinthius
	11, amaræ	amare †
	12, ita	(deest)
	12, noctis	nox
	13, cæli	cælum
	13, in terra	super terram
	13, (deest)	tubæ
	ix. 2, et aperuit puteum abyssi * ..	(desunt)
	3, putei	(deest)
	3, illis potestas	potestas illis
	4, læderent	lederent †
	4, suis *	(deest)
	5, cruciarent	cruciarentur
	6, eis	ipsis
	7, locustarum	lucustarum
	7, tanquam	sicut

Digitized by Google

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev.	ix. 8, dentes	.. .. ..	(deest)
	10, erant	.. ..	(deest)
	10, et	.. ..	(deest)
	11, hebraice	.. .. ..	ebraicæ †
	11, Apollyon	.. .. ..	Apollion †
	11, latine	.. ..	latinæ †
	12, et	.. ..	(deest)
	13, unam	.. ..	unum
	13, quatuor	.. .. ..	(deest)
	14, Euphrate	.. .. ..	Eufrate
	17, habebant	.. .. ..	habentes
	17, hyacinthinas	.. .. ..	iacinthinas †
	17, sulphureas	.. .. ..	sulphoreas †
	17, eorum	.. ..	ipsorum
	18, de	.. ..	(deest)
	18, procedebant	.. .. ..	procedebat
	19, (deest)	.. ..	et
	21, veneficiis	.. .. ..	beneficiis †
	x. 1, nube	.. ..	nubæ †
	1, columnæ	.. .. ..	columna
	4, voces suas	.. .. ..	(desunt)
	4, ergo	.. ..	(deest)
	4, mihi	.. ..	(deest)
	4, et *	.. ..	(deest)
	5, angelus	.. .. ..	angelum
	6, non erit amplius	.. ..	amplius non erit
	8, et audivi vocem—et	.. ..	et vox quam audivi dicentem
	8, et	.. ..	(deest)
	9, dixit	.. ..	dicit (*freq.*)
	9, librum	.. ..	(deest)
	11, dixit	.. ..	dicunt
	11, gentibus et populis	.. ..	populis et gentibus
	xi. 1, et dictum est mihi	.. ..	dicens
	2, illud	.. ..	eum (Hexaglot, illud)
	3, saccis	.. ..	saccos
	5, voluerit eos	.. .. ..	eos voluerit
	5, devorabit	.. .. ..	devoravit †
	7, adversum	.. .. ..	adversus
	8, jacebunt	.. .. ..	(deest)
	9, tribubus et populis	.. ..	populis et tribubus
	10, illos	.. ..	illis
	10, jucundabuntur	.. ..	jocundabuntur
	10, habitabant	.. .. ..	habitant
	13, terræmotu	.. .. ..	terræ moto †
	15, regnabit	.. .. ..	regnavit †
	15, amen	.. ..	(deest)
	17, agimus tibi	.. .. ..	tibi agimus
	17, et qui venturus es, quia	..	qui
	18, (deest)	.. ..	et
	xii. 2. clamabat	.. .. ..	et clamans
	2, cruciabatur	.. .. ..	cruciatur
	2, pariat	.. ..	pareat †
	3, ejus diademata septem	..	suis septem diademata
	5, erat	.. ..	erit
	6, habebat	.. .. ..	habet
	7, magnum	.. .. ..	(deest)
	9, et	.. ..	(deest)

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev.	xii. 10, Dei	.. ..	Domini
	11, animas suas	.. .. ..	animam suam
	13, (deest)	.. ..	et
	17, Christi	.. .. ..	(deest)
	18, supra arenam	.. .. ..	super harenam †
	xiii. 1, (deest)	.. ..	et
	2, pedes	.. ..	(deest)
	5, et blasphemias	. ..	blasphemiæ
	5, quadraginta duos	.. ..	XLII.
	6, blasphemias	.. .. ..	blasphemia
	7, est datum	.. .. ..	datum est
	8, adoraverunt	.. .. ..	adorabunt
	8, inhabitant	.. .. ..	habitant
	10, duxerit *	.. .. ..	(deest)
	10, vadet	.. ..	vadit
	12, ea	.. ..	eam
	13, conspectu	.. .. ..	conspectum
	14, seduxit	.. ..	seducet
	14, in terra	.. .. ..	terram
	15, adoraverint	.. .. ..	adoraverit
	16, characterem	.. .. ..	caracter †
	17, aut nomen	.. .. ..	nomine
	18, sexcenti	.. .. ..	sescenti †
	xiv. 4, sequuntur	.. .. ..	secuntur †
	4, ierit	.. ..	abierit
	5, enim ante thronum Dei	..	(desunt)
	6, cæli	.. ..	cælum
	7, dicens	.. ..	dicentem
	7, Dominum	.. .. ..	Deum
	7, (deest)	.. .. ..	et
	8, potavit	.. .. ..	potionavit
	9, tertius angelus	.. ..	alius angelus tertius
	10, quod mistum	.. .. ..	qui mixtus
	10, sulphure	.. .. ..	sulphuræ †
	11, ascendet in sæcula	.. ..	in sæcula—ascendit
	11, acceperit	.. .. ..	accepit
	15, alius	.. ..	alter
	15, messis	.. ..	messes †
	16, demessa	.. .. ..	messa
	18, exivit *	.. .. ..	(deest)
	18, ad eum *	.. .. ..	(deest)
	18, habebat	.. .. ..	habet
	18, botros	.. ..	botrus
	19, acutam	.. .. ..	(deest)
	xv. 3, sunt *	.. ..	(deest)
	4, te *	.. ..	(deest)
	4, magnificabit	.. .. ..	magnificavit †
	4, es *	.. ..	(deest)
	5, et	.. ..	(deest)
	6, lino	.. ..	lapide
	6, et	.. ..	(deest)
	7, de	.. ..	ex
	xvi. 3, angelus *	.. .. ..	(deest)
	5, Domine	.. .. ..	(deest)
	5, qui	.. ..	quia
	6, effuderunt	.. .. ..	fuderunt
	6, digni enim	.. .. ..	ut digni

Digitized by Google

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev.	xvi. 7	ab altari *	(desunt)
	8	angelus	(deest)
	8	affligere	afficere
	12	angelus	(deest)
	12	illud	illum †
	12	præpararetur	præparetur
	14	et	(deest)
	14	procedunt	procedent
	16	congregabit	congregavit
	16	hebraice	hebraicæ †
	16	Armagedon	Hermagedon
	21	Deum homines	homines Deum
	xvii. 3	in spiritu in desertum	in desertum in spiritu
	4	abominatione	abominationum
	5	Babylo	Babylon
	7	quæ	qui (Hexaglot quæ)
	8	bestia	bestiam
	8	quæ	quia
	11	vadit	vadet
	12	accipient	accipiunt
	15	aquæ	aquas
	16	in bestia	et bestiam
	17	placitum est illi	illi placitum est
	xviii. 1	a *	(deest)
	2	fortitudine	forti voce
	2	et odibilis *	(desunt)
	3	vino iræ	ira
	6	vobis	(deest)
	8	judicabit	judicavit
	10	tuum *	(deest)
	12	merces	mercem
	12	margaritæ	margariti
	13	(desunt)	et amomum
	13	et *	(deest)
	13	tritici	trittici †
	13	rhedarum	redarum
	14	tuæ	tua
	14	discesserunt	discessit
	14	præclara	clara
	16	bysso	byssino
	16	erat	est
	17	lacum navigat	locum navigant
	19	(deest)	et
	19	illa	(deest)
	19	habebant	habent
	21	civitas illa magna	illa magna civitas
	22	citharœdorum	citharedorum
	23	in te	tibi
	xix. 1	(deest)	magnam
	1	salus	laus
	2	ejus	tuis
	8	byssino splendenti et candido	byssinum splendens cand.
	9	Dei vera	vera Dei
	11	(deest)	vocatur
	11	cum	(deest)
	13	veste aspersa	vestem aspersam
	14	byssino albo et mundo	byssinum al. mundum

		Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev.	xix. 15	ejus	ipsius
	15	ex utraque parte *	(desunt)
	15	eas	eos
	17	et	(deest)
	18	et (*bis*)	ac
	19	exercitu	exercitum †
	20	et qui adoraverunt	qui et adorant
	xx. 7	et	sed
	8	exibit	exivit †
	8	congregabit	congregavit †
	10	pseudopropheta	pseudoprophetis †
	10	(deest)	et
	10	(deest)	at
	13	infernus	inferus
	13	suos	(deest)
	14	est mors secunda	mors secunda est
	14	(desunt)	in stagnum ignis
	15	inventus est	est inventus
	xxi. 2	ego Joannes	(desunt)
	2	vidi sanctam civitatem Jerusalem	civitatem sanctam Hierusalem vidi
	3	habitabit	habitavit †
	5	dixit mihi	dicit
	8	execratis	excæcatis
	8	veneficis	venificis †
	9	phialas	fialas †
	12	habentem	habens
	12	angelos	angulos †
	13	austro . . . occasu	occasu . . . austro
	14	duodecim *	(deest)
	15	et	(deest)
	16	altitudo et latitudo	latitudo et altitudo
	17	murum	murus
	18	aurum mundum	auro mundo
	19	et	(deest)
	19	sapphirus	saphirus
	19	chalcedonius	calcidonius
	19	smaragdus	zmaragdus †
	19	secundum	secundus
	19	tertium	tertius
	19	quartum	quartus
	20	quintum	quintus
	20	sardonyx	sardonix
	20	sextum	sextus
	20	sardius	sardinus
	20	chrysolithus	crisolitus †
	20	berillus	birillus †
	20	chrysoprasus	chrysoprassus †
	20	hyacinthus	iacinthus †
	23	in	(deest)
	24	in lumine	per lumen
	27	aliquod	aliquid
	27	aut *	(deest)
	27	abominationem faciens	faciens abominationem
	xxii. 2	singulis reddens	singula reddentia
	3	sed	et
	5	lumine	lumen

Digitized by Google

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev. xxii. 5, illuminabit	.. inluminat
6, sunt et vera	.. et vera sunt
6, spirituum	.. omnipotens
8, et	.. (deest)
9, prophetiæ	.. (deest)
11, qui justus est	.. justus
11, justificetur	.. justitiam faciat
13, sum	.. (deest)
14, lavant	.. labant †
14, in sanguine agni ..	.. (desunt)

Clementine Ed. Vulg.	Tischendorf, Cod. Amiat.
Rev. xxii. 14, per portas	.. portis
15, omnis	.. omnes †
17, et * (*bis*)	.. (deest)
18, enim	.. ego
18, apponet	.. apponit †
19, diminuerit	.. deminuerit
19, libri *	.. (deest)
19, libro	.. ligno
21, vobis *	.. (deest)

In the above list of different readings, those words, the spelling of which has been modified in the Hexaglot Bible, are marked thus †; some words and phrases which find place in the Clementine edition and not in the Codex Amiatinus, are marked with an asterisk. This is intended to denote that those words or phrases have been introduced within brackets into the Hexaglot text. We wish it to be observed that, as a rule, those words only have been supplied which occur in the Greek as well as in the Syriac. A very few passages wanting in both Latin editions have been filled up from other sources. We shall now present the principal of these omissions, additions, and variations, in order of the books of the New Testament.

The first omission is at Matt. vi. 13, wanting entirely in Jerome's version, "Quia tuum est regnum et potentia et gloria in seculum seculorum."

Matt. xix. 20. The phrase, "a juventute mea," in the Vulgate, not in the Codex Amiatinus, is in the Syriac, not in our Greek. We have not restored it.

Matt. xxiii. 14. "Væ vobis, scribæ et Pharisæi hypocritæ, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orantes: propter hoc amplius accipietis judicium." This verse is wanting in the Codex Amiatinus, and is rejected both by Tischendorf and Alford, but, inasmuch as it finds place in the Greek Textus Receptus, in the Syriac and other versions, we have ventured to retain it, within brackets, in our Latin text. It may be observed here that in the Syriac verses 13 and 14 are transposed.

Mark xvi. 20. "Amen," in Codex Amiatinus; besides only in the Textus Receptus and the English version.

Luke iv. 18. "Sanare contritos corde." This passage is wanting in our Latin Codex, also in Tischendorf and Alford; but it finds place in the original Hebrew, in the Septuagint, in the Textus Receptus, the Syriac, and in all the modern versions; we have, therefore, retained it.

Luke xi. 2. Here we have "the Lord's Prayer" in a very diminutive form, in the Greek of Tischendorf and Alford, and in both the Latin editions: "Father, hallowed be thy name, thy kingdom come, give us this day our daily bread, and forgive us our trespasses, as we forgive them that trespass against us, and lead us not into temptation." The Syriac and modern versions give the prayer in the well known form ending with "deliver us from evil." We have introduced the missing words, within brackets, from the parallel passage in Matthew.

John vi. 51, of the Vulgate ends at "descendi," verse 52 beginning with "Si quis." Verse 51 of our Codex ends at "pro mundi vita," in accordance with the Greek and Syriac.

John viii. 10. The phrase "qui te accusabant," in the Vulgate, is found in the Greek, but not in the Syriac, nor in our Codex.

Digitized by Google

John xii. We have transferred the first clause of verse 25, "ipsum solum manet: si autem mortuum fuerit, multum fructum adfert," to the end of verse 24 in conformity with the Greek and Syriac.

Acts viii. 37. "Dixit autem Philippus: Si credis ex toto corde, licet. Et respondens ait: Credo Filium Dei esse Jesum Christum." This verse is wanting in the Codex Amiatinus, in the Greek of Tischendorf and Alford, and in the Syriac. It is found in the Textus Receptus, the Vulgate and modern versions. We have retained it within brackets, on account of its theological importance.

Acts ix. 5-7. The Vulgate has, after "persequeris," "durum est tibi contra stimulum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit: Domine, quid me vis facere? Et Dominus ad eum." These words are wanting in the Codex Amiatinus; and are not found in our Greek and Syriac copies. Probably they are borrowed from Paul's defence of himself before king Agrippa, Acts, xxvi. 14.

Acts xiii. The Codex Amiatinus brings over the last clause of verse 38 of the Vulgate to verse 39, "ab omnibus quibis non potuistis in lege Mosi justificari." This forms verse 39 of our Greek and part of verse 39 of the Syriac and other versions.

Acts xiv. Both the Latin copies place "et ibi evangelizantes erant," verse 7 of the Greek and of the other versions, at the end of ver. 6. We have, for the sake of convenience, numbered the Latin verses according to the Greek.

Acts xv. 24. The phrase, "saying, Ye must be circumcised and keep the law," is wanting in both our Latin and both our Greek texts. They are found in the Textus Receptus, the Syriac and modern versions.

Acts xv. 34. The Vulgate has, "Visum est autem Silæ ibi remanere: Judas autem solus abiit Jerusalem." The passage is wanting in the Codex Amiatinus, in the Greek of Tischendorf and Alford, and in the Syriac. The former clause exists in the Textus Receptus and the modern versions. We have retained it within brackets.

Acts xviii. 4. "Et disputabat in synagoga per omne sabbatum, interponens nomen Domini Jesu, suadebatque Judæis et Græcis." This verse, which is wanting in the Codex Amiatinus, finds place in the Vulgate as well as in the Greek and Syriac copies; we have, therefore, restored it to the Latin text.

Acts xviii. 21. "I must by all means keep this feast that cometh at Jerusalem." This passage is found only in the Greek Textus Receptus, the Syriac and the modern versions.

Acts xxiii. 25. The Vulgate alone has, "timuit enim ne forte raperent eum Judæi, et occiderent, et ipse postea calumniam sustineret, tanquam accepturus pecuniam." This we have rejected.

Acts xxiv. part of 6, 7, and part of 8. The Vulgate has, "voluimus secundum legem nostrum judicare. Superveniens autem tribunus Lysias, cum vi magna eripuit eum de manibus nostris, jubens accusatores ejus ad te venire." This passage is wanting in the Codex Amiatinus and in Tischendorf. It is found in Alford (enclosed in very thick brackets), in the Textus Receptus, the Syriac and modern versions. We have retained it in our Latin text.

Acts xxviii. 29. "Et cum hæc dixisset, exierunt ab eo Judæi, multam habentes inter se quæstionem." This verse, which finds place in the Vulgate, is wanting in the text of Tischendorf, the Syriac and the Codex Amiatinus. It is found in the Textus Receptus, in Alford (enclosed within very thick brackets), and in the modern versions. We have not rejected it.

Rom. iv. 5. "Secundum propositum gratiæ Dei." In the Vulgate alone.

Rom. ix. In the Latin copies, verses 11, 12, 13, are differently divided. We have followed the divisions of the

Digitized by Google

Codex Amiatinus. At ver. 25, the Vulgate has a double rendering, "et non dilectam dilectam, et non misericordiam consecutam misericordiam consecutam."

Rom. xiii. 9. "Non falsum testimonium dices," in the Vulgate and the Textus Receptus, but not in our Greek Syriac and Latin texts. We have rejected the clause.

Rom. xv. 22. The Vulgate has a double rendering, "et impediebar plurimum venire ad vos, et prohibitus sum usque adhuc."

1 Cor. iv. 16. "Sicut et ego Christi," found in the Vulgate alone.

1 Cor. vi. 20. "Et in spiritu vestro quæ sunt Dei." Wanting in all except the Textus Receptus, the Syriac and the modern versions. We have supplied the Latin within brackets.

1 Cor. ix. The first clause of verse 21 in the Vulgate is the last clause of verse 20 in the Codex Amiatinus: "his qui sub lege sunt .... lucri facerem." The latter division agrees with that of the Greek, Syriac and modern versions.

1 Cor. x. 20. The last clause of verse 20 in the Vulgate, "non potestis . . calicem dæmoniorum," is the first clause of verse 21 in the Codex Amiatinus, the Greek, and the other versions.

1 Cor. x. 22. The last clause of verse 22 in the Vulgate, "omnia mihi licent, sed non omnia aedificant," is the first clause of verse 23 in the Codex Amiatinus. The latter division is in accordance with the Greek, the Syriac and the modern versions.

1 Cor. xi. 24. The Vulgate has "accipite et manducate," wanting in the Codex Amiatinus, and the Greek of Tischendorf and Alford, but found in the Textus Receptus, Syriac and modern versions. We have retained the words.

1 Cor. xv. 16. The phrase, "nam si mortui non resurgunt," found in all the other texts, is wanting in the Codex Amiatinus. The defect is remedied to a certain extent by the punctuation of the preceding verse, "Invenimur autem et falsi testes Dei, quoniam testimonium diximus adversus Deum quod suscitaverit Christum, quem non suscitavit. Si mortui non resurgunt, 16, neque Christus resurrexit." In spite of this, we have restored the clause in our Latin text.

1 Cor. xv. 26. "The last enemy that shall be destroyed is death." All the copies, except the Latin Vulgate, present this striking passage as a verse by itself. To this the Vulgate adds part of verse 27, "omnia . . dicat." We have followed the Codex Amiatinus.

2 Cor. v. In the Codex Amiatinus as well as in the Greek of Tischendorf and Alford the clause, "æstimantes hoc .... mortui sunt," forms part of verse 15. In the Textus Receptus, Syriac, Vulgate and modern versions, it belongs to verse 14. To the latter arrangement we have adhered.

2 Cor. x. "Consilia destruentes," last clause of verse 4 in the Vulgate, is the first clause of verse 5 in the Codex Amiatinus, and in all the other texts.

Gal. iv. The last clause of verse 13 in the Vulgate, "et tentationem vestram in carne mea," is the first clause of verse 14 in the Codex Amiatinus, and in all the others.

Gal. v. We have transferred "modestia, continentia," from verse 23 to the end of verse 22, to make the Latin division conformable to the Greek, Syriac, etc.

Eph. ii. "Inimicitias in carne sua," the first clause of verse 15 in the Codex Amiatinus, we have left, with the Vulgate, Greek and Syriac, as the last clause of verse 14.

Digitized by Google

Eph. iii. "In caritate radicati et fundati," the first clause of verse 18 in the Codex Amiatinus, we have transferred, in conformity with the Vulgate and the other texts, to the end of verse 17.

Eph. v. "Sed ut sapientes," the first clause of verse 16 in the Vulgate, is the last clause of verse 15 in the Codex Amiatinus. The latter division agrees with the Greek, the former with the Syriac. We have adopted the latter.

Col. i. 3. The phrase, "et Domino Jesu Christo," which is found in the Vulgate, is wanting in the Codex Amiatinus, the Greek and the Syriac.

1 Thess. ii. The last clause of ver. 6, in the Codex Amiatinus, "cum possimus oneri esse ut Christi apostoli," is the first clause of verse 7 in the Vulgate; the last clause of verse 11, "deprecantes vos et consolantes," is the first clause of verse 12 in the Vulgate, and verses 11 and 12 of the Cod. Amiat. and the other copies form verse 11 in the Vulgate.

Philem. 6. "Quod est in vobis," wanting in the Codex Amiatinus, but existing in the Vulgate, Greek, Syriac and other versions, has been retained in the Hexaglot text.

Heb. i. 1. The first verse of the Vulgate ends with the word "novissime;" to this the Codex Amiatinus adds, from verse 2, "diebus istis locutus est nobis in Filio." We have carried over the whole clause to verse 2.

Heb. iii. "Quadraginta annis," the first clause of verse 10 in the Vulgate is placed at the end of verse 9 in the Codex Amiatinus.

Heb. ix. "Solummodo in cibis et in potibus," the last clause of verse 9 in the Vulgate is the first clause of verse 10 in the Codex Amiatinus.

James iv. "Tu autem quis es qui judicas proximum?" the first clause of verse 12 in the Vulgate is the last clause of verse 11 in the Codex Amiatinus.

James v. 13. The different punctuation of this verse in the two Latin editions is worthy of note. The Vulgate has, "Tristatur aliquis vestrum? oret. Æquo animo est? psallat." The Codex Amiatinus has, "Tristatur aliquis vestrum? oret æquo animo et psallat." All the versions are in favour of the Vulgate.

1 Pet. ii. "Et lapis offensionis et petra scandali," the last clause of verse 7 in the Codex Amiatinus, we have carried on to the beginning of verse 8, in conformity with the other texts.

1 Pet. iii. The clause, "Sed cum modestia et timore," the last of verse 15 in the Codex Amiatinus, has been transferred in the Hexaglot Bible to verse 16, in conformity with the Vulgate, Greek, etc.

2 Pet. i. 2. "Dei et Christi Jesu." These words, wanting in the Codex Amiatinus but existing in the Greek, Vulgate, Syriac, and modern versions, have been retained in the Hexaglot text.

2 Pet. iii. 10. "Terra autem et quæ in ipsa sunt opera exurentur." Wanting in the Cod. Amiat., but found in all the others. We have, therefore, restored the clause.

1 John v. 7, 8. "In cælo; Pater, Verbum et Spiritus sanctus, et hi tres unum sunt. Et tres sunt qui testimonium dant in terra." This passage is absent from the Codex Amiatinus, the Greek of Tischendorf and Alford, and the Syriac. It is found in the Textus Receptus, the Vulgate and the modern versions. We have preserved it within brackets.

Jude 21. "Expectantes misericordiam Domini nostri Jesu Christi in vitam æternam." This important clause, which is wanting in the Codex Amiatinus, exists in the Greek, Syriac, Vulgate and modern versions. It has accidentally been omitted from the Hexaglot text. Verse 24. The words "in adventu Domini nostri Jesu Christi," are found in the Vulgate alone.

Digitized by Google

Rev. ii. The last clause of verse 23 of the Latin, "Vobis autem dico," has been brought over to verse 24 in the Hexaglot Bible, to conform with the Greek, Syriac, etc.

Rev. ii. "Sicut et ego accepi a Patre meo," the first clause of verse 28 in the Vulgate, is the last clause of verse 27 in the Codex Amiatinus, the Greek, the Syriac and modern versions.

Rev. ix. The last clause of verse 10 in the Vulgate, "et habebant super se," is the first clause of verse 11 in the Codex Amiatinus and the other texts.

Rev. xvii. "Et reges septem sunt," the last clause of verse 9 in the Vulgate, is the first clause of verse 10 in the Codex Amiatinus and the other texts.

Rev. xviii. The first clause of verse 17 of the Vulgate, "quoniam una hora destitutæ sunt tantæ divitiæ," is the final clause of verse 16 of the Codex Amiatinus. The former accords with the Greek, the latter with the Syriac.

Rev. xx. vers s 7, 8 of the Codex Amiatinus correspond to verse 7 of the Vulgate; verses 9 and 10 of the former are verses 8, 9, 10 of the latter. The arrangement of the Codex Amiatinus accords with that of the Greek, Syriac and modern versions.

Digitized by Google

OF THE GREEK OF THE NEW TESTAMENT.

DEAN ALFORD, after having found considerable fault with Dr. Tischendorf's work, observes, in the Prolegomenon to his own New Testament, Vol. I. p. 77, "Allowing for imperfections and for instances of carelessness, such as are incidental to all who undertake a work of this kind, I cannot but regard Tischendorf's second edition as the most valuable contribution at the time of its appearance which had yet been made to the revision of the New Testament. And I believe that all future texts, arranged on critical principles, will be found to approach very closely to his. Such," he adds, "has been the case with my own, although, in every instance of correction or re-arrangement, I have been led, not by him, but by the rules which he and I have followed in common. *And it will be found by any who will take the trouble to compare our texts, that the differences between us are both numerous and important.*"

After reading such valuable testimony as this to the general excellence of Tischendorf's text, the subscribers to the Hexaglot Bible will, doubtless, feel satisfied with the choice made by the publishers in this most important portion of the work. The text of the justly renowned Dr. Tischendorf (eighth edition) has been adopted *in its integrity*. Moreover, the suggestion of Dean Alford, as to one taking the trouble to compare his text with that of Tischendorf, has been acted upon. Every word of the one has been carefully collated with every word of the other. The differences which the Dean pronounces both numerous and important have been faithfully noted down. It is to be hoped that this labour of one will prove of some service to many who have not time to make the comparison for themselves.

In these days of earnest study, bold criticism, and wild speculation, it behoves a man to look, pause, reflect, and not to leap, before he is tolerably sure of his ground; not to jump at the conclusions of others, however great and learned, before he himself, however humble and unlearned, has reflected and examined the position. If there be any force in this observation, if it have any application to the false deductions made in modern times from the science of anthropology or of geology, if it have any application to the deeper and more mysterious science of theology, a science which demands faith without vision, a theology which, resting on revelation, on the supernatural alone, admits of no mathematical demonstration, then indeed it behoves one to examine the *dicta* of modern theologians, not to assume to oneself of necessity, the office of critic, but to investigate and compare the results at which critics have arrived, just as one who is not an artist may, without assumption or presumption, form an opinion upon the merits of an eminent musician or a renowned painter. He may not be able to produce the sweet melody of the former or the fine tints of the latter; yet his ear may be able to appreciate the melody, his eye to gaze with rapture at the landscape, which he himself cannot produce; he may also, with propriety, exercise the power of appreciation with which a beneficent God has endowed him, and he may tell others of the sweetness of the music which he has heard

Digitized by Google

but cannot compose or play; of the magnificence of the landscape which he has seen but cannot paint. Without making the slightest pretension to being critical, without making any profession of having had access to weighty and unedited MSS., with the frank acknowledgment that the Greek text of the Hexaglot Bible is the result of other men's labours, we yet hope that this text will not be despised on account of its want of originality, for although not absolutely original, it will, nevertheless, be found to possess characteristics peculiar to itself, and useful to the biblical student.

The gaps which have been found in Tischendorf's edition, or, to speak plainly, the passages which he has cut out of the text, have been supplied from various sources, when possible from Alford; those which Alford also rejects have been supplied from the Textus Receptus.

The question will naturally arise:—How can you introduce into your columns passages rejected by Tischendorf, and yet retain his text pure and simple? This question is thus answered. Tischendorf, as a consistent critical author, *never employs a bracket;* therefore whenever a word, or a clause, or a whole passage is introduced within brackets, into the Greek text of the Hexaglot New Testament, the reader will at once infer that the word, clause, or passage, does not find place in Tischendorf's text; so that the simple omission of the bracketed portions leaves Tischendorf's text intact. If the text of Alford had been adopted as the groundwork of this book, the path would not have been quite so smooth, he having made tolerably free use of brackets, more particularly towards the end of his laborious work.

We shall proceed now to point out:—

I. The MSS. from which Alford and Tischendorf obtained their texts.

II. The discrepancies in spelling between the two editors.

III. Different readings, comprising:—

1. Words in Tischendorf not in Alford.

2. Words in Alford not in Tischendorf; those introduced into our text being marked thus *.

3. Differing words and phrases.

4. Transpositions.

5. Words admitted into the text of Alford, *within brackets*, some of which form part of Tischendorf's text; others which do not find place in the text of Tischendorf, but which have, nevertheless, been admitted into the text of the Hexaglot, *because they exist in the whole or in the majority of the other versions.*

6. Words and passages, neither in Alford nor in Tischendorf, supplied in the Hexaglot text from the Textus Receptus.

1. With regard to MSS.

The two lists of MSS. of the Greek Testament referred to in the editions of Alford and Tischendorf are almost the same. It may be not out of place to give one of those lists here. We have selected Tischendorf's, because it is more concise.

א cod. Sinait. Petrop. saec. IV. med.
A cod. Alex. Lond. saec. V.
B cod. Vatic. Rom. saec. IV.
C cod. Ephraemi palimps. Par. V.
D cod Bezae Cantabr. VI.
E cod. Basil. VIII.
F cod. Boreeli Rheno-Traject. IX.
F^a margo Octateuthi Coisl. VII.
G cod. Seidelii Lond. IX—X.
H cod. Seidelii Hamb. IX—X.
I cod. Petrop. palimps. V. VI.
I^b (antea N^b) palimps. Lond. V.
K cod. Cyprius Par. IX.
L cod. Par. VIII.
M cod. des Champs Par. IX.
N Lond. (foll. 4) Vind. (2) Vat. (6) (Patm. 33) VI.
O cod. Mosq. IX.

Digitized by Google

o^a cod. Guelph. IX.
o^b cod. Bodl. IX.
o^c cod. Veron. VI.
o^d cod. Turic. VII.
o^e cod. Sang. IX.
o^f cod. Noroff. Petrop. IX.
p cod. Guelph. palimps. VI.
q cod. Guelph. palimps. V.
r cod. Nitr. palimps. Lond. VI.
s cod. Vat. Rom. a. 949
t^a cod. Borg. Rom. V
t^b cod. Petrop. VI.
t^c cod. Porph. Petrop. VI.
u cod. Nan. Venet. X.
v cod. Mosc. IX.
w^a cod. Par. VIII.
w^b cod. palimps. Neap. VIII.
w^c cod. Sang. IX.
w^d cod. Cantabr. IX.
x cod. Landish. Monac. IX—X.
y cod. Barb. Rom. VIII.
z cod. Dubl. palimps. VI.
Γ cod. Oxon. et Petrop. IX.
Δ cod. Sangall. IX.
Θ^a cod. Tisch. Lips. VII.
Θ^b cod. Petrop. VI.
Θ^c cod. Petrop. VI.
Θ^d cod. Petrop. VIII.
Θ^e cod. Porph. Petr. VI.
Θ^f cod. Porph. Petr. VI.
Θ^g cod. Porph. Petr. VI.
Θ^h cod. Porph. Petr. IX.
Δ cod. Oxon. IX.
Σ cod. Lond. VIII.
Π cod. Petrop. IX.

ITALAE (saec. II.) CODD.

(PLERIQUE SAEC. V. ET VI.)

a Vercell. b Veron. c Colb. Par. d Cantabr. e Palat. Vind. f Brix. ff^1. Corbej. ff^2. Corbej. g^1. Sangerm. g^2. Sangerm. h Clarom. Vat. i Vind. k Bobb. Taur. l Rhedig. Vratisl. m Vatic. n Sangall. o Sangall. p Sangall. q Monac.

VULG. (saec. IV.) CODD.

(SAEC. VI. VII. VIII.)

am VI. bodl demid em erl for VI. fos fu VI. gat harl ing mm mt pe prag VI. reg san VI. taur tol

flor gue lux mar: sunt lectionaria Latina.

VERSIONES RELIQUAE:

aeth i. e. aethiopica ex edd. Rom. et polygl. et P. Platt.
arm i. e. armenica
arr i. e. arabicae
cop i. e. memphitica
sah i. e. sahidica
basm i. e. basmurica
syr^{cu} i. e. syriaca Curetoni e cod. Nitr. saec. V.
syr^{sch} i. e. syriaca ex ed. Schaafii
syr^{p} i. e. syriaca ex ed. Whit.
syr^{hr} i. e. syr. e cod. Hierosolym.
$pers^{p}$ i. e. persic. e polygl.
$pers^{whe}$ i. e. persic. Wheloci.
go i. e. gothica
fr i. e. francica
sax i. e. anglosaxonica
sl i. e. slavonica

PATRUM nomina pleraque per se clara erunt.
Naas[109] i. e. Naasseni in Philosoph. Hippol. ed. princ. Item alia similia. $Marc^{tert}$ i. e. Marcion ap. Tertull. $Marc^{epiph}$ i. e. ap. Epiphan.
Chr^{sus} i. e. Chrss. e cod. Guelf. s. VI.

al i. e. alii.
aliq. i. e. aliquot vel aliquoties
c. i. e. cum s. auctoritate. Ita Gb° c. A i. e. Griesb. omitti vult auctoritate cod. A.
mu i. e. multi
pm i. e. permulti
pler i. e. plerique
pauciss i. e. paucissimi
et (cum puncto) e. i. etiam
evgg vel evgll i. e. evangelistaria
rell i. e. reliqui
49^{ov} etc. i. e. evglstar. nr. 49. etc.
barb i. e. evglst. Barberin. palimps. saec. VII.
carp i. e. evglst. Carpentor. saec. IX.
ven i. e. evglst. Venet. palimps. saec. VIII.
min i. e. minusculi
mg i. e. margo
unc i. e. unciales
y^{scr} etc. sunt codd. a F. H. Scrivener conlati
2^{pe} etc. sunt codd. Petropolitani ab Ed. de Mura conlati
cat i. e. catena.

τ i. e. ed. Elzev. 1624. unaque ed. Rob. Steph. 1550. Quae ubi differunt, τ est Rob. Steph. τ^e Elz.
Ln i. e. Lachmanni ed. mai. 1842. 1850. Ln mecum consentit si non ipse nominatur.
Sz i. e. ed. Scholzii ed. 1830.
Ti i. e. ed. Tisch. anni 1859.
Gb i. e. Griesb. ed. Evv. 1827. Gb° et Gb^{oo} significant omissionem Griesbachio probabilem et valde probabilem visam. Item Gb′ et Gb′ lectionem a Griesbachio commendatam et valde commendatam; Gb + aliquid a Griesbachio cum aliqua dubitatione in textum receptum. Schu: i. e. Dav. Schulz. in ed. Griesb. 1827. Gb et Sz consentiunt cum τ, si non ipsi nominantur. τ (= Gb Sz) i. e. τ exceptis Gb Sz.

II. SPELLING, ACCENTUATION, AND PUNCTUATION.

In the main, Alford and Tischendorf agree in the spelling and accentuation of words and in the punctuation of sentences. With regard to spelling, Alford observes that both preserve the *ν ἐφελκυστικόν* even before consonants, and that the ancient forms of some tenses of *λαμβάνω* and its derivatives, *e. g.* *λήμψομαι* and the like, have been retained; as also have similar peculiarities which seem to be not mere mistakes, such as itacism, or the confusion of vowels, but *bonâ fide* varieties, exhibiting the habits of the common dialect of the time. With regard to accents, Tischendorf

Digitized by Google

observes (Proleg. Old Test. p. 30), "In correcting these much labour has been spent," and then he adduces many examples, of which the following are specimens:—*ἅπις* for *ἄπις*, *βοῤῥᾶν* for *βοῤῥάν*, *βαρεῖα* for *βαρεία*, *ὡραία* for *ὡραῖα*; *ἔνειρας* for *ἐνείρας*, *περιέσχον* for *περίεσχον*, *ἐπιμίξ* for *ἐπίμιξ*, *Σπαρτιᾶται* for *Σπαρτιάται*. "Nec nihil" (writes Tischendorf) "in eo positum est studii ut nomina propria eodem constanter et accentu et spiritu ederentur," ut *Ἀμράμ*, etc. Tischendorf has also preferred the form *ἀνὰ μέσον*, *ἀπ' ἀρχῆς*, and the like, to *ἀναμέσον*, *ἀπαρχῆς*; but he adds the significant clause, "Although what limits that law has it is difficult to say" (quamquam quos ea lex fines habeat difficile dictu est).

In the Hexaglot Bible, the system of Tischendorf has been generally adopted, and consequently some, but not all, of his minor inconsistencies. Thus, in spite of the care taken by Tischendorf to have proper names exhibited with the same accent and breathing, we find *Ἀβραὰμ* in the Old Testament, in the New Testament *Ἀβραάμ*. In the Old Testament, after such expressions as *εἶπε πρὸς αὐτούς*, there is no stop; in the New Testament, there is always the point (·). On the question of punctuation Dean Alford observes:—"For the punctuation of the text in this and my other editions I am alone responsible. It has been revised on the principle which Lachmann was the first to apply to the New Testament. Almost all printed books are sadly over-punctuated. Amongst other services rendered by modern criticism to the sacred text, this, though it may seem one of the least, is no mean one, that it has cleared it from the exegetical obscuration of many thousand commas." In conformity with this view, Dean Alford employs no stop after such expressions as *ἔλεγεν αὐτῷ* in his New Testament, whereas Dr. Tischendorf *does*, and so do Stier and Theile. The point has been adopted in the Greek New Testament of the Hexaglot. A comma has also been placed between coordinate words in our New Testament, in this respect agreeing with Alford and differing from Tischendorf (see 1 Tim. i. 17, etc., etc.). Another point is the *ρρ*. Of this Tischendorf says (Prol. Old Test., p. 32), Male retinuimus *ῤῥ* for *ρρ*, *We have wrongly retained ῤῥ for ρρ*. The former has been adopted in the Old Testament of the Hexaglot Bible, and in the New Testament of Dean Alford; but in deference to the decided opinion of Tischendorf, the latter form has been adopted in our New Testament. Again, in the Old Testament, Tischendorf employs final ς in the middle of compound words, thus—*τελέςφορος*, *προςοίσεις*. Alford does the same in the New Testament; but, curiously enough, in the New Testament Tischendorf rejects the final ς entirely, and always employs *σ*. Throughout the Hexaglot Bible *σ* is used in the middle and ς at the end of words.

After careful comparison of the spelling of the two critics, we have found that in the main they agree. In many instances, however, they differ. Alford generally adopts *εἶ*, where Tischendorf has simply *ῖ*; the former employs *ν ἐφελκυστικον* in numerous instances where the latter neglects it; where one employs the synæresis, as *διατί*, the other prefers the diæresis, as *διὰ τί*. Subjoined is a list of words differently spelt, amongst which are included a few verbs, such as *εἶπον*, *εἶπαν*; *εἶδον*, *ἴδον*, frequently interchanged.

		Alford.	Tischendorf.
Matt.	v. 18. ..	*ἀλιεῖς*	*ἁλεεῖς*
	v. 21. ..	*ἐῤῥήθη*	*ἰῤῥέθη*
	xii. 18. ..	*εὐδόκησεν*	*ηὐδόκησεν*
	xiv. 1. ..	*τετράρχης*	*τετραάρχης*
	xiv. 19. ..	*ηὐλόγησεν*	*εὐλόγησεν*
	xviii. 5. ..	*ἂν*	*ἐὰν*
	xxvi. 15. ..	*κἀγὼ*	*καὶ ἐγὼ*

		Alford.	Tischendorf.
Matt.	xxvii. 54. ..	*ἑκατόνταρχος* ..	*ἑκατόνταρχης*
	xxvii. 57. ..	*Ἰωσῆ*	*Ἰωσῆφ*
	xxviii. 10. ..	*κἀκεῖ*	*καὶ ἐκεῖ*
Mark	i. 42. ..	*ἐκαθαρίσθη*	*ἐκαθερίσθη*
	ii. 4. ..	*χαλῶσιν*	*χαλῶσι*
	iii. 4. ..	*ἀγαθοποιῆσαι* ..	*ἀγαθὸν ποιῆσαι*
	iii. 20. ..	*μήδε*	*μήτε*

Digitized by Google

		ALFORD.	TISCHENDORF.
Mark	iv. 9.	καταμόνας	κατὰ μόνας
	iv. 10.	ἠρώτων	ἠρώτουν
	iv. 23.	εἴτις	εἴ τις
	iv. 28.	εἶτα	εἶτεν
	vi. 4.	συγγενέσιν	συγγενεῦσιν
	vi. 25.	ἐξ αὐτῆς	ἐξαυτῆς
	vi. 50.	εἶδον	εἶδαν
	vii. 2.	τουτέστιν	τουτ' ἔστιν
	vii. 25.	ἀλλ'	ἀλλὰ
	vii. 32.	μογγιλάλον	μογιλάλον
	viii. 3.	νήστεις	νήστις
	viii. 25.	τηλαυγῶς	δηλαυγῶς
	ix. 5.	συλλαλοῦντες	συνλαλοῦντες
	ix. 50.	ἄλας	ἅλα
	xi. 6.	εἶπον	εἶπαν
	xi. 19.	ὅτε	ὅταν
	xii. 1.	ἐξέδοτο	ἐξέδετο
	xii. 4.	ἐκεφαλαίωσαν	ἐκεφαλίωσαν
	xii. 32.	εἶπας	εἶπες
	xii. 40.	κατέσθοντες	κατεσθίοντες
	xiii. 15.	εἰσελθέτω	εἰσελθάτω
	xiv. 5.	ἐνεβριμῶντο	ἐνεβριμοῦντο
	xiv 6.	εἰργάσατο	ἠργάσατο
	xiv. 15.	καὶ ἐκεῖ	κἀκεῖ
	xiv. 44.	σύσσημον	σύνσημην
	xiv. 46.	ἐπέβαλον	ἐπέβαλαν
	xv. 16.	συγκαλοῦσιν	συνκαλοῦσιν
	xv. 35.	παρεστηκότων	παρεστώτων
	xv. 42.	ἐστι	ἐστιν
Luke	i. 3.	ἔδοξεν	ἐδοξε
	i. 9.	ἔλαχεν	ἔλαχε
	i. 43.	με	ἐμέ
	ii. 5.	μεμνηστευμένῃ	ἐμνηστευμένῃ
	ii. 16	ἀνεῦρον	ἀνεῦραν
	ii. 20.	εἶδον	ἴδον
	v. 2.	ἔπλυνον	ἔπλυναν
	v. 11.	ἅπαντα	πάντα
	vi. 34.	δανείζουσιν	δανίζουσιν
	vi. 48.	πλημμύρας	πλημμύρης
	vi. 48.	οἰκοδομεῖσθαι	οἰκοδομῆσθαι
	vi. 49.	προσέρρηξεν	προσέρηξεν
	vii. 33.	μήτε	μηδὲ
	vii. 41.	δανειστῇ	δανιστῇ
	viii. 7.	συμφυεῖσαι	συνφυεισαι
	viii. 30.	Λεγεών	Λεγιών
	ix. 18.	καταμόνας	κατὰ μόνας
	ix. 27.	ἑστώτων	ἑστηκότων
	ix. 48.	ἐὰν	ἂν
	x. 20.	ἐγγέγραπται	ἐνγέγραπται
	x. 24.	εἶδαν	ἴδαν
	x. 34.	πανδοχεῖον	πανδοκίον
	x. 35.	πανδοχεῖ	πανδοκεῖ
	xi. 2.	ἐλθέτω	ἐλθάτω
	xi. 8.	ἀναίδειαν	ἀναιδίαν
	xii. 4.	ἀποκτενόντων	ἀποκτεννόντων
	xii. 38.	καὶ ἐὰν	κἂν
	xiv. 34.	ἄλας	ἅλα
	xv. 6.	συγκαλεῖ	συνκαλεῖ
	xvi. 29.	ἔχουσιν	ἔχουσι
	xviii. 1.	ἐγκακεῖν	ἐνκακεῖν
	xviii. 26.	εἶπον	εἶπαν
	xviii. 29.	ἕνεκεν	εἵνεκεν

		ALFORD.	TISCHENDORF.
Luke	xix. 48.	ἐξεκρέματο	ἐξεκρέμετο
	xx. 20.	ἐγκαθέτους	ἐνκαθέτους
	xx. 36.	οὐδὲ	οὔτε
	xxi. 5.	ἀναθήμασιν	ἀναθέμασιν
	xxi. 11.	φόβηθρά	φόβητρά
	xxi. 24.	μαχαίρας	μαχαίρης
	xxii. 49.	μαχαίρᾳ	μαχαίρῃ
	xxii. 55.	συγκαθισάντων	συνκαθισάντων
	xxiii. 13.	συγκαλεσάμενος	συνκαλεσάμενος
	xxiii. 14.	οὐδὲν	οὐθὲν
	xxiii 18.	παμπληθεὶ	πανπληθεὶ
John	ii. 20.	ᾠκοδομήθη	οἰκοδομήθη
	iv. 17.	εἶπας	εἶπες
	iv. 27.	ἦλθον	ἦλθαν
	iv. 32.	μήτις	μή τις
	v. 23.	τιμῶσιν	τιμῶσι
	vi. 18.	διεγείρετο	διηγείρετο
	vi. 37.	με	ἐμὲ
	vi. 46.	ἐμὲ	με
	vii. 25.	Ἱερωσολυμιτῶν	Ἱερωσυλμειτῶν
	vii. 39.	ἔμελλον	ἤμελλον
	vii. 52.	ἐρεύνησον	ἐραύνησον
	viii. 55.	καὶ ἐὰν	κἂν
	ix. 30.	ἀνέῳξεν	ἤνοιξεν
	x. 22.	ἐγκαίνια	ἐνκαίνια
	xi. 16.	συμμαθηταῖς	συνμαθηταῖς
	xi. 18.	σταδίων	σταδέων
	xi. 38.	ἐμβριμώμενος	ἐμβριμούμενος
	xi. 54.	οὐκ ἔτι	οὐκέτι
	xi. 56.	ἔλεγον	ἔλεγαν
	xiii. 19.	ἀπ' ἄρτι	ἀπάρτι
	xv. 4.	μείνῃ	μένῃ
	xv. 16.	δώῃ	δῷ
	xix. 6.	εἶδον	ἴδον
	xxi. 16.	πρόβατα	πρόβατια
Acts	i. 10.	ἐσθήσεσιν	ἐσθήσεσι
	i. 19.	πᾶσιν	πᾶσι
	i. 19.	τουτέστιν	τοῦτ' ἔστιν
	i. 26.	συγκατεψηφίσθη	συνκατεψηφίσθη
	ii. 14.	ἅπαντες	πάντες
	ii. 18.	καὶ γε	καίγε
	ii. 22.	δυνάμεσιν	δυνάμεσι
	ii. 22.	τέρασιν	τέρασι
	ii. 25.	διὰ παντός	διαπαντός
	ii. 26.	ἐπ' ἐλπίδι	ἐφ' ἐλπίδι
	ii. 30.	ἐγκατελείφθη	ἐνκαταλείφθη
	iii. 7.	σφυρά	σφυδρά
	iv. 9.	σέσωσται	σέσωται
	iv. 12.	οὔτε	οὐδὲ
	iv. 25.	ἵνα τί	ἱνατί
	v. 3.	διὰ τί	διατί
	vii. 14.	ἐβδομηκονταπέντε	ἑβδομήκοντα πέντε
	vii. 26.	συνήλλασεν	συνήλλασσεν
	viii. 11.	μαγείαις	μαγίαις
	viii. 45.	ἐξώσεν	ἐξέωσεν
	ix. 1.	ἐμπνέων	ἐνπνέων
	ix. 22.	συνβιβάζων	συμβιβάζων
	x. 33.	ἐξ αὐτῆς	ἐξαυτῆς
	x. 45.	συνῆλθον	συνῆλθαν
	xiv. 19.	ἔσυραν	ἕσυρον
	xv. 26.	παραδεδωκόσιν	παραδεδωκόσι
	xvi. 12.	ἐστὶ	ἐστὶν

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Acts	xvi. 26.	ἠνεῴχθησαν	ἠνοίχθησαν
	xvi. 33.	πάντες	ἅπαντες
	xvii. 27.	ἄρα γε	ἄραγε
	xix. 6.	ἦλθε	ἦλθεν
	xix. 32.	συγκεχυμένη	συνκεχυμένη
	xix. 38.	ἔχουσιν	ἔχουσι
	xx. 10.	συμπεριλαβὼν	συνπεριλαβὼν
	xx. 22.	μοι	ἐμοὶ
	xx. 32.	τανῦν	τὰ νῦν
	xx. 33.	οὐδενὸς	οὐθενὸς
	xxiii. 11.	οὕτως	οὕτω
	xxiii. 13.	τεσσαράκοντα	τεσσεράκοντα
	xxiii. 34.	ἐπαρχίας	ἐπαρχείας
	xxiv. 4.	ἐγκόπτω	ἐνκόπτω
	xxiv. 13.	οὔτε	οὐδὲ
	xxiv. 27.	κατέλιπεν	κατέλιπε
	xxv. 5.	συγκαταβάντες	συνκαταβάντες
	xxv. 12.	συλλαλήσας	συνλαλήσας
	xxv. 24.	συμπαρόντες	συνπαρόντες
	xxvi. 5.	θρησκείας	θρησκίας
	xxvi. 30.	συγκαθήμενοι	συνκαθήμενοι
	xxvii. 5.	κατήλθομεν	κατήλθαμεν
	xxvii. 19.	ἔῤῥιψαν	ἔριψαν
	xxvii. 29.	μή που	μήπου
	xxvii. 30.	πρώρας	πρώρης
	xxvii. 37.	ἑβδομηκονταἑξ	ἑβδομήκοντα ἓξ
	xxvii. 42.	μήτις	μή τις
	xxviii. 15.	ἔλαβεν	ἔλαβε
	xxviii. 17.	ἔθεσιν	ἔθεσι
	xxviii. 21.	ἕνεκεν	εἵνεκεν
Rom.	i. 10.	εἴ πως	εἴπως
	i. 27.	ἄρσενες	ἄρρενες
	iii. 12.	ἠχρειώθησαν	ἠχρεώθησαν
	vii. 16.	σύμφημι	σύνφημι
	vii. 19.	ἀλλ'	ἀλλὰ
	viii. 16.	συμμαρτυρεῖ	συνμαρτυρεῖ
	viii. 21.	δουλείας	δουλίας
	viii. 27	ἐρευνῶν	ἐραυνῶν
	xi. 19.	ἐγκεντρισθῶ	ἐνκεντρισθῶ
	xi. 20.	ὑψηλοφρόνει	ὑψηλὰ φρόνει
	xi. 33.	ἀνεξερεύνητα	ἀνεξεραύνητα
	xv. 20.	οὕτω	οὕτως
	xv. 23.	κλίμασιν	κλίμασι
1 Cor.	ii. 13.	συγκρίνοντες	συνκρίνοντες
	iv. 8.	συμβασιλεύσωμεν	συνβασιλεύσωμεν
	v. 8.	εἰλικρινείας	εἰλικρινίας
	v. 11.	νῦν	νῦνι
	vi. 3.	μητί γε	μήτιγε
	vi. 7.	διὰ τί	διατί
	vii. 5.	μή τι	μητί
	vii. 9.	κρεῖσσ ν	κρεῖττον
	ix. 1.	ἑώρακα	ἑόρακα
	ix. 4.	πιεῖν	πεῖν
	ix. 23.	συγκοινωνὸς	συνκοινωνὸς
	viii. 9.	μή πως	μήπως
	x. 5.	ηὐδόκησεν	εὐδόκησεν
	xi. 26.	ἄχρις	ἄχρι
	xii. 10.	διακρίσεις	διακρίσις
	xii. 26.	συγχαίρει	συνχαίρει
	xiii. 2.	κἂν	καὶ ἐὰν
	xiii. 2.	μεθιστάνειν	μεθιστάναι
	xvi. 22.	μαραναθά	Μαρὰν ἀθά

		Alford.	Tischendorf.
2 Cor.	iii. 3.	ἐγγεγραμμένη	ἐνγεγραμμένη
	iii. 16.	δ' ἂν	δὲ ἐὰν
	v. 3.	εἴ γε	εἴγε
	v. 16.	συγκατάθεσις	συνκατάθεσις
	v. 16.	ἐμπεριπατήσω	ἐνπεριπατήσω
	vii. 11.	κατειργάσατο	κατηργάσατο
	vii. 12.	οὐχ	οὐκ
	viii. 12.	ἐὰν	ἂν
	x. 4.	στρατείας	στρατίας
	x. 12.	ἐγκρῖναι	ἐνκρίναι
	xi. 16.	μή γε	μήγε
Gal.	iii. 23.	συγκλειόμενον	συνκλεόμενον
	iv. 3.	ἦμεν	ἤμεθα
	iv. 19.	τεκνία	τέκνα
	iv. 24.	δουλείαν	δουλίαν
	v. 1.	δουλείας	δουλίας
	v. 15.	ὑπὸ	ὑπ'
	vi. 9.	ἐγκακῶμεν	ἐνκακῶμεν
Eph.	i. 9.	αὐτῷ	αὐτῷ
	i. 23.	ἐστὶ	ἐστὶν
	iii. 6.	συγκληρόνομα	συνκληρόνομα
	iii. 13.	ἐγκακεῖν	ἐνκακεῖν
	iv. 9.	κυβεία	κυβία
	vi. 11.	μεθοδείας	μεθοδίας
Phil.	ii. 2.	σύμψυχοι	σύνψυχοι
	iii. 10.	συμμορφιζόμενος	συνμορφιζόμενος
	iii. 17.	συμμιμηταί	συνμιμηταί
	iii. 21.	συμμόρφον	συνμόρφον
Col.	iii. 22.	ὀφθαλμοδουλείαις	ὀφθαλμοδουλίαις
1 Thess.	ii. 5.	κολακείας	κολακίας
	iii. 1.	εὐδοκήσαμεν	ηὐδοκήσαμεν
	v. 15.	ἀποδῷ	ἀποδοῖ
	v. 19.	σβέννυτε	ζβέννυτε
2 Thess.	i. 4.	ἐγκαυχᾶσθαι	ἐνκαυχᾶσθαι
1 Tim.	i. 9.	ἀσέβεσιν	ἀσέβεσι
	i. 20.	παιδευθῶσι	παιδευθῶσιν
	ii. 5.	οἶδε	οἶδεν
	iv. 2.	κεκαυτηριασμένων	κεκαυστηριασμένων
	iv. 3.	ἐπεγνωσκόσιν	ἐπεγνωσκόσι
	vi. 2.	εἰσι	εἰσιν
	vi. 11.	πραυπάθειαν	πραυπαθίαν
	vi. 17.	ὑψηλοφρονεῖν	ὑψηλὰ φρονεῖν
2 Tim.	i. 8	συγκακοπάθησον	συνκακοπάθησον
	ii. 4.	πραγματείαις	πραγματίαις
	ii. 12.	συμβασιλεύσομεν	συνβασιλεύσομεν
	iii. 11.	ἐῤῥύσατο	ἐρύσατο
	iii. 16.	παιδείαν	παιδίαν
	iv. 8.	πᾶσιν	πᾶσι
	iv. 8.	ἠγαπηκόσιν	ἠγαπηκόσι
Titus	i. 15.	μεμιαμένοις	μεμιαμμένοις
Philem.	12.	τουτέστι	τοῦτ' ἔστιν
	16.	οὔκετι	οὐκ ἔτι
Heb.	ii. 12.	μή ποτε	μήποτε
	ii. 15.	δουλείας	δουλίας
	iii. 19.	διὰ	δι'
	iv. 2.	συγκεκερασμένος	συνκεκερασμενος
	vi. 3.	ἐάν περ	ἐάνπερ
	ix. 18.	οὐδὲ	οὐδ'
	ix. 18.	ἐγκεκαίνισται	ἐνκεκαίνισται.
	ix. 22.	λελουμένοι	λελουσμένοι
	ix. 33.	θλίψεσι	θλίψεσιν
	ix. 34.	κρείττονα	κρείσσονα

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Heb.	ix. 37.	χρονιεῖ	χρονίσει
	xi. 4.	προσήνεγκε	προσήνεγκεν
	xi. 9.	συγκληρονόμων	συνκληρονόμων
	xi. 25.	συγκακουχείσθαι	συνκακουχείσθαι
	xii. 5.	παιδείας	παιδίας
	xii. 21.	οὕτως	οὕτω
	xii. 23.	πνεύμασιν	πνεύμασι
James	i. 26, 27.	θρησκεία	θρησκία
	iii. 5.	μεγαλαυχεῖ	μεγάλα αὐχεῖ
	iv. 4.	ἂν	ἐὰν
	iv. 16.	αλαζονείαις	ἀλαζονίαις
	v. 11.	ἴδετε	εἴδετε
1 Pet.	iii. 7.	ἐγκόπτεσθαι	ἐνκόπτεσθαι
	iv. 6.	κριθῶσιν	κριθῶσι
	v. 1.	συμπρεσβύτερος	συνπρεσβύτερος
2 Pet.	ii. 4.	σειροῖς	σιροῖς
	ii. 7.	ἰρύσατο	ἐρρύσατο
	ii. 8.	ἐγκατοικῶν	ἐνκατοικῶν
	ii. 9.	οἶδε	οἰδεν
	ii. 21.	κρείττον	κρείσσον
1 John	ii. 16.	ἀλαζονεία	ἀλαζονία
3 John	7.	ἐξῆλθον	ἐξῆλθαν
Jude	9.	ἐπενεγκεῖν	ἐπενενκεῖν
	14.	προεφήτευσεν	ἐπροφήτευσεν
Rev.	i. 8.	ὦ	ω
Rev.	i. 9.	συγκοινωνὸς	συνκοινωνὸς
	i. 11.	Θυάτειραν	Θυάτειρα
	iii. 17.	ἐλεινὸς	ἐλεεινὸς
	iv. 1.	εἶδον	ἴδον
	iv. 6. and v. 6.	ἐμμέσῳ	ἐν μέσῳ
	v. 3.	ἠδύνατο	ἐδύνατο
	vii. 1.	τέσσερας	τέσσαρας
	vii. 11.	ἐστήκεισαν	εἱστηκεισαν
	xii. 13.	ἔτεκε	ἔτεκεν
	xiii. 11.	εἶχε	εἶχεν
	xiv. 8.	πεπότικε	πεπότικεν
	xiv. 13.	ἀπ' ἄρτι	ἄπαρτι
	xv. 1.	ἴδον	εἶδον
	xvi. 18.	οὑτῶς	οὑτῶ
	xvii. 10.	ἦλθε	ἦλθεν
	xviii. 4.	συγκοινωνήσητε	συνκοινωνήσητε
	xviii. 12.	σηρικοῦ	σιρικοῦ
	xviii. 12.	θύϊνον	θύϊον
	xxi. 8.	φονεῦσι	φονεῦσιν
	xxi. 17.	τεσσερακοντατεσσάρων	τεσσεράκοντα τεσσάρων
	xxi. 18.	ἐνδομησις	ἐνδώμησις
	xxi. 19.	χαλκήδων	χαλκέδων
	xxi. 20.	χρυσόπρασον	χρυσόπρασος
	xxii. 5.	φωτίσει	φωτιεῖ
	xxii. 8.	δεικνύοντος	δεικνύντος.

SPELLING—PROPER NAMES.

"In the spelling of proper names," says Dean Alford, "there has been, in some cases, more difficulty in arriving at a determination which, of the varieties occurring in our most ancient MSS., is the most worthy of adoption in the particular passage."

After having carefully compared Alford's method of spelling and declining Hebrew and proper names with that of Tischendorf, we can understand that the difficulty in arriving at a determination on this point must be almost insurmountable, for in nearly every instance the English Dean differs with the German Doctor. The truth of this observation will appear from the following comparative list, in which the words are placed side by side, Alford's first, and then Tischendorf's:—*Ναζαρετ, Ναζαρεθ* and *Ναζαρα*; *Γομορρας, Γομορρων*; *Ἰεριχω, Ἰερειχω*; *ραββει, ραββι*; *Πιλατος, Πειλατος*; *Ἠλι, Ἠλει*; *Ἰωση, Ἰωσηφ*; *Μαρια, Μαριαμ*; *Ἱεροσολυμιται, Ἱεροσολυμειται*; *Λευῖν, Λευειν*; *Γεργεσηνων, Γερασηνων*; *Συρα Φοινικισσα, Συροφοινικισσα*; *Μωυσῃ* and *Μωσῃ, Μωϋσει*; *Ἰσκαριωτης, Ἰσκαριωθ*; *Γολγοθα, Γολγοθαν*; *Ἠλιου, Ἠλεια*; *Ματθατ, Μαθθαθ*; *Ναθαν, Ναθαμ*; *Σαλμων, Σαλα*; *Ἀμειναδαβ, Αμιναδαβ*; *Ἐρσων, Ἐρσωμ*; *Ἰαρεδ, Ἰαρετ*; *Μαλελεηλ, Μαλαλεηλ*; *Καϊναν, Καϊναμ*; *Ἰωαννῃ, Ἰωαννει*; *Νινευιταις, Νινευειταις*; *Ἱερουσαλημ, Ἱερωσολυμα*; *Σαμαρειας, Σαμαριας*; *Βηθεσδα, Βηθζαθα*; *Ἰσραηλιτης, Ἰσραηλειτης*; *Ἐλαμιται, Ἐλαμειται*; *Σολομωνος, Σαλομωντος*; *Καισαρεια, Καισαρια*; *Βαριησους, Βαριησου*; *Ἀτταλειαν, Ἀτταλιαν*; *Δαβιδ, Δαυειδ*; *Νεαπολιν, Νεαν πολιν*; *Ἀρεοπαγιτης, Ἀρεοπαγειτης*; *Κεγχρειας, Κενχρειας*; *Λασεα, Λασαία*; *Ἀμπλιαν, Ἀμπλιατον*; *Ἡροδιωνα, Ἡρωδιωνα*; *Ἀσυγκριτον, Ἀσυνκριτον*; *Πρισκιλλα, Πρισκα*; *ἀρραβωνα, ἀραβωνα*; *Βενῖαμιν, Βενιαμειν*; *Κολασσαεις, Κολοσσαεις*; *Ἀπολλω, Ἀπολλων*; *Χερουβιμ, Χερουβειν*; *Φιλαδελφεια, Φιλαδελφια*; *Σμυρνη, Ζμυρνη*; *Λαοδικεια, Λαοδικια*; and others of the same kind. This is not a very important matter; but it would be satisfactory if critics could agree as to the best method of spelling these words. This appears to be hopeless. In the Hexaglot Bible, Tischendorf's method has been strictly adhered to.

Digitized by Google

III. DIFFERENT READINGS.

We pass on now to notice some of the different readings which find place in the text of these two critical editors.

1.—Words found in Tischendorf, not in Alford:—

Matt. iii. 6, ποταμῷ; iv. 24, καὶ; viii. 23, τὸ; ix. 33, ὁ; x. 14, ἐκ; xii. 11, ἔσται; 18, εἰς; xiii. 28, δοῦλοι; 30, εἰς; 35, Ἡσαίου; 57, ἰδίᾳ; xiv. 34, εἰς; xv. 26, καὶ; xvi. 18, ὅτι; xviii. 7, ἐστιν; 26, ἐκεῖνος; 34, αὐτῷ; xix. 9, ὅτι; 14, αὐτοῖς; 24, ὅτι; xxi. 5, καὶ; xxii. 20, ὁ Ἰησοῦς; xxiv. 36, οὐδὲ ὁ υἱός; 38, ταῖς πρὸ; 39, καὶ; xxvi. 20, μαθητῶν; 44, ἐκ τρίτου, πάλιν; xxviii. 2, καὶ.

One of these is important, Matt. xxiv. 36, "Of that day and hour knoweth no man ... *not even the Son.*" In none of the versions; probably borrowed from Mark xx. 23.

Mark i. 2, ἐγὼ; ii. 12, λέγοντας; iii. 16, καὶ ἐποίησεν τοὺς δώδεκα; iv. 22, ἵνα; v. 27, τὰ; vi. 53, εἰς; vii. 2, ὅτι; 6, ὅτι; viii. 2, μοι; 19, καὶ; ix. 11, οἱ Φαρισαῖοι καὶ; 25, ὁ; 41, μου; x. 7, αὐτοῦ; 19, σου; 35, οἱ; 37, σου; xi. 2, οὔπω; 4, τὸν, τὴν; xii. 17, αὐτοῖς; 33, τῶν; xiii. 3, ὁ; 22, ψευδόχριστοι καὶ; xiv. 69, πάλιν; 72, εὐθὺς; xv. 36, καὶ.

Three of importance, iii. 16; ix. 11; and especially xiii. 22, the prediction that false Christs shall arise as well as false prophets. Alford rejects the word ψευδόχριστοι, but yet it finds place in the Syriac, Vulgate, and all versions.

Luke i. 28, ὁ ἄγγελος; ii. 24, τῷ; 26, ἂν; v. 10, ὁ; 30, καὶ ἁμαρτωλῶν; vi. 15, καὶ; vii. 12, ἦν; 44, τοὺς; ix. 49, ὁ; 62, πρὸς αὐτὸν; x. 21, ἐν ... τῷ ἁγίῳ; xi. 17, ἐφ' ἑαυτὴν; 44, οἱ; xii. 11, ἢ τί; 25, μερίμνων; xiii. 7, ἀφ' οὗ; 12, ἀπὸ; 27, ὑμᾶς; xvi. 4, ἐκ; xviii. 10, ὁ; xix. 4, εἰς τὸ; 8, τοῖς; 34, ὅτι; xx. 2, λέγοντες; 4, τὸ; xxii. 7, ἐν; 16, οὐκέτι; 18, ὅτι ... ἀπὸ τοῦ νῦν; xxiii. 2, ἡμῶν; 50, καὶ; xxiv. 1, ἡ.

Three of importance, i. 28; v. 30; x. 21. The last of these is worthy of note, because ἐν πνεύματι alone may have a signification widely different from ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ. Alford rejects ἐν τῷ ἁγίῳ, but the words find place in the Syriac and the Vulgate, though not in the modern versions.

John i. 35, ὁ; 40, οὖν; iv. 14, ἐγὼ; v. 10, καὶ; vi. 35, οὖν; 39, ἐν; 40, εν; 66, οὖν; vii. 22, ὁ; ix. 11, ὁ, ὁ, ὅτι, καὶ; 20, οὖν; 30, τὸ; xi. 1, τῆς; 12, οἱ μάθηται; xii. 9, ὁ; xiii. 25, οὖν; xiv. 14, με; xviii. 3, ἐκ τῶν; 18, καὶ; 31, οὖν; 33, πάλιν; xix. 38; δὲ, ὁ; xxi. 12, δὲ.

None of any importance, except perhaps οἱ μάθηται (xi. 12). The words are rejected by Alford, but they are found in all the versions.

Acts i. 1, ὁ; 19, ὃ; ii. 7; πάντες; 16, Ἰωήλ; 17, καὶ; 38, φησιν, τῶν ὑμῶν; 43, ἐν Ἱερουσαλήμ ... φοβος τε ἦν μέγας ἐπὶ πάντας; iii. 11, τον; 13, ὁ θεὸς (*bis*); iv. 7, τῷ; vii. 18, ἐπ' Αἴγυπτον; viii. 5, τὴν; xi. 12, μηδὲν διακρίναντα; xiv. 3, ἐπὶ (*bis*); xv. 1, τῷ; 28, τουτων; 37, τὸν; xvi. 1, εἰς; 9, ἦν, καὶ; 13, ἔξω; xvii. 15, τὸν; 21, τι; xviii. 26, τοῦ θεοῦ; xx. 5; δὲ; 32, τὴν; xxi. 13; καὶ εἶπεν; xxiii. 5, ὅτι; xxiv. 24, ἰδίᾳ, Ἰησοῦν; xxvi. 4, οἱ; 21, ὄντα; 25, Παῦλος; 31, τι.

Three of some importance, ii. 43; xi. 12; xviii. 26. In the first of these passages, Tischendorf has in common with the Syriac and Latin "in Jerusalem." This phrase limits the miraculous operations of the Apostles to that particular place; the second phrase, "and great fear was upon all," has the appearance of a repetition. It is not found

Digitized by Google

in any of our versions except the Latin; in the third, Aquilla and Priscilla explain to Apollos more perfectly *the way*, according to Alford, but Tischendorf and the versions add "of God." The Syriac has ܡܪܝܐ "of the Lord."

Romans iii. 12, *ὁ*; v. 2, *τῇ πίστει*; 8, *ὁ θεὸς*; vii. 20, *ἐγὼ*; viii. 11, *Ἰησοὺν*; 34, *Ἰησοῦς*; xv. 19, *θεοῦ*.

Not one of importance.

1 Corinthians iii. 19, *τῷ*; iv. 17, *Ἰησοῦ*; v. 5, *Ἰησοῦ*; vi. 11, *Χριστοῦ*; vii. 38, *τὴν ἑαυτοῦ πάρθενον*; ix. 7, *ἢ*; xi. 32, *τοῦ*; xv. 28, *τὰ*. 2 Corinthians iv. 13, *καὶ*; vii. 8, *ἡ*; viii. 19, *αὐτοῦ*.

One important, 1 Cor. vii. 38. The words, rejected by Alford, find place in the Syriac and Latin versions.

Galatians ii. 6, *ὁ*; vi. 20, *αὐτὸν*. Ephesians v. 31, *τὸν—τὴν*. Philippians iii. 12, *Ἰησοῦ*.

1 Thessalonians i. 4, *τοῦ*; 8, *ἐν τῇ*; iii. 13, *ἀμήν*. 2 Thessalonians i. 2, *ἡμῶν*; ii. 14, *καὶ*; iii. 6, *ἡμῶν*.

Hebrews iii. 6, *μέχρι τέλους βεβαίαν*; vi. 18, *τὸν*; vii. 10, *ὁ*; 22, *καὶ, ἱερεῖς*; xiii. 11, *περὶ ἁμαρτίας*; 21, *τῶν αἰώνων*; 23, *ἡμῶν*.

In the first of these passages all our versions have, with Tischendorf, "firm unto the end," and likewise (xiii. 11), "for sin."

James v. 10, *ἐν*; 14, *τοῦ*; 1 Peter v. 1, *τοὺς*; 2 John 6, *ἵνα*; Jude 15, *αὐτῶν*.

Revelation v. 10, *τῷ θεῷ ἡμῶν*; 11, *ὡς*; xi. 4, *τοῦ*; 17, *καὶ*; xiv. 5, *γὰρ*; 7, *τὴν*; xv. 3, *τοῦ*; xvi. 5, *ὁ*; 8, *τὴν*, 17, *μεγάλη*; xviii. 3, *τοῦ οἴνου*; xx. 6, *τὰ*; 10, *τοῦ*; xxi. 16, *τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων δώδεκα χιλιάδων. τὸ μῆκος*; 27, *ὁ*; xxii. 13, *ὁ*.

Two important readings in the Apocalypse, v. 10; xxi. 16, both of which are found in all our versions.

The result of this investigation is that about sixteen passages, of greater or less importance, are found in Tischendorf's text which are not found in the text of Alford.

2.—Words found in Alford, not in Tischendorf.

We have placed an asterisk above those words or passages which have been introduced within brackets from Alford's edition into the text of this work. As a rule, those passages only have been introduced which are found in the other versions, more especially the Syriac and Latin.

Matthew i. 18, *γὰρ*; ii. 22, *ἐπὶ*; iii. 7, *αὐτοῦ*; 14, *Ἰωάννης*; 16, *τοῦ, καὶ*; v. 9; *αὐτοὶ*; 11, *ῥῆμα*; 13, *καὶ*; 22, *εἰκῇ*; 25, *σε παραδῷ*; 28, *αὐτὴν, ἤδη*; 39, *σου*; vi. 1, *τοῖς*; 4, 6, *ἐν τῷ φανερῷ*; 15, *τὰ παραπτώματα αὐτῶν*; 22, *οὖν*; 25, *καὶ τί πίητε*; 33, *τοῦ θεοῦ*; vii. 15, *δὲ*; viii. 21, *αὐτοῦ*; 22, *Ἰησοῦς*; 23, *οἱ μαθηταὶ*; 32, *τῶν χοίρων*; ix. 1, *τὸ*; 18, *ὅτι*; 22, *Ἰησοῦς*; x. 2, *καὶ*; 32, 33, *τοῖς*; xi. 8, *εἰσίν*; 10, *γὰρ*; xii. 15, *ὄχλοι*; 31, *τοῖς ἀνθρώποις*; 49, *αὐτοῦ*; xiii. 10, *αὐτοῖς*; 40, *τούτου*; 48, *καὶ*; xiv. 3, *τῇ*; 16, *Ἰησοῦς*; 27, *ὁ Ἰησοῦς*; 30, *ἰσχυρὸν*; 33, *ἐλθόντες*; xv. 1, *οἱ*; 2, *αὐτῶν*; 5, *καὶ*; 15, *ταύτην*; xvi. 19, *καὶ*; xvii. 7, *καὶ*; 10, *αὐτοῦ*; 14, *αὐτῶν*; 21, *τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ**; xviii. 7, *ἐκείνῳ*; 11, *ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός**; 15, *εἰς σὲ*; 25, *αὐτοῦ*; 29, *εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ*; xix. 7, *αὐτήν*; 9, *καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται*; 21, *τοῖς*; 22, *τὸν λόγον τοῦτον*; xx. 8, *αὐτοῖς*; 12, *ὅτι*; 16, *πολλοὶ γαρ εἰσιν κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί*; 21, *σου*; 30, 31, *Κύριε*; 32, *ἵνα*; xxi. 1, *ὁ*; 28, *καὶ*; 29, *δὲ*; 44, *καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πεσῃ, λικμήσει αὐτόν**; xxii. 21, *αὐτῷ*; 32, *ὁ θεὸς*; 35, *καὶ λέγων*; 39, *δὲ*; xxiii. 23, *δὲ*; 36, *ὅτι*; xxiv 30, *τότε*; 31, *φωνῆς*; 48, *ἐκεῖνος, ἐλθεῖν*;

Digitized by Google

xxv. 1, αὐτῶν; 16, δὲ; 17, καὶ, καὶ αὐτὸς; 20, 22, αὐτοῖς; 41, οἱ; xxvi. 26, καὶ; 60, 71, καὶ; xxvii. 31, καὶ; 41, δὲ καὶ; 43, αὐτὸν; 58, τὸ σῶμα; 64, αὐτοῦ; xxviii. 6, ὁ Κύριος; 14, αὐτὸν; 15, ἡμέρας; 18, τῆς.

Seven readings of importance, viz., iii. 22; vi. 4; xvii. 21; xviii. 11; xix. 9; xx. 16; xxi. 44.

In the first of these passages, the Syriac, English, and French have, in common with Alford, "Whosoever is angry with his brother *without a cause*," but in the Vulgate and the German the limitation is omitted.

Matt. vi. 4. The Syriac, English, German, and French, have, with Alford, "shall reward thee *openly;*" in both Latin editions the expression is wanting.

Matt. xvii. 21, xviii. 11, and xxi. 44, are found in all our versions.

Matt. xix. 9, is important as bearing on the question of divorce. All our versions retain the words which Tischendorf has rejected, "Whoso marrieth her which is put away, doth commit adultery."

Matt. xx. 16. "For many are called, but few chosen." This passage, which is one of the bulwarks of the doctrine of election, finds place in all our versions.

Mark i. 1, υἱοῦ θεοῦ*; 15, λέγων; 25, λέγων; 27, πρὸς; 31, εὐθέως; 40, αὐτὸν καὶ; 41, ὁ Ἰησοῦς, αὐτῷ; 42, εἰπόντος αὐτοῦ; ii. 2, εὐθεως; 8, αὐτοὶ; 15, ἐν τῷ; iii. 8, οἱ; 20, ὁ; v. 13, εὐθέως ὁ Ἰησοῦς; 25, τις; 36, εὐθέως; 30, ὅσα; 35, αὐτῷ; vii. 4, καὶ κλινῶν; 6, ὅτι; 8, βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων, καὶ ἀλλὰ παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε; 12, καὶ; viii. 20, αὐτῷ; 26, μηδὲ εἴπης τινι ἐν τῇ κώμῃ; ix. 12, μὲν; 18, αὐτόν; 29, καὶ νηστείᾳ*; 38, λέγων; 44 and 46, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβεννυται*; 49, καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται*; x. 6, ὁ θεός*; 7, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ*; 21, ἄρας τὸν σταυρόν*; 24, τοὺς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν*; 27, ἐστιν; 34, αὐτὸν; xi. 26, εἰ δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀφίετε, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν*; xii. 25, οἱ; 27, ὁ; 33, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς; xiii. 1, ἐκ; 8, καὶ ταράχαι*; 11, μηδὲ μελετᾶτε; 15, εἰς τὴν οἰκίαν; xiv. 7, αὐτοῖς; 16, αὐτοῦ; 19, καὶ ἄλλος, Μή τι ἐγώ; 20, ἐκ; 43, ὁ, ὢν, τῶν; 45, ῥαββεί; 52, ἀπ' αὐτῶν; 53, αὐτῷ; xv. 1, ἐπὶ τὸ; 4, λέγων; 8, ἀεὶ*; 40, ἦν; 41, καὶ; xvi. 1, τοῦ.

Twelve readings of some importance, viz., i. 1; vii. 8; ix. 29, 44, 46, 49; x. 7, 21, 24; xi. 26; xii. 33; xiii. 8.

Mark i. 1, bears on the doctrine of the divine Sonship of Jesus Christ. All our versions have "the Son of God."

The rejection by Tischendorf of Mark ix. 44, "Where their worm dieth not and the fire is not quenched," and again of the same passage, ver. 46, has some significance in reference to the doctrine of the eternal duration of punishment; but as he retains the clause, ver. 48, the rejection of vers. 44 and 46 loses much of its significance. The question naturally suggests itself, whether the elimination by one critic of two passages out of three bearing upon a doctrine of paramount importance, may not be followed up, by another critic, by the elimination of the third passage; and whether by this gradual process of elimination, the doctrine may not eventually disappear from the pages of Holy Writ. It is right to observe that Dean Alford retains and defends the three passages under consideration, and affirms that Tischendorf has been misled.

The whole of the above passages find place in our respective versions, with the exception of, "take up the cross," (x. 21), which is wanting in the Vulgate.

Luke i. 15, τοῦ; 25, ὁ, τὸ; ii. 2, ἡ; 9, ἰδοὺ; 12, καὶ κείμενον*; 15, καὶ οἱ ἄνθρωποι; iii. 20, τῇ; v. 5, αὐτῷ, τῆς; 18, αἰτὸν; vi. 30, δὲ τῷ; 33, γὰρ; 36, καὶ*; 45, αὐτοῦ*; vii. 6, πρὸς αὐτὸν*, λέγων; 10, ἀσθενοῦντα; 17, ἐν; 32, ὑμῖν;

Digitized by Google

42, εἰπὲ; 43, ὁ; viii. 9, λέγοντες; 20, λεγόντων; 36, καὶ; 41, τοῦ; 45, καὶ λεγεις τίς ὁ ἀψάμενός μου*; 50, λέγων; ix. 9, ἐγὼ*; 12, τοὺς; 50, ὁ; 54, αὐτοῦ*, ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν*; 57, 59, Κύριε; x. 4, καὶ; 11, ἡμῶν; 15, τοῦ (bis); 30, δὲ, τυγχάνοντα; 35, αὐτῷ; 38, αὐτὴς*; 42, ἀπ'; xi. 12, ἐὰν; 54, αὐτὸν; xii. 38, ἔλθῃ, ἐκεῖνοι; 39, ἐγρηγόρησεν ἂν*; 53, αὐτῆς; 54, τὴν; 59, οὖ; xiii. 11, ἦν; 19, μέγα*; xiv. 17, παντα*; 35, ἀκούειν*; xv. 22, ταχὺ; 26, αὐτοῦ; 29, αὐτοῦ; 30, τῶν; 32, καὶ; xvi. 14, καὶ; 20, ἦν, ὃς; xvii. 11, αὐτὸν; 17, δὲ; xviii. 1, καὶ; 13, εἰς; 19, ὁ; 22, τοῖς; 29, ὅτι; xix. 2, οὗτος; 5, εἶδεν αὐτόν, καὶ*; 9, ἐστιν; 31, αὐτῷ*; 38, ἐρχόμενος*; xx. 13, ἰδόντες*; 42, ὁ; xxi. 1, καὶ; 8, ὅτι; 13, δὲ*; xxii. 37, ἔτι; 62, ὁ Πέτρος*; xxiii. 6, Γαλιλαίαν*; 17, ἀνάγκην δὲ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα*; 23, καὶ τῶν ἀρχιερέων*; 27, καὶ; 35, καὶ; xxiv. 10, αἱ; 12, ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ μνημεῖον, καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα, καὶ ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός*; 21, σήμερον*; 36, καὶ λέγει αὐτοῖς Εἰρήνε ὑμῖν*; 40, καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας*; 42, καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου*; 50, ἔξω*; 51, καὶ ἀνεφέρετο εἰς τον οὐρανόν*; 52, προσκυνήσαντες αὐτὸν*; 53, καὶ εὐλογοῦντες*.

Nine readings of considerable importance, all existing in our versions, with the exception of the clause, "as Elias did" (ix. 52), which does not exist in either of the Latin editions. The most striking of these are in the last chapter, ver. 36, *And he saith unto them, Peace be unto you;* ver. 40, *And having said this he shewed them his hands and his feet.* The exhibition of those hands and feet, which still bore the print of the nails, has always been regarded as a proof of the risen Lord's identity, as well as a token of His love. Alford is of opinion that Tischendorf is not justified in expunging the words. Ver. 51, *And it came to pass while he was blessing them, he was separated from them and taken up into heaven,* has, we think, been looked upon by the majority of Christians as one of the great bulwarks of their faith. There can be no doubt that the passage is of great weight as bearing on the doctrine of the Ascension, and *that* in the presence of the disciples; it will, therefore, be gratifying to the humble inquirer after truth to know that, although the learned Tischendorf has cancelled the passage, the learned Alford has not. "To exclude these words," observes the latter, "is rash in the extreme."

John i. 21, σὺ, καὶ; 37, καὶ*; 38, δὲ*; 46 (45), τὸν; 47 (46), καὶ, ὁ; ii. 4, καὶ; 10, τότε*; iii. 16, 17, αὐτοῦ*; 18, δὲ*; 24, ὁ; 31, ἐπάνω πάντων ἐστίν*; 32, καὶ*, τοῦτο*; 36, δὲ*; iv. 9, οὖν*. οὐ γὰρ συγκρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις*; 11, οὖν*; 36, καὶ; 37, ὁ; 51, αὐτοῦ*, λέγοντες*; 53, ἐν*; v. 9, εὐθέως*; 17, Ἰησοῦς*; 18, οὖν; 27, καὶ*; 36, ἐγὼ; vi. 9, ἓν*; 17, τὸ; 23, δὲ*; 36, με*; 43, ὁ; vii. 6, οὖν*; 9, δὲ; 10, ὡς*; 16, ὁ; 22, διὰ τοῦτο*; 31, ὅτι; 35, ἡμεῖς; 37, πρὸς μέ*; 50, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν πρότερον*; viii. 14, δὲ*; 16, πατήρ*; 58, ὁ; ix. 35, ὁ, αὐτῷ*; 40, ταῦτα*; x. 7, πάλιν*; 8, πρὸ ἐμοῦ; 12, δὲ, τὰ πρόβατα*; 13, ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει*; 25, αὐτοῖς*; 26, καθὼς εἶπον ὑμῖν*; 29, μου*; 31, οὖν; 36, τοῦ; 39, πάλιν*; xi. 17, ἤδη; 18, ἡ; 21, τὸν; 22, ἀλλὰ*; xii. 1, ὁ τεθνηκὼς, ὁ; 22, ὁ: 48, ἐν; xiii. 10, ὁ, ἢ τοὺς πόδας*; 26, οὖν; xiv. 6, ὁ; 11, μοι; xv. 13, τὶς; 18, ὑμῶν*; 26, δὲ; xviii. 6, ὅτι; 13, αὐτὸν*; 15, ὁ; 20, ὁ; 29, κατὰ*; 31, αὐτόν; 37, ἐγω; 39, πάντες*; xix. 6, λέγοντες*, αὐτῷ*; 7, ἡμῶν*; 24, ἡ λέγουσα*; 26, αὐτοῦ*; 29, τοῦ; 30, ὁ Ἰησοῦς*; 40, ἐν; xx. 20, καὶ; xxi. 5, ὁ; 11. οὖν; 21, οὖν; 23, τί πρὸς σέ*; 25, ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία*.

There are four passages of importance, viz., iii. 31, iv. 9, xiii. 10, xxi. 25. The first of these asserts the dignity and supremacy of Him who cometh from above, that is. Christ, *ἐπάνω πάντων ἐστίν, He is above all.* The second,

Digitized by Google

For the Jews have no dealings with the Samaritans, certainly must seem to the non-critical reader to have an air of genuineness about it. After the question of the Samaritan woman, *How canst thou, being a Jew, ask drink of me?* nothing could be more natural or simple than the Evangelist's explanation to the reader, *οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις*. "The fact," says Alford, "is abundantly illustrated in the Rabbinical writings."

The third of these passages, xiii. 10, *ἢ τοὺς πόδας*, has been made so much of by theological expositors, that one cannot without wonderment contemplate its expulsion from the sacred text. We may as well quote the words of Dean Alford, words which in this instance are merely the echo of those of many renowned Commentators. He says:—"Reference appears to be made to the fact that one who has bathed, after he has reached his home, needs not entire washing, but only to have his feet washed from the dust of the way. This bathing, the bath of the new birth, but only yet in its foreshadowing, in the purifying effect of faith working by love, the Apostles, with one exception, had; and this foot-washing represented to them, besides its lessons of humility and brotherly love, their daily need of cleansing from daily pollution, even after spiritual regeneration, at the hands of their Divine Master." The same view has been expressed by Archbishop Trench. If, however, the passage is spurious, the commentary upon it, ingenious as it is, is useless. It is, therefore, satisfactory to find that critics differ, and that, upon good authority, not a few retain the apparently insignificant words, *except his feet*, as forming part of the sacred text.

The last of these four passages is at the end of the book:—*But there are many other things which Jesus did, which, if they should be written every one, I suppose that even the world itself could not contain the books written.* It seems that Luthardt regards this and the preceding verse as an addition by the Ephesian church. Tischendorf receives ver. 24, but observes of ver. 25, "Non addimus hunc versum cum ℵ*," and then enters into a long dissertation on the subject (Vol. I., pp. 965, 966). "The purpose of this verse," says Alford, "seems to be to assert and vindicate the fragmentary character of the Gospel, considered merely as an historical narrative; for that the doings of the Lord were so many, His life so rich in matter of record, that, *in a popular hyperbole*, we can hardly imagine the world containing them all, if singly written down; thus setting forth the superfluity and cumbrousness of anything like a perfect detail." The Dean treats the expression, *κόσμον χωρῆσαι*, as a *popular hyperbole*, but it may be questioned whether the word *κόσμον* be not here employed in a limited sense, as it is for the Roman empire, Luke ii. 1, for the land of Judæa, Matt. iv. 8. It may also be questioned whether the word may not refer to *people* rather than to *place*, as it does at John iii. 16, *Οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον*, "God so loved the world," the world, as represented by man. The sense would then be, *If these things were written singly, I suppose that men themselves would not* (*χωρῆσαι*) *comprehend, or conceive, the books written.* This, however, is merely a suggestion. If we once admit that there is in the Scriptures such a figure of speech as a popular hyperbole with reference to *space*, we may, perhaps, be asked presently to admit the same with respect to *time*, and then to *eternity*. We have only to add that the above passages are found in all our versions.

Acts i. 7, *δὲ*; 16, *ταύτην** ; ii. 20, *ἡ*, *καὶ ἐπιφανῆ** ; iii. 13, *αὐτὸν*; iv. 8, *τοῦ Ἰσραήλ** ; 17, *ἀπειλῇ** ; 18, *τὸ** ; v. 3, *σε*; 8, *ὁ*; 32, *αὐτοῦ*, *δὲ*; vii. 25, *αὐτοῦ** ; viii. 28, *καὶ*; 33, *αὐτοῦ*, *δὲ** ; ix. 34, *ὁ*; x. 17, *καὶ*; xi. 13, *αὐτῷ** ; 17, *δε*; 18, *γὲ*; 22, *διελθεῖν*; 28, *καὶ*; xii. 3, *αἱ*; 17, *αὐτοῖς** ; xiii. 19, *αὐτοῖς** ; 20, *τοῦ*; 39, *καὶ* * ; 40, *ἐφ' ὑμᾶς** ; 46, *δὲ** ; xv. 17, *ὁ*; 20, *ἀπὸ** ; xvi. 10, *τὴν*; 14, *τοῦ*: 27, *τὴν*; xvii. 1, *ἡ*; 3, *ὁ* (*bis*); 11, *τὸ*; 18, *αὐτοῖς** ; 22, *ὁ*; 26, *αἵματος* * ; xviii. 1, *δὲ*; xix. 14, *οἱ*; xx. 4, *ἄχρι τῆς Ἀσίας** ; xx. 15, *καὶ μείναντες ἐν Τρωγυλλίῳ** ; 28, *οὖν*,

Digitized by Google

xxi. 20, ἐν τοῖς Ἰουδαιοις*; 25, μήδεν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ*; xxii. 30, τὰ πρὸς; xxvi. 12, παρὰ; 20, εἰς; 21, οἱ; xxviii. 31, Χριστοῦ*.

Three omissions in Tischendorf of some importance, viz., Acts xx. 15, xxi. 20, 25.

With regard to the first, Alford says, "The occasion of the omission has probably been, that Trogyllium is not in Samos, which, at first sight, the text appeared to imply." The words find place in all our versions except the Latin.

The second, xxi. 20, *How many myriads of believers there are* (ἐν τοῖς Ἰουδαίοις) *among the Jews*, seems to have presented some difficulty to critics, possibly because the number, though not excessive if applied to believers generally, appears somewhat exaggerated if applied to believing Jews alone. One is not surprised to find that there is another reading of the passage, viz., ἐν τῇ Ἰουδαιᾳ, and that in some copies, the words are wanting. Alford says that St. Paul refers to his own experience and knowledge of the vast numbers of the Jews who believed at Jerusalem and elsewhere in Judæa. The Syriac has ܒܝܗܘܕ "in Judæa," the other versions have "in Judæis."

The third clause, xxi. 25, Alford supposes to have been omitted in certain MSS., because it is not found in the apostolic decree, Acts xv. 28; and adds, "It can hardly have been interpolated." But it is wanting in the Syriac and Latin versions.

Romans i. 24, καὶ*; ii. 8, μὲν*; iv. 9, ὅτι*; 11, τὴν; vi. 21, μὲν; vii. 25, μὲν; viii. 35, καὶ; ix. 19, οὖν; 28, ἐν δικαιοσύνῃ ὅτι λόγον συντετμημένον*; x. 5, τοῦ, ὅτι, αὐτὰ; xi. 19, οἱ; xiv. 21, ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ*; xvi. 20, Χριστοῦ*.

Two omissions are worthy of notice, ix. 28 and xiv. 21. The former of these, Alford says, "has been left out of certain MSS. by mistake, from similarity of συντεμνων and συντετμημένον;" and of the latter, he observes that the three verbs, προσκόπτει, σκανδαλίζεται, ἀσθενεῖ, "form a *climax ad infra*," stumbles, is offended, is weak. Both passages exist in the Latin and modern versions, but are wanting in the Syriac.

1 Cor. i. 14, τῷ θεῷ*; 25, ἐστίν; v. 4, ἡμῶν*; vi. 7, οὖν*; xii. 9, 10, δὲ; 26, ἓν; xiv. 25, ὁ; 39, ἐν.

2 Cor. vii. 14, ἡ; xi. 3, καὶ ἀπὸ τῆς ἁγνότητος. Alford thinks that this last omission arose from the similarity of endings of ἁπλότητος and ἁγνότητος; but the clause is wanting in all the other versions.

Gal. i. 8, ὑμῖν*; iii. 10, ἐν; v. 21, καὶ. Ephes. iii. 9, πάντας*; iv. 8, καὶ*; v. 31, αὐτοῦ; vi. 5, τῆς. Phil. i. 5, τῆς; iii. 8, εἶναι*. Col. i. 16, τὰ; 21, τοῖς; ii. 2, τὸ; 4, δὲ*. 1 Thess. v. 15, καὶ. 2 Thess. iii. 4, καὶ; 14, καὶ; 1 Tim. ii. 3, γὰρ*; v. 23, σου*; vi. 13, σοι*, τοῦ; 17, τῷ. 2 Tim. i. 11, ἐθνῶν*; 18, τὴν; iv. 22, Ἰησοῦς Χριστὸς*; Heb. vi. 16, μὲν; ix. 19, τὸν; x. 8, τὸν; 30, λέγει Κύριος; xi. 6, τῷ; 32, τε καὶ*, καὶ*; xii. 7, ἐστιν; xiii. 25, ἀμήν*. James i. 27, τῷ; iii. 6, καὶ*; iv. 9, καὶ*; 13, ἕνα*; v. 14, αὐτὸν*. 1 Pet. i. 6, ἐστὶν; 24, αὐτοῦ; ii. 20, γὰρ; iii. 15, δὲ*; iv. 17, ὁ; v. 2, ἐπισκοποῦντες; 10, Ἰησοῦ*. 2 Pet. i. 17, μοῦ. 1 John ii. 18, πολλοὶ*. Jude 18, ὅτι. Rev. ii. 16, οὖν; 19, σοῦ*; iv. 4, τοῖς; v. 4, ἐγὼ*; 13, ἐστὶν*; vi. 8, ὁ; xi. 6, τὴν; xii. 7, τοῦ; 12, οἱ; xiv. 8, ἡ; xvii. 16, ἐν; xix. 20, οἱ; xxi. 4, ὁ θεὸς*, ὁ.

None of these later omissions are of importance.

3.—Differing words and phrases.

		Alford.	Tischendorf.
Matt.	i. 12, 13	γεννᾷ	ἐγέννησεν
	i. 24	διεγερθεὶς	ἐγερθεὶς
	iv. 4	ἐπὶ	ἐν
	iv. 16	σκοτίᾳ	σκότει
Matt.	v. 13	βληθῆναι	βληθὲν
	v. 32	μοιχᾶσθαι	μοιχευθῆναι
	v. 37	ἔσται	ἔστω
	v. 39	ῥαπίσει	ῥαπίζει

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Matt.	v. 42	δίδου	δός
	v. 46	οὕτως	τὸ αὐτὸ
	vii. 4	ἀπὸ	ἐκ
	vii. 16	σταφυλὴν	σταφυλὰς
	vii. 18	ποιεῖν	ἐνεγκεῖν
	viii. 5	εἰσελθόντι δὲ αὐτῷ	εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ
	viii. 8	καὶ	δὲ
	viii. 10	παρ' οὐδενὶ	οὐδὲ
	viii. 12	ἐμβληθήσονται	ἐξελεύσονται
	viii. 28	ἐλθόντι αὐτῷ	ἐλθόντος αὐτοῦ
	viii. 32	τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων	τοὺς χοίρους
	viii. 34	συνάντησιν	ὑπάντησιν
	ix. 5	ἀφεώνται	ἀφίενταί
	ix. 9	ἠκολούθησεν	ἠκολούθει
	ix. 11	εἶπον	ἔλεγον
	x. 23	ἄλλην	ἑτέραν
	x. 28	φοβήθητε	φοβεῖσθε
	xi. 16	ἑταίροις αὐτῶν	ἑτέροις
	xi. 19	τέκνων	ἔργων
	xii. 4	ἔφαγεν	ἔφαγον
	xii. 10	θεραπεύειν	θεραπεῦσαι
	xii. 50	ποιῇ	ποιήσῃ
	xiii. 4	ἐλθόντα	ἦλθεν
	xiii. 7	ἀπέπνιξαν	ἔπνιξαν
	xiii. 17	εἶδον	ἴδαν
	xiii. 23	συνιῶν	συνιείς
	xiii. 30	ἕως	μέχρι
	xiii. 40	καίεται	κατακαίεται
	xiv. 4	αὐτῷ ὁ Ἰωάννης	Ἰωάννης αὐτῷ
	xiv. 12	σῶμα	πτῶμα
	xiv. 19	τοὺς χόρτους	τοῦ χόρτου
	xiv. 25	ἀπῆλθεν	ἦλθεν
	xiv. 26	καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ	ἰδόντες δὲ αὐτὸν
	xiv. 29	ἐλθεῖν	καὶ ἦλθεν
	xiv. 34	εἰς	ἐπὶ
	xv. 17	οὔπω	οὐ
	xv. 22	ἐκραύγασεν	ἔκραξεν
	xv. 35	ἐκέλευσεν τοῖς ὄχλοις	παραγγείλας τῷ ὄχλῳ
	xv. 36	καὶ λαβὼν	ἔλαβεν
	—	ἔδωκεν	ἐδίδου
	xvi. 1	ἐπηρώτησαν	ἐπηρώτων
	xvi. 12	ἄρτων	Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων
	xvi. 22	λέγει αὐτῷ ἐπιτιμῶν	ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ
	xvi. 28	ἑστῶτες	τῶν ἑστώτων
	xvii. 7	προσελθὼν ἥψατο	προσῆλθεν καὶ ἁψάμενος
	xvii. 20	ἀπιστίαν	ὀλιγοπιστίαν
	xvii. 22	ἀναστρεφομένων	συστρεφομένων
	xvii. 25	ἐλθόντα	εἰσελθόντα
	xvii. 26	λέγει αὐτῷ	εἰπόντος δέ
	xviii. 6	εἰς	περὶ
	xviii. 10	τῷ οὐρανῷ	οὐρανοῖς
	xviii. 14	εἷς	ἕν
	xviii. 16	σοῦ	σεαυτοῦ
	xviii. 17	εἰπὲ	εἰπὸν
	xviii. 24	προσήχθη αὐτῷ εἷς	προσηνέχθη εἷς αὐτῷ

		Alford.	Tischendorf.
Matt.	xviii. 25	ἔχει	εἶχεν
	xviii. 29	ἐμέ	ἐμοί
	xviii. 31	δὲ	οὖν
	xviii. 35	ἐπουράνιος	οὐράνιος
	xix. 17	τήρει	τήρησον
	xix. 18	λέγει αὐτῷ Ποίας	Ποίας; φησιν
	xix. 21	οὐρανοῖς	οὐρανῷ
	xix. 28	ὑμεῖς	αὐτοὶ
	xx. 10	καὶ	δὲ (*freq.*)
	—	πλεῖον	πλείονα
	xx. 18	θανάτῳ	εἰς θάνατον
	xx. 20	ἀπ'	παρ'
	xx. 26	ὑμῶν	ἐν ὑμῖν
	xx. 27	ἔστω	ἔσται
	xx. 31	υἱὸς	υἱὲ
	xxi. 2	πορεύθητε	πορεύεσθε
	—	ἀπέναντι	κατέναντι
	—	ἄγατε	ἀγάγετέ
	xxi. 6	συνέταξεν	προσέταξεν
	xxi. 8	ἐστρώννυον	ἔστρωσαν
	xxi. 18	πρωΐας	πρωΐ
	xxi. 23	ἐλθόντι αὐτῷ	ἐλθόντος αὐτοῦ
	xxi. 32	οὐδὲ	οὐ
	xxi. 33	ἐξέδοτο	ἐξέδετο
	xxii. 10	γάμος	νυμφὼν
	xxii. 16	λέγοντες	λέγοντας
	xxiii. 5	δὲ	γὰρ (*freq.*)
	xxiii. 21	κατοικήσαντι	κατοικοῦντι
	xxiv. 15	ἑστὼς	ἑστὸς
	xxiv. 17	καταβαινέτω	καταβάτω
	xxiv. 21	οὐ γέγονεν	οὐκ ἐγένετο
	xxiv. 24	πλανῆσαι	πλανηθῆναι
	xxiv. 43	διορυγῆναι	διορυχθῆναι
	xxv. 1	ἑαυτῶν	αὐτῶν
	xxv. 5	αὐτῶν	ἑαυτῶν
	xxv. 9	οὐ μὴ	οὐκ
	xxv. 18	ἐν τῇ γῇ	γῆν
	xxv. 27	τὸ ἀργύριόν	τὰ ἀργύρια
	xxvi. 26	ἐδίδου	δοὺς
	xxvi. 53	λεγεῶνας	λεγιώνων
	xxvii. 5	ἐν τῷ ναῷ	εἰς τὸν ναὸν
	xxvii. 29	ἐνέπαιζον	ἐνέπαιξαν
	xxvii. 31	ἐξέδυσαν	ἐκδύσαντες
	xxvii. 47	ἑστώτων	ἑστηκότων
	xxvii. 57	ἐμαθήτευσεν	ἐμαθητεύθη
	xxviii. 9	ἀπήντησεν	ὑπήντησεν
	xxviii. 15	διεφημίσθη	ἐφημίσθη
Mark	i. 2	ὡς	καθὼς
	i. 24	οἶδα	οἶδαμέν
	i. 32	ἔδυσεν	ἔδυ
	i. 36	κατεδίωξαν	κατεδίωξεν
	i. 39	ἦν	ἦλθεν
	i. 41	δὲ	καὶ (*freq.*)
	ii. 1	εἰς οἶκόν	ἐν οἴκῳ
	ii. 9	ἀφέωνται	ἀφίενταί
	—	ἐγείρου	ἔγειρε καὶ
	—	περιπάτει	ὕπαγε

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Mark	ii. 12	ἐναντίον	ἔμπροσθεν
	ii. 13	πάρα	εἰς
	ii. 16	οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι—αὐτὸν ἐσθίοντα	γραμ. τῶν φαρισαίων. καὶ ἰδοντες ὅτι ἤσθιεν
	ii. 26	τοῖς ἱερεῦσιν	τοὺς ἱερεῖς
	iii. 2	θεραπεύσει	θεραπεύει
	iii. 6	ἐδίδουν	ἐποίησαν
	iii. 25	στῆναι	σταθῆναι
	iii. 26	καὶ μεμέρισται	ἐμερίσθη
	—	οὐ δύναται σταθῆναι	καὶ οὐ δύν. στῆναι
	iii. 29	ἐστιν	ἔσται
	iii. 31	ἔρχονται οὖν	καὶ ἔρχεται
	iii. 33	ἤ	καὶ—μου
	iii. 35	τὰ θελήματα	τὸ θέλημα
	iv. 8	εἷς (ter.)	εἰς
	iv. 15	εἰς αὐτούς	ἐν αὐτοῖς
	iv. 18	οἱ εἰς	ἐπὶ
	iv. 20	ἓν	ἐν
	iv. 31	κόκκον	κόκκῳ
	iv. 36	ἦν	ἦσαν
	v. 2	ἐξελθόντι αὐτῷ	ἐξελθόντος αὐτοῦ
	—	ἀπήντησεν	ὑπήντησεν
	v. 6	αὐτόν	αὐτῷ
	v. 10	αὐτοὺς	αὐτὰ
	v. 40	ὁ	αὐτὸς
	vi. 4	αὐτοῦ	ἑαυτοῦ
	vi. 6	ἐθαύμαζεν	ἐθαύμασεν
	vi. 14	ἀνίστη	ἐγήγερται
	vi. 20	ἐποίει	ἠπόρει
	vi. 33	ἔγνωσαν	ἐπέγνωσαν αὐτοὺς
	vi. 43	κλάσματα	κλασμάτων
	vi. 49	φάντασμα εἶναι	ὅτι φάντασμά ἐστιν
	vi. 50	καὶ	ὁ δὲ
	vi. 52	ἦν γὰρ	ἀλλ' ἦν
	vi. 55	περιδραμόντες	περιέδραμον—καὶ
	vi. 56	ἥπτοντο	ἥψαντο
	vii. 3	πύγμῃ	πυκνὰ
	vii. 24	μεθόρια	ὅρια
	—	ἤθελεν	ἠθέλησεν
	—	ἠδυνήθη	ἠδυνάσθη
	vii. 25	ἐλθοῦσα	εἰσελθοῦσα
	viii. 3	εἰσίν	ἥκασιν
	viii. 7	εἶπεν καὶ ταῦτα παρατιθέναι	παρέθηκεν.
	viii. 16	ἔχουσιν	ἔχομεν
	viii. 23	βλέπεις	βλέπει
	viii. 25	ἔθηκεν	ἐπέθηκεν
	ix. 7	ἦλθεν	ἐγένετο
	ix. 14	ἐλθὼν	ἐλθόντες
	—	αὐτοῖς	πρὸς αὐτούς
	ix. 28	εἰσελθόντα αὐτὸν	εἰσελθόντος αὐτοῦ
	ix. 37	τοιούτων παιδίων	π. τούτων
	ix. 42	πίστιν ἐχόντων	πιστευόντων
	ix. 43	σκανδαλίζῃ	σκανδαλίσῃ
	x. 20	ἀποκριθεὶς εἶπεν	ἔφη
	x. 32	καὶ	οἱ δὲ
	x. 36	ποιῆσαί με	με ποιήσω

		Alford.	Tischendorf.
Mark	x. 48	ὁ υἱὸς	υἱὲ
	xii. 15	εἰδὼς	ἰδὼν
	xii. 17	ἐθαύμαζον	ἐξεθαύμαζον
	xii. 33	πλεῖον	περισσότερόν
	xii. 36	κάθισον	κάθου
	—	ὑποκάτω	ὑποπόδιον
	xii. 43	λέγει	εἶπεν
	xiii. 2	λίθῳ	λίθον
	xiii. 22	γὰρ	δὲ (*freq.*)
	xiii. 29	γινώσκεται	γινώσκετε
	xiii. 32	ἄγγελος	οἱ ἄγγελοι
	xiv. 31	ἐκπερισσοῦ ἐλέγει	ἐκπερισσῶς ἐλάλει
	xiv. 40	πάλιν ἐλθὼν	ὑποστρέψας
	xiv. 42	ἤγγικεν	ἤγγισεν
	xiv. 61	οὐδὲν	οὐκ—οὐδέν
	xv. 6	ὅνπερ ᾐτοῦντο	ὃν παρῃτοῦντο
	xv. 18	ὁ βασιλεὺς	βασιλεῦ
	xv. 20	τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια	τὰ ἴδια ἱμάτια αὐτοῦ
	xv. 23	ὃ	ὃς
	xv. 44	ἐθαύμασε	ἐθαύμαζεν
	xv. 46	μνημείῳ	μνήματι
	xvi. 2	τῆς μιᾶς	τῇ μιᾷ τῶν
	—	μνημεῖον	μνῆμα
Luke	i. 26	ὑπὸ	ἀπὸ
	ii. 3	ἰδίαν	ἑαυτοῦ
	ii. 15	εἶπον	ἐλάλουν
	ii. 40	σοφίᾳ	σοφίας
	iii. 14	αὐτοῖς	πρὸς αὐτούς
	—	μηδὲ	μηδένα
	iii. 17	καὶ διακαθαριεῖ	διακαθᾶραι
	—	συνάξει	συναγαγεῖν
	iv. 16	τεθραμμένος	ἀνατεθραμμένος
	iv. 44	Ἰουδαίας	Γαλιλαίας
	v. 5, 6	τὸ δίκτυον	τὰ δίκτυα
	vi. 29	ἐπὶ	εἰς
	vi. 34	δανείζετε	δανίσητε
	vi. 38	τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ	ᾧ γὰρ μέτρῳ
	vii. 1	ἐπεὶ δὲ	ἐπειδὴ
	vii. 4	παρεκάλουν	ἠρώτων
	vii. 13	αὐτῇ	αὐτὴν
	vii. 33	μήτε ἔσθων	μὴ ἐσθίων
	vii. 38	ἐξέμασσεν	ἐξέμαξεν
	viii. 12	ἀκούοντες	ἀκούσαντες
	viii. 13	τῆς πέτρας	τὴν πέτραν
	viii. 19	παρεγένοντο	παρεγένετο
	viii. 27	ὃς εἶχεν	ἔχων
	viii. 27	ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτων οὐκ ἐνεδύσατο	καὶ χρόνῳ ἱκανῷ οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον
	viii. 29	ἐδεσμεῖτο	ἐδεσμεύετο
	—	δαίμονός	δαιμονίου
	viii. 31	παρεκάλει	παρεκάλουν
	viii. 35	ἐξελήλυθει	ἐξῆλθεν
	viii. 40	ὑποστρέψαι	ὑποστρέφειν
	viii. 42	ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι	ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν
	viii. 51	εἰσελθὼν	ἐλθὼν

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Luke	viii. 52	οὐ γὰρ	οὐκ
	viii. 54	ἔγειρε	ἐγείρου
	ix. 5	ἀποτινάξατε	ἀποτινάσσετε
	ix. 7	ἐγήγερται	ἠγέρθη
	ix. 22	ἀναστῆναι	ἐγερθῆναι
	ix. 38	ἀνεβόησεν	ἐβόησεν
	x. 2	δὲ	οὖν (*freq.*)
	x. 6	ἐπαναπαύσεται	ἐπαναπαήσεται
	x. 27	ἐξ ὅλης τῆς, κ.τ.λ.	ἐν ὅλῃ τῇ, κ.τ.λ.
	x. 40	εἶπὲ	εἰπὸν
	x. 41	Ἰησοῦς	Κύριος
	—	τυρβάζῃ	θορυβάζῃ
	xi. 26	ἔλθοντα	εἰσέλθοντα
	xi. 28	μενοῦνγε	μενοῦν
	xi. 32	Νινευὴ	Νινευεῖται
	xii. 11,	φέρωσιν	εἰσφέρωσιν
	—	μεριμνᾶτε	μεριμνήσητε
	xii. 21	ἑαυτῷ	αὐτῷ
	xii. 29	ἢ	καὶ
	xii. 47	μηδὲ	ἢ
	xii. 49	εἰς	ἐπὶ
	xii. 54	ἀπὸ	ἐπὶ
	xiii. 2	τοιαῦτα	ταῦτα
	xiii. 3	μετανοήσητε	μετανόητε
	—	ὡσαύτως	ὁμοίως
	xiii. 4, 11	δέκα καὶ ὀκτὼ	δεκαοκτὼ
	xiii. 15	οὖν	δὲ (*freq.*)
	xiv. 15	ὃς	ὅστις
	xiv. 16	μέγαν	μέγα
	xiv. 17	ἐστιν	εἰσιν
	xiv. 18	ἐξελθεῖν	ἐξελθὼν
	xiv. 22	ὡς	ὃ
	xiv. 31	βουλεύεται	βουλεύσεται
	xv. 5, 20	ἑαυτοῦ	αὐτοῦ
	xv. 9	συγκαλεῖται	συνκαλεῖ
	xv. 12	ὁ δὲ	καὶ
	xv. 14	ἰσχυρὸς	ἰσχυρὰ
	xv. 17	περισσεύονται	περισσεύουσιν
	xvi. 2	δυνήσῃ	δύνῃ
	xvi. 26	ἐπὶ	ἐν
	xvii. 11	μέσου	μέσον
	xvii. 12	ἀπήντησαν	ὑπήντησαν
	xvii. 28	καὶ ὡς	καθὼς
	xviii. 4	καὶ οὐκ	οὐδὲ
	xviii. 12	ἀποδεκατῶ	ἀποδεκατεύω
	xviii. 14	παρ' ἐκεῖνον	ἢ γὰρ ἐκεῖνος
	xviii. 16	προσκαλεσάμενοι — εἶπεν	προσεκαλέσατο — λέγων
	xix. 15	ἔδωκεν	δεδώκει
	xix. 43	περιβαλοῦσιν	παρεμβαλοῦσιν
	xx. 24	ἀποκριθέντες	οἱ
	—	ἀποθάνῃ	ἢ
	xx. 35	γαμίσκονται	γαμίζονται
	xxi. 19	κτήσεσθε	κτήσασθε
	xxi. 36	καταξιωθῆτε	κατισχύσητε
	xxii. 10	οὗ	εἰς ἣν
	xxii. 36	ὁ δὲ	οὖν

		Alford.	Tischendorf.
Luke	xxii. 37.	τὰ	τὸ
	xxii. 42	παρενεγκεῖν	παρενέγκαι
	xxii. 44	καταβαίνοντες	καταβαίνοντος
	xxiii. 8	θέλων ἐξ ἱκανοῦ	ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων
	xxiii. 15	ἀνεπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν	ἀνεπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς
	xxiii. 20	οὖν	δὲ
	xxiii. 45	καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ	τοῦ ἡλίου ἐκλιπόντος δὲ
	xxiii. 51	συγκατατεθειμένος	συνκατατίθεμενος
	xxiii. 53	οὔπω	οὐδέπω
	xxiii. 54	παρασκευή	παρασκευῆς—καὶ
	xxiv. 4	ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις	ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ
	xxiv. 5	τὸ πρόσωπον	τὰ πρόσωπα
	xxiv. 11	αὐτῶν	ταῦτα
	xxiv. 28	προσεποιεῖτο πορρώτερον	προσεποιήσατο πορρωτέρω
	xxiv. 39	σάρκα	σάρκας
	xxiv. 49	καὶ ἰδοὺ ἐγὼ	κἀγὼ
	xxiv. 50	εἰς	πρὸς
John	i. 4	ἦν	ἐστιν
	i. 26	ἔστηκεν	στήκει
	ii. 3	καὶ ὑστερήσαντος οἴνου	καὶ οἶνον οὐκ εἶχον κ.τ.λ.
	ii. 3	ἔχουσιν	ἔστιν
	ii. 8	καὶ	οἱ δὲ
	ii. 22	ᾧ	ὃν
	iii. 5	τοῦ θεοῦ	τῶν οὐρανῶν
	iv. 1	Κύριος	Ἰησοῦς
	iv. 5	οὗ	ὃ
	iv. 15	ἔρχωμαι	διέρχωμαι
	iv. 29	ὅσα	ἃ
	iv. 38	ἀπέστειλα	ἀπέσταλκα
	iv. 51	ἀπήγγειλαν	ἤγγειλαν
	iv. 51	σου	αὐτοῦ
	v. 2	ἡ ἐπιλεγομένη	τὸ λεγόμενον
	v. 13	ἰαθεὶς	ἀσθενῶν
	v. 19	εἶπεν	ἔλεγεν
	v. 25, 28	ἀκούσονται	ἀκούσουσιν
	v. 30	καὶ	ὅτι
	v. 32	οἶδα	οἰδάτε
	vi. 3	ἐκάθητο	ἐκαθέζετο
	vi. 7	ἀπεκρίθη	ἀποκρίνεται
	vi. 10	ὡσεὶ	ὡς
	vi. 11	εὐχαριστήσας διέδωκεν	εὐχαρίστησεν καὶ ἔδωκεν
	vi. 15	ἀνεχώρησεν	φεύγει πάλιν
	vi. 17	καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἐληλύθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς	κατέλαβεν δὲ αὐτοὺς ἡ σκοτία καὶ οὔπω ἐλ. Ἰ. π. αὐ.
	vi. 19	σταδίους εἰκοσιπέντε	στάδια εἴκοσι πέντε
	vi. 21	τῆς γῆς	τὴν γῆν
	vi. 22	ἰδὼν	εἶδον
	vi. 24	πλοῖα	πλοιάρια
	vi. 27	ὑμῖν δώσει	δώσιν ὑμῖν
	vi. 46	πατέρα	θεόν
	vi. 51	τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται	τοῦ ἐμοῦ ἄρτου ζήσει
	vii. 1	καὶ . . . μετὰ ταῦτα	μετὰ ταῦτα

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
John	vii. 12	τοῖς ὄχλοις	τῷ ὄχλῳ
	vii. 31	ἐποίησεν	ποιεῖ
	viii. 17	γέγραπται	γεγραμμένον ἐστὶν
	ix. 4	ἐμὲ (bis)	ἡμᾶς
	ix. 35	θεοῦ	ἀνθρώπου
	x. 14	γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν	γινώσκουσί με τὰ ἐμά
	x. 26	οὐ γὰρ	ὅτι οὐκ
	x. 27	ἀκούει	ἀκούουσιν
	x. 29	ὃς	ὃ
	—	μείζων	μεῖζόν
	x. 38	πιστεύσατε	πιστεύετε
	xi. 21	ἐτεθνήκει	ἀπέθανεν
	xi. 31	λέγοντες	δόξαντες
	xi. 32	εἰς	πρὸς
	xi. 50	διαλογίζεσθε	λογίζεσθε
	—	ἡμῖν	ὑμῖν
	xi. 54	ἔμεινεν	διέτριβεν
	xii. 23	ἀπεκρίνατο	ἀποκρίνεται
	xii. 25	ἀπολέσει	ἀπολλύει
	xiii. 15	ἔδωκα	δέδωκα
	xiii. 18	οὓς	τίνας
	xiii. 25	ἀναπεσὼν	ἐπιπεσὼν
	xiv. 7	ἐγνώκειτέ με	ἐγνώκατε ἐμέ
	—	ἐγνώκειτε ἂν	γνώσεσθε
	xiv. 9	τόσουτον χρόνον	τοσούτῳ χρόνῳ
	xiv. 10	αὐτός	αὐτοῦ
	xiv. 15	τηρήσατε	τηρήσετε
	xv. 4, 6	μείνῃ	μένῃ
	xv. 10	ἐγὼ	καγὼ
	xvi. 13	εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν	ἐν τῇ ἀλ. πάσῃ
	—	ἂν ἀκούσῃ	ἀκούει
	xvi. 16	οὐ	οὐκέτι
	xvi. 27	πατρὸς	Θεοῦ
	xvii. 1	ἐπῆρεν	ἐπάρας
	xvii. 4	ἐτελείωσα	τελειώσας
	xvii. 6	δέδωκάς (bis)	ἔδωκάς
	xviii. 1	τῶν κέδρων	τοῦ κέδρου
	xviii. 13	ἀπήγαγον	ἤγαγον
	xviii. 14	ἀπολέσθαι	ἀποθανεῖν
	xviii. 20	πάντοτε	πάντες
	xviii. 28	ἀλλ' ἵνα	ἀλλὰ
	xix. 12	ἐκραζον	ἐκραύγαζον
	xix. 35	πιστεύσητε	πιστεύητε
	xix. 38	ἦλθεν, ἦρεν	ἦλθον, ἦραν
	xx. 18	ἐώρακεν	ἑώρακα
	xxi. 6	ὁ δὲ εἶπεν	λέγει
	xxi. 11	ἐπὶ τῆς γῆς	εἰς τὴν γῆν
	xxi. 17	εἶπεν	λέγει
Acts	i. 11	ἐμβλέποντες	βλέποντες
	i. 15	ὡς	ὡσεὶ
	i. 22	ἕως	ἄχρι
	ii. 3	τε	καὶ
	ii. 5	ἐν	εἰς
	ii. 12	ἂν θέλοι	θέλει
	ii. 31	ᾅδου	ᾅδην
	ii. 43	τε	δὲ

		Alford.	Tischendorf.
Acts	ii. 44	πιστεύοντες	πιστεύσαντες
	iii. 22, 25	ὑμῶν	ἡμῶν
	iv. 33	τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ	Ἰ. Χρίστου τ. Κ.
	iv. 34	ὑπῆρχεν	ἦν
	iv. 37	παρὰ	πρὸς
	v. 15	κατὰ	καὶ εἰς
	v. 19	ἤνοιξεν	ἀνοίξας
	v. 26	ἤγαγεν	ἦγεν
	v. 34	ἀποστόλους	ἀνθρώπους
	v. 38	ἐάσατε	ἄφετε
	v. 39	δύνασθε	δυνήσεσθε
	vi. 9	τῆς λεγομένης	τῶν λεγομένων
	vii. 13	Ἰώσηφ	αὐτοῦ
	vii. 16	τοῦ	ἐν
	vii. 21	ἐκτεθέντα δὲ αὐτὸν	ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ
	vii. 27	ἡμᾶς	ἡμῶν
	vii. 39	τῇ καρδίᾳ	ἐν ταῖς καρδίαις
	vii. 46	θεῷ	οἴκῳ
	vii. 51	τῇ καρδίᾳ	καρδίαις
	viii. 2	ἐποιήσαντο	ἐποίησαν
	ix. 12	χεῖρα	χεῖρας
	ix. 26	ἐπειρᾶτο	ἐπείραζεν
	x. 17	ἀπὸ	ὑπὸ
	x. 33	θεοῦ	Κυρίου
	x. 48	βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου	ἐν τ. ὀ. Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπ.
	xii. 5	ὑπὲρ	περὶ
	xiii. 11	ἐπέπεσεν	ἔπεσεν
	xiii. 14	εἰσελθόντες	ἐλθόντες
	xiii. 26	ὑμῖν	ἡμῖν
	xiii. 33	αὐτῶν ἡμῖν	ἡμῶν
	xiii. 35	διὸ	διότι
	xiv. 3	διδόντι	διδόντος
	xiv. 17	καίτοιγε	καίτοι
	xiv. 25	ἐν Πέργῃ	εἰς τὴν Πέργην
	xv. 7	συνζητήσεως	ζητήσεως
	xv. 16	κατεσκαμμένα	κατεστραμμένα
	xv. 28	ἁγίῳ πνεύματι	πν. τῷ ἁγίῳ
	xv. 30	ἦλθον	κατῆλθον
	xvi. 12	ἐκεῖθέν τε	κἀκεῖθεν
	xvi. 13	ἐνομίζετο προσευχὴ	ἐνομίζομεν προσευχὴν
	xvi. 15	μείνατε	μένετε
	xvi. 17	κατακολουθήσασα	κατακολουθοῦσα
	xvi. 34	ἠγαλλιᾶτο	ἠγαλλιάσατο
	xvi. 39	ἐξελθεῖν	ἀπελθεῖν ἀπὸ
	xvi. 40	ἐκ	ἀπὸ
	xvii. 2	διελέγετο	διελέξατο
	xvii. 14	ὡς	ἕως
	—	ὑπεμεινέν	ὑπεμειναν
	xvii. 20	τί ἂν	τίνα
	xviii. 2	διατεταχέναι	τεταχέναι
	xviii. 3	ἠργάζετο	ἠργάζοντο
	xviii. 19	διελέχθη	διελέξατο
	xix. 1	ἐλθεῖν	κατελθειν
	xix. 3	εἰπέν τε	ὁ δὲ εἶπεν
	xix. 7	δεκαδύω	δώδεκα
	xix. 34	κραζόντων	κράζοντες

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Acts	xx. 1	προσκαλεσάμενος	μεταπεμψάμενος
	xx. 23	λέγω	λέγον
	xx. 28	ποιμνίῳ	Κυρίου
	xxii. 16	ἀπόλουσαι	ἀπόλουσαι
	xxiii. 18	ἰδεῖν	ἴδον
	xxiii. 30	αὐτῆς	αὐτῶν
	—	αὐτὸν	αὐτοὺς
	xxiv. 5	στάσιν	στάσεις
	xxv. 1	ἐπαρχίᾳ	ἐπαρχείῳ
	xxv. 10	ἠδίκηκα	ἠδίκησα
	xxv. 13	ἀσπασομένοι	ἀσπασάμενοι
	xxvi. 28	πείθῃ	πείθεις
	xxviii. 3	διεξελθοῦσα	ἐξελθοῦσα
	xxviii. 6	πιμπρᾶσθαι	ἐμπιπρᾶσθαι
Romans	iv. 5	ἀσεβή	ἀσεβήν
	iv. 8	ᾧ	οὗ
	v. 6	εἴ γε	ἔτι γὰρ
	vii. 17	οἰκοῦσα	ἐνοικοῦσα
	viii. 2	με	σε
	viii. 11	τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα	τοῦ ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος
	viii. 21	ὅτι	διότι
	ix. 18	ἐλεᾷ	ἐλεεῖ
	x. 14	ἀκούσωσιν	ἀκούσονται
	xi. 8	καθὼς	καθάπερ
	xii. 2	συνσχηματίζεσθαι	συνσχηματίζεσθε
	—	μεταμορφοῦσθαι	μεταμορφοῦσθε
	xiv. 19	διώκωμεν	διώκομεν
	xv. 15	ὑπὸ	ἀπὸ
	xv. 24	ἀφ'	ὑφ'
	xv. 32	ἐν χαρᾷ ἔλθω	ἐλθὼν ἐν χαρᾷ
1 Cor.	ii. 9	ὅσα	ἃ
	iii. 12	χρυσόν	χρυσίον
	iv. 14	νουθετῶ	νουθετῶν
	v. 2	ποιήσας	πράξας
	vii. 9	γαμῆσαι	γαμεῖν
	vii. 13	ἥτις	εἴ τις
	vii. 17	ἐμέρισεν	μεμέρικεν
	viii. 7	συνειδήσει	συνηθείᾳ
	ix. 15	ἵνα τὶς	οὐδείς
	x. 9	ἐπείρασαν	ἐξεπείρασαν
	—	ἀπώλοντο	ἀπώλλυντὸ
	x. 10	καθώς	καθάπερ
	xii. 25	σχίσμα	σχίσματα
	xiv. 34	ὑποτάσσεσθαι	ὑποτασσέσθωσαν
	xiv. 38	ἀγνοείτω	ἀγνοεῖται
	xv. 5	εἶτα	ἔπειτα
2 Cor.	i. 20	καὶ ἐν αὐτῷ	διὸ καὶ δι' αὐτοῦ
	iii. 7	γράμματι	γράμμασιν
	iii. 9	ἡ διακονία	τῇ διακονίᾳ
	iv. 10	τῷ σώματι	τοῖς σώμασιν
	v. 10	κακόν	φαῦλον
	vi. 16	ὑμεῖς	ἡμεῖς
	—	ἐστε	ἐσμὲν
	—	μοι	μου
	ix. 2	ὁ	τὸ
	xi. 4	ἀνέχεσθε	ἀνείχεσθε

		Alford	Tischendorf.
2 Cor.	xi. 21	ἠσθενήσαμεν	ἠσθενήκαμεν
	xii. 1	δὴ οὐ συμφέρει μοι	δει ου συμφερον
	xii. 15	ἀγαπῶν ἧσσων	ἀγαπῶ ἧττον
	xii. 20	ἔρεις	ἔρις
	xiii. 10	χρήσωμαι	χρήσομαι
Gal.	iv. 30	κληρονομήσῃ	κληρονόμησει
	vi. 2	ἀναπληρώσατε	ἀναπληρώσετε
	vi. 10	ἔχομεν	ἔχωμεν
Eph.	v. 31	πρὸς τὴν γυναῖκα	τῇ γυναικί
	vi. 10	τὸ λοιπόν	τοῦ λοιποῦ
	vi. 16	ἐπὶ	ἐν
Phil.	i. 27	ἀκούσω	ἀκόυω
	iii. 8	μὲν οὖν καὶ	μενοῦνγε
	iii. 13	οὐ	οὔπω
	iv. 21	ἀσπάσασθαι	ἀσπάσασθε
Col.	i. 12	ἡμᾶς	ὑμας
	ii. 12	βαπτισμῷ	βαπτισματι
	ii. 16	καὶ	ἢ
	ii. 17	ὅ	ἅ
	iii. 4	ἡμῶν	ὑμῶν
	iii. 6	ὃ	ἅ
	iii. 13	Κύριος	Χριστὸς
	iv. 8	γνῷ	γνῶτε
	iv. 12	στῆτε	σταθῆτε
1 Thess.	i. 10	ἀπὸ	ἐκ
	iv. 8	ὄντα	διδόντα
2 Thess.	ii. 3	ἁμαρτίας	ἀνομίας
	ii. 16	καὶ	ὁ
	iii. 8	νύκτα καὶ ἡμέραν	νυκτὸς καὶ ἡμέρας
1 Tim.	i. 18	στρατεύῃ	στρατεύσῃ
	v. 8	προνοεῖ	προνοεῖται
	v. 16	ἐπαρκείτω	ἐπαρκείσθω
	vi. 17	ἐν	ἐπὶ
2 Tim.	i. 17	σπουδαιότερον	σπουδαίως
	ii. 14	Κυρίου	Θεοῦ
	iv. 6	ἐμῆς ἀναλύσεως	ἀν. μου
	iv. 7	ἀγῶνα τὸν καλὸν	καλὸν ἀγῶνα
	iv. 10	Γαλατίαν	Γαλλίαν
	iv. 11	ἄγαγε	ἄγε
	iv. 16	συνπαρεγένετο	παρεγένετο
Titus	iii. 9	ἔρεις	ἔριν
Phil.	6	ἡμῖν	ὑμῖν
Heb.	i. 9	ἀνομίαν	ἀδικίαν
	vii. 26	ἡμῖν	ὑμῖν
	vii. 27	ἐνέγκας	προσενέγκας
	viii. 8	αὐτοῖς	αὐτοὺς
	x. 11	ἀρχιερεὺς	ἱερεὺς
	x. 16	τῶν διανοιῶν	τὴν διάνοιαν
	xi. 12	ἐγενήθησαν	ἐγεννήθησαν
	xi. 13	λαβόντες	κομισάμενοι
	xi. 15	ἐμνημόνευον	μνημονεύουσιν
	xii. 15	δι' αὐτῆς	διὰ ταύτης
	xiii. 9	περιπατήσαντες	περιπάτουντες
	xiii. 21	ὑμῖν	ἡμῖν
James	iv. 4	τοῦ θεοῦ ἐστιν	ἐστὶν τῷ θεῷ
	iv. 13	καὶ	ἢ
	v. 4	ὑστερημένος	ἀφυστερημένος

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
James	v. 11	ὑπομένοντας	ὑπομείναντας
	v. 16	τὰ παραπτώματα	τὰς ἁμαρτίας
	v. 20	γινώσκετε	γινωσκέτω
1 Pet.	ii. 3	εἴπερ	εἰ
	ii. 5	οἰκοδομεῖσθε	ἐποικοδομεῖσθε
	ii. 7	ἀπειθοῦσιν	ἀπιστοῦσιν
	—	λίθος	λίθον
	iii. 18	ἔπαθεν	ἀπέθανεν
	v. 8	καταπίῃ	καταπιεῖν
2 Pet.	i. 9	ἁμαρτιῶν	ἁμαρτημάτων
	i. 18	ἁγίῳ ὄρει	ὄρει τῷ ἁγίῳ
	ii. 9	πειρασμοῦ	πειρασμῶν
	ii. 12	γεγεννημένα	γεγενημένα
	iii. 7	αὐτοῦ	αὐτῷ
	iii. 9	εἰς	δι'
	iii. 10	λυθήσονται	λυθήσεται
	iii. 11	οὕτως	οὖν
	iii. 13	τὸ ἐπάγγελμα	τὰ ἐπαγγέλματα
	iii. 16	οἷς	αἷς
1 John	ii. 20	πάντα	πάντες
	iii. 7	παιδία	τεκνία
	iii. 23	πιστεύσωμεν	πιστεύωμεν
	iv. 20	πῶς	οὐ
	v. 15	παρ'	ἀπ'
2 John	8	εἰργασάμεθα	εἰργάσασθε
	12	ὑμῶν	ἡμῶν
Jude	5	Ἰησοῦς	Κύριος
	24	αὐτοὺς	ὑμᾶς
Rev.	i. 3	τοὺς λόγους	τὸν λόγον
	ii. 10	μὴ	μηδὲν
	ii. 18	φλόγα	φλὸξ
	iii. 3	γνῷς	γνώσῃ
	iv. 4	θρόνοι . . . τέσσαρες	θρόνους . . . τέσσαρας
	iv. 9	τοῦ θρόνου	τῷ θρόνῳ
	v. 6	ἀποστελλόμενα	ἀπεσταλμένα
	v. 12	ἄξιον	ἄξιος
	v. 13	πάντας	πάντα
	v. 14	λέγοντα τὸ	ἔλεγον
	vi. 13	βάλλει	βάλλουσα
	vi. 17	αὐτοῦ	αὐτῶν
	vii. 1	τι	πᾶν
	vii. 9	ἑστῶτας	ἑστῶτες
	—	φοίνικες	φοίνικας

		Alford.	Tischendorf.
Rev.	vii. 16	οὐδ' οὐ	οὐδὲ
	viii. 7	μεμιγμένα	μεμιγμένον
	ix. 3	αὐταῖς	αὐτοῖς
	ix. 21	φαρμάκων	φαρμακιῶν
	x. 8	βιβλίον	βιβλαρίδιον
	xi. 2	ἔξω	ἔξωθεν
	xi. 5	θέλει	θελήσῃ
	xi. 10	πέμψουσιν	πέμπουσιν
	xi. 16	καθήμενοι	οἱ κάθηνται
	xiii. 2	λέοντος	λεόντων
	xiii. 10	ἀποκτανθῆναι	ἀποκτανεῖ, δεῖ
	xiv. 10	τῶν ἀγγελῶν	ἀγγελῶν ἁγίων
	xiv. 14	υἱῷ	υἱὸν
	xiv. 16	τὴν νεφέλην	τῆς νεφέλης
	xiv. 18	κραυγῇ	φωνῇ
	xvi. 1	ἐκχέατε	ἐκχέετε
	xvi. 6	δέδωκας	ἔδωκας
	xvii. 3	γέμον τὰ	γέμοντα
	xvii. 4	χρυσίῳ	χρυσῷ
	xvii. 6	εἶδον	εἶδα
	xvii. 8	ὑπάγει	ὑπάγειν
	xviii. 12	μαργαρίτην	μαργαρίτων
	xviii. 14	ἀπώλετο	ἀπώλοντο
	xviii. 16	χρυσίῳ	χρυσῷ
	xviii. 18	ἔκραξαν	ἔκραζον
	—	τόπον	καπνὸν
	xviii. 19	ἐπίβαλον	ἔβαλον
	xviii. 20	ἐν	ἐπ'
	xviii. 21	μύλινον	μύλον
	xviii. 24	αἷμα	αἵματα
	xix. 5	ἀπὸ	ἐκ
	xix. 6	λέγοντες	λεγόντων
	xix. 13	βεβαμμένον	περιρεραμμένος
	xix. 18	αὐτούς	αὐτῶν
	xix. 20	τὴν καιομένην	τῆς καιομένης
	xx. 3	πλανᾷ	πλανήσῃ
	xx. 11	αὐτοῦ	αὐτόν
	xxii. 2	ποιοῦν	ποιῶν
	—	ἀποδιδοῦν	ἀποδιδοὺς
	xxii. 8	ὅτε εἶδον ἔπεσον	ἔβλεψα ἔπεσα
	xxii. 11	ῥυπαρευθήτω	ῥυπανθήτω
	xxii. 21	τῶν ἁγίων	πάντων

Very few of these readings deserve special notice.

Matthew xi. 19. *Καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων* (Alford *τέκνων*) *αὐτῆς*. The former denotes the justification of wisdom by her works; the latter, the justification of wisdom by her children, *i. e.*, of Christ at the hands of His people.

Matthew xvi. 12. He did not tell them to beware of the leaven (Tischendorf) *τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων*, of the Pharisees and Sadducees, (Alford) *τῶν ἀρτῶν*, of bread.

Matthew xvii. 20. *Διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν*, "On account of your little faith." Alford has *ἀπιστίαν*, "your unbelief," and suggests that *ὄλιγος* is an emendation introduced for the purpose of softening the expression.

Digitized by Google

Mark vii. 3. "The Pharisees wash their hands (*πυκνὰ*) frequently." Alford has *πυγμῇ*, a word which has perplexed commentators; but is now generally explained by the adverbs "diligently," "strongly" (with the fist).

Luke xxiii. 15. There is here a curious interchange of persons. According to Tischendorf, it was Herod who sent Him (who was faultless) to Pilate and the Jews, *ἀνεπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς*; according to Alford, it was Pilate who sent them, *i. e.*, the Jews, to Herod, *ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτόν*. Both of these are true historically, though both cannot be correct critically. The former is supposed by Alford to be an alteration to suit verse 11, where Herod is said to have sent him to Pilate, *ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ Πειλάτῳ*.

John ii. 3. Rather a remarkable different reading, *Καὶ οἶνον οὐκ εἶχον, ὅτι συνετελέσθη ὁ οἶνος τοῦ γάμου*, "And they had no wine because the wine of the nuptials was finished;" the more common reading is, *καὶ ὑστερήσαντος οἴνου*. Tischendorf defends the former; Alford passes the passage by in silence.

1 Corinthians viii. 7. "Some through the use (*συνηθείᾳ*) to this day of the idol"; the usual reading is *συνειδήσει* "conscience" or "consciousness." Alford pronounces the *συνηθείᾳ* to be a gloss on the more difficult *συνειδήσει*.

2 Thessalonians ii. 3. The different readings *ἀνομίας* and *ἁμαρτίας*—the former of which denotes a particular kind of sin, that is, lawlessness; the latter, sin in general—would not have much significance were it not for the association with the words *ὁ ἄνθρωπος*. Alford, who adopts the usual reading, explains *the man of sin* to be one in whom sin is, as it were, personified, as righteousness is in Christ. If Tischendorf's reading be correct, the *ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας* is rather the man who resists the law of God and sets up a law of his own, in diametrical opposition to Christ, who came, not to destroy, but to fulfil, the divine law which was within His heart.

Hebrews xi. 13. "These all died in faith, not having received (Tischendorf, *κομισάμενοι*; Alford, *λάβοντες*; others, *προσδεξάμενοι*) the promises." These different readings probably arose from the difficulty of the passage, which commentators have been at great pains to explain. The real difficulty appears to us to lie in the word *ἐπαγγελίας*. If this be taken in a passive sense for *ἐπαγγέλματα* or *ἐπαγγελμένα*, any of the three words will make sense combined with truth, for the patriarchs did receive the promises, although they did not actually receive the things promised. Alford says that "*ἐπαγγελία* here, *as so often*, comprehends *τὸ ἐπηγγελμένον*.

James v. 16. "Confess therefore your faults (Tischendorf, *τὰς ἁμαρτίας*; Alford, *τὰ παραπτώματα*) one to another," *ἁμαρτίας* is a stronger word than *παραπτώματα*, the former implies sins in general, the latter denotes rather particular failings (from *παραπίπτειν*). The passage, which has nothing to do with auricular confession, may very well be rendered, "Acknowledge (*ἐξομολογεῖσθε*) your faults one to another."

1 Peter iii. 18. "Christ once died (*ἀπέθανεν*, Tischendorf), (*ἔπαθεν*, 'suffered,' Alford) for sins." Every word that has reference to the deep and sublime mystery of the atonement is worthy of careful study. In this instance, the *ἔπαθεν*, expressive of the suffering, is necessarily implied in the *ἀπέθανεν*, the dying of Christ. His whole life was a life of suffering; His death was *ἅπαξ*, *once for all*. We prefer Tischendorf's reading, and think that the weight of critical evidence is on his side.

Jude 5. In this passage, Alford has an unusual reading, which, he says, critical principles seem to require. *Ἰησοῦς* for *Κύριος*, "Jesus having saved the people out of the land of Egypt; secondly, destroyed them that believed not." This he explains of Christ. Tischendorf discusses the reading at considerable length, and shows that some have understood by *Ἰησοῦς* the Lord Jesus Christ, others, Joshua. The latter appears the more reasonable view. Joshua

Digitized by Google

having saved a people out of the land of Egypt, *i. e.*, the Israelites; secondly, destroyed the unbelievers, *i. e.*, the Canaanites, etc.

Revelation xiii. 10. The reading, "He that killeth (*ἀποκτενεῖ*), must be (*δεῖ αὐτὸν*) killed with the sword," is plain enough. The other (*ἀποκτανθῆναι*) is not quite so clear. Alford explains it thus, "If any to be slain, he should be slain with the sword."

Revelation xviii. 18. Tischendorf has, with the Textus Receptus, *κάπνον*, "They saw the smoke of her burning." Alford has *τόπον*, "the place."

Revelation xix. 13. For *βεβαμμένον*, "dipped," Tischendorf has, with the Codex Sinaiticus, *περιρεραμμένον*, "sprinkled."

Revelation xxii. 21. Tischendorf has *μετὰ πάντων*, *with all*. Alford has *μετὰ τῶν ἁγίων*, *with the saints*, and observes, "This, the reading of the Codex Sinaiticus, is nowhere else found as a parting formula."

4.—Transpositions.

In addition to the above different readings, we have noted down passages which are transposed, without being otherwise different in these two critical editions. The words of Alford are given in full; those of Tischendorf have the initial letters only.

	Alford.	Tischendorf.
Matt.	iii. 7, *βαπτίζω ὑμᾶς*	*ὑ. β.*
	16, *ἀνέβη εὐθὺς*	*ε. ἀ.*
	iv. 1, *νύκτας τεσσεράκοντα*	*τ. ν.*
	v. 4, 5, (transpositi)	
	vi. 22, *ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ*	*ᾖ. ὁ. σ. ἁ.*
	viii. 10, *τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ* ..	*ἐ. τ. Ἰ. τ. π.*
	27, *ὑπακούσιν αὐτῷ*	*α. ὑ.*
	xi. 11, *ἐστὶν αὐτοῦ*	*α. ἐ.*
	26, *ἐγένετω εὐδοκία*	*εὐ. ἐγ.*
	xii. 14, *οἱ δὲ ἐξελθόντες*	*ἐ. δ. ο.*
	xiii. 28, *αὐτῷ λέγουσιν*	*λ. α.*
	xiv. 15, *ἤδη παρῆλθον*	*π. ἤ.*
	xv. 1, *φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς*	*γ. κ. φ.*
	38, *γυναικῶν καὶ παιδίων*	*π. κ. γ.*
	xvii. 3, *μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες*	*σ. μ. α.*
	xviii. 8, *χωλὸν ἢ κυλλόν*	*κ. ἢ. χ.*
	xix. 26, *πάντα δυνατά*	*δ. π.*
	xx. 12, *ἡμῖν αὐτοὺς*	*α. ἡ.*
	13, *εἶπεν ἑνὶ αὐτῶν*	*α. ἑν. αὐ.*
	xxii. 28, *οὖν ἀναστάσει*	*ἀ. ο.*
	43, *αὐτὸν Κύριον*	*Κ. α.*
	xxiii. 9, *ὁ πατὴρ ὑμῶν*	*ὑ. ὁ π.*
	30, *αὐτῶν κοινωνοὶ*	*κ. α.*
	36, *ταῦτα πάντα*	*π. τ.*
	xxiv. 33, *πάντα ταῦτα*	*τ. π.*
	xxvi. 7, *ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα*	*ἐ. ἀ. μ.*
	xxvii. 54, *υἱὸς θεοῦ*	*θ. υ.*
Mark	i. 13, *ἡμέρας τεσσαράκοντα*	*τ. ἡ.*
	45, *φανερῶς εἰς πόλιν*	*ε. π. φ.*
	ii. 10, *ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς*	*ἐ. τ. γ. ἀ.*
	16, *ἁμαρτώλων καὶ τελωνῶν* (bis) ..	*τ. κ. ἁ.*

	Alford.	Tischendorf.
Mark	ii. 21, *ὀπ' αὐτοῦ τὸ πλήρωμα*	*τ. π. ἀπ. αὐ.*
	23, *παραπορεύεσθαι αὐτὸν*	*α. π.*
	iii. 3. *χεῖρα ἔχοντι ξηρὰν*	*ξ. χ. ἔ*
	7, *ἠκολούθησαν καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας*	*κ. ἀ. τ. Ἰ. ἡ.*
	27, *τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν*	*ε. τ. ο. τ. ι. ε. τ. σ.*
	31, *οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ*	*ἡ. μ. αὐ. κ. οἱ. ἀδ. αὐ.*
	iv. 1, *ἐμβάντα εἰς (τὸ) πλοῖον*	*ἐ. π. ἐμ.*
	16, *εἰσὶν ὁμοίως*	*ὁ. ε.*
	v. 21, *πάλιν εἰς τὸ πέραν*	*ε. τ. πέ. πά.*
	25, *ἔτη δώδεκα*	*δ. ἔ.*
	vi. 2, *ἐν τῇ συναγωγῇ διδάσκειν*	*δ. ἐ. τ. σ.*
	49. *περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης* ..	*ἐ. τ. θ. π.*
	53, *ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν*	*ἐ. τ. γ. ἠ.*
	vii. 15, *αὐτὸν κοινῶσαι*	*κ. α.*
	ix. 27. *αὐτοῦ τῆς χειρὸς*	*τ. χ. α.*
	47, *ἐστίν σε*	*σ. ἐ.*
	x. 43, *διάκονος ὑμῶν*	*ὑ. δ.*
	51, *θέλεις ποιήσω σοί*	*σ. θ. π*
	xii. 1, *ἐφύτευσεν ἄνθρωπος*	*ἀ. ε*
	xiii. 15, *τι ἆραι*	*ἆ. τ.*
	20, *Κύριος ἐκολόβωσεν*	*ἐ. Κ.*
	21, *εἴπῃ ὑμῖν*	*ὑ. ε.*
	29, *ταῦτα ἴδητε*	*ἴ. τ.*
	xiv. 18, *εἶπεν ὁ Ἰησοῦς*	*ὁ Ἰ. ε.*
	40, *οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν*	*α. οἱ. ὀφ.*
	72, *δὶς φωνῆσαι*	*φ. δ.*
	xv. 15, *τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι*	*π. τ. ἰ. τ. ὄ.*
Luke	ii. 2, *πρώτη ἐγένετο*	*ἐ. π.*
	25, *ἦν ἄνθρωπος*	*ἄ. ἦ.*
	36. *ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ*	*μ. ἀ. ἔτ. ἑπ.*

Digitized by Google

		Alford.	Tischendorf.
Luke	iii. 16,	ὁ Ἰωάννης ἅπασιν λεγων	λ. π. ὁ Ἰ.
	23,	ὡσεὶ ἐτῶν τριακοντα ἀρχόμενος ..	ἀ. ὡ. ἐ. τ.
	iv. 8,	αὐτῷ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς	ὁ Ἰ. ε. α.
	20,	ἐν τῇ συναγωγῇ ἦσαν οἱ ὀφθαλμοί ..	οἱ ὀφ. ἐ. τ. σ. ἡ.
	v. 29,	τελωνῶν πολὺς	π. τ. π.
	vi. 1,	καὶ ἤσθιον τοὺς στάχυας	τ. σ. κ. ἤ.
	3,	πρὸς—ὁ Ἰησοῦς	ὁ Ἰ.—εἶπεν
	26,	ὑμᾶς εἶπωσιν	ε. ὑ.
	vii. 10,	οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον	ε. τ. ο. οἱ π.
	35,	πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς	τ. τέκ. α. π.
	46,	τοὺς πόδας μου	μ. τ. π.
	47,	αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς	αὐ. αἱ. ἁμ.
	viii. 9,	εἴη—αὕτη	α. ε.
	30,	ἐστὶν ὄνομα	ὄ. ἐ.
	30,	δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν	ε. δ. π.
	ix. 13,	πέντε ἄρτοι	ἄ. π.
	18,	λέγουσιν οἱ ὄχλοι	οἱ ὄχ. λ.
	60,	ἀπελθόντι πρῶτον	π. ἀ.
	x. 21,	εὐδοκία ἐγένετο	ἐγ. εὐ.
	xi. 19,	ὑμῶν κριταὶ ἔσονται	κ. ἔ. ὑ.
	36,	μέρος τι	τ. μ.
	xii. 13,	αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου	ἐ. τ. ὄ. α.
	22,	λέγω ὑμῖν	ὑ. λ.
	25,	ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ προσθεῖναι ..	π. ἐ. τ. ἡ. α.
	52,	οἴκῳ ἑνὶ	ἑ. ο.
	xiii. 9,	εἰ δὲ μήγε εἰς τὸ μέλλον	εἰς τ. μέ. ε. δ. μ.
	xiv. 18,	παραιτεῖσθαι πάντες	πάν. παρ.
	33,	μου εἶναι	ε. μ.
	xv. 17,	ὧδε λιμῷ	λ. ὧ.
	21,	ὁ υἱὸς αὐτῷ	α. ὁ υ.
	xvi. 12,	ὑμῖν δώσει	δ. ὑ.
	27,	σε οὖν	ο. σ.
	xviii. 4,	ταῦτα δὲ	δ. τ.
	xix. 18,	Κύριε ἡ μνᾶ σου	ἡ. μ. σ. Κ.
	xx. 10,	δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν ..	ἐ. α. δ.
	44,	αὐτὸν Κύριον	Κ. α.
	xxi. 9,	γενέσθαι ταῦτα	τ. γ.
	11,	λοιμοὶ καὶ λιμοῖ	λι. κ. λοι.
	35,	γὰρ ἐπεισελέυσεται	ἐ. γ.
	xxii. 7,	εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν	ἐν. μ. ὑ. εἰ.
	53,	ὑμῶν ἐστίν	ἐ. ὑ.
	xxiii. 12,	Πιλάτος καὶ ὁ Ἡρώδης	Ἡ. κ. ὁ Π.
	55,	αὐτῷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας	ἐ. τ. Γ. α.
	xxiv. 1,	ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα	ἐ. τ. μ. ἦ.
	9,	ταῦτα πάντα	π. τ.
	13,	ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ	ἐ. α. τ. ἡμ. ἦσ. π.
	34,	ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως	ὄν. ἡ. ὁ Κ.
John	i. 37,	αὐτοῦ οἱ δύο μαθηταὶ	ο. δ. μ. α.
	iv. 16,	σου τὸν ἄνδρα	τ. ἄ. σ.
	17,	οὐκ ἔχω ἄνδρα	ἄ. ο. ἔ.
	24,	δεῖ προσκυνεῖν	π. δ.
	v. 19.	ὁμοίως ποιεῖ	π. ὁ.
	26,	ἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ	κ. τ. υ. ἐ.
	42,	τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ..	ο. ἔ. τ. ἀ. τ. θ.
	vi. 14,	ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον	εἰς τ. κ. ἐρ.
	51,	ἡ σάρξ μου ἐστὶν ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς	ἐ. δ. ὑ. τῆς. τ. κ. ζ. ἡ σ. μ. ἐ.

		Alford.	Tischendorf.
John	vi. 52,	οὗτος ἡμῖν	ἡ. ο.
	66,	ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ..	τ. μ. αὐ. ἀπ.
	71,	παραδιδόναι αὐτὸν	α. π.
	vii. 4,	ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ	τ. ἐ. κ. π.
	31,	ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν	π. δ. ἐπ. ἐκ. τ. ὄ.
	35,	οὗτος μέλλει	μ. ο.
	42,	ἔρχεται ὁ Χριστός	ὁ. Χ. ἔ.
	52,	ἐκ τῆς Γαλιλαίας προφήτης ..	π. ἐ. τ. Γ.
	viii. 23,	τούτου τοῦ κόσμου	τοῦ κ. τ.
	x. 28,	ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς	δ. αὐ. ζ. α.;
	32,	καλὰ ἔργα	ἔ. κ.
	35,	τοῦ θεοῦ ἐγένετο	ἐ. τ. θ.
	42,	ἐπίστευσαν πολλοὶ	π. ἐ.
	xi. 44,	Ἰησοῦς αὐτοῖς	α. ὁ Ἰ.
	xii. 16,	οἱ μαθήται αὐτοῦ	α. ο. μ.
	50,	λαλῶ ἐγώ	ἐ. λ.
	xiii. 10,	Ἰησοῦς αὐτῷ	α. Ἰ.
	xiv. 3,	ὑμῖν τόπον	τ. ὑ.
	16,	ᾖ μεθ' ὑμῶν	μ. ὑ. ᾖ
	xv. 12,	ὑμᾶς ἠγάπησα..	ἡ. ὑ.
	xvi. 22,	λύπην μὲν νῦν	ν. μ. λ.
	xviii. 7,	ἐπηρώτησεν αὐτοὺς	α. ἐ.
	18,	μετ' αὐτῶν ὁ Πέτρος	ὁ. Π. μ. ᾱ.
	22,	τῶν ὑπηρετῶν παριστηκὼς	π. τ. ὑ.
	39,	ὑμῖν ἀπολύσω	ἀ. ὑ.
	xix. 4,	ἔξω ὁ Πιλάτος	ὁ Π. ἔ.
	12,	ἐζήτει ὁ Πιλάτος	ὁ Π. ἐ.
	27,	ὁ μαθήτης αὐτὴν	α. ὁ μ.
	31,	ἵνα μὴ—ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν	ἐ. π. ἡ. ἴ. μ.
	xx. 25,	τὸν δάκτυλον μου	μ. τ. δ.
	xxi. 23,	ὁ λόγος οὗτος	οὗ. ὁ λ.
Acts	i. 4,	αὐτοῖς παρήγγειλεν	π. α.
	ii. 22,	ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀναδεδειγμένον ..	ἀν. ἀπ. τ. θ.
	36,	ὁ θεὸς ἐποίησεν	ἐ. ὁ θ.
	iii. 7,	αὐτοῦ αἱ βάσεις	αἱ β. αὐ.
	v. 12,	ἐν τῷ λαῷ πολλὰ	π. ἐ. τ. λ.
	vi. 13,	ῥήματα λαλῶν	λ. ῥ.
	vii. 60,	ταύτην τὴν ἁμαρτίαν	τὴν ἁ. τ.
	ix. 2,	τῆς ὁδοῦ ὄντας	ὄ. τ. ὁ.
	22,	τοὺς Ἰουδαίους	Ἰ. τ.
	37,	αὐτὴν ἔθηκαν	ἔ. α.
	x. 28.	ὁ θεὸς ἔδειξεν	ἔ. ὁ θ.
	xii. 1,	Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς	ὁ β. Ἡ.
	11.	γενόμενος ἐν ἑαυτῷ	ἐν ἑ. γ.
	xiii. 15,	λόγος ἐν ὑμῖν	ἐ. ὑ. λ.
	20,	καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσιν	ὡ. ἔ. . . κ. μ. τ.
	xiv. 7,	ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι..	ε. ἦ.
	xvi. 40,	τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν αὐτοὺς καὶ ἐξῆλθον	π. τ. ἀ. κ. ἐ.
	xvii. 5,	ἄνδρας τινὰς	τ. ἄ.
	7,	λέγοντες ἕτερον	ἕ. λ.
	10,	ἀπῆεσαν τῶν Ἰουδαίων	τ. Ἰ. ἀ.
	xx. 3,	αὐτῷ ἐπιβουλῆς	ἐ. α.
	xxi. 5,	ἐξαρτίσαι ἡμᾶς	ἡ. ἐ.
	xxiii. 1,	ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ	τ. σ. ο Π.
	17,	ἀπαγγεῖλαι τι..	τ. ἀ.
	xxv. 10,	ἐπὶ—ἑστώς εἰμι	ἑσ. ἐπ. ει.

Digitized by Google

	Alford.	Tischendorf.
Acts xxvi.	3, ὄντα σε..	σ. δ.
	31, ἀξιὸν ἢ δεσμων	ἢ. δ. ἀ.
xxvii.	8, ἦν πολις	π. ἡ.
xxviii.	7, ἡμέρας τρεῖς	τ. ἡ.
	16, τῷ Παύλῳ ἐπετράπη	ἐ. τ. Π.
	28, ὑμῖν ἔστω	ἔ. ὑ.
Romans i.	1, Ἰησοῦ Χριστοῦ	Χ. Ἰ.
	29, πλεονεξίᾳ κακίᾳ	κ. π.
ii.	16, Ἰησοῦ Χριστοῦ	Χ. Ἰ.
viii.	11, Χριστὸν ἐκ νεκρῶν	ἐ. ν. Χ.
xii.	1, εὐάρεστον τῷ θεῷ	τ. θ. ε.
xvi.	2, προσδέξησθε αὐτὴν	α. π.
1 Cor. i.	2, ἡγιασμένοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ	τ. ο. ἐ. Κ. ἡ. ἐ. Χ. Ἰ.
ii.	2, τι εἰδέναι	ε. τ.
viii.	8, μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα οὔτε ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν	φ. π. ο. ἐ. μ. φ. ὑ.
xiv.	8, φωνὴν σάλπιγξ	σ. φ.
xv.	12, ἐκ νεκρῶν ὅτι ἐγήγερται	δ ἐγ. ἐκ ν.
	55, τὸ κέντρον—νῖκος	τ. ν.—κ.
xvi.	4, ἄξιον ἦ	ἦ ἄ.
2 Cor. i.	6, εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, (verba transposita)	
	19, Ἰησοῦς Χριστὸς	Χ. Ἰ.
ii.	5, ἱκανοι — ἐσμεν λογίσασθαι τι ἀφ' ἑαυτῶν	ἀ. ἐ. ἰ. ἐσ. λ. τ.
viii.	18, μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν	τ. ἀδ. μ. αὐ.
x.	10, μὲν ἐπιστολαί	ἐ. μ.
xi.	23, φυλακαῖς—πληγαῖς	π. φ.
xiii.	5, Ἰησοῦς Χριστὸς	Χ. Ἰ.
Gal. i.	18, ἔτη τριὰ	τ. ἔ.
iii.	7, εἰσιν υἱοὶ	υ. ε.
	21, ἂν ἦν	ἦ ἄ.
Eph. vi.	5, κυρίοις κατὰ σάρκα	κα. σ. κυ.
	21, εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς	κ. ὑ. ε.
	21, ὑμῖν γνώρισει	γ. ὑ.
1 Thess. i.	13, Χριστοῦ Ἰησοῦ	Ἰ. Χ.
2 Thess. i.	4, ἡμᾶς αὐτοὺς	α. ἡ.
1 Tim. i.	16, Χριστὸς Ἰησοῦς	Ἰ. Χ.
2 Tim. i.	10, Ἰησοῦ Χριστοῦ	Χ. Ἰ.
2 Tim. iii.	12, εὐσεβῶς ζῆν	ζ. ε.
iv.	2, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον	π. ἐ.
Hebrews i.	8, ἡ	
ii.	8, γὰρ τῷ	τ. γ.
xi.	37, ἐπρίσθησαν ἐπειράσθησαν	ἐπει. ἐπρ.
	— θλιβόμενοι κακουχούμενοι	κ. θ.
James i.	22, ἀκροαταὶ μόνον	μ. ἀ.
ii.	18, δείξω σοι	σ. δ.
	19, ὁ θεός ἐστιν	ἐ. ὁ. θ.
iii.	3, ἡμῖν αὐτοῖς	α. ἡ.
	8, δαμάσαι δύναται ἀνθρώπων	δύ. ἀ. δα.
	14, ψευδέσθε κατὰ τῆς ἀληθείας	τ. ἀ. κ. ψ.
v.	9, ἀδελφοὶ κατ' ἀλλήλων	κ. ἀλ. ἀδ.
	18, νέτὸν ἔδωκεν	ἔ. ν.
2 Peter i.	4, μέγιστα καὶ τίμια ἡμῖν	τ. ἡ. κ. μ.
	17, ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός μου οὗτος ἐστιν	οὗ. ἐ. ὁ υ. ὁ ἀ.
iii	13, γὴν καινὴν	κ. γ
1 John i.	5, οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ	ἐ. α. ο. ἔ.
	8, ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν	ο. ἔσ. ἐ. ἡ.
ii.	10, ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν	ο. ἔσ. ἐ. α.
	19, ἐξ ἡμῶν ἦσαν	ἦσ. ἐξ ἡμ.
2 John	5, γράφων σοι καινὴν	κ. γ. σ.
	12, ᾗ πεπληρωμένη	π. ᾗ.
Rev. i.	10, φωνὴν ὀπίσω μου	ὀ μ. φ.
iii.	4, ἔχεις ὀλίγα	ὀ. ἔ.
	18, χρυσίον παρ' ἐμοῦ	π. ἐ. χ.
vi.	12, ἐγένετο μέγας—ἐγένετο μέλας ..	μεγ. ἐ., μελ. ἐ.
xi.	5, θέλει αὐτοῖς	α. θ.
	6, τὸν οὐρανὸν [την] ἐξουσίαν κλεῖσαι	ἐ. κ. τ. ο.
xiii.	7, πόλεμον ποιήσαι	ποι. πολ.
	13, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν	κ. ἐ. τ. ο.
xiv.	8, δεύτερος ἄγγελος	ἀ. δ.
xvii.	7, ἐρῶ σοι	σ. ἐ.
xviii.	4, ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου συγκοινωνήσητε	ὁ λ. μ. ἐ. α.
xix.	4, οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ..	οἱ π. οἱ ε. τ.
xx.	6, λυθῆναι αὐτὸν..	α. λ.
xxi.	2, εἶδον Ἰερουσαλὴμ καινὴν	Ἰ. κ. ε.
	3, μετ' αὐτῶν ἔσται	ἔ. μ. α.
xxii.	15, φιλῶν καὶ ποιῶν	π. κ. φ.
	18, ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν	ἐ. α. ὁ. θ.

The division into chapters of the books of the New Testament is the same in all the editions. The division into verses is also the same, with few exceptions, as John i. 38, 39, and subsequent verses; 2 Cor. i. 6, 7; viii. 12, 13; Col. i. 21, etc. In these and a few other instances, the verses of our Greek have been arranged so as to correspond to the other versions.

5.—Words Bracketed in Alford's Edition.

We have already mentioned that many words are, in the critical edition of Dean Alford, placed within brackets; not any in the edition of Tischendorf. Whether the learned Dean intended the bracketed passages to be considered

Digitized by Google

part of his text or not we cannot say. The employment of brackets in a critical text certainly seems to denote something like hesitation in the acceptance of some passages, and unwillingness in the rejection of others.

The subjoined list will be found, we think, tolerably correct. The reader will observe that the words marked thus * have been received into the Hexaglot text, while those which are marked thus † form part of the text of Tischendorf. The words left without a symbol are not found either in the text of Tischendorf or in the Hexaglot Bible.

Matt. xxvi. 28, *καινῆς*. Mark vii. 16, *εἴτις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω* *; viii. 37, *δώσει* (*δοῖ* Tischendorf) *ἄνθρωπος* †; ix. 45, *εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον* *; x. 6, *ὁ θέος* *; 10, *αὐτοῦ*; xi. 17, *αὐτοῖς* †; 23, *ὁ ἐὰν εἴπη* *. Luke iii. 20, *καὶ*; ix. 54, *ὡς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν* *; 55, *καὶ εἶπεν οὐκ οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε. ὁ γὰρ υἱος τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι ἀλλὰ σῶσαι* *; xxiii. 38, *γράμμασιν Ἑλληνικοῖς καὶ Ῥωμαϊκοῖς καὶ Ἑβραϊκοῖς* *. John iv. 43, *καὶ ἀπῆλθεν* *; xvi. 10, *μου* *.

Acts ii. 41, *ἐν* †; iii. 6, *ἔγειραι καὶ* *; 8, *καὶ* †; iv. 4, *ὡς*; 30, *σε* †; v. 16, *εἰς* *; 24, *ἱερεὺς καὶ ὁ*; vi. 16, *ἐκ* †; 15, *εἰς Αἴγυπτον* †; 26, *ὑμεῖς* *; viii. 10, *πάντες* †; ix. 5, *σύ*; x. 11, *δεδεμένον καὶ* *; xii. 25, *καὶ*; xiii. 15, *τις* †; xviii. 14, *οὖν*; xix. 15, *αὐτοῖς* †; 40, *οὐ* †; xxi. 25. *τὸ*; 33, *ἂν*; xxii. 9, *καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο* *; 18, *τὴν*; 25, *ὁ Παῦλος* †; xxiii. 25, *περι-*; 27, *αὐτὸν* *; xxiv. 6, 7, 8, *και κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον . . . πρὸς σέ* *; 14, *τοῖς ἐν* †; 20, *ἐν ἐμοὶ* *; xxv. 7, *αὐτὸν* †; 17, *αὐτῶν* †; 18, *πονηράν* †; 20, *εἰς*; 24, *ἐπὶ-*; xxvi. 4, *τὴν* †; xxvii. 2, *εἰς* †; *K*[λ] *αυδᾶ* †; 8, *τοῦ*; 41, *τῶν κυμάτων*; xxviii. 16, *ὁ ἑκατόνταρχος . . . στρατοπεδάρχῳ, δὲ*; 29, *καὶ ταῦτα αὐτοῦ . . . συζήτησιν* *.

Romans iii. 1, *γὰρ* †; 22, *καὶ ἐπὶ πάντας* *; iv. 1, *εὑρηκέναι* †; 11, *καὶ* *; 19, *οὐ* *, *ἤδη* *; 22, *καὶ* †; v. 12, *ὁ θάνατος* †; vii. 23, *ἐν* †; viii. 11, *τὸν* †; 24, *καὶ* *; 34, *καὶ* *; ix. 32, *νόμου* *; x. 3, *δικαιοσύνην* †; 15, *εἰρήνην τῶν εὐαγγελιζομένων* *; xi. 21, *μή πως* *; xiii. 9, *ἐν τῷ* †; xiv. 6, *καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ οὐ φρονεῖ* *; 12, *οὖν* †, *ἀπὸ*; 22, *ἣν* [;]; xv. 11, *λέγει*; 14, *τῆς* †; 15, *ἀδελφοι* *; 19, *ἁγίον*; 32, *καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν* †; xvi. 24, *Ἡ χαρις τοῦ Κυρίου . . . ἀμήν* †.

1 Cor. i. 1, *κλητὸς* †; 2, *τε*; ii. 10, *αὐτοῦ* *; 15, *μὲν* *; iii. 5, *τι*[ς] bis; 12, *τοῦτον*; vii. 28, *ἡ* †, 38, *ἐκ* bis; ix. 6, *τοῦ*; x. 11, *πάντα* *; xi. 15, *αὐτῇ* †; 19, *καὶ*; xii. 19, *τὰ*; xiii. 4, *ἡ ἀγάπη* †; xiv. 2, *τῷ*; 26, *ὑμῶν* *; 37, *ἐντολή* *; 39, *μου* †; xv. 5, *εἶτα*; 21, *ὁ*; 28, *καὶ* †. 2 Cor. i. 8, *ἡμῖν* *; 17, *βουλ*[*ευ*]*όμενος*; ii. 7, *μᾶλλον* †; 17, *τοῦ*; iv. 14, *Κυρίου* †; 16, *ἔσω*[*θεν*] *ἡμῶν* †; viii. 13, *δε* *; ix. 2, *ἐξ*; x. 8, *τέ* †; xi. 32, *θέλων* *; xii. 5, *μου* †; 6, *τι* *; 7, *διὸ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι* †; 14, *τοῦτο* †; xiii. 4, *εἰς ὑμᾶς* †; 5, *ἐστιν* *.

Gal. ii. 16, [*δι*]*ότι*; v. 4, *τοῦ*; 8, *τῇ*; 21, *φόνοι*.

Eph. i. 1, *ἐν Ἐφέσῳ* †; 15, *ἀγάπην τὴν* †; 16, *ὑμῶν* *; 18, *καὶ* *; ii. 1, *ὑμῶν* †; 9, *τῆς*; iii. 1, *Ἰησοῦ* *; 12, *τὴν* †; 21, *καὶ* †; iv. 7, *ἡ* †; 26, *τῷ*; v. 19, *ἐν πνευματικαῖς* †; 30, *ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ* *; 32, *εἰς* †; vi. 1, *ἐν Κυρίῳ* †; 16, *τὰ* †.

Phil. i. 14, *τοῦ θεοῦ* †; 17, *τὸν* †; 18, *ὅτι* †; ii. 9, *τὸ* †; iii. 7, *ἀλλὰ* *; 10, *τὴν* *. Col. ii. 12, *καὶ* †.

1 Thess. iv. 8, *καὶ* †; v. 2, *ἡ*; 6, *καὶ*. 2 Thess. ii. 12, *ἐν*.

1 Tim. i. 12, *καὶ* *; ii. 10, *καὶ*; v. 8, *τῶν*; 16, *πιστὸς ἢ* *; 20, δὲ. Titus i. 10, *καὶ*. Philem. 6, *Ἰησοῦν* *; 12, *σὺ δὲ* *.

James ii. 24, *αὐτοῦ* †; iii. 1, *αἱ*.

1 John ii. 6, *οὕτως* †; iii. 19, *καὶ* †; 21, *ἡμῶν* †; iv. 16, *μένει* †; v. 6, *ὁ*.

Rev. i. 5, *ἡμῶν* †; ii. 8, *μου* *; 10, *δὴ* *; 13, *καὶ* *, *αἷς* *, *μου* †; 14, *ὅτι* †; 20, *σου* *; iii. 2, *τὰ* †; 7, *τοῦ* †; 17, *ὅτι* †; 20, *καὶ* †; iv. 5, *αὐτοῦ* *, *τὰ* †; 7, *τὸ* †, *ὡς* †,; *ζῶον* †; 8, *τὰ* †; *αὐτῶν* †; 11, *ὁ ἁγιος* *; v. 3, *ἄνω* *; vi. 6, *ὡς* †; 7, *φωνὴν* †; 9, *διὰ* †; 11, *ἑκάστῳ* †, *μίκρον* †; vii. 1, *καὶ* †; 9, *καὶ* †; xi. 6, *οἱ* †; xii. 2, *καὶ* †; xiii. 15, *ἵνα*; 17, *καὶ*;

Digitized by Google

xiv. 3, ὡς; 6, ἀλλὸν †; 18, ἐξῆλθεν †; xv. 5, οἱ †; xvi. 1, ἐκ τοῦ ναοῦ †; xvii. 1, τῶν † bis; 4, καὶ †; 17, καὶ ποιῆσαι γνώμην μίαν †; xviii. 6, τὰ †; 16, ἐν †; 23, καὶ †, ἐν †, οἱ †; xix. 11, καλούμενος †; 12, ὡς *, ὀνόματα γεγραμμένα καὶ (Tisch. ὄνομα γεγραμμένον); xxi. 6, αὐτῷ †; 9, τῶν †; 22, ὁ †; xxii. 5, φωτὸς †, ἡλίου †; 10, γὰρ †; 19, ἐκ †.

6.—Words neither in Tischendorf nor in Alford,

Which being for the most part in the Syriac and other versions, have been introduced within brackets into the Hexaglot text, generally from the Textus Receptus.

Matt. vi. 13, ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν
xxiii. 14, οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν, καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, διὰ τοῦτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα.
xxvii. 35, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου· διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον

Mark xiv. 27, ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταυτῇ
xv. 28, καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη

Luke iv. 18, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν
xi. 2, ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
xi. 4, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ
xi. 54, καὶ ζητοῦντες ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ
xii. 27, αὐξάνει
xii. 31, πάντα
xii. 38, οἱ δοῦλοι
xvii. 21, ἰδοὺ
xvii. 36, δύω ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραληφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται
xviii. 11, πρὸς ἑαυτὸν
xviii. 22, ταῦτα
xviii. 24, περίλυπον γενόμενον
xix. 45, ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας
xx. 23, τί με πειράζετε
xx. 30, ἔλαβεν . . . τὴν γυναῖκα καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος
xx. 32, δὲ πάντων
xxii. 31, εἶπε δὲ ὁ Κύριος
xxiii. 8, πολλὰ
xxiii. 11, αὐτὸν
xxiii. 38, γεγραμμένη
xxiii. 39, λέγων
xxiii. 42, Κύριε
xxiii. 43, ὁ Ἰησοῦς
xxiii. 48, ἑαυτῶν

Luke xxiv. 36, ὁ Ἰησοῦς
xxiv. 46, καὶ οὕτως ἔδει
xxiv. 48, δέ ἐστε
xxiv. 49, Ἱερουσαλήμ

John i. 29, ὁ Ἰωάννης
i. 42, καὶ
i. 43, δὲ
i. 49, καὶ λέγει
i. 51, ἀπάρτι
ii. 10, δὲ
ii. 17, δὲ
iii. 15, μὴ ἀπόληται ἀλλ'
iv. 16, ὁ Ἰησοῦς
iv. 42, ὁ Χριστός
iv. 47, αὐτὸν
v. 3, 4, πολὺ . . . ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο, ᾧ δήποτε κατείχετο νοσήματι.
v. 12, οὖν . . . τὸν κράββατόν σου
v. 16, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι
v. 29, δὲ
vi. 7, αὐτῶν
vi. 14, ὁ Ἰησοῦς
vi. 15, αὐτὸν
vi. 22, ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
vi. 58, ὑμῶν τὸ μάννα
vi. 65, μου
vi. 69, ὁ Χριστὸς . . . τοῦ ζῶντος
vii. 20, καὶ εἶπεν
vii. 26, ἀληθῶς
vii. 29, δὲ
viii. 21, ὁ Ἰησοῦς.
viii. 28, αὐτοῖς
viii. 38, μου, ὑμῶν
viii. 59, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρῆγεν οὕτως
ix. 6, τοῦ τυφλοῦ
ix. 31, δὲ
ix. 41, οὖν
x. 4, καὶ
x. 7, αὐτοῖς
x. 29, μου

John xi. 19, αὐτῶν
xiii. 3, ὁ Ἰησοῦς
xiii. 22, οὖν
xiii. 23, δὲ
xiii. 38, αὐτῷ
xiv. 17, δὲ
xvi. 16, ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα
xvi. 29, αὐτῷ
xvi. 32, νῦν
xvii. 12, ἐν τῷ κόσμῳ
xvii. 17, σου
xvii. 22, ἐσμεν
xviii. 34, αὐτῷ

Acts iv. 18, αὐτοῖς
v. 9, εἶπεν
v. 37, ἱκανὸν
v. 40, αὐτούς
vii. 14, αὐτοῦ
vii. 19, ἡμῶν
vii. 30, Κυρίου
vii. 31, πρὸς αὐτόν
vii. 37, Κύριος, αὐτοῦ ἀκούσεσθε
viii. 18, τὸ ἅγιον
viii. 37, εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ἔξεστιν, ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν
ix. 5, Κύριος εἶπεν
ix. 12, ἐν ὁράματι
x. 7, αὐτοῦ
x. 20, τρεῖς
xi. 25, αὐτὸν
xi. 28, Καίσαρος
xii. 9, αὐτῷ
xiii. 42, ἐκ τῆς συναγωγῆς
xiii. 51, αὐτῶν
xiv. 28, ἐκεῖ
xv. 11, Χριστοῦ
xv. 18, τῷ Κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ
xv. 23, τάδε
xv. 24, λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον
xv. 34, ἔδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ
xvi. 6, τοῦ θεοῦ
xvi. 31, Χρίστον
xvi. 34, αὐτοῦ

Digitized by Google

Acts	xvii. 15δ, *αὐτὸν*
	xviii. 1, ὁ Παῦλος
	xviii. 20, *παρ' αὐτοῖς*
	xviii. 21, *δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα*
	xix. 2, *εἶπον*
	xix. 4, Χριστὸν
	xix. 9, τοῦ Κυρίου
	— *τινός*
	xx. 25, *τοῦ θεοῦ*
	xxi. 10, *ἡμῶν*
	xxiii. 30, *ἐξαυτῆς*
	xxiv. 23, *τε*
	xxv. 16, *εἰς ἀπώλειαν*
	xxv. 22, *ἔφη*
	xxv. 25, *αὐτόν*
	xxvi. 3, *σου*
	xxvi. 28, *ἔφη*
	xxvi. 29, *εἶπεν*
	xxviii. 30, ὁ Παῦλος
Romans	i. 29, *πορνείᾳ*
	i. 31, *ἀσπόνδους*
	iii. 26, Χριστοῦ
	iv. 23, *εἰς δικαιοσύνην*
	vi. 11, *τῷ Κυρίῳ ἡμῶν*
	viii. 26, *ὑπερ ἡμῶν*
	ix. 31, *δικαιοσύνης*
	ix. 32, *γὰρ*
	xi. 2, λέγων
	xii. 2, *ὑμῶν*
	xiii. 1, *ἐξουσίαι*
	xiii. 7, *οὖν*
1 Cor.	i. 20, *τούτου*
	iii 3, *καὶ διχοστασίαι*
	iii. 22, *ἐστίν*
	iv. 6, *φρονεῖν*
	v. 4, Χριστοῦ (bis)
	v. 7, *ὑπὲρ ἡμῶν*
	vi. 20, *καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν ἅτινά ἐστι τοῦ θεοῦ*
	vii. 1, *μοι*
	vii. 39, *νόμῳ*
	viii. 2, *δὲ*
	ix. 18, *τοῦ Χριστοῦ*
	x. 20, *τὰ ἔθνη*
	x. 23, *μοι* (bis).
	xi. 2, *ἀδελφοί*
	xi. 24, *λάβετε φάγετε, κλώμενον*
	xii. 29, *ἀναξίως, τοῦ Κυρίου*
	xii. 34, *δὲ*
1 Cor.	xiv. 10, *αὐτῶν*
	xiv. 34, *ὑμῶν*
	xv. 20, *ἐγένετο*
	xv. 39, *σὰρξ*
	xv. 47, ὁ Κύριος
	xvi. 22, *Ἰησοῦν Χριστόν*
	xvi. 23, Χριστοῦ
	xvi. 24, *ἀμήν*
2 Cor.	ii. 3, *ὑμῖν*
	iv. 6, *Ἰησοῦ*
	x. 8, *ἡμῖν*
	xi. 31, *ἡμῶν, Χριστοῦ*
	xii. 9, *μου*
	xii. 11, *καυχώμενος*
	xii. 14, *ὑμῶν*
	xiii. 4, *εἰ*
	xiii. 13, *ἀμήν*
Gal.	i. 10, *γὰρ*
	iii. 17, *εἰς Χριστὸν*
	vi. 17, Κυρίου
Eph.	iii. 14, *τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*
	iv. 9, *πρῶτον*
	v. 22, *ὑποτάσσεσθε*
	vi. 24, *ἀμήν*
Phil.	i. 8, *ἐστὶν*
	ii. 5, *γὰρ*
	iii. 16, *κανόνι τὸ αὐτὸ φρονεῖν*
	iii. 21, *εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ*
	iv. 13, *Χριστῷ*
	iv. 23, *ἡμῶν, ἀμην*
Col.	ii. 2, *καὶ πατρὸς καὶ τοῦ*
	ii. 11, *τῶν ἁμαρτιῶν*
	ii. 18, *μὴ*
	ii. 20, *οὖν*
	iii. 6, *ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας*
	iii. 16, *καὶ* (bis)
	iii. 24, *γὰρ*
1 Thess.	i. 2, *ὑμῶν*
	iii. 11, Χριστὸς
	iii. 13, Χριστοῦ
	v. 3, *γὰρ*
	v. 28, *ἀμήν*
2 Thess.	i. 8, Χριστοῦ
	iii. 4, *ὑμῖν*
	iii. 18, *ἀμήν*
1 Tim.	v. 25, *ἔστι*
	vi. 17, *ζῶντι τῷ*
2 Tim.	iv. 1, *τοῦ Κυρίου*
Titus	i. 4, Κυρίου
	iii. 15, *ἀμήν*
Philem.	12, *προσλαβοῦ.*
	25, *ἀμήν*
Heb.	i. 3, *ἡμῶν*
	ii. 7, *καὶ κατέστησας αυτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου*
	iii. 1, Χριστὸν
	vii. 21, *κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ*
	x. 9, ὁ θεὸς
	x. 34, *ἐν οὐρανοῖς*
	xi. 5, *αὐτοῦ*
	xi. 6, *θεῷ*
	xi. 11, *ἔτεκεν*
James	i. 12, ὁ Κύριος
	ii. 3, *αὐτῷ, ὧδε*
	v. 10, *μου*
1 Pet.	i. 16, *εἰμι*
	i. 23, *εἰς τὸν αἰῶνα*
	iii. 10, *αὐτοῦ*
	iii. 16, *ὑμῶν ὡς κακοποιῶν*
	iv. 1, *ὑπὲρ ἡμῶν*
	iv. 14, *κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται*
	v. 11, *ἡ δόξα καὶ*
	v. 14, *Ἰησοῦ, ἀμήν*
2 Peter	ii. 22, *δὲ*
1 John	iii. 5, *ἡμῶν*
	iii. 14, *τὸν ἀδελφὸν*
	iv. 3, *Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα*
	v. 7, *ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ πατήρ, ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι*
	v. 8, *καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ*
2 John	3, Κυρίου
Jude	19, *ἑαυτοὺς*
Rev.	i. 4, *ἐστιν*
	i. 9, *Χριστῷ, Χριστοῦ*
	ii. 13, *τὰ ἔργα σου καὶ*
	ii. 17, *φαγεῖν*
	iii. 3, *ἐπὶ σὲ*
	v. 6, *καὶ ἰδοὺ*
	v. 7, *τὸ βιβλίον*
	vi. 1, *καὶ βλέπε*
	vi. 5, *καὶ βλέπε*
	ix. 4, *μόνους*
	xv. 4, *σε*
	xvi. 3, 4, *ἄγγελος*
	xviii. 6, *αὐτῇ*
	xx. 9, *ἀπὸ τοῦ θεοῦ*
	xxii. 21, *Χριστοῦ, ἀμήν*

It cannot be denied that some of the passages rejected by modern critics have, for ages past, been regarded by the mass of Christians throughout the world as an essential part of the inspired word. Take, for instance, the magnificent ascription of praise to the universal Father at the end of the Lord's Prayer (Matt. vi. 13), "For thine is the kingdom, the power and the glory, for ever and ever;" an ascription which has found place in the Greek

Digitized by Google

Textus Receptus, the Syriac (not the Latin), and in all the modern versions. This sublime doxology is now discovered to be an interpolation from the liturgies, in interruption of the context.

Take, again, that touching incident in the ineffable tragedy of the Crucifixion, when the garments of Jesus were divided, and lots cast for his seamless coat (Matt. xxvii. 35), the Evangelist, one of whose main objects was to connect the gospel of the New Testament with the prophecy of the Old, adds, "That it might be fulfilled which was spoken by the prophet, They parted my garments amongst them, and for my vesture they cast lots." This passage is found in the Textus Receptus and in the Vulgate, not in the Syriac, and is doomed by modern critics.

Another reference to prophecy (Mark xv. 28), also in connexion with the crucifixion, is similarly doomed, "And the Scripture was fulfilled which saith, And he was numbered with the transgressors." Nearly the whole of the Lord's Prayer is expunged by critics from Luke xi. Amongst other passages which they reject as spurious are John v. 4, the troubling of the waters by the angel; Acts viii. 37, the dialogue of Philip with the Eunuch, in which the former is represented as saying, "If thou believest with all thine heart thou mayest (be baptised)," and the latter as making the confession, "I believe that Jesus Christ is the Son of God." Then there is the celebrated passage (1 John v. 7) "There are three that bear record in heaven, the Father, the Word, and the Holy Spirit, and these three are one," besides other passages of minor importance.

"I am very anxious," observes Dean Alford (Proleg., N. T., c. vi., § 1, p. 93), "not to leave the impression on the reader that my present text differs from the former ones, or from those of Tischendorf and Tregelles, more than is really the case. In fact, with regard to the principles which regulate the decision in by far the greater number of differing readings, we are all in accord. It is but seldom, in most parts of the New Testament, that those passages occur where our reasons of divergence come into play. When it is objected by such writers as the critic in the 'British Quarterly' that the texts in the modern critical editions are not even substantially the same, let the reader not hastily take this for granted, but carefully examine for himself how far it is true. And let him learn hence to estimate the real gain which has accrued to our knowledge of the sacred text from that modern criticism which it is now becoming the fashion to despise (?): the positive progress which has been made in all those places where the ancient MSS. are unanimous against our Received Text: and the more satisfactory state of our knowledge by means of more collations, and the exercise of critical judgment, even where the true reading is, and perhaps ever must remain, a matter of doubt."

We having carefully examined and compared the texts of Alford and Tischendorf, and given statistical results in the preceding pages, the reader will be in a position to judge for himself how far these critics are in accord. There can be no doubt that the critical authority of the Received Text has been attacked and overthrown; and if it be true that modern critics agree as to the general principles which regulate the selection of a particular reading, if reasons of divergence seldom come into play, if in the majority of instances critics are in accord; then it is only reasonable for the Christian world to expect these learned men, or their representatives, to settle minor differences, and not only to bring out revised modern versions of the New Testament, but to fix on a firm basis the Greek text now floating in the air.

Surely such a work as this might easily be accomplished, and most surely nothing could be more acceptable to the biblical student, in these days of inquiry, than to witness the accomplishment of such a work by a body of men competent to the undertaking, and to hear from their lips the words said to have been used by the Elzevirs in their preface to the first Received Text, *Textum ergo habes nunc ab omnibus receptum.*

Digitized by Google

OF THE SYRIAC TEXT OF THE NEW TESTAMENT.

We are informed by the learned Bishop Walton (Proleg. XIII.), that the language generally known as Syriac, has at different epochs borne the various names of Chaldee, Babylonian, Aramaic, Assyrian and even Hebrew; "Specialiter vero Syriaca hodie appellatur lingua sive dialectus illa, in qua exstant antiquissimæ V. et N. T. versiones apud Christianos Orientales; quæ eo quod Antiochiæ in usu erat (ubi primum nomen Christianorum, ubi etiam erectus est Patriarchatus diu ante Concilium Nicænum, per cujus ecclesias in Sacris in usu frequentiori erat), dialectus inde *Antiochena* dicebatur." *But that language or dialect is now specially called Syriac, in which the most ancient versions of the Old and New Testaments exist among Oriental Christians, and which was called Antiochian because it was in use at Antioch.* This Antioch dialect is a mixture of Hebrew and Chaldee, and it is said that in it the Gospel of St. Matthew and the Epistle to the Hebrews were originally written. The translation of the Holy Scriptures into Syriac was made in about the times of the Apostles. The Peshito version of the New Testament was edited by J. A. Widmanstad, assisted by W. Postell, at the expense of the Emperor Ferdinand I. This version, called Peshito, or Simplex, because of its literal conformity to the original, was brought to Europe by Moses of Mardin, 1552, and printed at Vienna three years later.

Several books of the New Testament, wanting in the Peshito, viz., 2 Peter, 2 and 3 John, Jude, and Revelation, have been supplied by a translation made, as has been supposed, by Mar Abba, primate of the east, between the years 535 and 552. This supplementary translation is, unfortunately, of an inferior character.

It appears that amongst the ancient Syrians, as amongst the ancient Hebrews, the use of vowel-points was unknown. According to Gabriel Sionite, who was the first to point the Old Testament Scriptures, the letters ܐ, ܘ, ܝ formerly served as vowel-symbols. At the time of Mohammed, the Syrians recognized but three vowel-symbols, which the Arabs subsequently borrowed from them, viz., a dot above a letter denoting *ā*; beneath ܝ (jud) denoting *ī*, and beneath ܘ (vau) denoting *ū*. At a later period the number of vowel signs was increased, but dots alone were employed in the following form :—

◌̇	Petocho	(ܦܬܚܐ) = *a*	◌̣	Zekofo	(ܙܩܦܐ) = *o*
◌̇ or ◌̄	Revotzo	(ܪܒܨܐ) = *e*	◌̣ ◌ or ◌	Etzotzo	(ܥܨܨܐ) = *u*
◌̣ or ◌̇	Chevotzo	(ܚܨܨܐ) = *i*			

Digitized by Google

After this the Monophysites expressed the vowels in Greek characters, thus:—

◌̱ or ◌ Petocho = Greek A	◌̣ or ◌ Zekofo = Greek O
◌̮ or ◌ Revotzo = ,, E	◌̂ Etzotzo = ,, Y
◌̭ or ◌ Chevotzo = ,, H	

The Greek vowels seem to have been generally used in preference to the others since the time of Theophilus of Edessa, Cent. VIII., but in old MSS. and in many printed books both notations are found side by side.

The design of the Monophysites in introducing the Greek vowels was, doubtless, to facilitate the reading of the Syriac version amongst non-Syriac Christians. The wisdom of the plan is questionable; its failure manifest from the very small number of Greek scholars and theological students, who, notwithstanding this ingenious contrivance, possess any knowledge of the Syriac language. Nothing could have been more simple and intelligible than the old method of expressing vowel-sounds by dots or diacritic points; the introduction of another method has led to a confusion which will probably continue for ever. There are not wanting those in modern days, who think it folly to retain two distinct methods of vocalisation, and advocate the discontinuance of the use of the Syriac points, and the exclusive employment of the Greek vowels. We were strongly urged to adopt this course in the Hexaglot Bible. After careful deliberation we arrived at the conclusion that it was not within our province to reject the old and natural system of Syriac points, and that if we expunged either from our text it must be the comparatively modern and foreign system of Greek vowels. We resolved to follow the plan adopted by Bishop Walton in his renowned Polyglot, to expunge neither; to take the Syriac as we find it, and not as some modern scholars think it ought to be.

The Syriac vowels, as we have already observed, were at first unexpressed, or expressed only by the vowel-letters ܐ, ܘ, ܝ, then diacritic points were introduced, *i. e.*, points which, by their position above or below a consonant, distinguished one vowel-sound from another; next appeared the Greek vowels, the useless innovation of the Monophysites. But even after this innovation the use of diacritic points, as vowels, was retained in general by the Nestorians, and occasionally by the Maronites (Uhlemann, Gram. der Syrischen Sprache). The single point served, and still serves, not merely to distinguish one vowel sound from another, but for other purposes of equal importance, viz.:

1. To indicate the different tenses and persons of a verb.

2. To take away the aspiration of the letters ܒ ܓ ܕ ܟ ܦ ܬ, in which case it answers to the Hebrew Daghesh lene; or to double a consonant, and in this case it corresponds to the Hebrew Daghesh forte. This point is called ܩܘܫܝ Kushoi, "hardening," and is placed above.

3. To indicate the retention of the aspirate. This point is called ܪܘܟܝ, Rucoch, "softening," and is placed below.

4. To give, occasionally, a special demonstrative meaning to words compounded with ◌ܗ as ◌ܗܵ, and also to denote a question, a command, admiration and the like.

In addition to the single point, which is employed for the objects just explained, two points (◌̈) are sometimes placed above a letter. This symbol bears the name of ܪܒܝ, Ribui, the object of which is to point out the plural.

A horizontal line placed above a letter is called ܡܰܪܗܶܛܳܢܳܐ, Marhetono, "a hastening on," which denotes that there is to be no vowel-sound associated with the letter. This bears some resemblance to Sh'va quiescent in Hebrew.

Digitized by Google

A similar line placed below a consonant is termed ܡܚܘܝܢܐ, Mehagyono, "meditating," or "pausing." This implies that there is a sort of diæresis, a short vowel-sound connected with the consonant. It is something like the Hebrew Sh'va mobile. In some printed books, this symbol is expressed by a single dot; in others, as in Walton's Polyglot, Mehagyono is replaced by the furtive vowel, —; thus ܐܬܒܟܠ, ܐܬܒܟܠ and ܐܬܒܟܠ are, each of them, pronounced *dechelto* (not dechleto).

There is yet another line placed beneath a consonant which is called the Linea occultans. This denotes that the sound of the letter under which it is found is to be softened, not suppressed, as ܕ before ܣ, ܕ̲ܣ; and the middle radical of some imperatives, ܐܙܕ̲ܥ. In some instances it denotes assimilation as ܐܒܐ, ܡܒܒܐ, ܒܐ (Uhlemann § 8, page 12).

The editions, which have been consulted in forming the Syriac text of the Hexaglot New Testament, are the following:

1. That of Bishop Walton, 1657.

2. The edition printed at the expense of the British and Foreign Bible Society, and edited by the conjoint labours of Dr. Buchanan and Professor Lee, the former of whom corrected for the press as far as the Acts of the Apostles, the latter completed the work.

3. The Paris edition of 1824, being a revision of the edition in Le Jay's Polyglot Bible, 1645.

4. The Hamburg edition of 1669 (occasionally). Nearly the whole of the Syriac sheets were prepared expressly for this Work, and the vowels, by being placed either above or below the consonants, arranged in such a manner as was found most convenient and suitable. Those vowels, which find place beneath the consonants, are turned upwards, as in Walton, towards the letters to which they belong, and the diacritic points have been introduced consistently with the principles just expounded, and almost always in agreement with the editions of Walton and of Paris. We were advised at first to adopt the Bible Society's edition, but found it so inferior in punctuation to the others, that we were compelled to abandon it.

The Bible Society has recently published a new edition of the Gospels, in which the Greek vowels only are used, and placed above the consonants. This is a decided improvement on the former, although in many instances the vowel, owing to the peculiarity of the type, is placed of necessity *at the side* instead of *above*, whereas it might conveniently have been placed *below* the letter. We believe there are no diacritic points in this edition.

In the Paris edition of 1824, the Greek vowels are employed, but the diacritic points are in full force, and often supply the place of vowels, as ܐ for ܐ̇ and ܒ for ܒ̣ or ܒ̣—. Many words and syllables are left without any vowels at all.

To Dr. Payne Smith, the present Dean of Canterbury, and to Dr. Young of Edinburgh, we have to express our obligations for having directed our attention to the very important matter of punctuation; for although we have pursued our own independent course, we have, we trust, profited by the counsel of those two able Syriac scholars. Our hearty thanks are due, above all, to the late Dr. McCaul for valuable assistance and encouragement, and these thanks we record in this place as an affectionate tribute to his memory.

Besides arranging the vowels as we found most convenient, we have made the following use of the diacritic points. In the preterite of the first, or Peal, conjugation, we have placed the point under one of the radical letters. In the future we have placed the point under one of the radicals of all the persons except the first

Digitized by Google

singular, in which instance the point is placed above. In the participle we have placed it above the first or second radical. From all imperatives the point has been intentionally omitted. Amira and Lud. de Dieu affirm that in this mood the use of the point is optional. We have dropped it for the sake of distinguishing the imperative from the preterite. As examples of the above we may adduce ܐܸܬܺܝܬ *I was*, ܐܸܬܳܬ *thou wast*, ܐܳܬܶܐ *he came*, ܐܳܬ *coming*. Matt. xvii. 5, ܫܡܰܥܘ *hear*, imp.; ver. 6, ܫܡܥܘ *they heard*, pret. Matt. xx. 21, ܐܡܰܪ *he said*, ind., and ܐܡܰܪ *say*, imp. Matt. xxi. 45, ܐܡܰܪ *saying*, part. John ii. 7, ܡܠܘ *fill*, imp., and ܘܡܠܘ *and they filled*, 3rd plu. pret. Matt. xxvii. 65, ܐܙܕܗܪܘ *beware*, imp.; ver. 66, ܘܐܙܕܗܪܘ *they were aware*, 3rd plu. pret. Luke xxii. 12, ܐܬܩܢ *prepare*, imperative; ver. 13, ܐܬܩܢ *and they prepared*, pret. John ix. 8, ܘܗܟܝ *and walk*, imp.; ver. 11, ܘܗܟܝ *and he walked*, 3rd sing. pret. John vi. 12, ܟܢܫ *collect*, imp.; ver. 13, ܘܟܢܫ *and they collected*, 3rd plu. pret. Luke vi. 42, ܐܦܩ *I will cast out*, 1st sing. fut. aph., and ܐܦܩ *cast out*, 2nd sing. imp. John xiii. 9, ܐܡܝܣ *wash*, imp.; ver. 12, ܐܡܝܣ *he washed*, 3rd sing. pret.

In the 2nd conjugation, *i.e.*, the Ethpeel, we have adopted a similar plan, but the point of the participle is placed beneath, as in Walton's edition, not above, as in the Paris edition.

In the 3rd and 4th conjugations, *i.e.*, the Paël and its passive Ethpaal, we have placed the point (Kushoi) above the verb. In this case the point, which answers to Daghesh forte, distinguishes the 3rd and 4th conjugations from the 1st and 2nd. The point is placed below the verb in the Paris edition, above in Walton. Very frequently in the latter, for ◌ܼ we meet with ◌ܺ, and that this symbol here denotes not merely Petocho, as is generally supposed, but Petocho with Kushoi or Daghesh forte, we shall be able to demonstrate by examples.

		Walton.	Paris.
Mark viii.	11	ܡܦܩܝܢ	ܡܦܩܝܢ
ix.	32	ܡܦܩܝ	ܡܦܩܝ
xiii.	27	ܢܦܩܘ	ܢܦܩܘ
	34	ܦܩܕ	ܦܩܕ
xiv.	12	ܢܬܝܬ	ܢܬܝܬ
	39	ܨܠܝ	ܨܠܝ
Luke ii.	28	ܘܒܪܟ	ܘܒܪܟ
	43	ܦܠܓ	ܦܠܓ
iv.	10	ܢܛܪ	ܢܛܪ
v.	14	ܕܛܪ	ܕܛܪ

		Walton.	Paris.
Luke xviii.	1	ܢܟܦ	ܢܟܦ
	15	ܒܪܟ	ܒܪܟ
	30	ܢܨܠ	ܢܨܠ
xx.	20	ܡܦܩܘ	ܡܦܩܘ
xix.	29	ܒܬܚ	ܒܬܚ
	46	ܟܡܥܪܟ	ܟܡܥܪܟ
	47	ܢܨܚܟ	ܢܨܚܟ
xxii.	4	ܒܠܠ	ܒܠܠ
	27	ܕܡܟܦܟ	ܕܡܟܦܟ
xxiii.	7	ܕܫܪܐ	ܕܫܪܐ

We think that these examples will suffice to establish the proposition that Bishop Walton has frequently used the symbol ◌ܺ as the equivalent of ◌ܼ, and to justify the use of the same symbol in the Hexaglot Bible.

In the Aphel conjugation, especially of verbs ܨ and ܩ, in which the quiescents ܐ and ܝ are changed into ܘ, we have also, in common with Walton and the Paris edition, placed Kushoi above the verb, with the exception of the 3rd person sing. pret., where the point is placed below the verb to distinguish it from the 1st

Digitized by Google

person sing. of the future, as ܢܶܐܡܶܪ Matt. i.; ܢܶܐܡܪܘܢ Luke xxiii. 25. We have examples of this in ܢܰܬܝܗܝ, ܢܰܐܡܶܪ (an irregular Aphel of ܐܡܪ), John i. 6; ܬܰܢܚܘܢ John i. 42; ܢܰܫܬܐ John iv. 47; ܢܰܦܩ Mark xi. 15, &c.

We have further used the diacritic points to distinguish the following words, viz.; ܕ *from*, and ܕ *who*; ܡܠܟܐ *king*, and ܡܠܟܐ *counsel*; ܗܢܘܢ *they*, and ܗܠܝܢ *those*; ܐ *or*, and ܐ *O*; ܥܠ *upon*, and ܥܠ *he went up*; ܐܢܐ and ܐܢܐ emphatic, disjunctive pronoun 3rd sing., ܗܘ and ܗܘ unemphatic disjunctive, and ܗܘ conjunctive; ܐܢܐ disjunc. pers. pron., 1st sing., and ܐܢܐ conjunc., and in other similar instances. Moreover we have placed Rucoch under ܒ or ܟ in such words as ܡܫܒܚ, ܟܟܒܐ. This point almost always finds place in Walton in conjunction with the vowel; in the Paris edition, frequently without the vowel.

We proceed now to furnish our readers with examples of the different readings which exist in the editions of Walton, Paris, and the Bible Society. Considering that the late Dr. Buchanan recently discovered a valuable MS. in a remote Syrian church, containing the Old and New Testaments in the Estrangelo character, and written about the eighth century, we are not a little surprised to find the different readings so few and so very unimportant. It will be found that in every instance of any moment the Hexaglot is in accord with Walton.

SYRIAC.—DIFFERENT PUNCTUATION AND VARIOUS READINGS.

			Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
Matt.	ii.	1	ܒܝܬ ܠܚܡ	ܒܝܬ ܠܚܡ	ܒܝܬܠܚܡ	ܒܝܬܠܚܡ
		12	ܥܠܘܗܝ	ܥܠܘܗܝ	ܥܠܘܗܝ	ܥܠܘܗܝ
		12	ܐܚܪܬܐ	ܐܚܪܬܐ	ܐܚܪܬܐ	ܐܚܪܬܐ
	iii.	16	ܒܝܬܗ	ܒܝܬܗ	ܒܝܬܗ	ܒܝܬܗ
	v.	13	deest.	ܐܦ	ܐܦ	ܐܦ
		19	ܒܥܠܡܐ ܕܐܬܐ	ܒܥܠܡܐ ܕܐܬܐ	ܕܐܬܐ ܒܥܠܡܐ	ܕܐܬܐ ܒܥܠܡܐ
		22	ܒܪ	ܒܪ	deest.	deest.
		24	ܠܐ	ܒܪ	ܒܪ	ܒܪ
		37	ܒܥܠ ܕܟܠ ܡܕܡ	ܒܥܠ ܕܟܠ ܡܕܡ	ܒܡܕܡ ܥܠ ܟܠ	ܒܡܕܡ ܥܠ ܟܠ
		40	deest.	ܒܟ	ܒܟ	ܒܟ
	vi.	8	ܠܒܫܦ	ܠܒܫܦ	ܠܠܒܫܦ	ܠܠܒܫܦ
		13	deest.	ܐܠܗ	ܐܠܗ	ܐܠܗ
		15	ܐܠܐ	ܐܠܐ	ܐܠ ܐ	ܐܠ ܐ (freq)
		27	ܒܐܘ	ܒ ܐܘ	ܒ ܐܘ	ܒ ܐܘ
	viii.	25	ܒܝܫܘܥ	ܐܝܫܘܥ	ܐܝܫܘܥ	ܐܝܫܘܥ

Digitized by Google

			Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.	
Matt.	viii.	32	ܐܦܩ ܟܬܒ ܠܥܡܐ	ܐܦܩ ܟܬܒ ܠܥܡ	ܐܦܩ ܟܬܒ ܠܥܡܐ	ܐܦܩ ܟܬܒ ܠܥܡܐ	
	x.	21	ܐܬܬܝ	ܐܬܬܝ	ܐܬܬܝ	ܐܬܬܝ	
	xii.	11	ܫܒܬܐ	ܫܒܬܐ	ܫܒܬܐ	ܫܒܬܐ	
	xiii.	5	ܒܝܘܡ ܫܒܬܐ	ܒܝܘ ܫܒܬ	ܒܝܘ ܫܒܬ	ܒܝܘ ܫܒܬ	(freq.)
		11	ܐܝܟ	ܐܝܟ	ܐܝܟ	ܐܝܟ	
		20	ܒܝܘܡ ܫܒܬܐ	ܒܝܘ ܫܒܬ	ܒܝܘ ܫܒܬ	ܒܝܘ ܫܒܬ	(freq)
		56	deest.	deest.	ܗܘ ܕܠܐ	ܗܘ ܕܠܐ	
	xiv.	1	ܒܫܒܬܐ	ܒܫܒܬ	ܒܫܒܬ	ܒܫܒܬ	
		3	ܫܟܚܘܗܝ	ܫܟܚܘܗ	ܫܟܚܘܗ	ܫܟܚܘܗ	
	xv.	32	ܕܡܬܩܒܝ	ܕܡܩܒ	ܕܡܩܒ	ܕܡܩܒ	
		33	ܐܢ	deest.	deest.	deest.	
	xvi.	2	ܕܫܒܐ ܒܚܕ	ܕܫܒܐ ܒܚ	ܕܫܒܐ ܒܚ	ܕܫܒܐ ܒܚ	
		3	ܫܒܐ ܒܚܕ	ܫܒܐ ܒܚ	ܫܒܐ ܒܚ	ܫܒܐ ܒܚ	
		26	ܟܠܡܐ ܟܠ	ܟܠ ܟܠܡ	ܟܠ ܟܠܡ	ܟܠ ܟܠܡ	
	xvii.	1	ܫܐ	ܫܐ	ܫܐ	ܫܐ	
		25	ܡܟܟܐ	ܡܟܟ	ܡܟܟ	ܡܟܟ	
		27	ܫܒ ܒܒܬ	ܫܒ ܒܒ	ܫܒ ܒܒ	ܫܒ ܒܒ	
	xviii.	17	ܐ ܒܝ ܐܒ ܠ *	ܐ ܒܝ ܐܠ	ܐ ܒܝ ܐܒ ܠ	ܐ ܒܝ ܐܒ ܠ	
		20	ܐܢܐ	ܐܢ	ܐܢ	ܐܢ	
		21	ܐܒܟ	ܢܟ	ܢܟ	ܢܟ	
		29	ܟܐ — ܐܡ	ܟܐ ܐܡ	ܟܐ ܐܡ	ܟܐ ܐܡ	
	xix.	3	ܟܠ	ܟܠ	ܟܠ	ܟܠ	
		23	ܟܡܟܚ ܒܡ	ܟܡܟܚ ܒܡ	ܟܡܟܚ ܒܡ	ܟܡܟܚ ܒܡ	
	xx.	26	ܒܝ	ܒܝ	deest.	deest.	
		34	ܐܙܕܒ	ܐܙܕܒ	ܐܙܕܒ	ܐܙܕܒ	
	xxii.	7	ܫܟܟܐ	ܫܟܟ	ܟܫܟܐ	ܟܫܟܐ	
		27	deest.	deest.	ܐ	ܐ	
		44	deest.	deest.	ܚܨܐ	ܚܨܐ	

* To prevent the unsightly appearance of ܐ ܒܝ ܐܒ ܠ and to save space, we have in this and in all similar instances, placed the vowel *below* the high letters.

Digitized by Google

		Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
Matt. xxv.	7	deest.	ܗܘ̈ܠܝ	ܗܘ̈ܠܝ	ܗܘ̈ܠܝ
	21, 23	ܐܒܗ	ܐܒܗ	ܐܡܗ	ܐܒܗ
	xxvii. 14	ܐܗܠܐ	ܗܠܐ	ܐܗ ܠܐ	ܐܗ ܠܐ
	20	ܒܬܥܘ̈ܬܐ ܕܝܫܘܥ	ܒܬܥܘ̈ܬܐ ܕܝܫܘܥ	ܒܬܥܝܬܐ	ܒܬܥܝܬܐ
	35	deest.	ܒܬܠܡܝܕ̈ܐ ܡܢ ܐܝܫܟܪ̈ܝܘܛ — ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܥܘ̈ܢ ܒܪ ܝܘܢܐ	ܒܬܠܡܝܕ̈ܐ ܕܐܝܫܟܪ̈ܝܘܛ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܥܘ̈ܢ ܒܪ ܝܘܢܐ	[ܒܬܠܡܝܕ̈ܐ ܕܐܝܫܟܪ̈ܝܘܛ ܕܐܡܪ ܠܗܘܢ ܫܡܥܘ̈ܢ ܒܪ ܝܘܢܐ —]
	35		ܟܣܦܐ	ܟܣܦܐ ܕܝܠܟ	ܟܣܦܐ ܕܝܠܟ
	60	ܡܢܝ̈ܢܐ	ܡܢܝ̈ܢܐ	ܡܢܝ̈ܢܐ	ܡܢܝ̈ܢܐ
	60	ܐܙܘ̈ܙܐ	ܕܐܙܘ̈ܙܐ	deest.	deest.
	60	ܕܐܙܠܐ	ܕܐܙܠܐ	ܕܐܙܠܐ	ܕܐܙܠܐ
Mark i.	5	ܟܠ	ܟܠ	ܟܠ	ܟܠ
	9	ܐܬܐ	ܐܬܐ	ܐܬܐ	ܐܬܐ (freq.)
	20	deest.	ܟܗܢ̈ܐ	ܟܗܢ̈ܐ	ܟܗܢ̈ܐ
	29	ܒܝܬܐ	ܒܝܬܐ	ܒܝܬ	ܒܝܬ
	29	ܕܙܠ	ܕܙܠ	ܕܙܠ	ܕܙܠ
	39	ܟܢܫ	ܟܢܫ	ܟܢܫ	ܟܢܫ
ii.	3	ܡܫܬܟ	ܡܫܬܟ ܟܐ	ܡܫܬܟ ܟܐ	ܡܫܬܟ ܟܐ
	14	ܒܪ	ܒܪ	ܒܪ	ܒܪ
iii.	26	ܕܐ ܢܦ	ܕܐ ܢܦ	ܕܐ ܢܦ	ܕܐ ܢܦ
iv.	21	ܢܘܪܐ	ܢܘܪܐ	ܢܘܪܐ	ܢܘܪܐ
	22	ܡܓܐ	ܡܓܐ	ܡܓܐ	ܡܓܐ
	22	ܐܬ	ܐܬ	ܐܬ	ܐܬ
v.	9	ܠܓܝܘܢ — ܣܓܝ	ܠܓܝܘܢ — ܣܓܝ	ܠܓܝܘܢ — ܣܓܝ	ܠܓܝܘܢ — ܣܓܝ
vi.	1	ܣܒܪ	deest.	deest.	deest.
	14, etc.	ܫܠܝܚܐ	ܫܠܝܚܐ	ܫܠܝܚܐ	ܫܠܝܚܐ
	17	ܕܡܫܝܚܐ	ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܠܗܐ	ܕܐܠܗܐ	ܕܐܠܗܐ
	24	ܐܡܪ	ܐܡܪ ܠܝ	ܐܡܪ ܠܝ	ܐܡܪ ܠܝ
	55	ܒܝܬ ܒܝܬ	ܒܝܬ ܒܝܬ	ܒܝܬ ܒܝܬ	ܒܝܬ ܒܝܬ
vii.	5	ܡܩܒܠ	ܡܩܒܠ	ܡܩܒܠ	ܡܩܒܠ

Digitized by Google

			Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.	
Mark	vii.	8	ܗܘ ܕܫܒܩܝܢ ܐܢܬܘܢ	ܗܘ ܕܫܒܩܝܢ ܐܢܬܘܢ	ܗܘ ܕܫܒܩ	ܗܘ ܕܫܒܩ	
		9	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ	
		15	ܡܕܡ	ܡܕܡ	ܒܕܡ	ܒܕܡ	
		18	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܗܘ ܐܡܪ	ܗܘ ܐܡܪ	
		25	deest.	ܫܡܥ	ܫܡܥ	ܫܡܥ	
	ix.	41	ܛܥܡ	ܛܥܡ	ܢܣܒ	ܢܣܒ	
	x.	39	ܕܐܢܐ ܟܦܪ	ܕܐܢܐ ܟܦܪ	ܒܟܦܪ ܐܢܐ	ܒܟܦܪ ܐܢܐ	
	xi.	4	ܦܬܚ ܫܦܐ	ܗܘ ܟܕ	ܦܬܚ ܟܕ	ܦܬܚ ܟܕ	
		5	ܥܒܕ	ܥܒܕ	ܥܒܕ	ܥܒܕ	
	xii.	7	ܫܩܠ	ܫܩܠ	ܫܩܠ	ܫܩܠ	(freq.)
		9	ܟܢܫ	ܟܢܫ	ܟܢܫ	ܟܢܫ	
		9	ܢܣܒ	ܢܣܒ	ܢܣܒ	ܢܣܒ	
		15	ܐܢܫ	ܐܢܫ	ܐܫܬ	ܐܫܬ	
		25	ܐܡ — ܐܬܪܥ	ܐܡ — ܐܬܪܥ	ܐܡ — ܐܬܪܥ	ܐܡ — ܐܬܪܥ	
	xiii.	9	ܟܪܝܙ	ܟܪܝܙ	ܟܪܝܙ	ܟܪܝܙ	
		11	ܗܘ	deest	deest	deest	
		26	ܫܟܚ	ܫܟܚ	ܫܟܚ	ܫܟܚ	
		28	ܩܪܒ	ܩܪܒ	ܩܪܒ	ܩܪܒ	
	xiv.	4	ܫܡܥܘܢ	ܫܡܥܘܢ	ܫܡܥܘܢ	ܫܡܥܘܢ	
		4	ܫܐܠܬ	ܫܐܠܬ	ܫܐܠܬ	ܫܐܠܬ	
		34	ܟܒ	ܟܒ	deest	deest	
		40	ܙܒܢ ܐܢܐ	ܙܒܢ ܐܢܐ	ܐܢܐ ܙܒܢ	ܐܢܐ ܙܒܢ	
		44	ܗܘ ܢܫܩܝܗ	ܗܘ ܢܫܩܝܗ	desunt	desunt	
		59	deest	ܫܡܥ	ܫܡܥ	ܫܡܥ	
		61	ܒܪܟ	ܒܪܟ	deest	deest	
		71	ܟܕ	ܟܕ	deest	deest	
	xv.	1	ܫܠܝܚܐ	ܐܫܠܚܘ	deest	deest	
		15	ܟܬܠ	ܟܬܠ	ܟܬܠ	ܟܬܠ	
		20	ܐܢܗܘ	ܐܢܗܘ	ܐܬܗܘ	ܐܬܗܘ	
		22	ܢܚܐ	ܢܚܐ	ܟܢܚܐ	ܟܢܚܐ	

Digitized by Google

			Walton	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
Mark	xv.	40, 47	ܘܡܪܝܡ	ܘܡܪܝܡ	ܘܡܪܝܡ	ܘܡܪܝܡ
	xvi.	14	ܠܚܕܬܐ	ܠܚܕܬܐ	ܠܚܕܬܐ	ܠܚܕܬܐ
Luke	i.	4	ܐܝܟ	deest	deest	deest
		15	ܐܦ	deest	deest	deest
		41	deest	ܟܕ ܫܡܥ	ܟܕ ܫܡܥ	ܟܕ ܫܡܥ
		61	ܕܠܝܬ ܐܝܬ ܒܗ —	ܕܠܝܬ ܐܝܬ ܒܗ —	ܕܠܝܬ ܐܝܬ ܒܗ —	ܕܠܝܬ ܐܝܬ ܒܗ —
		75	deest	ܕܐܝܬ ܒܗ	ܕܐܝܬ ܒܗ	ܕܐܝܬ ܒܗ
	ii.	4	deest	ܡܛܠ ܗܢܐ	ܡܛܠ ܗܢܐ	ܡܛܠ ܗܢܐ
		4	ܕܐ	ܕܐ	ܐ	ܐ
		8	ܡܢ ܕܐܝܬ ܠܗ	ܡܢ ܠܗ	ܡܢ ܠܗ	ܡܢ ܠܗ
		13	ܠܡܪܝܡ	ܠܡܪܝܡ	ܠܡܪܝܡ	ܠܡܪܝܡ
		48	ܐܢܐ ܕܐܬܐ	ܐܢܐ ܕܐܬܐ	ܐܬܐ ܕܐܢܐ	ܐܬܐ ܕܐܢܐ
	iii.	7	ܕܐܡܪ	ܕܐܡܪ	ܕܐܡܪ	ܕܐܡܪ
		16	ܗܘ	ܗܘ	deest	deest
	iv.	2	ܐܠܐ ܡܕܡ	ܐܟܠ ܡܕܡ	ܐܟܠ ܡܕܡ	ܐܟܠ ܡܕܡ
		18	ܠܡܐܣܪ ܒܢ	ܠܡܐܣܪ ܒܢ	ܠܡܐܣܪ ܒܢ	ܠܡܐܣܪ ܒܢ
		19	ܠܡܫܕܪܘ	ܠܡܫܕܪܘ	ܠܡܫܕܪܘ	ܠܡܫܕܪܘ
		25	ܕܐܝܬ ܐܝܠܝܐ	ܕܐܝܬ ܐܝܠܝܐ	ܕܐܝܬ ܐܝܠܝܐ	ܕܐܝܬ ܐܝܠܝܐ
	v.	22	deest	ܕܢܦܫ	ܕܢܦܫ	ܕܢܦܫ
	vi.	1	ܗܘ	deest	deest	deest
		2	ܕܐܝܬ ܠܗ ܝܕܐ	ܕܐܝܬ ܠܗ ܝܕܐ	ܕܐܝܬ ܠܗ ܝܕܐ	ܕܐܝܬ ܠܗ ܝܕܐ
	vii.	20	ܕܐܡܪ	ܕܐܡܪ	ܕܐܡܪ	ܕܐܡܪ
		21	ܕܢܫܬܐ	ܕܢܫܬܐ	ܕܢܫܬܐ	ܕܢܫܬܐ
		45	ܬܥܒܕ	ܬܥܒܕ	ܬܥܒܕ	ܬܥܒܕ
	viii.	1	ܕܐܙܠ	ܕܐܙܠ	ܕܐܙܠ	ܕܐܙܠ
		10	ܠܟ	deest	deest	deest
		16	ܠܐ ܡܢ	ܠܐ ܡܢ	ܠܐ	ܠܐ
		22	ܢܥܒܪ	ܢܥܒܪ	deest	deest
	ix.	10	ܕܢܚܙ	ܕܢܚܙ	ܕܢܚܙ	ܕܢܚܙ
		17	ܙܒܢ ܗܘ	ܙܒܢ ܗܘ	ܙܒܢ ܗܘ	ܙܒܢ ܗܘ

Digitized by Google

			Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
Luke	x.	10	ܕܚܕܘ	ܕܚܕܘ	ܕܚܕܘ	ܕܚܕܘ
		39	ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܗ	ܕܡܪܝܡ ܕܥܡܗ	ܕܡܪܝ ܥܡܗ	ܕܡܪܝ ܥܡܗ
	xi.	1	deest	ܗܘ	ܗܘ	ܗܘ
		13	ܒܝܬ ܐܒܐ	ܒܝܬ ܐܒܐ	ܒܝܬ ܐܒܐ	ܒܝܬ ܐܒܐ
		17	ܬܠܐ	ܬܠܐ	ܬܠܐ	ܬܠܐ
		36	ܐܢ ܢܗ ܕܟܠ ܦܘܪܫ	ܐܢܢܗ ܕܟܠ ܦܘܪܫ	ܐܢ ܢܗ ܦܘܪܫ ܟܠ	ܐܢ ܢܗ ܦܘܪܫ ܟܠ
		53	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ
	xii.	22	ܗܘܐ	ܗܘܐ	ܗܘܐ	ܗܘܐ
		29	ܠܚܟܡ	ܠܚܟܡ	ܠܚܟܡ	ܠܚܟܡ
		56	ܕܐܬܐ ܘܠܡܕܢ	ܕܐܬܐ ܘܠܡܕܢ	ܕܐܬܐ ܘܠܡܕܢ	ܕܐܬܐ ܘܠܡܕܢ
	xiii.	9	ܐܢ ܠܐ ܟܕܢ ܡܫ	ܐܠܐ ܟܕܢ ܡܫ	ܐܢ ܠܐ ܟܕܢ ܡܫ	ܐܢ ܠܐ ܟܕܢ ܡܫ
	xiv.	3	ܐܢ	ܐܢ	ܐܢ	ܐܢ
		12	deest	ܐܡ	ܐܡ	ܐܡ
		20	ܐܡܪܢ ܐܡܪ	ܐܡܪܢ ܐܡܪ	ܐܡܪ ܢܢ ܐܡܪ	ܐܡܪ ܢܢ ܐܡܪ
	xvi.	1	ܕܡ ܒܗ	ܕܡ ܒܗ	ܕܒܗ	ܕܒܗ
		7	ܒܢ	ܒܢ	ܒܢ	ܒܢ
		11	ܢܬܡܟ	ܡܬܡܟ	ܡܬܡܟ	ܡܬܡܟ
		13	ܟܦܟܟ ܐܚܐ	ܟܦܟܟ ܐܚܐ	ܐܚܐ ܟܦܟܟ	ܐܚܐ ܟܦܟܟ
	xvii.	7	deest	ܕܡ	ܕܡ	ܕܡ
		21	ܗܐ ܡܠܟ ܕܡ	ܗܐ ܡܠܟ ܕܡ	ܗܐ ܡܠܟ ܕܡ	ܗܐ ܡܠܟ ܕܡ
		23	ܗܐ ܡܠܟ ܕܐ	ܗܐ ܡܠܟ ܕܐ	ܗܐ ܡܠܟ ܕܐ	ܗܐ ܡܠܟ ܕܐ
	xviii.	1	ܒܚܦܟܢ ܢܢ	ܒܚܦܟܢ ܢܢ	ܒܚܦܟܢ	ܒܚܦܟܢ
		19	ܟܡܐ	ܟܡܐ	ܟܡܐ	ܟܡܐ
		36	ܒܒܐ	ܒܒܐ	ܒܒܐ	ܒܒܐ
		40	ܒܡܐܬܡܕ	ܒܬܐܬܡܕ	ܒܡܐܬܡܕ	ܒܡܐܬܡܕ
	xix.	15	ܒܢܐ ܠܐ ܢܒ ܒܡܐܬ ܐܬܬܐ	ܒܟܢ ܒܡܐܬ ܒܢܐ ܐܬܬܐ	ܒܢܐ ܠܐ ܢܒ ܢ ܐܬܬܐ	ܒܢܐ ܠܐ ܢܒ ܢ ܐܬܬܐ
		20	ܚܦܒܐ	ܚܦܒܐ	ܚܦܒܐ	ܚܦܒܐ
		23	ܐܠܚ	ܐܠܚ	ܠܚ	ܠܚ
		30	deest	ܟܐ	ܟܐ	ܟܐ

Digitized by Google

			Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
Luke	xix.	41	ܥܠܝܗ	ܥܠܝܗ	ܥܠܝܗ	ܥܠܝܗ
	xxi.	34	ܠܒܒܟܘܢ	ܠܒܒܟܘܢ	ܠܒܒܟܘܢ	ܠܒܒܟܘܢ
	xxii	20	ܕܡܬܐܝܪ	ܕܡܬܐܝܪ	ܕܡܬܐܝܪ	ܕܡܬܐܝܪ
		55	deest	ܬܘܟ	ܬܘܟ	ܬܘܟ
		67	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ
	xxiii.	2	ܘܐܡܪ	ܘܐܡܪ	ܘܐܡܪ	ܘܐܡܪ
		13	ܒܚܕ	ܠܚܕ	ܠܚܕ	ܠܚܕ
		19	ܒܫܠܐ	deest	ܒܫܠܐ	ܒܫܠܐ
		28	ܥܠ ܟܠܗܝܡ	ܥܠ ܟܠܗܝܡ	ܥܠ ܟܠܗܝܡ	ܥܠ ܟܠܗܝܡ
		39	ܐܠ ܟ	ܐܠ ܟ	ܐܠ ܟ	ܐܠ ܟ
		48	ܡܬܡܢ	ܡܬܡܢ	ܡܬܡܢ	ܡܬܡܢ
		56	ܠܦܘܩܕܐ ܕܫܒܬܐ	ܠܦܘܩܕܐ ܕܫܒܬܐ	ܕܫܒܬܐ ܠܦܘܩܕܐ	ܕܫܒܬܐ ܠܦܘܩܕܐ
	xxiv.	7	ܘܐܡܪ	ܘܐܡܪ	ܘܐܡܪ	ܘܐܡܪ
		21	deest	deest	ܐܢ	ܐܢ
John	ii.	13	ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ	ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ	ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ	ܥܠ ܐܘܪܫܠܡ
		14	ܒܡܙܒܢܐ	ܒܡܙܒܢܐ	ܒܡܙܒܢܐ	ܒܡܙܒܢܐ
		21	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ
		23	ܒܥܝܕ	ܒܥܝܕ	ܒܥܝܕ	ܒܥܝܕ
	iii.	1	deest	ܚܕ	ܚܕ	ܚܕ
	iv.	11, 12	ܕܢ	ܕܢ	ܕܢ	ܕܢ
		20	ܬܘܟ	deest	deest	deest
		21	ܕܡܢ ܒܚܕ	ܕܡܢ ܒܚܕ	ܕܡܢ ܒܚܕ	ܕܡܢ ܒܚܕ
		21	ܐܠܐ	ܐܠܐ	ܐܠ ܐ	ܐܠ ܐ
		28	deest	ܠܐܬܐ	ܠܐܬܐ	ܠܐܬܐ
		42	ܕܡܢ ܐܠܐ ܕܡܢ	ܕܡܢ	ܕܡܢ	ܕܡܢ
		46	deest	deest	ܬܘܟ	ܬܘܟ
	v.	3	ܕܡܟ	ܕܡܟ	ܕܡܟ	ܕܡܟ
		12	ܚܕ ܡܢ	ܡܢ ܚܕ	ܡܢ ܚܕ	ܡܢ ܚܕ
	vi.	7	ܡܟܠ ܡܟܠ	ܡܟܠ ܡܟܠ	ܡܟܠ	ܡܟܠ
		54	deest	ܡܟ	ܡܟ	ܡܟ

Digitized by Google

			Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
John	vii.	6	ܐܦܝ	ܐܦܝ	ܐܦܝ	ܐܦܝ
		29	ܐܢܐ	ܐܢܐ	ܐܢܐ	ܐܢܐ
		46	ܗܢܐ ܐܝܟ	ܐܝܟ ܗܢܐ	ܗܢܐ ܐܝܟ	ܗܢܐ ܐܝܟ
	viii.	2	ܐܬܐ ܫܦܪ	ܐܬܐ ܫܦܪ	ܐܬܐ ܫܦܪ	ܐܬܐ ܫܦܪ
		6	ܡܟܬܒ	ܡܟܬܒ	ܡܟܬܒ	ܡܟܬܒ
		7	ܒܗ	ܒܗ ܐܡܪ	ܒܗ ܐܡܪ	ܒܗ ܐܡܪ
		30	ܒܗ	ܒܗ	ܒ	ܒ
		34	ܕܟܠ ܡܢ	ܕܟܠ ܡܢ	ܕܟܠ ܡܢ	ܕܟܠ ܡܢ
		34	ܕܥܒܕ ܚܛܝܐ	ܕܥܒܕ ܚܛܝܐ	ܕܥܒܕ ܚܛܝܐ	ܕܥܒܕ ܚܛܝܐ
		51	ܕܢܛܪ	ܕܢܛܪ	ܕܢܛܪ	ܕܢܛܪ
		58	ܐܢܐ ܗܘ	ܐܢܐ ܗܘ	ܐܢܐ ܗܘ	ܐܢܐ ܗܘ
	ix.	11	deest	ܠܡ	ܠܡ	ܠܡ
		21	ܚܙܐ ܗܘ	ܗܘ ܚܙܐ	ܗܘ ܚܙܐ	ܗܘ ܚܙܐ
		27	deest	ܫܡܥ	ܫܡܥ	ܫܡܥ
		35	deest	ܐܡܪ	ܐܡܪ	ܐܡܪ
	x.	11	ܢܦܫܝ	ܢܦܫܝ	ܢܦܫܝ	ܢܦܫܝ
		22	ܗܘܐ	deest	deest	deest
		39	ܕܢܬܒܪܘܢ	ܕܢܬܒܪܘܢ	ܕܢܬܒܪܘܢ	ܕܢܬܒܪܘܢ
	xi.	10	deest	ܐܢܐ	deest	deest
		10	ܢܬܚܝܐ	ܢܬܚܝܐ	ܢܬܚܝܐ	ܢܬܚܝܐ
		12	ܢܩܒܪ	ܢܩܒܪ	ܢܩܒܪ	ܢܩܒܪ
		17	ܕܐܒܗܝ	ܕܐܒܗܝ	ܐܒܗ ܠܝ	ܐܒܗ ܠܝ
		44	deest	ܐܬܬ	ܐܬܬ	ܐܬܬ
		46	ܚܙܘ	ܚܙܘ	ܚܙܘ	ܚܙܘ
	xii.	45	ܚܙܝ	ܚܙܝ	ܚܙܝ	ܚܙܝ
	xiii.	9	ܐܦܝ	ܐܦܝ	ܐܦܝ	ܐܦܝ
		26	ܢܫܬܐ	ܢܫܬܐ	ܡܫܬܐ	ܡܫܬܐ
		29	ܡܫܬܐ	deest	deest	deest
	xiv.	2, 11	ܠܐ ܐܡܪ	ܠܐ	ܠܐ	ܠܐ
	xv.	19	ܢܣܐ	ܢܣܐ	ܢܣܐ	ܢܣܐ

Digitized by Google

		Walton.	Paris.	Bible Society.	Hexaglot.
John xvi. 17		deest	ܡܢ	ܡܢ	ܡܢ
xvii. 11		ܡܢܛܠ	ܡܢܛܠ	ܡܢܛܠ	ܡܢܛܠ
xviii. 25		ܗܘ	ܗܘ	ܗܘ	ܗܘ
xx. 19		ܒܬܪ	ܒܬܪ	ܒܬܪ	ܒܬܪ

Different readings of a similar character to those which have been given above are found at the following places :—

Acts i. 23, 26; ii. 4, 5, 8, 20, 22, 27, 29; iii. 1, 7; iv. 17, 30, 32; v. 2, 38; vii. 1, 36; viii. 32; ix. 2, 3, 5; x. 1, 20, 37, 39; xi. 17; xii. 6, 7, 10, 22; xiii. 5, 43, 46; xiv. 13; xv. 9, 29; xvi. 17, 37; xviii. 21; xx. 28; xxi. 1, 25; xxii. 12; xxiv. 10, 12.

Romans i. 16, 31; ii. 3, 28; iii. 4; v. 10, 14, 18; vi. 5, 13; viii. 11, 27; xi. 5, 28; xii. 1; xiv. 2; xv. 14; xvi. 1, 14, 15.

1 Cor. i. 16; ii. 12, 22; iii. 8; iv. 3, 5; v. 8, 17; vii. 3, 9, 36; ix. 21, 25; x. 24; xi. 17; xii. 2, 17, 18; xv. 39, 46; xvi. 4.

2 Cor. i. 14; ii. 3, 10; iii. 1, 14; iv. 16; vi. 9; ix. 13; xi. 9, 25; xii. 9.

Gal. ii. 14, 16; iii. 4; iv. 1, 8, 9, 24; v. 22; vi. 7, 12.

Eph. ii. 1; iv. 21; v. 5, 15, 27; vi. 9, 16, 20.

Phil. i. 16; ii. 1; iii. 4, 6.

Col. iii. 23; iv. 1, 8.

1 Thess. i. 10; ii. 4, 14, 15.

2 Thess. i. 11, 14; iii. 18.

1 Tim. i. 20; iii. 1, 8, 14; v. 14, 23.

2 Tim. i. 2, 17; ii. 5, 10, 16; iv. 11.

Philem. ver. 1, 17.

Heb. i. 11; ii. 3, 4; iv. 3; v. 1, 3; vi. 1, 16; vii. 5, 27; viii. 8; xi. 6; xii. 1, 18, 28; xiii. 4, 8, 13

James ii. 5, 13; iii. 4, 6; iv. 16.

1 Peter i. 3; ii. 7, 8; iii. 7; v. 14.

2 Peter i. 3, 4, 10, 12, 15, 19; ii. 4, 17, 18, 20, 21; iii. 3, 5, 7, 11, 14.

1 John iii. 9, 12; iv. 10; v. 10.

2 John ver. 5.

3 John ver. 7, 9, 12.

Jude ver. 4, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 23.

Rev. i. 2, 15; ii. 5, 13, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 26, 29; iii. 3, 4, 15, 16, 19; iv. 9, 10; vi. 1, 2, 11, 14; vii. 4, 11, 13, 16, 17; viii. 3, 4, 6, 7, 12; ix. 4, 6, 7, 11, 18, 19; x. 2, 5, 8, 11; xi. 1, 9, 11, 12, 13; xii. 1, 3, 7, 13, 16; xiii. 2, 7, 12, 17, 18; xiv. 8, 11, 13, 18; xv. 4, 6; xvi. 2; xvii. 2, 4, 8; xviii. 2, 6, 8, 13, 14, 21, 23, 24; xix. 12, 15, 17, 18, 21; xx. 3, 5, 10, 13, 15; xxi. 11, 15, 17, 19, 21, 24; xxii. 5, 7, 10, 12, 13, 16.

Digitized by Google

There is one passage at Matt. xxviii. 18, in all the Syriac copies, which is wanting in the Greek and in the other versions: ܘܐܝܟ ܕܫܕܪܢܝ ܐܒܝ ܐܦ ܐܢܐ ܫܕܪ ܠܟܘܢ, "And as my Father sent me, even so I send you."

There are also a few passages in the Greek and in the other versions which are wanting in the text of Bishop Walton, and have been supplied within brackets in the Hexaglot Bible; viz., Matt. xxvii. 35; Acts viii. 37; Acts xv. 34; Acts xviii. 6, the clause ܘܡܢ ܗܫܐ ܐܙܠ ܠܥܡܡܐ; and 1 John v. 7. For this supplement we are indebted to the Bible Society's edition.

Printed by BALLANTYNE, HANSON & Co.
Edinburgh and London

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY
BERKELEY

Return to desk from which borrowed.
This book is DUE on the last date stamped below.

29Dec'49WA

11Dec'53VL

24Jan54WB

JAN 21 1954 LU

4Jan'63GR

IN STACKS

DEC 9 1962

REC'D LD

DEC 29 1962

DEAD

22 MAR'65 JT

IN STACKS

MAR 9 1965

REC'D LD

MAY 22'65-4 PM

RECEIVED BY
MAR 03 1988
CIRCULATION DEPT.

LIBRARY USE ONLY
MAR 03 1988
CIRCULATION DEPT.

LD 21-100m-9,'48(B399s16)476

Digitized by Google

YE 10025

463160

Bible

BS1

1897

UNIVERSITY OF CALIFORNIA LIBRARY

42

Digitized by Google